ADOLF HITLER

KÜZDELEM A SÁTÁNNAL

ADOLF HITLER MAGYARUL MEGJELENT ÖSSZES BESZÉDE

GEDE TESTVÉREK BT. BUDAPEST 2001
© GEDE TESTVÉREK BT. BUDAPEST 2001

A kötet az alábbi kiadások szövege alapján készült:
Hitler Adolf birodalmi kancellárnak az ifjú Németország vezérének beszédei. (1934 Bp. Sárkány nyomda), Hitler Adolf birodalmi kancellárnak a birodalmi gyűlés előtt. 1936 március hó 7-én tartott beszéde. (1936 Müller MKG Berlin), Hitler vezér és kancellár danzigi beszéde 1939 szeptember 19-én (1939 Müller N és fia Berlin), Hitler vezér és birodalmi kancellár 1939 október 6-án a birodalmi gyűlésen elmondott beszéde (1939 H n , K n), Hitler Adolf 1939 november 6-án a müncheni polgári sörözőben az Öreg Harcosok emlékünnepén elmondott beszéde (1940 H n, K n), Hitler Adolf 1940 január 30-án a berlini sportcsarnokban elmondott beszéde (1940 H n, K n), Hitler Adolf 1940 február 24-én Münchenben a Német Nemzetiszocialista Párt 20 éves alapítási évfordulója alkalmával mondott beszéde (1940 Hannover Spanholz), Hitler Adolf beszéde a birodalmi gyűlés előtt 1940. július hó 19. (1940 Druck Berlin), "Európa az európaiaké" nyilatkozat a világhelyzetről a francia hadjárat alatt. (1940. Druck Berlin) Hitler Adolf-nak a nemzetiszocializmus győzelmének 6-dik évfordulója alkalmából a berlini Sportpalotában tartott beszéde 1941 január hó 30-án (1941 Druck Berlin), Hitler Adolf beszéde a Birodalmi Gyűlésen 1941 május 4-én (1941 Erst Steiniger Druck und Verlagsanstalt Berlin), "Ha elhangzik a vezényszó. Németország menetelni fog!" (1941 Greve Berlin), Hitler Adolf beszéde 1941 október 3-án a berlini Sportpalotában a német téli segélymozgalom megnyitása alkalmából (1941 Bp. Centrum), Hitler Adolf vezér és birodalmi kancellár 1941 december 11-én a Birodalmi Gyűlésen Franklin D Roosevelt háborús felelősségéről mondott beszéde (1944 Bp Centrum.), Hitler Adolf vezér és birodalmi kancellár 1942 január 30-án a berlini Sportpalotában mondott beszéde (1942 Bp Centrum), Hitler Adolf vezér és birodalmi kancellár 1942 április 26-án a Német Birodalmi Gyűlésen mondott beszéde (1942 Bp Centrum). Hitler — Göring — Ribbentrop beszédei a negyedik háborús tél küszöbén (1942 Bp Centrum), Hitler Adolf a német nép vezérének és kancellárjának beszéde az elesett hősök napjának emlékünnepén Berlinben 1943 március 21-én (1943 Bp Centrum), Hitler Adolf a német nép vezérének és kancelláriának rádióbeszéde az olasz Badoglio kormány kapitulációjáról 1943 szeptember 10-én (1943. Bp Centrum), Hitler Adolf a német nép vezérének és kancelláriának beszéde Münchenben, a mozgalom fővárosában régi harcos bajtársai előtt 1943 november 6-án (1944 Bp Centrum), Hitler Adolf a német nép vezérének és kancelláriának felhívása a német néphez és a véderőhöz intézet hadparancsa 1944 január 1-én (1944 Bp Centrum), Hitler Adolf a német nép vezérének és kancellárjának a hatalom átvétele 11 évfordulóján tartott Rádióbeszéde. 1944. január 30-án. (1944, H n , K n), FRIEDRICH STIEVE Amiről a világ hallani sem akart (1940 Deutsche Zentraldruckerel A.-G Berlin), A véderő főparancsnokságának jelentései a birodalmi kormányhoz a Németország elleni szovjetorosz felvonulásról (1941 Deutsche Zentraldruckerei Berlin.)

Szerkesztette: Gede Tibor Olvasószerkesztő: Ungvári Gyula és ifj. Tompó László

Borítót tervezte: Dobszay Károly
Felelős kiadó: Gede Tibor
GEDE TESTVÉREK BT. 1385 Budapest 62. Pf. 849 TELEFON: 349-4552
ISBN 963 9298 23 9

„Az állam bírái elítélhetnek minket tetteinkért,
de a történelem a magasabb igazság
és az igazabb jog istenasszonya
mosolyogva fogja széttépni ezt az ítéletet,
hogy felmentsen minket
a bűn és bűnhődés alól. "
Adolf Hitler

TARTALOM

HITLER ADOLF TÖRTÉNELMI JELENTŐSÉGE

Hitler összes magyarra fordított beszédét s az ugyancsak közölt néhány fontosabb kortörténeti dokumentum fordítását egy olyan tanulmány kíséretében célszerű útjára bocsátani, amely 1. bepillantást ad a hitlerizmus szellemiségébe és szélesebb korú eszmetörténeti kontextusába, összefüggésbe hozva mindezt a nemzetiszocialista hatalomátvételt követő németországi politikai és társadalmi átalakulás alapvető jellemzőivel, továbbá 2. — az előzmények és az események alapján — szempontokat ad a második világháborúban hadat viselő felek erkölcsi megítéléséhez, ide értve az ún. zsidó holocaust értékelését is. Reméljük, hogy e kötet olvasása, tanulmányozása előmozdítja majd a valós tényekre támaszkodó Hitler-kép szélesebb körű terjedését, a hitleri Németországgal és a második világháborúval kapcsolatos tények és összefüggések tárgyilagos szemléletét s mindezzel összefüggésben a hitleri Németországgal, ill. Hitler személyével kapcsolatos tévedések és hamisítások eloszlását, de legalább is a törekvést erre. Ennek kapcsán kitérünk annak a történelmietlennek mondott kérdésnek a megválaszolására is, hogy: valószínűleg milyen irányzatok bontakoztak volna ki az elmúlt fél évszázadban Németországban akkor, ha nem kerül sor a második világháborúra és későbbi ellenfelei hagyják, hogy Németország a maga útját járja? De a kérdés úgy is feltehető, hogy mi történt volna hosszú távon, ha a világháború a hitleri — vagy azzal rokon — világnézet világméretű győzelmével fejeződik be?

Gyűlölet Hitlerrel szemben, hamis tudat Hitlerről

Az elmúlt évtizedek alatt Hitlerről, az ő eszméiről, tevékenységéről, egész életművéről — néhány dicséretes kivételtől eltekintve — rendkívül sötét képet rajzolt (és mind a mai napig rajzol) a hivatalos történelmi emlékezet, szerte a világon. A politikai élet szereplői, a média világa, az iskolai oktatás képviselői, sőt sokszor a hivatalos történettudomány művelői is — még ma is — a nürnbergi koncepciós per szellemében ítélkeznek a hitleri Németország felett, sőt valósággal démonizálják Hitler alakját, pedig a „gyorsuló idő korában" a több, mint fél évszázados távlatnak már elegendőnek kellene lennie ahhoz, hogy a néhai Führerhez a tények sokoldalú elemzésének tárgyilagos módszerével közeledjünk. Ehelyett még napjainkban is divat valóságos ördögnek, Antikrisztusnak mondani őt s pl. Heller Ágnes szerint Hitler egyenesen a zsidók ellen indította a maga nagy háborúját, mert hogy a zsidóknak, mint Isten „választott népének" a kiirtásával magát az Istent akarta megölni. Lényegében hasonlóan vélekedik Hitlerről a pécsi Tudományegyetem egykori rektora, Ormos Mária is, akinek szenvedélyes Hitler-kutatásai során nem maradt ideje arra, hogy megtanulja: augusztus havában 31 napot számlálunk, viszont leírja, hogy Hitler „bűnöző óriás volt, törpe szellemiséggel és semmi moralitással".

A gyűlölet, a hamis tudat történelmi gyökerei

Honnan erednek ezek az abszurd megállapítások? Aligha származhatnak máshonnan, mint a történelmi múltból, közelebbről: a XX. század 30-as és 40-es éveinek történéseiből. Abból az időszakból, amikor német földön diadalt aratott egy olyan eszme (mozgalom), amely sikerrel látott hozzá a német közvéleménynek, a németek erkölcseinek, lelkiségének, kultúrájának, társadalmának, a német gazdaságnak — az akut bajok orvoslásán túlmenően — egy magasrendű értékszemléleten alapuló átalakításához és nemzetközi, £11. államközi viszonylatban az igazságtalan Versailles-i békemű lerombolásával az igazságos területi szuverenitásnak és a német állam más államokéhoz viszonyított jogegyenlőségének a visszaszerzéséhez. Abból az időszakból ered, amikor azok az európai, ill. nemzetközi hatalmak, amelyek csak a német állam és nép másodrendű nemzetközi helyzetét tartották a maguk számára elfogadhatónak s amelyek éppen

emiatt idegesen reagáltak a hitleri Németország kül- és belpolitikai sikereire, egy olyan háborút provokáltak ki Németország ellen, amelynek számukra sikeres kimeneteléről, gyors győzelmükről meg voltak győződve. Csakhogy számításuk nem vált be. A német fegyveres erők az egyik győzelmet a másik után aratták s az említett hatalmaknak választaniuk kellett: vagy megadják Németországnak azt a békét, ami megfelel az igazságosság és méltányosság szempontjainak, vagy — a szörnyű háborút még szörnyűbbé fokozva — azokat a világhatalmakat is bevonják a hitleri Németország tönkretételének cselekvő programjába, amelyek megfelelő ár ellenében erre hajlandónak mutatkoznak. Választásuk az utóbbi lehetőségre esett, aminek folytán (a szóban forgó erők bevonásával, ill. a háború kiterjesztésével) példátlan küzdelem vette kezdetét. E háború az emberáldozatok, különösen a polgári lakosságot sújtó áldozatok, továbbá az elpusztult anyagi javak tekintetében minden korábbi fegyveres küzdelmet messze felülmúlt, így pl. az első világháborút is. Ha csak a halálos áldozatokat vesszük számba, az első világháború szomorú mérlegéhez képest a másodikban a pusztulás mértéke — a minden országra kiterjedően pontos statisztikai adatok hiányában csakis hozzávetőlegesen számítva — összességében ötszörös, a katonaáldozatok körében közel kétszeres, a polgári áldozatok esetében pedig több, mint tízszeres volt. A mindenütt tapasztalható háborús szenvedések — ötvöződve a győztesek kisebbrendűségi érzéstől is futott gyűlöletével — elképesztő bosszúra vezettek. (Azt, hogy a bosszút adott esetben nem kis mértékben ama bizonyos Minderwertigkeitsgefühl is motiválta, ékesszólóan bizonyítja pl. az a különös kegyetlenség, ahogyan a müncheni szerződéssel vagy a Cseh-Morva Protektorátus létrehozásával szemben semmilyen ellenállást sem tanúsító és a háború borzalmaiból geostratégiai helyzetük ellenére gyakorlatilag teljesen kimaradó prágai és egyéb illetőségű csehek „felszabadulásuk" után a szudétanémetekkel, pl. a prágai német egyetemi tanárokkal elbántak. Ennek a mészárlásnak bizonyosan 100 ezernél is több szudéta-német esett áldozatul.) Ez a bosszú azután a szovjet uralom alá került térségben az ősi (nem munkás, hanem) proletár irigység energiájából és a kommunista bolsevizmus gyilkos racionalitásából töltekezve olyan további emberi megpróbáltatásokra, szenvedésekre vezetett, amelyek élét e térség uralkodó osztálya egy teljesen hamis történelemkép sulykolásával, többek között a hitleri Németország folyamatos és rendkívüli befeketítésével is igyekezett elvenni. Ily módon a szovjet uralom alá került országokban az elmúlt félévszázadban felnőtt nemzedékek a hitleri Németországról azt és csakis azt a képet kaphatták, ami közvetlenül a háború időszakában keletkezett az ellenséget gyűlölő és szükségképpen elfogult győztesek lelkében. E megállapítás alól kivételt képeznek a korral foglalkozó történészek, ők azonban — szakmai karrierjük érdekében — kutatásaik valós eredményeit csak a beavatottak zárt körében kommunikálhatták (ezt is csak a közelmúltban, korábban még ott sem). Az igazság a nyilvánosság előtt nem jelenhetett meg. E tekintetben a rendszerváltoztatás után a helyzet némileg módosult: az igazság közlése ugyan még ma is „szalonképtelen" és karriergátló lehet, azonban a valóság feltárása napjainkban már remélhetőleg nem vezet szabadságvesztéssel járó büntetésre (mint vezetett az őszinte kritikai véleménynyilvánítás még a 60-as években is pl. éppen e sorok írója esetében). A térség urai, a hivatalos felfogás képviselői valószínűleg megmaradnak a szalonképtelennek mondott nézetek marginalizálásánál. A hitleri Németországról szóló tárgyilagos tájékoztatás általánossá válása egyébként már aligha lehet messze, ha az ún. revizionista történetírás csendes megjelenését hazánkban már napilapok olvasása közben is üdvözölhetjük.

KI VOLT ADOLF HITLER?

Adolf Hitler a XX. század (a világtörténelem) egyik legnagyobb varázserejű — leginkább karizmatikus — politikusa, államférfia volt, akinek életpályájára a tüneményes felemelkedés, a tündöklő teljesítmény és egy fokozatosan gyorsuló hanyatlás után a végzetes vereség volt jellemző. A 20-as években egy világnézeti-mozgalmi pártnak a lelke, 1933-tól egy ország felemelkedésének legfőbb előmozdítója, egy birodalomnak a teremtője, egy teljes kudarccal végződő hosszú hősi küzdelem első katonája, nem kis tévedésektől sem mentes vezére. Tizenkét éves vezérletének időszakát illetően Németország — nemcsak a világnézeti-politikai szerkezeti elemekre, de Hitlernek a „harmadik birodalmat"

alapvetően meghatározó személyiségére tekintettel is — valóban nevezhető hitleri Németországnak.

Hitler személyisége

Hitler szenvedélyes érzelmektől hevített néptribun volt, akit az Isten remek megfigyelőkészséggel, kitűnő memóriával, jelentékeny intellektuális erővel, így intuitív intelligenciával, nagyfokú kreativitással, szárnyaló képzelőerővel, a lényeg meglátásának készségével áldott meg. Kiváló szervező, rátermett vezető volt, nagyon jó helyzet- és emberismerettel és a XX. században páratlan szónoki képességgel és meggyőző erővel.

Mint szónok elsősorban a hallgatóság érzelmeire épített. Noha ösztönösen megérezte, hogy hallgatóságát, még a legelfogulatlanabb szemlélődőt is hogyan tudná magával ragadni, fellelkesíteni, szónoklatait tudatosan építette fel. Tisztában volt a hatásos propaganda módszertanával, tehát pl. a hírek (a tények) és az érvek (vélemények) válogatott-kombinált közlésének, a „tálalásnak vagy pl. az ismétlésnek a jelentőségével. A legkülönbözőbb hangszerelésben tudott megszólalni, másként szólt pl. a képzetlen vagy a részletekkel szemben közömbös emberekhez, mint a képzettekhez vagy az élénken érdeklődőkhöz, másként az egyszerű emberek sokaságához, mint pl. a birodalmi képviselőkhöz. Ez derül ki, ha a kötetben is szereplő beszédei közül összehasonlítjuk egymással pl. a „nemzeti munka napján", 1933. máj. 1-én két millió dolgozó előtt mondott beszédét és a birodalmi gyűlés előtt, pl. 1936. márc. 7-én tartott tájékoztatóját. Beszédét mindkét esetben a gondolatok világossága jellemezte, azonban amíg az előbbinél a helyzet és a távlatok érzelmi töltéssel előadott és a leglényegesebb dolgokra összpontosító megrajzolása dominált, addig az utóbbi a német csapatoknak a demilitarizált Rajnavidékre való bevonulásáról az előzmények és körülmények alapos áttekintésével szolgáló, logikus okfejtéssel előadott elemzést ad. Hitler nagyon bízott a sajtó, a rádió, a filmhíradók és a dokumentumfilmek hatékonyságában (és épített is erre), de azt is tudta, hogy mindenekelőtt a személyes jelenléte hatásos. S valóban: személyes hatása igen nagy volt, a vele folytatott közvetlen érintkezés pedig szinte varázslatosnak volt mondható.

Személyiségének, meggyőzőerejének, nézeteinek és nézetei hiteles előadásának hatására a németek nagy többsége érezte úgy (legalább is a békés építőmunka éveiben és a háború első felében), hogy Hitler az ő saját vágyai, céljai, reményei megvalósulásának a garanciáját jelenti. A nők, az ifjúság, a szakmunkások stb. körében sokszor szinte vallásos tisztelet övezte a Führer alakját. Bátran megkockáztatható az a megállapítás, hogy a 30-as évek Európájában még egy népvezérnek ilyen spontán lelkesültség — esetenként szinte kultikus elragadtatottság — nem jutott osztályrészül. Sokan (főként az egyszerűbb néposztályok, pl. a munkásság köréből) mondhatni még az összeomlást közvetlenül megelőző időkben is szinte vakon bíztak benne és követték őt, mintha végtelen bölcsességgel, mindenható erővel rendelkezne. Hitler népszerűségét a kortárs népvezérekével összehasonlítva megállapítható, hogy pl. az olaszok lelkesedése Ducé-juk iránt messze nem volt ilyen átfogó, vagy pl. a Sztálin-kultusz — ugyancsak érthetően — sok tekintetben mesterkélt volt és őszintének inkább csak a szovjet uralkodó osztály és cselédsége körében volt mondható. Mindez összefüggött azzal is, hogy a nép óriási többsége Németországban megtalálta a maga helyét, számítását, ami pl. a Szovjetunióban vagy a korabeli európai pluralista-parlamentáris rendszerű országokban élő népekről korántsem állítható.

Hitler tettre késztette „néptársait és néptársnőit" és az első sikerek után ez a késztetés csak növekedett, ami viszont még nagyobb sikereket kovácsolt s ezzel beindult a pozitív spirál. Az egyszerűsített, de szakszerű ügyvitel, a jó közbiztonság, a megbízható honvédelem, a fejlett oktatásügy, egészségügy, szociálpolitika, a gyorsan növekvő gazdaság, életszínvonal, az igazságos elosztás és a partnerkapcsolat a munkahelyen, a családvédelem, a gyerekek fontosságának már-már agresszív hangsúlyozása, a parasztság támogatása, a

férfiasság megkövetelése a férfiaktól, a nők, az anyák iránti tisztelet, megannyi olyan tényező, amelyet a németség igen fontosnak, az élet jobb minőségének tartott s ezt Hitler javára írta. Mai szemmel olvasva úgy érezzük: beszédei során Hitler olykor talán túl goromba volt, de az is érzékelhető, hogy mindig a valóság talaján állt. Ez és az, hogy mondatai magas hőfokon izzó érzelmekről, mélyen átérzett élményekről, bensőjéből fakadó erős meggyőződéséről tanúskodtak, gondolatait hitelessé, beszédeit meggyőzővé tette. Valójában mágus volt ő, a fehér mágia nagymestere.

Hitlernek vasakarata volt, ráadásul az akaratnak, mint lelki-erkölcsi tényezőnek — a hittel együtt — rendkívüli jelentőséget tulajdonított. Közhely, hogy „az erős hit hegyeket mozdít el". Érzelmi szilárdsággal, lelkesült hozzáállással, akaraterővel, kitartással a legnagyobb erőfeszítéseket igénylő feladatot is meg lehet oldani. Közhely az is, hogy a hit és az optimizmus együtt járnak, az ügyünk igazságába vetett hitünk a győzelem reményével tölt el bennünket és az a tudat, hogy a dolgok jóra fordulnak, erősíti hitünket, edzi akaratunkat. Ha azután hitünk mások hitével találkozik, ha kiderül, hogy ugyanazokat a dolgokat tekintjük értékeknek, mint mások, ill. az ő értékeik s a mi értékeink összhangban vannak egymással, akkor hitünk, optimizmusunk hatványozottá válik és közösségünk önbizalommal teli, magabiztos személyek közösségévé lesz. Ha volt valami, amiben Hitlernek soha nem volt kételye, akkor ez volt az, s ha volt valami, aminek megteremtésére Hitler rendkívüli módon képes volt, akkor ennek a hitnek, optimizmusnak, magabiztosságnak közösségi megteremtése volt az. Szellemi-lelki alkatára jellemző, hogy érzékeny „művészlélek", az építőművészet szerelmese volt, aki még a teljes összeomlás előtti pillanatokban is tudott városépítészeti koncepciókon (pl. Linz átépítésén) gondolkodni.

Roosevelttől eltérően fizikailag egészséges ember volt, mégpedig némely tekintetben — és Churchill merő ellentéteként — inkább a fegyelmezett aszkézis felé való fordulással (vegetáriánus volt, antialkoholista és antinikotinista s mert Németországot tekintette „menyasszonyának", házasodásra nem vállalkozott s a szexualitást is csekély jelentőségűnek tekintette a maga számára). Ugyanakkor a háború vége felé egészsége megrendült. A korai öregedés, a Parkinson-kór tünetei jelentkeztek nála. Bizonyos egészségkárosodást az 1944. július 20-án ellene elkövetett merénylet is előidézett szervezetében, sőt, ezt követően gyakrabban gerjedt haragra. Természetesen mindezek a testi-lelki megrendülések logikus következményei voltak annak a számára egyre aggasztóbb távlatnak, hogy Németország elveszti a versenyfutást az időért s az új „csodafegyver" (s a többi nagy reményű új fegyver) kifejlesztésével és a hadsereg átfegyverzésével nem tudja kivívni a végső győzelmet, sőt, még a „döntetlent" elérni sem tudja.

Végül — de nem utolsó sorban — Hitler személyiségének lényeges jellemzője volt rendkívüli küldetéstudata, egy olyan önkép magáról, amely szerint őt az isteni Gondviselés választotta Németország élére, az ő személye döntő fontosságú Németország helyzete, jövője szempontjából. Ebben egyébként a békés építőmunka éveiben pozitív értelemben igaza volt. De a háború elvesztése sem szól a mellett, hogy a hitleri rendszer és politika tette volna tönkre Németországot, minthogy ez a rendszer és politika nem adott okot arra a véres háborúra, amit ellenségei Németországra kényszerítettek. Ebből a háborúból Németország csak teljes önfeladással tudott volna kiszállni, amit ékesszólóan bizonyít pl. a feltétel nélküli kapituláció meghirdetése az angolszászok részéről. Ugyanakkor e háborúban Hitler szinte a legutolsó pillanatokig sem volt teljesen esélytelen, ami — figyelembe véve azt, hogy ellenségei magát Németországot akarták lerombolni és megalázni — erkölcsi értelemben felmentő ítéletet nyújt a számára. Annak oka pedig, hogy a szövetségesek a győztes háború után a rombolás tervét nem vitték teljesen végbe, főként abban rejlik, hogy közöttük már a háború alatt érlelődött, majd a háború után végül is kirobbant az a hidegháború (Sztálin kezdeményezésével csaknem egy olyan meleghábrú, amelynek pusztító hatása még a második világháborúét is felülmúlhatta volna), amelyben viszont a német erőforrásokra mindkét félnek égető szüksége volt.

Rövid életrajz a hatalomátvétel előtti idők Hitleréről.

A hatalom átvétele

Hitler 30 éves korában lépett politikusi pályára. E pályaválasztását olyan ifjúkor előzte meg, amelyre a művészi (festői) pálya utáni vágyakozás, a konfliktus a tisztelt, de az ifjút konszolidáltabb (köztisztviselői) életpályára ösztönző (vámtiszt) apával, az iskolai tanulmányok korai abbahagyása, az édesanya iránti rajongó szeretet, az anya korai halála s az élet sűrűjében töltött bécsi évek voltak a főbb jellemzők. A bécsi években Hitler rengeteget és módszeresen olvasott s formális képzettségének hiányát (azt, hogy nem jutott el az érettségiig) autodidaktaként pótolta. Megismerkedett az éhezéssel, a nyomorral, az alkalmi munkák, az építőipari segédmunka világával, a hajléktalan léttel, a szó szoros értelmében kikoplalt részvétellel az operaelőadásokon (kedvence volt a romantikus wagneri muzsika s ezen belül is a szabadságharcos hősiség fortissimóját zengő Rienzi-nyitány). A fizikai munka mellett rajzolással, akvarellképek festésével kereste kenyerét (szobafestő sohasem volt). Megismerkedett a szociáldemokrácia lényegével, a judeokrata sajtónak és a szakszervezeteknek az állam szilárdsága, a nemzetgazdaság és a személyes szabadság elleni támadásával, az agresszív osztályharcos szervezkedéssel is. Világnézetének alapvonalai Bécsben alakultak ki, noha kezdetben nem volt antijudaista, mert a zsidóságban csupán hitfelekezetet látott, a vallási türelmetlenséget pedig elítélte. Megfigyelése szerint a parlament csak arra való, hogy a bölcsek gyülekezetének kulisszája mögött a képviselőbábokat mozgató valódi döntéshozók rejtve maradhassanak. Felfigyelt a Habsburg-birodalom elszlávosodására s az ebből is következő gyengeségére, jövőtlenségére. Vonzalmat érzett a császári Németország iránt, ahová 1912 tavaszán át is költözött, A háború kitörésekor mint öntudatos német hazafi önként jelentkezett a frontra, ahol bátran, katonához méltó módon viselkedett. Kétszer is kitüntették, kétszer is megsebesült, az utóbbi esetben — nem sokkal az összeomlás előtt — átmenetileg a látását is elveszítette. Világnézetét, politikai felfogását mindez, tehát nem csupán olvasmányainak mozaikszerűen szintetizált tartalma, de igen sokrétű élettapasztalatai, ill. mindezek kölcsönhatásai is alakították. Későbbi felfogásának gyökerei — pl. önmaga szerint is — magában a háborúban, a lövészárokharcban lelhetők fel, a politikusi pályához vezető úton azonban maga a háború is csak egy közbülső állomás volt. A döntő lökést a Dolchstoss adta, a „novemberi árulóknak" a harcoló Németországot hátba döfő lázadása. Ezt követően — 7. tagsági számmal — lépett be Hitler abba a kis müncheni pártkezdeménybe, ún. Német Munkáspártba, amelynek rövidesen a vezetője lett s amelyből évek alatt kisarjadt egy népi mozgalom s a hitleri eszméket magáévá tevő párt: a Nemzetiszocialista Német Munkáspárt (NSDAP). Az indulás éveire s az áldozatos harc tanulságaira a későbbiekben gyakran hivatkozott (a kötet ennek többször is tanújelét adja), hangoztatván, hogy a győzelem erkölcsi-lelki erőt, harcos szellemet, kemény áldozatvállalást, kitartást előfeltételez. A nagy háború alatt nem egyszer mutatott rá arra, hogy a helyzet hasonló a 20-as évek németországi belharcaiban tapasztalthoz és erős hittel, akaraterővel az államok háborújában is elérheti Németország azt, amit a nemzetiszocializmus elért a belső fronton: a lelki-szellemi minőség győzelmét a mennyiség, az anyagi erő felett.
Ismertek a hitleri életrajz további fontosabb tényei: a novemberi árulás 4. évfordulójára Hitler pártja — a híres tábornagy, Ludendorff támogatásával — Münchenben forradalmi akciót szervez a weimari köztársaság ellen. A müncheni Polgári Sörözőben, az őt felhasználó magas rangú összeesküvő társak jelenlétében deklarálja a birodalmi kormány letételét, majd másnap — miközben az összeesküvés vezetői cserbenhagyják — egy fegyvertelen tüntetés élén München központjába vonul, ahol fegyverrel fogadják. A tüntetés során Hitler 16 harcostársa is életét veszti, őt pedig — ekkor 35 éves — felségárulás vádjával börtönbe vetik. Ezután a börtönben Hitler tollba mondja korábbi magántitkárának, a jelenben rabtársának, későbbi pártbeli helyettesének, Rudolf Hess-nek Harcom (Mein Kampf) címen később megjelent — önéletrajzot, világnézetet, politikai programot egyaránt tartalmazó — mű első részét. A landsbergi várbörtön fogságából szabadulva Hitler fordulatot tesz politikájában: lemond a hatalom erőszakos megragadásáról és a szervező- és propagandamunka segítségével hozzákezd pártja

parlamenti súlyának növeléséhez, vagyis a választópolgárok fokozottabb meggyőzéséhez. Erőfeszítéseit a világgazdasági válság éveiben siker koronázza, az NSDAP az 1928-as — még csupán 12 parlamenti mandátumhoz jutó — kis pártból 1932 derekára fokozatosan az ország legerősebb (230 képviselői mandátummal rendelkező) pártja lett. Szövetségeseivel (a harzburgi front másik két pártjával: Hugenberg német nemzeti néppártjával és az ún. Acélsisakkal) csaknem abszolút parlamenti többségre tett szert és olyan erőtényezőt alkotott, hogy Hindenburg birodalmi elnök — a nemzeti szocializmus szervezeteinek betiltásával, elgáncsolásával kísérletező kereszténydemokrata Brüning lemondása, majd átmeneti jobboldali politikusok, Papén, Schleicher tábornok kancellári szerepeltetése után — végül is Hitlert nevezi ki kancellárrá. Hitler tehát — hajszál híján " éves korában — alkotmányos úton, parlamenti győzelemmel hatalomra kerül és nemzeti koalíciós kormányt alakít. (Figyelemre méltó, hogy Hitler is, Roosevelt is a nagy világgazdasági válság hullámverésének segítségével, nagyszabású "jóléti" programmal, alkotmányosan került hatalomra s mindkettőt jelentős kormánycsapat támogatta kormányzása idején. Rooseveltet mindössze néhány nappal előbb iktatták be, mint ahogy Hitlert kancellárrá kinevezték. Mindketten alig több, mint 12 éven át kormányoztak és szinte egy időben haltak meg.)

1933. márc. 5-én Hitler pártja — harzburgi szövetségeseivel együtt — nagy fölénnyel nyeri az elnök által kiírt újabb parlamenti választásokat, majd — annak apropó-ján, hogy egy holland kommunista felgyújtja a birodalmi parlament épületét — a birodalmi elnöknek a nép és az állam védelméről szóló rendeletével összhangban érvényteleníttéti az alkotmányellenesen, erőszakosan hatalomra törő, fegyveres felkelésre, terrorista cselekményekre előkészülő kommunista párt által szerzett parlamenti mandátumokat. Ezután (márc. 24-én) az új birodalmi parlament nagy többséggel elfogadja a következő négy évre szóló ún. felhatalmazási törvényt. Ennek értelmében a birodalmi kormány olyan törvényeket is hozhat, amelyek eltérnek a birodalmi alkotmánytól, ill. alkotmánymódosításra is lehetőséget nyújtanak (feltéve, hogy ugyanakkor nem érintik a birodalmi gyűlés és a birodalmi elnök jogkörét). Az első intézkedés: betiltják a kommunista pártot.

A NEMZETI SZOCIALIZMUS ÉPÍTŐMESTERE

A modern korszak szelleme

Hitler világnézetének, eszmerendszerének természetesen ugyanúgy megvoltak a maga gyökerei, a maga összetevői, mint bármely más ideológiának. Minthogy e helyütt nincs arra módunk, hogy e gyökereket, eszmei összetevőket, jellemzőket a maguk teljességében, sokoldalú összefüggéseikben bemutassuk és ennek kapcsán részletesen szóljunk pl. a korai előfutárokról vagy azokról az eszmerendszerekről, amelyek éppen a maguk ellentétességével hatottak a hitleri világszemlélet kialakulására, a szóban forgó kérdéskört csak leglényegesebb vonásaiban igyekszünk ábrázolni.

Az elmondottaknak megfelelően nem tárgyaljuk részletesen sem az antikvitásnak (pl. a római birodalomnak), sem a fényes lovagi középkornak, sem pl. a legsúlyosabb európai vallásháborúnak, az ún. 30 éves vallásháborúnak azokat a vonatkozásait, amelyek kapcsolatba hozhatók a hitlerizmussal, noha mindezeknek és még más korábbi történelmi jelenségeknek, irányzatoknak is volt szerepük Hitler gondolkodásának formálódásában. A 30 éves vallásháborúnak, amely alapvetően Németország területén zajlott s a lakosság kb. egyharmadának pusztulását eredményezte, valamint az azt lezáró vesztfáliai békének (amelyben Németországot több, mint 300 államra, ill. apró államocskára darabolták fel) a hitleri ideológiára döntő befolyása volt, ami pl. Hitlernek a kötetben is fellelhető egyik beszédéből is kiviláglik s ami a hitleri Németországban előszeretettel említett — szállóigévé vált — jelszóban is kifejezést nyert: Ein Volk, ein Reich, ein Führer!
Napjainkban divat arról szólni, hogy a meghirdetett világnézetnek, az eszméknek, eszmerendszereknek vagy egyáltalán nincs jelentőségük (pl. azért mert „csak az anyagiaknak van") vagy jelentőségük csekély és — főként a politika terén — meg

kellene szabadulnunk tőlük. Ennek kapcsán — pl. Magyarországon a kádári középkorszaktól egyre gyakrabban hallható jeligékre hivatkozva: „a Krisztus koporsóját sem őrizték ingyen", „minden szentnek maga felé hajlik a keze" stb. — szokás említeni a korrupciót, az ún. megélhetési politizálást. Az ilyen és hasonló jelenségekre hivatkozik az a felfogás, amely az ideológiában csak félrevezető, a valós („meztelen") érdekek leplezésére szolgáló megnyilatkozást, képmutatást lát. A pénz- és pozícióhajsza, a gátlástalan anyagiasság valóban egyre erőteljesebben tapasztalható világa erre a felfogásra kétségtelenül alapot ad, azonban tudni kell, hogy egyrészt még az ilyen világban is van összefüggés ideológia és társadalmi gyakorlat között (pl. a Harpagon mentalitású emberek általában vonzóbbnak találják a szabad kereskedelem vagy a megtakarítások fontosságát hangsúlyozó elgondolásokat, mint a szociális jogok vagy a szolidaritás nagy jelentőségét hirdető eszméket, aminthogy pl. az ún. művészlelkekben általában nem sok az affinitás a közgazdasági eszmék iránt), másrészt az ideológiával leplezett képmutatás a múltban kevésbé jelentkezett, mint napjainkban (részben éppen azért, mert az ilyesmit nagyobb fokú közmegvetés sújtotta, mint mostanság). És éppen Hitler az, akit még legádázabb ellenségei sem vádolnak — eszméit, nem politikáját illetően — képmutatással. Ellenkezőleg, nyílt cinizmusban marasztalják őt el. Következésképpen nemcsak, hogy nem félrevezető, hanem kimondottan elengedhetetlen a hitlerizmus szellemiségének, szellemtörténeti hátterének megismerése, ha a maga valóságában akarjuk megérteni Hitler rendszerét, politikusi-államférfiúi tevékenységét.

A „felvilágosodás" és hatása

A jelek szerint a világtörténelmi távlatban modern korszak a XVIII. sz. Európájában, elsősorban Franciaországban kezdődik. A kor nyitánya az ún. felvilágosodás, amelynek jelentősége véleményünk szerint nagyobb, mint pl. Amerika felfedezésének, amihez a korábbi periodizációk az újkor kezdetét kötötték vagy mint a hollandiai, ill. az angol „polgári forradalomnak", amelyek valamelyikében a „marxista" történészek látták a következő történelmi korszak kezdetét jelző eseményt. A felvilágosodás általános európai jelenség volt (nemcsak Franciaországban, de az egész nyugati típusú keresztény világban megjelent, így pl. jelentős és sajátos volt a porosz-német vagy az angol, ill. észak-amerikai aufklérizmus is), mindamellett meghatározó jelentőségűvé elsősorban a francia felvilágosodás vált. A felvilágosodás egyik gyökere kétségtelenül az a reakció volt, amit az európai szellem adott a vallásháborúkra, a társadalmi és állami türelmetlenség sokszor tragikus megnyilvánulásaira, a heves érzelmi és indulati cselekvésre, a babonákra, a primitív hitvilágra. A türelem, valamint a józan értelmen nyugvó logikus okfejtés meghirdetése kétségtelenül erkölcsi-szellemi előrelépést jelentett, mindamellett ez nemcsak hogy ellentétben nem állt a krisztusi tanítással, hanem egyenesen következett abból. Ezt bizonyítja, hogy a vallásszabadságon alapuló vallásbéke már az aufklérizmus előtt megszületett, felvilágosodás és kereszténység szintézisére pedig jó példát ad Mária Terézia keresztény humanizmusa vagy Kantnak a kategorikus imperatívuszról, ill. az örök békéről szóló felfogása. A nyugati keresztény országok legnépesebbikében, Franciaországban is voltak természetesen olyan gondolkodók, akik az említettekhez hasonlóan látták a világot, azonban a francia felvilágosodást elsősorban nem ők, hanem Voltaire, Rousseau, az enciklopédisták, ill. a materialista filozófusok képviselték. Velük kezdődött, a nagynak mondott francia forradalommal folytatódott s a napóleoni háborúkkal végződött az a folyamat, amely az egyébként 1815-tel záruló évszázadot — figyelembe véve a francia népességnek, nyelvnek, kultúrának és gazdaságnak a többi európai nép demográfiai stb. adottságaihoz viszonyított súlyát s azt a hatást, amit a franciák Európára gyakoroltak — francia századdá tette.

A francia felvilágosodás az európai szellemtörténeten belül egy olyan szellemiség kibontakozását jelentette, amelynek felettébb káros gyümölcsei is teremtek. E gyümölcsök — az egyre dúsabb „termés" kilátásának fenyegetésével — napjainkra értek igazán be. Ez a szellemiség az evilági létezés kizárólagosságának tudatát s ezzel párhuzamosan az egyházak, majd a vallás

elleni támadást, a transzcendentális léttől, az örök üdvösségtől, az abszolútumtól való elfordulást, elméletileg a materialista ateizmusnak s az ateizmushoz közel álló deizmusnak a „trónra ültetését" jelentette. Olyan racionalizmust fejezett ki, amely az embert a puszta eszére csupaszítja és mindennel szembe fordul, amit „észszerűtlennek" lát. Így az egyházon, a valláson túlmenően szakít az észszerűtlennek mondott hagyományokkal, a múlttal, a történelmiség elvével, az egész addigi keresztény korszakkal. Ez a racionalizmus a „sötét" múltból — a szerves fejlődés helyett — egyetlen forradalmi ugrással akart a jövőbe hatolni.
Ennek az evilágias racionalizmusnak a képviselői társadalmi-politikai síkon a „közboldogságot", közelebbről az embernek — a transzcendentális üdvösség nélkül elképzelt — földi üdvét célozták meg, vagyis a boldogságot a szerencsejavakra, az élvezetekre, a kényelemre, hiúságunk, ösztöneink és az erkölcsiségtől független vágyaink kielégülésére redukálták, amiből előbb az erkölcsök meggyengülése, majd az erkölcstelenség nyílt felvállalása (a történelmi ingamozgás logikájának érvényesülésével tehát először az erkölcsök relativizálása, majd az erkölcsi közömbösség, a cinizmus) következett be (végül, szélső esetben, pl. a „nagy" francia forradalomban már a sátánizmus jelei is tapasztalhatókká váltak). A felvilágosodás képviselői meghirdették az ember és a polgárjogait, de elfelejtkeztek az ember és polgár kötelességeinek legalább párhuzamos deklarálásáról. A trón, az oltár, a nemesség, a születési előjogok stb. elutasításával egyidejűleg elvetették a társadalom értékelvű tagoltságának eszméjét is és eljelentéktelenítették a munkateljesítményben, a társadalmi kapcsolatokban, a kultúrában tapasztalható minőségi különbségeket. A XX. században oly általánossá váló tömegtársadalomnak, eltömegesedésnek és személyi felelőtlenségnek a gyökerei a XVIII. század — főként francia — felvilágosodásához nyúlnak vissza.

Az aufklérizmus egyik politikai következménye az ún. felvilágosult abszolutizmus lett, amelyben a társadalom alattvalókból áll s a közösség boldogítása az „észszerűen" és abszolút módon uralkodó felség kötelessége. A felvilágosult uralkodók sorában számos nagy monarchiával találkozhatunk, a Hitler által is tisztelt (adott esetben legnagyobb német királyként aposztrofált) porosz Nagy Frigyessel, az orosz Nagy Katalinnal, Mária Teréziával vagy az autokraták legnagyobbikával, Napóleonnal, akinek valódi nagysága elsősorban nem katonai hódításaiban, hanem társadalmi stb. reformjaiban, pl. a Code Napóleon megteremtésében lelhető fel elsősorban. A felvilágosult abszolutizmus eszméje mind az alkotmányos monarchia, mind a demokratikus köztársaság eszméjével (mind a politikai szabadság, mind a jogegyenlőség elveivel), vagyis a modern kor szellemiségének zömével élesen ütközött s a XX. században jelentősebb teoretikusa és gyakorlati megvalósítója az egyébként sok tekintetben romantikus Mussolinin kívül nem is lett.

Ugyancsak „felvilágosult" politikai rendszernek tekinthető az Angliából importált alkotmányos monarchia vagy az amerikai felvilágosodás politikai gyümölcse: az USA mint föderatív köztársaság, amely a svájci típusú municipiális agrárdemokráciát egyfajta elnöki monarchiával ötvözte. A „nagy" francia forradalom első szakaszára mármost ez az angolszász minta gyakorolt jelentős hatást. Ugyanakkor ezt a forradalmat mégsem az angol hatás, nem Montesquieu eszméi, nem Mirabeau, nem is az angol gondolkodásmódtól lényegében csupán a köztársaság vagy királyság alternatívájának megítélésében különböző amerikaias felvilágosodás (pl. Lafayette felfogása), ill. a Gironde fémjelezte elsősorban, hanem a jakobinus diktatúra, amely a forradalom által meghirdetett három nagy eszme (szabadság, egyenlőség és testvériség) közül az (elvont) egyenlőség eszméjét helyezte középpontba s a másik kettőt annyira figyelmen kívül hagyta, hogy a guillotine-t vagy az erőszakos halál más módjait egész társadalmi osztályok (pl. az arisztokrácia, a papság), valamint a zsarnokság ellen fellázadt parasztok, ill. a jakobinusokétól eltérő véleményt hangoztatok sorsává tette, mégpedig úgy, hogy a halálra ítéltek még a szóbeli védekezésre sem kaptak lehetőséget. Az egyenlőség elvének a gondolkodás középpontjába helyezése a demokráciának mint a többség, a mennyiség politikai uralmának a vágyát ébresztette fel s ezzel összefüggésben már nemcsak a trón, a nemesség és a papság megsemmisítését eredményezte, de a rendiség teljes megszüntetésével és a korábbi „harmadik rend" (a polgárság, a burzsoázia) félreállításával, ill. a

„negyedik rend" (a széles néprétegek, a sansculotte-ok) uralmának meghirdetésével is járt. E társadalmi mozgások mögött azután felfedezhetjük -- már a forradalom előkészítésében is — a szabadkőműves-judeokrata összeesküvést, a forradalom alatt pedig a csőcseléket eszközként felhasználó megrögzött idegbetegek tébolyult hatalomvágyát s egy megvalósíthatatlan utópia majdani bevezetésével kísérletező önkényuralom (a bolsevista kommunizmus) történelmi előképét is.

Mindamellett kétségtelen, hogy a felvilágosodás szellemisége a negatívumain túlmenően jelentős kultúrkincset is képviselt. Ráirányította a figyelmet az ember méltóságos voltára, az akarat szabadságából következő lelkiismereti szabadságra, a türelmesség és a humanizmus értékére, az észszerűség és az önálló gondolkodás jelentőségére (annak tudatosítására, hogy „senki sem gondolkodhat helyettem". A felvilágosodás polgári-népi irányzatának jelentős érdeme volt a népszuverenitás elvének a meghirdetése is. Az is bizonyos, hogy a felvilágosodás szellemisége a továbbiakban nagy hatást gyakorolt a tapasztalati és az elvont tudományok robbanásszerű fejlődésére. De kétségtelen az is, hogy rossz szolgálatot tettek az emberiségnek a felvilágosodás azon képviselői, akik magát a keresztény vallást, kultúrát és intézményeket támadták, akik „felszabadították" az embert a bűntudat alól, „megszabadították" az embert az Istentől s így attól a tudattól, hogy létét a Mindenhatónak köszönheti, akihez a szeretet, a bizalom és az elszámolás személyes kapcsolata fűzi. Mindezzel pedig megágyaztak egy majdan fokozatosan kibontakozó — már említett — evilágiságnak, az anyagi jólét, a kényelem kultuszának, a személyes felelősség és kötelességtudat elsorvadásának, a kötöttségek felszámolásával atomjaira hulló társadalmiságnak, ill. politikai síkon annak az álságos demokráciának, amely — látszólag a népfelségjogot megvalósítva — a valóságban bizonyos érdekcsoportok uralmát biztosítja. (Azokról az érdekcsoportokról van szó, amelyek birtokolják a véleményformáló eszközöket s ezek révén manipulálják a közvélekedést és befolyásolják a politikai döntéshozatalt.)

Hitler viszonya a felvilágosodáshoz differenciált volt. A lelkiismereti szabadságot nem kérdőjelezte meg, helyeselte a tudományok fejlődését is gátló doktriner nézetek elutasítását, politikája céljának tekintette a népjólét, a közboldogság előmozdítását. Ugyanakkor elvetette a materializmust, mégpedig nemcsak mint egy „szakfilozófiai" irányzatot, de mint a mindennapi anyagias — a transzcendenciát, az isteni Gondviselést figyelmen kívül hagyó szellemiséget is. Elutasította a racionalizmust, hangsúlyozván az érzelmek, az akarat, a hit, röviden a nem kognitív lelkiség fontosságát is. Az ember és polgár jogainak aufklérista felfogása helyett a népközösség öntudatos, jogaira büszke, de kötelességét is teljesítő tagjának, a szociális jogokkal felruházott német embernek az eszméjét állította a politikai gondolkodás és cselekvés középpontjába. A trón, a nemesség, a születési előjogok. a hagyományos rendiség és a politikai papi uralom (pl. a politikai katolicizmus), ill. az államegyházi törekvések eszmeiségét Hitler nem tette a magáévá, de a társadalom értékelvű tagoltságát, a kötelességtudatra, a személyes felelősség vállalására épülő magatartást, a kiváló minőségre irányuló teljesítményt alapértéknek tekintette. Hitler a népszuverenitás eszméjét vallotta és ily módon elvetette az abszolutizmus minden változatát (a felvilágosultat is). Mindamellett tévedés öt a véreskezű Robespierre-hez hasonlítani és híveit a XX. század barna jakobinusainak mondani, már csak azért is, mert amíg a francia forradalmárok (láváit a jakobinusok) számára az alapvető eszme — mint mondottuk — az egyenlőség eszménye volt, addig Hitler az embereké népek közötti igen sokrétű különbséget s a minőség tényezőjét tekintene döntőnek s az elvont egyenlőséget egyáltalán nem ismerte el. Hirdette viszont a német embernek, mint a birodalom citoyen polgárának a méltóságát, vagyis az volt a véleménye, hogy a vezér csak a nép akaratából, a nép hozzájárulásával vezethet. Viszont nem alaptalan az említett analógia az SA „második forradalomra", Hitler ellen merényletre készülő nemzeti bolsevista vezetőivel (Röhmmel vagy K. Ernsttel) kapcsolatban, akiknél az erkölcsi-politikai szempontból tiszta népi mozgalom eszméit — a hatalomátvétel után nem sokkal — már egy proletárlázadás eszméi s az általuk a „hosszú kések éjszakájának" nevezett leszámolásra irányuló előkészületek váltották fel.

Az angol szellemű felvilágosodás és liberalizmus

Az angol típusú felvilágosodás (vagy liberalizmus), amely a kontinentális európai felvilágosodással kb. egy időben vagy némileg azt megelőzően jött létre, sokkal inkább hatott Európára, mint annak szellemisége az angolszász országokra. Ékesszólóan bizonyítják ezt a francia felvilágosodás egyes alakjai (pl. a hatalmak elválasztásának elméletét megalkotó Montesquieu vagy a társadalmi szerződés elméletének Rousseau-ja), ill. a forradalommal kapcsolatban már említett (nem jakobinus) személyek és irányzatok, de tapasztalható volt ez a thermidori „ellenforradalom" korszakában, valamint — különösen — Lajos Fülöp polgárkirályságának idejében is.

Mindenesetre az angol típusú felvilágosodás, amely a haszonelvűségre (utilitarizmusra), a magánemberi létezés, az „én házam az én váram" elvére, a gentlemen's agreement hangsúlyozására épülő szabadelvűséget (liberalizmust) jelentette, a maga diadalútját már a XVIII. században megkezdte, majd oly egyértelműen folytatta, hogy elmondhatjuk: az 1914-ben (vagy 1917-ben, az USA európai intervenciójának évében) véget érő XIX. század ugyanúgy angol évszázad lett, mint volt az előző század francia. Ez az angol típusú felvilágosodás és liberalizmus jelentős mértékben különbözött a francia liberalizmustól. Az angol felvilágosodás nem volt vallásellenes. Angliában a materialista filozófiával nem lehetett érvényesülni, Angliában csak az arisztokráciának egy vékony rétege jutott el egy teoretizáló ateizmusig. Továbbmenve az angol szellemre nem a racionalizmus, hanem az életközeli tapasztalatelvűség, nem az elvont eszmékbe vetett hit, hanem a gyakorlatiasság követelménye volt a jellemző. De nem fejlődött ki Angliában a romantika, pl. a romantikus nacionalizmus sem (legfeljebb az angol irodalomban mutatkozott romantikus hatás). Mindez egyébként összhangban volt a hatalmas, több száz millió lélek fölött rendelkező és több százados hódításra épülő birodalom igényeivel. Kifejlődött tehát az imperializmus, mégpedig egy hatásos, mert az anyaországi uralkodó osztályt is kielégítő, a gyarmatokon is rendet tartani tudó ideológia alapján, ti. az imperializmus hosszú távon egyetlen lehetséges eszmei fundamentumán: a már említett haszonelvűség, egyénre orientáltság és a gyakorlatias-anyagias liberalizmus (gazdasági szabadság, pl. szabad vállalkozás, szabad kereskedelem, szabad piaci kommunikáció és csere, valamint az állami és rendi kötöttségektől mentes társadalom, a magánélet szentsége) alapján. Kiemelkedő alakja volt ennek az angol liberalizmusnak Adam Smith, aki az 1776-ban megjelent A nemzetek gazdagsága c. munkájában fejtette ki liberális elgondolásait. Szerinte az állam csak a rendőr, a bíró, a hadsereg szerepét töltse be. A gazdasági életbe ne avatkozzon be, mert csak pazarolja az adófizetők pénzét. Az állam lassú, felesleges és hatástalan. Eredménytelen tevékenységet folytat. Ettől a szemlélettől eltérően a francia liberalizmus a vallási-kulturális szabadelvűséget (az egyház és állam szétválasztását, a válás szabadságát, a polgári házasságot, a kulturális sokrétűséget és a tanszabadságot) hirdette elsősorban és kitartott a központosítás, az állam döntő szerepe mellett.

Politikai síkon Franciaországban a „haladók" harca a parlamentáris rendszerért, az egyenlőségelvű demokráciáért (s így az általános és egyenlő választójogért) folyt s ez utóbbi tekintetben Franciaország messze megelőzte Angliát. Angliában viszont a hangsúlyt a felelős kormányzásra, a kétpárti „váltógazdaságra", a független bíráskodásra, a szokásjogon nyugvó jogállamiságra helyezték. (Az „egyesülési jog" vagy a „sajtószabadság" természetesen mindkét modellben fontos szerepet kapott.) Ugyanakkor az angol modell terjedésére a későbbiekben előnyös hatást gyakorolt a francia felvilágosodás: abban, hogy a XX. század elején világviszonylatban az anglomán liberalizmus lett a leginkább meghatározó szellemiség, jelentős szerepet játszott az is, hogy a francia aufklérizmus nyomán kibontakozó szekularizáció és gyakorlati materializmus a gazdaságot és a gazdagságot (a pénzt) tette meg az ember szellemi érdeklődésének középpontjává, helyenként egyedüli tájékozódási pontjává.
Anyagi vonatkozásban az angol liberalizmus verhetetlen volt, egészen Németország és az USA előretöréséig. Mindenesetre először Angliában győzött a korlátlanul cserélhető magántulajdon eszméje, a versenytársak monopolista megfojtásáig szabaddá váló verseny gyakorlata, a kereskedés, az adásvétel mindenhatósága, a

kötöttségektől (pl. a jó minőséget szavatoló céhektől is) mentes termelés, a hatékony és termelékeny mezőgazdasági nagyüzem, a gazdasági mobilitás, a pénzintézetek uralma. Itt születtek meg az első extraprofitok, amelyeket rendszeresen beruházták a termelés fellendítésébe. Itt adta át először a helyét a hagyományos paraszti társadalom a közlekedés, a kereskedelem és a hitelélet megszervezésére épülő átmeneti társadalomnak. Anglia lett és hosszú időn át ez az ország volt a gazdasági növekedés éllovasa. Itt indult be először az a növekedési spirál, amely már a „hét szűk esztendő" alatt is fenntarthatóvá lett, itt bontakozott ki elsőízben az érett ipari társadalom, ahol a foglalkoztatottak zöme már az iparban, ill. az ipart közvetlenül kiszolgáló ágazatokban dolgozik és itt vált először rendszeresen alkalmazott közvetlen termelőerővé a korszerű tudomány és technológia-technika. (Angliában 1790-ben a munkaerő-állománynak már kevesebb, mint 50%-a dolgozott a mezőgazdaságban, miközben pl. az USA-ban ezt az arányt csupán egy évszázaddal később érik el. Ez utóbbi időpontban viszont Angliában gyakorlatilag már nincs mezőgazdasági kisüzem és a lakosság több, mint 50%-a már az iparból él.) Mindez egyre nagyobb termékmennyiségre, az anyagi és a humán infrastruktúra bővülésére és — a javuló táplálkozási viszonyoknak, egészségügyi ellátásnak, ill. a csecsemőhalandóság és a járványos megbetegedések csökkenésének folytán — már az alsóbb néposztályok esetében is az átlagos életkor megnövekedésére s valóságos demográfiai robbanásra vezetett, először Angliában, majd természetesen az angol mintát követő minden országban.

A liberális országokban a demográfiai és gazdasági növekedés mindamellett mindvégig Janus-arcú volt. Egészében véve elmondható, hogy miközben az anglomán liberalizmus vezetésével az emberiségnek (legalább is az ún. fejlett országok népességének) a „teste" (az emberlét anyagisága) hatalmasra nőtt, addig a „lelke" (az erkölcsi-szellemi tényező) aránytalanul kicsiny maradt. Az eredeti tőkefelhalmozás nemcsak a befektethető pénzmennyiség növekedését eredményezte, de az iparosodással, városiasodással együtt járt az elidegenedés és eltömegesedés is. A városokat ellepte a földjükről elűzött vagy elcsábított parasztok elproletárosodó tömege, mely anyagi szempontból ugyan nem feltétlenül élt rosszabbul, mint paraszti vagy vidéki kézműves elődei vagy néptársai, de erkölcsi, szellemi vagy szociális értelemben, sőt kezdetben fizikailag is — az egészséges életmód hiánya, a természeti környezettel folytatott szimbiózisának a megszűnése, a társadalmi, vallási és kulturális gyökereinek elvesztése, idegenné válása, könyörtelen kizsákmányoltsága és a kipihenés nélkül végzett nehéz testi munka folytán — élete minőségének kétségtelen romlását (esetenként súlyos hanyatlását) volt kénytelen elszenvedni. Ezt a folyamatot híven ábrázolták Dickens és társai, a mi Madáchunk, pl. a londoni színben, de objektív képet rajzolt róla Engels is A munkásosztály helyzete Angliában c. munkájában. S ez a gazdasági liberalizmus gerjesztette nyomorúság az, amely — amint erről a Harcom olvasása közben is bőven szerezhetünk információt és elítélő állásfoglalást — oly döntő hatást gyakorolt Hitler világnézetére. Elképzelhető mármost, hogy ha az anyaországban a liberalizmus árnyoldala ilyen volt, milyen lehetett ennek a liberális éremnek a másik oldala a gyarmatokon, természetesen elsősorban a bennszülött lakosság körében. Itt a képlet a gyarmatáruk kizsákmányoló megszerzésétől a helyi lázadások katonai elfojtásáig terjedt. A tengerek urának mondott Angliától nem volt idegen a kereskedés összekötése a kalózkodással s a harcok során a szavakban hirdetett jogrendi gondolkodásmód brutális mellőzése sem (az első koncentrációs táborokat is az angolok hozták létre a búr háborúban). A kibontakozó anyagi lehetőségek talaján azután az emelkedő társadalmi osztályok körében egyre erőteljesebbé vált az emberi kapcsolatok elüzletiesedése, a kalmárszellem, a kizsákmányoló önzés, itt tett először tönkre egész társadalmi osztályokat az adósságcsapda, a valláserkölcsi tartalom pedig a mindennapi életből a vasárnapi iskolákba húzódott vissza. Úgy is fogalmazhatunk, hogy a keresztény népek családjában az angol nép volt az első, amelynek jelentős rétegei átvették a zsidó Shylock életszemléletét.

Hasonlóan Janus-arcú folyamatok mentek végbe az angol mintát követő többi országban is. Jellemző pl. az, ahogyan a jeffersoni Amerikából, a természetbarát egyszerű falusi élet, a közösségi szemléletet az egyéni kezdeményezéssel ötvöző mezőgazdálkodás és a western-pionírok romantikus országából — kevesebb, mint egy évszázad alatt — a futószalag, a füstös iparágak és a tömegek lakta nagyvárosok Amerikája lett.

Az „élenjáró" Amerika liberalizmusa

A francia és az angol liberalizmusmodellen kívül további liberalizmus-változatokról kell szólnunk. Ezek közül az egyik az északi amerikai változat, amely a haladáseszme bűvöletében élt és az angol iparosítási mintát igyekezett követni s egyszersmind a versenyben Angliát legyőzni. Egy másik az amerikai déliek modellje volt, amely a hagyományos jeffersoni természetbarát agrárius felfogást képviselte. A kettő háborújában a támadó Észak hivatkozási alapja a rabszolgaság fenntarthatatlansága volt, harciasságának valódi oka azonban gazdasági imperializmusában rejlett. Az elszakadni vágyó déliek egy ultraliberális felfogás jegyében (a magánszerződések szentségére és a rabszolgatartás szabadságára is kiterjedő egyéni szabadságra hivatkozva) a négerek fölötti uralomért, egyszersmind a fehér faj vérségi tisztaságáért s ezzel párhuzamosan a jeffersoni örökségért vívták harcukat. Mindkét modellben jelentős szerepet kapott a helyi önkormányzat elve, a központi hatalom korlátozásának nemcsak Angliából, de Svájcból is ismert gyakorlata. A köztársasági eszme viszont mindkét változatban csak a szimbolikus homlokzati dísz szerepét játszotta. Az igazi különbség egyfelől az angol és másfelől az amerikai modellek között nem is a monarchiához való eltérő viszonyban lelhető fel, hanem az amerikai társadalom fiatalságában, hagyománynélküliségében, a kulturális díszletekbe burkolt születési előjogok és más kiváltságok Amerikában hosszú időn át tapasztalható hiányában, szellemének külsőségesebb, primitívebb jellegében, valamint az üzleti szellem nagyobb fokú nyíltságában. Ugyanakkor a vidéki Amerika a maga erkölcsi konzervativizmusát jobban megőrizte, mint a vidéki Anglia. Észak pedig megnyerte háborúját a Dél ellen, ami után az USA-ban egy olyan gazdasági növekedés bontakozott ki, amelynek eredményeképpen a XX. század elejére már nem Anglia, hanem az USA lett a demográfiai-gazdasági növekedés, az anyagi-pénzbeli gyarapodás éllovasa, miközben a vilmosi Németország is lekörözte a "jó öreg Angliát", sőt, egyes területeken ez utóbbi ország vált világelsővé.

A gazdasági növekedés új szakasza, a tömeges fogyasztásnak a hagyományokat tovább romboló társadalma első ízben már az USA-ban jelentkezik.

Innen (valamint a hagyományos értékszemléletet a leginkább őrző Németországból) indul ki a tudomány és technika, az algoritmusok és a gépek lélegzetelállító XX. századi fejlődése, majd a század harmadik negyedében — elsősorban az „agyelszívás" folytán — már egyértelműen az USA válik a legfejlettebb tudomány és technika világközpontjává. (Ugyanakkor a közelmúlt évtizedekben sok területen ezt a központi szerepet először Japán, majd a kelet-, délkelet-ázsiai „kistigrisek" vitathatóvá teszik.) Az USA-ban bontakozik ki a szervezés és vezetés (a menedzserek) forradalma, itt fejlődnek először vissza a füstös iparágak (itt találkozhatunk a modern környezetvédelem kezdeteivel). Itt válik először fő ágazattá a szolgáltatás, itt születik meg első ízben az un. posztindusztrális társadalom. Itt vált először uralkodóvá az automatizálás, a kézi munka után a szellemi munka gépesítése, és innen indult hódító útjára a számítógép, az internet, a „tudás alapú" új típusú társadalom.

Hódító útján az amerikai szellem és teljesítmény terjeszkedését több kihívás is érte. 1945 előtt Németország a fejlődés legtöbb területén igazi vetélytársnak mutatkozott. Katonai szempontból egy ideig valódi vetélytársnak, a másik szuperhatalomnak bizonyult a Szovjetunió. A XX. sz. negyedik negyedében egyre több területen tűntek fel vetélytársak a Távol-Keletről, ill. Délkelet-Ázsiából. Mindezekkel a kihívásokkal az USA — a mai állapotok tükrében — eredményesen szállt szembe s így végeredményben a XX. század amerikai évszázad lett. A század végére maga a liberális eszme — a liberalizmus eddigi csúcsteljesítményének, az egykori angol liberalizmust anyagias-üzleties vonásaiban a végletekig fejlesztő totális amerikaias és globális liberalizmusnak a formájában — történelmi csúcspontjára érkezett, a csillogó felszín mélyén ennek minden árnyoldalával együtt.

Mert ez az amerikai liberalizmus ugyanolyan Janus-arcú, mint (volt) az angol. A (világméretekben tapasztalható) jelek arra mutatnak, hogy ez a — természeténél fogva ugyancsak imperialista — liberalizmus magában hordja önnön pusztulásának lehetőségét is, olyan irányzatokat, amelyeknek felszámolásához legalább is a délies jellegű, a konzervatív valláserkölcs alapjain álló — bár némely liberális túlzásától megtisztított — hagyományos amerikai felfogásra, az amerikai közép- vagy délnyugaton még ma is honos, inkább jeffersoni szemléletre lenne szükség.

Az anyagi világot eszközből céllá változtató „korszerű" liberalizmus az egykor éhes, nyomorgó proletárból — a „cirkuszt és kenyeret" korszerű változatát, a „show-t és pénzt" követelő — fogyasztó proletárt teremtett, aki a hiúság vásárán, a globális pénz- és médiahatalom alávetettségében, a reklám által manipulálva, magát egyre több és bonyolultabb géppel körülvéve, a természet valóságát egy mesterséges, virtuális világért elhagyva, egy mókuskerék fogságában követi el a hét főbűnt, hajszolja a pénzt, az anyagi javakat, a kényelmet, az élvezeteket, az elsősorban az anyagiakhoz kötődő pozíciót, presztízst, elszokva a munkától és olyan életformát választva, amely ellentétes a fajfenntartás követelményeivel. Tanulságos pl. a faji dekadencia azon útja, amelyen a fejlettnek mondott népek haladnak s amelynek már jókora részét meg is tették. Ezen az úton e népek történelmileg nem hosszú idő alatt a szentségi házasságtól a polgári házasságkötés egyenjogúsításán, majd jog-hatályi kizárólagosságán, a válások legalizálásán és bevett szokássá válásán, továbbá az ún. élettársi viszony elterjedésén át (most itt tartunk) a nyitott házasság, a szabadszerelem meghonosodásáig s végül a gyermekvállalás mellőzéséig is eljuthatnak, vállalva a faj kipusztulása iránti közömbösségnek az ódiumát is. (Nem szólva most a nemi eltévelyedéseknek a közvéleményt befolyásoló erők nagy része által is ösztönzött terjedéséről.)

Igen veszélyes távlatokat nyit az emberi kapcsolatok üzleties racionalizálódása, a társadalom atomokra töredezése s így pl. a nagycsaládi életforma megszűnése, a rokoni és baráti kapcsolatok kihűlése, a hagyományos kultúrák és a civil társadalmi formák sorvadása, a hála, a hűség, a kitartás az áldozatkészség eltűnése, a férfias bátorság és a női szemérem megritkulása, csakúgy, mint az olyan ún. jogállamiság uralkodóvá válása, ahol sokasodnak a jogszabályok, piedesztálra emelik a személyiségi jogokat, de a törvényeket nem tartják be s a sok kiskapu, gyenge bűnüldözés révén virágzik a korrupció, a bűnözés. Az egyik oldalon a bűnözők „emberi jogai", a másik oldalon a gátlástalan magzatmészárlás. Egyre inkább pusztán formálissá, protokollárissá válik a hazaszeretet és magánüggyé fokozzák le, sőt gúny tárgyává teszik minden kultúra és civilizáció alapját: a hitet, a vallásos tudatot s az ezt ápoló történelmi egyházakat. Mindez persze ma még nem vonatkozik sem az USA-ban, sem más országban a lakosság, a társadalmi viszonyok összességére, de a fejleményeknek e szóban forgó csokra egy általános irányzat kifejeződése az anyagilag „fejlett" nyugati típusú országokban. Kétségtelen pl. hogy az USA — miközben egyedüli katonai szuperhatalommá vált — egyre nehezebben vállalkozik arra, hogy katonafiait kitegye a hősi halál veszélyének. (A második világháborúban, Koreában, Vietnamban, sőt még az Öböl-háborúban is kockáztatta „fiainak" életét, Jugoszláviában már egyáltalán nem. Mindez önmagában még nem okozhat gondot, de mit fog tenni az USA pl. egy ellene irányuló masszív iszlám „szent háború" esetén?)

A harmadik évezred küszöbén ott tartunk, hogy az USA-ban mint az anyagi-gazdasági-pénzügyi totalitarizmus éllovasában (és az amerikai mintát követő ún. fejlett országokban) — elsősorban a tudomány és a technika előrehaladása (pl. a közlekedés- és hírközléstechnikának a Földgömböt valósággal összezsugorító rohamos fejlődése) nyomán és az átlagos életkornak, ill. a várható élettartamnak a táplálkozási viszonyok és az egészségügyi ellátás javulására visszavezethető növekedésével összefüggésben — az emberi élet anyagi-testi mutatói még javulnak, miközben az élet, a társadalom minőségi mutatói, az erkölcsi-szellemi színvonal már stagnálnak vagy egyenesen hanyatlanak. Ez utóbbi összefügg azzal is, hogy a társadalom „elvénül", vagyis a fiatal népesség számarányának csökkenésével és az idős emberek számarányának növekedésével hanyatlani kezd az össznépesség jövőbe vetett hite, fiatalos lendülete, alkotóképessége, kreativitása. Ráadásul az anyagi-fizikai mutatóknak a javulása sem tarthat örökké: csak egy bizonyos

pontig érvényesülhet. Ez a pont az emberlét ökológiai veszélyeztetésének és a faji életképesség hanyatlásának küszöbértéke. Mindkettő egy ördögi kör terméke. A jólét fokozása a természeti erőforrások kimerítésével, földi környezetünk (egyetlen életterünk) szennyezésével, a sok ezer éve stabil éghajlatnak a globális felmelegedés hatására bekövetkező destabilizálódásával jár, olyan környezet kialakulásával, amely egy ponton túl már magát az emberi létezést veszélyezteti. Az átlagos amerikai család pl. már ma is annyi édesvizet, villamos energiát, benzint, acélt, élő faanyagot használ fel, hogy ha a világon minden család ennyi erőforrást használna fel, a Föld legfeljebb 2 milliárd embert tudna eltartani. Ráadásul egy átlagos amerikai élete során 60 t szemetet „termel". De katasztrófával fenyeget a faji életképesség hanyatlása is. Eltekintve a szexualitás torzulásaitól és a családi életforma visszaszorulásától, a táplálkozás, ill. az egészségügy javulásának is megvan a maga káros hatása a népszaporulatra. Az említett javulással ui. megnő a már nem produktív idős emberek hányada az össznépességen belül, ami viszont megnöveli a társadalmi-állami összkiadásnak az egészségügyi és szociális költségekre jutó hányadát. Ez egyre növekvő terhet ró a felnőtt dolgozó népességre, ami csökkenti az ókori Róma hanyatló szakaszában uralkodó mintákat követő felnőttekben — a munkától, az erőfeszítések vállalásától való elidegenedésükből, a kényelemszeretetükből, az újabban divatos szexuális szokásokból és a nők fokozott munkába állásából kifolyólag már amúgy is csökkenő — fajfenntartó készséget. Az eredmény: létszámhiányos népességpótló korosztályok, ami a szülőképes korú nők relatív állományának csökkenését is jelenti. A szülőképes női népesség csökkenése a gyermekhiány fokozódására, a társadalom elvénülésének erősödésére vezet. A lefelé haladó spirál a faj végzetét sejtteti. Kétségtelen, hogy a mai amerikai társadalomban még bőven vannak egészséges családok és hatékony környezetvédelemmel is lehet találkozni. De a helyzet mindkét területen romlik, ráadásul számos európai országban a helyzet még rosszabb, mint az USA-ban (sajnos, hazánkban is), ami aligha vigasztalhatja az amerikaiakat. Az is csak ideig-óráig javíthat a helyzeten, ha felemelik a nyugdíjkorhatárt. A fehér fajú népesség hanyatlásával párhuzamosan — a főként fehér emberek teremtette civilizáció lehetőségeinek kiaknázásával — a demográfiai robbanásuk korát élő színesbőrűek nemcsak megsokasodnak és az emberiség faji összetételét a maguk javára (a fehér faj rovására) változtatják meg, sőt, infiltrálják és dominálják a fehérek lakta térséget, de a jelek szerint — talán a sárga faj dicséretes kivételével — ugyanazon az anyagias, természet s majdan társadalomromboló úton haladnak, mint a fehér népek korunkban. (Gondoljunk csak a trópusi őserdők kivágására, vagyis a Föld tüdejének a tönkretételére vagy a fejlődő országok jelentős hányadának — pl. a Földet körül vevő ózonpajzs elvékonyodásában vagy az üvegházhatás fokozódásában szintén vétkes — iparpolitikájára stb.) Ez esetben viszont a nagy kérdés ez: mi várható még hosszabb távon, csak nem egy internetes tömegpusztító háború s vele vagy függetlenül tőle az emberlét vége a Földön?

Nemzeti liberalizmus

Hitler viszonya a liberalizmushoz

Természetesen volt olyan kontinentális liberalizmus is (s a liberalizmus erről — az első ízben Spanyolországban a XIX. század elején született — változatáról kapta a nevét), amely nemcsak az angol liberalizmus vagy az általános európai felvilágosodás, hanem a romantika hatását is tükrözte. A német, olasz, magyar és lengyel szellemi-politikai erőtérben a kontinentális liberalizmusnak ez az utóbbi változata vált erőteljessé. Az európai szellemtörténetben ez az irányzat mint ún. nemzeti liberalizmus jelentkezett. Névadó formájában ez a liberalizmus a polgári-politikai jogok követelésén túlmenően (sőt, elsősorban) a nemzeti függetlenség és szabadság harcos igénylését is jelentette, egy olyan népfelszabadító és hazafias-nemzetelvű mozgalmat, aminőre a legjellegzetesebb példa a népek 1848. évi tavasza. Ez volt az a nemzeti liberalizmus, ami hazánkban elsősorban Kossuth nevéhez kapcsolható Erre az irányzatra gondolt Eötvös József, amikor A XIX. század uralkodó eszméi c. munkájában azt úja, hogy e századnak két uralkodó eszméje van: ti. a szabadság és a nemzetiség. Eötvös

fenti megállapítását ugyanakkor kiegészíthetjük azzal, hogy a nemzetiség és a szabadság eszméje mellett a XIX. században egyre erőteljesebben érvényesült a haladás (tudományra orientált és optimista) elgondolása a társadalmi-gazdasági, sőt, az erkölcsi-politikai fejlődésről. E szóba jövő eszmék közül a nemzetiség és a haladás eszméje inkább a romantikához kapcsolódott (kivált, ha e két fogalomhoz az erkölcsi tökéletesedés szükségességének gondolata is társult), míg a szabadságeszme inkább az aufklérizmushoz, ill. a francia liberalizmushoz kötődött.

Az abszolutizmus, ill. a zsarnokság elutasítása (ide értve a felvilágosult abszolutizmus elutasítását is) természetesen lelkesültséggel járt. Gondot okozott azonban a szabadság vagy egyenlőség dilemmája, legalább is egy bizonyos idő után és az érettebb gondolkodók számára. Minthogy a „nagy" francia forradalom hármas jelszavát — főként a jakobinusok — mint az egyenlőség elsőbbségét értelmezték (és nemcsak ők, de pl. Égalité Fülöp is, akit persze ez sem mentett meg a guillotine-tól), a nem radikális nemzeti liberalizmus térhódítása a jakobinizmus ellenében ment végbe.
Az egyenlőség liberális elutasítása viszonylag erőtlenül jelentkezett (a nagy francia forradalom örökségét egyre inkább vállaló) Franciaországban. Ugyanakkor a francia liberalizmusra a nemzeti függetlenség vágya sem hatott meghatározó módon, minthogy a közép-európai népektől eltérően a francia nép nem volt idegen uralom alattvalója. (Viszont a németek fölénybe kerülésének hatására a XIX. sz. 70-es éveitől kezdve annál erőteljesebbé vélt ebben az országban a romantikus nacionalizmusnak, a gloire eszméjének egy szélsőséges, torz, mert frusztráltságon, ill. kisebbrendűségi komplexuson alapuló, revánsvágyó — egyébként aligha véletlenül egy francia politikusról elnevezett - változata, a „sovinizmus".) Ily módon a szabadság francia értelmezése i« teljesen más lett, mint pl. az angol (vagy az amerikai), ill. a közép-európai szabadságeszme. A francia szabadságeszme — a „nagy" forradalom hagyományához méltón — szorosan összekapcsolódott a vele ellentmondásban álló egyenlőségeszmével s így bontakozhatott ki elsőként éppen ebben az országban az a — korántsem mellékesen: nemzetközi — szocializmus-eszme, amely azután a népek tavaszán megvívta a maga harcát a polgárkirályság korában uralkodó pozíciót betöltő liberalizmussal. 1848-ban a demokratikus és szocialista (csíraszerű állapotban kommunista) eszme hívei ugyanolyan lendülettel támadták Guizot-ék liberalizmusát, mint a júliusi forradalomban ez az utóbbi irányzat X. Károly romanticizmusát. A demokratikus szocializmus támadása a liberalizmus ellen mármost elsősorban azért történt, mert Lajos Fülöp polgárkirályságáról kiderült, hogy ugyanazt a kapzsi, korrupt és sivár lelkű burzsoáziát támogatja, amely már a jakobinus diktatúra utáni (thermidori) ellenforradalom korában mintát adott a kapitalizmus erkölcstelen változatából. Mindennek tükrében a támadó demokratikus szocialisták ugyanúgy a homo politicus-t képviselték, mint a nagy forradalomban tevékenykedő elődeik, s az őket elnyomó III. Napóleon ugyanúgy a homo oeconomicus-t támogatta, mint a thermidori ellenforradalom vagy mint a nagy Napóleon. Ugyanakkor III. Napóleonnak az 1848-as forradalom leverését követően létrejött „felvilágosult" abszolutizmusa csak erősítette a liberalizmus és szocializmus „házasságát", amely a továbbiakban azután nemcsak az abszolutizmustól, de balfelé, a párizsi kommünároktól is elhatárolta magát. Ez a házasság volt az ún. polgári radikalizmus, a modern szociáldemokrácia őse, szabadság és egyenlőség eszméjének egyidejűleg híve, oly irányzat, amely az ún. polgári-materialista világrendben aligha valósulhatott meg.

Ami Hitlert illeti, a német (vagy nagynémet) nemzeti liberalizmus messze nem volt idegen tőle (hiszen a német nemzetiség-nép felemelkedésének, a germán szabadságnak volt a híve). Legalább is Németország számára azonban sem az angolszász típusú liberalizmust, sem a francia liberalizmust nem tartotta elfogadhatónak. De úgy is fogalmazhatunk, hogy — ellentétben a nemzeti liberalizmusnak az idők során megtett fejlődésével, amely ezt az irányzatot egyre közelebb vitte egyrészt a francia típusú, másrészt az angolszász típusú liberalizmushoz, vagyis egyre kevesebb lett benne a nemzeti-közösségi-érzelmi elem és egyre több a magánember (a burzsoá) felfogására, ill. a társadalom intenzív pártosodására jellemző „szabadságelem" — Hitler világnézete a népközösség és a szociális eszme irányába bontakozott ki. ő a társadalom atomizálódása ellen, a szabadságot felelősség, a jogokat kötelességek nélkül

elgondoló „szabadosság" ellen lépett fel, az állampolgárok számára egyenlő jogokat és egyenlő kötelességeket követelt és a népet a nagy nemzeti céloktól eltántorító belső feszültségek és viszály ellenében igyekezett mozgósítani.

Ugyanakkor nemcsak az angolszász (és persze a francia) liberalizmustól különbözött a hitleri eszmerendszer, de a szabadságot és a szolidaritást egyidejűleg hangoztató — s ennyiben a hitlerizmussal látszólag rokon — (pl. francia vagy német) polgári radikalizmustól, szociáldemokráciától is. Ennek magyarázata egyrészt a parlamentáris demokrácia és a hitleri vezéri népi állam közötti különbségben, másrészt a polgári radikalizmus faji-etnikai nemzeti közömbössége (nemzetközi és sok esetben judeokrata jellege) és a hitleri népi-faji nacionalizmus (és antijudaizmus) közötti ellentétben rejlik.

Romantika — a nemzetiszocializmus alapja

Mi jellemzi a romantikát? Hitler romanticizmusa

A romantika irányzata elsősorban az aufklérizmusra, főként a francia forradalom jelenségeire, valamint az angol típusú felvilágosodásra és liberalizmusra adott válasznak tekinthető. Természetesen ez az irányzat is általános európai kulturális jelenséget képviselt, mindamellett az aufklérizmussal markánsan ellentétes változatát leginkább a porosz romantika képviselte.

A romantika képviselői az erőltetett szekularizációnak, az ész totalitárius uralmának ellenhatásaképpen a következők fontosságát hangsúlyozták: a vallás és a történelmi egyházak, az ún. konzervatív erkölcs, a hagyományok és a történelmiség elve, a minőségi különbségek, az erkölcsi-szellemi elit iránti tisztelet, a hivatalos felhatalmazáson alapuló tekintély (az autoritás), az érzelmi és akarati tényezők (irracionális elemek). A romantika esetében a meglevő értékekre, hagyományokra támaszkodó szerves fejlődés lép a felvilágosodás képviselőinek sokszor türelmetlen forradalmisága, a nem észszerű múlttal való gyors és gyökeres szakítás szükségességének és kivitelezhetőségének elképzelése helyébe. A teoretizálást a gyakorlatiasság, az eszmények körében az élvezetek és a kényelem hajszolását a kötelességtudaton alapuló kemény munkálkodás váltja fel, amely számot vet azzal, hogy a kényelmetlenség, az erőfeszítés, a szenvedés az emberi létezés elháríthatatlan velejárója. A romantika a boldogság igazi forrásának nem az anyagi, ill. a szerencsejavak birtoklását, hanem az erkölcsi értékeket, az ember tökéletesedését tekintette. S ha a felvilágosodás az antikvitáshoz vonzódott, a romantika visszahelyezte jogaiba a fényes középkort. Jellemző a romantikára, hogy a felvilágosodásra adott kritikája során pl. a szociális haladást nem utasította el. A szerves fejlődésre gondolva „semmit nem sietett el", viszont nem is szállt szembe az idők szavával. A Bourbon-restauráció leginkább markáns képviselője, X. Károly sem lépett fel az ancien régime teljes visszaállítása, a jobbágyrendszer restaurálása érdekében, pedig ő mindent megtett, hogy visszahozza a trón és oltár egykori középkori fényét.

Hitler elsősorban (bár nem kizárólagosan) romantikus politikus volt. Hitt a nemes eszményekben és hitt az idealista (tehát az ilyen eszményekben hívő, az ilyen eszményekért áldozatokra is hajlandó) lelkület és a kultúra létrehozása közötti legszorosabb összefüggésben. Hitlernek e hétköznapi értelemben vett idealizmusa arról tanúskodik, hogy — noha a test egészségének, a testnevelés görögös kultúrájának is híve volt — világnézetében a szellemi-erkölcsi értékek nem szorultak háttérbe. Ezeknek az értékeknek, a jó erkölcsöknek, a minőségre orientált szemléletnek, a népi hagyománytiszteletnek, a hierarchikusan értelmezett autoritásnak, a valóban felelői vezetőre, szabad személyiségekre, méltóságos állampolgárokra épülő szerves népi közösségek látomásának tekintetében konzervatív gondolkodó, az elidegenedésnek, az eltömegesedésnek, a jellembeli hitványságnak, férfiatlanságnak, az élősdi vagy lumpen életmódnak esküdt ellensége, aki minden eszközt — államot, gazdaságot, fajvédelmet stb. — a német nép boldogulásának és tökéletesebbé válásának a szolgálatába igyekezett állítani. Következetesen, keményen, forradalmi módon. (Az ő romantikája tehát

egy értékkonzervatív forradalmi romantika volt, amin nem változtat az sem, hogy — mint korának gyermeke — elfogadja a szekularizáció bizonyos szintjét és eszméi szolgálatába állítja a tudományos-technikai fejlődés vívmányait is, legyen szó motorizációról vagy a hatásos propaganda esélyét kínáló közléstechnikai vívmányokról, rádióról, filmről stb.)

Kiemelten romantikus eszméje volt Hitlernek a szorosabban vett politikai céljain túlmenő átfogó világnézeti célkitűzése (amely a nemzeti szocializmus népiségfogalmában mint az utódnemzedékek célszerűen különb voltának elve szerepel). Ez a cél a nép tökéletesedésének előmozdítása. Erről a Harcomban így ír: „célunk megőrizni fajtánknak azokat az alapvonásait, amelyek — kultúrát alkotva és terjesztve — megteremtik egy magasabb rendű embertípus szépségét és méltóságát". (Ez — az ún. perfekciótant tükröző — kijelentése messzemenően egybevág a mi nagy romantikus Széchenyink felfogásával is, aki szerint a cél: „fajtánk biztosítása és nemesebb kifejtése". Mindketten a nép felemelkedését mint tökéletesedést értelmezték, és ez esetben lényegtelen az a különbség, hogy az egyik esetben a német, a másikban a magyar felemelkedésről volt szó.) Továbbmenve Hitlerre is jellemző volt (mint általában a kevéssé racionalista és inkább gyakorlatias romantikusokra), hogy világnézetének, programjának csak alapelveit fogalmazta meg és a részletekkel nem bíbelődött. Ezek kidolgozását rábízta a megfelelő körülményekre, az idők változásai kínálta lehetőségekre. Nem gondolkodott mereven, doktriner módon és az új tények, ismeretek fényében a részleteket messzemenően hajlandó volt megváltoztatni. Mindez merőben ellentétes volt Marx és a marxisták doktriner elméletieskedéseivel, a marxizmusnak (kivált e marxizmus kommunista válfajának) az emberi életet, az ember szellemi és érzelmi világát részletesen és mereven agyonszabályozó zsarnokságával. Az is romantikus eredetű — ti. a népnemzeti sajátosságoknak nagy szellemi-politikai jelentőséget tulajdonító — elem volt Hitler gondolkodásában, hogy a maga világnézeti vagy politikai felfogását nem kívánta exportálni, Németországon kívül terjeszteni. A romantika ti. a különböző népek életére, hagyományaira, szellemiségére jellemző sajátosságok nagy jelentőségét méltányolva nem fogadta el pl. a népekre, nemzetekre vonatkozó — a konkrét körülményektől független — elvont általánosításokat, magyarázatokat, viszont hangsúlyozta, hogy minden országnak a maga nemzeti sajátosságaihoz kell igazítania politikai filozófiáját. (A kommunista vezérek e tekintetben is ellentétes gyakorlatot követtek, amit ideológiájuk nemzetközisége, „összemberi" orientációja is magyaráz.)

Hitler romanticizmusa összefüggött politikai realizmusával is, ami ugyancsak gyakori a romantikusok körében. A hit és az érzelmek hangsúlyozása, ill. az a felfogás, amely szerint ezek hiánya a társadalmat, a nép jövőjét rombolja, nagyon is realisztikus, a tényekkel összhangban álló gondolkodásmód A politika kérdései végső fokon világnézeti-életszemléleti kérdések, az ezekről alkotott véleményünket pedig érzelmeink döntően befolyásolják. Az aprópénzre váltott politikában viszont a hideg intellektusnak kell az érzelmileg is determinált felfogást érvényre juttatnia. Az, hogy Hitler a nép széles rétegeinek érzelmeire épített, azt bizonyítja, hogy realista volt, az pedig, hogy világnézetét végső fokon döntően befolyásolták a saját érzelmei (pl. megszállottan vallott népi-faji nacionalizmusa), azt bizonyítja, hogy romantikus volt. Romantikus realizmust fejezett tehát ki Hitler politikája, amennyiben egészen alulról építkezve, lépésről lépésre haladva érte el nagy célját: azt, hogy az általa létrehozott új rendszer nagy lendülettel nekifogjon a német nép germán államának a megteremtéséhez. Diadalútjában szerepet játszott az a negatív tapasztalata is, amelyet a marxizmus sikerét látva szerzett, egyrészt annak megfigyelésével, ahogyan a marxisták politizáltak, másrészt annak megtapasztalásával, ahogyan a Schönerer-féle ún. nagynémet nacionalizmus, ez a jellegzetesen nemzeti polgári irányzat politizált. Ez utóbbi irányzat ui. gyenge volt, mert nem állottak mellette tömegek.

Ugyanakkor romanticizmusának is, nagyságának is bizonyítéka, hogy egyszersmind idealista is volt, mégpedig nemcsak a nemes eszmények követésének tekintetében, nemcsak annak az erkölcsi követelménynek a tekintetében, hogy a népet a tökéletesedés tanának szellemében „fel kell virágoztatni", hanem abban az értelemben is, hogy hitt az ember szabad akaratában, hitt — mint említettük — az akarattá váló emberi hit óriási erejében, abban, hogy erős akarattal csodákat

lehet művelni. Az akarati idealizmus ún. realista ellenfelei szeretik a tényekhez való alkalmazkodás szükségességét hirdetni. Velük szemben hivatkozik Hitler arra, hogy tényeket teremteni is lehet. A döntő a hit és az akarat, mert ezek szülik a cselekvést és alakítják át a valóságot. Hitler akaratelvű nemzeti szocializmusára tehát az optimizmus volt a jellemző, olyan derűlátás, amely a természet törvényeivel összhangban álló emberi cselekvés erejére, eredményességére épít. (Más szóval Hitler csak részben volt Schopenhauer követője, minthogy nem osztotta az akarat filozófusának pesszimizmusát.) Ez az optimista akaratelvű felfogás tükröződött a nemzeti szocialista lelki nevelésnek a határozottság, a férfias erély, az akaraterő fejlesztésére irányuló célkitűzésében, ami az egyértelmű eszmei mondandót alkotja pl. Leni Riefenstahl-nak Az akarat diadala c. filmjében.
Egyébként — mint említettük — Hitler felfogásában az alapvető romanticizmuson túlmenően szerepet játszott olyasmi is, ami a felvilágosodás kultúrkincsének szerves része, pl. a tudományok fejlődésébe vetett hit vagy az általános műveltség és egy bizonyos evilági jólét előmozdításának a követelménye. S ez az ő esetében nem jelentett eklekticizmust, hanem szintézist amely a hit és a tudás együttműködésének jótékony hatására épít. (Hasonló szellem volt tapasztalható a kanti filozófiától a kutatás és oktatás egyetemi egységének humboldti elgondolásán át a nem szélsőséges német felvilágosodás és a porosz romantika számos más megnyilvánulásáig.)

Példa felvilágosodás és romantika ellentétességére

Felvilágosodás és romantika ellentétességére érzékletes példát kínál a néphez, nemzethez való viszonyuk különbsége. E viszonynak egyébként rendkívüli jelentősége lett a továbbiakban, így még a XX. században is (pl. éppen a hitleri világnézet és Hitler ellenségeinek felfogása közötti harc kapcsán) vagy akár napjainkban és várhatóan a következő évtizedekben az ún. globalizmus, ill. a népnemzeti szemlélet között zajló küzdelemmel összefüggésben.

A felvilágosodás alapvetően az olyan fogalmakkal operált, mint pl. az ember (mint egyén), a polgár (mint állampolgár), az egyenlőség (úgy is, mint emberek közötti viszony, mint a rendiség ellentéte és úgy is mint a sokaság megszámlálhatóságának előfeltétele), a szabadság (mint az új világ lényege) vagy a testvériség (mint emberiségben gondolkodás). Természetesen a nép és a nemzet fogalma is játszott szerepet az aufklérizmusban, azonban egészen más szerepet, mint a romantikában. A felvilágosodás képviselői (kivált: a háttérben meghatározó szerepet játszó szabadkőművesek, judeokraták) — mint elsősorban emberiségben gondolkodók — a világpolgárság (kozmopolitizmus) és a nemzetköziség eszméjéhez és az „ubi bene ibi patria" gyakorlatához vonzódtak. Népről, nemzetről természetesen ők is beszéltek, de egyrészt ennek érzelmi vonatkozásait (úgy is mint érzelmességet, irracionalitást) nem értették vagy félremagyarázták, másrészt népen pusztán lakosságot (egyenlőként definiált emberekből álló összességet) értettek, amelyet természetesen „boldogítani" kell (akár mint alattvalókat egy felvilágosult uralkodóval, ‚jó császárral", akár mint állampolgárokat a tömegdemokráciával). A lakosságot a felvilágosodás jegyében megszervező állam, pl. a francia abszolút monarchia a maga hatalmi, államigazgatási szempontjaira tekintettel, központosító törekvéseinek szolgálatában a különböző etnikumok, népiségek sajátosságait figyelmen kívül hagyva a nyelvi asszimilálás, az etnikai egyneműsítés — adott esetben igen türelmetlen — módszerét alkalmazta. De a francia forradalmárok is (a leginkább romantikus beütéssel jellemezhető girondisták kivételével) a franciaországi etnikumok egyneműsítésének és a francia állami központosításnak, a korábbiakban uralkodó királyok e művének a folytatói voltak. Ez az aufklérista felfogás a nemzetet amorf lakosságnak gondolja s nincs tekintettel a nemzetnek sem faji-származásbeli, sem kulturális jellegzetességeire. E felfogás szerint a nemzet: államnemzet, az erőforrások érzelmi mozgósítására pedig a haza fogalma szolgál, mert ez a fogalom az állam fogalmához képest egy mozgósító érzelmi többletet ad, de nem tartalmazza az etnikai értelemben vett nemzet fogalmának használatával járó azon „veszélyt", hogy a más származású, nyelvű, nemzetiségű embereket kirekesztik a népi-nemzeti létezésből (s ezzel az állami-uralmi rendszerből).

A romantikus gondolkodók felfogásában viszont a nemzet kultúrnemzet (elsősorban nyelvében és kultúrájában élő nemzet), ők népen, nemzeten mindenekelőtt az érző-vágyakozó, gondolkodó, cselekvő, hús-vér embereket értik, azokat, akik nyelvük, kultúrájuk, sőt, származásuk, történelmük szerint is rokonok. A nemzet így etnikai fogalom, sőt, népfaj is. Széchenyi pl. a magyarokról mint „drága rokonokról" szólt, Szálasi Ferenc pedig a nemzet szubsztanciád alapját egy ugyancsak etnikai jellegű, rokonságként értelmezett fogalomban, az ún. népszemélyiségben, ill. magát a nemzetet — a történelmi Hungária viszonylatában — a „honképes és talaj gyökeres" népszemélyiségek összességében találta meg. Amíg tehát az államnemzet felfogása a történelmi-hagyományos népi különbségek csökkentését, ill. felszámolását kívánta és egyfelől az egyén (mint a későbbiekben a liberalizmus) és másfelől az emberiség (mint a későbbiekben a — nemzetközi — szocializmus, pl. a marxizmus) elvont fogalmát helyezte a gondolkodás középpontjába, addig a romantika kultúrnemzeti felfogása a népnemzet fogalmára, az elvont és magánvaló-elszigetelt egyes ember és az összemberiség „között" elhelyezkedő — közbülső és sokoldalú — valóság gyakorlatias fogalmára támaszkodott.

S ez utóbbi felfogás az, amely világosan kirajzolódik Adolf Hitlernek mind elméleti, mind gyakorlati tevékenységében. Ő — amint ez pl. a kötetben közölt számos beszédéből is kiderül — az elvont emberiséggel és az ugyancsak elvont egyénnel nem foglalkozott: gondolkodása és cselekvése fókuszába a hús-vér emberekből álló népet, a nyelvükben, származásukban, kultúrájukban rokon német népcsoportokat („néptörzseket"), a német népi közösségként értelmezett német nemzetet állította, öt az absztrakt egyes ember képzete (az emberi jogok korunkban divatozó felfogásának hivatkozási pontja) éppúgy nem érdekelte, mint a népnek mint elvont sokadalomnak vagy a „világpolgárok" által hivatkozott „emberiségnek" a fogalma.

A romantikáról adott eme jellemzés alapján aligha meglepő, hogy pl. a későbbiekben létrejövő különböző keresztény és nemzeti irányzatok (ide értve a keresztény nemzeti szociális-szocialista irányzatokat is) világfelfogásukban, érzelmeikben, politikai programjaikban a romantika kultúrkincséhez nyúlnak vissza. Ebben az eszmekörben találhatjuk meg a majdani ún. jobboldal világnézeti, eszmei gyökereit.

A romantika képviselői. Népi-nemzeti örökség, erkölcsi-szociális szempontok, „államszocializmus", korszerű rendiség.

A romantika — kivált annak német változata, mint általában minden jellegzetesen német gondolatirány — átfogó felfogásra és az élet különböző oldalaira vonatkozó igazságok szintetikus képviseletére törekedett.

A hitlerizmus népi-nemzeti szemléletének filozófiai gyökere mindenekelőtt Fichtéhez nyúlik vissza. Fichte felfogását Dilthey nyomán célszerű a szabadság idealizmusának nevezni. Fichte filozófiájának középpontjában az „én" áll, aki szabad és erkölcsi személyiség. Ez az én közösségi lény, legközelebbi közössége családja, legtágabb közössége a nép, amely a családokból, vérségi kötelékekből áll össze. Fichte a népfogalmával tehát visszanyúl a középkori népfelfogáshoz, amely szerint a gens (a nép vagy néptörzs) nem más, mint azonos nyelvet beszelő, azonos szokású (kultúrájú) és származása tekintetében is rokon közösség. A népeket azután a lingua et mores (a nyelvek és kultúrák) leírásával lehet elsősorban megkülönböztetni egymástól. Minthogy értelmes kommunikáció nélkül közösség nem lehetséges, az a maximális sokaság pedig, amit értelmes kommunikációval még elérhetünk, az azonos nyelven beszélő — és zömében azonos erkölcsű, kultúrájú, sőt, azonos származású — nép, nyilvánvaló, hogy a népközösség a legtágabb közösség a számunkra. Minthogy pedig egy politika annál értékesebb, minél több ember boldogságát tudja előmozdítani, az is nyilvánvaló, hogy — a kis közösségek ügyeivel foglalkozó helyi politikát nem számítva — az erkölcsi töltetű politikának a valóságos hús-vér emberekből összeálló nép boldogságát kell szolgálnia. Minthogy Fichte a népet lényegében azonosította a nemzettel, érthető, hogy az ő népszemlélete messzemenően összhangban volt a — többfelé és sok kis államban szétszórtan élő, de nyelvileg és kulturálisan

összetartozó — németek állami integrációjának követelményével, valamint az integrációban a poroszok vezető szerepére orientálódó politikával. Fichte alkotta meg a népszellem és a népjellem fogalmát is, amivel nagy mértékben elősegítette a népek önmegismerését. Szerinte az államnemzeti felfogás alkalmatlan arra, hogy a nép fiait a nemzet hőseivé tegye.

Hasonló felfogást vallott Herder is, akire a magyarság jövőjéről tett pesszimista megállapítása miatt sokan megharagudtak, holott nem haragudni kellett volna rá, hanem tenni azért, hogy ne neki legyen igaza (pl. Széchenyinek Erdéllyel kapcsolatos kívánalmát is megfogadva: magyar gyerekekkel kellett volna „teleszülni" Erdélyt). Herder népfogalma a fichtei népfogalomhoz hasonló: a nép az embereknek a családok vérségi kiterjedését átölelő összessége. A népre a vérségi rokonság (ami messze tágabb kört érint, mint a közvetlen vérrokonság), a nyelv, a szokások, a világkép azonossága a jellemző, legalább is a tiszta fajú népek esetében. A nemzet pedig nem más, mint az egyéniségének tudatára ébredt nép. Hasonlóan jelentős alakja a német romantikának Schlegel. Szerinte minél régebbi a néptörzs, annál tisztább és annál több erkölcsi hagyománya van, és minél több az erkölcsi hagyománya, annál inkább ragaszkodik hozzájuk és annál inkább lesz nemzetnek tekinthető. Schlegel úgy gondolta, hogy a „magasabb rendűnek" mondott (államnemzeti) franciás műveltség dekadenciára vezet. Az igazi műveltség a romlatlan lelkű és vérű nép műveltsége. A nép megtagadása, az elfordulás a tiszta forrásoktól, a gyökerektől az idegenek uralmához, a faj pusztulásához vezet.
A romantika korában a népi-nemzeti szemlélet természetesen nemcsak a filozófiában jelentkezett, de pl. a gazdaságtan területén is. Ha kiindulunk a főként angolok által kidolgozott gazdasági liberalizmusból s az ennek szerves részét alkotó azon tanításból, amelynek értelmében szabad kereskedelemre, mégpedig nemzetközi viszonylatban is szabad áruforgalomra van szükség a népek, államok jóléte érdekében, akkor e tanításon logikailag az első rést Friedrich List ütötte, aki még a nemzetközi kereskedelem szabadságának talaján állva ugyan, de már védvámokat követelt. List szerint a gazdagodásnak (vagyonosodásnak) nemcsak a munkában, a szorgalomban, a takarékosságban és az intelligenciában lelhetjük fel a forrását, hanem a jó törvényhozásban és kormányzatban is. List nem túlzott védővámokat akart bevezettetni (mert az ellustulásra vezetne), hanem olyan nevelő-vámokat, éspedig átmenetileg, amelyek megóvják a piacra ugyan tisztességesen lépő, de a külföldinél kevésbé fejlett terméket előállító, a versenyhez kevésbé hozzászokott, kevéssé tőkeerős hazai termelőket attól, hogy az import támasztotta versenyben tönkre menjenek. A védvámok tehát nem a silány terméknek akarnak helyzeti előnyt adni, hanem a helyzeti előnnyel induló külföldiekkel szemben akarják biztosítani a hazai fejlődést addig, amíg a hazai termelés meg nem erősödik.
Kétségtelen, hogy a hitleri Németországban a védvámos külgazdaság-politikát bizonyos területeken már az autarchia politikája váltotta fel. Hitler azonban az autarchiából annyira nem csinált alapelvet, hogy — amint ez a kötetben szereplő 1933. márc. 23-i programbeszédéből is kiderül — utalva Németország földrajzi helyzetére és nyersanyaghiányára elutasította az exportellenességet és rámutatott a teljesítménycsere szükségességére a kölcsönösen előnyös esetekben. Ugyanakkor arra is rámutatott, hogy Németország eladósodottsága miatt kénytelen fenntartani a deviza-kényszergazdálkodást és a tőkekiáramlást megakadályozó „határgátakat".

Ugyancsak a nép-nemzeti szemlélet jelentkezett annál a két német közgazdánál, akik a népgazdaság fogalmát megalkották. Egyikőjük (Roscher) szerint a nép több, mint az egyes emberek puszta összessége és ugyanígy a népgazdaság is több, mint az egyes magángazdaságok összessége. Másikuk (G. Schmoller) szerint népgazdaság csak az azonos nyelvű és származású, egységesen érző és gondolkodó, erkölcseiben, jogszabályaiban azonos népek esetében lehetséges. E gondolatok Hitlerben termékeny talajra hulltak, aminek ékesszóló bizonyítéka a népgazdaságról alkotott felfogása. Szerinte a közgazdaság fogalma homályos. Közgazdaságon a közösségre orientált gazdaságot kell érteni. A közösség pedig tágan szemlélve: népközösség. A népgazdaság így a népközösség gazdálkodása.

A közösség, a társadalom, az erkölcsök összefüggéseit elemezte a romantika nagy gondolkodója, Adam Müller is, aki Az államművészet elemei c. — 1808-ban közzé

tett – munkájában nagyszabású kritikát gyakorolt A. Smith angol mintájú liberális alapmunkája felett. Müllernek e műve nagyjából azt a szerepet játszotta a romantikus közgazdaságtanban, mint Smith-é az angol liberalizmusban. Müller szerint az individualizmus (amely általában a liberalizmusnak, de különösen az anyagias angol liberalizmusnak jellegzetes következménye) atomizálja a társadalmat, összetöri az érzelmeket és más irracionális elemeket, így a lelkiséget, a bizalmat, rombolja a szeretetet, a vallást, a vérségi kapcsolatokat, majd a széttöredezett társadalmat a hatalmasok (a fegyveres erő vagy az ármány - napjaink vonatkozásában mondhatnánk a pénztőke, ill. a reklám-propaganda –) játékszerévé teszi. Müller szerint a gazdasági liberalizmus (az ún. szabad piacgazdaság létrehozása) a szubjektív és önző és lelketlen haszonelvűségének és előmozdításával, ill. azzal, hogy a pénzt teszi meg a társadalom összekötő cementjének és a kommunikáció céljának – megsemmisíti azt a természetes emberi kapcsolatot, ami pl. a földesurat és jobbágyát, a céhmestert és a céhbeli mesterlegényt egymáshoz fűzi. Ismeretes a liberalizmusnak az éjjeliőr-államról vagy a minimális államról szóló felfogása. Müller ezt az elvet bírálva hangsúlyozza: az államnak nemcsak biztosítási feladatai vannak: az élet, a vagyon biztosítására, a közbiztonságra, ill. a jogrend biztosítására vonatkozó feladatain túlmenően pénzközösségi, az ipar, a kereskedelem fejlesztésével kapcsolatos feladatokat is el kell látnia, de még ennél is fontosabb, hogy az államnak őrködnie kell a nemzet azon bensőséges kapcsolatain, amelyek energiát hordoznak és mozgékony egésszé teszik a nemzetet. Az államnak tehát kötelessége a jó erkölcsök előmozdítása. Müller szerint a termelő munka az elsődleges és a fiziokratákhoz hasonlóan (és a merkantilizmus híveitől eltérően) Müller is a földművelés és állattenyésztés elsődlegességére utal. Összhangban áll ezzel a nézetével az a felfogása is, hogy az iparnak szükségletorientált kisiparrá kell válnia.

Müllerhez sok tekintetben hasonló nézeteket vallott – az államszocializmus vagy „katedraszocializmus" képviselőjeként ismert – Adolf Wagner is, aki szerint az államnak szintén joga, sőt, adott esetben kötelessége is a gazdaságba beavatkozni. E beavatkozásnak elsősorban a javak igazságos elosztása érdekében kell történnie. Az állam organikus szervezet, amelynek az a feladata, hogy a sok magángazdasági tevékenységet összefűzze, integrálja. Ugyanakkor Wagner – akárcsak Müller – a magántulajdont messze nem akarta felszámolni, csupán a magángazdaságok erkölcsiségének szükségességét és az ezt is előmozdító állami beavatkozást, szabályozást kívánta előmozdítani.

Kétségtelen, hogy Müller, Wagner és a többi romantikus társadalomfilozófus és közgazdász felfogása erőteljesen hatott a XX. század első felében kibontakozó nemzeti szocialista mozgalmakra, jelesül Hitler népi mozgalmára is. Erről tanúskodik a hitleri cél: olyan gazdaság és társadalom, amely távol áll mind a szabadpiacos magánkapitalizmustól, mind a kommunista államkapitalizmustól, és az ún. népi kapitalizmust, a szocialista magángazdasági rendet hirdeti. De hirdeti azt is, hogy – s ez jelenti elsősorban a wagneri örökséget – a közjó érdekében működő magángazdaság eszméje nem lehet pusztán az érzület terméke (hiszen ha csupán az lenne, gyorsan meg is bukna), hanem a törvényi szabályozást, az állami beavatkozást is igényli. Ugyanakkor a törvénynek természetesen azt is biztosítania kell, hogy az egyénnek is legyen saját haszna az általa folytatott gazdasági tevékenységből.
A mülleri-wagneri tradíciót viseli magán Hitlernek az a felfogása is, hogy a liberális gazdasági-társadalmi rend azért is elvetendő, mert tág teret ad mindenféle gyűlölködésnek. Ez a rend valóban mindenki harca mindenki ellen. „A liberális rendszerekben a kormány a nép ellen van, a parlament a kormány ellen. A pártok a többi párt ellen, a munkások a munkaadók ellen, a háziúr a lakók ellen, a városlakó a paraszt ellen. A hivatalnok a közönség ellen, a proletariátus a burzsoázia ellen, az egyház az állam ellen"

Noha nem a hitleri Németország volt a korporatív rend első és mintaadó megteremtője (hanem Mussolini fasiszta Itáliája), de a hitleri berendezkedés is erre az eszmére épült. Magán Mussolinin és XIII. Leó pápán kívül jeles alakja volt a gondolatnak pl. O. Spann is, akinek elképzeléseire Hitler is támaszkodott. Spann kiindulópontja: az újkorban a rendiséget úgy számolták fel, hogy a rendiség igazságtalan és korszerűtlen elemeivel annak minden összetevőjét

és jellegzetességét is kiiktatták a társadalomból. Ennek eredményeként a modern világban a különböző munkakörök összekeverednek: az üzletemberek beleszólnak a politikába, a politikus üzleti vállalkozásba fog. Az emberek váltogatják munkahelyüket s — ami kivált rossz hatású — foglalkozásukat, szakmájukat is, és csak egyhez hűségesek (s ez különösen jól látható Amerikában s az amerikai mintát követő országokban): a pénz imádatához. Spann viszont a fényes középkori rendi társadalmat akarta korszerűsített formában helyreállítani. A korszerűsített forma azt jelentette, hogy a rendezett és szilárd gazdaság eszméje ezúttal — a születési előjogoktól és más feudális kiváltságoktól mentes — olyan társadalmi tagozódással párosul, amely a szakma szeretetére, a hivatástudatra (a munkavégzéshez fűződő magas rendű erkölcsi tartalomra) és a személyes kiválóságra épülő értékrendhez kapcsolódik. Az ilyen értékrendhez kapcsolódó rendiség — akárcsak a középkori eredetű céhek esetében — növeli az embernek a foglalkozásához, szakmájához kötődő büszkeségét, hűségét és növeli benne a hivatástudatot, azt a tudatot, hogy munkájával hozzájárul a közjóhoz. Ez a rendiség — esetleg annak külsőséges megnyilvánulásaival együtt — előmozdítja a közösségi érzést és a munkavégzés minősége, a kiváló termék vagy szolgáltatás iránti vágyat a dolgozóban. További előnye a szabadpiaci gazdaság kaotikus és bonyolult viszonyaival szemben a viszonyok egyszerűsége, áttekinthetősége, ami a nép egyszerű és becsületes fiainak kedvez.

Spann a munkák típusa szerint a dolgozóknak öt csoportját különböztette meg. Ezek a csoportok a következők: 1. a kézimunkások, 2. a szellemi dolgozók, 3. a gazdasági élet vezető dolgozói, 4. az államigazgatás, jogszolgáltatás, fegyveres testületek vezető dolgozói és végül 5. a nagy képzettségű, ill. tudós tanító rend tagjai.
Ezek a csoportok társadalmi szerepük szerint hierarchiát alkotnak, e hierarchia azonban az egyes emberek értékét nem befolyásolja, minthogy az ember morális, intellektuális vagy fizikai kiválóságát — amint ezt Hitler is hangsúlyozta — nem az általa végzett munka jellege, hanem az adott munkához való egyéni viszonya, ill. egyéni munkateljesítménye határozza meg. (Ez az elv érvényesül pl. az olimpiákon, ahol az egyéni magatartások, teljesítmények érmekben, helyezésekben vagy éppen diszkvalifikálásban mutatkoznak meg s alkotnak hierarchiát, azonban nem tesznek hierarchikus különbséget az egyes sportágak, ill. a sportágakat képviselő sportolók, pl. vívók vagy úszók között.)

A rendi társadalom gondolatával szorosán összefüggött a gazdasági élet un. korporációs megszervezése. Magának a korporációnak a fogalma a corpus (test) szóból származik és testületet jelent. Magát a testületet ez esetben tágan kell értelmezni, hiszen nemcsak azok a szervezetek tartoznak e fogalomba, amelyek magukat testületnek nevezik, hanem mindazok a szervezeti keretek (cégek), amelyek tagjaik, dolgozóik tevékenységét szervezik, felügyelik, irányítják. A korporatív rendszerben nem egyszerűen a termelő áll a középpontban, hanem az önmagát fegyelmező termelő, aki nem az osztálykonfliktusok, az ún. érdekellentétek kiélezésének erkölcsileg elfogadhatatlan, a gazdaság egészét tekintve pedig haszontalan útján jár, hanem aki tudásának legjavával úgy szolgál a közösségnek, hogy ezzel a saját célkitűzéseit is elérje. Az ilyen rendszerben az egyéni kezdeményezésnek, a gazdasági szabadságnak bőséges tere marad ugyan, de elkerülhetetlen az állam beavatkozása, szabályozó tevékenysége is. A korporatív rendszer megszünteti a gazdasági liberalizmust és egyszerre veti el a munkát árúnak tekintő homo oeconomicus felfogását és az emberi tevékenységet egy központból irányító zsarnokságot. A korporatív rendszerben az egyes korporációkon (pl. a vállalatokon) belül pl. olyan szervezetek alakulnak, amelyekben a dolgozók és a tulajdonosok vagy képviselőik, a vezetők együttesen elemzik a cég tevékenységét, a javak elosztását, figyelembe véve a törvényi szabályozást, az összes érdekcsoport érdekeit és azt az elvet, hogy a megfelelő informálódás és kommunikáció után maga a döntés az egyszemélyi felelős vezetés elve alapján a főnök joga, a végrehajtásnak pedig eredményesnek kell lennie. A magántulajdont e rendszer nem számolja fel, és az államosítás eszközéhez is csak az óhatatlanul szükséges esetben nyúl. Az állam a lakosság, a fogyasztók, tehát a köz érdekét képviseli és pl. mint a munkaadók és munkavállalók közötti viták döntőbírája vagy pl. a nagy infrastrukturális programok szervezője, irányítója szerepel. A korporatív rendszer sikerének természetesen megvannak a maga előfeltételei. Ezeket Mussolini három pontban foglalta össze, úm. 1. egyetlen

politikai pártra van szükség, amelynek a gazdasági fegyelmen kívül politikai fegyelme is van s ahol az embereket az érdekellentétek felett egy közös hit fűzi össze, 2. olyan államra van szükség, amely a lakosság összes energiáját, érdekét, az összes társadalmi történést egyetlen egésszé szervezi s ezzel hatásosságát meghatványozza és 3. szükség van a hitből fakadó magas feszültségre is, amely az akaratokat súlyos tettekké képes transzformálni.

A hitleri nemzeti szocializmus állama

Terjedelmi korlátainkra tekintettel a következőkben a hitleri államberendezkedésnek csupán az alapjaira összpontosítjuk figyelmünket, és nem foglalkozunk részletesen az államhatalmi szervek, a közigazgatás felépítésével, működésével, a jogbiztonság, a közrend és közbiztonság kérdéseivel, ugyanakkor eloszlatni kívánunk néhány közkeletű félreértést és cáfolni fogjuk a legjellemzőbb hamisításokat.
Annyit mindamellett el kell mondanunk a mellőzött témákkal kapcsolatban, hogy 1. a hitleri Németországban jogrend volt, bár olyan, amely az ítélkezésben az igazságosság és méltányosság szempontjait jobban figyelembe vette, mint ez azokban az országokban volt szokásos, ahol a római jog merev formalizmusa kizárólagosan érvényesült, 2. a közrend és a közbiztonság (pl. élet- és vagyonbiztonság) messze felülmúlta a weimari demokráciában, különösen annak utolsó éveiben e tekintetben tapasztalható — politikai gyilkosságokkal, utcai harcokkal, növekvő bűnözéssel és a mindezt előmozdító tömeges munkanélküliséggel jellemezhető — állapotokat (amiben a köz-rendőrség, ill. a bűnüldöző szervek nagyobb létszáma, jobb felszerelése, javuló felkészültsége éppúgy szerepet játszott, mint a szigorúbb törvénykezés és a hatásosabb büntetés-végrehajtás), 3. a közigazgatás — a felesleges — párhuzamos feladatok megszüntetésével, a képzetlen köztisztviselők képzetekkel való felváltásával, a szakszerűség és pontosság fokozásával, az egységesebb birodalmi eljárások bevezetésével, a néptársaknak az igazgatás aprómunkájába való (tanulással egybekötött) bevonásával, valamint a bürokratizmus lehető kiküszöbölésével — egyszerűsödött és hatékonyabbá vált.

Politikai rendszerváltás (népi állam) a hatalomátvétel nyomán

Hitler 1933. jan. 30.-i kancellári kinevezésével és a nemzeti szocialista vezetésű nemzeti koalíciós kormány létrejöttével kezdetét vette Németországban a politikai rendszerváltás: a weimari köztársaság pluralista (többpártrendszeren alapuló), parlamentáris (a többségi törvényhozatalra épülő) és liberális (az ellenzéknek parlamenti nyilvánosságot, jogokat is biztosító) demokráciáját felváltotta a monolitikus (egyetlen párt támogatására építő), vezéri (az egyetlen felelős államvezető törvényhozására építő) és vállalkozó-autoritárius (a nép átfogó erkölcsi-kulturális és gazdasági-társadalmi jellemzőinek fejlesztése érdekében — nem gazdasági vállalkozóként — tevékenykedő s ennek során a hivatalos felhatalmazáson alapuló tekintélyre támaszkodó) állam rendje. Ezt a rendet — noha a felhatalmazási törvény alkalmazásával összefüggésben sokan diktatúrának nevezik — akár egy sajátos demokráciának is nevezhetjük, hiszen Hitler Németországában is a népfelségjog (népszuverenitás, népuralom") érvényesült. Az új rendet, ill. Hitler politikáját a német választópolgárok több népszavazás során is szentesítették. Pl. 1933. nov. 12-én Németország külpolitikáját fogadták el 40 millió igennel — 2 millió nem ellenében. A német államfő és a kormányfő jogkörének — Hindenburg halálát követő — egyesítéséről, Hitlernek vezérré és birodalmi kancellárrá való kinevezéséről szóló törvényt 1934. aug. 19-én 38,3 millió szavazattal támogatták és csak 4,3 millió szavazó mondott nemet. Hitler a legfontosabb területi gyarapodásokkal kapcsolatos döntéseit is népszavazással szentesíttette. (A Saar-vidék hovatartozásáról pl. a Versailles-i szerződés értelmében 15 év után népszavazásra került sor. Ennek során — ebben a főként ipari munkások és római katolikusok lakta tartományban — a választópolgárok több, mint 90%-a a hitleri Németországot választotta, az Anschluss után tartott népszavazáson pedig még ennél is nagyobb arányú volt az egyesülés igenlése.)

Ugyanakkor kétkamarás birodalmi parlament is működött, ennek során vitákra is sor került, sőt, birodalmi képviselőválasztásokat is tartottak Németországban. Az 1933 őszén tartón választáson pl. (amelyen már csak egyetlen párt, az NSDAP jelöltjei indultak) Hitler hívei a szavazatok 92%-át szerezték meg, az ellenzék 8%-ával szemben. Ezek a népszavazások és birodalmi gyűlési választások természetesen mentesek voltak azoktól a csalásoktól és a választópolgárok azon félelmétől, olykor rettegésétől, amelyek a kommunista országokra oly jellemzőek voltak, minthogy Hitler államában e választásokat, szavazásokat nem előzte meg olyan terror, amely megalapozhatta volna a polgárnak attól való félelmét, hogy ha őszinte véleményét nyilvánítja vagy ha a csalást megpróbálja leleplezni, akkor szabadságával, vagyonával, esetleg életével fog fizetni. Éppolyan szabad és titkos választások voltak ezek, mint pl. az amerikai elnök- és kongresszusi választások. Ugyanakkor e választások, népszavazások a hitleri rendszernek egy másik rokonszenves tulajdonságára világítanak rá: arra ti., hogy a birodalom polgárának lenni Németországban emberhez méltó, tisztes rangot jelentett. Olyan valakit tekintettek polgárnak, akinek politikai megnyilatkozásaiban egy szabad és felelős erkölcsi személyiség mutatkozik be. Összefüggött mindez a sajátos német állampolgársági státussal is. Ez az állampolgári státus Németországban döntő szerepet játszott a lakosság néppé formálásában.

Németországban egyetlen német ember sem lehetett születésénél fogva automatikusan állampolgár. Az állampolgárságot el kellett nyerni. A német férfiak a tankötelezettség teljesítése, majd a kötelező katonai szolgálat letöltése után, a német nők férjhez menetelükkel vagy valamilyen bevett hivatás gyakorlásával szerezhettek állampolgárságot. Ennek megtörténtét az ún. állampolgári bizonyítvány igazolta. Amikor tehát Hitler a „polgári" szót pejoratív értelemben használja, akkor nem az állampolgárra, a köz ügyeit, érdekeit szem előtt tartó, kivált az ilyen ügyeket, érdekeket szolgáló emberre gondol, hanem az önző, közösségellenes, „közbátorság" híján való magánpolgári (burzsoá) lelkületre és magatartásra.

Összességében tehát elmondható, hogy az új hitleri rend igen nagy bizalmi tőkével indult. Jóllehet a parlamenti képviselőknek a törvényalkotásban döntési joguk nem volt és megszűnt az, hogy a törvényhozó hatalom valamely döntéséért (egy adott törvényért pl.) egy parlamenti többség vállalja a „felelősséget" (vagyis érvényesült az a hitleri felfogás, miszerint egy állítás igazsága nem függ azok számától, akik az adott állítást igaznak fogadják el), ill. maga a Führer vállalta a személyes felelősséget a legfőbb döntésekért (ugyan úgy, ahogyan minden vállalat és szervezet élén is személyében felelős vezetőnek kell állnia), Hitler az összes képviselővel ugyanolyan információs és konzultációs rendszer szerint érintkezett, amilyen rendszer szerint a jól működő demokráciákban az elnök vagy a miniszterelnök a pártjához tartozó képviselőkkel érintkezik. (Elméletileg mind a testületi, mind a személyes, mind a képviseleti, mind a közvetlen döntéshozatal igazolható — tehát az is, amelynek során a végső szó egy parlamenti többségé és az is, ahol a felelősséget egy személy, ti. a legfőbb vezető vállalja — és nem lehet azt állítani, hogy a kétféle döntésmód közül bármelyik eleve népellenes lenne. Az ún. parlamentáris demokráciák története mindenesetre arra mutat, hogy az eredményes és hatékony parlamenti munka mögött rendszerint egy autoriter személyiség áll egy kis csapattal.)

Kétségtelen viszont, hogy Hitler — amint ez a kötetben több helyen is kiderül — a „demokrácia", a „demokraták" kifejezést általában igencsak pejoratív értelemben használja. Ez a szóhasználat azonban részben annak a kontrasztnak a kiemelésére szolgált, ami egyfelől a parlamentarizmus és másfelől az egyszemélyi felelős államvezetés között mutatkozik, részben azt a kontrasztot kívánta érzékeltetni, ami a konstruktív bírálaton túlmenő ellenzéket parlamenti nyilvánossághoz és bizonyos jogokhoz juttatni kész (mert az adott erkölcsi-kulturális stb. viszonyok radikális állami fejlesztését nem vállaló) opportunista-liberális szemlélet és a nép-nemzet erőteljes erkölcsi-kulturális nevelésének, fejlesztésének távlatos állami politikáját magáévá tevő felfogás között van. A „demokrácia" hitleri elítélése az általa korrupt zsákmányszerzőknek és felelőtlen fecsegőknek tekintett parlamenti politikusok bírálatán túl ezt a különbséget is kifejezi. (A hitleri demokráciakritika

egyébként kiterjedt arra a már akkor is tapasztalható jelenségre is, hogy a kormányzó erő a maga akaratát az ún. szavazógép módszerével a pluralista parlamentáris vagy elnöki rendszerben a nélkül is simán érvényesíteni tudja, hogy ezt a mértékadó körök diktatúrának minősítenék, de kiterjedt arra is, hogy ezekben az ún. demokráciákban a jelentős tőkeerővel rendelkező politikai csoportok a birtokolt média közvetítésével nem kis mértékben képesek befolyásolni a választóközönség akaratát.) Hitler viszonyát ehhez a demokráciához tömören jellemzi a hatalomátvétel 8. évfordulója alkalmából a berlini Sportpalotában mondott beszédéből vett következő — látszólag paradox — idézet: „ a nemzetiszocialista forradalom a demokráciában legyőzte a demokráciát a demokráciával." (Vagyis a weimari köztársaság parlamentáris demokráciájában a nemzetiszocialista forradalom — a plurális-parlamentáris demokrácia lehetőségeinek kiaknázásával — legyőzte magát a parlamentáris demokráciát.) A hitleri államrendszerrel kapcsolatban egyébként szigorúan véve a „népi demokrácia" kifejezést is használhatjuk.

E szóhasználatról az egykori kommunista diktatúra alatt — persze csak titokban — szokás volt gúnyosan szólni, hivatkozván arra, hogy a demokrácia fogalma a nép uralmát jelenti, a „népi népuralom" pedig valóban tautológiának látszik. Persze — a hitleri rendszert illetően — csak látszik. Más az a „nép" fogalom, ami az utóbbi esetben a „népi demokrácia" kifejezés „népi" jelzőjében jelentkezik, mint az, amelyikről a „népuralom" szól. Az első ui. az etnikai értelemben vett népet (németeket, franciákat stb.) takarja, míg a második a polgári lakosságra, mint az államhatalom és az államigazgatás tárgyára vagy alanyára utal (mondhatnánk: az első a nép hagyományosan kultúrnemzeti német-germán, a második pedig a nép hagyományosan államnemzeti francia-latin fogalmát reprezentálja). Ily módon a hitleri értelemben vett népi állam fogalma a "nép" fogalmának ezt a kettősségét is megjeleníti. Valójában Hitler mint néppárti gondolkodó mélyen „demokratikus" érzületről tett tanúságot s amikor a demokrácia kifejezését maga is pozitív értelemben használta, akkor az egykori „germán demokráciára" gondolt, ahol a hatalmat olyan vezér gyakorolta, akit a nép választott (pl pajzsra emeléssel), s aki a népének teljes felelősséggel tartozott. Végeredményben a hitleri politikai rendszer, amely a vezér autoritását a népben igyekezett lehorgonyozni, valódi innovációt hozott, mert nemcsak Montesquieu örökségének, az államhatalmak megosztására vonatkozó eszmének mondott ellent, de a népet az alattvalók tömegének tekintő abszolút monarchiának is. Hitler rendszere tehát nem minősíthető modem diktatúrának, ő maga pedig nem tekinthető a szó szoros értelmében vett diktátornak, főként nem közönséges becsvágytól fűtött vagy demagóg diktátornak. Rendszere egy nyíltan vállalt ún. cézárizmus volt (ami formailag leginkább a hajdanvolt katonai demokráciára vagy a köztársasági Róma diktatúráira emlékeztet). Ez a politikai rendszer egy olyan újszerű, előzmények nélküli kísérletet szolgált, amelynek célja egy erkölcsi-szociális és népi-nemzeti kultúrállam megteremtése s ezzel annak előmozdítása volt, hogy a sajátos német népet alkotó emberek sokasága az emberlétnek egyre magasabb szintű minőségét érje el.

Nemzeti egység, erős nemzeti állam

A fentiek értelmében a nemzeti szocialista világnézet a nemzetben egy történelmi vállalkozás alanyát látja (ez nemcsak Hitler felfogására érvényes, de a nemzeti szocialista irányzatok közül valószínűleg az övére a leginkább). A vállalkozás eszmei alapja az a gondolat, hogy a nemzet egy magasabb rendű emberi létezés jellegzetes megnyilatkozása, más szóval a nemzeti létezés Isten alkotása s vele az Istennek ugyanúgy célja van, mint magával az emberléttel.

Az emberfaj — kiemelkedve a primitív természeti-törzsi létéből — önmagát, képességeit a nemzeti nyelv és kultúra spirituális valóságán mint médiumon keresztül fejti ki. Ily módon a nemzet öntudatos spirituális valóság, vagyis nemzeti öntudat — identitásérzés, identitástudat — nélkül nemzet nincs is. Az öntudatos nemzetek különböznek egymástól és éppen e különbség révén tudják betölteni isteni rendeltetésüket, az emberfaj tökéletesedését, minthogy e különbség egy vetélkedésre vezet a magasabb rendű létezésre irányuló

törekvésben. A nemzeteknek — együttműködésüket is magában foglaló és egy olimpiaszerű küzdelemre is hasonlító nemes vetélkedésük révén — az a rendeltetésük tehát, hogy egyre jobb minőségű, testileg-lelkileg-szellemileg egyre tökéletesebb, egyre magasabb erkölcsi szintű embereket, embertípusokat hozzanak létre. Ez a tökéletesedés tehát nemcsak a fizikum vagy az intellektus tökéletesedése, hanem ezen túlmenően az érzelmek, az akarat, a jellem, az erkölcs tökéletesedése is, vagyis a személyiség egészének a magasabb szintre emelkedése. A nemzeti létforma ily módon az eszköz (mégpedig a megkerülhetetlen eszköz) szerepét játssza azon az úton, amelyen az emberfaj Isten országához közeledik. Más szóval az elérendő eszményi állapot az, ha a nemzet az emberiség díszére válik. Isten dicsőségét szolgálja. Így gondolta ezt a legnagyobb magyar, gr. Széchényi István, de Hitler Adolf is az említett vállalkozás céljának a nemzet felemelkedését, erőssé, naggyá válását gondolta a romantika szellemében, és az összes lehetséges pozitív dimenzióban, tehát a számosságon túl a testi és lelki egészségügyben, tudásban, kultúrában, gazdaságban, a társadalmi viszonyokban és természetesen a politika területén, az adott nemzetet megjelenítő állam belső és nemzetközi helyzete tekintetében is.

E nagy nemzeti vállalkozás megvalósulásához mármost olyan állami-politikai berendezkedésre van szükség, amely az ilyen alapelvekre épülő nevelés ösztönzésére és az ilyen elveken nyugvó intézmények létrehozására, fenntartására, valamint az ellenkező irányzatok elhatalmasodásának megakadályozására irányul (az ilyen állami-uralmi rendszert nevezzük nemzetépítő államnak). Ugyanúgy, ahogyan a kultúrnövényzet megteremtése, fennmaradása és dominanciája is folyamatos ápolást, a gyomnövényzettel szemben védelmet igényel, a nemzeti szocialista elvek hosszú távon biztosított érvényesülése is azt teszi szükségessé, hogy olyan állami-politikai struktúra jöjjön létre, amely ezt a hosszú távú érvényesülést garantálni képes.

Ennek az állami-politikai struktúrának mindenekelőtt a nemzeti egységet, mégpedig a szóban forgó szellemiség körül szerveződő nemzeti egységet kell biztosítania. A nemzet lelki-szellemi egysége nélkül, a nemzethez tartozók akaratának, erőfeszítéseinek a nemzeti szocialista célokra irányuló összpontosulása nélkül, a nemzeten belüli széthúzás, viszályok kibontakozásával a nemzeti szocialista célok megvalósulása minden bizonnyal hajótörést szenved. Továbbmenve ahhoz, hogy fenti küldetését betöltse, a nemzetnek szabadnak, függetlennek kell lennie és önmagát tekintélyes, szuverén állammá kell szerveznie. Az a nemzet, amely nem szabad és — legalább lélekben — nem független és önmagát állammá, de legalább is önkormányzó közösséggé szervezni nem tudja (akár azért, mert belső képességei még nem érték el az állammá szerveződéshez szükséges szintet, akár azért, mert szabadságharcai, függetlenségi küzdelmei minden energiáját lekötik), nem válhat jelentős történelemformáló erővé (jóllehet pl. számos harci erényben, bátorságban, hűségben, önfeláldozásban nagyszerű példákat mutathat fel).

Csakis az erős nemzeti állam (szervezett önkormányzó közösség) képes a kellő nemzetközi tekintélyre szert tenni és a nemzet szabadságát, szuverenitását megőrizni. Ezt a nemzeti-állami erőt mindenekelőtt az emberek, a rendelkezésre álló humán erőforrások alkotják, így pl. már maguk azok a lelki-szellemi tulajdonságok is, amelyek fejlesztése a nemzeti szocializmus alapvető céljai közé tartozik. Így pl. magának a nemzetnek a szellemi-politikai egysége, ennek az egységnek a mértéke, a nemzet identitástudata, a nemzeti összetartozás érzése, a nemzet iránti szeretet, hűség, szolgálat- és áldozatkészség, a szülőföld, a haza szeretete, a nemzeti büszkeség, maga a nemzeti nyelv és kultúra (magas kultúra). De ide tartoznak az olyan humán erőforrások is, mint pl. a nemzetet megjelenítő népközösség tagjainak mindazok a lelkialkatbeli, jellembeli tulajdonságai, amelyek a nemzeti erényeken túlmenően az általános emberi értékeket is megtestesítik, ill. fokozni képesek, így pl. a fegyelmezettség, közösségi szellem, felelősségtudat, ugyanakkor az egyéni kezdeményezés képessége, a személyes bátorság stb. is. Természetesen ide tartoznak a humán erőforrások olyan elemei is, mint pl. a szellemi képességek, a tudományos és technikai teljesítmények, az óvodától az egyetemig s azon is túl terjedő oktatási és nevelési intézmények és tevékenység,
a szociális és egészségügyi (főként preventív egészségügyi) teljesítmények az

ún. magas kultúrának a nemzet vitalitását, erejét tápláló teljesítményei, a nemzet politikai rendszerében rejlő erő, ill. a nemzetet vezető elit szellemi-erkölcsi színvonala és politikai (mind stratégiai, mind taktikai) felkészültsége, természetesen az anyagi erőforrások, a gazdasági teljesítmények is, végül az erős nemzeti hadsereg és nemzetvédelmi szolgálat. Mindez együttvéve a teljes nemzetvédelmi potenciált jelenti.
A fentiek tükrében Hitler történelmi jelentősége a nemzethez való viszony tekintetében is nyilvánvaló. A nemzetlét éneimével, a nemzetnek mint erőforrásnak a szerepével, a nemzet egységessé, erőssé, naggyá tételével s ehhez kapcsolódóan a nemzetet megjelenítő állam szuverenitásának, nemzetközi tekintélyének növelésével összefüggő hitleri felfogás és gyakorlati politika a 30-as években olyan erényeket csillogtatott meg, amelyek aktuálisak ma is, amikor a nagyhatalmi erők, a különféle imperializmusok — a véleményformáló körökkel együtt — világszerte igyekeznek elnyomni a nemzeti érzést, a nemzetelvű gondolkodást és politikai magatartást. Az imperialista erők közül napjainkban — s az idő előrehaladásával egyre inkább — döntővé válnak az egyre nagyobb mértékben globális politikát folytató multinacionális cégek. E körök egy olyan majdani világállam szálláscsinálói, amelyben egy szűk elit uralkodik a nemzeti létet elfelejtő, engedelmes, mert agymosott — fogyasztó — bábok világtömegei felett.

Egypártrendszer a hitleri Németországban

A hitleri Németországban a fenti népi-nemzeti célok elérése érdekében ugyanúgy egypártrendszert hoztak létre, mint pl. Mussolini Olaszországában. Ennek oka: a nemzeti szocialista célkitűzések általában szükségessé teszik a politikai akaratok és energiák összpontosítását s egy olyan mozgalom (eszmeiség) kibontakozását, amely ezt az összpontosítást a társadalomban létre tudja hozni, fel tudja gyorsítani. Ehhez megfelelő szervezeti keretekre, szervező és koordináló csoportokra is szükség van. Erről gondoskodik a mozgalmi párt. Ugyanakkor a zsarnoki állam/párt/uralom megelőzése érdekében ezt a struktúrát természetesen a törvény uralma alá kell helyezni. Németországban a törvényt a pártnak, a párttagságnak is be kellett tartania, akárcsak a fasiszta Itáliában és ellentétben a sztálini Szovjetunióval, ahol olyan egypártrendszert honosítottak meg, amelyet Mussolini vagy Hitler egypárti államberendezkedésével aligha lehet egy napon említeni. A sztálinizmus ui. a saját maga által megállapított •jogrendtől" teljesen függetlenül, azt pusztán homlokzati díszként viselő ázsiai típusú zsarnokságot valósított meg, amelyre látszólag egy kettős — állami és párt — uralom, valójában az egyetlen párt uralma, még pontosabban az egyetlen pártot is — és minden más szervezetet is — eszközként használó egyetlen zsarnok uralma, egy tömény despotizmus volt jellemző.

Mindamellett az egypártrendszernek még akkor is lehetnek hátrányai a többpártrendszerekkel szemben, ha egyébként egy jogállam egypártrendszeréről van szó. Ilyen hátrányok a következők: 1. az uralkodó párt tagsága pártja hatalmát önös érdekei érvényesítésére, korrupcióra, helyi "kiskirálykodásra" igyekszik kihasználni és nincs másik (ellenzéki) párt (hatalom), amely jó ellenőrként meg tudná gátolni a szóban forgó párttagság visszaélését a párt hatalmával, 2. minthogy egy másik párt más nézőpontokat, információkat képes kitermelni, és ezek — kiegészítve a hatalmon levők nézőpontjait, információit, ill. ütközve azokkal — közelebb vihetnek az igazság felismeréséhez, ilyen párt hiányában az uralkodó párt számára nehezebbé válik egy jó program kidolgozása vagy a megfelelő személy kijelölése a megfelelő helyre. Ugyanakkor ezek a hátrányok mérsékelhetők, ha a hatalmon levő párt tagsága erkölcsi és intellektuális értelemben valódi élcsapatot jelent, vagyis párttagságát a közjó érdekében tett megtisztelő szolgálattételnek tekinti és megfelelően felkészült a közügyek kezelésére, ha e tagságot megfelelően informált, felkészült és ugyancsak szolgálatkész szakemberek veszik körül s ha működnek olyan párhuzamos szervezetek, amelyek az uralkodó párt tagságát ellenőrizni képesek és készek. Ezek hiányában — ill. a kormányzás árnyoldalainak feltárása és az elengedhetetlen pozitív kritikai szemlélet érdekében — természetesen a nemzeti szocialista rendszerben is szükség lehet többpártrendszerre, az ilyen politikai

struktúrához azonban éppen a nemzeti szocialista célok megvalósítása érdekében vagy a nép közös „gondolkodásának", valóban egységes akaratának kell társulnia vagy a pluralitás korlátozása válik szükségessé, amikor is a működő pártok bizonyos közös alapelvekben megegyeznek, ill. koalíciót alkotnak, esetleg egy vezető-párt körül tömörülve (ez a struktúra lebegett pl. Szálasi szeme előtt).

Másfelől viszont a többpártrendszernek is lehetnek hátrányai. Adott többpártrendszer keretei között esetleg lehetetlenné válik a lakosság néppé formálása, ill. a nép nemzetté emelkedésének előmozdítása, pl. azért, mert a politikai tevékenységre a partikuláris klikkérdekek vagy az öncélú pártoskodás szelleme nyomják rá bélyegüket. A többpártrendszer körülményei között az önző magánérdekeknek a közérdek rovására való előtérbe helyezése, a korrupció, a nepotizmus ugyanúgy felütheti a fejét, mint az egypártrendszer körülményei között. A pártokat demagóg karrieristák lephetik el, akik pl. egy-egy tőkés csoport vagy véleményformáló klikk lobbistájává válhatnak. Ilyen esetekben a politikai elit a felszínen jelentkező konfliktusait a „függöny mögött", a nép rovására oldja meg. A többpártrendszer ilyen esetekben semmi egyébre nem szolgál, mint arra, hogy egyrészt a hazai (nemzeti) összterméknek a politikusokra jutó hányada növekedjék, másrészt (és főként) arra, hogy az egyes politikai csoportok mögött álló gazdasági stb. érdekcsoportok az össztermékből minél nagyobb hányadot zsákmányoljanak maguknak. Így végül is mind az egypártrendszer, mind a többpártrendszer ‚jósága' (gazsága) olyanokon múlik, mint pl. a párttagok erkölcsisége (ez igencsak döntő tényező), a tagság intellektuális színvonala, a párt(ok)nak nyújtott szakszerű társadalmi támogatás, ill. a társadalom képessége a párttagság ellenőrzésére, valamint az egész társadalomnak a gyakorlatban tapasztalható értékszemlélete. Ha egy pártban — mint mozgalmi erőben — olyan világnézet munkál, amely a természetes erkölcsi értékrendre épül és annak érvényesülését igyekszik előmozdítani s a párt, a mozgalom és az állam a lakosságból népet a népből pedig nagyszabású erkölcsi-politikai célokat szolgáló nemzetet híd formálni, akkor az ilyen pártra épülő egypártrendszer körülményei között a politikai vezetőrétegnek a szelekciója nemcsak elfogadható lesz (érvényesülni fog „a megfelelő embert a megfelelő helyre" követelménye), de messze jobb is lesz (és ezzel maga az ilyen politikai rendszer is értékesebb lesz), mint pl. a pusztán pénzügyi-gazdasági kérdésekkel foglalkozó és az önös zsákmányszerzésre beállítódott többpártrendszer.

Hitler pártja, az NSDAP világnézeti, mozgalmi élcsapatjellegű párt volt. Vele párhuzamosan, de — mint átfogó érdekvédelmi és konzultatív szervezet — a párttól függetlenül működtek: a Német Munkafront, az SS mint világnézeti-erkölcsi elitszervezet, a Hitlerjugend és más „civil" szervezetek, valamint természetesen a német államapparátus nem párttag szakember tisztviselői. Mindezek a szervezetek a „békebeli" 30-as évek Németországában azon munkálkodtak, hogy a megállapított jogrend keretei között tevékenységükkel a német népközösség céljait, érdekeit szolgálják.

Szabadság a népközösség rendjében

A liberális állam hitleri kritikáját szokás az emberi szabadság elleni támadásként értékelni, holott az nem más, mint az egyéni szabadság mögé búvó burzsoá magatartásnak, az értelmes emberléttel ellentétes deviáns dekadenciának és a politikai ellenzékiség abszolutizálásának a bírálata.

A nemzeti szocializmus gondolkodói (pl. Hitler is) azzal a felfogással azonosultak, hogy az embernek szabad akarata van s ily módon a szabadság az ember természetes állapota. Ebből következik, hogy az embert méltóságos lénynek, szabad és felelős személynek kell tekinteni, akit megillet, hogy igazságosak, tisztességesek és emberségesek legyenek vele szemben. Sót, Hitler az ember és polgár jogairól szóló XVIII. századi francia és amerikai nyilatkozatok szellemiségének egy részét is elfogadta, noha e szellemiség egészét a közösségi szemlélet, a nemzeti szocialista értékrend irányába fejlesztette tovább, elutasítva az ún. burzsoá liberalizmust, a hedonizmussal szembeni opportunizmust, az élet természetes és egészséges rendjét fenyegető, valamint a

nemzet felemelkedését gátló társadalombomlasztó irányzatokat. Hitler felfogása a szabadságról lényegében megegyezett a hagyományos keresztény szabadságfelfogással, amely szerint „a szabadság az erkölcsi jó választása". Nem a negatív szabadság (a kényszer hiánya) kap benne hangsúlyt, hanem — a porosz romantikán alapuló szabadságfogalomhoz igazodva — az, hogy magunkat önként alárendeljük az általunk bensőleg elfogadott vezetésnek és szolgálatnak, az erkölcsi jónak. Hitler ezt az erkölcsi jót — az emberlét értelméből, az erkölcsi rendnek a természet rendjéhez való igazodásából következő fajfenntartásra, népközösségi szemléletre, tökéletesedésre, nemzeti felemelkedésre vonatkozó — nemzeti szocialista eszmék megvalósulásában látta. Kétségtelen persze, hogy az államszervezés és társadalomszerveződés világnézeti semlegességének vagy a politikai állásfoglalás és pártszervezés szabadságának liberális nézőpontjáról a hitleri nemzeti szocializmus is leírható egyfajta korlátozó-kirekesztő felfogásként (s ebben az értelemben totalitarizmusként). De — figyelmen kívül hagyva most, hogy ez esetben minden olyan állam, amely valamilyen vallás által meghatározott célokat követ, mint pl. az egykori keresztény monarchiák vagy napjaink iszlám-országai vagy pl. Izrael, vagy minden olyan állam, amely politikai diktatúrát, rendkívüli állapotot vezet be, szintén totális államnak tekintendő — nagyon is kérdéses, hogy egy állam világnézeti semlegessége (és pl. az állami oktatási intézményekben a világnézeti semlegesség jegyében a szakoktatásra szűkülő neveléseIlenes gyakorlat) vagy politikai pluralizmusa (és ezzel az anyagi és pozícióharcot folytató érdekcsoportok versengésének tételezése a nemzeti összefogás és értékcentrikus vállalkozás helyett) magasabb rendű célok-e, mint a népnemzeti szocialista célok.

Ráadásul a hitleri államberendezkedésnek mint totalitárius államnak a leírása egyéb szempontok tükrében is problematikus. 1. Ez a fogalom napjainkban kizárólag pejoratív értelmezést kap, holott a totalitás fogalma önmagában véve lehet pozitív is, mint pl. a totális érték vagy totális erkölcs. Pozitív fogalomként szerepelt pl. Szálasi „totális nemzet" fogalma. 2. Az olasz fasizmus és a hitleri népi mozgalom között — a kisebb jelentőségűektől eltekintve — a fő különbség abban rejlett, hogy amíg Mussolini rendszerében az állam volt a középpontban, addig Hitler esetében a (nép) faj, ill. a népközösség, amely mint egyfajtájú emberek közössége jelent meg. Mussolini rendszerével kapcsolatban tehát totális államról, Hitler rendszerével kapcsolatban viszont faji vetületével is jellemezhető totális népközösségről szólhatunk. Hitler rendszerében az állam (akárcsak pl. a gazdaság) az eszköz szerepét játszotta a célnak tekintett nép (a fajiságára büszke, faji öntudatával jellemezhető népközösség) szolgálatában. 3. Hitlertől és Mussolinitől eltérően — ebből a szempontból is tekintett különállását hangsúlyozandó — Sztálin nem használta a totalitás kifejezését, ezzel szemben egy olyan totalitarizmust valósított meg a gyakorlatban, amely elképesztően kiterjedt és mély zsarnokságról, brutális ázsiai módszerek alkalmazásáról, a nép gazdasági és kulturális életének teljes alávetéséről és az egyes emberek erőszakkal és „agymosással" kikényszerített politikai megnyilatkozásairól tett tanúságot. Gondoljunk csak arra, hogy — a háborús szükséghelyzetektől eltérően, tehát pl. a második világháború előtt is és után is — egyedül a Szovjetunió volt az, amely a lakosság tömegeit az éhínség, a kegyetlen életkörülményekkel jellemezhető munkatáborok, a testi és lelki kínzások és sorozatos kivégzések poklába vetette. 4. Mindezt figyelembe véve már a nagy háború előtt a „totális állam" sok kritikusa, pl. Coudenhove-Kalergi vagy a magyar Ottlik László éles különbséget tett egyfelől az olasz fasizmus és a hitlerizmus és másfelől a sztálini Szovjetunió totalitarizmusa között, éspedig az előbbiek javára. Az ilyen különbségtételnek, ill. az ilyen gondolatokat megfogalmazó szerzőknek a mellőzése az elmúlt évtizedekben azután nyilvánvalóan összefüggött az elmúlt fél évszázad politikai történéseivel. 5. Mindamellett Coudenhove-Kalerginek a meghatározása a fasizmus és a hitlerizmus közötti különbségről nem volt pontos, minthogy ezt abban jelölte meg, hogy amíg a fasizmus csupán a politika síkján képvisel egyfajta totalitarizmust, addig Hitler rendszere mind a politikában, mind a világnézet tekintetében totalitárius rendszernek tekintendő. Ti. világnézeti elemek a fasizmusban is fellelhetők voltak, a helyesnek tartott világnézet állami represszióval történő kierőszakolása pedig a hitleri rendszerben sem volt gyakorlat. A nemzeti szocialista Németországban a világnézet formálása társadalmi úton, a kommunikáció és a tömegkommunikáció révén ment végbe.

A valós szabadság biztosításában jelentős szerepe van a rendnek. Rend hiányában ti. csak látszatszabadságok keletkezhetnek. A rend viszont az általa nyújtott keretekkel, cselekvési pályákkal, lehetőségekkel megteremti a szabadság konkrét mértékét, ami egy elvont és abszolút szabadságfogalomnál ugyan szűkebb, de a valóságos szabadsághoz annak biztonságát is hozzáadja. A nép széles rétegei messzemenően ezt a konkrét és biztonságos szabadságot igénylik és nem azt a fajta abszolút elméleti szabadságot és gyakorlati szabadosságot, amelyben esetleg félteniük kell javaikat, nyugalmukat, maguk és hozzátartozóik jogait, életét. A rendpártiság tehát nemcsak nem jelenti a szabadság fogalmának elvetését, hanem éppen ellenkezőleg. Vajon miért? A magyarázat egyszerű: az ember — bár cselekszik ösztönösen is — elsősorban tudatos lény, „homo sapiens", aki mindennapos tevékenységében, munkájában valamilyen elképzelést igyekszik megvalósítani. Ehhez terveznie kell és biztonságra van szüksége. Ennek viszont a viszonyok megbízhatósága, a kiszámíthatóság az előfeltétele. Megbízhatóság, kiszámítható viszonyok — ezek a rend jellemzői. Kaotikus viszonyok között ti. sem megbízhatósággal, sem kiszámítható viszonyokkal nem lehet találkozni. Ilyen körülmények között az ember elveszíti biztonságérzetét és tervezni sincs értelme. A káosz tehát súlyosan rontja az egyéni és közösségi lét feltételeit és fokozza az emberek létükért vívott egymás elleni küzdelmét, ami az emberi szabadság folyamatos sérülését vonja maga után.
Hitler Németországában az önzésen alapuló magánpolgári szabadságot jogi korlátok közé, a közösségellenes és erkölcsi bátorság híján való mentalitást pedig erkölcsi-pszichológiai nyomás alá helyezték. Az új rendnek — a nemzet egységére, összefogására veszélyes — aktív politikai ellenzékét felszámolták (a dachaui internáló tábor létrehozása is ezt a célt szolgálta). Mindamellett a nép széles rétegei körében korábbi politikai szimpátiák vagy párttagságok miatt nem folytattak zaklatást, pl. egykori kommunista párttagoknak is ajánlottak karriert, ha az illetők erre „méltónak" mutatkoztak. Ezzel a lehetőséggel élt számos korábbi (még pl. vezető) kommunista is stb., sőt, a nemzeti szocializmus megerősödése nyomán az ellenzékiséget bizonyos fokú türelemmel kezdték kezelni (már folyt a háború, amikor pl. német ellenzékiek amerikai politikai körökkel találkozót tarthattak).

A törvény alapján álló nemzeti szocialista államban tehát az emberi szabadság összhangba került a renddel, az autoritás tiszteletével, a jogok a kötelességteljesítéshez kapcsolódtak s ebben az államban az elemi humanizmus is érvényesült. (Ráadásul ebben a rendszerben az ember gazdasági-szociális jogai jobban érvényesültek és a nép legszélesebb rétegeinek kulturális igényei nagyobb teret kaptak, mint az a liberális demokráciák esetében általában tapasztalható.) Minthogy ez az állam vezéri állam volt, magának a Führernek mint nemzeti szocialista világnézetű politikusnak pedig határozott elképzelései voltak a társadalom kívánatos fejlődéséről s az ezt szolgáló állami eszközökről, Németországban a sajtó, a rádió, a film- és színházművészet, az oktatás területén határozott állami felügyelet érvényesült. Ezzel összefüggésben bizonyos területek, pl. a sajtó, a rádió állami tulajdonba kerültek, s e területeken érvényesítették a nemzeti szocialista világnézeti és politikai vonal uralmát, a liberalizmus és a marxizmus kritikáját, a zsidó újságírókat, szerkesztőket pedig eltávolították a német néphez szóló médiából, amit a nemzetközi sajtó részéről erős támadások értek. E kritikusoknak válaszolt dr. Goebbels, amikor hangsúlyozta, hogy az ún. sajtószabadság körülményei között is a sajtó tulajdonosai határozzák meg pl. a lapok irányvonalát és aligha akad olyan újságíró, aki ezzel az irányvonallal állásának kockáztatása nélkül szembeszállhatna. Mindamellett a nemzeti szocialista közvélemény kialakulását — mint említettük — nem állami erőszakkal, hanem a nép ilyen irányú ösztönzött átalakulása útján kívánták elérni. S a német nép széles rétegei valóban rá is léptek erre az útra. A 30-as évek Németországában az emberek óriási többsége szabadnak érezte magát, mert az adott jogrend keretei között lehetősége volt a szabad pálya- és párválasztásra, vallásának szabad gyakorlására, a hasznos munkavégzésre, rokoni és baráti kapcsolatainak ápolására, a részvételre a helyi társadalom ügyeinek intézésében, a választások során véleményének nyílt vagy titkos nyilvánítására s mindez örömmel töltötte el. Elmondható: Európában talán sehol nem érezte magát olyan otthonosan a lakosság, mint a hitleri Németországban. Mindenesetre a német emberek óriási többsége nem érezte annak

hátrányát, hogy mint filozófus vagy politikus nem futhat be karriert a nemzeti szocializmus ellenében, nem szerezhet vagyonokat bizonyos pénzszerző műveletekkel vagy nem utalhat perverz szexuális hajlamaira a nyilvánosság előtt. Nem zavarta, hogy egy kivételével a pártok megszűntek, nem kapnak nagy nyilvánosságot a nemzeti szocialista eszméket vagy törvényeket bíráló alkotások, viszont örült annak, hogy a munkanélküliség gyors ütemben csaknem teljesen megszűnt, a vállalati vezetők sem bocsáthatják el dolgozóikat önkényesen vagy annak, hogy a magas kultúra iránti igényeinek kielégítését az állam a korábbiaknál jobban támogatja, ösztönzi. Röviden: annak, hogy az új rend a negatív szabadság elhanyagolható mértékű csökkenése mellett megnövekedett pozitív szabadságot hozott. A német nép széles rétegei részesültek az általuk igényelt normális emberi szabadságban, nem kevésbé, mint más civilizált európai kultúrnépek, amelyek „polgári demokratikus" vagy valamilyen „szociális" kormányzati rendszerben éltek. Összefüggött ez azzal is, hogy Hitlernek nem volt olyan vágya, hogy a németséget egy általa részletesen kidolgozott ideológia elsajátítására és megváltására rávegye. Hitler szellemisége meghatározható azzal, hogy a német emberek egészséges és természetes világlátását a faji gondolat és az antijudaizmus irányában igyekezett élesebbé tenni.

Hitler nem volt zsarnok, állama nem volt rendőrállam!

Végül is a hitleri új államrend — ellenségei állításával szemben — nem jelentett zsarnokságot. Kétségtelen ugyan, hogy az alkotmányos hatalomátvételt követően Hitler a felhatalmazási törvény alapján a „weimari demokrácia" intézményeit „forradalmi" úton számolta fel s hozta létre egy átmeneti időszak után az önkényuralomtól, a zsarnokságtól egyébként mentes új állami rendet, a törvény olyan uralmát, amelyhez fogható messze nem érvényesült a megelőző rendszerben, különösen nem annak utolsó éveiben, amikor a politikai gyilkosságok napirenden voltak s amikor a munkanélküliek tömegeitől duzzadó kommunista és nemzeti szocialista paramilitáris alakulatok nap mint nap utcai harcokba keveredtek egymással. A szóban forgó „diktatórikus" lépések nélkül mindenesetre aligha lehetett volna eltakarítani azt a káoszt a német felemelkedés útjából, amit a weimari demokrácia teremtett.

Végül is a weimari köztársaság felszámolása nyomán születő harmadik birodalom az esetlegesen adódó látszat és minden ilyen értelmű propaganda ellenére sem volt rendőrállam. Természetesen a katonai felderítésen és kémelhárításon, valamint a közbűntényeket üldöző rendőrségen kívül ebben az országban is — mint mindenütt, pl. Angliában is — volt ún. belső elhárítás, vagyis olyan titkosrendőrség, amely az ún. alkotmányellenes vagy politikai (államellenes) bűncselekményeket igyekszik elhárítani. Az ilyen apparátus léte, működtetése kézenfekvő, hiányában ui. könnyen előfordulhatna az államrend, sőt, a közrend felborulása, pl. a kormány megdöntése fegyveres puccsal, gazdasági stb. terrorcselekmények végrehajtása stb. A rendőrállamnak azonban nem az a lényege, hogy abban az államellenes cselekmények elhárítására rendőrséget (titkos rendőrséget) szerveznek, hanem az, hogy ott az emberek óriási többségének mindennapos tevékenységébe, mikro szintű érintkezésébe is beavatkozó módon figyelik és szankcionálják az államcélokkal ellentétes gondolkodást és magatartást, vagyis erőszakos véleményszabályozást, sőt, mikro szintű életszabályozást végeznek. Ilyesmire általában azért kerül sor, mert a rendőrállam uralkodó osztálya — túl azon, hogy nem elégszik meg egy átmeneti és ellenőrzött hatalommal — önmagában véve kevésnek tartja a világnézeti vagy politikai propaganda, valamint a politikai pártalapítás számára adódó monopóliumát vagy hegemóniáját, és — nem törődve az emberi méltósággal, a személyi szabadsággal és felelősséggel — erőszakkal is törekszik az emberi gondolkodás és magatartás átformálására, úgy, ahogyan ez a kommunista diktatúra példáin tapasztalható volt. A rendőrállam tehát a normális emberi életen erőszakot elkövető állam, vagyis zsarnokság s mint ilyen keresztényellenes államalkotás, még akkor is, ha létrehozói esetleg keresztény retorikával élnek vagy ha a technika adott színvonalán pl. a rendőrállam eszméjét teljeskörűen megvalósítani nem is tudják. Hitler a Gestapot nem egy rendőrállam titkosrendőri szervezetének szánta. Ha annak szánta volna, olyan apparátussá teszi, hogy ilyen feladatokat el tudjon látni.

A Gestapo azonban - már csak korlátozott nagyságú személyi állományára tekintettel is - ugyanúgy alkalmatlan volt a totális etatizmus rendőrállami céljainak szolgálatára, mint — mondjuk — az angol titkosszolgálat belbiztonsági részlege. Pl. a háború harmadik évében, 1941-ben a Gestapo tiszti állománya 15 ezer főre rúgott. 1989 őszén békeidőben viszont pl a Stasi tiszti létszáma 91 ezer fő volt, vagyis az előbbi szám hatszorosa. Minthogy a harmadik birodalom népessége az NDK-énak ötszöröse volt, a belső elhárításnak a lakosság egységére vetített hányada az NDK esetében harmincszorosán múlta felül a birodalom hasonló mutatóját. S ehhez hozzászámítandó a fél évszázaddal előbbi idők viszonylagos technikai fejletlensége. Egy Gestapo-tisztnek közel öt és félezer embert kellett figyelőkörében számon tartania, míg egy Stasi-tiszt esetében a vonatkozó kör kb. 170 embert érintett. S tetézte mindezt az, hogy amíg a Gestapo információs hálózata gyakran ad hoc jellegű volt és információi nagy részt önkéntes jelentésekre épültek, addig a kommunista politikai rendőrség — a tiszti állomány nagyságához mért — igen nagy létszámú és általában zsarolással (nem ritkán elképesztő módszerrel) beszervezett „informátorok" rendszeres, szervezett jelentéseire támaszkodott. Ezek után aligha meglepő, hogy a magánélet köreiben a hitleri Németországban szabadon lehetett ellenzéki véleményt hangoztatni, Hitlert bírálni, mint ahogy lehetett absztrakt festményt is készíteni, legfeljebb az elismerés reményében szűkebb nyilvánosság előtt, mint megfesteni a hős katona képét. A későbbiekben (már jóval a háború kitörése után) Himmler egységes szervezetté igyekezett fejleszteni az SS-t és a birodalmi rendőrséget, ideértve a Gestapot is.

Ennek során a korábbiaknál nagyobb létszámú állambiztonsági apparátus jött létre, amit J. Lukács mint SS-államot, posztfasiszta rezsimet ír le s ítél el, figyelmen kívül hagyva, hogy ekkor Németországnak már a Szovjetunióval, e hadba lépése első pillanatától totális háborút viselő ellenféllel kellett megküzdenie és elfelejtve, amit Angliát és Németországot összehasonlítva maga is leírt korábban, ti. azt, hogy a háború megkövetelte helyzet tükrében a polgári lakosság jogait korlátozva Angliában már 1940-ben olyan intézkedéseket hoztak, amilyenekre Németországban csak 1944-ben került sor. Mindezt figyelembe véve érthető, hogy amíg a Hitler elleni merényletre szerveződő ellenzéket felszámoló nyomozás során a Gestapo 7000 személyt tartóztatott le (vagyis ennyi ember szervezkedhetett évek óta Hitler ellen, anélkül, hogy a Gestapo ennek nyomára bukkant volna), addig a kommunista diktatúra körülményei között még a legszűkebb körű ellenzéki mozgolódásról is pontos tájékoztatást kapott a politikai rendőrség, ami ez utóbbi rendszer „alulról" kezdeményezett felszámolását lehetetlenné tette (kivált így volt ez Hitler korában, a bolsevizmus leginkább végletes és könyörtelen válfajának, a sztálinizmusnak esetében).

Hitler birodalmi szemlélete

A hitleri eszmerendszerben sajátos helye van a birodalmi szemléletnek is. Hitlernek fő törekvése volt, hogy megváltoztassa a német nép hátrányos európai helyzetét s előmozdítsa, hogy a német nép jövője a németség népi súlyával, történelmi szerepével, teljesítményével. ill. a nemzetek jogegyenlőségének, az igazságnak és igazságosságnak az eszményével összhangban valósuljon meg. Így mindenekelőtt a Versailles-i békerendszer megsemmisítését, a Német Birodalom újjáteremtését tűzte ki céljául. Ebben az értelemben ő Bismarcknak, a második Német Birodalmat megteremtő vaskancellárnak is örököse, utóda.

Hitler felismerte, hogy ahhoz, hogy a német állam erős legyen, a birodalmat a korábbiakhoz képest központosítani kell: korlátozni kell a tagországok autonómiáját Közelebbről: a birodalmi struktúrának megfelelően nem önálló tagállamok szövetségére (nem szövetségi államra, még kevésbé államszövetségre), hanem valóban tagországokból (tartományokból) álló birodalomra van szükség. Ennek megfelelően pl. nem tartományi kormányokból és külön szövetségi kormányból kell a birodalom végrehajtó apparátusának állnia, hanem egyetlen birodalmi kormányból, amely az egyes tartományok élére kinevezett és a birodalmi belügyminiszternek alárendelt kormányzókra (gauleiterekre) támaszkodik, akik a

helyi hatóságok legfelső szerveinek tekintendők (e struktúra hasonlít az amerikai megoldáshoz, ahol a szövetséginek nevezett állam valójában – ha liberális is, de azért – birodalom, amely tagállamoknak nevezett olyan alkotórészekből áll össze, amelyek élén kormányzó áll). A második bismarcki-vilmosi Német Birodalomban ti. a struktúra túlzottan decentralizált és túl heterogén volt. E birodalom mint a fejedelmek és szabad városok önkéntes és örök szövetsége jött létre, ahol pl. nem volt birodalmi állampolgárság, csak tagországi. A vasutak is az egyes országok tulajdonában voltak és nem volt birodalmi vasút. A birodalom sajátos bevételi forrásai a postára, a vámokra és a fogyasztási adókra szűkültek és minden más birodalmi bevétel az egyes országok hozzájárulásaiból származott. Természetesen arról a hitleri Németországban sem lehetett szó, hogy a birodalmi szemlélet és struktúra a túlzott központosítás francia mintáját kövesse. Hitler nemcsak szavakban állt ki a birodalomba épülő egyes német országok viszonylagos önállósága, gazdasági, közművelődési hagyományai, sajátos néptörzsi kultúrája stb. mellett, hanem tettekben is. Más szóval Hitler igyekezett mértéket tartani a kulturális népnemzeti sajátosságok és a birodalmi szempontok között.
Ugyanakkor Hitlernek a birodalmi gondolattal ötvöződő nemzeti szocializmusa nem jelentette az elnyomás értelmében vett ún. imperializmust is egyszersmind, minthogy a hitleri rendszer sem elnyomni, sem kizsákmányolni, sem a birodalomba integrálni nem akart más népeket. Az, hogy – egyes jelentéktelen kivételektől eltekintve - lemondott a „második birodalom" nyugati, ill. tengerentúli terjeszkedéséről, egyértelműen ezt bizonyítja. Az, hogy a Harcomban mint egy paraszti német terjeszkedés célpontját jelöli meg Dél-Oroszországot, mégpedig abban a szövegösszefüggésben hogy ez a térség a marxizmus alkalmazása folytán úgy tönkremegy, hogy bekes utón érett gyümölcsként pottyan a földművelő munkacentrikus germánok ölébe önmagában véve ugyancsak nem imperializmus, ha figyelembe vesszük, hogy az ukrán-orosz csernozjom még jóval Hitler halála után is mérhetetlen szűzföldeket is jelentett. Hitler az orosz-ukrán parasztságot sem kiirtani, sem földjéről elűzni, birtokából kivetni nem akarta, és még csak arra sem gondolt, hogy az e területen élő népeket be kellene olvasztani a német birodalomba, amint hogy mindezekre a II. világháború alatt nem is került sor. Egyébként ismert hogy a Kr. u. II. évezredben a germánság és a szláv népek fejlődése egy részlegesen egybeeső élettérben zajlott és – miközben a nyugat-európai népek Amerika felfedezése után erőteljes tengerentúli kivándorlásba és gyarmatosításba kezdtek, Európa közepén pedig primitív kultúraromboló keleti (mongol-tatár) és délkeleti (török) hódítók, valamint oligopolisztikus hatalmi harcok és vallásháborúk pusztították az itt élő népeket (főként a magyarságot a germánságot, de a nyugati szlávokat is), addig – Európa keleti felén megerősödtek a szláv népek (1000 év alatt a szlávság részaránya az európai népek körében 10%-ról 40%-ra növekedett), ráadásul a szlávságon belül meghatározóvá vált a genetikailag alapvető változáson átment, mert eltatárosodott orosz faj, amely kitűnő népi talajnak bizonyult egy bizánci stílusú uralkodó elit expanzív törekvései megalapozására. A hitleri telepítéspolitikai elképzelések tehát szigorúan véve egy korábbi – igazságosabb – történelmi egyensúlyt kívántak helyreállítani, erőszak, beolvasztás, környezetszennyező ipari kizsákmányolás nélkül. Ugyancsak antiimperialista volt az a német politika, amely a külországokban élő német nemzetiségű kisebbségeket, az ún. német nemzetiségi „forgácsokat" hazahívta a birodalomba. Ráadásul kivált képmutatónak látszik, ha olyanok szólnak Hitler dél-oroszországi gyarmatosító (imperialista) politikájáról, akiknek egy szavuk sincs pl. az észak-amerikai szűzföldek egykori „indiánmentesítéséről".

A fentiek tükrében elfelejtendőnek tekinthetjük a fasizmus dimitrovi meghatározását is (amely ráadásul nem is a fasizmust, hanem Hitler nemzeti szocializmusát kívánta jellemezni). Hitler nem volt soviniszta, imperialista politikus, agresszív gondolkodású, gyűlölködő személyiség. Nem hogy a finánctőke embere nem volt, de ellenkezőleg, a legnagyobb ellensége volt a finánckapitalizmusnak, kivált e sajátos kapitalizmusfajta spekulatív tőkés haszonélvezőinek, a pénzből pénzt teremtő, nem munkából, nem tisztességes úton meggazdagodott plutokratáknak. Persze Hitlernek és mozgalmának is szüksége volt pénzre, de más a pénz szükséges voltának elismerése és más a pénztőke totalitarizmusa előtti hajbókolás, kivált, ha ez a pénztőke a spekulatív módon szerzett tőkét, a kizsákmányolók hasznát, tulajdonát jelenti. Nevetséges azon

állítás is, hogy Hitler reakciós volt. Hiszen nem egy korábbi állapothoz akart visszatérni, hanem teljesen új rendszert, kultúrát akart kibontakoztatni Inkább J. Lukácsnak van ebben igaza, aki szerint Hitler volt a XX. század I. számú forradalmára s aki valószínűleg ezért is tartja Hitlert e század legérdekesebb politikusának. S ez akkor is igaz, ha ez a hitleri forradalom a korabeli baloldali forradalmakra adott válaszként egy ellenforradalomnak minősül s akkor is, ha eszméi számos igen régi eszmével mutatnak rokonságot. Tévedés az a megállapítás is, hogy Hitler — modern értelemben vett — diktátor volt. Diktátor csak a hadsereg élén volt, ami természetes, valamint a háborúban, ami ugyancsak természetet. Churchill is diktátor volt a háborúban, ráadásul hamarabb is lépett a társadalom feletti diktatúra útjára, mint nagy ellenfele Végül furcsa fogalom a terror is. Hiszen adott körülmények között bizony szükség van az erkölcsiség, a tisztesség terrorjára. Ugyanakkor figyelemre méltó, hogy Dimitrov Hitlerre gondolván elfelejt szólni az ellene elsősorban emelt vádakról, um. Hitler „antiszemitizmusáról és rasszizmusáról".

A „novemberi árulók" iránti gyűlölet mármost valóban jellemző volt és maradt Hitlerre mindvégig, azonban a valóban radikális jogi-intézményi és társadalmi átalakulásokhoz szükséges politikai hatalom erőszakos forradalmi megszerzésének gondolata a landsbergi fogság után — mint említettük - háttérbe szorult nála és előtérbe lépett tevékenységében az a törekvés, hogy a weimari köztársaságot, demokráciát az alkotmányhoz való hűség talajáról parlamentáris győzelemmel döntse meg. Így aligha meglepően a forradalmi erőszak elméletének nagyságai közül — Sorelen kívül — nem is tekinthetünk senkit Hitlerre termékenyítően ható gondolkodónak, már csak azért sem, mert Hitler mindig is a természet rendjéhez igazodást, a természetességet tekintette fontosnak, a természetben pedig nincsenek revolúciók (legfeljebb kataklizmák), de az ún. forradalmi technikai vagy társadalmi átalakulások sem az erőszak gyümölcsei, az ilyen átalakulásokban a politikai hatalom erőszakos megszerzésének szerepe csak a kezdeményezés lehet.

A hitleri nemzetiszocialista társadalom

A következőkben — a bevezetőben említett célunknak megfelelően — azokat az eszmei-világnézeti alapokat igyekszünk feltárni, amelyek a hitleri Németország társadalmának mindennapjait, a német emberek életét kívánták meghatározni a hatalom átvételétől a háború kitöréséig terjedő időben, a békés építőmunka éveiben. Ennek kapcsán — a terjedelmi korlátokra is tekintettel — nem adunk részletes képet, keresztmetszetet a nemzeti szocialista társadalomról, a társadalomnak az egyes néptörzsek, országok, hivatások, ill. foglalkozási ágak, hitfelekezetek szerinti összetételéről, a nép erkölcseinek változásairól, szellemi-kulturális, anyagi-gazdasági, műszaki-tudományos stb. teljesítményéről, noha a szóban forgó eszmék s a rájuk épülő törvények, intézkedések az elmondottakat, a nép életének gyakorlatilag minden területét, ágazatát befolyásolták. Fejtegetésünket a következőkben a leglényegesebb jellemzőkre, a többi nemzeti szocialista irányzat esetében is fellelhető sajátosságokra, a hitlerizmus genus proximumára (legközelebbi nem-fogalmára) összpontosítjuk s csak ennek — elsősorban a hitleri Németország példáján való — bemutatását követően elemezzük a hitleri eszmerendszernek, népi mozgalomnak és államberendezkedésnek azokat a jellegzetességeit, amelyek más nemzeti szocialista irányzatoknál vagy egyáltalán nem voltak tapasztalhatók vagy - ha igen - korlátozottabb mértékben, mint Hitlernél, ill. mozgalmánál.

A társadalom népi-nemzeti és szociális-szocialista arculata

Egy népi-nemzeti és szociális-szocialista felfogásként értelmezett nemzeti szocializmusnak a leglényegesebb elemei-elvei mármost a következőkben foglalhatók össze:
Az első alapelv a népiség elve. Ez a következőket foglalja magába: 1. a apa és az anya kettőse körül szerveződő, vonzó gyermek- és ifjúság-orientált családi életet, a kiterjedt rokonsági, baráti kapcsolatokat (Pétain marsall híre három alapelvének egyike - a „familie" - minden nemzeti szocialista irányzatnál

fellelhető alapelv), 2. a legszélesebb néprétegek élet- és munkakörül menyeinek javítását a munkacentrikus életmód és a becsületes munkavégzés útján (Pétain híres fogalmi hármasának másik tagja: a „travail" nemzeti szocialista felfogás szerint ugyancsak létfontosságú az emberi társadalomban sőt létfontosságú az a marxizmus „klasszikusának" számító Engels szerint is viszont egyáltalán nem az a munka nélkül szerzett jövedelemre támaszkodó életvitelt, a munkakerülő életformát toleráló, a munkanélküliséget pedig pusztán hibának minősítő liberalizmus szerint), 3. építkezést a nép sajátos erősségeire támaszkodva és a hagyományok és az innovációk értelmes ötvözésével, a fokozatos szerves fejlődés útján, 4. törekvést arra, hogy az utódnemzedékek az előd-nemzedékeknél — nem csupán fizikai értelemben — egészségesebbek, tisztábbak, a jellem és az erkölcsök tekintetében egyaránt erényesebbek, továbbá műveltebbek legyenek és elődeiknél nagyobb fokú benső személyi szuverenitással és külső szabadsággal jobb életlehetőségekkel rendelkezzenek, 5. az anyanyelv és a népi kultúra ápolását és 6. a népfelség eszméjét, az önkormányzatiság, az ágazati, területi és a népcsoporti autonómiák kifejlesztését.
A második alapelv a nemzeti elv. Ez a következőket tartalmazza: 1. a nemzeti közösséghez tartozás tudatát, a nemzeti identitás vállalását, 2. a hűséget a nemzethez és a hazához, 3. a nemzeti nyelv, erkölcs és kultúra (hagyományok) szeretetét és ápolását, 4. a nemzet gazdasági értékeinek megőrzését, gyarapítását, 5. bátorságot, állhatatosságot és áldozatkészséget a nemzet, a nemzeti állam és a haza szolgálatában.
Mindezeket a nemzeti jellemzőket Pétain egyetlen fogalomban, a „patrie" fogalmában fejezte ki. Figyelemre méltó, hogy Szálasi Ferenc ugyancsak e fogalomban, az „édes hazám" érzésében jelölte meg a nemzeti szocializmus bölcsőjét, míg Hitler — nacionalizmusának hangsúlyos népi alapozásánál fogva — inkább a „népközösség" fogalmát szerette használni. Teljesen hasonlóan Széchenyi — éppen a magyarországi népességi viszonyokra tekintettel — szintén éles különbséget tett egyfelől ország, haza és másfelől nemzetiség, ill. népfaj között, hangsúlyt adva ez utóbbinak, amint ez pl. abból a főrendi táblán elmondott beszédéből is kitetszik, amelyben az Összetartás c. hungarista lap fejlécén található jelmondat - „Mindenek előtt áll előttem.
hűség fajtámhoz!" — elhangzott.

Összefoglalva a népi-nemzeti elvek lényegét, megállapítható, hogy egy társadalom életében a stabilitás és a fejlődés legfontosabb támasztékai: a családi életforma kiterjedtsége és mélysége, a munka rendszeres életmóddá válása és a közösségi és magánélet harmóniája. Az emberek óriási többsége ott érzi magát jól és otthonosan, ahol e három jelenség egyidejűleg tapasztalható. Lényegében minden nemzeti szocialista politikus - Pétain. Mussolini, Hitler vagy bárki más - e három követelményt egyidejűleg helyezte gondolkodása és cselekvése középpontjába.

A nemzetiszocializmus harmadik alapelve a szociális gondolkodás és gondoskodás (népjólét) elve. Ez a következőket tartalmazza: 1. az igazság és a (társadalmi) igazságosság szeretetét, 2. az együttérzést, rokonszenvet embertársaink iránt s ennek megfelelően az emberséges magatartást (humanizmust), valamint mindezeken túlmenően a segítőkészség, bajtársiasság (szolidaritás), sőt a lovagiasság gyakorlását, 3. az emberi méltóság tiszteletére épülő társadalmi kapcsolatokat, a partnerség értelmében vett — ún társadalmi — „egyenlőséget".

Ez a társadalmi egyenlőség nem jelenti az emberek közötti különbségek figyelmen kívül hagyását, nem jelenti azt az ún. demokráciát, amely valójában a mennyiség uralma, nem jelenti tehát az 51-nek a 49-cel szembeni fölényét, jelenti azonban a népfelségjogot, azt tehát, hogy kormányozni csak a nép hozzájárulásával szabad, jelenti az egyenlőséget mint törvény előtti egyenlőséget, ill. mint egyenlő esélyt a népközösségen belül mindenki számára. Ez a társadalmi egyenlőség nem téveszthető össze a gazdasági egyenlőséggel, a munka szervezett hierarchikus világának anarchista elutasításával, az ún. pozícionális egyenlőséggel, jelenti azonban a születési vagy a pénz hatalmára épülő kiváltság, kedvezményezett helyzet, valamint a néptársakkal szembeni gőg, az emberek közötti kapcsolatokban érződő rangkórság felszámolását. E társadalmi egyenlőség, partnerség, bajtársiasság ragyogó példája valósult meg a hitleri Németországban, a munka világában, nem meglepően sokkal inkább, mint a

hagyományosan autoritárius — vagy a Horthy-korszak részben autoritárius, részben demokratikus államához hasonló — államokban vagy mint a közösségi érzületet kevésbé felmutató nyugati mintájú demokráciákban. Sőt, messzemenően jobban érvényesült — s ez látszólag meglepő — mint az akár lenini, akár sztálini, akár késői bolsevik Szovjetunióban. Miért? Eltekintve a központosító államnak az egész társadalmat behálózó zsarnokságától, e tekintetben arról is szó van, hogy míg Hitler Németországában a munka világában szigorú hierarchikus rend uralkodott (összhangban azzal, hogy a társadalmasított munkában különböző hatásköröket élvező — s ebben az értelemben nem egyenjogú — emberek egymásnak egymást kölcsönösen tisztelő, megbecsülő munkatársai), addig az utóbbiban éppen a szigorú rend (tekintély, felelősségvállalás, fegyelem stb.) hiányzott, ami azután alacsony szintű teljesítményre vezetett. Ez a körülmény — ha lelepleződött — a Szovjetunióban drákói intézkedéseket vont maga után. Így a szovjet munka világáról elmondható, hogy abban a munka rovására végbemenő „haverkodás" (a „ló" egyik oldala) a dolgozók embertelen megfegyelmezésével, elnyomásával (a ló másik oldalával) váltogatta egymást — szöges ellentétben Németországgal, ahol a magas szintű teljesítmény mélyén a hierarchikus munkarend és a vezető és beosztott dolgozók partneri viszonyának kitűnő példáját lehetett észrevenni. (Amikor a háború után Németországból útjára indult a „szociális partnerség", a munkatársakra épülő vezetés harzburgi modellje stb, akkor ezek az innovációk valójában a nemzeti szocialista nyomvonalon születtek, amiről persze hirdetőiknek hallgatniuk kellett.)

A negyedik alapelv a szocializmus elve. Ez a következőket jelenti: 1. törekvést az ún. civil közösségi szerveződések gyarapítására és fejlesztésére, az örömteli közösségi tevékenységekre, a közösségi szellem ébrentartására fokozására, a közös gondok közösségi megoldására, 2. általában a rend, a hivatalos felhatalmazáson alapuló tekintély tiszteletét, fegyelmezett kötelességteljesítést, a felelősség vállalását (ismeretes, hogy Mussolini egy másik fogalmi hármast állított szembe a „nagy" francia forradalom hármas jelszavával, ti. a rend, a tekintély és a fegyelem triádját, és az is ismert, hogy mindezekre mint társadalomszervező alapelvekre maga Hitler is hivatkozik, pl. e kötetben is), 3. speciálisan olyan gazdasági rendet, amely abból indul ki, hogy az erkölcsi és szellemi értékek fontosabbak az anyagi értékeknél, a pénznél, amely továbbá a hasznos személyes vetélkedésnek, a nemes versenynek is teret ad, de úgy, hogy végső fokon a köz javát szolgáló együttműködés érvényesüljön, amely tehát úgy integrálja a dolgozót a népgazdaságba, hogy a közérdek elsőbbségének érvényesülése mellett a dolgozó egyén személyi szabadsága, érdekei és elképzelései is érvényesüljenek.

Az ilyen rend aligha képzelhető el másként, mint úgy, hogy az adott tevékenység folyamatait és az abban részt vevő embereket egy személy, a vezető irányítja, de legalább is felügyeli. (Egy és ugyanabban az időben, területen egy ember nem lehet két úr szolgája.) A vezető teljes mértékben felelős az alárendelt részleg tevékenységéért. Ehhez a struktúrához szorosan hozzátartozik a hivatalos felhatalmazáson alapuló tekintély (az autoritás) is, amelyet a vezető személyes (intellektuális vagy erkölcsi) tekintélye, valamint a fegyelmező eszközök képviselte tekintély csupán kiegészítenek. Röviden: a rend talán legfontosabb szerkezeti előfeltétele a vezető felelőssége felfelé és tekintélye lefelé. (A rend hiányáról árulkodik a vezetőnek az a kettős magatartása, amelynek során — felelősségének rá nézve kedvezőtlen tárgyilagos megítélését elhárítandó — „felfelé hízeleg" és — hiányzó tekintélyét erőszakkal kicsikarandó — „lefelé rúg".) Mindebből következik, hogy a rendre épülő vezetést a másik oldalon, az alárendeltek körében a fegyelem teszi hatékonnyá (a fegyelem is strukturális, amit a fegyelem benső meggyőződésből fakadó önkéntes jellege csupán megerősíthet). Végül a siker döntő fontosságú előfeltétele a vezetés és a végrehajtás közötti ún. partnerkapcsolat, amelyre az előkészítő információk felfelé és a döntések lefelé irányuló áramlásán túlmenően az ún. konzultatív (tanácskozó) vezetés, a végrehajtók minél szélesebb körének véleménynyilvánítása, javaslattétele a jellemző.

A hitleri Németországban a szervezett tevékenységek világában a fentiek értelmében tekintett szocializmus valósult meg, vagyis az egyszemélyi felelős és autoritatív vezetés, ill. — a másik oldalon — a fegyelmezett, hatékony

végrehajtás, valamint – a vezetés és a végrehajtás közötti felületen – a tanácskozó vezetés. Ismerve a német nép meghatározó karakterét, elmondható, hogy a rendpárti szocializmus modelljét kifejezetten a „testükre" szabták, más szóval a hitleri rend maximálisan igazodott a németség népi sajátosságaihoz.

A rendpárti Hitler nagyon is jól tudta, hogy a rend ellentétes a tömeggel A tömeg amorf, benne arctalan emberatomok vannak, a rend viszont a személyiségekre épül. A személyiség nem tűri a zsarnokságot, az erőszakot, a tömegember eltűri. A személyiséget nem lehet elkápráztatni és befolyásolni holmi cirkuszi látványossággal vagy bóvli csecsebecsével, a tömegembert lehet. Így a tömegemberek eszközként is felhasználhatók, akár ágyútöltelékként, akár fogyasztótömegként. A személyiségek alkotta közösségek szervesen fejlődnek, organizmusok. A személyiségek és a közösségek szabadnak születnek és attribútumuk a rend. Mindezek Hitler gondolatai, amiből az is következik, hogy tévednek azok, akik Hitler radikális jobboldaliságában alapvetően baloldali, a tömeget pártoló elemeket vélnek felfedezni.

A következőkben a nemzeti szocializmus e négy alapelvének a kifejtésével, valamint gyakorlati megvalósulásukkal foglalkozunk a hatalom hitleri átvételétől a háború kitöréséig terjedő időszak vonatkozásában.

A faj emelt szintű fenntartása (nők, ifjúság, népegészség-, nevelés- és oktatásügy)

A fajfenntartás fogalmára épülő nemzeti szocialista eszmerendszerben kiemelt szerepet kapott a nőiség és az anyaság tisztelete, a gyermekek nemzésének, szülésének és felnevelésének követelménye, a családi (nagycsaládi) életforma, az egészség védelme és a nép (főként az ifjak) nemzeti szocialista erkölcsi-világnézeti nevelése és megfelelő szakképzése.

Noha a hitlerizmus nem tett különbséget férfiak és nők között a népközösség iránti kötelességteljesítés tekintetében, a nőkkel szemben egészen más követelményeket támasztott, mint a férfiakkal szemben. Elsősorban a (potenciális) anyát látta a nőben. Ezért a legfontosabb női szerep az előkészület lett a testileg egészséges és lelkileg-szellemileg is áldásos anyaságra. Hitler a német népesség gyors növekedését szerette volna elérni, önmagában véve már ez is indokolta a nagycsaládos életforma kitüntetett jelentőségét a nemzeti szocializmusban. Ugyanakkor hangsúlyt kapott a nők nemzetgazdasági szerepe is, már csak azért is, mert a magángazdasági jövedelmek 80%-a a nők kezén áramlott keresztül. Németországban nagyszabású mozgalom bontakozott ki a célból, hogy a nők megtanulják a gyermekgondozás, otthonteremtés, háztartási munka feladatainak szakszerű ellátását. A háztartási képzésben az egészséges táplálkozásra, a célszerű, de azért szép ruházkodásra, lakásberendezésre nagy súlyt fektettek. Ehhez járult a viszonylag korai házasságkötésnek és a sok gyermekre vállalkozó egészséges szülők ideáljának a propagandája. Mindennek nem is maradt el az eredménye: a nemzeti szocialista rendszer első hat esztendejében a házasságkötések száma másfélszeresére növekedett, ami példátlan fordulatot jelentett a fiataloknak a jövőjükbe vetett hitük, magabízásuk, derűs kedélyállapotuk tekintetében.

A házasságkötés előtt a fiatal lányoknak is vállalniuk kellett bizonyos munkákat. Ennek során a lányok a vidéki-mezőgazdasági segítő munkák, a betegápolás, a szegényeknek nyújtott segítség különböző változatai közül válogathattak. Természetesen a nők is választhattak maguknak valamilyen bevett hivatást, jóllehet anyai szerepüket mindennél fontosabbnak tekintették és bevezették az anyák hivatásrendbe sorolását is. (Ezt megtették a hungaristák is. A dolgozó nemzet hivatásrendjéről szóló – 1944. nov. 8-á meghozott – törvény a hivatásrendek hierarchiájának megállapításakor a katonák és a papok után a harmadik helyre az anyákat sorolta.) Ugyanakkor azt a fajta „emancipációt", amely a nőket férfiszerepekre ösztönzi, a nemzetiszocializmus ellenszenvvel fogadta. Továbbmenve: bizonyos nehéz fizikai munkakörökben a nők foglalkoztatását erőteljesen korlátozták vagy megtiltották (így pl. a Ruhr-

vidéken a bányamunkák körében megszüntették a nők foglalkoztatását). A hitleri Németország békés esztendeiben a német női népesség kb. egyharmada kereső volt, rájuk tekintettel különböző könnyítő rendelkezéseket hoztak. Kedvezményekben különösen a várandós nők vagy a gyermekesek részesültek.

Hitler jövőorientált felfogásában a német gyermekek és ifjak a nemzet legnagyobb kincsét jelentették. Ugyanakkor a Führer e téren sem a mennyiségek rabja, hanem a „minőség forradalmára" volt (még a sok gyermek vállalását is kész volt minőségi érvvel alátámasztani, mondván: sokszor éppen a sokadik gyerekek a legtehetségesebbek). A gyermeknevelést, az ifjúság képzését a nemzet legfontosabb tennivalójának tekintette. Aligha véletlen, hogy Németországban az ifjúság átfogó nemzetiszocialista szellemű — de a személyiség sokoldalú fejlesztésében is döntő szerepet vállaló — szervezete, a Hitlerjugend a nemzet „szemefénye" lett. Hitlernek a minőséget előtérbe helyező felfogása tükröződött abban is, hogy nemcsak a korai házasodás és az általános abortusztilalom fontosságát hangsúlyozta, de politikai célként fogalmazta meg a faji degenerálódásnak, pl. az örökletes betegségben szenvedők, elsősorban az értelmi fogyatékosok szaporodásának a megakadályozását is (a sterilizációs törvény 400 000 örökletes betegségben szenvedőt, ezen belül 200 000 Down-kórost érintett). Célul tűzték ki Németországban az erkölcstelen és nemi betegségekre vezető prostitúció és gátlástalan szabadszerelem, a pornográf álművészet és a fajtalankodás (homoszexualitás) visszaszorítását, ill. teljes megszüntetését is. De a faj, vagyis az utódnemzedékek testi-lelki tisztaságának, egészségének szinte kultikus kezelése magyarázza azt is, hogy a nemzeti szocialista gyermek- és ifjúságpolitikában oly nagy hangsúlyt kapott az egészséges életmód s ezzel a megelőző egészségvédelem, pl. a testnevelés, a természetjárás, a sport. (Hitler szerint az ifjúság testi nevelése során arra kell törekedni, hogy ez a nevelés inkább a sokoldalú testi fejlesztés, egészség-megelőzés jegyében s így pl. több sportág, többféle testmozgás előnyben részesítésével történjen, mint egyetlen sportág, egyféle testmozgás űzésével, ti. csak így szolgálhatja hatékonyan a népegészségügyet.) A lelki-szellemi egészség, tisztaság érdekében hangsúlyt kapott a fiúk és lányok megfelelő lelki-erkölcsi nevelése is. A nők védelmének, tiszteletének előtérbe állításában a fajfenntartás érdekein kívül a középkori eredetű lovagideál kultuszának kibontakozása is szerepet játszott.

A nemzetiszocializmus az oktatás helyes kezelésének kiemelt jelentőséget tulajdonított. Már önmagában véve az is erre mutat, hogy az oly rangosnak tekintett állampolgárság megszerzéséhez is bizonyos iskolai képzésen (pl. kötelező állampolgárság-tani oktatáson) kellett átesni. A hagyományosan kitűnő német oktatási rendszert Hitler nem kívánta felforgatni, mindamellett az új német rendben némely változásokra óhatatlanul sor került, így p|. a nemzeti szocialista világnézet és erkölcs alapelemei természetszerűen belekerültek az iskola, tantervekbe. Minthogy azonban ezek az a . elemek egyrészt nem alkottak a valósággal köszönőviszonyban sem levő utópisztikus, primitív és erőszakos, zsarnoki módszerekkel terjesztett rend szert (mint amilyent pl. a kommunista országokban a „marxizmus-leninizmus" alkotott), másrészt az emberlét józan felfogását tükrözték, hatásuk pozitív tudatformáló volt.

A hitleri Németországban — összhangban a népi állam hivatalosan elfogadott felfogásával — erőteljesen szorgalmazták az egyszerű származásúak minél szélesebb körének, minél több munkás- és parasztszármazású fiatalnak a tanulását (pl. a szegényebb szülők tehetséges gyermekeinek államköltségen való képzésével), ill. a tanult fiatalok továbbképzését, népiskolák, népfőiskolák létesítését. Minden jel szerint ez az a terület, ahol a nemzeti szocializmus és a bolsevizmus első — lenini-sztálini — szakasza között a legnagyobb mértékű a hasonlóság, bár a népi káderek felfelé áramlásának erőszakolt ösztönzése s ezzel a korábbiakhoz képest ellenkező irányú kontraszelekció kibontakozása — ami a bolsevizált országokban tapasztalható volt — a nemzeti szocializmusra nem lett jellemző.

Hitler a testi-lelki nevelést fontosabbnak tartotta az intellektus kiképzésénél, a szellemi erő fejlesztését az ismeretek puszta átadásánál, a hasznos gyakorlati ismereteket, készségeket (a szakoktatást) az elméleti tudás átadásánál s mindez szintén nyomot hagyott a hitleri Németország oktatásügyén. Talán a leginkább

feltűnő a testnevelésnek az a fejlesztése, ami a 30-as évek Németországára oly jellemző volt, noha a weimari időszakban e téren tapasztalható elmaradottság és a preventív egészségügyre vonatkozó hitleri elgondolások tükrében ez a törekvés semmiképpen sem mondható meglepőnek vagy elhibázottnak, annál is kevésbé, mert az intellektuális képzés színvonala ebben az időszakban sem csökkent egyetlen iskolatípusban sem. A német egyetemi és főiskolai oktatás a 30-as években ugyanúgy világelső volt, mint a korábbi évtizedekben. A felsőoktatást megelőző iskolai szinteken a képzés három iskolatípusban folyt, úm. a négy éves alsó- és négy éves felső tagozattal rendelkező népiskolában, a hatosztályos középiskolában és a nyolcosztályos ún. felsőiskolában, ill. humán gimnáziumban. A színvonal hanyatlása egyik iskolatípusban sem volt tapasztalható, ugyanakkor a népiskolák vonzerejét különösen igyekeztek növelni, összefüggésben a gyakorlatias képzés, a szakoktatás javára végbemenő arányeltolódással. ami azt az elvet is tükrözte, hogy ne szaporítsák a kényelmes, de sokszor felesleges munkakört betöltő irodai dolgozók létszámát. Hitler romantikus szemlélete a művészeti képzés súlyának növelésére irányuló törekvésében is tükröződött, de abban is, hogy a tanult és mesterségét művészi fokon gyakorló munkást messze többre becsülte, mint a beteges, katonai szolgálatra alkalmatlan könyvmolyt vagy azt az entellektüellt, akinek ugyan óriási lexikális tudása van, de nincs egyetlen kreatív gondolata sem és még
legkézenfekvőbb fizikai munkák elvégzésére sem képes. Természetesen a felsőoktatás, kivált az orvos-, mérnök vagy tudósképzés kérdéseibe Hitler nem beszélt bele, ő maga is azon volt, hogy Németország a természet- és a műszaki tudományok, a találmányok terén a világ élvonalában haladjon, mint ahogyan a 30-as évek végén a birodalom világelső volt az olyan húzóágazatokban, mint pl. az atommagkutatás vagy a vegyipar illetve a műanyaggyártás. Ugyanakkor a humán tudományokban tapasztalható volt bizonyos átrendeződés. Hangsúlyt kapott az antropológia (s ezen belül pl a koponyatan), a pszichoszomatikus összefüggések kutatása, miközben nehéz napok jöttek az olyan stúdiumokra, amelyeket a nemzeti szocialisták zsidó áltudománynak minősítettek, így pl. a freudi pszichoanalízisre vagy az einsteini relativitáselméletre. E tekintetben a rokonság Hitler és Sztálin között kétségtelen, meg akkor is, ha egyes stúdiumok zsidó áltudományként való minősítése a németországi gazdasági-társadalmi-kulturális fejlődést nem gátolta úgy, mint pl. a kibernetika burzsoá áltudományként való megbélyegzése a szovjet fejlődést.

Munkafilozófia és a munka világa a hitleri Németországban

A 30-as évek Németországában a nagyon jó gazdasági eredményekben igen jelentős szerepet játszott a nemzeti szocializmus munkafilozófiája s ennek következetes átültetése a mindennapi gazdasági életbe. E munkafilozófia kiindulópontja az a felfogás volt, hogy a munka nem pusztán a megélhetés (a lét- és fajfenntartás) eszköze, hanem az ember testi-lelki-szellemi szükséglete, az emberi személyiség természetes létezési formája. A munka a maga ritmusosságával (pl. az erőfeszítés és pihenés kellő váltogatásával, annak az elvnek az alkalmazásával, hogy „munka után — és nem a munka helyett — édes a pihenés"), a maga rendszerességével, a természethez, a társadalomhoz való kapcsolódásával, azzal, hogy meghatározott erőfeszítés után eredményre vezet (és minél inkább természet-konform, társadalmilag koordinált, minél átgondoltabb és minél nagyobb testi-lelki erőfeszítéssel jár ez a munkavégzés, annál nagyobb valószínűséggé vezet a kívánt eredményre), az ember jó képességeinek, tulajdonságainak a kibontakozását szolgálja. Ugyanakkor a testi (kézi) munka elhanyagolása a testi erő és egészség hanyatlására (sőt: rossz lelki hatásra, a férfiak esetében férfiatlanná válásra, elpuhulásra), a szellemi munka elhanyagolása az intellektuális képességek hanyatlására (pl. az időskorban korai szenilitásra. eltunyulásra), a társas kapcsolatokkal járó munka mellőzése pedig a kommunikáció képességének és a közösségi érzésnek a csökkenésére vezet. Továbbmenve: a munka oly módon is kapcsolódik a természetes és erkölcsi világrendhez, hogy az ember és ember közötti kapcsolatok erkölcsiségét mozdítja elő. Megfordítva: a munkavégzés hiánya nem tesz jót az erkölcsöknek. Ha ti. az embereket a viszonyok leszoktatják a munkáról, ha a kényelemorientált „ökonómiai" alapelv kerül előtérbe (minél kisebb erőfeszítéssel minél nagyobb haszonra igyekezzünk szert

tenni) akkor az emberek mindig meg fogják találni azokat a "kiskapukat", amelyek mögött ügyeskedéssel, spekulációval nagy haszonhoz lehet hozzájutni, természetesen mások rovására. Mert csakis a szorgalmas munkavégzés egyeztethető össze az erkölcsi életmóddal, a - koncentrikus körökkel ábrázolható - különböző közösségeket cementként összetartó lelkülettel és az ún. ügyeskedés (mások becsapása, kizsákmányolása) csakúgy, mint a lopás vagy a nyíltan űzött fosztogatás, rablás menthetetlenül a természetes közösségek, társadalmiság felbomlásához és egy rossz szocializációhoz vezet. A hitlerizmus munkafelfogása tehát előtérbe állította a jó munkaerkölcsök szükségességét, a jó munkafegyelmet, munkaszervezést, de a munka szeretetét, sőt, szépségét is és lényegében megegyezett a hagyományos keresztény munkafelfogással, kivált annak fiziokrata változatával.

A hitleri munkafelfogás tükröződött a meghozott törvényekben, rendeletekben, gazdaságpolitikai programokban. Mindenekelőtt abban a célban, hogy — ha fokozatosan is, de — a munkanélküliséget teljesen fel kell számolni. Ezt szolgálták a nagy infrastrukturális közmunkaprogramok is. Ilyen program volt pl. az összes lakóház és középület felújításának programja vagy pl. — összefüggésben a modern társadalom és a korszerű honvédelem közlekedési igényeivel, valamint Hitlernek a motorizáció iránti vonzalmával — az autóutak állami építése. (Ez utóbbit illetően figyelemre méltók a következő adatok: az első hét év alatt naponta 1 km birodalmi autóút készült el, egyedül az első két év során több, mint kétszer annyi földet mozgattak meg, mint a Szuezi csatorna építésekor, az úthengerlés volumene 1934-ben huszonnégyszer akkora volt, mint 1932-ben, miközben az építőiparban a csődök és kényszeregyezségek száma a tizedére csökkent.) A munkanélküliség letörésében és a foglalkoztatottság növekedésében nagy szerepet játszott az ipari munkásság létszámának növelése is. Az első négyéves terv időszakában pl. ez a létszám közel 80%-kal, a havi munkaórák száma pedig a kétszeresére emelkedett. Az 1932-es kb. hét milliós munkanélküliség 1939-re — a területi gyarapodások nélkül számított birodalom viszonylatában — 300 000 főre csökkent, miközben a munkások és alkalmazottak száma a hitleri kormányzás első hat esztendejében 11,5 millió főről 19,5 millió főre növekedett. Ráadásul ezek az eredmények olyan nemzetközi helyzetben születtek, amelyre a Németország elleni — judeokrata indíttatású — kereskedelmi bojkott is rányomta bélyegét.

Ebben a helyzetben a gazdasági önellátás irányzata kényszerűen erősödött, amit bizonyos katonai-védelmi szempontok is szükségessé tettek. A gazdasági önellátásnak egyébként nemcsak katonai előnyei lehetnek. Amíg ti. az exportorientált transznacionális szabad kereskedelem a fennálló komparatív előnyökre épít, addig az autarchia az önsegély és a nemzeti fejlesztés - erkölcsileg fejlettebb, társadalmilag szolidabb, a népnek, nemzetnek nagyobb függetlenséget, biztonságot nyújtó - tulajdonságait bontakoztatja ki, nagyobb lehetőséget adva az alkotásra, a nem gazdasági értékek gyarapítására. Igaz, hogy az előbbi - a nagyobb pénzjövedelmek révén - nagyobb gazdasági hatékonyságot, termelékenységet, gyorsabb anyagi-gazdasági növekedést tesz lehetővé, ami az erőforrás szűkében szenvedő kis országok számára a szabad kereskedelmet vonzónak láttatja, azonban erre a problémára a nemzeti szocializmus a nacionalizmusnak egy emelkedettebb változatával, az ún. konnacionalista-nemzetközösségi együttműködéssel megoldást kínál. Egy tágabb körű európai nagytérgazdálkodás koncepciójában mindenesetre egyidejűleg jelent meg Hitlernél az önsegély és a nemzetek közötti együttműködés elve.

A hitleri Németország gazdasági eredményeit az elfogult elemzők nagy részt a hitlerizmus fokozódó „militarizmusára", a „vaj helyett ágyút" programjára vezették és vezetik vissza. Kétségtelen, hogy — miután az európai államok ígéreteik ellenére sem szereltek le — Németország is a fegyverkezés útjára lépett. Azonban a német hadiipar termelése még 1940 tavaszán sem haladta túl a hazai ipari össztermelés 15%-át, miközben igen erőteljesen növekedett az élelmiszeripar — pl. a „vaj" — termelése vagy pl. 1929 és 1919 között megháromszorozódott a termelőeszközök termelése. Mások szerint a hitleri Németország gazdasági teljesítményében, a munkanélküliség elleni sikeres küzdelmében döntő szerepet játszott a világgazdasági válságot törvényszerűen (ciklusosán) követő megélénkülés, fellendülés: Európában csaknem mindenütt gyors

ütemben csökkent alacsony szintre a munkanélküliség. Ez a fellendülés köszönhető volt a vállalkozó kedv fokozódásának, a jelentős infrastrukturális beruházásoknak, az elhalasztott kereslet lehetővé vált kielégítésének is. Mindez kétségtelen, azonban az is tény, hogy ez a gazdasági fellendülés Németországban lényegesen gyorsabb volt, mint a többi jelentősebb európai országban. A 30-as években számszerűen hasonló ipari fejlődés csak a Szovjetunióban volt tapasztalható, ott azonban valóban a hadigazdaság, ill. a katonai célokat szolgáló ún. nehézipar fejlesztése lendítette előre az ipari növekedést.
Hitler felfogása szerint a jó munkavégzés legfontosabb gyümölcse: a közhaszon. Az egyéni haszonnak ehhez kell igazodnia. Ez az elv azt is magával vonta, hogy meg kell szüntetni a munka nélküli, erkölcstelen jövedelemszerzés lehetőségét és állami beavatkozással is biztosítani kell: hasznos vállalkozással se lehessen oly nagy jövedelemre szert tenni, amely már igazságtalan és okkal sérti a társak önérzetét. Kétségtelen, hogy a határok meghúzása nem könnyű és teret ad a szubjektivitásnak s a szép elveket szinte sohasem lehet maradéktalanul megvalósítani. Ha azonban a nevelés és az intézmények vonalán mindenütt az emberség és a méltányosság kettős követelményére helyezik a hangsúlyt, ha megfelelő ellenőrzéssel, intenzív közösségi élettel igyekeznek a partneri hozzáállást előmozdítani, akkor pl. az erkölcstelen jövedelemszerzést a minimálisra lehet szorítani.

A bérezést egyébként egy kettős rendszerben oldották meg, a javadalmazás két alapelven nyugodott. Az egyik az emberséges bérezést, a másik az igazságos bérezést jelentette. Az elsőre az un. minimális bér szolgált, amit minden dolgozó megkapott s amely az élet és a munkaerő fenntartására szolgált A második a tekintetben érvényesült, hogy a minimálbért ún. teljesítménybér egészítette ki, amellyel magas szintű keresetet is el lehetett érni. A vállalati dolgozók a nyereségből is részesültek, mégpedig ugyancsak
teljesítményük alapján. A minimálbérek éveken át változatlanok voltak, akárcsak a közszükségleti cikkek árai. Béremelésre csak a teljesítmény fokozása adhatott okot.

Az új rendszer kialakulásához döntő lépés volt, hogy - párhuzamosan azzal, hogy május elsejét (kiragadva a marxista befolyásból) a nemzeti munka ünnepévé nyilvánították s a vörös zászlót (a horogkereszttel díszítve) a birodalom zászlajává tették - megszüntették az osztályharcos szellemű, szociáldemokrata vezetés alatt álló szakszervezeteket és létrehozták a Német Munkafrontot, amely az önállókat (vállalkozókat), vezetőket, tisztviselőket és alkalmazottakat, valamint a munkásokat és a háztartási alkalmazottakat egyetlen hatalmas szervezetbe tömörítette. E szervezet keretein belül azután teret kaptak a dolgozók okos (újító) javaslatai és esetükben olyan partneri hozzáállás bontakozott ki, amelyhez hasonlót csak a sárga fajú (mindenekelőtt a japán) munkások magatartása mutatott fel a későbbiekben. Az új rendszerben nem volt többé érdekpartikularizmus, osztályharc, marxista befolyás, és nem voltak munkaadók és proletár munkavállalók, hanem csak munkával megbízott személyek. Az egyéni vállalkozás és gazdálkodás joga s az ezzel összekapcsolódó verseny és haszonszerzés, csak úgy, mint a magántulajdon joga ugyan megmaradt, de mindennek a nép- és sorsközösség fölérendelt követelményeihez kellett igazodnia. Alapelv volt, hogy a német népnek nem gazdasági bürokratákra és nem szinekúrázó gazdasági nyugdíjasokra van szüksége, hanem közhasznú tevékenységet folytató, felelős személyiségekre. Ezzel függött össze, hogy foglalkoztatást igyekeztek biztosítani a nem munkaképtelen időskorúaknak is. Propagandát folytattak annak érdekében, hogy az egészséges, munkaképes öregek ne vonuljanak ki teljesen a munkából.

A Munkafront fő feladata a közösségi nevelés lett, a szociális munka középpontjába pedig az üzem (a szervezett munkaközösség) került és nem a gazdasági vállalkozás. Összefüggött ez azzal is, hogy a gazdaság csupán az eszköz szerepét játszotta a nép egzisztenciájának, életlehetőségeinek gazdagítása, fejlődésének biztosítása útján. A dolgozókkal folytatott informatív kommunikáció után a döntést a felelős vezető hozta - szem előtt tartva, hogy amennyire megkívánja az odaadó munkavégzést, ugyanannyira gondoskodni is köteles munkatársai boldogulásáról. Az üzemekben bizalmi tanácsok működtek, a munkaügyi vitákban e tanácsok döntöttek. Jelentős szerepet játszották az ún. munkásvédelmi

felügyelők, valamint a „becsületbíróságok, melyek a tisztességtelen magatartás, a kizsákmányolás ellen léptek fel.

A munkaprogramok végrehajtása során ügyeltek az önkéntes részvételre (a kényszer elkerülésére), a tehetségek kiemelésére, a munkások üdülésének, pihenésének szervezett biztosítására, arra hogy a komolyság, a szigorúság, az önfeláldozó kötelességteljesítés óra, után az életvidámság órái jöjjenek el. „Erő az öröm révén" elnevezéssel mozgalmat is szerveztek, mint ahogyan mozgalmat indítottak az üzemek tisztasága, a falvak szépítése (a házépítésmód, az utak javítása, az ültetvények, a kertek gondozása) érdekében vagy (testmozgással, tömegsporttal, kirándulásokkal) a testi egészség, frissesség biztosításának céljából. A teljesítmények javításáért szakmai, ill. munkaversenyeket szerveztek s a győztes üzemek aranyzászlót, „mintaüzem" címet kaptak.

A munkacentrikus életforma, valamint a kézi munka megbecsülésének biztosítása végett a 18-25 éves korosztályba tartozó fiatalok számára kötelezővé tették az ún. birodalmi munkaszolgálatot, amely ugyanolyan kötelezettséget jelentett, mint a tankötelezettség vagy a hadkötelezettség s amelynek teljesítéséről bizonyítványt állítottak ki. Az egyszeri fizikai munkavégzés minden németre vonatkozó kötelezettségének célja Hitler szerint (amim ez az 1933. máj. 1-én, a Nemzeti munka napján mondott — a kötetben is szereplő — beszédéből is kiderül) annak „a szörnyű előítéletnek a felszámolása, hogy a kézzel végzett munka alacsonyabb rendű" és az, hogy „az ember a későbbiekben könnyebben tudjon ott parancsolni, ahol előbb már megtanult engedelmeskedni". „A szellem és a puszta kéz munkásai ne álljanak soha egymással szemben — mondja Hitler — és ...kiirtjuk azt a dölyfösséget és lenézést, melyet sokszor tapasztalhatunk azok irányában, akik 'csak' az üllő előtt, a gép mellett vagy az eke mögött állnak... viszont tudnia kell a két kezével dolgozó munkásnak is, hogy a szellemi munkára szükség van... mindenkinek be kell állnia a nagy közösségbe." Majd egy — azóta már teljesült — jóslattal hozzáteszi: „tudjuk, hogy 40 év múlva ugyanúgy megváltozik a testi munka fogalmának értelme, mint ahogy a 'landsknecht' fogalmát a német katona fogalma váltotta fel."

Végül is Németország — Hitler és a nemzeti szocialisták tevékenysége nyomán — a munka, ill. a munkások, a dolgozók országa lett.

Népjóléti intézkedések

A hitleri Németországban komoly népjóléti intézkedések születtek. A weimari demokrácia időszakában a népjólét a szegénygondozásban merült ki Amikor pl. a munkanélküliek száma oly rendkívüli módon megnőtt, akkor a szociális intézkedések velük szemben a sematikus pénzbeli támogatásokra, valamint alkalmi természetbeni adományokra szűkültek. Nem következett be sem a szükség megértése, sem a nyomorúság okainak megismerése. A nemzetiszocializmus azonban éppen ezekre a dolgokra összpontosította figyelme és arra törekedett, hogy egészséges és munkaképes állapotban tartsa azokat a néprétegeket, amelyek még nem süllyedtek ínségbe. A hitleri Németországban tehát ún. népjóléti szempontból is hangsúlyt kapott a gyermekgondozás, az ifjúság felügyelete, a családvédelem, az egészség- és tisztaságápolás. Ebbe a körbe tartozott az a törvény, amely lényegében - a nemzeti szocialista törvénykezésre jellemzően a méltányosság szempontjait igen körültekintő rugalmassággal figyelembe véve - megtiltotta a 14 éven aluliak és korlátozta a 14-18 évesek foglalkoztatását. Ugyanakkor erőteljesen javítani igyekeztek az öregségi ellátáson is, és bevonták a szociálpolitikai védelem körébe
azokat rétegeket, amelyek abból addig teljesen vagy lényegében kimaradtak (mint pl a parasztok, kézműiparosok, kisiparosok, háziiparosok). A hitleri állam intézkedései nem egyszerűen folytatták, de magasabb szintre is emelték azt a szociálpolitikát amely a bismarcki-vilmosi Németországot szociális szempontból a maga korában Európában az első helyre sorolta

A nemzetiszocialista népjólét célja nem merült ki abban, hogy a szükséget szenvedőkön gazdaságilag-pénzügyileg segítsen, hanem célja volt a támogatás

olyan megszervezése is, ami felkelti a munkakedvet és visszaadja a támogatásra szoruló emberek munkavégző képességét is. Ebben a népjóléti rendszerben pl. különleges gondozó osztály jött létre a testileg hátrányos helyzetű néptársak részére. Az osztály otthonok, műhelyek felkutatásával, előadások, tanfolyamok szervezésével igyekezett azon munkálkodni, hogy a fogyatékosok, csökkent munkaképességűek képességeiknek megfelelő munkaköri képzésben részesüljenek, s az ilyen munkát kínáló munkahelyre felvételt nyerjenek. Ez a népjóléti rendszer semmiképpen sem akart afféle ellátó intézet, szegényház lenni. Ellenkezőleg: munkahelyek teremtésével, neveléssel, fegyelemmel és a kártékony aszociális elemek kiselejtezésével kívánta növelni a nép életerejét. A hátrányos helyzetű nőkön, gyermekeken, fiatalokon külön erre a célra szervezett segítő hálózat gondoskodott. A legjelentősebb népjóléti program alighanem a minden év őszén megszervezett télisegély-akció volt. Ennek során az egész ország megmozdult, hogy a télen különösen fenyegető éhezést és fázást elhárítsa minden német feje fölül. A télisegély-akciót maga Hitler nyitotta meg, ilyen megnyitó programbeszédet a kötet is tartalmaz.

Németországban az idők folyamán a megszerzett tapasztalatok tükrében a részleteken sokat változtattak. Ennek során minden teoretizálás, merev doktrinerség és felesleges pedantéria nélkül egy egészséges valóságérzékre támaszkodva jártak el a közjólét növelésének érdekében.

A harmadik út szocializmusa: szintézis

A gazdasági-társadalmi berendezkedésre vonatkozó hitleri felfogás az egyéni kezdeményezés (szabadság) és a közösségi elkötelezettség (erkölcsi felelősség) kívánatos szintéziséből indult ki, ahhoz az alapelvhez igazodva, hogy a közérdek előbbre való, mint a magánérdek, de a tisztes egyéni törekvések előtt a kapukat ki kell nyitni. A szóban forgó alapelv azzal függ össze, hogy két lélek lakozik bennünk: egyénnek születtünk, ezért hajlunk az individualizmus felé, de őseinkből, a közösségből születtünk és fajtánkat is fenn kell tartanunk (s ez utóbbi még az egyéni létfenntartásnál is fontosabb). Ebből következik, hogy a liberális kapitalizmus, amely kizárólag az önzésre és a magánérdek érvényesülésére épít, végletes modell csak úgy, mint a kommunista tervgazdaság, amely csak egy elvont közérdeket ismer el (a nemzetközi proletariátusnak a szocializmus, ill. a kommunizmus felépítéséhez fűződő érdekét"). A hitleri gazdasági-társadalmi rendszer mindkét végletes modellel szemben - egyfajta harmadik utat képviselt. Ezen az úton olyan elemeket igyekezett alkalmazni, amelyek emlékeztettek a szóba forgó modellek pozitív összetevőire, viszont gyökeresen mások voltak, mint e végletes modellek negatív elemei. E harmadik út helyességét illetően a választ csak maga a valós próba adhatja meg, ez viszont sikerről tanúskodott a hitlerizmus rendelkezésére álló hat békés esztendőről igen jó bizonyítványt lehet kiállítani. (Az igazsághoz egyébként az is hozzátartozik, hogy a harmadik út modelljének
is több változata van és az 50-es évek nyugatnémet gazdasági csodájának megalapozásában szerepet játszó — és az Európai Gazdasági Közösséget életre hívó Római Szerződésben mintául vett - ún. rajnai modell, Röpke, Eucken, Erhard stb. koncepciója — bár sok tekintetben, pl. a gazdaság öncélúságának elvetésében vagy a gazdaság állami szabályozásának értékelésében hasonlít a hitleri rendszerhez — nagy részt el is tér attól, pl. a verseny vagy a korporációk megítélésében.)

A harmadik út alapelvét a történelem igazolta. Ezt az elvet Hitler több ször is (e kötetben is) megfogalmazta: 1933. márc. 23-án a birodalmi gyűlésben pl. a következőket mondja: „Nehéz feladat vár a nemzeti kormányra a gazdasági élet terén. Itt egy törvénye lesz minden cselekedetnek: a nép nem a gazdaságért él és a gazdaság nem a tőkéért van, hanem a tőke szolgálja a gazdaságot és a gazdaság a népet." A gazdasági élet fő célja tehát a nép, a népközösség szolgálata. A népközösség a nép különböző törzseit egy magasabb szinten eggyé forrasztja, az érzés és öntudat egységévé: nemzetté teszi. A hozzá való hűség a legszorosabban lelki és nem anyagi ügy, összefügg a tiszta erkölcsiséggel. E szerint Hitler gondolata így is megfogalmazható: nem a gazdaságtól kell függővé tenni az erkölcsöket, hanem fordítva: az erkölcsnek kell meghatároznia a gazdaságot. A jó

gazdaság alapját a jó erkölcsökben kell keresni.

Sokan, akik rokonszenveznek a harmadik úttal, tagadják, hogy Hitler rendszere valamiféle harmadik utat képviselt volna, azonban azt, hogy a nemzetiszocialista gazdaság és társadalom egyfajta harmadik utat képviselt, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy míg a kommunisták e rendszerről mint kapitalizmusról, sőt a finánctőke uralmáról szóltak, addig a „kapitalista" rendszer híveinek a szemében Hitler rendszere már-már kommunista tervgazdaságnak tűnt. (Kevesen vallottak olyan álláspontot, mint a már említett Coudenhove-Kalergi, aki — ugyan élesen szemben állt a hitlerizmussal, de — éppen a gazdaság hitleri rendszeréről azt állította, hogy az nem tekinthető totális rendszernek.)

Hitler szerint az angolszász mintájú országokban a Smith-féle piacgazdaság már a múlté lett, a sok kis független termelőre épülő modellt a XX. században felváltotta a hegemonista, sőt, monopolista nagy szervezetek gazdasági hatalmára épülő rendszer, amelyben a kicsiket elnyomják de legalábbis marginalizálják (a korabeli kapitalizmus e kritikájában nem kis hasonlóság figyelhető meg hitlerizmus és marxizmus között). Jellemző lett a kapitalizmusra az is, hogy a tőkén belül egyre nagyobb hatalomra tesz szert kölcsöntőke (s az uzsorakamat és kamatos kamat révén rabszolgaság), ill. uralkodóvá válik a spekulatív tőke (s nagy szerephez jut pl. a tőzsdei árfolyamnyereség). Hitler élesen szembefordult ezzel az irányzattal, a merkantilizmussal, a kalmárszellemmel a kereskedelemnek, különösen a pénzzel folytatott kereskedésnek a termelés, az alkotómunka elé helyezésével. Felfogása szerint erőteljesen támogatni kell a kisipart, a kiskereskedelmet (pl. a nagy áruházak hatósági kézbevételével és kiskereskedőknek való bérbeadásával). A tőkét ellenőrizni kell, közelebbről: támogatni kell a megtakarításból származó és hasznosan befektetett tőkét és ki kell irtani a spekulatív és elpazarolt tőkét, fel kell számolni a kamatrabszolgaságot Meg kell védeni a tisztességes vállalkozókat az üzérkedőktől a spekuláns tőkétől, az uzsorásoktól. Meg kell teremteni a feltételeit annak, hogy egy egészséges középosztály alakuljon ki Németországban.

A hitleri felfogás értelmében az államnak gondoskodnia kell polgárai megélhetéséről, kereseti lehetőségeiről, foglalkoztatásáról. Mindez azt is jelentette, hogy az állam erőteljesen beavatkozott a gazdaságba. A nagyüzemek bizonyos típusait államosították, más típusok esetében az állam felügyeletet gyakorolt az ilyen szervezetek felett. Szabályozták az árakat, a keresletet és a kínálatot. Azt az elvet alkalmazták, hogy a piac (főként a forgalmi szféra) megrendszabályozásával el lehet hárítani a kapitalista fejlődés torzulásait és biztosítható a népgazdaság egyensúlya. Alkalmazták a népgazdasági tervezés módszerét is, az első — 1933. máj. 1-én indult — négyéves tervet követte a második, amelyet azután a háború kitörése miatt fel kellett függeszteni. A gazdasági tervezés tehát nem volt szovjet specialitás. (Roosevelt New deal-je is egyfajta tervezéssel járt. Az amerikai elnök programja azonban nem hozott oly látványos sikert, még a munkanélküliség felszámolása terén sem, mint a németországi gazdasági tervezés.) Alapvető pénzpolitikai fordulatot is végrehajtottak Németországban: az aranyalapról áttértek a valuta munkafedezetére és egy többlépcsős — a munkavégzésre építő — váltó- és garanciarendszerrel lendületbe hozták a gazdasági fejlődést. Kiemelten foglalkoztak a parasztság gondjaival és miként a munkásságot a munkanélküliség rémétől igyekeztek megóvni, úgy a parasztság életét ellátásának biztosításával igyekeztek megkönnyíteni. Annak jegyében, hogy a német paraszt a népközösség, a faj első számú fenntartója, egy új földreformról, a földkamat eltörléséről, a földdel folytatott mindennemű spekuláció felszámolásáról, a birtokviszonyok módosításáról döntöttek (meghatározva a birtoknagyság alsó és felső határát) és erőteljes telepítési programba kezdtek.

Nagy-Britanniától és Franciaországtól eltérően, ahol a gazdasági liberalizmus lényegében érintetlenül fennmaradt és Oroszországgal szemben, ahol nemcsak a magántulajdont és az egyéni kezdeményezést, gazdasági szabadságot számolták fel teljesen, de megszüntették azokat a munkástanácsokat is, amelyeket még a forradalom alatt hoztak létre, a hitleri Németország az üzemi tanácsok és a korporációs rendszer útjára lepett. E rendszer nemcsak a korporatív rendszer

klasszikusára, az olasz fasiszta berendezkedésre vagy pl. a salazari portugál rendszerre hasonlított de voltak bizonyos hasonlóságok a hitleri gazdasági berendezkedés, közelebbről pl. a Német
Munkafrontba tömörült üzemi szervezetek és a hungarista hatalomátvétel után szervezett magyar munkástanácsok között is. A gazdasági liberalizmus hanyatlása során egyébként - és eltekintve a bürokratikusán központosított gazdasági rend bevezetésének eseteitől - általában tehát a baloldalon is előtérbe került a munkás- vagy üzemi tanácsok szervezése a korporációkra épülő berendezkedés vagy az ún. szindikalizmus. Magyarországon is sokszor szerveztek munkástanácsokat. (E munkástanácsok a leginkább dicsőségteljes szerepet az 1956-os forradalomban, főként a fegyveres felkelés leverését követően játszották.)

Összességében véve Németországban is megmaradt és oltalmat kanon tehát a magántulajdon, a gazdasági szabadság, a piac intézménye az ok? és tisztességes tőkeorientáció, korlátozottan ugyan, de elfogadták az egyéni haszonra való törekvést is, viszont mindezt szociális jogokkal is körbebástyázták és állami felügyelet alá került gyakorlatilag az egész gazdaság tevékenység, tehát a termelés, a nyersanyagok elosztása, a lakossági élelmiszerellátás, a teljes forgalmi szféra. A hatalomátvétel után az ipari tevékenységet hét óriási korporációba szervezték, de korporációban fogták össze a banktevékenységet, a biztosításügyet, a kereskedelmet, sőt, a mezőgazdaságot is, a rendek közül pedig az első helyet a parasztság kapta.

Nemzeti szocializmus, marxizmus, kommunizmus

Nemzeti szocializmus, marxizmus, kommunizmus (marxizmuson alapuló ún. szocializmus) hasonlóságának vagy ellentétességének kérdését mindenekelőtt a két világnézet összevetése alapján célszerű elemezni, minthogy mindkettő esetében világnézeti mozgalom (és párt) igyekszik hatalomra kerülni és az adott világnézet alapján törekszik az ún. burzsoá rendet egy gyökeresen másmilyen renddel felváltani. A fennállóval szembeni ezen alapállásból fakad az a látszat, hogy a két világnézet-mozgalom (s az ebből fakadóan létrehozott struktúra) lényegileg hasonló. Holott éppen ellentétes, amit már az is mutat, hogy amikor az első világháború után a kommunisták hozzáláttak eszméik megvalósításához, a megtámadott polgári világ megmentésére a nemzeti szocializmus erői legalább olyan intenzitással vállalkoztak, mint a nem szocialista nemzeti erők (a sikeresek példatárából: Mussolini fasisztái legalább úgy, mint Horthy katonái). Az alapvető világnézeti ellentétek a következők: 1. amíg a nemzeti szocializmus irányzatai a kétezer és keresztény vallás szellemi alapjaira épülnek (még az ateizmust a lelkiismereti szabadság nevében egyéni - de nem közösség. - szinten toleráló hitlerizmus is) és viszonyuk a történelmi egyházakhoz partneri, addig Marx szerint a vallás a nép ópiuma és híveinek (a szociáldemokratáknak, kommunistáknak) hatalomra kerülésük után törekedniük kell az egyháznak, és majdan a vallásosság kiiktatására, 2. amíg a nemzeti szocializmus a népi-nemzeti sajátosságok megőrzésére és a nemzetépítő állam kibontakoztatására, addig a marxizmus ellenkezőleg: ezek felszámolására, a népek életének társadalmi-politikai viszonyainak nemzetközi homogenizálására törekszik. 3. noha a burzsoá mentalitást, a kapitalizmus "piszkos zsidó lényegét" mindkét irányzat elítéli, addig a nemzeti szocializmus nem törekszik a polgári társadalom megsemmisítésére, hanem csupán annak erkölcsi-szociális szempontú átalakítására, viszont a marxizmus gyakorlati alkalmazása olyan társadalmat eredményez, ahol a lakosság óriási többsége proletárrá válik. 4. mindez összefügg a marxizmusnak az emberi természettel, a gazdaságirányítással, az állammal stb. kapcsolatos utópisztikus dilettáns felfogásával Nem véletlen, hogy maga Marx is - érett korában - a „kapitalista fejlődés" automatizmusát hangsúlyozta (s ezzel a kommunizmust a távoli jövendőbe tolta ki), aminthogy a második világháború után előbb a nyugati típusú szociáldemokrácia, majd a kommunista országokat vezető bürokrácia is nyíltan szakított a marxizmussal. A második világháború előtt azonban a marxizmus és ennek speciális változata, a bolsevizmus felettébb virulens volt, ami szükségessé tette a nyugati kultúrára és civilizációra leselkedő eme halálos veszély ellen a nemzeti szocializmus kíméletlen harcát.

Kétségtelenül célszerű lenne a marxizmus valós – nem a marxisták által bemutatott – forrásait, születését, Marx személyiségét, tanait, ill. a „szocializmus" olyan alakjainak életművét elemezni, mint pl. a kommunista Owen, a rend torz utópiáját elgondoló Fourier, a konspirációra és fegyveres felkelésre építő Blanqui, az anarchista Stirner, az anarcho-kommunista Bakunyin, a kispolgárinak mondott Proudhon, a nép államát tervező Lassalle, az érett Marx egyes elgondolásaira támaszkodó Bernstein, a doktriner marxista Kautsky, a bernsteini gondolatot továbbfejlesztő Sombart. Hasonlóképpen kívánatos lenne elemezni annak okát, hogy miért a marxizmus emelkedett ki – és hogyan emelkedett ki – a különböző nem keresztény és nem nemzeti szocialista irányzatok közül és vált a modern korszak legbefolyásosabb kritikai irányzatává, valamint célszerű lenne tárgyalni azt is, hogy miért és hogyan került uralkodó helyzetbe a marxizmusnak egy radikálisan nyugatellenes irányzata, a leninizmus, mégpedig először a marxista eszmekörön belül, majd számos nem nyugati típusú országban az államhatalmat is kezébe kaparintva hogyan került világviszonylatban is meghatározóvá. Kívánatos lenne bemutatni azt, ahogyan a forradalmi marxisták – hatalomra kerülvén – egyetlen gyors mozdulattal átültették az életbe a marxista elképzeléseket, hogy azután egy másik villámgyors mozdulattal szögre is akasszák marxizmusukat és utat nyissanak egy nem európai jellegű államrezon példátlanul zsarnoki uralmának, majd tárgyalni azt, ahogyan ez a zsarnokság is kimúlt, képviselői pedig hozzásimulnak napjaink anyagias-globális liberalizmusához. Terjedelmi okokból azonban itt mindez lehetetlen s csupán a következők rövid bemutatására vállalkozhatunk.

Hitler a marxizmus, ill. a kommunizmus diadalmenetéről

Amint az Hitlernek e kötetben közölt számos beszédéből (főként a hatalomátvétel után nem sokkal elmondott beszédeiből) is kiderül, Hitler egyaránt bírálja a marxizmust és annak szélsőséges kommunista szárnyát, azonban nem egyforma mértékben. Ti. elsősorban a kommunizmust támadja és csak másodsorban a szociáldemokráciát. Kritikája során pontos diagnózist ad egyfelől a nagy mértékben judeokrata befolyás alatt álló németországi anarchista szociáldemokrácia által gyakorolt kormányzati tevékenység súlyos hibáiról és másfelől a még inkább judeokrata befolyással jellemezhető és döntően Moszkvától függő németországi kommunisták céljairól, tevékenységéről. Kitér arra a nagy különbségre, ami a két marxista irányzat között tapasztalható: amíg a szociáldemokraták másfél évtizedes kormányzása alatt a weimari köztársaságban a zsidóság uralkodott pénze, összeköttetései, a keresztények becsapása segítségével, és ez a kormányzás a német társadalmat súlyos válságba sodorta, addig egy kommunista hatalomátvétel egy év alatt teljesen tönkre tenné az országot. Elborzasztóként lebeg a nemzeti szocialisták szeme előtt a kommunista Szovjetoroszország példája ahol egy szörnyű despotizmus uralma alatt nyögnek az éhínségbe, nyomorba döntött proletármilliók és – mint Hitler állítja – ide vezetett volna Németország útja is, ha a kommunista forradalom elvetélt terve megvalósul.

Hitler azonban nemcsak a marxista uralom káros következményeit (és a bolsevista uralom még sokkal károsabb következményeit) látta, de azt is felismerte, hogy miért tud a marxizmus (a leninizmus) hódítani, miben rejlik a marxizmus (a bolsevizmus) azon ereje, amellyel a polgárság, a nemzeti polgári „demokrácia" fölé tud kerülni. Világosan látta, hogy a marxizmus, a marxista retorika és szervezés – és jelesül annak szélsőséges kommunista változata a felforgatás, az ún. forradalmak éveiben – miért tudta a gyökereik szerint potenciálisan keresztény és nemzeti érzésű munkások millióit a maga vallásellenes, nemzetellenes, hazafiatlan, ráadásul végső fokon a munkásság érdekei ellenében ható céljai szolgálatába állítani. Olyan munkásmilliókat, akik Marx műveit nem ismerik (ha olvassák, se nagyon értik) s akik azzal a marxizmussal találkoznak, amelyet a szocialista szónokok és újságírók mint marxizmust feltálalnak nekik. Minderre egyértelmű magyarázatot adott. Mindenekelőtt: a mindennapok kínzó gondjai között élő egyszerű emberek könnyen érthető és a különböző dolgokról kerek egészet adó képet várnak. Mint kerek egészet azonban elsősorban jövőképet kívánnak, mert nem elégednek meg sanyarú helyzetük bemutatásával. Harci riadót

tartalmazó képet kívánnak, mert helyzetüket igazságtalannak tartják és az igazságtalanság okozóit ellenségeiknek tekintik, akiket le akarnak győzni (hogy soha többé ne lehessenek elnyomottak) sőt, akiken esetleg kegyetlen bosszút akarnak állni. E harcról ugyanakkor egyszerűsített képet kívánnak látni, mert ha pl. az ellenség többrétű akkor ez a tény indulataikat szétforgácsolja és harci akaratukat gyengíti. (Hitlernek ez a felismerése összefüggésben állt azzal a Le Bon által megfogalmazott tömeglélektani felismeréssel, hogy a tömeg átlagos intelligenciája a tömeget alkotó egyének intelligenciája alatti szintet képvisel.) Végül e munkások mozgósítása akkor lesz hatékony, ha ez az igazságosztó harcra buzdító kép a győzelem reményét is magába foglalja (a reményt elsősorban a tömegek nagysága adja) s ha ezt a képet újból és újból bemutatják nekik (az ismétlés nemcsak a tudás anyja, hanem a hité is). A siker érdekében tehát népi sokaságra, "tömegekre" van szükség, mégpedig olyan tömegekre - következtet Hitler - amelyeknek nincs vesztenivalójuk. Ezért - vonta le Hitler a maga taktikai következtetését - az ellenfél képét egyszerűsíteni, az ellenfél elleni támadást pedig összpontosítani kell. Csak ez a taktika vezethet sikerre.

Hitler magyarázatában tehát Le Bon tanításán túl benne van a proletár-forradalomról szóló sorel, mítosz is. A kizsákmányolt és megalázott tömegek összekapaszkodása s az a tudat, hogy ők, akik csak „semmik" egy igazságos harc szabadságharc döntő fontosságú (végső) és győzelmes ütközetének cselekvő részeseivé válnak és „mindenné" lesznek, ingadozás nélkül, áldozatra készen állítja őket az irányt megmutató, a célpontot kijelölő vezéreik mögé. Ebben és nem másban rejlett a marxizmus — közelebbről az Oroszországot, majd a központi hatalmakat is leverő, magának a háborúnak s ennek kapcsán a nemzeti érzésnek és gondolkodásnak is hadat üzenő forradalmi marxizmus — 1917-ben kezdődő sikerének a magyarázata. A tömegek a marxisták kezében voltak (s egyre inkább a leninisták kezébe kerültek), akik szociális követeléseket fogalmaztak meg a szónoki demagógia fortélyaival és hatalmas tömegfelvonulásokat rendeztek, ahol a magát elnyomottnak, kizsákmányoltnak és megalázottnak érző kisember egy nagy, erkölcsös és győztes sereg tagjának érezte magát, ami büszkeséggel töltötte el és hősi magatartásra ösztönözte.

A nemzetiszocialista és a kommunista társadalom felszínes hasonlóságai, lényegi ellentétessége

Madártávlatból tekintve a nemzetiszocializmus társadalma és a kommunista társadalom, különösen annak első — lenini-sztálini — változata között van bizonyos felszínes hasonlóság. A kommunista országokban a szocializmus kifejezésének hangoztatásán túlmenően pl. a munkanélküliség elleni harc, a nem anyagias ösztönzők kiemelése („a munka nálunk becsület és dicsőség dolga"), a több teljesítményért, a jobb minőségért, a munkahely tisztaságáért folytatott versengés (Sztahanov stb. mozgalma, az Élüzem, Kiváló Dolgozó cím adományozása stb.), az egészséges életmód követelménye, az MHK-mozgalom, a szakszervezeti üdültetés, a családi élet tisztaságának követelménye, az abortusztilalom stb. mind-mind hasonlítottak a nemzetiszocialista gyakorlatra. Sőt, a népi kultúra hangoztatott előnyben részesítése s egy — egyébként eltorzított — „hazafias-nemzeti" tudat hangoztatása, összefüggésben az ún. szocialista erkölccsel, ugyancsak emlékeztethet a nemzetiszocializmus eszmeiségére. Mindamellett a különbségek a két rendszer között legalább akkorák voltak, mint a nemzetiszocializmus és a burzsoá liberalizmus közötti különbségek.

A marxista ideológiára alapozó társadalomszervezés hazugságra épült. Az állam zsarnoki önkényuralma egy olyan társadalmi rendet hozott létre, amelyben az elnyomott és kizsákmányolt proletármilliók fölött egy vékony csoport uralkodott (a maga fegyveres cselédségével és a hazugság módszerével) és a proletariátuson és az uralkodó bürokrácián kívül minden más társadalmi osztályt felszámoltak — ellentétben a nemzetiszocialista Németországgal, ahol egyetlen közhasznú tevékenységet folytató társadalmi osztályt sem számoltak fel, még a bankárokét sem. A sztálini ötéves tervekben ni egyiptomi fáraók totalitárius gazdasági rendszere ötvöződött egy elmaradott nép nép és egy többé-kevésbé korszerű

technika sajátosságaival A gazdasági tevékenységet – kiölve belőle az egyéni kezdeményezés, alkotói szabadság, tulajdon utáni vágyakozás, nemes versengés, felelősségtudat normális emberi hajtóerőit – egy olyan utópisztikus vágányra állították, amelyen haladva csak igen gyenge hatásfokú teljesítményt lehetett felmutatni, sőt hosszabb távon éhezéssel és nyomorral kellett számolni. Mindezt ékesszólóan bizonyítja a bolsevista kirakatnak szánt egykori NDK és a – harmadik utas szocializmushoz némely vonásában közelítő szociális piacgazdasággal jellemzett – volt NSZK összehasonlítása egymással. S ha a szorgalmas és fegyelmezett németek sem tudtak jelentős műszaki-tudományos és gazdasági teljesítményt felmutatni a kommunista modell keretei között, akkor mit lehetett várni hasonló viszonyok közepette pl. a szláv népektől? S mindehhez járult az óriási különbség a keresztény és nemzeti szellemiség, értékrend tekintetében a nemzeti szocializmus és a marxizmus-leninizmuson alapuló „szocializmus" között. Az utóbbi általában ateista és „internacionalista" judeokrata vezetés alatt állott s már önmagában ez a körülmény is szavatolta a keresztény és nemzeti értékrend elsorvasztására irányuló hatalmi akaratot.

Közismert, hogy a kommunista rendszernek – ha figyelmen kívül hagyjuk a forradalmi, lenini típusú szakaszát, az ún. hőskorát – két hosszabb távlatú szakasza van: az első, a sztálini kemény-bürokratikus szakaszt a „puha" diktatúra, az ugyancsak önkényuralmi, de engedékenyebb, inkább gerinchajlításra, mint véres terrorra szakosodott uralom szakasza követte. E második (magyar viszonylatban: kádári) szakaszban a fenti jellemzők közül több is megváltozott. A mindennapi életkörökben bekövetkező enyhülés, nagyobb fokú szabadság azonban továbbra is ötvöződött a zsarnokság rendszerével (amit pl. Magyarországon a korabeli hatályos BTK ugyanúgy igazol, mint pl. az a tény, hogy 1989 őszéig semmilyen népszavazásra vagy tiszta parlamenti választásra nem került sor). Másrészt ötvöződött ez a keresztény vallásosság és a nemzeti értékrend változatlan háttérbe szorításával, sőt elnyomásával. (A szovjettől távolodó egyes kommunista országokban a nemzeti értékrend, Kuba esetében a keresztény értékrend esetében az állam részéről bizonyos fokig egy permisszív magatartás volt ,he<° Ugyanakkor pl. hazánkban tapasztalható volt a kemény politikai elnyomás felfüggesztésén túlmenően egy olyan mézesmadzag-politika, amely - a fogyasztói szemlélet, a hedonizmus ösztönzésével - ?
csök és a magyar jövő módszeres tönkretételére (a „kikacsintáson alapú hazudozásoktól a magzatmészárlásig terjedő rombolásra irányult (más kommunista országokban ugyanez kevésbé érvényesült). Végülis mind a „kemény" diktatúra, mind a „puha" diktatúra korszakában az ún. marxizmus-leninizmusra épülő szocializmus valójában nem volt szocializmusnak tekinthető, hanem - Szálasi terminológiáját alkalmazva - materializmussá torzult, s a két szakasz különbsége lényegében mint a fegyveres expanzióra beállított állami totalitás kíméletlen embertelensége, ill. e totalitásnak a lakosság szükségleteire is valamelyest tekintettel levő, de e szükségeteket torz irányba befolyásoló változata közötti különbség írható le.

A harmadik út aktualitása

A közelmúltban még a kommunisták vezette szocialista „építőmunka" haldoklásának lehettünk tanúi, napjaink keleties „vadkapitalizmusában" pedig már – a munkanélküliség és a munka nélkül szerzett nagy vagyonok és jövedelmek, a nemzeti vagyon magánzsebekbe vándorlása és a fokozott korrupció nyomán – a kommunista korszak negatív irányzatainak sajátságos továbbélésén túlmenően új káros irányzatoknak is tanúi lehetünk.
Ma már világos, hogy a gazdasági tevékenység egyre nagyobb mértékben lépi át a nemzeti határokat, egyre inkább meghatározók a multinacionális cégek, egyre erőteljesebb a tőkés társaságok globális tevékenysége és ez lehetővé teszi a pénznek és a pénz funkcióját betöltő szimbólumoknak a munkától és a munka termékétől – a fizikai javaktól és a különböző szolgáltatásoktól, a szellemi tevékenységektől és termékektől – való egyre nagyobb mérvű eltávolodását. Napjainkban világszerte hanyatlik a munka, a valódi értéket képviselő alkotás jelentősége, becsülete, miközben növekszik az elvont és számszerű virtuális gazdaság súlya, nagy vagyonok, értékek cserélnek gyorsan gazdát, fokozódik a

termelés és a termelők kizsákmányolása, a zsákmányok újraelosztásának gyorsasága. Szemmel látható tehát a töke (a tőkés társaságok) túlhatalma a munkán alapuló gazdaság felett, miként az is nemzetközi irányzat, hogy ez utóbbin belül növekszik a versenyszféra súlya a humánszféra rovására (szöges ellentétben pl. a német nemzeti szocialisták vagy a magyar hungaristák által végzett hivatásrendi törvénykezés során megállapított hierarchiával). Ráadásul a szovjet uralom alól felszabadult népek „új demokráciáiban" mindez ötvöződik a munkától független, sőt a munka, ill. a munkások rovására érvényesülő "jó kapcsolatoknak", az egykori és az új kiváltságosak jólértesültségének (a kapcsolati és az információs tőkének) — az egyre hatalmasabb vagyonok és az egyre kevésbé megkérdőjelezhető hatalom kialakulásában és gyarapításában játszott — döntő szerepével. Következésképpen fokozottan aktuálissá vált a munka elsődlegességét, a dolgozók társadalmát zászlajára tűző harmadik út és mint ennek az útnak a kikövezője: a nemzeti szocializmus, aminek a munkához való sajátos egyéni, társadalmi és állami viszony kialakításán túlmenően is volt jelentősége és van aktualitása. Egyrészt — annak következtében, hogy Hitler gazdasági rendszerében a magántulajdon, a hasznos magántőke, az egyéni kezdeményezés és bizonyos fokig a verseny is szerephez jutott és a nemzeti szocializmus társadalmi rendszerében minden hasznos tevékenységet folytató személy helyet kapott s nem üldöztek egyetlen tisztes foglalkozású társadalmi réteget sem - Hitler rendszere erkölcsileg is és a gazdasági-műszaki teljesítmény tekintetében is fölülmúlta a kommunista gazdasági és társadalmi rendszerek bármelyiket. Másrészt — annak folytán, hogy ebben a gazdasági rendszerben a kereskedelmi és hiteléletet a termelés szolgálatába állították, erőteljesen szabályozták a piaci tevékenységet, a javak elosztását, a munkaadót szociális felelősséggel ruházták fel, bevezették a munkaadókra, a munkavállalók megbízottaira és más megbízottakra épülő ún. korporatív rendszert, fejlett szociális intézményeket hoztak létre és a köz érdekét mindenben a magánérdek elé helyezték - Hitler rendszere magasabb rendű gazdasági és társadalmi viszonyokat teremtett, mint a liberális kapitalizmus rendszerei.

A hitlerizmus leginkább sajátos jellemzői

A következőkben a hitlerizmusnak azokat a jellemzőit mutatjuk be amelyek elsősorban a nemzeti szocializmus hitleri (német) változatára voltak érvényesek.

Katonás lelkület

Az általában vett nemzeti szocializmusra nem feltétlenül jellemző módon Adolf Hitler — főként romantikus ihletésű — szellemiségében a népi-nemzeti szemlélet kultúrnacionalista tartalma kimondottan a férfias, katonás porosz étosszal ötvöződött. Bizonyítja ezt már az a körülmény is, hogy Hitler a németség legnagyobb uralkodójának azt a Nagy Frigyest tekintette, aki igen sokat tett Poroszország katonai felemelkedése érdekében s állhatatossága és ügyessége révén az igen nagy túlerővel szemben is meg tudta védeni országát. Ez a fajta porosz romantika egyébként jól megalapozta Poroszország nagyságának, nemzetközi súlyának a növekedését: a napóleoni háborúk időszakában a poroszok nemzeti szellemükről, vitézi erényeikről, szervezett fellépéseikről egyaránt híresek lettek s Napóleon megdöntése érdekében legalább annyit tettek, mint az angolok vagy a cár Oroszországa. (Wellington alighanem fejvesztve menekül Waterloo alól és újra Napóleon győz, ha a császár által már előzetesen megvert Bülow porosz tábornok serege „fel nem támad halottaiból" s nem támadja hátba a már-már diadalmaskodó francia ármádiát.) Végül is köztudott, hogy a poroszok voltak a második Német Birodalom kikovácsolói, miután — mint egykor a frankok a többi germán törzs közül — kiemelkedve a többi német népcsoportból és vezetőnéppé válva, Sedannál legyőzik az aufklérizmus klasszikus népét, a franciákat. A poroszok azokat az erkölcsi-szellemi értékeket emelték zászlajukra, amelyeket az újkor hajnalán (200-250 évvel ezelőtt) az akkoriban született - „modern" - irányzatok rombolni kezdtek. Ismert az a mondás, hogy Sedannál a franciákat a porosz tanítók győzők Természetesen nem azzal, hogy több természettudományos

vagy műszaki ismeretet adtak volna át nebulóiknak, mint a francia tanítok az övéiknek, még csak elsősorban nem is a hadászati vagy fegyvertani ismeretek rendkívül széles körű ismertetésével, hanem - főként - a fiuk maszkulin katonás nevelésével.

Ez a nevelés a hősi életszemléletet a kemény katonás kötelességteljesítés elsőbbségét közvetítette. Puritán világszemléletre, tiszta erkölcsre, a hadseregnél oly fontos fegyelemre, a rend, a pontosság, az alaposság, a tisztaság, a munka szeretetére, szorgalomra, a hierarchia, az autoritás tiszteletére nevelt. A hűség, a kitartás és áldozatkészség, a bajtársiasság, az akarat és jellemerő férfias katonás étosza az egykori templomos lovagok örökségére épített. Az okos bátorságot, (nem vakmerőséget, de) - szükség szerint - a legnagyobb mértékű áldozat vállalását, a vállalt feladat pontos és teljes elvégzését tekintette ideálnak, a vitézi helytállást minden körülmények között. És büszkeségre is nevelt, nemcsak az egyéni magatartási teljesítmény. de a hasonló férfiak közösségéhez való tartozás okán is. Ez a poroszos katonás lelkület különösképpen pedig az egykori frontharcosok (s így pl. Hitler) ilyen lelkülete volt az, amely a weimari rendszer libertinizmusának — pl. a Nacktkulturban stb. is tetten érhető — számos megnyilvánulását úgy élte meg, mint az első világháború két millió német hősi halottja iránti kegyelet felháborítóan erkölcstelen megcsúfolását. (Hazánkban az 1956-os forradalom vérbefojtása után hasonló érzés lett úrrá a börtönbe vetett szabadságharcosokban, amikor egy-két év után arra kellett rájönniük, hogy „kint a gyászt és a passzív ellenállást felváltotta a dolce vita", ami egyébként a későbbi „legvidámabb barakk" előképe volt.) Ráadásul á volt német frontharcosokban ez a felháborodás egy mélyen „demokratikus" formában tört a felszínre. Ezt a formát ui. a lövészárok „demokratikus" élménye táplálta, olyan élmény, amelyben a parancsnok és a parancsot végrehajtani köteles baka ugyan a hierarchia igen különböző pontjain helyezkedett el, de az a legteljesebb összetartozás fűzte őket egybe, amelynek jelszava ez volt: „egy mindenkiért, mindenki egyért".

A hitleri nemzeti szocializmus tehát férfias-katonás nemzeti szocializmus volt, ami nem feltétlenül jelent agresszív rendszert, aminthogy a hitleri harcos szellem, haderőfejlesztés, majd a Versailles-i békerendszert felszámoló hitleri lépések, valamint Németország önvédelmi háborúja, végül az Európa-közösség érdekeiért is vívott hitleri létküzdelem nem is tekinthetők többnek egy igazságos és békés újrarendezésnél, majd egy kikényszerített helytállásnál. A Németországra kényszerített háború körülményei között mindenesetre igazolást nyert a nemzeti szocializmus férfias-katonás szellemű ifjúságpolitikája, a német ifjak testi-lelki képzésének (testi ügyességük, fizikai állóképességük, akaraterejük, bajtársiasságuk, parancsolni és engedelmeskedni tudásuk fokozásának) a gyakorlata. Mindezek haszna a háború alatt érzékelhetően jelentkezett, noha ahhoz már nem volt elegendő, hogy az ország a többszörös túlerő ellenében és hosszabb távon győzelemmel vagy „döntetlennel" fejezze be a második világháborút.

Hitler és a keresztény vallás (és egyházak)

Természetesen Európában a nemzeti szocializmus különböző irányzatai többé-kevésbé mind a két évezredes keresztény erkölcsre és kultúrára épültek, annak ellenére, hogy akadtak olyan nemzeti szocialisták is, akik magukat ateistának vallották. (Olyan nemzetiszocialista viszont nem akadt, aki materialista felfogást képviselt volna, minthogy az anyagelvűség ellentétes az erkölcsöknek mind a nemzeti szellemmel összefonódó válfajával, mind a szociális erkölcsiséggel. Ateizmus és materializmus ilyen megkülönböztetésében semmi meglepő nincs, ha tudjuk, hogy van az ateizmusnak olyan erkölcsi-spirituális változata is, amely erőteljesen különbözik a materialista ateizmustól s így pl. a marxizmustól is.) Tekintettel azonban arra, hogy minden nemzeti szocialista irányzaton belül a nemzet a kiindulópont, célszerű különbséget tenni a keresztényszocializmus és a keresztény erkölcsiségre is döntő módon támaszkodó nemzeti szocializmus között.

Hitlert az elmúlt évtizedek alatt gyakorta vádolták újpogánysággal, keresztényellenességgel. Ez a vád természetesen alaptalan. Mindenekelőtt: Hitler nem volt ateista, hitt a világ törvényhozó, teremtő szellemében, az isteni gondviselésben. Élesen szembeállt a materializmussal, mégpedig nemcsak a materialista metafizikával, de a gyakorlati élet materializmusával is, sőt, elsősorban azzal. Támadta mindazokat az emberi tulajdonságokat és életformákat, amelyek a gyakorlatias materializmus megnyilvánulásai. Hitlernek a kereszténységhez való viszonya sok tekintetben Nietzsche hasonló felfogását idézi, a nyugati keresztény egyházak elszürkülésében, dekadenciájában, anyagiassá válásában — és nem magában a jézusi tanításban — leli meg ez a kritika a kereszténységgel kapcsolatos bajok lényegét. A hitlerizmus által bírált e dekadencia összefügg a keresztényi szeretetnek azzal az értelmezésével is, amely a gyengék, a kevéssé értékesek olyan felkarolásában látja ezt a szeretetet, ami meggátolja az egészségeseknek, az erőseknek, az értékeseknek a természet törvényei szerinti érvényesülését Márpedig Hitler felfogásában az erkölcsi rend és a természeti világrend lényegében azonos (amiben nem mellékesen nagyfokú realizmus is tükröződik). Tehát nem a kereszténység megalapítója. Jézus ellen volt Hitlernek kifogása. Jézus Hitler szerint az álja úr, aki korbáccsal kergeti ki a templomból a kufárokat. Szerinte a bajok gyökere a Jézus tanításait zsidó szempontból eltorzító szemléletben keresendő. Az ő Jézus-képe egy harcosabb germán-keresztény Jézus-koncepcióra épült. Híveinek egy része azután az antijudaizmusnak, a horogkeresztnek, mint napszimbólumnak, a Zarathustra-vallásnak és más ősi vallási elemeknek az ötvözetét odáig fejlesztette, hogy tagadásba vette az ótestamentum jelentőségét és — hangsúlyozva, hogy Krisztus nem sarjadéka és kiteljesülése a zsidóságnak, hanem halálos ellensége és legyőzője — eljutott Pál apostol pozitív szerepének a tagadásáig is és addig, hogy Jézusnak mint az embert áteredő bűnétől megváltó Krisztusnak a koncepcióját tévtannak minősítette. Hitler harcos germán-keresztény koncepciója ilyen felfogást nem vallott, viszont összhangban volt azzal az állásponttal hogy a németségben túlzottan erős a mások szempontjainak, érdekeinek előtérbe helyezése az önérvényesítés háttérbe szorításával, sőt nem ritkán önlebecsüléssel, kishitűséggel párhuzamosan. Márpedig - mondja Hitler - ilyen tulajdonság akadályozza a németség kívánatosnak tartott felemelkedését, mégpedig ugyanúgy, mint ahogyan akadályozza ezt a felemelkedést az álkereszténységnek a bűnözőt kenyérrel jutalmazó (mondhatnánk: a mai kornak a bűnöző emberi jogaira hivatkozó, a bűnözés előtt ténylegesen meghátráló) mentalitása is. Elmondhatjuk: Hitler felfogását az erkölcsi szigor - középkori eredetű - nyugati keresztény lelkülete határozta meg.

A hitleri nemzeti szocializmus a lelkiismereti szabadság s így a vallásszabadság pártján állt (és tolerálta az ateizmusnak azt a szabadságát is amit a hungarizmus elutasított). Ugyanakkor szükségesnek ítélte, hogy a nemzeti szocializmusnak - az ősi keresztény germán erkölcs és szellemiig által is képviselt - értékei közmeggyőződéssé váljanak (nemzeti szocializmus és keresztény erkölcsiség összekapcsolása tekintetében tehát a hitlerizmus és a hungarizmus felfogása hasonló volt). E hitleri felfogás nyomán és a nemzeti szocialista mozgalom, propaganda és törvénykezés révén bontakozott ki a hitlerizmus — ha nem is vallási, de — világnézeti integráló szerepe. Továbbmenve, Hitler élesen szembeállt a vallási-egyházi belső vitákkal és viszállyal, mégpedig elsősorban a nemzeti egységet féltve, de azért is, mert ezekben a vitákban részint a hatalmi érdekek, részint a nép felemelkedése szempontjából lényegtelen részletek ütközését látta. Nyíltan elvetette az egyházállam (teokrácia) és az államegyház koncepcióját, amire jó példát ad az a körülmény, hogy miközben dicséretben részesítette az evangélikus egyház egyik platformját, az ún. Német Keresztények Mozgalmát, mégpedig azért, mert e mozgalom egyértelműen a nemzeti szocializmus tanításai mellé állt, el is ítélte e platformnak azt a törekvését, hogy vallásfelekezetüket a hatalom államvallássá emelje. (Ha elfogadja az említett platform javaslatát és az evangélikusok emez ágából államegyházat csinál, akkor olyan integrálást hajt végre a társadalomban, mint amilyen pl. a cionizmusra jellemző, ti. ez esetben a népi-faji tényező, a nemzeti-állami összetevő és a világnézeti-vallási összetevő egységes egésszé vált volna. A társadalom vallási értelemben is totális összefogására azonban Hitler nem gondolt, minthogy ez ellentétes lett volna a lelkiismereti

szabadságnak és állami politika és egyház szétválasztásának nemzeti szocialista elveivel.)

Noha Hitler elutasította az egyházak állami szerepvállalását, politikája a legtöbb területen találkozott az egyházi törekvésekkel. Így pl. a népesedéspolitika területén, annak folytán, hogy politikája összhangban volt a föld benépesítésének bibliai üzenetével. Ezen túlmenően — jóllehet kora ifjúságától eltöltötte a Deutschland über Alles gondolata — a német nacionalizmus és a római katolicizmus vitájában nem állt az előbbi mögé és nem osztotta Schönerernek az El Rómától... jelszavától hangos mozgalmát. Megmaradt katolikusnak, kiállt a római katolicizmus mellett, amit az is bizonyít, hogy egyik legelső tette volt a birodalmi konkordátum megkötése a római katolikus egyházzal, de az is, hogy Németországban a vallási élet szervezése, a hitoktatás stb. nemcsak hogy nem ütközött ellenállásba az állami szervek részéről, hanem kifejezett támogatásban részesült, mégpedig annak ellenére, hogy a hitlerizmust számos egyházi kritika érte és a nemzeti szocializmus és az egyházak között jóval a hitleri hatalomátvétel után is akadtak még ütközések, persze nem magával a vallással vagy az általában vett egyházi tevékenységgel kapcsolatban, hanem kifejezetten az egyház ellenzéki politikai tevékenysége, a megszüntetett Centrumpárt szervezése, ill. egyes hitleri eszmék, törekvések (pl. a zsidóellenesség, a „vér és faj" koncepciója vagy pl. a Hitlerjugenddel kapcsolatos nemzeti szocialista ifjúságpolitika) bírálata miatt. Ugyanakkor a 30-as évek végére ezek a bírálatok lanyhultak, amiben az államnak a történelmi keresztény egyházakhoz való tényszerűen pozitív viszonya is kifejeződött. Összehasonlítva e téren a hitleri Németországot, a rooseveltí idők Amerikáját és a franciaországi „liberális paradicsomot" az a kép adódik, hogy a három ország közül Németországban volt a legkedvezőbb a papság és a keresztény nevelés helyzete. Amíg az USA-ban és Franciaországban a vallást magánügyként kezelték és az egyházak és szervezeteik magánegyesületeknek minősültek, addig a hitleri Németországban csak az egyén vallásosságát tekintették magánügynek, a társadalom és az állam szempontjából maga a vallás nem volt magánügy és az egyházak közjogi testületek voltak. Franciaországban az egyházi vagyont már régen államosították vagy kollektivizálták, a másik két országban az egyházi vagyon jelentős volt. Az USA-ban és Franciaországban a papságot, ill. az egyházi tisztviselőket a gyülekezetek tartották el, Franciaországban az egyházak semmilyen financiális közületi támogatásban nem részesültek, sőt, itt az ajándékok és alapítványok elfogadása is tilos volt. Németországban az egyházi adókat az állami szervek hajtották be és a papság ezen kívül is részesült állami támogatásban. Franciaországban a papok és teológusok nem voltak felmentve a fegyveres szolgálat alól, Németországban a papokat (lelkészeket) hivatásuk gyakorlása közben állami védelem illette meg, ők köztisztviselői rangban voltak és a fegyveres szolgálat alól fel voltak mentve. Az USA-ban és Franciaországban az állami iskolákban nem volt hitoktatás, az állami egyetemeken sem működtek teológiai karok. Németországban az állami iskolákban volt vallásoktatás, a német egyetemeken 1940-ben több, mint 30 teológiai kar működött. Ugyanitt az egyházak gyakorlatilag adómentességet élveztek.

Összességében Hitler a pozitív kereszténységnek, a keresztény hitfelekezetek és a nemzeti szocializmus együttműködésének, a szóban forgó hitfelekezetek közötti megbékélésnek, a lelkiismereti szabadságnak és a politizálás és az egyházi tevékenység elválasztásának eszméjét képviselte. Németországban nemcsak, hogy vallásüldözés (egyházüldözés) nem volt, de az állam tevékenységére még a vallási közömbösség sem volt jellemző.

Mindezt eltorzítva tükrözik Hitlernek a közelmúltban magyar nyelven is megjelent „asztali beszélgetései". Egyrészt az embert tettei alapján nem pedig - pl. a legszűkebb körű esti - asztali beszélgetései alapján kell megítélni. (Óriási hibát követnénk el mi is, ha pl. Széchenyit a Naplója alapján ítélnénk meg, figyelmen kívül hagyva az ő tetteit.) Másrészt hiteltelenné teszik e beszélgetéseket Hitler fent leírt eszméi, tettei. M. Bormann (Hitler helyettese a pártban, a pártkancellária vezetője Hess távozása után) nem sokkal kinevezése után szárnysegédjét, H. Heimet azzal bízza meg, hogy - Hitler tudta nélkül - jegyezze fel a Führer legszűkebb körben elhangzott gondolatait Ezek

tulajdonképpen mint monológok lettek rögzítve, mégpedig úgy, hogy Heim másnap általában emlékezetből diktálta le őket Bormann egyik titkárnőjének, miközben utalt arra, hogy a diktált szövegek az elhangzottak értelemszerű tartalmi összefoglalásai. Az összesen 9 és fél hónap anyagát (202 monológot) azután Bormann lektorálta s ennek kapcsán szerkesztői tevékenységet is folytatott, kodifikálta a kifejezéseket, stb. Bormann tehát megtehette, hogy a Führer gondolatait a saját szája íze szerint „rögzítse", meghamisítsa. Bormann célja bevallottan a „hitleri gondolatok" majdani terjesztésének megalapozása volt. Ő maga viszont ateista volt és feltételezhető, hogy a pártot egy keresztényellenes álláspont alapján akarta eszmeileg befolyásolni. D. Irving is leírja, hogy Hitler egyik munkatársa szerint a Führer panaszkodott Bormann erőszakos egyházellenességére, ráadásul e munkatárs úgy vélte: „Bormann Hitler cipőjébe akar bújni". Ismeretes az is, hogy volt szóbeszéd arról: a Führer környezetében szovjet ügynök tevékenykedik, és több mint gyanús, hogy Berlin elestekor Bormann teljesen nyomtalanul tűnt el.

A (nép) faj védelmének (és nemesítésének) hitleri többlete.

A (nép) faj fogalma Hitler világnézetében

A fajról szóló tanítás természetesen nemcsak a népi-faji nacionalizmusban kapott hangsúlyt, hanem a nacionalizmus hagyományos formáját jelentő, ún. feudális (úri) nacionalizmusban is, azonban ez a nemzetfelfogás csak a trón és a nemesség hatalmát és dicsőségét kívánta növelni és a „jól születettek" kiváltságos helyzetét igyekezett védelmezni. Továbbmenve a népi-faji nacionalizmus több, mint pl. az ún. keresztény nemzeti szemlélet, amely a nemzeti létezés célját pusztán a nemzet (haza) és a hagyományos valláserkölcsi értékek szolgálatában látja (jóllehet ez a szolgálat a nemzeti létezés céljának rendkívül lényeges összetevője). Végül a népi-faji nemzetfelfogás messze túlmutat az ún. polgári-nemzeti felfogáson is, amelyből mind a faji eszme, mind a keresztény értékszemlélet hiányzik s amely a polgári életformát inkább ötvözi egyfajta köztársasági patriotizmussal, mint a felfogásától meglehetősen idegen faji öntudattal.

E népi-faji nacionalizmus világviszonylatban legkiemelkedőbb gyakorlati és leginkább markáns elméleti képviselője minden bizonnyal Hitler volt. Nemcsak politikus, államférfi, de olyan bölcselő is, aki a politikai filozófián, ill. az államelméleten túlmenően a filozófiai antropológia (embertan és néprajz), valamint a kultúra, a történelem, a lélektan, az esztétika stb. számos kérdésével is foglalkozott, mégpedig oly módon, hogy nézetei egységes egésszé, világnézetté álltak össze. Ennek a világnézetnek az alapvonalai mármost termékeny talajra hullottak a német nép lelkében, ami kifejezésre jutott a hitleri népi mozgalomban.

Hitlerrel kapcsolatban meglehetősen gyakran hangoztatják azt a kritikát, hogy nézetei (és hatalomra kerülése után tett lépései) egy szellemellenes, az embert pusztán testi valójára degradáló eszmét képviselnek. Akik ezt állítják, aligha értik a faj fogalmát. A faj ui. nem egyebet jelent, mint az egyedre (egyénre) jellemző olyan alkati tulajdonságok összességét, amelyek rajta kívül még számos más egyedre (egyénre) is jellemzőek (tipikusak), nem jellemzőek minden egyedre (egyénre). E tulajdonságok nagy mértékben öröklött (genetikai) adottságok és ugyanúgy jelentenek lelki, ill. szellemi adottságokat, tulajdonságokat, mint testieket, sőt a lelkiek-szellemiek fontosabbak, mint a testiek, jóllehet „mens sana in corpore sano". Hitler felfogásában a fajelmélet nem szomatikus-materialista filozófia, hanem az ősök és az utódok nemzedékeinek, a múltnak és a jövőnek összekapcsolása, mégpedig elsősorban a jövő szem előtt tartásával. Más szóval az ő felfogása csak annyiban „biológiai", amennyiben életpárti, mégpedig főként nem az egyes ember látószögéből, hanem az ember és természeti környezete közötti összefüggés és az időben egymás után és egymásból következő nemzedékek, vagyis a hosszú távú emberlét madártávlatából tekintve és figyelembe véve, hogy ez az emberlét a markánsan különböző népek-nemzetek létezésén át valósul meg.

Hitler ti. megfigyelte, hogy a faji szubsztancia (a genetikai alkati adottság) a nemzedékek történelmi egymásutánjában az egész életet meghatározó erőként jelentkezik, meghatározza pl. a faj jövendőjét. Az egyes nemzedékek valójában egy faji láncolatot alkotnak s az egyes ember e faji láncolat egyik láncszeme. Az emberiség pedig ezekben a nemzedéki-történelmi faji láncolatokban létezik és csak akkor van jövője, ha élete során követi az isteni világrendnek az emberi létezés értelmére, az emberfaj fennmaradására vonatkozó törvényeit. E törvények az egész életünkre vonatkozó, abszolút törvények. A hitleri világnézet következő sarokpontja annak tudatosítása, hogy az emberfajon belül különböző „fajok" vagy „fajták" vannak (a terminológiai kérdés ezúttal mellékes), amelyek különböző képességekkel, adottságokkal jellemezhetők. E fajok az egyes népeken belül különböző mértékben szerepelnek, ami faj és nép viszonyában sajátos különbségekre s ezzel faji értelemben vett népi különbségekre vezet. A faj — pusztán genetikai állományunkat érintő — fogalma ily módon egy viszonylag nem régi (néhány ezer éves) magasabb rendű csoportosulás, a nép fogalmához vezet át.

A nép több, mint egy faji populáció, jóllehet lényegéhez tartozik fajisága (különböző faji összetevőinek, genetikai kódoltságainak summája). A nép az emberi élet lényegét érintő közösség, a származás, a rokonság közössége, a nyelv közössége, a magas kultúra (vallás, filozófia, tudomány, művészetek, irodalom) és az ennek alapjául szolgáló — tiszta forrást jelentő — népi kultúra (a mítoszok, történetek, hősök, szimbólumok, népművészetek, népszokások) közössége, a természeti környezet közössége, a történelem (az élmények) és a civilizáltság közössége. Az egyes ember szamara a nép örökséget, tulajdont is kifejez, de feladatot is jelent, mégpedig az olyan innovatív változtatás feladatát jelenti, amelyben a haladás és a hagyomány egységet alkot. A nép kultúrájának a röghöz kötődő realizmus és a magasba törő idealizmus egységét kell megjelenítenie.

A történelem tanúsága szerint az egyes (nép) fajok, ill. népek között verseny, ill. harc folyik a földért, az élettérért, az uralomért, a javakért, ill. a dicsőségért. E harcban természetes körülmények között az erősebbik győz (erőn persze első sorban és a történelemben egyre inkább —— nem fizikai erőt, hanem vitalitást, lelki erőt, akaraterőt, a jellem és a szellem erejét értve). Hitler szerint ennek az erőnek döntően fontos meghatározója a fajiság (a génállomány) ereje. Ebből következik: a legfontosabb a nép Istentől adott vérségi jellegének a megőrzése. Ennek módja elméletileg egyfelől az idegen fajjal való szexuális kapcsolat (faji keveredés) tilalma, vagyis az endogám keveredés (a beltenyésztés) elve, másfelől a túlzott beltenyésztés nyomán bekövetkező faji degenerálódás elkerülése lenne. Más szóval az egyes népeknek a vérségi elkorcsosulás szküllája és az életerő hanyatlásának karübdisze közötti sávban kell haladniuk. Ez korántsem könnyű, de megoldható, amint erre a történelmi tapasztalatok is utalnak. A biológiai harmadik út hitleri változata: egyfelől fenntartással kell fogadni az egymástól távoli fajok keveredését és kifejezetten tilos a vérkeveredés az olyan idegen fajokkal, amelyek ezen a módon káros hatást gyakorolnának fajunk (kultúránk) jövőjére (Hitler felfogásában az ilyen faj klasszikus példája a zsidó), másfelől kerülni kell a közeli vérrokonok . „vérfertőző" keveredését. Minthogy a célt (fajunk tökéletesedését) az egyedek nemesebbé tételének útján érhetjük el s minthogy minél idősebb valaki, annál kevésbé változtatható, tehető nemesebbé, a perfekciót nem a testileg hanyatló, szellemileg beszűkült, lélekben eltompult embereken, hanem a minél fiatalabbakon kell elvégezni, azokon, akik még fogékonyak a nevelő szóra és példára és még inkább a még csak tervezett utódokon, vagyis a genetikailag befolyásolhatókon. Más szóval a genetikai befolyásolást — következtet Hitler — már a fogamzás pillanatában végre kell hajtani (természetesen az észszerű lehetőségek keretei között). Ennek (korszerű kifejezéssel: a családtervezésnek) eszközei a már említett fajkeveredési (szexuális) tilalmakon túlmenően, az örökletes betegségek hordozóinak sterilizálása (átörökítő képességük megszüntetése) a jövendő faj egészségének védelme érdekében, a prostitúciónak, a pornográfiának és a nemi eltévelyedéseknek a visszaszorítása, a korai házasodás, az egészséges egyének születéskorlátozásának mellőzése, a szerelmen alapuló párválasztást megelőzően a párválasztási és szexuális tanácsadás stb., majd a csecsemőkortól a felnőttkorig terjedő perfekció a gyermek ápolásával, az ifjúság nevelésével az egészség, a természetesség, a szépség értékei szerint. Elmondhatjuk, hogy Hitler felfogásától egyenes út vezet napjaink családtervezéséhez, a géntérkép és

génsebészet forradalmához.

Az erősek (tehát az egészséges, vitális fajták) elé állított mesterséges akadályok elhárításából, a kontraszelekció megakadályozásából persze egyáltalán nem következik a gyengék, az elesettek támogatásának mellőzése. Ellenkezőleg; a fejlett népjólétnek erre törekednie kell és —— mint említettük —— a hitleri Németország törvényei ezt a törekvést kifejezésre is juttatták. Mindössze arról van szó (de ez a "mindössze" nem kevés), hogy meg kell akadályozni azt, hogy pl. a humanizmusra, a gyengék, kevésbé életképesek támogatásának szükségességére hivatkozva az erőseket, a tehetségeseket, az ígéretes jövendő hordozóit háttérbe szorítsák, hogy a gerontokrácia megakadályozza a faj gyarapodását vagy hogy a bűnözők „emberi jogainak védelme" folytán a becsületesek sérüljenek. A munkában megfáradtak öregségi ellátását a hitleri Németországban nem csökkentették, hanem fokozták, viszont alapelvnek tekintették az idősek visszavonulásának fokozatosságát és a korukhoz illő hasznos foglalatosságot számukra, ami pl. a paraszti világnak természetes jellemzője.

Ez a paraszti világ egyébként a faj létezése fölötti természetes öröm paradigmáját is adja. Mintát ad arról, hogy örülünk, ha leszármazottaink vannak, ha e sokaságon belül az egyéni jellemzők nagy változatosságot mutatnak, miközben a fajiság, az egészség és a jó alapadottságok tekintetében bizonyos jelentős mérvű hasonlósággal is találkozhatunk. Örülünk, ha pl leszármazottaink „visszaütnek" őseikre, esetleg oldalági vérrokonaikra ki erre, ki arra, ki ebben, ki abban ezt vagy azt az ősét, nagybácsiját, nagynénijét formázza". S örülünk, ha fiaink férfivá serdülve férfiassá, lányaink „eladósorba" kerülve nőiessé válnak s egyfajta szépség, báj lengi körül őket.

A hitlerizmus és a zsidó ortodoxia fajelméletének összevetése

Hitler fajvédelmi elképzelései a jelek szerint bizonyos fokig hasonlatosak a zsidó ortodoxia faj védelméhez. Jelentősek a különbségek is, amíg pl. a judaizmus szerint a zsidóság Isten választott népe, addig Hitler a német népnek semmiféle kiválasztottságáról nem beszélt és azt az ehhez hasonló nézetet sem vallotta, mely szerint az ő német népe más népeknél felsőbb rendű lenne. Amikor felsőbb rendű embertípusról szól, akkor ennek létrejöttét, mint a népi perfekció folyamatának célját gondolja, tehát nem azt, hogy most felsőbb rendű, hanem azt, hogy váljon felsőbb rendűvé, különbbé. Az ilyen kívánság teljesen mindennapos, hiszen a szülök általában azt szeretnék, ha utódaik egészségesebbek, erősebbek, okosabbak, szebbek lennének, mint elődeik, sőt, annál is, mint amilyenek a többi szülő ivadékai. Hitler faj szeretete egészen pontosan ezt jelentette, csak az ő érzés- és gondolatvilágában ez a bizonyos utód a jövendő német nép (összefüggésben a személyiségével kapcsolatban már említett egyik kijelentésével: az ő „menyasszonya Németország"). S e fajszeretet jellemességéhez tartozik, hogy a német nép számára nem kíván több jogot, mint amennyi más népeknek van, viszont követeli népének jogegyenlőségét. (Teljesen hasonló volt Széchenyi fajszeretete, a legnagyobb magyarnak e legjellegzetesebb tulajdonsága is. Széchenyi is rettegett attól, hogy a magyar egyszer „zagyvalék néppé válik, miközben ő sem kívánt több jogot a magyarnak, a Kárpát-medence e „legszebb lakosának", mint kívánt a hon többi lakójának.)

A hitlerizmus és a zsidó ortodoxia közötti hasonlóság főként a különböző népfajok keveredésének kérdésében mutatkozik meg, amennyiben mindkét eszmerendszer a fontos népfaj (az egyik esetben a zsidó, a másik esetben a német) vérségi tisztántartását követeli. A különbség a két nézetrendszer között a faji elzárkózás mértékében van: a judaizmus a zsidók és nemzsidók (pontosabban a zsidó férfiak és a nem zsidó nők) közötti vérkeveredést tiltja A hitlerizmus viszont a német emberek nem árjákkal (gyakorlatiig: zsidókkal) való vérségi keveredését tiltotta (a későbbiekben e tilalom leszűkült az árja férfiak és a nem árja nők házassági vagy szexuális kapcsolatára). Más szóval a judaizmusra messze nagyobb fokú faji elzárkózás volt jellemző, mint a hitlerizmusra.

Napjainkban közhelyszámba megy, hogy a vérkeveredés genetikailag előnyös. E

szerint egymásétól minél távolabbi törzsből származnak a szülők, annál életképesebbek, intelligensebbek és kreatívabbak lesznek az utódok. Ezt az állítást semmi nem igazolja. Tekintsük pl. éppen a zsidó származású népességet! Aligha mondaná bárki is, hogy a zsidók kevésbé életképesek, intelligensek, kreatívak, mint más népesség tagjai. Márpedig nem sok olyan nép él e Földön, amely oly hosszú időn át és oly erőteljesen vigyázott volna vérének „tisztaságára", mint éppen a zsidó. S a zsidó nép azzal is tisztában volt. hogy vérségi szempontból a gyengébbik nem a férfi. Mindebből persze nem következik, hogy a távoli fajok keveredéséből származó jellegtelen „korcsok" nem lehetnek ugyanolyan életképesek, intelligensek, kreatívak, mint a tiszta fajúak. A tapasztalatok szerint a szélsőséges vérkeveredésnek nem a testi vagy szellemi tulajdonságok terén, hanem lelki-érzelmi-erkölcsi téren vannak hátrányai, vagyis a társadalmi beilleszkedés, az identitásvállalás, a közösségi érzés s az ezekre épülő közösségi aktivitás és szolidaritás tekintetében. E hátrányok egyébként mindig is jelentkeztek és jelentkeznek a különböző nyelvű, vallású, kultúrájú szülők utódainál (vagy az „idegen" szülőnél). A fentiekkel összhangban van az, hogy amikor pl. a romantika költői elítélően szóltak a korcs népről vagy az elkorcsosulásról, akkor nem testi-szellemi hanyatlásra, hanem a lelki tartás, az érzelmi szilárdság hiányára, a hit gyengeségére, az erkölcsi színvonal hanyatlására (és pl. a bátorság, az áldozatkészség, a kitartás, a becsület, a hűség hiányára vagy korlátozott mértékére) gondoltak. Hitler az árja származásúak (az adott esetben a németek) fajvédelmét tágan értelmezi, eltérően az északi rassz különleges jelentőségét hirdető nemzeti szocialisták Göring, Himmler, Rosenberg fémjelezte csoportjától, aminthogy a nemzetiszocialista hatalomátvétel után az új német jogrendben nem történik elmozdulás az északi rassz előnybe részesítésére (kivéve a Himmler irányította Allgemeine SS-ben).

A faj „tisztántartásának", a „beltenyésztésnek" — az idegenségérzés, az ebből következő akaratgyengülés és rossz szocializáltság, ill. a káros faji hatás elkerülésén túlmenően — a faj vitalitása, ereje, létezésének távlatai szempontjából is nagy jelentősége van. Olyan összefüggésről van ez esetben szó, amit korunk népei közül elsőként a zsidó nép (ill. elitje) ismert fel és alkalmazott s amivel Hitler is tisztában volt (jóllehet az olyan kritikusainak gúnyolódásaival szemben, mint amilyen pl. Huizinga volt, a német államot mégsem tekintette méntelepnek). A következőket kell tudni: 1. az utódok az elődök összességétől kapják genetikai beállítottságukat viszont 2. minél távolabbi ősről van szó, annál kisebb a valószínűsége az átörökítésnek, és így nyilvánvaló, hogy 3. az endogám megtermékenyülés (amikor is az elődök rokonai egymásnak s így hasonlítanak egymásra) nagyobb valószínűséggel hoz létre hasonló (egyszersmind nagyobb átörökítő képességű) utódokat, mint az exogám megtermékenyülés. Ennek az összefüggésnek hosszú távon ható következménye van: a tisztán tartott (beltenyésztéssel fenntartott) egyedei — a fogamzás pillanatában átörökített töményebb génállományukkal (s ez a génállomány annál töményebb, minél hosszabb múltra tekinthet vissza a beltenyésztés) — utódaik tulajdonságaira jóval erőteljesebb hatással vannak, mint a korcsok az ő utódaikra, s így a tiszta és erős fajú egyedeinek egy korccsal való keveredése révén az előbbi tulajdonságai nagyobb valószínűséggel öröklődnek, mint az utóbbiéi.

Faj és kultúra Hitlernél

A faj Isten természeti teremtménye, így a faj öntudatlan valóság. Az öntudatlan faji valóság a népben-nemzetben ébred önmaga tudatára, ugyanakkor a nép-nemzet korántsem csupán faji öntudat. A népet (nemzetet) Isten az ember közvetítésével teremtette, így a nép-nemzet kulturális tevékenység terméke is, ugyanakkor nemcsak terméke a kultúrának, de teremtője is egyszersmind. A kultúra tartalmazza az erkölcsi fogalmak és szokások összességét, az ún. konkrét erkölcsöt is. A magas kultúra létrejöttéhez azonban a konkrét erkölcsnél többre, az ún. erkölcsiségre, a tiszta erkölcsre, az idealista lelkületre van szükség.

Hitler elméletének egyik kitüntető sajátossága a faj és a kultúra fogalmának összekapcsolása. Hitler szerint a fajok (népfajok) összességén belül három

csoport különíthető el egymástól, úm. a kultúrateremtők, a kultúrahordozók és a kultúrarombolók csoportja. Minthogy a kultúra fogalmának több különböző értelmezése van, szögezzük le: Hitler kultúrán az idealista lelkülettől meghatározott magas kultúrát érti és nem általában a népi műveltség jellegzetességeit. A kultúra fogalmának értelmezésében tehát inkább a spengleri értelmezéshez áll közel, míg pl. Szálasi — inkább közkeletű — fogalomértelmezése szerint minden népnek megvan a maga kultúrája (Szálasi pl. néger kultúráról is beszél). Hitlernek a kultúráról alkotott fogalma szerint tehát a kultúra eleve a természeti törvényekkel is összhangban álló, magas erkölcsiségű, esztétikus kultúrát jelenti. Ehhez a kultúrafogalomhoz kapcsolódik a hitlerizmus következő tétele: csak az árja népek kultúraalkotók (árjákon nemcsak az ún. északi embertípust és nem is csupán a germánságot s persze messze nem csupán a németséget, hanem az egész ún. kaukázusi fehér fajt értve), míg a színes bőrűek általában csak kultúrahordozók. Kultúrarombolóként Hitler kifejezetten a zsidó népet jelölte meg, mint olyan nép-fajt, amelynek belső lelki-szellemi alkati ellentmondásossága s az ebből fakadó destruktivitása lehetetlenné teszi, hogy e népfaj egyedeiben idealista lelkület (és ezzel kultúrateremtő képesség) fejlődjön ki. Ez magyarázza Hitler szerint a minden értékrenddel szemben gúnyos-kritikus zsidó hozzáállást, a dolgok fonákjukról való szemléletét, romboló szellemiségüket, azt, hogy népi környezetüket viszály keltésével és kultúrájuk aláaknázásával bomlasztják. E felfogásában rejlik Hitler antijudaizmusának fő gyökere.

Kétségtelen, hogy Hitler kultúraértelmezése vitatható, így pl. az, hogy kultúrateremtő (magas kultúrát létrehozó) képességgel kizárólag az árja népeket ruházza fel, azonban mentségére szolgáljon, hogy a fellépésekor adott konkrét történelmi szituációban szükség volt a német népre oly mélységesen jellemző és a weimari demokrácia időszakában — az uralkodó elit által a nemzeti érzés elsorvasztására — kihasznált tárgyilagosság-kultusz bizonyos mértékű visszaszorítására s a német népben a saját nemzeti kultúrájával kapcsolatos büszkeség feltámasztására.

Hitler antijudaizmusa

A témakörök közül a messze leggyakrabban — és jelentőségéhez képest aránytalanul gyakran — tárgyalt kérdés: miként viszonyult Hitler, ill. a nemzeti szocialista Németország a zsidósághoz, vagyis mi jellemezte a zsidóság helyzetét a 30-as (és majdan a 40-es) évek német birodalmában? Ennek ellenére a következőkben mégsem e miatt, hanem terjedelmi okokból szűkítjük elemzésünket az említett viszony világnézeti alapjainak és politikai megjelenésének leglényegesebb elemeire, kivéve az ún. zsidó holocaust kérdését, amelyet e tanulmány végén külön fejezetben tárgyalunk.

Hitler a zsidóságról szólva (vagy írva) általában nem tett különbséget zsidó és zsidó között, márpedig nyilvánvaló, hogy egyetlen népet sem lehet sommásan sem dicsérni, sem elmarasztalni. Zsidó származású, identitású emberek számos környezetben, korban és esetben tevékenykedtek népi környezetük hasznára, ill. vittek szép és nemes dolgokat véghez, gondoljunk közülük pl. azokra, akik 1956-ban a forradalom alatt, majd a megtorlás éveiben életüket vagy szabadságukat áldozták a magyar nemzet szent ügyéért.

Ugyanakkor azt is tekintetbe kell venni, hogy egy dolog egy mozgósító szónoklat és más dolog a törvény. A hitleri Németországban a zsidósággal kapcsolatos törvénykezés, valamint a törvények alapján hozott végrehajtási utasítások, rendeletek világa korántsem mutat sommás ítélkezésre, véleményekre. Ráadásul — mint általában a hitleri Németország törvényei — ezeknek a törvényeknek, rendeleteknek a szelleme, csak úgy, mint a körülmények alapos áttekintését megkövetelő igazságosság elve nyilvánvalóan rugalmas és sokrétű gyakorlathoz vezetett németség és zsidóság viszonyában a birodalomban. Bizonyos jelek arra mutatnak, hogy ha nem fokozódik a konfliktus hitlerizmus és judeokrácia között, a zsidósággal kapcsolatos korlátozások is enyhültek volna, részint okafogyottságuk miatt (a birodalom zsidó népességének kb. háromnegyede 1933 és

1941 között legálisan elhagyta Németországot), részint tény: a 30-as évek derekán előfordultak olyan esetek, hogy zsidó származású emberek, ha kinyilvánították hűségüket a birodalom iránt, ún. mentességet kaptak. (Ebben főként Göringnek volt jelentősebb szerepe, amit tükröz a vele kapcsolatos szállóige is: „azt, hogy ki zsidó, én mondom meg".) A hitleri Németországnak a zsidósághoz való viszonyára ugyan alapvetően a szembenállás volt jellemző mar 1938 előtt is, azonban a zsidók részéről jelentkező önkritika vagy közeledés a nemzeti szocializmushoz a németek részéről toleranciára, engedményekre, mentességekre vezetett, sőt, egészen más jellemezte a cionizmushoz, mint a nemzetközi judeokráciához való hitlerista viszonyt.

A judeokráciáról

Noha Hitler antijudaista volt, támadásainak fő célpontja mégsem maga zsidóság, mint inkább a zsidók nagy részének felfogásából és magatartásából kirajzolódó szellemiség, lelkület volt, amelyet mint a keresztény nyugati kultúrával és civilizációval ellentétes mentalitást lehet meghatározni s amely a - főként francia típusú felvilágosodásra építő, az európai szociális kérdések súlyosbodása és megoldatlansága folytán kibontakozó, egyszersmind a zsidó kriticizmussal, a neológ zsidóság instabil társadalmi helyzetéből fakadó destruktív szellemiséggel ötvöződő — marxista jellegű szocializmus révén vált fenyegetővé. A szóban forgó mozgalmakban vezető szerepet játszó zsidó származású réteg (karöltve a hozzá csapódó nem zsidó származású, de bizonytalan helyzetű, karriervágyó rétegekkel) már a XX. századot megelőzően is, de főként e században hatásosan tevékenykedett annak érdekében, hogy a fehér fajú keresztény népek megássák önnön sírjukat, miközben a zsidóság uralmi, sőt — nemzetközi kapcsolatai révén — világuralmi pozícióba kerüljön. Ezt a réteget judeokratának célszerű nevezni, tekintettel egyrészt arra, hogy a zsidó származású, vallású, ill. identitású emberek nagy része, ha a zsidóság által hagyományosan folytatott szakmákban, életpályákon tevékenykedik is és az érvényesülés hagyományos zsidó eszközeivel is igyekszik élni, nem kívánja a maga uralma alá hajtani keresztény fehér népi környezetét, másrészt arra, hogy e rétegnek olyan nem zsidó (bár általában második vonalbeli) tagjai is vannak, akik a zsidó judeokratákkal vállvetve, sőt azok szolgálatában tevékenykednek a zsidó uralom megszerzéséért, ill. az ezen az úton már megszerzett pozíciók megtartásáért és növeléséért. Hasonlóan a — hitleri Németországban titkos, nemzetellenes és judeokrata jellege miatt betiltott — „szabadkőműves" társaság fogalma sem helyettesítheti a ‚judeokráciát", minthogy e két kategória is csak részlegesen esik egybe, bár kétségtelen, hogy a szabadkőművesség a maga személyi összetételénél, szervezeti felépítésénél és működési módszereinél fogva alkalmas eszközként funkcionálhat a judeokrata célok szolgálatában, miként a Cion bölcseinek jegyzőkönyve is — akár valódi, akár hamisítvány — korszerű machiavellista forgatókönyvet kínál a judeokratáknak.

A zsidósággal, ill. a judeokráciával kapcsolatos kérdések sorában célszerű lenne elemezni a következőket: a zsidó vallás sajátosságait (pl. azt, hogy a Talmud és a Sulhan Aruk — akárcsak a kínai univerzizmus — nem hozza kapcsolatba az abszolútumot a szeretettel és az örök élet reményével, nem ismeri a transzcendentális felelősséget s így nem is az üdvösség elnyerésére, hanem az evilági létezésre készít fel), a választott nép mítoszát s az ebből következő — részben már említett — olyan sajátosságokat, mint pl. a zsidó identitástudat és faji összetétel szilárdsága vagy a zsidóság tanulékonysága („a zsidóság a könyv népe"), továbbá elemezni kellene a rabbinátusra épülő teokráciát, a zsidó nép történetének lényeges csomópontjait a diaszpórikus létezés okait, a városba tömörülés (gettósodás, urbanizálódás) és a nem nomád típusú mozgékonyság jellegzetességének kialakulását (azt, hogy a zsidóság történelme során „állam volt az államon belül", ill. - Szálasival szólva - nem volt honképes és talajgyökeres népszemélyiség), a zsidóság különleges keresztény népi környezetében (ide értve az Istengyilkosság vádját, csak úgy mint a hagyományos zsidó kultúra és a keresztény kultúra ellentétességét vagy az exkommunikáció fenyegető jellegét), a zsidóság mindezekkel is összefüggő foglalkozásválasztásait, amelyek az evilágiságra és pénzvallásra épülő modern

korszakban oly hallatlan sikerekkel kecsegtetik őt. Ez utóbbival összefüggésben célszerű lenne elemezni a judeokratává válás két ágát úm. a plutokrata judeokráciát és a „munkáspárti" judeokráciát, ill. a kettő közötti konspiratív kapcsolatot. terjedelmi okokból mindez itt nem lehetséges s e helyütt csupán a zsidóság helyzetének a Harmadik Birodalom békés éveiben történő korlátozására térhetünk ki.

A zsidóság korlátozása a hitleri hatalomátvétel után

A hitleri hatalomátvétel után nem sokkal Amszterdamban a Zsidó Világkongresszus „hadat üzent" Németországnak és meghirdette a német áruk nemzetközi bojkottját. Ez igen hátrányosan érintette Németország külkereskedelmét, közrejátszott abban, hogy — miközben a hitleri Németországban a hazai termelés lendületesen növekedett — a német külkereskedelem forgalmi értéke csökkent. Ezzel párhuzamosan a judeokraták egyes csoportjai összeesküvést kezdtek szőni a hitleri Németország ellen: a szálak Roosevelt környezetébe ugyanúgy vezettek, mint Moszkvába, miközben egyre szorosabbra fonódtak London és Amszterdam térségében.

Németországban a népesség valamivel több, mint 1%-ára rúgó zsidóság közel 80%-a valamelyik nagyvárosban, ill. közel fele Berlinben s ezen belül is a belső, gazdagabb városrészekben lakott. Ipari munkás vagy mezőgazdasági fizikai dolgozó alig volt közöttük, a vidéken élő zsidók is főként kereskedelemmel foglalkoztak Összességében közel 60%-uk tevékenykedett a kereskedelem és vendéglátás területén. Az orvosok, fogorvosok, ügyvédek, közjegyzők, bankárok körében számarányuk messze (pl. legalább egy nagyságrenddel) múlta felül az összlakosságon belüli számarányukat. Uralkodó szerepet játszottak az ipar és a pénzvilág kulcspozícióiban, valamint a film- és színházművészetben, a sajtóban, főként a berlini lapoknál. A weimari köztársaságban igen erőteljes volt a korrupció, ezeknek tetemes hányadában — számarányuknál nagyobb mértékben — szerepeltek zsidó emberek. Magatartásukban a leginkább kivetnivaló a németek szerint a szociáldemokrata, kommunista párti politizálásban, az első világháború antantbarát megítélésében és Versailles helyeslő elfogadásában rejlett.

Avégett, hogy a zsidóság befolyását visszaszorítsák, a hitleri Németországban több különböző törvényt hoztak, ill. számos új törvénybe iktattak olyan cikkelyeket, amelyek a zsidóságot érintették, így pl. az 1933. ápr. 7-én a tisztviselői hivatásról hozott törvényben (mely pl. a pályájukon szűk képesítéssel vagy alkalmassággal nem rendelkező tisztviselők elbocsátása vagy a létszámfelettiek nyugállományba helyezéséről is intézkedik) a 3 cikkely a nem árja származásúak (pl. zsidók) nyugdíjazását írja elő, azok kivételével, akik már 1914 előtt is tisztviselők voltak vagy akik a világháború alatt a fronton a birodalomért harcoltak vagy akiknek apja vagy fia a világháborúban elesett. A két ún. nürnbergi törvény 1935. szept. 15-én született. Közülük az egyik a birodalmi állampolgárságról szólt. E törvény — Hitlernek a Harcomban kifejtett felfogásához híven — különbséget tesz az állampolgár és az állami illetőségű személy státusa között. A törvény szerint az állampolgári jogok teljességét csak az állam polgárai gyakorolhatják, a közhivatalokat mind a birodalom, mind az egyes országok, mind az egyes községek szintjén csak az állam polgárai tölthetik be, viszont a nem árja származású személyek (gyakorlatilag a zsidók) nem lehetnek a német állam polgárai és csak az állami illetőség státusát kaphatják. Azt, hogy ki tekintendő zsidónak egy későbbi rendeletben határozták meg. E szerint — és a zsidó ortodoxiától eltérően — zsidó az, akinek négy nagyszülője közül legalább kettő zsidó (volt). A külföldi sajtó részéről a legélesebben bírált törvény a „német vér és becsület védelméről" szólt. Ez a törvény megtiltotta, hogy árják és nem árják között akár házasság útján, akár anélkül fajkeveredés („fajgyalázás") jöjjön létre. A törvény azt is tilalmazta, hogy zsidók háztartásukban 45 évesnél fiatalabb német nőt foglalkoztassanak. 1940-ben e törvényt abban az értelemben módosították, hogy a fajgyalázás bűnében csak a férfi vonható felelősségre.

A nürnbergi törvények viszonylag korai megjelenése arról tanúskodik, hogy a

hitlerizmus antijudaizmusa elsősorban nem gazdasági-szociális, hanem politikai (uralmi) és népfaji jellegű volt. Eleinte a zsidók üzleti tevékenységét sem korlátozták, 1938 tavaszán viszont elrendelték a zsidók vagyonának felmérését. Ekkor derült ki, hogy egészében véve egy zsidó lakosra a 30-as évekbeli gazdasági fellendülés kiaknázása következtében is a 30-as évek elején tapasztalhatónál másfélszer nagyobb arányú, átlagosan közel ötször annyi vagyon jutott, mint egy német lakosra. Ezt követően Németországban a zsidókkal kapcsolatban erőteljes gazdasági korlátozó törvények születtek, így pl. az 1938. júl. 6-i törvénymódosítás a zsidókat a következő foglalkozásoktól tiltotta el: ingatlankereskedés, ingatlanszerzés iparszerű közvetítése, házasságközvetítés, ház- és telekgondnokság, hírszolgáltatás, idegenvezetés, őrző-védő szolgálat. Az is napvilágot látott, hogy 1938 novemberében a berlini ingatlantulajdon 65%-a még mindig a berlini lakosság alig egy tizedét kitevő zsidóság kezében van. Ezután az újabb tiltó rendeletek egész sora látott napvilágot. Így pl. megtiltották, hogy zsidó gyerekek, fiatalok német iskolában vagy főiskolán tanuljanak, csak a zsidó iskolák állhattak az illetők rendelkezésére. Megtiltották a zsidók számára a személygépkocsik tulajdonlását, vezetését, a fegyvervásárlást. az ingatlanforgalmazást. Nem lehettek ipari, kereskedelmi kamara tagjai, de kaphattak a kamaráktól képzettséget, szakismeretet, szakmai korlátot igazoló okmányokat, bizonyítványokat. Ez utóbbi gyakorlatnak kétségtelenül a kivándorlás ösztönzése volt a célja. Összességében véve a korlátozó intézkedések ellenére továbbra sem szólt bele az állam a zsidók szociális, társadalmi, faji életmegnyilvánulásaiba. Megrendezhették téli segélyakciójukat, aminek bevétele felett teljes egészében rendelkezhettek. Vallásgyakorlatukban, gyermekeik saját iskoláikban való taníttatásában is szabadon cselekedhettek, folytathattak művészeti, kulturális tevékenységet. Még a fegyveres erőkön belül is lehetett zsidókkal találkozni. Nemcsak a kisebb mértékben zsidó származásúak, de még a félzsidók közül is ezrek szolgáltak a Wehrmachtban, sőt, még a háború kitörésének időpontjában is szolgált zsidó származású tábornok a Wehrmachtban. 1941 szeptemberéig a zsidók legálisan elhagyhatták Németországot. Ekkor kötelezték őket a sárga csillag viselésére is.

A korlátozó törvényeket végeredményben az a szándék alkotta, hogy a zsidóság további beáramlását Németországba megakadályozzák, politikai helyzetét az emancipáció előtti állapotába vezessék vissza, gazdasági túlhatalmát visszaszorítsák és egyszersmind szegregációt vezessenek be, mintegy — főként vérségi — falat emeljenek németek és zsidók közé, egyszersmind távozásra ösztönözzék őket Németországból. Minthogy a nemzeti szocialistáknak és a cionista zsidóságnak a végső célja (a zsidók távozása Németországból és az önálló zsidó állam létrehozása Palesztinában) nem mutatott jelentős tartalmi eltérést, közöttük a kölcsönös megértés szálai szövődtek, mégpedig annak ellenére, hogy a zsidók palesztinai bevándorlása nem volt könnyen elérhető. A kölcsönös megértést bizonyítja, hogy közvetlenül a hitleri hatalomátvétel után a német kormány szerződést írt alá a cionistákkal, amelyben hozzájárul ahhoz, hogy a németországi zsidók — jelentős tőkével — Palesztinába vándoroljanak. Később is folytak cionista és nemzeti szocialista vezetők között tárgyalások, pl. 1936-ban Berlinben. A cionisták pl. akik a nemzeti szocialista faj védelemnél még erőteljesebb (mert integráltabb) faj védelmet sürgettek és a családi élethez, a munkához való viszonyt illetően a hitlerizmushoz sok mindenben hasonló nézeteket vallottak, bizonyos alig titkolt bámulattal tekintettek a hitleri Németország fejlődésére. Cionisták és nemzeti szocialisták együttműködésére mindamellett mégsem került sor, elsősorban azért nem, mert a Roosevelt-vezette Amerikára támaszkodó judeokrácia már abban az időben potenciális hadizsákmányt látott Németországban.

Ezzel is összefüggött, hogy Németországnak a nemzetközi zsidósághoz való viszonyában 1938 őszén új szakasz kezdődött. A fordulópont közvetlenül a müncheni szerződés után következett be. Von Rath párizsi német követségi tanácsost egy zsidó férfi meggyilkolta, aminek következtében több német városban zsidóellenes tüntetésekre, a zsidó kereskedések kirakatüvegnek betörésére, zsinagógák rongálására került sor (ez volt az un. kristályéjszaka). A pogromokról szóló külföldi híresztelések nem voltak valósak. Valós volt viszont az a rendelkezés, amely a gyilkosság megtorlásaképpen 1 milliárd márka megfizetésére kötelezte a németországi zsidó közösséget. Ezután a külföldi -

főként judeokrata - sajtó heves németellenes agitációba kezdett és New York-i pénzügyi és politikai központjából felhívást intézett a világ „demokratikus" államaihoz egy közös harcra a hitleri Németország ellen. Erre a kampányra volt válasz Hitler figyelmeztetése egyik beszédében, mely szerint: ha a nemzetközi zsidóság egy új világháborút robbant ki, akkor ez a háború az európai zsidóság teljes pusztulásával fog végződni. Ebből persze logikailag nem következett, hogy Hitler elhatározta volna a zsidóság kiirtását, viszont a konfliktus tovább fokozódott pl. az angol-francia hadüzenetet követően a nemzetközi zsidó szervezetek lelkesen támogatták a hadiállapot beálltát és ismét németellenes harcra szólították a népeket. Nem sokkal ezután sor került az első érintkezésre is a német hadsereg, rendészet és igazgatás képviselői és bizonyos új (pl. lengyelországi és szovjetunióbeli) zsidó népcsoportok között.

A hitleri világnézet sajátosságának szellemi elődei

Ha Hitler faj elméletének történelmi gyökereit, ill. e téren szellemi elődeit kívánjuk meghatározni, akkor mindenekelőtt Gobineau-ról (a Tanulmány az emberi fajok közötti különbségről c. mű szerzőjéről), valamint H. S. Chamberlain-ről (A XIX. század alapjai c. mű írójáról) kell megemlékeznünk. Gobineau a fehér faj szépségéről, vitalitásáról, szellemi kiválóságáról és arról irt, hogy a fehér fajnak kell a világot irányítania, különben a világ káoszba süllyed. Chamberlain arról szólt, hogy az emberi fajok között természetes kiválasztódás megy végbe. A múltban az árja-germán népek saját fajiságukhoz igazodva kiemelkedő kultúrát teremtettek és világhatalomra tettek szert. Jövendő hatalmukat azonban a zsidókkal való keveredésük fenyegeti.

E két teoretikuson kívül jelentős hatást gyakorolt Hitlerre Schönerer, az ausztriai németség népi-nemzeti irányzatában vezető szerepet játszó politikus. Schönerernek a német nép, ill. nemzet iránti rendkívüli szeretete, a zsidósághoz, a Habsburg-birodalomhoz, a szociáldemokráciához, a Führer-elvhez stb. való viszonya sok vonatkozásban hatott a hitlerizmusnak nemcsak elméletére, de a nemzetiszocialista hatalomátvétel utáni gyakorlati politikájára is. Ugyancsak hatott a hitlerizmusra Guido von List-nek az északi kultúrateremtő és erős árja-germán fajról és a világot megmentő árja népvezérről szóló tanítása (a horogkeresztet mint árja napszimbólumot List és köre már mint „hadijelvényt" használta s e szokással Hitler bécsi évei alatt találkozott is). Figyelemre méltó hatást gyakorolt Hitlerre két olyan zsidó gondolkodónak a munkássága is, akik saját fajtájukat bírálták. Ottó Weininger-nek, a Nem és jellem c. mű — 23 évesen öngyilkossá lett — szerzőjének és Arthur Trebitsch-nek, a Szellem e zsidóság c. munka szerzőjének a felfogásáról van szó. Weininger szerint pl. a zsidó psziché nőies és destruktív és a konstruktív férfiakba behatolva biológiai társadalmi és kulturális hanyatlást eredményez. Amint az a Harcomból is kitetszik, Hitlerre igen nagy — Schönerer hatásához mérhető — hatást tett Karl Lueger, Bécs keresztényszocialista polgármestere. Ő — kemény retorikájú antijudaizmusán kívül - mint egy dinamikusan fejlődő nagyváros szervezője és építéspolitikusa, ill. mint a bécsi polgárok körében rendkívül népszerű személyiség, valódi néptribunként hatott Hitlerre. Végül megemlítendő Nietzsche Hitlerre gyakorolt hatása is, ami egyaránt tükröződött Hitlernek abban felfogásában, hogy az emberlétnek a természet törvényeihez kell igazodnia, vagy pl. a tekintetben, hogy a nyugati kultúrát egyre inkább fojtogatja a dekadencia levegője. De tapasztalható volt Nietzsche hatása pl mind az Übermensch, mind a hatalomra törő akarat elméletének kapcsán is. Ugyanakkor tény az is, hogy az Übermensch koncepciója Hitlernél messze nem jelentett teljes elégedettséget német vagy germán kortársaival, mint ahogy azt sem mondta soha, hogy más népek képtelenek lennének egy magasabb rendű embertípus megteremtésére és arra sem biztatott soha külföldi politikusokat, hogy tegyék magukévá a hitlerizmus eszméit.

Összegezve a szellemi elődök hatását: Hitler a maga bécsi „tanulóéveitől" — az első világháborún, a judeokraták által fellázított hátország novemberi árulásán, az NSDAP szervezésének, mozgalmának s a weimari rendszer elutasításának elméleti és gyakorlati tevékenységén át — a hatalomátvétel után hozott törvényekig, az új

Németország építésének vezérletéig egy fejlődési folyamaton halad keresztül. Ennek során a szerzett és megemésztett gondolatok mint mozaikelemek egyre érettebb szintézissé kristályosították Hitler eszmeiségét. Ez az eszmeiség a maga csúcspontját a 30-as évek végén érte el, akkor, amikor Hitler és a német nép már karnyújtásnyira került a Versailles-i békerendszert romba döntő, a német népközösség erkölcsi-nemzeti értékeit kiteljesítő, az anyagi-gazdasági, a társadalmi és a kulturális életet lendületes fejlődésbe vivő birodalmi nemzeti szocializmus álmának megvalósulásához. Ami ezután következett, annak többé már nem a fejlődéshez volt köze, hanem a puszta fennmaradáshoz, egy nagy nép és nagy történelmi kísérlet, majd az európai kultúra és civilizáció önvédelméhez.

A HITLERIZMUS JELENTŐSÉGE A NÉMET FEJLŐDÉS ÉS A VILÁGTÖRTÉNELEM SZEMPONTJÁBÓL

Az eddigiek tükrében megkíséreljük a bevezetőben jelzett — történelmietlennek mondott — kérdéseknek a megválaszolását: 1. Háborúmentes fejlődésének esetén milyen demográfiai-biológiai, társadalmi-gazdasági, ill. kulturális-erkölcsi irányzatok váltak volna meghatározóvá Németországban? Vagy: 2. A második világháború ellentétes irányú befejeződése (a hitleri Németország, ill. a hitlerizmus győzelme) esetén Németország, Európa, a világ történelmi fejlődésében valószínűleg melyek lettek volna az uralkodó demográfiai-biológiai, társadalmi-gazdasági, ill. kulturális-erkölcsi irányzatok? Hogyan hatott volna a hitleri eszmerendszer és gyakorlat íveimé a modern korszak szellemére visszavezethető káros irányzatokra (hogyan alakultak volna a hitleri rend világméretű meghonosítása során, a szóban forgó irányzatok)? A kérdések - a spekulatív jóslást illető minden bírálat ellenére - megválaszolhatók: annak tükrében, ahogyan a hit
reagált arra a szellemtörténeti folyamatra amely a francia aufklérizmustól az angolszász anyagias liberalizmusig húzódott, s amely a weimari demokráciában is uralkodó szerepet töltött be, vagyis figyelembe véve azokat az eszméket és törvényi stb. intézkedéseket, amelyeket a hitleri népi mozgalom s annak hatásaképpen a német társadalom vallott, ill. amelyeket Hitler és apparátusa meghozott, az a feltételezés valószínűsíthető, hogy a hitlerizmus 1. békés fejlődés esetén el tudta volna hárítani a szóban forgó káros irányzatokat Németország feje felől, ill. 2. világháborús győzelemmel a tarsolyában hatásosan tudta volna akadályozni, de legalább is fékezni az említett ártalmas fejlődést. Nézzük a tényeket!

1. Ismeretes, hogy Hitler — egy nagy népi-faji kísérlet demográfiai céljaként — a következőt tűzte ki: 100 év alatt a 80 milliós német népesség lélekszámban a két- és félszeresére, háromszorosára, 200-250 millió főre növekedjék. Ennek érdekében a hitleri Németországban — mint említettük — ösztönözték a korai házasodást, a gyermekvállalást, tiltották az abortuszt és hatásosan szorították vissza — a prostitúciótól a homoszexualitásig terjedő — nemi eltévelyedéseket, de tiltották a pornográf álművészetet is. A családi életet tekintették a szabályszerű életformának és a családi — kivált a sokgyermekes nagycsaládi — élet tisztaságából, a gyermeknevelésből és az ifjúság megfelelő felkészítéséből valósággal kultuszt űztek. A természet rendjéhez igazodva a hitlerizmus ellene volt annak, hogy a nők férfiszerepeket vállaljanak (még a háborús összeomlás közeledtével sem vonták be a nőket a katonáskodásba). Természetesen nemcsak a mennyiségi népszaporulatot mozdították elő, hanem törődtek a német népszaporulat minőségének a javításával is. Küzdelmet folytattak a szifilisz, az alkoholizmus ellen, az örökletes betegségben szenvedők szaporodását sterilizációval igyekeztek meggátolni (bizonyos, hogy a napjainkban egyre jobban terjedő kábítószer-fogyasztást is hatásosan — ha kell drákói rendszabályokkal — előzték volna meg). Az antinikotinista vagy antialkoholista hadjárat vagy a vegetáriánus táplálkozás előnyben részesítése ugyanúgy a test egészségét szolgálta, mint a testnevelés, a természetjárás és a tömegsport támogatása.

A testi egészség, tisztaság támogatásával azonos fontosságot nyert a lélek tisztaságának, egészségének ügye is, valamint a nemek szerint disztingvált jellemnevelés. Mindkét nem esetében fontosnak számítottak a következők: a

metafizikai értékek (az abszolútum iránti vágyakozás, az alázat, az igazság igénye, a szeretet), az emberi méltóság elismerése (igazságosság, becsület, tisztesség, hűség, áldozatkészség), az önállítás (kezdeményezőkészség, célkitűzés, szorgalom), az önuralom (tűrés, türelem, fegyelem, engedelmeskedni tudás, rendszeretet, pontosság, kötelességtudat, kitartás), a szociális készségek (részvétel a közösség ügyeinek megoldásában, segítségnyújtás, szolidaritás, bajtársiasság, hála, lovagiasság). A férfiak esetében: határozottság, erő, bátorság. A nők esetében: szemérem, a gondoskodás készsége. Végű fontos volt a szellemi egészségügy is. Szellemi téren a gondolatok tisztasága ugyanúgy félegészség, mint ahogyan a test tisztasága is fél testi egészség.

A hitlerizmus mint az élet alapelveit hangsúlyozta az egyszerűséget, a természetességet, a józanságot. Mindez természetesen nemcsak a propagandában, de a törvényalkotásban és a társadalmi cselekvésben is jelentkezett. Átalakult a társadalom közérzete és a jövőbe vetett hite, amit a házasságkötések és a gyermekszülések számában bekövetkező drámai növekedés is bizonyít. E drámai szaporodás megfelel az emberlét értelmességére vonatkozó követelménynek és önmagában véve nem tekinthető a Föld véges keretein átlépő végtelen mennyiségi növekedésnek, miután van természetes születésszabályozás is. Ugyanakkor bizonyságot ad a faj vitalitásáról, arról hogy e faj még nem dekadens. Ráadásul a hitleri gondolkodásban egy kiváló tulajdonságokkal – pl. a felvetődő problémák innovatív megoldásának magas szintű képességével és készségével – jellemezhető, civilizált és kulturált nép olyan növekedése kapott hangsúlyt, amelynek eltorzulásával szemben maga az uralmon levő nemzeti szocialista világnézet kínált védettséget.

Ezzel a védettséggel is kapcsolatos az, hogy a hitleri Németországban a minőség minden vonalon hangsúlyt kapott: az ifjúság nevelésében, így pl. az oktatásban, de az egész kulturális életben vagy az államigazgatásban, ill! a hadiipar és a hadsereg fejlesztésében és természetesen a termelés fejlesztésében is. Mindezek után aligha meglepő, hogy az egész rendszerben az egyik legfontosabb építőkő lett a személyes felelősség elvének érvényesítése minden vonalon, ami lehetővé teszi, hogy hatásosan újra lehessen gondolni ember és környezet viszonyát és az önző anyagiasság helyett hangsúlyossá váljék az önzetlen, áldozatos lemondásra és megtakarításra kész magatartás, ami nélkül az ember tehetetlenül sodródik az árral a kapzsiság és a fogyasztói hedonizmus lejtőjén.

Németországban uralkodóvá vált az utódokra orientált fajvédő és közösségi szellem, ill. a közhaszon prioritásának elve, amelyek nélkül napjaink káros globális irányzataival végképp nem lehet a győzelem reményében szembefordulni. Ti. a megoldást az egyéni gazdagságra való törekvés helyett a közösségi gazdagságra való törekvés jelenti, mert csakis ezzel válik lehetővé a létrehozott termékek és műszaki rendszerek erőforrás-takarékos, sokcélú és intenzív felhasználása, de ugyancsak a megoldás előfeltétele az – a német népre egyébként nagy mértékben jellemző – tisztaságszeretet is, ami a környezetszennyezés elhárításának, a természetbarát hulladékgazdálkodásnak az iskolája lehet. Mindez a születési vagy vagyoni kiválasztással szemben olyan szelekciót kíván meg, amely a közösségnek nyújtott teljesítményre, a munkához való pozitív viszonyra épít és sokoldalú együttműködést, hatékony állami beavatkozást, jogszabályozást, jogkövető emberi magatartást tesz szükségessé, ami a részleges állami tulajdon és szabályozott piacgazdaság, korporatív és hivatásrendi szerveződés körülményei között inkább elérhető, mint a fogyasztás mesterkélt gerjesztésére, a - sűrű termékcsere ösztönzése miatt – nem tartós termékekre és rendszerekre beállított és ezzel óhatatlanul nagy anyagforgalmat (a természet gyorsított kimerítését és egyre nagyobb hulladékhegyeket) produkáló, reklámra és tömegfogyasztásra orientált szabad piacgazdaságban vagy a természetet a szabad piacgazdaságnál is jobban kizsákmányoló és szennyező kommunista államgazdaságban. Nagyon valószínű, hogy ha Németország nemzeti szocialista marad, nem válik uralkodóvá a német társadalomban az eltömegesedés: a tömegáruk tömeges fogyasztása a tömegemberek által, de a kommunista típusú szegénység és nyomorúság sem. E téren is igazolódott, hogy a hitlerizmus nem a végletes szélsőségek, hanem a mértéktartó megoldások ideológiája.

A hitleri Németország a munka, az alkotás, a jól szervezett gazdaság országa kívánt lenni s a német nép adottságaihoz igazodva végeredményben az is lett. Ez pedig megakadályozta volna, hogy Németország a sivár önzés, a hiábavaló erőfeszítések, a felesleges és pazarló tevékenységek országává váljék. A közösségre orientált felfogás rangot ad a birodalom polgárának, a "citoyen-nek", függetlenül attól, hogy az illetőnek mi a foglalkozása. De ugyanezt támasztja alá az a központi eszme is, hogy az anyagi javaknál, a pénznél fontosabb a nép fennmaradása, kulturális gyarapodása, minden állampolgár emberi méltósága, munkája, megbecsülése, a társadalom erkölcsi szilárdsága.

A nemzeti szocialista Németországban a pénz hajszolása helyett az alkotó-termelő munkát, a spekulatív pénztőke helyett a termelőtőkét, a megtakarítások hasznos beruházását részesítették előnyben. Itt a humánszféra megelőzte a termelő reálszférát, ez utóbbi pedig a pénzügyi-szimbolikus szféráit vagyis a fajfenntartó, nemzetnevelő és honvédő tevékenység a nemzeti jólétet előmozdító munkát, a munka a tőkét, a termelés a közvetítést, a valóságos javak közvetítése a pénzforgalmat. Ez azt is jelentette, hogy a környezetszennyező, természetpusztító tőkeráfordítás helyett előnyben részesítették a tőkemegtakarító, természetbarát munkaráfordítást, de azt is, hogy olyan jogrendet kell teremteni, amelynek alapja az igazságosság, a méltányosság, az arányosság, a körültekintés és nem egy formalizmus merevsége. Kétségtelen, hogy az ilyen erkölcsi orientáció ellene hatott volna azoknak a nagy mértékben káros irányzatoknak, amelyek oly jellemzők korunkra.

A nemzeti szocializmus a társadalmilag egyenlő dolgozó állampolgárok világát akarta megteremteni s ebbe a világba sem a kizsákmányolt proletár, sem a munkakerülő naplopó, sem a szívtelen dúsgazdag burzsoá, sem a társadalmi rendet felforgatni akaró, izgága agitátor nem fért bele. Márpedig ezek az embertípusok a napjainkban tapasztalható említett káros globális (környezeti, erkölcsi stb.) irányzatoknak az előidézői, egyszersmind részben az áldozatai is: a hajdani éhező proletár helyébe lépő önző fogyasztó proletár, az egykori kommunista agitátorból lett „szocialista" ipari kapitány és az illetőnek — a "jó" kapcsolatok és a jólértesültség tőkéjét kamatoztató, egykori lázadóból privatizátorrá vedlett — leszármazottja, a pénz- és hatalomimádó korrupt és bűnöző klikkek, a kereskedelem és a hitel monopolizálásával a parasztot, a falut tönkretevő finánctőke és a bürokráciákkal összefonódó multinacionális tőke, amely a népeket adósságcsapdába csalja. E csapdát, amelyről az adósrabszolgaságba taszító uzsorakamat és kamatos kamat gondoskodott, ha hosszabb távon is, de határozottan elkerülte a hitleri nemzeti szocializmus.

Végül, de nem utolsó sorban: az a körülmény, hogy a hitlerizmus a parasztságot kiemelt rendként kezelte, a falvakat, a vidéket az ipar elé rangsorolta és - a korábbiakban meghatározóvá lett városiasodás és iparosodás ill. a paraszti életforma, vidéki életmód egyre erőteljesebb háttérbe szorítása ellenében - megfelelő telepítéspolitikával, az ipar és a mezőgazdaság közötti összhang biztosításával Németországot alapvetően fejlett paraszti állammá akarta tenni ökológiai, demográfiai, kulturális stb. szempontból mindenképpen megfordította volna a hanyatlás irányzatát tekintettel arra, hogy a paraszti gazdálkodás legszorosabban összefügg a népesség fennmaradásával, növekedésével, a hagyománytisztelettel, a népi kultúra kibontakozásával és a környezet védelmével. A paraszt ui. nem rombolja, nem szennyezi a környezetet és életformája optimálisan igazodik az emberlét értelméhez. A hitleri Németországban — mint említettük — földreformra is sor került, amely pl. a 7,5 -125 hektárnyi birtokot feloszthatatlan családi birtokká tette. Az idevágó intézkedésekkel, a munkanélküliek egy részének a mezőgazdaságba irányításával, valamint a telepítések politikájának előtérbe helyezésével Németország minden modernsége ellenére is valóban egy nagy mértékben paraszti — s így az emberlét legmélyebb összefüggéseihez leginkább igazodó, leginkább hagyománytisztelő, a környezetet legkevésbé romboló népréteget messzemenően megőrző — ország maradt volna és ezzel jobb értékelésre bizonyult volna méltónak, mint a falvakat és a parasztságot tönkretevő és az urbanizációt és iparosodást bálványozó konkurensei.

A német nép nemzeti szocialista felfogás szerinti demográfiai, gazdasági stb.

fejlődése nem az angolszász imperializmus módszereit és nem is a szovjetorosz növekedési mintát követte. Németországnak nem voltak gyarmatai, eredményeit a német nép munkájával érte el és a német nép nem arra törekedett, hogy fejlődését külső erőforrások bevonásával támogassa, miközben teljesítményének költségeit, pl. környezetszennyező tevékenységének ártalmas következményeit gyarmataira terhelje. Ráadásul nem rombolta le más országok kultúráját, mint tette ezt a szovjet despotizmus. A német telepítéspolitikai elképzelések szoros összefüggésben voltak a nemzeti szocializmusnak mind a parasztpolitikájával, mind pedig a más népek népi-nemzeti kulturális sajátosságai iránti toleranciájával.

2. A fentiek alapján — és figyelembe véve a hitleri Németország nemzetközi súlyát, teljesítményét a második világháborúban — a hitlerizmus világtörténelmi jelentőségét akként fogalmazhatjuk meg, hogy ez volt az a mozgalom, eszmerendszer és uralkodó politikai erő, amely — ha általánossá válik — meg tudta volna akadályozni korunk negatív irányzatainak kibontakozását és az emberi létezés értelméhez előnyösen igazodó politikai, erkölcsi-társadalmi, szellemi-kulturális és anyagi-gazdasági haladást tudott volna meggyökereztetni.

Kétségtelen, hogy a 30-as években a napjainkban már drámai méreteket öltő környezetrombolás még nem jelentkezett s így a nemzeti szocializmus vonzódása pl. az automobilizmushoz, ill. általában a műszaki és a gazdasági fejlődéshez - az említettek tükrében - aligha játszott szerepet a globális ökológiai válság előidézésében, a környezet szennyezésében, a Föld méhének kirablásában. Így a német nemzeti szocializmus korunk nagy globális problémáinak a kialakulásában a legkevésbé sem marasztalható el. Viszont Hitlernek a fontos és kevésbé fontos államcélokra vonatkozó felfogása és tanainak a nemzeti szocialista rendszerben való alkalmazása történelmi jelentőségű és alapvonalaiban ma is aktuális, figyelembe véve azt a zavart, ami napjainkban az ún. nyugati kultúrkörhöz tartozó országokban az Isten és a teremtett világ, az ember és az épített világ, az egyéni létfenntartás és fenntartás, az erkölcsiség és természetesség, a rend és szabadság, a jogok és kötelességek, a munka, a család, a haza stb. kérdéseivel kapcsolatban az elmélet, mind a gyakorlati alkalmazás terén tapasztalható.

HITLER „BŰNÖSSÉGÉNEK" KÉRDÉSE

A „háborús bűnösség" kérdése

A második világháborúval kapcsolatos alapvető erkölcsi kérdés így hangzik: kinek, melyik politikai erőtényezőnek a rovására kell írni a háború kirobbantását s majdan a háború kiterjesztését? E kérdés megválaszolása során vissza kell nyúlni a megelőző történelmi időszaknak addig a pontjáig, amely még jelentős hatással volt a második világháború történéseire ugyanakkor olyan időpontot jelent, amelynél régebbi eseményeknek jelentősebb következményei a tárgyalt időszakra vonatkozólag már nem észlelhetők. Ez a Versailles-i igazságtalan, rabló béke létrejöttének időpontja.

A Versailles-i békeszerződés és közvetlen következményei

Noha az első világháború kirobbantásáért az alapvető felelősség nem az Osztrák-Magyar Monarchia becsületét védelmező, területszerzésre, gyarmatok fegyveres elhódítására nem törekvő, nem imperialista politikát folytató, a háború során békeajánlatokkal is jelentkező Német Császárságot terheli (és még csak nem is a Monarchiát), hanem a cári Oroszországot, amely hagyományos melegtengeri aspirációin túlmenően szemet vetett a Duna-medencére is, Szerbiát, amely balkáni hódító törekvéseinek sikere érdekében elvállalta a provokátor szerepét, Franciaországot, amelyet Elzász-Lotaringia visszaszerzésének vágyán kívül valódi kisebbrendűségi érzés fűtött, látván, hogy német szomszédja lendületes

demográfiai, gazdasági, tudományos és technológiai fejlődésével messze lekörözi őt s végül Angliát, amelyet az oktalan féltékenység kerített hatalmába – a győztesek Németországot ítélték el háborús főbűnösként. A Versailles-i békét az antanthatalmak a – szirénhangú – wilsoni elvek teljes mellőzésével, a németek minden kérésének (a legszerényebb javaslatoknak is) az elutasításával, kíméletlenül kényszerítették rá a legyőzött Németországra. (Egyedül ahhoz a német javaslathoz járultak hozzá, hogy a főként németek lakta Felső-Sziléziában népszavazás döntsön a terület állami hovatartozásáról.) A győztesek ezzel a „békével – amint erre már a kortársak közül is sokan rámutattak – megágyaztak egy újabb háborúnak; mégpedig a hadviselő felek lényegében hasonló összetételével. Ennek a körülménynek s a 20 évvel későbbi fejleményeknek a tükrében ez a béke valójában csak egy fegyverszünetnek tekinthető.

A forradalmak után született új német és új osztrák kormány egyaránt Kimondta a birodalom és Német-Ausztria egyesülését (Ausztriában ez az új alkotmány 1. cikkelyében történt). A békediktálók válasza – aligha a népek általuk hirdetett önrendelkezési jogának a dicsőségére - az Anschluss örök időkre szóló tilalma lett. Németország elveszítette összes gyarmatát Területét nyugaton, északon és keleten egyaránt megcsonkították: eredeti területének összesen 13%-at vették el, rajta hat és fél millió német lakossal, az elszakított területek összlakosságának abszolút többségével. Valamennyi Németország körül fekvő állam kapott német területeket, német lakossággal, mégpedig főként abból a francia stratégiai megfontolásból, hogy e szomszédok soha ne közeledhessenek Németországhoz békés érzelmekkel, ha meg akarják tartani az elrabolt területeket. Franciaország Elzász-Lotaringiát kapta, Olaszország Dél-Tirolt, de kapott területeket Dánia, Belgium, Jugoszlávia, Litvánia is. Csehszlovákia, a XX. század egyik – nemzetinek mondott, de valójában sok nemzetiségű és a cseh kisebbség által majorizált – mesterkélt államtákolmánya egy németek lakta körgyűrűt kapott ajándékba, míg Lengyelország, amely az állami létezés 120 éves szünete után éppen Németországtól kapta az újjáalakulás esélyét, más, hagyományosan német területeken kívül egy olyan területet is kapott a korábbi német államtestből, amely a német államot két – egymással szárazföldön nem érintkező – részre osztotta. Ez korántsem csupán azért volt így, hogy Lengyelország kijáratot kapjon a tengerhez, hanem azért is, hogy lengyelek és németek sohase béküljenek meg egymással. A lengyel korridor végül is igazi Eris almájának bizonyult.

De magának a megmaradt német területnek a szuverenitásán is nem kis csorba esett. A Rajna balpartját, valamint a kijelölt három jobbparti hídfőt a győztesek, főként a franciák megszállták, ugyanakkor a Rajnától keletre egy tíz kilométeres sávból demilitarizált területet alakítottak ki. Az általános védkötelezettséget megtiltották Németország számára és előírták, hogy az ország maximum 100 000 fős katonasággal rendelkezhet. Megtiltották, hogy a németeknek tengeralattjáró-flottájuk és légi haderejük legyen. Mindezeken túlmenően az országot fegyverei, gépei, szállítóeszközei nagy részének átadására kötelezték, de előírták jelentős mennyiségű állatállomány, élelmiszer és más nyersanyagok, iparcikkek szállítását is és a jóvátétel keretében a győztesek részére jelentős munkateljesítményeket követeltek. Lefoglaltak koncessziókat, szabadalmakat, jogokat, külföldi betéteket. Előírták a hadszíntéren keletkező károk megtérítését, a győztesek részére szubvenciók, segélyek fizetését, a győztesek által felvett nemzetközi kölcsönök kiegyenlítését. Az éhező Németország blokádját még hosszú ideig nem oldották fel. A jóvátételi kötelezettségeket először a német nemzeti vagyon kétharmadának megfelelő összegben, vagyis olyan magasan állapították meg, hogy az egyébként igen szorgalmas, jól teljesítő, de a sok nélkülözés, szenvedés után könnyen teljesítőképességének végére érő nép aligha legyen képes azoknak eleget tenni. Németországnak ui. ahhoz, hogy szállítási kötelezettségeit teljesíthesse, növelnie kellett termelését. Ehhez külföldi kölcsönökre volt szüksége, ráadásul e kölcsönigényeket csak fokozta, hogy nemzetközi fizetési kötelezettségeinek is csak úgy tudott eleget tenni, hogy külföldi – főleg amerikai – tőkepiacokról vett kölcsön pénzeket. E kölcsönöket általában magas kamatra kapta, s így beleesett a nemzetközi kölcsöntőke készítette adósságcsapdába. S az is előfordult, hogy amikor már benne volt e csapdában, az újabb hiteleket megtagadták tőle. A Versailles-i béke a gazdasági összeomlás felé sodorta az országot, pedig a weimari kormányok mind

azon igyekeztek, hogy teljesítsék a győztesek — főként a franciák — támasztotta többnyire képtelen kívánságokat.

De nemcsak katonai vagy anyagi-gazdasági téren gyötörték meg Németországot. Lelkileg-erkölcsileg is össze akarták törni. Túl azon, hogy meghirdették: egyedül Németország felel a háború kirobbantásáért, felállították a német háborús bűnösök listáját is. Kijelentették: amíg Németország nem teljesíti jóvátételi kötelezettségeit és nem ítéli el a „bűnösöket", nem számíthat bűnei bocsánatára és igazságos államközi kapcsolatokra. Sőt: a győztesek lehetőséget kaptak arra, hogy ha a németek nem teljesítik szállítási, ill. jóvátételi kötelezettségeiket, akkor a Rajna balpartjának megszállását a 15 éves határidő után is fenntartsák, ill. más területekre is bevonuljanak. A franciák pl. — akik szerint 20 millió némettel több van a kelleténél — éppen azért álltak elő teljesíthetetlen követelésekkel, mert stratégiai céljuk volt, hogy — régi vágyukat teljesítve — hosszú távon a Rajnánál maradjanak. Mindez Németország megalázásának a politikáját is jelentette. Hasonló politikát lehetett tapasztalni a felső-sziléziai népszavazás után is. E szavazáson fölényes német győzelem született. Erre felfegyverzett lengyel bandák rohanták meg a német lakosságot, erőszakoskodtak, fosztogattak, gyilkoltak. A németek szabadcsapatokat szerveztek s azokkal verték ki az említett bandákat. A weimari kormány pedig — hogy kedvében járjon a franciáknak — a franciabarát sajtóval együtt a szabadcsapatok ellen lépett fel. Nem véletlen, hogy az egykori frontharcosok saját kormányuk tetteit szégyenletesnek mondották, miközben francia csapatok szállták meg Felső-Sziléziát. A francia megszállás egyébként is a büszke németek arcába kergette a vért. A Rajna-vidéken pl. kb. 150 000 francia katona (köztük 30 000 színes bőrű) teljesített szolgálatot. E katonák részéről — amint erről Hitler a Harcomban is megemlékezik — mindennaposak voltak a fosztogatások, a nőkkel szembeni erőszakoskodások.

A legsúlyosabb konfliktus mindamellett a Ruhr-vidék francia (és kis mértékben: belga) megszállásához kapcsolódik. 1922 végén Németország bejelenti a csődöt: képtelen a hadisarc további fizetésére. Erre a francia hadsereg bevonul Európa legnagyobb szén- és vasipari bázisára, a Ruhr-vidékre. A vidék német lakossága a passzív ellenállást, Anglia pedig a hallgatást választja, noha a német kormány elítéli a franciák akcióját. A passzív ellenállás azután aktívba megy át, az infláció pedig elszabadul: a német kormány képtelen lesz az infláció megfékezésére. A Ruhr-vidék francia megszállása, amely 1923 januárjában kezdődött, 1925 augusztusában ért véget.

Összességében véve a franciák az őket és Belgiumot állítólag fenyegető német imperializmus elleni védekezésről, a francia biztonságigényekről beszéltek, majd — a német jóvátételből való finanszírozással is — hozzáláttak az ún. Maginot-vonal fejlesztéséhez és katonai célú nemzetközi szerződéssel magukhoz kötötték Lengyelországot és Csehszlovákiát, a német államot keletről sakkban tartó, a győztesek oldalán helyet két szláv államot. Mindamellett a franciák németpolitikája egészében nem érte el célját Azzal, hogy a kíméletlen németellenességgel megszerkesztett békefeltételek teljesülését hasonló könyörtelenséggel kérték számon ill. igyekeztek véghez vinni, csak olajat öntöttek a tűzre, amit Versailles szított a német nép lelkében.

Hitler külpolitikai sikerei a háború előtt

A következőkben Hitler állítólagos háborús bűnösségét, vagyis a háborút megelőző időkben és a háború folyamán hozott döntéseinek erkölcsi tartalmát csupán lényegre törően taglaljuk. E terjedelmi szűkítést az a körülmény indokolja, hogy a kötetben szereplő beszédek és más anyagok döntően a hitleri Németország külpolitikai helyzetét tárják elénk, diplomáciai és katonai lépésekről, a háború előtt elért sikerekről, majd a második világháború kirobbanásáról, eszkalálódásáról adnak — ugyan korántsem teljes, de lényegében valósághű — képet.

Kétségtelen, hogy Németország nemzetközi helyzetében a 20-as évek második

felétől az első világháborút közvetlenül követő években tapasztalhatóktól eltérő fejleményeket lehetett megállapítani. Így pl. a jóvátételi kötelezettségek fokozatosan enyhültek, amit az 1924-ben elfogadott Dawes-terv, az 1928-as Young-terv, a Hoover-féle moratórium, végül a további jóvátételi fizetési kötelezettségeket teljesen megszüntető Lausanne-i értekezlet egymást követő fejleményei fémjeleznek. Hasonló javulást kínált a rapallói egyezség, amely a weimari köztársaság és a kommunista Szovjetunió között épített ki kölcsönösen előnyös kapcsolatokat (amelyeket azután a sztálini politika a kommunizmus németországi hadállásait felszámoló hitleri lépések hatására számolt fel). Előrelépésnek bizonyult az 1925-ös locarnói egyezmény is, amely a franciáknak a németekkel szembeni biztonságigényét elismerte ugyan, de a garanciát a francia-belga fegyveres erőről az angolok és olaszok nyújtotta nemzetközi bíráskodásra helyezte. Ugyanakkor ez az egyezmény sem változtatott sem a Rajna-vidék megszállásán, sem azon, hogy a megszállás időtartamának lejártával e terület demilitarizált övezet lesz. Mindezek ellenére sem állítható, hogy a hitlerizmus győzelme kizárólag a nagy világgazdasági válság (s az újabb német szociális nyomorúság) következménye lett volna. Bizonyos, hogy a németek korábbi súlyos nemzeti megalázottsága és a megalázó nemzetközi helyzet — noha enyhébb mértékű — továbbélése is szerepet játszott Hitler diadalában.

Hitler külpolitikai célja — attól kezdve, hogy 1919-ben megfogalmazta pártjának 25 pontos programját — az volt, hogy elérve a Versailles-i és a Saint Germain-i békeszerződések érvénytelenítését, teljesen helyreállítsa Németország állami szuverenitását, nemzetközi jogegyenlőséget és pl. német viszonylatban is a népek önrendelkezési jogának Wilson által meghirdetett érvényesülésére hivatkozva - megteremtse azt a Nagy-Németországot, amely az egymással összefüggő német népi tömbök által lakott területek közül csaknem az összeset egyetlen német-állami szervezetben egyesíti (kivételt képeztek a németek lakta távoli területek, valamint egyes németek lakta olyan peremterületek mint pl. Svájc, Dél-Tirol stb.). Ugyanakkor a Versailles által a német népre és államra rakott bilincsek összetörését Hitler úgy kívánta elérni, hogy Németország ne keveredjen ismét háborúba, a béke Németország körül fennmaradjon. Nyilvánvaló, hogy egy ilyen politika erkölcsi szempontból nem kifogásolható.

Hitler békeszeretete tehát adott volt, ami érthető egy olyan politikus részéről, aki maga is éveken át élte meg a háború borzalmait s akit e tapasztalatokon kívül történelmi ismeretei is arra tanítottak, hogy Németországok nem szabad háborúba — különösen nem egy kétfrontos háborúba — bonyolódnia. De adott volt a német felemelkedéssel kapcsolatos nagyszabású külpolitikai célja is, amit a hatalomátvétel után elérni törekedett: békés úton Nagy-Németország megteremtése. Ez a helyzet külpolitikájának taktikai részleteit illetően egyértelmű irányvonalat követelt: a szóban forgó célt nagy körültekintéssel, lépésről lépésre megközelíteni, megragadva a kínálkozó lehetőségeket, de sohasem kockáztatva egy olyan nemzetközi konfliktust, amely végzetes lehet a német nemzeti szocializmusra, ill. Németországra nézve. Hitler ezt a taktikát követte, éspedig 1939 őszéig sikerrel.

Van olyan nézet is, amely szerint Hitler sikerei lényegében arra vezethetők vissza, hogy későbbi ellenfelei megengedték neki e sikerek elérését, sőt, ösztönözték is a „sikeres" lépések megtételére, mégpedig azért, hogy tőrbe csalják Németországot. Vagyis Hitler sikerei valójában ellenfeleinek a sikerei. Hernádi Tibor előadása szerint pl. a hitleri külpolitika egyetlen séta az ellenfelei készítette csapdába és Hitlernél észszerűbben politizáltak — pl. a csehszlovák válság idején — az ellene összeesküvő tábornokok. Ennél is kedvezőtlenebb képet rajzol Hitlerről Mónus Áron, aki szerint a Führer a cionizmus botcsinálta ügynöke volt. Kétségtelen persze, hogy Hitler követett el hibákat, nem is kicsiket, pl. a háború első éveiben is (s ez akkor is információs vagy intellektuális negatívum, ha ellenfelei is követtek el hasonló hibákat, nagyobbakat is). Az is kétségtelen, hogy az összeesküvő titkos szervezeteknek (a szabadkőműveseknek, a bolsevistáknak pl.) vagy a konspirációra hajlamos egyes csoportoknak (pl. a judeokratáknak) általában nem kis helyzeti előnyük van a céljaikat nyíltan kommunikáló egyénekkel, csoportokkal, szervezetekkel szemben. De az is nyilvánvaló, hogy ezen az úton Hitlernek taktikailag okos lépései is voltak, hiszen tény, hogy Németország háborús

ellenfelei közül mindegyikben voltak olyan politikai erők is, amelyek hajlottak a béke megőrzésére s elfogadhatatlan az a nézet, hogy 1933-tól Angliában, az USA-ban vagy akar a Szovjetunióban kizárólag olyanoknak lett volna politikai befolyásuk, akik Hitlert, ill. Németországot egy véres háborúban tönkre akarták zúzni. Végül is az egyes országokban igen különböző politikai (stratégiai és — kivált — taktikai) irányzatok hatottak (és hatnak ma is) és az államok közötti kölcsönhatások során az egyes irányzatok közötti erőviszonyok is folyamatosan változnak. Egészen más politikát képviselt a hitleri Németországgal szemben — legalább is jó ideig — Lloyd George, mint pl. Churchill és Eden. De önálló politikai irányvonal jellemezte N. Chamberlain-t vagy Halifax-ot, netán Attlee-t is az ún. német kérdés megítélésében. A második világháború tehát nem volt előre elrendelt eseménysorozat és pl. Európa 1934. évi helyzetéből egyáltalán nem következett szükségképpen az, ami 1939. szept. 3-án beköszöntött. Hitler hatalomrajutása után a nemzetközi judeokrácia pl. kétségtelenül sokat tett a hitlerizmus, ill. a hitleri Németország tönkretétele érdekében, de ezeknek az erőfeszítéseknek más erőtényezőkkel is integrálódniuk kellett, különben aligha váltak volna sikeressé.

Összefoglalóan tehát azt kell mondanunk, hogy ugyan nemcsak Hitler ellenfelei követtek el hibákat, de ő maga is, azonban mindvégig volt esély egy másfajta történetre, arra is pl. hogy ne robbanjon ki háború egyfelől Németország és másfelől a többi fejlett európai nagyhatalom és szövetségeseik között, sőt arra is, hogy ha már kirobbant a világháború, azt Németország ne veszítse el.

A teljes német szuverenitás és jogegyenlőség békés visszaszerzése

Az első német lépés egy alaptalan francia vád határozott hangú visszautasítása és ennek kapcsán a német külpolitika nyilvános hitleri megfogalmazása volt.

A nemzetiszocialista hatalomátvétel után a franciák azt a vádat támasztották, hogy Németország az SA és az SS szervezésével az ország militarizálását hajtja végre, és erre hivatkozva katonai lépéssel fenyegetőztek. Ezt a német külügyminiszter visszautasította, egyszersmind Hitler a birodalmi gyűlésben 1933. máj. 17-én tartott — a kötetben is szereplő — nemzetközi figyelemre számot tartó beszédében meghatározta Németország hosszú távú külpolitikáját. Mindenekelőtt rámutatott a Versailles-i béke bűnös voltára, arra, hogy e szerződés — attól eltekintve, hogy szerzői maguk is előrelátták revíziójának szükségességét és maguk adták meg a jogi alapot a szerződés revíziójára a vonatkozó cikkelyben — nem a népek józan belátására, hanem a tudatlanságra és az értelmetlen szenvedélyre épült. A szerződés a népek önrendelkezési jogára hivatkozik, de nem vonja le ebből a megfelelő következtetést, azt ti., hogy az állami határoknak a népi-nemzeti határokhoz kell igazodniuk. A nemzetközi jólétre is károsan hatott, hogy Németországgal szemben olyan jóvátételi feltételeket szabtak, amelyek tönkretették a jóvátételt fizető ország belső gazdasági életét. (Németország — mint említettük — a jóvátételt csakis exportjából teljesíthette. Ez viszont — mint Hitler rámutat — korlátozta a győztes országok kivitelét. Ezen a német export korlátozásával s az emiatt veszélybe sodort jóvátételi fizetések külföldi meghitelezésével igyekeztek segíteni. Ez nagy kamatterheket eredményezett, ami csökkentette a német felvevőpiacot. Németország szinte az „öngyilkosságig menően" teljesítette jóvátételi kötelezettségeit, s ez és a világpiaci árverseny végül is a nemzetközi gazdagság összeomlására vezetett. Az eredmény: sok millió munkanélküli.

Abszurd helyzet az is - folytatja Hitler - ha az egyes országokat szinte örök időkre aszerint különböztetik meg egymástól, hogy „győztes" vagy „legyőzött" országról van-e szó. „A szerződéseknek — mondja — csak akkor van belső értelmük, ha az igazi és őszinte egyenjogúság elvéből indulnak ki." A legyőzöttek leszerelése, miközben a győztesek fegyverben maradnak, az előbbieket védtelenné teszi, ami a béke fenyegetése. Márpedig a problémákat erőszakkal, háborúval megoldani nem lehet. Az új bizonytalanság, új gazdasági válság és új háborúk a mai társadalmi és állami rend olyan mérvű összeomlásához vezetnének, amely egész

Európát taszítaná egy kommunista káoszba. A franciák által inkriminált szervezetek valójában csak népnevelő jellegű, testnevelő célzatú s legfeljebb a rendőri feladatok ellátásának megsegítésére képes olyan testületek, amilyeneket a „győztesek" a saját haderejükbe nem sorolnak be Ráadásul Németország — jelenti ki Hitler — hajlandó nemzetközi szerződéseket kötni pl. a támadó fegyverekről való lemondás érdekében s bírálja azt a francia és lengyel álláspontot, amely önnön fegyverkezésüket a német betöréstől való félelemmel indokolja. Ez a félelem ti. csak akkor lenne indokolt ha Németországnak modern támadó fegyverei lennének, pl. nehéztüzérsége, tankjai, bombavető repülőgépei, mérges gázai. Ilyenekkel viszont — a környező országokkal ellentétben — nem rendelkezik. Ha pedig — annak kihasználásával, hogy Németország a Népszövetség tagja — többségi döntéssel továbbra is folyamatosan megbélyegeznék és szankciókkal fenyegetnék, mégpedig pusztán azért, mert követeli az általános leszereléshez fűződő Versailles-i előírások megvalósulását, akkor mint független és szuverenitására büszke nemzet — jóllehet továbbra is békeszerető maradna — megfontolná a Népszövetségből való kilépését.

Hitlernek e beszéde egy nyílt, becsületes, békét akaró, de országa szuverenitásához és jogegyenlőségéhez törhetetlenül ragaszkodó államférfi határozottságról és erőről tanúskodó megnyilatkozása volt. A beszéd lényegében követi a Harcomban is már kifejtett nemzetközi orientációt.

Ez egyrészt abból indul ki, hogy Angliának nem áll érdekében egy újabb német-brit háború, amit akkoriban világosan látott nem egy brit államférfi is. Ez és az angolok hagyományos európai egyensúly-politikája magyarázza, hogy nem sokkal a Versailles-i békekötés után már félreérthetetlen volt: az angolok mérsékelni igyekeznek a franciáknak a németeket szélsőségesen kizsákmányoló és megalázó politikáját. Anglia megakadályozta pl. a Rajnavidéknek Németországtól való elszakítását, szembehelyezkedett a franciák szorgalmazta Rajna-vidéki szeparatizmussal, kárhoztatta a Ruhr-vidék francia megszállását és a jóvátételi kötelezettségek enyhítése mellett szállt síkra. Hitler pedig — s ez nemcsak a Harcomból, de az általa hatalomra kerülése után folytatott politikából is kiderült — nem óhajtott a nyugati országokkal konfliktusba kerülni és kifejezésre juttatta: tiszteli az angol népet, elismeri a hatalmas angol birodalom érdekeit, a brit érdekszférát. Ugyanakkor — noha hangsúlyozta, hogy a kommunizmus felszámolását Németország belügyének tekinti és nem óhajt a Szovjetunióval rossz kapcsolatokat — tapasztalni volt kénytelen, hogy szovjet részről elhidegülés, a korábbi jó kapcsolatok befagyasztása következett be. Az angolokhoz fűződő remélt jó kapcsolatokon, valamint az olaszokhoz fűződő világnézeti-politikai rokonságon túlmenően ez is igényelte azt - a Harcomban már ugyancsak kedvező távlattal rajzolt - külpolitikai orientációt, amely Németországot a jó olasz kapcsolatok fele mozdította el. Angliával és Olaszországgal az oldalán, szemben Franciaországgal, Lengyelországgal és a Szovjetunióval - ez volt Németországnak a meghatározó erejű európai nagyhatalmak kontextusában az a távlati helyzete, amelyet Hitler ekkor lelki szemei előtt látott. Ezt a koncepciót látszott erősíteni a Mussolini által kidolgozott leszerelési négyhatalmi (Angliát, Franciaországot, Olaszországot és Németországot érintő) egyezmény elfogadása az 1933 júliusában kötött 10 évre szóló római szerződésben. A szerződés a leszerelési konferenciák intézményesítését s a leszerelés érdekében a szóban forgó európai „négy nagy" őszinte együttműködését írta elő. (Ez volt az első nemzetközi szerződés, amit Hitler aláírt.) Hitlernek az általános leszereléssel, ill. a német jogegyenlőséggel kapcsolatos reményeit azonban az angol külpolitika fordulata romba döntötte. Egyrészt a (londoni székhelyű) Zsidó Világkongresszus és a brit politikai elit jó kapcsolatának, másrészt a németekkel szembeni hagyományos, de alaptalan brit bizalmatlanságnak, végül az új német rend angol nézőpontból tekintett idegenségének (a meghirdetett antijudaizmusnak, az autoritárius vezéri államrendszernek) betudhatóan az 1933 októberére kitűzött leszerelési konferenciát megelőzően egy angol-francia-amerikai titkos megállapodás született, amelynek értelmében Németországot próbaidőre bocsátják és javaslatait elvetik. Hitler reakciója nem maradt el: Németország bejelentette, hogy visszalép a konferenciákból s májusi előrejelzésének megfelelően kilép a Népszövetségből. Lloyd George pedig azt írta a németek egyenjogúságának angol megtagadásáról, hogy az „a világtörténelem legszégyenletesebb, becstelen

szerződésszegése". Németországnak a Népszövetségből való kilépéséről a birodalomban népszavazást tartottak, amelyen — mint említettük — a kilépés mellett szavazott a lakosság 95%-a.

A kilépést Németország részéről békeszeretetről tanúskodó — megnemtámadási szerződések kötésére irányuló — kezdeményezések követték a szomszédos államok, pl. Franciaország felé. Kedvező válasz egyedül Pilsudskitól érkezett: 1934. jan. 26-án aláírták a 10 évre szóló német-lengyel megnemtámadási szerződést. Hitler ennek igen nagy jelentőséget tulajdonított, hiszen már a Harcomban arról szólt, hogy (az akkori helyzetben) a lengyel hadsereg egyenlő egy francia hadsereggel, amelyet a Visztula partján helyeztek el. A nyugati hatalmak, amelyeknek a lengyel hadsereg szerepéről vallott hadászati elképzelését Hitler a jelek szerint helyesen ismerte fel, továbbra is fegyverkeztek, sőt, 1935. márc. 15-én Franciaországban meghosszabbították a katonai szolgálati időt is. Másnap Németországban közzétették az általános védkötelezettségről, a véderő (Wehrmacht) kiépítéséről szóló törvényt, ami egyet jelentett azzal, hogy a következő időszakban Németország is fegyverkezni fog. Ezzel párhuzamosan a német kormány kijelentette, hogy nem törekszik katonai hegemóniára és a német becsület és a birodalom szabadsága védelmén túl sose fog menni. Olyan elővigyázatossági intézkedésről volt hát szó, amelynek megtételét mellőzve (akkor amikor a többi európai hatalom fegyverkezik) csak azt érhette volna el Németország, hogy kockáztatja szuverenitását, morális értékeit, anyagi biztonságát. A Nyugat — álságos — válasza: Németország megszegte a Versailles-i szerződést Franciaország pedig 1935. máj. 2-án barátsági szerződést kötött azzal a Szovjetunióval, amely ekkor már a Népszövetségben politizált, mégpedig a legélesebben németellenes hangon. Ezt aligha lehetett másként értékelni, mint egy Németország bekerítésére irányuló lépést. Hitler máj. 21-i — a birodalmi gyűlésben elmondott nagy békebeszédében megfogalmazott — viszontválasza: nem Németország szegte meg először a Versailles-i szerződést, hanem azok a nyugati hatalmak, amelyek nem voltak hajlandók leszerelni, miközben Németországot leszereltették és diszkriminálták. A béke közös biztosításában Németország továbbra is hajlandó részt venni és Versailles területi revízióját — amelynek szükségességét az NSDAP megalakulása óta hirdeti — csakis békés eszközökkel kívánja elérni. Továbbra is hajlandó szomszédaival megnemtámadási szerződést kötni, fegyverkezésében mindazokat a korlátozásokat elfogadni, amelyeket szomszédai maguk is elfogadnak, hajlandó légügyi egyezményt kötni más államokkal. Javasolja a repülőgépről való bombavetés betiltását, a legnehezebb fegyvernemek kiküszöbölését, a tüzérségi eszközök űrméretének korlátozását, a hadihajók minden nemének és a közvélemény — sajtó, film és színház útján történő — mérgezésének betiltását.

Anglia irányában a hitleri békeprogramnak lett is eredménye: 1935. jún. 18-án megkötötték az angol-német flottaegyezményt, amelynek értelmében a német hajóhad ereje a brit erőnek 35%-át érheti el. Franciaország reakciója azonban az len, hogy az említett francia-szovjet szerződést 1936 februárjában a francia parlament ratifikálta. Ezzel Franciaország egy olyan nemzetközi szerződést ratifikált, amelyet a kommunizmus nemzetközi elterjesztésére létrehozott állammal kötőn s amelynek alapján a két állam külpolitikai összehangolása egy központból, mégpedig nem Párizsból, hanem Moszkvából várható. Mindenesetre a külpolitikai lépések, majd válaszlépések eszkalációjában a német reakció igen gyors volt: 1936. márc. 5-én a németek bejelentették, hogy a szovjet-francia szerződésre tekintettel Németország — határainak biztonsága érdekében — helyreállítja a rajnai terület feletti közvetlen szuverenitását: a bejelentést követően két nap múlva a Wehrmacht bevonult a demilitarizált Rajna-vidékre. Azzal együtt, hogy a Saar-vidék egy menetrendszerűen bekövetkező, de lelkesült népszavazással visszatért a német államba, ez jelentős határozott mozdulatot fejezett ki a német állam és nemzet felegyenesedésében, mégpedig ugyancsak egy békekezdeményezéssel ötvözve: a német kormány javasolta, hogy egyrészt Németország, másrészt nyugati szomszédai (Franciaország, Belgium, Hollandia) a német határ mentén hozzanak létre egy azonos nagyságú jelentősebb demilitarizált övezetet és Németország, ill. Franciaország és Belgium kössenek 25 évre szóló megnemtámadási szerződést s azt kezesként írja alá Anglia és Olaszország is. A német kormány egy olyan nemzetközi légügyi egyezmény megkötését is javasolta, amely kizárná a támadó repülőgépek használatát.

A német javaslat egyértelműen tükrözi azt, ami ezekben az években a német külpolitikára folyamatosan jellemző volt: a törekvést Németország szuverenitásának, egyenjogú nemzetközi helyzetének visszaszerzésére valamint a törekvést a béke biztosítására. Ebben a „győztesek" csak részien bizonyultak partnernek, Franciaország, a Szovjetunió és pl. Csehszlovákia sehogyan sem.

Nagy-Németország megteremtése, München szelleme

A szóban forgó időszakban kiéleződött a feszültség Németország és Ausztria között, mégpedig azért, mert az osztrák kormányzat — a miatt, hogy az Ausztriában egyre erősebb nemzeti szocialista irányzat a hitleri Németországgal való egyesülést, az osztrák lakosság körében egyre ellenállhatatlanabb vágy megvalósulását szorgalmazta — a Seyss-Inquart által vezetett osztrák nemzeti szocialisták ellen büntető intézkedéseket igyekezett foganatosítani. A feszültség elhárítására Hitler és Schuschnigg osztrák kancellár megállapodást kötött, amelynek értelmében Hitler elismeri a független, német, keresztény és autoritárius Ausztria teljes politikai szuverenitását, cserébe pedig Ausztria általános amnesztiában részesíti nemzeti szocialistáit. Ezután Seyss-Inquartot belügyminiszternek nevezték ki, aki az amnesztiát végre is hajtotta. 1938 februárjának végén azonban Schuschnigg egy pálfordulást tett: egy beszédében meghamisította Hitlerrel kötött megállapodását, betiltotta a Linzbe tervezett ún. német napot, majd bejelentett egy gyorsan végrehajtandó népszavazást abban az országban, amelyben már hosszú évek óta se választásokat, se népszavazást nem tartottak. A hatalmi eszközök nagy részét továbbra is birtokló klikkére támaszkodva egy oly népszavazást készített elő, amely csaláson alapult volna: a szavazás végeredményét már előre kinyomtatták s olyan szavazó cédulákat osztogattak, amelyeken csak „igen"-nel lehetett szavazni. Kiderülvén a turpisság, a népi felháborodás Schuschniggot lemondásra kényszerítette, a Seyss-Inquart vezetésével alakult új osztrák kormány pedig a polgárháború elkerülése végett a birodalom katonai segítségét kérte. Hitler a kért támogatást megadta, Ausztria pedig az osztrák nép egyre fokozódó lelkesedése mellett 1938. márc. 12-én egy csepp vér kiontása nélkül a Német Birodalom részévé vált. Hitler a lakosság ujjongó lelkesedése mellett vonult be Bécsbe, és szinte bizonyos, hogy az ausztriai születésű, ízig-vérig német népiségű Führer életének ez volt a legboldogabb napja (mint pl. Wesselényinek 1848. április 11-e, amikor is a magyar király szentesítette Magyarország és Erdély egyesülését). Ezzel a lépéssel Hitler egyszersmind tovább is fejlesztette Bismarck életművét, amely a Német Birodalomnak az ún. kis német koncepció alapján való létrehozását jelentette. Az Anschluss-szal győzött a „nagy német" koncepción alapuló német állami integráció eszméje. Az ezután megtartott népszavazás" Anschluss mellett csaknem 100%-os volt a lakosság kiállása (ezen a referendumon érte el Hitler a kiemelkedően legjobb eredményt) és ily módon bebizonyosodott, hogy Ausztria népe - önrendelkezési jogát gyakorolva - német népiségéről és a többi német népcsoporttal való egyesülésének feltétlen óhajtásáról tesz tanúságot. Nem meglepő, hogy a nyugati nagyhatalmak egyetlen tiltakozás nélkül vették tudomásul a Saint Germain-i szerződésnek és a Versailles-i szerződés 80. cikkelyének kimúlását.

Mondható: Ausztria szinte érett gyümölcsként pottyant Hitler ölébe. Mi volt azonban a helyzet az ún. szudétanémet kérdéssel, ami éles fénybe állította azt a tényt, hogy a különböző országokban különböző felfogású politikai erők működnek, amelyeknek különböző hazai (ill. nemzetközi) befolyásuk van.

Angliában a politikai elit egyik — a németekkel szemben megértő, "békepárti" — része nemcsak az Anschluss-ig terjedően, de a szudétanémet válság óráiban is kitartott a németekkel való megegyezésnek, a béke megőrzésének a politikája mellett. Ebben döntő érvként szerepeltek: az országnak a hajdanvolt daliás idõkénél gyengébb gazdasági teljesítménye, a gyarmatok függetlenségi törekvései folytán növekvő gondjai, annak belátása, hogy a németekkel vívott újabb háború — már csak Németország új keletű fegyverkezésénél fogva is — aligha nyerhető meg az USA olyan segítségnyújtása nélkül, amely Angliát ennek az egyre nagyobb súlyú hatalomnak az adósává, lekötelezettjévé tenné, valamint az, hogy a francia-

szovjet szerződés valóban a szovjet közép-európai behatolásával fenyegethet, amivel szemben viszont a nemzetiszocialista Németország hathatós ellensúlyt képezhet. A szóban forgó politikai elitnek egy másik része — nagy mértékben a tőke- és sajtóhatalom nagy része fölött uralkodó judeokrata köröktől is ösztönözve — gyakorlatilag már a hitleri hatalomátvételtől kezdve a német állam lerombolásában látta a kívánatos kibontakozást. Ez utóbbi körök törekvései összhangban voltak a Roosevelt-csapat és a szovjet vezetés között — judeokrata közvetítéssel szövött — szálakkal, ill. azokkal az amerikai-szovjet törekvésekkel, amelyek a hosszú távú bolsevista világhatalmi és amerikai világpiaci célok megvalósulása érdekében közép távon a hitleri állam lerombolását célozták. Számításaik szerint ennek nyomán Németország a Nyugatnak ismét engedelmes eszközévé alázott országgá, a német nép pedig szorgalmában és tehetségében nagy hatásfokkal kizsákmányolt néppé válhat. Politikájuk eszköztárába tartozott pl. a Szovjetuniónak a Népszövetség számára való szalonképessé tétele vagy pl. — szovjet részről és később — a moszkvai perek sorozata.

A feltétlenül németellenes brit csoport 1938 tavaszán még úgy látta, hogy Németország leverésében Angliának nem kell közvetlen szerepet vállalnia, a ködös Albion megmaradhat a homályos háttérből irányító hatalom szerepében: a gesztenyét majd kikaparja más a tűzből. E csoport egyes tagjai azt képzelték: vágyuk úgy teljesülhet, hogy a Szovjetunió és Németország között - az Anschluss-t követő helyzetben pl. Csehszlovákiának a Szovjetunió által nyújtott segítséggel — háború robban ki, amelyben Németország veszít, esetleg a szovjet meggyengülésével párhuzamosan, ami sokuk szerint ugyancsak kívánatos lenne.

Franciaország - tudomásul véve, hogy a Versailles-i diktátum, a német nép elnyomásának, kizsákmányolásának és megalázásának politikája végképp kudarcot szenvedett és a német hatalom gyors ütemben nő a francia erőtényező fölé —— a maga politikáját a Maginot-vonalra, Franciaország és Belgium különleges kapcsolatára, a csehszlovák—francia, a változatlanul fennálló lengyel-francia, a viszonylag új szovjet—francia szerződésekre és főként a hagyományos brit-francia barátságra igyekezett építeni s ebben az újfajta biztonságában teljesen alárendelte magát a brit szempontoknak. Lengyelország a német—lengyel, valamint a francia—lengyel szerződésekre támaszkodva s tartva a Szovjetunió közép-európai behatolásától az óvatos kívülálló pozíciójába helyezte magát és megtagadta a szovjetnek azt a kérését, hogy a Csehszlovákia megsegítésére siető Vörös Hadsereg átvonulhasson Lengyelországon. Csehszlovákia hatalmas nyugati támogatóiban bízott, hiszen a szudétanémet kérdés feszültté válásakor arra nem is gondolhatott, hogy egy esetleges csehszlovák-német háborút egyedül vívjon meg (a szovjet segítségre sem gondolhatott komolyan, éppen a lengyelek magatartása miatt). A Szovjetunió még nem készült fel eléggé egy európai háborúra s ezért — noha Lengyelországot azzal fenyegette, hogy ha nem engedi át területén a Csehszlovákia megsegítésére induló Vörös Hadsereget, akkor erőszakot fog alkalmazni — valójában még nem akart háborúzni.

A szudétanémet területet, amelyet gyakorlatilag csak németek laktak, a Versailles-i diktátum keretében juttatták a győztesek a Habsburg-birodalom szétverésekor mesterségesen létrehozott szláv (csehszlovák) államkreatúrának. A kiindulópontot az a fikció képezte, mely szerint van egy csehszlovák nemzet. Holott csak csehek és szlovákok vannak s ez utóbbiak hallani sem akartak a csehekkel közös államukról, amelyben ők csak alárendeltek lehettek. A németek délkeleti irányból való sakkban tartása végett a „csehszlovák" államot megerősítendő az alá 3,5 millió németet, csaknem egy millió magyart, lengyel, ruszin százezreket rendeltek. A cseh-morva területen élő 3,5 millió németből 3 millió egy tömbben élt az ún. szudétanémet területen. Versailles után ezeknek a németeknek az önkormányzatra irányuló törekvéseit terrorral fojtották el, megalázták és gazdaságilag ellehetetleníteni igyekeztek a szudétanémet társadalmat: iparvállalataikat elcsehesítették, a német birtokokat kisajátították, az érintett területekre kb. egynegyed millió cseh lakost telepítettek be. A rossz sorban élő szudétanémetek a hitleri Németország prosperitását látva tömegesen települtek át a birodalomba, miközben szudétanémet földön egyre erőteljesebben bontakozott ki a nemzeti szocialista mozgalom. A

szudétanémetek vezére, Henlein az év tavaszán - felbátorodva az Anschluss sikerén - népének jogegyenlőséget és önkormányzatot követelt, a csehek viszont erőszakos akciókkal fokozták a német lakosság elnyomását. Szept. 13-án pl. a cseh kormány már ki is hirdette az ostromállapotot. Mussolini népszavazást követelt a Szudétaföld hovatartozásáról és azt hangoztatta, hogy a centrifugális erőktől feszített mesterséges csehszlovák állam csak erőszakkal tartható fenn. Henlein túlment a népszavazás követelésén és a Szudétaföld és Csehszlovákia szétválását, az előbbinek a német birodalomba való integrálását követelte. Ezekben a hónapokban a cseh elnyomó intézkedésekre reagálva kb. negyed millió szudétanémet menekült a birodalomba.

Hitler mindvégig félreérthetetlenül kiállt a szudétanémetek törekvése mellett, akkor is, amikor ez a kiállás szeptember elején egy pillanatra olyan háborúval fenyegetett, amelyben Németországnak egy erős Csehszlovákiával és a cseheket támogató angol-francia koalícióval kellene számolnia. A befolyásos brit körök ti. háborúval fenyegették meg Németországot. Ez fenyegetés azonban — Németország szerencséjére — üres maradt. Ha ekkor kitör egy ilyen háború, Németország minden bizonnyal súlyos vereséget szenved. Ennek a veszélynek a felismerése hozta össze egyébként azt a bizonyos néhány tábornokot arra szövetkezve, hogy Hitlert az útból eltávolítva megakadályozzák Németország háborúba keveredését és vereségét Chamberlain azonban — egy gyors fordulattal feledtetve korábbi fenyegető nyilatkozatát — engedett Hitler meghívásának, majd elfogadva Hitler okfejtését — a franciákkal együtt — felszólította a cseheket a szudétanémet terület átadására. A prágai kormány először elfogadta az angol-francia ajánlatot majd — a fordulatot egy ellenfordulattal hatástalanítani igyekvő — Benes döntésére változtatott álláspontján, mozgósította a cseh katonaságot, amely behatolt a németek lakta területekre s ott tűzharcot kezdeményezett. Háborúra azonban mégsem került sor, mert Chamberlain (és Daladier, Mussolini) — engedve a Führer újabb meghívásának — Hitlerhez utazott, majd a „négy nagy" megkötötte a müncheni egyezményt.
Chamberlain, aki az év folyamán ingadozó magatartásával tűnt ki, végül — megmentve Hitlert is az ellene szőtt összeesküvés következményeitől — a „béke angyalává" lépett elő, feltételezhetően abból kiindulva, hogy egy német-csehszlovák viszály a németellenes tartalék szerepére szánt Lengyelországot a németek oldalára állíthatja és már ekkor abban bízva, hogy Hitlert rövidesen egy Németország vereségével végződő orosz-német (s ezzel Oroszországot is meggyengítő) háborúba lehet sodorni. Benest, aki távozott a csehszlovák állam éléről — a későbbiek tükrében — minden bizonnyal azzal győzték meg, hogy most a németekkel szemben a behódolás politikáját kell választani és az elkerülhetetlen háborúnak a nyugati hatalmak szempontjából győzelmes befejezését követően Csehszlovákia mindent visszakap majd (ezt a szovjetek is megígérték a cseheknek azzal a korlátozó feltétellel, hogy Kárpátaljának az ő kezükre adásával a csehek tehetőséget nyújtanak nekik arra, hogy megvessék lábukat a Kárpát-medencében). Így a cseh vezetés, amely jelentős iparra, hadseregre támaszkodhatott és ennek tudatában először mozgósította a hadsereget, végül is elfogadta a müncheni egyezményt.

Maga a müncheni egyezmény nemcsak az 1938-as évnek, de az európai békének legnagyobb sikerévé is válhatott volna. Csehszlovákia megkurtítása, a szudétanémet területnek a Német Birodalomhoz csatolása több volt a Versailles-i békediktátum halálos megsebzésénél. A tisztesség, az igazságosság diadala is volt, mert érvényre juttatta a népek jogegyenlőségét, önrendelkezési jogát. Túl azon, hogy igazolta a Führer kockázatvállalását s egyidejűleg a hitleri külpolitika erkölcsiségét, olyan távlatot nyitott, amely a „négy nagy" további együttes fellépésének reményével lehetőséget adott nemcsak az európai államok területi szuverenitásának az igazságosság jegyében való átrendezésére az európai béke megőrzésének körülményei között, de arra is, hogy megakadályozza az Európán kívüli hatalmak Európa fölötti uralmát, mindenekelőtt az ázsiai típusú barbár bolsevizmus betörését Európába. Végül ez az év Hitler egyik legsikeresebb esztendejét is jelentette: Ausztria csatlakozásával, a szudétanémet területnek a birodalomba való integrálásával döntő lépések történték a nagy álom: Nagy-Németország megvalósulása felé. Ugyanakkor ez az év még tartogatott egy nagyjelentőségű lépést a nemzetközi béke megszilárdításának útján. 1938. dec. 6-án a francia és a német külügyminiszter megállapodást

kötött, amely a kibékülés szellemében fogant s többek között tartalmazta Németország végérvényes lemondását Elzász-Lotaringiáról, ill. azt, hogy a jövőben minden olyan kérdést, amelyben kettejük között vita támad, közös konzultáció alapján fognak megoldani.

Ki a felelős a második világháború kirobbanásáért?

Még meg sem száradt a tinta a müncheni egyezményen, amikor a nemzetközi (főként: angol) sajtó judeokrata ösztönzésre — a Kristályéjszaka apropóján arról is cikkezve, hogy Németországban pogromokra került sor — összehangolt kampányt indított Németország ellen. A németellenes sajtótámadások természetesen nem korlátozódtak az antiszemitizmus-vádakra, folyamatos volt a hitleri Németországnak, mint (jövendő) agresszornak a megbélyegzése és megkezdődött annak híresztelése, hogy Németország következő célpontja, áldozata Lengyelország vagy maradék Csehszlovákia lesz. Mindez összefüggött azzal az angolszász taktikával, amelynek értelmében Anglia nem nyílt sisakkal támad, hanem — miközben felkészül a háborúra — ellenfelét mással provokáltatja, vagyis más állam(ok) közreműködésével, más államokat harcoltatva ellenfelét abba a helyzetbe hozza, hogy az kénytelen legyen támadni. Az ilyen taktika magyarázata: a népek nem fogadják el a támadó háborút (hol volt ekkor már Európa 1914-től, amikor a háború kitörését mindenütt nagy lelkesedéssel üdvözölték a népek) s így arra kell törekedni, hogy az ellenfél, az adott esetben Németország, támadjon. Ha ez bekövetkezik, a nemzetközi sajtó nagy része, ill. az általa is befolyásolt hazai és nemzetközi közvélemény részéről már évek óta amúgy is agresszív szándékokkal vádolt Németországot a népek aktuálisan is agresszornak fogják tekinteni.

Alig múltak el a „müncheni napok", az angol (és francia) politikai elitnek a judeokratákkal is összefonódó körei tehát máris megkezdték Németország bekerítését, amire jó ürügyet szolgáltattak azok az információk, amelyek Németország gyors fegyverkezéséről tájékoztattak. Ezekben az információkban persze túlzások is voltak: Németország ekkor meg messze nem érte el potenciális nyugati ellenfelei egyesített katonai erejét és meg 1939 májusában is csak a felénél tartott a hitleri hatalomátvétele nyomán ledolgozott 10 éves fegyverkezési programnak. Mindenesetre 1939 kora tavaszán az angol-francia politikusok megkezdték Varsó, Moszkva és Bukarest "puhítását". Hitler erről tudomást szerzett s ezzel egyidejűleg felvette a kapcsolatot a szlovák szeparatista erőkkel.

1939 márciusa az európai történelem igen jelentős hónapja volt. Maradék Csehszlovákiában a lappangó nemzetiségi ellentétek egyszerre csak nyílttá váltak és kiéleződtek: a fél millió Csehszlovákiában maradt német ellen represszióra került sor, a prágai kormány hívei és a szlovák, ill. ruszin nemzeti erők összecsaptak egymással. Csehszlovákia a zűrzavar és polgárháború szélére sodródott. Ebben a helyzetben a csehek elmozdították Tiso szlovák miniszterelnököt, aki Hitlerhez fordult segítségért, majd az új csehszlovák államfő és a külügyminiszter — a polgárháborút megakadályozandó — szintén Hitlertől kért találkozót. Ez utóbbi megbeszélésen gyorsan megszületett az eredmény: az említett cseh politikusok Hitler oltalma alá helyezték a cseh-morva népet. Megalakult a Reichsprotektorat für Böhmen und Mähren, amelyben az itt élő németek a birodalmi németekkel kerültek egy státusba, a csehek és morvák pedig mint a protektorátus polgárai élhették a maguk önálló népi életét a Német Birodalom keretei között, a birodalom felügyelete alatt (a protektorátus feje államfői jogokat kapott, egy képviselője tagja lett a birodalmi kormánynak, a birodalmi felügyelet kiterjedt a közlekedésre, a postára, a távírásra és a belső rendfenntartó szervekre). A hagyományos cseh jog érvényben maradt, és a fizetőeszköz is maradhatott a régi. Szlovákia kikiáltotta függetlenségét, de határainak egy 25 évre szóló német garantálásával a Német Birodalom védnöksége alá helyezte magát, Magyarország pedig visszaszerezte ősi földjének egy részét: Kárpátalját, Mindezért Hitlert aligha érheti erkölcsi elmarasztalás, hiszen nem ő provokálta ki a csehek felajánlkozását, ő csak segítséget adott egy felkérésre egy polgárháborús helyzetben, ráadásul az új szerződés a cseh népnek olyan

körülményeket teremtett, amelyekért e nép csak hálás lehet sorsának. Cseh- és Morvaország hat éven keresztül a béke szigete volt Európában, a német hadsereg bevonulása vértelen volt, a háború végén pedig szinte harcok nélkül tették le a fegyvert Schörner viszonylag épen maradt hadseregének katonái (akiknek lefegyverzésében részben éppen a vlaszovisták tevékenykedtek, bár a szovjet kegyetlen bosszújától ez sem mentette meg őket). Másfelől Hitler ezúttal ügyesnek is tekinthette magát: az angol-francia blokk elveszítette a cseh haderőt és az ipart, ami a továbbiakban a német hadipotenciált gyarapította. (Annak, hogy a csehek pl. angol biztatásra fel-kínálkozásukkal csapdát állítottak volna Hitlernek, ellentmond, hogy csapdát másként is lehetett volna állítani, mint egy ilyen veszteség árán.)

Németország az 1938-as őszi csehszlovákiai válság megoldásának folyamatában még "jó" együttműködő partnerre talált Lengyelországban, amely szintén gyarapodáson esett át a csehszlovák államnak juttatott több százezer lengyel hazatérésével". Ekkor Hitler úgy gondolta, hogy eljött a pillanat a Danzigra nehezedő lengyel nyomás, ill. az áldatlan kelet-poroszországi helyzet megszüntetésére s ezzel a Versailles-i rendszer lényeges maradékának is a kiiktatására. Először 1938. okt. 24-én, majd 1939. jan. 26-án, ill. márc. 21-én a németek azt a kívánságukat fogalmazták meg, hogy Danzig (ahol a lakosság 98%-ban német) egyesüljön a német birodalommal, ugyanakkor épüljön egy területenkívüliséget élvező autóút és vasút a német és a keletporosz területet egymástól elválasztó lengyel korridoron át, valamint a lengyelek számára a danzigi területet Lengyelországtól elválasztó Kelet-Poroszországon át egy hasonló köz- és vasút. A német ajánlat Gdynia kikötőjének német segítséggel végzett kiépítésére is vonatkozott. Ez az ajánlat kifejezetten nagylelkű volt hiszen német előnyt csak Danzigra vonatkozóan - ráadásul kiegyenlítéssel - tartalmazott és messze nem jelentette a Versailles-i diktátum által a lengyeleknek juttatott német népi területek visszacsatolásának igényét. (Versailles révén Lengyelország közel fél Magyarországnyi területet és több, mint 2 milliós németajkú lakosságot kapott és amikor Felső Sziléziai választási csalással két részre osztották, a lengyel résznek juttatták a szénkészlet 90%-át, az acélművek 84%-át, a vaskohászat 67%-át.) Érthető tehát, hogy ilyen ajánlatot csak egy olyan német államfő tehetett, akiben a német nép határtalanul megbízott.

Ugyancsak 1939 márciusában történt, hogy a Versailles-i békében Litvániának adott — német lakosságú — Memel-vidék a bölcs litvánok egyetlen gesztusával ismét a birodalom részévé vált. Ez a Cseh-Morva Protektorátus létrehozásával (amelynek nyomán a csehek államiságuk tekintetében messze többet kaptak, mint amennyit a Habsburg-birodalom nyújtott nekik, noha — teljes állami függetlenségükről való lemondásukkal — meg lettek fosztva attól a lehetőségtől, hogy bizonyos nemzetközi erők hivatalos vagy informális felhatalmazásával maguk alá gyűrjenek más népeket) azt eredményezte, hogy a Versailles-i szerződés súlyos hibái közül már csak a lengyelekkel kapcsolatos hiba várt orvoslásra.

A litvánoktól eltérően azonban a lengyelek nem mutattak engedékenységet, sőt a német javaslat harmadszori előterjesztésére válaszul márc. 26-án kifejezetten harciasan reagáltak: kijelentették, hogy egy hasonló újabb német javaslat „casus belli"-t fog jelenteni. (Erre a lengyel lépésre nyilvánvalóan egy olyan angol-francia-lengyel titkos egyeztetés után került sor, amelyet angol részről az a félelem motivált, hogy egy német-lengyel megegyezés nyomán nem kerülhet sor Németország katonai tönkretételére.) A hó utolsó napján azután az angolok (és a franciák) Cseh- és Morvaország német megszállásának ürügyén (nemcsak a németek, ellenfeleik is tudtak tőkét kovácsolni a cseh felkínálkozásból) feltétel nélküli garanciát adtak Lengyelországnak nyugati határaira vonatkozóan — tekintet nélkül az esetleges lengyel katonai lépésekre. Ez biankó csekket kínált a lengyelek számára, ami fölötti örömét a lengyel állam katonaságának részleges mozgósításával fejezte ki. Ezt követően Németország és Lengyelország között egyre fokozódott a feszültség (ennek folyamatát, okait Hitler 1939. szept. 19-en Danzigban tartott — a kötetben is szereplő — beszéde is ecseteli). Hitler ápr. 3-án kiadta a parancsot a Lengyelország elleni hadműveleti terv kidolgozására, azzal, hogy a támadásra való felkészülés végső határideje: szept. 1. Ez utóbbi időpontot az indokolta, hogy kb. ettől az időponttól kezdve korszerű támadást e térségben indítani egyre kevésbé lehet mert a várható ködös idő megakadályozza a

légierő bevetését, az esőzések pedig sártengerré dagasztva az utakat, nem teszik lehetővé a páncélos támadásokat. (Egy hadműveleti terv kidolgozása önmagában véve messzemenően nem jelent agressziót, ellenkezőleg, ugyanúgy szolgálhatja az agresszor visszaverését, mint amennyire támadó célokat is szolgálhat. Minden komoly hadseregnek van katonai tervezési részlege, amelynek egyik fő feladata a tám dó hadműveleti tervek kidolgozása, ami szakmai kérdés. A háborúról való döntés viszont nem a katonák, hanem a politikusok, az államvezetők feladata. Ez utóbbiak dolga a támadás végső határidejének meghatározása és a támadási parancs kiadása is. A Szovjetunióban pl. már 1939-ben volt érvényes hadműveleti terv Németország elleni támadásra.)

Ápr. 28-i beszédében Hitler — hivatkozva az angolok Németországot bekerítő politikájára és a lengyelek provokatív németellenes magatartására arra, hogy Lengyelország láthatóan vállalja az ellenségeskedés kezdeményezését — egyszerre mondta fel a német-lengyel megnemtámadási szerződést és az angol-német flottaegyezményt. Hitlernek ezt a lépését erkölcsi szempontból nem érheti gáncs: kevesebbet kívánt a lengyelektől, mint amennyit méltányosan kívánhatott volna, a brit (s a briteket követő francia) politika pedig — a lengyeleknek adott garanciával — egyértelműen fenyegette Németországot, kb. úgy, mint az előző év szeptemberében a szudéta-német válság idején. Ráadásul nyilvánvaló volt (s ezt a későbbi fejlemények is igazolják), hogy Hitler szándéka nem a német hadiflottának az angoléval versenyképes helyzetbe hozása vagy Lengyelország megtámadása volt (hiszen egy háború az angol-francia-lengyel koalíció ellen még a cseh medencével gazdagított Németország számára is felettébb problematikusnak látszhatott, kivált a mögöttes Szovjetunió várható magatartásának bizonytalanságával tetézve), hanem a müncheni szellem jegyében egy újabb megegyezéssel Németország szuverenitásának és jogegyenlőségének ezúttal valóban teljes helyreállítása. Taktikai szempontból azonban a lépés hibás volt, hibásabb talán, mint a csehszlovák államelnök felajánlkozásának elfogadása: a briteknek ui. ürügyet szolgáltatott arra, hogy — hangzatos eszmékre (a szabadságra, a demokráciára, a kis népek érdekeinek védelmére) hivatkozva — a hitleri Németországot rendkívül veszélyes agresszornak minősíthessék és erre is építve keltsenek háborús hisztériát, fokozzák fegyverkezésüket és Németország bekerítésének politikáját. London urai továbbra is tudták, hogy kétséges: az angol-francia koalíció önmagában véve legyőzheti-e a megnövekedett német birodalmat, azonban úgy gondolták, hogy a német államot körülvevő, ill. az európai peremvidéken található országokat — kivált Hitler hibás ápr. 28-i beszédének tükrében — rá tudjak venni egy olyan németellenes konfrontációra, amelyet jelentős amerikai segítséggel is támogatni tudnának.

Anglia háborúpárti elitje (elsősorban Churchill, Edén, másodsorban Chamberlain, Halifax) a fentiek tükrében nem meglepően főként a Szovjetuniót igyekezett egy németellenes szövetségbe bevonni: a szovjettel folyatott tárgyalások azonban elhúzódtak. Ugyanakkor Lengyelországnak a német javaslatul kapcsolatos elutasító álláspontja megmerevedett, amin ne változtatott az sem, hogy Hitler a javaslatát kiegészítette: a vitás vegyes lakosságú területeken népszavazást kellene tartani a terület hovatartozásáról.

A lengyel politikusok — igazi vakságról tanúságot téve — abban bíztak hogy a német-lengyel összecsapás nyomán vagy forradalom tör ki Németországban, amit gyors lengyel győzelem követhet, vagy a lengyel hadsereg tartani tudja hadállásait, amíg az angol—francia (és belga) erő meg nem indítja a német erőt összezúzó offenzíváját. A lengyeleknek a német javaslattal szembeni elutasító magatartását a nyugatiak a garanciaajánlat megtétele után több lépésben is ösztönözték: a máj. 19-én kötött lengyel-francia titkos katonai megállapodásban pl. a franciák vállalták, hogy katonaságuk mozgósítása után 15 nappal támadást indítanak a német állások ellen (noha tudták, hogy 1940 tavasza előtt aligha fognak támadni). Minthogy a lengyelek is
tartottak attól. hogy Németország 1940—ben erősebb lesz, mint az adott pillanatban, maguk is a fokozódó provokáció útjára léptek. (Eközben étvágyuk a német területek iránt ugyancsak nőttön nőtt. Májusban a lengyel külügyminiszter annak a vágyának adott hangot, hogy Kelet-Poroszországot Lengyelországhoz kellene csatolni, majd Lengyelországnak az Odera-Neisse határig való gyarapítása iránt támadtak lengyel vágyak, de olyan politikus is akadt, aki a lengyel-német

határt az Elbánál akarta volna megvonni.) Augusztusban már egyre gyakoribbak lettek a fegyveres összetűzések a német-lengyel határ mentén, miközben a nyugatiak és a szovjet közötti tárgyalások megszakadtak, mégpedig éppen azért, mert a lengyel vezetés továbbra sem volt hajlandó hozzájárulni ahhoz, hogy a szovjet csapatok lengyel földre lépjenek (ami nemcsak a bolsevista fenyegetés miatt, de azért is érthető volt, mert a Szovjetunió egyre jobban „aggódott" a lengyelországi fehéroroszok és ukránok sorsáért). Augusztus folyamán — az egyre izzóbb harci kedvtől is ösztönözve — egyre többször került sor a lengyelek részéről atrocitásokra a német nemzetiségű lengyel állampolgárok ellen. Ebben a hónapban és különösen a háborús szeptember hónap első napjaiban — a németek adatai szerint — a lengyelek 60 ezer népi németet mészároltak le. Sőt, a háború kitörése után a német lakosság tetemes hányadát keletre deportálták (indokot adva a németeknek ahhoz, hogy győzelmük után lakosságcserét hajtsanak végre, ill. lengyeleket telepítsenek a keletibb tájakra).

1939-ben a Szovjetunió a „gazdag menyasszony" szerepébe került, aki válogathat kérői közül. A sztálini ötéves tervek alatt óriási — katonai rendeltetésű — nehézipart építettek ki, az egész országot megszervezték háború esetére (a kolhozrendszer is főként azt a célt szolgálta, hogy a betakarított termést közös nagy raktárakba gyűjtsék, s elsősorban a frontharcosok ellátását biztosítsák), létrehozták a világ legnagyobb haderejét (ennek létszáma ekkor két- és félszeresen múlta felül a Wehrmacht létszámát) s e hadsereg korszerű, minőségét tekintve kifogástalan haditechnikát (repülőgépeket, harckocsikat, tüzérségi lövegeket) kapott mégpedig más országok hadseregének korszerű haditechnikával való ellátottságát messze felülmúló mértékben.
Ennek a hadseregnek a szolgálatait az kaphatta meg, aki többet ígért a szovjetnek. A lengyelektől semmit nem kaphatott, az angol-francia tárgyalóküldöttség helyébe viszont belépett a brit titkos diplomácia, amely a Szovjetuniót —-- a lengyelek előtt erről hallgatva, de amerikai jóváhagyással — arra ösztönözte, hogy közeledjék Németországhoz és oszlassa el Hitlernek azzal kapcsolatos aggodalmait, hogy ha megtámadja Lengyelországot, a Szovjetunióval is szemben találhatja magát. A kedvező szovjet magatartásra válaszul Hitler megnemtámadási szerződést ajánlott a Szovjetuniónak, amelyet az elfogadott. Mindez a háborúpárti Angliának azért állott érdekében, mert ha Hitler támadást indít Lengyelország ellen, akkor lehetővé válik, hogy Anglia a „megtámadott Lengyelország szabadságát védő ország szerepében hadat üzenjen Németországnak, miközben megőrzi "erkölcsi tisztaságát" a németeknek tett szovjet engedmény fejében a kelet-lengyel területeknek — a szovjet számára lehetővé váló — bolsevizálása ügyében. Ráadásul úgy, hogy a németek részéről a szovjet felajánlkozására kirobbantott és várhatóan német győzelemmel végződő lengyel-német konfliktus szomszédokká teszi az egyelőre szövetséges s majdan várhatóan összecsapó németeket és oroszokat. A Szovjetuniót viszont a németekkel szembeni politikájában fordulatra az vezette, hogy a németekhez való közeledéséért cserébe a német fél a brit előrejelzésnek megfelelően partnere lesz abban, hogy az első világháború nyomán elvesztett kelet-európai orosz birodalmi területeket a háború során gyorsan megszállja és bolsevizálja. E területeket az angol-francia blokktól nyíltan nem kaphatta meg (viszont megkapta csendesen, minthogy bírta a britek ígéretét arra, hogy expanzív akciói nem váltják ki angol részről a megtorlást). Hitlerre a szovjet politika változása valóban ösztönzően hatott, már csak azért is, mert remélhetővé tette, hogy a szovjet-német paktum hatására a lengyel háborúzó kedv lelohad. Az aug. 23-án megkötött szovjet-német megnemtámadási szerződés, amely nélkül a németek — legalább is 1939-ben — nem támadnak Lengyelországra (és Hitler továbbra is inkább elviseli a német népet egyidejűleg kínzó és megalázó lengyel magatartást, mint a mindent kockára tevő háborút), a szovjetek által igényelt feltételeket (Kelet-Lengyelország szovjet megszállását, Finnországgal, Romániával, a Baltikummal kapcsolatos szovjet igényeket) valóban tartalmazta ama bizonyos titkos záradékban, aminthogy a támadás során tett német csapatmozdulatok is egyértelművé tették Lengyelország előzetes szovjet-német felosztásának tényét. A későbbiekben egy szovjet-német barátsági és együttműködési szerződés megkötésére is sor került, amely csekély változtatással megerősítette a szovjet érdekszféra meghatározását, Németország pedig a Szovjetunió vele szemben békés magatartásán kívül fontos nyersanyag-szállításokra kapott ígéretet. Bizonyos, hogy minderről Moszkva titkon egyeztetett Londonnal.

Első támadási parancsát Hitler aug. 26-ára adta ki. Ezt azonban — megtudva, hogy Anglia és Lengyelország aug. 25-én katonai szövetséget kötött egymással — visszavonta. Ezzel egy időben egy békeajánlattal fordult Angi iá hoz: kijelentette, hogy szükségesnek tartja a brit impérium létét s annak fenn tartására hajlandó a német birodalom erőit is latba vetni, ha Németország gyarmati igényeit kielégítik (ezek az igények a volt német gyarmatokra vagy — ha ezek az igények teljesíthetetlenek — hasonlóan kis gyarmatokra vonatkoztak) A német békeajánlatot Anglia elutasította, aminek hatására Hitler - meggondolva még magát - szeptember 1-ére újra kitűzte a támadás időpontját. A harcra tüzelt lengyel hadvezetés, érdekében állónak gondolva a minél előbbi háborúskodást és attól tartva, hogy Hitler esetleg ezt a parancsát is visszavonja, az utolsó pillanatokban mozgósította hadseregét és támadó akciókat hajtott végre, miközben Hitler — tanúságot téve arról, hogy inkább vállalja a gyávaság megvető vádját, semhogy háborút robbantson ki — egy utolsó ajánlattal teljes joggal felruházott lengyel megbízottat hívott meg Berlinbe. A lengyelek erre az ajánlatra még csak nem is reagáltak.
Szigorúan véve az ellenségeskedést is a lengyelek kezdték. Aug. 31-én az esti órákban megtámadták a német határ menti Gleiwitz-ben működő rádióadó-állomást és felhívást olvastak be, amely szerint megkezdődött a hitleri Németország ellen a háború. (Erről a támadásról a háború után egy mesét tálaltak fel a nürnbergi perben. Az ismert történet szerint a támadást nem lengyel katonák, hanem lengyel katonaruhába bújtatott német köztörvényes rabok hajtották végre, akiket akciójuk sikeres végrehajtása után egy SS-különítmény mészárolt le, akik viszont egy kivételével a háború során mind meghaltak. Naujocks, a szóban forgó koronatanú, egy amerikai fogságba került SS-tiszt a „tanúságtétele" után saját perére várva visszament az őt szigorúan őrző börtöncellába. Innen azután megszökött és soha többé nem hallott róla senki. Kétségtelen, hogy a vádalku és tanúvédelem amerikai módszere sokkal humánusabb a moszkvai perekből addigra már megismert módszereknél.)

Azt követően, hogy a németek felvették a kesztyűt és nagy erőkkel támadták a lengyel katonai állásokat, Mussolini egy békekísérletet tett a négy nagynak egy újabb — müncheni szellemű — konferenciájára. A francia és a német kormány hajlott a javaslat elfogadására, az angol kormány azonban azt követelve, hogy a nagy lendületben támadó német hadsereg azonnal vonuljon vissza megindulási körletébe, megtorpedózta azt. Majd szept. 3-án hadat üzent Németországnak és ezt tette az angolok által időközben meggyőzött Franciaország is. Az angol-francia hadüzenet indoka: Lengyelország függetlenségének és területi integritásának súlyos megsértése. A hadat üzenő felek vállalták, hogy Lengyelország oldalára állva visszaszerzik a lengyel függetlenséget és területeket.

1939. szept. 3-án tehát Anglia kirobbantotta a második világháborút, úgymond Lengyelország védelmében. 1939. szept. 17-én pedig a Vörös Hadsereg lerohanta Kelet-Lengyelországot és ezt a területet beolvasztotta a Szovjetunió testébe. Anglia (és persze Franciaország) természetesen nem üzent hidat a Szovjetuniónak, minthogy — mint említettük — valódi célja nem Lengyelország „megmentése" volt, hanem egy németellenes szövetség létrehozása a Szovjetunió bevonásával s ezzel a német hadviselő fél szétzúzása akár azon az áron is, hogy a szovjet bolsevizmus behatol Európába (s hogy milyen mélyen, az a későbbiekben ki is derült). Az sem okozott törést az angol-szovjet szövetségben, hogy a későbbiekben napvilágra került: a szovjetek a fogságukba ejtett lengyel katonatiszteket (kb. 15 ezer főt) Katynban és maitól kivégezték. A Londonban székelő lengyel emigráns kormány fejét pedig, miután emiatt „megneheztelt" a Szovjetunióra, repülőbaleset érte. De azt sem nehezményezték az angolszászok, hogy a szovjet — magáévá téve Kelet-Lengyelországot — azonnal bevezette a „proletárdiktatúrát", aminek kapcsán zsidó „burzsujok" százezrei tűntek el a Szovjetunió „gyomrában".

Összefoglalva: a második világháború kirobbantásáért a fő felelősség a Chamberlaintől Churchillig terjedő egész németellenes brit politikai irányzatot, ill. — Szálasi kifejezésével — a brit kufárhadászatot terheli (még inkább, mint az első világháború kirobbantásáért a cári Oroszországot). Nagy felelősséget vállalt magára — a nyugatiaktól feltüzelt s a németek ellen egyébként Hitler szerint is egyénileg sok esetben vitézül harcoló — Lengyelország (kb. akkorát,

mint Szerbia az első világháborúban). Franciaország felelőssége Angliáénál jóval kisebb, ami az olasz közvetítő kísérletre először adott kedvező francia reakciónak is betudható. E reagálás az említett német-francia megállapodás hatását tükrözte és csak akkor tekinthető meglepőnek, ha csupán azt vesszük figyelembe: milyen szerepet játszottak a németekkel szemben a franciák (és milyen szerepet az angolok) közvetlenül Versailles után, ill. a 20-as években. A nemzetközi judeokrácia felelőssége kétségtelen, jóllehet kevésbé bizonyítható, mint a többieké. A Szovjetunió felelőssége abban rejlik, hogy lehetőséget adott Németországnak a támadásra. Úgyis fogalmazhatunk, hogy Sztálin volt az, aki a németeket rászabadította Lengyelországra. A háború kirobbantásáért Hitlert és a német birodalmat nem terheli alapvető felelősség. Hitler nemcsak a németek lakta svájci vagy dél-tiroli területeket nem akarta a birodalomhoz csatolni, hanem Elzász-Lotaringiáról is lemondott és eredetileg szláv népeket sem akart a birodalomba integrálni, ami figyelembe véve népi-faji nacionalizmusát és azt, hogy a távolabbi területeken (pl. a Baltikumban) élő német nemzetiségű szórványokat „hazahívta" a birodalomba, egyértelművé teszi, hogy lépései valójában nem jelentettek fenyegetést sem a korabeli nagyhatalmak, sem pedig Lengyelország stratégiai érdekeire, ill. az európai békére. Főként nem terheli Németországot egy világháború kirobbantásának a felelőssége, minthogy Lengyelország és Németország két szomszédos európai ország csupán. Az angol hadba lépés azonban már mind az öt kontinenst érintette s ezzel világháborúvá eszkalált egy helyi konfliktust.

A háború kiterjesztésének felelőssége

A következő évek azután bebizonyították, hogy az angol uralkodó elit (elsősorban Churchill), minden olyan országot be akar vonni a hitleri Németország elpusztításának ördögi tervébe, amelyet csak lehet és ennek kapcsán bevont szövetségeseinek minden árat hajlandó megadni, miközben pl a lengyeleknek tett ígéretét teljesen feledi.
Amíg 1933-ból vagy 1934-ből előretekintve a háború bekövetkezései csak valószínűnek lehetett volna ítélni, addig a német-lengyel ellenségeskedés kirobbanását követő angol-francia hadüzenet olyan hosszú háborúi ígért, amely végül is Németország vereségét hozza meg. Az erőviszonyokat figyelembe véve a hadüzenetek pillanatában Németország vesztésre állt A villámgyors német győzelem után azonban megcsillant a remény a németek előtt egy új európai békés rendezésre (nem ismervén a brit uralkodó körök elszántságát Németország legyőzésére, a britek és a szovjetek között szövődő szálakat s a diplomácia még mélyebb bugyraiban egy szovjet-amerikai összefonódást s az érintetteket nemzetközi szinten összehozó judeokrata tevékenységet). 1939. okt. 6-án Hitler a Birodalmi Gyűlésen a háború tapasztalatainak s a háború előtti német — főként külpolitikának - a kötetben is szereplő elemzését követően nagyszabású békebeszédet mondott: egyértelművé tette, hogy a német érdekszférába került lengyel területeken, valamint nyugaton, Németország és Franciaország határterületén a békét, a népek életének javulását akarja, egyszersmind megismételte: Németország megelégszik a Versailles-i békerendszer fölött eddig aratott sikerével s nem kíván továbblépni legutolsó békeajánlatán. Hitler békeajánlata Londonban és Párizsban mindenesetre nem süket, hanem nagyot halló fülekre talált, azt hallották ki ui. belőle, hogy Hitler fél és természetesen gyáva és a hitleri békeajánlatot egy héten belül visszautasították.

A szembenálló felek készültek az összecsapásra. A német hadosztályokat keletről nyugatra szállították, és Franciaország és Belgium is kiépítette hadállásait, partra szállt az angol expedíciós hadsereg is. 1939. nov. 3-án Roosevelt Amerikájától is jelentős segítség érkezett a nyugati országokhoz: az elnök javaslatára a Kongresszus módosította az ún. semlegességi törvényt. Készpénzfizetés ellenében ezután engedélyezték számukra fegyverek, pl. repülőgépek vásárlását. Mindezzel kapcsolatban a háború után a szovjet érdekszférába tartozó országokban hosszú időn keresztül a „furcsa háború" hamis szovjet tézisét terjesztették. A nyugatiak készülődése valójában egyáltalán nem volt „furcsa", inkább hadászatilag üzletelőnek, hadműveletileg elavultnak volt mondható. Pedig annak a súlycsoport-különbségnek, ami a harcias, de vesztes

lengyel és a villámgyors győzelmet arató, korszerűen vezetett német haderő között volt megfigyelhető, helyzetük átgondolására kellett volna késztetnie a nyugatiakat.

Anglia — összefüggésben azzal, hogy az európai peremterületeket a maga szolgálatába igyekezett állítani, kivált, ha az azokkal való jó kapcsolat Németországnak fontos — Norvégiát törekedett nem is sikertelenül befolyása alá vonni, aminek számára jelentkező előnye: Svédországnak az angolok vezette koalíció mellé állítása, ill. a svéd vasérc Norvégián keresztül Németországba való szállításának megakadályozása. Lassan ugyan, de megkezdődött a brit csapatok Norvégiába szállítása a norvég uralkodó körök egyetértésével. A németek nem késlekedhettek. 1940. ápr. 9-én egyetlen délelőtt elfoglalták Dániát, majd erről a trambulinról még aznap megindították tengeri hadműveletüket Norvégia ellen. Cselvetéssel is éltek ("a szükség törvényt bont"): a német hajók — a britek tízszeres tengeri fölényére és légi erejük veszélyességére tekintettel — brit hadilobogó alatt, a norvég morze-hívásokra angolul válaszolva sikeresen tették partra szárazföldi erőiket és a partra szálló brit-francia erőket egy hónap után távozásra kényszerítettek. Norvégiát és Dániát a németek csupán öt év múlva hagyták el.

1940 márciusában jelentős francia-brit erők vonultak fel a francia határra. A semleges Belgiumtól elvárható lett volna, hogy ha már valahova felvonul a hadseregével, az függetlenségének és semlegességének védelmében ennek a határnak a túloldala lett volna. Ehelyett Brüsszel egyeztetett nyugatiakkal és hadseregét a belga-német határra vonultatta fel, hasonlóan Hollandiához, amely viszont a német-holland határon helyezte el seregeit. Az angoloknak ismét sikerült — ezúttal két — kisállamot a maguk oldalára s a németekkel szembe állítani. A szövetségesek terve világos volt: mint hogy német támadást sem a Maginot-vonal ellenében, sem a motorizál erők számára áthatolhatatlannak hitt Ardennekben nem vártak, arra számítottak, hogy Hitler hadereje a Schlieffen-tervet megismételve Észak-Belgiumon át fog támadni. Ezt a támadást kivédik, majd erőfölényük alapján (a szövetségesek voltak fölényben 4:3 arányban a haderő létszámát tekintve közel kétszeresen a tüzérségi eszközök és a harckocsik tekintetében és 30%-kal a repülőgépek tekintetében) ellentámadást indítanak és elfoglalva a Ruhr-vidéket legyőzik Németországot. Hitler kitűnő tábornoka, von Manstein terve alapján azonban a németek máj. 10-én — egyébként a lemondott Chamberlain utódjaként miniszterelnökké előlépett Churchill kinevezésének napján — támadásukat álcázva és figyelemelterelő mellékhadműveletekkel az Ardenneken át támadtak és jelentős francia erőket, az angol expedíciós hadsereget s az egyébként Hitler szerint derekasan helytálló belga erőket a világtörténelem addigi legnagyobb katlanjába zárták. Hitler pedig elkövette talán legnagyobb stratégiai hibáját: május 24-én leállíttatta azt a páncélos éket, amely Dunkerque-nél a tengerhez szorított angol-francia hadseregtől mindössze 15 km-re volt. Meglehet, Hitlernek ebben a döntésében szerepet játszott az a gondolata is, hogy a túlságosan előremozgó páncélosok utánpótlási vonala ily módon kockázatosan megnyúlik, a valószínűség azonban a mellett szól, hogy Hitler e döntését — amellyel lehetővé tette a brit erő nagyobbik részének hazatérését a Csatornán át — békeakaratról tanúskodó gesztusnak szánta a britek felé (még mindig nem tanulván meg, hogy az angolok célja nem a béke, hanem a háború s azon keresztül Németország lerombolása). E hibájának nagysága igazán csak akkor válik világossá, ha figyelembe vesszük, hogy az egész háború alatt ez volt az egyetlen pillanat, amikor a Wehrmacht partra szállhatott volna Angliában, úgy, ahogyan azt Manstein eltervezte: az angol hadsereg likvidálása nyomán az ekkor fölényben levő Luftwaffe segítségével menetből partra lehetett volna tenni Angliában annyi német erőt, ami elegendő lett volna a háborús pártnak vagy térdre kényszerítésére vagy — Churchill kijelentésének megfelelően — Kanadába távozásának elérésére. (Később ez már egyre kevésbé ígérkezett sikeresnek, sőt, a radar brit felfedezése, a németek részéről az angliai légi csata elvesztéssel felérő döntetlenje folytán az angliai partraszállás lehetősége elúszott.) Franciaország június folyamán gyors ütemben kapitulált. Hitler pedig júl. 19-i — a kötetben is szereplő, a Birodalmi Gyűlés előtt elhangzott - beszédében egy „utolsó" békeajánlattal állt elő, igaz ezúttal már keserű hangszerelésben. A válasz az eddigiekkel azonos volt. Többször már nem kísérletezett Hitler békeajánlatokkal. Volt azonban pártbeli helyettesének, Hess-nek egy, akkor magánakcióként aposztrofált - kísérlete.

Szinte bizonyos, hogy erre Hitler szándéka szerint, azonban már nem Churchill-nek szóló ajánlatként, hanem az angol békepártiak megnyerése érdekében került - sikertelenül - sor.

Az angolok pedig folytatták az európai peremterületek bevonását háborújukba. Hitlert semmi érdek nem fűzte Délkelet-Európának a háborúba való bevonásához. A Kárpát-medence országaival is, a Balkánnal is kereskedni akart s ezért e térség stabilitását, békéjét tartotta fontosnak (a második bécsi döntésben is a térség békéje volt számára a legfontosabb szempont) A Balkán békéjét az olaszok Görögország elleni váratlan támadása zavarta meg, annál is inkább, mert a görögök a nagyobb létszámú, jobban felszerelt olasz sereget visszaszorították az olasz uralom alatt álló Albániába. Ezzel párhuzamosan brit csapatok jelentek meg Krétán, majd kiderült, hogy a britek — akárcsak az első világháborúban — Szalonikiből támadni akarnak, mégpedig az ekkor már német rendelkezés hatálya alatt álló, a németek számára kulcsfontosságú romániai kőolajmezők ellen. 1941. márc. 4-én a görög szárazföldön jelentős számú brit katona szállt partra. Két hétre rá Hitler parancsot adott korábbi hadműveleti utasítása végrehajtására, miszerint Romániából kiindulva, Bulgárián keresztül meg kell szállni egész Görögországot.

Minthogy az 1940-es esztendőben világossá vált, hogy az USA gyakorlatilag már hadviselő fél, mert ha élőerővel nem is, de haditechnikával, harci anyaggal annál inkább belépett a háborúba az angolok oldalán, Németország Berlinben — Olaszország és Japán részvételével és a tengely interkontinentális szövetségének demonstrálására — életrehívta az ún. háromhatalmi egyezményt. Ehhez rövidesen számos délkelet-európai ország (pl. hazánk is) csatlakozott. Hitler célszerűnek látta, hogy ehhez a hadba lépési kötelezettséggel nem járó, de a német barátság jegyében fogant szerződéshez Jugoszlávia is csatlakozzon, cserébe bizonyos garanciákért, jutalmakért. Ez megtörtént márc. 25-én, két napra rá viszont egy belgrádi puccsal megdöntötték Cvetkovics kormányát. Simovics vezetésével új kormány alakult, amely nem ratifikálta a háromhatalmi egyezményt, sőt, lépéseket tett egy angol-görög-jugoszláv katonai együttműködés irányába és mozgósított. Hitler az eseményeket jelentőségüknek megfelelően értékelte s parancsot adott a Görögország elleni hadjáratnak egy Jugoszlávia-ellenes hadjárattal való összekapcsolására. (Valamivel korábban ugyanúgy felajánlotta Magyarországnak Horvátország integrálását a magyar államba egy aktív magyar katonai részvétel fejében, mint három evvel korábban Szlovákia esetében a hasonló megoldást. Horthy azonban ezt a lehetőséget ugyanúgy elvetette, mint korábban a hasonló szlovákiai lépést és ugyanúgy csak a magyarlakta Délvidékre tartott igényt, mint korábban a határ menti Felvidékre) A Szovjetunió ápr. 6-án megnemtámadási szerződést kötött Jugoszláviával, miközben ezen a napon a Luftwaffe Belgrádot támadta. Ápr. 17-én a jugoszláv hadsereg kapitulált. Júniusban pedig befejeződött a kemény ellenállás miatt Hitler dicséretét is kiérdemlő Görögország pacifikálása is. Az utolsó akció: Student tábornok ejtőernyősei a levegőből elfoglalják Krétát.

Összegezve a német-lengyel háború kirobbanását követő hadászati lépéseket, hadjáratokat, az a következtetés adódik, hogy a német hadviselő fél egy-két apró összecsapás kivételével minden hadjáratát megnyerte. Ennek ellenére ő volt az, amely be akarta fejezni ezt az esztelen háborút s erről újból és újból tanúságot tett gesztusaival, békeajánlataival, annak hangsúlyozásával, hogy idegen területeket nem akar szerezni, más államokat nem akar vazallusává tenni, elfogadja Nagy-Britannia nemzetközi súlyát és — túl azon, hogy olyan apróbb területi kiigazításokat tesz, amelyek túlnyomó részén németek lakta területeknek a német birodalomba való természetes integrálását jelentik — csupán azt a néhány csekély jelentőségű, nem erőszakkal szerzett volt német gyarmatot igényli vissza, amit Versailles elvett tőle. Erkölcsisége ebben az időszakban ugyanúgy vitán felül áll, mint amennyire kétségtelen ellenfeleinek, elsősorban Angliának háborús bűnössége. A háborúnak ebben az első közel két évében Németország önvédelmi harcot folytatott, Anglia viszont imperialista háborút.

Harcban a világ két legnagyobb országával

Az európai világháború (J. Lukács által használt fogalom) eseményei arról győzték meg Angliát, amit tulajdonképpen már a háború előtt is gondolt, hogy ti. Németország sem a brit gyarmatoknak, sem a kisebb európai peremországoknak a németek elleni igénybevételével nem győzhető le. Meglehet, hogy az USA fokozottabb hadi segítsége (a világon a legnagyobb ipari kapacitással rendelkező s ebben az értelemben legnagyobb országának a segélynyújtása) az angol vezetés szerint idő múltán elegendő lesz a sikerhez, azonban pl. 1940 kora-nyarán a csupán földrajzilag európai nagyhatalomnak, a világ legnagyobb területű és legnagyobb hadseregével rendelkező (s ebben az értelemben legnagyobb) országának, a Szovjetuniónak a segítségnyújtása elengedhetetlennek látszik. Ehhez jó alapot kínál, hogy az angolok — előzetes megállapodásuk alapján — sem Kelet-Lengyelország szovjet megszállása során, sem az orosz-finn téli háború idején, sem a Baltikum elnyelésekor vagy Románia megkurtításakor nem üzentek hadat Németország szovjet „szövetségesének".

1940 júniusában Churchill Sztálinhoz fordul s a kért katonai segítség fejében felajánlja egész Közép-Európát és a Balkánt a szovjet vezérnek, természetesen a Rajnáig terjedően Németországot is ide értve. Ezt a brit felajánlást — mint korábban a szovjet-német paktumra vonatkozó orosz-brit elgondolást — Roosevelt is támogatta, tanúságot téve arról, hogy a 30-as évek első felében bimbózó amerikai-szovjet-judeokrata összefonódás gyümölcsei eddigre már beértek. Sztálin mindenesetre nem sietté el a választ a Szovjetunió ekkorra meghódította azokat a területeket, amelyeket a szorult helyzetben levő Németországgal kötött szerződései alapján meghódítható , és az 1939-es fegyverkezési programját hajtotta végre — lendületesen, eredeti terve szerint Németországot 1942-ben támadja meg. Hitler viszont európai béke és stabilitás biztosítása érdekében a Szovjetuniót is be akarta vonni a háromhatalmi egyezménybe s ennek feltételeit megtárgyalandó Molotovot meghívta Berlinbe. A találkozón Molotov arra volt kíváncsi hogy Németország mit kínál a szovjetnek a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozásáért cserébe. Kérdéseire, amelyek — amint ez a Führer e kötetben szereplő kiáltványából is kiderül — további finnországi, romániai és újabb bulgáriai, valamint a Dardanellákra vonatkozó terjeszkedéseinek német fogadtatását firtatták, Hitlertől nemleges választ kapott. Ráadásul Churchill júniusi és júliusi ajánlata a Hitler elé tárt igényeknél sokkal többet ígért a Szovjetunió számára, hiszen - ha a Hitler által ajánlgatott perzsiai és indiai (meleg tenger) orosz terjeszkedés abban természetesen nem is szerepelt, csak úgy, mint a Görögországra és a Dardanellákra vonatkozó ugyancsak hagyományos orosz igény, mégpedig a Földközi-tengert érintő szintén hagyományos angol orientáció miatt — a többi balkáni országra, a megnagyobbodott Magyarországra és a német birodalom csaknem teljességére vonatkozó brit felajánlás — a melegtengeri szovjet aspirációk nélkül — kb. azt tartalmazta, ami Sztálin legmerészebb álmaiban fordult csupán elő.

Ebben a helyzetben a német-szovjet háború kirobbantásának időpontját Sztálin előre hozta 1941-re s ennek érdekében átállította a szovjet gazdaságot háborús vágányra: a Szovjetunióban pl. bevezették a hétnapos munkahetet és a hadikiadásokat az 1939-es költségvetés 26%-áról 1941-re annak 44%-ára növelték, miközben megkezdték a hadsereg létszámának és a támadó fegyverzetnek (légierőnek, páncélosoknak) nagy arányú növelését. 1941 nyarára a Vörös Hadsereg létszáma elérte az öt millió főt, megközelítve a már harcoló német hadsereg összlétszámát. Molotov magatartásából s különböző információkból Hitler — helyesen — azt a következtetést vonta le, hogy a Szovjetunió szerződései ellenére nem Németország szövetségese, hanem Angliáé, akár már eredetileg is az volt, akár 1940 őszére lett csupán az s ebből is következően Anglia a szovjetben bizakodva tart ki a háború folytatása mellett, más szóval számítani kell egy nem túl távoli időpontban a birodalom ellen irányuló szovjet támadásra. 1940. dec. 18-án Hitler kiadja a parancsot a Barbarossa-terv kidolgozására — 1941. máj. 15-i készenléti határidővel. A balkáni hadjárat miatt a Szovjetunió elleni német támadás időpontja bizonytalanná vált, majd e hadjárat során zsákmányolt bizonyos dokumentumok alapján Hitler úgy döntött, hogy a támadás időpontja jún. 22-e lesz. Sztálin már 1941 januárjától számított a preventív német támadásra és ez

év tavaszán hatalmas haderőt vonultatott fel a szovjet-német határra azzal a szándékkal, hogy — noha a Zsukov által májusban javasolt Németország elleni támadási tervben foglaltak helyett - kb. július elején betör Kelet-Poroszországba, a lengyelek lakta Főkormányzóságba (amelynek Hit er javasolta lengyel állami státusát a korábbiakban éppen Sztálin hiúsította meg), valamint a Kárpát-medencébe, elfoglalva Budapestet is (A Magyarország ellen tervezett katonai fellépésre utal pl. Kassa szovjet bombázása is, aminek oka lehet, hogy a bombázást elrendelő parancsnok azt hitte, eljött az ideje harci feladata megvalósításának.) A mozgósított szovjet haderő létszámban felülmúlta az egyesült német-román-finn erőket, a szovjetek fölénye repülőgépekben legalább háromszoros, harckocsikban több, mint né szeres, tüzérségi eszközökben pedig kb. tízszeres volt, ráadásul a nehézfegyver-fajták tekintetében is a szovjet technika volt minőségi fölényben. Sztálin látva a német hadsereg felvonulásának lassúságát, maga sem sietett ugyanakkor közeledvén az összecsapás időpontja, az oroszok részéről eggyel több határincidensre, német területre való berepülésre, átlövésre került sor (amint erről a kötetben közölt jelentések is tanúskodnak). Ez hasonlatossá tette a helyzetet a lengyel-német konfliktus kitörése előttihez. Mindenesetre a szovjet felvonulás körülményeskedésére, annak méreteihez képest mutatott szervezetlenségére is visszavezethető, hogy a kiindulási körleteikbe egyetlen éjszaka alatt felzárkózó német páncélosok által vezérelt támadás meglepetésszerűen hatott s a felvonuló szovjet haderőt mintegy derékon kapva annak borzalmas veszteséget okozott az év nyarán és kora őszén, amiről a kötetből szintén részletes képet lehet kapni.

Ezek a tények ékes szóló cáfolatát jelentik annak a közkeletű nézetnek, hogy Hitler végzetes hibát követett el a Szovjetunió megtámadásával. Ti. ellenkezőleg: ez volt jól felfogott érdeke. Valószínű ui., hogy ha — fejét struccként a homokba dugva — nem indít meglepetésszerűen offenzívát a Szovjetunió ellen (és ha paradox módon a Szovjetunió nem vonul fel a maga hatalmas haderejével elég körülményesen a német határ közelébe, hanem pl. hadseregét lépcsőzetesebben helyezi el), akkor a Vörös Hadsereg nem 1944-45-ben érkezik Közép-Európába, hanem esetleg már 1941-ben vagy 1942-ben, mégpedig úgy, hogy — ellentétben a "-45-ös érkezésével, amikor is az angolszászok követelésére pl. a jaltai szerződésben is előírt „demokratikus" játékszabályokat a szovjet legalább is egy ideig kénytelen volt betartani — ugyanúgy rögtön bevezeti a „proletárdiktatúrát", ennek minden borzalmas következményével együtt, mint ahogyan azt tette az 1939-1940-ben általa elfoglalt országokban.

1941. jún. 22-étől az európai háború jellege alapvetően megváltozott. Ettől kezdve Németország önvédelmi harca az európai kultúra és civilizáció önvédelmi háborújává nemesedett, az ázsiai típusú zsarnoki kommunista bolsevizmus és ennek barbár hadereje ellen vívott keresztes hadjárattá. Ebben a háborúban a brit imperializmusé a felszínen is jelentkező közvetlen és a Roosevelt-csapat által képviselt amerikai-judeokrata erőké a mélyben ható felbujtó szerep. Ezen kívül a szovjet-német háború kitörésének pillanatától kezdve az angolszászok erőteljesen segítették a Szovjetuniót, már csak attól való félelmükben is, hogy a szovjet — a kiváló német hadi teljesítménynek köszönhetően, a totális háborúra irányuló minden erőfeszítése ellenére — olyannyira kimerül és eszköztelenné válik, hogy elfogad egy német békeajánlatot. Bizonyos, hogy ha az angolszászok (angolok, amerikaiak, kanadaiak stb.) nem segítik óriási élelmiszer-, ruházati és lábbeli, lőfegyver-, telefonvezeték-, gépkocsi- stb. szállítmányaikkal a Vörös Hadsereget és nem indítanak légi, tengeri és szárazföldi támadásokat a németek ellenőrizte területek ellen (magára hagyják a Szovjetuniót), akkor a szovjet hadsereg minden kezdeti fölénye és a Szovjetunió minden módszere a totális háború kivitelezésére sem lett volna elegendő vereségének elkerülésére.

Hitler nem volt háborús bűnös!

A fentiek tükrében egyértelműen megválaszolható a kérdés: háborús bűnös volt-e Hitler (kivált: ő volt—e az 1. sz. háborús bűnös)?

A válasz kézenfekvő: semmiképpen sem volt bűnös a második világháború

kirobbantásában, aminthogy a háború előtti katonai akcióit is csak az ítélheti el, aki úgy gondolja, hogy a németeket nem illetik meg ugyanazok a jogok, amelyek más népek esetében természetesnek mondhatók, így pl. nem illeti meg őket az önrendelkezés nemzeti joga. A közel hat esztendőn át tartó világháború alatt a német hadsereg minden hadászati vagy hadműveleti cselekménye (a háború négy éven át tartó második szakaszában ugyanúgy, mint a közel két éven át tartó első szakaszban) kényszerhelyzetben, Németország, sőt Európa védelmében történt. Hitler béketörekvései az első szakaszban ugyancsak ezt az állítást támasztják alá.

Ami a hadviselés módszereit illeti, „ilyen a háború" — szokás mondani, utalva arra a sok borzalomra, ami egy háborúban megtörténik. Kétségtelen viszont, hogy hadviselés és hadviselés között óriási különbség lehet. Egészen más volt hajdan egy lovagi párbaj, mint pl. a XX. században egy tömeges légi támadás egy város civil lakossága ellen. A tények tükrében a német hadsereget semmiképpen sem lehet embertelenebb hadviseléssel vádolni, mint azt az ellenfelét, akivel szemben állt. Az angliai légi csata idején megesett, hogy egy-egy légiharc német győztese a következő bevetésén virágkoszorút vitt magával és annak a pilótának emlékére, akinek a gépét az előző alkalommal lelőtte, a koszorút bedobta a tengerbe ott, ahol légi győzelmét aratta. Az orosz frontot az első pillanattól kezdve teljesen más jellemezte, mint pl. a nyugat-európait. A Wehrmacht pl. a harcok kezdetén megkapta az ún. komisszárparancsot. Ennek értelmében minden ún. politikai tisztet (komisszárt) azonnal hadbíróság elé kellett állítani és meg kellett tudni tőle: mi a feladata? A szovjet politikai tiszteknek ui. előírták, hogy ha fogságba esnek, kötelesek megszökni és az előre megadott keretek között kötelesek partizántevékenységet folytatni a német hadsereg hátában. Természetes volt, hogy ha a politikai tiszt ebben a helyzetben nem működött együtt a németekkel, búcsút mondhatott az életének. Ugyancsak természetes volt, hogy ha feltáró vallomást tett, az eljárást megszüntették ellene. A komisszárparancshoz hasonló szerepet játszottak az ún. Einsatzkommandók is. Az ő szerepüket is a német hadsereg hátában folytatott igen erős partizántevékenység indokolta. Ez a Szovjetunióra. Jugoszlávia hegyeire, bizonyos mértékig Lengyelországra és a normandiai partraszállás után Franciaországra volt jellem-
zö. Kétségtelen, hogy a partizánok elleni megtorló akciók során előfordultak törvénytelen cselekmények is. De ha az ilyesmit felülről nem ösztönözték, sőt adott esetben meg is torolták, akkor az ilyen kilengések nem válhattak szokássá, kivált egy olyan civilizált népnél, mint a német. Jellemző pl., hogy a német hadsereg számára nem volt megengedett a lakosság terhére végzett szabad rablás, ugyanúgy, mint pl. az amerikai hadsereg számára sem, viszont ellentétben pl. a szovjet hadsereggel, ahol ez megszokott dolog volt, már csak a szovjet katonák gyakori teljes ellátatlansága vagy civilizálatlansága miatt is. Erőszakos nemi közösülésre (kivált ennek förtelmes formáira, az ún. többek által azonos alkalommal elkövetett nemi erőszakra) lényegében csak szovjet és színesbőrű katonák vetemedtek.

A német hadseregre nem volt jellemző az ellenséges ország polgári lakossága elleni hadviselés, mint ahogyan viszont ez jellemző volt pl. az amerikai légierőre. Nem igaz, hogy először a németek bombázták Angliát és csak ezt követték a Németország elleni angolszász bombatámadások. Az igazság ennek fordítottja. Ráadásul a német bombatámadások hadi célpontok ellen irányultak, az angolszászokéi azonban a német nép elleni terrortámadások voltak, kivált az amerikaiak által bevezetett ún. szőnyegbombázások, egy valódi népirtás jellegzetes példái. A németeknek (pl. az angliai) lakosságot sújtó állítólagos bombázásaira már csak azért sem kell szót vesztegetni, mert ez esetben valóban a bolha kerül összehasonlításra az elefánttal. (A háború alatt a Németországra dobott angolszász bombák tonnavolumene a németek által Angliára ledobott bombatehernek a 315-szöröse, a bombázások következtében elhunyt német civilek száma az angolokénak 50-szerese volt.) A példák folytathatók, a következtetés: a német hadviselés nemcsak, hogy nem volt embertelenebb, mint a szövetségeseké, hanem pl. a Blitzkrieg tükrében messze humánusabb volt, mint ellenfelei hadviselése.
Szokás Hitlert, ill. a német hadviselést elítélni, pl. azért, mert egyes országokat a háború alatt a németek megszállták, így pl. Olaszországot, a Vichy-i Franciaországot vagy éppen hazánkat. Ennek megítéléséhez egyrészt azt kell

tudni, hogy ha egy országot más országok háborúra kényszerítenek, akkor a megtámadott ország védekezni igyekszik és győzelemre vagy legalább is döntetlenre törekszik. Egyetlen országot sem lehet elmarasztalni, ha ezt teszi, kivált, ha a biztos vereségen kívül másra is van esélye. A háborúk az ún. hadászati élettérben folynak s az említett országok olyan hadászati élettérbe tartoztak, amelynek egyik alapvető komponense Németország volt. Márpedig Németországnak a vereségen kívül még a szovjet-német konfliktus kirobbanása után is volt másra esélye. 1942 őszétől ugyan Németország hadászati helyzete kedvezőtlenre fordult, de a haditechnika fejlesztése, mindenekelőtt az atomfegyver-kutatás egy bizonyos esélyt kínált számára s a vereség csak 1944 decemberében az Ardennekben indított páncélos támadás kudarcával került „karnyújtásnyira".

Terjedelmi korlátokra tekintettel nincs módunk Hitler azon negatívumainak a bemutatására, amelyek alapvetően nem erkölcsi, hanem információs és intellektuális természetűek és nem bűnt, de hibát jelentenek. Az eddig említetteken kívül ide tartoznak — csak jelzésszerűen említve őket: az 1941. aug.-i döntés a Moszkva ellen támadó — Guderian-vezette — páncélos erők meggyengítésére, a Barbarossa-terv módosítására vonatkozóan; az 1942 tavaszán Sztálingrád ellen és a Kaukázus irányába indított támadás az északkeleti irányban a szovjet hadiipari bázis ellen végrehajtandó támadás helyett, a haditermelés csökkentése 1941 őszén abban a hitben, hogy a német hadsereg gyakorlatilag már győzött; mindenekelőtt azonban a legfőbb hiba: a totális háború szükségességének késői felismerése, minthogy pl. a szovjet az első pillanattól kezdve totális háborút folytatott, az őt segítő amerikai erőtényező pedig olyan hadiipari termelési szintet ért el, amelyről Németország még csak nem is álmodhatott (csak egy-egy példán: amíg a háború egész ideje alatt a Szovjetunió csupán harmadannyi nyersvasat, acélt, ötödannyi szenet, fele annyi villamos energiát és kőolajból is csak
30%—kal többet állított elő, mint Németország, addig harci repülőgépből 30%-kal többet, harckocsiból csaknem kétszer annyit, lövegből kb. kétszer annyit, aknavetőből pedig ötször annyit gyártott, mint német ellenfele; az USA 1943-ban is és 1944-ben is annyi harci repülőgépet gyártott, mint Németország, a Szovjetunió és Nagy-Britannia együttvéve). Szokás Hitlert azért is hibáztatni, mert úgymond: nem számolt Amerika hadba lépésével.

Ez azonban csak addig volt így, amíg ki nem derült: Anglia nem hajlandó békülni. A hiba tehát nem másban, mint abban rejlett, hogy Hitler feltételezte: Anglia józanul saját érdekeit fogja követni és nem válik a nemzetközi judeokrácia eszközévé. Hasonlóképpen hiba volt azt hinni, hogy az USA-nak szóló német hadüzenetre reagálva a japánok hadat üzennek a Szovjetuniónak. Tény az is, hogy Hitler ellenfelei az európai kultúrára és civilizációra messze nem egyformán voltak veszélyesek. Nem lett volna-e tehát célszerű, ha a német hadsereg — a szövetségesek két irányú közeledését látva — súlypontját oly mértékben helyezi a keleti frontra, hogy valahol a Visztula-Kárpátok vonalában minden eszközt bevetve igyekszik megmenteni Közép-Európát Sztálin hadaitól? Mindenesetre 1945 februárjában maga Hitler szomorúan jegyezte meg: „nem kellett volna ott hagynom a rastenburgi főhadiszállást s visszajönnöm Berlinbe".

MI AZ IGAZSÁG A ZSIDÓ „HOLOCAUST"-RÓL?

Értekezlet a berlini Wannsee-ben. „Endlösung"

1942 januárjában a berlini Wannsee-ben tartott szűk körű birodalmi biztonsági tanácskozáson Heydrich előterjesztése alapján a birodalom ellenőrzése alatt álló területen élő zsidók helyzetét újratárgyalták és ügyükben végső döntést hoztak. Ez a végső megoldás azt jelentette, hogy a szóban forgó területen élő zsidó népesség nagy részét főként lengyel területen olyan koncentrációs táborokba tömörítik, amelyek - ellentétben a nyugatabbra eső területeken már létesített vagy létesítendő szintén koncentrációs jellegű munkatáborokkal - mint ún. családi táborok működnek s arra szolgálnak, hogy előmozdítsák a háború német szempontból győzelmes befejezése után a bennük élő zsidó népesség Európán

kívüli területre telepítését. A cél az volt, hogy a zsidó lakosságot esetleg a cionistákkal együttműködve Palesztinába vagy erőteljes arab tiltakozás esetén valahová máshova szállítják A háború előtt ti. kisebb számban —— állambiztonsági okokból —— már vittek zsidókat munkatáborokba, ahol a német kormánnyal kötött megállapodás alapján -— a hitleri munkatáborok tapasztalatait a majdani kibucok megszervezésénél hasznosítani kívánó — cionisták igyekeztek e zsidókat a majdan palesztinai kibucmunkára rábeszélni.

Németországnak a zsidósághoz való viszonyát a németek háborús érdekei határozták meg. Ennek folytán politikájuk lényege a következő volt zsidókat 1. a birodalom számára hasznosítják, munkaerejüket elszállításukig is igénybe véve, 2. mint a háborúban érzelmileg a németekkel szemben álló s ezért a német hadviselésre nézve veszélyes embereket elszigetelik a harcoló Birodalom hátországától, 3. mint túszokat szerepeltetik, akik Németországnak alkupozíciót biztosítanak. (Eichmann nevezetes ajánlata — „egy millió zsidót adunk 10 000 katonai rendeltetésű teherautóért" — erről az alkupozícióról, az ajánlat angol elutasítása pedig az alkupozíció csekélységéről és a briteknek a zsidók sorsa iránti közömbösségéről egyaránt tanúskodik.) Az Endlösung tehát egyáltalán nem jelentette a zsidók meggyilkolásának programját, aminthogy már az a feltételezés is abszurd, hogy a világ egyik legcivilizáltabb és legkulturáltabb népének rendkívül népszerű vezére világviszonylatban is páratlan tömeggyilkosságra készülődik, mégpedig úgy, hogy ő, aki minden fontosabb intézkedését vezéri utasítás írásos formájában rögzítette — már csak azért is, mert e nélkül egy birodalmi szintű akció kivitelezhetetlen lett volna — nem ad ki ilyen parancsot.

A zsidóság veszteségei a háború következtében

A zsidóság veszteségeinek méreteiről reális képet kell alkotnunk, minthogy e kérdéskör a második világháború témáján belül túlzottan nagy mértékben szerepel. Amint azt a közelmúltban Lovas István megírta: e szenvedések, pusztulások világtörténelmi viszonylatban messze nem egyediek, számos más nép más korban legalább olyan mértékben pusztult, mint a zsidó nép a második világháború alatt, ill. következtében. Tegyük ehhez hozzá: magának e háborúnak a következtében sem pusztult oly mértékben, hogy nagyságrendi különbség lenne a zsidóság és egyes más népek pusztulásának méretei között. A fehéroroszok, a krími tatárok, a volgai németek pusztulása arányaiban nem volt jelentősen kisebb, mint a zsidóké. A hat millió zsidó áldozatról szóló állítás kb. akkor lenne valós, ha a világháborút egyetlen zsidó ember sem élte volna túl abban a térségben, amely német megszállás alá került (vagy a németekkel szövetséges országokhoz tartozott), minthogy 3 háború során kb. ennyi zsidó ember élt ilyen területen. Kivált nem valós az a megállapítás, hogy a német koncentrációs táborokban hat millió zsidót gázzal öltek meg. A birodalom területén a háború alatt összesen 23 táborkomplexum működött, ebből a reálisabb szemléletű történészek szerint 17 tábor csak munkatábor volt és hat tábor működött „megsemmisítő táborként". Ez a hat tábor — a mauthauseni kivételével — mind keleti területen volt és a háború végén szovjet megszállás alá került (a háború után területcsere folytán a mauthauseni tábor is a szovjet zónába került). A jelek szerint ez a hat tábor szintén munkatábor volt, ha egész családok is laktak együtt bennük. E táborokkal a háború után az történt, hogy szovjet irányítással és lengyel közreműködéssel az épületekben belső átalakítást végeztek és bizonyos helyiségeket ún. gázkamrává alakítottak át. Ez történt pl. az auschwitzi táborban is, amely egyébként nemcsak munkatáborként, mint szintetikus üzemanyagokat előállító termelési egység) funkcionált, hanem az internálásban elosztó központként is szerepelt. „Gázt" alkalmaztak persze a táborokban (pl. a dachaui - hivatalosan is munkatábornak minősített - lágerben is) azonban ebből önmagában véve aligha következik, hogy e működés emberek gázzal való kivégzését jelentette. Valójában a háború alatt e táborokban a németek ún. Ciklon B gázt (egy lassú hatású fertőtlenítő szert) használtak a ruhaneműk és lakások fertőtlenítésére, a tífuszbacilust hordozó tetvek irtására, mint ahogy erre szolgált az emberek szőrtelenítése is. Valószínű, hogy ha a Ciklon B felhasználása vagy a szőrtelenítés alkalmazása kiterjedtebb lett volna, a háború végén többen maradtak volna életben a táborok lakói közül, mint történt a valóságban. A

háború alatt ui. többször is felütötte a fejét a tífuszjárvány, amely mindenütt megjelent, ahol emberek tömegesen zsúfolódtak össze egészségtelen körülmények között. A táborok népességének nagy mérvű tífuszos pusztulása azonban a háború utolsó időszakában következett be, amikor a szövetségesek bombázásai miatt a vasúti és a közúti közlekedés szinte teljesen leállt és a táborok nem jutottak hozzá a szükséges élelemhez és gyógyszerhez, ráadásul az orvosi segítség is megszűnt a kórházi személyzetnek és a táborlakók egy részének nyugatra menekülése miatt. Az éhínségnek, a tífuszjárványnak — s ezzel is összefüggésben a létfenntartási ösztön önzésének, a szolidaritás hiányának — a háború végén tapasztalható szörnyű korszakától eltekintve a koncentrációs táborokban dolgozó foglyok élete, sorsa kb. hasonló volt azoknak a japán fajú amerikai állampolgároknak az életéhez, sorsához, akiket Roosevelt a japán támadás után ugyancsak koncentrációs táborokba internáltatott. A két eljárás annyiban is hasonlít egymásra, hogy mind az amerikaiak a japánokra, mind a németek a zsidókra mint ellenséges néphez tartozó túszokra tekintettek, miközben az amerikaiak a zsidókat, a németek a japánokat szövetséges népnek minősítették. A zsidók internálásának a hadifogsággal való rokonságát bizonyítja az is, hogy pl. a német koncentrációs táborokban lengyel és szovjet hadifoglyok is dolgoztak. Nincs arra adat, hogy a zsidó foglyokkal egészében véve rosszabbul bántak volna a táborokban, mint pl. az orosz stb. hadifoglyokkal. Az viszont kétségtelen, hogy a bánásmód a foglyokkal — jogi helyzet szerint is, de a tábori parancsnokság és őrség felfogása és jelleme tükrében is - a táborok között és a táborokon belül is eltérő volt. Theresienstadtban pl., ahol a koncentrációs tábort a kedvezményezett (pl. háborús veterán) zsidóknak hozták létre, a táboron belül nagyobb fokú szabadság, önkormányzatiság, kiemelt élelmiszer-ellátás stb. jellemezte a foglyok életét Másutt inkább előfordultak kínzások, fogolyverések, megalázások. Ezekben a kilengésekben a zsidó belső rendőrök (a kápók) sokszor csúnyábban viselkedtek, mint egyes szadista német őrök. Az őrök embertelen viselkedése természetesen tiltott volt. Összességében a tábori élet képére az elfogadható táplálkozási szint, egészségügyi ellátás volt a jellemző. A táborokban volt tábori kórház, tisztálkodási lehetőség, a barakkokban rendszer -ágy- és fehérneműváltás, voltak kulturális foglalkozások és fegyelmezed munka folyt. A háború végét jóval megelőző időkben nem is a munka- é létfeltételek okoztak a zsidó foglyoknak elsősorban szenvedést, mint inkább a megalázó helyzetek.

A német koncentrációs táborokról szóló későbbi keletű „hivatalos" történetek semmilyen komoly bizonyítékkal nem rendelkeznek a zsidók különleges módszerekkel végrehajtott elpusztításáról. Egyes túlélők vallomásai állnak csupán rendelkezésre. Ezek sokszor ellentmondásosak és csak igen kevesen számolnak be arról, hogy tanúi voltak az elgázosításnak. Semmi egykorú dokumentum, bizonyíték nincs, nem voltak hamuhegyek, olyan krematóriumok, amelyek alkalmasak lettek volna az óriási mennyiségű holttest elégetésére, mint ahogy mesének bizonyultak a zsidókból készített szappanok, az emberbőrből készült lámpaernyők, és nincs elfogadható statisztika sem. A táborokról a közvetlenül a „felszabadulás" után készült fényképek sem bizonyítanak semmit. A sok kiszáradt holttest fényképe önmagában véve nem jelenti azt, hogy az illetőket gázzal ölték meg vagy szándékosan halálra éheztették őket. Az illetők lehettek az éhezés vagy a tífusz áldozatai, de olyasmi is előfordult, hogy a németek a háború végi angolszász terrorbombázásokról filmfelvételeket készítettek, majd a szövetségesek e filmeket megszerezték s azután úgy mutogatták őket, mintha a felvételek a táborokban készültek volna a „felszabadulás" után. A gázkamrákról a háború alatt a szövetségesek nem tudtak semmit, de a táborokba látogató vöröskereszteseknek 1944 szeptemberében készült hivatalos jelentésében is az áll, hogy az internáltak kaphatnak csomagot, a gázkamrákról szóló rémhíreknek pedig nincs valós alapjuk. Ha a legcsekélyebb ilyen információ pl. a Vatikánhoz jutott volna, a pápa bizonyosan tiltakozik. Továbbmenve F. Leuchter, az USA egyik gázkamra-tervező mérnöke megvizsgálta az auschwitzi (valamint több más) „gázkamrát" és arra a következtetésre jutott, hogy — pl. szigetelésüknél, megépítettségüknél fogva — ezek alkalmatlanok lettek volna emberek kivégzésére. Igen sok törvényszéki orvosi, statisztikai elemző és összehasonlító információ van, amelyek tükrében a hat milliós szám, kivált a hat millió gázkamrában kivégzett zsidóra vonatkozó szám abszurdumnak tekinthető.

Végül is kb. hány zsidó pusztult el a német koncentrációs táborokban, ill. összesen a háború alatt a németekkel és szövetségeseikkel folytatott érintkezés révén? A kérdésre pontos választ adni lehetetlen, de még a hozzávetőleges becslések is igencsak kérdésesek, részint a háborús áldozatokra vonatkozó statisztikák általában vett bizonytalanságaira, részint a zsidóság rendkívüli mozgékonyságára tekintettel (amely mozgékonyság mind a 3 -as években, mind a háború alatt, mind pedig — különösen — a háború utáni években tapasztalható volt, a szovjet megszállás alá került országokban is, egészen addig, amíg a sztálini vasfüggönyt a zsidók előtt is le nem eresztették). De nehéz pontos választ adni erre a kérdésre azért is, mert judeokráciának érdeke az igazság meghamisítása, a valóságosnál túlzóbb "holocaust-adatok" közlése, mégpedig nemcsak a kártérítési igényekkel stb. kapcsolatos anyagiak miatt, de azért is, mert a "holocaust-ipar" (iskolai oktatás, tömegkommunikáció, magas kultúra stb.) révén —— s az ily módon kibontakozó keresztényi bűnbánat és általános emberi szánalom segítségével —— a judeokraták mindennél jobban tudják az őket körülvevő népek tudatát befolyásolni s ezzel világuralmi céljaikat elérni.

A világ zsidóságának létszáma a 30-as évek elején 15-16 millió főre rúgott ebből az akkor, Szovjetunió nélkül számított Európában kevesebb, mint 7 millió élt (Amerikában kb. 5 millió, a Szovjetunióban közel 3 millió) Az akkori Szovjetunió délnyugati-nyugati területein, valamint a Baltikumtól Kelet-Lengyelországon át Romániáig terjedő területen (tehát abban a térségben, amelyen a háború gőzhengere kétszer is végigment és mindkét esetben a hadviselő felek a felperzselt föld taktikáját alkalmazták) nem kevesebb, mint 8 millió zsidó élt. A 30-as években elsősorban a hitleri Német Birodalomból, de máshonnan, pl. Magyarországról is sokan (Közép-Európából összesen kb. egy millióan) vándoroltak ki olyan országba, amely a későbbiekben nem került német megszállás alá. A Szovjetunió 1939-1940-es keleteurópai hódításai, valamint a német támadás több, mint két millió zsidó olyan területre jutását eredményezték, amely ugyancsak nem került német megszállás alá. A háború alatt tovább folytatódott a zsidóság nyugati irányú mozgása is (egyedül Magyarországot kb. 70 000 zsidó hagyta el 1939 és 1944 között). A szóban forgó térségben a zsidóság természetes szaporodása is folytatódott, főként a 30-as években (ez több, mint fél milliós statisztikai tételt jelent). Mindez megerősíti azt az állítást, hogy a háború során a németek és szövetségeseik uralma alá kb. hat millió zsidó került. A II. világháború után a pártatlan nyugati közlések ebben a térségben kb. másfél millió zsidó haláláról, ill. eltűnéséről szólnak. Minthogy e téren a kezdeti adatok mindig túlzók (a veszteségeket felnagyítják, az idők során sokan előkerülnek), a valóságos veszteség aligha éri el a másfél millió főt. Ráadásul ebben a számban benne vannak azok a veszteségek is, amelyek a szovjet számlájára írandók. Ti. az 1939-1940-ben szovjet uralom alá került Kelet-Lengyelországban, Baltikumban, Besszarábiában Sztálin első dolga — mint említettük — a proletárdiktatúra bevezetése volt, ez pedig a helyi „burzsoázia" likvidálását (pl. a Gulágra vezető halálmeneteket) is jelentette. A burzsoának tekintett zsidó kereskedő, üzletember, értelmiségi sorsa mármost aligha lehetett kétséges, noha a keletre menekülő zsidók közül sokan kommunistaként határozták meg magukat. (Mindenesetre Padányi Viktor szerint a proletárdiktatúra bevezetése következtében kb. 1,2 millió zsidó „tűnt el" a szovjet kezén.) A német koncentrációs táborokban összesen legfeljebb fél millió ember pusztult el, közülük kb. 50%-ra (vagy valamivel többre) tehető a zsidó foglyok aránya. Ugyanakkor a németek uralta térségben sem csak a koncentrációs táborokban érte a halál a zsidó embereket. Sokan közülük meghaltak természetes halállal a táborokon kívül vagy belövések, bombatámadások, utcai harcok következtében, meghaltak, mint katonaszökevények, partizánok, felkelők, meghaltak a háborús munkaszolgálat következtében (s korántsem csupán a németek vagy szövetségeseik rovására írandó halállal, hiszen egyedül Budapest ostroma során az oroszok 7000 zsidó munkaszolgálatost fogtak el s vittek hadifogolytáborba). Ezek összesített száma bizonyost messze felülmúlja a német koncentrációs táborokban elhunytak számát.

Végül életben is maradtak zsidók, mindenütt a térségben. Kérdés: mennyien maradtak életben s főként hová lettek a későbbiekben, ha nem tértek vissza oda, ahonnan elhurcolták őket a koncentrációs táborokba? Feltételezve, hogy a háború során a német (és szövetséges) uralom alatt állt térségben legalább 1-1,5

millióra tehető azon zsidók száma, akik 1945 után nemcsak életben maradtak, de e térségben éltek továbbra is (tehát visszatértek vagy helyben életben maradtak), a hiányzó népesség elérheti a 4 millió főt Minthogy Palesztinában a zsidó népesség a 30-as évekbeli kevesebb, mint fél millióról 1951-re kb. 2 millió főre szaporodott, az adódik, hogy 1945 után ebből a térségből kb. 2 és fél millió zsidó nem a zsidó nemzeti államba került, hanem „világgá ment".

Elmarasztalható-e Hitler a népirtás bűnében?

E kérdésre a határozott válasz: Hitler nem vádolható népirtással. Soha genocídiumot a zsidóság ellen elkövetni nem akart. A zsidóság megsemmisítésére sem szóban, sem írásban parancsot nem adott és — minthogy német részről ilyesmi nem történt — a későbbiekben sem jutott (juthatott) tudomására semmiféle ilyen népirtás. (Bizonyos, hogy a háború alatt egyes németek is követtek el elítélendő faji kilengéseket, de az ilyesmi tömeges példájával aligha a németek szolgáltak.)

Végül is az alapkérdés nem az, hogy ebből vagy abból a népcsoportból (pl. a zsidók közül) hányan haltak meg a háború alatt, hanem a halál oka és egyéb körülményei a döntőek. Ennek megvilágítására egy olyan összehasonlító példát említünk, ahol különböző alkalmakkor nagyságrendben hasonló számban pusztultak el emberek, igaz, igen különböző időtartam alatt. A példában szereplő három eset: Auschwitz, Drezda és Hirosima esete. Mindhárom esetben nem katonai célpontot jelentő ártatlan emberek haltak meg. Az első esetben a háború utolsó hónapjaiban-heteiben magából a háborús helyzetből kifolyólag nem akaratlagos pusztulásként (éhínség, tífuszjárvány, a szövetségesek bombázásaira és a németek menekülésére visszavezethető ellátatlanság révén) halt meg sok ember. A második és a harmadik esetben emberek repülőgép segítségével végzett tudatos elpusztítása történt, mégpedig mindkét esetben gyorsan, Hirosimában gyakorlatilag azonnal vagy rövidesen bekövetkező kínhalállal. Hirosima minden borzalmassága mellett is katonai szempontból valamelyest magyarázható volt: meggyorsította a háború befejezését és valószínű, hogy az atomfegyver alkalmazása nélkül a folytatódó háború egészét tekintve több lett volna a polgári áldozat.

Drezdáról viszont a következőket kell tudni: 1945-ben a hamvazószerdára virradó éjszakán Drezdában két napon át tartó, több hullámban végrehajtott angol-amerikai terrorbombázás vette kezdetét A sok száz gép ismételt támadása)

során a városnak egy kb. 15 km2-nyi területére több, mint fél millió gyújtóbombát dobtak aminek következtében e terület napokra egyetlen lángtengerré változott A tűzből menekülőket a mélyrepülésre váltó gépek gyújtólövedékekkel lőttek halomra. Drezda nem volt katonai célpont s ezt a bombázó parancsnokság is tudta. A város lakossága ekkor a keleti területekről menekülő kb. 600 000 civillel eredeti létszámának a kétszeresére növekedett. A terrortámadás (a fiatal férfiak távoli katonáskodása folytán) jóformán csak nők, gyerekek, öregek, betegek ellen irányult. Drezda bombázása a német nép ellen tudatosan végrehajtott genocídium volt sok tízezer valódi holocausttal (tűzben elevenen elégetett ártatlan áldozattal), összességében kb. annyi áldozattal, mint a két japán város atombombázása során elpusztult áldozatok összesített száma. Ráadásul ez a drezdai népirtás egyáltalán nem rövidítette meg a háborút.

A zsidóság szenvedéseinek elemzése során magát a kiindulópontot ugyanúgy figyelembe kell venni, mint a „végeredményt". Tehát pl. azt, hogy a zsidóság az e térségben élő különféle népeknek csak egyike. A háború előtt Németországban a mérleg egyik serpenyőjében szerepelt közel 600 000 (a birodalmi terület összességében is kevesebb, mint egy millió) zsidó érdeke, világnézete, míg a másik serpenyőben közel 60 millió, ill. a megnagyobbodott területen közel 80 millió németé. Kétségtelen, hogy senki sem tehet arról, hogy hová és kinek születik. De azt is bebizonyította a történelem, hogy a törzseknek népekké, a népeknek nemzetekké kell fejlődniük ahhoz, hogy a kultúrában és a civilizációban az emberiség díszére válhassanak, amiből Hitler sem vont le más következtetést a

zsidóságra nézvést, mint azt, hogy nekik is saját nemzeti államukban kell élniük. Elsősorban nem is a zsidóság ellen folytatta Hitler a harcát, hanem eszmék és magatartások ellen, amelyek károsan hatottak és hatnak a népek fejlődésére, így mindenekelőtt a destruktív társadalmi magatartás, az anyagias liberalizmus, az értékromboló marxizmus (különösen annak szélsőséges kommunista változata) ellen. E harcában szükségszerűen ütközött a szóban forgó eszmék képviseletében világuralomra törekvő judeokratákkal. Közöttük a konfliktus nőttön nőtt, majd a bajok a nagy háborúban váltak milliók tragédiájává. Ezért a háborúért azonban — mint fent kifejtettük — a felelősséget Isten színe előtt nem Hitlernek, nem Németországnak kell vállalnia, hanem a három teheráni „nagynak", az általuk képviselt birodalmaknak, valamint a mögöttük álló nemzetközi judeokráciának.

2001. április 20.

Ungvári Gyula

A BIRODALMI KORMÁNY KIÁLTVÁNYA A NÉMET NÉPHEZ!

Berlin, 1933. február 1.

Több mint 14 év telt el ama szerencsétlen emlékű nap óta, amelyen a német nép belső és külső ígéretektől elvakítva, megfeledkezett múltunk legfőbb javairól, a birodalomról, becsületéről és szabadságáról, s így mindent elveszített. Az árulás napjai óta a Mindenható megvonta áldását népünktől. Viszálykodás és gyűlölködés fészkelte be itt magát. Mély gonddal látja millió minden rendű és sorsú német férfi és nő, hogy a nemzet egysége megbomlik és önző politikai nézetek, gazdasági érdekek és világnézeti ellentétek zűrzavarává oldódik fel.

Mint már oly sokszor történetünk folyamán, Németország a forradalom napja óta a szakadozottság szívettépő képét tárja elénk. Az ígért egyenlőséget és testvériséget nem kaptuk meg, de elvesztettük a szabadságot. A nép belső szellemi és akarati egységének megbomlását nyomon követte politikai helyzetének leromlása más népekkel szemben.
Azzal a legbensőbb meggyőződéssel, hogy a német nép 1914-ben bűnösségének minden gondolata nélkül indult a nagy harcba és csakis az a súlyos gond töltötte el, hogy meg kell védenie a megtámadott birodalmat, a németek szabadságát és létét megrázó sorsban, mely 1918 novembere óta nehezedik ránk, csak népünk belső bomlásának eredményét látjuk. De a világ többi részét azóta szintén válság sújtja. Az erők történelmileg kialakult egyensúlya, amely azelőtt sokban hozzájárult a nemzetek benső szolidaritása szükségességének helyes felfogásához, megszűnt kedvező gazdasági hatásaival együtt.
Az a rögeszme, mely győztesek és legyőzöttek osztályozását propagálja, szétrombolja a nemzetek közötti bizalmat és ezzel együtt a világgazdaságot. Népünk nyomora borzalmas. Az ipari proletárok millióinak munkanélküliségét és éhezését nyomon követi az egész közép- és kézműves osztály nyomorba süllyedése. Ha ez a folyamat a német parasztok sorsában is beteljesedik, akkor beláthatatlan méretű katasztrófa elé állunk. Mert akkor nemcsak egy birodalom esik szét, hanem porba hull az emberi kultúra és civilizáció nagy és legnagyobb értékeinek kétezer éves öröksége is.

Fenyegetően utalnak a jelenségek körülöttünk e romlás folyamatára. Hallatlan akarattal és erőszakos rohamban kísérli meg az őrület kommunista módszere, hogy a legbelsejéig megrendített és gyökerét vesztett német népet véglegesen megmérgezze és szétbomlassza, és olyan viszonyokat teremtsen, melyek még sokkal kevésbé felelnének meg a kommunális a vezetők ígéreteinek, mint a közelmúlt idő azoknak az ígéreteknek, melyeket 1918 novemberében kaptunk ugyanezektől az apostoloktól.

A családtól kezdve a becsület, hűség, nép és haza, kultúra és gazdasági élet fogalmain át erkölcsünk és hitünk örök alapjáig semmit sem kímélt meg ez a csupán tagadó, mindent leromboló eszme. A marxizmus 14 esztendeje tönkretette Németországot. A bolsevizmus egy esztendeje megsemmisítené. A világ leggazdagabb és legszebb kultúrterületei káosszá és romhalmazzá válnának. Még az utolsó másfél évtized nehézségeit sem hasonlíthatjuk össze annak az Európának a nyomorúságával, melynek szívében a pusztítás vörös zászlaja lengene. A sebesültek ezrei, a számtalan halott, Németország belső háborújának ez áldozatai intsenek a végső következményekre.

A német nemzet létéért és jövőjéért mélyen átérzett gond ez óráiban felszólított bennünket, a nemzeti pártok és szövetségek vezetőit a világháború agg vezére, hogy mint egykor a harctéren, most hazánkban küzdjünk az ő keze alatt a birodalom megmentéséért egységben és hűséggel. Amikor a tiszteletet parancsoló birodalmi elnök nagylelkűen kezét nyújtotta közös szövetségre, mint nemzeti vezérek megfogadjuk Isten, lelkiismeretünk és népünk előtt, hogy a ránk ruházott küldetést, mint nemzeti kormány, eltökélten és állhatatosan fogjuk teljesíteni.

Az örökség, amelyet átveszünk, borzalmas.

A feladat, amelyet meg kell oldanunk, súlyosabb, mint bármelyik azok között, melyek emberemlékezet óta nehezedtek német államférfira. Azonban határtalan a bizalom mindannyiunkban, mert hiszünk népünkben és el nem múló értékeiben. Parasztoknak, munkásoknak és polgároknak, valamennyiüknek közösen kell hordaniuk a köveket az új birodalom felépítéséhez.

A nemzeti kormány tehát első és legfontosabb feladatának fogja tekinteni népünk szellemi és akarati egységének helyreállítását. Őrizni és védeni fogja az alapokat, amelyeken nemzetünk ereje nyugszik. Erős védelemben fogja részesíteni a kereszténységet, mint erkölcsünk alapját és a családot, mint a nép- és államtest sejtjét. A népet, tekintet nélkül foglalkozásra és osztályra, népi és politikai egységének tudatára fogja ébreszteni, és az abból származó kötelességek elismerésére fogja bírni. A nemzeti kormány tiszteletet óhajt nagy múltunkkal szemben, a tradícióinkra való büszkeséget a német ifjúság nevelésének alapjává akarja tenni. Ezért a szellemi, politikai és kultúrnihilizmusnak könyörtelenül hadat üzen. Németország nem süllyedhet anarchikus kommunizmusba.

Életünk uralkodó eszméjévé a felforgató ösztönök helyébe a nemzeti fegyelmet fogja emelni, gondját fogja viselni azoknak az intézményeknek, melyek valóban támaszai nemzetünk erejének.

A nemzeti kormány a gazdasági élet újjászervezésének nagy művét két, négy évre szóló tervvel fogja megoldani:
Meg kell mentenünk a német parasztot s ezzel a nemzet élelmezési létalapját.
Meg kell mentenünk a német munkást a munkanélküliség ellen intézendő hatalmas és átfogó támadással.
14 év alatt tönkretették a novemberi pártok a német parasztot. 14 esztendő alatt milliónyi hadsereggé növelték a munkanélkülieket.
A nemzeti kormány vasakarattal és a legszívósabb kitartással fogja megvalósítani a következő tervet:
4 esztendőn belül meg kell mentenünk a német parasztot a nyomorba jutástól.
4 esztendő alatt végleg le kell küzdenünk a munkanélküliséget.
Ezzel maguktól adódnak a gazdasági élet többi ága felvirágzásának előfeltételei.
A nemzeti kormány gazdasági életünk szanálásának e hatalmas feladatával egybekapcsolja a birodalom, az egyes országok és a községek szanálását közigazgatási és adótechnikai szempontból.
Csak így lehet a birodalom föderatív fenntartásának gondolatából életteljes valóság.
A terv alappilléreihez tartozik a munkaszolgálati kötelezettség és a telepítési politika.
A nép mindennapi kenyeréért való gond azonban kiterjed a szociális kötelességeknek betegség és öregség esetén való teljesítésére is.

Az adminisztráció takarékossága, a munka támogatása, a parasztság fenntartása és az egyesek kezdeményezési erejének hasznosítása egyúttal a legjobb biztosíték arra, hogy minden kísérletet kikerüljünk, mely a pénzértéket veszélyezteti.

Külpolitikai tekintetben a nemzeti kormány legfőbb hivatásának fogja tekinteni, hogy népünk életjogait megóvja, és ezzel szabadságát újból ki-küzdje. Azon szilárd elhatározásával, hogy a németországi zavaros állapotoknak véget vet, hozzá fog járulni ahhoz, hogy a többi nemzet közösségébe egyenlő értékű, de egyúttal egyenlő jogú államot illesszen. At van hatva a kötelesség nagyságának tudatától, hogy ezzel a szabad, egyenlő jogú néppel annak a békének fenntartását és biztosítását szolgálja, melyre a világnak ma inkább szüksége van, mint bármikor.

Bár hozzájárulna a többiek megértése is ahhoz, hogy ez az Őszinte, Európa és az egész világ javát szolgáló kívánság beteljesedjék.
Bármily nagy szeretettel is viseltetünk hadseregünk, mint fegyvereink hordozója és nagy múltunk jelképe iránt, mégis boldogok volnánk, ha a világ saját fegyverkezésének korlátozása által mentesítene bennünket fegyvereink szaporításától.
Hogy azonban Németország ezt a politikai és gazdasági felemelkedést tényleg megvalósíthassa, és kötelezettségeit más nemzetekkel szemben lelkiismeretesen teljesíthesse, ennek döntő előfeltétele az, hogy

a németországi kommunista bomlasztást leküzdjük.

Mi, e kormány tagjai, felelősnek érezzük magunkat a német történelem előtt a népszervezet rendjének helyreállításáért és ezzel együtt az osztályőrület és az osztályharc végleges leküzdéséért. Nem egy osztályra tekintünk, hanem a német népre, parasztok, polgárok és munkások millióira, akik vagy közösen fogják leküzdeni az idő gondjait, vagy közösen mennek tönkre súlya alatt.
Minthogy a birodalmi gyűlés nem alkalmas arra, hogy munkánkat támogassa, eltökélten és eskünkhöz híven magának a német népnek tesszük kezébe a feladatot, melyet képviselünk.
A birodalmi elnök, Hindenburg tábornagy, azzal a paranccsal állított helyünkre, hogy egységünkkel tegyük lehetővé a nemzet felemelkedését.
Ezért most a német néphez fordulunk, hogy erősítse meg aláírásával a kibékülést.
A nemzeti kormány dolgozni akar és dolgozni fog.
Nem tette tönkre 14 év alatt a német nemzetet, hanem ismét felfelé akarja vezetni.
El van tökélve arra, hogy 4 év alatt helyrehozza 14 év bűnét.
Az újjáépítés munkájának szentesítését azonban nem bízhatja azokra, akik az összeomlást okozták.

A marxizmusnak és csatlósainak pártjai 14 év alatt bebizonyíthatták volna képességüket.
Az eredmény: egy romhalmaz.
Most tehát, német nép, adj négy év időt, és azután dönts és ítélj!
A tábornagy parancsához híven fogunk a munkához. Kérjük a mindenható Istent, adja kegyelmét munkánkra, igazítsa akaratunkat, áldja belátásunkat és boldogítson bennünket népünk bizalmával. Mert mi nem magunkért akarunk küzdeni, hanem Németországért!

A birodalmi kormány

Hitler Adolf, Papen, báró Neurath, Dr. Frick, gróf Schwerin-Krosigk, Dr. Hugenberg, Seldte, Dr. Gürtner, Blomberg, Eltz-Rübenach, Göring.

HINDENBURG BIRODALMI ELNÖK BESZÉDE

Potsdamban, 1933. március 21-én, a nemzeti felemelkedés birodalmi gyűlésének megnyitásakor

Ez év február elsején rendelettel feloszlattam a birodalmi gyűlést hogy a német nép maga foglalhasson állást a nemzeti összefogásnak általam újonnan alakított kormányával egyetemben. A március 5-én megejtett birodalmi gyűlési választás alkalmával népünk feltétlen többsége sorakozott az én bizalmam alapján alakult kormány mögé, és ezzel alkotmányos alapot nyújtott munkája számára.

Súlyosak és bonyolultak a feladatok, melyek ön előtt, Birodalmi Kancellár Úr és a birodalmi miniszterek előtt állanak. Bel- és külpolitikai téren, saját gazdasági életünkben és az egész világon nehéz kérdéseket kell megoldani, és nagy jelentőségű határozatokat kell hozni. Jól tudom, hogy a kancellár és a kormány szilárd akarattal fog hozzá e feladatok teljesítéséhez, és remélem, hogy önök, az újonnan megalakított birodalmi gyűlés tagjai, a helyzetnek és követelményeinek világos tudatában állnak a kormány mögé, és a maguk részéről is megtesznek mindent, hogy azt munkájában támogassák.
A hely *, ahol ma összegyűltünk, arra int, hogy visszapillantsunk a régi Poroszországra, melyet istenfélelemben kötelességtudó munkája, soha nem lankadó bátorsága és odaadó hazaszeretete tett naggyá, és amely ezeken az alapokon egyesítette a német törzseket. E dicső helynek régi szelleme szállja meg a mai nemzedék lelkét, szabadítson meg az önzéstől és pártviszálytól és fogjon össze bennünket nemzeti öntudatra való ébredésében és lelki megújhodásában, áldására egy egységes, szabad és büszke Németországnak!

Ezzel a kívánsággal köszöntöm a birodalmi gyűlést új szakasza kezdetén.

A birodalmi kancellár urat illeti a szó.

* Mivel a parlament épületét a kommunisták felgyújtották, az új birodalmi gyűlést a potsdami helyőrségi templomban nyitották meg, ahol Nagy Frigyes nyugszik.

A NEMZETI FELEMELKEDÉS BIRODALMI GYŰLÉSÉNEK MEGNYITÁSAKOR

Potsdamban, 1933. március 21-én.

Birodalmi Elnök Úr!
Képviselők, a német birodalmi gyűlés férfiai és asszonyai!

Súlyos gondok nehezednek évek óta népünkre.
A büszke felemelkedés, a virágzás és gyarapodás korszaka után — mint oly sokszor a múltban — ismét nyomor és szegénység ütött tanyát nálunk.
Minden szorgalom és munkaakarat, minden tetterő, gazdag tudás és legjobb szándék ellenére is millió német hiába vár mindennapi kenyerére. A gazdasági élet hanyatlik, a pénzügyek megrendültek, millió ember áll munka nélkül.

A világ városainknak csak külszínét ismeri, de nem látja a bajt és nyomort.
Két évezred óta kíséri népünket ez a változó sors. Fellendülésre mindig hanyatlás következik. Az ok mindig ugyanaz. Ha a német nép belsőleg széthull, ha szellemi egysége megbomlik, ha akaratát szétforgácsolja és így cselekvési erejét veszti — akkor erőtlenné válik arra, hogy megóvja nemzeti életét. Csillagokban honoló igazságról álmodozik, és itt e földön elveszti lába alól a talajt.

Azonban minél jobban gyengült a nép és a birodalom, minél jobban omladozott a nemzet életének védőbástyája, annál inkább próbálták mindenkor a szükséget erénnyé tenni. Az egyes törzsek egyéni értékét hangsúlyozó elmélet elnyomta a közös akarat szükséges voltának felismerését. Végül csak egy útja maradt a németségnek: a lelkébe vezető út. Mint a dalnokok, költök és gondolkozók népe

arról a világról álmodozott, amelyben a többiek éltek, és csak ha szörnyű súllyal nehezedett rá szükség és nyomor, akkor hajtott ki talán a művészetből az új felemelkedés, új birodalom és új élet vágya.
Amikor a német nemzet kulturális törekvéseit Bismarck erejéből állampolitikai egyesülés követte, úgy látszott, mintha örökre vége szakadt volna a német törzsek egymás közötti viszályának és háborújának. A császár felszólításához híven népünk kivette részét a béke, a kultúra és az emberi művelődés gyarapításában. Erejének tudatát mindig össze tudta egyeztetni az európai nemzetek életközösségének tartozó, mélyen átérzett felelősséggel.

A német törzsek állam- és hatalompolitikai egyesülésének korába esett a német népközösség világnézeti szétbomlásának kezdete, amely káros hatását még ma is érezteti.
A nemzetnek ez a belső széthullása, mint már annyiszor, ismét fegyvertársa lett a bennünket övező világnak. Az 1918. novemberi forradalom befejezte azt a harcot, melybe a német nép avval a szent meggyőződéssel vonult, hogy csak szabadságát és ezzel a léthez való jogát védelmezi.

Németország háborús bűnösségét állítani: hazugság.

Mert sem a császár, sem a kormány, sem a nép nem akarta ezt a háborút. Csak a nemzet bomlása, az általános összeomlás kényszerített egy gyenge nemzedéket arra, hogy jobb tudomása és legszentebb belső meggyőződése ellenére eltűrje a háborús bűnösség vádját.
Az összeomlást minden téren nyomon követte a romlás. Hatalompolitikaiig, erkölcsileg, a művelődés és gazdaság terén mindig mélyebbre süllyedt népünk.

A legnagyobb csapás az volt, hogy tudatosan szétrombolták a saját erőnkbe vetett hitet, lealacsonyították tradícióinkat és így széttörték az erős bizakodás alapjait.
Azóta válságok végtelen sora rendítette meg a népet.
De a világ többi része sem lett boldogabb és gazdagabb azáltal, hogy állami együtteséből kitört egy politikailag és gazdaságilag jelentős láncszem. Az örök győzők és legyőzöttek elméletének ostobaságából keletkezett a jóvátételek őrülete és ennek nyomában a világgazdaság katasztrófája.

Mialatt a német nép és a német birodalom belső viszályba és hadakozásba merült s a gazdasági élet a nyomor felé süllyedt, az alatt megkezdődött azoknak a németeknek sorakozása, akik népünkben híven bízva, a németséget új közösséggé akarják formálni.
Erre az ifjú Németországra bízta ön, Tábornagy Úr, nagylelkű elhatározással a birodalom vezetését 1933. január 30-án.

Felhívás a nemzethez.

Abban a meggyőződésben, hogy magának a népnek is meg kell erősíteni a német élet új rendjét: mi, e nemzeti kormány férfiai, utolsó felhívást intéztünk a német nemzethez.
Március 5-én döntött a nép és többsége mellénk állott. Példátlan lendülettel állította helyre néhány hét alatt a nemzeti becsületet és hála az Ön megértésének, Birodalmi
Elnök Úr, sikerült a régi nagyság és az ifjú erő szimbólumait egybeforrasztani.

Amidőn a nemzeti kormány ebben az ünnepi órában először lép az új birodalmi gyűlés elé, kifejezésre juttatja azt a tántoríthatatlan akaratát, hogy a német nép és birodalom újjászervezésének nagy munkájához menten hozzáfog, és azt eltökélten keresztülviszi.

Abban a tudatban, hogy a nemzet akaratának megfelelően cselekszik, a nemzeti kormány elvárja a népképviselet pártjaitól, hogy lépjenek ki tizenöt esztendei

német nyomorúság után a doktriner pártpolitikai gondolkozás korlátaiból, és vessék alá magukat annak a vas kényszernek, melyet a szükség és fenyegető következményei szabnak mindannyiunkra.

Mert az a munka, melyet a sors követel tőlünk, toronymagasságnyira kell, hogy álljon kicsinyes pártpolitikai kiutak felett.
Helyre akarjuk állítani a német nemzet szellemének és akaratának egységét.
Meg akarjuk óvni létünk örök alapjait:
Népi mivoltunkat és a benne rejlő erőket és értékeket.
Államunk szervezetét és vezetését ismét azokra az elvekre akarjuk alapítani, melyek mindenkor előfeltételei voltak minden nép és birodalom nagyságának.
Az egészséges, természetes és helyes életformába vetett hitünket össze akarjuk kötni a belső és külső politikai fejlődés állandóságával.
Az örök ingadozás helyébe lépjen a kormányzás szilárdsága, hogy népünk megint megingathatatlan tekintélyre támaszkodhasson.

Tekintettel akarunk lenni mind az egyén és a közösség életében, mind a gazdasági életben mindazon tapasztalatokra, amelyek évezredek óta hasznosnak bizonyultak az emberek jóléte szempontjából.
Helyre akarjuk állítani a politika elsőségét, melynek hivatása a nemzet életküzdelmét szervezni és vezérelni.
A népben rejlő minden tényleg eleven és a német jövőt magában hordozó erőt munkába akarunk állítani, és őszintén arra fogunk törekedni, hogy összefogjunk mindenkit, aki jó szándékú, és ártalmatlanná tegyük azokat, akik a német népnek ártani akarnak.
Új közösséget akarunk felépíteni a német törzsekből, a rendekből, a hivatásokból és az eddigi osztályokból, olyat, amely az életérdekek igazságos kiegyenlítésére képes, s amelyet parancsolóan követel az egész nép jövője. Parasztok, polgárok és munkások alkossanak ismét egy német népet.
Ez a nép vegye örök időkre hű őrizetébe hitünket, kultúránkat, becsületünket és szabadságunkat.

A világgal szemben pedig, fölmérve az egykori háború áldozatait, őszinte barátai akarunk lenni egy olyan békének, amely végre behegeszti mindnyájunk fájó sebeit.
A nemzeti felemelkedés kormánya el van rá szánva, hogy teljesíti feladatait, melyek elé a német nép állította. Ezért lép ma a német birodalmi gyűlés elé azzal a forró óhajtással, hogy támaszt találjon benne küldetése megvalósításához. Ismerjék fel Önök, férfiak és asszonyok, a nép választott képviselői, az idők szavát és segítsenek a nemzeti újjáéledés nagy munkájában.

Hindenburg mint jelkép

Egy ősz fő felé tekintünk és tisztelgünk Ön előtt, Tábornagy Úr.
Háromszor harcolt Ön a becsület mezején népünk létéért és jövőjéért.
Mint hadnagy a király hadseregében a német egységért, az öreg német császár hadaiban a birodalom dicsőséges felépítéséért, minden idők legnagyobb háborújában pedig, mint tábornagy a birodalom fennállásáért és népünk szabadságáért.
Ön tanúja volt egykor a birodalom keletkezésének, látta még a nagy kancellár művét, népünk csodálatos fejlődését és vezérünk volt végül azokban a nagy időkben, melyeket mi is átéltünk és átküzdöttünk a sors rendelése szerint

Hindenburg a nemzeti felemelkedés patrónusa.

Ma, Tábornagy Űr, a gondviselés népünk új felemelkedésének patrónusává tette önt. Az ön csodálatos élete a német nemzet elpusztíthatatlan életerejének jelképe mindnyájunk előtt. Köszöni ezt Önnek a német nép ifjúsága és vele együtt mi mindnyájan, akik áldásnak érezzük az Ön hozzájárulását a német nép felemelésének munkájához. Szálljon ez az erő népünk új képviseletére is, melynek gyűlését ezzel megnyitottuk.

De ajándékozzon meg bennünket a gondviselés azzal a bátorsággal és kitartással is, amelyet ezen a minden német számára megszentelt helyen érzünk, mint népünk szabadságáért és nagyságáért küzdő emberek a legnagyobb király ravatala előtt.

A BIRODALMI GYŰLÉSEN,

1933. március 23-án
Német birodalmi gyűlés férfiai és asszonyai!

A nemzetiszocialista német munkáspárt és a német nemzeti néppárt a birodalmi kormánnyal egyetértésben kezdeményező indítványként törvényt terjeszt Önök elé a nép és a birodalom ínségének megszüntetéséről. Ennek a rendkívüli eljárásnak az okai a következők:

1918 novemberében marxista szervezetek forradalom útján magukhoz ragadták a végrehajtó hatalmat. Az uralkodót megfosztották trónjától, a birodalmi és országos hatóságokat elmozdították, és ezzel megszegték az alkotmányt. A forradalomnak anyagi értelemben vett sikere megóvta a merénylőket az igazságügyi hatóságok beavatkozásától. Erkölcsi igazolást abban az állításban kerestek, hogy Németország, illetve kormánya
bűnös a háború kitörésében.

Ez az állítás tudatosan és tárgyilag hamis volt. De ezek, az akkori ellenségeink érdekét szolgáló hamis vádak az egész német nép legsúlyosabb elnyomásához vezettek, a Wilson 14 pontjában foglalt ígéretek megszegése azután határtalanul szerencsétlen időket hozott Németországra, vagyis a dolgozó német népre.

Mindaz, amit 1918 novemberének emberei ígértek, vagy tudatos félrevezetésnek vagy nem kevésbé átkos illúziónak bizonyult. A „forradalom vívmányai", ha az egészre tekintünk, népünk csak kis töredéke számára jelentettek kellemes változást, hatalmas többsége számára azonban, legalábbis, ha azokat nézzük, akik a mindennapi kenyeret becsületes munkával szolgálják meg, végtelenül keserveset. Érthető, hogy ezzel a ténnyel szemben ezer kendőző kifogást találnak azok a pártok és férfiak, akik bűnösei ennek a fejleménynek. Ha az utolsó tizennégy év átlagos eredményeit józanul hasonlítjuk össze az egykor kihirdetett ígéretekkel, akkor az összehasonlítás megsemmisítő azokra nézve, akik ezért a német történelemben példátlan gonosztettért felelősek.

Népünk az utolsó tizennégy év lefolyása alatt minden téren annyira romlásnak indult, hogy nagyobb hanyatlás nemigen képzelhető el, ha a németség alapértékeire és egykor még meglévő politikai és gazdasági örökségére gondolunk.

Annak ellenére, hogy a német nép politikai érzületében és állásfoglalásában nehézkes, fokozatosan elfordult azoktól a nézetektől, pártoktól és szervezetektől, amelyeket ezekért az állapotokért felelősöknek tartott.

Végül is — a kormányhatalom szuggesztív jellege és kíméletlen kihasználása dacára — a nemzet egészének csak egy töredékét alkották azok németek, kik belső meggyőződéssel álltak a weimari alkotmány talaján.

Jellemző továbbá erre a tizennégy évre, hogy — eltekintve természetes ingadozásoktól — a fejlődés vonala állandóan lefelé vezetett. Ez a le sújtó felismerés egyike volt az általános kétségbeesés okainak. Mindjobban beláttatta az emberekkel, hogy alapjában kell elfordulni azoktól az eszméktől, szervezetektől és férfiaktól, akikben lassanként joggal fedezték fel hanyatlásunk mélyebben fekvő okait.

A nemzetiszocialista mozgalom tehát a legerőszakosabb elnyomás ellenére is mindig több németet tudott lelkileg és akaratilag befogadni az elhárító küzdelembe. Más nemzeti alapon álló szövetségekkel együtt, néhány hét alatt eltávolította az 1918 novembere óta uralmon levőket, és forradalmi úton a nemzeti kormány kezébe helyezte az államhatalmat. A német nép ehhez a tetthez március 5-én hozzájárulását adta.

politikai, erkölcsi és gazdasági életünk ínségének nagyságából adódik. Áthatva azon meggyőződéstől, hogy ennek az összeomlásnak okai népünk belső bajaiban rejlenek, a nemzeti kormány céljául tűzte ki, hogy a nép-életből kiirtja azokat a fogyatékosságokat, melyek a jövőben is megakadályoznának minden tényleges felfelé haladást. A nemzetek világnézetileg össze nem egyeztethető ellentétekre való bontása, melyet a marxista tévtan tudatosan idézett elő, megsemmisíti a közösségi élet alapjait.
A destrukció megtámadja a társadalmi rend összes alapelveit. Az egyéneknek egymástól teljesen eltérő állásfoglalása az állammal, vallással, erkölccsel, családdal és gazdasági élettel szemben olyan feszültséget teremt, amely mindenki harcához vezet mindenki ellen.

Ez a fejlődés, a múlt század liberalizmusából kiindulva, törvényszerűleg a kommunista káoszban végződik.

A legalacsonyabb ösztönök mozgósítása egy politikai eszme felfogása és valódi gonosztevők cselekedetei közötti kapcsolathoz vezet. Fosztogatástól, gyújtogatástól, vasúti és egyéb merénylettől kezdve erkölcsi szentesítést nyer minden a kommunista eszmében. Az egyéni tömegterror módszere a nemzetiszocialista mozgalomnak néhány éven belül több mint 350 halottjába és sebesültek tízezreibe került.
A birodalmi gyűlés épületének felgyújtása, egy nagyarányú akciónak ez a dugába dőlt kísérlete csak példája annak, hogy mit várhatott volna Európa ennek az ördögi tannak a győzelmétől. Ha egy bizonyos sajtó, különösen Németország határain kívül, kísérletet tesz arra, hogy — a kommunizmus álul elvvé emelt politikai valótlanság alapján — a német nemzeti felemelkedést ezzel a gaztettel azonosítsa, akkor ez engem csak megerősít abban az elhatározásomban, hogy mindent megkíséreljek, hogy ezt a bűntettet a bűnös gyújtogató és cinkosai nyilvános kivégzésével toroljam meg!

Az e szervezet által elhatározott akciónak egész nagyságát még nem fogta fel eléggé sem a német nép, sem a többiek. Csak villámgyors beavatkozással tudott a kormány olyan fejleményeket megakadályozni, melyek katasztrofális kimenetelük esetén egész Európát megrázták volna. Sokan, akik ma gyűlöletből a nemzeti mozgalom iránt a kommunizmus érdekeivel társulnak Németországban és a külföldön, maguk is áldozatai lettek volna ezeknek a fejleményeknek.

A nemzeti kormány legfőbb feladatának tekinti, hogy e jelenségeket német területen gyökeresen kiirtsa, nemcsak Németország érdekében hanem egész Európa érdekében is.

A kormány nem feledkezik meg arról, hogy itt nemcsak a kommunizmus negatív problémájáról van szó, hanem arról a pozitív feladatról, hogy a német munkást megnyerje a nemzeti államnak. Csak a rendek és osztályok érdekei és ellentétei fölé emelkedő igazi népközösség helyreállításával lehet véglegesen elvonni a talajt az emberi szellem ilyen eltévelyedései alól. A német nép világnézeti zártságát azért is meg akarjuk teremteni, mert csak ezáltal válik lehetővé a más hatalmakkal való jóviszony fenntartása, tekintet nélkül a náluk uralkodó irányokra és világnézeti elvekre, mert a kommunizmusnak Németországban való megszüntetése belső ügye az országnak. A külföld számára ez azonban épp olyan fontos lehet, mivel, ha a sűrűn lakott Németországban kommunista zűrzavar ütne ki, ez olyan politikai és gazdasági következményekkel járna, főleg Nyugat-Európa többi részében, melyeknek kihatása beláthatatlan.

Népközösségünk belső bomlása szükségszerűen maga után vonta a legfelső államkormányzat tekintélyének aggasztó gyöngülését. A birodalmi kormány tekintélyének hanyatlása, mely egyenes következménye volt a bizonytalan belső viszonyoknak, egyes német országok különböző pártjaiban olyan felfogást váltott ki, mely nem egyeztethető össze a birodalom egységével. Az országok iránt

tanúsított minden tisztelet sem küszöbölheti ki azt a keserű igazságot, hogy az állami élet széttagolása a múltban olyan méreteket öltött, hogy az népünk létének és világhelyzetének nemcsak hogy hasznára nem vált, hanem valósággal ártott.

Nem feladata a körültekintő államkormányzásnak, hogy a szervesen fejlődött alakulatokat most egyszerre kiszolgáltassa a féktelen egységesítés elvének. Kötelessége viszont, hogy a nemzet vezetésének szellemi és akarati egységességét, vagyis a birodalmi gondolatot minden kétség fölé emelje.

A városok és az egyes országok jóléte épp úgy állami védelemre szorul, mint az egyes németek egzisztenciája. A birodalmi kormánynak nem szándéka, hogy felhatalmazási törvénnyel megszüntesse az országokat. Azonban olyan rendszabályokhoz fog nyúlni, amelyek mostantól minden időre biztosítják a birodalom és az országok politikai intencióinak párhuzamosságát. Minél erősebb a szellemi és akarat, egyetértés annál kevésbé lesz érdeke a birodalomnak, hogy az egyes országok sajátos kulturális és gazdasági életét elnyomja. Teljesen lehetetlen az az állapot, mely az utóbbi időben fejlődött ki, hogy az országos és birodalmi kormányok egymást feketítik be modern propagandaeszközök segítségével. Semmiképpen sem fogom tűrni, és a birodalmi kormány minden eszközt m fog az ellen ragadni, hogy a német kormányok miniszterei valaha is egymást vádolják tömeggyűléseken vagy rádióbeszédekben.

A törvényhozó testületek teljesen értéküket vesztik a nép szemében ha a népet, akár normális időkben is, négy év alatt hússzor kergetik a választási urna elé, vagy a birodalomban vagy az egyes országokban. A birodalmi kormány célravezető módot fog arra találni, hogy a nemzet egyszer kinyilvánított akarata egységes következményekhez vezessen a birodalomban és az országokban.

A birodalom behatóbb reformját

az eleven fejlődés fogja magával hozni. Célja lesz egy olyan alkotmány kialakítása, mely a nép akaratát össze tudja kötni a tényleges vezetés tekintélyével. Az alkotmány ilyen természetű reformjának szentesítését magára a népre fogjuk bízni.
A nemzeti forradalom kormánya elvi kötelességének tartja, hogy a néptől kapott bizalmi vótuma értelmében távol tartsa mindazon elemek befolyását a nemzet életének kialakításától, melyek ezt a nemzeti életet tudatosan és szándékosan tagadják. A törvény előtti egyenlőség elmélete nem vezethet oda, hogy azokat, akik a törvényeket elvből sértik, megtűrjük az egyenlőség leple alatt és kiszolgáltassuk nekik a nemzet szabadságát, demokrata doktrínákat követve. A kormány azonban mindenkinek megadja a törvény előtti egyenlőséget, aki nemzetünknek e veszedelemmel szemben alkotott frontjában a nemzeti érdekek mögé sorakozik és nem vonja meg támogatását a kormánytól.
A legközelebbi feladatunk az legyen, hogy a romboló irányzatok szellemi vezetőit felelősségre vonjuk, a félrevezetetteket azonban megmentsük.

Hogy a német munkások milliói követik ezeket az őrült és öngyilkos eszméket, ezt csak a korábbi kormányok megbocsáthatatlan gyöngeségének tulajdonítjuk, amikor is nem akadályozták meg azoknak az eszméknek terjesztését, melyeknek megvalósítóit ők maguk is törvény elé voltak kénytelenek állítani. A kormány elhatározta, hogy megoldja ezt a kérdést és senkitől sem hagyja magát megtéveszteni. Most a birodalmi gyűléstől kívánunk határozott állásfoglalást. A kommunizmus és a vele társult szervezetek sorsán ez semmit sem változtat. A nemzeti kormány csak azzal a célzattal nyúlhat rendszabályokhoz, hogy a német népet és elsősorban munkás tagjai millióit megmentse a szörnyű nyomortól.
Már e körülményeknél fogva sem tekintheti jelenleg vita tárgyának

a monarchista restauráció kérdését.

Ha egyes országokban ennek a kérdésnek önkényes megoldását kísérelnék meg, ezt a

birodalmi egység elleni támadásnak volna kénytelen minősíteni és magatartását ehhez irányítani.

A birodalmi kormány közéletünk politikai méregmentesítésével egyidejűleg beható

erkölcsi orvoslást

fog végrehajtani a nép testén. Az egész közoktatás, a színház, a film, az irodalom, a sajtó, a rádió, mind eszköze lesz ennek a célnak, és eszerint esik elbírálás alá. Mindannyiuknak a népi mivoltunkban rejlő örök értékek megőrzését kell szolgálniuk. A művészet mindig egy kor vágynak és valóságának kifejezése és tükre. A világpolgári szemlélődés mindinkább háttérbe szorul. A heroizmus szenvedélyesen követeli a maga számára a politikai sors jövendő alakításának jogát. A művészetre az a feladat hárul, hogy ezt a korszellemet kifejezésre juttassa. Vér és faj ismét forrása lesz a művészi intuíciónak. A kormánynak viszont feladata törődni azzal, hogy a nemzet belső életértéke és életakarata éppen a politikai hatalom korlátozottsága idején nyerjen minél átütőbb kulturális kifejezést. Ez az elhatározás nagy múltunk hálás csodálatára kötelez. Történelmi és kulturális életünk minden terén hidat kell vernünk múlt és jövő közé. A nagy férfiak iránti tiszteletet szent hagyományként kell ismét meggyökereztetnünk a német ifjúság lelkében. A kormány eltökélte, hogy közéletünket politikailag és erkölcsileg méregteleníti, egyúttal megteremti és biztosítja a

vallási élet elmélyítésének előfeltételeit.

Azok a személyi előnyök, melyek az ateista szervezetekkel való megalkuvásból eredhetnek, megközelítően sem ellensúlyozzák azokat a következményeket, melyek az általános erkölcsi alapértékek lerombolásában nyilatkoznak meg.
A nemzeti kormány a két keresztény felekezetet népiségünk fenntartása legfontosabb tényezőjének tekinti. Az egyes országokkal kötött szerződéseiket tiszteletben fogja tartani.

Jogaikat nem fogja csorbítani. De elvárja tőlük és reméli, hogy azt a népünk nemzeti és erkölcsi megújhodásáért folytatott munkát, melyet a kormány célul tűzött ki, ők is hasonló elismerésben részesítik. A kormány minden más felekezettel szemben tárgyilagos igazságosságot fog tanúsítani. De nem tűrheti, hogy valamely felekezethez vagy fajhoz való tartozás az általános törvényes kötelezettségektől való mentesítést jelentse; vagy szabad kezet adjon gaztettek büntetlen elkövetésére vagy eltűrésére. A kormánynak gondja lesz arra, hogy az állam és egyház őszinte együttélése biztosítva legyen; a materialista világnézet ellen és a valódi népközösség érdekében folytatott küzdelem épp úgy szolgálja a német nemzet érdekét, mint ahogyan javára válik keresztény hitünknek.

Az igazságügyet is

elsősorban a népközösség fenntartása szolgálatába kell állítanunk. A bírák elmozdíthatatlanságának elve mellett az ítélkezésnek a közjó érdekében rugalmasnak kell lennie. A törvények szándékának középpontjában nem az egyén áll, hanem a nép- A nép- és hazaárulást a jövőben teljes kíméletlenséggel fogjuk sújtani. Az igazságszolgáltatás létalapja csak a nemzeti lét talaja lehet. Ezért vegye figyelembe az igazságszolgáltatás azoknak az elhatározásoknak súlyos voltát, amelyek a nemzet életét az idők kemény kényszere alatt fogják felelősségteljesen alakítani.
Nehéz feladat vár a nemzeti kormányra a

gazdasági élet terén.

Itt egy törvénye lesz minden cselekedetnek: a nép nem a gazdaságért él és a gazdaság nem a tőkéért van, hanem a tőke szolgálja a gazdaságot és a gazdaság a népet!
A kormány a német nép gazdasági érdekeit nem egy államilag szervezendő gazdasági bürokrácia kerülőútján fogja érvényre juttatni, hanem a magánkezdeményezés legerősebb támogatása és a magántulajdon elismerése által.
A termelési szándék és a termelői munka között igazságos kiegyenlítődést kell létrehoznunk. A közigazgatásnak a takarékosság által tiszteletben kell tartania a képesség, szorgalom és munka eredményeit. Az állami pénzügyek kérdése is szorosan összefügg a közigazgatás takarékosságával.

Adóügyünk tervezett reformja

kell, hogy az adókivetés egyszerűsítéséhez s a költségeken és terheken való könnyítéshez vezessen. Az adó malmát a folyam árja és nem a forrás mellé építjük. Ezen rendszabályok folytán a közterhek csökkenése fog bekövetkezni. Az adózás birodalmi és országos reformja azonban nem lesz a pillanat műve, hanem a követelményektől megszabott időben fog létrejönni.
A kormány elvileg

kerülni fogja a valutával való kísérletezést.

Az előtérben azonban két fontos gazdasági feladat áll. Először is a német parasztot kell megmentenünk minden körülmények közt. Ha a parasztság tönkremenne, ez a nép életébe vágó következményekkel járna.

A mezőgazdasági üzemek jövedelmezőségének

helyreállítása persze keményen érinti a fogyasztót. Ezzel azonban korántsem hasonlíthatjuk össze azt a sorsot, mely akkor érné az egész német népet, ha a német paraszt elpusztulna. Csak a mezőgazdaság rentabilitásával kapcsolatban, melyet minden körülmények közt el kell érnünk, oldható meg a végrehajtás elleni védelem, illetőleg a tehermentesítés kérdése. Ha ez nem sikerülne, akkor a parasztság romlása nemcsak a német gazdasági élet összeomlását idézné elő, hanem fölbomlana a német népszervezet is. A parasztság egészséges volta előfeltétele iparunk virágzásának. A német parasztság ellensúlya nélkül a kommunizmus őrülete már most átcsapott volna Németországon, és véglegesen tönkretette volna a német gazdasági életet. Azt a köszönetet, mellyel a német paraszt egészséges gondolkozásának tartozik az egész német gazdasági élet, ideértve az exportipart is, azt semmiféle üzleti jellegű áldozattal leróni nem lehet. Feltétlenül gondoskodnunk kell tehát a jövőben a német föld további betelepítéséről.
A kormány egyébként tisztában van azzal, hogy mind a mező-, mind a városi gazdaság ínségének végleges leküzdése függ attól, hogy hogyan sikerül

a munkanélküliek seregét bevonni a termelési folyamatba.

Ez a második, a legsúlyosabb gazdasági feladat, melyet csak békés viszonyok helyreállításával lehet megoldani, ha természetes gazdasági alapelvek jutnak érvényre, és ha minden szükséges rendszabályt alkalmazunk, még akkor is, ha azok e pillanatban népszerűtlenek. Munkaalkalmak teremtése és munkaszolgálati kötelezettség bevezetése csak részei egy átfogó gazdasági tervnek.

A nemzeti kormány állásfoglalása a középosztállyal szemben

megfelel a német parasztsággal szemben tanúsítandónak. Ezt a réteget is csak az általános gazdaságpolitika összefüggésében lehet megmenteni. A nemzeti kormány ezt a feladatot is eltökélten fogja megoldani. Történeti feladatának tartja, hogy támogassa a német munkásság millióit létjogaikért folytatott küzdelmükben. Mint kancellár és mint nemzetiszocialista együtt érzek velük, ifjúságom egykori társaival. A tömeg fogyasztási erejének növelése jelentős eszköz lesz a gazdasági élet felpezsdítésére.

Szociálpolitikai törvénykezésünk

fenntartása mellett lépést fogunk tenni annak megreformálására. Elvileg azonban minden munkaerőt a közösség szolgálatában akarunk foglalkoztatni. Őrület és gazság millió emberi munkaórát parlagon hevertetni; ez az általános elszegényedéshez vezetne. Teljesen mindegy, hogy milyen értékeket lehetett volna teremteni a nem foglalkoztatott munkaerő felhasználásával — ezek nélkülözhetetlen javakat jelenthettek volna milliók számára, kik ma ínségben és nyomorban sínylődnek. Népünk organizáló képessége kell, hogy megoldja ezt a kérdést, és meg is fogja oldani. Jól tudjuk, hogy Németország földrajzi helyzeténél és nyersanyagbeli hiányánál fogva teljes

autarchiát

nem tud elérni. Ismét hangsúlyoznom kell, hogy semmi sem áll távolabb a birodalmi kormánytól, mint az exportellenesség. Tudjuk, hogy a világgal való összeköttetésre szükségünk van és hogy népünknek sok millió tagja keresi meg kenyerét német árunak külföldön való elhelyezésével.

De azt is tudjuk, hogy milyen előfeltételeken alapszik a népek között való egészséges teljesítmény-kicserélés. Mert Németország kénytelen volt éveken át teljesíteni ellenszolgáltatás nélkül. Ebből az következik, hogy Németországnak az árucserében aktív tényezőként való biztosítása kevésbé kereskedelempolitikai, mint inkább pénzügypolitika, feladat. Amíg a többiek nem járulnak hozzá, hogy külföldi adósságainkat tárgyilagosan és képességeink szerint rendezzük, addig, sajnos kénytelenek
vagyunk deviza-kényszergazdálkodásunkat fenntartani. A birodalom, kormánynak ezért is kötelessége, hogy a tőke kiáramlása ellen emelt határ-gátakat állva hagyja. Ha a kormány eme alapelvek szerint jár el, bizonyosra várható hogy a külföld növekvő megértése megkönnyíti birodalmunknak a nemzetek békés versenyébe való bekapcsolódását.

A forgalom fejlesztését

valamennyi forgalmi érdek igazságos kiegyenlítésére való tekintettel fogjuk keresztülvinni, az első lépés lesz ebben az irányban a gépkocsik megadóztatásának reformja a jövő hó elején. A birodalmi vasutak épségben tartása és a birodalom birtokába való lehetőleg hamarosan való visszajuttatása olyan feladat, mely bennünket nemcsak gazdaságilag, hanem erkölcsileg is kötelez. A nemzeti kormány gondjába veszi a légi közlekedést is, mint a népek közötti békés kapcsolat egyik eszközét. A kormány munkájában rászorul nemcsak általánosan a nép támogatására, melyet messzemenőleg be akar vonni, hanem a hivatalnokság odaadó hűségére és tevékenységére is. Csak az állami pénzügyek kényszerítően rossz helyzete adhat alkalmat a beavatkozásra, de akkor is a szigorú igazságosság lesz rendszabályozásunk törvénye.

A birodalom határainak és ezzel népünk életének és gazdaságunk egzisztenciájának védelme ma a véderő kezében van, amely a Versailles-ban ránk kényszerített

határozatoknak megfelelően a világ

egyetlen tényleg leszerelt hadseregének

tekinthető. Kicsinysége és teljesen elégtelen felszerelése mellett is büszke megelégedéssel tekinthet a német nép erre a véderőre. Nemzeti védelmünk e kicsiny eszköze a legnehezebb körülmények között jött létre. Szellemében azonban legjobb katonai hagyományaink hordozója. A német nép a békeszerződésben kiszabott kötelezettségeket kínos pontossággal teljesítette, sőt még a flotta hajóinak pótlását is, melybe akkoriban beleegyeztek — szabadjon mondanom: sajnos — csak részlegesen hajtotta végre.
Németország évek óta vár azoknak az ígéreteknek a beváltására, melyeket a többi államtól kapott saját leszerelésükre vonatkozólag. A nemzeti kormány őszintén kívánja, hogy a német hadsereg és felszerelése növelésétől eltekinthessen, amennyiben a világ többi része is hajlandó végre teljesíteni a maga gyökeres leszerelésére vonatkozó kötelezettségét. Mert Németország nem akar egyebet, mint

egyenlő létjogokat és egyenlő szabadságot.

A szabadság-akarat e szellemére a nemzeti kormány rá akarja nevelni a német népet. A nemzet becsületének, a hadsereg becsületének s a szabadság eszményének ismét szentnek kell lennie a német nép előtt.

A német nép békében akar élni a világgal.

A birodalmi kormány éppen ezért minden eszközzel amellett száll síkra. hogy véglegesen megszüntesse a föld népeinek két osztályba való sorozását. Ha ez a seb nyílt marad, akkor az egyik nép bizalmatlanságot, a másik gyűlöletet érez, és általános bizonytalanság uralkodik. A nemzeti kormány hajlandó őszinte megegyezésre nyújtani kezét minden népnek, amely kész végre elvileg lezárni a szomorú múltat. A világ nyomorát csak akkor lehet megszüntetni, ha erre szilárd politikai viszonyok nyújtanak alapot, és ha a népek ismét bizalommal viseltetnek egymás iránt
A világgazdasági katasztrófa levezetése érdekében a következőkre van szükség:

1. Bent a politikai vezetés feltétlen tekintélyére, hogy a viszonyok állandóságában való bizalom feléledjen,
2. a béke biztosítására hosszú időre a nagy nemzetek révén, hogy a népek egymás közötti bizalma helyreálljon,
3. a józan ész elveinek végleges diadalára a gazdaság szervezésében és vezetésében, valamint a jóvátételektől és lehetetlen adósság- és kamatkötelezettségektől való általános tehermentesítésre.

Sajnos, azon tény előtt állunk, hogy

a genfi konferencia

hosszas tárgyalások ellenére sem ért el gyakorlati eredményt. A tényleges leszerelés felett való döntés állandóan elodázódott bizonyos technikai részletkérdések és olyan problémák bevonása miatt, melyeknek semmi közük a leszereléshez. Ez az eljárás nem vezet célhoz.
Az egyoldalú leszerelés jogellenes állapota és az abból fakadó német bizonytalanság nem tarthat tovább.

A felelősségérzet és jóakarat jelének ismerjük el, hogy az angol kormány leszerelési javaslatával kísérletet tett arra, hogy a konferenciát végre gyors döntés elé állítsa. A birodalmi kormány minden fáradozást támogatni fog, mely arra irányul, hogy az általános leszerelést hatékonyan hajtsák végre, és amely

biztosítja Németországnak a leszerelésre vonatkozó rég esedékes követelését. Tizennégy esztendő óta leszerelt a német nép és tizennégy hónap óta várunk a leszerelési konferencia eredményére.

Még átfogóbb az olasz kormányfő terve, aki az európai politika nyugodt és következetes fejlődését nagy arányokban igyekszik biztosítani. A legkomolyabb jelentőséget tulajdonítjuk e tervnek, és hajlandók vagyunk ezen az alapon teljes őszinteséggel együttműködni, hogy a négy nagyhatalom: Anglia, Franciaország, Olaszország és Németország olyan békés együttmunkálkodásra egyesülhessen, amely bátran és eltökélten ragadja meg a feladatokat, melyek megoldásától Európa sorsa függ.

Ez alkalommal, különös hálával emlékezünk meg arról a megértő szívélyességről, mellyel Németország nemzeti felemelkedését Olaszországban üdvözölték. Kívánjuk és reméljük, hogy a szellemi eszmények azonossága alapja lesz a két ország közötti barátságos viszony állandó elmélyítésének.

Ugyancsak a legnagyobb súlyt helyezi a birodalmi kormány, amely a kereszténységben látja a nép erkölcsének megdönthetetlen alapjait, a Szentszékkel való barátságos viszonyra, melyet ki akar építeni. Az osztrák testvérnéppel szemben a gondjaiban és bajaiban való részvétel érzésé tölt el bennünket. A birodalmi kormány tudatában van valamennyi német törzs sorskapcsolatának.

A többi hatalomhoz való viszonyunk a már említettekből adódik Azonban ott is, ahol a kölcsönös kapcsolatok körülményei nem a legszerencsésebbek, azon fogunk fáradozni, hogy kiegyezéshez jussunk. A megegyezés persze sohasem alapulhat a győztesek és legyőzöttek közt tett megkülönböztetésen.

De meg vagyunk róla győződve, hogy ilyen értelmű kiegyezés Franciaországhoz való viszonyunkban is létrejöhet, ha a kormányok az őket illető kérdéseket mindkét részről messzetekintő készséggel veszik szemügyre. A Szovjetunióval szemben a birodalmi kormány hajlandó barátságos, mindkét félre nézve hasznos kapcsolatokat ápolni. Éppen a nemzeti forradalom kormánya van abban a helyzetben, hogy ilyen pozitív politikát folytasson Szovjetoroszországgal szemben. A kommunizmus elleni harc Németországban a mi belső ügyünk, kívülről való beavatkozást sohasem fogunk eltűrni. Ez nem érinti más, velünk érdekközösségben álló hatalmakkal való állampolitikai kapcsolatainkat. A többi országhoz való viszonyunkat a jövőben is gondos figyelemmel fogjuk alakítani, különös tekintettel a nagy tengerentúli államokra, melyekkel régi barátság és gazdasági érdekek szálai fűzik össze Németországot.

Különösen szívünkön viseljük a birodalmi határokon kívül élő németek sorsát, akikkel bennünket közös nyelv, művelődés és szokások kapcsolnak össze, és akik ezekért a javakért nehéz küzdelmet folytatnak. A nemzeti kormány minden rendelkezésére álló eszközzel védeni fogja a német kisebbségek nemzetközileg biztosított jogait.
Üdvözöljük a

világgazdasági konferencia

tervét és egyetértünk annak hamaros összehívásával. A birodalmi kormány hajlandó ezzel az értekezlettel együttműködni, hogy végül tényleges eredményekhez jussunk.
A legfontosabb kérdés itt a

rövid- és hosszúlejáratú külföldi adósságaink kérdése.

A világ árupiacain mutatkozó tökéletes változás alkalmazkodást kíván. Csakis bizalomteljes együttműködés alapján lehet ez általános bajokat megszüntetni. Tízévi őszinte békesség több hasznára lesz valamennyi nemzet jólétének, mint 30

éven át való makacs ragaszkodás a győző és legyőzött fogalmához.
A birodalmi kormány a célból, hogy feladatait a fent vázolt keretek között teljesíthesse,

felhatalmazási törvényjavaslat

benyújtására bírta rá a nemzetiszocialista és a német nemzeti pártot. A tervbe vett rendszabályok egy része alkotmánymódosító többséget kíván. Nem felelne meg a nemzeti felemelkedés értelmének, sem a kitűzött célnak, ha a kormány esetről-esetre alkudná vagy kérné ki a jóváhagyást intézkedéseire vonatkozólag. A kormánynak azonban nem szándéka, hogy a birodalmi gyűlést, mint olyat feladja. Ellenkezőleg, a jövőre nézve is fenntartja magának, hogy a birodalmi gyűlést tájékoztassa vagy hozzájárulását kikérje.

Azonban a tekintély és a feladatok teljesítése vallaná kárát, ha a nép kételkedni kezdene az új kormány szilárdságában. A birodalmi kormány lehetetlennek tartja a birodalmi gyűlés további ülésezését a nemzet erős izgalmának közepette. A történelemben alig van rá példa, hogy egy nagyarányú forradalom olyan fegyelmezetten és annyira vérontás nélkül folyt volna le, mint a német nép felkelése ezekben a hetekben. Erős a szándékom és az akaratom, hogy ennek a nyugodt fejlődésnek a jövőben is gondját viseljem.

Annál nagyobb szükség van rá, hogy a nemzeti kormány olyan szuverén állást foglaljon el, amely a mai időkben egyedül ad módot más irányú fejlődés kikerülésére. A kormány a felhatalmazással csak oly mértékben fog élni, amennyire szüksége van rá az életbevágó fontosságú intézkedések végrehajtásához. Sem a birodalmi kormány, sem a birodalmi tanács léte nem forog veszélyben. A birodalmi elnök állása és jogai érintetlenek maradnak, a kormánynak mindenkor legfőbb feladata lesz, hogy az ő céljaival való belső egyetértést biztosítsa. Az egyes országok továbbra is fennállnak. Az egyházak jogait nem csorbítjuk és az államhoz való viszonyuk nem változik meg. Csak korlátozott számú esetben van rá tényleg szükség, hogy a felhatalmazási törvényt igénybe vegyük. Annál inkább ragaszkodik a kormány a törvény végrehajtásához. Mindenesetre határozott döntést kíván. A birodalmi gyűlés pártjainak megadja a nyugodt fejlődés és az abból eredő megértés lehetőségét. De éppúgy el van szánva arra, hogy tudomásul vegye az elutasítást és ezzel az ellenállás bejelentését.

Döntsenek most már, Uraim, Önök maguk a béke vagy a háború mellett!

A NÉMET MEZŐGAZDASÁG KÉPVISELŐI ELŐTT

a főrendiházban, 1933. április 5-én
Elnök Úr! Uraim!

A mai napon ismét a régi fekete-fehér-piros zászló és Németország nemzeti újjászületésének jelképe alatt gyűlhettünk össze. Ez a körülmény jelzi sorsunk történelmi fordulását, amelyet talán legnagyobb részben a német parasztnak köszönhetünk. Sokat beszélnek a kormányok tetteinek egyes indító okairól, és gyakran nem veszik észre, hogy bizonyos időkben minden rendszabály azonos gyökérből ered. Az elmúlt évek cselekedetei is egy gyökérből fakadtak, és éppen így egy gyökérből erednek majd a jövő tettei is.

Amidőn én itt a nemzeti kormány nevében beszélek, szólnom kell arról, amire támaszkodni akarunk. A nemzeti felemelkedés, a nemzeti forradalom kormányának nevezzük magunkat. Ezzel azt akarjuk mondani, hogy ez a kormány magát tudatosan a német népérdekek képviseletének tekinti és érzi, képviselnie kell tehát a német parasztságot is. Mert nem lehetek egy népnek szószólója, ha nem látom abban a rétegben a legfontosabb erőt, amely ténylegesen a nemzet jövőjét

jelenti.

Ha végigtekintek korunk minden gazdasági részjelenségén, minden politikai változáson, végül is lényeges csak a nép fenntartása marad. Ezt elérni csak akkor lehet, ha megoldottuk a parasztság fenntartásának problémáját. A történelem mutatja, hogy egy nép élni tud városi elem nélkül; hogy parasztság nélkül életképtelen, azt bebizonyította volna a történelem, ha az előző kormányok módszere érvényben maradt volna. Minden ingadozást el lehet viselni, minden sorscsapást jóra lehet fordítani, hacsak egészséges parasztságra támaszkodhat a nép. Erős parasztrétegből mindig új erőt menthet. Higgyék el nekem, a nemzeti megmozdulás megakadt volna, ha nem állt volna mindig sorainkban a falu népének egy része. Nem tudtuk volna a városokban még csak azokat a fontos helyeket sem elfoglalni, amelyek révén a törvényszerűség súlyát adhattuk tetteinknek. A német nép a német parasztnak köszönheti megújhodását, felemelkedését és ezzel azt a politikai változást is, mely a német viszonyok általános javulásához fog vezetni.

Az a kormány, amely ennek a szilárd alapnak a jelentőségét nem veszi figyelembe, csak a pillanat kormánya lehet. Uralkodhat és intézkedhet ugyan éveken keresztül, de sohasem érhet el maradandó vagy örökre szóló eredményt. Mert ennek az a kelléke, hogy mindig és újból belássuk a nemzeti lét alapjainak és így a parasztság fenntartásának szükségességét. Ez az alapvető felismerés határozza meg a cselekvést számos területen és az egyes lépéseket is; vezérfonala lesz tetteinknek és elhatározásainknak. Ha hívek maradunk ehhez az alapgondolathoz, sohasem veszítjük el lábunk alól a talajt, mindig és elsősorban a helyes utat választjuk akkor is, ha mint emberek — mindnyájan azok vagyunk — átmenetileg és egyszer vagy másszor nem a kellő eszközöket ragadjuk meg. Hiszem, hogy ez a kormány, amidőn hivatásának a német népiség fenntartását tekinti, mely viszont a német parasztság megóvására van utalva, sohasem fog téves elhatározásokhoz jutni. Az eszközökben tévedhet talán, lényegileg azonban nem.

Bátorság kérdése, hogy ne csak a tárgyakat lássuk tényleges valóságukban. Sok régi hagyománnyal is kénytelenek leszünk még szakítani, és állást kell még foglalnunk több ízben a közvéleménnyel szemben. Ezt annál inkább teheti majd a kormány, minél jobban tömörül háta mögött a nemzet. Egy azonban lehetetlen: hogy egy ezred minden irányban harcoljon. Ha a kormány a német népért és így a német parasztságért száll síkra, akkor éppen ennek a néprétegnek kell feltétlenül vállalnia a kormány akaratát és tetteit. Ez adja meg a kormánynak azt a belső szilárdságot, melyre szüksége van, amikor olyan elkerülhetetlen elhatározások előtt áll, amelyeket nehéz védelmezni az adott pillanatban, mivel az eredmények nem tűnnek ki azonnal, amelyekről azonban tudjuk, hogy végül mégis hozzásegítenek az egész nemzet megmentéséhez.

Ha a német parasztság most széles alapon egyesül, akkor hallatlanul növeli a kormány cselekvő képességét a jövőben azzal, hogy hatalmas néptömegeket állít mögéje. Azt hiszem, nincsen a kormányban egyetlen egy férfi sem, aki őszintén ne kívánná ezt a szoros együttműködést. Ennek a feladatnak a megoldása egyúttal a német nép megmentését jelenti, nemcsak az 1933. vagy 1934. évben, hanem távoli időkre is. El vagyunk rá szánva, hogy olyan intézkedéseket hozunk és hajtunk végre a következő években, amelyeket a későbbi nemzedékek lényegileg bizonyosan helyeselni fognak.

Legfőbb ideje volt, hogy erőt találtunk elhatározásokra, amelyek legmélyebb és végső értelmükben a nemzet megmentését biztosítják.
Készek vagyunk vállalni ezt a nehéz harcot. A felhatalmazási törvény segítségével első ízben szabadult meg a német népmentési akció az eddigi népképviselet pártpolitikai kötöttségétől és célzataitól. Most már szabad a kezünk, hogy azt tegyük, amit tiszta szemmel és hideg ésszel szükségesnek látunk a nemzet jövője érdekében. A törvényes előfeltételeket megteremtettük. De szükséges, hogy a nép maga is tevékenyen vegyen részt a cselekvésben. Ne higgye a nép, hogy mivel a parlament nem akadályozza többé a tetteket, a nemzetnek nem kell többé részt vennie sorsunk alakításában. Ellenkezőleg, mi azt akarjuk, hogy a német nép éppen most eszméljen önmagára és a kormányt eleven munkásságával támogassa. Azt akarjuk elérni, hogy ha négy év múlva ismét a nemzetre

apellálunk, ne olyanokhoz forduljunk, akik közben aludtak, hanem ahhoz a néphez, amely ezekben az években végre felébredt a parlamenti hipnózisból és megszerezte azokat a belátásokat, melyek az örök létfeltételek megértéséhez szükségesek.

Jól tudom, hogy a munka, melyhez hozzáfogunk, nagyon súlyos feladatok elé állít. Nem csak azért, mert 15 éven át nem törődtünk a legtermészetesebb létfeltételekkel, és most újból a legegyszerűbb alapelveket kell érvényre juttatnunk, hanem azért is, mert ebben az időben olyan erős érdekkapcsolatok keletkeztek, hogy alig tehetünk egy lépést anélkül, hogy korrupcióba ne ütköznénk. Ezzel le kell számolni, akár anyagi, akár szellemi korrupcióról van szó. Feladatunkat minden körülmények között meg kell oldanunk, és a munkát el is fogjuk végezni. A német nép, változó sorssal teli évezredekre tekinthet vissza. Nem akarhatja a gondviselés, hogy a múltban azért harcoltak és áldoztak volna, hogy a jövő nemzedékek romlásnak induljanak és ne léphessenek a jövő évezredeibe. Múltunk hatalmas küzdelmei céltalanok lettek volna, ha feladnánk a jövőért való küzdelmet.

Sok nehéz áldozatot hoztunk a német birodalom fennállásáért. A világháborút végigküzdő nemzedék leírhatatlan szenvedésen ment át. De nemcsak erre kell gondolnunk, hanem számos előző nemzedék tetteire, szenvedéseire és küzdelmeire is. A múltban hozott áldozatok összességét kell számba vennünk, melyet nem azért hoztak elődeink, hogy egy nemzedék letegye a fegyvert a sors előtt, és a jövő nemzedékei kihaljanak, hanem abban a reményben, hogy a nemzedékek örök láncában minden egyes nemzedék teljesíti kötelességét.

A kötelességteljesítésben ma rajtunk a sor. 15 éven át súlyos bűnöket követtek el, kivétel nélkül mindenki, egyesek tettekkel, mások e tettek tűrése által. Rajtunk a sor, hogy együttesen és egyezségben bírjuk le ezt az időt. Bármily nehéz is legyen a feladat, ha teljesítenünk kell, akkor teljesíteni is fogjuk. Itt is áll az az örök igazság, hogy ahol hajlíthatatlan az erő, ott meg lehet törni a szükséget.

A „NEMZETI MUNKA NAPJÁN"

két millió dolgozó ember előtt 1933. május 1-jén,

Német néptársaim!
Megjött a május. Így szól egy német dal. És a május kezdete évszázadokon át nemcsak a tavasz bevonulásának napja volt, hanem az örömé és az ünnepi hangulaté és érzésé is. Jött egy idő, amely kisajátította ezt a napot; a felpezsdülő élet és reményteljes öröm napjából a viszálykodás és belső küzdelem napja lett. Egy tan hatolt a német népbe, amely az ébredő természet, a nyiladozó tavasz napját a gyűlölet, a testvérharc, a pártviszály és a gond napjává akarta tenni. Évtizedek szálltak el a német tájak felett és ez a nap mindig erősebben tett tanúbizonyságot a nép széttagoltsága mellett. Végre azonban megjött a feleszmélés ideje is a mély gondokba való süllyedés után, az az idő, amikor a németek visszatértek önmagukhoz és újból egymásra találtak.
És ma ismét énekelhetjük a régi népdallal: megjött a május, mert népünk felébredt. Az osztályharc, az örök hadakozás és viszály jelképe ismét a nemzet egyesülésének és felemelkedésének jelképévé változik. És ezért tettük meg a természet ébredésének ezt a napját minden időkre az erő visszaszerzésének és annak a teremtő munkának napjává, amely nem ismer szűk határokat, mely nincs kötve szakszervezethez, gyárhoz és irodához. Ezt a munkát mindenütt el akarjuk ismerni és támogatni, ahol jó szándékkal dolgoznak népünk léte és élete szolgálatában.

A német nép borzalmas ínség idejét élte át. Nem a szorgalom hiányzott, igazán nem! Milliók dolgoznak, mint azelőtt, millió paraszt jár ekéje mögött, mint régen, millió munkás áll a gépek mellett és az üllő előtt. Millió német dolgozik, és a többi millió is dolgozni szeretne, de nincs meg rá a lehetősége! Ezrek vetnek véget önként életüknek, mely csak gondot és nyomorúságot jelentett számukra. Elcserélik a túlvilággal, melytől többet és jobbat remélnek. Szörnyű

gond és szerencsétlenség ütött tanyát nálunk és nyomában a csüggedés és a kétségbeesés. Fel kell
vetnünk a kérdést, mi az oka ennek?

Ez az ínség politikai ínség. A német nép önmagában széthull, minden életerejét belső küzdelem emészti fel. Senki sem épít a saját akaratára, elhanyatlik a saját erő. Milliók figyelnek át a világ többi részére és remélik hogy onnan jön a szerencse és a megváltás. A nép széthull, és a felbomlásban elveszti életerejét és életakaratát. Az osztályharc eredményeit látjuk közöttünk és körülöttünk, de tanulni akarunk belőle. Mert felismertük a nép erőrekapásának első feltételét:

a német nép egyes tagjainak újból ismerniök kell egymást!

Annak a millió embernek, kiket a hivatás tart egymástól távol, és akiket mesterséges osztályokban különítettek el egymástól, akik kasztgőgjükben és osztályőrületükben nem képesek egymást megérteni, ezeknek ismét meg kell találniok az egymáshoz vezető utat! Jól tudjuk: ez óriási feladatot jelent. Ha az őrületet 70 éven át politikai eszmeként képviselték és prédikálták, ha a népközösség szétrombolása 70 évig volt politikai kötelesség, akkor nagyon nehéz egyszerre megváltoztatni az emberek észjárását. De nem szabad csüggednünk és kétségbeesnünk. Amit emberi kéz épített föl, azt emberi kéz ledöntheti, amit emberi őrület talált ki, azt józan belátás leküzdheti.
Tudjuk, hogy az egymásratalálás és az egymást megértés folyamata nem hetek vagy hónapok és nem is néhány év kérdése. De tántoríthatatlan az akaratunk, hogy a német történelem e nagy feladatát teljesítsük és erős az elhatározásunk, hogy a német nép egyes tagjait ismét egymáshoz vezessük, és ha kell, erre rákényszerítsük.
Ez az értelme a május elsejének, melyet mától kezdve évszázadokon át fogunk ünnepelni Németországban, hogy ezen a napon egymásra találjon mindenki, aki alkotórészét képezi a teremtő nemzeti munkának és egyszer az évben kezét nyújtsa a másiknak azzal az érzéssel, hogy minden haladás az összesség munkáján alapszik. Ezért lett a mai nap jelszava:

Tiszteljétek a munkát és becsüljétek meg a munkást!

Millió embernek esik nehezére, hogy ismét egymásra találjon, hiszen a múltban mesterségesen szították a gyűlöletet és a félreértést. De van egy gondolat, amely megkönnyíti ezt az utat. Bárhol dolgozzék is valaki, ne felejtse el sohasem, hogy néptársa, aki éppen úgy teljesíti kötelességét, mint ő maga, ugyancsak nélkülözhetetlen, és hogy a nemzetet nem a kormány, egy bizonyos osztály vagy az intelligencia munkája tartja fenn, hanem hogy a nemzet létét csakis mindenki közös és harmonikus munkájának köszönheti. Ha milliók azt hiszik, hogy abból, hogy valaki milyen munkát végez, következtetni lehet az illető értékére, akkor erősen tévednek. Számtalan ember köti embertársa megbecsülését a végzett munka fajtájához. Ez lehetetlenség! Nem az a döntő, hogy ki mit művel, hanem az, hogy hogyan műveli. Ha milliók közülünk szüntelen serényen dolgoznak, a meggazdagodás vagy csak a gondtalan élet minden reménye nélkül, akkor ez kötelezzen bennünket az együttérzésre. Mert csak ezeknek az embereknek az idealizmusa és odaadása teszi lehetővé az összesség létét és életét. Jaj annak a népnek, mely ezt az idealizmust elveszti, s amely az emberek értékét csak a szerencse osztotta külső javak szerint ítéli meg A német nép értéke akkor igen csekély és élete igen rövid volna.

Nincsen rá szükség, hogy a munkásnak megmagyarázzuk saját jelentőségét, a parasztnak léte nélkülözhetetlenségét, hogy a szellemi munkást kioktassuk arra, mennyire fontos a munkája. De szükség van rá hogy megértessük minden hivatással a többi hivatás jelentőségét Ezért el kell mennünk a városokba, hogy ott rámutassunk a német parasztság fontosságára és nélkülözhetetlenségére, és el kell mennünk a faluba és az intelligenciához, hogy ott felfogják a német munkásság jelentőségét. Elmegyünk a munkáshoz és a paraszthoz is, hogy

megértessük velük azt, hogy német szellem nélkül nincsen élet, hogy ők mindnyájan: szellem és kérges tenyér, munkás, paraszt és polgár, egy nagy közösség alkotórészei.

Ez a május elseje tanítsa meg a német népet arra is, hogy szorgalom és munka magában még nem elegendő, ha az nem párosul a nép erejével és akaratával. Csak ha egymást segíti a szorgalom és munka, erő és akarat, és ha a munkát a nemzet erős ökle védi, csak akkor van áldás a munkán.

Ez a nap hozza ezt is a német nép tudatába: Német nép! Erős vagy, ha egységgé alakulsz, ha kitéped szívedből az osztályharc és pártoskodás szellemét. Hallatlan erőt állíthatsz munkád mögé, ha ezt a munkát összekötöd népiséged teljes életerejével!
Német államról álmodunk, amely népünket ismét hozzá tudja juttatni a mindennapi kenyérhez és tudjuk, hogy ehhez a nemzet összefogott erejére van szükség. A marxizmusnak, amely gúnyolódva azt állítja, hogy ez nem sikerülhet, meg fogjuk mutatni, hogy igenis lehetséges. Barátaim! Ami nagy ezen a földön, azt sohasem kapta az ember ajándékba. Mindent keservesen kell kiküzdeni; egy nép felkelése sem valósul meg egykönnyen, csak nehéz lelki harcok árán. Ma nem szabad panaszkodnunk; biztosak vagyunk benne, hogy kiérdemeljük ezt a felemelkedést és kiküzdjük a német nép szabadságát. És akkor bebizonyul, mennyire csak elmélet volt a marxizmus, szép és kísértő elmélet, de a valóságban nem hozhatott hasznot és boldogságot a népnek.
Ez a május elseje bizonyítsa, hogy nem rombolni, hanem építeni akarunk. Az év legszebb tavaszi napja nem lehet a harc, hanem csak az építőmunka jelképe, nem a bomlás és széthullás, hanem csak a népi egység és a felemelkedés ünnepe. Nem véletlen, hogy ellenfeleinknek, akik ezt a napot 70 év óta akarják ünnepelni, és akik 14 éven át voltak uralmon, mégsem sikerült május elsején úgy magukhoz vonni a népet, mint nekünk, akik ma először ünnepelünk. A nép öntudatlanul is érzi, hogy azok a marxista ünnepek ellentmondottak a tavaszforduló értelmének A nép nem gyűlöletet, nem harcot, hanem felemelkedést akart! És ma érzi: május elseje visszanyerte eredeti belső értelmét. Ez az oka annak, hogy milliók mozdulnak meg Németországban örömmel, hogy kifejezzék akaratukat, amely részt kér a nemzet újjáépítésében. Ma először ünnepeljük ezt a május elsejét és ezért tekintsünk a jövő céljaira:
Tántoríthatatlanul küzdeni akarunk azért, hogy az új eszme, az új politikai hitvallás kiküzdött hatalma sohase szűnjék meg Németországban, hanem ellenkezőleg, folyton erősödjék.

Küzdeni akarunk azért, hogy az új eszme győzedelmeskedjék egész Németországban, és fokozatosan hódítsa meg az egész német népet. Népünk feltámadásának ezt a zászlaját bátran és elszántan fogjuk védelmezni mindenkivel szemben, aki azt hiszi, hogy porba ránthatja. Fel fogjuk ébreszteni és állandóan fokozni fogjuk a nép öntudatát. Ismerjük az elmúlt időket és képviselőiket. Ezek célzatosan oltották a népbe azt a hitet, hogy ő maga alacsonyabb értékű, mint a többiek és hogy nem képes nagy tettekre, nem érdemli meg a többieknek járó jogokat. Mesterségesen tenyésztették az alacsonyrendűség érzését, mert ez megfelelt ama pártok alacsonyrendűségének, amelyek éveken át félrevezették a németséget. Mi meg akarjuk szabadítani népünket ettől az igézettől, és ezt a meggyőződést akarjuk belégyökereztetni:

Német nép! Te nem vagy másodrendű nemzet, ha ezerszer is így akarja a világ.

Nem vagy másodrangú és jelentéktelen. Német nép, eszmélj önmagadra, emlékezzél múltadra, elődeid tetteire és saját nemzedéked teljesítményeire. Felejtsd el a romlás 14 évét és emelkedj fel a német történelem két évezredének magaslatára. Az első naptól kezdve így szóltunk Önökhöz, német néptársaim, hogy mindannyiukat meggyőzzük arról a belső együttérzésből fakadó hitünkről:

Németek! Erős nép vagytok, ha magatok is erősek akartok lenni!

Az a sok millió ember, aki ma Németországban tüntet, az újonnan nyert belső erő és egység érzésével fog hazatérni. Biztos vagyok benne, bajtársaim, hogy holnap keményebb lesz a lépésetek, mint amilyen tegnap volt. Mert mindnyájan érezzük, a nemzetet ma talán még le lehet igázni, bilincsekbe lehet verni — megtörni és megalázni azonban nem lehet soha többé! A mai napon, német nép, ne csak önmagadban való bizalmad erősödjék, hanem bízzál kormányodban is, mely teljesen együtt érez veled, mely egy rész a testedből, mely a tiéd, a te életedért küzd, melynek nincs más célja, csak az, hogy téged ismét szabaddá és boldoggá tegyen. Az együttérzést ezen a napon tettel akarjuk dokumentálni. Amikor a

munkaszolgálati kötelezettség gondolatát

első ízben hoztuk a nyilvánosság elé, a kihaló marxista világ képviselői kiáltozásba törtek ki és kijelentették: „ez új támadás a proletariátus ellen, támadás a munka ellen, támadás a munkás élete ellen!" Miért tették ezt? Jól tudták, hogy nincsen szó a munka ellen, még kevésbé a munkás ellen intézett támadásról, hanem igenis megtámadja ez a gondolat azt a szörnyű előítéletet, hogy a kézzel végzett munka alacsonyabb rendű. Ezt az előítéletet akarjuk kiirtani Németországban. Minthogy közöttünk milliók nem fogják föl az emberi kéz munkájának jelentőségét, arra fogjuk nevelni a német népet a munkaszolgálati kötelezettség bevezetése által, hogy ez a munka nem becstelenít meg, hanem, mint minden másfajta tevékenység, becsületére válik annak, aki híven és lelkiismeretesen végzi.

Megingathatatlanul el vagyunk rá szánva, hogy egyszer életében testi munkára bírunk rá minden németet, tekintet nélkül arra, hogy hova tartozik, hogy gazdag-e vagy szegény, hogy tudós fia-e vagy gyári munkásé. Ismerje meg ezt a munkát, hogy később könnyebben tudjon ott parancsolni, ahol előbb már megtanult engedelmeskedni. Nem esünk abba a hibába, hogy a marxizmust csak külsőleg akarnók kiküszöbölni. El vagyunk rá határozva, hogy kiirtjuk az előfeltételeit. Meg akarjuk kímélni az utánunk következő nemzedékeket a szellemi eltévelyedésektől.

A szellem és a puszta kéz munkásai ne álljanak soha egymással szemben. Ezért kiirtjuk azt a dölyfösséget és lenézést, melyet sokszor tapasztalhatunk azok irányában, akik „csak" az üllő előtt, a gép mellett vagy az eke mögött állnak. Minden németnek meg kell ismernie ezt a munkát, de viszont tudnia kell a két kezével dolgozó munkásnak is, hogy a szellemi munkára szükség van. Vele is meg kell értetni, hogy senkinek sincsen joga másokat lenézni, magát másoknál többre tartani, hanem, hogy mindenkinek be kell állnia a nagy közösségbe.

Ebben az évben megvalósítjuk ezt a nagy erkölcsi gondolatot, melyet a munkaszolgálattal kötünk egybe. És tudjuk, hogy 40 év múlva ugyanúgy megváltozik a testi munka fogalmának értelme, mint ahogy a „landsknecht" fogalmát a német katona fogalma váltotta fel.
Ebben az évben el akarunk végezni még egy másik nagy munkát: meg akarunk szabadítani minden termékeny kezdeményezést a többségi határozatok káros befolyásától. Nem csak a parlamentben, hanem a gazdasági életben is. Meg vagyunk győződve, hogy gazdasági életünk nem lendülhet fel, ha nem találjuk meg a szintézist a teremtő szellem szabadsága és a népközösség iránti kötelezettségek között. Ezért jussanak a szerződések ahhoz a jelentőséghez, amely nekik kijár. Az ember nem szerződésekért él, hanem a szerződések szolgálnak arra, hogy lehetővé tegyék az ember életét. Végül arra fogunk törekedni ebben az évben, hogy megtegyük az első lépéseket

a gazdasági élet organikus irányítása

felé, és abból az alapvető elgondolásból indulunk ki, hogy minden

felemelkedésnek a nemzeti, népi és gazdasági élet gyökerénél, a parasztságnál kell kezdődnie. Onnan vezet az út a munkáshoz és tőle az intelligenciához. Elsősorban tehát a föld emberének a gazdaságát fogjuk rendbe hozni. Ez a főfeltétele az egész gazdasági élet szanálásának. Tizennégy éven át ennek épp az ellenkezőjét tették. Látjuk a következményeket. Nem javult sem a városi ember, sem a munkás, sem a középosztály helyzete — mindnyájan a tönk szélére kerültek.

Ezáltal magától adódik a következő feladat: a munkanélküliség megszüntetése munkaalkalmak teremtése által. A munkaalkalmak létesítését két nagy csoportba osztjuk be. Az első a magánosoktól indul ki. Ezen az úton még ebben az évben nagyarányú munkát akarunk kifejteni, amelynek segítségével rendbe akarjuk hozni a német épületeket és lakóházakat százezrek foglalkoztatása mellett. Az egész német néphez szólunk ma első ízben erről a helyről. Német nép! Ne hidd, hogy a munkaalkalmak létesítése a csillagokban történik. Neked magadnak kell mindazt megtenned, belátással és bizalommal, ami munkát teremthet. Minden egyes ember kötelessége, hogy ne váljon a szükséges dolgok beszerzésével, ne tolja ki annak az elkészíttetését, amit egyszer el kell készíttetnie Minden vállalkozónak, minden háztulajdonosnak, minden üzletembernek, minden magánosnak kötelessége, hogy a német munkára gondoljon Valótlan állításokat terjesztenek rólunk, bojkottálják a német munkát ezért elvárjuk, hogy a német nép maga gondoskodjék munkájáról. Ez a felszólítás, melyet millió magánoshoz intézünk, milliókat segíthet kenyérhez. Ezen kívül arra fogunk törekedni, hogy még ebben az évben nagy arányban használjuk ki a közmunka-lehetőségeket. Olyan programot adunk, melyet nem hagyhatunk utódainkra: a német úthálózat újjáépítésének programját. Ez az óriási feladat milliárdokat követel. A terv akadályait le fogjuk dönteni és széles alapokon fogunk hozzá a munkához. Egyszersmind megindul a közmunkák egész sorozata, ami a munkanélküliek számát tovább fogja csökkenteni.

Dolgozni akarunk és dolgozni is fogunk! Azonban végül is a német néptől, Tőletek függ minden, függ attól a bizalomtól, mellyel mögénk álltok és a nemzeti államhoz való csatlakozásotok lendületétől. Csak ha Ti magatok egyesültök abban az akaratban, hogy Németországot meg kell menteni, akkor mentheti meg Németország tényleg népe tagjait.

Bizonyos, hogy még nagy nehézségekkel kell megküzdenünk. Tudjuk azt is, hogy hiábavaló minden emberi munka, ha nem világít rá a gondviselés áldása. De nem tartozunk azokhoz, akik mindent kényelmesen a túlvilágra bíznak. Ajándékba semmit sem kapunk. Aminthogy az elmúlt 14 év mind a mai napig a folytonos küzdelem ideje volt, melynek során sokszor a kétségbeesés szélén álltunk, úgy tövises lesz a jobb jövőbe vezető út is. A világ üldöz bennünket, ellenünk fordul, nem akarja elismerni, hogy jogunk van az élethez, hazánk védelméhez.

Német néptársaim! Ha a világ ellenünk van, annál inkább kell egységbe olvadnunk és bátran hangoztatnunk: Tehettek, amit akartok! De soha sem fogunk meghajolni, sohasem fogtok kényszeríteni bennünket, hogy jármot vegyünk nyakunkba! Az egyenlő jogok követelését sohasem fogjátok elhallgattatni a német népben! A német nép önmagára eszmélt. Soraiban nem tűr meg többé olyanokat, akik nem akarják Németországot! A nemzet megújhodását becsületesen ki akarjuk érdemelni szorgalommal, kitartással és tántoríthatatlan akarattal! Nem azt kérjük a Mindenhatótól: „Urunk, tégy szabaddá!" Cselekedni és dolgozni akarunk, megférni egymással testvériesen, közösen küzdeni, míg csak nem üt az óra, amikor odaállhatunk az Úr elé és megkérhetjük: „Urunk, látod, megváltoztunk. A német nép nem a becstelenség, a szégyen, az önmarcangolás, a bátortalanság és kishitűség népe többé. Nem, Urunk, a német nép ismét erős lett akaratában, erős a kitartásban, erős az áldozatok elviselésében. Urunk, melletted akarunk maradni! Csak áldd meg szabadságharcunkat, áldd meg a német népet és a német hazát!"

A NÉMET MUNKAFRONT KONGRESSZUSÁN

Berlinben, 1933. május 10-én

A népek életében nagy belső változás csak akkor áll be, ha — úgyszólván — égető szükség van rá.

Igazán mélyreható forradalmat csak akkor lehet megvalósítani, ha a nép valósággal kiált a forradalom után,

ha viszonyai mintegy kívánják a forradalmat, könnyű dolog az államformát külsőleg megváltoztatni. A nép belső átalakítása azonban csak akkor sikerülhet, ha egy bizonyos fejlődési folyamat többé vagy kevésbé már önmagától végéhez ért, ha egy nép — ha talán nem is világosan, de öntudat alatt — tévesnek érzi eddig járt útját, azt elhagyni szeretné, és az új utat csak a tömeg nehézkessége és tehetetlensége miatt nem találja meg, míg csak valahonnan ösztönzést nem kap, vagy pedig egy mozgalom nem kényszeríti a népet arra az új útra, melyre ez a mozgalom már előbb rátalált. A nép először talán akarja ezt az új utat, vagy látszólag nem akarja — de mégis rá fog térni, ha tudatosan vagy pedig csak öntudatlanul is érzi, hogy az eddigi irány félrevezette. A népet magát

a gazdasági válság

érinti a legérzékenyebben az összes ma ránk nehezedő válságok közül, melyek összefüggnek egymással. Az egyén a politikai vagy az erkölcsi válságot csak ritkán fogja fel. Az átlagember nem igen látja azt, ami az összességet érinti, hanem csak azt, ami öt magát sújtja. Korunk emberei is csak elvétve fogják fel a politikai vagy az erkölcsi romlást, amíg ez valahogyan magával nem ragadja a gazdasági életet is. De ha ez bekövetkezik, akkor már nemcsak elméleti kérdésről van szó, mely megfigyelésre és tanulmányozásra alkalmas, hanem a fejlemények most már az egyén életébe vágnak, az egyén pedig olyan mértékben látja be a fennálló viszonyok tarthatatlanságát, amennyire önmagán érzi a válság következményeit. Akkor azután gazdasági bajokról és nyomorról kezdenek beszélni és ebben az időpontban megvan a lehetősége annak is, hogy ezekből a bajokból kiindulva nőjön a fogékonyság azoknak a bajoknak a megértése iránt is, melyek az egyes emberek előtt sokáig homályban szoktak maradni.

Az emberek azonban természetesen nem ismerik fel azonnal a gazdasági bajok különböző okait és nem tekintik át egyszerre mindazt, amiből a bajok erednek. Először persze az egyik a másikat tartja hibásnak és szívesen tolja a felelősséget az összességre, az egyes szervezetekre stb. azért, amiért ő maga is felelős. Nagy szerencse, ha sikerül a bajokra úgy rámutatni, hogy minél több ember lássa tisztán tényleges forrásukat; erre azért is szükség van, hogy megtaláljuk az orvoslás eszközeit.
Nem elég, ha azt mondjuk, hogy a német gazdasági bajok a világválság, az általános gazdasági leromlás következményei, mert minden nép egyaránt hivatkozhat ugyanerre a mentségre és ugyanerre a megokolásra. Világos, hogy ezeknek a bajoknak a gyökere nem a világban van valahol, hanem mindig az egyes népekben. Csak az a valószínű, hogy ez a gyökér talán sok népnél azonos, de nem valószínű, hogy bizonyos bajok időszerűségének a megállapítása a bajokat tényleg meg is szünteti. Arra van szükség, hogy magában a népben keressük meg ezeket a gyökereket, és ott orvosoljuk a bajokat, ahol tényleg orvosolni lehet őket.

Sajnos, éppen a német nép hajlamos arra, hogy tekintetét ilyen időkben ne önmagára irányítsa, hanem a távolban jártassa. Népünket hosszú ideig nevelték nemzetközi felfogásra és ez odavezetett, hogy ezzel a kérdéssel is nemzetközi szempontokból foglalkozik. Sőt, sokan nem is hiszik el, hogy más eszközökkel is lehet védekezni e szerencsétlenség ellen, mint éppen nemzetköziekkel. Ez merőben téves felfogás. Természetes, hogy nemzetközi fogyatékosságokat, melyek egyaránt nehezednek minden népre, maguknak e népeknek kell megszüntetniük. De ez nem változtat azon a tényen, hogy minden népnek magában kell felvennie a küzdelmet, és hogy a nemzetközi intézkedések nem mentenek meg egy népet sem, ha magától nem hozza meg a szükséges rendszabályokat.
Magától értetődik, hogy saját intézkedéseink helyet foglalhatnak nemzetközi keretben is. De nem tehetjük a saját cselekvésünket függővé a mások cselekvésétől.

A német gazdasági válság nemcsak gazdaságstatisztikai számokban jut kifejezésre, hanem ez elsősorban olyan válság, amely gazdasági életünk belső lefolyásában, a szervezés módjában stb. jelentkezik. Állíthatjuk, hogy az ilyen értelemben vett válság erősebben sújtotta a német népet, mint a többieket.

Ez a válság a tőke, a gazdaság és a nép egymáshoz való viszonyában lép fel.

Válság állt be különösen a munkásnak a munkaadókhoz való viszonyában. Ez a krízis olyan fokot ért el, mint sehol más országban. Ha ezt meg nem szüntetjük, akkor nem lesz maradandó eredménye a gazdasági bajok leküzdésére irányuló többi kísérletnek sem.
Ha szemügyre vesszük az utolsó félszázadban fokozatosan kifejlődő német munkásmozgalmat, és lényegét vizsgáljuk, akkor a különös fejlődésnek három okát látjuk.

Az első ok gazdasági életünk üzemi formájának változása.

Ez a változás éppúgy bekövetkezik Németországban, mint az egész világon A múlt század kezdetén és még inkább a mi korunkban a gazdasági élet régi — mondhatnók —— kispolgári formája átalakul gyáripari szervezetté, és ezzel megszűnik a munkás és a munkaadó közötti patriarchális viszony. Ezt a fejlődést csak gyorsítja az a körülmény, hogy a részvény lép a személyes tulajdon helyébe. Megkezdődik az elidegenedés a fej és a kéz munkája között, mert ez az egyetlen igazán lényeges különbség.

Nem a „tulajdon" szó a fontos, mert tudjuk, hogy azok közül, akik termelésünket megalapozták, sokan nem a tulajdon, hanem a munka világából kerültek ki, csakhogy termékeny szellem által növelték az emberi kar erejét tudjuk, hogy Istentől áldott felfedezők és organizátorok voltak, akiknek, néptársaim, életünket köszönhetjük, mert az ő képességük nélkül sohasem lehetett volna 65 millió embert ellátói és fenntartani a mi szűk területünkön.

Különben Németország csak kivitelre lett volna utalva, a nyers munkaerő kivitelére, ami persze az abban rejlő szellemi erőnek a világba való szétszórását is jelentette volna. Hogy ez megváltozott, azt azoknak a férfiaknak köszönhetjük, akik alacsony sorból küzdötték fel magukat és képességeikkel millióknak szereztek kenyeret. A vállalkozót és munkavállalót tehát eleve nem különböztethetjük meg élesen egymástól. A kiindulás pontja tehát csak az, hogy a szellem, mint mindig, parancsoló helyzetbe jut a közönséges erővel szemben. Ez a szellem azonban nem bizonyos osztályoknak az előjoga, hanem minden néprétegben föllelhető. Bízvást mondhatjuk, hogy ebben a német nép minden rétege termékeny volt.

A fokozatos széttagolódás folyamán kidomborodtak a munkások külön érdekei, és gazdasági fejlődésünk ezen a ponton kezdett szerencsétlen irányba tolódni. Mihelyt az emberek megindultak ezen az úton, az utaknak szükségszerűen el kellett válniok egymástól. Ez a fejlődés törvényszerű.

Ha valaki téves útra kerül, ezen az úton mind jobban eltávolodik az észszerűségtől. Ennek tanúi voltunk 70 esztendőn keresztül. Ez az út következményeiben annyira eltért a józan ész követelményeitől, hogy azoknak, akik gondolkoztak, akik vezettek ezen az úton, négyszemközt és egyenes kérdésre maguknak is be kellett vallaniok, hogy őrültség így tovább haladni. Csak a szervezet kényszere folytán nem térhettek vissza
az észszerűség útjára.
Ellenkezőleg, az utak szükségszerűen elváltak egymástól, különösen attól kezdve — mint már mondottuk — amikor

a tulajdon személytelenné vált.

A tulajdon fogalmát ekkor mintegy megerősíti a tudomány, kialakul egy ideológia, mely azt véli, hogy a tulajdon fogalmát fenn lehet tartani akkor is amikor ennek a fogalomnak a haszonélvezői a nemzetnek csak egy kis töredékét képezik. És kialakult az ellentétes vélemény is, amely nem fogadta el a tulajdon fogalmát azért, mivel csak egy töredék a haszonélvező. Vég nélküli vita és harc indult meg a „magántulajdon" és a „tulajdon" fogalmai körül. A harc folyamán azután a két ellenfél mindjobban elidegenedett egymástól a gazdasági életben.

A további fejlődés részben megint természetellenes. Ha a két érdekelt fél feladatát szellemileg nem tekinti többé közösnek, akkor világos, hogy csak a szervezett munkásság léphet fel a munkaadóval szemben, akkor magától értetődik, hogy azzal az erővel szemben, melyet a vállalkozó képvisel, csak a munkások összefogott ereje érvényesülhet.
Ezen az úton haladva logikus, ha a munkásság szervezete kerül szembe a vállalkozók szervezetével. Ez a két szervezet persze nem foglalkozhat türelmesen egymással, hanem harcot folytat látszólag ellentétes érdekek védelmében, kizárás és sztrájk által. A küzdelemben egyszer az egyik, másszor a másik győz. Azonban mindkét esetben az egész nemzet a kárvallott és a vesztes.

A fejlődés végül odavezet, hogy az egyes kiépülő szervezetek — a német bürokratikus hajlamánál fogva — mindig bonyolultabbá válnak, és a szervezet folyton nő. Végre is már nem a szervezet áll az érdekeltek szolgálatában, hanem az érdekeltek szolgálják a szervezetet: a harc tovább folyik, hogy a szervezetnek meglegyen a létjogosultsága még akkor is, ha néha a józan ész azt diktálja: ez őrület, hiszen az áldozatok mellett eltörpül a nyereség, a szervezetért hozott áldozat jóval felülmúlja az egyáltalán elérhető nyereséget. Akkor azután a szervezetek nélkülözhetetlenségüket azzal bizonyítják be, hogy a harcot mindkét oldalról szítják. Ilyenkor az is megtörténhetik, hogy a szervezetek, felismervén ezt a helyzetet, egyetértenek egymással.
Vagyis: az A szervezet azt mondja: örülök, hogy megvan ez a B szervezet, mert mindig módot találok rá, hogy a B szervezettel összekapjak. Ha a B szervezet nem volna, hanem helyette becsületes fanatikusok küzdenének — ez sokkal kellemetlenebb volna! A B szervezet embereit kitűnően ismerjük és tudjuk, hogyan kell bánni velük. Itt meg lehet találni a kellő utat. Adjuk meg a császárnak, ami a császáré, a népnek, ami a népé — és a szakszervezetnek, ami a szakszervezeté. Akkor meg lesz rá a mód, hogy „békésen" kijöjjünk egymással. Az egész néha már rossz színház benyomását kelti; fogukat vicsorítják egymásra, nekimennek egymásnak, de végül is nem ölik meg egymást — azt nem szabad, mert akkor megszűnnének a szakszervezetek és a munkaadó szervezetek! A küzdelem árát az összesség fizeti.

Ez a harc, amely értékek és munkaerő stb. hihetetlen pazarlásával jár, az egyik okozója annak a katasztrófának, mely lassan, de biztosan közeledik.

A gazdasági összeomlás második oka: a marxizmus előnyomulása.

A marxizmus, a destrukciónak ez a világnézeti formája éles szemmel látta meg, hogy a szakszervezeti mozgalom megsemmisítő fegyverként szolgálhat az állam és az emberi társadalom elleni támadásban. Nem a munkáson akar segíteni — mit is jelenthet valamelyik ország munkásnépe ezeknek a nemzetközi apostoloknak? Egyáltalán semmit!
Nem is látják a munkást! Hiszen ők maguk sem munkások, hanem irodalmárok, kik távol állnak a néptől és csőcselék, mely nem tartozik a néphez.

Felismerték a helyzetet, hogy a szakszervezeti mozgalommal és a vállalkozók túlkapásainak barátságos támogatásával lehet a legkönnyebben olyan harci eszközhöz jutni, mely számukra megélhetést is biztosít. Mert a politikai szociáldemokrácia ebből a harcból és ebből a harcos szervezetből élt évtizedeken át.

A szakszervezetbe ezt a gondolatot kellett beoltani: Te vagy az osztályharc eszköze — amelynek politikai vezetésére csak a marxizmus jogosult. Magától értetődik akkor, hogy a vezetésnek zsold is jár! És a zsoldot csakugyan bőkezűen fizették! Ezek az urak nem elégedtek meg a tized szedésével, hanem lényegesen többet kaptak.
Az osztályharc révén a szakszervezet a munkásság gazdasági érdekeinek és ezzel az általános sztrájknak válik eszközévé. Az általános sztrájkból így lesz a politikai hatalom eszköze, és ebből kitűnik, hogy tényleg mit akart a marxizmus ezzel a fegyverrel: nem a munkásság megmentésére szolgáló eszköznek tekintette, hanem ellenkezőleg, eszköznek a marxizmussal szemben álló állam megsemmisítésére. Hogy milyen arányokat öltött ez az őrület, arra szörnyű, de tanulságos példát szolgáltat: a háború.
Ha szociáldemokrata vezérek kerülnek elém, akiket teljesen megváltoztatott az új idők szelleme, akkor azt állítják némileg ingadozó emlékezőtehetséggel: Igen, a szociáldemokrácia is küzdött a harctéren.

Nem, a marxizmus sohasem küzdött, de valóban küzdött a német munkás!

1914 évében a német munkás hirtelen feleszmélésében elhagyta a marxizmust és megtért népéhez. A marxizmus vezérei, akik látták ezt a végzetes fordulatot, nem tudták visszatartani. Egyesek közülük, nagyon kevesen, ekkor szintén megtértek szívükben a néphez. Tudjuk, hogy egy nagy férfiú, aki azóta döntő befolyást gyakorolt a világtörténelem menetére, Benito Mussolini, ezekben az órákban került vissza népéhez. Németországban is találunk egynéhány ilyen embert. A politikai vezérek nagy része azonban nem vonta le a maga számára a következményeket a német munkásság talpraállásából, nem ment önszántából a harctérre: akármit is mondanak ma, ezen a belső átalakuláson aligha estek át: munkások estek el — a vezérek 99 százaléka gondosan konzerválta magát!

Nem volt annyi halottjuk és sebesültjük, mint a német nép minden más rétegének. Fontosabbnak tartották a politikai tevékenységet. 1914/15-ben az elővigyázatos tartózkodást tekintették feladatuknak, később csak azt, hogy néhány kívülállót küldjenek ki, vagyis feladatukat úgy fogták fel,'mint a nemzeti feladattal szemben való rezerváltságot. A beteljesülést a forradalom hozta meg számukra.

Ezekre nézve csak egy megjegyzésünk van:
Ha a német szakszervezeti mozgalom a háború idején a mi kezünkben lett volna, mondjuk, az én kezemben lett volna, ugyanolyan hamis beállítással, mint kezdettől fogva, akkor ezt a hatalmas szervezetet a haza szolgálatába állítottuk volna. Kijelentettük volna: tudjuk, milyen áldozatokról van szó, vállaljuk őket, nem bujkálunk, hanem szívvel és lélekkel harcolni fogunk, sorsunkat és életünket a mindenható Gondviselés kezébe helyezzük, éppen úgy, mint a többiek. Ezt tettük volna minden habozás nélkül.
Mert, német munkás, be kell látnod: ma Németországban nem az állam felett, nem a császári birodalom államformája, nem a monarchia felett, nem is a kapitalizmus felett kell dönteni, hanem a német nép léte és nemléte felett, és e népnek 70 százalékát a német munkás alkotja. A magunk sorsát kell kézbevennünk.

Ezt tudni kellett akkor és tudni is lehetett. Mi bizonyosan tudtuk volna, mi levontuk volna a következményeket saját életünkben és természetesen a szakszervezeti mozgalomra vonatkozólag is. Mi kijelentettük volna: német munkás, meg akarjuk védeni érdekeidet! Persze több ízben küzdenünk kellett volna az állam ellen is, azaz tiltakoztunk volna a haditársaságok és szégyenletes üzelmeik ellen.
Tiltakoztunk volna a csőcselék háborús nyerészkedése ellen, és követeltük volna, hogy ha kell, kötéllel tanítsák meg becsületre őket.
Ugyanolyan kíméletlenül léptünk volna fel bárki ellen is, aki hazájától megtagadta volna a szolgálatot. Kijelentettük volna: a küzdelemnek nincsen más célja, mint hogy a nép győzzön; nem egy bizonyos államforma győzelmét akarjuk, hanem életünk fenntartásáért küzdünk. És ha elveszítjük a háborút, akkor nem az

államformát veszítjük el, hanem milliók állnak majd kenyér nélkül. Az elsők, akik kenyerüket veszítik, nem a kapitalisták és a milliomosok sorából kerülnek majd ki, hanem a puszta kezével dolgozó szegény nép tömegéből.

Gazság volt, hogy az akkori vezetők nem ezt tették. De nem cselekedhettek így, mert ez a marxizmus igazi érdekébe ütközött volna, amely Németország megsemmisítésére törekedett. A marxizmus addig várt, amíg azt hihette, hogy a túlerő következtében végsőkig kifáradt nép nem fogja kibírni a belső támadást. Akkor emelték ütésre öklüket.

És az ütés Németországot érte és így elsősorban és legerősebben a német munkást sújtotta!

1918 novemberének bűnösei nem vállalhatják a felelősséget mindazért a szenvedésért és nyomorért, mely millió kis munkáscsaládra és háztartásra nehezedett azóta. Ezért nincs is helye semmiféle panasznak. Mi magunk nem álltunk bosszút. Ha bosszút akartunk volna állni — tízezrenként kellett volna őket agyonütni!

Sokszor hallani, hogy a szociáldemokraták is kint voltak a harctéren. A német munkás volt a harctéren! De ha talán valamilyen ködös formában szociáldemokrata lett volna is az érzületük — ez nem volt így, hisz minden frontharcos tudja, hogy akkor senki sem gondolt pártokra -, de ha tényleg így lett volna, akkor milyen aljasság volt a vezetőktől, hogy saját embereik elől, akik a küzdelem áldozatait hozták — minden szenvedést, halálfélelmet, kínlódást, éhséget és álmatlanságot — ezek elől elsikkasztották az áldozat gyümölcseit. A vezetők soha többé jóvá nem tehetik azt a szenvedést, amelyet ezzel a gaztettel okoztak a német népnek. És különösen azt nem tehetik jóvá, hogy a német munkást évtizedeken át mindig erősebb szellemi elszigeteltségbe juttatták, amikor 1918 novemberének bűnét, amely kicsiny és felelőtlen csoportok aljas műve volt és nem a munkás lelkiismeretét terhelte, a német munkás vállára helyezték. Mert 1918 novemberének napjai óta millió német táplálta azt a véleményt, hogy az összeomlásért a német munkás felelős. Ezt az egész réteget tették felelőssé az esküszegő, hazug és züllött országpusztítók tettéért; a német munkást, aki mérhetetlen áldozatot hozott, aki ezredeink testét alkotta közkatonáival. Ez volt az elképzelhető legnagyobb gaztett. Mert ebben a pillanatban tört szét a népközösség sok millió német számára. Milliók estek kétségbe, mások érzéketlenül meredtek maguk elé és nem találták meg a néphez visszavezető utat. A népközösséggel együtt szükségszerűen szétesett a német gazdasági élet is. Mert a gazdasági élet nem elvont valami, hanem eleven folyamat, a nép szervezetének funkciója és egész lefolyását emberek irányítják. Ha ilyen módon semmisítik meg az embereket, akkor nem szabad csodálkozni azon, hogy lassanként az egész gazdasági élet is romba dől. Az egyéni gondolkozás őrültsége az összesség szellemének őrületévé fokozódik, és végül lerombol valamit, aminek a lerombolása a legérzékenyebben sújtja a közösséget.

A végzetes fejlődés harmadik oka magában az államban rejlik.

Ezzel a tömeggel szembe lehetett volna állítani az államot, ha ez az állam nem vált volna érdekcsoportok játékszerévé. Nem véletlen, hogy ez a fejlődés párhuzamosan haladt közéletünk demokratizálódásával. Ez a demokratizálódás odavezetett, hogy az állam először is oly társadalmi rétegek kezébe került, amelyek azonosították magukat a tulajdonnal és a vállalkozással. A nép nagy tömegének azt kellett hinnie, hogy az állam nem objektív, a társadalmi élet jelenségein felülálló szervezet többé, hogy nem önmagában megálló tekintélyt képvisel, hanem, hogy az állam maga is a nemzet bizonyos csoportjai gazdasági céljainak és érdekeinek képviselője és hogy az állam vezetése is ehhez a helyzethez alkalmazkodik. A politikai polgárság győzelme ugyanis nem volt egyéb, mint egy olyan_gazdasági törvényszerűségből eredő — társadalmi réteg győzelme, amely nem bírt az igazi politikai vezérség legelemibb előfeltételeivel sem,

amely a politikai vezetést függővé tette a gazdasági élet örökké változó jelenségeitől és a gazdasági életnek a tömegekre és közvéleményre gyakorolt befolyásától. Vagyis: a népnek joggal volt meg az az érzése hogy természetes kiválogatás folyik minden téren a megfelelő képességek szerint, csak egy téren nem: a politikai vezetést illetőleg. A politikai vezetés terén elfogadtak olyan kiválogatási eredményeket, amelyek egész más természetű folyamatból származnak.

Amennyire magától értetődik, hogy katonák között csak az vezethet, akit erre kiképeztek, annyira nem volt természetes, hogy a politikai vezetésre csak az ezen a téren nyert kiképzés és az itt bebizonyított képességek jogosítanak, hanem az a vélemény terjedt mindinkább el, hogy egy bizonyos — a gazdasági törvényszerűségekből eredő — osztályhoz való tartozás együtt jár olyan politikai képességekkel, amelyek a nép vezetéséhez szükségesek. Megismertük ennek a tévedésnek a következményeit. Az a réteg, amely a maga számára követelte a vezetést, nem felelt meg feladatának a válságos órákban, és teljesen összeroppant a nemzet legnehezebb óráiban.
Akármelyik német zászlóalj teljesítménye különb volt. Ennek a népnek milliónyi tagja állt még az ellenséggel szemben, és mindenki tudja, milyen elhatározás és mennyi akaraterő kell ahhoz, hogy egy csapatot — tegyük fel — a tartalékból vezessünk az ellenség elé, mikor a csapat a halállal szembenézve vonul a tűzvonalba és nem szabad megtántorodnia. És otthon — ott meginog a politikai vezetés és összeroppan nyomorult szökevények egy kis csoportja előtt, amely gyáva volt ahhoz, hogy az ellenséggel álljon szembe. Az pedig lerakja a fegyvert ez előtt a gyáva népség előtt. Ne mondja senki, hogy nem volt más választás. Csak az ilyen vezetőknek nem volt más választása.
Más vezetők világosan látták volna az adott irányt, és nem éltek volna később azzal a kifogással, hogy felülről jött parancsra kellett megadni magukat. A történelmi fejlődés bizonyos pillanataiban nincsen parancs, mely arra kötelezhetné az egyes embereket vagy az állam vezetőit, hogy adják meg magukat a fenyegető veszély pillanatában, vagy, hogy tegyék le a fegyvert.

Azt hiszem, ha valakinek, úgy a német katonának jogában állt volna többször is kapitulálnia, hiszen 4 és fél éven át volt az akkori sikertelen német diplomácia révén abban a szerencsétlen helyzetben, hogy majdnem mindig túlerővel kellett szembeszállnia és — azzal az erős hittel, hogy népéért küzd — mégsem gondolt soha másra, mint amire becsületes katona gondolhat: győzelemre vagy halálra.

Nem, november 9-e nem volt véletlen: ezen a napon bizonyult be végleg, hogy a fejlődés iránya téves volt, hogy a számítás hamis volt, és hogy csak idő kérdése, ez a téves irányzat végleg tönkreteszi-e Németországot, vagy hogy Németország lebírja-e új lendülettel, saját erejéből ezt a téves irányzatot. Azt hiszem, hogy most abban az időben élünk, amikor véglegesen leküzdöttük ezt az irányzatot.
Egyúttal azonban azon az időponton is állunk, amikor a német gazdasági élet újjáépítését kell nemcsak meggondolnunk, hanem alaposan meg is oldanunk. Nem külsőleg és felülről nézve, hanem a bomlás belső okait kutatva és azzal az elhatározással, hogy ezeket a belső okokat kiküszöböljük. Azt hiszem, ezt ott kell elkezdenünk, ahol a jelen körülmények között el lehet kezdeni: vagyis magánál az államnál.

Új tekintélyt kell érvényesítenünk

és ennek a tekintélynek nem szabad függnie időleges áramlatoktól, mindenekelőtt pedig függetlennek kell lennie azoktól az áramlatoktól, amelyekben a korlátolt gazdasági önzés jelentkezik. Olyan államkormányzatra van szükségünk, amely valóban tekintélyt képvisel, éspedig olyan tekintélyt, amelyet nem köt egy társadalmi réteg sem. Olyan államkormányzást akarunk, amelyről bizalommal hiheti minden polgár, hogy nem akar egyebet, mint a német nép boldogulását, a német nép javát, olyan államkormányzást, amely joggal állíthatja, hogy független minden irányban.
Sok szó esett már az abszolutisztikus múltról, Nagy Frigyes abszolutizmusáról és parlamentáris korunk demokrata időszakáról. A nép szempontjából az előbbi volt

tárgyilagosabb. Az valóban részrehajlás nélkül tudta védeni a nemzet érdekeit, míg a későbbi kor mindinkább lesüllyedt az egyes osztályok érdekképviseletévé. Hogy ez így van, azt legjobban bizonyítja az osztályharc gondolata, az a jelszó, hogy a burzsoázia uralmát le kell, hogy váltsa a proletariátus uralma, vagyis: itt csak az osztályok vagy rendek diktatúrájának változásáról van szó,

míg mi a nép diktatúráját akarjuk, az összesség, a közösség diktatúráját.

Mi nem tartjuk döntőnek az életben elfoglalt helyet, a társadalmi rangosztályokat, a sors és az évezredek elmossák őket. Ezek felmerülnek és eltűnnek. Maradandó csak az, ami hordozza őket, a vérből és húsból való lényeg: a nép. Ez az, ami állandó és csak ezzel szemben érezhetünk felelősséget. Csak ez a felfogás adhat alapot súlyos gazdasági bajaink orvoslására és táplálhatja megint milliókban azt a meggyőződést, hogy az állam nem egy csoport vagy egy rend szerve, hanem magának a népnek a szerve. Ha akadnak emberek az egyik vagy a másik táborban, akik ebbe nem tudnak beletörődni, akkor az új tekintély érvényt fog szerezni magának az egyik vagy másik táborral szemben. Az emberek tudatába fogja vinni, hogy a tekintély nem származik egyik rend jóakaratából sem, hanem egy törvényből ered, és ez a törvény: a nép fenntartásának törvénye!
Ki kell küszöbölnünk továbbá mindazon jelenségeket, melyek tudatosan élnek vissza az emberi gyöngeséggel, hogy vele végzetes célokat valósítsanak meg. Ha én 14, 15 évvel ezelőtt és azóta folyton azt hangoztatom a német nemzet előtt, hogy

a német történelemmel szemben vállalt feladatomat abban látom, hogy a marxizmust megsemmisítsem,

akkor ez nem frázis, hanem szent eskü, melyet teljesíteni fogok a szívem utolsó dobbanásáig.
Ezt a hitvallást, egy embernek a hitvallását egy hatalmas szervezet hitvallásává tettem. Biztos vagyok benne, hogyha a sors engem elszólít, ez a harc tovább folyik, és nem ér véget, ezért kezeskedik ez a mozgalom. Ezt a harcot nem lehet megalkuvó kiegyezéssel lezárni. A marxizmusban népünk ellenségét látjuk, azt meg fogjuk semmisíteni, utolsó gyökérszáláig ki fogjuk pusztítani, következetesen, könyörület nélkül!
Tudjuk, hogy a gazdasági érdekek gyakran keresztezik egymást, hogy a munkás károsultnak érzi magát, és hogy csakugyan gyakran károsult is és hogy a vállalkozó nyomás alatt véli magát, és csakugyan gyakran nyomás alatt is áll, és hogy az, ami az egyiknek eredményt jelent, az a másiknak sokszor vesztét okozza. Tudjuk és látjuk ezt, és azt is tudjuk, hogy ez a körülmény mindig szenvedés forrása volt. De éppen ezért igen veszedelmes, hogy egy szervezetnek csak az legyen a célja, hogy e súlyos jelenségek kihasználásával törekedjék az egész nép szétbomlasztására. Ezért kell megsemmisíteni azt a szervezetet és kiirtani azt a tant, amely visszaél a természetes hibákkal, melyek az emberi gyöngeségben gyökereznek. Mert biztosan tudjuk, hogy mi ennek a harcnak, helyesebben ennek az ököl és homlok, tömeg, azaz szám és kvalitás közötti irányzatnak a célja: a homlok kvalitásainak megsemmisítése. Ez nem jelent áldást a számára, nem jelenti a munkás felemelkedését, hanem nyomort, kínt és ínséget, végleges romlást jelent.

Mi jól látjuk a gazdasági bajokat, és nem vagyunk gyermekek, akik azt hiszik, hogy a helyes akarat máról holnapra megszünteti a nehézségeket. Mi számolunk az emberi gyöngeséggel is, mely mindig követ fog gördíteni az útra, és amely oly gyakran hiúsítja meg a legszebb gondolatokat, a legjobb akaratot. De megvan bennünk a szilárd akaraterő és a megrendíthetetlen szándék, hogy ilyenkor nem hagyjuk összeomlani a munkát, hanem ellenkezőleg, folytatjuk a harcot — az egész élet harcból áll — észretérítjük őket és rámutatunk a közös érdekekre. Ha ez talán gyakran nem is sikerül — ami ma nem sikerül, sikerülhet holnap! És ha valaki azt kérdezi: Hiszünk-e abban, hogy a bajok valamikor is véget érnek? — akkor azt felelem neki: Ha valaha eljön az az idő, amikor az emberi gyöngeség megszűnik, akkor igen! De félek attól, hogy az emberi gyöngeség megmarad és így megmaradnak a bajok is. Egy nemzedék nem teremthet rendet örök időkre.

Minden nép kötelessége, hogy gondoskodjék magáról. Minden időnek megvan a maga

feladata a nehézségekkel való küzdelemben. Ne gondolja senki, hogy elveszünk minden munkát a jövő elől. Nem, nem arra akarjuk nevelni a német ifjúságot, hogy henye élősdi legyen vagy azoknak a javaknak gyáva élvezője, amelyeket mások alkottak. Nem, amit bírni akarsz — azt mindig újból kell megszerezned, mindig új küzdelemben. Erre akarjuk nevelni az embereket. Nem azt a tévtant akarjuk beléjük csöpögtetni, hogy ez a küzdelem természetellenes, vagy méltatlan az emberhez, ellenkezőleg, arra akarjuk tanítani őket, hogy ez a harc a kiválasztás örök előfeltétele, hogy őrök küzdelem nélkül nem léteznének emberek. Nem, amit mi ma teszünk — azt magunkért tesszük!

Ha ma megküzdünk az ínséggel, akkor a jövőért dolgozunk, mert akkor megmutatjuk utódainknak, hogy hogyan cselekedjenek, mint ahogy mi is csak azt tanulhatjuk meg a múltból, mit kell tennünk a jelenben. Ha az előttünk élő nemzedék úgy gondolkozott volna, mint ahogy mi azt elképzelni szeretnők, akkor ma nem itt tartanánk. Nem tarthatom helyesnek a jövőre nézve azt, amit a múltban tévesnek kell elismernem. Ami a mi életünket erősíti, annak hasznosnak kell lennie utódaink élete számára is. Ezért kötelességünk is, hogy így cselekedjünk.

Kíméletlen harcot kell folytatnunk azzal a jelenséggel szemben, amely az utolsó 14 évben szétmarcangolta a német népet, amely szörnyű károkat okozott, és amely megsemmisítette volna Németországot, ha nem bírták volna le. Bismarck mondta egyszer, hogy a liberalizmus a szociáldemokrácia előfutára. Ezen a helyen nem kell bizonyítanom, hogy a szociáldemokrácia meg a kommunizmus előfutára.

A kommunizmus azonban előfutára a halálnak, a nép hanyatlásának és halálának.

Mi felvettük a harcot ellene, és azt végig fogjuk küzdeni. Be fog bizonyulni, mint már oly sokszor a német történelemben, hogy a német nép annál inkább eszmél erejére és találja meg a kifelé és felfelé vezető utat, minél nyomasztóbb a helyzete. Most is meg fogja találni ezt az utat és meg vagyok róla győződve, hogy máris ezen az úton haladunk!
Rátérek a harmadik feladatra: ez abban áll, hogy meg kell szabadítanunk az egyelőre még adottnak tekinthető szervezeteket azoknak a befolyásától, akik azt hiszik, hogy ezekben a szervezetekben utolsó menedéket találhatnak. Ne essenek ebbe a tévedésbe. Amit építettek, azt helytelennek tartjuk. De látjuk, hogy a német géniusz az építőmesterek akarata ellenére is milliókban keltett életre egy olyan érzést, mely külsőleg hatalmas szervezetben csapódott le. Ők maguk szétrombolták volna ezt a szervezetet. Mi átvesszük tőlük, nem azért, hogy egészében megőrizzük, hanem, hogy megmentsük mindazt a német munkásnak, amihez megtakarított filléreivel hozzájárult, és hogy a német munkás egyenlő jogokkal működhessék közre az új viszonyok kialakításában, hogy mint egyenjogú fél léphessen fel. Az új állam ne vele szemben épüljön, hanem az ő bevonásával.
Ne legyen az az érzése, hogy lebecsülik, megvetik és lealacsonyítják. Ellenkezőleg! Eleve is, már a kialakulás óráiban is, azt az érzést akarjuk beleoltani a munkásba, hogy ő egyenlő jogokkal bíró német. És egyenlő jog az én szememben az egyenlő kötelességek örömmel való vállalását jelenti.

Ne hangoztassák mindig csak a jogot, hanem szóljanak a kötelességről is.

A német munkásnak meg kell szüntetnie a másik táborban álló milliónyi embernek azt a véleményét, hogy ő bensőleg idegenül áll szemben a német néppel és annak mozgalmával. Bizonyos, hogy mindig lesznek olyan elemek, akik ezt nem akarják. De ezeket megtaláljuk a német nép politikai jobboldalán is. A sors napirendre fog térni fölöttük.
Németországban meg fogják találni egymást azok az emberek, akik szent szívvel és teljes őszinteséggel csak népük nagyságát akarják. Meg fogják érteni egymást, és ha talán ismét kételyek merülnének föl, és a kemény valóság akadályokat gördítene az útba, akkor mi leszünk a becsületes közvetítők.

Akkor az lesz a kormány kötelessége, hogy becsületes közvetítőként kapcsolja össze ismét az egymástól húzódozó kezeket,

és mindig újból vigye a német nép tudatába: nem szabad egymással hadakoznotok, nem szabad külső dolgok miatt széthúznotok, nem szabad egymást elhagynotok csak azért, mert a fejlődés évszázadokon át talán részben szerencsétlen utakra tért, hanem mindig és újból arra a kötelességre kell gondolnotok, mellyel népünk fenntartásának tartoztok. Akkor megtaláljuk majd a helyes utat — meg kell találnunk ezt az utat! Ne mondjuk: a nemzet életéhez vezető út járhatatlan, mert ebben az órában talán nehézségek merülnek fel. Ez az óra el fog múlni, de az életnek meg kell maradnia és meg is fog maradni.
A német munkásmozgalom összefogásának tehát fontos erkölcsi értelme van. Azt akarjuk, hogyha most újraépítjük az államot, amely nagy engedményeket követel mindkét részről, akkor olyan két szerződő fél álljon egymással szemben, akik alapjában nemzeti érzésűek, akik elvileg a népet látják maguk előtt, akik elvileg készek arra, hogy minden egyebet félretoljanak az útból, hogy a közösség érdekeit szolgálhassák. Mert csak ha ennek eleve is megvan a lehetősége, csak akkor hiszek a tettek eredményében.

Az a szellem a fontos, amelyből a tettek születnek. Ne legyen itt sem győztes, sem legyőzött, az egyetlen győztes legyen: a német nép!

A nép győzzön az osztályok felett, győzzön az egyes rendek felett és győzzön az egyes csoportok érdekei felett. És így jutunk azután a munka nemesebb fogalmához is. Ezt a feladatot sem tudjuk máról holnapra megoldani. Aminthogy sok évszázad változtatta meg lassanként ezt a fogalmat, úgy évszázadok kellenek majd ahhoz, hogy a német nép ezeket a fogalmakat ismét eredeti tisztaságukban fogja fel. De határozott célja mozgalmunknak, melyet én és bajtársaim képviselünk, hogy a munkás név a becsület neve legyen a német nemzet előtt. Nem hiába vettük fel ezt a nevet a mozgalom nevébe — nem azért, mintha sok hasznunk lett volna belőle! Ellenkezőleg, az egyik oldalról gyűlöletet és ellenségeskedést váltott ki, a másikon meg nem értés fogadta. Mi azért választottuk, mert a mozgalommal együtt ezt a nevet is győzelemre akartuk vinni.

Azért választottuk, hogy ez a fogalom szintén alapja legyen a német egyesülésnek a nép fogalma mellett. Mert akinek nemes az akarata, annak büszkének kell lennie erre a névre.

Én magam ellensége vagyok a címek viselésének, és nem hiszem hogy ilyen tekintetben valaha is szemrehányással lehet majd illetni. Amit nem kell okvetlen magamra vennem, azt nem is veszem magamra. Nem is nyomattatnék magamnak névjegyet olyan címekkel, aminőket oly dicsőségesen osztanak szét e földön. A sírkövemre se véssenek rá mást, mint a nevemet. Azonban különös életutam révén talán jobban megérthetem a különböző német társadalmi rétegek lényegét és életét, mint mások: nem mintha felülről figyelhettem volna meg ezt az életet, hiszen én is benne éltem, hanem mert a sors szeszélye vagy talán gondviselése belekevert a nép nagy tömegeibe. Mert éveken keresztül dolgoztam, mint munkás és kenyeremet kellett megkeresnem. És mert másodízben is éveken át éltem a tömegben, mint egyszerű katona, és mert azután felemelt az élet népünk más rétegeibe is, úgyhogy ezeket is jobban ismerem, mint sokan mások, akik e rétegekben születtek. A sors tehát engem talán inkább rendelt arra, mint másokat, hogy — szabadjon e szót magamra alkalmaznom — becsületes közvetítő legyek,

becsületes közvetítő minden irányban.

Személyesen nem vagyok érdekelve, nem függök sem az államtól, sem közhivataltól, nem köt sem a gazdasági élet vagy az ipar és egyik szakszervezet sem. Független ember vagyok, és csak azt a célt tűztem ki magamnak, hogy képességeim és

tehetségem szerint szolgáljam a nép ügyét — és elsősorban annak a sok millió embernek az ügyét, akik talán a legtöbbet szenvedtek a saját hiszékenységük, tudatlanságuk miatt és a vezetőik gonoszsága folytán.

Mindig az volt a meggyőződésem, hogy nincs szebb érzés, mint azokat védeni, akik maguk nem tudnak védekezni.

Jól ismerem ezt a népet, és csak azt az egyet szeretném mindig az intelligencia szemébe mondani: minden birodalom gyönge, amely csak az intellektuális rétegekre, a puszta ész embereire van felépítve!

Jól ismerem ezt az eszességet: örökös okoskodás, örökös ingadozás, mozgékonyság, semmi szilárdság! Aki tisztán ezekre az intellektuális rétegekre akarna egy államot felépíteni, annak be kellene látnia, hogy ingatag alapokra épít. Nem véletlen, hogy a vallások szilárdabbak, mint az államformák. Gyökereiket mélyebben bocsátják a televénybe, nem is képzelhetjük el e vallásokat a nép széles tömegei nélkül. Tudom, hogy az intelligencia rétege hajlamos arra, hogy saját tudásának és úgynevezett okosságának mértékével mérje ezt a népet; és mégis vannak dolgok, amiket az okos eszével nem érthet meg, mert az nem is fogja fel őket. A nép maga sokszor nehézkes és sok tekintetben bizonyosan hátramaradott és nem olyan mozgékony, nem olyan szellemes és nem is olyan szellemi. De vannak erényei: megvan benne a hűség, a kitartás és a szilárdság.

Jó lelkiismerettel állíthatom: a forradalom sohase győzött volna, ha bajtársaimnak, a nép kisembereinek tömege nem állt volna mögöttünk, hallatlan hűséggel és tántoríthatatlan kitartással.

Nem kívánhatok jobbat Németországnak, mint azt, hogy sikerüljön ezeket az embereket, akik még sorainkon kívül állanak, az új államba belevonni és őket az új állam erős alapjaivá alakítani.

Egy költő mondta egyszer: „Németország akkor lesz a legnagyobb, ha legszegényebb fiai lesznek a leghívebb polgárok." A nép e legszegényebb fiait, mint közkatonákat ismertem meg 4 és fél éven át a világháborúban; úgy ismertem meg őket, mint kiknek nem volt semmi nyernivalójuk, és akik hősök voltak egyszerűen a vér szavára hallgatva, a néphez való tartozás érzését követve.

Egy népnek sincsen több joga ahhoz, hogy-ismeretlen közkatonájának síremléket állítson, mint a német népnek. Ezt a megrendíthetetlen gárdát, mely számtalan csatában megállta helyét, mely sohasem ingott meg és sohasem tért ki a veszedelmek elől, amely a hallatlan bátorság, a hűség, az áldozatkészség, a fegyelem és az engedelmesség ezer példáját adta, ezt a gárdát meg kell nyernünk az államnak, a jövő birodalomnak, a mi harmadik birodalmunknak. Ez talán a legbecsesebb, amivel megajándékozhatjuk.

Mivel én ezt a népet jobban ismerem, mint bárki más, aki a nép többi részét is ismeri, nemcsak készségesen veszem át a becsületes közvetítő szerepét, hanem büszke is vagyok arra, hogy a sors ehhez a szerephez juttatott.

Életemnek az lesz a legnagyobb büszkesége, ha egykor napjaim végeztével azt mondhatom: meghódítottam a német munkást a német birodalom számára!

A BIRODALMI GYŰLÉSEN

1933. május 17-én

Képviselők, a német birodalmi gyűlés férfiai és asszonyai!
A birodalmi kormány nevében a birodalmi gyűlés elnökéhez fordultam a birodalmi

gyűlés összehívása végett, hogy ezen fórum előtt foglaljak állást azokkal a kérdésekkel szemben, amelyek nemcsak a mi népünket, hanem az egész világot foglalkoztatják.
Az Önök előtt ismeretes problémák oly jelentősek, hogy szerencsés megoldásuktól függ nemcsak a világ politikai békéje, hanem annak gazdasági megmentése is.
Ha a német kormány nevében annak az óhajtásnak adok kifejezést, hogy e kérdések tárgyalása vonasson ki a szenvedélyek befolyása alól, akkor ez annak az általános felismerésnek az alapján is történik, hogy a jelen kor válságának legmélyebb gyökere azokban a szenvedélyekben keresendő, melyek a világháború befejezése után elhomályosították a népek belátását és józanságát.
Mert minden zavart okozó probléma a békeszerződés hiányaira vezethető vissza, amely az akkori fontos és döntő kérdéseket nem tudta a jövőre nézve átgondolni, tisztán és józanul megoldani. Ez a szerződés nem úgy oldotta meg a nemzeti, a gazdasági és a jogi kérdéseket és követeléseket, hogy örök időkre kiállhatnák a józan ész kritikáját. Érthető tehát, hogy a revízió gondolata nemcsak, hogy állandó kísérőjelensége e szerződések kihatásainak, hanem hogy maguk a szerzők is előrelátták a revízió szükségességét és maguk adták meg rá a jogi alapot a szerződés művében.
Ha most röviden rátérek azokra a kérdésekre, amelyeket ennek a szerződésnek kellett volna megoldania, akkor ezt azért teszem, mert a szerződés csődje szükségszerűen olyan helyzetet teremtett ezen a téren, amely bénítólag hat azóta a népek politikai és gazdasági viszonyaira.

A politikai problémák

a következők:
Az európai államok és határaik évszázadokon át tisztán az állami gondolat alapján alakultak. Amikor a múlt század folyamán a nemzeti gondolat és nemzetiségi elv győzedelmeskedett, sok bonyodalom csírája keletkezett, mivel a más előfeltételeken nyugvó államok nem vették figyelembe ezeket az új eszméket és eszményeket A világháború befejeztével igazi békeértekezlet nem tűzhetett volna nemesebb célt maga elé, mint

az európai államok új tagozását és rendezését

e tények felismerése és az említett elv alapján. Minél tökéletesebben fedték volna az államhatárok a népi határokat, annál könnyebben lehetett volna elkerülni a későbbi bonyodalmakat. Európának ez a területi újjáalakítása a tényleges népi határok szerint olyan történelmi megoldás lett volna, mely a győztesekben és a legyőzöttekben azt a meggyőződést táplálhatta volna, hogy a nagy háború véráldozata a jövő szempontjából mégsem volt egészen hiábavaló, mert hiszen lerakta a világ valódi békéjének alapjait.
Tényleg azonban olyan megoldásokat hoztak, részint tudatlanságból, részint szenvedélyből és gyűlöletből, amelyeknek észszerűtlen és igazságtalan volta örökre új bonyodalmak csíráját rejti magában. A békekonferenciának a következő

gazdasági kérdéseket

kellett volna megoldania:
Európa jelenlegi gazdasági helyzetét az európai nyugati részek túlnépesedése és bizonyos nyersanyagok hiánya jellemzi, amelyek e régi kultúrájú területen a szokott életnívónak nélkülözhetetlen kellékei. Ha az volt a cél, hogy belátható időre békés állapot uralkodjék Európában, akkor a bűnhődés, büntetés, jóvátétel stb. terméketlen és veszélyes fogalmai helyett arra a mélységes igazságra kellett volna tekintettel lenni, hogy

egzisztenciális nehézségekből még mindig bonyodalom keletkezett a népek között.

A megsemmisítés propagálása helyett az egyes népek egzisztenciális szükségleteinek igazságos tekintetbevételével kellett volna újjászervezni a nemzetközi politikai és gazdasági kapcsolatokat.

Nem mutat bölcs belátásra, ha egy néptől megvonják gazdasági életlehetőségeit, tekintet nélkül arra, hogy az azoktól függő népesség rá van utalva arra, hogy tovább is ezen a területen éljen. És teljesen oktalan az az elgondolás, hogy egy 65 milliós nép elpusztítása jó szolgálatot tenne a többi népnek. Azok a népek, melyek ezt akarnák, nagyon hamar belátnák az ok és okozat természetes törvénye következtében, hogy ugyanabba a katasztrófába sodródnak, melybe egy másik népet akartak belehajtani. A jóvátételek és azok végrehajtása a népek történetében egyszer iskolapélda lesz arra, hogy mennyire árthat minden egyes népnek, ha nincsenek tekintettel a nemzetközi jólétre.

Németország a jóvátételi összegeket csakis a kivitelből teljesíthette. Minél inkább tekintették nemzetközi exportvállalatnak az országot, annál több kárt szenvedett a győztes országok kivitele. A jóvátételi fizetések gazdasági hatnia tehát aránytalanul csekély volt azzal a kárral szemben amelyet a jóvátétel az egyes nemzetgazdaságoknak okozott.

Kevéssé körültekintő és eredményeiben téves volt az a kísérlet, hogy a német kivitel korlátozását hitelezéssel egyenlítsék ki, csakhogy Németország fizetni tudjon. A politikai kötelezettségek magánkötelezettségekké való változtatása ugyanis kamatszolgáltatáshoz vezetett, amely ugyanolyan következményekkel járt. De a legnagyobb kár az volt, hogy ezzel mesterségesen megszorították és tönkretették a nemzet belgazdasági életét. A világpiacokon folytatott árkonkurencia a gazdasági racionalizálás túlhajtását idézte elő.

Ennek a fejlődésnek a végső eredménye: sok millió munkanélküli. Ha azonban a jóvátételi kötelezettségeket tárgyi szolgáltatásokra akarnák korlátozni, akkor ez hasonló károkat okozna az így boldogított népek termelésében. Azok a tárgyi szolgáltatások ugyanis, amelyek itt számba jönnek, minden bizonnyal erősen veszélyeztetnék az illető nép saját termelését.

A versailles-i szerződésnek az a bűne, hogy olyan időket hozott ránk, amikor a pénzügyi számítás művészete megöli a gazdasági belátást.
Németország majdnem öngyilkosságig menő hűséggel teljesítette a rá kiszabott kötelezettségeket, tekintet nélkül oktalanságukra és előrelátható következményeikre.
A nemzetközi gazdasági válság megdönthetetlenül igazolja ezt az állítást.
A szerződés ugyancsak elejét vette annak, hogy a nemzetek közötti igazságérzet helyreállíttassák.

Németországot bűnösnek bélyegezték,

hogy alátámaszthassák a mű minden rendelkezését. Ez épp annyira egyszerű, mint lehetetlen eljárás. A jövőben tehát a küzdelem bűnét mindig a legyőzött fogja viselni, hiszen a győzőnek mindig módjában áll ezt megállapítani.
Ez a folyamat azért olyan jelentőségteljes, mert ezen az alapon lett a háború végén fennálló erőviszonyból állandó jogviszony. A győztes és legyőzött megkülönböztetése ezzel egy új nemzetközi jogrend és társadalmi forma alapjává lett.
Egy nagy népet másodrangú és másodrendű nemzetté alacsonyították le ugyanakkor, amikor meg akarták teremteni a Népszövetséget.
Ez a Németországgal szemben tanúsított eljárás nem hozhatott békét a világra.

Szükségesnek látták, hogy a legyőzötteket leszereljék és védtelenné tegyék; ez a cselekedet, amely példátlan az európai nemzetek történelmében, még kevésbé

csökkenthette a veszélyt és a bonyodalmat, hanem átvezetett az örök fenyegetés, követelés és szankció korába, úgyhogy a folytonos nyugtalanság és bizonytalanság állapota már-már sírásója lesz az egész világgazdaságnak. Ha a népek életében elesik bizonyos tettek rizikójának a megfontolása, akkor igen könnyen győzedelmeskedik az oktalanság a belátás felett. A Népszövetség ilyen esetben nemigen segítette a gyönge és leszerelt nemzeteket. A népek közti béke céljából megkötött szerződésnek csak akkor van értelme, ha minden fél igazi és őszinte egyenjogúságán alapszik. Ez a legfőbb oka a világ évek óta tartó forrongásának.

Mindenkinek érdekében áll, hogy a ma fennforgó kérdések józan és végleges megoldást nyeljenek. Semmiféle új európai háború nem hozhatna jobbat a mai hibás állapotok helyébe.

Ellenkezőleg, minden erőszak csak a mainál kedvezőtlenebb helyzetet teremtene Európában, politikai és gazdasági tekintetben. Még ha tökéletes sikerrel járna is egy új hatalmi megoldás Európában, végül is csak fokozná az európai egyensúlyban mutatkozó zavart és mindenképpen új ellentétek és új bonyodalmak csírái keletkeznének.
Új háborúk, új bizonytalanság és új gazdasági válság volna az eredmény. Egy ilyen végnélküli őrület a mai társadalmi és állami rend összeomlásához vezetne. Egy kommunista káoszban elsüllyedő Európa beláthatatlan méretű és tartalmú válságot idézne elő.

A német birodalom nemzeti kormánya mély meggyőződéssel hajlandó megakadályozni ezt a békétlen fejlődést őszinte és tevékeny együttműködésével.
Ez a németországi átalakulás értelme is. Forradalmunk következő három uralkodó szempontja semmiképp sem ellenkezik a világ érdekeivel:
Az első szempont: el akarjuk hárítani a fenyegető kommunista veszedelmet, és olyan népállamot akarunk megalkotni, mely az egyes osztályok és rendek különböző érdekeit egyesíti a magántulajdon elvének, mint a mai kultúra alapjának fenntartásával. Másodszor: meg akarjuk oldani a legsúlyosabb szociális problémát, a sok millió szerencsétlen munkanélkülinek a termelésbe való bevonása által. Harmadszor: helyre akarjuk állítani a szilárd és tekintéllyel bíró államkormányzást, melyet a nemzet bizalma és akarata támogat, és amely ismét szerződő féllé teszi ezt a nagy népet a világgal szemben.

Amidőn ebben a pillanatban tudatosan mint német nemzetiszocialista szólok, kifejezésre szeretném juttatni a nemzeti kormány és a nemzeti felemelkedés nevében azt, hogy éppen mi, az ifjú Németország, értjük meg legjobban más népek hasonló érzéseit és ismerjük el élethez való jogát. Az ifjú Németország nemzedéke, amely mindeddig csak szükséget, nyomort és szenvedést tapasztalt saját népében, sokkal többet szenvedett a politikai helyzet őrülete miatt, mintsem eszébe juthatna, hogy másokat is ilyen helyzetbe juttasson.

Amilyen határtalan szeretettel és hűséggel függünk saját népünkön, épp annyira tiszteljük a többi nép nemzeti jogait ugyanabból az érzésből kifolyólag, és szívből békességben és barátságban akarunk velük élni.
Ezért nem ismerjük a germanizálás fogalmát. Idegen nekünk a múlt század szelleme, mely azt hitette el magával, hogy lengyelekből és franciákból németet csinálhat, azonban szenvedélyesen szembefordulunk minden kísérlettel, mely ennek a megfordítottját akarná. Tényként fogadjuk el a körülöttünk levő európai nemzetek létét. A franciák, lengyelek stb. szomszédaink, és tudjuk, hogy

nem képzelhető el olyan történelmi fejlődés, mely meg tudná változtatni ezt a tényt.

Szerencse lett volna a világra nézve, ha a versailles-i békeszerződés megalkotói méltányolták volna ezt a tényállást Németország szempontjából is. Mert az igazán tartós szerződés célja nem lehet az, hogy sebeket tépjen, vagy hogy sebeket nyitva tartson, hanem csak az, hogy sebeket hegesszen és gyógyítson. Ha a problémákat józan megfontolással kezelték volna, akkor keleten könnyen találhattak volna olyan megoldást, amely éppúgy kielégítette volna Lengyelország

értelmes kívánságait, mint Németország természetes jogait. A versailles-i szerződés nem hozta meg ezt a megoldást. Mégsem szegne meg egy német kormány sem olyan megállapodást, amelyet nem lehet félretenni addig, míg jobbal nem pótolhatjuk.

Ennek a szerződésnek a jogi érvényességét azonban csak általánosan ismerjük el. Nemcsak a győztes hivatkozhat az ott lefektetett jogokra, hanem a legyőzött is. Magában a szerződésben megvan az alap rá, hogy

a szerződés revízióját

követeljük.
A német kormány követelése indítóokául és mérvéül nem hoz fel egyebet, mint az eddig tapasztalt látható következményeket és a kritikus és logikus gondolkozás megcáfolhatatlan következtetéseit. Az elmúlt 14 év tapasztalatai politikai és gazdasági szempontból egyértelműen támogatják ezt a felfogást.
A népek nyomora nem szűnt meg, hanem fokozódott. A nyomor legmélyebb gyökerét azonban a világnak győztesekre és legyőzöttekre való osztása képezi, melyet minden szerződés és minden eljövendő rend alapjának szántak. Legvégzetesebb kihatása: az egyik nemzet kikényszerített védtelensége a másik túlzott fegyverkezésével szemben.
Németország évek óta rendíthetetlenül követeli az általános leszerelést a következő okokból:

Először: a tényleges egyenjogúság követelése nem egyéb, mint az erkölcsi érzés, a jog és az ész követelménye, melyet magában a békeszerződésben is elismertek; teljesítését szorosan összekapcsolták a német leszerelésnek, mint az általános leszerelés kiindulópontjának követelésével.
Másodszor: Nem lehet egy nagy népet örök időkre lealacsonyítani, ennek egyszer vége kell, hogy szakadjon. Mit gondolnak, mennyi ideig lehet igazságtalanul bánni egy nagy nemzettel? Mit jelent egy pillanat haszna évszázadok súlyával szemben? A német nép meg fog maradni, éppúgy, mint a francia nép és, amint a történeti fejlődés bizonyítja, a lengyel nép is.

Mit jelent egy 65 milliós nép időleges elnyomása e megdönthetetlen tények erejével szemben? Egy állam sem bír több megértéssel az újonnan alakult európai nemzeti államok iránt, mint az a Németország, melyet ugyanazzal az akarattal állított talpra a nemzeti forradalom. Ez a Németország nem akar olyat a maga számára, amit ne adna meg készségesen másoknak.

Ha Németország a tényleges egyenjogúság elvéből kifolyólag a többi nemzetek leszerelését követeli, akkor erkölcsi joga van erre, mert saját maga teljesítette a szerződést.

Németország leszerelt,

és szigorú nemzetközi felügyelet alatt hajtotta végre a leszerelést. 6 millió fegyvert és karabinert szolgáltatott ki és semmisített meg, 130 000 gépfegyvert, rengeteg gépfegyvercsövet, 91 000 ágyút, 38,75 millió gránátot és igen nagy mennyiségű más fegyvert és muníciót semmisített meg és szolgáltatott ki.
A Rajna-vidéket demilitarizálták, a német erődítéseket lebontották, a német hajókat átvették, a repülőgépeket megsemmisítették, véderőnk rendszerét feladtuk, a tartalék kiképzése lehetetlenné vált. Még a védekezéshez okvetlenül szükséges fegyvereket sem tarthattuk meg.

Ha valaki megkísérli, hogy igazán gyönge kifogásokkal megtámadja ezeket az elvitathatatlan tényeket, és azt állítja, hogy Németország nem teljesítette a szerződéseket, vagy hogy felfegyverkezett, akkor ezt a véleményt, mint valótlant és tisztességtelent kell visszautasítanom erről a helyről.

Éppen így valótlan az az állítás, hogy Németország személyi tekintetben nem

teljesítette volna szerződési kötelezettségét. Valótlan továbbá az az állítás, hogy a nemzetiszocialista párt S.A. és S.S. osztagai olyan viszonyban állnak a véderővel, hogy katonailag kiképzett állományról vagy a hadsereg tartalékáról lehetne szó.

Csak egy példát hozok fel arra, hogy milyen felelőtlen könnyelműséggel állítanak ilyesmit: Csehszlovákiában, Brünnben, a múlt évben perbe fogták a nemzetiszocialista párt néhány tagját. A csehszlovák hadsereg hites szakértői akkor azt állították, hogy a vádlottak összeköttetésben állnak a németországi nemzetiszocialista párttal, tőle függnek, és minthogy tagjai egy népsportegyletnek, ugyanolyan elbírálás alá esnek, mint az S. A. és az S. S. tagjai, akik a „Reichswehr" által kiképzett és megszervezett tartalékhadsereget alkotják.

Ebben az időben az S. A.-nak és az S. S.-nek és magának a nemzetiszocialista pártnak semmiféle kapcsolata nem volt a haderőhöz, hanem épp ellenkezőleg: üldözték, eltiltották és végül feloszlatták őket, mint államellenes szervezeteket. Azon kívül a nemzetiszocialista párt tagjait, az S. A. és S. S. embereit nemcsak, hogy kizárták az állami hivatalokból, hanem nem is volt szabad őket a hadsereg egyik üzemébe sem, mint munkást felvenni. A nemzetiszocialistákra azonban Csehszlovákiában súlyos fegyházbüntetést róttak ki ennek a hamis leírásnak az alapján!

A nemzeti szocialista párt S. A. és S. S. osztagai valójában az állam és véderő minden segítsége és pénzbeli támogatása nélkül jöttek léte, nem volt részük katonai kiképzésben, nem is kaptak katonai felszerelést, hanem tisztán pártpolitikai szükséglet és pártpolitikai meggondolás hívta őket létre. Céljuk kizárólag az, hogy a kommunista veszedelmet elhárítsák, kiképzésük egyáltalán nem támaszkodik a hadseregre, hanem csak propagandára és felvilágosításra, pszichológiai tömeghatásra és a kommunista terror letörésére van beállítva. Ezek a szervezetek a közösség szellemét ápolják, tagjaikat a régi osztálykülönbségek és a gazdasági ínség leküzdésére nevelik.

Az acélsisakosok szervezete a frontharc nagy napjaira való közös emlékezésből keletkezett, célul tűzte ki a hagyomány és a bajtársi szellem ápolását és ugyancsak a német nép védelmét az 1918 novembere óta fenyegető kommunista forradalommal szemben. Azok az országok, amelyekben nem volt millió szervezett kommunista, mint Németországban, és ahol nem dúlt a terror úgy, mint itt, azok aligha tudják ezt a veszélyt felfogni. E nemzeti szervezetek igazi célját azonban legjobban megítélhetjük tényleges harcmódjukból és hozott áldozataik nagyságából. Az S. A.-nak és az S. S.-nek a kommunista támadások és terror következtében néhány éven belül több mint 350 halottja és kb. 40 000 sebesültje volt. Ha Genfben ma megkísérlik ezeket a tisztán belpolitikai célzatú szervezeteket a haderőhöz számítani, akkor éppen olyan joggal számíthatnák be a tűzoltókat, a sportegyleteket, az éjjeliőröket, az evezős klubokat és más sportszövetségeket is.

Amidőn azonban egyidejűleg nem számítják be a más hadseregek kiképzett évfolyamait, ellentétben ezekkel a katonailag kiképzetlen emberekkel, és amikor más országok felfegyverzett tartalékállományát tudatosan nem veszik figyelembe, de nálunk számolni kezdik a politikai szervezetek fegyvertelen tagjait, akkor ezzel az eljárással szemben erélyesen tiltakoznom kell!

Ha a világ szét akarja rombolni a jogban és igazságban való hitet, akkor csak éljen ezekkel az eszközökkel!

A német nép és a német kormány nevében kijelentem: Németország leszerelt. Minden kötelezettséget teljesített, amelyet a békeszerződés rárótt és pedig a méltányosságig, sőt az észszerűség határain messze túlmenően. Hadserege 100 000 ember, rendőrsége létszámát és szervezetét nemzetközi megállapodások szabályozzák.

A forradalom napjaiban felállított rendőrségi segédcsapatok kizárólag politikai jellegűek. A rendőrség azon részének helyébe kellett állítani őket az átalakulás

kritikus napjaiban, amelyről az új kormány azt hihette, hogy nem áll mögötte. A forradalom teljes győzelme óta lassanként leépítjük és ez év végén teljesen feloszlatjuk őket.

Németországnak ilyen körülmények között erkölcsi joga van arra, hogy követelje: a többi államok is teljesítsék a versailles-i szerződésből eredő kötelezettségeiket. Az egyenjogúságot, melyet Németországnak decemberben elvben megadtak, mindeddig még nem valósították meg.

Franciaország mindig visszatérő felfogásával szemben, hogy Németország egyenjogúságát Franciaország biztonságával kell összeegyeztetni, szabadjon két kérdést fölvetnem:

1. Németország vállalta az összes biztonsági kötelezettségeket, melyek a versailles-i szerződésből, a Kellogg-egyezményből, a békebírósági szerződésekből, a Non-force-egyezményből adódnak. Milyen konkrét biztonsági kötelezettségeket vállalhatna még Németország?
2. Milyen biztosítékokat kapott Németország ezzel szemben? A Népszövetség adatai szerint Franciaországban 3046 repülőgép áll hadi szolgálatban, Belgiumban 350, Lengyelországban 700, Csehszlovákiában 670. Ehhez jön még számtalan tartalék-repülőgép, sok ezer tank és nehéz ágyú, valamint a mérges gázokkal operáló háború minden technikai eszköze. Nem a védtelen és fegyvertelen Németországnak van ilyen körülmények közt több jogosultsága a biztonság követelésére, mint a felfegyverkezett és egymással szövetkezett államoknak?

Németország mindezek ellenére is mindenkor hajlandó vállalni újabb nemzetközi biztonsági kötelezettségeket, ha a többi nemzet is hajlandó erre, és ha ennek Németország is hasznát látja. Németország habozás nélkül hajlandó volna arra is, hogy katonaságát teljesen feloszlassa és szétrombolja megmaradt kevés fegyverét, ha a környező államok is megteszik ezt ugyanilyen gyökeresen. Amíg azonban a többi állam nem hajlandó eleget tenni a versailles-i szerződésben általuk is vállalt leszerelési kötelezettségeknek, addig Németországnak is ragaszkodnia kell legalább is az

egyenjogúság követeléséhez.

A német kormány az angol leszerelési tervezetben lehető alapot lát a kérdés megoldására, de követelnie kell, hogy ne kényszerítsék meglévő honvédelmi szervezetének szétrombolására anélkül, hogy legalábbis elismernék kvalitatív egyenjogúságát. Németországnak követelnie kell, hogy honvédelmi szervezetét, melyet nem maga választott, hanem külföldi kényszernek engedelmeskedve alkalmazott, fokozatosan, éspedig a többi állam tényleges leszerelésével arányosan alakíthassa át.
Németország elvben hozzájárul, hogy

5 év legyen az átmeneti idő, mely alatt a nemzeti biztonságot helyreállítja,

abban a reményben, hogy ez idő leteltével ténylegesen egyenjogú fél helyzetébe kerül. Németország hajlandó továbbá teljesen lemondani támadó fegyverekről, ha a felfegyverkezett nemzetek is megsemmisítik támadó fegyvereiket bizonyos határidőn belül, és ha nemzetközi egyezménnyel tiltják el a támadó fegyverek alkalmazását. Németország csak azt kívánja, hogy megőrizhesse függetlenségét és védhesse határait.

A francia hadügyminiszter 1932 februárjában kijelentette, hogy a francia gyarmati haderőt azonnal az európai Franciaországba tudja vetni; ezért határozottan a hazai haderőhöz számítja.

Az igazságosság elve azt követeli, hogy a leszerelési konferencia a gyarmati

csapatokat a francia hadsereghez számítsa. Amíg azonban ezt a követelményt elutasítják, addig a német hadsereg létszámába felvesznek olyan szervezeteket, amelyek csupán népnevelő jellegűek és a nép testgyakorlatát segítik elő és egyáltalán nem részesülnek katonai kiképzésben. Ezeket a szervezeteket más országokban nem veszik tekintetbe a hadsereg létszámának megállapításánál. Ez természetesen lehetetlen eljárás. Ha általános nemzetközi felügyelet alá helyeznék a leszerelést, Németország bármikor hajlandó volna — a többi állam hasonló készségét feltételezve — ezeket a szervezeteket is alávetni a felügyeletnek, hogy tisztán láthassák a többiek, e szervezetek mennyire nem katonai jellegűek. A német kormány nem fog semmiféle fegyvertilalmat elviselhetetlennek tartani és elutasítani, ha a többi államok is ugyanúgy alávetik magukat annak.

Nem felfegyverkezés céljából szögezzük le ezeket a követeléseket, hanem a többi államok leszerelését óhajtjuk velük elérni. A német kormány nevében üdvözlöm az olasz kormányfő nagyvonalú és helyes tervét, amely szoros bizalmi és együttműködési viszonyba akarja hozni a négy európai nagyhatalmat. Angliát, Franciaországot, Olaszországot és Németországot egy külön egyezmény alapján. A német kormány belső meggyőződéssel teszi magáévá Mussolininek azt a felfogását, hogy ezzel könnyebb és tartós egyetértés jöhetne létre. A legmesszebbmenő támogatásban részesíti a tervet, ha a többi nemzet is hajlandó ténylegesen eltávolítani az útban álló akadályokat.

A német kormány meleg köszönettel fogadja Roosevelt amerikai elnök javaslatát, melyről ma éjjel értesültem. Németország hajlandó hozzájárulni az itt ajánlott módszerhez a nemzetközi válság megszüntetésére, mert szintén meg van győződve arról, hogy a gazdasági élet tartós fellendülése nem képzelhető el a leszerelés kérdésének megoldása nélkül. Hajlandó önzetlenül részt venni a világ gazdasági és politikai viszonyainak rendezésében. Ugyancsak meg van győződve arról, mint már előbb hangsúlyoztam, hogy ma csak egy nagy feladatot ismerhetünk:

a világ békéjének biztosítását.

Kötelességemnek érzem, hogy leszögezzem, Franciaország és Lengyelország fegyverkezése semmiképpen sem vezethető vissza a német betöréstől való félelemre. Hiszen ez a félelem modern támadó fegyverekkel szemben volna jogosult. Németország azonban egyáltalán nem rendelkezik ilyen modern támadó fegyverekkel, sem nehéz tüzérséggel, sem tankokkal, sem bombavető repülőgépekkel vagy mérges gázokkal.

A német nemzet az egyedüli, amely joggal félhetne a betöréstől, mivel nemcsak a támadó fegyverektől tiltották el, hanem a védelmi fegyverekre való jogát is megszorították és nem engedték meg neki, hogy határerődítéseket építsen. Németország mindenkor készségesen lemond a támadó fegyverekről, ha ugyanezt teszi az egész világ. Németország hajlandó csatlakozni minden ünnepélyes megnemtámadási szerződéshez, mert nem gondol támadásra, hanem csak biztonságára.

Németország örömmel tekintene arra a Roosevelt elnök javaslatában érintett lehetőségre, hogy az Egyesült Államok békekezesként kapcsolódnának az európai viszonyokba. Ez a javaslat nagy megnyugvást okoz mindenkinek, aki együttműködni óhajt a béke őszinte fenntartásában. Mi pedig őszintén kívánjuk, hogy hozzájárulhassunk a háború és a versailles-i szerződés ütötte sebek végleges kigyógyításához. Németország nem halad más úton, mint amelyet a szerződések is jogosultnak ismertek el. A német kormány békés úton óhajt megtárgyalni a többi nemzettel valamennyi súlyos problémát. Jól tudja, hogy minden katonai akció, még ha teljes sikerrel járna is, ha az áldozatokhoz mérjük, nem állna arányban a nyereséggel.

Azonban a német kormány és a német nép semmi körülmények közt sem hagyja magát olyan aláírásra kényszeríteni, mely örök időkre leszögezné Németország megbélyegzését. Minden odairányuló kísérlet, hogy fenyegetésekkel hassanak a kormányra és a népre, eredménytelen lesz! Elképzelhető ugyan, hogy erőszakot

követnek el ellene, tekintet nélkül a jogra és erkölcsre, de nem képzelhető el és ki van zárva, hogy mi magunk emelnénk azt jogerőre saját aláírásunkkal.

Ha Németországot szankciókkal fenyegetik újságcikkekben és barátságtalan beszédekben, akkor meg kell állapítanunk, hogy a szankció csak azért büntetne, mert mi a szerződések teljesítését kívánjuk a leszerelés követelése révén. Ez az eljárás csakis a szerződések végleges erkölcsi és tényleges felfüggesztését eredményezhetné. Németország azonban még ebben az esetben sem adná fel békés követeléseit. A politikai és gazdasági következményekért azonban, a káoszért, amelybe Európa ilyen kísérletnél süllyedne, azokat terhelné a felelősség, akik ilyen eszközökkel küzdenének egy nép ellen, mely nem árt a világnak.

Minden ilyen kísérletnek, minden odairányuló akciónak, hogy Németországon egyszerű többségi határozattal kövessenek el erőszakot, tekintet nélkül a szerződések világos értelmére, csak az lehet a célzata, hogy eltávolítsanak bennünket a konferenciákról. Azonban a német nép jellemes ma annyira, hogy ne akarná együttműködését erőszakkal rákényszeríteni a többi nemzetre, hanem, ha nehéz szívvel is, de levonná az egyetlen lehető konzekvenciát.

A német népnek, ha állandóan megbélyegzett maradna, nehezére esnék hogy továbbra is tagja maradjon a Népszövetségnek.

A német kormány és a német nép látja a mai idők válságát. Németország éveken át küzdött a módszerek ellen, amelyek szükségszerűen ehhez a politikai és gazdasági helyzethez vezettek. Ha ezt az utat és ezeket a módszereket folytatjuk, akkor nem kétséges, hogy hova jutunk. Egyes nemzetek látszólagos politikai sikerei után annál súlyosabb általános
gazdasági és politikai katasztrófa következnék be. Feladatunknak tekintjük, hogy ezt elkerüljük.

Mindeddig nem léptek fel eredményesen ellene. Ha a világ arra hivatkozik, hogy bizonyos szimpátiával viseltetett az előző Németországgal szemben, akkor mondhatnánk, hogy mindenesetre megismertük a „szimpátiák" következményeit és kihatásait Németországban.
Millió megtört egzisztencia, egész osztályok összeomlása, a munkanélküliek óriási hadserege — vigasztalan állapot, melynek mérvét ma csak egyetlen egy szám segítségével szeretném a világgal megértetni.

A versailles-i szerződés aláírása óta, melynek, mint békeszerződésnek, új és szebb időket kellett volna hoznia valamennyi népre — 224 900 német férfi és asszony, aggastyán és gyermek vetett véget önként életének, majdnem mind a szükség és nyomor miatt!

Ezek a megvesztegethetetlen tanúk vádat emelnek ennek a szerződésnek a szelleme és teljesítése ellen, melytől egykor nemcsak a többiek, hanem millió német is békét és áldást remélt. De lássa meg ebből a többi nemzet azt is, hogy Németország tántoríthatatlan akarattal le akarja zárni az emberi tévelygéseknek ezt a korszakát, hogy megtaláljuk a végleges megegyezés útját az egyenlő jogok talaján.

A BIRODALMI HELYTARTÓK ELŐTT A KANCELLÁRIÁBAN

Berlin, 1933. július 6-án

A politikai pártok végleg megszűntek: még nem fogta fel mindenki ennek a történelmi eseménynek a jelentőségét és horderejét. El kell távolítanunk a demokrácia utolsó maradványait, különösen a szavazás és a többségi határozat módszerét, melyet még ma is gyakran alkalmaznak városi testületekben, gazdasági szervezetekben és bizottságokban és érvényesítenünk kell a személyi felelősség elvét.

A külső hatalom megszerzését követnie kell az emberek belső megnevelésének. Óvakodjunk attól, hogy tisztán formális határozatokat hozzunk máról holnapra és azoktól várjuk a végleges megoldást. Az emberek könnyen hajlítják a külső formát saját szellemi irányukba.

Csak akkor változtathatunk irányt, ha az irányváltozáshoz megfelelő személyek állnak rendelkezésre. Sokkal több forradalom győzött első támadásra, mint ahányat sikerült győzelme után megállásra bírni.

A forradalom nem permanens állapot, nem állandó helyzet. A revolúció szabadult folyamát az evolúció biztos medrébe kell vezetni. A legfontosabb feladat az emberek megnevelése ebben az irányban. A mai állapotot meg kell javítani és az embereket, akiknek vállán nyugszik, nemzetiszocialista államfelfogásra kell nevelni. Nem szabad tehát a gazdasági élet valamelyik exponensét helyéről azért eltávolítani, mert jó szolgálatokat tesz ugyan a gazdasági életnek, de még nem nemzetiszocialista; különösen akkor nem, ha a nemzetiszocialista, akit helyébe tesznek, semmit sem ért a gazdasági élethez.

A gazdasági életben csak a képesség az irányadó.

A nemzetiszocializmus feladata, hogy népünk fejlődését biztosítsa. De ne azt kutassuk, hogy lehet-e még valamit forradalmasítani, hanem biztosítsuk az egyik pozíciót a másik után és töltsük be lassanként mintaszerűen, Munkánkat évekre kell beállítanunk, és nagy időszakokat kell áttekintenünk. Elméleti egységesítéssel nem teremtünk kenyeret egy munkásnak sem. A történelem pedig nem aszerint ítél meg majd bennünket, hogy a gazdasági élet sok emberét távolítottuk-e el és tettük-e zár alá, hanem aszerint, hogy tudtunk-e munkát teremteni.

Ma teljesen hatalmunkban áll, hogy akaratunkat mindenütt érvényesítsük.

A helyükről eltávolított embereket jobbakkal kell pótolnunk. A gazdasági élet emberét elsősorban gazdasági képességei szerint kell megítélnünk, és nekünk kell természetesen rendben tartanunk a gazdasági szervezetet. Gazdasági bizottságokkal, gazdasági organizációkkal, konstrukciókkal és elméletekkel nem szüntetjük meg a munkanélküliséget. Nem a program és az eszmék a fontosak, amikor öt millió ember mindennapi kenyeréről van szó. A gazdasági élet olyan organizmus, melyet nem lehet egy csapásra megváltoztatni. Egyszerű, az emberi természetben gyökerező törvényeken épül föl. Azok a szellemi bacilushordozók, akik ma a gazdasági életbe próbálkoznak behatolni, veszélybe döntik az államot és a népet. Nem szabad a gyakorlati tapasztalatot elutasítanunk csak azért, mert ellenkezik egy bizonyos eszmével. Ha reformokkal állunk a nemzet elé, akkor be is kell bizonyítanunk, hogy értjük a dolgot és tudunk irányítani.

A mi feladatunk: munka, munka és ismét munka.

Ha munkaalkalmat sikerül teremtenünk, akkor ezzel megszerezzük a legnagyobb tekintélyt. Nem azért állítottuk fel programunkat, hogy szép gesztusokkal lépjünk fel, hanem hogy fenntartsuk a német nép életét. A program eszméi nem arra köteleznek, hogy bolondot tegyünk, és mindent felborítsunk, hanem hogy gondolatainkat okosan és elővigyázattal valósítsuk meg. Hatalompolitikai biztonságunk annál inkább fokozódik, minél jobban sikerül azt gazdaságilag alátámasztani. A birodalmi helytartóknak kell arról gondoskodniuk, és ők felelősek is érte, hogy egyes szervezetek és pártszervek ne éljenek kormányjogokkal, maguk ne távolítsanak el embereket és töltsenek be hivatalokat — ez a birodalmi kormány és a gazdaságot illetőleg a birodalmi gazdasági miniszter feladata.

A pártból állam lett. Minden hatalom a birodalom kezében van. Meg kell akadályoznunk, hogy a német élet súlypontja megint egyes területekre vagy szervezetekre tolódjék át. A tekintély nem ered többé a birodalom valamelyik részletterületéből, hanem a tekintély egyetlen gyökere a német nép!

A BIRODALMI GYŰLÉS ELŐTT

1936. március hó 7-én

Német birodalmi képviselők!
A német birodalmi gyűlés elnöke, Göring párttag, nevemben összehívta a mai gyűlést azon célból, hogy Önöknek alkalmuk legyen a birodalmi kormány nyilatkozatát olyan kérdésekben tudomásul venni, amelyek nemcsak Önökre nézve, de az egész német népre életbevágónak és döntőnek tekintendők.

Amidőn 1918 novemberének szürke napjaiban, a nagy háború véres szomorújátékának befejezése után legördült a függöny, az emberek milliói az egész világon megkönnyebbülten lélegzettek fel. Egy tavaszi vágyódáshoz hasonlóan az a remény szállotta meg a népek lelkét, hogy evvel az emberiség történelmének nem csak legszomorúbb és hibáktól telt korszaka lezáruljon, hanem vele egy időben a hibáktól zsúfolt és ezért kárhozatos kor történelmi fordulata bekövetkezzék.

Minden harci zajon, vad fenyegetéseken, vádaskodáson, szidalmakon és ítéleteken keresztül, az emberiség lelkéig hatolt az Egyesült Államok elnökének ama felfogása, hogy egy újabb kor, egy jobb világ küszöbén állunk. Mindössze 14, a későbbi kiegészítéssel 17 pontban adták a népek tudomására azon tervet, amely a népek és az összemberiség újjászervezését tűzte ki céljául. Bármit kifogásolhattak, vagy kifogásoltak e pontokat illetőleg, minden kétséget kizáróan egy lényeget mégis tartalmaztak: azon felismerést ugyanis, amely szerint a régi állapotok, intézmények és felfogások mechanikus visszaállítása rövid időn belül hasonló eredményhez kell, hogy vezessen. Ezeknek az elméleteknek varázslatos vonzóereje abban rejlett, hogy vitathatatlan nagyszerűségükkel képesnek látszottak a népek együttélését törvényesen szabályozni, mégpedig olyan törvények alapján, amelyek egy új szellemtől áthatva, azon intézménynek lehettek volna erőforrásai, amelyet az összes népek szövetségének neveznek. Ennek lett volna hivatása a népeket nemcsak külsőleg egybefoglalni, de mindenekelőtt őket bensőleg egymáshoz közelíteni, összehozni és a kölcsönös méltánylás és megértés alapjára helyezni. Nem létezett nép, amely jobban magáévá tette volna ezen fantázia varázserejét, mint a német. A német nép abban a megbecsülésben részesült, hogy egy egész világ ellen megküzdjön, de egyúttal az volt a balszerencséje, hogy ebben a küzdelemben legyőzetett. Mint legyőzött fél, ez a nép már eleve kellett, hogy viselje a felelősség átkát azért a küzdelemért, amelyet sohasem képzelt és még kevésbé óhajtott. A német nép ezért a kétségbeesettek erejével hitt az amerikai elnök elméletében. Németország evvel rálépett történelmének legfájdalmasabb útjára. Mi, valamennyien, éveken keresztül áldozatai voltunk ennek a képtelen hitnek és ezzel bizalmunk borzalmas következményeinek. A fentieknek nem az a célja, hogy a német nép rettenetes kiábrándulását ecsetelje, amely az egész népen fokozott mértékben erőt vett. Nem óhajtok a kétségbeesés, a fájdalom és kiábrándulás fokáról beszélni, amely éveken keresztül kínozta Németországot. Belesodródtunk egy háborúba, amelynek kitörésében éppen annyira ártatlanok vagy vétkesek voltunk, mint a többi nép. De mivel a legnagyobb áldozatokat mi hoztuk, könnyen érthető, hogy leginkább mi estünk áldozatul egy jobb jövőbe vetett hitnek.

De nemcsak mi, a legyőzöttek, voltunk tanúi annak, hogy miként válik szomorú valósággá az új időkről és az emberiség fejlődéséről alkotott eszményi kép, tanúi voltak ennek a változásnak, velünk együtt, a győztesek is.

Tizenhét esztendő telt el azóta, amióta Versailles-ban egybegyűltek az akkori idő államférfiai, hogy az új világrend kialakítását elhatározzák. Azóta elég idő múlt el ahhoz, hogy a fejlődési folyamat általános irányáról ítéletet lehessen

mondani. Nincs szükségünk rá, hogy az irodalom vagy újságírás forrásaiból összekeressük azokat a kritikus hangokat, amelyek erről a tényről beszámoltak, hogy azok alapján ezen megállapításhoz jussunk. Nem! Elég egy pillantást a mai világra vetni, ennek tényleges tapasztalatait, reményeit és kiábrándulását, válságait és belső harcait tudomásul venni, és azonnal megtaláljuk azon megdönthetetlen választ, amelyet ennek a fejlődésnek helyes értékelése megkövetel.

Ahelyett, hogy az emberi ellentétek által keletkező feszültség enyhítésének melegségét éreznénk, azt értük meg, hogy a gondteljes nyugtalanság nemcsak, hogy nem apad, hanem ellenkezőleg fokozódni látszik. Bizalmatlanság és gyűlölet, irigység és önzés, gyanúsítások és hitetlenség azok az érezhető és látható benyomások, amelyek az összes népeket uralják. Az a béke, amelynek feladata lett volna, hogy a háború befalazott sírboltjának zárókövéül szolgáljon, új harcok sárkányfogát vette fel. Bárhová tekintünk azóta, mindenütt a belső és külső nyugtalanság fellángolását tapasztaljuk. Nem múlik el év anélkül, hogy a földiekének valamely pontján a fegyverek zaja ne harsogná túl a békeharangok kongását. Ki csodálkozhat azon, ha ilyen tragikus kiábrándulás a népek lelkéből kiöli a bizalmat egy világrendben, amely ilyen katasztrofális módon látszik csődöt mondani? Az emberiség új ideológiák hatalmába kerül, az emberek ezek harcosaiként elindulnak újabb hódításokra. A világtörténelem egykor meg fogja állapítani, hogy a nagy háború vége óta a szellemi, politikai és gazdasági felfordulások egymást követték, oly arányban, ahogyan csak évezredek alatt. Fontoljuk csak meg! Azóta a népek közötti feszültség súlyosabb lett, mint valaha is volt. A bolsevista forradalom nemcsak külsőleg változtatta meg a világ egyik legnagyobb birodalmának képét, de belsőleg is olyan átalakulást eredményezett, amely eszmei és vallási téren áthidalhatatlan ellentéteket teremtett a szomszédos és határos népekkel és államokkal szemben. Nemcsak általános emberi, gazdasági és politikai felfogások dőlnek meg, romjaik alá temetve külső képviselőiket, a pártokat, a szervezeteket és az államokat, nem! Ennél sokkal több történik: a természetfeletti képzeletek világa pusztul el, letaszítják trónjáról az Úristent, vallásokat és egyházakat pusztítanak ki, a túlvilági létet űr foglalja el, és azt hirdetik, hogy a sanyarú földi élet az egyedül létező valami. Császárságok és királyságok dőlnek meg és lassan, még az emlékezetben is feledésbe mennek. A népek feladják a parlamenti demokráciát, hogy állameszméket ültessenek helyébe. Evvel egyidejűleg feladnak gazdasági elveket, amelyek azelőtt az emberi együttélés alapjainak számítottak. Ezen elvek helyébe más, ellentétes felfogás lép. Közben a munkanélküliség réme fekete árnyát veti az emberiségre és vele együtt az éhség és nyomor a népek millióit gúzsba köti. És mit lát a csodálkozó emberiség? Azt látja, hogy a háború istene erősebb vértezetet öltött, mint valaha. Ha a régebbi hadseregek százezreket állítottak a királyi családok, kormányok, vagy a nemzetiségi politika imperialisztikus céljainak szolgálatába, ma milliós hadseregek állnak készen, hogy új eszmékért, a világforradalomért, a bolsevizmusért küzdjenek, vagy esetleg a „soha többé háborút" elvét követőkért hadba menjenek. És ilyen célból mozgatnak meg egész népeket.

Birodalmi képviselők!
Ha én ezeket a tényeket Önöknek és a német népnek szemei elé tárom, úgy ez nem azért történik, hogy figyelmüket és megértésüket a mai idők nagyságára tereljem, hanem ellenkezőleg, azért teszem, hogy azok szellemi és tárgyi munkájának fogyatékosságát vázoljam, akik annak idején a világnak egy békés evolúció és áldásos jólét újabb korát akarták ajándékozni.

Még valamit akarok ebben az órában megállapítani: a fejlődés ilyen alakulásáért nem bennünket terhel a felelősség, mert nem állott módunkban, hogy a megaláztatás és védtelen kiszolgáltatás idejében eszmékkel gazdagítsuk a világot, vagy éppenséggel előírjuk az élet törvényeit. Ezt mások tették, azok, akik a földkerekség hatalmas urai. Németország pedig 15 esztendőn át azokhoz a népekhez tartozott, amelyeket mások kormányoztak. Ezt azért említem fel, mert úgy a német népnek, valamint ezen túl, az emberiségnek is kinyitni óhajtom a szemeit, hogy azon felismerést értékelje, mely szerint hibás és helytelen elvek követése egyúttal hibás és helytelen eredményekhez kell, hogy vezessen. Az, hogy mi magunk, mint ennek a fejlődésnek az áldozatai különösen sokat szenvedtünk,

amint már említettem, részben mély zuhanásunkban találja magyarázatát. Az a tény azonban, hogy az egész világ belesodródott a tartós feszültségek és válságok korába, arra vezethető vissza, hogy a népek az egymás közötti kérdéseket csekély ésszel és belátással látják és kezelik.

A fejlődésnek ezen menete pedig abból az áldatlan szerződésünkből indult ki, amely egykor, mint az emberi rövidlátás és esztelen szenvedély műremeke példájaként fog szolgálni a történelem előtt, hogy miként nem szabad háborúkat befejezni, ha nem akarják azt, hogy a népek között új egyenetlenségek keletkezzenek. Ennek a szerződésnek szelleméből és a nemzetek szövetségével való szoros összeköttetésből született az a súlyos teher, amely a Népszövetségre ráfeküdt, hogy ezen szervezetet értéktelenné tegye. Azóta létezik azon választóvonal, amely a békeszerződés folytán a világot két részre osztotta, vagyis a legyőzöttek és jogtalanok táborára, valamint a győzők, illetőleg egyedüli jogbitorlók pártjára. Ilyen megkülönböztetés mellett érvényesülniük kellett volna az egyedül elgondolható elveknek, amelyek a Népszövetséget a szabad és egyenjogú nemzetek egyetemének tekintették. Ennek a szerződésnek szellemi légköréből származik azon rövidlátó politika, amellyel a világ politikai és gazdasági kérdéseit kezelték. Országhatárokat vontak, nem az élet tiszta szükségletének tekintetbevétele és a hagyományok méltánylása mellett, hanem attól a gondolattól vezérelve, hogy a bosszú és gyűlölet uralkodjon, ami viszont a félelem érzését váltotta ki, már csak egyedül annak a lehetőségnek az elképzelésére, hogy a legyőzöttek esetleg bosszút állhatnak.

Létezett egy pillanat, amikor az államférfiak a volt milliós hadseregek harcosainak eszéhez és szívéhez intézett felhívás által, a testvéri megértéshez megtalálták volna az utat. Egy ilyen kezdeményezés talán évszázadokra megalapozhatta volna a nemzetek és államok közötti együttműködést vagy annak legalábbis megkönnyebbítését. De éppen az ellenkezőjét tették. A legnagyobb baj azonban abban rejlik, hogy ennek a szerződésnek éppen a gyűlöleten alapuló szellemét belevitték a népek általános gondolatvilágába. Így ez a szerződés megmételyezte a nagy tömeg gondolat- és érzésvilágát, és nem lehet csodálkozni, ha a gyűlölet szelleméből azon esztelenség győzött, amely a népközösség legtermészetesebb kérdéseit, sőt érdekeit félreismerte, hogy azt a vak szenvedély mérgének alávesse.

Nem lehet félreismerni a helyzetet, amely az egész világot szerencsétlenné teszi, de nem is lehet ezt a tényt letagadni. A legrosszabb az, hogy ennek az elvakultságnak szellemétől hajtva, nemcsak nem akarják észrevenni a szerencsétlenséget magát, sőt: éppen ennek örülnek. Nyilvános tárgyalásaikban többé-kevésbé kárörömmel megállapítják, hogy mennyire veszélyeztetve vannak az egyik vagy másik nép életlehetőségei.

Az például, hogy a világ nem akar megértést mutatni a német nép súlyos helyzetét illetőleg, hogy annak okairól nem akar tudomást szerezni, igen sajnálatos. De egyben megrendítő, hogy napról napra számtalan sajtóorgánumban olvasni lehessen, hogy ezen tényt milyen megelégedettséggel veszik tudomásul, és hogy a népünk életében jelentkező gondokat miként kísérik figyelemmel.

Addig, amíg csak jelentéktelen írókról van szó, a dolog még nem olyan veszélyes. Rosszabbá válik azonban a helyzet, amidőn maguk az államférfiak kezdik elhinni, hogy valamilyen nép látható vagy vélt nyomorának jelei kedvező tényezők az általános helyzet és saját népük jövőjének alakulása szempontjából.

Ez a felfogás 1918-ban kezdődött. Ebben az időben kezdett mind törtetőbben felbukkanni az az „államférfiúi bölcsesség", amely esztelenségével problémákat teremt, hogy aztán a problémák megoldásánál félúton megálljon, vagy éppenséggel rémülten felkiáltson félelmében. Ez az esztelen gondolkozás teljesen figyelmen kívül hagyja azt a tényt, hogy a népeknek és államoknak a történelmi fejlődéssel nem törődő szétszakítása nem pusztítja el egy nép valóban fennálló történelmi erőtényezőit, és hogy csupán megnehezíti, vagy éppen lehetetlenné teszi az életérdekek figyelembevételét és a létfenntartás megszervezését. Ez az esztelenség volt az, amely például Németország esetében, egy 65 milliós nemzetnek, tudományos metódusok alkalmazása mellett, minden életfonalát kifelé

elvágta, minden gazdasági összeköttetését elrabolta, valamennyi külföldi tőkéjét elkobozta, a kereskedelmét tönkretette és végre az egész népet csillagászati összegű adóssággal megterhelte. Végre, hogy ezen adósságát visszafizethesse, külföldi hitellel szolgál, és hogy a hiteleket virágoztassa, egy minden áron hajigáló kivitelt életbe léptet, végre elzárja az összes külföldi piacokat, odadobván ezt a népet egy borzasztó elszegényedés és nyomor örvényébe, hogy azután Annál fontoskodóbban az illető nép fizetési képtelenségéről vagy pláne rosszakaratáról panaszkodjon.

Német birodalmi képviselők! Én ezeket a kérdéseket azért említem fel ilyen részletességgel, mert szent meggyőződésem, hogy a szellemi megítélés módjának mélyreható megváltoztatása nélkül nemzetközi kapcsolatainknak alakulása soha sem fog az emberiség tényleges megnyugtatásához vezetni. A mai sorsdöntő feszültségeket, amelyeket egész Európában észlelünk, a valóságban annak az ordítóan ostoba esztelenségnek köszönhetjük, amely képes elhinni, hogy figyelmen kívül lehet hagyni a népek természetes jogait, vagy pláne még velük manipulálni lehet. Vannak ma még politikusok, akik, úgy látszik, csak akkor érzik magukat biztosítva, ha a határos népek belviszonyai a saját megélhetésük szempontjából lehetőleg kedvezőtlenek. Sőt, minél kedvezőtlenebbek a szomszédos országok viszonyai, annál diadalmasabbnak látják saját messzelátó politikájuk eredményét.

Szeretném, ha a német nép ebből az esztelenségből levonná a tanulságot, nehogy hasonló hibákat elkövessen. Szeretném, ha a német nép megtanulná azt, hogy a népekben történelmi valóságokat lásson. Olyan valóságokat, amelyeknek megtagadása csak egy bolondnak lehet célja, de amelyeket tudomásul kell venni. Szeretném, ha megtanulná, hogy esztelenség azt gondolni, hogy ezen történelmi valóságokat büntetlenül lehet a saját életlehetőség és létfenntartás legelemibb követelményeivel ellentétbe juttatni.
Kívánom, hogy a német nép értse meg a nemzetiszocialista külpolitika belső indító okait és értse meg, hogy ez a külpolitika igen fájdalmasan érzi, hogy egy harminchárommilliós népnek a tengerhez vezető útja egykori német birodalmi területet szel át, egyúttal esztelenségnek és lehetetlenségnek tartaná, ha egy ilyen nagy államtól egyszerűen megtagadnák a tengerhez való jutás jogát.

A valódi céltudatos külpolitika nem keresheti célját és értelmét abban, hogy olyan állapotokat teremtsen, amelyek természetszerűen ismét sürgősen szükségessé teszik megváltoztatásukat. Nem kizárt dolog, sőt lehetséges, hogy politikusok a legtermészetesebb életfeltételeknek elnyomatását a „hatalomra" való hivatkozással elérjék, de minél gyakrabban és minél súlyosabb módon történik ez, annál nagyobb lesz a belső feszültségek által keletkezett nyomás, amely végre a feltárult erők és lekötött energiák kirobbanásához vezet. Ez meg mind újabb eszközöket halmoz fel a védekezéshez, ellennyomást gyakorol az illető népek megsűrűsödő életenergiáira. Utána a világ félelemteljes nyugtalanságban és sejtésekben él, fenyegető kirobbanásokra vár, de nem akarja elismerni, hogy tulajdonképpen csak saját államférfiainak esztelensége volt az okozója a keletkezett állapotnak. Mennyi gondot takaríthatott volna meg a világ és különösen az európai népek, ha a természetes és magától fejlődő életfenntartási jogot tiszteletben tartották volna, és ha ezeket az európai élettér politikai beosztásánál, valamint a gazdasági összműködésnél figyelembe vették volna.

Nekem pedig úgy tűnik, hogy feltétlenül szükséges ily módon cselekedni, ha a jövőben jobb és megnyugtatóbb eredményeket akarunk elérni. Ez pedig különösen Európára szól. Azon a tényen, hogy az európai népek a világnak egy családját képezik, nem lehet változtatni. Habár néha veszekedős ! kedvükben járnak — dacára annak, hogy egymással rokoni viszonyban állnak — szellemi, kulturális vagy gazdasági téren szét nem választhatók, sőt még el sem képzelhető, hogy őket egymástól elválasztani lehessen.

Minden igyekezet, amely abban csúcsosodik ki, hogy az európai problémákat a higgadt és fölényes ész törvényei nélkül lássák és kezeljék, ellenhatásokat vált ki, amelyek mindenki számára kellemetlenek lesznek. Mi a népek belső szociális és társadalmi kiegyenlítődésének korában élünk. Az az államférfiú, aki nem érti meg ennek az időnek szellemét, és aki nem használja e tekintetben a koncessziók eszközét, hogy saját népén belül a felhalmozott feszültségeket enyhítse, vagy ha

lehetséges, eltávolítsa, áldozata lesz maholnap annak a kirobbanásnak, amely aztán természetszerűen vagy maga hozza a kiegyenlítődést, vagy ami még sokkal valószínűbb, egy kaotikus romhalmazt hagy maga után. Igen bölcs dolog, ha megzabolázzuk a turbulens esztelenséget, de az államvezetésnek arra is tekintettel kell lennie, hogy számot vessen az idők követelményeivel, és biztos kézzel vezesse az állam hajóját a szociális kiegyenlítődés felé, amely megszünteti az egyik szélsőséget, de ugyanakkor óvakodik attól, hogy a másik szélsőségnek áldozatul essék. Európában a helyzet ma az, hogy nyugodtan megállapíthatjuk: ott, ahol az életfolyamatot nem ebben a módba terelik, vagy ahol a vezetés nem sikerül, az energiák feszültsége növekedni fog, hogy végre a mai kor szellemi irányától befolyásolva, saját maga teremtse meg a kiegyenlítődést. A felépítés bölcsességéhez tartozik, valamint a népek családja fenntartásának érdekében áll, amint ez különösen Európára vonatkozik, hogy az államok belső törvényei az államok egymásközti életében is alkalmaztassanak. Nagyon esztelen dolog azt képzelni, hogy idővel, olyan kis házban, amilyen Európa maga, fenn lehessen tartani olyan népi közösséget, amelyet különböző jogalap és egymástól eltérő jogbírálat szerint kormányoznak. Minden ilyen igyekezet az akaratenergiák sűrűsödését okozza annál a félnél, akit egy esetleges jogtalanság ér, míg viszont annak előidézőjében ki fogja váltani a félelem érzetét, pszichózisát. A dolgoknak ilyen fejlődését nemcsak esztelennek tartom, de egyenesen veszélyesnek ítélem meg. Különösen válságosnak tartom, ha ehhez a fejlődéshez a szellemi izgatás hozzájárul, amelyet rövidlátó irodalmárok vagy nemzetközileg ismert izgatók vezetnek, és a már amúgy is létező tudatlanság mellett még a félrevezetett és felizgatott néptömegek szenvedélyét is mozgósítják. Ha én ezekre a veszélyekre rámutatok, akkor csak azt fejezem ki, amit az emberek milliói sejtenek, éreznek, átélnek, anélkül, hogy maguknak helyes fogalmat alkotnának ezen dolgok mélyebb indító okairól. Én nékem jogom van hozzá, hogy Önök előtt, birodalmi képviselők, ezen meggyőződésemet tolmácsoljam, mert ezek a dolgok egyben magyarázatát adják a saját politikai élményünknek, magyarázatát a mi munkánknak a belföldön, valamint álláspontunknak a külfölddel szemben.

Ha a világ többi részében „német kérdésről" beszélnek, akkor helyénvaló, hogy tárgyilagos módon tisztázzák a kérdés lényegét. Sokak számára a német birodalomban uralkodó rendszer jelenti a „német kérdést". E sokak a más rendszerekkel szemben fennálló, kellően fel sem fogott különbségben, az annyira fenyegetőnek tartott „fegyverkezésben" és mindabban a délibábszerű jelenségben, amelyet a fegyverkezés nyomában megpillantani vélnek, látják a „német kérdést". Mások pedig a német nép állítólagos harci kedvében, a szunnyadó támadási szándékban vagy az ellenfél eszén való ördögi kifogásban tanúsított ügyességben látják a „német kérdést".

Nem úgy van! Politikus sztár Uraim! A német kérdés egészen más!
E területen, igen szűkre szabott és nem mindenütt termékeny földsávon 67 millió ember él. Vagyis egy négyzetkilométerre 136 lélek esik. Ezek az emberek nem kevésbé szorgalmasak, mint a többi európai népek, de nem is kevésbé igényesek a többieknél. Nem kevésbé intelligensek a többinél, de életakaratuk sem kisebb azokénál. Éppen olyan kevés a vágyakozásuk, hogy fantasztikus eszmékért minden áron hősiesen agyonlövessék magukat, mint ami a francia vagy angol polgárnál is az eset. De ezek az emberek azért még nem gyávábbak és semmi esetre sem becstelenebbek a többi európai nép fiainál. Őket egykor belesodorták egy háborúba, amelyben épp olyan keveset bíztak, mint a többi európai, amely háborúért őket épp olyan kevés felelősség terheli, mint a többieket. A mai 25 éves fiatal német a háború kitörése előtti évben még alig haladta meg a csecsemőkort. Aligha lehet állítani, hogy ő felelős lenne a háborúért, és ezért felelősségre nem is vonható. De ha még azt a német állampolgárt vesszük, akit esetleg felelősségre lehetett volna vonni, s aki az akkori választási korhatár szerint 25 éves volt, vagyis ma az 50-hez közeledik, sem lehet felelősségről szó. Ugyanis a német nép férfiainak legnagyobb része a háborút kényszerszerűen végigküzdötte, amint ezt a francia és angol nép még élő tömegei ugyancsak kényszerszerűen végigharcolták. Ha annak idején tisztességesek voltak, éppen úgy végezték kötelességüket — amennyiben az illető korhatárba estek — mint bármilyen más becsületes francia vagy angol állampolgár. Ha becstelenek voltak, akkor nem teljesítették kötelességüket, akkor talán keresték vagy előkészítették a

forradalmat. De ezek már nincsenek sorainkban, mert java, mint emigráns, valamilyen nemzetközi vendéglátó vendégszeretetét élvezi.

Ez a német nép éppen olyan előnyös tulajdonságokkal bír, mint más népek, de igen természetesen éppen olyan fogyatékosságokkal is van megterhelve, mint a többiek. A német kérdés az volt tehát, hogy a német népnek például 1935-ben miért kelljen bűnhődnie olyan bűnért, amelyet sohasem követett el és miért kelljen ezért jogfosztásokat elszenvednie, amelyek elviselhetetlenek a büszke nép becsülete számára, amelyek kínosak egy szorgalmas népnek és egyenesen felháborítók egy intelligens nép szemében. A német kérdés továbbá azt jelenti, hogy egy sereg esztelen cselekvés, rendelkezés, gyűlöletteljes uszítás útján igyekeznek a létfenntartásért vívott amúgy is súlyos küzdelmét még jobban megnehezíteni. És megnehezítik a német nép sorsát nemcsak mesterségesen, hanem természetellenesen és esztelen módon. A német nép létfenntartásának megnehezítéséből a nagyvilágnak a legkisebb előnye sem származik.
Egy németre fejenként tizennyolcszor kevesebb földterület esik, mint egy oroszra. Ez teszi érthetővé, hogy miért oly nehéz a mindennapi kenyérért való küzdelem. A német gazda kiválósága és szorgalma, valamint a német nép nagy szervezőképessége nélkül alig volna elgondolható e hatvanhétmilliónyi nép megélhetése. De milyen véleménnyel legyünk azoknak a szellemi együgyűségéről, akik talán látják is ezeket a nehézségeket és dacára ennek, cikkekben, közleményekben és előadásokban gyerekes örömmel beszélnek nyomorunkról, sőt diadalmaskodva felkutatják ínségünk minden megnyilvánulását, csakhogy ezt közölhessék a világgal! Ezek bizonyára boldogak lennének, ha ínségünk még nagyobb lenne, és ha nem sikerülne szorgalom és intelligencia útján annak fokát elviselhetővé tenni. Nem is sejtik, hogy egész más képe lenne a német kérdésnek, ha megbénulna egyszer e milliók szorgalma és tehetsége, és ha nem csak a nyomor, hanem a politikai esztelenség is úrrá lenne e népen. A világnak valóban érdeke, hogy a német létfenntartás évről évre sikeresen megoldódhasson, éppúgy, amint magam is kívánom, hogy a németek is értsék meg, mennyire érdekük nekik is, hogy ezek az életfenntartási kérdések más népeknél is sikeres megoldást találjanak.

Ennek a kérdésnek megoldása Németországban egyelőre a német nép belügye és nincs szükség rá, hogy a világ annyira érdeklődjön utána. Népeink érdekét csak annyiban érinti, amennyiben a német nép köteles e feladatának megoldásánál gazdaságilag, vagy mint vevő, vagy pedig mint eladó más népekkel is az összeköttetést felvenni. E tekintetben ugyancsak érdeke a többi országnak, hogy ezt a német kérdést megértse, azaz helyesen felfogja és tudja, hogy a kenyér utáni kiáltás nem egy 40, 50 vagy 60 milliós népnek vagy az ő kormányzatának rosszakaratú gonoszságából fakad, ez a kiáltás természetes megnyilvánulása az életfenntartás ösztönének. Az is természetes, hogy egy jóllakott nép nyugodtabb, mint egy éhező nép, és hogy nemcsak az egyes kormányzatoknak érdeke, hogy saját polgárai elegendő élelmezésben részesüljenek, hanem éppen úgy a szomszédos államok népeinek is. Értsék meg végre, hogy a megélhetési színvonalnak emelése végeredményében valamennyiünknek érdeke. A háború előtti kornak előjoga, hogy e tekintetben ellenkező véleményen legyen és ezt mint háborús okot felhozza, vagyis azt gondolja, hogy az európai népcsalád egy részének annál jobban megy, minél rosszabb viszonyok között él a másik része.

A német népnek nincsen szüksége különös segítségre, hogy létfenntartásának menetét biztosítsa. Egyetlen törekvése, hogy semmivel sem rosszabb kilátásai e téren ne legyenek, mint amilyenek bármilyen más nép javára adva vannak. Ez a tulajdonképpeni egyik német kérdés.

A második német kérdés pedig a következő:
Éppen azért, mert az általános viszonyok rendkívül kedvezőtlenek és a német népnek létfenntartásáért vívott gazdasági harca igen nehéz, másrészt pedig intelligenciája, szorgalma és így természetes életmódja igen magas nívójú, ezért az erők teljes megfeszítésére van szüksége, hogy ezt az első német kérdést megoldhassa. Ez azonban csak akkor sikerülhet, ha ebben a népben kifelé is megvan a politikai egyenjogúság és ezzel a politikai biztonság érzése. Kizárt dolog egy önérzetes és bátor népet a világon, hosszú időn keresztül, mint semmittevőket eltartani, vagy pláne még vezetni. Nem létezik a német népben élő békeszeretet szebb bizonyítéka, mint az a tény, hogy ez a nép, dacára jó

tulajdonságainak és bátorságának, amelyeket még az ellenfelek sem vonnak kétségbe, és dacára sűrű lakosságának, csak olyan szűk életteret és javadalmakat biztosított magának ebben a világban. De a német lénynek saját bensője felé fordított lelkülete nem képes elviselni, hogy őt méltánytalanul megfosszák jogaitól, vagy pláne, hogy megalázzák.

Amikor a szerencsétlen versailles-i szerződés a háború kimenetelének erkölcsi oldalát igyekezett leszögezni, és ezen erkölcsi ítéletet megörökíteni — amihez a történelemben nincs még olyan példa —, megteremtette azt a német kérdést, amely megoldatlanul Európa súlyos megterhelését, megoldva azonban Európa megbékélését jelenti.

1919-ben a békeszerződés aláírása után feltettem magamban, hogy egyszer majd megoldom ezt a kérdést Nem azért, mintha Franciaország vagy valamely más ország rovására akarnék valamit elkövetni, hanem azért, mert a német nép a hosszú időre rámért szenvedést el nem viselheti, nem szabad, hogy elviselje, és nem is akarja elviselni!

Az 1932. évben Németország a bolsevista összeomlás küszöbén állott. Hogy mit jelentett volna Európára ez a káosz egy ilyen nagy államban, mint amilyen a német, ezt talán néhány európai államférfi a jövőben másutt még tanulmányozhatja. Én csak úgy értem el ennek a kifelé éppen a gazdasági téren megnyilatkozó válságnak legyőzését, amennyiben igyekeztem a német népben rejlő általános erkölcsi erőket és értékeket mozgósítani. Annak, aki Németországot meg akarta menteni a bolsevizmustól, annak döntésre kellett juttatnia a német egyenjogúság kérdését, nem azért, hogy más nemzeteknek kárt okozzon, hanem ellenkezőleg, csak azért, hogy megkímélje őket a végső következményeiben Európa számára szinte beláthatatlan összeomlás szenvedéseitől.

A német egyenjogúság helyreállítása nem jelentett semmiben fájdalmas dolgot a francia nép számára. A vörös zavarok és a német birodalom összeomlása az európai rendre és gazdaságra olyan hatalmas csapást mért volna, amelynek kihatásairól a legtöbb európai államférfinak, sajnos, fogalma sincs. A német egyenjogúságért három év óta folytatott küzdelem nem jelenti egy európai kérdésnek felvetését, hanem igenis annak megoldását.
Valóban tragikus szerencsétlenség, hogy éppen a versailles-i békeszerződés olyan állapotot teremtett, amelyről a francia nép azt hitte, hogy annak fenntartása különösen érdekében áll. Amilyen kevés kézzelfogható értékkel bírt ezen állapot az egyes franciára nézve, éppolyan alaptalan volt az a szoros összefüggés, amely úgy látszott, mintha a német nép versailles-i megalázása és a francia nép érdeke között létezett volna. Lehet, hogy a háború utáni német kormányok jellemgyengesége és különösen a német pártoknak bűne, hogy a francia nép és komoly francia államférfiak nem ismerték fel ennek az állapotnak helytelenségét. Mert minél rosszabbak voltak az előttünk működő kormányok, annál inkább kellett félniök a német nép nemzeti felébredésétől. Ennek tudható be az a félelem, amely ezeket a köröket egy várható nemzeti feleszméléstől eltöltötte, és ez volt az oka annak, hogy beleegyeztek a német népnek általános és nemzetközi meggyalázásába. Sőt nekik szükségük volt ezekre a szégyenletes bilincsekre, hogy saját szomorú kormányzatukat ilyen módon fenntarthassák. Hogy ez a kormányzat hová vezette volna Németországot, ezt világosan mutatja a fenyegető összeomlás. Ilyen körülmények között igen nehéz feladat volt szomszédainkkal, akikben a nem-egyenjogúság tudata annyira meggyökeresedett, megértetni, hogy az egyenjogúság visszaállítása nemcsak, hogy nem lesz káros befolyással, hanem ellenkezőleg, a nemzetközi viszonylatban csak jótékony és előnyös hatást fog kiváltani.

Önök, képviselőim és a német birodalmi gyűlés férfiai, ismerik azt a nehéz és göröngyös utat, amelyen nekem 1933. január 30-a óta járnom kellett, hogy elérjem a német népnek ezen gyalázatos helyzetből való felszabadítását, hogy lépésről lépésre haladva biztosítsam egyenjogúságát, amellett ügyelve, hogy a német népet ki ne vonjam az európai nemzetek politikai és gazdasági közösségéből, és hogy a régi ellenségeskedésből származó következményeknek lebonyolítása közben újabb ellenségeskedések ne származzanak! A történelemtől egykor megkövetelhetem, hogy engem igazoljon. A német népért kifejtett tevékenységem egyetlen pillanatában sem mulasztottam el azon kötelességemet, amely valamennyiünkre hárul, és amely

abban áll, hogy megóvjuk az európai kultúrát és civilizációt. Ezen törekvésünknek előfeltétele azonban, hogy szabad és független nemzeti államok létezzenek, amit az európai kontinensnek sajátságos sokoldalú kultúrája is megkíván. Minden európai államnak meggyőződése lehet, hogy a nyugati kultúrának fejlesztéséhez a legnagyobb erővel hozzájárult. Mi magunk nem akarnánk semmit sem mellőzni abból, amit az egyes népek ennek a kultúrának oltárára áldoztak, és távol áll tőlünk, hogy az egyes hozzájárulások súlyát félreismerjük, vagy másoktól elvitassuk, sőt, mi az európai államok egyenkénti kultúrteljesítményeinek versenyét az emberi kultúra minden terén szükségesnek tartjuk, mert őbelőlük származnak azok a csúcsteljesítmények, amelyek az egész emberiséget boldogítják. Amennyire hajlandók is vagyunk ebből a közös európai kultúrmunkából részünket, mint szabad és független tag kivenni, éppolyan nyakassággal és önérzettel azok akarunk maradni, akik eddig voltunk.

Az elmúlt három évben sokszor — sajnos legtöbbször hiába — igyekeztem a megértés hídját a német és francia nép között kiépíteni. Minél inkább távolodunk az évek során a világháború által felidézett keserűségek idejétől, annál inkább elhalványodik az emberi emlékezetben a rossz és helyébe az élet, a tapasztalat és a felismerés a szépet állítja. Akik egykor, mint elkeseredett ellenfelek álltak szemben egymással, ma, mint egy elmúlt nagy küzdelem bátor harcosai tisztelik egymást és újból egy nagy, általános és emberi kultúrfeladat viselői és terjesztői lettek.

Miért ne volna lehetséges az évszázadok óta tartó céltalan viszálykodást megszüntetni, amely a két nép egyike számára sem hozott, és nem hozhat végleges döntést, és miért ne volna lehetséges ezt a viszálykodást egy magasabb értelmiség belátásával helyettesíteni?
A német népnek nem érdeke, hogy a francia nép szenvedjen és viszont, milyen előny származnék abból Franciaországra, ha Németország nyomorba süllyedne? Milyen haszon származik a francia gazdának abból, ha a németeknek rosszul megy és viszont? Avagy, milyen előnyt szerez magának a francia munkás abból, ha a német munkás helyzete rosszabbodik? Azt gondoljuk talán, hogy ha Franciaország helyzete rosszabbra fordul, ha a balsors áldozata lenne, hogy ebből Németországnak, a német munkásnak, a német középosztálynak és a német népnek egyáltalán előnye származna, amelyet áldásként vehetnénk számba?

Igyekeztem a gyűlöletes osztályharc elméletét Németországban magasabb szellemben megoldani, és ez sikerült nekem. Miért ne lenne lehetséges az európai nemzeti államok közötti általános ellentétek problémáját az esztelen szenvedélyesség bűvköréből kiemelni, és valamely magasabb belátás nyugodt megvilágításába helyezni?

Megesküdtem egykor, épp olyan kitartással és bátorsággal az egyenjogúságért harcolni és ezt — így vagy amúgy — elérni, amint egyébként feltettem magamban a felelősség érzetét növelni azon célból, hogy egy európai kölcsönös méltányosságot és összmunkát elérjünk.
Ha ma az egyik vagy másik oldala nemzetközi ellenfeleimnek szememre veti, hogy ezen összműködést Oroszországgal visszautasítom, úgy a következőt kell, hogy kijelentsem: Én nem utasítottam és nem fogom visszautasítani az Oroszországgal való összműködést, de igenis visszautasítom azzal a bolsevizmussal, amely a világuralomra törekszik. Német vagyok. Szeretem népemet, és minden porcikámmal rajta függök. Tudom, hogy népem csak akkor lehet boldog, ha életét saját felfogása és r> lelkülete szerint alakíthatja. Nem kívánom, hogy ez a német nép, amely nemcsak sírni tud, de amely egész életében igen szívélyes és nevetni is képes, a kommunista nemzetközi gyűlölet diktatúrájának borzalmaiba süllyedjen.

Reszketek Európáért annál a gondolatnál, hogy túl sűrűn lakott kontinensünkből mi lesz, ha ezen destruktív és minden eddigi értéket megsemmisítő ázsiai világnézet ránk szakad, és mindent a bolsevista forradalom káoszába sodor. Sok európai államférfi számára egy fantasztikus, de mindenesetre kellemetlen figyelmeztető vagyok. Az azonban, hogy a bolsevista nemzetközi világelnyomók szemében, mint a legnagyobb ellenség szerepelek, igen nagy megtiszteltetés számomra, mert ez képezi cselekvésem igazolását az utókor számára. Nem akadályozhatom meg, hogy más államok azon az úton járjanak, amelyet maguknak

választottak, és amelyen azt hiszik, hogy járni fognak tudni, de meg fogom akadályozni, hogy a német nép ugyanezen az úton siessen a végromlásba. Meg vagyok győződve, hogy ez a végromlás abban a pillanatban venné kezdetét, amikor az államvezetés maga szövetségese lenne ennek a destruktív tannak. Hogyan lennék képes a német munkást attól a bolsevista kaotikus veszedelemtől megmenteni, őt ezen veszedelem felől inteni, ha én saját magam, mint egy nemzetnek vezére, szoros viszonyba hoznám magamat ezen veszedelemmel. Ezen a téren is, mint államférfi és vezére ennek a népnek, mindent el fogok követni, amit az egyes polgártól elvárok és követelek. Nem tudom elképzelni, hogy egy világnézettel, amelyet mint veszedelmest felismertünk, szorosabb érintkezésbe lehessen lépni anélkül, hogy az államférfiak számára ez káros következményekkel ne járjon.

A német történelem ez utolsó 20 esztendeje alatt alkalmunk volt ezen a téren tapasztalatokat gyűjteni. A bolsevizmussal való első érintkezésünk 1917-ben volt, s ez egy évvel rá a forradalmat eredményezte saját országunkban. A második érintkezés elég volt ahhoz, hogy rövid néhány év alatt Németországot a kommunista összeomlás szélére sodorja. Én ezeket a kapcsolatokat egyszer és mindenkorra felbontottam és ezzel Németországot a pusztulás elől visszarántottam. Semmi sem fog engem arra indíthatni, hogy más utat válasszak, mint azt, amelyet nekem a tapasztalat, a belátás és az elővigyázat előír. Tudom egyben, hogy ezen meggyőződés az egész nemzetiszocialista mozgalomnak legmélyebb gondolati és elméleti kincsévé vált. Makacs kitartással meg fogjuk oldani azokat a szociális problémákat és feszültségeket, amelyek népünkben jelentkeznének, de a megoldást a folytonos evolúció útján fogjuk megvalósítani, ami által a nyugodt fejlődés áldásait biztosítjuk magunknak, és ez végeredményben minden egyes állampolgárunknak előnyére fog válni. Ha ebben a törekvésünkben újabb feladatok elé kerülnénk, úgy azoknak a megoldásához ugyancsak avval az örömmel fogunk nekilátni, amely karakterisztikus jelenség azoknál az embereknél, akik munka és feladatok nélkül élni sem képesek.

Ha én ezeket az elvi álláspontokat az általános európai politikára alkalmazom, akkor Európát két részre kell osztanom: egyik fele, amely önálló, független, nemzeti államokból áll, olyan népekből, amelyekkel a történelem és kultúra ezer szálával kapcsolatban állunk, és amelyekkel a jövőben is éppúgy összeköttetésben akarunk maradni, mint azokkal a szabad és független nemzetekkel, amelyek az európai kontinensen túl élnek. A másik fele pedig azon türelmetlen és általános, nemzetközi világhatalomra pályázó népekből áll, amelyeket a bolsevista világnézet ural, olyan rész, amely a mi legszentebb és örökkévaló földi és földöntúli értékeinknek kipusztítását hirdeti, hogy helyébe egy más, idegen kultúrát ültessen, amelynek képe és tartalma előttünk egy borzalmas világ benyomását kelti.

Ezekkel, az adott politikai és gazdasági nemzetközi viszonyon kívül, semmiféle bensőbb kapcsolatba nem óhajtunk lépni.

Végtelen tragikum rejlik abban, hogy a francia rokonszenv és bizalom eléréséért folytatott sokéves, őszinte kísérletünknek lezárásaképpen a francia nép egy katonai szerződést kötött, amelynek kezdetét mi ma ismerjük, amelynek végét azonban előre nem láthatjuk és amely az egész emberiségre nézve kiszámíthatatlan következményekkel járhat, hacsak a sors nem lesz méltányosabb az emberekkel szemben, akik azonban ezt meg nem érdemlik.

Ebben az utolsó 3 esztendőben igyekeztem, lassan, de szakadatlanul a német-francia közeledés érdekében mindazokat az előfeltételeket megalapítani, amelyekre szükség van. Mindig hangoztattam és így kétség nem merülhet fel, hogy ezen közeledés előfeltételéhez tartozik a teljes egyenjogúság és ezzel jár a német népnek és államnak egyforma jogi értékelése. Én ebben a kérdésben akarva nem kerestem a szerződések útját, hanem igyekeztem mindenekelőtt a két népet egyelőre pszichológiailag egymáshoz közelebb hozni, és így a kölcsönös megértést nemcsak értelemszerűen, de lelkileg is igyekeztem előkészíteni. Ezért sokszor szememre vetették, hogy a barátság érdekében tett ajánlataim semmiféle határozott javaslatot nem tartalmaztak.

Ez nem áll! Mindazt, amit a német-francia kapcsolatok enyhítése szempontjából,

mint konkrét ajánlatot egyáltalán megtenni lehetett, azt bátran és határozott formában ajánlottam is. Nem vonakodtam a 200 000 katonára szóló fegyverkezési határt, mint konkrét javaslatot elfogadni. Amidőn azonban ezen ajánlatot maguk a felelős szerkesztők elejtették, egy teljesen új és határozott ajánlattal léptem a francia nép és az európai kormányzatok elé. A 300 000 katonát tekintetbe vevő javaslatomat is visszautasították.

Egy egész csomó további konkrét javaslatot tettem az egyes államoknak, hogy a közvéleménybe belevitt mérget ártalmatlanná tegyük, ajánlatot tettem a harcmodor megtisztítása érdekében és ezzel egy, habár lassú, de lehetséges, biztos leszerelés alapjait vetettem meg. Ezen német ajánlatok közül egyetlen egyet fogadtak el ténylegesen. Az angol kormány realisztikus érzékének köszönhető, hogy a német és angol hadiflotta egymásközti arányának felállítása érdekében tett ajánlatomat elfogadták, ami lehetővé tette, hogy ezen arány biztosítsa a német védekezést, de egyben tekintettel van egy világbirodalom óriási tengerentúli érdekeire is. Talán utalhatok arra a tényre, hogy mind a mai napig ez a szerződés képezi az egyetlen létező és tényleg praktikus és értelmes egyezséget, tehát sikerült kísérletet tenni a leszerelés terén. A német birodalmi kormány hajlandó ezen szerződést egy további, kiegészítő és minőségi szerződéssel az angol viszonylatban kiegészíteni.

Én azon a nagyon határozott elvi állásponton álltam, hogy egy nemzetközi paktománia együttes programja éppen olyan kevés kilátással bír, mint az általános tervek, amelyek ilyen körülmények között már eleve kivihetetlenné teszik a leszerelést.

Ezzel szemben hangoztattam, hogy ezeknek a kérdéseknek megoldásához csak lépésenként lehet hozzáfogni, mégpedig a legkisebb ellenállás valószínűségének irányában. Ezen meggyőződésemből kiindulva egy légi szerződés határozott tervét állítottam fel, amelynek alapja az volt, hogy a francia, angol és német légierők egyforma erősek legyenek. Javaslataimnak első eredménye az volt, hogy azokat teljesen mellőzték, a második pedig abban állott, hogy az európai egyensúly mezejébe belevitték a katonai szempontból teljesen kiszámíthatatlan kelet-európai-ázsiai faktort.

Tehát én éveken keresztül foglalkoztam határozott javaslatoknak előterjesztésével, de ettől eltekintve állítom, hogy a pszichológiai előkészítés a kölcsönös megértéshez részemre legalábbis olyan fontosnak látszott, mint az úgynevezett konkrét javaslatok. Én ezen a téren többet tettem, mint amit bármilyen őszinte, idegen államférfi csak remélni lett volna képes. Én Németországban az európai határrevízió kérdését a közvélemény nyílt tárgyalásainak légköréből kivittem. Sajnos túl gyakran azon az állásponton állnak az emberek, és ez vonatkozik különösen a külföldi államférfiakra, hogy ezen fenti álláspontnak és cselekvéseknek nem kell különleges súlyt tulajdonítani. Legyen szabad rámutatni, hogy mint német, éppen úgy az 1914-es államhatárok visszaállításának álláspontjára helyezkedhettem volna, és ezen tervemet, mint erkölcsi programomat felállíthattam volna, sőt módomban lett volna ezen álláspontomat a sajtó és gyűlések útján szóval is képviselni, amint ezt például francia miniszterek és népvezetők tették az 1871 utáni években. Az én kritikus uraim ne akarják még ezen a téren is tehetségemet elvitatni. Sokkal nehezebb egy nemzeti érzésű politikus számára népének megértést prédikálni, mint annak ellenkezőjét. Részemre biztosan könnyebb feladat lett volna a bosszú utáni ösztönt felkorbácsolni, mint a megértés gondolatának szükségességére utalni, és ezen gondolatot kimélyíteni. Én pedig ez utóbbit tettem. Én a német közvéleményt megszabadítottam a mi szomszédjaink ellen irányított ilyen támadásoktól.

A német sajtóból a francia nép iránti gyűlöletet eltávolítottam. Igyekeztem ifjúságunkban a kölcsönös megértés eszményét felkelteni, és nem lehet állítani, hogy ez nekem nem sikerült. Amidőn néhány héttel ezelőtt a francia vendégek bevonultak a garmisch-partenkircheni olimpiai stadionba, talán volt alkalmuk megállapíthatni, hogy sikerült-e nekem egyáltalán és mennyiben a német nép belső meggyőződését átformálni.
Egy ilyen kölcsönös megértést kereső és találó lelki készség fontosabb államférfiak körmönfont kísérleteinél, akik az egész világot egy jogilag és

tárgyilagossággal át nem hatolható paktumok hálójával bevonni óhajtják.
Ezen igyekezetem annál nehezebb volt, mert ugyanabban az időben Németországot egy szerződésnek béklyóiból kellett megszabadítani, amely egyenjogúságát elrabolta, és amely szerződés fenntartását a francia nép —joggal vagy anélkül — mint érdekeivel párhuzamosan haladót látta.
Mint német nacionalista, e tekintetben a német népért további, különösen nehéz áldozatot kellett hoznom.

Eddig, de legalábbis a történelem legutóbbi idejében még sohasem fordult elő azon kísérlet, hogy egy háborúnak elvesztőjétől megvonják saját birodalmának nagy és régi területei felől a felségjogot. Csak a kölcsönös megértés érdekében voltam hajlandó ezen legnagyobb áldozatot, amivel bennünket erkölcsileg és politikailag egyáltalán megterhelni lehetett, elviselni és hajlandó lettem volna továbbra is eltűrni, csak azért, mert azt hittem, hogy ennek a szerződésnek betartása a Franciaország és Németország, Anglia és Németország közötti politikai légkört meg fogja szabadítani a méregtől, és hogy arra fog szolgálni, hogy a biztonság érzetét minden oldal felé kiterjessze.

Sőt, ezen kívül ebben a Házban és másutt is többször annak a véleményemnek adtam kifejezést, hogy mi hajlandók vagyunk nemcsak az európai béke biztosításához szükséges eme legsúlyosabb áldozatot elviselni addig, amíg a többi fél is betartja az ezen szerződésből származó kötelezettségeket, hanem ezen túlmenően ebben a szerződésben láttuk az egyetlen határozott kísérletet, amely az európai békét volt hivatva biztosítani.

Önök, Birodalmi Képviselők, ismerik ennek a szerződésnek tartalmát és értelmét. Célja az volt, hogy megakadályozza, hogy Belgium és Franciaország egyrészt és Németország másrészt erőszakot alkalmazzanak a jövőben. A Franciaország által már előzőleg megkötött szerződések miatt ez a locarnoi Rajna-szerződés, sajnos, egyelőre meg nem szüntethető megterheléseknek volt alávetve. Németország ennek a szerződésnek betartásáért a legnagyobb áldozatokat vállalta, mert amíg Franciaország határát érccel, betonnal és fegyverekkel felszerelte és számos helyőrséggel megerősítette, addig nekünk nyugati területünk teljes védtelenségének örökké tartó fenntartását kellett vállalnunk. Mindezek dacára, ezen kötelezettségünknek is eleget tettünk abban a reményben, hogy egy nagyhatalom számára előírt ilyen súlyos áldozatnak meg lesz az üdvös hatása, amennyiben az európai békét biztosítja és a népek kölcsönös egyetértését fogja előmozdítani.

Evvel a szerződéssel ellentétben áll azon egyezség, amelyet Franciaország tavaly Oroszországgal kötött, amelyet már alá is írt, és amelynek ratifikálása a parlamentben éppen most eszközöltetett. Ezen legújabb francia-szovjet egyezség által, Csehszlovákián keresztül, amely Oroszországgal hasonló szerződést kötött, egy óriási államnak fenyegető katonai hatalma Közép-Európába lett bevezetve. Ez alkalommal megtörtént az a lehetetlenség, hogy ez a két állam szerződésében azt a kötelezettséget vállalta, hogy — tekintet nélkül a Népszövetség által hozandó vagy már hozott döntésre — egy európai keleti konfliktus esetén ők maguk határozzák meg, saját belátásuk szerint, hogy kit illet a bűnösség vádja, és hogy ezen egyoldalú ítélet elegendő-e ahhoz, hogy a támogatás kötelezettségét adottnak vagy nem létezőnek vegyék.

Azon állítás, amely szerint a vállalt fenti kötelezettséget egy közbeiktatott kiegészítés által megsemmisítették, érthetetlen. Nem lehet az egyik pontban egy bizonyos eljárást, mint egy máskülönben érvényben lévő kötelezettség megsértését leszögezni és azzal kötelezővé tenni, miközben egy második pontban megállapíttasson, hogy ezen, másrendbeli kötelezettség ellen cselekedni nem szabad. Ebben az esetben az első kötelezettség esztelenné és ezzel érthetetlenné válna.
Ez a kérdés elsősorban politikai kérdés, és ezért, mint ilyen, teljes súlyos jelentőségében értékelendő.

Franciaország ezt a szerződést nem bármilyen tetszés szerinti európai hatalommal kötötte meg. Franciaországnak már a Rajna-szerződés előtt is voltak támogatási szerződései Csehországgal és Lengyelországgal. Németország nem kifogásolta

ezeket, nemcsak azért, mert ezek a szerződések, a francia-szovjet szerződéssel ellentétben, a Népszövetség határozatának alávetik magukat, hanem azért is, mert úgy az akkori Csehország, valamint különösen Lengyelország elsősorban, mindig olyan politikát képviselnek, amely ezen államok nemzeti érdekeit van hivatva megvédeni. Németországnak nincsen szándéka ezeket az államokat megtámadni, és nem is tételezi fel, hogy ezen államok érdeke megkívánná, hogy Németországot megtámadják. Mindenekelőtt: Lengyelország Lengyelország és Franciaország Franciaország fog maradni. Szovjet-Oroszország azonban az államilag megszervezett exponense egy forradalmi világnézetnek. Az ő felfogása az államról a világforradalom elméletén alapszik. Nem lehet megállapítani, hogy maholnap ezen világnézet nem fog-e Franciaországban is eredményesen elterjedni, és ha ez az eset beállna — és egy német államférfinak ezzel az eshetőséggel is számolnia kell — akkor bizonyos, hogy ez az új bolsevista állam a bolsevista nemzetköziség tagja lenne, vagyis a támadás és nem támadás feletti döntést nem két különböző állam fogja hozni, amelyeknek tárgyilagos mérlegelése lesz mérvadó, hanem egy központból lesz irányítva. Ez a központ abban az esetben, ha a dolgok így fejlődnének, nem Párizsban, hanem Moszkvában lesz.

Amilyen kizárt dolog, hogy Németország területi fekvésénél fogva Oroszországot megtámadja, annyira lehetséges, hogy Oroszország előretolt állásainál fogva Németországgal konfliktusba keveredjen. A támadó fél meghatározása ebben az esetben, mivel független a Népszövetség döntésétől, már eleve biztos lenne. Azon állítás vagy kifogás, amely szerint Franciaország és Oroszország semmit sem fognak tenni, ami által ők megtorlásoknak lennének kitéve — Anglia vagy Olaszország részéről — alaptalan, mert nem lehetséges előrelátni, hogy milyen megtorlásokat lehetne sikeresen alkalmazni egy, a világnézeti és katonai téren egységes, mindent felülmúló szervezettel szemben.

Mi éveken keresztül óvva figyelmeztettük a világot a fejlődésnek ilyen irányára. Nem azért, mintha nekünk talán többet kellene tőle féltenünk, mint a többieknek, hanem azért, mert ez a fejlődés maholnap egész Európára nézve borzasztó következményekkel járhat. Fenti igen komoly megfontolásainkat azzal igyekeztek elintézni, hogy az orosz háborús instrumentum nem kész, az ő sajátságos nehézkes volta nem alkalmas egy Európában viselendő háborúra. Mi mindig harcoltunk ezen beállítás ellen, nem azért, mintha mi azon a véleményen lennénk, mintha a németek alábbrendűek lennének, de azért, mert valamennyien igen jól tudjuk, hogy a számszerinti fölénynek is megvan a maga súlya. Annál hálásabbak vagyunk azokért a felvilágosításokért, amelyeket minap a francia parlamentben Herriot úrtól kaptunk, és amelyek Oroszország agresszív katonai fejlesztéséről számoltak be. Igen jól tudjuk, hogy ezen adatokat Herriot úr a szovjet kormánytól magától kapta és meg vagyunk győződve, hogy ez utóbbi a szerződésnek franciaországi szellemi inspirátorát nem látta el hamis információkkal, éppúgy, amint nem kételkedünk abban, hogy Herriot úr ezen felvilágosításokat igazi és eredeti voltukban sorolta fel. Ezen adatok alapján megállapítható először is, hogy az orosz hadsereg békeállománya 1 350 000 ember, másodszor 17,5 millió emberből áll a hadiállománya és tartalékja, harmadszor, hogy a világ legnagyobb tankfegyverével bír, és negyedszer a világ legnagyobb légiflottája az övé.

Ennek a katonailag leghatalmasabb erőtényezőnek, amelyet mozgékonyság és vezetőség tekintetében kiválónak és minden pillanatban késznek festettek, a közép-európai területbe való bevonása minden valóságos európai egyensúlyt megsemmisít. Azonkívül lehetetlenné teszi az érdekelt európai államok számára, hogy szárazföldi és légi védekezési eszközeiknek méreteit csak megközelítőleg is értékeljék, és ez áll különösen Németországra nézve, amelyet egyedül szemeltek ki ellenfélnek.

A Keletnek ez az óriási mozgósítása Közép-Európa ellen azonban nemcsak szó szerint ellenkezik a locarnoi szerződés értelmével, hanem ellenkezik annak szellemével is. Ez nemcsak a mi érzésünk, akik közvetlenül vagyunk érintve, hanem ez a felfogása számtalan belátással bíró idegen államférfinak is, és erről nyíltan, úgy a politikában, valamint a sajtóban bizonyítékokkal szolgáltak.

Február 21-én egy francia újságíró azzal a kéréssel fordult hozzám, hogy nyilatkozatot adjak neki. Tekintettel arra, hogy tudomásomra hozták, hogy azon

francia állampolgárok egyikéről van szó, aki, mint mi, a két nép közti megértésért fáradozik, nem akartam ezen kérést elutasítani, annál inkább sem, mert ezt azonnal mint a francia sajtó sérelmét tekintették volna. A kért felvilágosításokat megadtam, éppúgy, amint én ezeket Németországban százszor és ezerszer nyíltan hangoztattam és még egyszer igyekeztem a francia néphez fordulni, avval a kéréssel, hogy megértést tanúsítson egy olyan megegyezés iránt, amelynek létrejöttén mi tiszta szívvel fáradozunk. Azonkívül annak a mély sajnálatomnak adtam kifejezést, hogy a mostani szerződésnek megkötése által Franciaországban veszedelmes folyamat lehet kialakulóban, és hogy ennek a szerződésnek megkötésére meggyőződésünk szerint nem lett volna szükség, de amely szerződésnek megvalósítása esetén új helyzet fog kialakulni. Ez a nyilatkozat, amint tudják, előttünk ismeretlen okokból, vissza lett tartva, és csak akkor jelent meg, miután a francia kamara a szerződés ratifikálását helybenhagyta.

Nyilatkozatomnak megfelelően a jövőben is hajlandó leszek — és ez az én őszinte kívánságom — a német-francia megértés ügyének szolgálni. Európa békéjének biztosítását elsősorban ebben a kölcsönös megértésben látom, és mert meg vagyok győződve, hogy e két népnek más magatartása semmiféle előnyt nem képes biztosítani. Míg egy más magatartás, mint a megértés, a legsúlyosabb általános és nemzetközi veszedelmeket képes előidézni. A végleg lezárt szerződés azonban arra kényszerít, hogy az általa teremtett új helyzetnek vizsgálatába bocsátkozzak, hogy belőle a szükséges következtetéseket levonjam.

Ezek a következtetések nagyon súlyosak, valamennyiünkre és rám személyesen keserűségek. De nekem nemcsak kötelességem az európai megértés érdekében áldozatokat hozni, hanem saját népemnek érdekeit is megvédeni. Addig, amíg az áldozat az ellenpártnál megértésre és méltányolásra talál, addig szívesen hajlandó vagyok áldozatokat hozni, és ilyeneket a német népnek ajánlani. Abban a pillanatban azonban, amidőn kiderül, hogy a másik fél nem hajlandó az áldozatokat értékelni és méltányolni, Németország számára egyoldalú megterhelés adódik, és ez megalázással lenne egyenlő, amelyet a népünk nem hajlandó eltűrni. De ebben a történelmi órában, és ezen a helyen még egyszer megismétlem.
amit már 1933-ban a birodalmi gyűlés előtt elmondott nagy beszédben kimondottam: A német nép inkább hajlandó minden nyomort és üldöztetést vállalni, mintsem a becsület parancsolatát, a szabadság iránti akaratát és jogegyenlőségét feladni.

Az európai összműködés számára csak olyan német nép lehet értékes, amely mint becsületét szerető és egyenjogú fél jöhet tekintetbe. Abban a pillanatban, amint megszűnik ezen jellembeli értéket képviselni, elveszti egyúttal tárgyi értékét. Nem akarom sem magunkat, sem a világot becsapni egy olyan néppel, amely semmit sem érne, mert hiányzik belőle a legtermészetesebb becsületérzés!

De úgy hiszem, hogy még e keserű felismerések és az életbevágó elhatározások emez órájában sem szabad elmulasztani, hogy az európai összműködésért, mindezek dacára, még fokozottabb mértékben síkra szálljunk, és újabb utakat keressünk ezeknek a kérdéseknek a megoldására abban az értelemben, hogy belőle minden nép számára csak haszon származzék. Éppen ezért tovább fáradoztam, hogy a német nép érzésének konkrét javaslatok előterjesztése által kifejezést adjak. Ez a német nép aggódik biztonságáért és szabadságáért, és hajlandó minden áldozatot meghozni ezekért, de ugyanakkor hajlandó dolgozni az egyenjogú európai együttműködés céljáért is.
Súlyos belső vívódások után a német birodalmi kormány nevében arra az elhatározásra jutottam, hogy ma emlékiratot nyújtsak át a francia kormánynak és a locarnoi szerződés többi aláíró hatalmának. Ez emlékirat szövege a következő:

Emlékirat

Amikor 1935. május 2-án nyilvánosságra jutott a Franciaország és a Szovjetunió között aláírt szerződés szövege, a német kormány figyelmeztette a rajnai locarnoi szerződés többi aláíró hatalmát, hogy azok a kötelezettségek, amelyeket Franciaország az új szerződésben magára vállalt, nem egyeztethetők össze a rajnai szerződésben vállalt kötelezettségekkel. A német kormány annak idején

kifejtette álláspontját mind jogi, mind pedig politikai szempontból. Jogi álláspontját az 1935. május 25-i emlékiratában szögezte le, míg politikai nézetének azokon a gyakori diplomáciai megbeszéléseken adott kifejezést, amelyek ezen emlékiratot követték. A szerződésben részt vevő kormányok előtt ismeretes, hogy sem a német emlékiratra adott írásbeli válaszuk, sem pedig a részükről diplomáciai úton vagy nyilvános kijelentések útján tett érvelések nem tudták megingatni a német kormány álláspontját. Valójában mindazok a viták, amelyek 1935 májusa óta diplomáciai úton, vagy nyilvános kijelentésekben kifejezésre jutottak, csak megerősítették minden egyes pontjában a német kormány felfogását, amelyet kezdettől fogva kifejezésre juttatott.

1. Nem vitatható, hogy a francia-szovjet szerződés kizárólag Németország ellen irányul.
2. Nem vitatható, hogy Franciaország arra az esetre, ha Németország és a Szovjetunió között összetűzés támadna, olyan kötelezettségeket vállal, amelyek messze túlmennek a népszövetségi alapokmányból származó megbízatáson. Ezek a kötelezettségek még akkor is katonai beavatkozásra kényszerítik Franciaországot Németországgal szemben, ha nem is hivatkozhatik a Népszövetség tanácsának ajánlására vagy annak már meghozott döntésére.
3. Nem vitatható, hogy Franciaország ilyen esetben azt a jogot is magáénak vallja, hogy saját belátása szerint döntsön arról, ki a támadó.
4. így megállapítható, hogy Franciaország a Szovjetunióval szemben olyan kötelezettségeket vállalt, amelyek gyakorlatilag arra irányulnak, hogy szükség esetén úgy cselekedjen, mintha sem a népszövetségi alapokmány, sem a rajnai szerződés — amely erre az alapokmányra hivatkozik — nem lenne érvényben.
5. A francia-szovjet szerződésnek ezt az eredményét nem hárítja el az, hogy Franciaország abban olyan fenntartást tett, amely szerint nem kötelezhető egy Németország elleni katonai beavatkozásra, ha ilyen eljárás esetén a locarnoi szerződést garantáló hatalmaknak, Olaszországnak és Angliának megtorlásait vonná maga után. Ezzel a fenntartással szemben döntő az a tény, hogy a rajnai szerződés, nemcsak Anglia és Olaszország garanciakötelezettségeire szorítkozik, hanem elsősorban azokon a kötelezettségeken alapszik, amelyeket Franciaország és Németország irányában megállapítottak.

Így tehát annak a megállapítására van szükség, vajon Franciaország a francia-szovjet szerződésben elvállalt kötelezettségeknél betartotta-e azokat a határokat, amelyeket Németországgal való viszonyában a locarnoi szerződés megállapított.

Erre azonban a német kormánynak tagadó választ kell adnia.
A rajnai locarnoi egyezménynek az volt a célja, hogy a békét Nyugat-Európában olyan kötelezettségek útján biztosítsa, amelyek szerint egyrészt Németország, másrészt Franciaország és Belgium egymáshoz való viszonyának rendezése során, a jövőben minden katonai erőszak alkalmazásáról lemond. Ha pedig az egyezmény megkötésénél bizonyos kivételeket engedélyeztek az önvédelem jogán túlmenően, ennek, mint ismeretes, politikai alapja abban keresendő, hogy Franciaország már előzőleg szövetségi kötelezettségeket vállalt Lengyelországgal és Csehországgal szemben, és ezeket a szövetségi kötelezettségeket nem volt hajlandó a nyugat-európai béke biztosításának elvéért feláldozni. Németország annak idején, jóindulatának bizonyítékaképpen, hozzájárult ezekhez a kivételekhez. Németország nem emelt kifogást a franciaországi képviselő által a locarnoi tárgyalási asztalra tett Lengyelországgal és Csehországgal kötött szerződések ellen. Nem emelt kifogást ezen szerződések ellen abból a természetes elgondolásból kifolyólag, hogy ezek a szerződések a rajnai szerződés szerkezetével nem állottak ellentétben, és egyetlen rendelkezésük sem tartalmazott a népszövetségi alapokmány 16 cikkelyének alkalmazása elleni olyan pontot, amelyet az új francia-szovjet egyezményben találunk. Ezeknek a feltételeknek megfelelt azoknak a külön egyezményeknek tartalma, amelyeket annak idején a német kormánnyal közöltek. A rajnai szerződésben engedélyezett kivételek természetesen nem kizárólag Lengyelországra és Csehországra céloztak, hanem ezeket a kivételes rendelkezéseket elvont módon formulázták meg. De minden erre irányuló tárgyalásnak csak az volt az értelme, hogy összeegyeztessék Németországnak és Franciaországnak a háborúról való lemondását a francia állam azon kikötéseivel, hogy a máris fennálló szövetségi kötelezettségei továbbra is fennmaradjanak. Ha tehát Franciaország a rajnai szerződés elvont módon fogalmazott rendelkezéseit —

amelyek a háborúra lehetőséget nyújtanak — most a maga javára fordítja, olyanformán, hogy új szövetséget köt Németország ellen egy katonailag nagy mértékben felszerelt állammal, és ha ilyenformán a Németországgal kötött egyezményt, amely a háborúról való lemondását tartalmazza, horderejében döntő módon korlátozza, ha továbbá — mint fentebb vázoltuk — az egyszer már megállapított jogi kereteken túlteszi magát, akkor ezzel egy teljesen új helyzetet teremtett: a rajnai egyezmény politikai rendszerét úgy értelme szerint, mint végeredményben is szétrombolta.

A francia parlament legutóbbi vitái és határozatai bebizonyították, hogy Franciaország a német előterjesztések ellenére is el van tökélve, hogy véglegesen életbeléptesse a Szovjetunióval kötött szerződését. Sőt egy diplomáciai megbeszélésből kiderült, hogy Franciaország már most is saját magára nézve kötelezőnek tartja az általa 1935. május 2-án aláírt egyezményt. Az európai politikának ilyen fejleményével szemben a német birodalmi kormány nem teheti meg és nem akarja, hogy a német nép rábízott érdekeit elhanyagolja, vagy feláldozza, és ennélfogva nem maradhat tétlen.
A legutóbbi évek tárgyalásai során a német birodalmi kormány folyton hangoztatta, hogy mindazon kötelezettségeket, amelyek a rajnai szerződésből reá hárulnak, mindaddig betartja és teljesíti, amíg a többi szerződéses fél szintén kész ezen szerződés betartására. Ez a természetes előfeltétel azonban már nem létezik, mert Franciaország nem teljesítette azt többé. Franciaország a Németország által tett barátságos ajánlatait és békebiztosításait minduntalan visszautasította, most pedig a rajnai szerződés megsértésével válaszol, és egy kizárólag Németország ellen irányuló katonai egyezményt kötött a Szovjetunióval. A locarnoi Rajna-szerződés evvel elvesztette belső értelmét és gyakorlatilag megszűnt létezni. Németország ezért szintén arra az álláspontra helyezkedik, hogy a megszűnt szerződés többé nem köti. A német kormány ilyen körülmények között kénytelen számot vetni az új helyzettel, amelyet az egyezmény megkötése teremtett. Ez a helyzet annál súlyosabb, mert a francia-szovjet egyezmény kiegészítéséért Csehország és a Szovjet szövetség között ugyanilyen párhuzamos szövetségi szerződés jött létre.

Minden népnek elemi joga, hogy gondoskodjék saját határainak biztosításáról és megóvja védelmi lehetőségeit. Ennek érdekében a német birodalmi kormány a mai nappal újból helyreállította a birodalom teljes és korlátlan szuverenitását a Rajna-vidék katonamentes övezetében.

Hogy azonban elkerülje szándékainak bárminő félremagyarázását, és hogy e rendszabály tisztán védelmi jellegét minden kétségen kívül helyezze, továbbá, hogy kifejezésre juttassa azt az örökösen fennálló óhaját, amely szerint megteremtsék Európa igazi megbékülését az egyenlő jog és egyenlő megbecsülést élvező államok között, a német birodalmi kormány késznek mutatkozik arra, hogy az alább következő javaslatok alapján újabb megállapodásokra lépjen az európai békebiztosítás rendszerének felállítása érdekében.

1. A német birodalmi kormány késznek mutatkozik Franciaországgal és Belgiummal kölcsönösen létesítendő, katonaságtól mentesített terület tárgyában azonnal tárgyalásokat kezdeni, és előre is hozzájárul, a teljes egyenlőség feltételezése mellett, bármilyen széles körű ilyen irányú javaslathoz.
2. A német birodalmi kormány javasolja, hogy Németország, Franciaországgal és Belgiummal, a nyugati határok sérthetetlensége és érintetlensége érdekében, megnemtámadási szerződést kössön, és hajlandó ennek a szerződésnek az érvényét 25 esztendőben megállapítani.
3. A német birodalmi kormány kívánja, hogy Angliát és Olaszországot hívják meg, hogy mint garantáló hatalmak, aláírják ezt a megnemtámadási szerződést.
4. Ha a németalföldi királyi kormány kívánja, és ha a többi szerződő fél is célszerűnek tartja, a német birodalmi kormány hozzájárul ahhoz, hogy Németalföldet is bevonják ebbe a szerződéses rendszerbe.
5. A német birodalmi kormány hajlandó a biztonsági megállapodások további megerősítése céljából a nyugati hatalmakkal légügyi egyezményt kötni, amely egyezmény alkalmas lenne arra, hogy önműködőleg és hatásosan elhárítsa a hirtelen légitámadások veszélyét.
6. A német birodalmi kormány megismétli azt az ajánlatát, hogy a

Németországgal keleten határos államokkal, amint Lengyelországgal már megtörtént, megnemtámadási szerződéseket kössön. Miután a litván kormány az utóbbi időben a Memel-vidék tekintetében elfoglalt magatartását bizonyos mértékben megváltoztatta, Németország azt a fenntartását, amelyet annak idején Litvániával szemben alkalmaznia kellett, visszavonja, és azzal a feltétellel, hogy hatékonyan kiépíti a Memel-vidék garantált önkormányzatát, hajlandó Litvániával is ilyen megnemtámadási szerződést kötni.

7. Németországnak most végül elért egyenjogúsága és az egész német birodalmi területen helyreállított teljes szuverenitás után, a német birodalmi kormány megszűntnek tekinti a fő okot, amely őt annak idején a Népszövetségből való kilépésre bírta, s ezért a német birodalmi kormány hajlandó újból belépni a Népszövetségbe, kifejezi azonban azt a reményét, hogy belátható időn belül, megfelelő tárgyalások útján tisztázzák a gyarmatügyi egyenjogúság kérdését, valamint a népszövetségi alapokmánynak alapjául szolgáló versailles-i szerződéstől való szétválasztásnak kérdését is.

Német birodalmi képviselők!

Ebben a történelmi órában, amikor a birodalom nyugati tartományaiban a német csapatok újból bevonulnak jövendő új békebeli helyőrségeikbe, egyesítsen mindnyájunkat két szent benső fogadalom:

Először fogadjuk, hogy népünk becsületének helyreállításában semmiféle erőszak elől meg nem hátrálunk, és inkább elviseljük a legsúlyosabb ínséget, minthogy valaha is megalkudjunk, és

másodszor megfogadjuk, hogy most fogunk csak igazán síkraszállani az Európa népei közti megértés és különösen nyugati nemzeteinkkel és szomszédainkkal való megbékélés érdekében!

Az hiszem, hogy három év után a mai nappal lezártnak tekinthetem a német egyenjogúságért vívott harcot. Azt hiszem azonban, hogy ezzel megszűnt az első oka annak, amiért annak idején visszavonultunk az európai egyetemleges együttműködéstől. Ha tehát most újból hajlandók vagyunk visszatérni ehhez az együttműködéshez, ezt azzal az őszinte kívánsággal tesszük, hogy talán ezek az előzmények és az elmúlt évekre vetett visszapillantás előmozdítja majd más európai népeknél is a megértést ez iránt az együttműködés iránt.

Németországnak Európában nincsenek területi követelései. Mindenekelőtt jól tudjuk, hogy Európában nem lehet háború útján mindazokat a feszültségeket megoldani, amelyek helytelen területi rendelkezésekből, vagy onnan erednek, hogy a népesedés nincsen arányban a rendelkezésre álló területtel. Reméljük azonban, hogy az emberi belátás hozzájárul a fennálló állapotok bajainak enyhítéséhez és ahhoz, hogy lassú evolúciós fejlődés útján, békés együttműködésben megszűnjön a feszültség. A mai napon különösképpen érzem annak szükségességét, hogy méltányoljam az ismét visszaszerzett német becsület és szabadság tényéből eredő kötelezettségek jelentőségét. Ezek a kötelezettségek nemcsak a saját népünkkel szemben állanak fenn, hanem a többi európai állammal szemben is.

Így a mai napon és ezen a helyen ismét az európai államférfiak emlékezetébe akarom idézni azokat a gondolatokat, amelyeket legutóbbi beszédem 13 pontjában kifejezésre juttattam, hangsúlyozva, hogy mi németek mindent meg akarunk tenni, ami e reális eszmék megvalósításának érdekében lehetséges és szükséges.

Párthíveim! Három év óta állok a német birodalom és ezzel a nép kormányának élén. A gondviselés jóvoltából e három év alatt hatalmas eredményeket értünk el a német haza érdekében. Nemzeti, politikai és gazdasági életünk minden terén megjavítottuk helyzetünket. De a mai napon őszintén bevallom, hogy a három év alatt sok gond súlyosodon rám és sok álmatlan éjszaka és munkában eltöltött nap múlt el. Mindez csak úgy volt lehetséges, hogy sohasem éreztem magamat népem diktátorának, hanem mindig azt éreztem, hogy a német nép vezére és ezzel egyben meghatalmazottja vagyok. Tizennégy esztendőn keresztül küzdöttem azért, hogy a német nép magáévá tegye eszméimet, és a német nép tiszteletreméltó tábornagyának bizalmából a német nép ügyeinek élére kerültem. Ez időponttól kezdve abból a boldog tudatból merítettem minden erőmet, hogy, mint férfi és mint vezér, szétválaszthatatlanul összeforrtam népemmel. Nem zárhatom le a népem becsületéért és szabadságáért vívott történelmi korszakot anélkül, hogy ne

kérjem a német népet, adja meg nekem és ezzel valamennyi munka- és harcostársamnak utólagos beleegyezését mindahhoz, amit az elmúlt években látszólag önhatalmú elhatározásokkal és kemény rendszabályokkal megvalósítottunk, és amit súlyos áldozatként a népre róttunk.

Éppen ezért elhatároztam, hogy a mai napon feloszlatom a német birodalmi gyűlést. A feloszlatás azért történik, hogy a német népnek alkalmat nyújtsak az általam és munkatársaim által folytatott vezetés felőli véleménynyilvánításra. Ebben a három esztendőben Németország újból visszaszerezte becsületét, visszanyerte hitét, legyőzte legnagyobb gazdasági ínségét, és végre egy új kulturális felépítéshez hozzáfogott.

Saját lelkiismeretem és Istenem előtt ezt bátran állíthatom. Arra kérem a német népet, erősítsen meg hitemben, és akaratának erejével továbbra is adjon erőt, hogy mindenkor bátran síkraszálljak becsületéért és szabadságáért, és gondoskodjam gazdasági jólétéről, különösen pedig, hogy erre az erőre támaszkodjam az igazi békéért vívott harcomban.

DANZIGI BESZÉDE

1939. szeptember 19-én

Körzetvezetőim!
Kedves danzigi Néptársaim és Néptársnőim!
Ezt a pillanatot nemcsak Önök, hanem az egész német nép mély megilletődéssel éli át. Tisztában vagyok ennek az órának fontosságával. Először lépek arra a földre, amelyet a német telepesek fél évezreddel előbb vettek már birtokukba, mielőtt az első fehérek a mai New York államban letelepedtek volna. Egy fél évezreddel hosszabb ideig volt német és maradt német ez a föld. És mindenki meg lehet győződve arról, hogy továbbra is német marad!

A sorsban, melyben ennek a városnak és ennek a szép országnak része volt, egész Németország osztozott. A világháború, e minden idők legesztelenebb harca, ezt az országot és ezt a várost is áldozatává tette — a világháború, melynek nem voltak nyertesei, csak vesztesei, amelynek befejeztével mindenkinek az volt a meggyőződése, hogy hasonló szerencsétlenségnek többé előfordulnia nem szabad, és ezt — sajnos, úgy látszik — éppen azok felejtették el, akik a népeknek e nagy mészárlásában már akkor is a főuszítók és főérdekeltek voltak. Amikor e véres birkózás véget ért, amelyben Németország minden háborús cél nélkül vett részt, az emberiség számára olyan békét akartak biztosítani, amellyel az igazság ismét helyreálljon, és ezzel minden szükség véglegesen megszűnjék. Versailles adta nemzetünknek ezt a békét, de nem szabad tárgyalás, hanem durván ráerőszakolt diktátum alapján.

E béke alkotói ebben látták a német nép romlását. Talán sokan azt hitték, hogy ezzel a békével a nélkülözések véget érnek, pedig az csak új bonyodalmak kezdetét jelentette.
De egyben tévedtek az akkori háborús uszítók és azok, akik a háborút befejezték: egyetlen problémát sem oldott meg ez a diktátum, de számtalant teremtett. Csak idő kérdése volt, hogy a letiport német nemzet magához térjen, hogy maga oldja meg azokat a problémákat, amelyeket ráerőszakoltak.

A legfontosabb kérdéseket akkor egyáltalán nem vették észre. Azt a tényt ugyanis, hogy léteznek nemzetek, akár tetszik ez egyik-másik brit háborús uszítónak, akár nem. Elvégre 82 millió német egyesül ebben az élettérben. Ez a 82 millió német élni akar és élni fog. Még akkor is, ha ez ismét ellenére lenne ezeknek az uszítóknak.

A versailles-i béke a legnagyobb igazságtalanságot hozta Németországra. Ha valamely ország államférfia ma azt képzeli, hogy szabad megállapítania, hogy nem bízhat a német államférfiak és a német nép szavában, akkor ezzel szemben nekünk, németeknek is megvan a jogunk, hogy kijelentsük, miszerint egyáltalán nem

hiszünk azoknak a biztosítékaiban, akik annak idején olyan irgalmatlanul megszegték ünnepélyes fogadalmaikat.
Versailles igazságtalanságairól egyáltalán nem akarok beszélni — a népek életében talán nem is az igazságtalanság a legrosszabb, hanem mindenekelőtt az értelmetlenség, az esztelenség és a butaság, amelyekkel annak idején egy olyan békét kényszerítettek a világra, amely egyszerűen számításon kívül hagyott minden történelmi és gazdasági, minden népi és politikai adottságot. Olyan rendelkezéseket hoztak annak idején, hogy kételkednünk kell abban, hogy azok az emberek, akik azokat elkövették, valóban észnél voltak. Az európai országok történelmi fejlődésének minden ismerete nélkül, minden gazdasági hozzáértés nélkül dúltak keresztül-kasul Európában, államokat téptek szét, vidékeket osztottak fel, népeket igáztak le, ősi kultúrákat romboltak szét ezek az emberek.

Ez a danzigi föld is ennek az esztelenségnek egyik áldozata, a lengyel állam pedig, mint olyan, ennek az értelmetlenségnek az eredménye volt! Azt az áldozatot, amelyet Németországnak ezért a lengyel államért hoznia kellett, a világ talán nem is ismeri eléggé. Mert ezt az egyet le kell szögeznem: mindazok a területek, amelyeket Lengyelország annak idején bekebelezett, fejlődésüket kizárólag német akaraterőnek, német szorgalomnak és német alkotóerőnek köszönhetik. Hogy akkor több mint egy tartományt szakítottak ki a Német Birodalomból és azt ennek az új lengyel államnak ítélték, népi követelményekkel indokolták. Emellett a későbbi szavazás mindenütt azt igazolta, hogy ezen tartományokban senki sem vágyott ebbe a lengyel államba kerülni. Lengyelország, mely létét számtalan német ezred véráldozatának köszönhette, ősi német települések, elsősorban pedig minden észszerűség és minden gazdasági lehetőség terhére terjeszkedett.

Az utolsó húsz esztendő folyamán világosan bebizonyosodott, a lengyel, aki nem volt alapítója ennek a kultúrának, még arra sem volt képes, hogy azt fenntartsa. Újból igazolást nyert, hogy csak az tud egy tényleges kultúrszínvonalat megtartani, aki maga is kulturális alkotóerővel rendelkezik. További ötvenéves lengyel uralom elég lett volna ahhoz, hogy ezek a területek, melyeket a német nép szorgalommal és buzgósággal nagy nehezen megszabadított a barbárságtól, a barbárságba ismét visszasüllyedjenek. Ma már mindenütt mutatkoznak a visszafejlődés és pusztulás nyomai.

Maga Lengyelország nemzetiségi állam volt. Olyat alkottak benne, amit a régi osztrák államnak bűnéül róttak fel. Lengyelország sohasem volt népképviseleti állam. Egy egész vékony, sorvadásra ítélt felsőbb réteg uralkodott diktatórikusán nemcsak az idegen nemzetiségeken, hanem az úgynevezett saját népe felett is. Az erőszak állama volt ez, amelyet a rendőrség gumibotjaival és a katonasággal kormányoztak. A németek sorsa rettenetes volt ebben az államban. Amellett nagy különbség az, hogy egy kevés kulturális jelentőséggel bíró népet ér az a balsors, hogy egy magasabb kultúrájú nép uralma alá kerül, vagy hogy egy magas kultúrával rendelkező népet éri az a tragikus sors, hogy egy kultúrfejlettség nélküli nép erőszakoskodjék felette. Mert ebben az értéktelenebb népben az alacsonyabbrendűségnek minden elképzelhető érzete kifejlődik és szembehelyezkedik a magasabb kultúrát képviselő néppel. Ez esetben az elnyomott néppel borzalmasan és barbár módon fognak bánni. A németek idestova húsz éven át voltak áldozatai ennek a sorsnak.

Nem szükséges, hogy a németek sorsát itt részletesen vázoljam. Mindenekfelett tragikus és fájdalmas volt. Ennek dacára, mint mindenütt, itt is megkíséreltem, hogy megoldást találjak, amely alkalmas kiúthoz vezethetett volna. Azon fáradoztam, hogy a Birodalomnak nyugaton és délen végleges határokat vonjak és ezzel egyik területet a másik után vonjam ki a politikai bizonytalanságból, és hogy ott a jövőben a békét biztosítsam. És igyekeztem, hogy itt keleten is elérjem ugyanezt. Abban az időben Lengyelországban egy tagadhatatlanul reálisan gondolkozó, tetterős férfi uralkodott. Sikerült Pilsudski marsallal megegyeznem, amely megegyezésnek a két nép közötti békés megértés útját kellett volna egyengetnie, s amely megegyezés arra irányult, hogy a versailles-i szerződés teljes figyelembevétele nélkül, egy észszerű, elviselhető együttélés alapját biztosítsa.

Amíg a marsall élt, úgy látszott, hogy talán ez a kísérlet hozzá fog járulni a helyzet feszültségének levezetéséhez. Nyomban azonban az ő halála után a németség ellen újból egy még keményebb harc kezdődött. Ez a harc, amely ezerféle formában jelentkezett, növekvő mértékben tette sivárrá és keserűvé a két nép között lévő kapcsolatokat. Nagyon nehéz volt sokáig türelemmel nézni, hogy egy országban, amely már magában véve a legnagyobb igazságtalanságot jelentette Németországnak, a német kisebbséget a szó szoros értelmében barbár módon üldözték. A világ, mely egyébként könnyeket hullat, ha a Német Birodalomból egy alig néhány évtizede bevándorolt lengyel zsidót kiutasítanak, azoknak a millióknak szenvedéseivel szemben, akiknek a versailles-i diktátum rendelkezései szerint őshazájukat el kellett hagyniuk, teljesen süket és néma maradt. Mert itt csak németekről volt szó! Azonban a legnyomasztóbb és legfelháborítóbb emellett az volt, hogy mindezt egy olyan államtól kellett eltűrnünk, amelyik mélyen alattunk állott. Mert végül Németország mégis csak nagyhatalom volt, még ha néhány őrült azt gondolta is, hogy egy nagy nemzet életjogát egy esztelen szerződéssel vagy diktátummal meg lehet semmisíteni. Vajon sokáig nézhette-e nyugodtan egy olyan nagyhatalom, mint Németország, hogy egy mélyen alatta álló nép és egy mélyen alatta álló állam a németeket üldözi! Két körülmény volt különösen elviselhetetlen:

1. Egy német várost, amelynek német jellegét senki sem vitathatta el, nemcsak abban akadályozták meg, hogy megtalálja útját vissza a Birodalomhoz, hanem megkísérelték, hogy ezerféleképpen, tervszerűen végre ellengyelesítsék, és
2. egy, a Német Birodalomtól elszakított tartomány forgalmát a közöttük elterülő lengyel állam minden elképzelhető zaklatásától, illetőleg kegyétől tették függővé.

A világ egyetlen állama sem lett volna hajlandó ezt az állapotot annyi ideig tűrni, mint Németország! Nem tudom, mit szólt volna vajon Anglia egy hasonló, az ő kárára történő békemegoldáshoz, vagy hogyan fogadták volna azt Franciaországban vagy akár Amerikában.

Megkíséreltem, hogy ennek a problémának elviselhető megoldásához utat találjak. Ezeket a kísérleteket szóbeli ajánlat alakjában a lengyel kormányhatalommal közöltem. Önök, Néptársaim, ismerik ezeket az ajánlatokat, amelyek a mértékletesség határain túlmentek.
Azon igyekeztem, hogy megfelelő megoldást találjak a mi kívánságunk — Kelet-Poroszországot a Birodalommal újból összeköttetésbe helyezni — és a lengyel kívánság — a tengerhez vezető út megtartása — között. Megpróbáltam szintézist keresni Danzig német jellege és a Német Birodalomhoz való visszatérésének akarata, valamint a lengyel gazdasági követelések között. Azt hiszem, nyugodtan mondhatom, hogy akkor több mint szerény voltam. Voltak pillanatok, amikor magam is gondterhelten, töprengve kérdeztem, vajon tudom-e viselni népem előtt a felelősséget, amiért a lengyel kormánynak ilyen ajánlatot tettem. Így cselekedtem, mert úgy a német, mint a lengyel népet meg akartam kímélni a háborús bonyodalmak keserveitől.

Ezt az ajánlatot idén tavasszal a legkifejezettebb formában megismételtem. Danzignak vissza kellett volna kerülni a Német Birodalomba. Kelet-Poroszországba — természetesen a mi költségünkön — egy exterritoriális utat kellett volna építeni.
Ezzel szemben Lengyelország szabad kikötői jogokat nyert volna Danzigban és kiutat a tengerhez.
Mindezekért kész voltam a számunkra egyébként tarthatatlan határszéli állapotokat még garantálni is, végül beleegyeztem abba, hogy Lengyelország részt vegyen Szlovákia biztosításában.
Nem tudom, milyen lelkiállapotban volt a lengyel kormány akkor, amidőn ezeket a javaslatokat elutasította?! Tudom azonban, hogy sok millió német sóhajtott akkor fel, mert ők is azon az állásponton voltak, hogy ezzel az ajánlattal tulajdonképpen túl messze mentem.

Lengyelország az első mozgósítási paranccsal válaszolt. Egyidejűleg megindult a vad terror. Az akkori lengyel külügyminiszterhez intézett kérésemet, hogy a kérdések ismételt megbeszélése céljából engem Berlinben felkeressen,

elutasították. A külügyminiszter Berlin helyett Londonba utazott!
Hétről hétre, hónapról hónapra folytatódtak. Az egyre erősbödő fenyegetések, amelyek már egy kis állam számára is szinte elviselhetetlenek lettek volna, egy nagyhatalom számára azonban tarthatatlanok voltak. Lengyel folyóiratokban olvashattuk, hogy egyáltalán nem a danzigi kérdés a fontos, hanem Kelet-Poroszország problémája, amelyet Lengyelország rövid idő alatt be kell, hogy kebelezzen. Ez az állapot napról napra rosszabbodott. Más lengyel lapok már arról írtak, hogy Kelet-Poroszország sem oldja meg a kérdést, mert Pomerániát is okvetlenül Lengyelországhoz kell csatolni. Végül kérdésessé vált, hogy egyáltalán megelégszenek-e az Oderával, mint határral, és, hogy Lengyelország természetes határa ne az Elba legyen-e? Még az is gondot okozott, hogy hadseregünket Berlin előtt vagy Berlin után szórják-e szét. Egy lengyel tábornok, aki ma szégyenteljesen cserbenhagyta hadseregét, úgy beszélt, hogy Németországot és a német hadsereget szét fogja aprítani.

Ezzel párhuzamosan megkezdődött német néptársaink szenvedése. Tízezreket hurcoltak el, kínoztak meg és gyilkoltak le a legborzalmasabb módon. Szadista bestiák szabadon engedték velük szemben perverz ösztöneiket és ez a jámbor demokratikus világ mindezeket egyetlen szemrebbenés nélkül nézte végig.
Feltettem magamnak tehát a kérdést: ki vakíthatta el ennyire Lengyelországot? Tényleg azt hitték ott, hogy a német nemzet egy ilyen nevetséges államtól mindezt örökké tűrni fogja? Úgy látszik mégis hitték mindezt, mert egy bizonyos helyről ennek a lehetőségét ecsetelték a lengyeleknek, arról a bizonyos helyről, ahol a háborús fő uszítók nemcsak az utolsó évtizedekben, hanem az utolsó évszázadok alatt is ültek, és ahol ma is ülnek.
Ott arról beszéltek, hogy Németország, mint nagyhatalom egyáltalán nem jöhet számításba. Ugyanott azt is bebeszélték a lengyeleknek, hogy minden további nélkül képesek lesznek Németországgal szemben ellenállást tanúsítani, sőt egy lépéssel még tovább is mentek, amennyiben biztosítékot nyújtottak arra, hogy ha Lengyelország saját erejéből nem tudna kellő ellenállást kifejteni, mindenkor számíthat a többiek segítségére.

Ott adták ki azt a bizonyos hírhedt garanciát, amely a háború megindításának, vagy meg nem indításának jogát egy nagyzási hóbortban szenvedő kisállam kezébe tette le.
Természetesen ezeknek a háborús uszítóknak Lengyelország is csak egy eszköz volt a cél érdekében! Ma már egészen nyugodtan megmondják, hogy ebben a háborúban nem Lengyelország létéről van szó, hanem a német kormányzat eltávolításáról!

Mindig óvakodtam ezektől. Önök, német Néptársaim emlékeznek még saarbrückeni és wilhelmshaveni beszédeimre. Ezekben a beszédeimben utaltam azokra a veszedelmekre, amelyek azon alapszanak, hogy abban az országban minden további nélkül felállhatnak emberek és anélkül, hogy az kellemetlen volna számukra, a háborút, mint szükségességet hirdethetik, mint ahogy ezt Churchill, Eden, Duff-Cooper urak és mások tették. Utaltam arra, hogy ez különösen milyen veszedelmes egy olyan országban, ahol sohasem lehet biztosan tudni, hogy ezek az emberek nem kerülnek-e rövid idő múlva kormányra.

Erre azt a választ kaptam, hogy ez nem fog soha bekövetkezni. Tudomásom szerint most kormányon ölnek! Tehát bekövetkezett az, amit annak idején előre megjósoltam.
Már akkor óvtam a német nemzetet ezektől az emberektől, de ugyanakkor semmi kétséget sem hagytam aziránt, hogy Németország sem fenyegetésükre, sem erőszakukkal szemben, semmi körülmények között sem fogja magát megadni. Annak idején ezt a kijelentésemet a legkeményebben támadták. Mert ezekben a demokráciákban lassacskán egy bizonyos gyakorlat alakult ki: a demokrata államokban szabad a háborúra uszítani, ott szabad idegen kormányokat és államfőket támadni, rágalmazni, gyalázni és bepiszkolni — mert hiszen ott sajtó- és szólásszabadság van! A parancsuralmi államokban azonban nem szabad ezek ellen védekezni — mert ott fegyelem uralkodik! Ilyenformán csak a fegyelmezetlen államoknak szabad háborúra uszítaniok, ezzel szemben a fegyelmezett államoknak tilos erre méltó feleletet adni.

Ez odavezetne a gyakorlatban, hogy a fegyelmezetlen államokban háborúra uszítják

a népet, mialatt a fegyelmezett államokban a népnek sejtelme sincsen arról, ami körülötte történik. Éppen ezért elhatároztam, hogy végre felvilágosítom a német népet ennek a lelkiismeretlen társaságnak a működéséről, hogy a népet olyan védelmi állásba helyezzem, amelyet szükségesnek tartottam ahhoz, hogy azt egy szép napon meglepetés ne érje.

Mire a szeptember elérkezett, a helyzet tarthatatlanná vált. Önök ismerik ezeknek az augusztusi napoknak fejleményeit: hiszem mindazonáltal, hogy ezekben az utolsó napokban lehetséges lett volna a brit garancia és a háború apostolainak uszítása nélkül megértésre találni.
Egy alkalmas pillanatban maga Anglia is megkísérelte, hogy Lengyelországot velünk, közvetlen tárgyalások céljából összehozza. Én kész voltam erre! Természetesen, akik nem jöttek, azok a lengyelek voltak. Kormányommal együtt két napra Berlinbe mentem és vártam és vártam. Ezalatt új javaslatot dolgoztam ki. Ezt önök ismerik! Ezt a javaslatot még az első este tudattam a brit nagykövettel. Mondatról mondatra felolvasták azt neki, ezenkívül külügyminiszterem még további magyarázatokat fűzött ahhoz. Eljött a következő nap és nem történt semmi, a lengyel általános mozgósításon, a megújuló terrorcselekményeken és a birodalmi területek elleni végnélküli támadásokon kívül — semmi!

A nemzetek életében sem szabad a türelmet mindig gyengeséggel összetéveszteni. Évekig néztem végnélküli türelemmel ezeket a folytatólagos kihívásokat. Hogy ezalatt az idő alatt magam is mennyit és milyen gyakran szenvedtem, azt kevesen tudják. Mert alig múlt el egy hónap, sőt alig egy hét, hogy ne jött volna hozzám legalább egy küldöttség erről a vidékről, amely a németség elviselhetetlen helyzetét ecsetelte előttem és újból és újból arra kért, hogy avatkozzam végre bele a dolgokba. Ismételten arra kértem őket, legyenek még tovább türelemmel. Így ment ez évről évre.

Azonban az utóbbi időben figyelmeztettem őket, hogy egyszer ennek vége lesz, aztán bosszú hónapok várakozása és mindig újabb ajánlatok után, végül elhatároztam, ahogy azt a birodalmi gyűlésen kijelentettem, hogy Lengyelországgal azon a nyelven fogok beszélni, amelyről Lengyelország azt hitte, hogy velünk beszélhet, azon a nyelven, mely egyedül alkalmas arra, hogy vele beszélni lehessen.

A békét azonban még ebben a pillanatban is meg lehetett volna menteni. A baráti Olaszország, a Duce közbelépett és közvetítő javaslatot tett. Franciaország egyetértett ezzel és én is beleegyezésemet adtam ehhez. Anglia azonban ezt az ajánlatot is elutasította és úgy vélte, hogy ehelyett Németországot egy lehetetlen követeléseket tartalmazó kétórás ultimátum elé állíthatja.

Egyben azonban csalódtak az angolok! Egykor, az 1918. novemberi Németországban olyan kormánnyal állottak szemben, melyet ők tartottak ki és úgy látszik, a mai kormányrendszert összetévesztették ezzel az általuk kitartott kormánnyal, és a mai német nemzetet összetévesztették az egykor félrevezetett és elvakított német néppel. Németországot azonban többé nem lehet ultimátum elé állítani, ezt jegyezzék meg maguknak Londonban! Az utóbbi hat esztendő alatt olyan államok részéről, mint amilyen Lengyelország is volt, hallatlan dolgokat kellett eltűrnünk. Ennek dacára mi nem küldtünk soha ultimátumot. Ha Lengyelország ma a háborút választotta, úgy ezt azért tette, mert mások ebbe belelovalták, azok, akik azt hiszik, hogy ebben a háborúban talán megcsinálhatják életük legnagyobb világpolitikai és financiális üzletét. Ez azonban nemcsak, hogy nem lesz legnagyobb üzletük, hanem életük legnagyobb csalódását fogja hozni!

Lengyelország a harcot választotta és most azt meg is kapta! Könnyű szívvel választotta ezt a harcot, mivel bizonyos nyugati államférfiak biztosították őket arról, hogy csalhatatlan bizonyítékok birtokában vannak a német hadsereg értéktelenségét, rossz felszerelését, a csapat elégtelen erkölcsét, a Birodalom belsejében uralkodó nyomott hangulatot és a német nép és vezetői között állítólag fennálló ellentétet illetőleg. Bebeszélték a lengyeleknek, hogy nemcsak ellenállást lesz könnyű tanúsítaniuk, de könnyen visszavethetik csapatainkat is. Hála a tanácsadó nyugati vezérkari tiszteknek, erre építette

Lengyelország – úgy látszik – egész haditervét!
Azóta már eltelt 18 nap. Aligha mondhatja el valaki a történelemben nagyobb joggal azt, hogy az ellenséget mindenestül, teljesen megsemmisítette.

Mialatt én itt Önökhöz beszélek, csapataink széles vonalban állanak Lemberg és Brest között és attól északra. Tegnap délután óta a kutnói szétvert lengyel hadsereg végtelen oszlopai vonulnak a hadifogság felé.
Tegnap reggel 20 000, este 50 000, ma délelőtt pedig 70 000 fogoly volt. Nem tudom, milyen nagy a számuk most, azonban tudom azt, hogy a lengyel hadseregnek azon csapatai, melyek ettől a vonaltól nyugatra állanak, néhány napon belül megadják magukat, leteszik a fegyvert, vagy elpusztulnak.
Hálás szívvel gondolunk e pillanatban katonáinkra. Azokat a zseniális államférfiakat, akik olyan jól voltak értesülve a Német Birodalom állapotáról, a német véderő most aztán a szükséges szemléltető oktatásban részesítette.

Rydz-Smigly marsall tévedett az irányban. Berlin helyett Csernowitzban kötött ki egész kormányával és mindazokkal együtt, akik a lengyel nemzetet félrevezették, és ebbe az őrültségbe belehajszolták.
A német katona szárazon, vízen és a levegőben egyaránt megtette kötelességét, és a legnagyobb mértékben meghozta áldozatát.

A mi német gyalogságunk ismét bebizonyította, hogy összehasonlíthatatlanul tökéletes. Bátorságát, merészségét és tudását, bár gyakran kétségbe vonták, elérni még sohasem tudták. Gépesített egységeink új fegyverei a legteljesebb mértékben beváltak. Tengerészeink csodálatra méltóan teljesítik kötelességüket. És mindezek felett őrzi a német légierő a német teret. Azok, akik arról álmodoztak, hogy Németországot összetiporják, akik a német városokat romhalmazzá és hamuvá akarták tenni, nagyon elcsendesedtek, mert nagyon jól tudják, hogy minden német városra dobott bombáért 5-öt vagy akár 10-et kapnak. De ne tegyenek úgy, mintha csupán humanitásból nem akarnák a háborúnak ezt a módszerét választani. Ez nem emberiesség, hanem a következményektől való félelem!

Legyünk ebben a pillanatban a lengyel katonával szemben is igazságosak. A lengyel sok helyen vitézül verekedett. Altisztjeik kétségbeesetten erőlködtek, a vezető tisztek intelligenciája kevés volt, a magasabb hadvezetőség minden kritikán aluli, szervezete pedig tipikus lengyel volt.
E pillanatban 300 000 lengyel katona van német hadifogságban. Közel 2 000 tiszt és számos tábornok osztozik sorsukban.

Azonban azt is meg kell említenem, hogy az általunk elismert bátorság mellett a legaljasabb cselekedetek, melyek az utolsó századokban bárhol elkövetett cselekedeteket felülmúlták, őket terhelik. Olyan dolgok ezek, amilyeneket nekem, mint a világháború katonájának, aki csak nyugaton harcoltam, sohasem volt alkalmam látni. Ezer és ezer leémszárolt német, állati módon leöldösött asszonyok, lányok és gyermekek, számtalan német katona és tiszt, akik sebesülten kerültek az ellenség kezei közé, megcsonkíttatott, bestiálisán feldarabolták őket és kiszúrták a szemeiket. És ami a legrosszabb, a lengyel kormány, saját rádióján keresztül nyíltan beismerte, hogy a repülőgépekből kiugró katonákat gyáván leöldösték. Voltak olyan pillanatok, hogy az embernek meg kellett önmagát kérdeznie: ilyen körülmények között állítsunk-e fel még magunknak korlátozásokat? Nem tudok arról, hogy valamelyik demokratikus államférfi vette volna magának a fáradságot, hogy ez ellen a barbarizmus ellen tiltakozzék. A német légi haderőnek azt a parancsot adtam, hogy ezt a háborút emberségesen vezesse, ami azt jelenti, hogy csak harcoló csapatok ellen harcoljon. A lengyel hadvezetőség és kormány a civil lakosságnak azt a parancsot adta, hogy vegyen részt ebben a háborúban, mint orvtámadó a háttérből.

Nagyon nehéz volt ilyen körülmények között uralkodni magunkon, és szeretném itt hangsúlyozni: senki se higgye a demokratikus államokban, hogy ennek örökké így kell lenni. Ha másképpen akarják, úgy kaphatják másképpen! Itt is véget érhet a türelmem!

Dacára ennek az alattomos hadviselési módnak, amelyhez fogható az utolsó évtizedek folyamán nem volt, hadseregeink ezzel az ellenséggel villámgyorsan

végeztek. Pár nappal ezelőtt egy angol újság azt írta, hogy egy vezérezredest állásától felmentettem, mivel én egy villámháborúval számoltam és keserű csalódást ért, hadműveleteink lassúsága miatt. Ez a cikk úgy látszik ugyanattól a hadművésztől ered, aki a lengyeleknek hadseregeik felállítására stratégiai tanácsokat adott.

Ezek szerint kerek 18 nap alatt tönkrevertük Lengyelországot és ezzel megteremtettük a jelenlegi állapotot, amely talán módot fog adni arra, hogy nyugodtan és tárgyilagosan beszélhessünk ennek a nemzetnek egykori képviselőivel.

Eközben Oroszország is szükségét látta annak, hogy a fehérorosz és ukrán népcsoportok érdekeinek védelmében bevonuljon Lengyelországba, És most megéljük, hogy Angliában és Franciaországban ebben a német-orosz együttműködésben rettentő bűnt látnak. Egy angol ezzel kapcsolatban a következőket írja: „Ez egy közönséges hitszegés!" Ezt aztán az angoloknak igazán tudniuk kell. Azt hiszem, abban látják az angolok a hitszegést, hogy nem sikerült az a kísérlet, amelyet a demokrata Anglia tett a bolsevista Oroszországgal való együtt haladásra, míg fordítva, az a kísérlet, amelyet a nemzetiszocialista Németország a bolsevista Oroszországgal való együttműködés érdekében tett, sikerült. Szeretnék itt mindjárt egy magyarázattal szolgálni: Oroszország az marad, ami eddig volt, és Németország is ugyanúgy. Egyben azonban mind a két kormány egészen bizonyosan egyetért: sem az orosz, sem a német kormány nem hajlandó egyetlen embert sem áldozni a nyugati demokratikus államok érdekében.

Mindkét állam és mindkét nép számára elég volt a négy háborús év tanulsága. Azóta nagyon jól tudjuk, hogy felváltva, hol az egyik, hol a másik népnek jutna az a szerencse, hogy a nyugati demokráciák eszméiért feláldozza magát. Mind a két állam és mind a két nép nagyon szépen köszöni ezt a lehetőséget. Úgy gondoljuk, hogy ezentúl érdekeinket inkább magunk fogjuk képviselni és úgy találtuk, hogy akkor képviselhetjük azokat legjobban, ha Európa két legnagyobb nemzete és állama egymást megérti.

Ez annál is könnyebb, mert hiszen a német külpolitika végnélküli célkitűzéseiről szóló angol megállapítás csupán hazugság. Örülök, hogy ezt a hazugságot az angol államférfiaknak a gyakorlatban megcáfolhatom.

Azok, akik állandóan azt hajtogatták, hogy Németország célja Európa meghódítása egészen az Uralig, most boldogok lehetnek, ha végre a német politikai célokat elhatárolva látják. Azt hiszem, egy háborús okkal ismét szegényebbek lettek, mert hiszen azt állították, hogy már azért is harcolniuk kellett a jelenlegi kormányzat ellen, mivel ez határtalan háborús célokat követ. Nos Uraim, Nagy-Britannia világbirodalmának urai! A német céloknak nagyon szigorú határai vannak. Mi megvitattuk Oroszországgal ezt a kérdést, hisz végtére az oroszok a legközelebbről érdekelt szomszédok. Éppen ezért örülnie kell Angliának, hogy Németország és Szovjetoroszország között megegyezés jött létre, mert hiszen ebben a megegyezésben rejlik azon lidércnyomás megszüntetésének az alapja, amely a brit államférfiakat a mai német kormányzat világhódító szándékai miatt nem hagyta aludni. Biztosan meg fogja őket nyugtatni, ha most tapasztalni fogják, hogy nem igaz az, hogy Németország Ukrajnát el akarná vagy valaha is el akarta volna foglalni. Érdekeink nagyon is körül vannak határolva. De szilárdan elhatároztuk, hogy ezen érdekeinkért minden veszélyen keresztül, mindenkivel síkra szállunk! Hogy emellett nem tűrjük azt, hogy bárki is játsszék velünk, erre a legjobb bizonyítékot az utolsó 18 nap szolgáltatta. Hogy ennek a nagy területnek állami arculata miként fog végérvényesen testet ölteni, az elsősorban ettől a két országtól függ, amelynek legfontosabb létérdekei itt vannak. Németország követelései szerények, de visszavonhatatlanok és ezeket a követeléseket akár így, akár úgy, keresztül fogjuk vinni.

Németország és Oroszország ennek az európai tűzfészeknek helyén minden körülmények között olyan helyzetet fog teremteni, amelyet majd egyszer csupán a feszültség megszüntetésének fognak tekinteni. Mármost, ha nyugaton azt állítják, hogy ennek semmi esetre sem szabad megtörténnie és mindenek felett, ha Anglia azt állítja, hogy ha szükséges, kész ez ellen egy három, öt, esetleg nyolcéves

háborúval is állást foglalni, úgy szeretnék ezzel kapcsolatban egy és mást megjegyezni:

Először is, Németország birodalmának nyugati és déli végein fájdalmas lemondással végleges határokat fogadott el, hogy azzal állandó megbékélést teremtsen. Azt hittük, hogy ez nekünk sikerülhet is, és azt hiszem, hogy sikerült volna is, ha bizonyos háborús uszítóknak nem lett volna feltétlen érdekük, hogy Európa békéjét megzavarják.
Sem Angliával, sem Franciaországgal szemben nincsenek háborús céljaim. Hasonlóképpen nincsenek a német nemzetnek sem. Amióta kormányra kerültem, azon igyekeztem, hogy éppen a volt világháborús ellenfelekkel lassanként ismét szoros, bizalmas viszonyt teremtsek. Arra törekedtem, hogy minden feszültséget, amely egykor Olaszország és Németország között fennállott, eloszlassak, és megnyugvással állapíthatom meg, hogy ez teljes mértékben sikerült. A két ország között egyre szorosabb és szívélyesebb viszony alakult ki, amely a Duce és közöttem lévő mély emberi és személyes kapcsolaton alapszik.
Azonban én tovább mentem. Arra törekedtem, hogy ugyanezt Franciaországgal is elérjem. Nyomban a Saar-kérdés elintézése után mindennemű határkiigazításról örök időkre lemondtam, nemcsak elméletben, hanem gyakorlatban is. Ezen felfogásomnak szolgálatába állítottam az egész német propagandát és ebből a problémából kivontam mindent, ami Párizsban bármely kétkedésre vagy aggodalomra adhatott volna okot.

Önök ismerik Angliának tett ajánlataimat. Csak az a nagy cél lebegett előttem, hogy a brit néppel őszinte, barátságos viszonyt érjek el. És ha ezt mind visszautasították, és ha Anglia ma azt gondolja hogy Németország ellen háborút kell viselnie, úgy ehhez a következőket fűzném:
Lengyelország abban az alakban, amelyet a versailles-i szerződés adott neki, soha többé nem fog feltámadni.
Ezért nemcsak Németország, hanem Oroszország is vállalja a felelősséget.
Ha Anglia most látszólag megváltoztatja háborús céljait, vagyis valódi háborús céljait teljes egészében felfedi, akkor ennek megfelelően fogok én is beszélni. Angliában azt mondják, hogy ez a háború természetesen Lengyelországért is folyik, ez azonban csak másodsorban döntő fontosságú; sokkal nagyobb jelentőséggel bír azonban a mai német birodalmi kormányrendszer elleni háború. Ezzel kapcsolatban ért az a megtiszteltetés, hogy engem, mint ezen kormányzati rendszer képviselőjét, külön kiemeltek. Ha ezt állítják elénk tulajdonképpeni háborús célként, akkor a londoni uraknak a következőket fogom válaszolni:

Számomra a legnagyobb megtiszteltetés, hogy ilyen módon értékelnek. Alapjában már úgy neveltem a német népet, hogy minden olyan kormány, amelyet ellenségeink feldicsérnek, méregnek tekintendő, és azt a német nép el fogja magától utasítani. Ha tehát egy német kormány Churchill, Duff Cooper, Edén urak elismerésében részesülne, akkor ezt a kormányt legfeljebb ezek az urak fizethetnék, de Németország számára elviselhetetlen lenne. Ez természetesen reánk nem vonatkozhat. Éppen ezért nagyon is dicsőséges ránk nézve, ha ezek az urak bennünket elutasítanak. Magam részéről még leszögezhetem: ha ezek az emberek dicsérnének, úgy nekem ez a legnagyobb elkeseredésre adna okot. Büszke vagyok arra, hogy támadnak!

Ha azonban azt hiszik, hogy esetleg ezzel a német népet tőlem elidegeníthetik, akkor ezt a népet éppen olyan jellemtelennek és butának tartják, mint amilyenek ők maguk!
Mindkettőben tévednek! Nem hiába nevelte az utolsó húsz esztendő folyamán a német népet a nemzetiszocializmus. Valamennyi munkatársamat egész életük folyamán csak támadás érte ellenségeink részéről, amely követőinket még jobban hozzáláncolta a nemzetiszocializmushoz és megoldhatatlan kötelékeket teremtett.

És ahogy a nemzetiszocialista párt ezt a harcot évek során át magára vette, és ahogy azt végül győzedelmesen befejezte, úgy ma a nemzetiszocialista Német Birodalom és a német nép ezt a harcot szintén vállalja. Az urak meg lehetnek győződve arról: nevetséges propagandájukkal meg egyszer nem fogják megbontani a német nép sorait. Ezek a propagandakontárok előbb hozzánk jöhetnének egy időre iskolába.

Ha népek fognak elpusztulni, úgy ez nem a német népen fog bekövetkezni, amelyik jogaiért harcol, melyik nem akarja a háborút, amelyet azonban megtámadtak. Nem, azok a népek fognak elpusztulni, amelyek lassacskán rájönnek arra, hogy mit tesznek velük vezetőik, akik lassan-lassan megértik, milyen kevés okuk volt a háborúra, mivel ez az ok csak egy egész kis kör politikai érdekében és hasznában jelentkezett.

Ha Angliában még tovább erősítgetik, hogy a háború három évig fog tartani, úgy csak azt mondhatom: sajnálom a francia katonákat. Hogy miért harcolnak, azt egészen biztosan nem tudják: csak azt tudják, hogy abban a szerencsében részesülnek, miszerint három évig harcolhatnak. Hogy eltart-e a háború három évig, az természetesen, bizonyos mértékben tőlünk is függ. De ha mégis három évig tartana, úgy a harmadik év végén éppen úgy nem hallanák tőlünk ezt a szót, hogy „megadás", mint ahogy azt a 4., 5., 6. vagy a 7. év végén sem fogják hallani.

Vegyék tudomásul az urak: az a generáció, amelyik ma Németországot vezeti, nem egy Bethmann-Hollweg generációja. Ma ismét egy Nagy Frigyes-i Németország áll előttük! A német nép ebben a harcban nem fog szétforgácsolódni, inkább mindig szilárdabb és szilárdabb lesz. Ha valamelyik nemzet szétesik, úgy azok az államok lesznek azok, amelyek egyenlőtlen elemekből állanak, vagyis a mi plutokratikus világdemokáciáink, ezek az úgynevezett világhatalmak, akik hatalmukat népek leigázásának és elnyomásának köszönhetik.

Mi nemzeti létünkért harcolunk! Nem engedjük, hogy egy ilyen korlátolt propagandakontár nekünk azt hazudozza, hogy csak a kormányzati rendszerünkről van szó. Ezen kívül képzeljék el, vannak emberek, akik azt mondják: „Egy országban uralkodik valaki, aki nekünk nem tetszik — álljunk hát ki és harcoljunk három évig frissen és vidáman! Természetesen úgyse magunk fogjuk azt folytatni, hanem addig kutatunk szerte a világban, míg találunk olyant, aki hajlandó harcolni. Mi majd szállítjuk az ágyukat, a gránátokat, a többiek pedig majd szállítják a gránátosokat, a katonákat és az embereket!"

Micsoda lelkiismeretlenség! Vajon mit mondanának rólunk, ha valaki közülünk valaha is kijelentette volna: „Nekünk nem tetszik az a kormány, amelyik jelenleg — mondjuk — Franciaországban vagy Angliában uralkodik, ezért most háborút vezetünk!" Micsoda feneketlen lelkiismeretlenség! Ezért kergetnek embereket a halálba! Egyben azonban nem kételkedhet senki: fel fogjuk emelni a felénk dobott kesztyűt, és éppen úgy fogunk küzdeni, mint ellenségeink! Anglia időközben ismét elkezdte hazugságokkal és ámításokkal a harcot, asszonyok és gyermekek ellen. Angliának van egy fegyvere, melyről azt képzeli, hogy annak védelme alatt megtámadhatatlan, ez flottája és ezért így vélekedik: „Miután bennünket ezzel a fegyverrel nem lehet megtámadni, jogunk van ezzel a fegyverrel nemcsak ellenségeink asszonyait és gyermekeit, hanem, ha szükséges, a semlegesek hozzátartozóit is megtámadni."

De ez se tévesszen meg senkit! Nagyon hamar bekövetkezhet a pillanat, hogy mi fogunk egy olyan fegyvert használni, amilyennel bennünket megtámadni nem lehet. Remélhetőleg nem fognak akkor hirtelen a humanitásról" beszélni és arról, hogy lehetetlen asszonyok és gyermekek ellen háborút viselni! Mi németek, nem is akarjuk ezt! Ez nem fér össze jellemünkkel! Ebben a háborúban is parancsot adtam arra, hogy amennyire lehetséges, kíméljék a városokat. Természetesen, ha egy had-oszlop végigvonul egy város főterén, úgy repülőink azt megtámadják, ez esetben megtörténhet, hogy sajnos azoknak más is áldozatul esik. A kímélet elvét lényegében megtartottuk. Olyan helységekben, ahol őrült vagy bűnös elemek nem tanúsítottak ellenállást, egyetlen ablak sem tört be. Krakkóban például a repülőtéren és pályaudvaron kívül, melyek katonai támpontok, egyetlen bomba sem esett a városra. Ezzel szemben azonban Varsóban, ahol a polgári lakosság háborúja minden utcában és minden házban megkezdődött, természetesen a háború az egész városra ki fog terjedni. Mi tartottuk magunkat ezekhez a szabályokhoz és szeretnénk magunkat a jövőben is hozzájuk tartani. Angliától függ, hogy a blokádot a népjogoknak megfelelő módon, vagy pedig azzal ellenkezően folytatja. Mi ehhez fogunk alkalmazkodni. Egyben azonban ne kételkedjenek: mivel az angolok

célja nem a kormányzat elleni harc, hanem a német nép és a német asszonyok és gyermekek ellen vezetett háború, részünkről a visszahatás ennek megfelelő lesz. Egy azonban mindig bizonyos: ez a Németország nem adja meg magát!

Nagyon jól tudjuk, milyen lenne ellenkező esetben Németország sorsa. King Hall úr, magas megbízói nevében közölte velünk: egy második, de sokkal kegyetlenebb versailles-i béke. Időközben közelebbi adatokra tettünk szert arra vonatkozólag, hogy mi mindent szándékoznak velünk tenni, hogy miként fogják Németországot feldarabolni, hogy hogyan szakítják majd el a délnémet országokat, hogy mit fog visszakapni Lengyelország, hogy milyen új államokat szándékoznak alapítani, végül, hogy melyik hercegnek akarnak koronát tenni a fejére stb. A német nép ezt tudomásul veszi és ennek megfelelően fog küzdeni.

Szeretném erről a helyről a német népnek köszönetemet kifejezni. Az utolsó hetekben igazán csodálatos jelét adta nemcsak belső egységének, de számtalan bizonyítékot szolgáltatott igazán bátor lelkületéről. A nemzetiszocializmus itt is változást okozott. Némelyek talán azt fogják mondani: "A német nép most kevésbé lelkesedik, mint ahogy 1914-ben lelkesedett." Sőt, sokkal lelkesebb! Csakhogy ez a lelkesedés ma egy olyan lelkesedés, amely a lélek belsejében ég és az embereket szilárddá teszi. Ez nem az a felületes hurrá-patriotizmus, hanem egy csodálatos határozottság, azoknak az embereknek a komoly lelkesedése, akik tudják, mit jelent egy háború, akik egy háborút már átéltek, akik nem könnyű szívvel mentek volna oda, akik azonban, ha ezt a háborút egyszer rájuk erőszakolták, ott úgy fognak harcolni, mint egykor az öreg német harcosok.

Mint ahogyan a fronton tett gyakori látogatásaim alkalmával láttam az ezredeket és hadosztályokat, ahogyan fiatalokat és öregeket egy és ugyanazon szellem hat át, úgy látom magam előtt az egész német népet is. Nincs szükségünk hangos hazafiasságra. Mindannyian tudjuk, milyen borzalmas a háború, mégis elhatároztuk, hogy eredményesen be fogjuk fejezni, jöjjön, aminek jönnie kell. Egyikünk sem ér többet, mint azok a férfiak és asszonyok, akik a múltban éltek. Mindazok az áldozatok, amelyeket akkor hoztak, semmivel sem voltak könnyebbek, mint amelyeket ma nekünk hozni kell. Egyetlen áldozat, melyet nekünk hoznunk kell, nem nehezebb azon áldozatoknál, amelyeket a múltban kellett hozni. Elhatároztuk, hogy ezt a harcot, akár így, akár úgy, végig folytatjuk és keresztülvisszük.

Csak egyetlen kívánságunk van, hogy a mindenható Isten, aki ez alkalommal fegyvereinket megáldotta, világosítsa fel és ajándékozza meg belátással a többi népet, hogy lássák, milyen céltalan ez a háború, a népeknek ez a viaskodása, és hogy eszükben jusson, milyen áldásos a béke, melyet ők csak azért dobtak áldozatul, mert néhány sátáni uszító és háborús nyerészéghajhászó a népeket háborúba akarta sodorni.

Először vagyok ma Danzig városában. Ez a város hosszú századokon keresztül a német nép sorsának útján járt. Gyermekeivel együtt végig-küzdötte a nagy háborút, hogy a háború után különösen keserű sorsban legyen része. Most 20 év után ismét visszatér a nagy német népközösségbe. Sok minden megváltozott azóta a Birodalomban. Az egykori rendi államból német népi állam lett. Egy államból, amelyet valaha egyes csoportok érdekei igazgattak és kormányoztak, íme egy olyan állam lett, amely egyedül a német nép tulajdona.

Az eszméket, melyek a Birodalmat uralják, már hosszú-hosszú idők óta hirdetik ebben a városban. Ezek segítették felébreszteni a szellemet, mely lehetővé tette azt, hogy e város megőrizze német mivoltát, és ez töltötte be őket azzal a hittel, mely a szabadulás legvégső órájáig kitartást adott.
Ez az óra már elérkezett!
Képzeljék el, milyen boldognak érzem magamat, hogy a Gondviselés engem szólított, hogy megvalósítsam azt, amire a leghívebb német férfiak is áhítoztak, és képzeljék el belső megindultságomat, hogy most ebben a nagy múltú városban beszélhetek Önökhöz és az egész német néphez.

Elhatároztam, hogy nem jövök Danzigba addig, míg ez a város nem fog ismét a Német Birodalomhoz tartozni. Mint felszabadító akartam ide bevonulni. A mai

napon megadatott számomra ez a felemelő szerencse.
Ebben a szerencsében gazdag jutalmamat látom, azért a sok-sok gondteli óráért, napért és hónapért. Tekintsék bennem kedves danzigi férfiak és danzigi nők a Német Birodalom követét is, amely Birodalom rajtam keresztül öleli Önöket most magához és veszi fel Önöket abba az örök szövetségbe, amelyből Önöket soha többé nem hagyja kiszakítani.

Következzék bár az eljövendő hónapok és évek folyamán a németek számára bármilyen nehéz megpróbáltatás is, azt a megbonthatatlan közösség tudatában, amely egész népünket átöleli és befogadja, könnyű lesz elviselni.
Azzal a szent elhatározással fogadjuk be Önöket ebbe a szent közösségbe, hogy innen többé el ne szakadhassanak, és ez az elhatározás egyúttal törvény az egész mozgalom és az egész német nép számára.

Danzig német volt, Danzig német maradt és Danzig mától kezdve mindaddig, amíg német nép lesz és Német Birodalom létezni fog, német marad!
Nemzedékek jönnek és nemzedékek fognak ismét eltűnni, mindannyian úgy fognak a távollét ezen húsz esztendejére visszatekinteni, mint történelmünknek szomorú idejére. Nemcsak az 1918. évi szégyenre fognak visszagondolni, hanem eszükbe fog jutni a német újraéledésnek és a Német Birodalom újjászületésének büszke ideje, annak a Birodalomnak, amely az egész német népcsaládot magába foglalja és azt egy egységbe tömöríti, és amelyet utolsó leheletünkig meg fogunk védelmezni.

Németország, minden német népcsalád népközössége - nagy Birodalom.

Éljen a győzelem.

A BIRODALMI GYŰLÉSEN

1939. október 6-án

Képviselők! Német Birodalmi Gyűlés férfiai!
Sorsszerű időben üléseztek itt Önök, képviselőim, mint a német nép megbízottai, ez év szeptember 1-jén. Azokat a nehéz elhatározásokat kellett akkor Önöknek tudomásukra hoznom, melyeket egy államnak intranzigens, kihívó magatartása kényszerített ránk.
Azóta öt hét telt el. Ha Önöket ma ismét idekérettem, úgy ez azért történt, hogy beszámolót adjak a múltról, hogy Önöknek szükséges betekintést nyújthassak a jelenbe és — amennyire ez lehetséges — a jövőbe is.
Két nap óta városaink és falvaink az új birodalom zászlóival és jelvényeivel vannak feldíszítve. Harangzúgás mellett ünnepel a német nép egy nagy, a maga nemében történelmileg egyedülálló győzelmet. Mégiscsak egy harminchatmilliós állam, egy ötven gyalogos és lovashadosztályból álló hadsereg sorakozott fel ellenünk, céljai nagyon messze-menőek voltak, bizalmuk, hogy Német Birodalmunkat megsemmisítik, természetesnek látszott.

Nyolc nappal e harc kitörése után azonban már eldőlt a háború sorsa. Bárhol ütköztek is meg lengyel csapatok német osztagokkal, visszavetették vagy megsemmisítették őket. A német birodalmi terület ellen irányuló lengyel offenzívának merész épülete már ezen hadjárat első 48 órájában összeomlott. A német hadosztályok, a légierő és a páncélos fegyvernem, valamint a haditengerészet egységei a támadásban halálra szántan és összehasonlíthatatlan menetteljesítményekkel magukhoz ragadták a kezdeményezés erejét. Ezt egyetlen egy pillanatra sem lehetett többet kezükből kiszakítani. 14 nap múlva a lengyel hadsereg legnagyobb egységei vagy szétszóródtak, vagy fogságba kerültek, vagy körül voltak zárva. A német hadtestek pedig ezen időben oly távolságokat győztek le és olyan területeket szálltak meg, amelyeknek leküzdéséhez 25 évvel ezelőtt 14 hónapra volt szükség. Noha a másik világ különösen szellemes újságstratégáinak egy része ezen hadjárat tempóját úgy szeretné feltüntetni, mintha az Németországnak mégis csalódást jelentett volna, mi mindnyájan tudjuk, hogy a hadtörténelemben a legmagasabb katonai szellem sem tudott mindeddig

nagyobb teljesítményt felmutatni. Hogy tartani tudták magukat a lengyel hadsereg utolsó maradványai Varsóban, Modlinban és Helán október l-ig, az nem kiválóságuk, hanem csupán a mi hideg megfontoltságunk és felelősségtudatunk következménye volt.

Én megtiltottam, hogy több embert áldozzunk, mint amennyit feltétlenül szükséges volt. Ez azt jelenti, hogy:
én a német hadvezetést tudatosan felszabadítottam a még a világháború óta uralkodó hit alól, hogy a presztízs kedvéért bizonyos feladatokat, bizonyos idő alatt, minden körülmények között meg kell oldani. Amit feltétlenül meg kell tenni, az áldozatra való tekintet nélkül végrehajtandó. Ami azonban elkerülhető, az elmarad. Nem lett volna probléma számunkra Varsó ellenállását szeptember 10-től 12-ig megtömi, mint ahogy azt 25-töl 27-ig megtörtük. Először is a német emberéletet kívántam kímélni, másodszor pedig azon, noha csalóka reménynek engedtem át magam, hogy legalább egyszer lengyel oldalon is győzhet a felelősségteljes ész a felelőtlen őrület felett.

Itt megismétlődött kisebb keretek között ugyanazon színjáték, melyet nagyobb terjedelemben, közvetlenül ezen események előtt kellett megélnünk
Az a kísérlet, hogy a felelős lengyel csapatvezetést — amennyiben ilyenről egyáltalán szó lehetett — meggyőzzük az ellenállás céltalanságáról, sőt őrületéről egy milliós városban, meghiúsult. Egy főparancsnok, aki maga dicstelenül megfutamodott, országának fővárosára rákényszerítette az ellenállást, amely annak csak megsemmisítéséhez vezethetett. Felismerve, hogy Varsó erődítményei magukban egy német támadást nem állnának ki, a várost, mint olyat, átalakították erődítménnyé, telerakták keresztül-kasul torlaszokkal, a tereken, az utcákon és az udvarokban ütegállásokat rendeztek be, ezernyi gépfegyverfészket építettek és felszólították az egész lakosságot, hogy vegyen részt a háborúban. A varsói hatalmon levőknek felajánlottam, pusztán az asszonyok és gyermekek iránti szánalomból, hogy legalább a polgári lakosságot engedjék kivonulni. Fegyverszünetet rendeltem el, biztosítottam a szükséges kivonulási utakat, azután pedig éppen úgy hiába vártuk a parlamentert, mint augusztus végén a lengyel meghatalmazottat. A büszke lengyel városparancsnok még csak válaszra sem méltatott bennünket.

A határidőt minden eshetőségre készen meghosszabbíttattam, a bombavetőket és a nehéz tüzérséget utasítottam, hogy csak nyilvánvalóan katonai támpontokat támadjanak meg és utána megismételtem felszólításomat. Ismét hiábavaló volt. Erre felajánlottam, hogy egyáltalán nem lövetünk egy egész városrészt, Prágát, hanem módot adunk arra, hogy ott a polgári lakosságot biztonságba helyezzék. A lengyelek ezt a javaslatot is megvetéssel sújtották. Két ízben is fáradoztam azon, hogy legalább a nemzetközi kolóniát távolítsuk el a városból. Ez végre, nagy nehézségek árán sikerült — az orosz kolóniánál csak az utolsó pillanatban. Ezután kiadtam a parancsot, hogy szeptember 25-én a támadást megkezdjék. Ugyanaz a védelem, amely először méltóságán alulinak tartotta, hogy az emberies javaslatokkal egyáltalán foglalkozzék, most már rendkívül gyorsan megváltoztatta magatartását. 25-én kezdődött a német támadás és 27-én a város meghódolt. 120 000 emberrel nem merészelt (mint egykor a mi német tábornokunk, Litzmann, sokkal kisebb erőkkel Brzsinynél) egy bátor kirohanást megkísérelni, hanem jobbnak látta a fegyvert letenni. Ezért senki ne tegyen itt összehasonlításokat az Alcazarral. Ott spanyol hősök heteken át dacoltak bátran a legsúlyosabb támadásokkal és így joggal örökítették meg nevüket. Itt azonban lelkiismeretlenül kiszolgáltattak egy nagyvárost a pusztulásnak, és aztán, 48 órai támadás után meghódoltak.

A lengyel katona egyénenként több helyen bátran harcolt, vezetőségét azonban — felülről kezdve — csak felelőtlennek, lelkiismeretlennek és tehetségtelennek lehet jellemezni. Hela előtt is elrendeltem, hogy egyetlen embert feláldozva sem szabad támadni, anélkül, hogy a legalaposabb tüzérségi előkészítés ne történt volna meg. Ott is abban a pillanatban adták meg magukat, amikor a német támadást bejelentettük és megkezdtük.

Azért állapítom meg mindezeket, képviselőim, hogy megelőzzem a történelmi legendaképződést, mert ha ebben a hadjáratban valaki körül legendák fonódhatnak,

akkor az csak a német muskétás lehet, aki támadva és menetelve új lappal gazdagította soha el nem múló dicsőséges történelmét. Képződhetik még a nehézfegyvernemek körül, melyek a gyalogságnak kimondhatatlan erőfeszítések között segítségére siettek. Méltók erre a legendára páncélos fegyvernemünk feketeruhás katonái, akik vakmerő elszántsággal, minden tekintet nélkül a túlerőre vagy ellenállásra, mindig készek voltak a támadásra. És végül dicsőítse a legenda azokat a halálra szánt repülőket, akik bár tudták, hogy minden lelövésnek, mely őket a levegőben nem ölte meg, leugrásuk után a földön rettenetes fölkoncolás lesz az eredménye, mégis változatlan kitartással teljesítették megfigyelő szolgálatukat, bombákkal és gépfegyverrel támadtak, ahol csak támadást parancsoltak nekik, vagy ahol egy cél mutatkozott. Ugyanez áll tengeralattjáróink hőseire. Ha egy állam 36 millió lakossal és ilyen katonai erővel együtt teljesen megsemmisül, és ha ez alatt az idő alatt a győztest a legkisebb kudarc sem éri, akkor ezt nem lehet egy különös szerencse kegyelmének tekinteni, hanem csak a legmagasabb kiképzés, a legjobb vezetés és a leghalálraszántabb bátorság bizonyítékának.
A német hadsereg immár újra visszafűzte homlokára azt a babérkoszorút, amelytől 1918-ban galádul megfosztották. Mindnyájan mély hálával telten állunk német népünk sok ismeretlen, névtelen, bátor férfia előtt. Most először állottak csatasorba valamennyien Nagy-Németország minden tájáról. A közösen ontott vér erősebben fogja őket összekapcsolni, mint bármely államjogi alakulat.

Mindnyájunkat biztos nyugalommal tölt el haderőnk ezen erejének tudata. Erejét nemcsak a támadásban bizonyította be, hanem azzal is, hogy amit megszerzett, azt meg is tartotta. Minden egyes tiszt és katona kitűnő kiképzése a legnagyobb mértékben bevált. Ennek a ténynek köszönhető a veszteségek rendkívül csekély volta, amelyek — bár egyenként fájdalmasak, de — összességükben mégis messze az alatt maradnak, amivel számoltunk. Ezen veszteségek száma azonban nem tükrözi teljesen az egyes harcok kegyetlenségét. Voltak ugyanis ezredek és hadosztályok, melyeknek a lengyel túlerő támadása vagy az ellene vezetett rohamuk következtében, rendkívül súlyos véráldozatot kellett hozniuk.

Megindultak azzal a feladattal, hogy a lengyel központi hadsereg támadását Reichenau tábornok hadseregének szárnya ellen kivédjék és egy olyan pillanatban, amikor azt hittük, hogy a lengyel hadsereg lényegileg már visszavonulóban van a Visztula irányába. De az hirtelen megtámadta Blaskowitz tábornok menetelő hadseregét. Ez egy kétségbeesett lengyel kísérlet volt, mellyel a köréjük záródó gyűrűt szét akarták szakítani. Négy lengyel hadosztály és néhány lovas kötelék vetette magát az egyetlen német hadosztályra, amelynek teljesen tagozódva egy majdnem 30 km-nyi vonalat kellett fedeznie. Az ellenségnek ötszörös vagy hatszoros túlereje és a napok óta harcoló és menetelő csapataink kimerültsége ellenére ez a hadosztály kivédte a támadást, visszaverte azt — részben véres kézitusában — és nem vonult vissza, nem ingott meg, míg a szükséges megerősítés meg nem érkezett. És mialatt az ellenséges rádió már győzelmesen terjesztette a lodzi áttörés hírét, a hadosztályparancsnok szétlőtt karral jelentette nekem a támadás lefolyását, az áttörés meghiúsítását és katonáinak bátor magatartását. Itt természetesen nagyon súlyos veszteség ért bennünket.

Egy német népfelkelő hadosztálynak más kis kötelékkel egyetemben az volt a feladata, hogy a lengyeleket beszorítsa az északi folyosóba, Gdingent elfoglalja, és Hela félsziget irányában előretörjön. Ezen népfelkelő hadosztállyal szemben lengyel elit kötelékek állottak, tengerészcsapatok, zászlós és altiszti iskolák, tengerésztüzérség és lovasság. Nyugodt biztonsággal indult ez a népfelkelő hadosztály e feladat megoldásának, mely számára egy számbelileg is fölényben lévő ellenfelet jelentett. Néhány rövid nap alatt a lengyelt állásból állásba verve vissza, 12 600 foglyot ejtett, Gdingent fölszabadította, Oxhöftöt rohammal bevette és további 4 700 lengyelt Hela félszigetére szorított és zárt be. Amikor a foglyok elvonultak, megható kép tárult elénk: a győztesek, nagyobbrészt koros férfiak, sokan mellükön a nagy háború kitüntetéseivel és előttük vonultak el a foglyok oszlopai, csupa 20-28 éves fiatalember.

Miután most közlöm halottainknak és sebesültjeinknek számát, kérem Önöket, hogy álljanak fel. Noha ez a szám, hála csapataink kiképzésének, hála fegyvereink

hatásának és kötelékeink vezetésének, alig a huszad része annak, amitől e hadjárat elején féltünk, azért mégse feledjük el, hogy mindenki, aki életét adta, népe és birodalma számára a legnagyobbat áldozta fel, amit egy férfi népének feláldozhat.

Az 1939. IX. 30-i adatok szerint, amelyek lényeges változást már nemigen fognak szenvedni, a hadseregben, a haditengerészetnél és a légierőnél a tiszteket is beleszámítva
elesett 10 572
megsebesült 30 322
eltűnt .... 3 404 fő.
Az eltűnteknek az a része, amely lengyel kézbe került, sajnos szintén leméároltnak és legyilkoltnak tekinthető.
Hálánk a lengyel háború ezen áldozataié. A sebesülteket ápolni fogjuk, a hozzátartozókat pedig együttérzésünkről és támogatásunkról biztosítjuk.

Miután a varsói és modlini erődítmények elestek és Hela-t átadták, a lengyel hadjárat befejeződött. Az országot a bujdosó rablóbandáktól, fosztogatóktól és egyes terroristáktól energikusan meg fogjuk tisztítani. A német haderő a háború kitörése óta egyidejűleg nyugaton is nyugodt készültségben áll és várja az ellenséget. A birodalmi haditengerészet a Westerplatteért, Gdingenért, Oxhöftért és Heláért folytatott harcokban megtette kötelességét és biztosította a Keleti-tengert, valamint a német öblöt. Tengeralattjáróink pedig az egykori felejthetetlen hősökhöz méltóan harcolnak.

Ennek az úgynevezett államalakulatnak történelmileg egyedülálló összeomlásával kapcsolatban bizonyára mindenki felveti a kérdést, hogy mi volt ezen esemény oka. A lengyel állam bölcsőjét Versailles-ban faragták. Nem a lengyeleknek, hanem a németeknek és az oroszoknak véres áldozatából született meg ez a képződmény. Ami már évszázadokkal előbb bebizonyította életképtelenségét, azt 1916-ban egy éppen annyira életképtelen német államvezetés életre hívta és 1919-ben nem kevésbé mesterségesen megteremtette. Közel félezredévi tapasztalat semmibevételével, tekintet nélkül a többszázados történelmi fejlődés adottságaira, a néprajzi viszonyok számbavétele nélkül és minden gazdasági célszerűség mellőzésével Versailles-ban egy olyan államot alakítottak, amely egész lényege miatt korábban vagy később a legsúlyosabb válságok okozójává kellett hogy legyen. Volt egy férfi, ma sajnos ismét egyik leghevesebb ellenségünk, aki ezt már akkor világosan előrelátta: Lloyd George. Mint annyian mások, ő is felemelte intő szavát, nemcsak ezen alakulat keletkezésekor, hanem annak későbbi terjeszkedése idején is, amely minden észszerűség és minden jog ellen történt. Kifejezte annak idején azt az aggodalmát, hogy ezen államban a viszályt okozó lehetőségek egész sorát teremtették meg, amelyek előbb vagy utóbb a legsúlyosabb európai ellentétek okozóivá válhatnak.

Tény az, hogy ez az új úgynevezett állam nemzetiségeinek struktúrája a mai napig nem volt rendezhető. Ismerni kell a lengyel népszámlálás módszereit, hogy megértsük, mennyire távol voltak az igazságtól és éppen ezért mennyire értéktelenek voltak, és ma is azok az ezen terület népi összetételére vonatkozó statisztikai adatok.

1919-ben olyan területekre tartottak a lengyelek igényt, amelyekről azt állították, hogy ott 95%-nyi többségük van, így pl. Kelet-Poroszországra, míg aztán a később lefolytatott népszavazás mindössze 2%-ot hozott a lengyelek számára. A korábbi Oroszország, Ausztria és Magyarország számlájára véglegesen megalapított államban a nem lengyel népeket aztán oly barbár módon kezelték, elnyomták, tirannizálták és kínozták, hogy minden szavazás már csak a mindenkori vajda tetszésétől függött, és így az a kívánt vagy követelt hamisított eredményt adta.

Még maga a kétségtelen lengyel elem is alig talált megbecsülésre. Ha ezt az állapotot nyugati féltekénk államférfiai demokratikus állapotnak merték minősíteni, úgy ez saját módszerük lényegének kigúnyolása volt.

Mert ebben az országban egy arisztokrata és egy nem arisztokrata nagybirtokos és

vagyonos értelmiségi, kisebbségben lévő réteg uralkodott amely számára saját lengyel népe legjobb esetben csupán munkástömegeket jelentett. Éppen ezért ezen kormányzat mögött sohasem állott a lakosságnak több mint 15%-a. Ennek megfelelő volt a gazdasági nyomorúság és a kulturális szegénység. 1919-ben ez az állam Poroszországtól és Ausztriától évszázados munkával gondosan fejlesztett, sőt részben valósággal virágzó tartományokat vett át. Ma, 20 évvel később a legjobb úton haladnak ismét a pusztulás felé. A Visztula, az a folyam, amelynek a torkolata a lengyel kormány számára mindig olyan borzasztóan fontos volt, minden gondozás hiányában most már alkalmatlan bármely komoly közlekedésre, és az évszakok szerint vagy vad folyam, vagy kiszáradt vízmosás. A városok és falvak elhanyagoltak. Az utak kevés kivételével züllött és tönkrement állapotban vannak. Ha pedig valaki két-három hétig szemléli ennek az országnak állapotait, csak akkor érti meg igazán, hogy mit jelent e szó valódi értelme: „Polnische Wirtschaft"!

Az ebben az országban uralkodó tarthatatlan állapotok ellenére Németország megkísérelte, hogy elviselhető viszonyt teremtsen vele. Magam is azon igyekeztem 33-ban és 34-ben, hogy valamilyen igazságos és méltányos kiegyezési lehetőséget találjak nemzeti érdekeink és az ezen országgal való és a béke fenntartására irányuló vágyunk között. Abban az időben, amikor még Pilsudski marsall élt, úgy látszott, hogy ez a remény valósággá válhat, hacsak egészen szerény keretek között is.

Hallatlan türelem és még nagyobb önuralom kellett ehhez. Mert nagyon sok lengyel vajda ezt a Németország és Lengyelország közötti állami megértést kiváltságlevélnek tekintette ahhoz, hogy most már igazán veszélytelenül üldözhesse és pusztíthassa az ottani németséget. 1922-ig, ez alatt a pár év alatt, több mint 1,2 millió német volt kénytelen elhagyni régi otthonát. Elűzték őket onnan, gyakran anélkül, hogy a legszükségesebb ruháikat magukkal vihették volna. Amikor 1938-ban az Olsa vidék is Lengyelországhoz került, az ott lakó csehek is ugyanilyen bánásmódban részesültek. Ezek közül sok ezernek kellett néhány órán belül munkahelyét, lakását, faluját vagy városát elhagynia, és alig engedték meg nekik, hogy egy kis bőrönd vagy ládikó ruhaneműt magukkal vihessenek. Így ment ez ebben az államban évek óta és évekig kellett mindezt néznünk. Mindig azon igyekeztünk, hogy állampolitikai viszonyaink szorosabbá tételével az ott élő szerencsétlen németek sorsának jobbrafordulását mégis elérhessük. Csak így kerülhette el figyelmünket, hogy minden német kísérletet, mely ezen elviselhetetlen állapot megszüntetését célozta, a lengyel vezetők gyengeségnek minősítették. Sőt talán meg ostobaságnak is! Mivel a lengyel kormány mindenképpen azon volt, hogy ezer különböző módon végre Danzigot is leigázza, megkíséreltem alkalmas javaslatokkal megoldást biztosítani, mellyel a nemzetiszocialista érzelmű Danzig — lakosságának kívánsága szerint — Németországhoz lenne csatolható, anélkül, hogy ezzel Lengyelország gazdasági érdekeit és úgynevezett jogait sértenénk. Ha azt meri ma valaki állítani, hogy itt ultimátumszerű követelésekről volt szó, úgy ez hazugság! Mert hiszen azok a megoldási javaslatok, amelyeket 1939 márciusában a lengyel kormánnyal közöltünk, nem voltak egyebek, mint a Beck külügyminiszter és köztem személyesen már régebben megbeszélt elképzelések és elgondolások. Csak azért, mert úgy gondoltam, hogy megkönnyíteni a saját nyilvánossága előtt ezeknek a javaslatoknak elfogadását, 1939 tavaszán azt az ajánlatot tettem, hogy a Szlovákia által kívánt függetlenség biztosításában egyenlő joggal vegyen részt. Hogy a lengyel kormány akkor megtagadta ezen javaslatok megbeszélésének megkezdését, ennek két lehetséges oka volt:

Az első ok, hogy a kormány mögött álló felszított soviniszta erők egyáltalán nem gondoskodtak arról, hogy a danzigi kérdést megoldják, sőt ellenkezőleg, abban a reményben éltek — melyet később a sajtó és különböző nyilatkozatok tápláltak —, hogy jóval Danzigon túl még egyéb német birodalmi területeket is fognak szerezni, azaz támadni és hódítani fognak. Ezek a kívánságok azonban nem állottak meg mondjuk Kelet-Poroszországnál, nem, hanem egy sajtóáradatban, folytonos nyilatkozatokban, beszédek- és határozatokban stb. Kelet-Poroszország bekebelezésén kívül még Pomeránia és Szilézia annektálását is kívánták, és legalábbis az Oderát követelték határul, igen, sőt végül az Elbát jelölték meg Németország és Lengyelország természetes elválasztó vonalának. Ezeket a ma talán

őrültségnek minősített, annak idején azonban fanatikus komolysággal előadott követeléseket valósággal nevetségesen indokolták, pl. „a lengyel civilizációs misszió" hangoztatásával és ezt, hivatkozva a lengyel hadsereg erejére, igazságosnak tüntették fel, mert keresztülvihetőnek tekintették. Midőn az akkori lengyel miniszterelnöknek javaslataink megbeszélésére vonatkozó meghívásunkat elküldtem, a lengyel katonai folyóiratok már a német hadsereg értéktelenségéről, a német katona gyávaságáról, a német fegyverek gyengeségéről és a lengyel haderő természetes fölényéről és arról a biztonságról írtak, amellyel háború esetén a németeket Berlin előtt megverik és a Birodalmat megsemmisítik. Az az ember azonban, aki a német hadsereget Berlin előtt szét akarta morzsolni, nem volt valami kis lengyel analfabéta, hanem a jelenleg Romániában ülő Rydz-Smigly fővezér. Amilyen megbántásokat és sértéseket Németországnak és a német véderőnek ezen katonai dilettánsok részéről zsebre kellett vágni, azt egyetlen más állam sem tűrte volna, de egyetlen más néptől sem lehetett volna elvárni. Egyetlen francia vagy akár angol tábornok sem engedné meg soha magának azt, hogy a német véderőről ehhez hasonló ítéletet mondjon és megfordítva, egyetlen német sem mondaná ezt az angol, francia vagy olasz katonáról, úgy, amint ezt lengyel részről 1939 márciusa óta hallhattuk és olvashattuk. Nagy önuralom kellett ahhoz, hogy ezekkel a szemtelen csúfondároskodásokkal szemben nyugodtan maradhassunk, dacára annak, hogy tudatában voltunk annak, hogy a német haderő képes néhány hét alatt ezt az egészen nevetséges államot hadseregével együtt szétverni és eltörölni a föld színéről. Ez a magatartás, amelyért egyedül a lengyel vezetőréteg volt felelős, adta az első okot arra, hogy a lengyel kormány a német javaslat megbeszélésének még a gondolatát is elvetette.

A második ok abban a szerencsétlen biztonsági ígéretben rejlett, amelyet egy olyan államnak adtak, amelyet egyáltalán nem fenyegetett veszedelem amely azonban most már két világhatalom részéről is fedve, nagyon hamar beleélte magát abba a meggyőződésbe, hogy büntetlenül provokálhat egy nagyhatalmat, igen, sőt talán azt is remélte, hogy ezzel lehetőséget nyújt esztelen ambíciói megvalósítására. Mert abban a pillanatban, amikor Lengyelország ezt a garanciát birtokában tudta, az ott élő kisebbségek számára valóságos rémuralmi korszak kezdődött. Nem az a feladatom, hogy az ukrán és fehérorosz népcsoportok sorsát szóvá tegyem, ezeknek az érdekei ma Oroszország kezében vannak. De igenis kötelességem annak a sokszázezer németnek sorsáról beszélni, akiknek ősei egykor, sok száz évvel ezelőtt a kultúrát ebben az országban megteremtették. Most a németeket elüldözték, elnyomták. Ők azok, akiken durva erőszakot követtek el, akik 1939 márciusa óta valóságos sátáni rémuralomnak voltak kiszolgáltatva. Hogy hányat hurcoltak el közülük, és, hogy azok hol vannak, azt még ma sem lehet megállapítani. Sok száz német lakosságú helységben nincs ma már férfi, maradéktalanul kiirtották őket. Máshol viszont asszonyokon követtek el erőszakot és meggyilkolták őket. Lányokat és gyermekeket gyaláztak és öltek meg. Az angol Sir George Carew diplomáciai tudósításaiban, melyeket a brit kormányhoz intézett, már 1598-ban azt jelentette, hogy a lengyel nép legkiütközőbb jellemvonásai: a kegyetlenség és az erkölcsi féktelenség. Ez a kegyetlen jellemvonásuk az elmúlt évszázadok folyamán sem változott. Ahogy előbb tízezer és tízezer számra mészárolták le és kínozták szadisztikus kegyetlenséggel halálra a németeket, ugyanúgy kínozták és csonkították meg a harc közben foglyul ejtett katonákat. Ez a nyugati hatalmaktól elkényeztetett csemete egyáltalán nem tartozik a kultúrnemzetek közé. Több mint négy esztendeig voltam a világháború folyamán a nyugati fronton. Egyik küzdőfél sem tett annak idején ehhez foghatót. Ami ebben az országban az utóbbi hónapokban végbement, és ami az utolsó négy hét alatt történt, egyetlen merő vád ezen úgynevezett államalakulat felelős létrehozói ellen, amely államból hiányzott minden népi, történelmi, kulturális alap. Ha ezeknek a förtelmeknek csak egy százalékát bárhol is a nagyvilágban az angolokkal szemben követték volna el, akkor szeretném látni a megbotránkozott, jámbor polgárokat, akik ma álszenteskedő felháborodással ítélik el a német vagy orosz magatartást.

Nem! Garanciát adni ennek az államnak és ennek az államvezetésnek, úgy, mint ahogyan ez itt történt, az csak a legsúlyosabb szerencsétlenségre vezethetett. Sem a lengyel kormány vagy az a kis öntelt társaság, amely azt felszínen tartotta, sem a lengyel állam népe, mint olyan, nem volt képes arra, hogy fel tudta volna mérni azt a felelősséget, amelyet fél Európának velük szemben

fennálló kötelezettsége magával hordott.

Egyrészt ebből a felkorbácsolt szenvedélyből, másrészt a biztonságérzetből, amelyet Lengyelország számára minden körülmény között biztosítottak, fakadt a lengyel kormánynak az a magaviselete, amelyet ez év áprilisától augusztusáig terjedő időben tanúsított. Ez eredményezte azt az állásfoglalást, amelyet a megbékélésre irányuló javaslataimmal szemben tanúsítottak. A kormány elutasította ezeket a javaslatokat, mert úgy érezte, hogy a közvélemény fedi, sőt sarkallja őt, és a közvélemény valóban fedezte és sarkallta is ezen az úton, mert a kormány nem irányította jobban és mindenekfelett, mert minden ténykedésénél úgy érezte, hogy kívülről kellően biztosítva van. Így aztán be kellett következnie a német néppel szemben elkövetett sorozatos, borzalmas erőszakoskodásoknak, el kellett következnie minden megoldási javaslat elutasításának és végül, még magával a birodalmi területekkel szemben elkövetett, mindjobban elharapódzó túlkapásoknak is. Ilyen gondolkodásmód mellett tulajdonképpen érthető is, hogy a német részről megnyilatkozó türelmet csak gyengeségnek tartották, azaz minden német engedékenységben az ezen az úton való továbbhaladás lehetőségének biztosítását látták. A lengyel kormánynak küldött azon figyelmeztetés, hogy Danzigot további ultimátumszerű jegyzékekkel ne zaklassák, főleg pedig, hogy a várost gazdaságilag a végletekig ne sorvasszák, semmivel sem könnyítette meg a helyzetet, sőt ellenkezőleg, a város közlekedéstechnikai elszigetelésére vezetett. Az az intelem, hogy végre szüntessék be a németek örökös kivégzéseit, bántalmazásait és kínzásait, inkább hassanak oda, hogy ezek megszűnjenek — ezeknek a borzalmas cselekedeteknek sokasodására és a lengyel vajdák, valamint katonai hatalmasságok mind élesebb felhívásaira és uszító beszédeire vezetett. Azokra a német javaslatokra, amelyek még az utolsó percben is méltányos és észszerű kiegyenlítődést kívántak létrehozni, az általános mozgósítással feleltek. Arra a német kívánságra pedig (megfelelően a magától Angliától kiinduló elgondolásnak), hogy egy velünk tárgyaló meghatalmazottat küldjenek, nem hallgattak és két nap múlva egy egyenesen sértő nyilatkozattal feleltek. Ilyen körülmények között világos volt, hogy a német területek elleni további támadások esetén a német türelem most már véget fog érni. Amit a lengyelek tévesen gyengeségnek minősítettek, a valóságban felelősségérzetünk tudata volt és az én akaratom, hogy ha bármiként is lehetséges, úgy teremtsünk mégiscsak megegyezést. Miután azonban azt hitték, hogy ez a nyugalom és türelem gyengeség, amely nekik mindent megenged, nem maradt más hátra, mint őket erről a tévedésükről felvilágosítani, és végre ugyanazokkal az eszközökkel visszaütni, amelyeket ők évek óta használtak. Ezek alatt a csapások alatt ez az állam most rövid néhány hét után széthullott és eltűnt a föld színéről. És ezzel megszűnt Versailles egyik legesztelenebb alkotása.

Ha most ebben a német magatartásban Oroszországgal érdekközösség adódott, úgy ezt nemcsak a két államot érintő kérdések azonossága indokolja, hanem annak a felismerésnek azonossága is, amely mindkét államban az egymáshoz való viszonyuk kiépítését illetőleg felmerült. Már danzigi beszédemben is kijelentettem, hogy Oroszország olyan elveken épült föl, amelyek különböznek a mi német elveinktől. Miután nyilvánvaló lett, hogy Sztálin ezekben az orosz szovjeti elvekben semmiféle akadályozó okát nem látta annak, hogy olyan államokkal, amelyek más felfogást vallanak barátságos kapcsolatokat létesítsen, a nemzetiszocialista Németország sem lát tovább semmiféle okot arra, hogy más mértékkel mérjen. Szovjetoroszország Szovjetoroszország, a nemzetiszocialista Németország pedig a nemzetiszocialista Németország. Egy azonban bizonyos: abban a pillanatban, amikor mindkét állam kölcsönösen tiszteletben fogja tartani egymás különböző kormányrendszerét és annak elveit, megszűnik minden ok bármilyen egymással szembeni ellenséges magatartásra. A múlt hosszú történelmi idején át bebizonyosodott, hogy Európának e két legnagyobb nemzete akkor volt legboldogabb, amikor egymással barátságban élt. A nagy háború, amelyet egykor Németország és Oroszország egymás ellen viselt, mindkét nemzet szerencsétlensége lett. Természetes, hogy különösen a nyugati kapitalista államoknak érdekük ezt a két államot és elveiket lehetőség szerint ma egymás ellen kijátszani. E cél érdekében Szovjetoroszországot is szívesen tekintenék szalonképesnek, hogy vele hasznos katonai megállapodásokat kössenek. Ha azonban ezt a megtiszteltető közeledést az elhárítja, és ehelyett azok között a hatalmak között következik be

közeledés, melyeknek minden okuk megvan arra, hogy közös, békés együttmunkálkodással gazdasági kapcsolataik kiépítésében népük boldogságát keressék, úgy azt álnok hűtlenségnek minősítik. Már egy hónappal ezelőtt kijelentettem a birodalmi gyűlésen, hogy a német-orosz megnemtámadási szerződés megkötése fordulópontot jelent az egész német külpolitikában. Az időközben Németország és Oroszország között létrejött új barátsági és érdekegyezmény e két állam között nemcsak a békét, hanem boldog és hosszantartó együttműködést is lehetővé fog tenni. Németország és Oroszország közös erővel meg fogja szüntetni Európa legveszélyesebb részeinek veszedelmes jellegét, és mindegyik gondoskodni fog saját területén az ott élő emberek jólétéről, és ezzel Európa békéjét fogja szolgálni. Ha ebben ma bizonyos körök akár Németországnak vagy szükségképpen esetleg Oroszországnak vereségét szeretnék látni, úgy azoknak erre a következő választ adom:

Hosszú évek óta olyan költött vádakkal illették a német külpolitikát, amelyek legjobb esetben egy kisdiák fantáziájából fakadhattak volna. Egy olyan pillanatban, amikor Németország egy élettér felépítéséért küzd, amelyik alig halad meg 100 ezer km2 -t, olyan államok szemtelen újságírói, amelyek maguk 40 000 000 km2 területet uralnak, azt állítják, hogy Németország jelenleg világuralomra tör. A német-orosz megegyezések éppen a világszabadság ezen gondterhelt prókátorainak szolgáltathatnak kimondhatatlan megnyugvást, mert hiszen világosan, hivatalos formában mutatják, hogy mindazok a megállapítások, melyek szerint Németország az Urálra, Ukrajnára, Romániára, stb.-re vágyik, csak az ő beteges marsfantáziájuknak koraszülöttjei voltak. Egyben mindenesetre változtathatatlan Németország elhatározása, mégpedig az, hogy Birodalmunk keleti részén békés, szilárd és ezzel elviselhető viszonyokat teremtsünk. És éppen ebben egyeznek meg teljesen a német érdekek és kívánságok Szovjetoroszország kívánságaival. Egyik állam elhatározása sem engedi meg azt, hogy közöttük problematikus állapotok keletkezzenek, amelyek a belső nyugtalanság és ezzel a külső zavarok magvát is magukba hordják, és talán a két nagyhatalom viszonyát valamiképpen kedvezőtlenül befolyásolják. Németország és Szovjetoroszország a kétoldali érdekterületek világos határát azzal az elhatározással vonta meg, hogy mindegyik a maga területén gondoskodni fog a nyugalomról és rendről, és mindent meg fog akadályozni, ami a másik félnek kárt okozhat.

Azok a célok és feladatok, amelyek a lengyel állam széteséséből adódnak, amennyiben ezek a német érdekkört érintik, körülbelül a következők:
1. Egy olyan birodalmi határ megvonása, mely a történelmi, etnográfiai és gazdasági adottságokkal megegyezik.
2. Az egész terület megbékítése az elviselhető nyugalom és rend helyreállításának szellemében.
3. A nyugalom biztosítása nemcsak a Birodalom területén, hanem az egész érdekzónában.
4. A gazdasági élet, a forgalom és ezzel a kulturális és civilizációs fejlődés újjárendezése és újjáépítése.
5. A legfontosabb feladat azonban a néprajzi viszonyok új rendje, azaz a nemzetiségek áttelepítése, úgy, hogy a fejlődés befejeztével jobb válaszvonalak legyenek, mint ahogy ezek ma fennállnak. Ebben a szellemben azonban nem oly kérdésről van szó, amelyik tisztán erre a területre szorítkozik, hanem egy olyan feladatról, amely azon messze túlterjed. Ugyanis egész Kelet- és Délkelet-Európa a német nép részben fenn nem tartható szórványaival van tele. Éppen ez az oka a folytonos államközi súrlódásoknak. A faji gondolat és a nemzeti elvek korában utópisztikus dolog azt hinni, hogy e nagy értékű nép tagjai minden további nélkül asszimilálhatok. Az európai élet tartós rendjének feladataihoz tartozik az áttelepítések végrehajtása, hogy ily módon az európai viszályokat okozó anyagnak legalább egy része eltűnjék. Németország és a Szovjet Köztársaságok Szövetsége megegyezett abban, hogy e téren kölcsönösen támogatják egymást. A német birodalmi kormány sohasem fogja megengedni, hogy a keletkező lengyel maradékállam a Birodalom számára valamiféle zavaró elem, vagy éppen a Német Birodalom és Szovjetoroszország között a zavarok forrása legyen. Ha Németország és Szovjetoroszország átveszi ezt a szanálási munkát, akkor mindkét állam joggal utalhat arra, hogy e kérdés versailles-i módszerrel való megoldásának kísérlete határozottan rosszul sikerült. És rosszul kellett sikerülnie, mert ezeket a kérdéseket egyáltalában nem lehet a zöld asztal mellett vagy egyszerű

rendelkezésekkel elintézni. Versailles-ban e bonyolult kérdések felett ítélkező államférfiak legtöbbje a legkisebb történelmi tudással sem rendelkezett, sőt gyakran a rájuk bízott feladatok lényegéről halvány fogalmuk sem volt.

Nem is viseltek semmiféle felelősséget eljárásuk következményeiért. Éppen ezért az a felismerés, hogy művük esetleg mégsem helyes, semmi jelentőséggel nem bír, hiszen gyakorlatilag a valódi revízióhoz nem volt meg az út. Ámbár a versailles-i szerződésben kifejezésre jutott, hogy egy ilyen revízió lehetőségének nyitva kell maradnia, a valóságban azonban az ilyen revízióra irányuló minden kísérletet meghiúsítottak, és ezeknek annál inkább meg kellett hiúsulniuk, mert a Népszövetségnek, mint illetékes hatóságnak megszűnt egy ilyen eljárás keresztülvitelére minden belső jogosultsága. Először Amerika tagadta meg a versailles—i békeszerződés szentesítését, sőt a Népszövetségbe való belépést is, majd más népek sem vélték országaik érdekeit e testületben való jelenlétükkel összeegyeztethetni így az egyesület egyre inkább a versailles-i diktátum érdekeltjeinek körévé süllyedt le. Mindenesetre tény az, hogy a már eleve szükségesnek tartott revíziók közül egyet sem hajtott végre a Népszövetség. Miután korunkban meghonosult az a szokás, hogy egy menekült kormányt még mindig létezőnek tekintenek, ha csak három tagból áll is, feltéve, hogy vitt magával még annyi aranyat, hogy a demokrata vendéglátó államoknak gazdaságilag nem válik terhére, könnyen elképzelhető, hogy a Népszövetség is vitézül fenn fog állani, ha csupán két nemzet ülésezik is benne. Igen! Végül talán megteszi már egy is! A Szövetség alapokmánya értelmében azonban a versailles-i végzések revíziója még akkor is kizárólag e kiváló egyesület feladata lesz, azaz más szavakkal, gyakorlatilag megoldhatatlan. Tehát a Népszövetség nem élő valami, hanem máris halott, azonban az érdekelt népek nem halottak, hanem élnek. És életérdekeiket akkor is keresztül fogják vinni, ha a Népszövetség képtelen is lenne ezeket meglátni, felfogni és tekintetbe venni. A nemzetiszocializmus nem olyan jelenség, amely azért lett naggyá Németországban, hogy kaján szándékkal megakadályozza a Népszövetség revíziós törekvéseit, hanem egy olyan mozgalom, amely azért jött létre, mert 15 évig lehetetlenné tették egy nagy nemzet legtermészetesebb emberi és népi jogai elnyomásának revízióját. És én — ami engem illet — kikérem magamnak, hogy egy idegen államférfi a nyilvánosság elé lépjen és kijelentse, hogy szószegő vagyok, mert keresztülvittem ezt a revíziót. Ellenkezőleg, a német népnek szent ígéretemet adtam zálogul hogy a versailles-i szerződést érvénytelenítem és neki, mint nagy nemzetnek természetes életjogát visszaadom. Az a mód, ahogyan én ezt az életjogot biztosítani kívánom - szerény. Ha 46 millió angol veszi magának azt a jogot, hogy 40 millió km2 területen uralkodjék, akkor nem jogtalanság, ha 82 millió német követeli azt, hogy 800 ezer km2-nyi területen éljen, művelje földjét és űzze iparát, és ha továbbá kívánja, hogy adják vissza az a gyarmatbirtokot, amely egykor sajátja volt, s amelyet nem rablással vagy háborúval vett el valakitől, hanem amelyet vétel csere és szerződések révén becsületesen szerzett meg. Emellett minden követelésemnél amelyet támasztottam, kizárólag tárgyalások útján kíséreltem meg a revíziót elérni. Mindenesetre letettem arról, hogy a német életjogot alázatos kérés alakjában terjesszem valamely nemzetközi illetéktelen fórum elé! Ahogy nem tételezem fel azt, hogy Nagy-Britannia életérdekeinek tiszteletben tartását kérné, éppen úgy ne tételezze fel senki ugyanezt a nemzetiszocialista Németországról. Én azonban — és ezt ünnepélyesen ki kell itt jelentenem — a versailles-i szerződés ezen revízióinak méretét rendkívül korlátoztam. Mindenütt, különösen ott, ahol népem természetes létérdekeit nem fenyegette semmi, magam tanácsoltam a német népnek, hogy korlátozza és mérsékelje magát. Ennek a nyolcvan milliónak azonban valahol élnie kell. Mert egy tényt a versailles-i szerződés sem tudott a világból eltüntetni: bár észszerűtlenül államokat oszlatott fel, gazdasági területeket tépett szét, forgalmi vonalakat vágott át, stb., azonban a nép, a húsból és vérből való élő elem megmaradt és a jövőben is meg fog maradni.

Nem lehet elvitatni, hogy amint a német nép a nemzetiszocializmusban feltámadt, a németség és a körülötte élők viszonyainak nagymérvű tisztázása következett be. Az a bizonytalanság, amely ma a népek együttélését terheli, nem a német követelésekből fakad, hanem az úgynevezett demokráciák sajtójának gyanúsításaiból. Magukat a német követeléseket igen világosan és határozottan állítottuk fel. Beteljesülésüket semmi esetre sem a genfi Népszövetség belátása,

hanem a természetes fejlődés lendülete révén érték el. A Birodalom általam vezetett külpolitikájának célja semmi esetre sem volt más, minthogy a német nép számára az egzisztenciát és ezzel az életet biztosítsuk és annak a szerződésnek, amely nemcsak Németországot tette gazdaságilag tönkre, hanem a győztes nemzeteket éppen úgy romlásba taszította, igazságtalanságait és esztelenségeit megszüntessük. Egyébként a Birodalom helyreállításának egész munkája befelé irányult. Éppen ezért a világ egyik országában sem volt nagyobb a béke utáni vágy, mint a német népben. Szerencse és nem szerencsétlenség az emberiség számára, hogy sikerült nekem az idegen államférfiak belpolitikai megterhelése nélkül a versailles-i szerződés őrült lehetetlenségeit békésen megszüntetnem. Érthető, hogy ez a folyamat részleteiben bizonyos érdekek számára fájdalmas lehetett. Annál nagyobb az érdem, hogy az új szabályozás az utolsó kivételével minden esetben vérontás nélkül ment végbe. E szerződés utolsó revíziója is végbemehetett volna békés úton, ha az általam említett két körülmény ellentétesen nem hatott volna. Ebben azonban elsősorban azok vétkesek, akik nemcsak, hogy nem örültek a korábbi békés revíziónak, hanem ellenkezőleg, fájdalommal látták, hogy békés úton új Közép-Európa épül fel, mégpedig egy olyan Közép-Európa, amely fokozatosan ismét kenyeret és munkát adhat lakóinak.

Említettem, hogy a birodalmi kormánynak célja volt, hogy a köztünk és szomszédaink közti kapcsolatokban világosságot teremtsen. És szabadjon itt tényekre hivatkoznom, melyeket a nemzetközi szabad sajtó írásai nem tüntethetnek el.

1. Németország a balti államokkal megnemtámadási szerződést kötött. Érdekei ott kizárólag gazdasági természetűek.
2. Németországnak az északi államokkal eddig nem volt érdekellentéte vagy akár vitás kérdése, és ma éppen úgy nincs. Svédország és Norvégia, mindketten megkapták Németország megnemtámadási szerződésére vonatkozó ajánlatát és ezek csak azért hárították azt el maguktól, mert nem éreztek magukat senkitől sem fenyegetettnek.
3. Németország Dániával szemben semmiféle következményt sem vont le abból a tényből, hogy a versailles-i szerződés német területet csatolt ehhez az országhoz, hanem ellenkezőleg, helyreállította Dániával a lojális és barátságos viszonyt. Nem támasztottunk semmiféle igényt Dániával szembeni revízióra, hanem megnemtámadási szerződést kötöttünk vele. Ezen államhoz való viszonyunk ezzel változtathatatlanul lojális és barátságos együttműködésre irányul.
4. Hollandia: Az új Birodalom megkísérelte a Hollandia iránti hagyományos barátságot továbbra is fenntartani, nem vett át semmiféle — a két állam között fennálló — ellentétet és nem is idézett fel újakat.
5. Belgium: Az államügyek átvétele után azonnal megkíséreltem, hogy Belgium iránti viszonyunkat barátságossá tegyem. Lemondottam minden revízióról és minden revíziós kívánságról vele szemben. A Birodalom semmi olyan követelést nem támasztott, amely bármi módon alkalmat adott arra, hogy azt Belgiumban fenyegetésnek tekintsék.
6. Svájc: Hasonló magatartást tanúsít Németország Svájccal szemben. A birodalmi kormány sohasem adott okot a két ország közötti lojális viszony alakulása iránti vágyának kétségbevonására. Svájc egyébként maga sohasem tett panaszt a két ország között fennálló viszonnyal kapcsolatban.
7. Ausztria csatlakozása után nyomban közöltem Jugoszláviával, hogy a határ mostantól kezdve Németország részére megváltoztathatatlan és, hogy békében és barátságban óhajtunk élni vele.
8. Magyarországhoz hosszú évek óta szoros és szívélyes barátság hagyományos szálai fűznek. A határok itt is megváltoztathatatlanok.
9. Szlovákia megalakulásakor maga fordult Németországhoz segítségért. Önállóságát a Birodalom elismeri és részéről az érinthetetlen.

Németország nemcsak ezekkel az államokkal szembeni viszonyát tisztázta és szabályozta, melyeket mindenesetre részben még a versailles-i szerződés terhelt, hanem a nagyhatalmakkal szemben fennállókat is. Berlinben a Ducéval Németországnak Olaszországhoz való viszonyát megváltoztattam. A két ország közötti határokat mindkét birodalom ünnepélyesen megváltoztathatatlannak ismerte el. A területi jellegű érdekellentétek minden lehetőségét kiküszöböltük. Az egykor háborús ellenfelek között ez alatt szívélyes barátság fejlődött.

Nem maradtunk a kapcsolatok normalizálásánál, hanem később világnézetileg és

politikailag megalapozott szoros szerződést kötöttünk, amely az európai együttműködés komoly alapjának bizonyult.

Mindenekelőtt azonban arra törekedtem, hogy Franciaországgal fenn ló viszonyunkat megjavítsam és mindkét nemzet számára elviselhetővé, tegyem. E téren már a legvilágosabban kifejtettem a német követeléseket és ettől a nyilatkozattól sohasem tértem el. A Saar-vidék visszaadása volt az egyetlen követelés, amelyet a német-francia megértés lealkudhatatlan előfeltételének tekintettem. Miután maga Franciaország ezt a problémát lojálisan megoldotta, megszűnt minden további követelés Franciaországgal szemben: nincs többé ilyen követelés és nem is fogunk soha ilyen követeléseket támasztani. Azaz: visszautasítottam, hogy Elzász-Lotaringia kérdését egyáltalán szóbahozzák, nem azért, mintha erre kényszerítettek volna, hanem, mert ez az ügy egyáltalán nem olyan probléma, amely a német-francia viszonyt valaha is megzavarhatná. Elismertem 1919 döntését és elhárítottam magamtól annak a lehetőségét, hogy emiatt a kérdés miatt előbb vagy utóbb ismét véres háborút kezdjünk, amely a német életszükséglettel nem áll kapcsolatban, de igenis alkalmas arra, hogy a második nemzedéket szerencsétlen harcba taszítsa. Franciaország tudja ezt. Lehetetlen, hogy valamelyik francia államférfi a nyilvánosság elé lépjen és kijelentse, hogy valaha is olyan követelést támasztottam Franciaországgal szemben, melynek teljesítése a francia becsülettel vagy a francia érdekekkel nem volt összeegyeztethető. Követelés helyett inkább azzal a kívánsággal fordultam Franciaország felé, hogy temessük el örökre a régi ellenségeskedést és találjuk meg a két, nagy történelmi múltú nemzet egymáshoz vezető útját. Mindent megtettem, hogy a német népből kiirtsam az ősi ellenségeskedés kitörölhetetlen gondolatát és elhintsem helyette a francia nép nagy alkotásai és történelme iránti megbecsülés magvát, éppen úgy, mint ahogy minden német katona megbecsüli a francia haderő teljesítményeit.

Nem voltak kisebbek fáradozásaim a német-angol megértés, sőt, azon felül a német-angol barátság érdekében. Valóban, soha és sehol sem állottam a brit érdekek útjában. Sajnos túlságosan sokszor kellett német érdekekbe való brit beavatkozás ellen védekeznem, ott is, ahol ezek az érdekek Angliát a legcsekélyebb mértékben sem érintették. Valósággal életem egyik céljának tekintettem, hogy ezt a két népet nemcsak értelmi, hanem érzelmi szempontból is közelebb hozzam egymáshoz. A német nép készségesen követett engem ezen az úton. Ha törekvésem balul sikerült, ez csak azért történt, mert egyenesen megrendítő, ellenséges érzület töltötte el a brit államférfiak és újságírók egy részét, akik nem is titkolták, hogy egyetlen céljuk az, hogy előttünk érthetetlen okokból az első kínálkozó alkalommal Németország ellen ismét megkezdjék a harcot. Minél kevesebb objektív okuk van ezeknek a férfiaknak a támadásra, annál inkább igyekeznek azon, hogy üres frázisaikkal és állításaikkal pótolják cselekvésük elfogadható indoklását. Én azonban még ma is azt hiszem, hogy Európa és a világ igazi megbékélésére csak akkor kerülhet sor, ha Németország és Anglia megértik egymást. Ebből a meggyőződésből kifolyólag igen gyakran kerestem a megértés útját. Ha végül mégsem sikerült a kívánt eredményt elérni, ez valóban nem az én hibám volt.

Végül, íme arra is törekedtem, hogy a Birodalom és Szovjetoroszország kapcsolatait szabályozzam és végre baráti alapokra helyezzem. Ez sikerült is, hála Sztálin hasonló felfogásának. Tehát most már ezzel az állammal is újból tartós baráti viszonyra léptünk, melynek mind a két népre áldásos kihatása lesz.

Ilyen módon a versailles-i szerződés revíziója, melyet én vittem keresztül, nem káosz, hanem ellenkezőleg: világos, szilárd és mindenekelőtt elviselhető viszonyok előfeltételeit teremtette meg Európában. Csak az nézheti ellenséges szemmel cselekedeteimet, aki az európai állapotoknak ezt a rendjét gyűlöli és zűrzavart kíván.
De ha valaki álszenteskedően úgy vélekedik, hogy a módszereket kell elutasítani, amelyek Közép-Európában tűrhető rendet teremtettek, ennek csak azt a választ adhatom, hogy végelemzésben nem annyira a módszer, mint inkább a gyakorlati eredmény a döntő.
Hatalomra jutásom előtt Közép-Európa, éspedig nemcsak Németország, hanem a szomszédos államok is, a vigasztalan munkanélküliség nyomorúságában vergődtek. A

termelés zuhanásszerűen csökkent és ezzel együtt szükségszerűen az emberek fogyasztási képessége is hanyatlott. Az élet színvonala süllyedt és eredményeként szükség és nyomorúság köszöntött be. A kritizálgató idegen államférfiak közül senki sem vonhatja kétségbe, hogy nem csupán a régi Birodalomban, hanem azon kívül valamennyi, azóta már vele ismét egyesített tartományban is sikerült ezeket a bomlási jelenségeket megszüntetni, mégpedig rendkívül megnehezített körülmények között. Ezáltal beigazolódott, hogy Közép-Európa csak akkor életképes, hogyha összefog, és hogy az, aki szét akarja választani, az emberek milliói ellen vétkezik. Hogy ezt a bűntettet megszüntettem, az nem szószegés, hanem tisztességem, büszkeségem és egy nagy történelmi teljesítmény. Sem a német nép, sem én nem esküdtünk fel a versailles-i szerződésre. Én csak népem javára esküdtem fel, amelynek meghatalmazottja vagyok és azok üdvére, akiket a sors a mi jólétünkhöz fűzött. Egyetlen gondom az, hogy ezeknek mind biztosítsam a fennmaradását és ezzel együtt az életét. A kísérlet: ezt az én eljárásomat valami nemzetközi okvetetlenkedés nemes polcáról megbírálni és elutasítani, történetellenes és engem személy szerint tökéletesen hidegen hagy. A német nép élére állított a maga bizalmával és az idegen kritika vagy beavatkozás efféle törekvéseitől elfordulva ebben a hozzám való viszonyában csak megerősödik.

Egyébként minden egyes revízió alkalmával előzetesen javaslatokat terjesztettem elő. Megkíséreltem, hogy tárgyalások útján érjem el és biztosítsam azt, ami múlhatatlanul szükséges. Egy csomó esetben ez sikerült is nekem. Sajnos, más esetekben azonban az én tárgyalási készségemet és gyakran bizonyára követeléseim csekély voltát, javaslataim szerénységét gyengeségnek fogták fel és emiatt elutasították. Ezt senki sem sajnálhatta jobban, mint én magam. Csakhogy a népek életében akadnak olyan parancsoló szükségességek, amelyek, ha nem teljesülhetnek békés úton, akkor erővel kell, hogy megvalósuljanak. Lehet, hogy ez sajnálatos, de éppúgy áll az egyes polgár, mint a közösség életére.

Az az alapelv, hogy a mindenki közös, nagy érdekét nem szabad egyes személyek és közösségek önzésének vagy éppen rosszakaratának megsértenie, kétségkívül helyes. Lengyelország elé is a legmérsékeltebb javaslatokat terjesztettem. Nemcsak, hogy elutasították őket, hanem mozgósítást rendeltek el, olyan megokolással, amelyből pontosan kiviláglik hogy éppen az én javaslataim szerénységéből olvastak ki részemről gyengeséget, sőt végül még félelmet is. Tulajdonképpen ez a tapasztalat az embernek szinte elvehetné a kedvét attól, hogy egyáltalán még előálljon észszerű és mérsékelt javaslatokkal. Még ezekben a napokban is olvasom bizonyos újságokban, hogy mindennemű kísérlet, ami Németország és Anglia, valamint Franciaország közötti viszony békés rendezésére irányul, eleve megvalósíthatatlan, és hogy minden ilyen irányú indítvány csak azt bizonyítja, hogy én félelemtől eltelten Németország összeomlását látom magam előtt, tehát, hogy én csak gyávaságból vagy rossz lelkiismeretből cselekszem így.

Ha mindazonáltal közlöm erre a kérdésre vonatkozó gondolataimat, akkor tehát magamra vállalom, hogy az előbb említettek szemében gyávának vagy kétségbeesett embernek látszódjam. Ezt azért is tehetem, mert a történelem ítéletét rólam, hála Istennek, nem ezek a szánalmas firkászok alkotják, hanem azt életem műve alapozta meg. No és, nekem körülbelül mindegy, hogyan ítélnek meg a jelen pillanatban ezek az emberek. A presztízsem elég nagy ahhoz, hogy ilyesmit megengedhessek magamnak. Mert hiszen, hogy a most következő gondolataimat csakugyan félelemből vagy kétségbeesésből mondom-e ki, az minden esetben kiderül az események további folyamán. Most legfeljebb azt sajnálhatom, hogy azok, akik vérszomjukban nem tudnak betelni a háború látásával, fájdalom, nincsenek ott, ahol valóban háborút viselnek, és már régebben sem voltak ott, ahol csakugyan lőttek. Nagyon is megértem, hogy akadnak érdekeltek, akik többet keresnek a háborún, mint a békén, azt is megértem, hogy a nemzetközi újságírók egy korcs típusa érdekesebbnek találja a haditudósításokat, minthogy a béke eseményeiről vagy éppenséggel kulturális alkotásairól beszámoljon, amelyek megítélésére vagy pusztán felfogására is képtelen. Végül pedig világos előttem, hogy egy bizonyos nemzetközi — zsidó — kapitalizmus és zsurnalizmus egyáltalában nem érez azokkal a népekkel, amelyek érdekeit állítólagosán képviselik, hanem, mint az emberi társadalom „herosztrátoszai", életük legnagyobb eredményét a gyújtogatásban látják. Azt hiszem azonban, hogy még más okból is fel kell in emelnem szavamat.

Ha manapság bizonyos nemzetközi sajtóorgánumokat olvasok, vagy különböző túlfűtött háborús uszítók beszédeit hallgatom, úgy érzem, hogy mindazok nevében beszélhetek és felelhetek, akiknek a háborús célkitűzők szellemi tornáihoz eleven anyagul kell szolgálniuk. Olyan eleven anyagul, amelyhez a világháború idején több mint négy éven át, mint ismeretlen katona és is hozzátartoztam. Nagyszerűen hat, ha egy államférfi vagy újságíró a nyilvánosság elé lép és lángoló szavakkal hirdeti a demokráciának vagy valami más hasonlónak a nevében egy idegen uralkodó rendszer megszüntetésének szükségességét. A dicső jelszavak megvalósítása mindenesetre egy kissé másként fest. Újságcikkeket írnak manapság, amelyeknek egy előkelő olvasóközönség részéről nyilvánuló lelkes helyeslésében bizonyosak lehetnek, míg a bennük foglalt követelések megvalósítása mindenesetre kevésbé hat lelkesítően. Ezeknek az embereknek az ítélőképességéről itt nem akarok szólani. De akármit is írjanak, ez az efféle fejtegetések igazi lényegét nem érinti. A lengyel hadjárat előtt ezek a firkászok kijelentették, hogy a német gyalogság talán nem is rossz, a páncélos fegyvernem azonban — egyáltalában a motorizált egységek - gyengébb minőségűek és minden harcbavetésükkor bizonyára felmondják a szolgálatot. Most pedig Lengyelország megsemmisítése után ugyanazok az emberek írják le a legnagyobb nyugalommal, hogy a lengyel seregek egyáltalában csak a német páncélos fegyvernem és a Birodalom motorizálása következtében omlottak össze, hogy ezzel szemben viszont a német gyalogság egyenesen feltűnő módon romlott és a lengyelekkel való minden összeütközés alkalmával póruljárt. „Ebben — mondja szó szerint egy ilyen firkász — joggal lehet a nyugati hadvezetés számára kedvező szimptómát látni, és a francia katona ezt alaposan meg is jegyzi majd magának." Én is ezt hiszem, amennyiben a francia katona ezt az idézetet egyáltalán a kezébe kapja, és később még tud emlékezni rája, akkor majd hihetőleg fülön fogja ezt a katonai jövendőmondót. Sajnos, erre azért nem kerülhet sor, mert ezek az emberek a német gyalogság derekasságát vagy alsóbbrendűségét egyáltalában nem a csatamezőn próbálják ki, hanem csak a maguk szerkesztői szobájában írják le. Hathetes — dehogyis — 14 napos pergőtűz, és ezek a háborúra uszító urak hamarosan más felfogásra jutnak. Örökké csak szükségszerű világpolitikai eseményekről beszélnek, de nem ismerik a dolgok katonai lefolyását. Annál jobban ismerem én, és ezért is tartom kötelességemnek, hogy most itt szót emeljek, még ha az a veszély is fenyeget, hogy a háborús uszítók ebben a beszédemben újból csak félelmem tanújelét és kétségbeesésem fokmérő kórtünetét látják.

Miért legyen háború nyugaton?

Lengyelország visszaállításáért?

A versailles-i szerződés Lengyelországa sohasem támad többé fel. Erről a föld legnagyobb államai közül kettő kezeskedik. Ennek a területnek végleges elrendezése és a lengyel állam újjáalakításának kérdése olyan két probléma, amelyet nem a nyugati háború, hanem kizárólag Németország, másfelől pedig Oroszország oldhat meg. Különben ennek a két hatalomnak mindennemű kikapcsolása a kérdéses területen nem egy új államalakulatot eredményezne, hanem teljes zűrzavarhoz vezetne. Az ottani megoldásra váró problémákat sem tanácskozóasztalnál, sem a szerkesztőségi szobákban nem oldják meg, csupán évtizedekig tartó munkával. Mert hát nem elegendő, ha néhány államférfi, akiket végeredményben az érintettek sorsa most már amúgy sem érdekel, összeül és határozatokat hoz, hanem az kell, hogy valaki, aki maga is részt vesz ezeknek a tartományoknak az életében, magára vállalja egy valóban tartós állapot megteremtésének munkáját. Hogy a nyugati demokráciák képesek ilyen rendezett viszonyok előmozdítására, azt legalábbis az utóbbi időben semmi sem igazolta. Palesztina példája mutatja, hogy jobb lenne, ha közelebb fekvő kérdésekkel foglalkoznának, és azokat oldanák meg józanul, semmint hogy olyan problémákkal törődjenek, amelyek más népek élet- és érdekszférájába tartoznak, és amelyeket ezek bizonyára jobban oldanának meg. Németország mindenesetre a cseh-morva protektorátusban nemcsak a rendet és nyugalmat biztosította, hanem mindenekelőtt egy új gazdasági fellendülést és a két nemzet mindjobban elmélyülő megértésének alapjait vetette meg. Angliának még igen sok tennivalója akad, amíg a maga palesztinai protektorátusában hasonló eredményeket tud felmutatni. Egyébként mindenki pontosan tudja, hogy értelmetlenség lenne millió és millió emberi

életet megsemmisíteni és az emberi javak százmilliárdjait elpusztítani, csak azért, hogy esetleg egy államalakulatot feltámasszanak, amelyet már annak idején a keletkezéskor minden nem lengyel ember torzszülöttnek minősített. Hát mi más lehetne a háborúskodás oka? Németország talán valami követelést támasztott Angliával szemben, amely esetleg a brit világbirodalom létét fenyegeti? Dehogyis, éppen ellenkezőleg! Németország sem Franciaországgal, sem Angliával szemben nem támasztott ilyen követelést.

Ha ezt a háborút tényleg csak azért folytatják, hogy Németországot új kormányzathoz juttassák, vagyis: hogy a mostani Birodalmat ismét szétrombolják, és ennél fogva új Versailles-t teremtsenek, akkor millió és millió embert céltalanul áldoznak fel, mert sem a Német Birodalom nem fog szétesni, sem második Versailles-ra nem fog sor kerülni. De még ha három- vagy négy- vagy nyolcéves háború után sikerülne is ez, akkor ez a második Versailles a rákövetkező időkben ismét csak újabb konfliktusok kútforrásává lenne. A világproblémák megoldása a legerősebb népek létérdekeinek figyelembevétele nélkül mindenesetre öt vagy tíz év múlva egy hajszállal sem végződhetne másként, mint ahogy ez a húsz évvel ezelőtti kísérlet ma végződött: nem, ez a nyugati háború nem rendez el egyetlen kérdést sem, legfeljebb néhány fegyvergyáros és laptulajdonos, vagy más nemzetközi háborús nyerészkedő malmára hajtja a vizet.

Két probléma szorul ma megvitatásra:
1. Lengyelország széthullásával kapcsolatban felvetődő kérdések rendezése és
2. a népek életét politikai és gazdasági szempontból megnehezítő nemzetközi gondok elhárításának problémája.

Melyek már most a birodalmi kormány céljai a viszonyok rendezését illetőleg azon a területen, amelyet a német-szovjetorosz demarkációs vonaltól nyugatra, mint német érdekszférát ismertünk el?
1. Olyan birodalmi határ megvonása, mely — mint ahogy már hangsúlyoztuk — megfelel a történelmi, néprajzi és gazdasági feltételeknek.
2. Az egész élettér rendezése nemzetiségek szerint, azaz, mindazon kisebbségi kérdések megoldása, amelyek nemcsak ezt a területet, hanem ezen messze túlmenően majdnem minden dél- és délkelet-európai államot érintenek.
3. Ezzel kapcsolatban kísérlet a zsidókérdés rendezésére és szabályozására.
4. A közlekedés és a gazdasági élet újjáépítése minden, ezen a területen élő ember javára.
5. Az egész terület biztonságának garantálása.
6. Egy olyan lengyel állam létesítése, amely felépítésében és vezetésében egyaránt kezességet nyújt arra, hogy sem a Német Birodalom új tűzfészkévé nem válik, sem Németország és Oroszország elleni munkák központjává nem fajul. Ezen túlmenőleg azonnal meg kell kísérelni, hogy a háború következményei megszűnjenek vagy legalábbis enyhüljenek vagyis, hogy gyakorlati segélynyújtással a mostani elviselhetetlen szenvedés csillapuljon. Ezeket a feladatokat, mint már hangsúlyoztuk, egy tanácskozó asztalnál meg lehet ugyan tárgyalni, de megoldani nem lehet. Ha Európa egyáltalában jelentőséget tulajdonít a nyugalomnak és békének, akkor az európai államoknak hálásnak kell lenniük azért, hogy Oroszország és Németország kész arra, hogy a nyugtalanságnak ezt a fészkét a békés fejlődés hónává tegye, hogy a két ország vállalja a felelősséget és az ezzel járó áldozatokat is meghozza. A Német Birodalom számára ez a feladat, mivel sehogy sem lehet imperialisztikusan felfogni, 50-100 évre terjedő elfoglaltságot jelent. E német munka igazolását ennek a tartománynak politikai szervezettségében, másrészt gazdasági feltárásában láthatjuk. Végelemzésben mind a kettő egész Európának javára válik. A második és az én szememben legeslegfontosabb azonban az európai biztonságnak nemcsak meggyőződés, hanem érzés szerinti helyreállítása. Ehhez az szükséges, hogy:

1. Az európai államok külpolitikai célkitűzései teljesen világosakká váljanak. Ami Németországot illeti, a birodalmi kormány hajlandó hézagtalan és teljesen tiszta képet adni a maga külpolitikai szándékairól. Ezt a nyilatkozatot azzal a megállapítással vezeti be, hogy számára a versailles-i szerződés többé nem létezik, illetőleg, hogy a német birodalmi kormány és vele együtt az egész német nép semmi okot és alkalmat nem lát bármilyen további revízióra, a Birodalmat megillető, megfelelő gyarmatbirtokállományon, elsősorban tehát a német gyarmatok

visszaadásán kívül.
Németországnak ez a gyarmatokra irányuló követelése nem csupán a német gyarmatok iránt támasztott történelmi igényeknél fogva, hanem mindenekelőtt a világ nyersanyagforrásain való osztozás elemi jogigénye folytán indokolt. Ez a követelés nem ultimatív jellegű, nem olyan követelés, amely mögött az erőszak áll, hanem a politikai igazságosság és az általános gazdasági észszerűség követelménye.

2. Annak a követelésnek, amely a nemzetközi gazdasági életnek a kereskedelem és közlekedés fejlesztésével kapcsolatban álló igazi felvirágoztatására irányul, előfeltétele a belső gazdasági élet, illetőleg a termelés rendezése az egyes államokon belül. A termékek kicserélésének megkönnyítéséhez azonban a piacok újjárendezése és a valuták végérvényes szabályozása szükséges, hogy így a szabad kereskedelem akadályait fokozatosan le lehessen bontani.

3. Az európai és Európán kívüli gazdasági élet igazi fellendülésének legfontosabb előfeltétele azonban a minden körülmények között garantált béke helyreállítása, továbbá az, hogy az egyes népek biztonságban érezzék magukat. Ezt a biztonságot nemcsak az európai státus végérvényes szentesítése fogja lehetővé tenni, hanem a fegyverkezés észszerű és gazdaságilag is elviselhető mérvű korlátozása. A biztonság ezen feltétlenül szükséges érzetéhez hozzátartozik azonban mindenekelőtt azon modern fegyverek alkalmazhatósága és alkalmazási területe kérdésének tisztázása, amelyek képesek hatásukkal mindenkor, minden nemzetet szíven találni és ezzel az állandó bizonytalanság érzetét táplálni. Már az előző birodalmi gyűléseken elmondott beszédeimben is tettem ez irányban javaslatokat. Ezek már akkor — csak azért is, mert tőlem eredtek — az elutasítás sorsára jutottak. Azt hiszem azonban, hogy Európában a nemzeti biztonság érzete csak akkor fog visszatérni, ha ezen a téren a világos és érvényes nemzetközi kötelezettségek mindenre kiterjedő pontossággal megállapítják a megengedett és meg nem engedett fegyveralkalmazás fogalmát.

Mint ahogy a genfi megállapodás azt annak idején keresztülvitte, legalábbis a civilizált államoknál, hogy megtiltották a sebesültek megölését, a foglyok bántalmazását és a háborúban részt nem vevők elleni harcot stb. és ahogyan ez a tilalom az idők folyamán általános tekintélyre tett szert, éppen így kell, hogy sikerüljön azt is megállapítani, mikor szabad a légi haderőt harcba vetni, mikor szabad alkalmazni gázt stb., tengeralattjárót, de le kell szögezni a csempészáru fogalmát is, nehogy a háború az asszonyok, gyermekek és egyáltalán a harcban részt nem vevők ellen folytatva, egy borzalmas jellegű küzdelemmé váljék. Bizonyos eljárások elutasítása a feleslegessé vált fegyverek mellőzéséhez fog magától vezetni. Azon igyekeztem, és a mostani lengyel háborúban is arra törekedtem, hogy a légi haderőt csak az úgynevezett katonailag fontos pontok ellen alkalmazzam, illetőleg csak akkor vettem azt igénybe, ha valahol tényleges ellenállás mutatkozott. Azonban kell, hogy a Vörös Kereszttel karöltve megtaláljuk a lehetőségét egy alapos, általános, érvényes és nemzetközi szabályozásnak. Csak ilyen feltételek mellett állandósulhat a béke, különösen a mi sűrűn lakott kontinensünkön, amely aztán minden bizalmatlanságtól és félelemtől mentesen lehetőséget fog egy valóságos, a gazdasági élet terén is mutatkozó virágzásra nyújtani. Azt hiszem, nincs egyetlen felelős európai államférfi sem, aki szíve mélyén ne kívánná népének virágzását. E kívánság megvalósítása azonban csak e kontinens nemzetei általános együttműködésének kereteiben gondolható el. Csakis ezen együttműködés biztosítása lehet minden egyes, valóban saját népe jövőjéért küzdő férfiú célja.

Hogy ezt a nagy célt elérjük, össze kell ülniük egyszer e világrész nagy nemzeteinek, hogy egy összefogó szabályzatot dolgozzanak ki, fogadjanak el és garantáljanak, amely mindnyájunknak megadja a biztonságot, a nyugalom és ezzel a béke érzetét. Lehetetlen, hogy egy ilyen konferencia alapos előmunkálat nélkül összeüljön, vagyis az egyes pontok tisztázása és mindenekelőtt előkészítő munka nélkül. Azonban ugyancsak lehetetlen, hogy egy ilyen konferencia, amelynek éppen e világrész sorsát évtizedekre meg kell határoznia, ágyúdörgés közben Vagy éppen mozgósított seregek nyomása alatt tevékenykedjek. Ha azonban előbb vagy utóbb e kérdéseket mégis meg kell oldani, észszerűbb volna ezt a megoldást választani, mielőtt még az emberek milliói céltalanul elvéreznek és értékek milliárdjai

elpusztulnak. A mostani helyzet fenntartása nyugaton elképzelhetetlen. Minden nap folyton növekvő áldozatokat követel. Egyszer aztán Franciaország elkezdi Saarbrückent lövetni és romba is dönti. A német tüzérség majd a maga részéről, bosszúból Mühlhausent pusztítja el. Franciaország erre ismét bosszúból Karlsruhet veszi ágyútűz alá, Németország viszont Strassbourgot. Ezután a francia tüzérség Freiburgra tüzel, a német viszont Colmarra vagy Schlettstadtra. Azután messzebbhordó lövegeket fognak felállítani és a pusztulás mindkét oldalon egyre jobban elharapódzik maga körül, és amit végül a messzehordó ágyúk nem érnek el, azt majd a repülők fogják elpusztítani. És ez nagyon érdekes lesz egy bizonyos nemzetközi zsurnalizmus és igen hasznos a repülőgép-, fegyver- és lőszergyárosok számára stb., de borzalmas az áldozatokra. És ez az irtó hadjárat nem fog csupán a szárazföldre korlátozódni. Nem, messze ki fog nyúlni a tengerre. Ma már nincs sziget. És az európai népvagyon gránátokban fog szétrobbanni és a népi erő majd a harctereken vérzik el. Egy napon azonban Németország és Franciaország között megint ott húzódik majd a határ, ám a virágzó városok helyett romok és végtelen temetők húzódnak, annak két oldalán. Magyarázzák bár Churchill úr és társai, a háborús uszítók e felfogásomat nyugodtan gyöngeségnek vagy gyávaságnak. Nem az én dolgom, hogy foglalkozzam a véleményükkel. Azért teszem e kijelentést, mert természetesen saját népemet is meg szeretném kímélni e szenvedésektől.

Ha azonban Churchill úr és követőinek felfogása valóra válna, akkor ez volt részemről az utolsó nyilatkozat. Akkor harcolni fogunk, mégpedig addig, amíg egyikünk vagy pedig mindketten megsemmisülünk. Churchill úr meg van győződve, hogy Nagy-Britannia győzni fog, én egy pillanatig sem kételkedem abban, hogy Németország győz. A sors majd eldönti, hogy kinek van igaza, de egy bizonyos: a világtörténelemben még sohasem volt két győztes, gyakran voltak azonban csak legyőzöttek. úgy tetszik nekem, hogy az utolsó háborúban is ez volt a helyzet Szólaljanak fel most már azok a népek és vezetőik, akiknek hasonló a felfogásuk. És taszítsák vissza a kezemet, akik azt hiszik, hogy a háborúban kell a jobb megoldást látni.

Mint a német nép vezére és mint a Birodalom kancellárja e pillanatban csak köszönni tudom az Úristennek, hogy bennünket a jogunkért folytatott nehéz harcban oly csodálatosan megáldott és kérjük, hogy engedje meg nekünk is, meg a többieknek is, hogy megtaláljuk a helyes utat, hogy ne csak a német nép, hanem egész Európa részese legyen a béke új boldogságának.

AZ ÖREG HARCOSOK EMLÉKÜNNEPÉN

a müncheni polgári sörözőben 1939. november 8-án.

Párttagok! Német Néptársaim!
Eljöttem hozzátok pár órára, hogy körötökben ismét átéljem egy bizonyos napnak az emlékét, amely úgy számunkra, mint a mozgalom számára és ezzel az egész német nemzet számára oly nagy fontosságú volt.

Nehéz elhatározás volt, melyet akkor tennem kellett, és amelyet aztán keresztülvittem. Egy látszólagos téves lépés a nagy nemzetiszocialista szabadságmozgalom megszületéséhez vezetett, mert ennek a téves lépésnek az eredménye volt az a bizonyos nagy pör, amely először tette lehetővé, hogy felfogásunkért, céljainkért és elhatározásunkért a nagy nyilvánosság előtt síkraszálljunk, vállaljuk a felelősséget és ezzel népünk nagy tömegeit gondolataink gazdagságával megismertessük.

Hogy a nemzetiszocialista mozgalom 1919-től 1923-ig, ezalatt a négy esztendő alatt ilyen nagyra nőhetett, hogy sikerült neki mindenekelőtt az egész nemzetet egy felrázó mozgalomban talpra állítani, úgy ez az általános helyzetnek köszönhető, amelyben Németország leledzett.

Rettenetes szerencsétlenség szakadt népünkre és országunkra. A majdnem 45 esztendős béke után háborúba kényszerítették Németországot. Sokat beszéltek a

háborús felelősségről. Ma már határozottan tudjuk — de tudtuk már akkor is —, hogy a birodalmi kormányoknak 1914-ig tulajdonképpen csak egyetlen egy bűnt lehetett felróni, azt ugyanis, hogy nem tettek meg mindent, amit a nemzet megerősítésének érdekében tenniük kellett volna és megtehettek volna.

Továbbá még azt lehetett bűnükül felróni, hogy Németország számára a legalkalmatlanabb pillanatban hagyták magukat a háborúba sodorni. Mert kétségtelen, hogy ha Németország a háborút valóban akarta volna, úgy előbb jobb alkalmak kínálkoztak volna arra. Azok az erők, amelyek akkor állottak velünk szemben, szították most ismét Németország ellen a háborút — ugyanazokkal a frázisokkal és ugyanazokkal a hazugságokkal.
Mindannyian — akik akkor katonák voltunk — tudjuk, hogy bennünket harctéren sem angolok, sem franciák nem kényszerítettek térdre. Nagy hazugságra volt szükségük ahhoz, hogy népünk kezéből a fegyvert kivegyék. Lehetséges, hogy vannak még egyesek külföldön, akik csodálják nagy önbizalmamat.

Erre csak annyit mondhatok: Ezt az önbizalmamat a csatatéren szereztem! Ez alatt a négy év alatt soha, egyetlen pillanatban sem volt az a meggyőződésem és az a nyomasztó tudatom, hogy bármelyik ellenség is fölénk kerekedhetnék. Sem a franciák, sem az angolok nem voltak merészebbek, bátrabbak, vakmerőbbek, mint a német katona!

Ellenségeink hazugságai voltak azok, amelyek Németországot annak idején leterítették Ugyanazoknak a férfiaknak hazugságai voltak ezek akik ma ismét hazudnak, mert hiszen ugyanazok a régi háborús uszítok ők akikkel Németország már a nagy háború folyamán szemben állott.
Churchill úr annak idején a háborúra uszított és Németország élén gyenge kormány állott. Ma ugyanaz a Churchill úr ismét háborúra uszít, azonban Németország élén most más kormány áll!
Mert a mai kormány akkor a harctéren küzdött az angolok ellen. Éppen ezért többé nem ijed meg azoktól, sem másoktól. Legkevésbé sem érzi azt, hogy gyenge, sőt ellenkezőleg, határozottan tudatában van fölényének.
A hazugságok annak idején ugyanazok voltak, mint ma.

Miért vonult Anglia annakidején hadba?

1914-ben így mondották: Anglia a kis nemzetek szabadságáért küzd. Később azután láttuk, mennyibe vette Nagy-Britannia a kis nemzetek szabadságát, mennyire kevéssé törődtek úgynevezett államférfiai ezen kis nemzetek szabadságával, hogyan nyomtak el kisebbségeket, milyen kegyetlenül bántak el népekkel — mint ahogyan ezt ma is teszik, ha céljaik és érdekeik úgy kívánják.
Később azt mondták: Anglia az igazságért harcol! Valóban, Anglia már 300 év óta harcol az igazságért és jutalmul ezért a jó Istentől körülbelül 40 millió km2-nyi területet kapott ezen a földön, azon kívül, jogot" arra, hogy 480 millió lélek felett uralkodjék. Így jutalmazza Isten azokat a népeket, amelyek „csak az igazságért" harcolnak. Különösen azokat a népeket, amelyek a többiek „önrendelkezési jogáért" küzdenek: mert hiszen Anglia 1914-ben állítólag ennek az önrendelkezési jognak érdekében fogott fegyvert. Azt mondották: „A brit katona nem saját érdekéért küzd, hanem a többi népek önrendelkezési jogáért."

Anglia már akkor, saját Brit Birodalmában proklamálhatta volna az önrendelkezés jogát! Úgy látszik azonban, hogy ezt fenntartotta magának a legközelebbi háború idejére!
Később aztán a "civilizációért" küzdött Anglia, mert hiszen az csak Angliában van. Csak az angol bányamunkás-telepeken, az angol nyomortanyákon van civilizáció, Whitechapelben és a tömegnyomor valamint a szociális pusztulás egyéb negyedeiben!

Mindezeken kívül Anglia —— mint ahogyan eddig is mindig — az "emberiességért" vonult hadba. Az emberiességet azonban robbanóanyagként gránitokba töltötték. De hiszen szabad becstelen fegyverekkel is harcolni, ha nemes és magasztos célért küzdünk. És Anglia mindig is ezt tette!

De még egy lépéssel továbbmentek és azt mondották: Mi angolok egyáltalán nem a

német nép ellen harcolunk, sőt, ellenkezőleg, mi szeretjük a német népet: mi Churchill, Chamberlain stb. csupán a német népet elnyomó kormányrendszer ellen küzdünk.
Mert hiszen nekünk, angoloknak csupán egy feladatunk van, hogy Németországot kormányától megszabadítsuk, és ezzel a német népet boldoggá tegyük. És ennek a célnak érdekében az angol elsősorban azért harcol, hogy a német népet a militarizmus terhétől megváltsa. Igen, bár ott tartanánk már, hogy egyáltalán nem kell fegyvert viselnie. Éppen ezért mi, angolok azon vagyunk, hogy teljesen megszabadítsuk fegyvereik súlyától. Még azt is mondták, hogy „szemtelenség azt írni, hogy a német kereskedelem ellen van kifogásunk".

„Éppen ellenkezőleg, a kereskedelem szabadságát akarjuk. Semmi kifogásunk sincs a német kereskedelmi flotta ellen", így mondotta annak idején Churchill. Kijelentették, hogy komisz ámítás azt állítani, hogy az angolok számítanának a német gyarmatokra, sőt még ilyesmire gondolni is szemtelenség: így beszéltek ők 1914, 1915, 1916, sőt még 1918-ban is.

Még egy lépéssel továbbmentek és azt mondták, hogy egyáltalán nem a győzelemért harcolnak, hanem a megértés békéjéért, a megbékülés békéjéért, mindenekfelett azonban az egyenjogúságért küzdenek. És ez a béke tegye lehetővé azt, hogy a fegyverkezést a jövőben teljesen ki lehessen küszöbölni.

Ilyenformán a valóságban a háború ellen harcoltak. Anglia a háború ellen harcolt, hogy annak még lehetőségét is megszüntesse, ugyanis a legyőzöttek háborújának és a megrohantak védekezésének lehetőségét. Éppen ezért kijelentették, hogy szó sem lehet arról, hogy a brit háborús politikának háborús jóvátétel a célja. Sőt, ellenkezőleg, kártalanítás nélküli békére törekedtek, és arra, hogy ezt a békét általános leszerelés és egy, az összes népeket egybekapcsoló intézmény koronázza meg.
És ezt Anglia nagy szekundánsa, Wilson, 14 pontban foglalta össze, később további hárommal kiegészítette, amelyben biztosítottak bennünket arról, hogy nincs mitől félnünk, és nem kell attól tartani, hogy igazságtalanul fognak velünk bánni, és hogy aztán befogadnak egy őszinte népközösségbe, ahol az igazság fog uralkodni, és hogy a gyarmatokat majd igazságosan elosztják és a gyarmatokra irányuló minden jogos követelést figyelembe fognak venni. És mindez majd a Népszövetségben fogja végső szentesítését megtalálni. Ezzel a háborút örökre ki fogják küszöbölni, és így bekövetkezik az örök béke.

Angol szempontból nézve érthető, hogy valakinek, aki 40 millió km2 és ezzel együtt 480 millió lélek felett, csupán 46 millió emberrel uralkodik, az legyen a vágya, hogy most már végre nyugalom legyen, miután a világ 300 esztendőn keresztül nézhette az angol hódító hadjáratokat.

„300 éven keresztül országot ország után hódítottunk meg, népet nép után igáztunk le. Most miénk a világ és ezzel aztán legyen végre nyugalom!" Ez természetes és érthető, hogy a Népszövetségen keresztül tényleg csupán a már bekövetkezett állapotot kívánták lerögzíteni.

Mindenesetre azonban minden másképp történt.
Ma pedig előáll egy angol miniszter és könnyes szemekkel így szól: Milyen szívesen megegyeznénk Németországgal, ha bízhatnánk a német kormányzat szavában. Ugyanez van az én nyelvemen is! Milyen szívesen megegyeznénk a, angolokkal, csak lenne bizalmunk vezetőik szavában! Mert vezettek félre és csaptak-e be valaha is aljasabb módon egy nemzetet, mint ahogyan az utolsó húsz esztendő folyamán ezt az angol államférfiak a német néppel tették!

Hol van a népek megígért szabadsága?

És ezzel együtt hol maradt az igazság?
Hol maradt a győzők és legyőzöttek nélküli béke?
Hol maradt a népek önrendelkezési joga?
Hol maradt a hadisarcról való lemondás?

Hol maradt a gyarmatkérdés igazságos szabályozása, az ünnepélyes ígéret, hogy Németország gyarmatait nem veszik el?
Hol maradt az a szent fogadkozás, hogy nincsen szándékukban elviselhetetlen terhekkel sújtani bennünket?
Hol maradtak végül azok az ígéretek, hogy annak az úgynevezett Népszövetségnek várába, mint egyenjogosultak léphetünk be?
Hol maradt az az ígéret, hogy elkövetkezik az általános leszerelés?
Hazugság és szószegés egytől-egyig!

Gyarmatainkat elvették, kereskedelmünket elpusztították. Kereskedelmi flottánkat elrabolták. Millió és millió németet szakítottak el tőlünk és bántalmazták őket. Népünket olyan hadisarccal sújtották, melyet 100 év alatt sem tudtunk volna kiegyenlíteni. A legsúlyosabb nyomorúságba taszítottak bennünket. Azonban ebből a nyomorúságból született meg a nemzetiszocialista mozgalom.

Ne tegyenek ma úgy, mintha egy Németországnak, mely nem lenne nemzetiszocialista, kitárnák az aranyos brit szívet. Az a Németország, amit egykor megismertünk, Isten tudja mi minden volt, csak nem nemzetiszocialista: az volt demokrata, volt világpolgári, amely még vakon hitt a brit államférfiak ígéreteiben.

Ennek a Németországnak volt bizalma, önként leszerelt és saját maga becstelenítette meg magát. És akkor vezették csak aztán alaposan félre és csapták be! Ennek a következtében előállott nyomorúságából fakadt a mi mozgalmunk. ..   .

Ennek a minden idők legnagyobb szószegésének volt a következménye Spaa, mely később Versailles szégyendiktátumává lett. Önök, öreg harcostársaim, tudják, hogyan tártam fel ezt a szerződést Önök előtt itt ezen a helyen, újból és újból, pontról pontra. Azt a 440 szakaszt, amelynek mindegyike egy nagy nemzet megsértését és a rajta elkövetett erőszakosságokat jelentette.

Nyomorúság és kétségbeesés töltötte el annak idején népünket. Aztán az infláció, minden életlehetőség elrablásának évei, a nagy munkanélküliség és a németországi tömeges öngyilkosságok ideje következett. Ebben a Németországban két esztendő alatt több öngyilkost számláltunk, mint ahány amerikai katona a háború folyamán a nyugati fronton elesett.

Ebből a nagy nyomorúságból támadt a nemzetiszocialista mozgalom, és éppen ezért, már az első naptól kezdve komoly elhatározásokat kellett fogadnia.

És ezen elhatározások egyike volt az 1923. november 8-i felkelés elhatározása. Ez a felkelés akkor látszólag nem sikerült, mégis e felkelés áldozatainak lehet Németország megmentését köszönni. 16 halott! De rajtuk keresztül millió és millió élő állott talpra. A nemzetiszocialista mozgalom akkor kezdte meg diadalútját.

Azóta Németország már világhatalom lett — a mi mozgalmunk következtében! Természetes és érthető, hogy az ősi ellenség abban a pillanatban ismét megmozdult, amint legyőzetésünk következményei gyógyulni kezdtek.

Kétségtelenül kétféle angol létezik. Ne legyünk igazságtalanok. Angliában is számos olyan ember él, akinek ez a merőben álnok eljárás bensőleg nem tetszik, akik nem akarják, hogy ehhez valami közük is legyen. Ezeket azonban vagy elhallgattatták, vagy maguk is tehetetlenek. Számunkra döntő, hogy ezt az angolt, aki után magunk is éveken keresztül kutattunk, nem találtuk meg.

Önök — Párttagtársaim — tudják, mennyire igyekeztem majd két évtizeden keresztül, hogy Angliával megegyezésre jussak. Milyen korlátokat nem voltunk hajlandók szabni a német politikának, csak azért, hogy Angliával kölcsönösen megértésre jussunk! Ugyanez áll Franciaországra. Mi mindentől nem állottunk el és mi mindenről nem mondottunk le! Egy mindenesetre természetes volt:

Az életlehetőségről való lemondást egyetlen német kormány sem írhatja alá!

Mindenekelőtt azonban a nemzetiszocialista kormánynak eszébe sem jut, hogy egy ilyen életlehetőségről való lemondást szentesítsen.

Éppen ellenkezőleg, demokrata politikusaink egykori életlehetőségről való lemondása elleni tiltakozásunk indított el utunkon. Éppen ezért a német nép és a Birodalom életét, valamint biztonságát minden körülmények között biztosítani fogom.

Sohasem vettem magamnak azt a jogot, hogy akár brit, akár francia érdekekbe beleszóljak. Ha azonban ma egy angol azzal lép a nyilvánosság elé: „Mi felelősek vagyunk Közép- és Kelet-Európa népeinek sorsáért" — úgy ennek az úrnak csak azt válaszolhatom: „Éppen így felelősek vagyunk mi akkor Palesztina, Arábia és Egyiptom népeinek sorsáért, sőt — tőlem, akár — az Indiában élő népek sorsáért is."
Ha azonban egy másik angol azt állítja: „A mi határaink a Rajnánál vannak" —, a következő pedig azzal jön: „Határaink a Visztulánál húzódnak" —, akkor csak azt válaszolhatom nekik: „Uraim, igyekezzenek minél hamarabb visszakerülni a Temzéhez, máskülönben mi fogunk Önöknek segíteni..."

A mai Németország mindenesetre elhatározta, hogy határait biztosítja és életterét megőrzi.

Ez az egyetlen terület, amelyet az angolok nem kultiváltak. Mi nem mentünk sehova, ahova esetleg az angolok előttünk kultúrát vittek volna. Ha lord Halifax tegnap, beszédében úgy nyilatkozott, hogy ő a művészet és kultúra érdekében száll síkra és ezért kell Németországot elpusztítsa, úgy csak annyit mondhatunk: Németországnak már akkor megvolt a aga kultúrája, a mikor még a Halifaxéknek arról sejtelmük sem volt. És Németországban az utolsó hat esztendő alatt többet tettek a kultúra érdekében, mint Angliában az elmúlt 100 esztendő folyamán! És ahova idáig csak eljutottunk, sehol sem találtunk brit kultúraapostolok emlékműire, hanem csupán nagy németek emlékműivel találkoztunk: Prágában vagy Posenben, Graundenzben vagy Thornban, Danzigban vagy Bécsben hiába igyekeztem azon, hogy brit kultúremlékekre leljek. Valószínűleg Egyiptomban állanak azok vagy Indiában.

Mindenesetre azonban a német nemzetet ismét felemeltük, éspedig évről évre, kezdve 1933-tól, 1934, 1935, 1936-on át. Egyik szakaszt a másik után hagytuk magunk mögött, lépésről lépésre tettük Németországot szabaddá és egyidejűleg erőssé!
Ebben a pontban mindenesetre megértem a nemzetközi háborús uszítók aggodalmait. Legnagyobb sajnálatukra látniuk kellett, hogy az új Németország egyáltalán nem a régi Németország többé. Mert igyekeztem, hogy életünknek ne csak kulturális részét fejlesszem, de gondom volt hatalmi részére is, mégpedig alaposan.
Olyan véderőt állítottunk fel — és ezt ma nyugodtan kijelenthetem — melynél jobb e pillanatban az egész világon nincs!

És e mögött a hadsereg mögött egy nép áll, olyan egységben, amilyenhez foghatót szintén nem ismer a német történelem. És efelett a hadsereg és efelett a nép felett egy olyan fanatikus akaraterejű kormány áll, amilyenre az elmúlt évszázadok folyamán Németországban még nem volt példa!
Ennek az új Német Birodalomnak, mint ahogyan Önök mind jól tudják, sem Angliával, sem Franciaországgal szemben nem voltak háborús céljai. Legutóbbi beszédemben, midőn utoljára nyújtottam Anglia és Franciaország felé kezemet, állást foglaltam e tekintetben. Ha ennek dacára támadnak bennünket, úgy ennek sem Ausztriához, sem Csehszlovákiához nem lehet köze, ezeket a kérdéseket szükség szerint hol előveszik, hol ismét gyorsan elfelejtik.

Lengyelország esete mutatja igazán, mennyire nem érdekli Angliát az ilyen államok egzisztenciája, máskülönben Szovjetoroszországnak is meg kellett volna üzenniük a háborút, hiszen Lengyelországot körülbelül megfeleztük. Az angolok azonban most azt mondják: Már nem ez a döntő körülmény, más háborús célunk van

Először Lengyelország szabadsága volt az, azután következett a "nácizmus kiirtása", hogy végül ismét a jövő biztosítékai legyenek azok. Mindig valami más lesz az ok. Mert mindaddig fognak háborúskodni amíg csak találnak valakit, aki kész lesz értük harcolni, vagyis feláldozza magát értük. Indokul a régi frázisokat fogják felhozni.

Ha ugyanis azt mondják, hogy egyáltalán és különösképpen a szabadság érdekében kívánnak fellépni, úgy Nagy-Britanniának módjában lenne csodálatos példát szolgáltatni a világnak azzal, hogy végre egyszer saját népeit is megajándékozza a szabadsággal.
Milyen magasztos volna ez a brit keresztes hadjárat, ha 350 millió indus szabadságának proklamálása vagy a többi angol gyarmat függetlenségének és önrendelkezési jogának kihirdetése vezetné azt be! Milyen szívesen hajolnánk meg akkor egy ilyen Anglia előtt!
Ehelyett azt látjuk, hogyan nyom el Anglia sok millió embert, éppen úgy, ahogyan nyugodtan nézte, amikor sok millió német szenvedett elnyomatásban. Éppen ezért legkevésbé sem hat meg bennünket, ha ma egy brit miniszter kenetteljes hangon kijelenti, hogy Angliának csupán ideálok lebegnek szemei előtt, nem pedig önérdekű célok.

Világos — én is megmondtam már — hogy az angolok még sohasem harcoltak önző célokért. A jó Isten éppen azért, mert Anglia ilyen önzetlenül küzdött, végül embereket és országokat adott neki jutalmul.

Ha tehát most újból kijelentik, hogy semmiféle önző céljaik nincsenek, úgy az egyszerűen nevetséges! A német nép méltán csodálkozhat, csupán csak csodálkozhat azoknak a korlátoltságán, akik képesek hinni, hogy alig 20 évvel azután a hallatlan világcsalás után, ugyanazzal a csalási módszerrel ismét felültethetnek bennünket.
Vagy ha azt mondják, hogy a kultúráért szállnak síkra! Anglia, mint kulturális alkotó, ez egy külön fejezet! Nekünk németeknek egyáltalán nincs szükségünk arra, hogy kulturális téren az angolok oktatásait elfogadjuk!

Zenénk, költészetünk, építészetünk, festészetünk és szobrászatunk nyugodtan elbírja az összehasonlítást. Azt hiszem egyetlen német, mondjuk Beethoven, többet tett a zene terén, mint a múlt és jelen összes angolja együttvéve. De jobban is értünk ennek a kultúrának ápolásához, mint ahogyan az angolok arra egyáltalán képesek lennének.

Végül azt találnák mondani, hogy jelenlegi háborús céljuk az, hogy végre véget vessenek a háborúnak — úgy sokkal okosabban tették volna, hogyha el sem kezdik a háborút!
Mert hiszen csak azért van háború, mert Anglia akarta azt! Mindannyian meg vagyunk győződve arról, hogy mindaddig lesznek háborúk, amíg a világ javai nincsenek igazságosan felosztva, és amíg önként és igazságosan ezeket a javakat fel nem osztják.

Ezt meg is lehetett volna tenni! Ha ma azt mondják: „Bármennyire fájdalmas is számunkra, a nemzetiszocialista Németországnak nem adhatjuk vissza a gyarmatokat. — Szívesen elosztanánk a világ nyersanyagait, de csak olyannak adhatjuk, akiben megbízhatunk!" Nos, Uraim, voltak előttünk más kormányok is Németországban! Olyan kormányok, amelyek Anglia kegyeit élvezték, részben olyanok, amelyek Anglia zsoldjában állottak. Ezekhez igazán lehetett volna bizalmuk! Miért nem adták vissza akkor nekik, akikhez bizalmuk volt, a javakat. De nem volt szükség egyáltalán felosztásra, egyszerűen nem kellett volna saját tulajdonunkat már előbb elrabolni.

Mi is azon a vélemények vagyunk, hogy ennek a háborúnak egyszer vége kell, hogy legyen, és hogy minden második évben ismét nem jöhet nem szabad, hogy jöjjön, de ne is jöjjön. Éppen ezért szükségesnek tartjuk, hogy minden nemzet e cél érdekében saját érdekterületére szorítkozzék, azaz más szavakkal, hogy egy nép a világ rendőrszerepét játszani hivatva ne érezze magát, és mindenbe ne beszéljen bele.

Legalábbis, ami Németországot illeti, tapasztalni fogja még az angol kormány, hogy egy felettünk való rendőrdiktatúra kiterjesztésének kísérlete meg fog hiúsulni és meg kell, hogy hiúsuljon.

A brit kormány férfiakat sem a múltban, sem a jelenben nem volt alkalmunk kultúraapostolokként üdvözölhetni — de mint rendőrhatóságot egyáltalán nem vagyunk hajlandók őket elviselni!

Magaviseletüknek valódi oka azonban más területen gyökeredzik Gyűlölik a szociális Németországot.
Vajon mit ártottunk nekik? Egyáltalán semmit! Megfenyegettük őket? Egyetlen egyszer sem! Vagy talán nem voltunk hajlandók arra, hogy megegyezést létesítsünk velük? De igen! Ezt is megtettük. Nem szabtunk-e saját magunk korlátokat fegyverkezésünk elé?
Nem, mindez nem érdekelte őket.
Amit ők gyűlölnek, az az a Németország, mely számukra veszedelmes példa, a szociális Németország, a mi szociális munkatörvényeink Németországa, melyet már a világháború előtt is gyűlöltek, és amelyet ma is gyűlölnek. A közjólétnek és szociális kiegyenlítődésnek, a kiküszöbölt osztálykülönbségeknek ezen Németországát — ezt gyűlölik ők!

Azt a Németországot, amely hét esztendőn keresztül azon igyekezett, hogy néptársai számára tisztességes életlehetőséget biztosítson, azt gyűlölik ők!
Azt a Németországot, amely a munkanélküliséget, amelyet ők minden gazdagságukkal sem voltak képesek legyőzni, megszüntette azt gyűlölik ők!
Azt a Németországot, amely munkásainak tisztességes hajlékot nyújt, ez az amit ők gyűlölnek, mert attól tartanak, hogy mindez majd saját népüket "mételyezheti meg".

Gyűlölik a szociális igazságszolgáltatás Németországát, azt a Németországot, amelyik május l-jét, mint a becsületes munka napját, megünnepli! Gyűlölik azt a Németországot, amely az életkörülmények megjavítása érdekében felvette a harcot. Ezt a Németországot gyűlölik ők!

Az egészséges, népi Németországot, azt a Németországot, amely gyermekeket ápol, és nem hagyja, hogy eltetvesedjenek, amely nem engedi, hogy nála olyan körülmények következzenek be, mint amilyeneket az ő sajtójuk most beismer —— ezt a Németországot gyűlölik ők!

Pénzmágnásai, zsidó és nem zsidó nemzetközi bankbárói azok akik bennünket gyűlölnek, mert rossz példát látnak ebben a Németországban amely más népeket, sőt talán saját népüket is fellázíthatná. Gyűlölik fiatal, egészséges és virágzó nemzedékünk Németországát és ennek a nemzedéknek gondoskodó Németországát.
Ezzel együtt természetesen gyűlölik az erős Németországot, azt a Németországot, amely halad és önkéntes áldozatokat vesz magára.

Hogy mennyire gyűlölnek, azt jól láttuk. Négyéves tervet készítettünk, hogy magunkon segítsünk. Ezzel a négyéves tervvel nem vettünk el senkitől semmit, mert hiszen, ha szenünkből benzint vagy gumit készítünk, vagy ha más pótanyagokkal segítünk magunkon, mit veszünk ezzel a többiektől el? Semmit, egyáltalán semmit!
Sőt, ellenkezőleg, örülniük kellett volna, és azt mondhatták volna: „így legalább nem terhelik piacainkat. Ha benzint gyártanak maguknak, úgy nem szükséges kivinniük, hogy bevihessenek. — Annál jobb nekünk!"

Nem, harcoltak a négyéves terv ellen, mert ez Németországot egészségessé teszi! Ez volt az egyetlen ok.
Ez egy olyan harc, amelyet a szabad, független és életképes Németország ellen folytatnak! Ez az ő harcuk!
Ezzel szemben áll tehát a mi harcunk. Ez a harc, a mi örökké változatlan nemzetiszocialista harcunk, melyet egy egészséges, erős népközösség felállításáért, az ebben a népközösségben jelentkező károk elkerülése és megszüntetése érdekében és ennek a népközösségnek a másik világgal szembeni biztosításáért folytatunk.

Ez a cél: harcolunk népünk biztonságáért, életterületünkért, amelybe nem engedjük, hogy más is beleszóljon!
Ha már most Angliában azt állítják, hogy ez a harc a második pún háború, úgy egy kérdés még nincs tisztázva a történelemben, az, hogy melyik fél lesz Róma és melyik lesz Karthágó ebben az esetben. Első alkalommal semmi esetre sem volt Anglia Róma, mert hiszen az első pún háborúban valóban Róma győzött: az első világháborúban azonban nem Anglia győzött, mások voltak a győztesek. És, hogy a másodikban aztán valóban nem Anglia lesz a győztes — arról biztosíthatom Önöket!

A világháború Angliájával ezúttal egy más Németország áll szemben, erről már belátható időn belül meggyőződhetnek. Egy olyan Németország, amelyet fékezhetetlen akaraterő tölt el, amely az angol frázis-hada-rók badarságaira csak nevetéssel válaszol.
Mert ha ma jön egy angol és azt mondja: „Mi harcolunk a világszabadságért, mi harcolunk a demokráciáért, mi harcolunk a kultúráért, mi harcolunk a civilizációért, mi harcolunk az igazságosságért stb." — úgy mindez Németországban harsogó hahotát fog kiváltani.
Ezenkívül él még az a nemzedék, amelynek egykor személyesen volt alkalma az ilyen brit háborús célfejtegetések „őszinteségéről" meggyőződni. És ha mi magunk semmit sem tanultunk volna, semmi körülmények között sem felejtettünk el semmit. De nemcsak, hogy semmit nem felejtettünk, hanem hozzá még tanultunk is.

De minden angol léggömb, mely határainkon át hozzánk száll és itt eggyel több vagy kevesebb szellemes röpcédulát szór le, csak_ azt bizonyítja nekünk, hogy abban a másik világban busz év óta semmi sem változott.

Minden német visszhangnak azt kellene számukra hirdetni, hogy itt egy óriási és hallatlan erejű és hatásában gazdag mozgalom ment végbe. Anglia nem akar békét! Ezt tegnap ismét hallottuk. Már a birodalmi gyűlésen elmondott beszédemben kijelentettem, hogy részemről nincs több mondanivalóm. A továbbiakban olyan nyelven fogunk beszélni Angliával, amely valószínűleg az egyedüli, amelyet még megértenek!
Sajnáljuk hogy Franciaország ezeknek a brit háborús uszításoknak a szolgálatába állott, és hogy útját az angolokéval kötötte össze.

Ami Németországot illeti, mi sohasem féltünk egy fronttól. Egykor két frontot védtünk dicsőségesen. Most már csak egy frontunk van, és ezen a fronton eredményesen fogjuk megállni a helyünket, arról mindenki meg lehet győződve.

Nem a német nép politikai sikerének, hanem az észszerűség sikerének tekintem, hogy Oroszországgal megegyezésre juthattunk. Egykor ez a két nép élet-halál harcot vívott egymással. Egyiküknek sem volt ebből haszna. Megegyeztünk abban, hogy a londoni és párizsi uraknak még egyszer ezt a szívességet nem fogjuk megtenni.
így aztán egy nagy történelmi változás elé értünk. Küzdelemből született egykor a nemzetiszocializmus. Katonák voltunk annak idején mindannyian. Nagyrészünk ma ismét magára öltötte a szürke egyenruhát. De a többiek is katonák maradtak. Németország ízig-vérig átalakult.

Éppen úgy, mint ahogy az 1813-as és 1814-es Poroszországot nem lehetett az 1806-os Poroszországgal összehasonlítani, nem lehet az 1939, 1940, 1941 vagy 1942-es Németországot sem többé az 1915, 1917 vagy 1918-as Németországgal összehasonlítani. Ami akkor megtörténhetett, az a jövőben nem lehetséges! Gondoskodni fogunk arról — és erre mindenekelőtt a párt a biztosíték —, hogy olyan jelenségek, mint amilyeneket a világháborúban Önöknek sajnos meg kellett élni, Németországban többé elő ne fordulhassanak, mi — nemzetiszocialista harcosaim - legyőztük azt már akkor, midőn még csak mint nevetségesen elenyésző kisebbség harcoltunk Németországban.

Akkor csak hitünk volt. Ennek dacára legyűrtük és kiküszöböltük ezeket a jelenségeket. Ma azonban ezen kívül még a hatalmunk is megvan.

Akaratunk éppen olyan hajlíthatatlan a kifelé irányuló harcban, mint ahogy hajthatatlan volt a belső hatalomért folyó küzdelemben. Ahogy Önöknek annak

idején mindig mondottam: mindent el lehet képzelni, csak egyet nem, hogy megadjuk magunkat, és úgy —— mint nemzetiszocialista —— ma is csak ezt ismételhetem a világnak: mindent el lehet képzelni, azonban egy német meghódolást sohasem!

Ha erre azt mondják nekem: „akkor a háború három évig fog tartani", úgy azt válaszolom: „hogy mennyi ideig tart, nem játszik szerepet, megadni magát Németország nem fogja soha, sem most, sem a jövőben!" Mondották nekem, hogy Anglia hároméves háborúra készült. Én a brit hadüzenet napján Göring tábornagynak kiadtam a parancsot, hogy nyomban tegyen meg minden előkészületet, egyelőre ötesztendei időtartamra, nem mintha azt hinném, hogy ez a háború öt évig fog tartani, hanem azért, mert még öt esztendő múlva sem adnók meg magunkat, még a világ minden kincséért sem!

Meg fogjuk mutatni ezeknek az uraknak, hogy mire képes egy 80 milliós nép ereje, mely egységes vezetés mellett, egy akarattal, egységes közösséggé forrt. És a pártnak, az egykori halottakra emlékezve, itt kell igazán betölteni küldetését. Hordozója lesz ennek az akaratnak, ennek az elhatározásnak, ennek az egységnek és ezzel a mi német népközösségünknek. Bármit kelljen is egyikünknek, vagy másikunknak áldoznia, az el fog múlni és jelentéktelen. Mert számunkra csupán a győzelem döntő, és az is marad!
Ezt a harcot, hála előkészületeinknek, sokkal könnyebb feltételek mellett fogjuk megvívni, mint 1914-ben. Annak idején Németország vakon támolygott ebben a harcban. Mi azonban évek óta lelkileg, mindenekelőtt azonban gazdaságilag felfegyvereztük a nemzetet. Hatalmas tervekkel gondoskodtunk arról, hogy a német repülőknek ne fogyjon ki a benzinjük.

Gondoskodtunk arról, hogy az értékes javak ne pusztulhassanak, ne vesszenek kárba, és ne semmisüljenek meg már a háború első évében, hanem hogy a hadüzenet napjától kezdve mindazok a racionalizálások életbe lépjenek, amelyek most már a leghosszabb idő követelményeinek is eleget tudnak tenni. Azonban minden más téren is a legnagyobb mértékben kidolgoztuk lehetőségeinket, úgy, hogy ma Önöket egyről biztosíthatom:
Sem katonailag, sem gazdaságilag nem tudnak legyűrni bennünket a legkisebb mértékben sem. Itt csak egy győzhet, és azok mi leszünk! Hogy ezt Churchill úr nem hiszi el, azt magas korának tudom be. Mások sem hitték ezt. Lengyel ellenfelünk sohasem viselt volna ellenünk háborút, ha angol részről nem hajtották volna bele. Anglia adott lovat alájuk és ő uszította és biztatta őket. A háború lefolyása mutatta meg talán először, micsoda katonai erő kovácsolódott az új Németországban.

Ne gondolják, Néptársaim, hogy talán a lengyel gyáva volt, vagy hogy csak szaladt volna, nem így volt! Sok helyen nagyon vitézül verekedett. Ennek dacára egy 36 milliós államot, kerek 50 hadosztállyal, egy olyan államot, amelynek átlagos évi újonclétszáma közel 300 000 volt, szemben az akkori 120 000-es évi francia újonclétszámmal — mondd és írd, 10 nap alatt katonailag megvertünk, 18 nap alatt megsemmisítettünk és 30 nap alatt maradéktalan megadásra kényszerítettünk!

De emellett tisztában vagyunk azzal, hogy mennyire segített bennünket a Gondviselés. Hagyta, hogy terveink megvalósuljanak és azok keresztülvitelét nyilvánvalóan megáldotta. E nélkül ez a teljesítmény, ez alatt az idő alatt, nem sikerülhetett volna. Ezért hisszük, hogy azt, ami történt, a Gondviselés akarta így!

Éppen úgy, ahogy Önöknek már régebben kijelentettem, hogy az 1918. évi vereség megérdemelt volt, melyet megérdemeltünk, mert nagy győzelmeket nem voltunk képesek helyesen és méltóan megőrizni. Ezt a szemrehányást a jövőben nekünk ne tegyék!

Mélységes hálával hajoljunk meg mindenekelőtt hőseink, bátor katonáink, halott bajtársaink és sebesültjeink előtt. Áldozatukkal hozzásegítettek bennünket ahhoz, hogy az első ellenséget, amely ezt a háborút életrehívta, alig 30 nap alatt elintéztük. Legyen mindenki tudatában annak, hogy az az áldozat, amit ezek

a férfiak hoztak, éppen olyan értékes volt, mint amilyen értékes lesz minden egyes áldozat a jövőben, és hogy senkinek sincs joga ahhoz, hogy a maga áldozatát a jövőben súlyosabbnak értékelje.

Az, amit mi, nemzetiszocialisták a november 9-i Halottak napján, mint meggyőződést és fogadalmat vittünk magunkkal mozgalmunk történelmébe, ugyanis, hogy az eszme, amiért az első 16 közülünk elesett, elég nagy érték volt arra, hogy sok mást is, ha szükséges, ugyanilyen áldozatra kötelezzen: ez a meggyőződés ne hagyjon el bennünket a jövőben sem.
Német népünkért a sok évszázad, sőt évezred folyamán megszámlálhatatlan milliók estek el. Milliók ontották érte vérüket. Egyik sem tudja közülünk, hogy nem lesz-e neki is ez a sorsa. De mindegyiknek tudnia kell, hogy ezzel nem hoz nagyobb áldozatot, mint azok, akik már előtte hoztak, vagy azok, akik még a jövőben hozni fognak. Azt az áldozatot, amelyet az asszony hoz azzal, hogy gyermekét a nemzetnek ajándékozza, átveszi tőle a férfi azzal, hogy nemzetét megvédelmezi.

Mi nemzetiszocialisták mindig harcosok voltunk. Most elérkezett a nagy idő, ahol igazán meg fogjuk mutatni harcos mivoltunkat!
Ezzel ünnepelhetjük meg legjobban mozgalmunk első áldozatainak emléknapját. Nem zárhatom anélkül a mai napot, hogy mint mindig, köszönetet ne mondjak az Önök hosszú éveken keresztül tartó hűséges ragaszkodásáért és anélkül, hogy meg ne ígérném Önöknek, hogy a régi ideálokat a jövőben is tiszteletben tartjuk, hogy harcolni fogunk értük, és nem fogunk habozni hogy szükség esetén saját életünket is feláldozzuk, hogy mozgalmunk célkitűzéseit megvalósítsuk. Azokat a célkitűzéseket, amelyek semmi egyebet nem kívánnak, mint népünk életének és létének ezen a világon való biztosítását.

Ez a mi nemzetiszocialista hitvallásunknak első fejezete és ez lesz az utolsó is, amelyet minden nemzetiszocialista fejfájára írnak, akkor, amikor kötelességét betöltve távozik e világból.

Párttagok! Nemzetiszocialista mozgalmunk, német népünk és mindenek fölött győzedelmes haderőnk: Sieg Heil!

A BERLINI SPORTCSARNOKBAN

1940. január 30-án

Német Néptársaim!
Hét esztendő rövid idő. Az ember átlagos élettartamának csak töredéke — egy nép életében pedig csupán egy pillanat. És mégis, ez a mögöttünk lévő hét esztendő hosszabbnak tűnik, mint a múlt sok évtizede. Ebben az időben nagy történelmi események játszódtak le: egy pusztulással fenyegetett nagy nemzet ismét feltámadt. Hatalmas eredményeket hozott ez a korszak, melyeket néha még mi is, akik nemcsak átéltük ezt az időt, hanem részben irányíthattuk is, alig tudunk áttekinteni.
Igen gyakran beszélnek ma demokrata ideálokról: nem Németországban, hanem abban a másik világban! Mert mi Németországban ezt a demokrata ideált egykor 15 esztendőn keresztül éppen eléggé megismerhettük. Mi magunk léptünk ennek a demokráciának örökébe.
Csodálatos háborús célokat tárnak különösen angol részről elénk. Angliának nagy gyakorlata van háborús célok kitűzésében, mert hiszen ő viselte a világ legtöbb háborúját.
Csodálatos háborús célok azok, amelyeket velünk ma közölnek. Új Európát kell teremteni! Ezt az Európát az igazságosság hassa át, amely igazságosság minden fegyverkezést feleslegessé tesz és éppen ezért szüntesse be végre mindenki a fegyverkezést.
Ezzel a leszereléssel egyidejűleg kezdődjék meg a gazdasági fellendülés, a kereskedelem és ipar éledjen újra, különösen azonban a kereskedelem, élénk

kereskedelem, szabad kereskedelem!
Ezzel a kereskedelemmel együtt virágozzék a kultúra is, de ne csak a kultúra, hanem a vallás is fejlődjék.
Egyszóval: következzék el most az aranykor! Ezt az aranykorszakot természetesen már jó néhányszor elénk tárták, éspedig ugyanazok az emberek, akik ma ismét erről beszélnek. Meglehetősen régi, lejátszott lemezek! Valóban, sajnálni lehet ezeket az urakat, hogy nem voltak képesek egy új gondolatot kitalálni, mellyel egy nagy nemzetet ismét ámíthattak volna. Mert hiszen mindezt már 1918-ban megígérték nekünk!
Az angolok akkori háborús célja is az „új Európa", az „új igazságosság", az az új igazságosság volt, amelynek lényeges alkotóeleme a „népek önrendelkezési joga" kellett volna, hogy legyen. Már akkor egy olyan igazságosságot is megígértek, amely a fegyverkezést feleslegessé látszott tenni.
Éppen azért hirdették abban az időben a leszerelés programját, éspedig minden nemzet leszerelését. Hogy ennek a leszerelésnek jelentőségét még jobban hangsúlyozzák, ezt egy,- a leszerelt nemzetekből alakult - szövetséggel akarták megkoronázni. És a jövőben minden nézeteltérést - mert hogy egy és más nézeteltérés még adódni fog, abban legalábbis akkor még nem kételkedtek —— üres szónoklatokkal és ellenszónoklatokkal ennek kellett volna agyonbeszélni, mint ahogyan az már a demokráciáknál szokásos .
-A jövőben egyetlen lövés se dördüljön el! És azt hirdették 1918—ban, hogy egy áldásos és Istennek tetsző korszaknak _kell következnie.

Ami ehelyett következett, azt átéltük: A régi államokat szétdarabolták, anélkül, hogy a népeket megkérdezték volna. Régi történelmi nemcsak nemcsak állami, hanem gazdasági egységeket szüntettek meg, anélkül hogy valami jobbat tudtak volna helyükbe állítani. Így a népek önrendelkezési jogára való tekintet nélkül felszabdalták és szétdarabolták Európát, nagy államokat oszlattak fel, nemzeteket fosztottak meg jogaiktól, azzal, hogy előbb kivették kezükből a fegyvert és aztán olyan beosztást létesítettek, amelyik csak győzteseket és legyőzötteket különböztetett meg ezen a világon.
Aztán már nem beszéltek többet a leszerelésről, ellenkezőleg, tovább fegyverkeztek. De a nézeteltérések békés kiegyenlítéséhez sem fogtak hozzá, hanem a felfegyverzett államok tovább is éppen úgy háborút viseltek, mint azelőtt. Csak a leszerelt államok nem voltak többé abban a helyzetben, hogy az állig fegyverben lévők erőszakos cselekedeteivel szemben védekezhettek volna. Ez természetesen nem hozta meg a gazdasági jólétet, hanem ellenkezőleg, egy őrült jóvátételi rendszer nemcsak a legyőzötteknek, hanem maguknak az úgynevezett győzteseknek is gazdasági nyomorúságához vezetett. Ennek a gazdasági nyomorúságnak következményeit egyetlen nép sem érezte jobban, mint a német.
A kultúra sem fejlődött, sőt ellenkezőleg: megcsúfolták és eltorzították. A vallás is háttérbe szorult. Ezalatt a 15 esztendő alatt egyetlen angol sem emlékezett a hitre, a keresztényi könyörületességre és felebaráti szeretetre. Azok az urak akkor nem a keresztények bibliájával sétálgattak, az ő bibliájuk a versailles-i szerződés volt!
440 cikkelye volt ennek a szerződésnek, amelyek mind egy-egy megterhelést, kötelezettséget, ítéletet és zsarolást jelentettek Németországnak. Ezért a Versailles-ért az újonnan alapított Népszövetség vállalt kezességet, amely nem a szabad nemzetek, nem az egyenlő jogú népek szövetsége volt, mely egyáltalán nem volt a népek szövetsége — a tulajdonképpeni alapító nemzet már eleitől fogva távol tartotta magát tőle —, hanem egy olyan Népszövetség, amelynek egyetlen feladata az volt, hogy azért a minden idők legalávalóbb diktátumáért kezeskedjék, és hogy annak teljesítésére minket kényszerítsen.

Így festett tehát a demokratikus Németország kora!

Ha ma idegen államférfiak úgy tesznek, mintha a mai Németországgal szemben nem lehetne bizalommal viseltetni, akkor ez semmi esetre sem állhatott az akkori Németországra, mert hiszen ez az akkori Németország az ő teremtményük, az ő legsajátosabb művük volt. Ehhez pedig igazán lehetett bizalmuk!

És milyen rosszul bántak ezzel a Németországgal!

Ki tudná ezeknek az éveknek a történetét teljes egészében emlékezetébe idézni: az 1918-as összeomlás nyomorúságát, 1919 tragikumát, végül a belső szétbomlás, a rabszolgaság állandósulása, népünk szörnyű elszegényedése és mindenekelőtt a teljes reménytelenség hosszú éveit! Még ma is megrázó erővel hat a visszaemlékezés erre a korra, amikor egy nagy nemzet lassanként nemcsak a saját magába vetett bizalmát vesztette el, hanem már semmiféle földi igazságszolgáltatásban sem tudott hinni. Ebben az egész korszakban ez a demokratikus Németország hasztalanul remélt, hasztalanul koldult és hasztalanul tiltakozott. A nemzetközi pénzvilág — könyörtelen maradt és kíméletlenül kihasználta népünket. A szövetséges nemzetek államférfiai — nem ismertek irgalmat. Jeges nyugalommal mondották akkor, hogy nálunk 20 millió felesleges német él.
Ezekben az években, amikor minden remény hiábavaló volt, minden kérdés meghallgatás nélkül maradt és minden tiltakozás csak eredménytelenségre vezetett, született meg a nemzetiszocialista mozgalom, amely abból a megismerésből indult ki, hogy ezen a világon nem szabad remélni, nem szabad kémi, és nem szabad lealacsonyító tiltakozásokhoz folyamodni, hanem, hogy ezen a világon az embernek saját erejéből kell magán segíteni.
A remény helyébe német népünkbe vetett hit és örök belső értékeink érvényesítése lépett. Abban az időben még kevés reális eszköz állt rendelkezésünkre. Amit az új birodalom építőköveinek tekintettünk, az az akaratunkon kívül elsősorban népünk munkabírása, másodsorban intelligenciája, harmadsorban pedig az volt, amit életterünk, saját földünk nyújthatott nekünk.

Így kezdtük meg munkánkat, és íme, átéltük Németország belső megújhodását. Ez nem fenyegette a világot, pusztán belső német reformmunka volt. És mégis azonnal kihívta a többiek gyűlöletét. Megsejtették a német nép újjászületését — és mert ezt észrevettük, a felépítés munkájával párhuzamosan nyomban megkezdtük a német erők mozgósítását.
Önök ismerik ennek történetét: már 1933-ban a hatalomátvétel évében kötelességemnek éreztem, hogy bejelentsem a Népszövetségből való kilépésünket, és hogy elhagyjam a leszerelési konferenciát. Ettől a fórumtól nem várhattunk igazságot. 1934-ben indult meg a hatalmas arányú német fegyverkezés, 1935-ben bevezettem az általános hadkötelezettséget, 1936-ban elrendeltem a Rajna-vidék megszállását, 1937-ben kezdtük meg a négyéves terv megvalósítását, 1938-ban a Birodalomhoz csatoltuk Ausztriát és a Szudétaföldet, 1939-ben pedig megkezdtük a Birodalom tervszerű védelembe helyezését, azokkal az ellenségekkel szemben, akik időközben már levetették álarcukat. Az 1939. év intézkedései a Birodalom védelmét szolgálták.

Mindez másképpen is történhetett volna, ha a másik világ csak egy szikrányi megértést tanúsít a német életszükségletekkel szemben. Igen gyakran hangoztatják, hogy ki kellett volna alkudni jogainkat. Önök, Néptársaim, emlékeznek: Nem vittem—e elég gyakran pl. a német gyarmati követeléseket megtárgyalás céljából a világ elé? Kaptunk-e erre valaha is választ? Rideg elutasításon kívül csak újabb ellenségeskedést tapasztaltunk

A birodalom újjászületésének pillanatában Anglia és Franciaország vezetőrétegei elhatározták, hogy újból felveszik a harcot. Ők akarták ezt így. Anglia háromszáz év óta annak a célnak megvalósításán dolgozott, hogy Európa igazi konszolidációját megakadályozza, éppúgy, mint ahogy Franciaország is évszázadok óta Németország konszolidációjának igyekezett gátat vetni Ha Chamberlain úr ma a hitszónok szerepét ölti magára, és jámbor háborús célokat hirdet a világnak, erre én csak azt mondhatom: Saját maguk történelme hazudtolja meg Önt Mr. Chamberlain!

Az Önök államférfiai 300 év óta minden háború kitörésekor mindig éppen úgy beszéltek, mint ahogy Ön ma beszél, Chamberlain úr. Önök mindig csak „Istenért és a vallásért" küzdöttek. Önöknek sohasem voltak „anyagi céljaik" és éppen azért, mert az angolok sohasem küzdöttek anyagi célokért, áldotta meg őket a jó Isten anyagi javakkal olyan bőven Isten nem is felejtette el az angoloknak, hogy

Anglia mindig csak mint az „igazság és igazságosság bajnoka" és „minden erények előharcosa" szállt síkra. Meg is áldotta őket mind a két kezével. Háromszáz év alatt kereken 40 millió négyzetkilométernyi földterületet hódítottak meg, természetesen a világért sem önzésből és nem is azért, mintha örömük telt volna az uralkodásban, gazdagságban vagy élvezetben — dehogy. Mindezt csak Isten megbízásából és a vallás érdekében tették.
Persze Anglia nem akart egymaga Isten harcosa lenni, mindig meghívott másokat is, hogy részt vegyenek ebben a nemes küzdelemben. Nem is törte magát minden esetben azért, hogy a nagy terhet maga viselje. Ilyen Istennek tetsző feladatok számára másokat is szabad küzdőtársakul keresni. Az angolok manapság is így tesznek, és ez számukra busás haszonnal járt.

Negyvenmillió négyzetkilométernyi terület meghódítása: az erőszakoskodások, zsarolások, zsarnoki kegyetlenkedések, elnyomások és fosztogatások szakadatlan sora. Anglia történelmében olyan dolgok fordulnak elő, aminőket egyetlen más országban, egyetlen más népnél sem lehetett elképzelni. Az angolok mindenért háborút viseltek. Háborút viseltek kereskedelmük kibővítéséért, háborút viseltek, hogy másokat ópiumszívásra kényszerítsenek, háborút viseltek, hogy aranybányákat szerezzenek vagy gyémántmezők birtokába jussanak. Mindig anyagi célokról volt szó, igaz, hogy mindig nemes eszmények örve alatt.

Az utolsó háborút is csak „eszményi célokért" folytatták. Hogy mellékesen még a német gyarmatokat is bezsebelték, azt ismét Isten akarta így! Hogy elvették hajóhadunkat, hogy behajtották Németország külföldi követeléseit, ez mind a „vallásért vívott szent küzdelem" afféle kísérőjelensége. Ha Chamberlain úr mostanában bibliával jár-kel és a maga háborús céljait prédikálja, úgy rémlik nekem, mintha az ördög imakönyvvel közelednék egy szegény lelkészhez.

Amellett ez most már igazán nem eredeti, legfeljebb ízléstelen fogás, amiben senki sem hisz többé. Néha szinte attól tartok, hogy ő maga is kételkedik magában.

Azonkívül: minden nép csak egyszer égeti meg az ujját. A hamelni patkányfogó után is csak egyszer szaladtak a gyermekek s a német nép is csak egyszer hallgatott a népek nemzetközi testvéresülését hirdető apostol szavára!
Tisztelet, becsület Mr. Churchillnek. ő nyíltan kimondja azt, amit az öreg Mr. Chamberlain csak magában gondol és remél! Churchill kimondja: a mi célunk Németország felosztása és megsemmisítése! A mi célunk lehetőleg a német nép kiirtása! Ezt a nyíltságot én, higgyék el nekem, üdvözlöm!

Francia tábornokok is nyíltan kimondják, hogy miről van szó. Azt hiszem, így jobban meg is értjük egymást. Miért harcoljunk mindig hazug frázisokkal, miért ne beszéljünk nyíltan? Ez nekünk sokkal inkább megfelel. Nagyon jól tudjuk, mi a céljuk, akár bibliával jár-kel Chamberlain, akár nem. Akár jámbornak mutatkozik, akár nem, akár igazat beszél, akár hazudik, mi ismerjük a célt:

az 1648-as Németország lebeg szemük előtt, a felbomlott és szétszaggatott Németország!

Jól tudják, hogy itt Közép-Európában 80 milliónál több német él. Ezeknek az embereknek is van létjogosultságuk. Nekik is joguk van az élethez, de 300 éven át — becsapták őket. És csak azért csalhatták meg őket, mert széttagoltságuk következtében számbeli erejüket nem érvényesíthették. Ezért él ma 140 ember egy négyzetkilométeren. Ha ezek az emberek egységet alkotnak, úgy ez hatalmat jelent. Ha szétforgácsolják őket, védtelenek és tehetetlenek. Zárt egységük azonkívül erkölcsi jogot is rejt magában. Végül is mit jelent az, ha 30, 50 vagy 200 kis állam tiltakozik, vagy életjogait követeli? Ki vesz erről tudomást? De, ha egy 80 milliós nép követeli jogait, úgy az egészen más.
Innét származik az ellenszenv az olasz állam megalakulásával és Németország állami egységével szemben. Ezeket az államokat legszívesebben újra régi alkotórészeikre bontanák.

Néhány nappal ezelőtt egy angol ezt írta: „Ez épp' a baj, a hajdani császárság elhamarkodott megalapítása nem volt helyes: Természetesen nem volt ez helyes."

Nem volt helyes tehát, hogy ez a 80 millió ember egymásra talált,

hogy az élethez való jogát együttesen hangsúlyozza. Nekik jobb lenne, ha ezek a németek megint kétszáz, háromszáz vagy négyszáz zászlócska mögött, kétszáz, háromszáz vagy négyszáz uralkodó vezetése alatt sorakoznának fel — ha minden uralkodó mögött néhány százezer ember állana, akiknek így aztán semmi szavuk nem lenne a nagyvilág előtt.

Költők és gondolkodók népeként tovább élhetünk így is már ahogy tudunk. A költőnek és a filozófusnak azon kívül még csak, annyi élelemre sincs szüksége, mint egy nehézipari munkásnak.

Ez a probléma képezi ma a vita tárgyát! Itt állanak nagy nemzetek, melyeket évszázadok folyamán egységük hiányában ezen a Földön való jogos osztályrészüktől megfosztottak. Ezek a nemzetek most felszabadultak belső viszályaik alól. Ezek a nemzetek ma ifjú népekként léptek a többiek körébe és jogaikat követelik. Velük szemben állnak az úgynevezett birtokolók. Azok a népek, amelyek cél és értelem nélkül a föld nagy területeit egyszerűen zár alá vették, sőt néhány évtizede ráadásul még Németországot is kirabolták, most a népek között az úgynevezett birtokos osztályok álláspontjára helyezkednek.

Nagyban ismétlődik meg a világban az, amit egyes népeken belül kicsinyben már átéltünk. Ott is akadtak gazdasági elméletek és politikai nézetek, amelyek már azt hirdették, hogy akinek valamije van, annak van, akinek nincs, hát annak nincs, és hogy Istennek tetsző rend az, amely szerint az egyiké minden, és a másiknak nem jut semmi, és hogy ennek mindig így is kell maradnia. Ezekkel az elméletekkel szemben más erők lépnek fel. Az egyik erő egyszerűen ezt harsogja: Mi most rombolni akarunk! Ha semmi sem a mienk, akkor minden semmisüljön meg! Ez a nihilista erő Németországban másfél évtizeden át dühöngött. Ezt az erőt győzte le a konstruktív nemzeti szocializmus. A fennálló rendet nem ismerte el, hanem változtatásokat eszközölt rajta, és ennek az állapotnak megszüntetésére módszert változtatott, amikor azt hirdeti: Mi ezt az állapotot meg akarjuk változtatni azáltal, hogy a vagyon nélküli osztályoknak lassan részt juttatunk a nemzet vagyonából és őket a birtoklásban való részvételre neveljük. Sem mi esetre sem helyezkedhetik az, akinek így lesz valamije, arra az álláspontra, hogy ezáltal minden jog is az övé és a másiké semmi. És ehhez hasonló a helyzet a nagyvilágban: Tűrhetetlen az, hogy 46 millió angol 40 millió négyzetkilométert a Föld területéből egyszerűen elzárjon és kijelentse: „ezt a jó Isten adta. Húsz évvel ezelőtt tőletek is kaptunk még valamit hozzá, most ez is a mi tulajdonunk és ebből mi semmit sem adunk oda."
És Franciaország? Valóban nem szapora népességével, melyből az anyaországban 1 négyzetkilométerre alig 80 lélek esik, több mint 9 millió négyzetkilométernyi területet hódított meg magának. Németországnak ezzel szemben a maga több mint 80 milliónyi lakosságával nem egészen 600 000 négyzetkilométer áll csak rendelkezésére.

Ez az a probléma amelyet meg kell oldani, és amelyet éppúgy meg fogunk oldani, mint ahogyan többi szociális kérdéseinket is meg fogjuk oldani.

És ma nagy arányokban csak azt a színjátékot éljük újra át, amelyet kisebb méretekben idebenn is átéltünk, amikor a nemzeti szocializmus egy valóban elviselhető rend és az emberek igazi közösségének megteremtése érdekében harcát népünk széles rétegeiben megkezdte. Az akkori liberális és demokrata, tehát a vagyonos körök és pártjaik, kísérleteket tettek a nemzeti szocializmus elpusztítására. "Feloszlatni a pártot! Be kell tiltani!" Ez volt az örökös kiabálásuk. A mozgalom feloszlatásában és betiltásában láttak annak az erőnek megsemmisítését, amely esetleg a fennálló állapotok megváltozását előidézhetné.

A nemzetiszocializmus ezeket az erőket legyőzte, megállta helyét, megkezdte és folytatta Németország újjárendezését. Ha a másik vagyonos világ kiabál: „Németországot fel kell osztani!" A 80 milliót atomjaira kell bontani! Nem

szabad zárt államalakulatban hagyni, elvesszük erejét, hogy követeléseinek érvényt ne szerezhessen! Ez az a cél, amelyet Anglia és Franciaország ebben a háborúban maguk elé tűztek!

Ezzel szemben a mi válaszunk ugyanaz, mint amit belső ellenségeinknek annak idején adtunk. Önök tudják, régi párttag bajtársaim, hogy az 1933-as győzelmünket nem ajándékba kaptuk. Páratlan harc volt az, közel 15 esztendőn keresztül kellett folytatnunk, majdnem kilátástalan harc volt.

Mert hiszen Önöknek tudniuk kell azt, hogy mi a Gondviseléstől nem kaptuk készen e hatalmas mozgalmat. Egy maréknyi emberrel indítottuk meg, és ezeknek az embereknek nagy nehézségekkel küzdve kellett helyzetüket először kiharcolniuk és azután azt kiszélesíteniük. Egy maréknyi emberből száz, majd ezer, majd tízezer lett és végül az első millió, ebből azután a második millió, a harmadik és a negyedik. Így nőttünk naggyá ezer ellenállás, támadás, erőszak és jogszegés elleni állandó háborúskodásban és ebben a harcban erősek lettünk, belsőleg erősek. Így harcoltuk ki e 15 év alatt a hatalmat, nem érdemtelenül az ég ajándékaként, hanem egy páratlan, szívós küzdelem, a hatalomért vívott harcban való vitéz kitartás jutalmaként.
Amikor 1933-ban a hatalmat átvettem és a nemzetiszocialista mozgalommal az egész német jövő felelősségét magamra vállaltam, világos tudatában voltam annak, hogy nem szabad népünk szabadságának továbbra is korlátozást szenvednie. Továbbá, világosan láttam, hogy a harcnak még nincs vége, sőt hogy nagyobb arányokban valóban csak ez után fog elkezdődni.

Mert előttünk célként nem a nemzetiszocialista mozgalom győzelme lebegett, hanem német népünk felszabadítása, ez volt a mi célunk!

Amit azóta alkottam, mind csak eszköz volt e cél érdekében. Párt, munkafront, S.A., S.S. és a többi szervezetek, a honvédelem: a hadsereg, a légihaderő és a haditengerészet, mindezek nem öncélok, mind csak eszközök a cél érdekében. Mindezek felett áll német népünk szabadságának biztosítása.

Természetesen kifelé éppúgy megpróbáltam, ahogyan megtettem belügyeinkben, hogy a józan észre való hivatkozással tárgyalás útján szerezzek érvényt szükséges, elengedhetetlen követeléseinknek. Ez egyik-másik területen, egyszer-másszor sikerült is. 1938-ban azonban be lett látnom, hogy az ellenséges államokban ismét a világháború régi felbujtói kerekedtek felül. Én már akkor felemeltem figyelmeztető szavam, mert hogyan gondolkozhat az ember olyanokról, akik először összejönnek Münchenben és megkötnek egy egyezményt, és azután visszatérnek Londonba és azonnal izgatni kezdenek, a szerződést szégyenteljesnek bélyegzik, sőt arról is biztosítanak, hogy ilyesminek többé nem szabad megismétlődnie. Más szavakkal, hogy a jövőben egy kényszer mentes megegyezés egyáltalában el sem képzelhető.

Ekkor tűntek fel az úgynevezett demokráciákban az idegen, kívülálló elemek. Én mindjárt óva intettem tőlük a világot. Mert hiszen világos, a német nép nem gyűlöli sem az angol, sem a francia népet. Velük a német nép csak békében és barátságban kívánt élni. A mi követeléseink nem ártanak ezeknek a népeknek, nem vesznek el tőlük semmit. A német népet sohasem nevelték ellenségeskedésre velük szemben. De Angliában bizonyos körök szemtelen és elviselhetetlen izgatásba kezdtek. És így következett be az a pillanat, amikor kénytelen voltam belátni, hogy ezt tovább tűrni nem lehet. Mert egy szép napon ezek az izgatók fognak Londonban kormányra kerülni, és akkor terveiket meg fogják valósítani, a német nép pedig azt sem fogja tudni, hogy mi történt. Ezért rendeltem el, hogy a német nép erről az izgatásról világos képet kapjon. De ettől a pillanattól fogva el voltam arra is szánva, hogy a Birodalom védelmét mindenáron biztosítani fogom.
1939-ben a nyugati hatalmak végleg levetették álarcukat. Minden kísérletünk és engedékenységünk ellenére hadat üzentek Németországnak. Ma már maguk is egész fesztelenül bevallják: „igen, Lengyelország valószínűleg beadta volna a derekát, de mi ezt nem akartuk!" Ma beismerik, hogy lehetséges lett volna megegyezést létrehozni
De ők a háborút akarták!

Hát jó! — Ezt mondtuk annak idején belső ellenségeinknek is. Én kezet nyújtottam nekik, de ők azt visszalökték, és így hangoskodtak: „Nem, semmi kibékülés, semmi megegyezés, hanem harc!" - ez volt jelszavuk. Ám legyen, ők már megkapták harcukat. És Franciaországnak és Angliának azt mondhatom, hogy ők is megkapják részüket a harcból.

Ennek a harcnak első szakasza egy politikai akció volt. Ezáltal először is politikailag biztosítottuk magunkat a hátbatámadás ellen. Németország éveken keresztül közös politikát folytatott Olaszországgal. Ez a politika mindmáig nem változott meg. A két állam szoros barátságban áll. Közös érdekeik közös nevezőkre hozhatók. A múlt évben megkíséreltem hogy Angliát attól a lehetőségtől megfosszam, hogy az általa tervezett háború általános világháborúvá fajuljon. Mert e jámbor, bibliát forgató, tanulmányozó és prédikáló Chamberlain úr akkoriban hónapokon át azon fáradozott, hogy az „istentagadó" Sztálinnal megegyezést hozzon létre, hogy vele szövetséget kössön. Ez akkor nem sikerült. Én megértem, hogy most dühösek rám Angliában, mert én megcsináltam azt, amit Chamberlain úr hiába próbált összehozni.

Azt is megértem, hogy ami Chamberlainnél Istennek tetsző cselekedet lett volna, az énnálam Istennek nem tetsző. Mindazonáltal azt hiszem, a Mindenható örülni fog, hogy az esztelen harcot egy nagy területen elkerültük. Évszázadokon keresztül barátságban és békében élt Németország Oroszországgal. Miért ne lehetne ez a jövőben újból így? Az hiszem lehetséges lesz, mert mindkét nemzet ezt kívánja. A brit és francia plutokrácia minden kísérlete, hogy köztünk újabb ellentétet támasszon, meg fog hiúsulni a szándék józan felismerése folytán.

Így Németország ma mindenekelőtt politikailag mentes minden hátbatámadástól.

Az 1939. év második feladata volt, hogy katonailag is biztosítsuk magunkat a hátbatámadás ellen. Az angol hadügyi szakértők reménye, hogy a lengyelek elleni harc fél vagy egy évnél előbb semmi esetre sem dől el, hadseregünk ereje következtében megsemmisült! Az az állam, melynek Anglia anélkül, hogy ezt beváltotta volna, biztosítékot adott, 18 nap alatt eltűnt a térképről.

Ezzel befejeződött ennek a harcnak első szakasza és kezdődik a második.

Churchill várva várja ezt a második szakaszt. Munkatársai révén és személyesen is azon reménynek ad kifejezést, hogy most már végre majd csak megindul a bombaharc. És már most hangoztatják, hogy ez a harc sem asszonyokat, sem gyermekeket nem fog kímélni. Hát kímélte valaha is Anglia a gyermekeket vagy asszonyokat?

Hiszen az egész blokádháború nem más, mint nők és gyermekek elleni háború, amilyet egykor már a búrok ellen is viseltek. Akkor találták fel a gyűjtőtábor intézményét. Ennek ötlete angol agyban született. Mi csak elővettük a lexikont és az angol minta után később lemásoltuk. A különbség csak az, hogy Anglia asszonyokat és gyermekeket zárt ezekbe a táborokba. Több mint húszezer búr asszony pusztult el annak idején nyomorúságosan. Miért küzdene most Anglia másképpen! Előre láttuk ezt és előre is készültünk rá!

Churchill úr legyen meggyőződve, tudjuk, hogy Anglia mit tett az eddigi öt hónap alatt, azt is tudjuk, hogy Franciaország mit tett. Ő azonban szemmel láthatólag nem tudja azt, hogy Németország mit tett ezalatt az öt hónap alatt. Ezek az urak talán azon a véleményen vannak, hogy mi az utóbbi öt hónapot átaludtuk. Pedig amióta a politika porondjára léptem, egyetlen egy jelentős napot sem aludtam át, nem is szólva 5 hónapról.
A német népet csak arról az egyről biztosíthatom: ez alatt az 5 hónap alatt roppant teljesítményeket végeztünk. Ennek az 5 hónapnak alkotása mellett

elhalványul mindaz, ami az előbbi hét év folyamán Németországban történt!

Fegyverkezésünk most került a kijelölt kerékvágásba. Elgondolásunk helyesnek bizonyult. Előrelátásunk gyümölcsei most érnek meg, olyan pompás gyümölcsök, hogy tisztelt ellenségeink lassacskán utánozni kezdenek. Mindenesetre csak igen gyönge másolók.

Persze — az angol rádió mindent jobban tud. Ha a tények hozzá igazodnának, akkor Angliában ma nem süthetne többé a nap, mert a brit repülőrajok elsötétítenék az eget. Eszerint a világ egyetlen fegyvertár volna, amelyet Anglia szerelt fel, hogy számára dolgozzék, és ezzel a brit tömeghadseregeket ellássa. Németország viszont a teljes összeomlás előtt állna.

...Éppen az imént hallottam, hogy már csak három tengeralattjárónk van. Ez rendkívül szomorú, nem ugyan ránk nézve, hanem az angol propagandára. Mert ha ezt a három darabot megsemmisítik, ami már ma vagy holnap bekövetkezhetik — mit lehet akkor még elpusztítani? A2 angolok számára végül nem marad más hátra, minthogy már előre elsüllyesszék azokat a tengeralattjárókat, amelyeket a jövőben épitünk. Vagy pedig a tengeralattjárók feltámadásának elméletére kell ráfanyalodniuk Hiszen, mivel az angol hajók bizonyára tovább is süllyednek majd, nekünk pedig nem lesz már tengeralattjárónk, ezeknek a támadó tengeralattjáróknak az esetében csak olyan búvárhajókról lehet szó, amelyeket az angolok már egyszer megsemmisítettek.

Azt is olvastam, hogy engem mélységes levertség és gyászos hangulat fogott cl, mert azt reméltem, hogy naponta két tengeralattjárót tudunk építeni, holott pedig hetenként csak kettőről van szó. Csak annyit mond hatok: nem jó, ha a háborús jelentéseket vagy éppenséggel a rádiószózatokat olyan nép fiaival íratják, amely már néhány ezer éve nem harcolt Mert a makkabeusok utolsó kimutatható küzdelme, úgy látszik, lassanként mégiscsak elvesztette katonai nevelő értékét.

Ha ezt a külföldi propagandát nézem, akkor a mi győzelmünkbe vetett bizalmam határtalanná nő! Mert hiszen ennek a propagandának a tevékenységét egyszer én már átéltem. Csaknem 15 éven át irányult ez a propaganda ellenünk. Régi Párthíveim, Önök emlékeznek erre a propagandára! Ugyanazok a szavak és ugyanazok a frázisok, sőt, ha jól megnézzük, ugyanazokat a koponyákat és ugyanazt a zsargont találjuk!
Ezekkel az emberekkel, mint magányos, ismeretlen férfiú is elbántam, aki egy maroknyi csoportot gyűjtött maga köré. 15 éven át elbántam ezekkel az emberekkel és ma Németország a legnagyobb világhatalom Nem úgy áll a dolog, hogy az öregség okvetlenül bölcsességgel jár A vakokat az öregség sem teszi látóvá. Aki pedig már régebben vaksággal volt megverve, az most is vak. Akit pedig vaksággal vertek meg, annak vesztét az istenek akarják.

Ma a német hadsereg áll ezekkel az erőkkel szemben, amely világszerte a legjobb hadsereg. Mindenekelőtt pedig a német nép szegül ezekkel az erőkkel szembe, a német nép, a maga belátásával és fegyelmével, amelyet immár a hétéves nemzetiszocialista munkával minden téren megneveltek. Hogy ez nem agyrém, azt ma megérthetjük. Az említett nevelőmunka erőt vett az osztályokon és társadalmi rétegeken. Pártokat szüntetett meg, világnézeteket irtott ki, s helyükbe a közösséget emelte Ezt a közösséget ma egyetlen egy forró buzgalom élteti és fanatikus akarat hatja át. Ez a közösség ezúttal nem esik 1918 hibájába.

Ha manapság Daladier úr ebben a közösségben kételkedik, vagy ha azt hiszi, hogy ennek a közösségnek egyes elemei zúgolódnak, ha saját szülőföldemet említi és sajnálkozik felette — hej, monsieur Daladier, talán még alkalma lesz az én osztrákjaimmal megismerkedni! Ezek azután majd személyesen szolgálnak Önnek felvilágosítással. Hiszen ezekkel a hadosztályokkal és ezredekkel éppen olyan közeli ismeretségbe kerül majd, mint a többi némettel! És ez majd kigyógyítja az őrültségből, abból a hiedelemből tudniillik, hogy Önökkel szemben még német törzsek állanak.

Daladier úr, Önnel szemben most a német nép áll!

Mégpedig a nemzetiszocialista német nép! Ez a nép, amelyért a nemzetiszocializmus küzdött, és amely fáradságos munkával nyerte el mai nevelését és ez által mai képét, kigyógyult a nemzetközi beteges eszmeáramlatokból és nem is fog többé azokba visszaesni. Ezért kezeskedik a nemzetiszocialista párt.

És az Önök reménysége, hogy a népet és a pártot, vagy a pártot és a hadsereget, vagy a hadsereget, a pártot és engem szét lehet választani, gyermekesen naiv! Ez ugyanaz a remény, amely ellenfeleimet már 15 évvel ezelőtt is táplálta.

Én, mint nemzetiszocialista, nem ismertem mást, mint munkát, harcot, gondokat, nehézségeket. Azt hiszem, a mi nemzedékünknek nem is rendelt mást az isteni Gondviselés. Egykor, 25 évvel ezelőtt, a német nép egy olyan háborúba indult, amelyet ráerőszakoltak. Nem volt jól felfegyverkezve. Franciaország népi erejét egészen másképpen érvényesítette, mint az akkori Németország. Oroszország volt a leghatalmasabb ellenfél. Egy egész világot mozgósítottak ez ellen a Németország ellen, amely hadbavonult és csodás hőstetteket vitt végbe. És az isteni Gondviselés megoltalmazta népünket. Az 1914. esztendő megmentette a német hazát az ellenséges betörések veszedelmétől. 1915-ben a Birodalom helyzete javult. 1916-ban és 1917-ben nap mint nap állt a harc. Néha már minden összeomlással fenyegetett, de mégis mintegy valamilyen csoda révén a Birodalom mindig újból megmenekült. Németország akkor erejének csodálatos próbáját adta. Nyilvánvalóan a Gondviselés vette pártfogásába. És akkor a német nép hálátlanná vált. Ahelyett, hogy bizalommal tekintett volna saját jövője elé és saját erejében bízott volna, mások ígéreteiben kezdett bízni. Végül is hálátlanságában saját birodalma saját vezetői ellen fordult. Ekkor aztán a Gondviselés elfordult a német néptől.

Én ezt a katasztrófát azóta sem tekintettem meg nem érdemeltnek. Sohasem panaszkodtam, hogy a Gondviselés talán igazságtalan lett volna hozzánk. Éppen ellenkezőleg, mindig azt vallottam: mi azt kaptuk, amit végeredményben magunk érdemeltünk ki. A német nemzet hálátlan volt! Ezért nem kapta meg végső jutalmát!

Ez másodszor nem fog történelmünkben megismétlődni!

A nemzetiszocialista mozgalom már bebizonyította rátermettségét. Küzdelmének 15 éve nem csupán fényes napok és csodálatos győzelmek láncolata volt. Gyakran voltak gondterhes napjai Ellenfeleink gyakran már ujjongtak pusztulásunk fölött. De a mozgalom megállta helyét örömmel és erős lélekkel bízva harcunk szükségszerűségében, újból és újból erőre kapott és ismételten felvette a küzdelmet az ellenséggel, amelyet végül le is győzött.

És ma ez a német nemzet feladata. Most mar 80 millió ember áll ki a küzdőtérre. Velük szemben nagy létszámú ellenség áll. De ennek a mi 80 millió emberünknek ma olyan kiváló belső szervezettsége van, melynél jobb a világon nincsen. Szilárd a hitük, és a vezetésük sem a legrosszabb, hanem - ez meggyőződésem — a legjobb.

Vezér és nép ma egyetért abban, hogy a megbékélés jogaink határozott keresztülvitele nélkül nem lehetséges. Nem akarjuk, hogy talán két, három vagy öt év múlva újból fellángoljon a jogainkért folytatott küzdelem. Itt 80 millió ember s nem egy párt vagy egy mozgalom jogáról van szó. Mert mi vagyok én? Én nem vagyok más, Német Népem, mint a Te szószólód, a Te jogaidnak szószólója!

A nép megajándékozott bizalmával! Méltó leszek erre a bizalomra! Tekintetemet nem magamra és környezetemre, hanem a múltra és a jövőre akarom fordítani. A múlt és jövő előtt becsülettel szeretném megállni a helyem, s velem együtt állja meg a német nép is becsülettel a helyét.

A mai nemzedék — Németország sorsának hordozója, Németország jövője vagy Németország veszte. Ellenfeleink ma nyíltan hirdetik: Németország pusztuljon el!

Németország azonban mindig csak ezt az egy választ adhatja: Németország élni fog. Ezért győzedelmeskedik majd Németország!

A nemzetiszocialista forradalom 8. évének kezdetén szívünk minden melegével német népünk és annak jövője felé fordulunk.

Ennek akarunk szolgálni, Érte akarunk küzdeni, Ha kell vérünket ontani. Sohasem adjuk meg magunkat, mert Németországnak győznie kell és győzni is fog.

A nemzetiszocialista német

munkáspárt 20 éves alapítási évfordulója alkalmával

Münchenben 1940. február 24-én

Német Néptársaim!
Húsz évvel ezelőtt ezen a helyen léptem először a nagy nyilvánosság színe elé. Életem legszilárdabb és legfanatikusabb elhatározása hozott engem ide.
Az a tény, hogy ma, húsz év eltelte után, oly sok régi bajtársat viszontláthatok és körükben lehetek, már egymagában is nagy jelentőségű. Mert nem tudom, hány demokrata politikus létezik, aki ennyi év után is odaállhat első követői elé úgy, mint én. Annak idején, amikor először tettem be lábamat ebbe a terembe, nem holmi pacifista elvek vezéreltek. Katona voltam abban az időben, mégpedig testestül lelkestül katona. Ami engem idevezetett, az katonai mivoltomból fakadó tiltakozás volt egy olyan időben, amelyiket ma népünk legmélyebb megaláztatásának nevezhetünk.
Népünk összeomlása már csak azért is példátlanul áll a történelemben, mert az úgynevezett legyőzöttek egy hallatlan önámításnak estek áldozatul. De nem mi voltunk egyedül azok, akiket félrevezettek. Megcsalták saját népeiket is. Az úgynevezett győztes államok népei sem érték el annak idején azt, amit reméltek. Hiszen az igazságosság korszakának kellett volna jönnie. De még ezeken a nemzeteken belül sem valósították meg a megígért szociális igazságosságot. Legjobban azonban kétségtelenül a mi német népünket csalták meg. A német nép a 14 pontban összefoglalt ígéretek alapján letette a fegyvert. Ennek a következménye volt Spaa, végül Versailles.

Ezzel mindenesetre egy új világrend támadt fel, a győzők és legyőzöttek világrendje, melyben a győzőké volt minden jog és a legyőzötteké egyáltalán semmi. De a többieket szintén becsapták; becsapták annak idején az olaszokat és a hindukat, akiknek azt ígérték, hogy ha Anglia érdekeit szolgálják, visszanyerik szabadságukat. De megcsalták az arabokat is, mert egy nagy arab birodalmat ígértek nekik. Megcsalták mellesleg a zsidókat is, akiknek már eleve odaígérték ugyanazt a területet, amit az araboknak.

Annak idején sokan voltak, akik minden téren való teljes összeomlásunkban egyenesen a német nemzet halálát látták. Nekem más volt a nézetem. Ami másnak a véget jelentette, az az én szememben a kezdet volt. Mert mi dőlt valójában össze annak idején? Összedőltek a tarthatatlan formák, melyek már hosszabb ideig úgysem állhattak volna fenn, összedőlt a polgári kapitalista világ. Az ő koruk lejárt, és ennek az összeomlásnak valamilyen formában mindenütt jelentkeznie kell, ez sehol sem fog elmaradni.

Döntő fontossággal azonban számunkra csak egy bírt ebben időben, amikor annyi társadalmi és alaki berendezés összedőlt: a német ember akkor sem roppant össze!

Ellenkezőleg, olyan teljesítményt vitt végbe, mint még eddig egy nép sem a földön. A négyéves háború során, 26 állammal szemben kitartott ez a nép és csak csalárdsággal és hazugsággal tudták legyőzni! És ha nem akadtak volna annak idején németek, akik a saját kormányukba vetett bizalmat |e. rombolták, Anglia és Franciaország sohasem győzött volna! Ha akkor egy bizonyos Adolf Hitler nem német közkatona, hanem német birodalmi kancellár, elhihető-e, hogy az internacionális demokrácia kapitalista bálványai győztek volna?

És ha húsz évvel ezelőtt ebben a teremben, mint egy új politikai irányzat hordozója léptem fel, úgy személyemben jutott kifejezésre az emberek millióiban törhetetlenül továbbélő német nép. Az világos volt előttem akkor, hogy a régi osztályállam helyébe a német népi államnak kell lépnie. A birodalmi eszmét nem képviselhetik többé a régi nagybirtokosok, a polgárság vagy a tőke, hanem a német népre kell bízni azt, s a népet magát kell a birodalmi eszme őrévé emelni.

Ezt a népi államot húsz évvel ezelőtt ebben a teremben állítottuk fel.

13 évig tartott a harc, míg ezt megalkothattuk. Mennyit dolgoztunk ez alatt a 13 év alatt, és mennyi fáradtságot és gondot kellett legyőzni! Hogy egyes esetekben micsoda haladás, egyben azonban visszaesés is mutatkozott, azt Önök, régi párttagok, tudják a legjobban. 1933-ban végre bekövetkezett az az idő, amikor mindazt, amit számtalan gyűlésen hirdettünk és vallottunk, megvalósíthattuk. Ha igazságosak akarunk lenni, úgy nem tagadhatjuk, hogy Németországban ekkor egyenesen csoda történt. És mennyi reformmunkát végeztünk ezen rövid néhány év leforgása alatt minden téren! Valóban gigantikus méretű újjáépítés volt!

Ha magam elé idézem a demokráciák úgynevezett nemzetközi államférfiait, akik ma Európában nagyképűsködő előadásokat tartanak és megnézem alkotásaikat, akkor csak azt mondhatom: úgy befelé, mint kifelé az volt a szerencsétlenségem, hogy midig senkik ellen kellett küzdenem. Ezek az emberek uralják a Föld legnagyobb részét, és még csak annyit sem tudtak elérni, hogy országaikban a munkanélküliséget megszüntessék!

És ezek az emberek beszélnek Európa újjáépítésének szükségességéről! Ez az elmúlt évek itteni demokratáinak beszédmodorára emlékeztet, akik Németország újjáépítésének szükségességét hirdették Ez az újjáépítés ugyan bekövetkezett: de nélkülük! A világ újjáépítése is bekövetkezik majd! De szintén nélkülük!

Népünk szabadságáért folytatott harcom egy Versailles ellen folytatott harc volt. De nemcsak a versailles-i papírszerződés ellen harcoltam, hanem azon túl az ellen a szellem ellen is, mely a versailles-i szerződésben kikristályosodott.

Ez a felfogás abban gyökeredzik, hogy a jó Isten két vagy három népet szemelt ki, hogy a Földön uralkodják, és ha egyetlen egy nép nem veti magát alá ennek az uralomnak, akkor joguk legyen kijelenteni: „Ez a nép a világot akarja uralni!" Ezt Chamberlain úr abban a pillanatban állítja, amikor egész India tüntet ellene, amikor az arabokat ellenállásra szólítják fel vezéreik, és ebben a helyzetben feláll ez az úr és kijelenti: Anglia a németek erőszakos világuralma ellen küzd.

1918 előtt talán lehetett ilyen frázisokkal Németországra hatni, a nemzetiszocialista Németországra azonban nem. Az Úristen a világot nyilván nemcsak az angoloknak teremtette. Az Úristen bizonyára nem azt rendelte, hogy néhány kisebb faj, amely még saját népét sem tudja a legszükségesebbel ellátni, a világ háromnegyed részét igába hajtsa és más népeket éhezésre kárhoztasson. Ez csak maguknak ezeknek a nemzeteknek gyöngesége miatt következhetett be. Ezt a gyengeséget azonban e nemzetek legyűrték és most bejelentik életjogukat. Ezeket az igényeket valóban igen szerényen fogalmaztam meg. Célunk:

Először tulajdon életterünk biztosítása! És ez alatt az élettér alatt mindazt értem, amit nem az angolok, hanem mi németek kultiváltunk és civilizáltunk, és amelyet mi tártunk gazdaságilag fel — ugyanis még akad néhány ilyen terület.

Legalább is Közép-Európában, ahol az angolok megtermékenyítő befolyása sem a múltban, sem a jelenben nem volt észlelhető. Ezt a Közép-Európát Németország építette fel, és ebben a német élettérben akarunk élni és nem engedjük, hogy életjogainkat itt megrövidítsék. És ebben az élettérben nem is hagyjuk magunkat fenyegetni, de azt sem tűrjük, hogy olyan politikai elgondolásokat valósítsanak meg, melyek ellenünk irányulnak.

Másodszor visszakövetelem a tulajdonunkat képező német gyarmatokat, amelyeket ezek a világplutokraták tőlünk elraboltak, anélkül, hogy ezzel saját népük hasznát szolgálták volna.

Ezek nagyon korlátozott célok. Ezzel már eleve megtettem mindent az irányban, hogy Angliával és Franciaországgal szemben világosan kifejezésre juttassam igényeink határoltságát, amelyek ezeket a nemzeteket egyáltalán nem veszélyeztethették.

Világháborús ismerőseink ennek ellenére, újból megjelentek háborús uszításaikkal. Felvonultak valamennyien: Churchill úr, Duff Cooper úr, mister Eden és maga Chamberlain úr is, és valamennyi fölött ott lebegett Hore Belisha örök zsidó szelleme.

Churchill úr már a nagy háborúban ismert uszító volt; azok közé tartozik, akik nem csináltak titkot abból, hogy már akkor is segítettek a világot romlásba dönteni. Én akkor ismeretlen kis katona voltam csupán, minden politikai befolyás nélkül. Csak a magam kis kötelességét teljesítettem, mint minden más német férfi. Két különböző világból jöttünk. Odaát a kapitalista háborús uszítók és itt az egyszerű német katona. A
háború után ezek az urak jó üzleteket csináltak, hatalmas nyereségeket vágtak zsebre a fegyverkezések révén. Én azonban német népemmel együtt küzdöttem akkor is. És hogy miképpen küzdöttem, azt Önök tudják a legjobban, akik tanúi voltak ennek.

Ezek az emberek most évek óta újra háborúra uszítanak, és most sem csinálnak titkot, hogy céljuk ismét egy nagy háború. Újra abban reménykednek, hogy akadnak majd népek, melyek értük síkraszállnak. Ez a reményük részben indokolt, mert hiszen mindenütt ott állnak zsidó szövetségeseik. Másrészt azonban máris csalatkozniuk kellett reménységükben. Most egy német frontkatona áll velük szemben, aki a maga részéről szintén felkészült, mégpedig olyan alaposan, amilyen alaposan ezt csak olyan valaki teheti, akit teljesen áthat népével szembeni kötelességérzete. Idejében óvtam a világot ezektől az emberektől. Az iránt azonban senkit sem hagytam kétségben, hogy Németország felszabadítása törhetetlen akaratom és elhatározásom volt.

Ha ezért mármost odaát gyűlölnek, úgy ez igen nagy büszkeséggel tölt el. Önök régi bajtársaim, jól tudják, hányszor hangoztattam Önök előtt, ha a zsidók, az a szedett-vedett népség, amely még akkor itt lézengett Németországban, ócsároltak, milyen gyakran mondtam Önöknek itt, e teremben, hogy ez számomra a legnagyobb megtiszteltetés. Ha dicsértek volna, valóban semmirekellőnek tartanám magamat.

Ha egy Churchill azt mondja, hogy gyűlöl, ám legyen: köszönöm Önnek Churchill úr ezt a megtiszteltetést!
Ha Chamberlain úr azt mondja, nem hisz nekem többé: úgy Önnek is köszönöm Chamberlain úr, hogy nem hiszi, miszerint valaha is népem árulója lehetnék!
Ha Duff Cooper úr, vagy mister Eden arról biztosít, hogy szemükben undok szörny vagyok: boldog vagyok, hogy mégsem soroznak barátaik közé.

Nekem csupán egyetlen vágyam van: éspedig, hogy néptársaim szeretetét és ragaszkodását megnyerjem és meg is tartsam.

Ellenségeim gyűlölete egyáltalán nem érint: hidegen hagyott 13 éven át, míg a hatalomért küzdöttem és még sokkal inkább hidegen hagy ma! És ahogy egykor Németország határain belül 13 esztendőn át küzdöttem a belső elnyomás és

kizsákmányolás ellen, népem szabadságáért, úgy fogok ma is küzdeni az ország határain kívül, ha kell. A túloldalon nem ismernek bennünket: hogy mennyire nem ismernek, legjobban bizonyítja az a brit reménykedés, hogy 1918 meg egyszer visszatér. E balga hit szülte nyilván az ostoba röpcédulákat is, melyekkel egyelőre — más muníció híján — Németországot elárasztják.

Azt hitték, hogy az 1917- és 18-as üzelmeiket a mai Németországban is megismételhetik. Ahogyan ezek az urak Németországot ismerik! A helyzet ma sok-sok tekintetben megváltozott az 1914-es helyzethez viszonyítva. Megváltozott elsősorban külpolitikai téren. Németország ma barátja Olaszországnak. Ez nemcsak a két kormányzat barátságát és — ha szabad e kifejezéssel élnem — nem csupán a két vezető államférfi barátságát jelenti, hanem annak felismerését is, hogy a jövő e két országot egymásra utalta és egymástól függővé tette. Az a remény pedig, hogy Oroszország és Németország között újból sikerül az 1914-es élet-halál-harcot kirobbantani, nyomorúságosan szertefoszlott.
Megértem, hogy Londonban felháborodtak azon a „hitványságon", hogy éppen én hiúsítottam meg hirtelen ezt a sakkhúzást. De azt hiszem, ezúttal az orosz és német kormány munkája valóban áldást hoz a két népre, mert hiszen ahhoz igazán túl jók vagyunk, hogy elvérezzünk, csak azért, hogy a londoni börze urai és a zsidóság kezüket dörzsöljék örömükben. Ezzel ismét egy hatalmas állam hagyta el a németellenes frontot, és Önök, Néptársaim, tudják, hogy én nem végzek félmunkát: ha egyszer ráléptem egy útra, végigmegyek rajta. Hiábavaló reménykedés tehát, hogy holnap vagy holnapután másképpen lehetne. De Japán, mely 1914-ben Németország ellen küzdött, sem áll már ellenségeink oldalán, hanem szoros barátság fűzi hozzánk.

így e három hatalmas állam — egykori ellenségeink — ma jóakaratú semlegesekként állanak oldalunkon. Mindenesetre jelentős változás külpolitikai téren! Katonailag is megváltozott a helyzet. Fegyverkeztem, és mivel életem minden feladatát következetesen és nemcsak félig-meddig szoktam megoldani, ezt a fegyverkezést is következetesen hajtottam végre.

Évekig minderről nem beszéltem Önök előtt, bizonyára érthető okokból. Nem akartam a túloldalon felesleges izgalmat okozni. Évekig hallgattam, de Önök mindannyian tudják jól, hogy dolgoztam. Olyan véderőt szerveztünk, amelyik egészen másképp fest, mint az 1914-es. Gyengén felszerelt, részben szegényes ellátású volt az a véderő. Semmi áldozat nem volt drága ahhoz, hogy hadseregünknek a világ legmodernebb felszerelését adjuk. Hogy mindez nemcsak frázis, azt a lengyel hadjárattal bebizonyítottuk. Azt hiszem ez valamivel gyorsabban folyt le, mint azt London és Párizs stratégái kiszámították. És ez a jövőben még inkább beigazolódik majd.

Ami viszont az anyagi szempontokon túl hadseregünk szellemét illeti, Itt sincs semmi ok az aggodalomra. A katonák szelleme mindig a legfelsőbb vezetőség szellemét tükrözi, és Isten a tanúm, hogy Németország mai vezetőségét nem lehet az 1914-es vezetéssel összetéveszteni.

Gazdasági téren is egészen másképpen készültünk fel. Hosszú éveken keresztül megalapoztam önellátásunkat - ellenségeink nagy bosszúságára. Tulajdonképpen boldogoknak kellett volna lenniük, és azt kellett volna mondaniuk: "Hála Istennek, a németek saját életterükön belül is meg tudnak élni." De nem így történt. Ez a tény bosszúsággal töltötte el őket, mert egészen biztosak voltak abban, hogy ez az autarchia megfosztja őket attól a lehetőségtől, hogy Németországot alkalomadtán megrohanják és azután blokádjukkal megbénítsák. Ez a blokád azonban különben is elég hézagos. Ma
teljesen másképpen biztosítottuk magunkat a blokád ellen, mint 1914—ben

Akkor a blokád elleni védekezésünk már kezdetben éppen olyan meddő volt, mint az önellátásunk érdekében tett előkészületek. Ma a háború első percétől kezdve aktív védekezésünket és a hathatós ellenállást önellátáson alapuló gazdasági életünk kitűnő szervezettsége biztosítja. Németországot nem lehet sem katonailag, sem gazdaságilag megtörni. A vezetés azonban döntő fontosságú tényező. Amikor vezetésről beszélek, nemcsak magamat értem alatta, hanem mindazt, ami 20 év folyamán, amióta először szóltam itt Önökhöz, Németországban

uralomra jutott.

Gyakran mondottam már Önöknek: Nem vagyok más, mint a német nemzet mágnese, mely mindent magához vonz a népből, ami acélból van. Azt is gyakran kijelentettem, hogy el fog jönni az az idő, amikor Németországban minden férfi az én táboromba fog állni; aki akkor majd nem az én táboromba tartozik, az úgysem ér semmit. Én ezt akkoriban a történelmi kisebbség fejlődési folyamatának neveztem. 13 év alatt a nemzetiszocialista pártban 2 személyi energiák egész hadserege toborzódott össze, a legkisebb tömbök és sejtek vezetőitől kezdve a helyi szervezetvezetőkig, kerületvezetőkig, tartományvezetőkig, birodalmi helyettes- és birodalmi vezetőkig minden téren megtörtént a kiválasztódás. Hatalmas erőket mozgósítottunk, amelyek ma irányadó helyeken működnek.

Ha egy pillantással nem tudják ezt a folyamatot egész terjedelmében áttekinteni, képzeljenek el maguknak valamilyen nemzeti eseményt, például 1903, 1905,1908, 1910 vagy 1912-ből, és vessék össze egy mai hasonló eseménnyel. Vegyük például az akkori időből egy nemzeti hős, mondjuk Bismarck szobrának leleplezését, vagy egy hajó vízrebocsátását. Első benyomásunk: a cilinderek láthatatlan erdeje — csak cilindereket látunk a képen, a népet sehol sem találjuk. Ma pedig mindenütt a népet látjuk, a cilindereknek nyoma veszett. Ez a különbség!

Ha én ma Önökhöz szólok, ekkor Önök, pártom kedves régi férfi- és nőtagjai, bizonyára azt mondják: a mi régi és forradalmi hangú vezérünk! - Bocsássanak meg: az Önök államfője! Ne felejtsék el, milyen hatást keltene az máshol, ha az államfő keveset beszélne! milyen hatást keltett volna mondjuk 20 vagy 15 évvel ezelőtt.

Nézzenek ma körül: Ma valóban él a német nép! És mindenütt olyan vezetők állnak az élén, akik a népből eredtek, tekintet nélkül származásukra. Valóban tettrekész és elszánt férfiak vezetik a nemzetet Az is ér valamit, ha egy nemzetet úgy átszerveztek, hogy ma minden vezető helyen olyanok állnak, akik maguk is a népből sarjadtak ki, akik nem nevük vagy rangjuk, hanem egyedül tehetségük folytán kerültek állásukba.

És végül még egyet: Ma egy teljesen más német néppel állunk szemben. Ez a nép ma felemelkedett, megtalálta önmagát. Visszanyerte önbizalmát, eddig még soha nem tapasztalt mértékben. Tudja, hogy semmi sem lehetetlen ezen a világon. Ismeri történelmét és tudja, hogy elhatározásainkban semmivel sem vagyunk gyöngébbek, mint múltunk nagy hősei. A német nép olyan iskolába járt, amellyel — talán az olaszoktól eltekintve — egy nyugat-európai nép sem dicsekedhet: a felvilágosodás és a politikai nevelés iskolájába. Ennek a népnek tökéletes a szervezettsége.

Mit jelent az ma, ha egy cilinderes angol idejön és propagandával igyekszik valamit elérni — propagandával, a mi német népünknél!? Azt már sokkal különb emberek is megpróbálták, mégis beletört a bicskájuk. Mindazokat a szólamokat, melyeket Chamberlain úr reánk veszteget, talán alkalmazza inkább saját népével szemben. Nálunk ezek pusztába kiáltott szó maradnak. Mi ismerjük ezeket az urakat, és mindenekelőtt ismerjük tanácsadóikat is. Ezeket azért ismerjük olyan jól, mert jó részük 8 évvel ezelőtt még itt volt nálunk. Kiérezzük mi ezt a hanghordozásukból.

Éppen olyan furcsán beszélnek németül, mint ahogy valószínűleg az angol kiejtésük is idegenszerű. Ezek az emberek egykor közöttünk éltek, amikor még hatalmuk volt Németországban. Ma már nálunk kisiklott a hatalom a kezükből, legfeljebb szavuk hangzik el idáig. Hangjuknak azonban rossz csengése van Németországban. A német népnek ellenszenves ez a zsargon, még hallani sem akarja. Ha pedig a hanghoz tartozó embereket látja, akkor a német népnél betelt a mérték. Hogy mit beszélnek ezek az urak, az tulajdonképpen teljesen mindegy; a német nép egyetlen szavukban sem hisz többé. Minden német tudja, hogy úgy hazudnak, mintha könyvből olvasnák és írásaik is éppoly hazugok, mint beszédeik.

Nem, a német nép ma más fából van faragva. Ma nincsenek a vezető férfiak között Bethmann-Hollwegek. Ma kivesztek már a Spartacus-féle bandák is a népből. Mindkettő megszűnt. Egy új nép kelt életre és ez a nép a rákényszerített harcot

végig is fogja küzdeni. Szilárd elhatározásom, hogy ezt a harcot végigküzdöm! Talán akadnak olyanok, akik azt mondják: „Nem lehetett volna még egy-két évig várni?" Nem! Sokkal jobb, hogy így történt, ha már a harcot úgysem lehetett elkerülni! Ezek az urak dobták nekünk oda a kesztyűt. Ezenkívül nem lehetett huzamosabb ideig elviselni, hogy egy nép egy másik népnek, mely 80 milliót számlál, minden második évtizedben azt mondhassa: „Nem tűrjük, hogy ezt vagy azt tedd hanem ha nekünk úgy tetszik, elzárunk a külföldi áruk behozatala elől, és olyan blokáddal sújtunk, hogy semmit sem kaphatsz, s éhen kell pusztulnod!" Ilyesmit nem tűrhetünk! Az aljas, nemzetközi plutokratáknak ezen megszervezett terrorjával le fogunk számolni.

Ezeket a nemzetközi pénzsóvár hiénákat kiebrudaltuk Németországból, és nem fogjuk tűrni, hogy cselekvéseink belső törvényébe kívülről beleavatkozzanak. A német népnek éppúgy megvan a maga joga az élethez, mint bármely más népnek.

Ezért határozottan eltökéltük, hogy ezen harcot mindaddig folytatjuk, míg ezt az erőszakot meg nem törjük, és ahogy idebenn megsemmisítettük ezen klikkek terrorját, odakint is meg fogjuk őket törni.

Hogy ezeket az embereket semmire sem becsülöm, egynéhány ténynek a következménye. Mivel ezek azelőtt nálunk voltak, érthető, hogy semmi okom sincs arra, hogy velük szemben tiszteletet érezzek.

Azelőtt az övék volt Németországban a hatalom és 13 év után nekem, a névtelen ismeretlennek kellett helyüket átadniuk. Miért becsülném hát ezeket az embereket. És kifelé sem más a helyzet. Mint katona 4 éven át néztem velük farkasszemet. Nekem nem lehet bebeszélni, hogy ők különbek, mint mi! Akkoriban gigászi fölénnyel léptek fel ellenünk. Ez a fölény ma már nincs meg. Katonai szempontból sem.

És hogy az időt most jól kihasználtam, ezt nekem Önök, régi Bajtársaim, minden további nélkül elhihetik. Mert bármit mondjanak is rólam, azt az egyet senki sem vetheti a szememre, hogy a harcot valaha is elhanyagoltam volna, vagy mondjuk egy fél évig ölbetett kezekkel semmit sem csináltam volna. Az utolsó 5 hónapban annyit dolgoztam, amennyit egy ember csak dolgozhat. És ez a munka most aránylag könnyű volt, mert csak el kellett indítani azt, amit már régen előkészítettünk.

És most minden működik, mégpedig kifogástalanul. A német nép ma katonailag hatalmasabb, mint bármikor is történelme folyamán. Vezetőségében pedig nyugodtan bízhatunk. Katonai vezetése is a kor követelményei és feladata tetőpontján áll. A többieknek még ez után kell bebizonyítaniuk mindazt, amit mi már bebizonyítottunk.

Végül is erősen hiszem: Van egy Isten! Ez az Isten teremti a népeket és minden népnek ugyanazon jogokat juttatja osztályrészül. Mi németek, 20, 22,23 évvel ezelőtti történelmünk folyamán érdemtelenül viselkedtünk. Jött a forradalom és ennek következtében alulmaradunk. Aztán emberfeletti munkában megindult népünk talpra állítása, és ez alatt az idő alatt a Gondviselés ismét megáldotta munkánkat. Minél kitartóbbak voltunk, annál bőségesebb volt a Gondviselés áldása. Az utolsó 6 évben is velünk volt a Gondviselés, mert higgyék el nekem, mindegy, hogy hogyan nevezzük, hívja az egyik szerencsének vagy a másik talán valami másnak, e nélkül a legfelsőbb beleegyezés nélkül nem lehet nagy műveket alkotni. Éppen pár hónappal ezelőtt éreztem magam is - a szó legmélyebb értelmében — a Gondviselés hatalmát, amely az embereket útjukon kíséri s mely eléjük feladatokat szab. Az élet célja, hogy ezeknek a feladatoknak szolgáljunk.

Mit akarunk mi?! Nem más népeket akarunk leigázni — szabadságunkat, biztonságunkat és életterünket akarjuk! Mindez nem egyéb, mint népünk életének biztonsága!
Eddig megáldotta a Gondviselés harcunkat. Bőségesen megáldotta. Megtehette volna ezt, de vajon meg is tette volna-e, ha az lett volna a szándéka, hogy harcunk váratlanul vereséggel végződjék? Én a Gondviselésben magasabb és örök igazságot látok.

Ez volt a hitem, amikor 20 évvel ezelőtt itt Önök elé léptem.
Akkor így vélekedtem: „Nem lehet, hogy népem pusztulásra legyen ítélve. Csak akkor pusztul el, ha nem akadnak olyan férfiak, akik ezt a népet megmentik. De ha valaki hívő lélekkel e nép mellé áll, dolgozik érte és testestől, lelkestől szolgálja, akkor nem lehet, hogy a Gondviselés ezt a népet veszni hagyja." Több mint csoda, amit a Gondviselés azóta velünk tett. Csak arra kérhetem Önöket: Mint régi nemzetiszocialisták, egy pillanatra se tántorodjanak meg erős hitükben.
Nem lehet másként: Győznünk kell, és ezért győzni is fogunk!

És bár fenyegessen, szorongasson az ellenség: rosszabb nem jöhet, mint amit már eddig átéltünk. Ezt őseinknek is igen gyakran el kellett viselniük. Most kell, hogy áthasson bennünket a nagy német hit:

„Ha a poklok minden ördöge kiszabadulna, akkor is győznünk kell!"

A birodalmi gyűlés előtt

1940. július 19.

Képviselők!
Német Birodalmi gyűlés Férfiai!
Abban a hatalmas küzdelemben, melyben a német nemzet a függetlenségéért és jövőjéért harcol, erre az ülésre bekérettem Önöket. Ezen intézkedést az tette szükségessé, hogy alkalmat adjunk népünknek arra, hogy az átélt események történelmi egyedülállóságába bepillanthasson az érdemre rászolgált katonáinknak köszönetet mondjunk, és még egyszeri ez alkalommal utoljára — megkíséreljük az emberiség józanságára fellebbezni.
Aki e történelmi harc előidéző okait a hadiesemények kiterjedésével nagyságával és horderejével összehasonlítja, annak arra a meggyőződésre kell jutnia, hogy ennek a küzdelemnek eseményei, valamint áldozatai nincsenek arányban az állítólagos indító okkal, hacsak ürügyül nem szolgáltak arra, hogy a valódi szándékot elrejtsék.
A nemzetiszocialista mozgalomnak, a Birodalomnak — a külső világgal való viszonyának jövendő kialakulására vonatkozólag — az volt a célkitűzése, hogy megkísérelje a versailles-i békeszerződés revízióját, amennyire csak lehetséges, békés úton, de minden körülmények között megvalósítva azt.

A revízió szükségszerű volt. A versailles-i határozatok tarthatatlansága nemcsak a német nép megalázásában, jogfosztásában és lefegyverzésében nyilvánult meg, hanem mindenekelőtt a jelen által adott anyagija vak megsemmisítésében és abban a szándékban, hogy a világ egyik legnagyobb kultúrnépének a jövőjét tönkretegyék. Ezen célból egyes államok uralma alatt számos országot észszerűtlenül létesítettek, a legyőzötteket kifosztották, pótolhatatlan életalapjukat és nélkülözhetetlen élet javaikat elrabolták. Már maga az a tény, hogy ezen békeparancs megszövegezésénél az ellenfelek soraiból is jobb belátású férfiak felemelték in tő szavukat ezen őrült mű végleges megvalósítása ellen, bizonyítja, bog) még az ellenfelek soraiban is az a meggyőződés került felül, hogy ezen békeparancsnak jövőben való fenntartása és keresztülvitele teljesen lehetetlen lesz. Ezeknek az államférfiaknak az aggályai és tiltakozásai ellen mindig azzal érveltek, hogy az újonnan alapított Népszövetség alapszabályai majd lehetővé teszik a békeparancs határozmányainak a revízióját, sőt azt is hangoztatták, hogy ezen intézmény, határozottan ilyen célok megvalósítására illetékes.

A revízióra való reményt éppen ezért nem tekintették valami méltatlan dolognak, hanem mint valami természetes jelenség megnyilatkozásának. Sajnos a versailles-i békeparancs felelős szerkesztőinek akarata folytán a genfi intézmény nem vált azzá, ami a rendeltetése lett volna, tehát a revízió észszerű fórumává, hanem már kezdettől fogva a versailles-i határozatok kérlelhetetlen fenntartása és

keresztülvitele kezesévé szegődött.

A demokratikus Németországnak minden kísérlete, hogy a német nép egyenjogúságáért folytatott revíziós küzdelme megértésre találjon, mindenütt sikertelen maradt.
Tehát a győzőnek mindig az az érdeke, hogy a saját részére előnyös rendelkezéseket mindenki szentnek és sérthetetlennek tekintse, de a legyőzött önfenntartási ösztönének lényegében rejlik az az őserő, amely által általános emberi jogai visszaszerzésére törekszik. Az elbizakodott ellenfél diktátuma a legyőzött fél számára annál kevésbé volt törvényerejű, mivel az ellenfél nem tartozott a becsületes győzőkhöz.
A sors különös játéka és akarata folytán a Német Birodalmat 1914-18-ig igen rosszul vezették. A mi pusztulásunknak okait ebben a tényben, valamint abban kereshetjük, hogy a német nép vakon és bizalommal hitt a demokratikus államférfiak szavában. Minden becsületes német részére a brit-francia jogigény, amely arra irányult, hogy a versailles-i békeszerződésnek egy magasabb rendű, államok felett uralkodó nemzetközi jogerőt tulajdonítson, nem volt egyéb, mint szemtelen beképzeltség, az a feltevés pedig, hogy éppen az angol és francia államférfiak a jog és emberi kultúra oltalmazói legyenek, nem más, mint ostoba arcátlanság. Igencsak szemérmetlen, amit gyatra teljesítmények igazolnak a legjobban. Soha még nem kormányozták a világot oly kevés bölcsességgel, kultúrával és erkölccsel, mint éppen azokon a részeken, ahol ez idő szerint a demokratikus államférfiak kénye-kedve uralkodik.

A nemzetiszocialista mozgalom célkitűzései nemcsak a plutokrácia, a demokrácia, a zsidó kapitalizmus béklyóiból való belső felszabadulást hirdette, hanem kifelé mindig a versailles-i békediktátum rabláncaiból való felszabadítást is hangoztatta.
A német revíziós követelések természetesek és minden nagy nép léte és becsülete szempontjából magától értetődőek. Majdan az utókor mint igen mérsékelt követeléseket fogja feljegyezni ezeket a német nemzeti igényeket.

Mindezeket a követeléseket a gyakorlatban Anglia és Franciaország hatalmasainak akarata ellenére kellett keresztülvinni. Azt a tényt, hogy hosszú évek folyamán ezen revíziós célokat háború nélkül megvalósítottuk, mi ezt valamennyien a Harmadik Birodalom kormányzati sikerének tekintettük. De nem azért, mintha mi — mint a brit és francia demagógok hangoztatják — amúgy sem lettünk volna abban a helyzetben, hogy háborút viseljünk. Amidőn végre úgy látszott — hála a mindinkább erősbödő megértésnek és
józanságnak — hogy a nemzetközi együttműködés szelleme a még hátralévő feladatok békés megoldását lehetővé teszi, akkor az 1938. szeptember 29-én Münchenben, ebben a szellemben kötött egyezményt — amelyhez négy nagyhatalom is hozzájárult — a londoni és párizsi közvélemény nem csak nem üdvözölte, hanem abban átkos gyengeséget talált.

A véres zsidó-kapitalisták, háborús uszítók úgy látták, hogy a revíziónak békés megvalósítása őrült terveik keresztülvitelét megakadályozza. Ismét előtérbe léptek azok a nyomorult, megvesztegethető politikai kreatúrák és pénzéhes nagytőkések, akiknek számára a háború üzleteik fellendítésére egy hőn óhajtott alkalom lett volna.
A nemzetközi zsidó métely megkezdte fokozott bomlasztó munkáját minden egészséges józanság ellen. A firkászoknak gondjuk volt arra, hogy azokat a becsületes embereket, akik a békéért harcoltak, mint gyámoltalan hazaárulókat bélyegezze meg a közvélemény. Az ellenzéki pártokat pedig az ötödik hadoszlophoz való tartozással vádolták, hogy ily módon minden belső ellenállást, amely aljas háborús politikájuk útját keresztezi, elsöpörjenek.

A zsidók és szabadkőművesek, hadseregszállítók, gyárosok és kereskedők, nemzetközi üzérek és tőzsdespekulánsok mindig találtak politikai kalandorokat és herosztratoszokat, akik mindig hajlandóknak mutatkoztak az „óhajtott és kívánt" háború érdekében síkra szállni.

Lengyelország magatartása
Ezen bűnös egzisztenciáknak köszönhető a lengyel állam olyan magatartása is,

amely nem állott arányban a német követelésekkel, sem az elutasításból származó következményekkel.
Hiszen éppen Lengyelországgal szemben tanúsított a Német Birodalom a nemzetiszocialista vezetés átvétele óta valódi önmegtartóztatást. A versailles-i békeparancs legaljasabb és legostobább rendelkezése, ti. régi német területnek a birodalomból való kiszakítása már önmagában a revízió után kiált. És mit kívántam én?

Legyen szabad e helyen bekapcsolnom saját személyemet is, mert rajtam kívül egy államférfi sem bátorkodott volna a német nemzet elé olyan megoldással előlépni, mint amilyennel én jöttem. Eszerint én Danzignak — tehát egy ősrégi német városnak — a Birodalomhoz való visszacsatolásai, valamint a Birodalomtól elszakított területeihez vezető összeköttetést akartam, de még ezt is csak népszavazás útján, sőt még e népszavazásnak egy nemzetközi fórum által való ellenőrzéséhez is hozzájárultam.
Ha Churchill úrban és a többi háborús uszítókban annak a felelősség érzetnek csak egy szikrája lett volna, amit én Európával szemben éreztem, nem választották volna ezt a gyalázatos játékot. Mert csak ezek és az Európán kívül ebben a háborúban érdekeltek idézték elő, hogy Lengyelország visszautasította azt az ajánlatot, amely sem becsületét, se területi épségét semmiféle formában nem veszélyeztette — ehelyett pedig az erőszakhoz és a fegyverhez nyúlt.

Ekkor példátlan, valósággal emberfeletti önmegtartóztatás kellett ahhoz, hogy a német néptársak ellen szakadatlanul folyó gyilkos támadások, sőt végül a németeknek tízezrével történt lemészárlásai ellenére is, még hónapokon keresztül a békés megértés útjait kerestük.

Hogyan fedezték fel az okmányokat?

Mi is volt tehát a helyzet?
A versailles-i békeparancs ezen lehetetlen szüleménye, ez a politikailag és katonailag felfújt mumus, hónapokon keresztül sérteget egy államot, megfenyegeti, hogy széjjelzúzza, kiszemeli Berlint harcszíntér helyéül, a német hadsereg szétdarabolását hirdeti, valamint azt, hogy határait az Oderáig vagy akár az Elbáig előretolja stb.
Németország hónapokon keresztül birkatürelemmel szemlélte ezt a bűnös játékot, noha egyetlen kézlegyintéssel megsemmisíthette volna ezt a butaságtól és beképzeltségtől felfújt hólyagállamot.

Szeptember 2-án még elkerülhettük volna a háborút. Az ellenségeskedések azonnali beszüntetésére ajánlatot tett Mussolini. A békés tárgyalások megkezdésére vonatkozó ajánlatot elfogadtam, mindamellett, hogy a német hadak győzelmesen nyomultak előre. Az angol-francia háborús uszítóknak azonban a háború kellett, nem pedig a béke. Hosszú háborúra volt szükségük, mint ahogy Chamberlain úr kijelentette — legalább háromévesre, mert hiszen fegyverkezési részvényekbe fektették be időközben tőkéjüket, beszerezték a gépeket, úgy hogy már csak magára az időre volt szükség, hogy üzleteik felvirágozzanak, a befektetett tőke pedig meghozza gyümölcsét. Azon kívül: mi értéke van ezen világpolgárok előtt Lengyelországnak, a cseheknek és más hasonló népeknek?

1940. június 19-én La Charité állomásán egy német katona az ott visszamaradt vasúti kocsik átkutatása alkalmával egy különös okiratot talált. Mivel az okiraton sajátságos megjegyzés volt, rögtön beszolgáltatta közvetlen parancsnokságának. Ez az okirat onnan rendes úton felsőbb hatóságok kezébe került, míg nem kiderült, hogy itt fontos felfedezésről van szó. Erre az állomást újra alaposan átkutatták.

Így jutott a hadsereg főparancsnokság birtokába ez a páratlan történelmi jelentőségű okiratgyűjtemény. Megtalálták a szövetségesek legfőbb haditanácsának titkos aktáit, valamint ezen előkelő társaság összes gyűléseinek jegyzőkönyveit is. Ezúttal nem lesz Churchill úrnak módjában az okiratok valódiságát egyszerűen elvitatni vagy letagadni, mint ahogy annak idején a varsói aktákkal kapcsolatban

megkísérelte.

Mert ezek az okmányok Gamelin, Daladier, Weygand és más urak sajátkezű széljegyzeteit is tartalmazzák, tehát ők bármikor igazolhatják, vagy esetleg letagadhatják azok valódiságát. És ezek az okmányok felvilágosítást adnak a háborúban és annak kiterjesztésében érdekeltek üzelmeiről is. Mindenekelőtt megmutatják majd azt, hogy ezen rideg politikusok és katonai körök szemében minden kis nemzet csak eszköz volt. Megmutatják, hogy hogyan akarták Finnországot saját céljaikra felhasználni,

Norvégiát és Svédországot hadszíntérré változtatni, a Balkánt 100 hadosztály segítségét remélve lángba borítani, és Törökország részrehajló semlegességének éppoly ravasz, mint lelkiismeretlen kimagyarázásával hogyan készítették elő Batum és Baku bombázását. Bebizonyítják továbbá azt, hogy miként szorították a hurkot mind szűkebbre Németalföld és Belgium nyaka köré, és mily módon csikartak ki kötelező megegyezéseket ezen államok vezérkaraitól, és még sok minden mást.

Ezek az okmányok kifejezésre juttatják a politizáló háborús uszítók dilettáns módszereit is, amelyekkel megkísérelték az általuk szított tüzet tovább éleszteni. Bemutatják azt a katonai demokráciát is, mely felelős katonák százezreinek és millióinak borzalmas szenvedéseiért, de megvilágítják barbár lelkiismeretlenségüket is, amellyel népeiket tudatosan kiürítésekre kényszerítették és amelyek katonai kihatásai csak károsak, általános emberi következményei azonban megrendítően borzalmasak voltak.
Ezek a politikai gonosztevők felelősek egyúttal a lengyel nép háborúba való uszításáért is.
Ezután 18 nappal a hadjárat a gyakorlatban véget ért.

1939. október 6-i békeszózat

1939. október 6-án a háború alatt másodszor beszéltem e helyről a német néphez. A lengyel állam felett aratott győzelem fényes fegyvertényét jelentettem akkor népemnek. Akkor az ellenséges államok felelős férfiainak belátásához és népeikhez fellebbeztem. A háború folytatásától óva intettem őket, mert annak következményei mindenképpen csak szörnyűek lehettek. Különösen a franciákat figyelmeztettem, hogy tartózkodjanak oly harc megindításától, amely kényszerű módon, a határokon túl harapódzik, és amely — bárminő legyen a kimenetele — csak borzasztó következményekkel járhat. Az egész világhoz szólt ezen fellebbezésem, bár mint azt akkoriban mondottam is, félő volt, hogy nemcsak süket fülekre fogok találni, hanem még nagyobb dühre fogom ingerelni az érdekelt háborús uszítókat. Szakasztott így következett be: Franciaország és Anglia felelős hatalmasai szavaimat háborús üzletük ellen irányuló veszélyes merényletnek minősítették.

Erre rögtön kijelentették, hogy a megegyezésnek még a gondolata is kilátástalan, sőt egyenesen bűnös, és hogy a háborút a kultúra, az emberiesség, a népek boldogsága és előrehaladása, a civilizáció és — Isten segíts. - meg a szent vallás nevében is folytatni kell. Hogy erre a célra meg a négereket és az őserdők lakóit is mozgósítani kell és akkor a győzelem önmagától hull az ölükbe, hogy ezt tulajdonképpen csak meg kell ragadni, és hogy nekem mindezt jól kell tudnom, sőt hogy én ezt már régóta nagyon is jól tudom és, hogy éppen ezért terjesztettem békeajánlatomat a világ színe elé. Mert ha biztos lennék a győzelemben, nem követelés nélküli megegyezést ajánlottam volna fel Angliának és Franciaországnak. Így ezeknek ez uszítóknak néhány napon belül sikerült engem a világ színe előtt gyávának feltüntetni.

Békejavaslatom miatt becsméreltek, személyemben megsértettek Chamberlain úr a világ nyilvánossága előtt formálisan a piszokba rántott, és a mögötte meglapuló uszítók és üzérek: Churchill, Duff Cooper, Eden Hore Belisha és mások utasításaihoz híven nemcsak a békéről való tárgyalást utasította vissza, hanem még hallani sem akart róla. A nagytőkéseknek ez az érdekelt klikkje kívánta a háború folytatását. Nos, ez a folytatás megkezdődött.

Én már egyszer hangsúlyoztam ezt, és Önök, Néptársaim, mindnyájan jól tudják, hogy ha nem is beszélek, vagy semmi különös sem történik, úgy ez nem jelenti azt, hogy tétlen vagyok. Nem szükséges az, hogy nálunk is úgy, mint a demokráciákban, minden új repülőgép tervét felfújjuk és azután szétkürtöljük a világba. Hiszen nem okos az a tyúk, amely minden friss tojást hangosan kikotkodácsol. Még ostobább azonban az, ha államférfiak idő előtt a még csak készülőben lévő terveiket szétkürtölik. Két ilyen nagy demokrata államférfi felizgatott fecsegéseinek köszönhettük állandóan kitűnő értesüléseinket ellenfeleink terveiről, amelyek a háború kiterjesztését célozták, és amelyek különösen Norvégia, illetve Svédország ellen irányultak.

A nyugati hatalmak befolyása északon

Míg az angol-francia háborút kiterjesztő klikk új hadszíntere után nézett, illetve új áldozatokat keresett, én a német haderő szervezetének tökéletesítésén, új csapattestek felállításán, a háborús ipar működésének és az anyagbeszerzésnek folyamatosításán, valamint az egész német hadseregnek új feladataira való előkészítésén fáradoztam. Különben a késő ősz, valamint az igen kemény téli időjárás a háborús hadműveletek elhalasztására kényszerítettek.

Március hó folyamán azonban tudomásomra jutott, hogy a briteknek és franciáknak szándékukban volt a finn-orosz konfliktusba beleavatkozni. Nem azért, hogy a finneken segítsenek, hanem, hogy az oroszoknak ártsanak, mert ebben az országban egy Németországgal együttműködő hatalmat láttak. Ebből a szándékból származott később az az elhatározás, amennyiben csak lehetséges, beleavatkozni a Finnországban folyó háborúba, és ennek a támpontnak birtokában a háborút a Keleti-tengerre is kiterjeszteni. Egyidejűleg azonban mindinkább felszínre kerültek a szövetségesek legfőbb haditanácsának tervei, melyek szerint vagy a Balkánon és Kis-Ázsiában el kell vetni a háború tüzes csóváját, hogy ezáltal elzárják a Birodalmat az oroszországi és romániai olajszállítmányoktól, vagy pedig: megkaparintani a svéd vasérctelepeket. Ezt a célt szolgálta volna a norvégiai partraszállás is, azzal a további céllal, hogy mindenekelőtt megszállják a narviki vasútvonalat Narviktól Svédországon keresztül egészen Lula kikötőjéig.

Az orosz-finn béke megkötése az utolsó pillanatban az északi államoknak a már tervbe vett megtámadását ismét háttérbe szorította De már néhány nap múlva ismét megerősödött ez a szándék, amely végül is szilárd elhatározásban kristályosodott ki. Anglia és Franciaország ugyanis elhatározták Norvégia fontos pontjainak rajtaütésszerű megszállását, azzal az ürüggyel. hogy Németországnak svéd ércekkel való háborús támogatását megakadályozzák. Hogy a svéd érceket a maguk részére biztosítsák, be akartak vonulni Svédországba. A katonai ellenállást (amennyiben erre Svédország képes lett volna) vagy barátságos úton, vagy szükség esetén erőszakkal szándékoztak megtörni.

Az angol admiralitás első lordja fékezhetetlen bőbeszédűségében maga értesített bennünket a küszöbön álló veszélyről. Reynaud francia miniszterelnöknek egy külföldi diplomata előtti kijelentése feltevésünké, csak megerősítette. Hogy az április 8-ra tervezett megszállás határidejét előzőleg már kétszer is elhalasztották, és hogy ezt a napot végre harmadszor és végérvényesen megállapították, azt csak most tudjuk, illetőleg a legfelsőbb haditanács kezünkbe került jegyzékeiből igazoltnak is látjuk
Én tehát elrendeltem a német haderőknek a szükséges intézkedések foganatosítását abban a pillanatban, amikor bebizonyosodott, hogy az északi országokat is a háború veszélye fenyegeti.

Már az Altmark esete is azt mutatta, hogy a norvég kormány semmi hajlandóságot nem mutatott semlegességének megőrzésére. Ügynökeink jelentéséből továbbá az is kitűnik, hogy legalábbis a norvég kormány vezető körei és a szövetségesek között teljes egyetértés uralkodott.
Végül az utolsó kételyt is eloszlatta Norvégia magatartása, amikor az angol

aknarakók a norvég felségterületekre behatoltak. Ezzel a legapróbb részleteiben is kidolgozott német hadműveletek megindultak.

A német északi ellenakció

A helyzet a valóságban más volt, mint ahogyan április 9-én mutatkozott. Akkor azt hittük, hogy az angol megszállást néhány órával megelőztük, de ma tudjuk, hogy az angol csapatok partraszállását már 8-ára tervezték, a behajózást pedig 5-én és 6-án meg is kezdték. Abban a pillanatban azonban, amikor az angol admiralitás a német intézkedésekről, illetve a német flotta kifutásáról értesült, Churchill úr ennek a ténynek a hatása alatt elhatározta a már behajózott csapatok kihajózását azért, hogy az angol flotta előbb a német hajókat felkutassa és megtámadja.
Ez a kísérlet hajótörést szenvedett. Egyetlenegy angol romboló vette fel csupán az érintkezést a német tengeri haderővel, de ezt elsüllyesztették. Ennek a hajónak nem sikerült semmiféle hírt adni, sem az admiralitásnak, sem az angol tengeri haderőnek. Így történt a német külön osztagok partraszállása 9-én az Oslótól északra fekvő területeken, föl egészen Narvikig. Amikor ezek a hírek Londonba érkeztek, Mister Churchill, az angol admiralitás első lordja már órák óta leste flottájának a sikerről szóló jelentését.

Képviselő Uraim, ez a csapás a német hadtörténelem legbátrabb vállalkozása volt. Ennek sikeres keresztülvitelét csak a vezetőség és részt vevő katonák magatartása tette lehetővé. Azok a haditettek, amelyeket három fegyvernemünk: a hadsereg, a haditengerészet és a légi haderő a norvégiai harcokban vitt véghez, a legkiválóbb katonai erények jelzőjét biztosítja számukra. A haditengerészet több mint tízszeres túlerővel szemben vitte keresztül hadműveleteit, majd később a szállításokat. Fiatal haditengerészetünk valamennyi egysége múlhatatlan dicsőséget aratott. Csak a háború után áll majd módunkban mindazokról az akadályokról beszélni, amelyek éppen ezen hadjáratnál, mint különböző előre nem látott balesetek, hiányok vagy balsikerek jelentkeztek.

Végül is az, hogy mindezeket a nehézségeket legyűrték, a vezetésnek és a csapatoknak az érdeme.

A légi haderő

ezen az óriási területen, mint sokszor az egyetlen szállítási és összekötő lehetőség, mindenben felülmúlta önmagát. Ellenséges hajók és csapatok ellen intézett vakmerő támadások csak kevéssel múlhatják felül a légi szállítógépek pilótáinak szívós hősiességét, akik elképzelhetetlen rossz időjárásban ismételten elrepültek az éjféli nap országába, hogy ott sokszor hóviharban katonákat vagy anyagot tegyenek földre.
A norvég fjordok az angol hajók temetői lettek. Az angol flotta a német bombázók és bukóbombázók szakadatlan támadása következtében kénytelen volt meghátrálni és olyan vidékeket kiüríteni, melyekről néhány héttel ezelőtt az angol sajtó igen ízlésesen állapította meg, hogy Anglia örvend, hogy a német kihívásnak ott eleget tehet.

A hadsereg

Maga az átkelés a hadsereg tagjaival szemben nagy igényeket támasztott. Számos helyen a légicsapatok tették lehetővé, hogy a hadsereg a lábát megvethette. Majd hadosztály hadosztályt követve vonult harcba olyan vidéken, amely már természeténél fogva önmagában rendkívüli védelmi erőt képvisel, s amelyet legalább a norvég csapatok hősiesen védtek. A Norvégiában partra szállított angolokról mindenesetre elmondhatjuk, hogy jelenlétüket a lelkiismeretlenség jellemezte, mert oly rosszul kiképzett, hiányosan felszerelt és siralmasan vezetett hadsereggel merészeltek partraszállni. Már kezdetben meg volt a sorsuk

pecsételve.

Narvik neve a történelemben a nemzetiszocialista nagynémet véderő szellemének örökre gyönyörű bizonyítéka lesz.

Churchill, Chamberlain és Daladier urak a közelmúltig igen rossz értesüléseket kaptak a nagynémet egység felől. Én annak idején azt hirdettem, hogy a jövő valószínűleg jobb belátásra fogja bírni őket. És legyen szabad feltennem, hogy éppen az osztrák hegyi csapatok szabadságharcunk legészakibb frontján való részvétele adta meg nekik a Nagynémet Birodalomra és fiaira vonatkozó felvilágosítást.

Kár, hogy Chamberlain úr gránátosai nem szenteltek ennek a leszámolásnak elegendő és mindenekelőtt tartós figyelmet, hanem már az első próbánál beérték az újonnan hozzánk csatolt néptörzsek beállítottságával, és nem firtatták azt tovább.

Von Falkenhorst gyalogsági tábornok vezette ezeket a szárazföldi hadműveleteket Norvégiában
Dietl altábornagy volt Narvik hőse.
A tengeri hadműveleteket
Saalwächter vezértengernagy,
Carls és
Böhm tengernagyok és
Lütjens altengernagy vezették.
A légihaderő műveletei
Milch vezérezredes és
Geissler altábornagy vezetése alatt állottak.
A haderő főparancsnoksága.
Keitel vezérezredes, mint a főparancsnokság főnöke és
Jodl tábornok, mint a haderő fővezérkarának főnöke, voltak az egész akcióra vonatkozó utasításaim keresztülviteléért felelősek.

Még mielőtt a norvégiai hadjárat véget ért, egyre fenyegetőbbé váltak a nyugat felől jövő hírek. Mialatt még a háború kitörése előtt felkészültünk arra, hogy Franciaországgal, illetőleg Angliával való szükséges leszámolás esetén áttörjük a Maginot-vonalat — vállalkozás, melyre csapatainkat kiképeztük és a szükséges fegyverekkel elláttuk — már a háború első hónapjai folyamán szükségessé vált, hogy egy Belgium, illetőleg Hollandia elleni esetleges előnyomulást tekintetbe vegyünk. Mialatt Németország Hollandiával és Belgiummal szemben a szükséges biztonsági csapatokon kívül egyelőre csaknem egy hadoszlopot sem állított, azonban elkezdte erődítési rendszerét kiépíteni, akkor a francia-belga határon francia hadoszlopok tömörülése vált észlelhetővé. Különösen az összes páncélos és gépesített haderők összevonása ezen a szakaszon arra engedett következtetni, hogy fennállott a szándék, de legalábbis annak a lehetősége, hogy ők Belgiumon keresztül villámszerűén a német határra nyomulnak elő. De a döntő megállapítás a következő volt: mialatt a belga-holland semlegesség lojális értelmezése esetében mindkét állam kénytelen lett volna épp a legnagyobb angol-francia erők tömörítésének láttára a maga részéről is határain fokozott figyelmét nyugat felé irányítani, ezalatt ugyanolyan mértékben kezdett azon az oldalon mind erősebben leépíteni, hogy a Németország felőli határokat szállja meg. A folyamatban lévő vezérkari megbeszélésekről szóló hírek is különös megvilágításba helyezték a belga-holland semlegességet. Nem kell hangsúlyoznom, hogy ezeknek a megbeszéléseknek, ha csakugyan semlegesek lettek volna, mindkét fél részvételével kellett volna lefolyniok. Egyébként a francia-angol csapatoknak Hollandián, valamint Belgiumon át a német iparvidékek ellen való előrenyomulásának ismertetőjelei annyira tömörültek, hogy részünkről ezt a fenyegetést immár a legkomolyabb veszedelemnek kellett tekintenünk. Ezért a német haderőt közelebbről megismertettem ezen lehetőségek fejlődésével és elláttam azt a szükséges részletes utasításokkal . A haderő főparancsnokságában a három fegyvernem főparancsnokával a hadcsoportok és hadseregek vezetőivel - lefelé egészen az egyes egyéni vállalkozások vezetőjéig — folytatott számod megbeszéléseken állítottuk fel és tárgyaltuk meg a feladatokat, melyeket a csapatok különös kiképzésük tárgyául megértően vettek tudomásul.

Az összesített német felvonulás ennek megfelelően változott. Gondos megfigyelések, melyeket mindenütt eszközöltünk, fokozatosan ahhoz a kényszerítő felismeréshez vezettek, hogy egy angol-francia előnyomulással körülbelül május elejétől fogva minden pillanatban számíthattunk Május 6-7-e között megerősödtek ezek az aggályok, különösen a London és Párizs között folytatott telefonbeszélgetések alapján, úgy hogy immár minden pillanatban várható volt az úgynevezett szövetségesek bevonulása Hollandiába és Belgiumba. Ezért a következő napon, 8-án azonnal kiadtam a parancsot a május 10-én hajnali 5,35 órakor kezdődő támadásra.

Ezeknek a hadműveleteknek alapgondolata az volt, hogy minden kis melléksikertől való eltekintéssel az egész haderőt, elsősorban a hadsereget és a légierőket, úgy kell bevetni, hogy az előre tervezett hadműveletek következetes végrehajtás mellett a francia-angol haderők teljes megsemmisülését eredményezzék. Ellentétben az 1914. évi Schlieffen-féle haditervvel, a hadműveletek súlypontját az egész áttörési arcvonal bal szárnyára helyeztettem, az ellenséges verzió látszólagos megóvása végett. Ez a félrevezetés sikerült. Igaz, hogy az összhadműveletek tervezésénél az ellenfél intézkedései sokat könnyítettek. Az összes angol-francia gépesített haderőknek Belgiummal szembeni összpontosítása arra engedett következtetni, hogy a szövetséges hadseregek főparancsnokságánál úgy döntöttek, hogy minél gyorsabban e térbe bevonuljanak.

A harcba dobott összes német gyalogsági hadosztály ellenálló képességébe vetett bizalom alapján a francia-angol gépesített hadicsoport jobb oldalába irányított támadásnak a francia-angol hadicsoport teljes megsemmisülésével és felmorzsolódásával, talán bekerítésével kellett végződnie.

Második hadműveletként a Seine folyónak Le Havre-ig való elfoglalását terveztem, valamint egy a Somme és az Aisne mentén a harmadik támadáshoz szükséges kiinduló állásnak biztosítását, amelynek a langres-i fennsíkon keresztül legerősebb haderőkkel a svájci határig kellett eljutnia.

A hadműveleteket aztán ebben a keretben és sorrendben hajtottuk végre.
A világtörténelem e leghatalmasabb csatasorozatának sikere elsősorban a német katonának köszönhető. Ő újból, mindenütt, ott is, ahol magára volt utalva, kiválóan megállotta helyét. Ebből a dicsőségből valamennyi német néptörzs egyformán kivette részét.
Ugyancsak az 1933. év óta visszacsatolt birodalmi tartományok ifjú katonái is példaadóan harcoltak és vérüket áldozták. Valamennyi németnek hősies latbavetése által, az ebből a háborúból kikerülő nemzetiszocialista Nagynémet Birodalom nemcsak a most élő, hanem az utána következő nemzedékeknek örökre szent és drága lesz.

Ha azon erők méltánylásával kezdem, amelyeknek ezen legdicsőségesebb győzelem köszönhető, akkor az első dicséret azt a vezetést illeti, amely éppen ennek a hadjáratnak a során a legmagasabb követelményeknek is megfelelt.

A hadsereg.

A hadsereg a reábízott feladatokat von Brauchitsch vezérezredesnek valamint Halder vezérkari főnöknek vezetése alatt valóban dicsőséges módon oldotta meg.

Ha a német hadsereg vezetői gépezete már régóta, mint a világ legjobb vezetősége ismeretes, így ma legalábbis ugyanazt a csodálatot érdemli meg. Sőt, tekintettel arra, hogy a legutolsó értékelésnél a siker a döntő, az új német hadsereg vezetőségét még jobbnak kell minősíteni, mint addig volt.

A nyugati haderő

Ritter von Leep, von Rundstedt és von Bock vezérezredesek parancsnoksága alatt 3

haderőcsoportra tagozódott.
Ritter von Leep vezérezredes hadcsoportjának először is az volt a feladata, hogy a német nyugati arcvonalat, a svájci határtól kezdve egészen a Moselig a legmagasabb fokú védelmi állapotban tartsa. Csak a hadműveletek későbbi folyamán ez az arcvonal is 2 hadsereggel von Witzleben és
Dollmann tábornokok vezetése alatt tervszerűen be kellett kapcsolódjon a megsemmisítő döntő csatába.
Május 10-én reggel 5,35 órakor von Rundstedt és von Bock vezérezredesek hadcsoportjai a támadásra készen állottak. Feladatuk az volt, hogy az egész arcvonalon a Moseltől az Északi-tengerig elhúzódó ellenséges határvédelmi állásokat áttörjék. Hollandiát, Antwerpent megszállják, a Dyle-állásig előrenyomuljanak, illetőleg, hogy Lüttich bevétele után, elsősorban a balszárnyon összpontosított támadó erőkkel a Maast elérjék, valamint a Sedannál bevetett páncélos és gépesített hadosztályok túlsúlyával Namur és Carignan között az átkelést kierőszakolják, és hogy ezen hadműveletek további folyamán az összes rendelkezésre álló páncélos és gépesített hadosztályokkal az Aisne és a Somme csatorna- és folyóhálózatra támaszkodva, a tengerig előtörjenek.
Rundstedt déli hadcsoportjának még az a feladat is jutott, hogy az áttörés folyamán a balszárny biztosításáról gondoskodjék, és hogy ezáltal az 1914. évi marne-i csata meg ne ismétlődjék, és hogy ez már eleve ki legyen zárva.

Ez a hatalmas, az egész háború későbbi kimenetelére döntő hadművelet, mely a terv szerint a francia haderő zömének, valamint az egész brit expedíciós hadseregnek megsemmisüléséhez vezetett volna, tündöklő fényben mutatta be a német hadvezetőséget.
A két hadcsoport-parancsnok és azok vezérkari főnökein
von Sodenstern és
von Salmuth altábornagyokon kívül a következő hadsereg-parancsnokok szereztek legmagasabb érdemeket:
von Kluge vezérezredes, mint a 4. hadsereg parancsnoka,
List vezérezredes, mint a 12. hadsereg parancsnoka,
von Reichenau vezérezredes, mint a 6. hadsereg parancsnoka,
von Küchler tábornok, mint a 18. hadsereg parancsnoka,
továbbá:
von Kleist, Guderian,
Hoth és Hoeppner tábornokok, mint a páncélos és gépesített csapatok parancsnokai.
Azon további számos tábornok és tiszt nevét, akik ezen hadműveletek alatt kitűntek, Önök, Képviselőim ismerik, hiszen a legmagasabb kitüntetésekben részesültek.
A hadműveleteknek folytatása az Aisne és a Seine általános irányába nem azt a célt szolgálta, hogy Párizst elfoglalják, hanem a feladat az volt, hogy a svájci határ felé tervezett áttöréshez megszerezzék a kiindulási pontot. Ez a hatalmas támadóművelet is, hála a legkiválóbb vezetőségnek, tervszerűen folyt le.

A francia hadsereg főparancsnokságában közben beállott változás a franciák ellenálló képességét feleleveníteni volt hivatva, és célja egyben az is volt, hogy a szerencsétlenül megindult küzdelemnek a szövetségesek vágya szerinti fordulatot meghozza. A valóságban azonban sikerült a német hadseregek új támadását – több ponton csak a legszívósabb ellenállás letörése után - megindítani. Ez alkalommal a német katonának nemcsak a bátorsága, hanem a kiképzése is fényesen megállta a próbát. Számos tiszt és altiszt, valamint egyes hősies közkatonák buzdító példája a gyalogságot a legnehezebb helyzetekben is magával ragadta. Párizs elesett! Az ellenséges ellenállásnak az Aisne-nél való megtörésével megnyílt az áttörés útja a svájci határ felé A német hadseregek egy hatalmas átölelő mozdulattal a Maginot-vonal hátába törtek, miközben a tartalékból kilépő Leep-hadcsoport két ponton, Saarbrückentől és Neubreisachtól nyugatra a Maginot-vonalat megtámadta, és azt von Witzleben és Dollmann tábornokok parancsnoksága alatt áttörte.

Így sikerült a hatalmas francia védelmi vonalat nemcsak egészben körülzárni, hanem egyes részeire felbontani és a már jól ismert megadásra kényszeríteni.

Ezen hadműveleteket betetőzte az Összes német seregek most már megindult

általános előnyomulása, élükön ismét az összehasonlíthatatlan páncélos és gépesített hadosztályokkal. Cél: az egyik balszárny előredobásával a Rhone völgyén át Marseille felé — az egyik jobbszárny előrevetésével a Loire-on keresztül Bordeaux és a spanyol határ felé — a feloszlott francia hadsereg maradványait megsemmisíteni, illetőleg a francia területet megszállni.

Szövetségesünknek közben a háborúba történt belépésére más helyen még külön rá fogok térni.

Amidőn Pétain tábornagy Franciaország fegyverletételét felajánlotta, akkor a valóságban nemcsak a megmaradt fegyvereit tette le, hanem egy olyan helyzetet zárt le, amelynek teljes tarthatatlanságát minden katona tisztán látta. Csak egy Churchill úr véres dilettantizmusa képtelen ezt megérteni, vagy saját jobb tudomása ellenére képes ezt letagadni.

A háború ezen második, harmadik és utolsó fázisában a már említett tábornokokkal együtt még:
von Witzleben,
Dollmann, .
Strauss tábornokok, mint hadseregparancsnokok tüntették ki magukat. A hadseregek keretén belül küzdöttek még a fegyveres párt-rohamosztagok hősi hadosztályai és dandárjai is.
Amidőn ezen megnevezett tábornokoknak, mint hadcsoport- és hadsereg-parancsnokoknak a magam és a német nép köszönetét tolmácsolom, ugyanekkor ez vonatkozik az összes többi tisztre is, akiket egyenként felsorolni lehetetlen, és vonatkozik különösen a vezérkar névtelen munkásaira.

Hála a véderőnek

Ebben a háborúban a német gyalogság újból bebizonyította, hogy a világ legjobb gyalogsága, mint ahogy mindig is az volt. Vele versengett a hadsereg összes többi fegyverneme: a tüzérség, az utászok és mindenekelőtt a páncélos és gépesített csapatok fiatal kötelékei. A német páncélos fegyvernem evvel a háborúval lépett be a világtörténelembe. A fegyveres párt-rohamosztagok férfiai is kiveszik részüket ebből a dicsőségből.

De a hírszolgálati kötelékek, az utászok építőcsapatai, a vasútépítő csapatok stb. kiváló teljesítményeikért kiérdemelték a legfelsőbb dicséretet.

A hadseregeket közvetlenül követték a Todt-szervezet különítményei, valamint a birodalmi munkaszolgálat és az NSKK, amelyek ugyancsak segédkeztek az utak és hidak helyrehozatalában.

Ezúttal a hadsereg keretén belül harcoltak légelhárító tüzérségünk egyes osztagai. Az első vonalban segítették az ellenség ellenálló és támadó erejét megtörni. Az ő működésükről későbbi jelentések fognak beszámolni.

Maga a légihaderő. Mire május 10-e felvirradt, a harci repülők és zuhanóbombázók ezrei, vadász- és rombolórepülőktől fedezve, szálltak az ellenség repülőterei fölé. Rövid néhány nap alatt magukhoz ragadták a levegő fölötti teljes uralmat, amelyet a harcok további folyamán egy pillanatra sem adtunk ki kezünkből. Csak ott, ahol átmenetileg német repülő nem volt jelen, lehetett rövid pillanatokra ellenséges repülőgépet, vadászt vagy bombavetőt látni. Különben csak éjszakai tevékenységre voltak kárhoztatva.

Ebben a háborúban a légi haderő bevetése a vezértábornagy parancsnoksága alatt történt. Feladatai a következők voltak:
1). Az ellenséges légierők megsemmisítése, ill. az égboltról való eltávolítása.
2). A harcoló csapatok közvetlen vagy közvetett támogatása, szakadatlan támadások által.
3). Az ellenség vezetését és hadmozdulatait szolgáló tényezők megsemmisítése.

4). Az ellenség erkölcsi és ellenállóerejének felmorzsolása és letörése A légierő hadműveleti alkalmazásának módja nagyjában, valamint a pillanat harcászati követelményeihez való alkalmazkodás kiváló volt. A hadsereg vitézsége nélkül soha el nem érhettük volna e sikereket, de a légierő hősies latbavetése nélkül a hadseregnek minden vitézsége is hiábavaló lett volna.

A hadsereg, valamint a légihaderő egyformán méltók a legnagyobb dicsőségre.

A légihaderő harcbavetésének megszervezése.

A nyugaton harcba vetett légihaderő: Göring tábornagy személyes vezetése alatt állott. Jeschonnek vezérőrnagy volt a vezérkar főnöke.
A két légiflotta Sperrle és Kesselring repülőtábornokok parancsnoksága alatt állott. Az aláju rendelt repülő hadtesteket
Grauert és
Keller repülő tábornokok, valamint
Loerzer,
lovag Greim altábornagyok és
Freiherr von Richthofen vezérőrnagy vezényelték.
A két légelhárító hadtest parancsnokai
Weise légelhárító tüzérségi tábornok és
Dessloch vezérőrnagy voltak.
Különös kitüntetést érdemel a Coeler vezérőrnagy parancsnoksága alatt álló 9. repülőhadosztály. Az ejtőernyős csapatok parancsnoka
Student repülőtábornok maga is súlyosan megsebesült. A norvégiai légi hadjáratot Stumff repülőtábornok vezette.
Míg a német haderő milliói, valamint a légihaderő és a fegyveres SS részt vettek ezekben a harcokban, addig az otthonmaradt pótalakulatoktól másokat nem lehetett elvonni. Sok kiváló tiszt - bármilyen keserű is volt ez számukra — kénytelen volt azoknak a katonáknak a kiképzését vezetni és ellenőrizni, akik akár utánpótlásként, akár mint új alakulatok csak később kerülhettek a frontra. Bár igyekeztünk azokat megérteni akik meg-bántva érezhették magukat, mint általában, úgy itt is a magasabb közérdek volt irányadó. A párt, az állam, a haderő, a tengerészet a légihaderő és a fegyveres SS minden nélkülözhető embert a front rendelkezésére bocsátott. De egymagában a hadsereg, a légiflotta az SS alakulatok pótlása valamint a párt és az állam biztosítása nem lehetett volna a harcot az arcvonalon folytatni. Mint az otthoni póthaderő felszerelése és a légihaderő pótlásának a megszervezői különös érdemeket szereztek:
Fromm tüzérségi tábornok és
Udet repülőtábornok.
Ezeknek az érdemekben gazdag tábornokoknak és tengernagyoknak felsorolását nem fejezhetem be anélkül, hogy ne emlékezném azokról, akik a haderő főparancsnokságának vezérkarában közvetlen munkatársaim voltak.
Ezek:
Keitel vezérezredes, a véderő főparancsnokságának főnöke és
Jodl vezérőrnagy, a vezérkar főnöke.
Ők voltak azok, akiknek tisztjeikkel együtt hosszú, gondterhes és munkában eltelt hónapok alatt terveim és gondolataim megvalósításában legnagyobb részük volt. A haditengerészet és parancsnokai teljesítményének méltatása egész terjedelmében csak a háború végén lehetséges.

A belső front teljesítményei.

Amikor az eseményeknek tisztára katonai ismertetését lezárom, akkor a történelmi hűség kedvéért szükségesnek tartom azt is kiemelni, hogy mindez nem lett volna lehetséges a belső front magatartása nélkül -élén a nemzetiszocialista párttal, ennek működése, tevékenysége és megalapítása nélkül.

A párt már 1919-ben, a legnagyobb hanyatlás idején zászlajára írta a német néphadsereg felállításának programját, és ezt évtizedeken keresztül fanatikus határozottsággal hirdette. A párt ténykedése nélkül hiányoztak volna a Német Birodalom újjáéledésének előfeltételei és velük együtt a hadsereg megteremtésének lehetőségei. A párt adta meg a jelen harc világnézeti alapját.

A demokráciák céltalan életkockáztatása a plutokraták érdekében szemben áll a nemzetiszocializmusnak a szociális népközösség megvédésére irányuló törekvésével. Működéséből adódik az arcvonal és a haza egysége, ami sajnos még nem volt valóság a világháború alatt. Soraiból éppen ezért a következő férfiakat szeretném megnevezni, akik számtalan egyéb érdemen kívül a legnagyobb érdemet vívták ki maguknak azzal, hogy lehetővé tették, hogy egy új Németországban ismét győzelmi ünnepeket ülhetünk.

Hess párttag, birodalmi miniszter aki maga is, mint a világháború régi katonája, a mozgalom megindulása óta a mai állam és az új haderő gondolatának hű előharcosa volt.
Lutze párttag, az SA alakulatok főnöke, aki ezeknek a rohamcsapatoknak milliós tömegét a legmagasabb államfenntartó eszme szempontjából szervezte meg és ezeknek a katonai szolgálat előtti és utáni kiképzését biztosította;
Himmler párttag az állambiztonsági szervezeteink főnöke és az SS csapatok megalkotója;
Hierl párttag, vezérőrnagy, birodalmi miniszter, aki mint a fegyver- és lőszergyártás megszervezője és a hatalmas katonai úthálózatok és a nyugati erődítmények építőmestere, halhatatlan érdemeket szerzett.
Dr. Goebbels párttag, birodalmi miniszter, mint a nemzetiszocialista propaganda vezetője, melynek hatása akkor a legszembetűnőbb, ha a világháborús propagandával hasonlítjuk össze.
A belső front számos szervezetei közül még a következőket kell megemlítenem: a WHW-téli segély szervezetet, valamint az NSV népjóléti intézményt, Hilgenfeldt párttag vezetése alatt.
A Birodalmi Légoltalmi Szövetség Schröder tábornok vezetése alatt.
A fenti méltányolást nem zárhatom le anélkül, hogy köszönetemet ne fejezném ki annak a férfiúnak, aki évek óta hő és önfeláldozó munkával külpolitikai irányelveimet megvalósítja.
Ribbentrop párttag neve örök időkre összeforr a nemzetiszocialista forradalom és a német nép történetével.

Képviselő Uraim!
Mint vezér és a német haderő legfőbb parancsnoka elhatároztam, hogy ezeknek a tábornokoknak a kiérdemelt tiszteletet ez előtt a fórum előtt adom meg, amely a német népet a legkiválóbban képviseli. Legelsőnek azt a férfit kell megemlítenem, akinél nehezemre esik megfelelő szavakkal köszönetemet kifejezni azokért az érdemekért, amelyek nevét a mozgalommal, az állammal és a német légi haderővel kötik össze.

Az SA megalapítása óta Göring párttag neve összefügg a mozgalom fejlődésével és sikerével. A hatalomátvétel óta munkaereje, a nép és a birodalom iránti felelősségérzete számos téren olyan teljesítményeket hozott létre, melyeket népünk történetétől nem lehet elkülöníteni.

Ő alapította meg az újjáépített német haderő keretén belül a német légihaderőt. Csak kevés halandónak adatott meg életében, úgyszólván semmiből egy katonai művet alkotni, és ezt a maga nemében legerősebb fegyverré fejleszteni. Göring tábornagy, mint a német légihaderő megalkotója, egymaga is a legnagyobb mértékben hozzájárult a német véderő újjáépítéséhez.

Mint a német légihaderő vezetője az eddig viselt harcokban megalapozta a győzelmet.
Érdemei egyedülállóak! Ezért kinevezem őt a nagy Német Birodalom birodalmi tábornagyává és a vaskereszt nagykeresztjét adományozom neki.

Midőn történelmünk legragyogóbb sikerű hadjárata alkalmából ezen kinevezéseket ezelőtt a fórum előtt az egész nemzet tudomására hozom, ezáltal a

nemzetiszocialista nagy Német Birodalom teljes haderejét is megtisztelem.

Nem zárhatom le az eddigi harcok áttekintését anélkül, hogy ne emlékezzem e helyen szövetségesünkről.

Szövetségesünk Olaszország.

Amióta nemzetiszocialista uralom létezik, azóta két külpolitikai célt követtünk:

1. Az Olaszországgal való őszinte barátság és megértés létrehozását.
2 Hasonló külpolitikai irány megalapozását Angliával szemben. Önök is tudják uraim, hogy ugyanezeket az elveket vallottam már 20 év előtt mint későbben is. Úgyis, mint író, úgyis, mint szónok számtalanszor megtárgyaltam és védelmembe vettem ezeket a gondolatokat addig, míg a demokrata köztársaságban magam is csupán ellenzék voltam. Amint a német nép vezetésével megbízott, azonnal megkezdtem a nemzetiszocialista külpolitikának ezt a legrégibb célját gyakorlatilag is megvalósítani. Még ma is szomorú vagyok, hogy minden fáradozásom ellenére sem sikerült Angliával olyan baráti viszonyba kerülni, amely, azt hiszem, mindkét népre nézve csak áldásos lett volna.
Annál boldogabb vagyok, hogy külpolitikai célkitűzésemnek legalábbis első pontját megvalósíthattam. Ezt elsősorban annak a nagy szellemnek köszönhetem, amely ma az olasz nép élén áll. Mert az ő hatásának tulajdonítható két szellemileg egymáshoz közel álló forradalom összetalálkozása, mely a közösen kiontott vérrel végül szövetséget pecsétel meg, amely hivatott Európát új életre kelteni.

Boldoggá tesz engem az a gondolat, hogy barátomnak nevezhetem azt a férfiút, akinek nemcsak élete mutat egyező sorsszerűséget az én életemmel, hanem mindkettőnk forradalma is, de ezenfelül nemzeteink egyesítésében és felvirágoztatásában is hasonló párhuzamot találunk. A német nép feltámadása óta egyedül Olaszországban hallottuk a megértés emberi hangjait. Ebből a kölcsönös megértésből fejlődött ki az az élő érdekközösség, amelyet mi végül szerződésekbe foglaltunk.

Amidőn a múlt évben kívánságom és akaratom ellenére a Német Birodalomra rákényszerítették ezt a háborút, államaink további magatartását illetőleg Mussolini és én megegyeztünk. Olaszország magatartása a Birodalom számára rendkívül hasznos volt. Itália helyzete és állásfoglalása nemcsak gazdaságilag jelentett számunkra hasznot, hanem katonailag is. Olaszország kezdettől fogva jelentős ellenséges erőket kötött le, és megbénította ellenfeleink stratégiai hadműveleteinek szabadságát Azonban akkor, amikor a Duce elérkezettnek látta az időt fegyverrel is szembeszállni a szakadatlan és tűrhetetlen erőszakosságok ellen, amelyeket főképpen angol-francia túlkapások miatt kellett elszenvednie, a király aláírta a hadüzenetet, akkor ez teljesen az ő szabad elhatározásából történt.

A hála érzéseinek annál nagyobbaknak kell lenniök. Itáliának a háborúba való belépése nagymértékben elősegítette Franciaországban azt a felismerést, hogy minden további ellenállás teljesen kilátástalan. Hű szövetségesünk az Alpok magaslatain és csúcsain harcolt, most pedig kiterjedt érdekterületein küzd. Mostani légitámadásait, tengeri ütközeteit a fasiszta forradalom sajátos friss szellemével vívja meg. Ezeket az ütközeteket mi nemzeti szocialisták azokkal az érzésekkel kísérjük, amelyek szívünket a fasiszta Itália irányában eltöltik.

Olaszország minden fájdalma, amelyet e napokban Balbo hősi halála előidézett, egyúttal Németország fájdalma is. Az ő öröme a mi örömük is.

Együttműködésünk úgy politikai, mint gazdasági téren tökéletes és eltörli azokat az igazságtalanságokat, amelyeket a német és olasz néppel szemben évszázadok alatt elkövettek. Mert mindennek a vége: a közös győzelem!

Jövő helyzetünk.

Képviselők! Német Birodalmi gyűlés Férfiai! Ha most a jövőről beszélek, akkor ezt nem dicsekvésből teszem. Ezt nyugodtan átengedhetem azoknak, akiknek nagyobb szükségük van rá, így például Churchill úrnak. Minden túlzás nélkül szeretném Önök előtt a való helyzetet vázolni, úgy, ahogyan azt én látom.

1. A háború elmúlt tíz hónapja az én felfogásomat igazolta, ellenfeleink véleményeit megcáfolta. Ha az ún. angol államférfiak azt hangoztatják, hogy hazájukat minden vereség és balsiker csak erősíti, akkor hencegésnek egyáltalán nem nevezhető, ha én Önökkel közlöm, hogy a sikerek minket is ugyanúgy csak megerősítettek.
Már a múlt év szeptember 1-jén megmondottam Önöknek, bármi történjen is: sem fegyveres erő, sem idő térdre nem kényszerítheti Németországot. A Birodalom katonailag ma erősebb, mint bármikor. Önök láthatták a veszteségeket, amelyeket a német haderő az elmúlt három hónap alatt elszenvedett s amelyek önmagukban véve súlyosak bár, de az összesség szempontjából mégis csekélyek. Ha megfontoljuk azt, hogy ezen idő alatt egyetlen arcvonalat állítottunk fel, amely az északi sarktól a spanyol határig terjed, akkor ezek a veszteségek — különösen, ha a világháború veszteségeivel hasonlítjuk össze — rendkívül csekélyek. Ennek a titka, eltekintve az átlagosan is kiváló vezetéstől, az egyes katonák, osztagok hadászati kiképzésében, valamint a különböző fegyvernemek együttműködésében keresendő. Az új fegyverek kiválósága és célszerűsége is hozzájárult ehhez a sikerhez, a harmadik ok pedig az, hogy az úgynevezett presztízs sikerekről lemondottunk. Én magam is igyekeztem már elvből minden olyan támadást és operációt elkerülni, amely az ellenfél tökéletes megsemmisítése érdekében nem feltétlenül szükséges s amelyek csak az állítólagos presztízs érdekében volnának kívánatosak.

A véderő erősebb, mint valaha.

Mindezek ellenére sokkal nagyobb veszteségek esetére is már előre berendezkedtünk. A népünknek így megtakarított férfiai a ránkkényszerített szabadságharc további folyamán hasznunkra lesznek. Ebben a pillanatban sok hadosztályunkat Franciaországból kivonjuk, és a hazai helyőrségekbe helyezzük át őket. Sok katonát szabadságoltathatunk. Rendbe hozzuk a fegyverzetet és a felszerelést és a hiányokat pótoljuk. Egészében véve haderőnk ma erősebb, mint valaha!
2. Fegyverek. Fegyverveszteségeink a Norvégia, Hollandia, Belgium és Franciaország elleni hadjáratban lényegtelenek. Egyáltalában nem állnak arányban az eredménnyel.
A szárazföldi hadsereg és a légihaderők ebben a pillanatban - amidőn Önökhöz szólok - felszerelésükben tökéletesebbek és erősebbek mint voltak akkor, amidőn a nyugati arcvonalon felvonultak.
3. A lőszerrel való ellátás. A lőszerrel való ellátást olyan arányban készítettük elő és a felhalmozott lőszerállományok olyan nagyok, hogy Sok téren szükségesnek mutatkozott a termelés csökkentése, ill. más irányba való átcsoportosítása, mivel a meglévő raktárak és helyiségek nem képesek újabb szállítmányokat befogadni, és lőszert ezekben felhalmozni még akkor sem lehetne, ha a raktárakat kibővítenénk.
A lőszerszükséglet a lengyelországi hadjárathoz hasonlóan minden várakozáson felül alacsony volt. Egyáltalában nem állt arányban a készletekkel. Az összkészletek mind a hadseregnél, mind a légihaderőnél jelenleg minden fegyvernem részére lényegesen nagyobbak, mint voltak a nyugati támadás megindítása előtt.

4. Hadifontosságú nyersanyagok. Hála a négyéves tervnek, Németországot még a legnehezebb megterhelésre is kiváló módon felszereltük. A világnak még megközelítőleg sincsen olyan hadserege, mint Németországnak, amely a bevitelre szoruló nyersanyagairól olyanokra tért át, melyek az országban találhatók. Hála a Birodalmi Tábornagynak, a német gazdaságnak az autarchiás hadigazdaságra való

átállítása már békeidőben megtörtént. Mindenekelőtt a két legfontosabb nyersanyaggal rendelkezünk: a kőszénnel és a vassal, és állíthatom, hogy ezekben határtalan mennyiségekkel. Az üzemanyagokkal való ellátásunk zavartalan: a készletek bősége folytán termelésünk teljesítőképessége állandóan emelkedik, és rövid időn belül — még akkor is, ha minden behozatal megszűnne — elégséges lesz ahhoz, hogy saját szükségletünket fedezze.

A fémgyűjtések folytán fémtartalékjaink alapja már eleve annyira meggyarapodott, hogy bármily időtartamú háború viselésére elégséges és semmi esemény nem lehet rá kihatással. Ehhez számítandók még mindazok a hatalmas lehetőségek, amelyeket egy szinte áttekinthetetlen zsákmány és az általunk megszállott területek nyújtanak. Németország és Olaszország az általuk szabályozott és ellenőrzött gazdasági területen kereken 200 millió emberrel rendelkeznek, ebből egyedül 130 millió emberből álló keret szolgáltatja a katonaság emberanyagát, míg 70 millió kizárólag gazdasági tevékenységet fejt ki

Képviselőim, én Önöknek szeptember 1-jén tudomásukra hoztam, hogy ennek a háborúnak. viselésére egyelőre csak egy új ötéves tervet állíttattam fel. Ma arról biztosíthatom Önöket, hogy minden intézkedést megtettünk arra vonatkozólag, ha bármi is történne. Ugyanakkor egyáltalában nem látok többé olyan tényezőt, amely valamilyen módon is veszélyeztethetne bennünket. Hala a még idejében meghozott intézkedéseknek, élelmezésünk a háború bármilyen hosszú időtartamára ugyancsak biztosítva van.

A német nép magatartása.

Hála a nemzetiszocialista nevelésnek, a német nép ebbe a háborúba nem a hurrá-patriotizmus felületességével ment bele, hanem fajának fanatikus komolyságával. A német nép tisztában volt azzal a sorssal, amely reá várt volna az esetben, ha legyőzték volna. Ellenfeleink propagandájának a népi egység megbontására irányuló kísérletei nemcsak ostobák, hanem eredménytelenek is voltak. A háború tíz hónapja jobban kimélyítette és megerősítette népünk fanatizmusát. Egyáltalában az a legnagyobb baj, hogy a világ közvéleményét nem olyan emberek alakítják, akik magát a lényeget keresik, úgy, amint az a valóságban van, hanem ők úgy látják a valóságot, ahogyan látni kívánják. Az utolsó hónapok folyamán a szövetséges főparancsnokságok számtalan okmányát áttanulmányoztam, többek között olyan jelentéseket is, amelyek Németország belső helyzetével foglalkoznak, illetőleg olyan emlékiratokat, amelyek a német nép belső magatartásával és állapotával foglalkoznak különösképpen. E jelentések között olyanok is vannak, amelyek diplomatáktól származnak. A jelentések olvasásánál önkéntelenül is az a kérdés vetődik fel, vajon szerzőik ostobák, vagy aljas gazemberek-e? — Megengedem, hogy természetesen Németországban is léteztek és léteznek olyan alakok, akik a Német Birodalom győzelmi menetét szinte sajnálattal szemlélik, illetőleg átélik.
A javíthatatlan reakciósok vagy vak nihilisták belsőleg most szomorúak lehetnek, hogy minden másként történt, mint ahogy ők remélték. De ezeknek a száma nevetségesen csekély, jelentőségük még kisebb.

Sajnos úgy látszik, hogy a német nép megítélésénél külföldön a nemzet ezen söpredékét veszik irányadóul. Ebből adódnak és keletkeznek a hajótörést szenvedett államférfiak beteges képzeletében utolsó támpontok a mindig újabb reményekhez. Így az angol hadvezérek szövetségeséül megválasztották „az éhség tábornokát" vagy pedig „a fenyegető forradalmat". Nincs az az őrült ostobaság, amit ezek ne tálalnának fel saját népeiknek, feltéve, ha ezzel néhány héttel tovább segíthetnek magukon. A német nép belső magatartását elsősorban saját fiai igazolják, akik a harctereken küzdenek és rövid időn belül a legnagyobb katonai ellenfelét is le fogják győzni és meg fogják semmisíteni. Az ő szellemük mindig egy és ugyanaz volt és marad, a német haza szelleme.

Franciaországnak és Angliának felajánlott béke.

Utolsó reményképpen a szövetséges nemzeteken kívül az angol politikusok szemében és agyában fel-feltűnnek azok a trónnélküli kitartott államfők, államférfiak és hadsereg nélküli tábornokok, akiknek soraiból azok az új komplikációk is jelentkeznek, amelyeket régi ügyességük által előidézni akartak. Ezen remények valódi Ahasvérusává fejlődött ki az a hit, amely Németországot és Oroszországot egymástól elidegeníteni szerette volna.

A német-orosz viszony.

A német-orosz viszonyt véglegesen rendeztük A rendezés indító oka abban keresendő, hogy Anglia és Franciaország, különböző kis államok támogatásával, Németországnak olyan területeken való hódítási szándékokat tulajdonítanak, amelyek a német érdekeken kívül fekszenek. Először azt híresztelték, hogy Németország meg akarja szállni Ukrajnát majd Finnországba akar bevonulni, majd Romániát veszélyeztette, végül Törökországot is féltik tőle.

Minden körülmények között szükségesnek láttam Oroszországgá, szemben az érdekek józan megállapítását létrehozni, hogy egyszer s mindenkorra rendezzük azt a kérdést, mely területek tartoznak Németország életterületéhez, és viszont mely területeket tartja Oroszország saját létére nézve fontosnak. A német-orosz viszony mindkét fél érdekterületeinek a tiszta elhatárolása alapján rendeződött. Az a remény, hogy ezen okok alapján a német és orosz viszonyban feszültség keletkezzék, gyermekes gondolat. Sem Németország, sem pedig Oroszország nem tett oly lépést, amely saját érdekterületeiről való túllépést jelentett volna. Az az angol remény, hogy egy újabb európai válság előidézése révén saját helyzetén könnyíthet — amennyiben ez a német-orosz viszonyt érinti — tévhiten alapszik. Bár a brit államférfiak mindenre csak később jönnek rá, idővel majd ezt is meg fogják érteni.

Utolsó fellebbezés Angliához.

Október 6-i beszédemben ennek a háborúnak a kialakulását előre megjósoltam. Biztosítottam Önöket arról — Képviselőim —, hogy én a győzelemben egy pillanatig sem tudok kételkedni. Ha a végső győzelem jelenségeit nem a vereségben látjuk, úgy az eddigi fejlemények nekem adtak igazat. Ámbár meg voltam arról győződve, hogy az események ilyen irányt vesznek, akkor mégis kezemet nyújtottam Franciaországnak és Angliának a békés megértésre. Emlékeznek Önök még arra, hogy milyen válaszban részesítettek engem. Azok az érveim, melyek a háború folytatásának az esztelenségeit, valamint azt voltak hivatva igazolni, hogy nem előny hanem csak áldozat lesz ennek a küzdelemnek a vége, gúnyolódással fogadták, ezen érveimet a legtöbb helyen pedig agyonhallgatták. Bár ugyanakkor megmondottam, hogy békejavaslataimért valószínűleg
mint gyáva embert fognak a világ elé állítani, aki azért nem akar tovább harcolni, mert nem tud. Minden pontosan így következett be, meg vagyok arról győződve, hogy Franciaország, természetesen nem a bűnös államférfiak, hanem maga a nép erről az október 6-a felől másként vélekedik. Mennyi nyomor szállta meg ezt a hatalmas országot és népét azóta, nem is akarok arról beszélni, hogy a háború a katonáknak mennyi fájdalmat okozott.

Ezeknél a fájdalmaknál csak az a kínszenvedés nagyobb, amit azoknak a lelkiismeretlensége idézett elő akik az emberek millióit minden ok nélkül kiűzték otthonukból, csupán azért, hogy a német hadviselésnek ezáltal nehézséget okozzanak. Mindenesetre érthetetlen ez a feltevés. Maga a kiürítés legjobban a szövetségesek hadviselésének ártott de legszörnyűbb volt mégis maguknak a szerencsétlen áldozatoknak. Azokért a szenvedésekért, amiket Churchill és Reynaud urak tanácsaikkal és rendeleteikkel millió embernek okoztak, sem e földön, sem a másvilágon vezekelni nem tudnak.

Mindezeknek — mint ahogy akkor megmondottam — nem kellett volna bekövetkeznie. Hiszen én még októberben Franciaországtól és Angliától semmi mást nem kívántam, csak békét.

De ezek az urak, akiknek mindenütt fegyverkezési érdekeltségeik vannak, mindenáron a háború folytatásáért küzdöttek, és íme, megkapták ezt a háborút.

Én magam túlságosan is katona vagyok ahhoz, hogy ne tudnám megérteni azt a szerencsétlenséget, amit a dolgok ilyetén való kialakulása magával hozott. Londonból csak egyetlen egy kiáltást hallok — ez ugyan nem a tömegek, hanem a politikusok kiáltása — a harcot folytatni kell. Kíváncsi vagyok, vajon ezek a politikusok az elkövetkezendő harcnak folytatását miképpen képzelik el. Kijelentették, hogy ezt a háborút még akkor is tovább folytatják, ha Anglia ebbe bele is pusztulna — ez esetben Kanadából. Alig hiszem, hogy ez azt jelentené, hogy az angol Kanadába kivándorol, én inkább azt hiszem, hogy a fegyverkezésben érdekelt urak fognak Kanadába visszavonulni. A népnek szerény véleményem szerint mégis csak Angliában kell maradnia. Ez esetben bizonyára más szemmel nézik a háborút Londonból, mint úgynevezett vezérei Kanadából.
Higgyék el Képviselőim, undorodom az állampusztítók ilyen fajtájától, akik lelkiismeret nélkül uszítják a népet. Majdnem fájdalmat okoz nekem, hogy a sors engem szemelt ki arra, hogy belebotoljak abba, amit az emberek előkészítettek, mert hiszen én voltam az, aki a háborútól irtóztam, és egy nagy kultúrájú szociális állam felépítéséről álmodoztam. Kár minden esztendőért, amit ez a háború elrabolt tőlem. És ennek az időrablásnak az okai pedig nevetséges jelentőségűek, előidézőiket legfeljebb a természet politikai tömegárujának nevezhetnék.

Mister Churchill legutóbb szintén kijelentette, hogy ő a háborút akarja. Vagy 6 héttel ezelőtt ő a háborúnak arra a területére lépett, amiről úgy hiszi, hogy e területen különösen erős, ti. a polgári lakosság elleni légiháború területére — természetesen hadi fontosságú berendezések elpusztításának a jelszavával. Freiburg óta nyílt városok, vásárterek és földműves falvak lakóházak, kórházak, iskolák, gyermekjátszóterek azok a területek, amelyeket bombatalálat ért. Mindezekre ez ideig alig válaszoltunk. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ez az egyetlen válasz, és hogy ez is marad.

Tökéletesen tisztában vagyok azzal, hogy az a válasz, ami egyszer jönni fog, az emberiségre meg nem nevezhető fájdalmat és szerencsétlenséget fog zúdítani. Természetesen nem Churchill úrra, mert ő akkor bizonyára Kanadában ül, ott, ahol a legelőkelőbb hadiérdekeltek vagyona van, és ahová a gyermekeiket átszállították. Sok-sok millió embert hoz majd ez szerencsétlenséget. Churchill úr ezúttal kivételesen hihetne nekem, mikor most, mint jós kijelentem: egy nagy világbirodalom pusztul el ezáltal. Egy olyan világbirodalom, amit én soha tönkre zúzni, de még csak megkárosítani sem szándékoztam. Meg vagyok arról is ugyan csak győződve, hogy ennek a háborúnak az eredménye a két harcoló fél egyikének a teljes elpusztulásához kell hogy vezessen. Mister Churchill abban a hitben lehet, hogy ez Németország lesz. Ellenben én tudom hogy ez Anglia lesz. Lelkiismeretben kötelességemnek tartom, hogy ebben az órában még egyszer Anglia józanságához fellebbezzek. Azt hiszem, tehetem ezt, mert nem mint legyőzött kérek valamit, hanem mint győztes szólok a megértés érdekében. A háború folytatására semminemű kényszerítő okot nem látok.

Sajnálom azokat az áldozatokat, amelyeket ez a harc megkövetel. Szeretném ettől a saját népemet is megkímélni. Tudom, hogy millió német férfi és ifjú lélek izzik annak a gondolatától, hogy végre leszámolhasson azzal az ellenséggel, amely minden alap nélkül már másodszor hadat üzent Németországnak. De tudom azt is, hogy odahaza sok asszony és anya vár teljes készséggel arra, hogy legutolsójukat is feláldozzák, de ehhez az utolsóhoz teljes szívükkel ragaszkodnak.

Churchill úr most, ha úgy tetszik neki, ezt a nyilatkozatomat is félrelökheti és kikiálthatja a nagyvilágba, hogy ez is csak a félelmem és a végső győzelemben való kétségem szüleménye. Az elkövetkezendőkre való tekintettel én mégis saját lelkiismeretemen könnyítettem. Ha az elmúlt tíz hónapra visszatekintünk, a Gondviselés iránti hálaérzés tölt el mindnyájunkat, amiért a nagy mű sikerét nekünk ajándékozta. Megáldotta elhatározásainkat és elkísért bennünket nehéz útjainkon. Meghat engem annak a tudatnak a nagyszerű érzése, hogy engem szemelt ki a Sors arra, hogy visszaadhattam népemnek szabadságát és becsületét. A

szégyen, amely 22 évvel ezelőtt a compiégne-i erdőben kezdetét vette, ugyanazon a helyen jóvá tétetett. Én ma a történelem színe előtt megneveztem azokat a férfiakat, akiknek a munkái a nagy mű befejezését lehetővé tették. Mindannyian tudásuk javát, képességüket és szorgalmukat a német nép részére áldozták. Utoljára említem azokat a névteleneket, akik életüket kockáztatták és minden órában, mint derék német tisztek és katonák készek voltak hazájukért a legutolsó áldozatot is meghozni, a legnagyobbat, amit egy férfi adhat. Sokan közülük ott alusszák örök álmukat azon sírok mellett, amelyekben atyáik még a nagy világháború óta pihennek. A katonai erények és hősiesség csendes tanúi, ők a szimbólumai azon százezer muskétásnak, páncélvadásznak, páncéllövésznek, utásznak, tüzérnek, a haditengerészet és légihaderő katonáinak, a politikai rohamosztagok férfiainak és mindazon harcosoknak, akik népünk szabadságáért, a nemzetiszocialista nagy Német Birodalom nagyságáért a német hadsereg soraiba beléptek.

Függelék

Nagy Német Birodalmunk szabadságáért és jövőjéért vívott küzdelemben a német fegyverek győzelme körül szerzett érdemei elismeréséül kinevezem:
vezértábornaggyá
von Brauchitsch vezérezredest,
von Rundstedt vezérezredest,
az A hadcsoport főparancsnokát;
Ritter von Leeb vezérezredest,
a C hadcsoport főparancsnokát;
vezértábornaggyá
von Bock vezérezredest,
a B hadcsoport főparancsnokát;
vezértábornaggyá
List vezérezredest,
a 12. hadsereg főparancsnokát;
vezértábornaggyá
von Kluge vezérezredest,
a 4. hadsereg főparancsnokát;
vezértábornaggyá
von Witzleben vezérezredest,
az 1. hadsereg főparancsnokát;
vezértábornaggyá
von Reichenau vezérezredest,
A 6. hadsereg főparancsnokát;
Kinevezem:
vezérezredessé
Halder tábornokot,
a véderő vezérkari főnökét;
vezérezredessé
Dollmann tábornokot,
a 7. hadsereg főparancsnokát;
vezérezredessé
von Weichs báró tábornokot,
a 2. hadsereg főparancsnokát;
vezérezredessé
von Küchler tábornokot,
a 18. hadsereg főparancsnokát;
vezérezredessé
Busch tábornokot,
a 16. hadsereg főparancsnokát;
vezérezredessé
Strauss tábornokot,
a 9. hadsereg főparancsnokát;
vezérezredessé
von Falkenhorst tábornokot,
Norvégia katonai parancsnokát;
vezérezredessé

von Kleist tábornokot,
a 12. hadtest vezénylő tábornokát;
vezérezredessé
Ritter von Schobert tábornokot,
a 7. hadtest vezénylő tábornokát;
vezérezredessé
Guderian tábornokot,
a 14. hadtest vezénylő tábornokát;
vezérezredessé
Hoth tábornokot,
a 15. hadtest vezénylő tábornokát;
vezérezredessé
Hasse tábornokot,
a 3. hadtest vezénylő tábornokát;
vezérezredessé
Hoeppner tábornokot,
a 16. hadtest vezénylő tábornokát.
Kiváló érdemeinek elismeréseképpen kinevezem:
gyalogsági tábornokká
Dietl altábornagyot,
a norvégiai helyi hadtest vezénylő tábornokát és egyben adományozom neki, mint a német véderő első tisztjének, a tölgyfalevelet a vaskereszt lovagkeresztjéhez.
A haditengerészet vezéreinek és tisztjeinek utólagos méltánylását fenntartva kinevezem:
vezértengernaggyá
Carls tengernagyot,
a Keleti-tenger tengerészállomásának vezénylő tengernagyát, aki egyben a Kelet tengerészeti csapatainak parancsnoka.

A német légierők egyszeri teljesítményeinek elismeréseképpen kinevezem:
vezértábornaggyá
Milch vezérezredest;
vezértábornaggyá
Sperrle repülőtábornokot;
vezértábornaggyá
Kesselring repülőtábornokot.
Kinevezem:
vezérezredessé
Stumff repülőtábornokot;
vezérezredessé
Graert repülőtábornokot;
vezérezredessé
Keller repülőtábornokot;
vezérezredessé
Weise, a légelhárító tüzérség tábornokát.
Továbbá kinevezem:
repülőtábornokká
Geissler altábornagyot,
Jeschonnek vezérőrnagyot,
Loerzer altábornagyot és
Freiherr v. Richthofen vezérőrnagyot.
Saját véderő főparancsnokságomnál kinevezem:
vezértábornaggyá
Keitel vezérezredest és táborszernaggyá
Jodl vezérőrnagyot.

A nemzetiszocializmus győzelmének 8. évfordulóján

a Berlini Sportpalotában 1941. január hó 30-án

Német Néptársaim!
Kormányváltozás gyakran fordult elő már a történelemben, a mi népünk történelmében is. De bizonyára nem volt még kormányváltozásnak olyan mélyen fekvő következménye, mint a nyolc év előttinek. A Birodalom sorsa abban az időben válságos volt. Nem abban a pillanatban hívtak bennünket, hogy vegyük át a nemzet vezetését, amikor az nagy fellendülés előtt állott, hanem a legkegyetlenebb kényszer nyomása alatt, ami egyáltalán elképzelhető volt, adták át nekünk a hatalmat, annak a meggyőződésnek a nyomása alatt, hogy már minden elveszett. A legjobbak szemében ez talán az utolsó kísérletet jelenthette, a rosszakarók pedig abban reménykedtek, hogy a nemzetiszocialista mozgalomnak végleges, átkozott kátyúba kerülését láthatják.
Ha nem sikerül a német népet csodával határosan megmenteni, az akkori helyzet csak végzetes fordulatot vehetett volna. Mert az út 15 év óta szakadatlanul lejtőn vezető út volt. Ez a helyzet mindenesetre csak a világháborúnak és kimenetelének, valamint belpolitikai, erkölcsi és ezzel együtt katonai összeomlásunknak a következménye volt.
Éppen olyan napon, mint a mai, fontos, hogy ennek az egész nemzeti szerencsétlenségnek az alapokára emlékezzünk vissza.

Mi volt a világháború oka? Erről már túl sok értekezést írtak. Roosevelt, a jelenlegi elnök megbízásából amerikai doktorok vizsgálták ki a világháború okát és megállapították, hogy nem lehet német bűnösségről beszélni. Személyiségek az ilyen hatalmas világtörténelmi pillanatokban csak akkor játszanak szerepet, ha mint valóban kimagasló jelenségek lépnek környezetük varázskörébe. Akkoriban nem ez volt az eset. Sem a német oldalon, sem a másik oldalon nem akadtak kimagasló személyiségek. A felszínen az egyesek akarata volt látható: az alapok mélyebb volt.

Először is a német államforma nem lehetett az akkori háború oka. Mert Németország már demokratikus állam volt, de még milyen! A külföld, a nyugat mintaképét szigorúan lemásolta, kényszerű megoldást talált a monarchia és a parlamenti alapon álló demokrácia között, szóval úgynevezett alkotmányos elveken alapuló monarchia volt a gyakorlatban, parlamentáris vezetéssel. Ez az állam tehát, államformáját tekintve, valóban nem lehetett a háború oka a demokráciák számára az akkori Birodalom ellen

Németország, mint politikai tényező — a világ szemével nézve — már több okot adhatott volna a háborúra, mert évszázados szétszakítottság és tehetetlenség után végre a német törzsek és államok, ha külsőleg is, új állammá tömörültek, birodalommá és ezzel Európában az erők egyensúlyozottságába új erőtényezőt illesztettek, ami
természetszerűen idegen testként hatott.

Még kényszerítőbb volt talán az akkori birodalommal, mint gazdasági tényezővel szemben az ellenszenv. Míg Németország évszázadokon keresztül azzal igyekezett gazdasági ínségét megszüntetni, hogy lakosságát fokozatosan éhínségbe kergette, vagy kivándorlásra kényszerítette, addig az akkori Németország, politikai hatalmának megszilárdulásával párhuzamosan, gazdasági hatalommá is fejlődött és emberek helyett árut kezdett exportálni, valamint a kivitele számára szükséges világpiacokat biztosítani. Ebben a folyamatban, amely a mi szempontunkból nézve természetes és jogos volt, mások legszentebbnek vélt jogaik megsértését látták. Ezzel máris azt az államot jellemeztük, amely ezt a folyamatot saját köreibe való tűrhetetlen beavatkozásnak tekintette: Angliát.

Eddig Anglia háromszáz éven keresztül fokozatosan megalkotta úgynevezett világbirodalmát. Nem az érdekeltek szabad akaratából vagy azok egyöntetű szándéka és nézete szerint, hanem csak erőszakkal kovácsolódott össze ez a világbirodalom. Háború háborút követett, az egyik népet a másik után fosztották meg szabadságától, egyik államot a másik után törték le, hogy végül is megalkossák azt a tákolmányt, melynek angol impérium a neve.

A demokrácia mindenütt csak álarc, ürügy volt, mögötte a valóságban a népeken való uralkodás vágya és az egyes esetben pedig az ember elnyomatásának és gúzsbakötésének szándéka áll.

...Ez az állam ma sem kockáztathatja meg, hogy polgárait leszavaztassa, hogy évszázadok óta tartó befolyás után esetleg önkéntes tagjai kívánnak-e lenni ennek a világközösségnek. Ellenkezőleg: az egyiptomi és indiai nacionalisták ezrei vonulnak fegyházba és fogházba. A koncentrációs táborokat sem Németországban találták fel, hanem ezeket is az angolok fedezték fel, hogy ilyen intézményekkel törjék meg fokozatosan más népek gerincét, szétmorzsolják és felgöngyölítsék nemzeti ellenállásukat s így tegyék hajlandóvá végre a népeket a brit demokrácia igájának viselésére.

Céljának elérésére azonban Anglia még egy másik hatalmas eszközt is alkalmazott: a hazugságot és hírverést. Van egy közmondás, amely azt mondja, ha az angol Istenről beszél, vászonra gondol. Így van ez ma is. Ha meggondoljuk, milyen jámborok és hívők ezek az emberek kifelé, akik szívtelenül kergetik egymás után a népeket a harcba, ami kizárólag anyagi érdeküket szolgálja, akkor csak azt mondhatjuk: ritkán érték el valaha is az emberi képmutatásnak ilyen magas fokát, mint a mai angolok. Egy eredménye mindenesetre volt az angol történelem vérrel áztatott háromszáz éves útjának: mégpedig az a valóság hogy az anyaország negyvenhatmilliónyi angolja, a Föld területének és lakosságának kerek egynegyed részén uralkodik. Azaz: negyvenhatmillió emberre negyvenmillió négyzetkilométernyi terület jut.

Az a lényeges néptársaim, hogy ezt ismételten a világ szemébe kiáltsuk, mert szemtelen demokrata hazudozók lépnek fel és azt állítják, hogy az úgynevezett totális államok meg akarják hódítani a világot, míg a valóságban kezdettől régi ellenségeink a tulajdonképpeni világhódítók.

Az angol világbirodalom keletkezésének útja egyetlen könny- és vérfolyam. Anglia ma kétségtelenül a Föld nagy részén uralkodik. Ez a világuralom ma sem valamely eszme hatalmán nyugszik, hanem lényegében erőszakon, és ha ez nem elegendő, a kapitalista vagy gazdasági értékek erején.

Ha az angol világbirodalom keletkezésének ezt a különös módját figyelemmel kísérjük, akkor a folyamatot érthetővé teszi az, hogy ezzel a fejlődéssel szemben az európai szárazföld, mint egységes tényező nem lépett fel. Ezt mindenekelőtt a német birodalom kikapcsolódása bizonyította.

Háromszáz éven át tulajdonképpen nem is volt Németország. Mialatt az angolok ugyan Istenről beszéltek, de gazdasági érdekeiket tartották szem előtt, addig a német nép a vallási civakodások túlfeszítése miatt évszázadokig véres belső harcokat vívott, ami az angol világbirodalom keletkezésének egyik előfeltétele volt.

Éppen olyan mértékben, amilyen mértékben ez a harc a német nép erejét belsőleg felőrölte és ezzel Németország mint hatalmi tényező a külvilággal szemben kiesett, olyan mértékben tudta Anglia a maga világbirodalmát összeharácsolni!

De nemcsak Németország volt a három évszázad alatt gyakorlatilag kizárva a világ versenyéből, ugyanez volt Olaszország sorsa is. Ott is hasonlóak voltak a tünetek, mint Németországban, csakhogy kevésbé vallási, hanem inkább állami és államfői okok játszottak szerepet. És megint más okból váltak ki nagy nemzetek Kelet-Ázsiában, amelyek már szintén vagy négyszáz éve kezdtek elzárkózni a külvilág elől és saját életterüket elhanyagolva elsüllyedtek önkéntes visszavonultságukban. Így alakult ki különösen Európában olyan politikai helyzet, amelyet Anglia az erők úgynevezett egyensúlyának nevezett, amely azonban valóságban az európai szárazföld szervezetlenségét jelentette az angol szigetország javára. Ezért volt már évszázadok óta az angol politika célja hogy ezt a szervezetlenséget fenntartsa: természetesen nem ezzel magyarázattal, hanem sokkal szebbel, amint már említettem nem beszéltek sem vászonról, sem pedig a népek szervezetlenségéről hanem Istenről vagy pedig „az erők egyensúlyáról". És csupán az úgynevezett erők egyensúlya, illetve Európa belső tehetetlensége tette lehetővé Anglia számára,hogy esetről esetre és szükség szerint egyik államot a másik ellen játssza ki, s ezzel Európa erejét állandóan belső harcokba sodorja, míg a maga részéről ez alatt a világ aránylag kevésbé ellenállóképes területeire

nyomulhasson be zavartalanul.

És mégis, ha ma Angliáról, mint világhatalomról vagy mint a világ uralkodójáról beszelünk, ez csak agyrém, mert Anglia belső állapota minden világhódítása ellenére is olyan, hogy szociális szempontból ma Európa legelmaradottabb országának nevezhető! Ennek az államnak egész berendezkedése az aránylag elenyésző, silány felső réteg és az ezzel szövetkezett zsidó szervezet érdekei szerint igazodik. A széles néptömegek érdekei az állam berendezésében semminemű szerepet sem játszanak.

Itt is frázisokkal segítenek magukon, szabadságról beszélnek, demokráciáról beszélnek, a liberális rendszer vívmányairól beszélnek, de ezen nem értenek mást, mint bizonyos társadalmi réteg uralkodásának a biztosítását, amely tőkéjének erejével kezébe kaparintotta a sajtót, szervezi és vezényli és ezzel teremti meg a „közvéleményt". Így lehetséges az, hogy ennyi természeti kinccsel rendelkező államban, abban az államban, amely a világ legnagyobb gazdagságával rendelkezik, amelynek óriási életterek állnak a rendelkezésére, és ahol átlagosan alig egy angol jut a teljes birodalom egy négyzetkilométernyi területére, ott az embermilliók semmiképpen sem részesülnek ebben a gazdagságban, hanem ellenkezően, a nép nyomorúságosabban él, mint Közép-Európa túlnépesedett államainak lakossága. Az az ország, amely egyeseknek paradicsomot jelent, a tömegnek azonban csak végnélküli nyomorúságot — nyomorúságot az élelmezés, ruházkodás és mindenekelőtt a lakásviszonyok terén, s végül nyomorúságot a kereseti viszonyok biztonságát és a szociális törvényhozást illetően is.

És ha ma egy angol szakszervezeti titkár, aki mellesleg az állam pénzén „ellenzéki", váratlanul feláll és így nyilatkozik:

„Angliának e háború, azaz győzelmes befejezése után foglalkoznia kell a szociális kérdésekkel és e kérdések megoldásaival, valamint törődnie kell a széles néprétegekkel is" stb., akkor ennek a szakszervezeti titkárnak csak azt mondhatom:

Mindez minálunk már régen megtörtént.

Mindez számunkra csak azért érdekes, mert igazolja amaz állításunkat, hogy Anglia szociális szempontból a világ legvisszamaradottabb állama. Így tehát belsőleg ez az óriási külső gazdagság teljesen meddő — ha egy kis csoporttól eltekintünk és az összehasonlítás alapjául a széles néprétegeket vesszük.

De ez a világuralom kifelé is csak látszat! A világon új központok keletkeztek. Olyan hatalmas államok alakultak ki az európai kontinensen kívül, vagy nőttek ki belőle, amelyeket Anglia nemcsak, hogy meg nem támadhat, de még csak nem is veszélyeztethet. Az angolok világuralmi eszméje jelenleg csak arra törekszik, hogy újra idegen segítséghez jusson azért, hogy a kontinenssel szembe tudjon állni. Az angol diplomácia csak arra törekedhetik az európai kontinensen kívül, hogy más erők kijátszásával kísérelje meg állását megtartani. Egyszóval Angliának már most kell arra törekednie, hogy az európai egyensúly elvét a világ egyensúlyának elvére bővítse ki, más szóval, a világhatalmakat kell egymás ellen kijátszania, hogy legalább sikerüljön világhatalmának egy részét megtartania.

Évtizedek óta gyűlölnek bennünket.

A népek ébredése Európában az úgynevezett egyensúlyelméletet - szóval a szárazföld szervezetlenségét - már eltávolította. Ezen a szervezetlen szárazföldön megkezdődött a német nép nemzetté alakulása és ezzel az új Birodalom megalakítása. Olaszország tőlünk délre ugyanezen az úton járt. Ezzel új elemek jöttek, amelyek az erők egyensúlyát felborították. És ebben látjuk a világháború igazi és mélyebb okát.

1871 óta, amióta a német törzsek megkezdték szervezkedésüket és egy nagy,

zseniális államférfiú vezetésével ismét birodalmat alkottak, szóval amióta már a német nép lassan megerősödő nemzeti újjászületése meg találta a nemzeti egységet, ettől kezdve követi Anglia gyűlöletével ezt az új alakulatot. Már 1891-ben, már 1870-ben, rögtön a sedani csata után arra kezdenek utalni az angol újságok, hogy ez az új államalakulat veszélyesebb Angliára, mint a régi Franciaország volt. Már akkor remélték, hogy Poroszországnak hosszú háború során ismét sikerülhet visszavetnie Franciaországot, de nem akarták, hogy Poroszországból kiindulva német nemzeti újjászületés vagy éppen új német birodalom támadjon fel. Így jött el az a bizonyos idő 1871-től 1914-ig, amikor Anglia szüntelenül Németország elleni háborúra lázított és minden alkalommal ellenségeskedést keresett Németországgal, míg végre kitört a világháború: lelkiismeretlen nemzetközi csibészek egészen kicsi csoportjának a műve.

Anglia ezt a háborút is csak idegen segítséggel viselhette. Ezzel kapcsolatban érdekes megállapítani ennek az angol világhatalmi politikának a kialakulási menetét, mintegy négyszáz év óta. Először harc Spanyolország ellen, a hollandusok segítségével, azután harc a hollandusok ellen más európai államok — köztük Franciaország — segítségével, azután harc Franciaország ellen, Európa segítségével, azután végre harc Nemei-ország ellen, Európa és a rendelkezésre álló Újvilág segítségével. A világháború, amely 1914-től 1918-ig megrázta Európát, kizárólag az angol „államművészet" eredménye volt. Annak ellenére, hogy az egész világot mozgósították Németország ellen, a valóságban nem győzték le Németországot. Ezt ma nyugodtan megmondhatjuk. Nem lennék a múlt bírálója mindaddig, amíg magam jobban nem csináltam valamit. Ma azonban, mint egyike azoknak a férfiaknak, akik jobban csinálták, a múltat is bírálóan szemlélhetem és ítélhetem meg. És csak azt mondhatom, az 1918-as év „sikere" kizárólagos eredménye a nép vezetésében mutatkozó személyi tehetetlenség ritka halmozódásának, annak az egyedülálló halmozódásnak, amely eddig nem fordult elő a történelemben, de nem is ismétlődik meg a jövőben, ezt elhihetik nekem!

Nagyon jóhiszeműek voltunk.

És a német katona ennek ellenére több mint 4 évig ellenállt az ellenséges világ rohamának. És még tovább ellenállt volna, ha mint további mozzanat, nem csatlakozik mindehhez a német népnek a tengerentúli demokratikus világban és vezetőinek becsületességében való, akkor még meglévő hiszékenysége. A német nép ezért a jóhiszeműségért, amelyen akkoriban sokan sajnálkoztak, borzalmas történelmi sorssal fizetett.

És, ha ma az angolok jönnek, és azt hiszik, elég, ha felteszik a gramofonra 1917-18 régi hírverésének gramofonlemezeit, hogy ezzel új eredményt érjenek el, akkor csak azt mondhatom: semmit sem felejtettek el, de — szerencsétlenségükre — nem is tanultak semmit! És ebben különböznek a német néptől!

A német nép tanult azóta, de nem is felejtett el semmit! Emellett nem akarunk kicsinyesek lenni. A történelemben megesett már néhány szószegés, de ami 1918-ban, 1919-ben, 1920-ban, 1921-ben történt, az nem egyetlen szószegés volt, hanem szószegések tömege a futószalagon! Nemcsak egyetlen adott szavukat szegték meg, hanem egyetlen szavukat sem tartották meg! Nagy népet soha még nem csaltak meg úgy, mint akkor a német népet. Mi mindenről biztosítottak bennünket, mi mindent megígértek ennek a jóhiszemű népnek — és mit tettek népünkkel? Kirabolták és kipréselték. Közben idegen államférfit toltak az előtérbe, egy amerikait, hogy ily módon jobban megnyerjék a német nép hiszékenységét.

És talán tényleg ez is volt az oka, amiért a német nép áldozata lett ennek a cselnek. Éppen ezért ebben a vonatkozásban a német nép beoltódott a jövő minden hasonló kísérlete ellen. Akkoriban a német népnek évről évre alkalma volt arra, hogy gondolkozhasson, összehasonlításokat tehessen, és gyakorlatilag, íme, a maga testén érezhesse a demokrata biztosítékok, ígéretek, demokratikus szavak és demokrata államférfiak „becsületességét".

És végül ebből az időből, ezeknek az eseményeknek a hatása alatt támadt fel a

nemzetiszocializmus!

A hit csodája

És ha azt kérdezik: „Miért vetette magát egészen új eszmekörre?" Mert a régi siralmasan csődöt mondott! Nemcsak belsőleg. A demokrácia nálunk szánalmas alakulat volt. Ha negyven-ötven párt versenyzett a maga világnézeti érdekkörével, amelyek alapjukban a kerékpáros-egyesületeknek és a háztulajdonosok szövetségének a színvonala között mozogtak, akkor ez már magában véve igen csúf kép. De ettől eltekintve ha legalább kifelé jutalmat kaptunk volna életünknek ezért a nyomorult belső demokratikus torzszülöttjéért, akkor azt lehetne mondani, belpolitikailag ez a holmi csődöt mondott, de legalább kifelé tisztességes bánásmódban részesülünk miatta! Belpolitikailag az egész csak vicc volt. De legalább a környező világ úgy tett volna mintha komolyan venne bennünket Legalább valamit teljesítettek volna abból amit megígértek. De kit raboltak, de kit fosztottak ki 15 éven át, kit csaltak és zsaroltak meg? Talán a nemzetiszocialista államot? - Nem, a német demokráciát!

Amikor 1918-ban a kórházból hazaérkeztem és az 1918-ról 1919-re következő telet átéltem, akkor természetesen tisztán láttam, mint sokan mások hogy Németországban a fennálló politikai világtól már nem lehetett megújhodást remélni. És én, mint sokan mások, kutatni kezdtem Akkor született meg az a koncepció, amely később, mint nemzetiszocializmus meghódította a német népet abból a megismerésből kiindulva. a német nemzet azért bukott el, mert megengedte magának azt a fényűzést, hogy bensőjében használja el erejét. Az örök törvény szerint az erőknek a bensőben való elhasználása a kifelé ható erőt is eltávolította. A demokrácia akkori világa természetesen azt hitte, hogy elhódítja majd a többiek jóindulatú rokonszenvét, de nem ismerkedett meg mással, mint kegyetlen és aljas pénzérdekek meztelen önzésével, amelyek mindenütt fosztogattak, ahol csak lehetett. Mást nem is várhattunk tőle.

De a kocka el volt vetve! Egy valami tisztán jelentkezett előttem, az, hogy minden valódi fellendülés nem indulhat ki kívülről, hanem csak belülről. A német nemzetnek mindenekelőtt belpolitikai élete tekintetében új átalakuláson kellett átesnie, amely egész Németország erejének, éspedig idealizmusa erejének az összefogását tette lehetővé. És ennek az idealizmusnak az ereje — abban az időben — két táborban, a szocializmus és a nemzetiszocializmus táborában volt. És éppen azt a két tábort kellett egy új egységbe összetömöríteni, amelyek a legerősebb tusát vívták egymás ellen.

Néptársaim, ma, midőn az egyesülés jelében milliók és milliók menetelnek, mindez természetes. De 1918-ban és 1919-ben mindez beteg agyképzelet szüleményének tűnt fel. Legfeljebb sajnáltak. De néptársaim, talán ez volt a szerencse.

Ha annak idején komolyan vettek volna, valószínűleg megsemmisítettek volna. Mert hiszen a mozgalom túl kicsiny volt ahhoz, hogy a megsemmisítés veszélyét kikerülhette volna. Így talán istenakarta sors volt, hogy bennünket akkoriban kinevettek, kigúnyoltak és az a bizonyos propaganda nevetség tárgyává tett bennünket s minden tettünket viccként kezelte. Így lassanként sikerült az új népközösség csíráját elvetni és — ez szinte hihetetlen történelmi tünet — csupa ismeretlen ember kezdeményezéséből mozgalmunknak elsősorban a széles néptömegből tudtunk hívőket toborozni.

Ez a folyamat eddig csak egyetlen másik államban sikerült, Olaszországban, egyébként Európában sehol másutt. Több országban legfeljebb kezdetet vehetünk észre. Egyes demokráciákban felismerik ugyan az ilyen folyamat jelentőségét, s azt hiszik, hogy csalásokkal hasonlót érhetnek el. De itt elsősorban egyet felejtenek el: valamely népnek hasonló újjászületése valóban olyan csodálatos esemény, amely inkább hitet, mint elvont, szellemeskedő tudást követel. S hogy 1918, 1919, 1920 és 1921 éveiben a széles tömegek e primitív hite felénk áramlott, megalakulhatott mozgalmunk első magva, s ez serkentette azt a sok kisembert, aki az üzemekből gyárakból, bányákból, irodákból és a

parasztanyákról stb. hozzánk csatlakozott hogy az eszme és e mozgalom jövőjéért; valamint a későbbi győzelemért harcoljon.

Mi annak idején egyetlen meggyőződést képviseltünk: ha a német nemzet nem változtatja meg a világgal szemben való viszonyát, azaz nem válik újból hatalmi tényezővé, akkor valóban rövidesen húszmillióval kevesebb német ember lesz. Mert ki lehetett számítani: a munkanélküliség mindjobban elharapódzott, amivel azután a nemzet felépítésében és gazdasági terveiben valóban fejetlenség lett az úr. A kormányok állandó váltakozása minden hosszabb időre szóló tervet lehetetlenné tett. Három hónapnál hosszabb lejáratú terveknek már semmi értelme nem volt, mert az illető jó előre tudta, hogy három hónapnál tovább nem kormányoz.

Az egyik azt mondta: „Miért én takarítsam el mindazt, amit mások elrontottak?" — A másik pedig így vélekedett: „Miért csináljak valamit jobban, ha ebbe majd valaki más ül bele." Nem találtak már semmi okot arra, hogy a problémákat gyökeresen megoldják. Ezáltal azonban a nemzeti tehetetlenség szükségszerűen mind jobban erősbödött, terjeszkedett a bomlási folyamat, nőttön-nőtt a munkanélküliek száma, a dolgozóké pedig ezzel szemben állandóan csökkent, ezzel pedig ez utóbbiak terhei fokozatosan növekedtek, teherbíró képességük rohamosan csökkent, és végül már csak az összeomlás következhetett be, amelynek végét viszont senki sem láthatja. Így már előre látható volt, hogy a nagy francia demokratának, Clemenceau-nak mélyértelmű és emberi jóslata beteljesül, az, hogy 20 millió felesleges emberünk van. Ezzel szemben kialakult a német erő összefogásának a programja azzal a célkitűzéssel, hogy életjogainkat minden irányban megvédjük.

Ezzel a két szélsőség közötti utat választottuk. Egyszer már behódoltunk az egyik szélsőségnek, a szabadelvű individualizmusnak, amely az egyént nemcsak a szemléletbe, hanem a cselekvés középpontjába is helyezte. Az ellenkező oldalon állott az emberiség egyetemes fogalmának elmélete.

E két szélsőség között állott a mi eszménk: a nép, amelyben mi olyan lelki és testi közösséget látunk, amelyet a Gondviselés akarata formált, és amelybe beleszülettünk, hogy létünket magunk irányítsuk. E célnak minden gondolatunkat tudatosan alárendeltük, érdekeinket hozzáidomítottuk, és vele minden intézkedésünket összhangba hoztuk. Így keletkezett a nemzetiszocialista gondolatvilág, amely « individualizmus leküzdését képviseli, de nem abban az értelemben, amely az Individuális képességet megnyirbálja, vagy az egyéni kezdeményezést megbénítja, hanem csak úgy, hogy a közérdeket az egyéni szabadság és az egyéni kezdeményezés fölé rendeli. Ez az a közös érdek, amely szabályoz, irányít, szükség eseten gátol, de adott esetben parancsol is.

A nagy áldozat

És ezzel felvettük a harcot annak idején mindenkivel szemben, az individualista elvek követőivel szemben ugyanúgy, mint az emberiesség gondolatának követőivel szemben, és ebben a tizenöt éves küzdelemben meghódítottuk a német nemzetet. Közben mindig arra törekedtem, hogy polgártársaimat megnyerjem a magam számára, és egy év után ez a mozgalom az első tízezer hívet a magáénak mondhatta majd később egyre növekedett úgy, hogy a hívők csak olyan néptársak lehettek, akik eddig valami egészen másban hittek. Pártom soraiban tehát azok a németek menetelnek, akik már előzőleg is részt vettek más mozgalmakban. Az SA és az SS ifjainak százezrei azelőtt más szervezetek harcosai közé tartoztak.

Talán ez volt a legnagyobb lelki harc, amelyet történelmünk folyamán valaha is megharcoltak. Hiszen senkit sem kényszeríthette® hogy kövessen engem és lépjen be szervezetembe. Mindenkit meg kellett győznöm, és csak belső meggyőződésből vették vállaikra a nagy áldozatot. Ezt a harcot valóban csak a szellemmel, a beszéd, a szó és az írás szellemével és ezáltal a meggyőződés erejével akartuk megvívni.

„A szellem világában nem fejthetek ki ellenállást ellenetek, de erősebb vagyok

nálatok, és mivel a szellemben nem állhatok ellen, majd erőszakkal fejtek ki ellenállást" — erre ott, mint egykori frontharcos csak azt válaszolhattam, ami erőszakkal szemben mindig a helyén van; erőszakot erőszak ellen.

Így keletkezett az a harcos mozgalom, amely a szellem fegyverével harcolt addig, míg a másik fél is hajlandó volt ugyanezzel a fegyverrel kiállni, de amely nem riadt vissza erőszaktól sem akkor, ha az ellenfél úgy vélte, hogy a szellemet erőszakkal törheti meg.

A törvényes út.

Ellenfeleink azok voltak, akik kívülről is mindig ellenünk szegődtek: különböző országokból származó személyek keveréke, akiknek érzelme, gondolata és cselekedete nemzetközi volt. Néptársaim, Önök ismerik az akkor velünk szemben álló koalíciókat, és ma nyíltan mondhatom, hogy ebben a szellemi harcban mindenütt föléjük kerekedtünk, mert midőn végre is uralomra jutottam, azt legálisan értem el, Hindenburg vezértábornagy birodalmi elnöksége alatt, a mögöttem álló legerősebb mozgalom segítségével.
Ez azt jelenti: Az úgynevezett nemzetiszocialista forradalom a demokráciában legyőzte a demokráciát a demokráciával!

A nemzetiszocializmus szigorúan törvényes úton biztosította magának a hatalmi eszközöket. Ma is a német nemzet megbízása alapján állok Önök előtt, amely mandátum hatalmasabb, mint amilyennel ez idő szerint bármelyik úgynevezett demokrata államférfi rendelkezik.

Munkatervünk.

Amikor 1933-ban hatalomra jutottam, utunk világosan állott előttünk. Belsőleg határozottan kijelölte ezt az utat a 15 éves harc, amely bennünket ezer tüntetésen át elkötelezett a német népnek. És becstelen lennék és megérdemelném hogy megkövezzenek, ha ennek a programnak az útjáról csak egyetlen lépéssel is visszaléptem volna vagy visszalépnék.

Ez a munkaterv társadalmi szempontból azt jelentette: megteremteni a német népközösséget, áthidalni minden származási és osztálykülönbséget, a német népet a közösség gondolatára nevelni, s ha kell, megtörni azoknak az ellenállását, akik nem alkalmazkodnak ehhez a közösséghez

Gazdaságilag ez a munkaterv azt jelentette: felépíteni a német nemzetgazdaságot, amely bár a magánszemélyek kezdeményezésének elismerésével, de mégis alárendeli a teljes gazdasági életet az általános érdekeknek.

És higgyék el nekem, itt sem képzelhető el már más célkitűzés. Olyan időkben, amikor a népek arra kényszerülnek, hogy érdekeik védelmére, a harcterekre lépjenek, emellett nem tehetnek kivételt azok között, akiknek több vagy kevesebb az érdekük, ilyen időkben a gazdasági előnyök vagy előjogok a köz érdekének a kárára nem tarthatók fenn.

Versailles a legnagyobb igazságtalanság.

Mint mindenütt, itt is a felvilágosítás, a nevelés és a lassú alkalmazkodás útját jártam. Mert az volt a büszkeségem, Németországban ez a forradalom lepergett anélkül, hogy csak egyetlen ablak is betört volna. Olyan forradalom, amely a legnagyobb változásokhoz vezet, amelyek e földön valaha is megtörténtek, és amelyek folyamán a legkisebb érték sem semmisül meg, hanem minden fokozatosan egyenlítődik ki, lépésről lépésre változik meg, amíg végül is a nagy közösség megtalálta új formáját. Ez volt a célunk.

Ugyanígy történt mindez a külpolitikában is. Itt a következő irányelvet állítottam fel: Versailles-t eltörölni. Ne tegyék magukat ma külföldön olyan butának, és ne viselkedjenek úgy, mintha ezt a célkitűzést csak 1933-ban, 1935-ben vagy 1937-ben fedeztem volna fel. Ahelyett, hogy az emigránsok mesebeszédjére hallgattak volna, inkább olvasták volna el egyszer mindazt, amit leírtam, amit ezerszer leírtam.

Soha egyetlen ember sem nyilatkozott és nem írta le annyiszor, hogy mit akar, mint ahányszor én tettem azt — és mindig újból csak azt írtam: Versailles-t eltörölni.
Nem csupán mintha mindezt fejembe vettem volna, hanem mert a legnagyobb jogtalanság, egy nép legaljasabb megalázása, amelyet a történelemben egyáltalában ismerünk, Versailles volt, és mert a németek kiirtásának ez a kényszerítő eszköze népünk eljövendő létfenntartását is lehetetlenné tette volna, ha nem rázzuk le magunkról.

Ezzel a programmal már 1919-ben, mint katona léptem fel, és ezt már akkor hirdettem első ízben, s ezt a programot tartottam rendületlenül szem előtt, mint ünnepélyes, lekötelező parancsot a hatalomért való küzdelem valamennyi éve folyamán. És midőn hatalomra jutottam, nem úgy gondolkoztam, mint a demokrata politikusok: „A mór megtette kötelességét és most mehet", hanem abban a pillanatban fogadalmat tettem, köszönöm neked Úristen, hogy odajuttattál, ahol programomat megvalósíthatom.

De itt sem akartam ezt a programot erőszakkal keresztülvinni, hanem annyit beszéltem, amennyit ember csak beszélni tud. Birodalmi gyűlési beszédeim, amelyeket semmilyen demokratikus államférfi a történelem előtt nem sikkaszthat el, tanúskodnak erről. Milyen ajánlatokat tettem én! Hogy kértem őket, hogy térjenek észre és ne csorbítsák egy nagy nép életének és létének lehetőségeit. Mennyire bebizonyítottam, hogy ez számukra semmiféle hasznot nem hozhat, és hogy értelme sincsen, sőt önmaguknak is csak árt! Mi mindent megtettem e hosszú évek folyamán csak azért, hogy a kölcsönös megértés útját megkönnyítsem. Soha nem lett volna szükség a fegyverkezés eme versenyébe sodródni, ha a többiek nem akarták volna. Ajánlatokat terjesztettem eléjük. De hiszen úgy volt, hogy minden ajánlat csupán azért, mert tőlem származott, elegendő volt arra, hogy egy bizonyos nemzetközi zsidó kapitalista klikket azonnal felizgasson, ugyanúgy, néptársaim, mint ahogy nálunk is, Németországban, ahol minden tőlünk, nemzetiszocialistáktól eredő ajánlatot már eleve visszautasítottak azért, mert mi javasoltuk.
Itt is így történt. Az 1933. május 17-i birodalmi gyűlési beszédemben, későbbi beszédeimben is számtalan gyűlésen, nyilvános összejöveteleken, valamennyi akkor készített emlékiratomban egy gondolat uralkodik, minden körülmények között megtalálni az utat ahhoz, hogy a békeszerződés revízióját békés úton megvalósíthassuk.

Minden hiábavaló volt.

De azt, hogy ez a szerződés aljas okmány volt, azt végeredményben szerzői is belátták, sőt elismerték azt is, hogy a revízió lehetőségét felül kellene vizsgálni. Erre a célra a Népszövetséget szemelték ki, ami egyben annyit jelentett: kecskére bízták a káposztát. Ez a Népszövetség egyrészről hivatott volt betölteni mindazt, amit ez a szerződés tartalmazott, másrészről pedig illetékes lehetett ennek revíziójára is. Kezdetben nem voltunk benn a Népszövetségben, később pedig a német részvétel alapjában véve nem volt egyéb, mint bizonyos évi fizetések teljesítése. Ez volt az egyetlen pozitívum, ami Németország számára adódott. De Németország mindamellett mégis demokratikus állam volt. Demokratái ott koldultak, térden csúsztak Genfben ez előtt a nemzetközi fórum előtt és rimánkodtak: Adjatok nekünk revíziót! Minden hiábavaló volt.

Mint nemzetiszocialista, néhány rövid hónap után láttam, hogy sem mit sem lehet elérni ez előtt a fórum előtt. Erre levontam a következtetéseket. Úgy látszott,

hogy ellenfeleim mindamellett összetévesztette bennünket azokkal, akikkel 1918 novemberében dolguk volt. De sem német népnek, sem nekünk, semmi közösségünk nincs ezekkel a férfiakkal. Ez nem volt Németország! Ezek egypáran az angoloktól és franciáktól megfizetett és a világ zsidaitól kitartott szerencsétlen alanyok voltak.

Ez nem volt a német nép! A német népnek azokhoz semmi köze sem volt. Minket ezekkel kapcsolatba hozni sértés!

Ha tehát azt gondolták, hogy velünk szemben ugyanazt az eljárást alkalmazhatják, mint azelőtt a novemberi forradalmárokkal szemben bizony tévedtek. Így természetesen számunkra a dolgok lényege elsikkadt Azt nem várhatták el tőlünk, hogy Genfbe menjünk azért, hogy állandóan kolduljunk, egyet rúgjanak rajtunk, és ismét csak kolduljunk. Itt összetévesztették a volt német frontharcost az 1918-as év árulóival!

Az angolok nem gyűrtek le bennünket!

Ezek a novemberi forradalmárok — mert mást nem tehettek — behódoltak. Hiszen ők ennek a másik világnak az anyagi bilincseit viselték. Nekünk azonban, nekünk semmi okunk sem volt arra, hogy ezelőtt a másik világ előtt meghajoljunk. Vagy talán valóban azt hitték az angolok, hogy Angliával szemben valamilyen alacsonyabbrendűséget érzek... Ők akkoriban minket ámításukkal és hazugságukkal becsaptak!
Az angol katonák azonban nem gyűrtek le bennünket! A látszat ma sem az, mintha ebben valami is változott volna.
Számomra tehát világos volt, hogy ha Genfben önkéntes tárgyalások és megegyezések útján semmit sem érünk el, akkor elhagyjuk Genfet. Életemben még soha senkihez sem toltam fel magam. Aki nem akar, az ne beszéljen velem. Nekem erre nincs szükségem...

Világbirodalom voltunk már Anglia előtt.

Mi németek 85 milliós nép vagyunk, és nekünk németeknek nincs szükségünk erre, mert hatalmas történelmi múltunk van. Már akkor világbirodalmat alkottunk, amikor Anglia még csak egy kis sziget volt.
Mégpedig 300 évnél valamivel tovább.

így kényszerítették ránk azt az utat, amelyet követtünk. A népszövetség — csak gúnyolódott és nevetett rajtunk, azért távoztunk. A leszerelési konferencia — ugyanaz az eset. Erre otthagytuk. Tehát azt az utat jártuk tovább, amelyen járni kényszerültünk, mindig ügyelve arra, hogy — hacsak valahogy is lehetséges — mégiscsak megegyezésre jussunk. Szabad rámutatnom arra: egy esetben úgy látszott, hogy ez sikerül, mégpedig Franciaországgal. Amikor ugyanis a Saar-vidéki népszavazás lezajlott és a Saar-vidék visszatért hozzánk, levontuk a következményeket, a súlyos konzekvenciákat. Akkor a német nyugati határok további revíziójáról lemondtam. A franciák ezt természetesnek találták. A francia nagykövetnek megmondom, hogy ez nem is olyan természetes, ahogyan ők ezt képzelik.

Kijelentettem neki: "A béke érdekében áldozatot hozunk. Meghozzuk az Áldozatot, de ezért legalább meg akarjuk őrizni a békét." De a kapitalista plutokraták kíméletlensége rövid időn belül ezekben az országokban ismét előretört. Az emigránsok támogatásával, akik olyan képet festettek a német helyzetről, amely természetesen őrült volt, amit azonban elhittek, mert kellemesnek látszott, s természetesen mindezt megtermékenyítette a zsidók gyűlölete. Egyrészt a plutokrata érdekek szövetsége, másrészt a zsidók gyűlölködő ösztöne és az emigránsok bosszúvágya odáig vitte, hogy a világot egyre jobban elködösítsék, szólamokkal fonják be, és a mai német birodalom ellen ugyanúgy fellázítsák a világot, mint egykor a volt birodalom ellen. Akkoriban a császári Németország ellen fordultak. Most pedig a nemzetiszocialista Németország ellen. A valóságban

tehát a mindenkori Németország ellen!

Érdekeinket minden áron

Mindenekelőtt elhatároztam, hogy semmilyen körülmények között sem adok fel bármit is jogainkból. Mert nem az elméleteket adja fel az ember, hanem a jövő millióinak életét áldozza fel. De nem mondok le pártprogramom semelyik pontjáról, mert nem áldozom fel fajunk jövőjét. Senkinek sincs joga ehhez, kivéve, ha az illető nyíltan a nép elé lép és azt mondja: Nem tudom tovább képviselni az érdekeidet. Akkor hát másvalakinek kell átvennie a felelősséget.

Nem azzal a szándékkal vettük át az uralmat, hogy a német nemzet érdekeit feladjuk, hanem azzal az esküvel jöttem, hogy a német érdekeket képviselem mindenáron! Nem úgy van néptársaim, mintha az érdekek feladása egy év alatt minden eljövendő időkre meghozná a nyugalmat. Láttuk ezt a régi német birodalomban, amikor a nyugati birodalmi területeket feláldoztuk. Ez egyre tovább és tovább ment. És minden évtized újabb áldozatot követelt, míg végre Németország szétdarabolódott, és évszázados ájultság korszaka következett népünkre.

Ezzel szemben a kezdet kezdetétől fogva elhatároztam, hogy arasznyit sem lépek vissza!
Amikor tehát láttam, hogy Angliában a világháború régi uszítói — mint Churchill úr, Eden, Duff Cooper, Hoare Belisha, Vansittard, Chamberlain, Halifax stb. — ismét elkezdték gaz tevékenységüket, amikor ezek az öregek éppen úgy, mint annak idején, ismét megkezdték uszításukat, akkor tisztában voltam azzal: ezeknek nem az a céljuk, hogy tisztességes megértést találjanak Németországgal. Ami azután történt — azt tudják, néptársaim.

A német fegyverkezés.

Ezekben az években, 1934 óta csak fegyverkeztem. Midőn 1939 szeptemberében a birodalmi gyűlésen ismertettem a német fegyverkezés terjedelmét, a többiek ezt nem hitték el. Ez érthető. Mert aki csak maszlagból él, azt hiszi, mások is csak porhintők lehetnek. Mi mindezt átéltük belsőleg. Ebben a tekintetben sem hittek nekem ellenfeleim semmit sem. Valamennyi jóslatomat kinevették, valamennyi kijelentésemet valami különösnek tekintették, valamennyi jövőt előrelátó képemet fantasztikus rögeszmének nyilvánították. Külső tekintetben ugyanazt éljük át, amit akkor belsőleg átéltünk. Csupán azt mondhatom a világnak: mégis fegyverkeztem, mégpedig erősen. Hiszen a német nép ma tudja mindezt. De még a német nép sem — még távolról sem tud mindent.

De nem is kell mindent megmondani, a döntő, hogy minden megtörtént.

Mi semmit sem követeltünk tőlük. Midőn Franciaország belépett ebbe a háborúba, erre semmi oka nem volt. Egyszerűen kedvük kerekedett ismételten Németország ellen harcolni. Azt mondták: „A Rajna vidékét akarjuk! Fel akarjuk darabolni Németországot! Az Ostmarkot akarjuk elszakítani, Németországot felosztani!" Így a birodalom megsemmisítésének vad képzeletébe ringatták magukat, olyan hiú ábrándba, amely a nemzeti gondolat századában, a huszadik században teljesen lehetetlen. Mindez egyszerűen gyerekes!

Csak azt követeltük, ami a miénk volt!

Hát Anglia? Angliának odanyújtottam a kezemet, újra és újra! Éppen az volt a programpontom, hogy az angol néppel megértésre jussunk. Semmiféle vitánk nem volt. Az egyetlen kérdés: a német gyarmatok visszaadása, és ezzel kapcsolatban

azt mondtam: ezt majd egyszer megtárgyaljuk. Az időpont sem játszik szerepet. Nem állapítottam meg határidőt. Anglia számára ezek a gyarmatok jelentéktelenek, Angliának 40 millió négyzetkilométer területe van, mit csinál vele? Semmit. Ez csak az öreg uzsorás fösvénysége. Nem akarják ideadni, ami a tulajdonukban van.

Beteges lények ezek, akik látják, hogy szomszédjuknak nincs mit ennie, amit birtokolnak, nem is tudják használni, de inkább a tengerbe dobják, minthogy lemondjanak róla; már a gondolat is beteggé teszi őket, hogy valamit elveszíthetnének. Emellett semmit sem kértem, ami az angoloké volt, hanem csak azt, amit 1918-ban és 1919-ben elraboltak és elloptak! Elrabolták és ellopták Wilson amerikai elnök úr ünnepélyes biztosítéka ellenére! Semmit sem követeltünk tőlük, semmit sem kértünk. Mindig kezemet nyújtottam nekik. És mégis, minden hiába volt. Világosan tudjuk az okokat: először is már magában véve a német egység. Gyűlölik államunkat, egészen mindegy, hogy milyen, hogy császári-e vagy nemzetiszocialista, demokrata vagy önkényuralmi. Nekik ez mindegy.

És másodszor: mindenekfelett gyűlölik ennek az államnak a szociális fellendülését.

És itt a külső uralmi vágy szövetkezik a legaljasabb belső önzéssel. Ha azt mondják: „Ezzel a világgal sohasem tudjuk megértetni magunkat" — akkor ez az ébredő szociális tudat világa, amellyel nem tudják megértetni magukat. Ezeknek az uraknak odaát és az Óceánon túl erre csak egyet mondhatok: a végén a szociális világ lesz a győztes! Minden népben kezd dobogni a szociális tudat. Háborút viselhetnek kapitalista érdekeikért, de a háborúk végül a népek keretén belül úttörői lesznek a szociális felemelkedésnek.

Túlhaladott álláspont.

Lehetetlen, hogy az emberek százmilliói tartósan az egyesek érdekeinek legyenek kiszolgáltatva. Az emberiség nagyobb érdeke legyőzi majd ezeknek a kis plutokrata üzletcsinálóknak az érdekeit! Bizonyítékaink vannak, hogy ezen a területen más országokban is kezd mar gerjedni a válság. Angol munkásvezérek most hirtelen új szociális gondolatokkal jönnek elő olyan elcsépelt és öreg gondolatokkal, hogy csak azt mondhatom:
Rakják vissza ezeket megint a ládafiába, hiszen ez öreg anyag, amit mi már levetettünk, már régen túlhaladott dolgok ezek, uraim! Ha tudni akarják hogyan csinálnak ilyesmit, akkor nem szabad munkaterveket elővenniük, amelyek a 80-as vagy a 90-es években voltak modernek nálunk. Hozzánk kell jönniük, uraim, nálunk kell tanulmányt végezniük, ha meg akarják tanulni, hogyan csinálják az ilyesmit.

De mindenesetre elegendő az a tény, hogy ilyesmit hirtelen célkitűzésnek tekintenek. Hát miért viselnek háborút tulajdonképpen az urak. Először azt mondják: a világ népeinek el kell vérezniük, hogy legyőzzék a nemzetiszocializmust — és most hirtelen a ládafia legalsó zugából ős-őseink programpontjait hozzák elő. Minek ez egyáltalán? Ezt olcsóbban is megkaphatták volna. De ez bizonyítéka annak, hogy ott is mozgolódni kezdenek a népek. Vagy pedig például, ha Angliában vihar tör ki, mert valaki, azt hiszem, egy ezredes, kijelenti: „Ebben az országban — szóval a szociális téren előrehaladott Angliában — nem használhatnak olyan tiszteket, akik az alacsonyabb néprétegből származnak, hanem tiszteket csak a felsőbb rétegből toborozhatnak, hiszen az alacsony származásúak nem érnek semmit" — akkor csak azt lehetne kérdezni: miért izgatják fel magukat? Mert az ezredes ezt mondta? Legyenek azért izgatottak, mert ez így van, de ne azért, mert valaki ezt végre kimondja. Érdekes: azon senki sem botránkozik meg, hogy ez a valóságban van így. Szóval ez azt jelenti, hogy a valóságban ott csak a felsőbb osztály tagjai vihetik valamire.

Ezen kellene felizgulniuk, nem azon, hogy ezt most valaki a háborúban bután kifecsegi. Nálunk — ha tanulni akarnak valamit — ezt a kérdést már régen megoldottuk. Röviddel ezelőtt még a fejünkre olvasták, hogy tisztjeink és

tábornokaink mit sem érnek, mert fiatalok és megfertőzte őket a nemzetiszocializmus, szóval a széles néptömeggel van valami dolguk.

Nos, az események megmutatták, hol vannak a jobb tábornokok, odaát-e, vagy nálunk! Ha a háború még tovább tart, ez még nagy szerencsétlenség lesz Anglia számára. Akkor még megélnek egyet-mást.
És egyszer majd az angolok talán bizottságot küldenek hozzánk, hogy kisajátítsák munkatervünket.

Nem akarták a megegyezést.

Ez a szociális Németország az, amelyet a zsidókkal és pénzemberekkel és kalmárokkal keveredett érdekcsoport odaát a legjobban gyűlöl. Külpolitikánk, belpolitikánk és gazdasági politikánk ezzel szemben acélszilárd erővel áll. Csak egyetlen határozott célunk van, és ezt úgy hívják: a nép Minden út, amelyre lépnünk kell, ebbe torkollik. Tisztában vagyunk azzal, hogy ha nem akarunk mindent szétrombolni, akkor sok elnézéssel léphetünk rá csak erre az útra és tarthatjuk azt meg. De a mozgalom nemcsak egy ember időleges feltűnése. Harcunk során már korábban mondottam:

a német történelem elkövetkező ezredéveit a nemzetiszocializmus fogja meghatározni. Enélkül ez a jövő el sem képzelhető. A nemzeti szocializmus csak akkor tűnik el, ha programpontjai magától értetődőek lettek.

De még a háborúban is lehetőség volt a megegyezésre. Rögtön a lengyelországi hadjárat után kezemet nyújtottam. Sem Franciaországtól, sem Angliától nem kértem semmit. Hiába. A nyugati összeomlás után ismét azonnal kezet nyújtottam Angliának. Csak ricsaj és ordítás fogadott. Valósággal köpködtek felém, meg voltak botránkozva. Így is jól van. Tehát minden hiába.

A pénzügyi érdekek legyőzik a nép valódi érdekeit! A népek vérét tehát ismét ennek a kis nemzetközi érdekcsoportnak a szolgálatába kell állítani.

Így következett el az első harc és így megy majd tovább ez a harc. De visszapillantva azt mondhatom:

Az elmúlt év és az azelőtti év vége gyakorlatilag eldöntötte a háborút

Az ellenséget, amelyet először keleten mozgósítottak ellenünk, néhány hét alatt eltávolítottuk. Másfél hónap alatt ugyancsak elintéztük azt a kísérletet is, amely északon el akart vágni bennünket az ércszállítástól, és amely támadópontot akart nyerni Északnyugat-Németország ellen. Néhány nap alatt megtört a kísérlet, hogy Hollandián és Belgiumon át elérhessék a Ruhr-területet. Hasonló sorsra jutott Franciaország. Angliát elkergettük a szárazföldről. Néhányszor azt olvashattam: az angoloknak az a szándékuk, hogy nagy támadást kezdenek valahol. Csak azt szerettem volna, ha előre közölték volna velem, hogy hol. Ezt a területet előzőleg szívesen kiüríttettem volna.
Ebben az esetben a partraszállás minden nehézségétől megkíméltem volna őket, s akkor ismét bemutatkozhattunk volna egymásnak, és még egyszer kibeszélgethettük volna magunkat — mégpedig azon a nyelven, amely úgy látszik az egyetlen, amelyet megértenek!
Reményeik vannak, mert kell, hogy legalább reményeik legyenek. De mire számítanak még? Itt állunk a szárazföldön, és ahol mi állunk, onnét senki többé el nem mozdít bennünket! Bizonyos támaszpontokat teremtettünk magunknak, s ha eljő az óra, felkészülten állunk a döntő csapásra. Hogy az időt megfelelően használtuk fel erre, azt az urak ebben az évben majd történelmi formában vehetik tudomásul.

Amerikához fűzött remény.

Mit remélnek? Más segítségére számítanak? Amerikáéra?
Csak azt az egyet mondhatom: Kezdettől fogva elkészültünk minden lehetőségre. Mindenki tudja, aki nem akarja tudatosan elferdíteni a valóságot, hogy a német nép semmit sem kíván az amerikai néptől. Németországnak még sohasem voltak érdekei az amerikai kontinensen, kivéve hogy németek harcoltak együtt amerikaiakkal ennek a földrésznek a szabadságáért! Ha ennek a földrésznek az államai megkísérlik, hogy talán beavatkozzanak az európai bonyodalomba, akkor csak hamarább változik meg a célkitűzés. Akkor majd Európa védekezik.

De ne áltassuk magunkat — aki azt hiszi, hogy segíthet Anglián, egyet mindenesetre tudnia kell: minden hajót, kísérettel vagy kíséret nélkül, amely torpedócsöveink elé kerül, megtorpedózunk.
Nem akartuk ezt a háborút. Ellenkezőleg! Többször, mint én senki sem nyújtott kezet a másik felé! De ha a harcot akarják és az a céljuk, hogy a német népet kiirtsák, akkor rossz csodát élhetnek meg. Ezúttal nem az alélt Németországot találják itt, mint a világháborúban, hanem ezúttal a legnagyobb mértékben mozgósított, harcképes és harcra kész Németországgal találják magukat szemben.

A német — olasz viszony.

De ha más a reményük, akkor csak azt mondhatom: Nem értem őket. Azt mondják: „Olaszország kiesik". Az urak ne költsenek forradalmat Milánóban, hanem inkább arra ügyeljenek, hogy náluk ne törjön ki a forradalom! Általában Németország és Olaszország viszonyát ezek az államok csak úgy látják, mint ahogyan ők maguk szoktak viselkedni barátaikkal szemben. Ha a demokráciáknál az egyik segít a másikon, akkor mindig valami ellenszolgáltatást kér. Támaszpontokat vagy hasonlót és — akkor ezt megszállja.

Amikor az olasz repülőrajokat az Atlanti-óceán partjára helyezték, arról beszéltek az angol lapok, hogy az olaszok most már beleszólnak hadvezetésünkbe — és a jövőben váltságdíj fejében támaszpontot követelnek majd az Atlanti-Óceán partján. Most, amikor a német rajok Szicíliában vannak, azt mondják, hogy Németország valószínűleg elfoglalja Szicíliát. Az urak meg lehetnek győződve arról, ilyen ostoba mesterkedés egyetlen embert sem hat meg, sem Németországban, sem Olaszországban. Csak azoknak az egyéneknek a beteges korlátoltságát bizonyítják ezzel, akik ilyesmit Angliában kiagyalnak. Főleg azt mutatja ez, hogy nem látják ennek a háborúnak az értelmét, amely pedig nem más, mint: ahol csak érjük, ott verjük Angliát! Ha pedig fegyvertársunk egyes balsikereiben győzelmük biztosítékát látják, akkor pedig éppen az angolokat nem értem meg, hiszen ők voltak azok, akik eddig saját balsikereikben nagy győzelmük bizonyítékát látták mindig.

Az urak meg lehetnek győződve arról: ez a számadás végleszámolás, és azt a háború végén kiegyenlítjük, pontról pontra, négyzetkilométerről négyzetkilométerre. Még egyben lehetnek biztosak: A Duce és én, mi ketten kezet fogunk, ez pedig két olyan férfi kézfogása, akinek becsülete van!

És mindez az év folyamán remélhetőleg érthető és világos lesz az urak számára.

Talán reményeket táplálnak a Balkánon. Arra sem adnék sokat, mert biztos az, hogy ahol Anglia megjelenik, ott megtámadjuk,

- és ehhez elég erősek vagyunk. Talán még más államokra is számítanak. amelyeket a háborúba óhajtanak bevonni. Ezt ugyan nem tudom, de biztosíthatom Önöket párthíveim, akik engem már annyi év óta mindig óvatos és előrelátó férfiként ismernek:

minden, általában elgondolható lehetőséget józanul mérlegeltünk és számításba

vettünk. De végül mégis miénk a győzelem.

Talán van még egy reményük — ha talán már nem is olyan nagy — : az éhség. Megszerveztük életünket. Tudtuk azt, hogy a háborúban felesleg nincsen. De a német nép sohasem fog éhen halni — soha! Sokkal előbb az angol nép! Az urak erről meg lehetnek győződve. Nyersanyaghiány? E tekintetben is mindenről gondoskodtunk. Ezért a négyéves terv! Talán néhány angol ennek már tudatára is ébredt.

Még csak az hiányzik, hogy valóban higgyenek abban, hogy hazugságaikkal és frázisaikkal a német népet még egyszer behálózhatják. Erre is csak azt mondhatom: nem kellett volna olyan sokáig álmodniuk! Kissé törődniük kellett volna a német nép belső fejlődésével. Ugyanilyen bárgyún kísérelték meg az olasz népet a Ducétól elidegeníteni — feláll egy angol lord és felszólítja az olasz népet, hogy ne a Ducét, hanem őlordságát kövesse! Ilyen barom!

Majd feláll egy másik lord és figyelmezteti a német népet, szakadjon el tőlem, és őt kövesse. Ezeknek csak azt mondhatom: megkísérelték ezt már különbek is. Ezek az emberek így képzelik el a német népet, a nemzetiszocialista államot, népközösségünket és a velünk menetelő tömegek seregét! Hasonló fogalmuk van a propagandáról is!
Úgy látszik maguk sem voltak meggyőződve saját gondolataik hatóerejéről, és ezért néhány embert kikölcsönöztek Németországból. De ezek éppen azok az erők, amelyek itt csúfosan kudarcot vallottak, azaz az emigránsok, akik nálunk a rövidebbet húzták. Ezek az ő tanácsadóik. Azonnal megismerhetjük őket gúnyirataikból.

Tudjuk pontosan: ez azt csinálta, az pedig ezt csinálta — ugyanolyan ostobán, mint annak idején nálunk tették. De akkor a „Vossische Zeitung" bélyegét viselték, most pedig a Times-ét vagy ehhez hasonlóét. Azt hiszik, hogy az olyan régi, sőt ősrégi valami, aminek már a Vossische Zeitungban sem volt semmi vonzóereje, ismét hat, ha a Times vagy a Daily Telegraph cégjegyzi. A demokráciák világában valóban agylágyulás tör ki. Nyugodtak lehetnek. A német nép mindent elkövet, amit érdeke megkövetel, híven követi vezetőségét, mert tudja, hogy az előtt csak egy cél lebeg. Tudja, hogy a birodalom élén nem olyan férfi áll, akinek egyetlenegy részvényköteg is volna a zsebében, és aki egyéb személyi érdekeit követné. És ez a német nép — ezt tudom, és erre büszke vagyok — megfogadta: tűzön-vízen kitart mellettem. Benne

újra feléledt az a szellem, amely bennünket valamikor már huzamosabb 2 követett, annak a készségnek a fanatizmusa, hogy mindent magunkra vállalunk. Minden bennünket ért csapást majd kamatostól, a kamatok kamataival fizetünk vissza. „Mozgósítsanak ellenünk bármit is, az csak megedz bennünket" És a világ minden poklán keresztül is mienk a győzelem.

Végül majd azt mondják: „Igen, de mennyi hibát követett el". istenen, ki nem követ el hibát? Ma reggel azt olvastam, hogy egy angol miniszter - nem tudom kicsoda — bizonyos módszerekkel kisütötte, hogy elmúlt évben - tehát 1940-ben - összesen hét hibát követtem el, ismétlem: hét hibát! Ez az ember tévedett. Utánaszámoltam és megállapítottam, hogy nem hét, hanem összesen hétszázhuszonnégy hiba terheli lelkemet. De még tovább is számoltam és rájöttem arra, hogy ellenfeleim 4 385 000-szer lőttek bakot. Valóban, ezt elhihetik nekem. Nagyon pontosan számoltam. De majd csak továbbjutunk hibáinkkal is.

Ha ebben az évben is annyiszor hibázunk, mint tavaly, az esztendőnek a végén, térden állva mondok majd köszönetet az Úristennek. És ha ellenfeleink is ugyanennyi okosságot termelnek majd ki, mini az elmúlt évben, akkor szintén elégedett lehetek.
így lépjük át az újesztendő küszöbét, felszerelt hadsereggel, amilyenhez hasonló még nem volt a német történelemben.

A szárazföldi hadsereg hadosztályainak a számát hatalmasan felnöveltük. Belső tartalmukat feljavítottuk, a tisztek és a legénység szerezte nagyarányú és egyedülálló háborús tapasztalatokat kihasználtuk és értékesítettük. Dolgoztunk

és továbbra is szüntelenül dolgozni fogunk. Feljavítottuk a felszerelést és ellenfeleinknek módja lesz majd meg-győződni arról, hogy milyen mértékben fejlesztettük ki azt.

Tavasszal megindul a tengeralattjáró háború.

A tengeralattjáró háború tavasszal indul majd meg, s akkor itt is észreveszik, hogy nem aludtunk.
A légihaderő majd hasonlóan mutatkozik be. Véderőnk így vagy úgy, de kikényszeríti a döntést! Termelésünk pedig minden téren hatalmasan fejlődött Amit mások terveznek, az nálunk valóság.
A német nép azonban szilárdan kitart vezetői mellett és bízva haderejében, kész mindannak az elviselésére, amit a sors megkövetel tőle.
Az a meggyőződésem, hogy az 1941-es év Európa nagy újjárendezésének történelmi éve lesz! A munkaterv nem lehet más, mint a világ feltárása mindenki számára, egyesek előjogainak letörése, meghatározott népek én azokon uralkodó anyagi hatalmasok zsarnokságának letörése.

És ez az év hozzájárul ahhoz is, hogy a népek őszinte megértésének és ezzel a népek kibékülésének alapjait biztosítsuk!

És nem szeretném elfelejteni azt a figyelmeztetésemet sem, amelyet már egyszer . — a német birodalmi gyűlés 1939. szeptember elsejei ülésén- mondtam, azt a figyelmeztetést, hogy ha az újvilágot a zsidóság általános háborúba sodorná, akkor Európában végleg eljátszotta szerepét az egyetemes zsidóság!

A néprontás ellen.

A néprontás ellen.
ők ma még csak nevessenek ezen, ugyanúgy, amint előbbi jóslataimon nevettek. Az eljövendő hónapok és évek majd bebizonyítják, hogy itt is helyes volt az előrelátásom. Fajelméletünk most már népről népre terjed és remélem, hogy egyszer még azok a népek is megismerik majd legnagyobb belső ellenségüket, amelyek ma még, mint ellenségek állanak velünk szemben, s majd akkor mellénk sorakoznak egy arcvonalba: a nemzetközi zsidó kizsákmányolás és néprontás elleni közös arcvonalba!

Ez az év, amely január 30-ával immáron letelt, a legnagyobb sikerek, de a nagy áldozatok éve is volt. Habár a halottak és sebesültek összes száma, az előbbi háborúkéhoz hasonlítva csekély, mégis súlyos az áldozat azon egyesek számára, akiket veszteség ért. Teljes rokonszenvünk, szeretetünk és gondoskodásunk legyen azoké, akiknek meg kellett hozniuk ezeket az áldozatokat, ők is elszenvedték mindazt, amit már nemzedékeknek kellett áldozni előttünk is. De különben is meghozta minden egyes német a maga áldozatát; a nemzet minden téren dolgozott, de főleg dolgozott a német nő, amikor a férfiakat helyettesítette.

Csodálatos az a közösségi gondolat, amely népünkön uralkodik.
Hogy ez a gondolat az eljövendő évben számunkra a maga teljes erejében megmaradjon, ez legyen a mai nap fohásza.
Hogy ezért a közösségért dolgozni akarunk: ez legyen a fogadalmunk!
Hogy e közösség szolgálatában a győzelmet kivívjuk: ez a hitünk, ez a reményünk!
És hogy az Úristen az eljövendő év küzdelmeiben ne hagyjon el bennünket: ezért imádkozzunk!

Németország Sieg Heil!

„Ha elhangzik a vezényszó, Németország menetelni fog!

A PÁRT MEGALAKULÁSÁNAK 21. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

1941. február 24-én

Párttagok! Nemzetiszocialisták!
Február 24-e számunkra mindig jogosan a mély emlékezés napja!
Ezen a napon, ebből a teremből indult el a mozgalom csodálatos győzelmi menete amely a birodalom élére helyezte a pártot, és ezzel a néma sors újjáalakítójává tette.

Nekem is nagyon sokat jelent ez a nap. Azt hiszem, ritkán fordult elő hogy valamelyik politikus 21 évvel a nagy nyilvánosság előtt történt fellépése után ugyanazok a követők elé állhat, hogy ugyanazt a munkatervet ismételje meg, mint az első napon. Ritka eset az, hogy valaki 21 éven át ugyanazt prédikálhatta, és ugyanazt valósíthatta is meg anélkül, hogy csak egyetlenegyszer is eltávolodott volna korábbi munkatervétől.
Amikor 1920-ban összejöttünk ebben a teremben, sokak előtt bizonyára ez a kérdés merült fel: „Ahá, új párt, már megint új párt, minek ez az új párt, hát nincs elég pártunk?" Ha az az új mozgalom nem lett volna más, vagy nem akart volna más lenni, mint a korábbi pártok folytatása vagy ezeknek a pártoknak a gyarapítása, akkor ez a kifogás mindenesetre jogos lett volna: hiszen abban az időben több mint elég párt volt. Ez a párt azonban mégis teljesen eltért az akkori pártoktól és pártalakításoktól. Olyan mozgalom támadt, amely első ízben nyilatkoztatta ki, hogy eleve nem szándéka egyes bizonyos néprétegek érdekeit képviselni; első ízben keletkezett olyan mozgalom, amely kezdettől lemondott arról, hogy a nemzet valamelyik meghatározott részére igényt tarthasson, sem miféle polgári képviseletet, semmiféle proletár érdekek képviseletet, sem országrész, sem város képviseletét, sem katolikus, de protestáns érdek képviseletét sem, egyes nemzetek képviseletét sem hirdette, de olyan képviselet volt, amely első alkalommal minden gondolatának középpontjába a német népet helyezte. Osztálypárt sem volt, amennyiben sem jobboldalnak, de a baloldalnak sem kötelezte el magát, amire akkor a nemzetet felbontani igyekeztek, hanem kezdettől csak egy cél lebeg szeme előtt: a német nép a maga egészében. Ezzel egyidejűleg hősi küzdelem indult meg amely kezdettől fogva úgyszólván mindenkit a mozgalom ellen hangolt, mint ahogy az a valóságban be is következett. Mégis ez a célkitűzés mar magában foglalta a döntést, s ha ma 21 év után ismét Önök előtt állhatok, ezt csak ennek a célkitűzésnek köszönhetjük Ennek a tiszta félreérthetetlen célkitűzésnek, amely a mozgalmat nem tette egyes élesen körülhatárolt érdekek szolgájává, hanem amely valamennyi különös kötelezettségen túl egyetlenegyet irt elő: a német nép összességének szolgálatát és azt, hogy érdeke felett minden pillanatnyi pártoskodáson és fogalmi zavaron túl őrködni kell.

Hatalmas összeomlásban éltünk akkor. Versailles valamennyiünkre nyomasztóan nehezedett és érthető volt, hogy a német nép sorában és a birodalomban szorongó szívvel emelkedtek fel egyesek és megkísérelték, hogy olyan utat találjanak, amely ebből a végtelen szerencsétlenségből kivezethet.

Páratlan hősi eposz.

Ennek az összeomlásnak az okát különbözőképpen látták. Kétségtelenül igen súlyos politikai hibákat követtek el, nemcsak a háború éveiben, hanem már azt megelőzően is számos éven át. Látták a zivatart jönni, láttak bizonyos uszítókat — ugyanazokat, akik ma is ugyanezt teszik —, akik egész Európát Németország ellen mozgósították, és noha kedvező alkalmak ajánlkoztak, hogy ezek ellen az uszítók ellen fellépjenek, mégpedig idejében lépjenek fel, az illető birodalmi kormányok e tekintetben politikailag csődöt mondtak. A háború kitörésétől kezdve a politikai vezetés kifelé is, befelé is, az elképzelhető legügyetlenebb volt,

lélektanilag hibás. Csupán azzal a szemrehányással nem lehet őket illetni, hogy akarták a háborút.

Ellenkezőleg, ha a háborút akarták volna, akkor bizonyára jobban felkészültek volna rá, és kedvezőbb időpontot választottak volna a háborúhoz. Ellenkezőleg, legfőbb bűnük az volt — ha szabad a hibát így nevezni — hogy, noha tudták: a háború jön és elkerülhetetlen, nem cselekedtek a döntő órában és így kedvezőbb időpontban.

Katonai hibákat is követtek el, sok katonai hibát. De mindezek ellenére elvitathatatlan: több mint négy éven át ellenállott az ellenségnek a német katona, mint olyan, mégpedig legyőzetlenül. Egyedülálló hősi eposz ez a négy év. Bármekkorák is voltak győzelmeink eddig, és bármilyenek is lesznek a jövőben — a német nép mindenkor ájtatos meghatottsággal és mély áhítattal pillant vissza a világháborúnak arra a nagy korszakára, amelyben egyedül, az egész világtól elhagyatva vívta hősi küzdelmet óriási számbeli túlerővel szemben, a hatalmas anyagi túlerő ellen, és mégis helytállva, amíg bekövetkezett az összeomlás, amelynek meg csak nem is az arcvonal volt az oka, hanem amely a haza széthullása során következett be.

Ezzel elérkeztünk az akkori összeomlás tulajdonképpeni legmélyebb és döntő okához. A német nép már évtizedek óta a belső széthullás folyamatában élt. Két világra bomlott a nemzet. Mi, régi nemzetiszocialisták még nagyon is jól emlékezünk erre a két világra: ebben harcoltunk és küzdöttünk, a kettő között állottunk akkor és ebből a két világból is alakult ki lassanként mozgalmunk.

Polgárság — proletárság — nacionalizmus - szocializmus.

Önök emlékeznek még, régi párthíveim, az akkori politikai életnek a képére, emlékeznek még az akkori falragaszokra is. Az akkori falragaszok két nagy fogalmára, amely szemben állott egymással: az egyik oldalon a polgárság, a másikon a proletárság, nemzetiszocializmus itt, szocializmus ott, A kettő között olyan szakadék, hogy azt állították- ezt sohasem lehet áthidalni. A polgári nemzeti eszme éppen csak polgári volt, a szocialista eszme pedig éppen csak marxista. A polgári eszménykép társadalmilag korlátozott volt, a marxista eszme pedig nemzetközileg korlátlan volt. Alapjában véve már mindkét mozgalom meddő volt.

Abban az időben, amikor először léptem fel itt, egyetlen józan ember sem számolhatott azzal, hogy itt valaha is kétségtelen győzelem következzék be. És éppen ez volt a döntő. Ha már elkerülhetetlen volt ez a harc, akkor legalább az egyik oldalnak kellett százszázalékos győzelmet aratnia, hogy a nemzet véglegesen fel ne bomolj ék. De akkor már ez is teljesen lehetetlen volt, mert a mozgalmak már önmagukban hasonlottak meg, és megindult bomlási folyamatuk. Fiatalos lendületük már régen elveszett.

Pártokra való szétforgácsolódás.

Itt a lassanként haldokló polgárság állott, önmagában meghasonulva számtalan pártra, egyletre, csoportocskára, szervezetkére, városi, falusi, háztulajdonosi, birtokosi érdekképviseletre szakadva stb. A másik oldalon állottak az évtizedek óta harcoló marxista irányzatok, amelyek szintén fokozatosan bomladoztak és egyre inkább szétforgácsolódtak, s amelyekre szintén azt lehet mondani: kifürkészhetetlen, hogy ki győzzön itt tulajdonképpen: a többségi, a független szocialisták, a kommunisták, a független kommunista munkáspárt, a szindikalisták stb.? Ki ismeri meg mindazokat a csoportokat, amelyek akkor egymás ellen küzdöttek? Minden plakát hadüzenet volt, nemcsak az ellenséges világ, de híveik, a maguk világa ellen.

Ez a két tábor, amely akkor szembeszállott velünk, huzamosabb fennmaradás esetén a német népegység teljes széthullásához és egyben a nép erejének teljes

felőrléséhez vezetett volna. Mindegy, hogy milyen feladatokat akartunk megoldani, belpolitikait vagy külpolitikait-e gazdasági vagy hatalompolitikai kérdést, az az egy mindig döntő volt: korunk egyetlen nagy feladata sem volt megoldható az egész nemzet szoros összefogása nélkül.

Versailles örökre meg akarta fosztani Németországot jogaitól.

Akkoriban Versailles állott előttünk. Amikor itt ebben a teremben először álltam fel. teljes politikai gondolkozásomat az a kötelezettség töltötte el, hogy a minden idők leggyalázatosabb megaláztatás ellen tiltakozzam, és a nemzetet ennek megmásítására hívjam fel. Külpolitikailag ez a békeparancs tökéletesen megfosztotta a német nemzetet jogaitól, és védtelenné tette.

Éppen ez a külpolitikai helyzet kényszerített egyúttal belső elhatározásra bennünket. Előttünk a szégyenparancs, amelynek az volt a feladata, hogy a német nemzetet örök időkre rabszolgasorba döntse. Ennek a rabszolgamunkának nem szabtak határt, hanem előre megmondták-„Egyáltalán nem akarjuk meghatározni, mit kell fizetnetek, mert magunk sem tudjuk, hogy mit tudtok fizetni. Ezt tehát időről időre mindig újra meg akarjuk állapítani, de már előre kötelezitek magatokat arra hogy majd mindent megfizettek, amit előírunk." — Az akkori német kormányok aztán ezt meg is tették! Ezeknek a kötelezettségeknek a teljesítése Németország örök időkre való pusztulását kellett, hogy jelentse. És ha akkor egy bizonyos francia kimondotta, hogy a tulajdonképpeni cél 20 millió német megsemmisítése kell legyen, akkor ez egyáltalán nem volt csupán képzelődés! Csakugyan kiszámítható volt az idő, amely alatt a német nemzet valóban 20 vagy 30 millióval kevesebb lesz.

Magunk segítettünk magunkon.

Ennek a — már csak gazdasági szempontból is — gyógyíthatatlan rabszolgaságnak a német nemzet két hatalmas táborra oszolva fordult ellene. Ennek a két tábornak egészen más felfogása volt, de mindkettő a nemzetköziségben reménykedett. Az egyik inkább intellektuális módon, ahogyan az megfelelt neki, azt mondotta: „Hiszünk a világ lelkiismeretében, a világ igazságszeretetében, hiszünk a genfi Népszövetségben." A másik tábor viszont inkább proletárnyelven mondotta: „Hiszünk a nemzetközi együttérzésben" — és ehhez hasonló dolgokat. De mind hittek valamiben, ami saját népükön kívül állott. A menekvésnek igen kényelmes módszere abban reménykedni, hogy mások jönnek majd segítségükre!

Ezzel szemben az új mozgalom azt a megismerést képviselte, amelyet tulajdonképpen egy mondatban foglalhatunk össze: „Segíts magadon, s az Isten is megsegít!" Ez nemcsak nagyon jámbor, hanem nagyon igaz mondás, mert senki sem gondolhatja, hogy a jó Isten azért van, hogy azokon segítsen, akik túlságosan lusták vagy gyávák ahhoz, hogy önmagukon segítsenek, hogy tehát a jó Isten az emberiségnek valamilyen gyengeségi pótléka. Nem azért van az Úristen. Mindenkor csak azt áldotta meg, aki kész volt arra, hogy segítsen magán.

Hogy a mások segítségétől mit várhatunk, azt átéltük. Egy amerikai elnök felszólal és ünnepélyes esküt tesz, hogy ha letennők a fegyvert, ezt meg azt kapnánk. A fegyvert letettük és az esküt megszegték és elfelejtették Az urak nagyon mogorvák lettek, ha erre emlékeztették őket. A demokratikus Németország akkoriban valahányszor csak könyörgött és nyafogott, egyetlen könnyítést sem ért el, igazságról pedig szó sem volt! Éppen ebben a városban kezdtem el harcomat, politikai küzdelmemet a Versailles elleni felhívással. Önök tudják, régi párthíveim, hányszor beszéltem Versailles ellen. Úgy áttanulmányoztam ezt a szerződést, mint aligha még valaki. Nem felejtettem el máig sem. A szerződést nem semmisíthettük meg alázatossággal vagy meghunyászkodással, hanem csakis a német nemzet erejével és öntudatra ébredésével.

(A Vezér beszédének további folyamán megkapó módon emlékezik meg a régi párttagok előtt a mozgalom sokéves, fáradalmas küzdelméről, hogy megnyerje a

német embert, minden egyes férfit és minden egyes nőt; ecsetelte a gúny és megvetés, a hazugság és rágalom, a szellemi erőszak és a kíméletlen nyers erő elleni szívós és elkeseredett küzdelmet amelyet az ifjú nemzetiszocialista mozgalom akkoriban folytatott. A Vezér ebben az összefüggésben mindenekelőtt a régi női párttagoknak a harcban való kiváló részvételét is méltányolta. A nő biztos érzékével a mozgalomnak ebben a legnehezebb idejében leghűbb és legmegbízhatóbb harcosa volt. A Vezér maró gúnnyal beszélt egykori belpolitikai ellenfeleink buta és szemérmetlen módszereiről, melyeket külső ellenfeleink mai harcában éppúgy megtalálunk.)

Az akkori kemény küzdelem ideje — folytatta tovább a Vezér — kényszerítő módon a vezetőréteg kiválasztódásához vezetett. Ha ma a nemzet elé állok és végignézek azoknak a férfiaknak a seregén, akik ma körülvesznek, akkor ez a sereg valóban a kiválasztottak kara, Bajorországban azt mondanák, az igazi férfiaké, akik jelentenek is valamit. Ha ezzel szemben ellenfelem kormányát nézem, csak azt mondhatom, egyik sem alkalmas arra sem, hogy nálam akár házcsoport-felügyelő legyen!

Nem vagyok demokrata.

Ezek a kemény idők kitermelték a kiváló férfiakat, akikkel természetesen itt-ott némi gond is volt. Minden valamirevaló ember ugyanis kemény, tus kés és a mindennapi időkben sokszor okoz gondot, hogy ezek a tüskék egymás mellett haladjanak és ne egymás ellen forduljanak. De éppen a veszély pillanatában ezek a legelhatározottabbak. Ugyanaz a kiválasztási folyamat ez, amely a háborúban a katonák között zajlik le, amikor kitűnik, ki az igazi vezér. Ezt a kiválasztódást a politikai életben csak a politikai harc hozhatja magával. A lassú fejlődésnek ez is egyik eredménye volt. Eredménye az örök harcnak, amelyet ezer akadály keresztezett - így lassan olyan vezetőket nyertünk, akikkel ma mindent lehet merni. Ha mármost ezzel szemben megnézem a másik világot, akkor azt kell mondanom: egyszerűen átaludta ezt a csodát. Még ma sem akarja belátni, hogy mik vagyunk, nem akarják látni, hogy hol maradtak. Úgy járnak, mint némely országban az igazság istenasszonya - bekötött szemmel. Elutasítják azt, ami nem felel meg nekik.

Nem értik, hogy Európában két forradalom valami hatalmasat valami újat teremtett.

Mert tudjuk, hogy a mi forradalmunkkal párhuzamosan egy másik is lezajlott, amely a hatalom átvételéhez hamarább jutott hozzá, mint mi-Olaszország fasiszta forradalma és hogy ez a forradalom ugyanazokhoz az eredményekhez vezetett, és hogy a két forradalom között a tökéletes azonosság nemcsak a cél kitűzésében van meg, hanem az ahhoz vezető útban is, azonkívül barátság köt össze, amely több mint valamilyen csupán bizonyos célra irányuló együttműködés.

Ellenfeleink még azt sem értik meg, hogy ha egyszer valakit barátomnak tekintek, akkor vele tartok és ebből az összetartásból nem csinálok üzletet.

Mert én nem vagyok demokrata. s éppen ezért nem vagyok síber sem.

Nem vagyok hadinyerészkedő sem, hanem olyan ember, aki azt kívánja, hogy legalább majd halálom után adjanak igazat nekem, hogy egész életem minden küzdelme csakis egyetlen nagy eszme szolgálatában állott. Nem szeretnék ezen a téren semmiképpen sem gyengének látszani. Ezért nem kétséges, hogy az a kötelék, amely a két forradalmat és főként az a kötelék, amely a két férfit összeköti, feloldhatatlan, és ha az egyiknek egyszer jobb a dolga, mint a másiknak és a másiknak rosszabb vagy megfordítva, akkor a barátja mindig melléje áll. És különben is: közös ellenségünk az, amelyet megverünk!

Megindul a tengeralattjáró háború.

Volt idő, amikor Olaszország igen erős ellenséges erőket kötött le javunkra, a fasiszta Olaszország, amely ugyanazt a küzdelmet vívja, mint mi, amelyet éppen úgy bebörtönöztek, mint bennünket, és amely ugyanazt az átváltozást éli át, mint mi, amelynek eddig éppen olyan kevés életlehetőségre volt jussa, mint nekünk. Ez a fasiszta Olaszország nagy erőket kötött le javunkra, számos angol hajót tartott lekötve a Földközi-tengeren, számos angol repülőgépet az észak-afrikai angol gyarmatokon és tekintélyes szárazföldi haderőt. Ez nekünk igen jó volt; mert legutóbb mondottam Önöknek: harcunk a tengeren csak most kezdődhet meg.

Ennek az az oka, hogy előbb meglévő tengeralattjáróinkon kellett az új legénységet kioktatni az új tengeralattjárók számára, amelyek most állanak harcba. Hogy a tengeralattjárók csak most kezdenek megjelenni, abban ne kételkedjék senki.

Éppen két órával ezelőtt kaptam értesítést a haditengerészet legfőbb parancsnokától, hogy az imént érkeztek meg a két legutóbbi nap jelentései, amelyekben a tengeri haderők és tengeralattjárók közlik, hogy további 215 ezer tonnát süllyesztettek el. Ebből egyedül a tengeralattjárók 190 ezer tonnát semmisítettek meg és tegnap egyedül egyetlen hajókaravánt 125 ezer tonnával. De az uraknak márciustól és áprilistól kezdve még egészen más dolgokra is készülniük kell.

És akkor majd meglátják, hogy ismét átaludtuk-e a telet és kihasználtuk-e az időt. Az elmúlt hosszú hónapokon át, amikor olyan kevés tengeralattjáróval küzdöttünk, Olaszország nagy erőket kötött le javunkra. Végeredményben mindegy, hogy zuhanóbombázóink az angol hajókat az Északi-tengeren vagy a Földközi-tengeren érik el, az az egy biztos hogy ahol Britannia a szárazfölddel érintkezésbe lép, ott azonnal szembeszállunk vele, és ahol angol hajók vonulnak fel, ott tengeralattjáróink addig támadják őket, míg el nem érkezik a döntés órája!

Németországhoz hasonlóan Olaszországban is forradalom ment végbe, amelynek végeredményben a népközösség felépítéséhez kellett vezetnie és vezetett is. Nekünk annak idején kellett türelemmel lennünk és itt is csak azt mondhatom, ha ellenségeim azt hiszik, hogy az idővel ijesztgethetnek: megtanultam várai, de a várakozás ideje alatt még sohasem lustálkodtam.

1923 óta is 10 évig kellett várnunk, amíg végre hatalomra jutottunk de — ezt Önök, régi párthíveim, jól tudják — a 10 évet alaposan kihasználtak. Mi mindent teremtettünk, mi mindent alkottunk! Milyen más volt a mozgalom 1933-ban, mint 1923-ban. Kihasználtuk az időt. Ezek a fenyegetések tehát nem ijesztenek meg. Sohasem tűztük ki így a célt: „Március 1-jén vagy június 15-én vagy szeptember 17-én ennek és ennek kell megtörténnie." Ezt csak ellenfeleink újságírói tették meg. Azelőtt is ezt tették. Azt mondták: ha a nemzetiszocialisták 1929 októberéig nem kerülnek hatalomra, elvesztek. Nem vesztünk el! Azt mondták: ha a nemzetiszocialisták most, 1930-ban a szeptemberi választáson nem kerülnek hatalomra, a nemzetiszocializmus megbukott! Nem bukott meg, pedig nem jutottunk hatalomra. És 1932-ben azt mondták: most meghalt a nemzetiszocializmus, a Vezér visszautasította a miniszterséget, nem akar felelősséget vállalni, ehhez túl gyáva; mindig ezt mondtuk, tudtuk ezt, ez az ember kibújik a felelősség alól. Azok az éles eszű újságírók, akik most Angliában ülnek — bennünket elhagytak —, akkor mindezt pontosan tudták!

Most azt mondták: „Augusztus 13-a a fordulópont. Most vége a nemzetiszocializmusnak. Eljött augusztus 14-e: a nemzeti szocializmusnak nem volt vége.

Néhány hónapig új határidőket szabtak ki, s így érkezett el a nagy nap, 1933. január 30-a. Akkor azt mondták: „Úgy, most elkövették a hm, hatalomra kerültek, 6 hét alatt végük van, három hónapjuk van legfeljebb, három hónap és végük van! Elmúlt 6 hét és el a 3 hónap. Nem volt végünk, s így újabb határidőt kaptunk.

Most a háborúban ugyanígy csinálják. Miért is ne? Hiszen ezek ugyanazok az alakok, ugyanazok a próféták, ugyanazok a politikai varázsvesszős kutatók, akik már nálunk is olyan jól megjósolták a jövőt, akiket most, mint segéderőket az angol propagandaminisztériumban és az angol külügyi hivatalban alkalmaznak. Mindig jól tudják: milyen határnapon lesz vége a németeknek. Mi már néhányszor megéltük ezt. Jól tudják, hogy mit mondtak; csak annak a nagy államférfinak, akit jól ismertünk a híres mondására emlékeztetek. Mr. Chamberlain a múlt év április 9-e előtt néhány nappal kijelentette: Hála Istennek, elszalasztották az autóbuszt! Még egy másik úr kijelentésére is emlékeztetem Önöket- ez azt mondta: „Igen, néhány hónappal ezelőtt féltem" — ez az angol főparancsnok volt — „de most már nem félek, mert azok elmulasztották az időt, és különben is: csupa fiatal tábornokuk van, ez a hibájuk, ez a szerencsétlenségük, egyáltalán az egész vezetőségük, és az időt is elmulasztották és most már mindennek vége!" Néhány hét múlva ezt a tábornokot nyugdíjazták, valószínűleg azért, mert túl fiatal volt!

És ma ugyanezt teszik. Mindig határidőt tűznek ki. ősszel azt mondtak: ha most nem kíséreljük meg a partraszállást, akkor minden rendben van; 1941 tavaszán Anglia a háborút majd az európai szárazföldön viseli és akkor megindul az angol támadóháború. Folyton várom az angol támadóháborút. Nos, a támadóháborút más vidékre helyezték, és most nekünk kell utánuk szaladnunk, ahol éppen elérhetjük őket. De megtaláljuk Őket, bárhová is menjenek. És megtaláljuk majd őket ott is, ahol a legsúlyosabb csapást mérhetjük rájuk.

Csak egyenjogúságot akartunk.

Azóta immár a mozgalom tántoríthatatlan küzdelmében 21 év telt el; 13 évvel később végre hatalomra jutottunk. Azóta ezek az évek kifelé az előkészületek évei, befelé pedig az óriási munka évei. Önök tudják: itt ugyanúgy volt, mint a pártnál. Mi nem követeltünk a világtól semmi mást, mint a teljes egyenjogúságot, éppen úgy, mint belpolitikai téren sem követeltünk mást. A belpolitikában egykor követeltük a szabad gyülekezési jogot, mindazokat a jogokat, amelyeket a többiek is követeltek maguknak, mint országgyűlési képviselőknek ugyanazokat a jogokat, amelyekkel a többiek is rendelkeztek. Megtagadták tőlünk, és meg akartak félemlíteni bennünket. Erre megalapítottuk ellenszervezeteinket, és érvényt szereztünk magunknak.

A nemzeti gazdaságok győznek.

Ugyanígy léptem én is a világ elé és azt mondtam: nem akarok többet, mint amennyivel a többiek rendelkeznek. Hajlandó vagyok leszerelni. Mindig újabb és újabb javaslatokat tettem. Azután kinevették ezeket, elutasították, éppen úgy, ahogyan belpolitikai téren is történt. Kijelentettem: mindent tárgyalások útján szeretnék rendezni. Hiszen legjobb út a tárgyalás ahhoz, hogy a nép céljait elérhessük, mert nem kerül sokba, és nem követel véráldozatot. Kicsoda olyan őrült, hogy erőszakkal csikarjon ki olyan valamit, amit ésszel is elérhet. De vannak dolgok, amikre Németországnak elengedhetetlenül szüksége van, mert élni akarunk, mert másoknak nincs Joguk ahhoz, hogy bennünket ezekben a javakban megrövidítsenek mert lehetetlen, hogy egy nemzet, amely már amúgy is 38 millió négyzetkilométer területtel rendelkezik, egy másik nemzettől 2 és fel millió négyzet-
kilométert még egyszer elvegyen. Végül pedig elviselhetetlen számunkra az, hogy ezek a nemzetek állandóan gyámkodjanak felettünk, és hogy előírják nekünk, hogy milyen gazdaságpolitikát folytassunk.

Mi olyan gazdasági politikát folytatunk, amely a nép hasznát szolgálja. Nem avatkozunk bele mások ügyeibe. Ha a többiek pénzeszsákjaikon ülnek, tegyék azt. De ha azt mondják: „ön is ezt tegye", akkor óvakodom attól, hogy a német munkaerőért holt aranyat vásároljak A német munkaerőért az élet terményeit vásárolom meg. Gazdaságpolitikánk eredménye bennünket igazol és nem az

aranyalapon állókat Hiszen mi, a szegények oldottuk meg a munkanélküliség kérdését. Nem vagyunk hívei az arany őrületének, mert az egész gazdasági életben termelési szempontokat nézünk és nem kapitalista feladatokat. Gazdaságpolitikánk mindenesetre mi is a nemzet egységes erejét állítottuk be: az egész nemzet fegyelmezettségét. Kifejtettük a nemzet előtt, hogy őrület volna a egyes osztályok között belpolitikai tekintetben gazdasági háborút folytatnunk és emellett együttesen tönkremennünk. Ehhez természetesen szükséges volt egy általános szociális alapirány felállítása.

Ma már nem lehet kapitalista alapon államot felépíteni. Az idők folyamán felébrednek a népek, és ha akadnának olyanok, akik azt hiszik, hogy a nép ébredését háborúval meg lehetne akadályozni, ellenkezőleg — csak siettetni fogják azt! Ezekben az államokban pénzügyi összeomlás áll be, amely megsemmisíti eddigi pénzügyi politikájukat. Ezért nem az aranyalap lesz a győztes, hanem a nemzetgazdasági politika! Ezek a nemzetgazdaság-politikai alapon álló államok egymás közt fogják lebonyolítani a szükséges kereskedelmet.

Hogy ez néhány aranybankárnak tetszik vagy nem, az teljesen mindegy.
Veszünk és eladunk.

Ha pedig ezek közül az aranybankárok közül néhányan azt mondják. „Nem tűijük, hogy ezzel vagy azzal az országgal kereskedjetek" — ehhez semmi közük és a jövőben a népek tiltakoznak majd az ellen, hogy bankároktól kapjanak utasításokat kereskedelmi politikájukra vonatkozóan. Azt a kereskedelmi politikát követik majd, amely kedvező számukra.

E tekintetben nyugodtan tekinthetünk a jövő elé. Németország hatalmas gazdasági tényező, de nemcsak mint termelő, hanem mint fogyasztó is. Nagy elhelyező piacunk van, nemcsak keresünk piacokat, hanem mi vagyunk a legnagyobb vevők is, míg az a másik nyugati világ egyrészt az impériumokból akar megélni, másrészt kivitel céljára akarja felhasználni impériumát. Ez lehetetlen. A népek nem akarnak egyoldalú üzleteket kötni.

Nemcsak venni akarnak, hanem eladni is és ezeknek az impériumoknak a szóban forgó államok nem adhatnak el semmit. Ezért ezek a népek majd csak velünk kereskednek. Hogy ez tetszik-e egyes bankárok vagy sem, az teljesen közömbös.

Ezért gazdasági politikánkat nem a New York-i vagy a londoni bankárok felfogása szerint irányítjuk: Németország gazdasági politikáját kizárólag a német nép érdekeinek megfelelően irányítjuk. Ebben a tekintetben viszont szívvel- lélekkel szocialista vagyok, aki mindig csak a nemzetének egyetemes érdekeit tartja szeme előtt. Nem vagyok szolgája a nemzetközi bankcsoportok egyikének sem, nem vagyok valamely nemzetközi tőkéscsoport lekötelezettje. Magam a német népből származom mozgalmam a mi mozgalmunk, német népmozgalom. És csak ennek a népnek lekötelezettjei vagyunk.

Csak a nép érdeke gazdasági politikánk zsinórmértéke. Erről az útról sohasem térünk le.

Rendkívüli munkát végeztünk.

Ha mármost a másik világ azt mondja: „Hát akkor háborút", ekkor én csak azt felelhetem: „Jó, nem akarom, de a legjámborabb ember sem élhet békességben, ha az a gonosz szomszédnak nem tetszik." Nem tartozom azok közé, akik, amikor az ilyen háború bekövetkezését látják, akkor nyafogni kezdenek. Annyit beszéltem, amennyit tudtam. Javaslatot javaslatra halmoztam, mindig új javaslatokat, mind Anglia, mind Franciaország számára. Mindig csak gúnyosan utasítottak vissza. Nevettek rajtuk. Amikor azután azt láttam, hogy a másik fél akarja a háborút, erre természetesen azt tettem, amit mint nemzetiszocialista és régi harcos azelőtt is megtettem a pártban: megszerveztem az elhárítás eszközét. És amint a

pártban régen azt a nézetet vallottam: nem arról van szó, hogy elég erősek legyünk ahhoz, hogy az ellenfél ütéseit kibírjuk, hanem arról, hogy eléggé erősek legyünk az ütések azonnali viszonzására, ugyanúgy kiépítettem az állampolitika hatalmi eszközét, a német véderőt, de nemcsak a csapások kivédésére, hanem — ha már másképp nem lehet — csapások osztogatására is!
Egy amerikai tábornok, az amerikai képviselőház vizsgálóbizottsága előtt kijelentette a minap, hogy 1936-ban Churchill a következőket mondotta neki: „Németország túl hatalmassá válik, meg kell semmisítenünk, és mindent megteszek a megsemmisítés előkészítésére." Valamivel később óvtam először a nyilvánosságot ettől az embertől, valamint tevékenységétől. Nem akartam a nemzetet túl korán nyugtalanítani és az esetleges megértés útját elzárni. Ugyanabban a pillanatban, amikor észrevettem, hogy Angliában egy bizonyos csoport — még hozzá feltüzelve a zsidóságtól, amely természetesen mindenütt, mint tüzet élesztő fújtató áll a háttérben — megingathatatlanul háborúra elhatározva lázít és áskálódik, minden előkészületet megtettem, hogy a nemzetet felfegyverezzem. És Önök, régi párthíveim, jól tudják, hogy ha én ilyesmit kijelentek, az nem mesebeszéd, hanem azt keresztül is viszem. Óriási ütemben dolgoztunk. Amit ezekben az években hadfelszerelés terén teremtettünk, az valóban a legbüszkébb teljesítmény, amit valaha is megvalósított a világ.

Ha most valaki a másik oldalon azt mondja: mi ezt, meg azt csináltuk, akkor én csak azt mondhatom: csinálják, én már azt megtettem. Mindenekelőtt ne meséljenek nekem. Szakértő vagyok a hadfelszerelés terén. Pontosan tudom, mit lehet acélból és mit lehet alumíniumból előállítani, s jól tudom, mit lehet az emberekből kihozni és mit nem. Ez nem hat meg engem! Mert a német nemzet erejét e célra fel tudom használni és ha szükséges, akár fél Európa erejét igénybe tudom venni. Meg is teszem! Minden viszályra felkészültem, és ezért nyugodtan nézek az elkövetkezendő harcok elé.

Nézzenek ők is ugyanazzal a nyugalommal a harc elé, mint én!
Én a világ legjobb haderejére építek, abban a legjobb haderőben, amellyel a német nemzet valaha is rendelkezett. Mennyiségbelileg erős, fegyverzetét illetőleg a legjobban felszerelt, vezetősége pedig jobb mint valaha. Fiatal vezérkarunk van, amely legnagyobb részt nemcsak, hogy kiállotta a háború próbáját, hanem mondhatom, dicsőség övezi őket. Bárhová nézünk, mindenütt a kiválasztott férfiak seregét találjuk, akiknek a kezébe a német katona sorsát helyezték, és akik a világ legjobban kiképzett katonáit vezetik. Ezek a katonák a földkerekség mai legkiválóbb fegyverével rendelkeznek; és ezek mögött a katonák mögött és vezetőik mögött ott áll a német nemzet, az egész német nép. És ennek a népnek a szívében él a nemzetiszocialista mozgalom, amely néhány évvel ezelőtt ebből a teremből indult ki, az a mozgalom, amely egyike a legjobb szervezeteknek, amelynek nincsen párja a demokratikus országokban, és az a mozgalom, amelynek párját csak a fasizmusban találjuk meg. A nép és a haderő, a párt és az állam ma elválaszthatatlan egység. Ezt a világ minden hatalma sem lazíthatja meg, és csak félkegyelműek gondolhatják, hogy 1918 talán újra megismétlődhetik. Belpolitikailag ezt egykor demokratáinkkal kapcsolatban láthattuk. Ők voltak azok, akik a belső szétforgácsolódásban, felbomlásban és polgárháborúban reménykedtek. Ma ismét pontosan így van. Azt mondják: „Hat héten belül a forradalom az úr Németországban!" Nem tudják, hogy tulajdonképpen ki akar itt forradalmat csinálni. A forradalmárok ugyanis már nincsenek nálunk, „a forradalmárok" — Thomas Mann és hasonlóak — Angliában vannak. Egyesek már Angliából is elutaztak Amerikába, mert Anglia is túl közel van „forradalmuk" elkövetkezendő területéhez. Szóval főhadiszállásukat elkövetkezendő harcterétől jó messzire állítják fel. De mégis mindig azt állítják: jön a forradalom.
Ki csinálja a forradalmat hogyan csinálják, én nem tudom. Csak egyet tudok: Németországban legfeljebb néhány bolond akadhat, aki forradalomra gondol, de ezek is lakat alatt ülnek

Az ellenfél reményei gyerekesek.

Később azt mondták: jön a Tél tábornoka. Ez kényszeríti majd térdre Németországot. Ó, a német nép meglehetősen ellenállóképes téllel szemben. A

német történelemben tudom is én hány ezer, hány tízezer telet átéltünk már. Ezt a telet is átéljük. Majd azt mondták: Az éhség jön! Gondoskodtunk erről, ismerjük angol ellenfelünk emberbaráti érzelmeit. Azt hiszem, az éhség ott majd előbb kopog be, mint nálunk.

Majd ismét azt mondtak: az idő malma nekünk őröl! Az idő azonban annak segít, aki dolgozik. Senki sem volt szorgalmasabb, mint mi Erről biztosíthatom őket. Tehát ez is teljesen kizárt dolog. Általában mindezek a hiú remények, amelyekben ringatják magukat, nevetségesek, sőt gyerekesek.

Egyszer és mindenkorra kijelentem: a német nép sok ezer év fejlődésén ment keresztül. Kétezer éves történelmére tekinthetünk vissza. Ezer év óta áll a német birodalom, mégpedig olyan birodalom, amely valóban csak németeket foglal magában. Ez alatt az idő alatt népünket a legkeményebb sorscsapások érték. A német nép mindent elvisel majd, amit a jelen vagy a jövő hoz, sőt még jobban, mint eddig, mert úgy látom, hogy a német nép mindig megvolt és a német birodalom ezer éven át ugyancsak fennállott, de sohasem volt meg a német egység és nem volt az, ami ma: népünk egységes szervezete és nem mindig találhattuk meg azt a vezetést, amellyel ma a német nép rendelkezik.
Ellenfeleimnek teljes szerénységgel ma is csak azt mondhatom: számos demokrata ellenféllel felvettem már a harcot, de a győztes mégis mindig én voltam. Azt hiszem, hogy a ma harca is hasonló feltételekkel zajlik le, azaz a viszonyok aránya ugyanaz, mint régen volt. Mindenesetre hálás vagyok a Gondviselésnek, hogy ez a harc, ha már elkerülhetetlen volt, még életem folyamán tört ki, mégpedig olyan időpontban, amikor még frissnek és erőteljesnek érzem magam. De különösen most érzem magam frissnek: jön a tavasz. A tavasz, amelyet mindnyájan üdvözlünk. Jön újra az idő, amikor erőinket összemérhetjük és tudom, hogy a harc félelmetes keménysége ellenére is, ebben a pillanatban millió és millió német katona hasonlóképpen gondolkozik.

Egy év elképzelhetetlen eredménye fekszik mögöttünk, de nehéz áldozatok is. Ha nem is az egészet, de az egyeseket tekintjük, tudjuk, hogy mindezt nem kaptuk ajándékba, hanem hogy ezért számtalan német férfi a harctéren a legnagyobb bátorsággal életét kockáztatta és azt ma is tántoríthatatlanul kockára teszi. Amit fiaink csapataiknál, a harckocsiknál, a repülőgépeken, a tengeralattjárókon, a hadihajókon és egyéb alakulataidnál véghezvisznek, az egyedülálló a maga nemében. Még sohasem voltak jobb és bátrabb katonáink.

A világháború harcvonal-pártja.

Mi, régi nemzetiszocialisták, különösen büszkék vagyunk rájuk, mert hiszen mi, nemzetiszocialisták az egykori frontharcos párt tagjai vagyunk, a világháború frontharcosainak pártja. Egykor a frontról tértünk vissza, szívünkben elfojtott keserűséggel és daccal, átérezve azt a gyalázatot, amely népünket, bátor népünket sújtotta. Mi, akik a világháború egész küzdelmét végigharcoltuk, mi tudjuk a legjobban katonáink teljesítményét értékelni, és erről a helyről is csak azt mondhatom: szívünk, valamennyi öreg nemzetiszocialista harcos szíve, veletek van!
Ezek mind harcos szívek.

Milyen sokan vannak közöttünk, akik a nagy háborúban maguk is súlyosan megsebesültek, és hányan, akik részt vettek háborúban. Valamennyien égő szívvel követtük a hadműveleteket, amelyeket hadseregünk a múlt évben véghezvitt. A harc minden egyes helye olyan sokat jelent számukra, és óriási elégtétel volt számukra az hogy megvalósulni láthatták mindazt, amiért egykor éveken keresztül borzalmas balsors között áldozták vérüket, de amit sajnos, mégsem érhettek el. Ezén oly büszkék ma fiaikra, a Harmadik Birodalom fiatal katonáira.

A küzdelem új éve hozza meg a nagy döntést.

Senki sem köszönhet többet nekik, mint a régi párt, ezek az öreg harcosok, akik

egykor szintén hazatérve a nagy háborúból, nem akarták a hazát ért gyalázatot eltűrni és belpolitikailag azonnal új háborút indítottak, háborút hazánk megrontói ellen!
Így állunk ma, nemzetiszocialisták az új harci év küszöbén. Mindnyájan tudjuk, hogy ez az év a nagy döntések éve lesz. Rendíthetetlen bizalommal nézünk a jövő elé. A legkeményebb iskolát jártuk, amelyen emberek valaha is átestek. Tudjuk, hogy a mérhetetlen áldozatok nem lehetnek hiábavalók, mert hiszünk itt is az igazságban.
Mi mindent nem tettünk ebben az évben! Fáradtunk, dolgoztunk és mindig csak egyetlen cél lebegett szemünk előtt: Népünk.
Odaadtuk a milliókat, újabb százezrek indultak az új veszélybe. Nem lehet a Gondviselés akarata, hogy a nép mindezért még vereséget is szenvedjen. Az isteni Gondviselés nem hiába vezetett bennünket erre a csodálatos útra. A mozgalom alapításának a napján kijelentettem azt a megismerést: népünk egykoron óriási győzelmeket harcolt ki, de azután hálátlan lett, meghasonlott önmagával, bűnt követett el önmaga ellen, és mindezekért a Mindenható büntetése érte utol a népet. Joggal ért bennünket vereség.

Németország menetelni fog!

De már akkor meg voltunk győződve arról; ha népünk ismét önmagára talál, ha ismét szorgalmas és tisztességes lesz, ha minden egyes neme elsősorban ismét csak népére gondol és nem önmagára, ha személyi érdekei fölé ismét az összesség érdekeit helyezi, ha ez a nép ismét nagy eszméket követ, és ha hajlandó azokért küzdeni és önmagát feláldozni, akkor üt majd az óra, amikor az Úristen megpróbáltatásainkat bevégzettnek tekinti. Ha a sors bennünket ismét a hadak útjára szólít, akkor áldása is kíséri azokat, akik ezt évtizedes kemény munkával érdemelték meg.

Én kijelenthetem azt is: ha a történelem ítélőszéke előtt önmagamra és ellenfeleimre tekintek, akkor semmiféle aggodalom nem tölt el meggyőződésünk miatt.

Kicsodák is ezek, ezek az önzők? Hiszen valamennyien csak a maguk rendjének az érdekeiért harcolnak. Valamennyiük háta mögött ott lebzsel a zsidó vagy a maguk pénzeszsákja. Üzérek, akik a háború nyereségéből élnek. Ezen nem lehet áldás.

Ezekkel az emberekkel szemben csak, mint német népem egyszerű harcosa lépek Meggyőződésem, hogy ahogyan a Gondviselés eddig harcainkat megáldotta, áldása kísér majd a jövőben is.

Mert amikor 21 évvel ezelőtt először léptem át ennek a teremnek a küszöbét, ismeretlen és névtelen voltam, nem volt mögöttem semmi más csak hitem. És ez alatt a 21 év alatt új világ született!

A jelenből a jövőbe vezető út majd könnyebb lesz, mint az 1920 február 24-től a mai napig vezető út volt.

Így rendíthetetlen bizalommal tekintek a jövőbe. Az egész nemzet síkraszáll most. Tudom, hogy abban a pillanatban, mikor elhangzik a vezényszó, Németország menetelni fog!

Németország Sieg Heil!

A BIRODALMI GYŰLÉSEN

1941. május 4-én A Führer a birodalmi gyűlés előtt a birodalmi kormány nyilatkozatát tette közzé.

Képviselők!
A német birodalmi gyűlés tagjai!
Olyan időkben, amikor a tett minden és a szó kevés, nem szándékom, hogy a német nép képviselői előtt gyakrabban jelenjek meg, mint az okvetlenül szükséges.
A háború kitörésekor először fordultam Önökhöz abban a pillanatban, amikor a béke ellen szőtt angol-francia összeesküvés megakadályozta a Lengyelországgal különben bizonyára lehetséges megegyezést. A jelenkor leglelkiismeretlenebb emberei, akik — amint azt ma bevallják — már 1936 óta elhatározták, hogy a számukra túl hatalmassá növő birodalom békés felépítő munkáját új, véres háborúval rombolják szét, és ha lehetséges, megsemmisítik — szerencsésen megtalálták végre Lengyelországban azt az államot, amely mint első, hajlandó volt arra, hogy érdekeikért és céljaikért kardot rántson. Ezzel minden igyekezetem, hogy éppen Angliával megértést, sőt tartós és barátságos együttmunkálkodást teremtsek, megdőlt annak a kis érdekcsoportnak a kívánsága és akarata szerint, amely — történt ez gyűlöletből vagy pedig anyagi okokból — minden megegyezésre vonatkozó német indítványt azzal az elképesztő elhatározással utasította vissza, hogy minden körülmények között háborút akar.

Ennek az éppen olyan fanatikus, mint ördögi tervnek — kerüljön, ami be kerül a háború felidézése — legfőbb uszítója már akkor Mister Churchill volt, segítőtársai azok az emberek, akik jelenleg az angol kormányban ülnek. A legerősebb nyílt és titkos szorgalmazói lettek ennek a törekvésnek az úgynevezett „nagy demokráciák" az óceánon innen és túl. A csődöt mondott kormányzó-művészettel vezetett népek növekvő elégedetlenségének idején azt hitték ott a felelős férfiak, hogy legkönnyebben sikeres háborúval lehetnek úrrá a különben már meg nem oldható problémákon. Mögöttük állott a nagy nemzetközi zsidó bank-, tőzsde és hadfelszerelési tőke, amely most ismét, mint egykor, piszkos, de nagy üzlet lehetőségét látta. És mint korábban, most is

gátlás nélkül hajlandóak voltak arra, hogy pénzük érdekében kiontsák a népek vérét így indult el ez a háború!

Néhány héttel később legyőztük és levertük azt az államot, amely elsőként elég könnyelmű volt ahhoz, hogy a háborús uszítók pénzügyi és tőkeérdekeinek szolgálatába álljon.

Ilyen körülmények között úgy éreztem: kötelességem német népünkkel és a másik világ számtalan éppoly tisztességes, mint ártatlan embereivel szemben, hogy ismételten a szembenálló államférfiak belátásához és lelki ismeretéhez forduljak. Ezért 1939. október 6-án ismételten megállapítottam, hogy Németország Angliától és Franciaországtól sem kért semmit, nem is akar semmit sem kérni, hogy a háború folytatása őrültség lenne, s hogy mindenekelőtt: a modem háborús eszközök borzalmai, amikor ezek először működésbe lépnének, hatalmas területeket semmisítenének meg. A harc előtt óva intettem a nehéz és messze hordó tüzérség polgári vidékek ellen irányuló pusztításaitól, abban a tudatban, hogy ennek következménye mindkét oldalon csak nagy területek elpusztítása lehet. Mindenekelőtt arra utaltam, hogy a légihaderő nagy távolságra ható ereje mindannak a megsemmisítésére vezethet, amit évszázados munkával szorgalmasan építettek fel, és amit Európában, mint kultúrértékeket teremtettek meg.

De amint 1939. szeptember 1-jén elhangzott felhívásom hiábavaló volt, ugyanígy újabb felhívásom is felháborodott visszautasításra talált. Az angol háborús uszítók és a zsidó-kapitalista háttérben meglapuló támogatóik nem találtak más magyarázatot az emberiességhez szóló felhívásomra, mint azt, hogy abból a német

gyengeségre következtettek. Anglia és Franciaország népét arról biztosították, hogy Németország reszket az 1940 tavaszán bekövetkező leszámolástól, és az előtte álló megsemmisüléstől való félelmében szeretne békét kötni.

Kijelentették, hogy ilyen békének semmi körülmények között sem szabad elkövetkeznie addig, amíg a német birodalmat szét nem darabolták, s amíg a németeket annyira meg nem verték, és olyan nyomorba nem kergették, hogy végre ellenségeinek tábori konyhái előtt álljanak sorba némi ételért koldulva.

Elvakítva Mister Churchill szemrebbenés nélkül előadott jóslásaitól, a norvég kormány már akkoriban kacérkodni kezdett az angol partraszállás gondolatával, hogy a norvég kikötők és a svéd ércterületek megszállásának útján hozzájárulhasson Németország megsemmisítéséhez. Churchill és Paul Reynaud úr olyan biztos volt új merényletének sikerében — könnyelműség volt-e, vagy pedig az alkohol befolyása —, hogy azt hitték, tervüket nem kell többé titkolniuk. E két úr fecsegésének köszönhette akkoriban a német kormány, hogy értesült a Birodalom ellen kovácsolt tervekről, a német nép pedig talán legjelentősebb ellenlépéséről tett tanúságot ebben a háborúban. A Norvégia ellen tervezett angol merénylet ugyanis kétségtelenül a Birodalom ellen irányuló legveszélyesebb terv volt.

Néhány héttel később elhárult ez a veszély. Minden idők egyik legbátrabb fegyverténye semmisítette meg az angol és franca haderők támadását védelmi harcvonalunk jobbszárnya ellen.

Ez a rendkívül sikeres német elhárítás európai állásunk olyan megerősítéséhez vezetett, hogy azt stratégiailag egyáltalán nem lehet eléggé értékelni.

Ezeknek a terveknek a csődje után azonnal megkezdődött a bonts uszítók fokozott nyomása Belgiumra és Hollandiára. A terv most az volt - miután az ércszállítás elleni merénylet nem sikerült - hogy a belga és a holland állam bevonásával a harcvonalat a Rajnáig vigyék előre és ezzel az ércet feldolgozó területeket fenyegessék és kapcsolják ki.

Az elmúlt év május 10-én német történelmük harca kezdődött meg. Néhány napon belül áttörtük az ellenséges harcvonalakat és megteremtettük a lehetőséget ahhoz a hadművelethez, amely világtörténelem egyik legnagyobb megsemmisítő csatájához vezetett

Így tört le Franciaország. Belgiumot és Hollandiát megszállottuk, és a pozdorjává vert angol csapatok fegyvertelenül, összetörve hagyták el az európai szárazföldet.

1940. július 19-én ezek után harmadszor hívtam egybe a birodalmi gyűlést annak a nagy beszámolónak a közlésére, amelyre még valamennyien emlékeznek. A gyűlés megadta számomra a lehetőségét annak, hogy a nemzet kifejezést adjon katonái iránt érzett ama köszönetének, amely méltó volt az események egyedülálló nagyságához. Ezt a gyűlést azonban arra is felhasználtam, hogy még egyszer békére intsem a világot. Nem kételkedtem abban, hogy reményem ebben az irányban eddigi tapasztalataim alapján csak csekély lehetett. Hiszen azok az emberek, akik a háborút akarták, nem eszmei meggyőződés alapján cselekedtek. Mögöttük a zsidó-demokrata kapitalizmus hajtóereje állott, amelynek elkötelezték magukat, és így végképp elbuktak. A háborús érdekeltek lerögzített és befektetett milliárdos tőkéi kamat és tőkésítés után kiáltottak. Éppen ezért nemcsak, hogy nem rémítette meg őket a háború hosszú időtartama, hanem ellenkezőleg: éppen ezt akarták. Mert ennek a tőkének a gyárakba és gépekbe való befektetésével kapcsolatban időre van szüksége a gyümölcsözéshez, és valójában időre van szüksége ahhoz, hogy ontani kezdje a várt nyereséget.

Ezek a zsidó-demokrata háborús érdekeltek tehát semmit sem gyűlölnek annyira,

mint azt a gondolatot, hogy a népek jobb belátásához intézett felhívással talán az utolsó pillanatban sikerülne a háborút további vérontás nélkül befejezni, és ezzel befektetett milliárdjaik haszna korlátozódnék.

Ahogyan akkor azt előre sejtettem és mondottam úgy történt e ajánlatomat a félelem és a gyávaság jeleként állították oda. Az európai és amerikai háborús uszítóknak sikerült, hogy a széles tömeg -- amelynek nem lehet haszna ebből a háborúból - józan eszét ismételten elködösítsék, hazug megállapításokkal új reményeket keltsenek fel benne, és ezzel végre a népek sajtójuk útján irányított nyilvános véleményét ismételten a harc tovább folytatására befolyásolják. A német ájultság jeleként könyvelték el figyelmeztetésemet a polgári lakosság ellen irányuló Churchill hirdette éjjeli légiháborúval kapcsolatban is. Ez a minden idők legvéresebb kezű kontárja komolyan hitte hogy a német légihaderő hónapokig tartó önmérséklete annak a bizonyítéka hogy a németek nem tudnak éjjel repülni. Ez az ember fizetett írnokaival hónapokig azt hazudtatta az angol népnek, hogy csak az angol légihaderő tud ilyen módon háborút viselni s ezzel megtalálták azt az eszközt, amely a német polgári lakosság ellen irányuló kíméletlen angol légiharc és az éhségzárlat útján a birodalom legyőzéséhez vezet. Éppen ettől óvtam minduntalan, még pedig három és fél hónapon át. Hogy ez a figyelmeztetés nem hatotta meg Churchill urat, azon nem csodálkozom. Mit ér ennek az embernek a mások élete? Mit ér neki a kultúra, mit ér neki az építőművészet? Hiszen már a háború kezdetén kijelentette, hogy a maga háborúját akarja harcolni akkor is, ha közben Anglia városai üszőkké és rommá válnak.

Nos, ezt a háborút megkapta!

Ezt az embert az sem rendítette meg, hogy biztosítottam arról: bizonyos időponttól, ha szükséges, minden bombát százszorosan torlunk meg. Még csak nem is esett gondolkodóba eljárásának gazságán. Kijelenti, hogy ez nem hatja meg, sőt arról biztosít bennünket, hogy az ilyen bombatámadások után az angol nép igazán sugárzó vidámsággal néz rá, úgy, hogy mindig megerősödve tér vissza Londonba! Lehet tehát, hogy Churchill úr elhatározott szándéka, hogy a háborút ezen az úton folytassa tovább, újólag megerősödött.

Mi azonban nem kevésbé szilárdan határoztuk el, hogy a jövőben is minden bombát, ha szükséges, százzal viszonozunk, mégpedig mindaddig, amíg az angol nép ezt a gazembert és rendszerét el nem távolítja.

És ha Churchill úr időről időre azt hiszi, hogy háborújának erejét és erőszakosságát propagandával kell megerősíteni, akkor hajlandóak vagyunk arra, hogy végre ezen a területen is megkezdjük a háborút. Ennek az őrületnek és csatlósainak felkiáltása, hogy a német nép éppen május 1-jén hagy majd el engem — csak gyengeelméjűséggel vagy az iszákos őrületével magyarázható.

Ennek a beteges szellemű felfogásnak az eredménye az az elhatározás is, hogy a Balkánt hadszíntérré változtassák át. Majdnem öt éve, mint az őrült vágtat ez az ember Európán át és keres valamit, amit fel lehet gyújtani. Sajnos, mindig akadnak újabb megfizetett elemek, akik megnyitják országuk kapuit ennek a nemzetközi gyújtogatónak.

Miután a tél folyamán sikerült a megállapítások és csalások felhőjén át a véleményt az angol népre erőszakolni, hogy a német birodalom - Kimerülve az elmúlt év hadjáratától - erejének végét járja, kötelességének érezte, hogy megakadályozza a nép feleszmélését, s hogy új tűzfészket teremtsen Európában. Ezzel kapcsolatban ahhoz a tervhez tért vissza, amely 1939 őszén és 1940 tavaszán szeme előtt lebegett. Emlékeznek képviselőim a birodalmi gyűlés tagjai, a La Charitében talált okmányok nyilvánosságra hozatalára; ezek leleplezték azt a kísérletet, hogy már 1939-40 telén Európa új hadszínterévé akarták tenni a Balkánt. Ennek a vállalkozásnak legfőbb szervezője annak idején Churchill úr, Halifax, Daladier, Paul Reynaud, Weygand tábornok és Gamelin tábornok volt.

Amint ezekből az okmányokból kiderült, azzal a lehetőséggel számoltak hogy a

délkelet-európai béke ellen irányuló merénylettel kapcsolatban mintegy száz hadosztályt tudnak mozgósítani Anglia érdekei számára Az elmúlt év májusában és júniusában bekövetkezett hirtelen összeomlás ezeket a terveket ismét elaltatta. Az elmúlt év őszén a most mái egyedül álló Churchill úr terveivel kapcsolatban ismét előtérbe jutott ez a kérdés. Ha ez a kísérlet immár nehezebbé vált, annak az volt az oka közben a Balkánon változás állott be annyiban, hogy a romániai átalakulás ezt az államot kikapcsolta Anglia tervei számára. Az új Románia Antonescu tábornok vezetésével kizárólagosan román politikát kezdett űzni, tekintet nélkül az angol háborús érdekeltek reményeire. Ehhez csatlakozott Németország állásfoglalása.

Ha ma, képviselőim, erről a kérdésről beszélek, akkor elsősorban röviden

a német Balkánpolitika céljait

akarom vázolni, ahogyan azt elképzeltem, és ahogyan azt megvalósítani igyekeztünk:

1.
A német birodalom a Balkánon — mint mindig — sem területi, sem pedig egyéb önző politikai érdeket nem követett. Ez azt jelenti: a német birodalmat semmilyen önző érdek nem vezette ezeknek az államoknak földrajzi kérdésével és belső viszonyaival kapcsolatban.
2.
De a német birodalom azon igyekezett, hogy ezekkel az államokkal szoros gazdasági kapcsolatokat teremtsen, és ezeket elmélyítse. Ez azonban nemcsak a birodalom érdeke volt, hanem ezeknek az országoknak az érdeke is. Mert ha valahol két kereskedelmi fél között a nemzetgazdaság észszerűen kiegészíti egymást, akkor ez az eset a Balkán-államok és Németország között áll fenn.

Németország ipari állam és élelmiszerre és nyersanyagra van szüksége. A Balkán-államok mezőgazdasági és nyersanyag-területek és ipari termékekre van szükségük.

Ebből adódott a kölcsönös gazdasági kapcsolatok rendkívül gyümölcsöző kiépítésének szükségszerű lehetősége. Ha az angol vagy éppen az amerikai körök ebben Németország jogtalan előretörését látták a Balkán felé, akkor ez éppen olyan ostoba, mint szemtelen megállapítás volt. Mert minden állam népi érdekei szerint építi fel a maga gazdasági politikáját, és nem az idegen, gyökértelen zsidó-demokrata kapitalisták érdeke szerint.

Ezenkívül: Anglia és Amerika ezeken a területeken legfeljebb mint eladó, de nem mint vevő léphet fel. A kapitalista demokrácia népgazdasági korlátoltságához hozzátartozik azonban az az elképzelés, hogy hosszú időn át úgy is élhetnek az államok ha kötelezik őket arra, hogy valakinél vásároljanak, aki tőlük nem akar, de nem is tud semmit vásárolni. Németország ezzel szemben a Balkán-államoknak nemcsak eladott, hanem mindenekelőtt legnagyobb vevőjük is volt, éspedig állandó és tisztességes vevőjük: a Balkán parasztjainak termékeit a német ipari munkás munkájával fizette meg és nem szélhámos valutákkal és devizákkal, amelyek különben is már évek óta betegesen leértékelődtek.

Így azután nem volt csoda, ha Németország — amint már mondottam — a Balkán-államok legnagyobb kereskedelmi ügyfele lett. Ez mindenesetre nemcsak német érdek volt, hanem éppen olyan érdeke volt a Balkán-népeknek, és csak a csupán kapitalizmusra beállított zsidó-demokrata agyak állapíthatják meg, hogy ha valamely állam a másik államnak gépeket szállít, akkor ezzel uralkodik ezen a másik államon. A valóságban az ilyen uralkodás legfeljebb kölcsönös lehet. Igen, a gépekről inkább le lehet mondani, mint az élelmiszerről és a nyersanyagról, s ezzel a szerződő fél, amely gépeiért gabonát vagy nyersanyagot kap, megkötöttebbnek tekinthető, mint az ipari termékek átvevője. Nem, ebben az üzletben nem volt győző és legyőzött, hanem csak résztvevő, s a nemzetiszocialista forradalom német birodalma minden törekvését arra irányította, hogy tisztességes résztvevő legyen. Ez azt jelenti:

tisztességes, rendes áruval fizetni és nem demokrata szélhámos részvényekkel.

3.

Tekintettel erre, a német birodalomnak — ha egyáltalán politikai érdekről akarunk beszélni — csak egyetlen érdeke volt, mégpedig az, hogy a kereskedelmi felet belsőleg erősnek és egészségesnek lássa. A német birodalom ezért mindent megtett, hogy befolyásával és segítségével, tanácsával és tetteivel ezek mellett az országok mellett álljon létfenntartásuk megerősítésében, belső rendjük felépítésében, tekintet nélkül különleges államformájukra.
Ennek az álláspontnak a követése nemcsak az illető országok fokozódó fejlődéséhez vezetett, hanem mindinkább növekvő kölcsönös bizalomhoz is.

Ezzel szemben Churchill, a világgyújtogató, mindent elkövetett hogy ezt a békés állapotot megtörje és szemtelen módon ráerőszakolt, teljesen értéktelen angol segítség-ígéretekkel, angol szavatosságokkal stb. ezekre a békés európai területekre a nyugtalanság, a bizonytalanság, a kételkedés és végül a viszálykodás elemeit ültesse át. Ebben a munkájában támogatásra talált azoknál a kétes egyéneknél, akik gazdaságilag és eszmeileg angolt befolyás alatt állva hajlandók voltak arra, hogy népük igazi érdekei ellenére anyagi és szellemi megbízójuk kívánságait hajtsák végre.

Ezekkel a „szavatosságokkal" kapcsolatban először a román államot kerítettek hatalmukba, később pedig mindenekelőtt a görög államot. Hogy a szavatosságok mögött nem állott az igazi segítség hatalma, hanem csak arról volt szó, hogy az államokat az angol érdekpolitika lejtőjére csalják — azt hiszem, ez már kellően bebizonyítódott. Romániának keservesen kellett megfizetnie azért a szavatosságért amely szántszándékkal el akarta idegeníteni a tengelyhatalmaktól. Görögország amelynek a legkevésbé volt szüksége erre a szavatosságra, szintén hajlandó volt arra, hogy sorsát a királyát arannyal és feladatokkal ellátó Anglia sorsával kösse össze. Mert még ma is — azt hiszem, ezzel adósa vagyok a történelmi igazságnak — különbséget kell tennem a görög nép és a csekély vezetőréteg között, amely az Angliához húzó király sugalmazására kevéssé tartotta szem előtt a görög államvezetés valódi feladatait hanem inkább az angol háborús politika céljait tette magáévá.

Mindezt őszintén sajnáltam. Nekem, mint németnek, aki már ifjú. kori nevelése során, de későbbi hivatásával kapcsolatban is a legmélyebb tisztelettel tekintett annak az országnak a kultúrájára és művészetére, ahol egykor az emberi szépség és méltóság első fénye lobogott fel — nagyon nehéz és keserves volt ezt a kialakulást látni, úgy, hogy ez ellen semmit se tehessek. A La Charité-okmányokkal kapcsolatban bepillantást nyerhettünk az erőkkel való visszaélésbe, amelyek előbb vagy utóbb a görög államot csakis mértéktelen szerencsétlenségbe taszíthatták.

Az elmúlt év nyárutóján Churchill úrnak sikerült bizonyos körök gondolkozását annyira befolyásolni plátói szavatosság-ígéreteivel, hogy ebből a semlegesség megszegésének egész sorozata támadt. Ez elsősorban Olaszországot érintette. Olaszország éppen ezért indíttatva érezte magát arra, hogy 1940 októberében a görög kormányhoz indítványokkal forduljon, és olyan szavatosságokat kérjen, amelyek alkalmasnak látszottak arra, hogy véget vessenek ezeknek az Olaszország számára tűrhetetlen állapotoknak.

Az angol háborús uszítók befolyása következtében ezt a megkeresést kerek elutasítás követte, és ezzel vége volt a Balkán békéjének.

A kedvezőtlen időjárás, hó, vihar és eső, karöltve a görög katonák rendkívül bátor ellenállásával - ezt a történelmi hűség kedvéért le kell szögeznem - elegendő időt adott az athéni kormánynak, hogy meggondolja szerencsétlen elhatározásának következményeit, és a lehetőség szerint, a helyzet észszerű megoldására határozza el magát.

Németország annak halvány reményében, hogy talán valamiképp hozzájárulhat a kérdés tisztázásához, a maga részéről nem szakította meg Görögországgal a

kapcsolatokat. De már akkor kötelességszerűen utalnom kellett a világ színe előtt arra, hogy a világháború régi Szaloniki-gondolatának felbukkanását nem nézzük majd tétlenül. Sajnos, nem vették elég komolyan azt a figyelmeztetésemet, hogy ha valahol Európában az angolok megvetik lábukat abban a pillanatban elhatározzuk magunkat arra hogy a tengerbe kergetjük őket. Így azután a tél folyamán megélhettük, hogyan kezdi meg Anglia egyre növekvő mértékben az új Szaloniki-hadsereg támaszpontjainak kiépítését. Megkezdték a repülőterek építését: először a szükséges repülőién szervezetet építették fel, azzal a meggyőződéssel, hogy a repülőterek igénybevétele azután már igen gyorsan megtörténhet Végre sorozatos anyagszállítások kezdődtek meg, felszerelés a hadsereg számára, amely — Churchill úr belátása és felfogása szerint — majd később, folytatólagosan, rövid néhány hét alatt Görögországba szállítandó. Amint mondottam, képviselőim, mindez nem maradt titok előttünk.

Ezt az egész különös készülődést hónapokig, ha tartózkodóan is, de figyelmesen néztük.

Az a visszavágás, amely az olasz hadsereget érte Észak-Afrikában a páncélos védekezés technikai alsóbbrendűsége és a páncélos fegyverek elégtelensége miatt, arra indította Churchill urat, hogy végre elérkezvén a pillanat, a harcteret Líbiából Görögországba helyezze át. Úgy intézkedett, hogy a még meglévő páncélosokat, valamint a főként ausztráliaiakból és újzélandiakból álló gyalogos hadosztályokat elszállítsák, s meggyőződése volt, hogy végre kijátszotta azt az ütőkártyát, amely egy csapással lángba borítja a Balkánt.

Churchill úr ezzel a mostani háború legnagyobb stratégiai hibáját követte el. Miután most kétségtelen volt, hogy Anglia meg akarja vetni lábát a

Balkánon, megtettem a szükséges lépéseket, hogy német részről is lépésről lépésre készen álljanak ezen a számunkra életfontos területen azok az erők, amelyek szükségesek voltak ahhoz, hogy az angol úr minden esetleges kellemetlenkedésével azonnal szembeszállhassunk.

Határozottan meg kell állapítanom, hogy ez nem Görögország ellen irányul. Maga a Duce sohasem kért arra, hogy ebben az esetben akár csak egyetlen német hadosztályt is rendelkezésére bocsássak. Meggyőződése volt, hogy a kedvező időjárás eljöttével a Görögország elleni harc így vagy úgy sikerre vezet. Ugyanez volt az én véleményem is. A német erő felvonulásánál tehát nem arról volt szó, hogy Olaszországnak segítséget nyújtsunk Görögország ellen, hanem ez elővigyázatossági intézkedés volt az ellen az angol kísérlet ellen, amely az olasz-görög háború orvé alatt be akart fészkelődni a Balkánon, hogy onnan a világháború Szaloniki-hadseregének példája szerint döntést erőszakoljon ki, mindenekelőtt azonban, hogy ezzel további erőket rántson a háború örvényébe. Ez a remény emellett két államra támaszkodott: Törökországra és Jugoszláviára. De éppen ezzel a két állammal igyekeztem a hatalom átvétele óta szoros, gazdasági kölcsönösségen alapuló együttműködést teremteni.

Jugoszlávia a világháborúban ellenfelünk volt, már ami az ószerb réteget illeti. Igen: Belgrádból indult ki a világháború. Ennek ellenére a német nép, amelynek alaptermészete nem a bosszúállás, nem érzett gyűlöletet a szerbekkel szemben.

Törökország a háborúban szövetségesünk volt. A világháború szerencsétlen kimenetele éppen úgy ránehezedett erre az országra, mint ránk Az ifjú Törökország nagy és zseniális újjáteremtője elsőként nyújtotta a felemelkedés példaképét az akkor szerencsétlenségbe taszított és szörnyen sorsverte szövetségesnek. Míg tehát, Törökország — hála államvezetése józan álláspontjának — megőrizte döntésének függetlenségét,

Jugoszlávia az angol cselszövés áldozatául esett.

Képviselőim!
A német birodalmi gyűlés tagjai!

A legtöbben Önök közül, különösen a régi párttagok, tudják, milyen nagyon fáradoztam azon, hogy Németország és Jugoszlávia között megértő kapcsolatot, sőt barátságot teremtsek. Évekig dolgoztam ezen. Azt hittem, hogy ebben az ország egyes tényezői támogatnak engem, akik akárcsak jómagam, tudták, hogy a két állam együttműködése csak hasznot ígérő lehet, Amikor az angol cselszövés következtében a Balkán ahhoz a veszélyhez közeledett, hogy előbb vagy utóbb szintén berántják a háborúba, akkor még inkább azon fáradoztam, hogy mindent megtegyek, amivel Jugoszláviát ettől az olyan veszélyes bonyodalomtól megóvhatom. Külügyminiszterünk, Ribbentrop párttag, ebben az értelemben csodálatos türelmével és zseniális simulékonyságával számtalan találkozás és megbeszélés során mutatott rá annak az előnyére, sőt szükségére, hogy legalább Európának ezt a részét ki kell vonni az áldatlan háború hatása alól. Ebben az értelemben a jugoszláv államban is úgy látszott: megsokszorozódtak azok a hangok, amelyek ennek a szoros együttműködésnek a szükségességét elismerték. Éppen ezért tökéletesen igaz, ha Mister Halifax ma kijelenti, hogy Németországnak nem volt szándéka a Balkánon háborút kezdeni. Igen, ez a helyes, mert a háborús szándékkal ellentétben őszinte törekvésünk volt, hogy a Jugoszláviával való szorosabb együttműködés megteremtésével elérhessük annak a lehetőségét, hogy a jogos olasz szempontok figyelembevételével megszüntethessük a Görögországgal való bonyodalmat. A Duce nemcsak helyeselte, hanem minden eszközzel támogatta azt a kísérletet, hogy Jugoszláviát békecéljainkkal kapcsolatban érdekközösségünkbe kapcsoljuk. Így végre sikerült a jugoszláv kormányt megmozgatni, hogy csatlakozzék a háromhatalmi egyezményhez, amely Jugoszláviával szemben egyáltalán nem támasztott követelést, hanem ennek az országnak csak előnyt jelentett. Mert a történelmi igazság kedvéért meg kell állapítanom, hogy ez a szerződés és a vele kapcsolatban levő kiegészítő megállapodás Jugoszláviát semminemű segítségnyújtásra nem kötelezte. Ellenkezőleg! A háromhatalmi államoktól nemcsak ünnepélyes biztosítékot kapott Jugoszlávia arra, hogy segítségnyújtását nem veszik igénybe, hanem arra is készek voltunk, hogy eltekintünk az országon át történő mindennemű hadianyag-szállítástól is. Ezenkívül Jugoszlávia — kormányának beható követelésére — ígéretet kapott arra, hogy a Balkánon történő területi változásokkal kapcsolatban jugoszláv fennhatóság alatt álló utat kap az Égei-tengerhez, amely többek között Szaloniki városát is magában foglalta volna. Így írták alá ez év március 25-én Bécsben azt a szerződést, amely a jugoszláv államnak a legnagyobb jövőt ígérte és egyben a Balkán békéjét is biztosította.

Bizonyára megértik képviselőim, hogy ezekben a napokban valóban boldog érzéssel hagytam el a szép Duna-parti várost, nemcsak azért, mert úgy látszott, hogy a közel nyolcéves külpolitikai munka meghozta gyümölcsét, hanem azért is, mert azt hittem, hogy ezzel az utolsó pillanatban mégis csak felesleges lesz a német beavatkozás a Balkánon.

Két nappal később valamennyiünket megdöbbentett az a hír, amely szerint egy maroknyi felbérelt puccsista olyan tettet vitt véghez, amely az angol miniszterelnököt arra a diadalmas felkiáltásra ragadtatta: végre valami jót jelenthet!

Bizonyára megértik azt is képviselőim, hogy ebben a pillanatban természetesen azonnal támadásra adtam parancsot. Mert lehetetlen, hogy ily módon járjanak el a német birodalommal. Nem lehet évekig barátságért esedezni, nem lehet szerződést sem aláírni, amely csak a másik fél javát szolgálja és akkor megélni, hogy ezt a szerződést nemcsak megszegik egyetlen éjszaka leforgása alatt, hanem válaszként a német birodalom képviselőjét tettleg bántalmazzák. A katonai attasét megfenyegetik, a katonai attasé kísérőjét megsebesítik, számos más németet bántalmaznak, irodákat, iskolákat, kiállítótermeket stb. szétromolnak, a birodalmi németek lakásait feldúlják és általában a népi németeket ismét szabad vadnak tekintik, és megölik őket.

Isten a tanúm, hogy a békét akartam! Ha azonban bizonyos Mister Halifax gúnyosan kijelenti, hogy ezt nagyon jól tudják és éppen ezért kényszerítenek bennünket, hogy harcoljuk, úgy, mintha ez különös diadala lenne az angol államművészetnek — akkor ilyen gonoszsággal szemben nem tehetek mást, mint hogy

a birodalom érdekeit azokkal az eszközökkel védjem meg, amelyek hála Istennek rendelkezésünkre állanak.

Ebben a pillanatban annál is inkább követhettem ezt az elhatározásomat, mert tudtam, hogy ebben egyetért velem

1. a német birodalomhoz változatlanul hű maradt Bulgária felfogása és állásfoglalása, valamint
2. a szintén joggal felháborodott Magyarország felfogása
Mindkét régi világháborús szövetségesünk kihívásnak minősítette ezt az eljárást, amely olyan állam részéről indult ki, amely egy ízben már egész Európát lángba borította és ennek következményeként Németország, Magyarország é Bulgária olyan kimondhatatlanul nagy szenvedése terhelte a lelkét.

Március 27-én a véderő-főparancsnokság útján kiadott általános hadműveleti utasítások a hadsereget és a légihaderőt rendkívül nehéz feladatok elé állították. Valósággal rögtönözve újabb pótlólag megállapított nagy felvonulást kellett megszervezni, a már megérkezett csapatrészeket át kellett csoportosítani, biztosítani kellett az anyagutánpótlást, ezenkívül a légihaderő számára számos rögtönzött repülőteret kellett teremteni, amelyek egy része egyelőre még víz alatt állott. Magyarország megértő támogatása és Románia rendkívül tisztességes magatartása nélkül csak igen nehezen sikerülhetett volna, hogy az előirányzott rövid idő alatt végrehajthassák aki tűzött parancsokat. A támadás időpontjául április 6-át jelöltem meg. Ezen a napon a Bulgáriában tartózkodó déli hadsereg támadásra készen állott, a további csapatok harcba bocsátására harckészségük megteremtése után azonnal sor kerülhetett. Ennek az időpontját április 8-ban, 10-ben, illetve 11-ben állapítottuk meg. A hadműveletek gondolata a következő volt:
1.
Az egyik hadsereggel bolgár területről a görögországi Trácia ellen előnyomulni az Égei-tenger irányában. A hangsúly a jobbszárnyon volt, ahol hegyi csapatok és egy páncélezred harcbavetésével a Szaloniki felé irányuló áttörést kellett kierőszakolni.
2.
Egy második hadsereggel Szkopje irányában áttörni azzal a céllal, hogy a legrövidebb úton összeköttetést teremtsünk az Albánia felől előretörő olasz erőkkel.
Ennek a két hadműveletnek április 6-án kellett megkezdődnie.
3.
A 8-án meginduló további hadművelet során az egyik hadseregnek Bulgáriából kellett előretörnie Nis irányába azzal a céllal, hogy Belgrád területét érje el. Ezzel együttműködve, egy német hadosztálynak 10-én a Bánátot kellett megszállnia és így észak felől Belgrádba nyomulni.
4.
11-én az egyik Kärnten-Steiermarkból, illetve Nyugat-Magyarország felől felvonuló hadseregnek, támadást kellett indítania a Zágráb-Szarajevó és Belgrád felé vezető úton.

Ezzel kapcsolatban szabad megállapodást kötöttünk szövetségeseinkkel, Olaszországgal és Magyarországgal.

Az olasz véderőnek az volt a szándéka, hogy a Juli—harcvonalról a partok mentén általános irányban Albánia felé nyomuljon előre és Albánia felől Szkutarin át, az említett hadseregekkel fogjon kezet, valamint, hogy áttörje a jugoszláv határállásokat a jugoszláv-albán határon Szkopjénél és így összeköttetést nyerjen az ott előrenyomuló német hadsereggel, s végül a görög harcvonalat kellett áttörniük Albániában, és ha
lehetséges, a tenger felé kellett nyomulniuk. Ezzel kapcsolatban meg kellett szállni a dalmáciai és ioni szigeteket, és el kellett foglalni valamennyi további támaszpontot. A két légihaderő között is megállapodás történt az együttműködésre vonatkozóan.

A Macedónia és Görögország ellen felállított hadtestek vezetése
az eddigi hadjáratokban is olyan kiváló
von List táborszernagy kezében nyugodott, aki ezúttal is fölényesen oldotta meg a rábízott feladatot.
A birodalom délnyugati részéből és Magyarország felől előtörő katonai erők
von Weichs vezérezredes parancsnoksága alatt állottak. A parancsnoksága alatt álló csapattestek is a legrövidebb időn belül érték el kitűzött céljukat. Így
von Brauchitsch táborszernagy főparancsnoksága és a vezérkar főnökének,
Halder vezérezredesnek vezetése alatt felvonuló birodalmi hadsereg és SS katonai alakulatok hadtestei a görög-tráciai hadsereget már öt napon belül megadásra kényszerítették, az összeköttetést az Albániából előnyomuló olasz erőkkel helyreállították, Szalonikit elfoglalták és Szerbiát 12 nap után megadásra kényszerítették, ezzel megalapozták az éppoly nehéz, mint dicsőséges larissai áttörést Athén felé. Ezekre a sikeres katonai műveletekre a koronát a peloponnesosi és számos más görög sziget megszállása tette fel. Ezt a történelmi teljesítményt majd a véderő főparancsnoksága méltatja, amelynek főnökei
Keitel táborszernagy és Jodl tábornok kimagaslóan dolgozták ki ezeket a katonai műveleteket.
A birodalmi marsall személyes vezetése és a vezérkar főnökének,
Jeschonnek tábornoknak vezetése alatt álló légihaderőt két csoportra osztották fel, amely csoportok
Löhr vezérezredes és von Richthofen tábornok vezetése alatt állottak.
A feladat ez volt:
1. Megsemmisíteni az ellenséges légihaderőt, repülőtér-szervezetével együtt,
2. a belgrádi összeesküvő központ minden katonailag fontos tényezőjét megtámadni és ezzel kezdettől kezdve kikapcsolni,
3. a harcoló német csapatoknak a repülők és a légvédelem tényleges beavatkozásával mindenütt segíteni, az ellenfél ellenállását megtörni, menekülését megnehezíteni, későbbi behajózását — ha lehetséges — megakadályozni. Légi úton szállított csapatokkal és ejtőernyős csapatokkal további fontos segítséget nyújtani a hadseregnek.

Képviselő uraim!
Ebben a hadjáratban a német véderő valóban felülmúlta önmagát. Már hadsereg felvonulása rendkívüli nehézségekkel járt. A nagyrészt erősen megerősített állások ellen irányuló támadás különösen a tráciai harcvonalon a le nehezebb feladatok közé tartozott, amelyek előtt valaha valamely hadsereg állott. Ebben a hadjáratban a páncélos haderők olyan területen küzdöttek, amely eddig tankok számára megközelíthetetlen volt. A gépesített csapatok olyan eredményeket értek el, amelyek a legnagyobb elismerést érdemlik, akár a küzdő katonáról, akár tudásáról, akár bátorságáról, kitartásáról, de akár az anyag minőségéről van is szó. A gyalogság, a páncélos- és hegyi csapatok, valamint a fegyveres SS valósággal versenyeztek egymással a pihenés nélküli előnyomulásban, bátorságban és odaadásban, kitartásban és szívósságban az előírt célok meghódítása során. A vezérkar munkája ismét valóban kitűnő volt.

A légihaderő immár történelmivé vált hírét új eredménnyel gazdagította: olyan önfeláldozással és bátorsággal, amelyet csak az tud értékelni, aki ennek a területnek a nehézségeit ismeri, napokon át a legszörnyűbb légköri körülmények között támadott, úgyhogy mindezt röviddel ezelőtt még lehetetlennek hitték volna. A légelhárító ágyúk most is, mint mindig, a gyalogságot és a páncélos ezredeket olyan utakon kísérték, amelyeket még csak járható utaknak sem lehetett nevezni. Erről a hadjáratról tehát, csak egy mondattal lehet megemlékezni:

a német katona számára semmi sem lehetetlen!

A harci kocsik vezetői, valamint az egyéb járművek, az utánpótlás, az ágyúk és a légelhárító ágyúk gépkocsivezetői ezzel a hadászati területtel kapcsolatban különösen említésre méltó munkát végeztek. A megerősített állások elleni harc során, valamint a hidak és utak helyreállításává! kapcsolatban utászaink külön elismerést érdemelnek. A hírszolgálati csapatokat pedig a legnagyobb

elismeréssel kell említeni.

Úttalan utakon, felrobbantott utakon, kőrengetegeken és hegyoldalakon, a legszűkebb sziklautakon, gyors sodrású vizeken, szétdúlt hidakon, égigérő hágókon és kopár sziklahágókon át három hét alatt két ország háborúját oltotta ki ez a hadjárat.

Tudjuk jól, hogy a siker nagy része szövetségeseinké: Olaszország a legnehezebb körülmények között folytatott és hatalmas áldozatokat kívánó küzdelme Görögország ellen nemcsak lekötötte a görög csapatok nagy részét, hanem előkészítette azt, hogy összeomlásuk elkerülhetetlen legyen.

A magyar hadsereg ismét bizonyítékát adta ősi fegyverforgató hírének: megszállt Bácskát és gépesített osztagokkal átvonult a Száván. A történelmi igazság kötelez arra, hogy megállapítsam: szembenálló ellenfeleink közül különösen a görög katona halált megvető bátorsággal küzdött Csak akkor adta meg magát, amikor a további ellenállás lehetetlenné és ezzel értelmetlenné vált.

De kénytelen vagyok immár arról az ellenségről is beszélni, amely ennek a harcnak az okozója volt. Mint német, és mint katona becstelennek ítélem, hogy a hős ellenséget gyalázzuk. De szükségét érzem annak, hogy az igazságot megvédjem olyan ember fecsegése ellen, aki mint katona rossz politikus, és mint politikus éppolyan rossz katona.
Churchill úr, aki ezt a harcot is megkezdte, most ugyanúgy, mint Norvégia és Dünkirchen esetében, megkísérli, hogy olyasmit mondjon, amit előbb vagy utóbb sikerré lehet majd hazudni. Ez nem tisztességes, de ennél az embernél mindenesetre érthető. Ha valaha valamely politikus ennyi balsikert, és valamelyik katona ennyi balszerencsét ért volna meg, egyik sem maradhatott volna még 6 hónapig sem hivatalában, hacsak nem rendelkezik azzal a tulajdonsággal, amely Mister Churchillt egyedül jellemzi: ez a tulajdonság az, hogy istenadta természetességgel hazudozik, és az igazságot addig forgatja, amíg végül a legszörnyűbb vereségből is dicsőséges háború lesz. Mindezzel Churchill úr elámíthatja honfitársait, de nem távolíthatja el vereségének következményeit.
Görögországban 60-70 000 főnyi angol hadsereg szállott partra. Az összeomlás előtt ez az ember mindenesetre azt állította, hogy 240 000 ember szállott partra. Ennek a hadseregnek az volt a célja, hogy Németországot délről támadja meg és győzze le, s innét, mint 1918-ban, új fordulatot hozzon a háború számára.

Az a Jugoszlávia — amelyet Churchill ugyancsak szerencsétlenségbe kergetett — alig két héten belül a katonai hadműveletek megkezdése után, megsemmisült. Az angol csapatok pedig Görögországban három héttel később vagy elestek, vagy fogságba jutottak, megsebesültek, tengerbe fulladtak, vagy pedig kiűztük őket. Ez a tényállás.

Tehát abban az esetben — amint azt utolsó beszédemben kijelentettem — ha az angolok a szárazföld bármely pontján megjelennek, megtámadjuk és elűzzük őket. Mindezt jobban megjósoltam, mint Churchill úr!

Churchill úr szemtelenül kijelenti, hogy ez a háború 75 ezer halottunkba került, tehát a kétszeresébe annak, amennyit a nyugati hadjárat követelt. Sőt még tovább megy. A valóban gyenge műveltségű angolok egyik Jól megfizetett bérence a következőket közölte: az angolok, miután a németek között tömegmészárlást vittek véghez, annyira megcsömörlöttek ettől a mészárlástól, hogy visszavonultak.

Eszerint tehát az ausztráliaiak és az újzélandiak még most is Görögországban tartózkodnának, ha az oroszlánbátorságú és lágyszívű angolok nem gyilkoltak volna le annyi németet; így végre megundorodva és megborzadva hőstettüktől, visszavonultak, hajókra szálltak, majd elillantak! Úgy látszik, ezért találtunk csak ausztráliai és újzélandi katonákat az elesettek és a foglyok között. Ezt lehet tehát mesélni a demokratikus államban a közönségnek!

Most pedig rövid számokban beszámolok a hadjárat eredményéről:
A Jugoszlávia elleni hadműveletek során foglyul ejtett szerbek száma:
6 298 tiszt,

337 864 katona.

Ezek a számok nem véglegesek, hanem csak az eddigi számlálás eredményét alkotják, és nem tartalmazzák a német, horvát és macedón nemzetiségű katonákat, akiket többnyire azonnal szabadon bocsátottak
Ezzel szemben a foglyul ejtett görögök számát, kerek
8 000 tisztet,
210 000 katonát

nem értékelhetjük hasonlóan, mert a görög, a macedón és az Epirusz-hadsereget csupán a német-olasz közös hadműveletek során zárták körül és kényszerítették megadásra.
Hősies magatartásukért a görög katonákat is azonnal szabadon engedtük, illetőleg engedjük. Az elfogott angol, újzélandi és ausztráliai tisztek és katonák száma több mint 9 ezer.

A zsákmány mennyisége jelenleg még hozzávetőleg sem tekinthető át
A német fegyverek közvetlen hatásával kapcsolatban a reánk eső rész az eddigi megállapítás szerint több mint félmillió fegyver, jóval több mint ezer ágyú, sok ezer gépfegyver, légelhárító üteg, tábori ágyú, számos jármű és nagy mennyiségű lőszer, valamint felszerelési tárgy.

Ehhez hozzájárul még a légihaderő útján elsüllyesztett ellenséges hajótér. Megsemmisítettek: 75 hajót, 400 ezer tonna űrtartalommal, megrongáltak 147 hajót, 700 ezer tonna űrtartalommal.
Ezeket az eredményeket a következő német erők harcbavetésével értük el:
1.
A délkelet-európai harci cselekmények végrehajtására összesen 31 teljes és 2 fél hadosztályt vettünk tervbe.
Ezeknek az erőknek a felvonulását 7 nap alatt dolgoztuk ki.
2.
Ebből valóban részt vett a harcban:
11 gyalogos és hegyi ezred,
6 páncélos ezred.
A haderő és az SS-fegyvernem:
3 teljes és 2 fél gépesített ezrede.
Ezek közül a csapatrészek közül 11 több mint 6 napig és 10 kevesebb, mint 6 napig állott harcban.
4.
Egyáltalán nem vetettünk harcba 11 hadosztályt.
5.
A görögországi harci cselekmények befejezése előtt 4 hadosztályt kivonhattunk a harcból:
3 további hadosztályt nem szállítottunk rendeltetési helyére miután erre már nem volt szükség:
hasonló okokból 2 másik hadosztályt külföldi területen hagytunk.
6.
Az angolokkal csak 5 hadosztály állott harcban. Az ebben foglalt 3 páncélos hadosztály közül állandóan csak kettő állott harcban, a harmadikat a harci cselekmény kezdetekor leállítottuk, és mint többé nem szükséges erőt visszavontuk.

Bezárólag tehát megállapítom, hogy az angolok, újzélandiak és ausztráliaiak ellen valójában csak
2 páncélos ezred,
1 hegyi ezred és a testőrcsapat állott harcban.
A német hadsereg és a német légihaderő, valamint az SS-fegyvernem veszteségei ebben a hadjáratban az eddigi hadjáratok közül a legcsekélyebbek. A német véderő Jugoszlávia, Görögország, illetve Anglia elleni harca során Görögországban a következő veszteségeket könyvelheti el:
Hadsereg és fegyveres SS:
Hősi halált halt 57 tiszt, 1042 altiszt és közkatona.
Megsebesült 185 tiszt, 3 571 altiszt és közkatona.
Eltűnt 13 tiszt, 372 altiszt és közkatona

Légihaderő:
Hősi halált halt 10 tiszt, 42 altiszt és közkatona.
Eltűnt 36 tiszt, 104 altiszt és közkatona.

Képviselőim! Ismét csak azt mondhatom, hogy átérezzük az áldozat súlyát, amely az egyes családokat érzékenyen érintette, s ezt az egész német nép hálás szívvel köszöni nekik. Nagyjában azonban ezek a veszteségek olyan csekélyek, hogy a legnagyobb elégtételt nyújtják:
1. a hadjárat megindításáért és időpontjáért,
2. a harci cselekmények vezetéséért és
3. végrehajtásukért.
Ennek a történelmi döntő sikernek — amelyet olyan kevés áldozat árán vívtunk ki — a titka hadvezetőségünk minden hasonlót felülmúló kiképzése, katonáink kiváló tudása, felszerelésünk fölénye, lőszereink kiválósága, valamint minden egyes ember elszánt vitézsége. És mindez ugyanabban az időben, amikor a szövetséges tengelyhatalmak az angol haderő úgynevezett „sikerét" Észak-Afrikában ismét megsemmisíthetek. A német Afrika-hadosztály akciója és az olasz haderőnek a Cyrenaikáért folytatott harca — amely

Rommel tábornok

nevéhez fűződik — nem választható el csapataink balkáni hadműveletétől. Ezeken a harctereken a legkontárabb hadvezetőség egy csapásra két csatát vesztett. Az az ember, akit más országban hadbíróság elé állítanának, s akit Angliában, mint miniszterelnököt újból ünnepelnek, semmi esetre sem hasonlítható össze a római szenátorok antik nagyságával, a becsületben vesztes hadvezérekkel, hanem ténykedése annak a bizonysága, hogy az istenek azt sújtják örökös vaksággal, akit meg akarnak semmisíteni.

Rendkívüliek ennek a hadjáratnak a következményei. Tekintettel a a bebizonyított körülményre, hogy az összeesküvők egy kis csoport Belgrádból bármikor tüzet szíthat, egész Európa megnyugvással fogadja ennek a veszélynek végérvényes kiküszöbölését. Ezzel a Duna, ez a fontos forgalmi út mindenféle szabotázsművelet ellen egyszer s mindenkorra biztosítva van. A forgalom ismét megindult a maga teljes egészében.

A Német Birodalomnak azon a csekély határkiigazításon kívül, amellyel a világháború után megrövidítették, nincs különösebb területi érdeke ezeken a részeken.

Politikai érdekünk csak az, hogy biztosítsuk a békét ezen a területen, gazdaságilag pedig helyre akarjuk állítani azt a rendet, amely lehetővé teszi, hogy mindenki javára növekedjenek a földi javak, és az árucsere-forgalom ismét megindulhasson.

Ha emellett a néprajzi, történelmi vagy a gazdasági érdekeket is figyelembe vesszük, akkor azt csak a magasabb értelemben vett igazságosság szelleméből tesszük. Mindezeknél a fejleményeknél Németország az érdekelt szemlélő szerepét tölti be, és csak örömmel üdvözöljük, hogy szövetségeseink igazságos nemzeti és politikai törekvéseit kielégíthetjük. Köszöntjük a független, önálló Horvátországot, és vele együtt reméljük, hogy a jövőben, barátságban és bizalommal együttműködhetünk. Ez különösen gazdasági téren szolgálhat mindkettőnk javára.

Hogy a magyar nép az egykor ráerőszakolt békeszerződések revíziójával kapcsolatban újabb előrehaladást tett, az mindannyiunk örömteljes megelégedését váltotta ki.

Különösen örömmel tölt el bennünket, hogy Bulgáriában is jóvátehetjük az egykor ellene elkövetett igazságtalanságokat, amennyiben ezt a revíziót a német nép fegyverténye valósította meg és hisszük, hogy világháborús szövetségesünkkel szemben ezzel történelmi hálánkat róttuk le.

De azt az életteret, amely területileg és politikailag olasz szövetségesünket megilleti, azt valóban megérdemelte azzal a hatalmas véráldozattal, amelyet az elmúlt év októbere óta hozott a tengelyhatalmak jövője érdekében.

A szerencsétlen, legyőzött görög nép iránt őszinte részvétet érzünk. Királyának és az elvakult kis vezetőrétegnek az áldozata de oly hősiesen küzdött, hogy az ellenség sem tagadhatja meg elismerését tőle.

A szerb nép pedig ebből az összeomlásból levonja talán a helyes következtetést és megállapítja, hogy az államcsínyre törekvő tisztek ennek az országnak csak szerencsétlenséget jelenthetnek.

De az érdekeltek talán ez alkalommal nem felejtik el egykönnyen hogy milyen előkelő könnyedséggel hagyta őket cserben az állam és vezetője, akikért a nép abban a tiszteletben részesült, hogy önmagát áldozhatta fel a kitűnő elv szerint: a mór megtette kötelességét, a mór mehet! Azt hiszem, ritkán fogták fel a kis népek áldozatát olyan cinikusan, mint ebben az esetben. Hiszen a nemzeteket segítségként háborúra uszították, majd kijelentették, hogy a sikerben már eleve nem hittek, hanem csupán arra törekedtek, hogy a másik államot olyan harcra kényszerítsék, amelyet az ezen a harctéren nem is akart viselni. Ez az eljárás mindenesetre a legszemérmetlenebb, amit a világtörténelem csak nyújthat! Csak abban a korszakban, amelyben a pénz iránti kapzsiság és a politikai álszenteskedés úgy összeforrt, mint a mai demokráciák esetében, nem ítélhetjük ezt az eljárást olyan kevéssé becstelennek, hogy a felelős tényezők nyilvánosan el is dicsekedhessenek vele.

Képviselőim!
A birodalmi gyűlés tagjai!
Ha visszatekintünk erre a legutóbbi hadjáratra, akkor értjük meg csak igazán katonáink legjobb kiképzésének és legjobb felszerelésének jelentőségét. Csak úgy takaríthatunk meg annyi vért, mert előzőleg annyit verejtékeztünk. Amit szakadatlan és fáradságos kiképzéssel értünk el, az meghozta gyümölcsét a harcban. A kiképzésnek, a német katona tudásának, a hadvezetésnek köszönhetjük, hogy olyan csekély véráldozattal ilyen hatalmas eredményeket mutathatunk fel. De a legcsekélyebb számú áldozat is megköveteli a legerősebb és legjobb fegyvereket, valamint a lőszerek kiválóságát. Nem tartozom azok közé, akik a háborúban csak anyagi kérdést látnak, mert az anyag, az holt, és csak az ember lehel lelket belé. De a legjobb katona is kudarcot vall, ha rossz és kevés fegyvert adnak a kezébe. Ezért fiaink élete az otthoniak kezében nyugszik. Az ő verejtékük megtakaríthatja katonáink vérét.

Éppen ezért a német népnek harcoló arcvonalunk szem előtt tartásával legfőbb kötelessége megtenni mindent, hogy a hadsereg kezébe adhassa azt a fegyvert, amire annak szüksége van.

Mert mindahhoz az okhoz, amely egykor a világháború elvesztéséhez vezetett, végeredményben a már akkor hadi szempontból döntő támadó fegyvernek és az erre alkalmas elhárító fegyvernek a hiánya is hozzájárult. Hogy katonáink mit tudnak teljesíteni, azt éppen ennek a hadjáratnak a folyamán bizonyították be. Az egyes és az összesség igyekezetének nagyságát a haza sohasem mérheti le. Amit a nemzet saját munkaereje tekintetében a sorsáért folytatott küzdelem rendelkezésére bocsátott, semmi esetre sem áll arányban azzal, amit férfiaink millióinak a frontokon teljesíteniük kell, és amit majd teljesíteni fognak.

Magam sem szeretném, hogy bennünket ebben a teljesítményben valaha is egyik-másik állam felülmúlhasson. Igen, de nemcsak ez! Valamennyiünk kötelessége gondoskodni arról, hogy a rendelkezésünkre álló előny ne csökkenjen, hanem állandóan növekedjék. Ez nem a tőke kérdése, hanem kizárólag a munka és ezzel akaratunk, valamint képességeink kérdése.

Hiszem hogy mindenekelőtt a német leány, a német asszony járult hozzá még ehhez a teljesítményhez. Hiszen a német asszonyok millióinak, falun és földön, a legkeményebb munkával kell a férfiakat pótolniuk. Német asszonyok és leányok

milliói dolgoznak a gyárakban, műhelyekben és irodákban, s mint férfiak állják a helyüket. Nem igazságtalan ha azt kívánjuk, hogy ezekről az alkotó német néptársnők millióiról még sok százezer más vegyen példát. Mert ha ma abban a helyzetben is vagyunk, hogy Európának több mint a felét munka tekintetében ehhez a küzdelemhez mozgósíthatjuk, akkor a munkának ebben a folyamatában is, mint a legértékesebb anyag messze az élen a magunk népe halad. Ha ma valamelyik ország demokrata uszítói, akik ellen a német nép soha semmit sem tett és akik azt állítják, hogy a német népnek szándékában áll, hogy ellenük valamit tegyen, ami lehetetlen hazugság, vagy fenyegetnek, hogy a nekik kellemetlen nemzetiszocialista népállamot kapitalista rendszerük súlyával, anyagi termelésükkel megfojtják, erre csak egy feleletet adhatunk:

A német nép soha többé nem éli meg 1918-at, hanem a nemzeti ellenállás valamennyi területén még nagyobb teljesítményeket ér majd el. Egyre rajongóbban vallja majd azt a tételt, hogy sem fegyveres erőszak, sem idő nem kényszeríthet bennünket valaha is térdre, s annál kevésbé törhetnek meg.

Ezt továbbá a német nép felszerelésének a fölénye tartja majd szilárdan, és semmiféle körülmények között nem engedi, hogy ez az előny csökkenjen. Ha a német katona már ma a világ legjobb fegyverével rendelkezik, akkor már ebben az évben, valamint az elkövetkezendő évben még jobb fegyvereket kap majd kézbe. Ha már most, a küzdelem anyagi oldala tekintetében a világháborúhoz viszonyítva nincsen hátrányos helyzetben, akkor mindez a jövőben annál inkább nem válik rosszabbá, hanem csak kedvezőbbé. Arra vagyunk kötelezve, hogy az egész nemzet munkaerejét a világtörténelem hatalmas felfegyverkezésének folyamatába bekapcsoljuk. Az ehhez szükséges intézkedéseket nemzetiszocialista határozottsággal és alapossággal hozzuk majd meg.

Különben biztosíthatom Önöket, képviselőimet, a birodalmi gyűlés tagjait, hogy teljes nyugalommal és a legnagyobb bizalommal nézek a jövőbe. A német birodalom és szövetségesei katonailag, gazdaságilag és mindenekelőtt erkölcsileg olyan hatalmat jelentenek, amely felette áll a világ minden elképzelhető egyéb csoportosulásának.

De a német hadsereg mindenkor, akkor és ott avatkozik majd be, amikor és ahol szükséges.

A német nép kíséri katonáinkat útjaikon. Tudja, hogy ennek a világnak a háborúja egyes nemzetközi háborús uszítók és a hátuk mögött meglapuló zsidó demokraták gyűlöletének és kapzsiságának a következménye. Ezek a gazemberek valamennyi német békekészségét visszautasították, mert kapitalista érdekeiknek ez ellentmondott. Ha valaki talán
még olyan sátáni kezdeményezésre vetemednek és "Isten" nevét szájára venné, az meggyalázza a Gondviselést, és mély hitünk szerint semmi mást nem arathat, mint magát a megsemmisülést. És mindezekkel szemben így harcolunk nemcsak a mi létünkért, hanem az elátkozott világ megbékéléséért is, amely minden gátlás nélkül népek és emberek boldogságát aljas önzésének rendeli alá. A nemzetiszocialista mozgalom 15 évig tartó küzdelemben belülről leküzdötte ezt az ellenséget, a nemzetiszocialista állam pedig kifelé is védekezni fog. 1941 úgy vonul be majd a történelembe, mint győzelmünk legnagyobb esztendeje! A német hadsereget, a véderőt, a tengeri haderőt és a légi haderőt ebben az értelemben áthatja a kötelességteljesítés legjobb szelleme.

Engedjék meg, hogy ezen a helyen a német katonának köszönetet mondjak, akinek a teljesítménye ebben a hadjáratban is annyira kimagaslott, de köszönettel tartozom továbbá a városok és a falvak lakosságának is akik szorgalmukkal megalapozták a siker előfeltételeit, de különösen köszönetet mondok azoknak a német néptársaknak, akik mint ennek a háborúnak az áldozatai elestek vagy megsebesültek, és végül mindazoknak, akik bennük hozzátartozóikat gyászolják. Ha mindezeknél a sors mindenható irányító kezére tekintünk, akkor legyünk hálával iránta azért, mert lehetővé tette, hogy ezeket e hatalmas sikereket olyan kevés véráldozattal értük el.

Csak arra kérjük az Istent, hogy népünket a jövőben se hagyja el! Ami erőnkből telik, azt megtesszük, hogy ellenségeinkkel szemben megvédjük magunkat. S ebben az országban olyan szellem kelt életre, amelyet eddig még soha nem múltak felül a világon. A közösség hívő érzése hatja át népünket. Amit a hosszú belpolitikai villongás bolyongó útjai során kiharcoltunk, és ami bennünket a többi néppel szemben annyira büszkévé tesz, azt a világ semmi hatalma sem ragadhatja el tőlünk.

A zsidó kapitalista arany-, tekintély- és osztály-őrület sorában a nemzetiszocialista népállam, mint a szociális igazság és a józan ész szilárd szobra áll itt.
Nemcsak ebben a háborúban állja meg helyét, hanem az eljövendő évezredekben is!

A Führer kiáltványa a német néphez

1941. június 22.

Német nép!
Nemzetiszocialisták!
Miután nehéz gondok terhével hosszú hónapokon át hallgatásra voltam ítélve, most eljött az óra, amelyben végre nyíltan beszélhetek.
Amikor a Német Birodalom 1939. szeptember 3-án megkapta az angol hadüzenetet, újra megismétlődött az a brit kísérlet, hogy Európa megszilárdulásának és ezáltal felvirágzásának már a kezdetét is meghiúsítsák a kontinens mindenkori legerősebb hatalmai ellen való harccal.
Így tette tönkre Anglia egykor sok háborúban Spanyolországot.
Ezért folytatta háborúit Hollandia ellen.
Ezért harcolt később egész Európa segítségével Franciaország ellen. És ezért kezdte meg az évszázadforduló körül az akkori Német Birodalom bekerítését és 1914-ben a világháborút.

Németország 1918-ban csak belső egyenetlensége miatt bukott el. Miután előbb képmutató módon kijelentették, hogy csak a császár és rendszere ellen harcoltak, a német hadsereg fegyverletétele után megkezdték a Német Birodalom tervszerű megsemmisítését. Miközben azonban egy francia államférfi kívánságai, amelyek szerint Németországban 20 millió emberrel több van a kelleténél, azaz éhség, betegségek és kivándorlás által e felesleg kiküszöbölendő, a legjobb úton voltak ahhoz, hogy szó szerint beteljesedjenek, a nemzetiszocialista mozgalom hozzálátott a német nép egységesítésének és a Birodalom újbóli felemelkedésének bevezető munkájához.

Népünknek ez a szükségből, nyomorból és szégyenletes megvetésből való új felemelkedése a belső újjászületés jegyében állott.

Ez nem érintette, vagy éppen fenyegette kiváltképpen Angliát. Mégis rögtön ismét elkezdődött az új gyűlölettel teli bekerítési politika Németország ellen. Bent és kint egyaránt arra a zsidók és demokraták, bolsevisták és reakciósok közötti, előttünk ismeretes összeesküvésre került sor, amelynek egyetlen célja az volt, hogy az új német népi állam felépítését megakadályozza, s a Birodalmat újólag ájultságba és nyomorba döntse.

Ennek a nemzetközi világ-összeesküvésnek a gyűlölete rajtunk kívül azokat a szerencsétől ugyancsak mellőzött népeket sújtotta, amelyek a legkeményebb létküzdelemben kényszerültek mindennapi kenyerüket megkeresni. Főleg Olaszországtól és Japántól vitatták el, sőt tiltották el formálisan éppúgy, mint Németországtól a világ javaiban való részesedést. Ennélfogva ezeknek a nemzeteknek az összefogása csak önvédelmi cselekedet volt a gazdagság és hatalom őket fenyegető önző világszövetségével szemben.

Wood amerikai tábornoknak az amerikai képviselőház egy bizottsága előtt tett

vallomása szerint Churchill már 1936-ban kijelentette, hogy Németország ismét túlságosan hatalmassá válik, s ezért meg kell semmisíteni.
1939 nyarán Anglia elérkezettnek látta az időpontot, hogy Németország újólag szándékozott megsemmisítését nagyszabású politika megismétlésével megkezdhesse.

Az evégből rendezett hazugsághadjárat rendszere abban állott, hogy más népeket fenyegetetteknek nyilvánítanak, őket angol szavatossági és segélynyújtási ígéretekkel először behálózzák és azután úgy, mint a világháború előtt, Németország ellen vonultatják fel.

Így Angliának 1939 márciusától augusztusáig sikerült világgá kürtölnie azt az állítást, hogy Németország közvetlenül fenyegeti Litvániát, Észtországot, Lettországot, Finnországot, Besszarábiát, valamint Ukrajnát. Az államok egy része ezáltal arra csábíttatta magát, hogy az ezekkel az állításokkal felajánlott szavatossági ígéretet elfogadja és ezzel átment a Németország elleni új bekerítési arcvonalba.
Ezek között a körülmények között úgy véltem, saját lelkiismeretem és a német nép történelme előtt vállalhatom a felelősséget azért, hogy a felhozott brit állítások valótlanságáról ne csak ezeket az országokat, illetőleg kormányaikat biztosítsam, hanem ezenkívül Kelet legerősebb hatalmát, érdekhatárainkat nézve még különösen ünnepélyes kijelentésekkel is megnyugtassam.

Nemzetiszocialisták!
Ti annak idején bizonyára valamennyien éreztétek, hogy ez számomra keserű és nehéz lépés volt. A német nép Oroszország nemzetiségeivel szemben sohasem táplált ellenséges érzelmeket. Több mint két évtized óta azonban a zsidó-bolsevista uralom Moszkvából mindent elkövetett, hogy nemcsak Németországot, hanem egész Európát felgyújtsa. Nem Németország próbálta meg valaha a nemzetiszocialista világnézetét Oroszországba bevinni, hanem a moszkvai zsidó bolsevista hatalmasok voltak azok, akik folytonosan mindent elkövettek, hogy uralmukat a mi népünkre és más európai népekre rákényszerítsék, mégpedig nem csupán szellemileg, hanem főleg katonai és hatalmi célzattal.

E rendszer tevékenységének következménye azonban minden országban csak a zűrzavar, nyomor és éhínség volt. Ezzel szemben én két év óta azon fáradoztam, hogy Németországban a termelésbe való lehető legkevesebb beavatkozással és annak minden megzavarása nélkül szocialista rendet érjek el, amely nemcsak hogy a munkanélküliséget szünteti meg, hanem a munkanyereséget is egyre fokozódó mértékben alkotó embereknek juttatja.

Ennek a népünk gazdasági és szociális újjárendezésére irányuló politikának a sikerei, amely politika a rendi és osztályellentétek tervszerű megszüntetésével az igazi népközösségben látja végső célját, az egész világon egyedülállóak.

Ezért 1939 augusztusában nehéz önmegtagadás volt számomra miniszteremet Moszkvába küldeni annak megkísérlésére, hogy ellensúlyozza a Németország elleni brit bekerítő politikát. Ezt csak a német néppel szembeni felelősségem tudatában tettem, leginkább azonban abban a reményben, hogy ezzel végül mégis tartós enyhüléshez juthatok, és az esetleg különben tőlünk megkövetelt áldozatokat csökkenthetem.

Amikor Németország így ünnepélyesen biztosította Moszkvát arról hogy az említett területeket és országokat – Litvánia kivételével - minden német politikai érdeken kívül fekvőknek tekinti, még külön megállapodás is történt arra az esetre, ha Angliának valóban sikerülne Lengyelországot Németország ellen háborúba uszítania. De a német igényeknek ez alkalommal is olyan elhatárolása ment végbe, amely egyáltalában nem állt arányban a német fegyverek teljesítményeivel.

Nemzetiszocialisták!
Ennek az általam óhajtott és a német nép érdekében kötött szerződésnek a következményei különösen az érintett országokban élő németekre nézve voltak igen súlyosak.
Jóval több mint egy félmillió német néptársunk – csupa kisgazda, kézműves és

munkás — csaknem egyik napról a másikra előbbi hazája elhagyására kényszerült, csakhogy megmeneküljön az új rendszertől, amely őket először határtalan nyomorral, előbb-utóbb pedig teljes kiirtással fenyegette. Mégis a németek ezrei tűntek el! Sorsukat vagy legalábbis tartózkodási helyüket azóta sem lehetett megtudni. Közöttük egyedül a német állampolgárságú férfiak közül több mint 160 van.

Mindezek ellenére hallgattam, mert hallgatnom kellett! Mert hiszen az volt az óhajom, hogy ezzel az állammal végleges enyhülést és lehetőleg tartós kiegyezést hozzak létre.

De a szovjeturalom hatalmasai már lengyelországi előnyomulásuk alatt a szerződéssel ellentétben hirtelen Litvániát is igényelték.

A Német Birodalomnak sohasem volt szándékában Litvániát megszállni és nemcsak, hogy semmiféle ilyen igényt nem támasztott a litván kormánnyal szemben, hanem ellenkezőleg, mint a német politika céljainak meg nem felelőt elutasította az akkori litván kormánynak azt a kérését, hogy Litvániába ebben az értelemben csapatokat küldjön.

Ennek ellenére beletörődtem ebbe az új orosz követelésbe is. Ez azonban csak folytatólagos új zsarolások kezdete volt, amelyek azóta állandóan ismétlődtek. A lengyelországi győzelem, amelyet kizárólag német csapatok vívtak ki arra indított, hogy a nyugati hatalmakhoz újólag békeajánlatot intézzek. Ezt a nemzetközi és zsidó háborús uszítók elutasították.

Ennek az elutasításnak az oka azonban már akkor abban rejlett hogy Anglia még mindig remélte miszerint a Balkán és Szovjet-Oroszország bevonásával Németország ellen európai koalíciót mozgósíthat.

Ezért határozták el Londonban, hogy Mister Crippset nagykövetként Moszkvába küldik. Azt a világos megbízást kapta, hogy a kapcsolatokat Anglia és Szovjet-Oroszország között mindenképpen újból felvegye és angol értelemben fejlessze. E küldetés előhaladásáról az angol sajtó mindaddig beszámolt, amíg taktikai okok hallgatásra nem bírták.

1939 őszén és 1940 tavaszán már tényleg mutatkoztak is az első következmények. Miközben Oroszország hozzálátott nemcsak Finnország, hanem a balti államok katonai leigázásához is, ezt az eljárást hirtelen azzal az egyaránt hazug és nevetséges állítással indokolta, hogy ezeket az országokat idegen fenyegetéstől védenie kell, illetőleg annak elejét kell vennie. Ez alatt azonban csak Németországot lehetett érteni. Egy más hatalom ugyanis a Keleti-tenger partvidékeire egyáltalában se be nem nyomulhatott, sem pedig ott háborút nem viselhetett. Mégis hallgatnom kellett. De a Kreml-béli hatalmasok rögtön továbbmentek.

Miközben Németország 1940 tavaszán haderőit az úgynevezett barátsági egyezmény értelmében a keleti határtól messze visszavonta, mi több, ezeket a területeket nagyrészt teljesen mentesítette német csapatoktól, már ebben az időben megkezdődött az orosz erők felvonulása olyan mértékben, hogy azt csak Németország tudatos fenyegetésének lehetett felfogni.
Egy akkoriban Molotov által személyesen tett kijelentés szerint már 1940 tavaszán 22 orosz hadosztály volt csupán a balti államokban.
Amíg maga az orosz kormány mindig azt állította, hogy az ottani lakosság hívta, ottlétének célja egyúttal csak Németország elleni tüntetés lehetett.
Mialatt katonáink 1940. május 10-től kezdve nyugaton megtörték a francia-brit hatalmat, az orosz felvonulás keleti határunkon lassanként egyre fenyegetőbb mértékben folytatódott.

Ezért 1940 augusztusától kezdve már úgy véltem, a Birodalom érdekében nem vállalhatom tovább a felelősséget azért, hogy az amúgy is annyiszor elpusztított keleti tartományainkat a bolsevista hadosztályok e hatalmas erőfelvonulásával

szemben védtelenül hagyjam.

Ezzel azonban bekövetkezett az, ami a brit-szovjetorosz együttműködés szándéka volt, nevezetesen: olyan nagy német erők Keleten való lekötése, hogy a német vezetés különösen a légi hadviselés szempontjából már nem vállalhatta a felelősséget a nyugati háború gyökeres befejezéséért.

Ez azonban nemcsak a brit politika céljának felelt meg, hanem a szovjetorosz politikáénak is. Mert mind Anglia, mind Szovjet-Oroszország ezt a háborút, amíg csak lehet, ki szándékozik húzni avégből, hogy egész Európát gyengítsék és egyre nagyobb ájultságba taszítsák.

Oroszország Románia elleni fenyegető támadása végső fokon azt a feladatot akarta szolgálni, hogy nem csupán a német, hanem egész Európa gazdasági életének egy fontos támaszpontját kézbe kaparintsák, vagy adott körülmények között legalábbis megsemmisítsék. De 1933 óta éppen a Német Birodalom követett el végtelen türelemmel mindent, hogy a délkelet-európai államokat kereskedelmi üzlettársaknak megnyerje. Ezért belső állami megszilárdulásuk és rendjük is legnagyobb érdekünkben állott. Oroszország Romániába való betörése, valamint hogy a görögök lekötötték magukat Anglia mellett, azzal a veszéllyel fenyegetett, hogy rövidesen ezeket a területeket is általános hadszíntérré változtatják.

Elveinkkel és szokásainkkal ellentétben az akkori, ebben a fejlődésben szintén vétkes román kormány sürgős kérésére azt a tanácsot adtam hogy a béke kedvéért engedjen a szovjet zsarolásnak és adja át Besszarábiát.

A román kormány azonban úgy vélte, hogy ezért a saját népe előtt csak azzal a feltétellel vállalhatja a felelősséget, ha Németország és Olaszország kárpótlásul legalábbis biztosítékot adnak arra, hogy Románia még megmaradó területállományát többé nem érintik.

Nehéz szívvel tettem ezt. Leginkább már csak azért is: ha a Német Birodalom biztosítékot ad, ez azt jelenti, hogy síkra is száll érte. Mi nem vagyunk sem angolok, sem zsidók.
Így aztán még az utolsó órában is azt hittem, hogy e területen a békét szolgáltam, még ha súlyos saját kötelezettség vállalásával is. Hogy azonban ezeket a problémákat véglegesen megoldjam, és a Birodalommal szembeni orosz magatartással szintén tisztába jöjjek, továbbá a keleti határunkon folyton erősödő mozgósítás nyomása alatt meghívtam Molotov urat Berlinbe.
A szovjet külügyminiszter ekkor a következő négy kérdés tisztázását, illetőleg Németországnak ezekre vonatkozó hozzájárulását kívánta:

Molotov első kérdése:
A Romániának adott német szavatosság Szovjet-Oroszország Románia elleni támadása esetén Szovjet-Oroszország ellen is irányul-e?
Válaszom:
A német szavatosság általános és számunkra feltétlenül kötelező, Oroszország azonban sohasem jelentette ki nekünk, hogy Besszarábián kívül egyáltalán van még érdeke Romániában Már Észak Bukovina megszállása is hibás lépés volt ez ellen a biztosítás ellen. Éppen ezért nem hittem, hogy Oroszországnak most hirtelen még további tervei vannak Romániával szemben.

Molotov második kérdése:
Oroszország ismét fenyegettetve érzi magát Finnországtól. Oroszország elhatározta, hogy ezt nem tűri. Kész-e Németország arra, hogy Finnországnak nem ad támogatást és mindenekelőtt a Kirkenesbe leváltásra küldött német csapatokat azonnal visszavonja?
Válaszom:
Németországnak — mint eddig is — nincs politikai érdeke Finnországgal szemben. Oroszország újabb háborúja azonban a kis finn nép ellen nem tekinthető a német birodalmi kormány részéről elviselhetőnek, Annál is inkább, mert sohasem hihetünk abban, hogy Finnország fenyegetné Oroszországot.
De mi nem akarjuk, hogy a Keleti-tenger még egyszer hadszíntérré váljék.

Molotov harmadik kérdése:
Hajlandó-e Németország beleegyezni abba, hogy Szovjet-Oroszország Bulgáriának garanciát adjon, és ebből a célból csapatokat küldjön Bulgáriába, amivel kapcsolatban Molotov megjegyezni kívánja: nem áll szándékukban, hogy ebből az alkalomból például a királyt eltávolítsák.
Válaszom:
Bulgária önálló állam és nem tudom, hogy Bulgária kérte-e Szovjet-Oroszország szavatosságát, mint ahogyan hasonlóan Románia Németországét. Ezenkívül ezt meg kellene beszélnem szövetségeseimmel.

Molotov negyedik kérdése:
Szovjet-Oroszországnak minden körülmények között szüksége van a Dardanellákon való szabad átkelésre, és ennek védelmére követeli, hogy néhány fontos támaszpontot a Dardanelláknál, illetve a Boszporusznál megszállhasson. Beleegyezik-e Németország ebbe vagy sem?
Válaszom:
Németország mindenkor kész beleegyezését adni a montreux-i státusznak a fekete-tengeri államok javára való megváltoztatásához. Németország nem egyezhet bele abba, hogy a tengerszorosok mentén lévő támaszpontok orosz kézre jussanak.

Nemzetiszocialisták!
Itt olyan magatartást tanúsítottam, amelyet, mint a Német Birodalom felelős vezetője, de egyszersmind az európai műveltség és civilizáció képviselője egyedül tanúsíthattam. Ennek a következménye a birodalom ellen irányuló szovjetorosz tevékenység erősbítése volt, mindenekelőtt azonban az új román állam aláaknázásának azonnali megkezdése és annak a megkísérlése, hogy a bolgár kormányt propaganda útján távolítsák el.

Zavaros, éretlen fejek segítségével sikerült a román légiónak Romániában államcsínyt szervezni azzal a céllal, hogy Antonescu tábornok államfőt megbuktassák, az országban zűrzavart teremtsenek, hogy a törvényes hatalom eltávolításával a német szavatossági ígéret érvénybelépésének az előfeltételét kiküszöböljék.

Mindezek ellenére még mindig azt hittem, hogy legjobb továbbra is hallgatni.

Ennek a vállalkozásnak a meghiúsulása után az oroszok ismét azonnal megerősítették a német keleti határon lévő csapatösszevonásokat. Páncélos kötelékeket és ejtőernyős csapatokat helyeztek egyre inkább növekvő létszámban a német határ fenyegető közelébe. A német haderő és a német haza tudja, hogy néhány héttel ezelőtt még egyetlenegy német
páncélos vagy gépesített hadosztály sem volt keleti határunkon.

Ha azonban még egy utolsó bizonyítékra volt szükség a minden csűrés-csavarás és leleplezés ellenére is az időközben Anglia és Szovjet-Oroszország között létrejött szövetségre vonatkozólag azt a jugoszláv bonyodalom hozta meg.

Míg azon fáradoztam, hogy utolsó kísérletet tegyek a Balkán békéjének fenntartására és a megértő együttműködésre, a Ducéval meghívtam Jugoszláviát, hogy csatlakozzék a háromhatalmi egyezményhez. Anglia és Szovjet-Oroszország közös munkával megszervezte azt az államcsínyt, amely az akkori megegyezésre kész kormányt egyetlen éjjel eltávolította. Mert az ma már közölhető a német néppel: a Németország elleni szerb államcsínyt nemcsak angol, hanem főként szovjetorosz zászlók alatt követték el. De mivel mi még mindig hallgattunk, a szovjet vezetőség még egy lépéssel továbbment. Nemcsak megszervezte a puccsot, hanem néhány nappal később meg is kötötte a neki behódolt új kreatúrákkal azt az ismert barátsági egyezményt, amelynek az volt a célja, hogy a szerbeket a Balkán megbékélésével szemben kifejtendő ellenállásra való elhatározásukban megerősítse és Németország ellen uszítsa. S ez nemcsak plátói szándék volt:

Moszkva követelte a szerb hadsereg mozgósítását.
Mivel még mindig azt hittem, hogy jobb, ha nem beszélek, a Kreml hatalmasai még egy lépéssel továbbmentek:
A német birodalmi kormány ma olyan okmányok birtokában van, amelyek azt bizonyítják: Oroszország, hogy Szerbiát végérvényesen harcba sodorja, arról biztosította, hogy Szalonikin át fegyvert, repülőgépet lőszert és egyéb hadiszert szállít számára Németország ellen.

És ez majdnem ugyanabban a pillanatban történt, amikor magam tanácsoltam Matsuoka dr. japán külügyminiszternek, hogy csökkentse Oroszországgal a feszültséget, mindig abban a reményben, hogy ezzel a béke ügyét szolgálom.

Csakis páratlan hadosztályaink gyors áttörése Üszküb (Szkopje) irányában, valamint magának Szalonikinek a bevétele gátolta meg a szovjetorosz-angolszász összeesküvés szándékait. A szerb repülőtisztek pedig Oroszországba menekültek és ott rögtön, mint szövetségeseket fogadták őket. Csakis a tengelyhatalmak balkáni győzelme hiúsította meg egyelőre azt a tervet, hogy Németországot az idén nyáron, a délkeleten hónapokig tartó harcokba fullasszák, miközben a szovjetorosz hadseregek felvonulásukat mindinkább befejezhessék, háborús előkészületeiket megerősíthessék, hogy azután Angliával együtt és a remélt amerikai szállítások segítségével Németországot és Olaszországot megfojthassák és agyonnyomhassák.

Ezáltal Moszkva barátsági egyezményünk megállapodásait nemcsak megszegte hanem nyomorultul el is árulta. És mindezt tették, mialatt a Kreml hatalmasai az utolsó percig kifelé csakúgy, mint Finnország és Románia esetében, békességet és barátságot színleltek, és látszólag ártatlan cáfolatokat adtak ki.

De ha eddig a körülmények következtében mindig hallgatni voltam kénytelen, most elérkezett az a pillanat, amikor a további késlekedés nemcsak mulasztás, hanem bűntett lenne a német néppel, sőt egész Európával szemben.

Ma 160 orosz hadosztály áll határainkon. Hetek óta állandóan határsértések történnek, nemcsak nálunk, hanem ugyanígy fenn északon valamint Romániában. Orosz repülők kedvüket lelik abban, hogy egyszerűen elnézzék a határokat, bizonyára azért, hogy ezzel bizonyítsák be: máris ezeknek a területeknek az uraiként érzik magukat. A június 17-röl 18-ra virradó éjjel ismét orosz járőrök nyomultak német birodalmi területre és csak hosszabb tűzharc után sikerült őket visszaűzni. Ezzel azonban immár elérkezett az az óra, amelyben szükséges, hogy a zsidó-angolszász háborús uszítóknak és a moszkvai bolseviki központ éppen ilyen zsidó hatalmasainak összeesküvése ellen fellépjünk.

Német nép!

Ebben a pillanatban az a felvonulás megy végbe, amely kiterjedésében és terjedelmében a legnagyobb, amit a világ eddig látott. Finn bajtársakkal egyesülve állanak a narviki győzelem harcosai az Északi-Jeges-tengernél. Német hadosztályok Norvégia meghódítójának parancsnokságával, együttesen a finn szabadsághősökkel, tábornagyuk vezetésével védik a finn földet. Kelet-Poroszországtól a Kárpátokig érnek a német keleti harcvonal alakulatai. A Prut partján a Duna alsó folyásánál egészen a Fekete-tenger partjáig Antonescu államfő vezetésével egyesülten állanak a német és román katonák.
Ennek a harcvonalnak a feladata immár nem az egyes országok védelme, hanem Európa biztosítása és ezzel valamennyiünk megmentése.

Ezért ma elhatároztam, hogy a Német Birodalom és népünk sorsát és jövőjét ismét katonái kezébe teszem le.

Segítsen bennünket az Úristen éppen ebben a harcban!

1941. június 22.
Aláírás: Adolf Hitler

„Nép, segíts magadon, akkor az Isten is megsegít!"

A NÉMET TÉLI SEGÉLYMOZGALOM MEGNYITÁSA ALKALMÁBÓL

a berlini Sportpalotában 1941. október 3-án

A Führer köszöni a front és a haza áldozatkészségét

Német Néptársaim!
Ha ma, hosszú hónapok után ismét beszélek Önökhöz, ez nem azért történik, hogy azoknak az államférfiaknak beszéljek és válaszoljak, akik röviddel ezelőtt csodálkoztak, miért hallgattam olyan hosszú ideig. Az utókor majd lemérheti és megállapíthatja, minek volt nagyobb súlya az elmúlt három és fél hónapban: Churchill úr beszédeinek-e, vagy pedig az én cselekedeteimnek.

Eljöttem ma ide, hogy mint mindig, röviden bevezessem a téli segélymozgalmat. Ezúttal mindenesetre csak igen nehezen jöhettem, mert ezekben az órákban a keleti arcvonalunkon újonnan megkezdett hadművelet hatalmas eredménye bontakozik ki.
48 órája óriási méretű hadművelet van folyamatban! Ez hozzásegít majd ahhoz, hogy az ellenfelet keleten megsemmisítsük.
Azoknak a millióknak a nevében beszélek Önökhöz, akik ebben a pillanatban harcolnak, hogy Önöket, a német hazát felszólítsam: minden egyéb áldozat mellett ebben az évben is vállalják magukra a téli segély-mozgalom áldozatát.
Június 22-e óta valóban világraszóló jelentőségű harc tombol. Ennek az eredménynek a nagyságát és kihatását csak az utókor ismerheti majd fel. Egykor majd megállapítja, hogy ezzel új időszak kezdődött.

De én ezt a harcot sem akartam. 1933 januárja óta, amikor a Gondviselés a birodalom vezetését és irányítását rám bízta, szemem előtt egyetlen cél lebegett, amelyet lényegében nemzeti szocialista pártunk munkaterv körülírt. Sohasem voltam hűtlen ehhez a célhoz — munkatervemet soha sem adtam fel. Annak idején azon fáradoztam, hogy megteremtsem annak a népnek a belső újjáépülését, amely mögött a maga hibája következtében az elveszített háború után történelmének legmélyebb bukása állott; már ez egyedül hatalmas feladat volt! Ezt a feladatot abban a pillanatban kezdtem meg, amikor mások igyekezete meghiúsult, vagy pedig nem hittek abban a lehetőségben, hogy ezt a munkatervet meg lehet valósítani.

Egyedülálló, amit ezekben az években a békés felépítés terén véghezvittünk. Éppen ezért a magam és munkatársaim számára sokszor egyenesen sértő, hogy azokkal a bizonyos demokrata nullákkal kell foglalkoznunk akik jómaguk egyetlenegy igazán nagy teljesítményt sem mutathatnak fel.

Nekem és munkatársaimnak erre a háborúra nem volt szükségünk, hogy esetleg ezzel örökítsük meg nevünket. Erről a béke művei gondoskodtak volna, mégpedig kellőképpen. És ezenkívül: nem alkotómunkánk végén voltunk, hanem számos területen csupáncsak a kezdetén.

Így a birodalom belső rendbe hozása a legnehezebb körülmények között sikerült, hiszen végeredményben Németországban 140 embernek kell megélni minden négyzetkilométeren. A másik világnak könnyebb a helyzete. Ennek ellenére megoldottuk problémáinkat, míg a másik, a demokrata világ legnagyobbrészt éppen ezeken a problémákon akadt fenn.

Ennél a munkánál céljaink a következők voltak: először: a német nemzet belső együttműködése, másodszor: egyenjogúságunknak kifelé való elérése, és

harmadszor: a német nép egyesítése és ezzel annak a természetadta állapotnak a visszaállítása, amelyet évszázadokon át csak mesterségesen szakították félbe. Néptársaim, ezzel külső munkatervünket is kezdettől kezdve leszögeztük, s az ehhez szükséges intézkedéseket kezdettől meghatároztuk. Semmi esetre sem mondottuk ezzel azt, hogy valaha is háborút hajszoltunk. Csak egy volt biztos, hogy semmi körülmények között sem mondunk le a német szabadság helyreállításáról és ezzel a német újjáéledés előfeltételeiről.

Ezeknek a gondolatoknak az alapján igen sok indítvánnyal fordultam a világhoz. Ezeket itt nem kell most megismételnem, erről gondoskodik munkatársaim naponkénti közírói tevékenysége. Bármennyi békeajánlattal fordultam is azonban ehhez a másik világhoz, leszerelési indítványokkal, az új igazságos gazdasági rend megteremtésének indítványaival és így tovább — valamennyit elutasították éspedig lényegében azok, akik úgy látszik, nem hittek abban, hogy a béke munkájának segítségével elvégezhetik a maguk feladatát, illetve helyesebben: hogy a maguk kormányzatát felszínen tarthatják.

Ennek ellenére egyre inkább sikerült az éveken át folyó békés munka során nemcsak a nagy belső újjáépítési művet megvalósítani, hanem a német nemzet egyesítését is előkészíteni, megteremteni a nagy német birodalmat, a német néptársak millióit ismét tulajdonképpeni hazájukba visszahozni és ezzel lélekszámuk súlyát a német népnek mint hatalompolitikai tényezőnek rendelkezésére bocsátani. Ebben az időben sikerült több szövetségest szereznem, az élen Olaszországgal, amelynek állam-férfiával szoros személyes és belső barátság fűz egybe.

Japánnal való kapcsolataink is egyre javultak. Európában ezen kívül már régebbről több nép és állam volt, amely állandó rokonszenvvel és barátság-állott mellettünk; elsősorban Magyarország és néhány északi állam. Ezekhez a népekhez újabbak csatlakoztak, sajnos az a nép nem, amelynek megnyerésén életemben leginkább fáradoztam: az angol. Nem mintha ezért az angol nép összessége viselné egyedül a felelősséget. Nem: egyes emberek azok, akik megrögzött gyűlöletükben és őrületükben a megértés minden kísérletét elutasítják a világ ama nemzetközi ellenségének, a nemzetközi zsidóságnak a támogatásával, amelyet valamennyien ismerünk.

Sajnos, nem sikerült Nagy-Britanniát de mindenekelőtt az angol népet Németországgal olyan kapcsolatba hozni, mint amilyet mindig reméltem. Éppen ezért ugyanúgy, mint 1914-ben eljött a nap, amikor kemény elhatározásra volt szükség. Én mindenesetre ettől sem riadtam vissza. Mert egyben biztos voltam: ha nem sikerülhetett az angol barátságot megnyerni, akkor jobb, hogy ellenségeskedése abban a pillanatban érte Németországot, amikor még én magam állottam a birodalom élén. Mert ha az én intézkedéseimmel és az én előzékenységemmel nem lehetett megnyerni az angolok barátságát, akkor ez a jövő számára is örökre elveszett; akkor nem volt más választás, mint a harc és csak köszönhetem a sorsnak, hogy ezt a harcot magam vezethetem.

Éppen ezért meggyőződésem, hogy ezekkel az emberekkel valóban nem lehet megértést teremteni, őrült bolondok ezek, emberek, akik már tíz év óta nem ismernek más szót, csak ezt az egyet: „Ismét háborút akarunk Németországgal!"

Mert mindazokban az években, amikor azon fáradoztam, hogy minden körülmények között megértést teremtsek,

Churchill úr mindig csak ezt az egyet kiáltotta: „Akarom a magam háborúját!"

Most megkapta!

És valamennyi uszítótársa, akik nem tudtak egyebet mondani, csak azt, hogy ez „bájos háború" lesz, s akik annak idején 1939. szeptember 1-jén kölcsönös

szerencsekívánataikat nyilvánították az eljövendő bájos háborúval kapcsolatban — ezek közben már bizonyára másként gondolkoznak erről a bájos háborúról!

És ha talán még nem tudnák, hogy ez a háború Anglia számára nem lesz bájos, akkor idővel bizonyára rájönnek majd erre — ez olyan igaz, mint hogy itt állok!

Ezeknek a háborús uszítóknak, nemcsak az óvilágban, hanem az újvilágban is sikerült elsősorban Lengyelországot előretolni. Ravaszul elhitették a lengyelekkel, hogy először is: Németország nem az, aminek mutatja magát és másodszor: szavatosság van a kezükben, hogy minden körülmények között megkapják a szükséges segítséget. Ez abban az időben történt, amikor még maga Anglia nem koldult segítséget a világtól, hanem mindenkinek nagylelkű segítséget ígért. Ez azóta már lényegesen megváltozott.

Már nem halljuk többé, hogy Anglia valamely államot háborúba taszít a megsegítés ígéretével, hanem most azt halljuk, hogy Anglia körülkoldulja a világot: segítsenek neki háborújában.

Annak idején éppen Lengyelországgal kapcsolatban olyan indítványokat tettem, amelyekről ma, miután az eredmények akaratunk ellenére másképpen alakultak, azt kell mondanom: mégis csak a Gondviselés, a mindenható Gondviselés volt az, amely annak idején megakadályozta, hogy ajánlatomat elfogadják. A Gondviselés tudta, hogy miért nem szabad ennek így történni, és ma már én is tudom, és valamennyien tudjuk!

A demokratáknak, zsidóknak és szabadkőműveseknek ez az összeesküvése elérte, hogy mindenekelőtt Európa kerüljön háborúba. A fegyvereknek kellett dönteni.

Azóta folyik a harc az igazság és a hazugság között. És mint mindig a végén ez a harc is majd az igazság győzelmével végződik. Más szavakkal: bármit hazudik is össze az angol propaganda, a nemzetközi zsidóság és demokrata segítői — a történelmi tényeket nem változtathatják meg. És a történelmi tény az, hogy nem az angolok állnak Németországban, hogy nem a többi állam hódította meg Berlint, hogy nem nyomultak előre nyugaton vagy keleten, hanem a történelmi igazság az, hogy Németország immár két éve egyik ellenfelét a másik után gyűrte le.

Én mindezt egyáltalán nem akartam. Rögtön az első összeütközés után ismét kezemet nyújtottam nekik. Magam is katona voltam és tudom, milyen nehéz a győzelmet kiharcolni, mennyi vér és nyomor, keserv, nélkülözés és áldozat jár azzal. Kezemet még gőgösebben utasították vissza és azóta megéltem, hogy Churchill, a háborús uszító és társai minden békeajánlatomat arra használták fel, hogy a becsapott népeknek kijelentsék: ez a német gyengeség bizonyítéka. Ez annak a bizonyítéka, hogy már nem tudunk harcolni és megadás előtt állunk. Éppen ezért feladtam a reményt, hogy még egyszer ezen az úton járjak. Az a meggyőződés lett úrrá rajtam: itt most már egészen határozott döntést, még pedig világtörténelmi döntést kell kiharcolni a következő néhány száz évre!

Igyekezetem során, hogy a háborút határok közé szorítsam, 1939-ben olyasvalamire kellett elhatároznom magam, amelyet mindenekelőtt Önök, régi párthíveim, mint a legnehezebb lépést értékelhetnek: annak idején miniszteremet Moszkvába küldtem. Ez volt érzelmeim legkeserűbb legyőzése, de olyan pillanatokban, amikor milliók javáról van szó, nem lehet az érzelem a döntő. Megkíséreltem, hogy megegyezésre jussunk. Önök maguk tudják a legjobban, milyen becsületesen és gondosan betartottam ezeket a kötelezettségeket. Annak idején sem sajtónkban nem írtunk egyetlen szót sem Oroszország ellen, sem pedig gyűléseinken nem beszéltünk egyetlen szót sem a bolsevizmusról.

Sajnos, a másik részen kezdettől fogva nem tartották magukat ehhez. A megegyezéseket árulás követte, amely először Európa egész északkeleti részét számolta fel. Önök mindnyájan tudják, hogy mit jelentett nekünk akkor ölhetett

kézzel végignéznünk, amint a kis finn népet fojtogatták. Én azonban hallgattam. Azt, hogy végül a balti államok leigázása mennyire érintett bennünket, azt csak az fogja megérteni, aki a német történelmet ismeri és tudja hogy nincs ezen a területen egyetlen négyzetkilométer sem amelyet annak idején nem német úttörők munkája tárt volna fel az emberi kultúra és a civilizáció számára. Ennek ellenére még ekkor is hallgattam és csak akkor, amikor hétről hétre mindinkább éreztem, hogy Szovjet-Oroszország most elérkezettnek látta az időt arra, hogy minket megtámadjon, és amikor nekünk Kelet-Poroszországban alig három hadosztályunk állomásozott a Szovjet 22 hadosztályt vont össze a határon, s amikor lassanként mind több adatot kaptam arról, hogy határunkon egyik repülőtér a másik után keletkezett, óriási Szovjet Birodalomból egyik hadosztályt a másik után zsúfolták itt össze, akkor én is kötelességemnek éreztem, hogy aggodalmat tápláljak. Mert a történelem előtt nincs mentség a tévedésre, nem mentség az ha valaki utólag kijelenti: ezt nem vettem észre, vagy nem hittem benne. A német birodalom vezetőjeként természetesen felelősséget érzek a német nép sorsával jelenével és amennyiben ez lehetséges, éppen a jövőjével szemben.

Ezért kénytelen voltam elhárító intézkedésekhez nyúlni. Ezek tisztán védekező természetűek voltak. Mindenesetre már a múlt év augusztusába és szeptemberében világosan élt bennem egy tény felismerése: nyugaton a leszámolás Angliával, amely főleg az egész német légihaderőt lekötötte volna, nem lehetséges, mert a hátunkban olyan állam állott, amely napról napra jobban felkészült, hogy az adott pillanatban a birodalmat megtámadja. Hogy előkészületei mennyire előrehaladott állapotban voltak, azt tulajdonképpen csak most ismerhettük meg egész terjedelmében.

Én akkor még egyszer tisztázni akartam az egész problémát és Molotovot ezért hívtam meg Berlinbe. Molotov az Önök által is ismert négy követeléssel állt elő. Először: Németországnak végleg bele kell egyeznie abba, hogy a Szovjetunió, amely Finnországtól ismételten veszélyeztetve érzi magát, hozzáláthasson Finnország elintézéséhez. Nem tehettem másként, mint hogy hozzájárulásomat megtagadtam.

A második kérdés Romániára vonatkozott. A kérdés úgy hangzott, vajon a Romániának adott német szavatosság Szovjet-Oroszország ellen is védi-e Romániát. Itt is hűnek kellett maradnom adott szavamhoz. És nem sajnálom, hogy ezt tettem, mert Antonescu tábornok személyében Romániában is olyan becsületes férfira találtam, aki a maga részéről ugyancsak híven kitartott adott szava mellett.

A harmadik kérdés Bulgáriára vonatkozott. Molotov azt követelte, hogy Szovjet-Oroszország Bulgáriában helyőrségeket állíthasson fel, és ezzel az állammal szemben ily módon szavatosságot gyakoroljon. Hogy ez mit jelent, azt közben Észtország, Lettország és Litvánia esetében alaposan megismerhettük. Hivatkozhattam arra, hogy az ilyen szavatolás védelemre szoruló fél kívánságától függ. Ilyen irányú kívánságról azonban nincs tudomásom, először tehát érdeklődnöm kellene és szövetségeseimmel megbeszélést kellene folytatnom.

A negyedik kérdés a Dardanellákra vonatkozott, Oroszország támaszpontokat követelt a Dardanellákban. Azon nem csodálkozunk, hogy Molotov most ezt cáfolni igyekszik. De holnap vagy holnapután, amikor már nem is lesz Moszkvában, akkor is valószínűleg még mindig elvitatja majd, hogy nincs többé Moszkvában.

Tehát ezekkel a követelésekkel állott elő és én ezeket visszautasítottam. Vissza kellett utasítanom és mindenesetre tisztában voltam azzal, hogy ezután a legnagyobb elővigyázatosságra van szükség. Azóta a leggondosabban figyeltem Szovjet-Oroszországot. Minden egyes hadosztályt, amelyről tudomást szerezhettünk, gondosan számon tartottunk és megfelelő ellenintézkedésekkel válaszoltunk arra kötelességünk szerint A helyzet májusban már annyira elromlott, hogy nem kételkedhettem többé abban, hogy Oroszország elhatározott szándéka az első adandó alkalommal az ellenünk való támadás. Május vége felé ezek a körülmények már annyira összpontosultak, hogy ezután számolnunk kellett az életre és halálra menő leszámolás fenyegető veszélyének gondolatával.

Akkor nekem ismét hallgatnom kellett, és ez kétszeresen nehéz volt. Nem annyira

a hazával szemben, mert annak végeredményben meg kell értenie, hogy vannak olyan pillanatok, amelyekben az ember nem beszélhet, ha nem akarja az egész nemzetet veszélybe sodorni. Sokkal inkább nehezemre esett a hallgatás katonáimmal szemben, egyik hadosztály a másik mellett állomásozott a birodalom keleti határán és nem tudták, hogy tulajdonképpen mi történt, fogalmuk sem volt arról, hogy a valóságban mi változott meg, és hogy egy napon talán nehéz fegyvertényt, sőt minden idők legnehezebb fegyvertényét kell végrehajtaniuk. És éppen miattuk nem beszélhettem, mert ha csak egy szót is kiejtettem volna, ez talán Sztálin úr elhatározását a legkevésbé sem változtatta volna meg, de a meglepetés lehetőségét, ezt az utolsó fegyveremet elvesztettem volna. És minden előzetes bejelentés, sőt minden utalás bajtársaink százezreinek életébe került volna.

Én tehát még abban a pillanatban is hallgattam, amikor már végleg elhatároztam magam arra, hogy magam teszem meg az első lépést. Mert ha már látom, hogy ellenfelem fegyvert szegez rám, akkor nem fogom megvárni, amíg elsüti fegyverét, hanem akkor inkább előbb magam húzom meg a ravaszt. Itt most már megmondhatom, hogy ez volt eddig egész életem legnehezebb elhatározása. Az ilyen lépés kapukat tár fel, amelyek mögött a titkok rejtőznek, és csak az utókor tudja pontosan kideríteni, hogy mi és hogyan történt. Ilyenkor az ember csak saját lelkiismeretében bízhat, népében, a saját maga kovácsolta fegyverek erejében és végül — amit régebben is annyiszor mondottam — kéri az Urat, hogy áldását adja arra, aki elszánta magát és kész létéért szent és áldozatos harcot vívni.
Június 22-én reggel kezdődött a világtörténelem eme legnagyobb harca. Azóta több mint három és fél hónap múlt el és én ma itt leszögezhetem:

Azóta minden tervszerűen zajlott le!

Talán az egyes katona vagy a csapatok meglepetésként éltek át egyes eseményeket — a vezetőség ezalatt az egész idő alatt egy pillanatra sem engedte kivenni kezéből a kezdeményezés erejét. Ellenkezőleg: egészen a mai napig minden hadmozdulatunk éppen olyan tervszerűen zajlott le, mint annak idején keleten Lengyelország ellen, azután Norvégia ellen és végül nyugaton és a Balkánon.

És még egyet kell itt megállapítanom: nem csalódtunk sem a tervek helyességében, sem a német katona derekasságában, és a történelemben egyedülálló bátorságában, és végül fegyvereink kiválóságában sem csalódtunk!

Nem csalatkoztunk a front teljes szervezetének súrlódásmentes működésében, a front mögötti óriási terület uralásában és nem csalatkoztunk a német hazában sem.

De valamiben mégis csalatkoztunk: sejtelmünk sem volt arról, hogy ennek az ellenfélnek Németország és Európa ellen tett előkészületei ilyen óriási méretűek, s milyen rettenetesen hatalmas volt ez a veszedelem és mennyire az utolsó pillanatban, egy hajszállal előztük meg nemcsak Németország, hanem egész Európa megsemmisítését. Itt ma mindezt kijelenthetem.

És mindezt csak ma mondhatom el, mert csak ma szabad elmondanom, hogy ezt az ellenfelet megtörtük és soha többé nem fog talpra állni!
Itt Európa ellen olyan hatalom halmozódott össze, amelyről sajnos legtöbbnek halvány sejtelme sem volt, s ma is még sokaknak halvány sejtelmük sincs. Mindez egy új Dzsingisz-kán második tatár-veszedelme lett volna.

És hogy ezt a veszedelmet elhárítottuk, azt elsősorban német katonáink bátorságának, kitartásának és áldozatkészségének köszönhetjük, továbbá mindazok áldozatának, akik velük menetelnek. Hiszen mégis mintha most első ízben vonulna végig valamilyen európai újjáébredés a szárazföldön.

Északon harcol Finnország — igazi vitéz nép. Kiterjedt, széles területén gyakran teljesen egyedül áll, a maga erejére, bátorságára, vitézségére és szívósságára utalva.
Délen Románia harcol. Egy ugyanolyan vitéz, mint határozott férfi vezetése alatt

olyan nehéz állami válságból sikerült csodálatos gyorsasággal kigyógyulnia, amilyen egy nemzetet csak érhet.

És ezzel fel is öleltük e hadszíntér egész távlatát a Fehér-tengertől a Fekete-tengerig. Ezen a hadszíntéren harcolnak német katonáink, és soraikban ott találjuk a velük együtt küzdő magyarokat, olaszokat, finneket, románokat és szlovákokat. A horvátok már útban vannak a front felé, a spanyolok pedig most kerülnek az ellenséggel érintkezésbe. Belgák, hollandok, dánok, norvégek, sőt franciák is besorakoztak a közös nagy frontba, illetőleg teszik ezt a közeljövőben.

Ennek az egyedülálló történelmi eseménynek eddigi folyamatát Önök nagyjából most már ismerik.
Három német hadoszlop vonult fel. Az egyiknek az volt a feladata, hogy a középen áttörjön. Az egyik oldalszárnynak Leningrád fele kellett előnyomulnia, a másiknak pedig Ukrajnát kellett megszállnia. Ezeket az első feladatokat nagyjában már elvégezték.

Ha ellenfeleink e mindennél hatalmasabb és világtörténelmi szempontból is egyedülálló küzdelem folyamán gyakran azt kérdezték: "Most miért nem történik valami?" - azt válaszolhatjuk, hogy: mindig történt valami! Sőt, éppen mivel történt valami, nem beszélhettünk róla!

Ha ma angol miniszterelnöknek kellene lennem, akkor ilyen körülmények között talán én is állandóan beszélnék, mert ott semmi sem történik. De hiszen éppen ez a különbség! Néptársaim, ma itt az egész nép színe előtt ki kell jelentenem: gyakran egyszerűen nem beszélhetünk — nem mintha katonáink szakadatlan hatalmas teljesítményeit nem méltányolnánk eléggé, hanem azért, mert idő előtt nem ismertethetjük a helyzetet az ellenfél előtt, amelyet szánalmas hírszolgálata következtében gyakran napok, sokszor hetek múlva tud csak meg.

Hiszen — az utóbbi időben a véderő jelentéseiben közöltettem — a német véderő hadijelentése az igazság jelentése is.

Nos, ha valamelyik angol lap ostoba firkásza valamit állít, azt először igazolnia is kell: a német véderő jelentése mind ez ideig alaposan igazolódott. Aligha kétséges, hogy mi győztünk Lengyelországban és nem a lengyelek, habár az angol sajtó mást állított. Ugyancsak kétségtelen, hogy Norvégiában mi ülünk és nem az angolok. És kétségtelen, hogy Belgiumban és Hollandiában mi arattunk sikert és nem az angolok. Továbbá nem kétséges az sem, hogy Németország győzte le Franciaországot és nem megfordítva. Végeredményben nem kétséges az sem, hogy mi vagyunk Görögországban és nem az angolok vagy az újzélandiak, és Krétán sem ők vannak, hanem mi. Tehát igazat mondott-e a német véderő jelentése, vagy sem...

Keleten most ugyanez a helyzet. Angol nézet szerint mi az elmúlt három hónap alatt egyik vereséget a másik után szenvedtük. De mi ezer kilométernyire nyomultunk előre határainkon túl és Szmolenszktól keletre, Leningrád előtt, s a Fekete-tengernél állunk. Mi állunk a Krím-félsziget előtt s nem az oroszok — mondjuk — a Rajna mellett.

Ha a szovjet mindeddig állandóan győzött, akkor sikereit rosszul gyümölcsöztette, mert minden győzelem után 100 vagy 200 kilométernyire visszavonult, valószínűleg azért, hogy az orosz tér mélyébe csalogasson minket!

E küzdelem nagyságára rávilágítanak a számadatok.

Önök között sokan vannak, akik végigküzdötték a világháborút, s tudják, hogy mit jelent az: foglyokat ejteni, és 100 kilométernyire előrenyomulni. A hadifoglyok száma két és fél millióra növekedett. A zsákmányolt vagy elpusztított, szóval tulajdonunkban lévő ágyúk száma jelenleg kereken 22 000-re rúg.
Az elpusztított vagy zsákmányolt, szóval tulajdonunkban levő páncélkocsik száma

már most elérte a 18 000-et.
Az elpusztított vagy lelőtt repülőgépek száma meghaladja a 14 és fél ezret.
Csapataink mögött pedig akkora tér terül el, amely kétszer olyan nagy, mint volt a német birodalom 1933-ban, amikor annak vezetését átvettem, s négyszer olyan nagy, mint Anglia.
Légvonalban pedig szinte átlagosan 800-1000 kilométernyire nyomultak előre , német katonák. Ismétlem: légvonalban. A menetelési kilométerek száma gyakran a másfélszeresét, sőt kétszeresét tette ki ennek ez óriási arcvonalon és olyan ellenféllel szemben, amely — ezt ki kell itt mondanom — nem emberekből, hanem állatokból, fenevadakból áll.

Láthattuk most, hogy mit csinál a bolsevizmus az emberekből Nem mutathatjuk meg népünknek mindazokat a képeket, amelyek rendelkezésünkre állanak. Ez a legiszonyatosabb, amit emberi agyvelő kieszelhet, s egy olyan ellenség, amely egyrészt állati vérszomjúságból vagy pedig gyávaságból s biztosaitól való félelemből harcol. Olyan ország ez amelyet közel 25 éves bolseviki uralom után ismerhettek meg most katonáink. És egyet biztosan tudok: az, aki ott volt s szívének valamelyik rejtett
zugában talán még kommunista volt, még ha legeszményibb értelemben is, az meggyógyultan tér majd vissza. Erről biztosíthatom Önöket!

A „munkások és parasztok paradicsomát" én mindig helyesen ítélte meg. E hadjárat befejezése után öt vagy hat millió katona igazolhatja majd, hogy a való igazságot mondottam. Tanúim lesznek majd, akikre hivatkozhatom. Meneteltek e paradicsom útjain. E paradicsom nyomorúságos viskóiban nem tudnak élni, mert be se mennek, csak ha feltétlenül szükséges. Láthatták e paradicsom alkotásait. Az egész egyetlen fegyvergyár, amelyet az emberek életszínvonalának rovására alapítottak. Ez egy Európa ellen létesített fegyvergyár!

És e felett a kegyetlen vadállati ellenség felett, ezzel a hatalmasan felfegyverzett ellenséggel szemben vívták ki katonáink hatalmas győzelmeiket. Nem találok szavakat, amelyekkel teljesítményüket méltatni tudnám. Elképzelhetetlen, mit visznek véghez itt töretlen bátorságban és vitézségben, felmérhetetlen erőfeszítések közepette. Akár páncélos hadosztályainkról vagy a gépesített kötelékeinkről beszélünk, akár tüzérségünkről vagy utászainkról legyen szó, akár repülőinket vesszük szemügyre — vadász, zuhanóbombázó és harci repülőinket —, vagy akár haditengerészetünkre gondolunk, a tengeralattjárók legénységére, végül akár északon harcoló hegyivadász csapatainkról vagy SS-fegyveres alakulataink katonáiról beszélünk: ezek mindnyájan egyformák! Mindenekfelett azonban — és ezt ismét különösen szeretném hangsúlyozni — mindenekfelett áll a német gyalogos katona, a német muskétás teljesítménye!

Mert, barátaim, ott vannak hadosztályok, amelyek a tavasz óta több mint 2500-3000 kilométert gyalogoltak, számos hadosztály, amely egy, másfél és kétezer kilométert tett meg. Könnyűnek látszik ez, ha valaki hallja. Én csak egyet mondhatok: ha villámháborúról akarunk beszélni, akkor ezek a katonák érdemlik meg, hogy teljesítményüket villámszerűnek nevezzük! Mert a történelemben előrenyomulásukat sohasem múlták felül, legfeljebb néhány angol ezred volt gyorsabb a visszavonulásban.

Mert akad egypár történelmi villám-vissza vonulás, amely gyorsaságban fölülmúlta ezeket a hadműveleteket De azoknál nem volt olyan nagy távolságokról szó, mert a visszavonulók eleve mindig a partokhoz közel tartózkodtak. Távolról sem akarom most az ellenséget gyalázni, csupán a német katona rom abban a jogos elismerésben részesíteni, amelyet valóban megérdemel.

Teljesítménye felülmúlhatatlan!

És vele együtt méltatom azokat a szervezeteket is, amelyeknek emberei ma munkások és ugyanakkor katonák is. Mert ezen a hatalmas területen ma majdnem mindenki katona. Katona minden munkás, katona minden vasutas. Ezen az egész területen mindenkinek állandóan fegyverrel a kezében kell szolgálnia. És ez a

terület óriási! Amit e mögött az arcvonal mögött véghez visznek, az a maga nemében éppen olyan hatalmas, mint a front teljesítménye. Több mint 25 000 km orosz vasútvonal van ismét Üzemben, több mint 15 000 km orosz vasutat alakítottak ismét német nyomtávúra. Tudják, néptársaim, hogy ez mit jelent? Ez annyit jelent, hogy a régi német birodalom két legtávolabbi pontját, mintegy Stettintől a bajor hegyekig, tehát keleten egy kereken ezer kilométeres vonalat tizenötször egymás mellett fektettek le német nyomtávú sínpárrá.

Hogy ez mennyi erőfeszítést és verejtéket követel, azt az itthoniak talán nem is tudják igazán felbecsülni. És mind e mögött állnak a munkaszolgálat, szervezeteink munkáshadosztályai, mindenekelőtt a Todt-féle szervezet és berlini Speerünk szervezetei, és a többiek mind, amelyeknek feladata ezeknek ellátása és gondozása.
Ennek az egész gigászi arcvonalnak szolgálatában áll vöröskeresztes szervezetünk, egészségügyi tisztek, egészségügyi személyzetünk és a vöröskeresztes nővérek. Ok valóban valamennyien feláldozzák magukat! És e mögött az arcvonal mögött máris kiépül egy új közigazgatás, amely gondoskodni fog arról, hogy abban az esetben, ha ez a háború tovább tart, ezek az óriási területek a német nemzet és a vele szövetségesek hasznára váljék. Ebből óriási hasznot várhatunk, és abban senki sem kételkedhetik, hogy nekünk sikerül is megszerveznünk ezeket a területeket.

Most, amikor olyan rövid vonásokban Önöknek képet adok katonáinknak és mindazoknak páratlan teljesítményéről, akik ma keleten küzdenek vagy dolgoznak, szeretném a front köszönetét is tolmácsolni az itthon maradottaknak! Katonáink köszönetét azokért a fegyverekért, amelyeket itthon gyártottak, ezekért a kiváló és elsőrangú fegyverekért, köszönetet azért a lőszerért, amely a világháborúval ellentétben most korlátlan tömegben áll rendelkezésünkre. Ez ma legfeljebb szállítási problémát okoz. Mi olyan mértékben gondoskodtunk előre mindenről, hogy a jelenlegi hatalmas anyagháború közepén, több téren most beszüntethettem a további termelést, mert tudom, hogy nincs olyan ellenségünk többé, amelyet most meglévő hadianyagunk tömegével le ne tudnánk győzni.
Ha néha az újságban olvasnak valamit más államok óriási terveiről, mindarról, amit ezek terveznek és mindarról, amibe bele akarnak kezdeni, akkor néptársaim, gondoljanak arra, amit most mondok:

1 harcunk szolgálatába mi is egy egész szárazföldet állítunk,
2. mi nem beszélünk tőkéről, hanem munkaerőről és ezt a munkaerőt százszázalékosan latba vetjük, és
3- ha mi erről nem beszélünk, az még nem jelenti azt, hogy nem csinálunk semmit.

Én nagyon jól tudom, hogy a többiek mindent jobban tudnak, mint mi. Legyőzhetetlen tankokat építenek, amelyek gyorsabbak, mint a mieink, erősebb a páncélzatuk, mint a mi gépeinké, jobb ágyúik vannak, mint nekünk és benzinre egyáltalában nincsen szükségük. A harcban azonban eddig még mindenütt mi lőttük le őket! A döntő pedig mégis csak ez! Csodás repülőgépeket építenek. Különben is mindig csodálatos dolgokat alkotnak minden csodájuk érthetetlen, de műszakilag is az. Olyan gépeik azonban még nincsenek, amelyek a mi gépeinket felülmúlnák. És azok a gépek amelyek nálunk ma dolgoznak vagy lőnek vagy repülnek, nem azok a gépek, amelyekkel a jövő évben fogunk hajtani, lőni vagy repülni!

Azt hiszem, hogy ez minden németet kielégít. A többiről pedig majd feltalálóink és német munkásaink és német munkásnőink is gondoskodnak.

Az áldozat, a hősi elszántság és az önfeláldozás arcvonala mögött áll haza arcvonala, az a front, amelyet a város és a vidék alkot. Német parasztok milliói, akiket gyakran nagyrészt aggok, ifjak vagy asszonyok helyettesítenek, a legnagyobb mértékben eleget tesznek kötelességüknek.

Német munkások milliói és milliói dolgoznak szüntelenül és munkájuk eredménye csodálatraméltó. És mindenekfelett megállja helyét itt is a német asszony, a német leány, ők ma a fronton harcoló férfiak millióit helyettesítik.
Valóban elmondhatjuk: a történelem folyamán ma először áll egy egész nép harcban részint a fronton, részint odahaza, a front mögött.

Most, amikor ezt itt kijelentem, ebből mint régi nemzetiszocialista kényszerítő erejű felismerésre jutok: most megismertünk két végletet. Az egyik véglet a kapitalista államok, amelyek hazugsággal vagy csalással fosztják meg népeiket legtermészetesebb emberi jogaiktól, kizárólag pénzügyi érdekeiket tartják szem előtt és minden pillanatban készen állnak arra, hogy ezért emberek millióit áldozzák fel. A másik oldalon a kommunista végletet látjuk, olyan államot, amely kimondhatatlan nyomorba döntötte az emberek millióit és millióit, és a többiek boldogságát is kommunista tanának áldozza fel.

Ebből az én szememben ránk nézve csak egy kötelezettség származhat: — nemzeti és népjóléti eszményeink megvalósítására sokkal inkább kötelességünk törekedni, mint eddig! Mert eggyel tisztában kell lenni: ha ennek a háborúnak vége lesz, akkor azt a német katona nyerte meg, aki parasztházakból, gyárakból jött és teljes egészében valóban népünk tömegét képviseli.

A német nemzet nyerte meg, munkásainak és munkásnőinek, parasztjainak és parasztasszonyainak millióival. Irodákban és az üzletekben dolgozó férfiaink nyerték meg. A dolgozó embereknek milliói nyerték meg! Ennek az államnak felépítését akkor kizárólag ezeknek az embereknek az érdekei kell, hogy irányítsák.

És ha ennek a háborúnak vége lesz, a harcból még sokkal fanatikusabb nemzetiszocialistaként fogok visszatérni, mint a múltban voltam. És ez mindazokra áll, akik vezetésre hivatottak, mert ebben az államban nem az úgynevezett egyenlőség elve uralkodik, mint Szovjet-Oroszországban, hanem az igazságosság elve. Aki alkalmas vezetésre, akár politikai, akár katonai, akár gazdasági téren, az számunkra mindig egyformán értékes. De ugyanilyen értékesnek kell lenniük azoknak is, akiknek együttműködése nélkül minden vezetés üres időtöltés és puszta fejtorna volna És ez a döntő. A német nép ma büszke lehet: a legjobb politikai vezérekkel, a legjobb hadvezérekkel, a legjobb mérnökökkel, gazdasági vezetőkkel és szervezőkkel rendelkezik, de övé a legjobb munkás és a legjobb paraszt is.

Ezeknek az embereknek egy közösségbe való olvasztását tűztük ki mi nemzetiszocialisták feladatul, és ez a feladat ma még tisztábban áll előttünk, mint valaha.
Én ebből a háborúból egyszer visszatérek ismét a régi pártprogramommal, amelynek valóra váltását ma még fontosabbnak látom, mint talán az első napon!
Ennek felismerése hozott ma rövid időre ide, hogy a német néphez szóljak. A német népnek a téli segélymozgalom is alkalmat nyújt újra, hogy ennek a közösségnek a szelleméről tanúságot tegyen.

Azt, amit a front áldozott, azt úgysem lehet semmivel sem megfizetni.
De a német haza teljesítménye is méltó helyet foglal el majd a történelemben!
Szükséges az, hogy a fronton küzdő katona tudja, hogy odahaza a nemzet minden otthonmaradottjáról gondoskodik, és tőle telhetőleg ellátja. Ezt tudnia kell és ennek így is kell lennie, hogy a jövőben a haza nevét is tisztelettel ejtsék ki a harctér óriási teljesítményei mellett.

Mindenki tudja, hogy mi a kötelessége ezekben az időkben. Minden asszony, minden férfi. Tudják, hogy mit követelnek jogosan tőlük, és hogy milyen áldozatot kötelesek hozni.
Ha Önök majd ismét az utcán járnak, és talán eszükbe jut, hogy adjanak-e még egyszer, kell-e adniuk, vagy sem, akkor talán nézzenek egy pillanatra körül: talán azonnal találkoznak eggyel, aki sokkal többet áldozott Németországért, mint Önök.
Egyedül akkor, ha ez a német nép egészében egyetlen áldozatkész közösséget alkot, egyedül akkor remélhetjük és várhatjuk, hogy a Gondviselés a jövőben is hozzánk szegődik.

A Jóisten sohasem segítette a lustákat, a gyávákon sem segít, és semmi esetre sem segíti azt, aki nem tud önmagán segíteni, itt a legnagyobb igazság ez az alaptétel:

Nép, segíts magadon, akkor az Isten is megsegít!

FRANKLIN D. ROOSEVELT HÁBORÚS FELELŐSSÉGÉRŐL

a Birodalmi Gyűlésen 1941. december 11-én

A Vezér mint Európa szószólója

Képviselők! Birodalmi Gyűlés Férfiai!
Egy év, mely tele volt világtörténelmi eseményekkel, lezárul s egy új év, a legnagyobb döntések éve előttünk áll. E komoly időkben, Birodalmi Gyűlés Férfiai, Önökhöz szólok, a német nemzet képviselőihez De Önökön kívül hadd hallja meg az egész német nép ezt a beszámolót és ismerje meg a döntéseket, melyeket ránk kényszerít a jelen és a jövő.

Miután 1940-ben békeajánlatomat a jelenlegi angol miniszterelnök és a neki szolgáló vagy neki parancsoló klikk ismételten visszautasította, 1940 őszén bebizonyosodott, hogy ezt az esztelen és szükségtelen háborút fegyverrel kell végigküzdenünk. Önök ismernek engem, régi párttestvéreim, és tudják, hogy a félmegoldásoknak és a határozatlanságnak mindig ellensége voltam.

A kontinens sorsa.

Ha a Gondviselés úgy akarta, hogy a német nép ne kerülhesse el ezt a küzdelmet, hálás vagyok neki, hogy megbízott e történelmi tusa vezetésével, mely nemcsak a németek történelmét, hanem Európáét, sőt az egész világét az eljövendő 500 vagy 1000 évre döntően átalakítja.

Történelmi horderejű revízió.

A német nép és a német katona ma nemcsak magáért és koráért küzd és harcol, hanem távoli jövő nemzedékéért is. A Mindenható történelmi horderejű revízióval bízott meg bennünket, melynek végrehajtása immár kötelességünk.

A norvég hadjáratot hamarosan követő nyugati fegyverszünet a német kormányzatot mindenekelőtt arra kényszerítette, hogy a politikai, stratégiai és gazdasági szempontból fontos területeket katonailag biztosítsa.

Az akkor meghódított országok ellenálló képessége azóta megváltozott. Kirkenestől a spanyol határig terjed a támaszpontok és erődítmények óriási méretű övezete.
Számtalan repülőtér épült, sok közülük a magas északon a gránit őskőzetéből van kihasítva. Tengerészeti támaszpontjainkon pedig a tengeralattjáróknak oly hatalmas és erős védőövet építettünk, hogy egyszerűen megtámadhatatlanok; sem a tenger felől, sem a levegőből bevenni őket nem lehet. Magát a védelmet másfélezernél több üteg szolgálja, állásaik gondos mérlegelés és újszerű tervek alapján épültek. Utak és vasutak valóságos hálózatát építettük, ma már a forgalom a spanyol határtól Petsamóig, a tengertől függetlenül is biztosítva van. A tengerészeti védérő és a légi fegyvernem utász- és építész ezredei, karöltve Todt munkásszervezeteivel, olyan erődítményeket építettek, melyek semmivel sem maradnak el a Siegfried-vonal mögött. Megerősítésük rendíthetetlen munkával folyik tovább.

Visszavonhatatlan elhatározásom, hogy ezt az európai arcvonalat semmiféle ellenség se támadhassa meg.

A munkát, mely a múlt év telén szakadatlan iramban folyt és csupán a védelem céljait szolgálta, kiegészítette a támadó jellegű hadvezetés, amennyire az évszak időjárási viszonyai ezt megengedték. A német tengeri haderő egységei a tengeren és a tenger alatt folytatják pusztító hadjárataikat az angol vagy angol szolgálatban álló hadi- és kereskedelmi tengerészet ellen. A német légierő az ellenséges hajótérre mért csapásokat felderítéseivel és bombatámadásaival hathatósan támogatta, és számtalan megtorló berepülésével az angolokat megtanította arra, hogy ez a háború, melynek felidézője elsősorban Anglia mai miniszterelnöke, nem „kellemes háború".

Vállvetve a bajtársi Olaszországgal.

Németországot ebben a küzdelemben a múlt év közepe óta elsősorban a szövetséges Olaszország támogatta. Az angol haderő nagy részének súlya hosszú hónapokon keresztül a velünk szövetséges olasz állam vállaira nehezedett. Angliának csak a nehéz páncélos járművek óriási túlerejével sikerült Észak-Afrikában átmenetileg válságot előidéznie.
De már ez év március 24-én Rommel vezetésével egy kisszámú német-olasz kötelék ellentámadásba ment át.

Április 2-án elesett Agedabia. 4-én elérték Bengázit. 8-án közös kötelékeink bevonultak Dermába, 11-én körülzárták Tobrukot és április 12-én megszállták Bardiát.

Az afrikai német hadtest teljesítménye már csak azért is csodálatraméltó, mert a német katonának ez a harctér tisztán éghajlati szempontból is teljesen idegen és szokatlan volt. Amint egykor Spanyolországban, most Észak-Afrikában is németek és olaszok egymás oldalán harcoltak a közös ellenfél ellen.

Mialatt e bátor hadműveletekkel a szövetséges két ország az észak-afrikai arcvonalat német és olasz katonák vérével biztosította, Európára egy másik veszély szörnyű árnyéka nehezedett.

A szorongató szükségnek engedve, 1939 őszén elhatároztam legalább kísérletet teszek az állandó német-orosz feszültség enyhítésére, hogy ezzel megteremtsem az általános béke feltételeit. Ez a német népnek és főként a pártnak a bolsevizmus ellen irányuló sarkalatos magatartása miatt már tisztán lélektanilag is nehéz volt, tárgyi szempontból tekintve azonban könnyű, minthogy Németországot azok a területek, melyekről Anglia elhíresztelte, hogy német részről veszélyben forognak, s ezért garanciaszerződésekkel tört rájuk, a valóságban mindig csak gazdaságilag érdekelték. Mert Képviselőim, Német Birodalmi Gyűlés férfiai, legyen szabad Önöket emlékeztetnem rá, hogy Anglia 1939 nyár elején és közepén újból számtalan államnak és országnak azzal az állítással ajánlotta fel támogatását, hogy Németország országaikat meg akarja támadni és szabadságuktól meg akarja őket fosztani.

A Német Birodalom és kormánya ezért nyugodt lelkiismerettel jelenthette ki, hogy ezek ráfogások, melyeknek az igazsághoz semmi közük sincsen.

Ehhez járult még az a józan katonai felismerés, hogy háború esetén melyet az angol diplomácia a német népre rá akar kényszeríteni, a két arcvonalas háborút csak nagyon súlyos áldozatok árán lehetne végigküzdeni. Minthogy pedig a balti államok, Románia stb. egyébként is hajlamosak voltak az angol garanciaszerződés elfogadására, amivel egyben kifejezése is juttatták, hogy ők is hittek az állítólagos német veszélyben a német birodalmi kormánynak nemcsak joga, hanem kötelessége is volt hogy a maga részéről a német érdekek határát megvonja.

Az érintett országok azonban rövid időn belül — mialatt a Német Birodalom is károsult — rájöttek, hogy az egyetlen tényező, mely a Keletről fenyegető veszéllyel szembe tud nézni, egyedül Németország.

Ezek az országok abban a pillanatban el voltak veszve, melyben politikájuk révén a Német Birodalomhoz való kapcsolataikat elvágták, s annak az államnak védelme alá helyezték magukat, mely közmondásos önzésében évszázadok óta senkinek sem adott védelmet, hanem folyton csak segítséget kért.

A finnek téli hadjárata

Ezeknek az országoknak sorsa a német népben mégis a legmélyebb együttérzést keltette. A finnek téli hadjárata keserűséggel vegyes csodálatot váltott ki belőlünk. Csodálatot, mert nekünk, mint katonanépnek a hősiesség és önfeláldozás iránt felettébb fogékony a lelkünk. Keserűséget, mert a Nyugatról fenyegető ellenféllel szembenézve a Keletről tornyosuló veszedelem ellen katonailag nem tudtunk segítséget nyújtani.

Mihelyt nyilvánvalóvá lett, hogy Szovjetoroszország a német politikai befolyás hatáskörének elhatárolásából jogcímet merített, hogy e hatáskörön túl élő nemzeteket egyszerűen kiirtsa, a Szovjethez való további viszonyom már csak kényszerű volt, szív és értelem ellensége volt a Szovjetnek.

Mér 1940-ben hónapról hónapra egyre világosabban láttuk, hogy a Kreml urainak tervei tudatosan Európa meghódítására és leigázására irányulnak.

Felvonulás Keleten.

Az orosz katonai hatalom felvonulásának nagyságát keleti határainkon mely abban az időben ment végbe, midőn Németországnak az Oroszországgal határos tartományaiban csak alig néhány hadosztálya olt egyszer már feltártam a nemzet színe előtt. Csak a vak nem látta, hogy ezen a területen a világtörténelem legnagyobb arányú felvonulása ment végbe. Éspedig nem azért, hogy megvédjen valamit, amit veszély cm fenyegetett, hanem csak azért, hogy támadjon valamit, amiről azt hitték, hogy nem tud már védekezni.

Ha a nyugati hadjárat villámgyors befejezése Moszkva urait meg is fosztotta a Német Birodalom gyors kimerülésének illúziójától, egyáltalában nem mondtak le terveikről, csak a támadás időpontját halasztották el 1941 nyarán úgy látták, hogy már elérkezett a támadás alkalmas pillanata, hogy egy újabb mongol vihart zúdítsanak Európára.

Ugyanerre az időpontra mister Churchill is beígérte a Németország ellen vezetett angol háború fordulatát. Ma ugyan már gyáván tagadja, hogy 1940-ben az angol alsóház titkos ülésén e háború folytatása és győzelmes befejezése legfontosabb tényezőjének Szovjetoroszország hadbalépését jelölte meg, amely szerinte legkésőbb 1941-ben esedékes és Angliának is lehetővé teszi, hogy támadásra induljon. Ezért kísértük ez év tavaszán oly lelkiismeretes figyelemmel egy világhatalom felvonulási terveit, melyről úgy látszott, hogy ember- és hadianyaga kimeríthetetlen. Sötét felhők tornyosultak Európa egén.

Kulturális egység.

Mert Képviselőim, mi is hát Európa? Kontinensünknek nincs földrajzi, hanem csak népi és kulturális meghatározása. Nem az Urai-hegység e kontinens határa, hanem az a vonal, amely a Nyugat világképét elválasztja a Kelet világképétől.

Volt idő, midőn Európa az a kis görög félsziget volt, melyre északi törzsek hatoltak be, hogy ott, mint elsők világosságot gyújtsanak, mely azóta lassú és egyenletes fényével beragyogja a világot. Amikor pedig a görögök a perzsa hódítók támadását visszaverték, nem szűkebb hazájukat, Görögországot védték, hanem azt a fogalmat, melyet ma Európának hívunk.

Ez az Európa Hellasból azután Rómába vándorolt.
A görög szellem és kultúra frigyre lépett a római eszmével és a római államalkotás művészetével. Egy világbirodalom született, melynek jelentőségét, termékenyítő erejét máig sem értük utol s máig sem tudtuk felülmúlni. Amikor azonban a római légiók Karthágó afrikai viharai ellen három súlyos hadjáratban Itáliát védték, míg végre kivívták a diadalt, megint nem Rómáért, hanem a görög-római világot felölelő akkori Európáért szálltak síkra.

Az új emberi kultúra hazája ellen elkövetett újabb merénylet megint a keleti térségekből jött. Belső-Ázsiából műveletlen hordák áradata zúdult Európára, a mai Európa szívéig hatolt, pusztítva, gyilkolva, gyújtva és rombolva, valóban Isten ostora sújtott le ránk.

Mert a katalaunumi síkon először léptek sorompóba közösen rómaiak és germánok, hogy sorsdöntő harcban védjék azt a kultúrát, amely a görögöktől kiindulva a rómaiakon át most már a germánokat is lenyűgöző hatalmában tartotta.

Európa megnőtt. Hellas és Róma szülte Nyugatot, melynek védelme ettől fogva sok évszázadon át már nemcsak a rómaiak feladata de mindenekelőtt a germánoké is. És abban a pillanatban, amelyben Nyugat a görög kultúra fényétől megvilágítva, a római birodalom dicső hagyományaitól átitatva, területeit a germán gyarmatosítás által megnövelte, az a fogalom is tágult, melyet Európának nevezünk.

Mindegy, hogy az Unstruth partján és másutt német császárok védekeztek-e a Kelet betörései ellen vagy Afrikát szorították ki Spanyolországból hosszú harcok folyamán, a harc mindig az egyre alakuló Európa és egy neki lényegében teljesen idegen világ közt folyt le. Ha Róma hervadhatatlan babérait e kontinens megteremtésével és védelmével szerez-te, később már germánok is védték és óvták azt a népcsaládot, melynek tagjai, ha még olyan különbözők és elütök is politikai alkatukban és célkitűzéseikben, de:
a maguk összességében, vérükben és kultúrájukban mégis csak hasonló és egymást kiegészítő egységet alkotnak.

És innen, ebből az Európából indult ki a többi földrész feltárása, szellemi és kulturális megtermékenyítése, amit mindenki tud, aki elfogulatlan lélekkel keresi az igazságot, s azt nem kendőzi el.

És nem Anglia teremtette meg a kontinens kultúráját, hanem megfordítva, kontinensünk germán népi szilánkjai nyomultak a szigetre, angolszászok és normannok s olyan fejlődésnek indították, ami a történelemben párját ritkítja. S épp így nem Amerika fedezte fel Európát, hanem megfordítva. És mindaz, amit Amerika nem Európától kapott, egy elzsidósodott fajkeverék szemében talán csodálatraméltónak tűnik fel. Európa azonban benne csak a bomlás jelét látja, művészetében és kulturális magatartásában egyaránt a zsidó vagy elnégeresedett vérkeveredés örökségét.

A kontinens forog kockán.

Képviselőim! Német Birodalmi Gyűlés Férfiai!
Mindezt ki kellett fejtenem, mert e küzdelem, mely ez év első hónapjaiban lassanként, mint elkerülhetetlen feladat kezdett kirajzolódni, s melynek vezetésére ezúttal elsősorban a Német Birodalom van hivatva, mely messze túlmutat saját népünk és országunk érdekein. Amint a görögök egykor a perzsák ellen nem Görögországot, s a rómaiak a karthágóiak ellen nem Rómát, a rómaiak és görögök a hunok ellen nem a Nyugatot, a német császárok a mongolok ellen nem Németországot, a spanyol hősök Afrika ellen nem Spanyolországot, hanem mindannyian Európát védték, ma Németország sem önmagáért harcol, hanem az egész kontinensért.

Szerencsés jel, hogy ez a felismerés a legtöbb európai nép tudata alatt ma oly mélyen gyökeredzik, hogy nyílt állásfoglalásukkal vagy önkéntes csapatok felsorakozásával e harcban részt vesznek.

Amikor ez év április 6-án a német és olasz haderők Jugoszlávia és Görögország ellen támadásra indultak, megnyitották azt a nagy küzdelmet, mely a jelen pillanatban még tart.

Mert a lázadás, amely Belgrádban a kormányzó herceg és kormánya bukásához vezetett, Európa e terében az események további folyását döntően meghatározta. Bár Anglia e puccsban irányítóan részi vett, a főszerepet mégis Szovjetoroszország játszotta.

Amit Molotov úrtól berlini látogatása alkalmával megtagadtam, azt Sztálin akaratunk ellenére is a forradalmi mozgalom kerülő útján vélte kierőszakolni.

A kötött szerződések sutba dobása után a bolsevizmus urainak tervei megnőttek. Az új jugoszláv forradalmi rezsimmel kötött barátsági szerződésük villámszerű gyorsasággal vetett fényt a fenyegető veszélyre.

A német haderőnek ebben a hadjáratban véghezvitt teljesítményeit a Német Birodalmi Gyűlésen 1941. május 6-án tartott beszámolómban már méltattam.

Sztálin gyilkos terve.

Akkoriban sajnos még nem mondhattam meg, hogy száguldó gyorsasággal rohanunk egy összeütközés felé, és hogy az az állam készülődik ellenünk, mely már a Balkán-hadjárat pillanatában is csak azért nem támadott, mert hadereje még nem vonult fel teljesen, repülőtereit az orosz késő-tavaszi hóolvadások miatt még nem használhatta, s a kifutó pályákat sem tudta rendbe hozni.

Képviselők! Birodalmi Gyűlés Férfiai!
Amikor 1940-ben az angol alsóházból szerzett értesülések és a határainkon végbemenő orosz csapatösszevonások alapján tudomásomra jutott, hogy birodalmunk keleti határán vihar van készülőben, azonnal kiadtam az utasításokat számtalan új páncélos-, gépesített és gyaloghadosztály felállítására. Ember és hadianyag ehhez bőségesen rendelkezésünkre állott. Különben is Képviselő Társaim, Önöket s általában az egész német népet csak egyről biztosíthatom:

Ők beszélnek — mi dolgozunk!

Ha mégoly sokat is beszélnek a demokráciákban — ami érthető — • felszerelésről, a nemzetiszocialista Németország e beszédeknél is többet dolgozik. A múltban is így volt, s ma sincs másképpen. Évről évre egyre több, és ami lényeges, egyre jobb a fegyverünk és mindenütt ott leszünk, ahol a harcot el kell dönteni.

Bár szükséges parancs, hogy az ellenséget mindig meg kell akadályozni, hogy ő adja le először a szívünkre irányított lövést, a döntés esetben mégis igen súlyos volt. Ha a demokráciák kis újságírói eldöntik, hogy én a bolsevista ellenfél erejének pontosabb ismeretében meggondoltam volna a támadást, akkor a helyzetet és személyemet egyaránt félreismerik.

Nem kerestem a háborút, sőt mindent elkövettem, hogy megakadályozzam. De könnyelmű és lelkiismeretlen ember lennék ha egy hadjárat elkerülhetetlenségének tudatában elmulasztanám az egyedül lehetséges konzekvenciák levonását.

Európa halálos ellensége.

Mivel Szovjetoroszországot nemcsak a Német Birodalom, hanem egész Európa halálos ellenségének tartottam, elhatároztam, hogy lehetőleg még néhány nappal a konfliktus kitörése előtt magam adjam meg a jelet a támadásra.

Az orosz támadás tényét és szándékát ma már szinte nyomasztóan és hiteles anyag bizonyítja. A támadás időpontját is tudjuk. A vészéi nagyságának láttára, mely teljes méreteiben talán csak még ma vált tudatossá, hálát adok a Mindenhatónak, hogy elmémet a kellő pillanatban világosította meg és erőt adott, hogy megtegyem, amit meg kell tenni.
Ennek köszönheti életét millió német katona, egész Európa pedig a maga létét. Mert ma már kijelenthetem: ha a 20 000-nél több páncélkocsi hulláma, a hadosztályok százai, a lövegek tízezrével a több mint 10 000 repülőgép kíséretében akadálytalanul zúdult volna keresztül a Birodalmon, Európa elveszett volna.

A közös veszély a népek egész sorát elhívta, hogy vérük feláldozásé val e halálos döfést megelőzzék, illetőleg visszaverjék.

Ha Finnország nem határozta volna el rögtön, hogy másodízben is fegyvert ragad, a többi északi állam polgári kényelmének csakhamar befellegzett volna.

Ha a Német Birodalom katonái és fegyverei nem álltak volna az ellen fél elé olyan vihar zúgott volna végig Európán, amely az európai egyensúlyhelyzet nevetséges angol doktrínáját a maga egész szellemtelenségével és stupid hagyományaival egyszer s mindenkorra elintézte volna.

Ha szlovákok, magyarok és románok nem vállalták volna magukra az európai világ védelmét, a bolsevista hordák, mint Attila hunjai özönlötték volna el a Duna—völgyi országokat, s az Ioni-tenger térségében ma tatárok és mongolok csikarnák ki a montreux-i szerződés revízióját.

Európa keresztes hadjárata.

Ha Olaszország, Spanyolország, Horvátország nem küldték volna el hadosztályaikat, nem alakulhatott volna ki egy európai arcvonal, mely az új Európa fogalmának egyetlen kiáltványaként a többi népek közt is szétsugározza toborzó erejét. Ez a sejtelem, ez a feleszmélés indította útnak Észak- és Nyugat-Európa önkéntes csapatait: norvégek, dánok, hollandok, flamandok, belgák, sőt még franciák is jöttek, hogy mindnyájan a tengelyhatalmak harcának a szó legnemesebb értelmében megadják az európai kereszteshadjárat jellegét.

Még nincs itt az ideje, hogy e hadjárat tervezéséről és vezetéséről beszéljünk- De már most is legyen szabad minden idők háborújának, melyben a tér nagysága, az erők és a számok sokasága a részleteket hamar homályba borítja, eddig elért eredményeit néhány mondatban megvilágítanom:

Június 22-én hajnali szürkületben indult meg a támadás. Ellenállhatatlan merészséggel törtük át azokat a határerődítményeket melyeknek az volt a rendeltetésük, hogy az ellenünk irányuló orosz felvonulást minden meglepetés ellen biztosítsák.
Már június 23-án elesett Grodnó.
Június 24-én, Bresztlitovszk bevétele után legyűrtük a citadellát s egyúttal kezünkbe jutott Vilna és Kovnó.
Június 26-án elesett Dünaburg.
Július 10-én befejeződött a két első nagy bekerítő hadművelet: a bialisztoki és a minszki ütközet. 324 000 hadifogoly, 3332 páncélkocsi és 1809 löveg jutott kezünkbe.
Már július 13-án minden döntő ponton áttörtük a Sztálin-vonalat.
Július 16-án súlyos harcok után elesett Szmolenszk, mialatt július 19-én német és román kötelékek kikényszerítették a Dnyeszteren az átkelést.
Augusztus 6-án számtalan katlanban befejeződött a szmolenszki csata. Megint 310 000 szovjet katona menetelt német fogságba és 3205 páncélkocsit, 3120 löveget pusztítottunk el, illetőleg zsákmányoltunk.
3 nappal később már egy másik orosz hadtest sorsa pecsételődött meg.
Augusztus 9-én az umani csatában megint 103 000 szovjetorosz hadifoglyot ejtettünk, 3170 páncélkocsit, 1100 löveget pusztítottunk el, illetőleg

zsákmányoltunk.
Augusztus 17-én elesett Nikolajev, 21-én Cherson jutott birtokunkba. Ugyanezen a napon fejeződött be a gomeli csata, melyben 84 000 foglyot ejtettünk és 144 páncélkocsit, 844 löveget zsákmányoltunk, illetőleg elpusztítottunk.
Augusztus 21-én áttörtük az orosz állásokat az Ilmen- és a Peipusz-tó között, mialatt augusztus 26-án birtokba vettük a dnyepropetrovszki hídfőt.
Ugyanezen hónap 28. napján a német csapatok súlyos harcok után bevonultak Revalba és Baltis-Portba, míg 30-án a finnek Viipurit foglalták el.
Schlüsselburgnak szeptember 8-án történt bevételével Leningrádot délfelé is végleg körülzártuk.
Szeptember 16-án sikerült a Dnyeper túlsó partján hídfőt alkotnunk és szeptember 18-án katonáink kezén volt már Poltava.
Szeptember 19-én német kötelékek rohammal bevették Kiev citadelláit és 22-én Osel meghódítását megkoronázta a sziget fővárosának bevétele. A legnagyobb hadműveletek azonban még csak ezután érlelték meg a várt sikereket.
Szeptember 27-én lezárult a kievi ütközet 665 000 hadifogoly végtelen oszlopai indultak nyugatnak 884 páncélkocsi, 3178 löveg azonban a katlanokban maradt, mint zsákmány.

Október 2-án megkezdődött végre a keleti arcvonal középső szak, áttörés, míg október 11-én győzelmesen lezárult az azovi-tengeri csata. Megint 107 000 hadifoglyot, 212 páncélkocsit és 672 löveget számoltunk össze.
Október 16-án nehéz küzdelem után német és román kötelékek bevonultak Odesszába.
Október 18-án a keleti front középső szakaszán a világtörténelemben példa nélkül álló sikerrel befejeződött az október 2-án megkezdett áttörés. 663 000 hadifogoly volt az egyik eredmény, a másik 1242 páncélkocsi, 5452 löveg, melyek részben elpusztultak, illetőleg zsákmányunkba kerültek.
Október 21-én befejeződött Dagő meghódítása. Október 24-én elesett Harkov, a Szovjet ipari központja. Október 28-án nehéz harcokban végleg kikényszerítettük a Krím-félszigetre vezető bejáratot s november 2-án rohammal bevettük annak fővárosát, Szimferopolt. November 13-án Kercsig vágtuk át Krím-félszigetét.

Mérhetetlen mennyiségű zsákmány.

December 1-jén a szovjet hadifoglyok létszáma 3 806 865 emberre rúgott.
Az elpusztított, illetőleg zsákmányolt páncélkocsik száma: 21 391, a lövegek száma: 32 541, és a repülőgépek száma 17 322. Ugyanebben az időben 2191 angol repülőgépet lőttünk le. A haditengerészet 4 170 011 bruttó regisztertonnát süllyesztett el, összesen tehát 6 516 791 bruttóregisztertonna ellenséges hajótér pusztult el.

Képviselőtársaim, Német népem! Ezek józan tények. S talán csak száraz számadatok. De sose felejtse el ezeket a német történelem és soha se tűnjenek el népünk emlékező tudatából! Mert e számok mögött saját népünk és a velünk szövetséges országok milliónyi legjobb fiának teljesítménye, áldozata és nélkülözése, hősiessége és halálos elszántsága áll.

Mit tudnak az otthoniak!

Ezeket az eredményeket életünk és egészségünk feláldozásával és olyan megerőltetésekkel kellett kiharcolnunk, melyeket az otthonuk alig tudnak elképzelni.
Végtelen távolságokat menetelve, hőségtől és szomjúságtól gyötörve, az úttalan utak iszapjától néha a kétségbeesésig akadályoztatva, kitéve az időjárás viszontagságainak, a Fehér-tengertől a Fekete tengerig, a július és augusztus hónapok rekkenő hevétől a november és december hónapok téli viharáig, szenvedve piszoktól és férgektől, hóban és jégben fázva harcoltak ők, németek, finnek, olaszok, és szlovákok, magyarok, románok és horvátok, az északi és nyugat-európai országok önkéntesei, a keleti front katonái!

Csak a tél beállta a természet erői gátolhatták meg az előretörést. A nyár

beálltával azonban továbbtörünk előre.

E napon a fegyvernemeket nem említem meg egyenként, és nem dicsőítem a vezetést. Mindnyájan erejük legjavát nyújtották. Belátás és igazságérzet azonban mégis köteleznek, hogy ismételten megállapítsam:
Valamennyi fegyvernem közt, mint a múltban, ma is a küzdelem legsúlyosabb terhét példa nélkül álló gyalogságunk viseli.

Saját veszteségeink.

Június 22-től december 1-ig a német szárazföldi hadsereg ebben a hősi küzdelemben 158 773 halottat vesztett, a sebesültek száma 563 082 és eltűnt 31 191.
A légihaderő 3232 halottat veszített, a sebesültek száma 8453 és eltűnt 2028.
A haditengerészet 310 halottat veszített, a sebesültek száma 232 és eltűnt 115.
A német véderő tehát összesen 162 314 halottat veszített, a sebesültek száma 571 767 és eltűnt 33 334.
A halottak és sebesültek száma tehát a világháború alatt a Somme mellett vívott ütközet halottjainak és sebesültjeinek alig kétszerese, eltűntjeinek száma pedig a somme-i ütközet eltűntjeinek a fele, valamennyien azonban német népünk fiai és családapái!

A főbűnös.

És most engedtessék meg nekem, hogy ezzel szemben a másik világról beszéljek, melynek képviselője az az ember, aki, míg a nemzetek és katonáik hóban és fagyban harcolnak, óvatosan a kandalló mellett szokta csevegéseit tartani, arról az emberről beszéljek, aki egyúttal a háború kitöréséért elsősorban felelős.

Amikor 1939-ben az akkori lengyel állam nemzetiségeinek helyzete egyre tűrhetetlenebbé vált, először megkíséreltem, hogy a tűrhetetlenné vált állapotokat méltányos megegyezés útján kiküszöböljem. Volt idő, midőn úgy látszott, hogy a lengyel kormány is komolyan mérlegelte a helyzet észszerű megoldását. Hozzá kell még fűznöm e helyen, hogy a német részről tett indítványok semmit sem követeltek, ami ne lett volna egykor már német tulajdon, sőt ellenkezőleg, nagyon sokról lemondtunk, ami a világháború előtt Németországé volt.

Önök még mindnyájan emlékeznek e napok drámai eseményeire emlékeznek a lengyelországi népi németek egyre emelkedő halálos áldozataira. E véres áldozatok teljes súlyát Önök, képviselőtársak a legjobban lemérhetik, ha összehasonlítják a jelenlegi háború áldozataival.

Mert az eddigi keleti hadjárat az egész német véderőnek kerek 160.000 halottjába került, viszont a legcsendesebb béke idején Lengyelországban akkoriban néhány hónap alatt több mint 62 000 németet öltek meg, részben a legválogatottabb kínzásokkal.

Hogy a Német Birodalomnak joga volt hozzá, hogy a határai közeli dúló veszélyeket szóvá tegye és sürgesse megszüntetésüket, általában, hogy biztonságáról gondoskodjék, alig vonható kétségbe olyan korszakban melyben vannak államok, melyek biztonságuk feltételeit távoli kontinenseken vélik felfedezni. A problémák, melyeket helyesbíteni kellett volna, területi szempontból jelentéktelenek voltak. Lényegében csak Danzigról volt szó, és az elszakított kelet-porosz tartománynak a Birodalommal való összeköttetéséről. Súlyosabban estek latba azok a borzalmas üldözések, melyeknek a németek éppen Lengyelországban voltak kitéve.

A többi kisebbség sorsa Lengyelországban egyébként szintén súlyos volt.
Amidőn azokon a bizonyos augusztusi napokon Lengyelország maga-tartása, hála az angol garanciaszerződés mindenhatóságának, egyre merevebb lett, a német

birodalmi kormányzat ezúttal utoljára, indíttatva érezte magát, hogy javaslatot terjesszen elő, melynek alapján Lengyelországgal a tárgyalásokat felveszi s arról az akkori angol nagykövetet is szóban értesítette.

Legyen szabad a mai napon ezeket a javaslatokat a feledés homályából kiemelnem, s Önöknek újból emlékezetükbe idéznem.

A bebizonyosodott háborús felelősség.

Ebben az időben a Német Birodalom és Lengyelország között a helyzet olyan, hogy a legkisebb incidens is mindkét fél felvonult hadseregének összetűzéséhez vezethet. A békés megoldásnak olyan természetűnek kell lennie, hogy a feszült állapotot előidéző események adandó alkalommal meg ne ismétlődhessenek, nehogy Kelet-Európát, sőt más területeket is hasonló izgalomba hozzanak.
Ez áldatlan helyzet okai a következők:
1. a versailles-i békeparancsban megvont lehetetlen határok,
2. a megszállt területeken a kisebbségekkel való lehetetlen bánásmód.
A birodalmi kormányjavaslatait az a gondolat vezette, hogy végleges megoldást találjon, mely a határ megvonásából eredő tűrhetetlen helyzetet kiküszöböli, s mindkét fél számára biztosítja a létfontosságú összekötő útvonalakat, a kisebbségi kérdés problémáját pedig — amennyire csak lehetséges — megoldja, amennyiben nem lehetséges, a kisebbségek sorsát jogaik törvényes garantálása mellett elviselhetővé teszi.
A német birodalmi kormányzat meggyőződése, hogy elengedhetetlenül szükséges mindazokat a gazdasági és fizikai károkat megállapítani és jóvátenni, amelyeket 1918 óta elkövettek. A német kormány természetesen e kötelezettségeknek önmagát is aláveti. E megfontolásokból erednek a következő gyakorlati indítványok:

1. Danzig szabad város színtiszta német jellege miatt s lakosságnak egyöntetű akarata folytán azonnal visszatér a német birodalomhoz.
2. Az úgynevezett korridor, mely a keleti-tengertől Marienwerder-Graudenz, illetőleg Kulm-Bromberg vonaláig (e városokat bezárólag) továbbá nyugat felé kb. Schonlankeig nyúlik, maga dönt, hogy Németországhoz vagy Lengyelországhoz akar-e tartozni.
3. E célból e területeken népszavazás lesz. Szavazásra jogosult minden német, aki 1918. január 1-ig ezen a területen lakott, vagy e dátum előtt ott született, valamint mindazok a lengyelek, kasubok stb., akik e napon ezen a területen laktak, vagy e nap előtt ott születtek. Az innen elűzött németek a szavazás idejére visszatérnek.

A szavazás igazságos menetének biztosítására, valamint a szavazáshoz szükséges előkészületi munkálatok elvégzésére, az említett terület a Saar-vidékhez hasonlóan, egy azonnal megalakuló nemzetközi bizottság ellenőrzése alá kerül, amelynek tagjai négy hatalom, vagyis Olaszország, a Szovjetunió, Franciaország és Anglia. A szavazás alá eső területen minden felségjogot ez a bizottság gyakorol. Ezért e területről közösen megállapított legrövidebb időn belül a lengyel katonaságnak, a lengyel rendőrségnek és lengyel hatóságoknak el kell távozniuk.

4. E terület alól kivétel Gdingen lengyel kikötőváros, mely lengyel felségterület, minthogy területe lengyel település.
E lengyel kikötőváros pontos határait Németország és Lengyelország közösen határozza meg, szükség esetén a nemzetközi döntőbíróság állapítja meg a határokat.
5. Hogy az igazságos szavazás követelte alapos előkészületi munkálatokhoz kellő idő legyen, a szavazást 12 hónapon belül nem ejtik meg.
6. Hogy ezen idő alatt Németország és Kelet-Poroszország között az összeköttetés meglegyen, viszont Lengyelországnak a tengerhez szabad kijárata legyen, utakat és vasutakat építenek, melyek mindkét félnek szabad átmenő forgalmat biztosítanak. E célra csak annyi adót szabad szedni, amennyi a forgalmi útvonalak karbantartására, illetőleg a szállítmányok lebonyolítására szükséges.

7. A területek hovatartozandóságáról a leadott szavazatok többsége dönt.
8. Hogy a szavazás megejtése után — függetlenül attól, hogy annak mi lesz az eredménye — Németország szabad forgalmát Danziggal és Kelet-Poroszországgal biztosítsák, Lengyelországnak pedig a tengerhez való kijáratot garantálják, Németország, ha a szavazás Lengyelország javára dől el, területenkívüliséget élvező forgalmi övet kap. Butov-Danzig, illetőleg Dirschau irányában birodalmi autóutat, valamint kettősvágányú vasutat építhet. Az utat és vasutat úgy építik meg, hogy nem érinti a lengyel közutakat, azaz ezek felett, vagy ezek alatt vezetne el. Ez öv szélessége 1 km-nyi és német felségterületnek számít.

Ha a szavazás Németország javára dől el Lengyelország gdingeni kikötőjéhez vezető szabad és korlátlan forgalom céljára ugyanazt a jogot megkapja, azaz ugyanolyan területenkívüliséget élvező utat és vasútvonalat építhet, mint amilyent Németország.

9. Ha a korridor szavazás útján a Német Birodalomhoz kerül vissza, a Birodalom hajlandó a lakosságot olyan arányban áttelepíteni, amely a korridornak megfelel.
10. Ha Lengyelország a danzigi kikötőt, illetőleg külön jogokat akar élvezni, ezeket a paritás alapján állapítják meg, azaz Németország ugyanolyan jogokat élvezne a gdingeni kikötőben

11. Hogy e területen kölcsönös ellenségeskedés mindennemű érzületét kiküszöböljék, Danzig és Gdingen kizárólag kereskedő jellegű városok maradnak, azaz nem építenek itt katonai támaszpontokat és erődítményeket.
12. Hela félszigete, amely a szavazás értelmében vagy Lengyelországé, vagy Németországé lenne, mindenképpen demilitarizálandó.
13. Minthogy a német birodalmi kormányzat a kisebbségekkel való bánásmód miatt a legsúlyosabb panaszokat emelte Lengyelország ellen, s mivel ezért a lengyel kormányzat a maga részéről azt hiszi, hogy Németország ellen hasonló panaszokat kell emelnie, mindkét fél kölcsönös beleegyezéssel kijelenti, hogy e panaszokat nemzetközi vizsgálóbizottság elé terjeszti, s annak feladata lesz, hogy minden gazdasági és fizikai kárról és más terrorcselekményről tett panaszt kivizsgáljon.

Németország és Lengyelország kötelezi magát, hogy mindkét fél kisebbségének jóváteszik a gazdasági téren őket ért károkat, illetőleg az eltulajdonított javakat visszaszolgáltatják, vagy ezekért és a gazdasági életben elkövetett más túlkapásokért az illetőket teljes mértékben kárpótolják.

14. Hogy a Lengyelországban visszamaradt németeket és a Németországban visszamaradt lengyeleket a nemzetközi jogtalanság érzetétől megszabadítsák, nekik biztonságot nyújtanak, s hogy ne kényszeríttessék őket olyan cselekedetre vagy szolgálatra, mely nemzeti érzelmeikkel összeférhetetlen, Németország és Lengyelország megegyeznek, hogy kisebbségeiknek jogait kölcsönös, alapos és kötelező egyezségekkel biztosítják a célból, hogy e kisebbségek népiségüket megtarthassák, öntevékenyen és szabadon fejlődhessenek, s az e célra általuk szükségesnek tartott szervezeteiket fenntarthassák. Mindkét fél kötelezi magát, hogy a kisebbségi népcsoporthoz tartozókat katonai szolgálatra nem kötelezi.
15. E javaslatok alapján létrejövő megegyezés esetében Németország és Lengyelország kijelenti, hogy azonnal elrendeli és végrehajtja haderejének demobilizációját.
16. Fenti indítványok meggyorsításához szükséges további intézkedéseket Németország és Lengyelország közösen állapítja meg.

Varsó nem felel.

Az akkori lengyel kormányzat ezekre a javaslatokra még csak nem is válaszolt, önkéntelenül is felmerül a kérdés: honnan vette ez a jelentéktelen állam a merészséget, hogy ezekről az indítványokról egyszerűen tudomást sem vesz, s ezt még azzal tetézi, hogy németek ellen továbbra is gyilkos merényleteket követ el, németek ellen, akiknek ez az ország egész kultúráját köszönheti, s ráadásul

még az általános mozgósítást is elrendeli?

A varsói külügy, hivatal dokumentumaiba vetett pillantás később mindnyájunknak a következő meglepő felvilágosításokkal szolgált:

Egyetlen egy ember volt az, aki ördögi lelkiismeretlenséggel latba vetette hatalmának egész súlyát, hogy Lengyelországot ellenállásában megerősítse, és a megegyezés lehetőségét elvágja.

A jelentések, melyeket az akkori washingtoni lengyel nagykövet Potocki gróf varsói kormányának küldött, olyan bizonyítékok, melyekből ijesztő pontossággal tűnik ki, hogy csak egy embert, s az őt hajtó erőket terheli a felelősség a második világháború kirobbantásáért.

Mindenekelőtt felmerül a kérdés, milyen okok késztették ezt az embert oly fanatikus gyűlöletre egy ország ellen, mely egész történelmének folyamán sem Amerikát, sem őt soha meg nem bántotta.

Ami Németország Amerikához való viszonyát illeti, szögezzük le a következőket:

A Birodalom teljesen érdektelen.

1. Németország talán az egyetlen nagyhatalom, amelynek sem az észak-, sem a dél-amerikai kontinensen soha semmiféle gyarmata nem volt, ott politikai tevékenységet sohasem fejtett ki, sőt ellenkezőleg, sokmilliónyi német kivándorló, s azok munkája az amerikai kontinensnek, főként az Egyesült Államoknak csak hasznára volt.
2. A Német Birodalom az Egyesült Államok kialakulása és fennállása egész folyamán sohasem tanúsított elutasító vagy ellenséges magatartást Amerika ellen, sőt számtalan fia harcolt érte és vérével védte az USA-t.
3. A Német Birodalom az Egyesült Államok ellen irányuló egyetlen háborúban sem vett részt, az Egyesült Államok azonban 1917-ben hadat üzent a Birodalomnak, éspedig olyan okokból, melyeket maradéktalanul feltárt az a vizsgálóbizottság, amelyet éppen Roosevelt, a jelenlegi elnök sürgetett e kérdés kivizsgálására. És éppen ez a vizsgálóbizottság, mely Amerika hadba lépése okainak kinyomozására alakult, állapította meg egyértelműen, hogy 1917-ben Amerika hadba lépését kizárólag egy kis csoport kapitalista érdeke okozta és megállapította, hogy Németországnak egyáltalában szándékában sem volt, hogy Amerikával összetűzzön.

Semmi ellentétünk sincs az USA-val.

Más téren sincs az amerikai nép és a német nép között ellentét. Akár területi, akár politikai szemszögből vizsgáljuk a tényeket, semmi nincs, ami bármiképpen is érinthetné az Egyesült Államok érdekelt, arról nem is beszélve, hogy azt létében veszélyeztetné.

Az államformák különbözősége mindig megvolt. Ez azonban egyáltalában nem lehet a népek életében ok az ellenségeskedésre, amíg az államforma nem törekszik arra, hogy kilépve természetes hatalmi köréből, megtámadja a másikat.

Amerika autoritatív teljhatalommal felruházott elnök által vezetett köztársaság. Németország egykor felelős autoritás alatt álló monarchia volt, később autoritás nélküli demokrácia lett, s ma erős autoritástól vezetett köztársaság. Ezen kívül egy óceán fekszik a két állam között, a kapitalista Amerika és a bolsevista Oroszország között az ellentét bizonyára sokkal nagyobb, ha e fogalmak egyáltalában számítanak valamit egy elnök által vezetett Amerika és egy Führer által vezetett Németország közötti kapcsolatban.

Leszámolás Roosevelttel.

Ma már közismert tény, hogy Németország és az Egyesült Államok mindkét történelmi összetűzését, noha ugyanazok az erők sugallták, kizárólag az USA két embere szította: Wilson elnök és Franklin Roosevelt.

Wilson felett maga a történelem mondott ítéletet, neve örökre összeforr minden idők legaljasabb szószegésével. Szószegése népek életét dúlta fel, az úgynevezett legyőzöttekét és győztesekét egyaránt. Egyedül az ő szószegése tette lehetővé a versailles-i békeparancsot, amely államokat darabolt fel, kultúrákat rombolt szét és valamennyi állam gazdasági életét tönkretette.

Ma már tudjuk, hogy Wilson mögött a tőkeérdekeltségek pénzemberei állottak, akik arra használták fel ezt a paralitikus tanárt, hogy Amerikát háborúba sodorják, mert a háború jó üzlet reményével kecsegtetett.
Hogy a német nép egykor hitt ennek az embernek, azt politikai és gazdasági léte összeomlásával kellett megfizetnie.

Mi tehát az oka annak, hogy ily keserű tapasztalatok után ismét akad egy elnök az Egyesült Államokban, aki élete egyetlen feladatát újból abban látja, hogy háborúkat szítson és az ellenségeskedést, főleg Németországgal, a háború kirobbanásáig fokozza?
A nemzetiszocializmus Németországban, abban az évben jutott uralomra, melyben Rooseveltet az Egyesült Államok elnöki hivatalába beiktatták. Fontos, hogy szem előtt tartsuk e körülményt, mert ez adja meg az egész mai helyzet nyitját.

Egy világ választ el.

Nézzük a helyzetet először személyes síkból:
Jól tudom, hogy Roosevelt elnök életfelfogását és életformáját egy világ választja el az enyémtől.
Roosevelt dúsgazdag család sarja, és ahhoz az osztályhoz tartozik, melynek tagjai a demokráciákban eleve a születés és származás szerint boldogulnak, s pályájukat ez a körülmény eredendően biztosítja.

Én ellenben csak egyszerű és szegény család gyermeke voltam, és kimondhatatlan nélkülözések közt munkával és szorgalommal kellett magamnak utat törnöm.

Akinek a vér — üzlet.

Amikor a világháború kitört, Roosevelt egy jól jövedelmező állásban Wilson árnyékában húzta meg magát. Népek és nemzetek egymás ellen rohanásának tehát csak a kellemes oldalait ismeri, élvezte a háborút, mert üzleteket kötött, mialatt mások elvéreztek.
Ugyanebben az időben az én életem egész más síkon mozgott Én nem tartoztam azokhoz, akik történelmet, még inkább üzleteket csináltak hanem csak azokhoz, akik a kapott parancsokat végrehajtják.

Mint egyszerű katona arra törekedtem, hogy négy éven át az ellenség előtt teljesítsem kötelezettségemet. Amikor a háborúból visszatértem, épp oly szegény voltam, mint 1914 őszén, amikor bevonultam. Sorsomat tehát megosztottam a milliókkal, a nép millióival. Franklin Roosevelt úr viszont sorsát a felsőbb tízezer sorsával osztotta meg. Amíg Roosevelt úr közvetlen a világháború után, mint tőzsdeüzér már szárnyait próbálgatta, hogy az inflációból, azaz mások nyomorából személyes hasznot húzzon, én más százezrekkel együtt még a katonakórházban feküdtem.

És amikor végre Roosevelt úr üzletekben kipróbált, gazdaságilag megalapozott. származásánál fogva protezsált politikai pályafutását megkezdte, én névtelenül és ismeretlenül népem felemeléséért harcoltam, melyet a legsúlyosabb

igazságtalanság ért, amely egy nemzetet történelme folyamán csak érhet.

Két életút! Amikor Franklin Roosevelt az Egyesült Államok élére állt, egy velejéig kapitalista párt jelöltje volt, mely felhasználta őt. Amikor én a Német Birodalom kancellárja lettem, vezére voltam egy népi mozgalomnak, amelyet magam teremtettem.
Az erők, amelyek Roosevelt urat pajzsra emelték, éppen azok az erők voltak, amelyek ellen én lelkem mélyéből és népem sorsa felett érzett aggodalmamból küzdöttem. Az „agytröszt", melyre az új amerikai elnök rászorult, ugyanannak a fajnak fiaiból áll, mely ellen mi, mint az emberiség parazitái ellen küzdöttünk és melyet a közéletből kizártunk.

Közös érintkezési pontok.

És mégis volt valami közös vonás kettőnk pályáján: Franklin Roosevelt olyan államot vett át, melynek gazdasági élete a demokratikus befolyások hatása alatt lezüllött, én pedig a Birodalom élére állottam, mely ugyancsak a demokrácia áldása folytán teljes csődben volt. Az Egyesült Államoknak 13 millió munkanélkülije volt, Németországnak 7 millió, s további 7 millió olyan munkása, akik csökkentett munkaidő és csökkentett bér mellett dolgoztak.

Mindkét állam pénzügyei ziláltak voltak, s már alig lehetett meggátolni a gazdasági élet süllyedését.
Ebben a pillanatban az Egyesült Államokban és a Német Birodalomban megindult egy fejlődés, amely az utókor számára megkönnyíti a teóriák helyessége felett folytatott vitákat.
Mialatt a Német Birodalomban a nemzetiszocialista vezetés mellett néhány év alatt a gazdasági élet, a kultúra, a tudomány, a művészet stb. hatalmas arányú fejlődése indult meg, Roosevelt elnöknek saját országában még csak a legkisebb eredményeket sem sikerült felmutatnia.
Pedig mennyivel könnyebb lehet ez az építőmunka az Egyesült Államokban, ahol egy km2-en alig 15 ember él, míg Németországban ekkora területen 140 ember él!
Ha ebben az országban nem sikerül a gazdasági fellendülés megteremtése, ez vagy a vezető réteg rosszindulatára, vagy az elhivatottak teljes tehetetlenségére vezethető csak vissza.

Németországban alig öt év alatt megoldották a gazdasági problémákat és kiküszöbölték a munkanélküliséget. Roosevelt elnök ugyanennyi idő alatt országa államadósságait mérhetetlenül megnövelte, a dollárt leértékelte, a gazdasági életet még jobban lezüllesztette, a munkanélküliek száma pedig megmaradt.

Ezen azonban csodálkoznunk sem kell, ha meggondoljuk, hogy a szellemek, akiket ez az ember segítségül hívott, vagy helyesebben, akik öt idézték meg, zsidók voltak, akik a zűrzavart szeretik, és a rend iránt semmi érzékük sincs! Míg mi a nemzetiszocialista Németországban a spekuláció ellen küzdöttünk, Roosevelt uralma alatt a spekuláció és a panama csodálatos virágzásba borult.

A nemzetközi zsidóság a kulisszák mögött.

Roosevelt New Deal-tervezete hamis volt, s egyúttal a legnagyobb kudarcot jelentette, mely embert valaha ért. Egészen bizonyos, hogy a gazdaságpolitika folytatása béke idején ezt az elnököt előbb-utóbb, minden dialektikai ügyeskedése ellenére, megbuktatta volna.
Bármelyik európai államban pályáját a nemzet vagyonának önkényes elherdálása miatt az állami törvényszék előtt fejezte volna be. A polgári bíróság előtt pedig, bűnös üzletvezetés miatt alig szökhetett volna el a fogház elöl.

Így ítélik meg, azaz így gondolkoznak róla sokan, még tekintélyes amerikaiak is! Vészjósló ellenzék tornyosult e férfiú feje fölött. Megérezte, hogy csak úgy menekülhet meg, ha a közvélemény figyelmét el tereli a belpolitikáról a külpolitika felé.

Potocki, amerikai lengyel nagykövet Washingtonból írt jelentései ebből a szempontból különösen érdekes olvasmányok. Potocki újból és újból rámutat, hogy Roosevelt nagyon is tudatában volt e gazdasági kártyavár összeomlásának s az ebből eredő veszélynek, s ezért feltétlenül szüksége volt a figyelem külpolitikai térre való terelésére.

Megerősítette ebben az őt körülvevő zsidók köre akik ótestamentumi bosszúvágyukban az Egyesült Államokban pillantották meg azt a hatalmi eszközt, melytől azt remélték, hogy segítségével az egyre inkább zsidóellenessé váló európai nemzetek számára egy második
purimot készíthetnek elő. Zsidók voltak azok, akik egész sátáni aljasságukkal körülvették ezt az embert, de ő maga is kapaszkodott utánuk.

Így hát az amerikai elnök fokozódó befolyása abban merült ki, hogy összetűzéseket szítson, vagy a meglévő összetűzéseket elmélyítse, vagy legalábbis minden eszközzel megakadályozza, hogy az összetűzéseket békés úton oldják meg. Éveken át csak egy a kívánsága, hogy valahol a világon viszály törjön ki, lehetőleg Európában, amely lehetővé teszi neki, hogy az amerikai gazdasági életet a harcoló felek egyikének lekösse, ezáltal vele politikai érdekközösségre léphessen, s így Amerikát lassan e viszályhoz közelebb hozza, s kuszált belpolitikájáról a figyelmet a külpolitika felé irányítsa.

Eljárása ily értelemben különösen Németország iránt lesz egyre durvább. 1937 óta számtalan beszédet tart, közülük az 1937. október 5-én Chicagóban mondott beszéde különösképpen aljas, amelyben ez az ember tervszerűen hozzálát, hogy az amerikai közvéleményt Németország ellen izgassa. Azzal fenyeget, hogy az úgynevezett tekintélyállamokat vesztegzár alá kell helyezni.

Roosevelt elnök politikájának egyre erősebben gyűlölködő és uszító hangját azzal tetőzi be, hogy ismételt sértő kijelentések után Amerika berlini nagykövetét jelentéstételre Washingtonba hívja. Azóta a két állam csak ügyvivőkkel áll összeköttetésben.

Roosevelt akarja a háborút.

1938 óta tervszerűen és tudatosan, minden eszközzel szabotálja Európa békepolitikáját. Kifelé békevágyát hangoztatja, a valóságban azonban minden államot, amelyik a megértés békés politikáját akarja követni, kölcsönei felmondásával, gazdasági represszáliákkal, követelései befagyasztásával fenyegeti meg.

Erre vonatkozólag megdöbbentő adatokat közölnek Lengyelország washingtoni, londoni, párizsi és brüsszeli nagyköveteinek jelentései.
1939 januárjában izgatásait még jobban fokozza ez az ember, és a szenátus színe előtt azzal fenyegetődzik, hogy a tekintélyállamok ellen minden eszközt igénybe vesz a háború határáig.

Mialatt állandóan azt hangoztatja, hogy más államok Amerika belső ügyeibe avatkoznak, s a Monroe-elvre hivatkozik, épp ő az, aki 1939 márciusa óta Európa belső ügyeibe avatkozik, amikhez az Egyesült Államok elnökének egyáltalában semmi köze sincs.

Először nem is érti ezeket a problémákat, másodszor ha értené őket és fel tudná fogni a történelmi folyamatokat, éppoly kevés joga lenne a közép-európai tér ügyeihez, mint ahogyan a német államfőnek nincs joga az USA valamelyik államának ügye felett ítéletet mondani, vagy velük kapcsolatban állást foglalni. (Viharos helyeslés.)

De Roosevelt úr tovább megy. A nemzetközi jog minden szabálya ellenére olyan kormányokat, melyek neki nem tetszenek, nem ismer el. Újjárendezésekről nem vesz tudomást, régi összeomlott államok követségeit hivatalukban meghagyja, vagy mint

törvényes kormányokat elismeri. Végül odáig megy, hogy ilyen követekkel szerződéseket köt, hogy így még arra is jogcíme legyen, hogy idegen területeket egyszerűen megszálljon.

1939. március 15-én állott elő hozzám és a Ducéhez intézett hírhedt kiáltványával, amely a geográfiai és politikai tudatlanság keveréke párosulva bizonyos milliomosok modorára jellemző arroganciával Ebben a kiáltványban felszólít minket, hogy nyilatkozatokat adjunk ki, és tetszőleges kis államokkal meg nem támadási szerződéseket kössünk, többnyire olyan államokkal, melyeknek nincs is szabad cselekvési elhatározásuk, hiszen éppen Roosevelt úr szövetségesei annektálták vagy protektorátusokká változtatták őket.

Emlékezhetnek még rá, Képviselőtársaim, hogy én akkoriban e tolakodó úrnak udvarias, de határozott választ adtam, amely legalább néhány hónapra e kegyes háborús uszító beszélőkedvét szegte.

Eleanor asszony munkához lát.

Helyette azonban tiszteletreméltó felesége lépett sorompóba. Kijelentette, hogy ő és fiai nem is akarnak élni olyan világban, mint a mienk. Ezt el is hisszük neki. Mert a mi világunk a munka világa és nem a csalás és síbolás világa, mint az övék. Felocsúdása után azonban megint a feleség férje hajszolja keresztül a semlegességi törvény módosítását 1939. november 4-én, mely szerint ettől fogva a fegyverkivitel megszűnik, és csak Németország ellenségeinek szállítanak fegyvert.

S ekkor úgy, mint Kínában, Európában is a gazdasági élet útvesztőjén át lát hozzá egy előbb-utóbb kialakuló politikai érdekközösség kiépítéséhez. Már ugyanabban a hónapban néhány lengyel emigránsból álló csoportot kormánynak ismer el, melynek egyetlen politikai támasztéka az a néhány millió darab arany, amit Varsóból hozott magával.

Március 9-én már tovább megy s elrendeli a norvég és dán követelések zárolását azzal a hazug ürüggyel, hogy megmentse a németek elől, holott jól tudta, hogy például a dán kormány pénzügye Németország sohasem érdekelte, még kevésbé ellenőrizte azt.

A háború meghosszabbítása minden áron.

A már meglévő különböző emigráns kormányokon még a norvéget is elismeri. 1940. május 15-én ezeket még holland és belga emigráns kormányokkal bővíti, ami magával hozza a holland és belga követelések zárolását.

Valódi érzelmeit azonban ez az ember abban a táviratban leplezi le igazán, melyet június 15-én küldött Reynauld-nak, az akkori francia Miniszterelnöknek. Ebben közli vele, hogy az amerikai kormány a franciáknak szánt segítséget megkétszerezi ha Franciaország folytatja a háborút Németország ellen. Hogy a háború meghosszabbítására irányuló óhajának nyomatékot adjon, kijelenti, hogy az amerikai kormány a német hódítás eredményeit, tehát pl. a Németországtól egykor elrabolt területek visszatérését nem ismeri el.

Önöket nem kell róla biztosítanom, hogy bármely német kormánynak közömbös, hogy az Egyesült Államok elnöke elismer-e egy európai határt vagy sem, s a jövőben is közömbös fog maradni!

Ezt az esetet csak azért említem, hogy jellemezzem ez ember tervszerű izgatásait: képmutatóan mindig a békéről beszél, holott örökké csak a háborúra uszít. Most attól fél, hogyha létrejön az európai béke, a milliárdos hadiköltségek nyomban egyszerű csalásnak bizonyulnak, minthogy Amerikát senki sem támadja meg, ha Amerika nem provokálja a támadást.
1940. június 17-én az Egyesült Államok elnöke elrendeli a francia követelések

zárolását, hogy azokat, amint ő szokta magát kifejezni, a németek elől biztonságba helyezze, a valóságban azért, hogy egy amerikai cirkáló segítségével a francia aranyat Casablancából Amerikába szállítsa.

1940 júniusától kezdve Roosevelt intézkedései egyre kihívóbbak lesznek: amerikai állampolgárok belépnek az angol légi haderő soraiba, angol pilótákat az Egyesült Államokban képeznek ki csak azért, hogy Amerika megtalálja a háborúhoz vezető utat. S már 1940 augusztusában az Egyesült Államok és Kanada számára közös katonai tervet dolgoznak ki. Hogy azonban a közös amerikai-kanadai védelmi bizottság megalakítását legalább a legostobábbak számára megindokolják, az elnök időnként kríziseket talál ki, s ez alatt úgy viselkedik, mintha Amerikát csakugyan támadás fenyegetné, amit igazán csak sajnálatraméltó követőivel úgy akar elhitetni, hogy utazásait hirtelen félbeszakítja, szélsebesen visszautazik Washingtonba, hogy ezzel is aláhúzza a helyzet halálos komolyságát.

Üzlet-üzlet

1940 szeptemberében még jobban közeledik a háborúhoz. Amerika ötven rombolóját átengedi az angol flottának, cserébe azonban Anglia észak- és dél-amerikai katonai támaszpontjait kéri. Az utókor egyszer majd különben is ki fogja deríteni, hogy a szociális Németország iránt való gyűlöletén kívül milyen szerepet játszott az a titkos szándék, hogy a brit birodalmat felbomlása órájában lassan, de biztosan átvehesse.

Miután Anglia nincs már abban a helyzetben, hogy az amerikai szállítmányokat készpénzzel fizesse, az amerikai népre rákényszeríti a bérlet- és kölcsöntörvényt. Mint elnök megkapja azt a teljhatalmat, hogy bérlet és kölcsön formájában támogathasson országokat, amelyek védelmét ő, Roosevelt, Amerika szempontjából fontosnak tart.
1941 márciusában azonban, minthogy Németország semmi körülmények között sem hajlandó sorozatos pimaszkodásaira válaszolni, egy lépéssel tovább megy.

Merényletek német hajók ellen.

Már 1939. december 19-én amerikai cirkálók a biztonsági övezeten belül a „Columbus" nevű kereskedelmi hajót brit hadihajók kezére játszották. Ezért el kellett süllyesztenie önmagát. Ugyanazon a napon az USA tengeri hadereje az „Arauca" nevű német gőzös üldözésében közreműködött. 1940. január 26-án az USA „Trenton" nevű cirkálója ugyancsak a nemzetközi jog szabályainak megsértésével az „Arauca" a "La Plata" és a „Wanngoni" nevű német kereskedelmi hajók mozdulatairól értesítette az ellenséges tengeri haderőt.

1940. június 27-én jogellenesen elrendelte, hogy a külföldi kereskedelmi hajók az USA kikötőiben szabadságukban korlátozhatók.
1940 novemberében a „Phrygia", az „Idarwald" és a „Rhein" nevű német gőzösöket az USA hadihajóval addig üldöztette, míg azok kénytelenek voltak magukat elsüllyeszteni, nehogy az USA kezére jussanak.
1940. április 13-án megengedték, hogy az USA hajói a Vörös-tengeren megjelenhessenek, és a közel-keleti angol haderőknek utánpótlást szállítsanak.

Március hónapban az amerikai hatóságok már minden német hajót lefoglaltak. Német birodalmi polgárokat a legméltatlanabb bánásmódban részesítettek, tartózkodási helyüket és mozgási szabadságukat a nemzetközi jog megsértésével korlátozták.

Kanadai hadifogságból menekülő két német tisztet ugyancsak a nemzetközi jogszabályok ellenére megbilincseltek és kiszolgáltatták a kanadai hatóságoknak.
Március 27-én ugyanaz az elnök, aki minden támadást elítél, az ugyancsak agresszióval a törvényes kormány helyére került Simovics és társai-féle puccs-kormányt azonnal elismeri.

Roosevelt elnök már hónapokkal a puccs előtt Donovan ezredest, ezt a nagyon is

jelentéktelen figurát azzal a megbízatással küldte a Balkánra, hogy Szófiában és Belgrádban Németország ellen felkelést szítson. Utána Jugoszláviának és Görögországnak áprilisban segítséget ígért a kölcsön- és bérlettörvény alapján. Még április vége előtt elismeri a jugoszláv és görög emigránsok kormányát, és megint jogellenesen zárolja a jugoszláv és görög követeléseket. Április közepe óta az Atlanti-óceán nyugati részét USA-őrhajókkal ellenőrizteti s az őrhajók megfigyeléseit Angliával közlik.

Április 26-án Roosevelt Angliának 20 gyorsnaszádot szállít, az angol hadihajókat pedig az USA kikötőiben javítják. Május 12-én a nemzetközi jogszabályok kijátszásával felfegyverzi a norvég kereskedelmi hajókat, melyek angol szolgálatban állanak. Június 4-én amerikai csapatszállítmányok érkeznek Grönland szigetére, hogy repülőtereket építsenek, és június 9-én kapjuk az első angol forrásból származó jelentést hogy Roosevelt elnök parancsára az USA egyik hadihajója Grönlandnál Vízi bombákkal árasztott el egy német tengeralattjárót.

Június 14-én megint a nemzetközi jog szabályaiba ütköző módon zárolták az amerikai német követeléseket. Június 17-én Roosevelt elnök hazug ürügyek alapján a német konzulok visszahívását és a német konzulátusok megszüntetését kéri. Továbbá a Transocean nevű német hírszolgálati iroda, a német hírszolgálati könyvtár és a német Reichsbahnzentrale bezárását kéri. Július 6-án és 7-én Roosevelt parancsára amerikai csapatok megszállják a német hadizónában fekvő Izland szigetét.

Ezért szállták meg Izlandot.

Mindettől most azt várja, hogy
1. Németországot végre háborúba kényszerítheti,
2. a német tengeralattjáró háborúk hatását éppúgy csökkentheti, mint a világháború alatt 1915-16-ban,
3. ezzel párhuzamosan a Szovjetuniónak amerikai segítséget ígért. Június 10-én Knox tengerészetügyi miniszter váratlanul bejelenti, hogy az USA haditengerészete a tengely hadihajói ellen tűzparancsot kapott. Szeptember 4-én a „Greer" nevű USA-romboló a kapott parancsnak megfelelően, angol repülőgépekkel karöltve, német tengeralattjárók ellen küzd az óceánon. Öt nappal később egy német tengeralattjáró megállapítja, hogy egy USA romboló angol kereskedelmi hajókat kísért. Végre szeptember 11-én mondott beszédében Roosevelt maga is megerősíti, hogy kiadta a parancsot, hogy a tengely minden hajóját lőjék, ezt a parancsot újból megismétli. Szeptember 29-én USA-őrhajók Grönlandtól keletre vízibombákkal megtámadnak egy német tengeralattjárót. Október 17-én az USA „Kearney" nevű rombolója, mely angol hajókíséretben teljesített szolgálatot, ismét megtámad egy német tengeralattjárót vízibombákkal, végül november 6-án az USA tengeri haderejének egységei az „Odenwald" nevű német gőzöst a nemzetközi jog megsértésével lefoglalják, amerikai kikötőbe hurcolják, s legénységét fogságba vetik.

Elmebajos, mint Wilson.

Ennek az ún. elnöknek személyem ellen irányuló sértő támadásai és piszkolódásai felett napirendre térek. Hogy engem gengszternek nevez, már csak azért is hidegen hagy, mert e fogalom ilynemű alanyok hiányában nem Európából, hanem Amerikából származik.

De ettől függetlenül, Roosevelt úr engem egyáltalában nem sérthet meg, mert én őt, akár csak Woodrow Wilsont, elmebajosnak tartom.

Hogy ez az ember zsidó csatlósaival egyetemben Japán ellen évek óta hasonló módszerekkel harcol, ismeretes előttünk. Erről nem is kell beszélnem. Itt is ugyanazokat a módszereket alkalmazza. Ez az ember előtör háborúra izgat, azután meghamisítja az okokat, önkényes kijelentését tesz, hogy azután visszataszító módon a keresztényieskedő képmutatás felhőjébe burkolóddzék, s így lassan de

biztosan az emberiség háború felé vezesse, miközben vén szabadkőműves létére, nem hogy Istent hívja meg tanúnak tiszteletreméltó eljárása igazolására.

Japán sorsdöntő lépése.

Azt hiszem, Önök mindnyájan megnyugvással fogadták, hogy végre egy állam elsőnek indított hadat a példátlan történelmi igazságtalanság és szemérmetlen jogtiprás ellen. Hiszen ez az ember kívánta harcot, s nem szabad csodálkoznia, hogy megkapta. Hogy a kormány e csalóval folytatott többéves tárgyalások után végre be elégelte, hogy továbbra is méltatlan módon gúnyolják, mindnyájunkat, az egész német népet, azt hiszem világszerte minden becsület! embert a legmélyebb elégtétellel tölt el.

Munkában az örök zsidó.

Mindnyájan tudjuk, milyen erők állnak Roosevelt mögött. Az örök zsidó áll mögötte, aki úgy érzi, hogy eljött az idő, hogy rajtunk is végrehajtsa azt, amit Szovjetoroszországban mindannyian borzalommal láttunk és tapasztaltunk. A zsidó földi paradicsomot végre megismertük, Millió német katona saját szemével látta azt az országot, melynek emberét és vagyonát a nemzetközi zsidóság szétrombolta és elpusztította. Az Egyesült Államok elnöke talán fel sem tudja fogni ezt. Ez azonban csak szellemi korlátoltságra vall.

Mi azonban tudjuk, hogy a jelenlegi egész küzdelmének célja a következő: ha Japánnal nem is állnánk szövetségben, akkor is tudnánk, hogy a zsidóknak és kedvelt Franklin Rooseveltjüknek az a szándékuk, hogy egyik államot a másik után külön-külön elpusztítsák. A mai Németország azonban semmiben sem hasonlít már az egykori Németországhoz.

Ezért a magunk részéről mi is azt tesszük, amit ez a provokáló, háborús uszító évek óta el akar érni. Nemcsak azért, mert Japán szövetségesei vagyunk, hanem azért, mert Németország és Olaszország mostani vezetése elég belátással és erővel rendelkezik, hogy megértse, hogy ebben a történelmi küzdelemben a nemzetek léte vagy nemléte dől el, talán örök időkre.

Hogy milyen sorsot szánna nekünk ama másik világ, azzal tisztában vagyunk. Az egykori demokratikus Németországot kiéheztette, a mostani szocialista Németországot kiirtaná. Ha Roosevelt úr, vagy Churchill úr kijelentik, hogy ők később majd új szociális rendet akarnak kiépíteni, az éppen olyan, mint mikor a kopasz borbély ajánl csalhatatlan hajnövesztő szert. (Derültség)

Azok az urak, akik szociális szempontból a legelmaradottabb államban élnek, jobban tennék, ha háborús uszítás helyett munkanélkülijeikről gondoskodnának! Elég nyomor és ínség van országaikban. Bőséges munkát adna számukra az is, ha inkább az élelmiszerek igazságos elosztásáról gondoskodnának. Ami a német népet illeti, semmi szükség sincs
hogy Churchill úrtól, vagy akár Roosevelt úrtól, vagy Edentől alamizsnát fogadjon el, csak szent jogaihoz ragaszkodik! (viharos tetszés)

Az élethez való jogát biztosítani fogja, ha ezernyi Churchill és Roosevelt esküszik is össze ellene. Népünk csaknem kétezer éves történelemre néz vissza. E hosszú idő alatt talán sosem volt annyira egységes és zárt, mint ma és ilyen lesz, hála a nemzetiszocialista mozgalomnak, a messze jövőben is. És tán még sohasem volt ily éles szemű soha ily öntudatos és becsületes. Ezért az amerikai ügyvivőnek ma visszaadtam útlevelét, és a következőket adattam tudomására:

Az USA — minden új rend ellensége.

Roosevelt elnök korlátlan világhatalmi diktatúrára törő politikája, melyet egyre

jobban kiszélesít, azt jelenti, hogy az Amerikai Egyesült Államok Angliával szövetkezve nem riadt vissza semmiféle eszköztől, hogy a német, olasz és a japán nép természetes életfenntartásának feltételeit elvitassa. Anglia és az Amerikai Egyesült Államok kormányai ellenszegültek a világ igazságosabb és jobb újjárendezését célzó minden jogos revíziónak, akár a jelenre, akár a jövőre vonatkozzék is az.

A háború kitörése óta Amerika elnöke, Roosevelt, egyre fokozottabb mértékben követte el a nemzetközi jog ellen intézett merényletek egész sorozatát. Hajók, német és olasz állampolgárok tulajdona ellen elkövetett törvénytelen túlkapások, párosulva fenyegetésekkel, sőt a személyes szabadság önkényes megfosztásával, internálások stb. révén és Rooseveltnek, az Egyesült Államok elnökének más, durvább támadásai is végül odavezettek, hogy az amerikai tengerészeinek kiadta a nemzetközi jog szabályaiba ütköző parancsot, hogy német és olasz nemzetiségű hajókat mindenütt tüstént támadjanak meg, azokra tüzeljenek, és azokat elsüllyesszék.

Amerikai miniszterek is dicsekedtek azzal, hogy ily merénylő módon pusztították el a német tengeralattjárókat. Német és olasz kereskedelmi hajókat amerikai cirkálók megtámadtak, elraboltak, békés legénységüket pedig börtönbe hurcolták. De ezen túlmenően, anélkül, hogy az amerikai kormány részéről bármilyen hivatalos cáfolat kísérlete elhangzott volna, nyilvánosságra hozták Amerikában Roosevelt elnök tervét, hogy Németországot és Olaszországot legkésőbb 1943-ban, magában Európában, katonailag meg fogják támadni.

Németország és Olaszország példátlan türelméről és őszinteségéről tanúskodó magatartása, hogy a háború kiterjesztését Roosevelt elnök éveken át tartó elviselhetetlen kihívásai ellenére is megakadályozza, és az Egyesült Államokhoz való viszonyát fenntartsa, ezzel végleg hajótörést szenvedett.

Ezért Németország és Olaszország végre arra kényszerült, hogy híven az 1940. szeptember 27-én kötött háromhatalmi szerződés határozmányaihoz, népük és birodalmuk szabadsága és függetlensége, megvédése és fenntartása érdekében vívott harcukat az Amerikai Egyesült Államok és Anglia ellen közösen vezesse.

A három nagyhatalom ezért a következő egyezséget kötötte, melyet mai napon Berlinben aláírtak.

Háborús egyezmény

Németország — Olaszország — Japán között

Abban a rendíthetetlen tudatban, hogy addig nem tesszük fegyvert, amíg az Amerikai Egyesült Államok és Anglia ellen vezetett közös háborút győzelmesen be nem fejezzük, a német kormány, az olasz kormány és a japán kormány a következő határozatban egyezett meg:

1.
Németország, Olaszország és Japán az Amerikai Egyesült Állam és Anglia által rájuk kényszerített háborút minden rendelkezésük álló hatalmi eszközzel közösen folytatják a győzelmes befejezésig.
2.
Németország, Olaszország és Japán kötelezik magukat, hogy kölcsönös és teljes hozzájárulás nélkül sem az Amerikai Egyesült Államokkal, sem Angliával fegyverszünetet, vagy békét nem kötnek
3.
Németország, Olaszország és Japán az igazságos újjárendezés érdekében a háború győzelmes befejezése után is szorosan együttműködnek az 1940. szeptember 27-én általuk megkötött háromhatalmi szerződés értelmében.
4.
Ez az egyezmény aláírásakor azonnal érvénybe lép és ugyanaddig marad érvényben, mint az 1940. szeptember 27-én kötött háromhatalmi szerződés. A magas szerződő

felek e határidő letelte előtt kellő időben értesítik egymást az egyezmény 3. pontjában lefektetett együttműködésük folyamáról.

Képviselők! Birodalmi Gyűlés Férfiai!
Utolsó békeajánlatom visszautasítása, 1940 júliusa óta tisztában vagyok azzal, hogy ezt a küzdelmet a végső következményekig végig kell verekednünk. Hogy az angolszász-zsidó kapitalista világ a bolsevizmussal egy vonalban küzd, bennünket, nemzetiszocialistákat nem lep meg. Belpolitikai harcainkban mindig ugyanebben a szövetségben láttuk őket. Mi azonban ezt a belső harcot győzelmesen álltuk meg, s ellenfeleinket a hatalomért folytatott 16 éves küzdelem után végül is megsemmisítettük.

Amikor 23 évvel ezelőtt elhatároztam, hogy a politikai porondra lepek, hogy a nemzetet a mélyből ismét kivezessem, névtelen, ismeretit katona voltam. Sokan Önök közül tudják, mily súlyosak voltak e küzdelem első évei. A hét főből álló kis mozgalom útja a felelős kormány 1933. január 30-án történt átvételéig oly csodálatos volt, hogy csak maga a Gondviselés áldása tehette azt lehetővé.

A legerősebb hadsereg élén.

Ma a világ legerősebb haderejének, leghatalmasabb légi erejének és egy büszke tengeri haderőnek állok az élén. Mellettem és körülöttem mint szent összeesküvők közösségét tudom a pártot, általa lettem naggyá és ő énáltalam.

Az ellenfelek, akiket magam előtt látok, a több mint 20 év óta ismert ellenségek. Az út azonban, mely előttem fekszik, össze sem hasonlítható azzal az úttal, amire visszapillanthatok. A német nép tudja, hogy léte döntő óráját éli. Millió katona hűséggel és engedelmességgel teljesíti kötelességét a legsúlyosabb viszonyok között. Millió német paraszt és munkás, német asszony és leány dolgozik gyárakban és hivatalokban, mezőkön és földeken, s arcuk verejtékével szerzik meg a kenyeret a honnak, a fegyvert a frontnak. Szövetségeseink erős népek, melyeket ugyanaz a gond emészt, s ugyanaz az ellenség támad.

Az amerikai elnök plutokrata klikkje a nincstelenek népének keresztelt el minket. Ez igaz!

A nincstelenek azonban élni akarnak és mindezek dacára el fogják érni, hogy azt a keveset, ami az övék, a gazdagok nem fogják tőlük elrabolni! Önök, párttestvéreim, ismerik az én kérlelhetetlen elszántságomat, hogy az egyszer már elkezdett harcot a győzelmes befejezésig szoktam folytatni. Önök ismerik akaraterőmet, hogy a harcban én semmitől sem riadok vissza, minden ellenállást legázolok, amelyet le kell gázolni.
1939. szeptember elsején tartott első beszédemben arról biztosítottam Önöket, hogy ebben a háborúban Németországot sem fegyveres erőszak, sem az idő nem kényszerítheti térdre. Most ellenfeleimet is biztosítani akarom, hogy bennünket nemcsak a fegyveres erőszak és az idő sem tud legyőzni, hanem hogy semmiféle belső kétely sem tud megingatni a sors küldte parancs végrehajtásában.

Ha azokra a nagy áldozatokra gondolunk, melyeket katonáink hoznak, akkor az otthon minden áldozata jelentéktelen kicsiséggé törpül. Ha azonban azok soraira nézünk, akik a mi nemzedékünk előtt már a német nép fennállásáért és nagyságáért vívott harcokban elestek, akkor nő meg igazán a kötelesség súlya, amely most mi reánk nehezedik.
Aki azonban e kötelesség alól kivonja magát, az nem tarthat igényt rá, hogy sorainkban, mint néptársunkat tiszteljük.

Amilyen kérlelhetetlenül kemények voltunk a hatalomért folytatott küzdelemben, éppoly kérlelhetetlenek és kemények leszünk a népünk életéért vívott harcban. Olyan időben, midőn népünk legjobb férfiai, apák és fiúk ezrével esnek el, számoljon le az élettel az, aki a harctéren hozott áldozatokhoz itthon méltatlannak bizonyul.

Mindegy, hogy milyen álarcban igyekeznek egyszer majd e német arcvonalat megzavarni, népünk ellenállóerejét aláaknázni, a kormányzat tekintélyét gyengíteni, itthoni teljesítményeit szabotálni, a bűnös el fog hullani. De van egy különbség: a harctér katonája áldozatát a becsület mezején hozza, míg a másik, aki e hősi önfeláldozás értékét lerombolja, örök szégyenben pusztul el.

Ellenségeink azonban ne ringassák magukat illúziókban! A német történelemnek előttünk ismeretes 2000 éve folyamán népünk sohasem volt egységesebb és zártabb, mint ma. A világ ura az utóbbi esztendőkben annyira kegyes volt hozzánk, hogy

hálatelt szívvel hajlunk meg a Gondviselés előtt, mely számunkra megengedte, hogy egy ilyen nagy nép tagjai lehetünk. Köszönjük neki, hogy a német nép múlt és jövő nemzedékeinek színe előtt mi is beírhatjuk nevünket a német történelem hervadhatatlan lapjaira!

A BERLINI SPORTPALOTÁBAN

1942. január 30-án

Német Néptársak és Néptársnők!
Bajtársaim!
Ma mindenki olyan fórum előtt beszél, amely számára a legalkalmasabb, vannak, akik parlament előtt beszélnek, melynek léte és létrejötte, egész összetétele mindnyájunk előtt az unalomig ismeretes, én azonban úgy gondolom, hogy ezen a napon oda kell ismét visszatérnem, ahonnan jöttem, azaz a néphez!

Mindazok szintén, akik csak itt ülnek előttem, a nép képviselői, azzal a különbséggel, hogy ők nem húznak ezért fizetést, s gyakran körülményeik miatt nehezebb az ilyen beszámolóra eljönniük, mint az úgynevezett demokráciák elhivatott képviselőinek.
Mielőtt a nemzetiszocialista Német Birodalom tizedik évébe lépnénk, illő, hogy egy pillantást vessünk a múltra, hogy létünk, fejlődésünk és győzelmünk okaival foglalkozzunk.

Napjainkban sokszor halljuk a megjegyzést, hogy ez a háború tulajdonképpen egy második világháború, azaz a mostani harcot azonosítják az előzővel, amelyet közülünk sokan mint katonák harcoltak végig.

Ez az észrevétel nemcsak azért helyes, mert a jelen küzdelem is majdnem az egész világra kiterjed, hanem helyes azért is, mert ugyanazok az erők, amelyek az első világháborút okozták, felelősek a jelenlegién is, s ezek az erők és hatalmak most is ugyanarra a célra törnek, amit akkoriban talán első pillanatban nem vallottak be, de harci szándékaik mélyén már akkor is meghúzódtak.
De nemcsak az okok ugyanazok, hanem ugyanazok mindenekelőtt a felelős személyiségek is. Büszkeséggel állapítom meg, hogy ez alól éppen azok az államok kivételek, amelyek ma a Német Birodalom, Olaszország és Japán szövetségesei.

Mert egyet nem lehet elvitatni: Churchill már az 1914-es évek előtt is az akkori idők leghitványabb háborús uszítója volt, Roosevelt úr pedig Wilson elnöknek volt ifjú csatlósa; korunk kapitalistái már akkor is befolyásuk egész súlyát a háború serpenyőjébe dobták, viszont megfordítva, senki sem tagadhatja, hogy az akkori háborúban mi teljesen ártatlanok voltunk.

Mi mindnyájan csak ismeretlen kis katonák voltunk, mint Önök, kedves sebesültjeim, akik most itt ülnek előttem, névtelenek voltunk és ismeretlenek, akiket csak a kötelesség hívott és semmi más; férfiak voltunk, akik kötelességünket tőlünk telhetően meg is tettük.

Ugyanazok a hajtóerők, amelyek az első világháborúért felelősek, felelősek a mostani második világháborúért is. És itt szeretnék valamit közbeiktatni: az akkori Németország monarchia volt, tehát nem nemzetiszocialista diktatúra, az akkori Németország demokratikus volt, tehát nem nemzetiszocialista állam és az akkori Németország parlamentáris volt, tehát e téren sem volt olyan, mint a mai, nem is említve más egyéb különbségeket.

A „tiltott" államforma.

Tehát nem az államforma, hanem egészen más volt az ok, mely akkoriban, akárcsak ma, indítékul szolgált az ellenünk irányuló támadásra, noha ellenségeink mindkét ízben azt állították, hogy éppen az államforma miatt léptek ellenünk harcba.

Mi, németek el sem tudjuk magunkról képzelni, hogy mi, ha valamilyen nép egy bizonyos államformát vesz fel, akkor hirtelen kijelentsük hogy hadat kell ellene vezetnünk, csak azért, mert ez az államforma nekünk nem tetszik. Ezt mi nem értjük. Természetesen ellenfeleink sem hiszik ezt komolyan.

Egyáltalában nem azért indultak hadba ellenünk, mintha az államforma bármiképpen is izgatta volna őket. Nem! Hisz ha kell, arra is képesek, hogy a leghitványabb államformát is keblükre öleljék, s vele testvériesen poharat ürítsenek. Nem, nem erről van itt szó. Nem az államforma miatt, hanem egészen más okokból rontottak a Német Birodalomra már 1914-ben is.

Anglia a kontinens ellensége.

A főuszító Németország ellen akkoriban Anglia volt, az az Anglia, mely 300 éven keresztül kizárólag erőszakkal, véres háborúk szakadatlan sorozatával a földfelület negyedrészét birtokába vette; mert a dolog korántsem úgy történt, hogy egy szép napon hindu hercegek vagy hindu törzsek vagy ezek küldöttségei Londonba jöttek, s így könyörögtek: „Angolok, jertek Indiába és kormányozzatok minket!" Hanem az angolok mentek Indiába annak ellenére, hogy a hinduk hallani sem akartak róluk. Oda erőszakkal benyomultak, s többé kiverni sem lehetett őket onnan, Kizárólag erőszakkal hódították meg a körülbelül 380 millió lakosságú óriási területet, s máig is elnyomják. Egyik államot a másik után hódítottak m mindig erőszakkal, s adó- és kamatfizetőjükké tették őket.

Mindezek mögött pedig ott állt már akkor az a másik, mindnyájunk előtt jól ismert hatalom, amely mindenütt üzletet szimatol zavar van: a nemzetközi zsidóság.

Így hódította meg Anglia néhány évszázad alatt a világot, s hogy hódításait s elnyomó uralmát továbbra is biztosítsa, folyton azon fáradozott, hogy Európában "az erők egyensúlyi helyzetét" fenntartsa, vagyis arra törekedett, hogy Európa egyetlen állama se növelhesse erejét egy bizonyos határon túl, nehogy Európában így esetleg vezető szerephez fusson

A szétforgácsolt, magábaroskadt, erejében örökké lefékezett Európát szerette csak Anglia, s hogy e célját elérje, Európa ellen egyik háborút a másik után vezette.

Az angolok kezdetben úgy látták, hogy uralmi helyzetüket Spanyolország veszélyezteti. Miután Spanyolországot végül is leverték, érdeklődésük Hollandia felé fordult. Miután Hollandia már nem jelentett veszélyt, gyűlöletük Franciaország ellen irányult, s miután Franciaországot egész Európa segítségével leteperték, azt hitték, hogy Németországban kell látniuk azt a tényezőt, mely Európát esetleg egyesíteni tudná. Ezért indult meg Németország ellen a harc, nem a népek iránt való szeretetből, hanem csak a legridegebb, legönzőbb érdekből, miközben támogatta őket az Örök Zsidó, aki jól ért hozzá, hogy a népek harcának viszályaiból és civódásaiból is mindig hasznot húzzon.

Amikor Angliának 1914-ben első ízben sikerült a Német Birodalom ellen világszövetséget létrehoznia, ezt egészen különlegesen okolta meg. Azt mondta: „Németországot először meg kell szabadítani császárától." Angliának ehhez semmi köze sem volt, hiszen ez a német nép belügye. De az angolok mindig nagyon aggódnak más nemzetekért, így tehát Németországot meg akarták szabadítani császárától. Aztán azt mondták: „A militarizmus az, ami a német népet boldogtalanná teszi és lelkét nyomja!"

„Háborút a háború ellen!"

Közismert tény, hogy az angolok mindenütt az „elnyomás és boldogtalanság" ellen küzdenek, melytől más népek szenvednek. Végül pedig az angolok a következőképpen nyugtatták meg a világot: „A háborúnak egyszer már véget kell vetnünk, tehát háborút üzenünk a háborúnak". Mely csodás, csábító és dicső perspektíva! Ha az ember ezt az elvet visszafelé alkalmazná, azaz ha az angolok kijelentették volna, mi angolok belátjuk, hogy a háború jogtalanság, hisz benne csak a durva erőszak dönt, s ezért az erőszakot a jövőben kizárjuk és hatálytalanítjuk mindazt, ami erőszak útján jött létre! Ez persze nagyon nehéz vállalkozás lett volna, hiszen az egész világ eddig az erősebb jogának elvén jött létre. Azonban mindenesetre csodálatos dolog lett volna, ha Anglia a háborútól való iszonyában a világnak azzal mutatott volna példát, hogy saját háborúinak szerzeményeiről lemondott volna, azaz visszaadta volna őket a világnak. Ha Anglia ezt tette volna, és kijelentette volna: „Utáljuk a háborút és ezért kivonulunk Dél-Afrikából, utáljuk a háborút és ezért elhagyjuk Indiát, amelyet háborúval szereztünk meg, utáljuk a háborút és ezért kivonulunk Egyiptomból, amelyet ugyancsak erőszakkal igáztunk le, lemondunk a Közel-keletről is, amelyet szintén erőszakkal szálltunk meg", ez lett volna a legszebb gesztus, ha Anglia hadat akart volna üzenni csakugyan a háborúnak.

Azonban a „háborút a háború ellen" jelszó alatt Angliában mást értettek, mégpedig mindannak megakadályozását ami itt a Földön elkövetett igazságtalanságok jóvátételére irányulhatna. Úgy értelmezték a jelszót, hogy a hatalmasok még hatalmasabbak, a gyengék még gyengébbek legyenek.

A helyzet hasonló a belpolitikai helyzethez, midőn az emberek mondják egymásnak: „Nem akarjuk már a társadalom további rendezését. Aki gazdag, maradjon meg gazdagnak, aki szegény, maradjon szegény; ahogyan adva van, úgy rendeltetett el — s ahogyan elrendelted úgy maradjon, mert az ember ne tusakodjék az ellen, ami elrendeltetett, hiszen az úgy adatott."

Önök, Néptársaim e tanokkal ellentétben ismerik nemzetiszocialista felfogásunkat. Mi itt a Földön a mindenkor fennálló helyzetet egy soha meg nem szűnő élet- és fejlődésfolyamat eredményének tekintjük. Lehetetlen, hogy adott pillanatban azt mondjuk: A folyamat ím megszűnt a dolgok fejlődésének természetében rejlik, hogy minden stagnálás pusztuláshoz vezet. Természeti törvény, hogy mindig a jobbat kell támogatni s mindig a jobb győz, ami azt jelenti, hogy a népek belső életében is mindig a jobbnak kell az útját egyengetni, s ezt az utat nem szabad társadalmi rendszabályokkal eltorlaszolni. Gondoskodni kell arról, hogy a friss vér árama, alulról szüntelen felfelé nyomuljon, s hogy mindaz, ami fent rothadt s pusztulásra ítélt, mert megérett a pusztulásra, a valóságban is megsemmisüljön.

„Tehát a háborút a háború ellen" jelszó velejéig hazug volt Ezt legjobban az bizonyítja, hogy abban a pillanatban, midőn befejeződött a háború, az új háború vezetésének sem előfeltételeit, sem eszközeit meg nem szüntették.

Csodálatos gesztus lett volna, ha Németország leszerelése után, amint azt a szerződések is biztosították, Anglia, Amerika és Franciaország is le szerelt volna! Hisz annyiszor figyelmeztettük őket erre, a weimari köztársaság idején kértük őket, később követeltük, hogy ezt meg kell tenniük De ez nekik eszük ágában sem volt! Ellenkezőleg, a háborúk tovább folytak. A legyőzött német nép azonban minden reményét elveszítette közben, hogy életét itt a Földön valaha is

a maga javára megváltoztathatna.

A módszerek, melyekkel az első világháború idején harcoltak, hasonlítottak a maiakhoz. Először külpolitikai téren folyt a harc, mely a Ne® ország ellen irányuló szövetség alakjában jelentkezett. Jó adag churchilli szemérmetlenség kell hozzá, ha ma ezt mondja: „Anglia sosem volt a a helyzetben, hogy Olaszország vagy Németország ellen egyedül a erejéből hadat vezethetett volna." Most tehát maga beismeri, hogy nem is volt abban a helyzetben, hogy egyedül harcolhasson. De ugyanez az ember éveken át elődjével az egész világnak garancia-szerződéseket adatott. Beutazták az egész világot, s minden államát biztosították: "Nagy-Britannia egész hatalmával mögöttetek áll és megvéd benneteket. S ma ugyanez a főhazug azt mondja: „Nem voltunk egyáltalában abban a helyzetben, hogy egyedül vezethessünk háborút." És ez igaz! A világháborúban sem voltak abban a helyzetben, hogy a háborút egyedül folytathassák Ezén voltak kénytelenek egy világkoalíciót összehozni. A módszerek ugyanazok voltak: ígéreteket tettek azoknak a kishitű, hiszékeny vagy ostoba nemzeteknek, melyek az ígéreteknek hinni hajlandók voltak és azoknak he is dőltek, a továbbiakban pedig kísérleteket tettek, hogy mennél több idegen vért állítsanak érdekeik szolgálatába.

A brit világbirodalom kialakulásának négy évszázada alatt alig 10%-át áldozta fel annak a vérnek, melyet Németországnak számtalan háborúban ontania kellett, csak azért, hogy puszta létét megvédje. S ennek ellenére mi egyre kisebbek és szegényebbek lettünk.

Hogy ez akkoriban így történhetett, belső egyenetlenségünkkel függött össze. Abban az időben, mikor a Brit Birodalom kialakult, Németország önmagát gyengítette. Olyan gondolatmenetek voltak ezek, amelyeket ma már meg sem értünk: vallásos jellegű gondolatok, amelyeket sajnos karddal küzdöttek végig, gondolatok, melyek következményeikben szörnyűek voltak, noha ma már teljesen jelentékteleneknek tűnnek fel. E szörnyű belső vallási küzdelmek, melyek a német népnek végtelen sok vérbe kerültek, Angliának lehetővé tették, hogy ugyanebben az időben olyan világuralmi igényeket támasszon, melyek őt sem nagyságánál, sem jelentőségénél fogva soha meg nem illették.

Mert mindig újból rá kell mutatnom arra, hogy nem mi németek vagyunk a parvenük. Ha már parvenükről van szó, egyedül az angolok a parvenük és nem mi! Történelmünk régibb, mint az övék. — Abban az időben, midőn Európában már egy hatalmas német császári birodalom létezett, Anglia még csak egy egészen jelentéktelen zöld sziget volt.

1918 — hitvány lázadás.

Az első világháború alatt a szétforgácsolás lehetőségét Anglia más téren vélte felfedezni. Miután vallási kérdésekkel már nem lehetett vérontást előidézni, minthogy maguk a papok sem mutatkoztak volna már hajlandóknak, hogy ezekért az eszmékért agyonveressék magukat, viszont dinasztikus okok miatt sem lehetett a német népet már belső háborúkba sodorni — új eszközt fedeztek fel a pártok egymás ellen való kijátszásában.

Mi akkoriban átéltük ezt. Voltak jobboldali és baloldali pártok, melyek önmagukban ismét fél tucat polgári és fél tucat proletár jellegű pártra oszoltak. s e pártok segítségével, kezdve a jobboldali pártoktól s a centrum-párttól Részen a kommunista pártig, sikerült a német népet belsőleg aláaknázni és szétbomlasztani. A háború ennek ellenére dicsőséges volt. Az 1914-is-as évek bizonyítják, hogy az ellenfél nem győzött; hitvány lázadás, melyet marxista, centrumpárti, liberális és kapitalista egyedek szítottak, s melyek mögött mint hajtóerő ott állt az Örök Zsidó, tudta csak Németországot elbuktatni.

Ma már az angolok kijelentéseiből is tudjuk, hogy az angolok 1918-ban már a végüket járták és összeomlásuk előtt állottak, amidőn a tizenkettedik óra utolsó negyedében Németországban a hőn óhajtott lázadás kitört. Ehhez hozzájárultak

még az akkori kormányzat gyávasága, határozatlansága, félintézkedései és belső bizonytalansága.

Csak így történhetett, hogy az első világháborút elveszítettük, nem ellenfeleink érdeme következtében, hanem kizárólag saját bűneink folytán.

Az összeomlás következménye pedig 1918 novemberében az nem volt, hogy Németországot tárt karokkal fogadták a világdemokráciák, arra sem gondoltak, hogy a német népet terheitől megszabadítsák vagy magasabb kultúrszínvonalra emeljék, amit már csak azért sem tehettek meg, mert ők maguk sokkal alacsonyabb színvonalon állottak. Csak következménye volt az összeomlásnak: politikai és gazdasági téren legszörnyűbb csőd, melyet nép valaha átélt.

Akkor bukkant elénk egy ember, aki mérhetetlen károkat okozott a német népnek: Woodrow Wilson, az a férfi, aki bádogarccal azt hazudta, ha Németország leteszi a fegyvert, a kibékülés és megértés békéje vár reá. Gyarmatait sem fogja elveszíteni, hiszen a gyarmati problémákat igazságosan rendezik majd.

Ez az ember azt hazudta, hogy az általános megértés következménye az lesz, hogy minket egyenlő jogú szövetségbe vesznek fel. Továbbá azt hazudta, hogy megszűnik a titkos diplomácia, s akkor végre a béke, az egyenjogúság, az ész stb. új korszaka üli meg a világot és a lelkeket. E farizeus ifjú csatlósa a mai Roosevelt elnök volt. Jobb keze volt. És ennek az embernek hitt akkoriban a német nép.

Határtalan idealizmus.

A német népnek sejtelme sem volt arról, hogy egy amerikai elnökről azaz olyan emberről van szó, akit az igazmondás nem kötelez, aki például a választások előtt nyugodtan kijelentheti: „Háborúellenes leszek"-s a választás után azt mondhatja: „Háborús-párti vagyok", s aki, ha utána ezért felelősségre vonják, hasonló nyugalommal kijelentheti: „Igen, előzőleg tényleg mondtam ezt, mert tudtam, hogy az USA-ban van elég bolond, aki ezt elhiszi." A német nép azonban még egyet nem tudott, hogy paralitikusról volt itt szó, őrültről, aki akkoriban az USA népét vezette, azt a népet, mellyel a német népnek történelme folyamán semmi nézeteltérése sem volt.

Így jöttek el ama keserves csalódás órái, melyek akkor kezdődtek el, mikor a német tárgyaló felek a compiégne-i erdőben a szalonkocsiba léptek s ott ezzel a nyers kérdéssel csaptak le rájuk: „Mit akarnak az urak itt?"

Olyan fegyverszünet következett, mely a valóságban teljes lefegyverzést jelentett. E fegyverszünet folytatása pedig olyan békeszerződés lett, mely népünk teljes lefegyverzését, jogfosztását jelentette és lehetővé tette hogy nemzetközi pénzügyi társaság a német népet kifossza és kizsákmányolja, s a legmélyebb nyomorba taszítsa.

Ezt megelőzőleg kijelentették: Aki azt állítja, hogy mi Németország gyarmatait el akarjuk venni, hazudik." És elvették! Azt mondták írt állítja, hogy mi Németország kereskedelmi flottáját el akarjuk venni nem mond igazat." Elvették tőlünk. Előzőleg azt mondták: „Aki azt állítja, hogy mi a német nép testéből részeket akarunk leszakítani, lázítja a népet." Egyik részt a másik után szakították le!

Minden ígéretet megszegtek. A német nép néhány hónap alatt hihetetlen mély kétségbeesésbe zuhant. Egyetlen reménysugár sem intett feléje, a nép éhezett, hadifogságban sínylődő fiait még akkor sem bocsátották haza, mikor a fegyverszünetet és békét már rég megkötötték, élelmiszert még akkor sem kapott, amikor már teljesen le volt fegyverezve; az országot egyre jobban zsarolták és minden újabb zsarolással újabb meghódolást követeltek vagy kényszerítettek ki belőle.

Ha az ember visszagondol, még ma is harag és gyűlölet fogja el szívét e világ ellen, melyben ilyesmi megtörténhetett.

Ebben az időben, Néptársaim, midőn minden összeomlott, midőn a Birodalom legfelsőbb vezetője külföldre menekült, amidőn a többiek kapituláltak, amidőn a véderőnek a fegyvereket is be kellett szolgáltatnia, a nép pedig magát önként lefegyverezte, abban az időben, amidőn még németek is Németország ellen acsarkodtak, amidőn azt kiáltották: „Jó, hogy a háborút elvesztettük", amidőn akadtak egyesek, akik kijelentették: „E háborút nem is lett volna szabad megnyernünk", midőn mindenkit leköptek, ha Németországról csak beszélni is mert, abban az időben, amelyben az életről való lemondást, a lemondást, hogy mint német ember éljek a világon, dicsőítették, abban az időben léptem én, Néptársaim a porondra, azzal az elhatározással, hogy ezt a veszendő és elaggott Németországot még egyszer talpra állítsam. Elhatározásom sok ember szemében oly őrültnek tűnt fel, hogy legközelebbi barátaim sem értettek meg.

Elhatározásomhoz erőt az adott, hogy ismertem a népet. Ha én akkoriban csak a felső tízezreket ismertem volna, higgyék el nekem Néptársaim, ma nem állnék Önök előtt. Sose lett volna bátorságom e népet szebb jövő felé vezetni. Én azonban akkoriban elsősorban a nép széles rétegeit ismertem. Mindenekelőtt bajtársaimat. Tudtam, hogy ők mérhetetlen és elképzelhetetlen dolgokat vittek már végbe. Mindenekelőtt tudtam, mily hűségesek és megbízhatók voltak.

Tudtam, hogy ha jó vezetésük lett volna, soha semmi sem bírta volna őket rá a kapitulációra, már csak bajtársaik miatt sem tették volna le a fegyvert, mert mindegyik azt mondta magában: Azért, amiért küzdök, oly sok bajtársam esett már el. Nem hagyhatom cserben őket, ez árulás lenne ellenük. Ők is feláldozták életüket!

Én a nép széles tömegét akkori életemből ismertem. És ez a tömeg német népbe vetett hitemet nemcsak megtartotta, hanem újra megerősítette akkor is, amikor a későbbi évek folyamán kedvezőtlen körülmények vagy a balszerencse terveim megvalósítását mégis keresztezni látszottak.

Tisztában voltam azzal, hogy a háborút megelőző 20-30 év fejlődése ahogy a szemünk előtt lepergett, nem végződhetett mással, csak általános összeomlással. Azért elhatároztam, hogy e fejlődésnek gyökerében üzenek, ami azt jelenti, hogy egyszerűen nem azt mondottam ki, hogy akarom, hogy Németországnak új védereje, hadserege vagy légi hadereje legyen, hanem tudatában voltam annak, hogy először belső szerkezetünket és
társadalmi rendünket kell átalakítanom, hogy népünk testének elhalt szerveibe a vért alulról szorítsam felfelé, és hogy e célra szükséges lesz, hogy a társadalom szerkezetébe erélyesebben beavatkozzam.

Lehetetlennek tartottam, hogy e beavatkozást még csak a hatalom elvétele után hajtsam végre. Ellenkezőleg, az volt a véleményem, hogy hatalom egykor csakis annak a testnek jut osztályrészül, mely az új állapot arculatát és lényét már eleve önmagában is megtestesíti, azaz elhatároztam, hogy néhány emberrel hozzálátok egy mozgalom kiépítéséhez amely megtestesítője legyen annak, ami később a közösség szempontjából is mint lényeges és szükséges dolog lebegett szemem előtt

És ez talán nem is volt olyan nehéz, mint némelyek gondolták, amennyiben nem kellett félnem a veszélytől, hogy soraimba méltatlan törtetők vagy önző egyének furakodnak. Mert aki ezekben az években, azaz 1919, 20, 21, 22 és 23-ban e mozgalomhoz csatlakozott, annak mérhetetlenül nagy idealistának kellett lennie. Sokan ugyanis csak ezt mondhatták: „Tökéletesen őrült ez az ember. Ez akar új népet teremteni, ez akar új államot alapítani, ez akar új hadsereget létesíteni, ez akarja Németországot megint szabaddá tenni, mikor nincs is neve, nincs is tőkéje, nincs sajtója, nincs pártja, semmije sincs — tehát egyszóval őrült!"

A butaság és lomhaság ellenében.

Bizony mérhetetlenül nagy idealistáknak kellett azoknak lenniük, akik hozzám jöttek, hiszen nyernivalójuk nem volt, csak vesztenivalójuk. Mindig csak áldozatokat kellett hozniuk. Akkori harcosaimról csakugyan elmondhatom: sokat, mindenüket elveszítették, meg életüket is.

Harcomat először a butaság ellen indítottam meg, az úgynevezett magasabb körök butasága és lomhasága ellen. Harcomat a gyávaság ellen indítottam, mely mindenütt elterpeszkedett, a gyávaság ellen, mely mindig az okosság álarcában járt és azt hajtogatta, hogy bele kell nyugodnunk, türelmeseknek kell lennünk, vagy amint Erzberger mondta: "Mindent aláírni, amit elénk tesznek, akkor meg fognak bocsátani nekünk és megint minden jóra fordul." Ezzel a mérhetetlen gyávasággal, mely minden mást többre becsült a hősi kiállásnál, kellett akkoriban küzdenem szűkebb, majd csakhamar szélesebb körökben is.

Hányszor kellett akkoriban megélnem, hogy a polgárság szemünkre vetette: „Miért vonulnak fel Önök az utcákon, láthatják, hogy a többieknek ez nem tetszik, s a vége mindig összetűzés - Miért hát? - Tartsák magukat távol, maradjanak hát csendben" Mi azonban nem maradtunk csendben, sőt akkoriban állítottam fel a programot:

A német utca a német férfiaké, s nem a zsidóké és én az utcát visszahódítottam a német férfiak számára, nem a gyávák okosságával, nem a rámenők elszántságával, akik akkoriban hozzám csatlakoztak és velem együtt készek voltak, hogy ellenségeink és ellenfeleink birtokából kiharcolják az utcákat és a német színeket újból utcákra, terekre, falvakra, és városokra plántálják.

Gátlásos népközösség.

Harcolnom kellett az egyes ember oly sokfelé ágazó érdekei ellen is A baloldal embere így szólt hozzám: „Ez érdekeim ellen van. Nekem megvan a magam osztályérdeke, és ez az osztályérdek engem arra kötelez, hogy a másikat agyonüssem." — A másik viszont ezt válaszolta: „Uram, tartsa magát távol tőlünk. Nekünk megvannak régi kasztunk érdekei." Mindkét féllel harcolnom kellett. És ez érdekek fölé, melyek osztályöntudatban vagy kasztszellemben lelték gyökerüket, a népiségnek, e feloldhatatlan közösségnek érdekeit kellett állítanom.

Ez ma már mind természetes dolognak látszik, de Önök, régi harcostársaim, tudják, hogy nem volt olyan természetes ezeket a régi ismert igazságokat a jobb- és baloldali zavaros fejekbe belekalapálni. Egyesek nem akarták magukévá tenni e gondolatokat egyszerűen konokságból: „Micsoda, majd mi beverjük a fejüket!" — volt a jelszavuk. Mások butaságuk vagy lomha észjárásuk miatt vonakodtak az új gondolatoktól és azt mondták: „Ez eddig így volt, miért változzunk meg most oly hirtelen. Egyáltalában, tőlem csak nem követelhetik meg, hogy a nép egyszerű embereivel hirtelen érintkezzem. Ezt egyszerűen nem tudom megcsinálni. A végén még azt követelik tőlem, hogy a villamoson melléjük üljek. Jó, ami jó, természetesen én is azon a véleményen vagyok, hogy mint jó hazafiak édestestvérként tartsunk össze, de tartsuk be a tisztes távolságot, uraim, a tisztes távolságot, ne túl közel és főként csak választások idején, máskor nem!"

Tehát egyáltalában nem volt olyan egyszerű e nép köréből egyik embert a másik után kiragadni, és hányan szaladtak el ismét táboromból. Mert az nem úgy volt ám, Néptársaim, hogy mindenki, aki akkoriban hozzám jött, nálam is maradt. Néha sikerült 50-60 embert valamilyen helyiségben megnyernem. Számuk néhány hónap múlva leolvadt 6 vagy 8 emberre. Újból elölről kellett kezdenem mindent. Akkoriban mérleget készig tettem magamnak: ha 100 embert megnyerek, s belőlük mindig csak 10 marad meg és 90 továbbáll, akkor ha 1000 embert megnyerek 100 ember, ha 10 000-et megnyerek 1000 ember marad táboromban s így lassanként azok száma, akik megmaradnak, egyre nagyobb és nagyobb lesz, s ha közülük valamelyik másodszor és harmadszor is újból elhagy, talán szégyenli magát, hogy

negyedszer is megszökjék. Talán mégis megmarad. És így türelemmel és szívóssággal, lassan a Német Birodalomban népközösséget teremtek magamnak, nevessenek vagy gúnyoljanak a többiek, ahogyan akarnak. Mindegy. Akár harcot is indíthatnak ellenünk, mindegy, mi védekezni fogunk. Nem fogunk eltűnni az utcákról helyünkről nem fogunk tágítani, hanem addig harcolunk, míg vagy mi maradunk fekve a porondon, vagy ők tágítanak, s az út szabad számunkra.

Nekünk nemzetiszocialistáknak ezek az alapelvek szinte természetesek, akkoriban azonban egészen új fogalmak és felismerések voltak, amelyeket sokan vagy fel sem tudtak fogni, vagy nem találták természeteseknek.

Ehhez járult azután még más valami is: az átkozott hagyomány amelyben minden egyes ember felnőtt, s amelyről azt hitte, hogy nem szabadulhat tőle; általában a nevelésnek ez az egész problémája, ezek a tojáshéjak, amelyeket az egyes ember sokkal nehezebben ráz le magáról mint mást, az a hit, hogy ő éppen más körülmények között született, mint a többiek, hogy ő éppen ezért nem vegyülhet el a nép között, azért mert ő különleges társadalmi rétegből származik, a másik pedig azért nem vegyülhet, mert ő meg egy másik rétegből bukkant fel.

Ez harcot jelentett a hagyomány ellen és persze a műveltség elemei ellen is, amelyeket nagyon könnyen hajlandók vagyunk az ember értékével összetéveszteni. Hiszen azt mondták: „Csak nem tételezi fel rólam, a tanult emberről, hogy betegyem a lábam egy olyan helyi csoportba, amelyben — mit tudom én — egy napszámos vagy más efféle a vezér." Az emberekkel először meg kellett értetnem, hogy a vezetésnek az elvont tudáshoz, melyet egy tanintézetben az emberbe belevernek, semmi köze sincs.

Az egyik betanult és gyakran tudj' Isten hány kisegítő órával bemagolt dolog, a másik azonban születés dolga és mindig győzedelmeskedik. A nagy feladat tehát az volt, hogy a természetes vezéri hajlam és az ehhez szükséges tudás közt megtaláljuk a szintézist.

Ezt akkoriban meg sem értették. Harc volt ez minden életszokás ellen, s azon kívül harc volt a legtermészetesebb érdekek ellen. Például az egyik ember így szólt: „Igen ám, de mondja csak, ha én csatlakozom Önhöz, elveszítem az üzletemet!" A másik pedig azt mondta: „Akkor kirepítenek az állásomból. Kollégáim nem tűrik ezt!"

Higgyék el Néptársaim, hogy akkoriban hősiesség kellett ahhoz, hogy valaki elsőnek vallja magát nemzetiszocialistának egy bányában vagy gyárban, de ugyanilyen hősiesség kellett ahhoz is, hogy valaki a szalonban nevezze magát nemzetiszocialistának. Az első esetben testi, a másik esetben szellemi terrornak tette ki magát. Nem tudom, melyik rosszabb: testi fenyegetés, vagy pedig szellemi fenyegetés, mely bizonyos esetekben egy embert sokkal gyorsabban összeroppanthat, mint a testi bántalmazás. Idealisták voltak mindazok, akik akkoriban hozzánk jöttek helyen szeretnék még valamit kijelenteni:

A jó nemzetiszocialista a legjobb katona is.

Ezek a hősök tulajdonképpen csak az 1914-18-as háborút folytatták. Később sokszor úgy állították be a dolgot, mintha nálunk katonák, az ellenfélnél pedig pártok lennének. Nem. Ezek egykor katonák voltak, éspedig a legjobb katonák! Azok az örök katonák voltak ők, akik a kudarcot nem akarták és nem tudták elviselni, aminthogy az a meggyőződésem, hogy az igazi nemzeti szocialista a jövőben is a legjobb katona.

S ehhez jöttek még az úgynevezett szervezett ellenfelek. Ezek kb. 46-47 pártot tettek ki. A pártok száma ingadozik aszerint, hogy a biciklisták vagy a kertészek vagy a telkes gazdák vagy más valamilyen egyedek lépnek szövetségre. Bizony néha 46 párt is volt. Szervezett ellenség!

S közölünk is mindenekelőtt a párttitkárok, a párttisztviselők láttak bennünk

halálos ellenséget, mert mi lesz végül is a polgári pártokból, azok képviselőiből, párttitkáraiból stb., és mi lenne a proletárpártokból, szakszervezeti titkárokból és párttitkárokból, ha hirtelen elibük áll egy ember és azt mondja nekik: „A ti egész harcotok tiszta őrület, olyasmiért perlekedtek, ami senkinek sem hoz hasznot, mindkettőtöknek le kell majd szállni a magas lóról, s mivel huzamosabb ideig egymás nélkül úgysem tudtok ellenni, azért hagyjátok abba a civakodást, férjetek meg békességben, s ne tegyétek kölcsönösen tönkre egymást".

Ezt persze el lehetett mondani egyes embereknek, de egy párttitkárnak ezt szemébe mondani annyit jelentett, hogy a párttitkárt gondolkodóba ejtem, a gondolkozás pedig ahhoz a felismeréshez vezethetett volna, hogy egész egzisztenciájának befellegzett. Ha pedig még azt is kijelentem, hogy felekezetekért ne folytassunk politikai harcokat, mi lesz akkor a centrum-párti érdekeltségekből, mi lesz a szakszervezeti titkárokból és képviselőkből? És főként mi lesz a kedves zsidókból, akik mindkét táborban érdekelve voltak: az egyikben a nagytőkét kormányozták, a másikban az antikapitalistákat vezették rohamra, s néha megtörtént, hogy egy családban az egyik testvér az egyik, a másik testvér pedig a másik táborban küzdött.

A törhetetlen közösség.

Néptársaim! Amikor e harcot megkezdtem, tisztában voltam azzal hogy e harc egy egész világ ellen irányul. Hogy e harc milyen súlyos volt, csak régi bajtársaim tudhatják.
Mondhatom, hogy számomra a háború 1914 óta nem fejeződött be. Én tovább harcoltam, mihelyt beszélni tudtam. Bejártam az országot községről községre, beszéltem és beszéltem, dolgoztam és mindig csak az az egy gondolat vezetett, hogy a német népet a széthullástól megmentsem, letargiájából felrázzam, álmából felébresszem, s újból tudatos erővé forrasszam össze.

E harcos évek folyamán nemcsak politikai harcosokra bukkantam ha-nem sok olyan emberre is, aki minket csak munkájával támogatott. Asszonyokat és férfiakat, akik életüket adták a pártért, amely mindenük volt. A többiek, például a vérszegény polgári pártok egyáltalán meg sem tudták érteni, hogy mit jelent a nemzetiszocializmus az egyes családoknak, embereknek, akik egész nap csak a mozgalmunkra gondolnak, mindent odaadtak érte, érte dolgoztak, s minden áldozatot meghoztak érte!

Ma már az egész nemzet tudja ezt. Mert amik akkoriban kis csoportok voltak, ma a német néptársak milliós tömegei, akik gyűjtőhelyekre mennek, s mint közösségünk tagjai véderőnk számára, katonáink számára utolsó bundájukat vagy pulóverüket odaadják!

Mindent a katonáknak!

A boldogságban, hogy egy ügynek szolgálhatok, érte áldozatot hozhatok, melyben ma milliók részesülnek, akkoriban mozgalmunknak csak kevés nemzetiszocialistája részesülhetett. Milyen nagy volt ezek boldogsága, csak azok mérhetik fel, akik ma is elmondhatják magukról: mindent megteszek népünkért, mindent katonáinkért, hogy küzdelmünkben mindnyájunkért helyt tudjanak állni!

Az akkori kis mozgalomból alakult ki tehát a német népközösség. Ha lassan is, de kialakult. Időre volt szüksége, s ez így volt jó. A népünk ügyéért vívott harc nem folyt le szakadatlanul egyenletes felfelé ívelésben. Átéltük a súlyos szorongattatások napjait, nagy kudarcok óráit is Elég, ha az 1923-as évre emlékeztetem Önöket!

Akkoriban küzdöttem. A Ruhr-vidéket ellenség szállta meg, Németországot az infláció döntötte romba. Az egész német nép példátlan nyomor felé haladt és mindenütt győzedelmeskedett a zsidó. Hasznot húzott szerencsétlenségünkből.

Ekkor megkíséreltem, hogy magamhoz ragadjam a hatalmat, hogy a pusztulást megállítsam. Abban a pillanatban, midőn már azt hittem, hogy a hatalom a kezemben van, a sors a földre sújtott, s ahelyett, hogy hatalomra — börtönbe jutottam.

Ebben az időben kellett a mozgalomnak igazán megmutatnia, hogy mit ér. Természetesen nekem is. És bevallhatom most már, alig ocsúdtam fel az ütéstől, máris új erőre kaptam, s visszanyertem régi hitemet.

Ellenfeleim azt mondták: Most meghalt! Nem is kell már tekintettel lenni rá. Meg sem kell már említeni. A nemzetiszocializmus elintézett ügy. Tizenhárom hónap múlva azonban ismét visszatértem s újból nekivágtam a munkának. S azt hiszem, hogy pártunk életében talán ez volt a döntő mozzanat.

Az erősek előjoga.

A győzelmeket a gyenge ember is el tudja viselni, a sorscsapásokat azonban csak az erős bírja ki. A Gondviselés csak azoknak adja meg a végső nagy jutalmat, akik a sorscsapásokat legyűrik.

A mozgalom keretében én akkoriban kaptam az első nagyméretű ütést. Néhány év múlva kihevertem. Hogy mennyi munkámba és idegórámba került ez, csak azok tudják, akik akkoriban mellettem álltak.

De ez a kudarc adta meg nekem a saját személyembe vetett féktelen bizalmat, hogy bármi történjen is, engem már soha semmi sem tud kivetni a nyeregből, engem soha és semmi se fog megingatni már.

Tévednek tehát azok, akik azt hiszik, hogy ennem bármivel is meg lehet félemlíteni, vagy el lehet kábítani. Megszívleltem egy német filozófus mondását: "Az olyan csapás, mely egy erős férfit nem sújt földre, csak megedzi őt!"

És hogy viselkedett akkoriban a külföld - kérdezem. Hiszen rólunk tudomást sem vett, a külföld diplomaták útján tájékozódik, a diplomaták pedig olyan körökben forgolódnak, amelyekben mi, nemzetiszocialisták nem tudtunk és nem is akartunk megfordulni, sőt, mit tagadjam, nem is volt szabad megfordulnunk. Ezek a diplomaták csodálatos jelentéseket küldtek kormányaiknak, amelyekben az egész Birodalom erőviszonyait fejtegették és taglalták, csak éppen azt az erőt nem látták meg, mely hivatva volt rá, hogy egy napon az egész Birodalmat átvegye. Németországot úgy kezelték, mintha nemzetiszocializmus egyáltalán nem is lett volna.

De miképpen kezelték magát Németországot? Az ő Németországukat! Az ő demokratikus Németországukat! A gyermeket, melyet egykor ők szültek, a parlamentáris demokrácia, a weimari alkotmány és a versailles-i törvényhozás e szörnyszülöttjét. Hogy bántalmazták ezt a gyermeket, zsarolták és szipolyozták! Ha ma úgy tesznek, mintha csak nekünk, nemzetiszocialistáknak lennének az ellenfeleink, és csak a nemzetiszocialista Németország létét vonnák kétségbe:

Ugyan mi mindent nem követtek el a demokratikus Németország ellen? Itt csak egy különbség van. Minket egyáltalában nem tudnak elnyomni, a demokratikus Németországot azonban el tudták nyomni.
Sohasem törődtem azzal, hogyan ítél rólam a külföld. Ez számomra közömbös. Ha ellenségeim egyszer dicsérni kezdenének, a német nép pokolba kergethet engem.

Tehát nekünk és nekem közömbös volt a külföld ítélete. A demokratikus Németországgal azonban rosszul bántak, azzal a Németországgal, amely azután térden csúszott be a Népszövetségbe, ott koldult és jajveszékelt, egyik kölcsönt a másik után kérte, s néhány morzsát kapott csak, melyet az úgynevezett birtokban levők asztalukról hullattak.
Valóban mint nincsteleneket kezelték őket, de megvolt az előnyük, hogy Genfben ülhettek. Az emberi jogoktól megfosztottak okét, de abban a tisztességben

részesültek, hogy néha egy-egy nemzetközi konferencián részt vehettek, sőt elnökölhettek is a konferencián. Lábbal taposták a német nép önrendelkezési jogát, semmivel sem törődtek, de a genfi népszövetségi parlamentben legalább más nemzetek jogáról beszélhettek, s ettől már boldogok voltak és megelégedettek.

A leszerelés: Ha ma azt mondják, ez a nemzetiszocialista, Németország kényszerített minket a felszerelésre, e kijelentés a legdurvább hazugság. Eltekintve attól, hogy én magam hányszor tettem indítványt a leszerelésre, volt egy olyan Németország is, amelynek semmi fegyvere sem volt, egyáltalában nem volt felszerelve. Miért nem szereltek le ugyanakkor ők is? Hiszen megtehették volna.

Vagy azt hitték, hogy talán Stresemann vagy Marx, vagy más valaki a Wirth, Bauer, Ebert, Scheidemann-féle urak közül hadat üzen a világnak? Nem, ezt senki sem hitte. Ők maguk sem. Akkoriban tehát leszerelhettek volna. De nem tették meg.

Ellenkezőleg, háborúkat vezettek. Majd itt hódítgattak, majd ott hódítgattak. Az angolok európai szövetségeseikkel már nem is törődtek Az arabokat az önrendelkezési joggal kapcsolatban becsapták, az indusoktól a háború alatt nekik tett összes ígéreteket pedig egyszerűen visszavonták. De azt pontosan tudták, miért kellett Németországnak leszerelnie! Mennyire bántalmazták az akkori német demokráciát! S a mérhetetlen munkanélküliség, gazdasági nyomor láttára, hol maradt a világ gazdasági segítsége, hol voltak ők akkor, az ezermesterek?

Ha ma az újságokban Roosevelt elnök úr kijelentéseit olvasom, hogy Amerika a világot egy új gazdasági rendszerrel fogja megajándékozni, azt mondom, lehet, hogy az új — de egyben csapnivaló lesz, tudniillik olyan rendszer lesz az, mely őt magát is már csődbe vitte, úgyhogy végül jónak látta, hogy a népítélet haragja elől háborúba meneküljön. Épp így a német nép sem kapta meg gazdaságilag azt, amit a versailles-i szerződés egykor kilátásba helyezett.

Harc a hatalomért.

Ellenkezőleg: a munkanélküliség megmaradt és egyre nagyobb len Az 1923-tól 1930-ig terjedő évek a folytonos kísérletezést, a tartós gazdasági összeomlások sorozatos láncolatát jelentették, amikkel párosult a német nép gazdasági felségjogainak szakadatlan áruba bocsátása és gazdasági szubsztanciájának elvesztése. S mindezt ezekben az években tét lenül kellett nézni.

Ez ellen küzdöttem én. Azonban, Néptársaim, ezekben az években is sok „kudarc" kísérte mozgalmunkat: betiltották a pártot, majd két évre engem is eltiltottak beszédek tartásától, azután feloszlatták helyi csoportjainkat, s végül betiltották mozgalmainkat az összes német szövetségi államban. Egyszóval a harc állandó volt s a visszaesések sorozatosan követték egymást Végre eljött 1930 szeptembere, és mi 106 mandátumunkkal, amihez később egy még hozzájött, tehát 107 emberrel bevonultunk a birodalmi gyűlésre.

Ily körülmények között tulajdonképpen részesedni kellett volna a kormányzatban. Az ellenkezője történt! Most kezdődött el még csak az igazi elnyomás, amely szüntelenül fokozódott. A harc folytatódott, terrorcselekményektől sem riadtak vissza. Ebben az időben értékes párttagokat vesztettünk, mindegyike orgyilkosságnak esett áldozatul. A nemzeti szocialista sebesültek száma ezekben az években több mint 40 000 emberre rúgott. Így következett el az 1932-es év. Az első elnökválasztás. Kudarc. A második elnökválasztás a pártot már ismét formában találta. Ezután választás választást követett. Olyan küzdelem volt melynél minden kockán forgott. Megint sokunknak kellett ezt az évet életével megfizetni, számtalan párttestvérnek pedig börtönbe kellett vándorolnia.

S ezután eljött 1932 júliusának hatalmas arányú győzelme. Mindenki azt kiáltotta: "Elérkezett a hatalom átvételének órája". És az óra ismét elment, el kellett mennie. Majd újabb kudarc ért minket, utána egy újabb ütközet

következett, s végül eljött az a nap, melynek emlékét ma ünnepeljük.

Néptársaim, én csak egész röviden tártam fel mindezt Önök előtt hogy főként egy tényre hívjam fel figyelmüket: a győzelem, amelyet itt ünnepelünk, nem hullott érett gyümölcsként az ölünkbe, hanem erőfeszítésekkel, áldozatokkal, nélkülözésekkel, szakadatlan munkával és súlyos kudarcokkal volt összekötve. És, ha Önök még 1933. január 25-én valakit megkérdeztek volna: „Hiszi-e Ön, hogy ez az ember — ez alatt akkoriban csak engem értettek — valaha is uralomra jut?", akkor az illető 25-én, sőt még 28-án is azt felelte volna: Soha!" Amikor január 30-án már tényleg átvettem a hatalmat, egy másik bölcs így szólt: „Csak hat hétre!" S immár 9 év múlt el azóta.

És most, Néptársaim, még egy dolgot el kell mondanom Önöknek. Már említettem, hogy 1919-20-ban, amikor a pártot alapítottam, milyenek voltak a közállapotok. Felvázoltam, milyen volt a helyzet az első nagy összeomlásom után. Azonban néhány mondattal azt is emlékezetükbe kell idéznem, mit vettem át január 30-án: reménytelenül sivár örökséget!
Olyan örökség volt ez, amelyet már senki sem akart átvenni: minden csődben volt, a gazdasági élet pusztult, hétmillió munkanélküli volt, s e szám hétről hétre emelkedett, újabb hétmillió más munkás pedig csak csökkentett munkaidőben dolgozhatott, a Birodalom pénzügyi mérlege 3 milliárdos gigantikus deficitet mutatott, minden tartomány óriási deficittel dolgozott, a községek is el voltak adósodva. A parasztság a teljes összeomlás előtt állott, házát és telkét elárverezték, a kereskedelem megbénult, a forgalom leállt, hajózásunk nem volt. Németország halottnak látszott. Ezt vettem én át akkor.

Nem volt fényes örökség. De én becsületbeli ügyemnek tartottam átvenni, nem abban a pillanatban, amikor virágzik, hanem olyan pillanatban, midőn mások már azt mondták: „Itt már minden veszve van. Itt már senki sem tud segíteni."

Én akkoriban vállaltam ezt, s előttem nem volt kétséges, hogyha nem sikerül, valószínűleg megköveznek. Agyonvertek volna, s kijelentették volna: „No lám!" Én azonban vállaltam, s a csatát megnyertük. Néhány év alatt elkészültünk a problémák megoldásával.

1933-34-ben először a belügyeket hoztam rendbe a pártokat összes üzelmeikkel egyetemben eltávolítottam. A Német Munkafrontnak Ley párttestvéremmel történt alapítása által megteremtettük annak feltételeit, hogy végre a gazdasági problémákhoz egyáltalában értelmesen közeledni lehessen, anélkül, hogy két oldalról is zavarnának: az egyik oldalról hol állandóan ez volt hallható: „A munkásokat elbocsátom", s a másik oldalról, ahonnan ez volt hallható: „Sztrájkba lépek." Mindegyik fél persze eljárásának csak kárát vallotta.

Hozzáfogtam a német pénz megszilárdításához, mégpedig felül induló könyörtelen nyomással. A pénzt azonban nem csak felülről nyomással szilárdítottam meg, hanem azzal is, hogy a német márka mögé ismét a termelést tettem.

Ma már könnyű erről beszélni! De akkor nem volt az. Mert ha az lett volna, miért nem tették ugyanezt ellenfeleim is!?

Ezzel párhuzamosan hozzáfogtam a fajidegen elemeknek, mindenek előtt „világpolgárainknak" visszaszorításához. De ahhoz is hozzáfogtam ebben az időben, hogy az egyes tartományokat beillesszem a Birodalomba. Mire 1934 eljött, már elkészültem az összes lényeges belpolitikai kérdéssel, melyek lehetővé tették, hogy a német nép immár csak munkája gyümölcsét élvezhesse. Számtalan tartomány és parlament helyett egyedül már csak a Birodalom szuverenitása létezett. Számtalan gazdasági szervezet helyett, az összes szervezeteket egy kéz irányítása alá helyeztem.

Természetesen kezdetben azok, akiknek érdekei veszélyeztetve voltak, szitkozódtak. Azt azonban senki el nem vitathatja, akár jobboldali, akár baloldali, hogy végül mindegyiknek jobban ment, mint azelőtt.

S amit talán az egyiknek pillanatnyilag le kellett adnia, azt újból

visszanyerte, visszanyerte az értelem erejével és a szükségképpeni belátás alapján, amely minden cselekvés alapja.

Harc a külső szabadságért.

1935-ben megkezdődött szabadságharcunk kifelé. Erre még mindnyájan emlékeznek. Bevezettük az általános védkötelezettséget. 1936-ban kiküszöböltük a nyomasztó versailles-i béklyókat a rajnai tartományt illetőleg, ezzel visszaállítottuk a Birodalom teljes szuverenitását, 1937 és 38-ban befejeztük a felszerelést, noha ezt megelőzőleg számtalan indítványt tettem az ellenfélnek, hogy a felszerelést megtakaríthassuk magunknak.

Mert egyet, Néptársaim, mindnyájan igazolhatnak, bármilyen vidékről valók is Önök, mindenütt a béke műveit láthatják, amelyeket a bábon, miatt nem tudtunk befejezni. Mindenütt telepítéseket, iskolákat stb. nak, melyeknek befejezését kizárólag a háború akadályozta meg.

Mielőtt a háború kitört volna, a kulturális, gazdasági és szociális munka óriási programjának megvalósításához fogtam hozzá, s egy részét be is fejeztem. Azonban mindenütt új elgondolások, újabb ötletek születtek bennem vagy munkatársaimban.

Ezzel szemben, ellenfeleimre tekintve, mit alkottak ők? Könnyű volt nekik háborúra uszítani hisz a békés munka semmiféle alkotására nem hivatkozhattak, ami tőlük származott volna. Semmit sem alkottak ami őket igazolta volna.

A szószátyár, részeges Churchill ugyan mi maradandó értéket alkotott, ez a hazug és lusta fráter!

Ha ez a háború nem jött volna, akkor évszázadok úgy beszéltek volna korunkról, mindnyájunkról, én rólam is, mint a béke hatalmas műveinek alkotóiról. Ha azonban Mister Churchillnek e háború nem sikerül, ki fog róla beszélni?

Így azonban mindenesetre úgy fog tovább élni, mint az Angol Birodalom elpusztítója, amelyet kizárólag ő, és nem mi pusztítottunk el. A világtörténelemnek legsiralmasabb herosztrátoszi természete ő, képtelen rá, hogy valami pozitívumot is alkosson, csak egyetlen alkotó tettet is végrehajtson — csak pusztítani tud. Fehér Ház-i csatlósáról pedig meg sem akarok emlékezni, hiszen ő szánalomra méltó őrült.

A plutokráciák gyűlölete

Mennél többet dolgoztunk, mennél jobban rendbe hoztuk Németországot, természetesen annál jobban nőtt a gyűlölet. A külföld társadalmi osztályainak bornírt osztálygyűlölete is hatni kezdett. Féltek, hogy a német szociális mintakép adott körülmények között talán náluk is hatni kezd. Annyiszor hallottam magam is, mikor külföldiek így szóltak: „Nálunk e nemzetiszocialista gondolatok nem valósíthatók meg. " Én azt válaszoltam: „Nem is óhajtom ezt, ellenkezőleg: nem azért vagyok, hogy más népek boldogulásáról gondoskodjam, én kizárólag csak a saját népemnek tartozom azzal, hogy gondoskodjam boldogulásáról. Álmatlan éjszakáimat nem pazarolhatom még a külföldre is!"

S ennek ellenére azt mondják: „Nem, már maga a példa is, éppen a példa! Megrontja a jó erkölcsöket." Értsd ebben az esetben a rossz szokásokat és a komisz bűnöket.

Azt mondták: „ön a szabadidő mozgalom hajóival utazik, nem engedhetjük meg, hogy országainkban kikössön. Ez megrontja a mi munkásságunkat." Hogyan ronthatná ez meg a munkásságot? Ezt nem tudom megérteni. A német munkás többet dolgozott, mint bármikor azelőtt, miért ne üdülhetne? Valósággal tréfaként hat, ha Roosevelt úr azt mondja: „Nekünk világprogramunk van, és ez a világprogram feljogosítja az embert a munkára és szabadságra." Roosevelt úr! Nyissa ki a

szemét! — Ez Németországban már régóta megvan, Vagy ha azt mondja, hogy gondoskodni kell a betegekről, akkor én azt mondom, hordja el magát a mi pártprogramunk kertjeiből, hiszen ezek nemzetiszocialista tanok, s nem az Ön tanai, Uram! Egy demokrata részéről ilyent mondani eretnekség!

Vagy ha azt mondja: „Azt akarom, hogy a munkás is szabadságot kapjon " - Elég későn akarja! Mi ezt már rég megvalósítottuk. És még messzebb lehetnénk, ha Roosevelt úr nem jött volna közbe. Vagy ha azt mondja: "A prosperitást emelni akarjuk a munkásság szélesebb tömegei számára is." Mindezek olyan dolgok, amelyek programunkban állanak. Roosevelt talán megvalósíthatta volna őket, ha nem kezdett volna el háborúskodni, hiszen mi is a háború előtt valósítottuk meg ezeket.

Nem ezek a kapitalista hiénák nem gondolnak arra, hogy ilyesmit is lehet csinálni. Bennünk csak egy aggasztó példaképet látnak, s hogy saját népeiket most horogra kapják, kénytelenek most a mi pártprogramunkhoz fordulni, s abból néhány mondatot kihalászni. Ó szánalomraraméltó kontárok! S közben még azt is rosszul csinálják.

Egy zárt világ sorakozott fel ellenünk. Természetesen nemcsak a oldalról, hanem a baloldalról is. Mert a baloldaliak attól féltek ha a kísérlet sikerül és tényleg alkot és megszünteti a lakásínséget, létrehoz és bevezet olyan iskolarendszert, melynek alapján a tehetséges fiatalember, mindegy, kik voltak a szülei, tudj' Isten, milyen magas állást érhet el, és megvalósíthatja, hogy egy egykori mezei munkásból birodalmi helytartót csinál, s ha valóban az öregségi biztosítást az egész népre kiterjeszti és tényleg szabadságot biztosít az egész népnek, hajókat épít, s a nemzetet rendezett, biztosított életmagatartás felé vezeti, mi lesz akkor velünk baloldaliakkal? Hiszen mi abból élünk, hogy mindez nincs meg. Ebből élünk, tehát küzdenünk kell a nemzetiszocializmus ellen.

Churchill háborút akar.

Hogy azonban a többiek mit alkottak, azt legjobban, Oroszországban láthatták bajtársaink. Mi most 9 éve vagyunk uralmon. A bolsevizmus 1917 óta —tehát 25 éve! Mindenki ítéletet alkothat magának, aki ezt az Oroszországot Németországgal hasonlítja össze.

Mi mindent csináltunk e 9 év alatt, milyen a német nép és viszont mit alkottak ők? A kapitalista államokról nem is akarok beszélni. Ők nem törődnek munkanélküliekkel, hiszen az amerikai milliomos sohasem jut el azokra a környékekre, ahol a munkanélküliek élnek, s a munkanélküliek sohasem jutnak el a milliomosok tájékára. Amerikában ugyan rendeznek éhségfelvonulást a washingtoni Fehér Ház elé, de azokat útközben a rendőrség gumibottal és könnyfakasztó gázzal szétveri. Mindezek olyan dolgok, melyek az autokratikus Németországban nincsenek már meg. Mi e segédeszközök nélkül — gumibot és könnyfakasztó gáz nélkül — is megoldjuk problémáinkat.

Más szavakkal, az ellenség csakugyan zárt sorokban vonult fel ellenünk és csak természetes, hogy a hatalom átvétele pillanatában ellenségeink csak szaporodtak. Én megkíséreltem, hogy világos és határozott külpolitikai vonalvezetést adjak. Idevágó elgondolásaimat ismerik már a politikai harc éveiből. Három országgal akartam szűkebb együttműködést teremteni: Angliával, Olaszországgal és Japánnal.

Minden kísérlet, mely az Angliával való megértést szorgalmazta, teljesen céltalan volt. Angliában olyan emberek voltak kormányon, akik elfogultságaiktól, őrült ideológiájuktól és merevségüktől nem tudtak szabadulni. Németországban ellenséget láttak.

Hogy a világ Viktória királynő, a nagy Viktória ideje óta lényegeset változott, arról ezek az emberek tudomást sem vettek. Hogy végeredményben nem Németország fenyegette az Angol Birodalmat, hanem hogy Anglia egyáltalában csak úgy tartható fenn, ha Európával együttműködik, erről ők mit sem tudtak. Ellenkezőleg minden

alkalommal Európa ellen harcoltak, s különösen egy ember csinálta ezt, akit már néhányszor említettem: Churchill.

Minden kísérlet, amely csak a megértés gondolatát akarta e férfinak magyarázni, hajótörést szenvedett konokul ismételt kijelentésén: Háborút akarok!" Ezzel az emberrel tehát egyáltalában beszélni sem lehetett. Körülötte pedig klikkje állt — Duff Cooper stb. Még a nevük megemlítése is szomorúság. Csupa nulla. Sebaj! Törhetetlen tojások. Bárhova pottyantják őket, egy ideig fekve maradnak. De bárhol és akárhányszor ki lehet őket dobni. Átmenetileg egy ideig mészben feküdtek — évszázadokon át.

A zsidókról nem akarok hosszabban beszélni. Ők a mi régi, engesztelhetetlen ellenfeleink, mi kereszteztük terveiket és életüket, ezért gyűlölnek minket, ahogy mi is gyűlöljük őket.
Emellett tisztában vagyunk azzal, hogy a háború csak úgy végződhet, hogy vagy az árja népeket irtják ki, vagy a zsidóság tűnik el Európából.
1939. szeptember elsején a német birodalmi gyűlésen már kijelentettem — és én tartózkodni szoktam elhamarkodott jóslásoktól —, hogy ez a háború nem úgy fog végződni, ahogy a zsidók képzelik, tudniillik, hogy kiirtják az európai árja népeket, hanem e háború eredménye a zsidóság pusztulása lesz. Most első ízben történik meg, hogy nem más népek véreznek el, hanem először alkalmazzuk ezúttal a hamisítatlan, ótestamentumi zsidó törvényt: Szemet szemért, fogat fogért!

És mennél jobban kiterjednek e harcok, annál inkább — higgye el a világ zsidósága — terjed az antiszemitizmus. Minden hadifogoly táborban tápot fog találni, és minden családban, amelyet felvilágosítanak, hogy végeredményben miért kellett áldozatot hoznia. És el fog jönni az óra, midőn minden idők, s az emberiség e leggonoszabb ellenségei, legalább egy évezredre eljátszották szerepüket.
Angliával a megértés legnagyobb sajnálatomra nem jöhetett létre. Bármit is csináltam, akárhányszor is nyújtottam ki feléjük kezemet, bármit is ajánlottam fel nekik!

Annál boldogabb voltam tehát, midőn e helyett azzal a másik állammal találtam meg a megértés útját, mellyel kezdettől fogva óhajtottam az együttműködést.

S ez tulajdonképpen nem is csoda. A csoda az lenne, ha nem így történt volna. Mert — ma ezt egy küldöttség előtt is hangoztattam — nem puszta hitetlen, ha két népnek alig 100 év folyamán majdnem teljesen hasonló a sorsa. Németország és Olaszország a múlt században állami újjászületésükéit és egységükért harcoltak, s akkoriban történt meg először, hogy a két állam szorosan egymás mellett menetelt. Azután ismét eltávolodott egymástól a két állam, ami egyik számára sem hozott szerencsét.

Két nép, egy sors.

Mindkét államban, majdnem ugyanabban az időben forradalom tör ki, melynek eszméi oly hasonlóak, amilyen hasonlók csak két népnél lehetségesek. Mindkét forradalomnak majdnem ugyanaz a menete, súlyos kudarcok után végül mégis beköszönt a győzelem. Mindkettő programja a nemzeti és szociális újjászületés. Programját mindkét forradalom törhetetlenül megvalósítja. Mindkettő a környező világban gyűlöletet ébreszt. Mindkét forradalom olyan népeket képvisel, amelyek saját földjükön és országukban szorgalmuk
ellenére sem tudják a mindennapi kenyeret megkeresni. Mindkét nép egy napon önhibáján kívül ugyanazzal az ellenséggel találja szemben magát, ugyanazzal a nemzetközi koalícióval.

A dolog már 1935-ben kezdődött, amikor Anglia minden különösebb ok nélkül Olaszország ellen fordult. Olaszország Angliától semmit sem vett el, Anglia azonban nem akarta, hogy Olaszország megkapja szabadságát. Pontosan úgy, mint nálunk, ahol Anglia ugyancsak nem akarja, hogy Németország szabadságát visszakapja. Mit vehetünk el Angliától mit Franciaországtól vagy Amerikától?

Semmit!

Hányszor ajánlottam fel nekik a békét. Általában mit is ajánlhattam volna fel nekik. A túloldalon olyan emberek állottak, akik, mint Churchill úr, ezt hajtogatták: „Háborút akarok!" Körülötte pedig egy bizonyos klikk állott, megvesztegethető, iszákos elemek, mögötte pedig az őket pénzelő nemzet közi zsidóság, az óceán túlsó partján pedig egy vén szabadkőműves állon, aki Amerika csődbe juttatott gazdasági élete szanálását a háborútól remélte.

Mindkét állam most ismét ugyanazon ellenséggel áll szemben, ugyanazon okok miatt, s arra kényszerül, hogy egymás mellett harcoljon, ugyanazt a küzdelmet vívja életre és halálra kötött szövetségben.

S aztán még egy negyedik szemszögből is van hasonlóság. Mindkét esetben férfiak, mégpedig a nép mély rétegéből jött férfiak lobbantották lángra a forradalmat, mely a két államot a megaláztatásból kivezette.

Az utóbbi hetekben a rendelkezésre álló kevés szabad órámban, nagyon sokat olvastam az olasz fasiszta forradalom történetét, és az volt a benyomásom, mintha a saját pártom történetét olvasnám: oly hasonlók oly egyformák a küzdelemben, közösek az ellenfelek, közösek az érvet valóban csodálatos! És most hasonló harctereken is küzdünk, németek Afrikában, olaszok keleten.

Közösen harcolunk, és senki sem ringassa magát illúziókban, mert ezt a harcot a közös győzelem kivívásáig folytatjuk!

És végül harmadik állam is csatlakozott hozzánk, mellyel mindig jó viszonyt igyekeztem évek óta fenntartani. Önök ismerik ezt az országot "Harcom" című munkámból: ez az ország Japán!

A nincstelenek szövetsége.

És ezzel szövetségre lépett a három nagy nincstelen. Kíváncsiak vagyunk, kik lesznek az erősebbek a küzdelemben: azok-e, akiknek semmi vesztenivalójuk sincs de mindent megnyerhetnek, vagy azok, akik mindent elveszíthetnek, de semmit sem nyerhetnek meg. Mit akar Anglia megnyerni, és mit akar Amerika megnyerni? Ők mindannyian, mit akarnak hát nyerni? Olyan gazdagok, hogy ami az övék, azzal sem tudnak mit kezdeni. Alig néhány ember él egy négyzetkilométeren, s élelmezési gondjaik nincsenek. Nálunk egyetlen rossz termés nemzeti csapást jelent — nekik az egész világ rendelkezésükre áll.

Évtizedeken át fosztogattak, zsákmányoltak és zsaroltak minket. Saját gazdasági bajaikat ennek ellenére sem tudták kiküszöbölni. Több nyersanyaguk van, mint amennyire szükségük van s mégsem képesek problémáikat értelmesen megoldani.

Majd meglátjuk, hogy a küzdelemben a Gondviselés kinek nyújtja a győzelmi pálmát! Annak-e, akinek mindene megvan, s aki a másiktól, akinek semmije sincs, még az utolsó falatot is el akarja venni, vagy annak, aki az utolsó falatját védi, mely egyetlen tulajdona?

Vezetésem alatt

S ha egy angol érsek azért imádkozik Istenhez, hogy küldje a bolsevizmust büntetésképpen Németországra és Európára, csak azt mondhatom, Németországig nem jön el a bolsevizmus! Hogy Angliába azonban nem jut-e el, az más kérdés. S akkor majd e bűnös vén istenkáromló püspök próbát tehet, vajon ő a maga imájával meg tudja-e fékezni e veszélyt. Angliát, Amerikát és Franciaországot mi sohasem bántottuk. 1939-ben mégis hadat üzentek nekünk. S e hadüzenet most kiszélesedett.

Szeretném, hogyha egész fejlődésem alapján jól megértenének most. Tettem egyszer

egy kijelentést, melyet a külföld meg sem értett. Ezt mondtam: Ha már a háború elkerülhetetlen, azt magam akarom vezetni, nem azért, mintha szomjaznék e dicsőségre, ellenkezőleg: e tekintetben szívesen lemondok minden dicsőségről, mert szerintem itt dicsőségről nem is lehet szó. Büszkeségeim, ha a Gondviselés életben tart, csak a béke nagy művei lesznek, amelyeket még csak ezután fogok létrehozni!

De azt hiszem, hogy — ha a Gondviselés úgy rendelte el, hogy a harcot kifürkészhetetlen akarata szerint végig kell küzdeni, akkor — a Gondviselést csak arra kérhetem, hogy e küzdelem terhével bízzon meg, és az egész terhet rakja rám. És viselni fogom e terheket, és semmiféle felelősségtől sem riadok vissza. Minden csapást, bármely órában jön, magamra veszek. Viselem az egész felelősséget, amint eddig is viseltem.

Népem körében enyém a legnagyobb tekintély. A nép ismer engem és tudja, hogy a háborút megelőző években milyen tervekkel foglalkoztam.

Mindenütt láthatók e tervek tanúi, melyek vagy a kezdet állapotában vannak meg, vagy máris be vannak fejezve.

1918 sohasem jön vissza!

Tudom, hogy a német nép bízik bennem. Oly boldog vagyok, hogy ezt tudom. De a német nép is nyugodt lehet egy dolog felől: Az 1918-as év, míg én élek, nem fog bekövetkezni! Mert a zászlót én sohasem fogom letenni!

Boldog vagyok, hogy katonáinkhoz annyi szövetséges csatlakozott: délen Olaszország, fenn északon Finnország s kettőjük között a nemzetek, melyek fiaikat szinten Keletre küldik: románok, magyarok, szlovákok, horvátok, spanyolok, belgák, sőt franciák is részt vesznek küzdelemben. Hozzájuk csatlakoztak északi és nyugati germán államaink önkéntesei is. Ez ma már európai háború, s végül Keleten mint új szövetséges lépett fel Japán, amely egy úr nevetséges frázisait máris alaposan megcáfolta.

Népünk hősköltemény e.

Magáról a háborúról nem akarok sokat beszélni. Erről ma már a történelem beszél: 1939-ben elintéztük Lengyelországot, 1940-ben Norvégiát, Franciaországot, Hollandiát és Belgiumot, 1941-ben először a Balkánt, majd arra az államra került sor, melyről csak néhány nappal ezelőtt biztosított minket fecsegő kedvében Mister Cripps, hogy már évek óta készült a Németországgal való leszámolásra. Ezt abban a pillanatban fogtam csak fel, midőn tudatára ébredtem annak, hogy itt hamis játék folyik. Abban a pillanatban, melyben megtudtam, hogy Churchill az alsóház titkos gyűlésein ez új szövetségesre, mint biztos tényre számít, a helyzetet megértettem. És abban az órában, amelyben itt Berlinben Molotov elbúcsúzott, mégpedig kudarcot vallott követeléseinek benyomása alatt búcsúzott, a helyzet olyan volt, hogy ennek a leszámolásnak el kellett jönnie.

Hálás vagyok a sorsnak, hogy a Birodalom élére állított és hogy két- vagy háromhetes előnyt adott, hogy az első csapást az ellenfélre én mérhessem rá. Mert ha már harcolni kell, felfogásom, hogy már az első ütésnek is döntőnek kell lennie.
Ezt Kelet-Ázsiában éppen most láthattuk. Japánnak szerencsekívánatainkat fejezzük ki, hogy e hazug elemekkel folytatott minden további sértő kihívás helyett egyszerűen rajtaütött.

Június 22-e óta katonáink és a fegyveres SS alakulatok keleten olyan harcot vívnak, melyet a történelem egykor, mint népünk hőskölteményét emlegeti.

A tengeren azonban haderőnk, tengeralattjáróink Roosevelt elnök számításait keresztül fogják húzni. Mert Roosevelt egyre újabb területek amerikai felségjog

alá helyezésével a német tengeralattjáró fegyvernemet az óceánokról egyszerű papíros aktákkal akarta lassanként visszaszorítani, és oly szűk térre kívánta korlátozni, amelyet az angol tengeri haderő is meg tud védelmezni. Mert Néptársaim, az elsüllyesztett ellenséges hajótér számaránya ezért esett vissza, nem pedig a tengeralattjárók hiányos minősége vagy apadó száma miatt. Ellenkezőleg! Tengeralattjáróink száma óriási mertékben megnövekedett. Nem a legénység bátorságának hiánya vagy a támadó alkalom hiánya volt tehát az ok, hanem kizárólag az az eljárás, mely deklarációk igénybevételével akarta cselekvési szabadságunkat korlátozni.

S önök megértik, hogy mindig nagy önuralmamba került annak mérlegelése, vajon leszámoljak-e ezzel az egész csalással, vagy pedig a béke kedvéért a további korlátozásokat is tűrjem.

Japán támadása végre megszabadított minket a kényszerhelyzettől. Ellenfeleink kénytelenek lesznek hajókaravánokat alkotni a világ minden óceánján, s most majd meglátják, hogyan dolgoznak tengeralattjáróink. Bármik és bármilyenek is terveik, mi mindenre felkészültünk a távoli északtól délig, a sivatagtól a keleti térségekig.

Mert eggyel tisztában kell lenniük: Ma más Németország áll előttük, mint nemrég, ma újból egy Nagy Frigyes-i Németország áll velük szemben.

Mi erősen állunk és bárhol állunk, harc nélkül egy talpalatnyi földet sem adunk át. S ha feladunk egy talpalatnyi földet, azonnal visszaütünk. Boldogok vagyunk, hogy tegnap óta tudjuk, hogy ami Rommel vezérezredesünk bátor olasz és német páncélosaival és gépesített kötelékeivel abban a pillanatban, midőn azt hitték, hogy már megverték őt, hirtelen megfordult, s az ellenfelet visszaűzte. S ezt csináljuk az ellenséggel mindaddig, míg a háború győzelmünkkel be nem fejeződik.

E két fegyvernem párosul egy harmadikkal, a légi fegyvernemmel, dicsősége hervadhatatlan. Bármit vitt véghez, akár a sarkköri hidegben északon, keleten, akár a sivatag hevében és nyugaton, mindenütt olyan hősiességről tett tanúbizonyságot, amelyet kitüntetésekkel jutalmazni nem is lehet.

Ez a három fegyvernem felöleli mindazt, ami hozzátartozik, nem tudok egyetlen különleges fegyvernemet sem közülük kiemelni. Csak egyről kell mindig újból megemlékeznem: s ez gyalogságunk.

E fegyverek mellett áll a tízezer és tízezernyi gépkocsizóból és vasutasból álló közlekedési szervezet, amely mint eddig, a jövőben is a legnehezebb feladatokat fogja megoldani, mert egy dolgot már itt meg kell említenünk: a mozgó háborúról a védekező háborúra való átállítás keleten nem volt könnyű.

A védekezést nem az orosz kényszerítette ránk, hanem a 33, 42 s részben 45 fokos hideg. Ilyen hidegben azonban nem tudnak a csapatok küzdeni, amelyek azt meg nem szokták, ahogy a sivatag rekkenő tüzében sem lehet harcolni a forró hónapokban. Abban a pillanatban azonban, amikor szükség volt az átállításra, kötelességemnek tartottam, hogy ezért is én vállaljam a felelősséget.

Ezzel is még közelebb akartam jutni katonáimhoz, s most e helyről amennyiben a jeges frontokon hallják, csak arról akarom biztosítani őket: Tudom, hogy mit állnak ki, de azt is tudom, hogy a nehezén már túl vagyunk.

Ma január 30-a van. A tél volt a keleti ellenfél nagy reménysége. De ez a reménye nem teljesült. Négy hónap alatt csaknem Moszkváig és Leningrádig nyomultunk előre. A tél négy hónapja északon már elmúlt.

A haza méltó az arcvonalhoz.

Az ellenség néhány helyen néhány kilométert előre nyomult, ami a vér és emberélet hekatombáiba került neki. Öt ez nem érdekli. De már néhány hét múlva

délen megtörik a tél, s utána a tavasz lassanként észak felé vonul, a jég elolvad és eljön az óra, midőn a talaj ismét kemény és szilárd lesz, és a német muskétás harci szerszámait ismét kezébe kapja s új fegyverek fognak a hazából az arcvonalra áramlani, s megverjük az ellenséget; bosszút állunk azokért, akik most kizárólag a fagynak estek áldozatul.

Mert azt megmondhatom Önöknek, hogy a katona az arcvonal élén az oroszok fölött érzett toronymagasan álló fölényét nem veszi, tette el. Őt az ellenféllel összehasonlítani sértés lenne. A döntő azonban, hogy a támadásról a védelemre való átállítás sikerült és mondhatom, teljes mértékben sikerült.

Az arcvonalak állanak, s ahol az oroszok néhány helyen áttörték és remélték, hogy egyes helységeket megszállhatnak, azok nem voltak már helységek, hanem romhalmazok. Mit jelent azonban ez a mi hódításainkkal szemben, azzal szemben, amit rendbe hoztunk s a jövő tavasszal még rendbe fogunk hozni?

Mert a front mögött ma egy hozzá méltó német haza áll. Nemrég, midőn láttam, hogy mindazt, amit a fagy ellen védelmül előkészítettünk katonáinknak, nem lesz elegendő, kiáltványt intéztem a német néphez. Ki akarom fejezni személyesen is hálámat e népnek. A kiáltvány önmagában is népszavazás volt. Akik demokráciáról beszélnek, nézzenek ide, ez a valódi demokrácia.

Hogy ez hogyan ment végbe, az e napokban megmutatkozott. És tudom, hogy sok kis ember mit adott, de ezúttal mások is voltak köztük, mégpedig sokan, nagyon sokan, akiknek eddig nehezükre esett volna, vagy róluk fel sem tételeztük volna, hogy drága bundáiktól megváljanak

De mégis odaadták őket, mert tudják, hogy a legkisebb muskétás is többet ér, mint a legdrágább szőrme.

És gondoskodtam, hogy e körül ne ismétlődjenek meg a világháború eseményei, midőn rezet gyűjtöttek és a gyűjtő társaság 2260 százalékos osztalékot fizetett, s midőn bőrt gyűjtöttek, egy bőrértékesítő társaság 2700 százalékos osztalékot fizetett

Aki a Harmadik Birodalomban a háborún keres, az meghal! Hiszen senki sem tudhatja, vajon nincs-e ott elől egy szegény kis őrt álló katona, akinek kezét talán egy pár kesztyűvel meg lehetne menteni, vagy talán a megfagyástól lehetne megmenteni egy meleg mellénnyel, amelyet odahaza valaki elvesz előle. Én most a katonák érdekeit képviselem és tudom, hogy az egész német nép ebben mögöttem áll! Ma, január 30-án csak egyről biztosíthatom Önöket: Hogyan fejeződik be ez az év, nem tudom. Hogy a háború befejeződik-e, senki sem tudhatja. Azt azonban tudom: bárhol bukkan fel az ellenség, megverjük, mint mindig! Megint a nagy győzelmek éve következik. S hogy régebben is mindenkoron vittem a zászlót, most csak még májasabbra fogom tartani. Mert milyen egészen más a helyzetünk ma!

Német Néptársaim! Katonáim! Dicsőséges történelem áll mögöttünk. És az ember oly szívesen keres párhuzamot a történelemben. Történelmünk folyamán német hősök gyakran küzdöttek hatalmas túlerővel szemben reménytelenül. Azonban nekünk nem szabad párhuzamot vonnunk a Nagy Frigyes-i időkkel. Ehhez nincs jogunk. Hiszen miénk a világ legerősebb hadserege, miénk a világ legerősebb légi hadereje.

Nagy Frigyes szinte nyomasztó túlerővel szállott szembe. Az első sziléziai hadjárata idején egy 2.7 milliós Poroszország állt szemben egy 15 milliós állammal. Amidőn a harmadik hadjáratát volt kénytelen hét éven keresztül folytatni, akkor 3.7, illetőleg 3.8 millió porosszal szemben kerek 50, illetőleg 54 millió volt az ellenfél száma. De egy vasakaratú férfiú minden kudarcon keresztül magasan tartotta a lobogót, bizalma népében meg nem ingott, s ha őt, magát lepte meg a kétely, mindig újból talpraugrott, s újult erővel ragadta erős kezébe a zászlót.

Mit mondjuk a mai helyzetről? Olyan ellenfél áll velünk szemben, aki szám szerint most talán még fölényben van, de a tavaszra ez is meg fog változni. Az ellenfelet újból el fogjuk venni, mert újból rajtunk a sor. S így lesz ez

mindenütt. De mindenekelőtt:
Ma szövetségeseink is vannak, a helyzet tehát nem olyan, mint a világháború alatt volt. Amit Japán ma keleten csinál, számunkra felbecsülhetetlen. Számunkra nem marad más út, mint a harc és a siker útja. Akár nehéz, akár könnyű ez az út, sohasem nehezebb, mint elődeink útja volt.

A Birodalom első muskétása.

De azt se mondjuk, hogy a mi utunk könnyebb. Mert akkor nem értékelhetjük igazán azokat a nagy áldozatokat, melyeket katonáink hoztak. Ezt ki érthetné meg jobban, mint én, aki magam is egykor katona voltam.

Ma sem tartom magam másnak, csak a Birodalom első muskétásának. Abban az időben, amikor magam is csak katona voltam, kötelességemet teljesítettem, Ugyanezzel a megingathatatlansággal végzem kötelességemet ma is. De bajtársaim minden szenvedését ismerem, mindent tudok róluk.

Éppen ezért nem tudok és nem akarok frázisokat használni, mert ezt ti nem értenétek. Csak egyet mondhatok nektek, hogy a haza már tudja, mit kell szenvednetek. A haza sejti már, hogy mit jelent 35, 38, 40, 42 fokos hidegben hóban és jégben feküdni, és Németországot védelmezni. De mivel a haza ezt tudja, a haza is megtesz mindent, amit csak megtehet. Dolgozni akar és dolgozni fog! És én magam is felszólítom:

Német Néptársak, itthon dolgozzatok, teremtsetek fegyvereket, teremtsetek lőszert, megint fegyvereket és megint csak lőszert. Velük ott elöl, számtalan bajtárs életét mentitek meg.

Alkossatok és teremtsetek közlekedési eszközöket, hogy mindent a vonalakig lehessen szállítani. Az arcvonal akkor állni fog, kötelességét teljesíteni fogja, s német hazánk nyugton lehet. S ama ördögi papnak imája aki azt kívánta, hogy Európát a bolsevizmussal büntessék, nem fog teljesedésbe menni, hanem egy másik ima fog meghallgatásra találni:

Mindenható Úristen!

Adj nekünk erőt, hogy szabadságunkat megvédhessük: a német nép, gyermekeink és utódaink szabadságát.
De nemcsak német népünk, hanem Európa valamennyi népének szabadságát.

Mert hiszen ezt a háborút nemcsak német népünkért vívjuk, hanem egész Európáért s az egész civilizált emberiségért.

A NÉMET BIRODALMI GYŰLÉSEN

1942. április 26-án

Képviselők!
Német Birodalmi Gyűlés Férfiai!
1941. december 11-én, amidőn utoljára szólhattam Önökhöz, beszámoltam az elmúlt év eseményeiről. Ezek az események a maguk történelmi nagyságában és a jövőre kiható politikai jelentőségében olyan mértékűek, hogy azokat egész terjedelmükben talán csak évszázadok múlva tudjuk felfogni.

Az Anglia és Moszkva által közösen kezdeményezett belgrádi lázadás letörése után alig néhány héttel Európa talán évszázadok óta először ébredt rá a keletről fenyegető veszedelem tudatára, amelynek eredményes elhárításától már annyiszor függött kontinensünk léte vagy nemléte.

Sokan ezóta ismerték csak fel igazán ennek a véres háborúnak okait, amelyet 1939

szeptemberében kényszerítettek ránk. Mert ez a háború már nem olyan jellegű, mint a régebbi európai belső összetűzések. Egyre jobban erősödött az a benyomás, hogy ezt a történelmi küzdelmet egyáltalán nem lehet már megítélni az egyes államok jogosnak tekinthető érdekei szempontjából, hiszen jelenleg olyan alapvető harcról van szó, amely a világot évezredek során talán csak egyszer rázza meg, de akkor egy új évezred kapuit nyitja meg.

E küzdelem során szereplő egyéniségek közül sokan éppoly kevéssé vannak tudatában megbízatásuk és cselekedeteik mélyebb értelmének, mint ahogyan az egyszerű kis katona sem látja át egy óriási hadművelet kereteinek lényegét. Az ilyen robbanó erejű korszakok oly hatalmas időszakot ölelnek fel, hogy az egyes ember ennek összefüggéseit, s még inkább saját személye latbavetésének jelentőségét könnyen félreismeri az események sodró áradatában. S még egy ilyen küzdelemnek is akadnak haszonélvezői, noha ennek a népeket, sőt kontinenseket megrázó küzdelemnek célja és értelme szinte alig tekinthető át.

A csalva megcsaltak.

Sokan azt hiszik, hogy ők az események mozgatói, holott mások mozgatják őket. Mások viszont ütni akarnak, s végül is ők kapjak az ütéseket.

Amikor 1939. szeptember 3-án, számtalan német békekísérlet után. Franciaország és Anglia a Német Birodalomnak hadat üzent, s ezt megelőzőleg bianco-teljhatalmat adva Lengyelországnak, ezt az államot mint a háborút kiváltó okot a küzdőtérre lökték, kétségbeestünk az emberiség esztelenségén, amely minderi nyomós ok nélkül valósággal kikényszerítette a katasztrófát, ahelyett, hogy e szerencsétlen és őrült háborút elkerülte volna.

Mindnyájan tudjuk ma már, hogy Európa belső állami szervezetlensége óta Anglia azt a politikai elméletet követi, amely az európai kontinens erejének szétforgácsolásában látja az angol világbirodalom fennállásának és virágzásának kizárólagos biztosítékát.

Kétségtelen, hogy ez a doktrína, mely Anglia egész politikáját irányítja, nagyon csábító. Míg Európa számtalan belső háborúban vérzett, addig Angliának minimális véráldozattal sikerült az egész világra kiterjedő birodalmat alapítania. A „birodalmi" cím azonban, mellyel önmagát megajándékozta, jellegében a római birodalommal éppoly kevéssé hasonlítható össze, mint például egy nemzetközi kereskedelmi konszern egy értéket termelő világvállalattal.

Egyébként is túlbecsüljük az angol államművészetet, valamint az angolok szimpla politikai és katonai tudását, ha Európa felbomlásának okát nekik tulajdonítjuk. Ne tévesszük össze egy állapot létrejöttét annak kihasználásával. Európa összeomlott, mert egyrészt a Római Birodalom letűntével beállott a kontinentális hatalom természetes elöregedése, más részt mert felmorzsolódtak azok az elemek, amelyek a napnyugati világ akkori középpontjának népi és állami alapját alkották. Az antik római állameszmény és az ugyancsak imperialisztikus igényeket támasztó római egyház között fennálló ellentét lassanként elpusztította a központi államalkotás európai alapjait.

Ehhez járult még az a mély komolyság, mellyel az akkori világ elmerült olyan kérdésekben, amelyek Európát szűnni nem akaró belső vallásháborúkba taszították, holott ma ugyanezeket a problémákat az állam szempontjából jelentékteleneknek ismerték fel, s ennek megfelelően értékelik, így tehát a régi német birodalom összeomlása, amely akkoriban egy európai belső rend uralkodó központja volt, kevéssé vezethető vissza az angolokra, mint ahogyan Róma bukása sem vezethető vissza a germánokra.

Leszámolás Angliával.

Mindkét esetben azonban belső gyengeség folytán olyan volt a helyzet, amely

kívülálló erőknek lehetővé tette a beavatkozást, s ezzel világtörténelmet évszázadokra új mederbe kényszerítették. Így hat Anglia sem tudta egyedül a kontinenset szétforgácsolni - ehhez akkoriban mint államképlet túlságosan jelentéktelen volt - azonban sikerült neki a szétforgácsolt Európából hasznot húznia, midőn kedvező szigetfekvésénél fogva kis erővel, de nagy ravaszsággal Európát továbbra is ájultságban tartotta. Kímélt erejével meghódított egy világot, amely vagy meg feltáratlan, s kulturális és hadászati szempontból nála gyengébb volt, vagy kimerült az örökös belső küzdelmekben.

Nem vitás, hogy — mint minden politikai rendező elvnek - ennek is megvolt a haszna az emberiség történetében. De ostobaság lenne elfogadnunk, hogy az angol birodalom örökre fenn tudja tartani Európában az úgynevezett erők egyensúlyának elvét. E kontinensen az egyesülésre törekvő, vér és szellem szerint hasonló elemeket huzamosan éppoly kevéssé lehet egyesülésükben meggátolni, mint ahogyan esztelen volna azt feltételezni, hogy Európa népeit közös veszély idején meg lehet abban akadályozni, hogy egymással szövetségre lépjenek.

Mindazok a háborúk, amelyeket Anglia évszázadokon át szakadatlan sorban viselt a kontinens ellen, lényegükben csak addig voltak sikeresek, ameddig tisztán dinasztikus jellegű államképletek egymás közt folytatott harcairól volt szó. Abban a pillanatban azonban, amidőn a dinasztikus érdekeket elvetve Európa népei magukra ébredtek, Anglia európai politikájának eddigi módszerei hajótörést szenvedtek. Anglia számtalan háborúja ellenére sem tudta a francia nép államát elpusztítani. Minden erőfeszítése ellenére sem tudta az olasz nép egyesülését meggátolni és minden beavatkozása ellenére feltámadt romjaiból a Német Birodalom, a német törzsek és nagy hőseinek akarata folytán. Mégpedig abban a pillanatban, amidőn Bismarck fölényes géniuszával eljött nemcsak az idők teljessége, hanem a sors küldte parancs végrehajtója is.

Államilag mennél jobban megszilárdultak Európa népei, s mennél jobban áthatotta őket saját értékük tudata, annál nehezebbé vált annak az Európának fenntartása, amely az úgynevezett erők egyensúlyi helyzetének elvére támaszkodva, az erők valóságos viszonyának már nem tudott megfelelni.

Téves az az elképzelés, hogy Európa nemzeteit fecsegő érvek meséjével állandóan szét lehet forgácsolni, vagy egymás ellen lehet izgatni. Ennek a módszernek tehát egyre inkább csődöt kellett mondania. Anglia ezáltal arra kényszerült, hogy az adott helyzet kényelmes haszonélvezőjéből e helyzet védelmezőjévé, sőt állandó fenntartójává váljék.

Ezzel azonban megszűnt az intrika művészete, s Anglia arra kényszerült, hogy ő maga is harcoljon. Angliának ezentúl nemcsak akarnia kellett a harcot, hanem azzal a feladattal is számolnia kellett, vajon képes-e a harcra. Hiszen látta, hogy egyfelől a világbirodalomra egyre növekvő terhek nehezednek, másfelől az annyira óhajtott európai szétforgácsolódj egyre nagyobb véráldozatot követel. Márpedig az európai egyensúlyi helyzet fenntartásának — legalábbis eredeti elgondolásában — csak akkor volt értelme, ha Angliának nem okoz vérveszteséget, hogy vélt világküldetésének mennél jobban megfelelhessen. Amikor azonban Anglia arra kényszerült, hogy magában Európában is ontsa vérét, eljött a pillanat, amelyben az európai viszály fenntartása Angliának több áldozatába kerül, mint amennyit saját világbirodalma fenntartása érdekében nélkülözhet. A napóleoni háborúk után az Angliában fellépő nagy elernyedés jelezte először az európai egyensúly angol doktrínájának tarthatatlanságát, noha a napóleoni háborúkat még jórészt a kontinens erői vívták

Különben is az a vélemény, hogy az angol birodalom fennállásának előfeltétele az ájult és szétforgácsolt Európa, csak addig volt tartható, ameddig a világbirodalom határain nem tűntek fel fenyegetően hasonló nagyságú államok. Abban a pillanatban, amelyben az orosz kolosszus Európától Ázsián keresztül a távol-keletig vágott utat magában a pillanatban, amikor az észak-amerikai unió Angliától független megtámadhatatlan államalakulattá vált, de még inkább akkor, amidőn és japán császárság Olaszországhoz és Németországhoz hasonlóan - álmából felébredve, a távol-kelet vezető hatalma lett, a brit világbirodalom fennállásának feltételei alapjában megváltoztak. Az angol világbirodalom ettől

fogva nem volt többé fenntartható Európa ellenében legfeljebb Európával karöltve.

Illúziókkal szemben — tények.

Amikor tehát 1914-ben Anglia hatalmas szövetségeseivel — ismét régi doktrínájának szellemében — Németország kitartó békekészsége ellenére az akkori német birodalomnak hadat üzent, Németország jelentőségét és európai állását átmenetileg gyengítette és tengerentúli pozícióból kiszorította. Két tényt azonban mindenkinek, hacsak nem volt egészen vak, be kellett látnia és el kellett ismernie a világtörténelem eddig legvéresebb küzdelmének végén.

1. Hogy Németország béklyóitól magát megszabadítsa, csak idő kérdése volt. Mert az a nemzet, amely négy éven keresztül egy egész világgal szembenézett és csak csalás és hazugság következtében előállott belső forrongás révén volt rábírható a versailles-i szerződés elfogadására, egy napon az ellene elkövetett csalást fel fogja ismerni, s annak következményeit a rendelkezésére álló belső erejénél fogva ki fogja küszöbölni.
2. E háború folyamán Anglia segélykéréseit nem lehetett már hatálytalanítani, ami annyit jelent, hogy az angol kormánynak Amerikához intézett segélykiáltása Amerikának olyan gazdasági és politikai szerepet juttatott, amelyet maga Anglia többé már sohasem lesz képes kiküszöbölni.

Amikor Anglia a világháborúba belépett, azért küzdött, hogy megtartsa tengeri fölényét és, hogy flottája két hatalom flottájával érjen fel. Nem volt hajlandó megengedni, hogy a német birodalom tengeri ereje 5:10, még kevésbé 6:10 arányban álljon az övével. Amikor Anglia — amint hitte — a háborút győzelmesen befejezte, Japán Németország helyére lépett, Amerika pedig Anglia helyét foglalta el.

Az angol világbirodalom szerkezete e küzdelem során nem izmosodott meg, sőt ellenkezőleg, meglazult. Ha később taktikai okokból az impérium szó helyébe inkább a világbirodalom szó fogalmát iktatták, ezt csak azért tették, hogy a már alig leplezhető szükségből erényt csináljanak.

És ha az akkori súlyos katonai válság idején ígéretek fejében könyörögtek segítségért, melyekről eleve tudták, hogy később úgysem fogják megtartani, világos volt, hogy a rászedett felek egy szép napon az ígéretek teljesítését fogják követelni. Olyan váltókat állítottak ki, mely előbb vagy utóbb egyszer majd ki kell egyenlíteni. Sem India sem az arab világ nem fogja elfelejteni az ígéreteket, amelyekkel rábírták őket hogy az angol világbirodalom fennállásáért áldozatokat hozzanak.

Hogy Anglia a világháborúból maga is gazdaságilag súlyosan lerongyolódva, pénzügyileg legyengülve, s a vérveszteségtől kimerülve került ki, csak további bizonyítéka annak, hogy már az első világháború is pyrrhusi győzelem volt, vagyis olyan siker, mely csak későbbi vereségek szülője lehetett.

Még egy ilyen háború, amelyet az európai egyensúlyi helyzet fenntartásáért folytat, s Angliának szükségképpen el kell veszítenie a világbirodalmi szerephez szükséges súlyt, azaz egy lehetetlen európai rend védelmére pazarolt erő miatt nem futja már a saját birodalma fenntartására és védelmezésére.

Anglia a katasztrófa előtt.

Azért ez az új háború az angol világbirodalom katasztrófájával fog végződni. Bárkivel is szövetkezik Anglia, e háború végén szövetségese erősebb lesz, mint ő maga.

Ám üdvözöljék Anglia nagykapitalistái a bolsevista államférfiakat még oly színlelt barátsággal, hercegérsekeik még oly forrón ölelgessék a bolsevista ateizmus véres bestiáit: mennél több hazugságot, szemforgatást és csalást kell

alkalmazniuk, hogy e birodalom természetellenes koalícióját saját népük és az emberiség előtt erkölcsileg fedezzék, annál kevésbé sikerül nekik a nemzetek szemét bekötni és a szükségképpeni történelmi fejlődés természetes útját megállítani. Van egy bölcs klasszikus közmondás, mely azt tanítja, hogy az istenek azt, kit pusztulásra szántak, előbb vaksággal verik meg.

Nem tudom, vajon még ma is minden angol bölcs is ragyogó tettnek tartja, hogy a számtalan megegyezési lehetőséget, melyet 1933 óta előterjesztettem, visszautasították. Vajon még ma is annyira meg van győződve mindenki, hogy oly felettébb okos dolog volt felajánlott szövetségemet, melyet még 1939. szeptember 1-jén is megújítottam, visszautasítani, a lengyel és később a francia hadjárat után előterjesztett békeindítványaimat semmibe venni. Ismerek azonban még egy másik parancsot is, ez azt mondja, hogy maga az ember is taszítson még egyet azon, amit az istenek is pusztulásra szántak.

Így tehát jönni fog, aminek jönnie kell!

Ha azonban a népek életében a belátás és józan ész szava látszólag már teljesen elnémult, ez mégsem jelenti azt, mintha nem lenne egyetlen gondolkozó fő sem ott, hol kívülről nézve csak ostobaság és a konokság az egyetlen mozgatóerő.

Disraeli, az angol zsidó egykor kijelentette, hogy a faji kérdés a világtörténelem kulcsa. Mi, nemzetiszocialisták ezt a felismerést magunkévá tettük. Figyelmünket a faji kérdés lényegére szegeztük, s ez által sok olyan folyamatot meg tudtunk magyarázni, mely egyébként érthetetlen lenne.

Az a titkos hatalom, mely Angliát már 1914-ben belehajszolt az első világháborúba, a zsidóság volt. Az erő, mely akkoriban minket megbénított és végül kiadta a jelszót, hogy Németországnak a lobogót nem szabad győztesen hazavinnie hanem el kell dobnia, a zsidó erő volt. Zsidók forradalmasítottak népünket, s ezzel megfosztottak minden további ellenálló erőnktől. Azonban a zsidók voltak azok is akik 1939 óta az angol világbirodalmat belekergették a legveszedelmesebb válságba. Zsidók voltak terjesztői annak a bolsevista mételynek, mely Európát egykor végpusztulással fenyegette. Ők voltak azonban a legvéresebb uszítók a plutokraták soraiban is. Zsidó csoport hajszolta bele egykor érdekei ellenére Amerikát is a háborúba egyedül és kizárólag zsidó-kapitalista szempontjaitól vezérelve.

És Roosevelt elnök saját képességei hiányában annak a szellemi agytrösztnek segítségét veszi igénybe, melynek vezéreit nem kell név szerint felsorolnom, hiszen csupa zsidóból áll.

Amint 1917-ben, úgy most is a zsidóságtól megfertőzött elnök és telivér zsidó környezete uszítja lépésről lépésre az USA-t a háborúra minden ok és minden értelem nélkül olyan nemzetek ellen, melyek Amerikát sohasem bántották, s amelyektől Amerika soha semmit sem nyerhet.

Mert mi az értelme annak a háborúnak, melyet óriási felesleges területekkel rendelkező állam visel egy nép ellen, melynek nincs élettere?

Ez a háború politikai szempontból tehát már korántsem egyes nemzetek érdekeiért folyik, hanem olyan leszámolásról van itt szó, melyben bizonyos nemzetek hozzátartozóik életét akarják a Földön biztosítani olyan népekkel szemben, melyek egy nemzetközi világot behálózó parazita nép ernyedt eszközeivé váltak.

A nemzetközi zsidó háborús uszítás igazi arcát a német és szövetséges nemzetek katonái azonban éppen abban az országban ismerték meg legjobban, amelyben a zsidóság teljes diktatúrát gyakorol, melyet mint az emberiség jövő állami világbálványát állítja oda, s amely a többi népek értéktelen söpredékét, mint egykor a mi népünkét is, rabul ejtette.

Az új Európa menetel

És ebben a pillanatban — ez a látszólag elöregedett Európa, mint mindig, most is magasra emeli a gondolat fáklyáját, és ma megint férfiak menetelnek, mint az új és jobb világrend reprezentánsai, akik a világ valódi szociális és nemzeti szabadságának megtestesítői!

Ha ma Európa ez igazi ifjúságának nevében, s ezen keresztül egy megifjodott világ nevében Önökhöz szólok, olyan ember szól Önökhöz, egy szent ügyért folytatott küzdelem nehezebbik részét már megharcolta.

Továbbá olyan férfiú szól Önökhöz, aki hadseregek vezére, mely" olyan sorssal néztek farkasszemet, mellyel a Gondviselés csak azokat teszi próbára, akik a legmagasabbra vannak elhivatva.

Ha az Istenek csak azokat szeretik, akik lehetetlent kívánnak akkor az Úristen is csak arra adja áldását, aki a lehetetlen helyzetben állhatatosan kitart.

Képviselőim!
Ezen a télen egy világküzdelem dőlt el, mely a problémák felvetésében messze meghaladta azokat a feladatokat, amelyeket más háborúk során meg kellett vagy meg lehetett oldani.
Amikor 1918 novemberében a német nép Wilsonnak, az akkori amerikai elnöknek hazug frázisaitól félrevezetve, veretlenül letette a fegyvert, s a harcteret elhagyta, annak a zsidó fajnak befolyása alatt cselekedett, mely azt remélte, hogy Európa szívében felépítheti a bolsevizmus biztos védőbástyáját. Mi ismerjük e világpestis célkitűzéseinek elméleti tételeit és szörnyű megvalósítását. A proletariátus uralma, hangzik az elmélet, és a zsidóság diktatúrája a valóság! Kiirtják a népek nemzeti vezéreit és intelligenciáját, s a vérbeli nemzetközi zsidóság gonosztevői jármukba hajtják az ily módon vezetés nélkül maradt és ezzel saját hibájából védtelenné vált proletariátust. Ami Oroszországban oly szörnyű méretekben zajlott le, a nemzeti vezetőréteg számtalan millióinak kiirtása, azt Németországban akarták folytatni.

Ha ez a szándékuk nem sikerült, ennek az a magyarázata, hogy népünkben még sok egészséges erő élt, továbbá, hogy a bolsevista oldalon — a vezetőkben, akik mind zsidók voltak — nem volt meg a bátorság, a félrevezetett proletariátusban pedig az egységes állásfoglalás, hogy Németországban is megvalósítsák azt, amit Oroszországban sikerült végrehajtani. A birodalom némely részében ugyan átéltük e rendszer uralmát, de számtalan idealistánk véráldozatának latbavetésével csakhamar kiküszöböltük.

Ez ördögi mű átka súlyosan nehezedett Magyarországra is. Ott is csak a nemzeti erő tudta megtörni a zsidó erőszak hatalmát.

A férfiú, aki e merénylet elleni küzdelem vezéreként Magyarország megmentője lett, még él és neve Európa ébredésének meginduló mozgalmával összeforrva, annak első reprezentánsa lett.

Mussolini szabadító cselekedete.

Legsúlyosabb volt a leszámolás a nép és állam ellen irányuló fenyegető merénylettel Olaszországban. Az olasz frontharcosok és az olasz ifjúig páratlanul hősi felkelésben, a sors kegyeltjének nevezhető férfiú vezetésével véres küzdelemben leverte a demokratikus gyávaság és bolsevista erőszak kompromisszumát, s helyébe egy új, pozitív állami és népi eszmét juttatott uralomra.

Minden németnek melegen ajánlom a fasiszta forradalom történetének tanulmányozását, mely mellett belső megrendüléssel fogja követni egy férfiúnak útját és mozgalmát, mely annyira közös a miénkkel, hogy az ő küzdelmüket szinte

saját sorsunk egy részének érezzük. Csak a fasizmus győzelemre jutása óta beszélhetünk arról, hogy Európa megmentése megindult. Mert akkor lépett a destruktív és bomlasztó szellemű gondolat-konglomerátum helyébe a valóban építő, új eszme és nem a szuronyok nyers ereje.

Először történt meg, hogy egy államban a bolsevistákat nemcsak megverték, hanem mindenekelőtt a marxistákat meg is nyerték maguknak. Megnyerték őket egy jobb és egészségesebb társadalmi rend újjáépítésének, mely az államban nem egy bizonyos társadalmi rend protekciójának képviselőjét látja, hanem minden ember létfenntartásának biztosítékát.

Ugyanabban az időben, melyben e történelmi események lezajlottak, a nemzetiszocialista mozgalom saját népünk soraiban egyre nőtt, hogy küldetését teljesítse. Itt is ütött az óra, s a zsidó nemzetköziség és a nemzetiszocialista nép- és állameszme összeütközésekor felülkerekedett az egészséges természet.

Azonban majdnem minden egyes európai országban sor került erre a leszámolásra, azzal a különbséggel, hogy ezt az összetűzést némelyik ország kompromisszumos megoldásokkal elkendőzte, mások viszont hatalmi úton átmenetileg kikapcsolták. Mindnyájan emlékezünk még a legutolsó és döntő leszámolásra, mely Spanyolországban ment végbe, ahol egy történelmi nagyságú ember vezetésével világosan és végérvényesen kikényszerítették a döntést és a nemzeti forradalom véres polgárháború után a bolsevista ősellenséget földre teperte.

Mennél szélesebb rétegek ismerték fel, hogy a parazita zsidóság e betegség okozója, Európa minden állama az utóbbi években sorozatosan arra kényszerült, hogy állást foglaljon a népek e sorskérdésében. Az önfenntartási ösztön sugallta azokat az intézkedéseket, amelyekkel védelmükbe vették saját népüket e nemzetközi mérgezéssel szemben.

Noha a bolsevista Oroszország plasztikus terméke e zsidó fertőzésnek, mégsem szabad felednünk, hogy a demokratikus kapitalizmus e fejlődési irány úttörője. Itt készítik elő a zsidók azt, amit ugyanezek a zsidóké növésirány második felvonásában befejeznek. Az első ütemben az emberek milliós tömegeit rabszolgákká süllyesztik, vagy — amint ők magú mondják — kizsákmányolt proletárokká, hogy azután mint fanatizált tömeget állami szervezetük elpusztítására tüzeljék. Majd kiirtják saját nemzeti társadalmuk intelligenciáját, s végül kiküszöbölik a kultúrának mindazokat a pilléreit, amelyek mint ezeréves hagyomány e népe belső értéket adnak, vagy mint emlékeztető jelek jövőjüket alakíthatnák. Nem marad meg más, mint az állat az emberben és a zsidó réteg, uralomra jutva parazitaként végül még saját termelőtalaját is elpusztítja, melyen élősködik.

A népek és államok zsidók által felidézett felbomlasztási folyamatának - Mommsen nevezte ezt így — csak a fiatal ébredő Európa hadat. Szövetkeztek vele büszke és becsületes népek más világrészeken is és csatlakozni fognak hozzájuk száz és százmilliók, leigázottak, akik - nem számítva, hogy jelenlegi vezetőik hogyan gondolkoznak - szét fogja törni egyszer bilincseiket.

A hazudozók korszaka egyszer le fog járni. Azok kora, akik azzal áltatják a világot, hogy megvédik a fenyegető idegen uralomtól, a valósáéban azonban saját világuralmukat akarják megmenteni.

A népek e hatalmas, valóban történelmi harcában élünk ma mindnyájan mint vezetők, cselekvők, vagy végrehajtók. Az egyik oldalon állnak a demokrácia emberei, azaz a zsidó kapitalizmus emberei poros államelméleteik egész ballasztjával, parlamentáris korrupciójukkal, elaggott társadalmi rendjükkel, zsidó agytrösztjeikkel, zsidó sajtójukkal, tőzsdéikkel és bankjaikkal — egy konszern, mely rosszhírű politikai és gazdasági síberekkel van vegyítve, s mellettük áll a bolsevista állam, azaz a barom színvonalára süllyesztett emberiség tömege, s felette, mint Szovjetoroszország esetében, a zsidó suhogtatja véres ostorát. A másik oldalon viszont azok az államok találhatók, melyek szabadságukért és függetlenségükért harcolnak, s elsősorban népük mindennapi kenyeréért küzdenek.

A döntés Keleten van

Tehát az úgynevezett birtokosok, a Kreml pincéitől a New York-i bankok páncéltermeiig a nincstelenek ellen harcolnak, akiknek egyetlen rossz termés nyomort és éhséget jelent, akiknek lakossága minden szorgalom ellenére sem tudja biztosítani a mindennapi kenyeret, míg a birtokosok államaiban és országaiban a búzát, a tengerit, a kávét elégetik, csak azért, hogy valamivel magasabb árat kapjanak. Európa keletén fekszik azonban az a hadszíntér, hol a döntés meg fog történni.

A mögöttünk fekvő harcok eredményeiről, Képviselőim, mindig akkor számoltam be Önöknek, amikor az idő és az események ezt parancsolták, és lehetővé tették nekem — az elmúlt év harci cselekményeiről utoljára 1941. december 11-én beszéltem. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozni szeretném, hogy ezek a beszédek elsősorban a német népnek és barátainknak szólnak. Nem azért beszélek, hogy valamiről meggyőzzek embereket, akik ostobaságból vagy rosszindulatból nem tudják, és nem akarják meglátni az igazságot, mert — csak egy példát ragadok ki — ha az események valódi menetét összehasonlítom azokkal a következtetésekkel, melyeket Churchill belőlük levon, az események és a hozzáfűzött magyarázatok között olyan kiáltó nagy az ellentét, hogy a kétféle felfogás között minden áthidalás hiábavaló. 1939 szeptembere óta, általában a nemzetiszocializmus uralomra jutása óta, e szerint én sorozatos tévedések áldozata vagyok, aki hibát hibára halmoz. Ezzel szemben nem volt olyan esemény, melyből Churchill úr ne merített volna „bátorítást" és remélhetőleg a továbbiakban is bátorítást fog meríteni.

Mi „bátorítja" őket?...

Amikor Anglia hadat üzent nekünk, ez belső erejének volt bátorító jele. Hogy akadtak, akik az önző Anglia érdekében magukat vágóhídra vetették, nem kevésbé volt bátorító. Churchillnek Daladier-vel vagy Paul Reynaud-val való egyszeri találkozója már bátorító tüneteket érlelt. A szövetségesek két vagy több tábornokának megbeszélése a demokráciák katonai ereje szempontjából éppolyan bátorító bizonyíték, mint a szellemi erő szempontjából a Fehér Ház beteg emberének egy kandalló melletti csevegése.

Amikor Cripps úr először Moszkvába repült, éppoly bátorítólag hatott, mint Indiából való visszatértekor. Hogy Mac Arthur tábornok a Fülöp -szigetekről még jókor el tudott menekülni, ugyancsak bátorító tényező. Épp ilyen bátorító, ha húsz angolnak sikerül szerecsenre mázolt arccal, gumitalpú cipőben, angol gumicsónakon az általunk megszállt tengerpart valamelyik részére lopózkodni, partra szállni, s azután a német járőr megjelenésekor szerencsésen kereket oldani. Ha valamelyik emigráns kormány, azaz néhány nullából álló társaság Németország ellen nyilatkozik, ez felette bátorítólag hat, akárcsak, ha Churchill úr, a német tengeralattjárók megsemmisítését hirdeti, vagy egy új találmányról vagy egy új offenzíváról vagy egy második arcvonalról stb. beszél.

Ezen nem lehet segíteni. Minden nép a maga módján bátorítja magát

És mi bátorít minket?...

Én például nemrég bátorító cselekedetnek tartottam, amikor 18 napon belül sikerült a lengyel államot, mely mégiscsak 33 millió embert számlált, hatalmas megsemmisítő csaták során elsöpörni. Továbbá bátorítónak tartottam, hogy az egész idő alatt sem Franciaország, sem Anglia a Siegfried-vonalhoz még csak közeledni sem mert. Azt hiszem, az is bátorító volt, mikor Norvégiában partra szálltunk, s még hozzá nem is éjnek idején, szerecsenre mázolt arccal és gumitalpú cipőben, hanem fényes nappal, szeges cipőben és hogy Norvégiát alig

hat hét alatt maradéktalanul elfoglaltuk. A mi számunkra mindenesetre nagyon bátorító volt, hogy a brit expedíciós hadsereget néhány hét alatt Norvégiából kiűztük.

Az hiszem, éppígy megvan minden okunk a bátorításra, hogy alig hat hét alatt a francia-angol haderőt a megsemmisülésig elvertük, foglyul ejtettük vagy Dünkirchennél a tengerbe sepertük.
Én magam különös bátorításnak éreztem, hogy Olaszországgal karöltve nemcsak Franciaországban, hanem Észak-Afrikában is nagy sikereket értünk el. Ilyen bátorító volt szememben, hogy a szerb lázadást, melyet Washington és London sugallt, Moszkva pedig kirobbantott, szövetségeseinkkel rövidesen összeroppantottuk.

További bátorító élmény volt számunkra, midőn láttuk, hogy az angol expedíciós hadsereg a Balkánról gyors iramban a Peloponnezoszra menekült, s onnan Krétán keresztül a tenger irányába eltűnt, amennyiben nem semmisült meg vagy nem esett fogságba.

Ugyancsak bátorítólag hatott a német népre, hogy a múlt év június 22-e óta szövetségeseinkkel a világtörténelemben páratlanul álló csatákban a bolsevista veszélyt határainktól 1000 km-nél nagyobb távolságra szorítottuk vissza, és hogy ugyanebben az időben tengerjáróink, légierőink és egyéb alakulatok már több mint 16 millió bruttó regisztertonna ellenséges hajóteret süllyesztettek el, s még egyre süllyesztgetnek és fognak a jövőben is elsüllyeszteni.

Bátorítónak tekintem, hogy közben sikerült a keleti térségben akkora vasúthálózatot a mi nyomtávolságunkra átállítani és üzembe helyezni, amely jelenleg nagyobb, mint Anglia egész vasúthálózata.

A japánok hőstetteiről, erről a páratlan diadalmenetről sem mondhatok egyebet, minthogy nagyon bátorítólag hatnak rám. S így folytathatnám számtalan tény felsorolását szemben azokkal a jelenségekkel, melyekből Churchill és Roosevelt úr élnek, bátorítást azonban mi merítünk belőlük.

De mégis a legbátorítóbb tény talán, amelyet én Németország és szövetségeseink ügyében látok, hogy Churchill és Roosevelt Londonban és Washingtonban kormányoznak és nem Berlinben vagy Rómában. Az angolok ezt nem hiszik el, pedig így van!

Képviselőim! Birodalmi Gyűlés Férfiai!
Amikor utoljára beszéltem Önök előtt, a keleti hadszíntérre olyan tél borult, amilyenre Európában a keleti területeken sem emlékeznek 140 év óta. A higanyoszlop néhány nap alatt nulla fokról mínusz 47 fokra, sőt ennél is lejjebb zuhant. Hogy ez mit jelent, csak az érti meg, aki maga is átélte. A hadműveletek tehát váratlanul négy héttel korábban fejeződtek be. A mozgásban levő arcvonalnak sem visszafelé áramlania nem volt szabad, sem éppen elért pozíciójában nem maradhatott. Ezért azon az általános vonalon helyezkedett el, amely Taganrogtól a Ladoga-tóig terjed.

A német katona hősi eposza.

Ma már elmondhatom, hogy ezt a folyamatot könnyű itt vázolni, a valóságban azonban végtelenül nehéz volt keresztülvinni. A fagyhullám villámszerű beállta, amely oly nagy volt, hogy még ezen a területen is csak 100 évenként tér vissza, nemcsak az embert, hanem a gépeket is bénulással fenyegette. Aki Oroszország végtelen távolságait maga előtt látja, annak lélektani gátlással is számolnia kell, amely 1812-ben elpusztította a francia hadsereget, s ezért ma puszta emlékként is megbéníthatja a gyengébb idegzetűek akaraterejét. A küzdelem egész súlya tehát a hadseregre és a vele szövetséges külföldi alakulatokra nehezedett.

Éppen ezért tartottam erkölcsi kötelességemnek, hogy nevemet ebben a pillanatban a hadsereg sorsával egybekössem. Mint katona annyira átérzem e küzdelem

vezetésében a felelősséget, hogy elviselhetetlennek tartottam volna, hogy e legnehezebb órában ne szemetesen nézzek szembe mindazzal, amit a Gondviselés számunkra tartogatott. Hogy a fenyegető katasztrófát maradéktalanul sikerült legyőzni, elsősorban és kizárólag katonáim bátorságának, hűségének és emberfeletti teherbírásának köszönhetem.

Egyedül ők tették számomra lehetővé, hogy tartsam a frontot, mely előtt az ellenfél embertömegek hekatombáit áldozta fel.

A belső-ázsiai puszták és a Kaukázus rosszul kiképzett tömegei hónapokon keresztül rohamozták vonalainkat, amelyeket főként éjjel csak támaszpontszerűen lehet védeni. Hiszen lehetetlen 30 40 vagy több fokos hidegben fedezék nélkül feküdni. Ha az oroszok akkoriban az alig megerősített helységek közé egyre nagyobb hullámokban behatoltak vagy azokon átszivárogtak, ez csak százezer és százezer emberük feláldozásával sikerült nekik.

A feladat, ami minket ebben az időben leginkább aggasztott pótlás kérdése volt. Mert sem a német ember, sem a német páncélkocsi, sajnos még a német mozdonyok sem készültek fel arra a nagyfokúi hidegre, mely meglepetésszerűen támadt ránk. Már pedig a hadseregek léte és nem léte mégis csak az utánpótlás zavartalan menetétől függött.

Önök tehát megértik, és bizonyára helyeslik, ha egyik-másik esetben kíméletlenül és keményen avatkoztam bele, és a legzordabb elhatározással igyekeztem úrrá lenni a végzet felett, melynek ellenkező esetben áldozataivá válhattunk volna. Mert, Képviselőtársaim, amidőn 1812-ben Napóleon hadseregei Moszkvától visszafelé áradtak és végül felmorzsolódtak, a legnagyobb hideg is csak 25 fok volt. Ebben az évben azonban a legnagyobb hideg, melyet a keleti hadszíntér egyik pontján mértünk, 52 fok volt. A csapatok teljesítményeiről összefoglalásul tehát csak annyit mondhatunk: mind megtették kötelességüket.

Első helyen természetesen megint a német gyalogság áll. 1000 kilométeres menetek után, örökös támadás és tűz közepette szakadt rájuk, szinte órák leforgása alatt a tél, melyet ebben a rettenetes formájában még sohasem éltek át, sőt még elképzelni sem tudtak.

Mindnyájan ismerjük a hideg bénító hatását. Álmosító hatással van az emberre s fájdalommentesen öl. Hogy a válságos hetekben nem ért minket ez a sors, elsősorban nemcsak a katonák emberfeletti teljesítőképességének és akaraterejének köszönhetjük, hanem elsősorban az altiszteknek és tiszteknek egészen fel a tábornokokig, akik felismerve a fenyegető veszélyt, életük végső latbavetésével embereiket újból és újból magukkal ragadták és egy halálra elszánt közösséggé formálódtak amely ma a legfőbb erkölcsi erőt képviseli, melyet a német nép történelme folyamán valaha is hadseregként magáénak vallhatott.

Ha erről a gyalogságról beszélek, akkor ma első ízben különösképpen szeretném kiemelni derék SS-alakulataim és SS kötelékeim változatlan és mintaszerű bátorságát és keménységét. Kezdettől fogva rendíthetetlen csapatnak tartottam őket, akik fegyelmezettek, hűek és bátrak a harcban, ahogyan azt béke idején megfogadták. Gyalogságunk soraiban azonban éppily bátran harcoltak a páncélkocsisok és páncélvadászok, a hidászok és tüzérek, a híradók és nem utolsó sorban a harckocsizó oszlopok. Mindnyájan kiérdemelték az otthon háláját A légi fegyvernem hősies bevetésével mindenütt segített derék gyalogságunknak. Nemcsak a hősies vadászok és harci repülők, a felderítők, megfigyelők és szállítók hanem ott, ahol szükséges volt, a légi fegyvernem tüzérei is harcba szálltak és a földi küzdelemben védték repülőtereiket, sőt a különösen veszélyeztetett arcvonalszakaszokon is ütközetbe bocsátkoztak.

A Todt- és a Speer-szervezet építő századai a szörnyű hidegben is segítettek a forgalmi hálózat fenntartásában, megszabadították az úthálózat a forgalmi akadályoktól, s ha a szükség úgy kívánta, a közlekedés zavartalan fenntartását vérükkel védelmeztek a partizánok ellen. A munkaszolgálat emberei ásóval és fegyverrel felváltva viaskodtak. Emberfeletti munkát követelt a tél az

egészségügyi tisztektől és altisztektől, a betegápolóktól és mindenekelőtt a német Vöröskereszt és az NSV-nővérektől. Vasutas utászok egyre újabb vasútvonalakat, hidakat és átjárókat hoztak rendbe, mégpedig olyan időjárási viszonyok között, mikor az acél néha úgy megmerevedett, hogy a sínek, ha a vonat rájuk futott, megrepedeztek. Vasutasok és hozzájuk beosztott kísérő személyzet emberfeletti munkával segítették az arcvonalon küzdő bajtársakat. Néha olyan volt a helyzet, hogy minden forgalom néhány útvonalon és vonaton múlott. Hogy e nehézségekkel megbirkóztak, számtalan névtelen hős haláltmegvető bátorságának és kiállásának köszönhető, s tetteik történelmünk hősi lapjain élnek tovább.

Nagy igazságtalanság volna, ha nem emlékeznénk meg a mai napon azokról, akik megosztották velünk a szenvedéseket. Finn fegyvertartásainkról beszélni alig szükséges. Oly kiválóak s főként ebben a harcban oly tapasztaltak, hogy szinte mintaképül szolgálhatnak. Nagy nyugalmukkal tűnnek ki, mellyel a betörő vagy átszivárgott orosz kötelékkel harcba bocsátkoznak. Miközben elöl bezárják soraikat, hozzálátnak a hátuk mögött operáló bolsevisták megsemmisítéséhez.

Ha a felsorolást északról kezdtem el, meg kell emlékeznem annak a légiónak katonáiról, akik Dél-Európából jöttek, s az Ilmen-tó partján mindazt végigcsinálták, amit saját katonáinktól meg kellett követelnünk. Ha a spanyol hadosztály egykor hazájába visszatér, róla és bátor tábornokáról csak azt a bizonyítványt állíthatjuk ki, hogy hűek és bátrak voltak mindhalálig!

Azonban hasonló elismerés illeti meg a többi kötelékeket is, magyar, szlovák és horvát szövetségeseinket: bátran és megbízhatóan oldották meg feladatukat. A három olasz hadosztály az egész tél folyamán a számára különösen kegyetlen hideg ellenére is kitartott helyén, s az ő vonalaik előtt is bátor ellenállásuk következtében összeomlott az oroszok minden betörési kísérlete. Ugyanazt mondhatjuk a szövetséges román hadsereg bátor katonáiról, akik Antonescu tábornagy parancsnoksága alatt állnak.

Általában az egész arcvonalon a legkülönbözőbb európai népek lassú összeforrása tapasztalható a közös halálos ellenséggel szemben, az nemcsak az SS-alakulatok germán önkénteseire vonatkozik, hanem a belga és a francia résztvevőkre is. Sőt még litvánok, lettek és észtek, ukránok és tatárok is részt vettek a bolsevista világellenség ellen irányuló küzdelemben.

Szövetségeseink légi fegyverneme a finnektől kezdve az olasz. szókig kivette részét a harcokból s az ellenségnek súlyos veszteséget okozott. E hatalmas történelmi sikereknél szükséges volt de csak néhány egészen jelentéktelen egyes esetben, hogy személyesen is beavatkozzak. Csak ott, ahol az idegek összeroppantak, a fegyelem meglazult, vagy a feladatok megoldásánál a kötelességtudás hanyatlott, avatkoztam bele keményen, mégpedig azon szuverén jogomnál fogva, amellyel úgy hiszem, német népem engem felruházott.

Az otthon megbízhatósága.

Hogy e küzdelemben az otthon támogatott, e helyen nemcsak a saját nevemben, hanem mindenekelőtt katonáink nevében is köszönöm.

Büszkeséggel és megnyugvással tölt el, hogy népünk nemzetiszocialista nevelése egyre erősebben érezteti hatását. Annak ellenére hogy Párt túlnyomó többsége a Párt vezetőivel együtt a harctéren van, s a politikai alakulatok közül az SA és az NSKK milliós tömegei szintén mint katonák teljesítik kötelességüket, a Párt szelleme mégis mintaszerűen érezteti hatását. Szervezetei nemcsak a sokszor nehéz körülmények közt küszködő otthonnak segítenek, mint például a Munkafront vagy a Nemzetiszocialista Népjóléti Intézmény, hanem a harctereken küzdő katonáknak is segítségére sietnek.
A téliruha-segélyt kérő kiáltványom a legrövidebb időn belül lehetővé tette különféle szervezetek közreműködése által, hogy a küzdő csapatokat melegebben szereljük fel, mint azelőtt.

Ezért mindnyájunkat — s ezt ebben a pillanatban főként az első sorokban küzdő katonák nevében jelentem ki — büszkeség tölthet el. Megbirkóztunk a sorssal, mely 130 évvel ezelőtt egy másik embert szétzúzott.

A megpróbáltatás, mely ezen a téren az arcvonalat és az otthont érte, mindnyájunk számára tanulság. A szervezés terén minden intézkedést megtettem, mely a hasonló kényszerhelyzetek megismétlődését eleve kizárja. A német birodalmi vasút a jövő télen, mindegy, hol ér minket utol a tél, feladatainak jobban meg fog felelni, mint a múlt évben. Mozdonyokkal, páncélkocsikkal, traktorokkal, vontatókkal és teherkocsikkal a keleti hadsereget jobban felszereljük. Olyan tapasztalatokat szereztünk, hogy hasonló súlyos helyzetbe nem fog jutni az egyes ember, még az idei természeti katasztrófa megismétlődése esetében sem. Hogy e feladatok megoldása érdekében mindent megteszek, azt Önök, régi bajtársaim nem fogják kétségbe vonni.

Ma csak kötelességek vannak.

Ezért viszont elvárom: hogy a nemzet megadja nekem a jogot, hogy mindenütt, ahol nem engedelmeskednek, és nem cselekszenek feltétel nélkül a nagy cél szolgálatában, midőn a nemzet élethalálharcát vívja, azonnal közbeléphessek, és ennek megfelelően magam cselekedhessek. Arcvonal és otthon, közigazgatás és Igazságszolgáltatás csak egyetlen eszmének köteles engedelmeskedni és ez: a győzelem kivívása.

Ilyen időkben senki sem hivatkozhat szerzett jogaira mert mindenkinek tudnia kell, hogy ma csak kötelességek léteznek. Ezért a Német Birodalmi Gyűlést kérem, hogy ismerje el azt törvényes jogomat, mely szerint mindenkit kötelességei teljesítésére szoríthassak, illetőleg azokat, akik kötelességeiket lelkiismeretes mérlegelése sem szerint nem teljesítik, lefokozásra ítélhessem vagy állásukból és hivatalukból eltávolíthassam, arra való tekintet nélkül, hogy kik az illetők vagy milyen szerzett jogaik vannak.
És ezt éppen azért kérem, mert millió tisztességes ember között csak néhány gyér kivételről van szó. Mert minden jog felett, tehát e kivételes jogok felett is, ma egyetlen közös kötelesség áll. Nem érdekel tehát, hogy a jelenlegi kivételes helyzetben egyes esetekben hivatalnokoknak vagy alkalmazottaknak jár-e szabadság vagy más egyéb vagy sem, és eleve kikérem magamnak, hogy ezt a szabadságot, melyet most nem lehet megadni, esetleg későbbi időben beszámítsák. Ha egyáltalában valakinek joga volna szabadságot kérni, azok elsősorban csak frontharcosaink és másodsorban hadianyaggyáraink munkásai és munkásnői lehetnének.

„Szabadságolás" — háború esetén ismeretlen fogalom.

Ha pedig hónapok óta nem vagyok abban a helyzetben, hogy a keleti front katonáinak szabadságot adhassak, akkor senki se jöjjön nekem itthon azzal, hogy úgynevezett szerzett jogokra való hivatkozással szabadságot akar. Jogom van ezt visszautasítani, mert — talán e személyek nem tudják — én 1933 óta soha még csak háromnapos szabadságot sem vehettem igénybe.

Éppúgy elvárom, hogy a német igazságszolgáltatás is megértse, hogy a nemzet nem ő érte van, hanem ő van a nemzetért, vagyis a világ, mely Németországot is magába foglalja, nem mehet tönkre, csak azért, hogy a formális jog életben maradhasson. Németországnak kell életben maradnia, függetlenül attól, bárhogyan is mond ennek ellent az igazságszolgáltatás formális tétele.

Nincs semmi érzékem — hogy csak egy példát említsek — az olyan igazságszolgáltatás iránt, mely egy gonosztevőt, aki 37-ben nősül, s azután feleségét addig gyötri, míg az végül elmebeteg lesz, és sérülései következményeibe belehal, 5 évi fegyházra ítélnek, ugyanakkor, mikor derék német férfiak tízezrével halnak meg azért, hogy hazájukat, azaz asszonyaikat és gyermekeiket a bolsevizmus pusztításaitól megvédjék.

Ezentúl ilyen esetekben közbe fogok lépni és a bírákat, akik szemmel láthatólag nem ismerik fel az idők parancsát, hivataluktól felmentem.

A német katona, a német munkás, a parasztság, asszonyaink és középosztályunk milliónyi tagjának teljesítményei és áldozatai, melyeket mind a győzelem gondolatának jegyében hoznak, kongeniális magatartást követeltek mindazoktól, akiket maga a nép hívott el, hogy érdekeiket védjék.

Napjainkban tehát nincsenek szerzett jogokkal rendelkező és sérthetetlen egyéniségek, mert mindnyájan csak népünk érdekeinek engedelmes szolgái vagyunk.

Képviselőim! Birodalmi Gyűlés Férfiai!
Óriási méretű téli csata van mögöttünk. Eljön majd az óra, mid arcvonal merevsége újból felenged, s akkor döntse el a történelem, ki volt a győztes most télen: a támadó, aki embertömegeit ostobán feláldozta, vagy a védekező, aki állásait megtartotta.

Ezekben a hetekben szüntelenül azt olvasom, mily kitartóan fenyegetnek minket ellenségeink. Önök tudják, hogy feladatomat sokkal szentebbnek és komolyabbnak tartom, semhogy könnyelmű lehetnék. Amit emberi számítás szerint a veszedelmek megelőzésére meg lehet tenni azt megtettem, s a jövőben is megteszem. S hogy a veszély leküzdésére foganatosított intézkedések mennyiben elégségesek, a jövő fogja bebizonyítani. Anglia és az USA nagy hadvezérei egyáltalában nem félemlítenek meg engem. A folyton kereket oldó Mac Arthur tábornok az én megítélésem szerint korántsem oly fényes hadvezéri tehetség, amilyennek az angol sajtó őt tartja. Különben is csodálom ellenfeleim önelégültségét, midőn saját sikereik vagy személyes képességeik nagyságáról beszélnek Ha azonban Angliában a polgári lakosság ellen folytatott légiharc gondolatát további eszközök harcba vetésével folytatni akarják, az egész világ közvéleménye előtt már most a következőket szeretném megállapítani:

Ütést ütéssel torolunk meg!

A háborúnak ezt a nemét Churchill úr kezdte 1940 májusában. Én négy hónapig intettem az angolokat és vártam. De azután eljött az idő, midőn kénytelen voltam cselekedni. És abban a pillanatban rögtön jajgatni kezdett az, aki a hadviselés e fajtájáért kizárólag felelős volt. Jelenlegi várakozási álláspontom sem a gyengeség jele. Ne panaszkodjék, és ne nyöszörögjön akkor megint ez az ember, ha újból kénytelen leszek olyan választ adni, mely saját népére végtelen sok szenvedést fog hozni.

A küzdelem keleten folytatódni fog. A bolsevista kolosszust addig verjük, míg szét nem omlik.

Ha az általunk képviselt világra tekintek s azokra a férfiakra, akikkel barátságban és szövetségben lenni szerencsém van, ha továbbá politikai vezéreim seregére nézek itthon, birodalmi vezetőimre, kerületi vezetőimre, birodalmi helytartóimra, főkormányzóimra, birodalmi biztosaimra, minisztereimre stb., vagy ha birodalmi vezértábornagyomra, marsalljaimra és admirálisaimra, tábornokaimra és számtalan más harctéri vezetőmre, akkor a legnagyobb bizalommal tekintek e jövőbe, amelybe bohócok, hanem igazi férfiak csinálják a történelmet.

Minden ütést ütéssel torlok meg mindaddig, míg e gonosztevő műve össze nem omlik.

Anglia ellen pedig mindenekelőtt a német tengeralattjáró fegyvernem lép egyre jobban előtérbe. Churchill úr már 1939 őszén, midőn naponként majdnem tíz tengeralattjárót süllyesztett el, biztosította az angol népet hogy legyűrte a tengeralattjáró veszélyt. Én biztosítom őt, hogy ez a veszély őt fogja legyűrni.

Egy alkalommal már kifejtettem egyszer, hogy a német tengeralattjárók

harcbavetésének múlt évi csökkentése kizárólag ama törekvésnek tudható be, hogy Amerikával minden elképzelhető összetűzést elkerüljünk. Ez azonban nem akadályozta meg Amerika elnökét, hogy zsidó megbízóinak parancsára egyre újabb intézkedésekkel megkísérelje, hogy a német hadvezetést korlátok közé szorítsa, s a nemzetközi jogba ütköző nyilatkozataival a tengeralattjáró-háború folytatásában minket megakadályozzon.

így tehát megváltás volt számunkra, midőn a bátor japán nép elhatározta, hogy e beteges szellemű ember szemérmetlen kihívásaira úgy válaszolt, ahogyan azt a japán nép és a világtörténelem elvárta. Ezzel a tettel a német tengeralattjáró fegyvernem számára végre az óceán ismét szabaddá vált.

Ha az angol-amerikai sajtó hetenként mégúgy fecseg is az új találmányokról, melyekkel a tengeralattjárókat menthetetlenül elpusztítják, nem újdonság már. De az sem újdonság, hogy a német és velük szövetséges országok tengeralattjárói és fegyverei évről évre tökéletesebbek. A német haditengerészet számbeli kicsisége ellenére is eddig olyan munkát végzett, ami messze felülmúlja a világháborús teljesítményeket, noha akkor a német tengeri haderő jóval nagyobb volt.

Hogy a tengeralattjáróink hatása milyen méreteket fog ölteni, az hónapról hónapra egyre jobban be fog bizonyosodni. Mert Churchillnek 1939 szeptemberében a német tengeralattjárók pusztulásáról tett siralmas kijelentéseivel szemben, biztosíthatom őt, hogy a tengeralattjárók száma napról napra biztos ütemben növekszik, s ma már a világháború tengeralattjáróinak legnagyobb számát messze felülmúltuk.

A Földközi-tengeren az olasz-német együttműködés egyre szorosabb bajtársiasságra és egyre fokozottabb sikerekre vezet, s ez Németországiak Olaszországgal és egyéb szövetségeseivel való együttműködésében a többi harctereken is nagy eredményeket fog felmutatni. Hogy az a próbálás, mely Japánt a háborúba való részvételre kényszerítette, ellenfeleink legszellemtelenebb és legostobább ténykedése volt, azt Japán hősies küzdelmével néhány hónap leforgása alatt bebizonyította. Nem tudom, vajon Angliában még ma is oly sziklaszilárd-e minden embernek az a meggyőződése, hogy Churchill és Roosevelt urak politikai módszerei helyesek voltak, és hogy e háborúért hozott áldozatok valaha is arányban állanak-e a várható nyereséggel.

Mi németek ebben a létküzdelemben mindent megnyerhetünk, hiszen a küzdelem elvesztése pusztulásunkat jelentené. Belső-Ázsia barbársága zúdulna Európára, mint a hun és mongol betörések idején. A német katonák és a szövetséges nemzetek katonái tudják ezt a legjobban, akik a fronton megismerték a bolsevista „emberfelszabadítás" lényegét s szemükkel látták, milyen a munkások és parasztok paradicsoma a valóságban és meggyőződhettek róla, ki ábrázolta híven a bolsevizmust: a nemzetiszocializmus és a fasizmus, vagy ellenfeleink.

Anglia pedig e háborún nem nyer, csak veszíteni fog. És akkor saját bőrén végre talán felismeri azt a történelmi igazságot, hogy a népek és államok sorsát ne bízzuk se cinikus alkoholistákra, se beteg szellemű emberekre.

Ebben a küzdelemben az igazság győz. Az igazság pedig nálunk van.

Egyetlen büszkeségem, hogy a Gondviselés ily nagy időkben szemelt ki a német nép vezetésére. Nevemet és életemet maradéktalanul népem sorsával kötöm össze.
A Mindenhatótól csak azt kérem, hogy a jövőben is úgy áldjon meg bennünket, amint a múltban, s amint azt jónak látja a német nép sorsszerű küzdelmében. Mert nincs nagyobb dicsőség és megtiszteltetés, mint súlyos időkben egy nép vezérének lenni, s érette a felelősséget hordozni.
A legnagyobb boldogság számomra pedig az a tudat, hogy ez a nép az én német népem.

A TÉLI SEGÉLY GYŰJTÉS MEGINDÍTÁSA ALKALMÁBÓL TARTOTT NAGYGYŰLÉSEN

a berlini Sportpalotában 1942. szeptember hó 30-án

Német néptársaim!
Immár egy éve, hogy erről a helyről legutóbb Önökhöz és a német néphez szólhattam. Ez több szempontból is sajnálatos: először is azért, mert magam is fájlalom, hogy nem léphetek többször a nemzet színe elé, másodszor pedig azért, mert természetesen tartok attól, hogy beszédeim ezáltal nem jobbak, hanem rosszabbak lesznek — ugyanis ehhez is gyakorlatra van szükség, időm azonban, sajnos, sokkal korlátozottabb, mint ellenfeleimé. Az természetesen, akinek módjában van heteken át utazgatni a világon — fehér selyemingben és fején hatalmas szombreróval — máskor pedig ismét a világ megint más zugában jár, az érthető módon beszédekkel is sokkal gyakrabban foglalkozhat.
Nekem ezalatt cselekednem kellett!

Ezenkívül természetesen egyébként sem beszélhetnék minden héten vagy minden hónapban. Amit ma ki kell mondani, azt katonáink mondják ki! És azok a témák, melyekről beszélhetnék, természetesen nehezebbek, mint ellenfeleim beszédei, akik csevegéseiket — legalábbis korábban — a kandalló mellől vagy más ilyen helyekről küldték a világba. Én például nem tartom helyesnek, hogy már most annak a megszervezésével foglalkozzam, ami csak lesz egyszer, hanem sokkal helyesebbnek tartom, ha azzal foglalkozunk, amit az idő pillanatnyilag megkövetel tőlünk.

Az „Atlantik-chartát" természetesen nagyon egyszerű összekotyvasztani. Ezt az oktalanságot azonban nagyon hamar kemény tények fogják helyesbíteni. De ellenfeleink ma más okból is könnyebben beszélhetnek, azért, mert hosszas, hiábavaló fáradozások után hirtelen felfedezték párt-Programunkat, mi pedig csodálkozva látjuk, hogy a világnak körülbelül ugyanazt ígérik a jövőre, amit mi a német népnek már megadtunk és amiért mások végeredményben háborúba bonyolítottak minket.

Az is nagyon szellemes, ha például az elnök ezt mondja: „Azt akarjuk, hogy a jövőben mindenkinek meglegyen a joga ahhoz, hogy ne szenvedjen szükséget, vagy valami hasonlót. Itt csak ezt lehet mondani: valószínűleg sokkal egyszerűbb lett volna, ha ez az elnök, ahelyett, hogy fejest ugrik a háborúba, országának minden munkaerejét arra fordította volna, hogy hasznos termelőmunkát szervezzen meg és mindenekelőtt saját népén belül gondoskodjék arról, hogy olyan területen, amelynek négyzetkilométerenként csak tíz embernek kell helyet adnia, ne szükség és nyomorúság honoljon és ne legyen kénytelen 13 millió ember munka nélkül tengődni. És ezek az urak mindezt meg is tehettek volna! Ha ezek most hirtelen mentőként lépnek a világ elé és kijelentik: „A jövőben gondoskodni fogunk róla, hogy a múlt nyomorúsága ne térjen vissza, hogy ne legyen többé munkanélküliség és hogy mindenkinek saját lakása legyen — nos, hát akkor ezek a világbirodalom-tulajdonosok saját országukban mindezt már rég megtehették volna! Most hirtelen mind a nemzetiszocialista program alapelveit fedezik fel. Ha pedig egyúttal azt hallom, hogy valaki — azt hiszem Eden úr volt ez? de hát sohasem lehet tudni, hogy melyik nulla beszél oda át — szóval valaki ezt mondja: „Köztünk és a németek között az a különbség, hogy a németek valami olyasmiben hisznek, amit nem hisznek el, míg mi olyanban hiszünk, amit elhiszünk" — akkor csak ennyit mondhatod „Ha ők valóban hisznek abban, amiről el akarják hitetni, hogy hisznek benne, akkor ezt a hitüket már régebben is megvalósíthatták volna. Miért izenték meg akkor nekünk a háborút? Hiszen akkor nem is választja el őket olyan nagy különbség tőlünk!"

Mi mindenesetre nemcsak hittünk valamiben, hanem azt is tettük, amit hittünk. És most azt hisszük, hogy az ellenséget meg kell vernünk, egészen a végső győzelemig! Ezt hisszük és ezt fogjuk tenni is!

A hit fogalmáról ezekkel az emberekkel egyáltalában nem bocsátkozhatunk tárgyalásba. Aki például azt hiszi, hogy Namsos és Andalsnes győzelem volt, vagy még azt is hiszi, hogy Dünkirchen a világtörténelem legnagyobb győzelme volt, vagy hogy mondjuk valamilyen 9 órás expedíció a győzelmes nemzet éppoly bámulatra méltó, biztató megnyilatkozása volt — ezzel a mi szerény sikereinket természetesen nem mérhetjük össze!

Mert ugyan mik is ezzel szemben a mi sikereink?! Ha ezer kilométert előnyomulunk, hát ez éppen semmi, „határozott kudarc". Ha például az utolsó néhány hónapban — hiszen egyáltalában csak néhány hónapig lehet ebben az országban hadat viselni — a Donig előnyomulnunk, a Dontól lefelé végül a Volgát eléljük, Sztálingrádot megrohanjuk és el is fogjuk foglalni, ebben nyugodtan bízhatunk, akkor az ő szemükben mindez egyáltalán semmi! Ha a Kaukázusig törünk előre, ez éppoly kevés, mint amikor Ukrajnát megszálljuk, a Donec szenét birtokba vesszük, az orosz vas 65-70 százalékát hatalmunkba kerítjük, a világ legnagyobb gabonatermő területét a német nép, s ezzel Európa számára gyakorlatilag feltárjuk és a kaukázusi olajforrásokat magunknak biztosítjuk. Mindez semmi! De ha kanadai elócsapatok függelékként egy kis angol farkincával Dieppebe érkeznek és ott kilenc órán át — nyugodtan kimondhatjuk: fáradságosan — tartani tudják magukat, hogy azután végleg megsemmisüljenek, akkor ez „bátorító, bámulatra méltó jele annak a kimeríthetetlen győzelmes erőnek, mely a brit birodalom sajátja."

Ugyan, mi is ezzel szemben a mi légi haderőnk, a mi gyalogságunk, a mi páncélos fegyvernemünk? Mik ezzel szemben a mi műszaki csapataink,
a mi vasútépítő csapataink teljesítményei, mik a mi gigantikus közlekedési szervezeteik, melyek néhány — mondhatjuk — hónap alatt egy fél kontinenst feltárnak és újólag berendeznek? Ez mind semmi! És a mi tengeralattjáróink természetesen szintén semmik!

Már 1939-ben is semmik voltunk, mert Churchill már akkoriban előlépett és ezt mondta: „Azzal az örvendetes közléssel jöhetek, hogy a búvárhajó veszedelmet véglegesen kiküszöböltnek lehet tekinteni." Nem - egy pillanat türelmet —, ez nyilván nem Churchill volt, hanem Duff Cooper, e fenegyerekek közül az egyik mindig nagyobb, mint a másik, de az ember állandóan összetéveszti őket. Már akkor több tengeralattjárót semmisítettek meg, mint ahány tengeralattjárónk egyáltalában volt! Hogy a Balkánról kidobtuk őket, hogy Görögországot elfoglaltuk, hogy Krétát megszálltuk, hogy Észak-Afrikában visszakergettük őket — mindez, amint már mondtuk, semmi. De ha valahol, akárcsak néhány ember is partra száll, hogy egy magányos őrszemet lerohanjon — ezek azután tettek, ezek cselekedetek!

Aki ezt hiszi, az a mi hitünket sohasem fogja megérteni! De ha már most az angolok csakugyan hisznek abban, amiről el akarják hitetni, hogy hiszik, akkor csak az eszük épsége miatt aggódhatunk.

De ezeket a „tetteken" kívül természetesen még más váltójuk is van a jövőre. Ezt mondják: „A második front jönni fog! Már indulóban is van! Németek, vigyázzatok! Forduljatok vissza!" Mi azonban nem vigyáztunk és nem fordultunk vissza, hanem nyugodtan tovább nyomulunk előre. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy egy esetleges második frontra nem készülünk fel. Ha Churchill most ezt mondja: „Bízzuk most a németekre, hogy aggodalmasan törjék a fejüket, hol és mikor fogjuk a második frontot megnyírni" — akkor csak annyit mondhatok: Churchill úr, engem még sohasem ijesztett meg!
Abban azonban, hogy törni kell rajta a fejünket, igaza van önnek, mert ha nagyszabású ellenfél állna velem szemben, akkor hozzávetőlegesen kiszámíthatnám, hogy hol fog támadni. Aki azonban katonai szempontból gyerekekkel áll szemben, az természetesen nem tudhatja, hol támadnak, hiszen a legőrültebb vállalkozásokra is készek. És ez az egyetlen kellemetlen a dologban, az, hogy ezeknél az elmebetegeknél vagy állandó részegeknél sohasem lehet tudni, hogy mit fognak elkövetni.

Hogy most már Churchill úr az első helyet, ahonnan a második frontot útjára akarja indítani, ügyesen és katonailag okosan választotta-e ki, vagy pedig nem —

erre nézve még magában Angliában sem egyezők a vélemények, márpedig ez mégis csak sokat jelent — arról azonban mindenesetre biztosíthatom:

Teljesen mindegy, hogy hol választja ki az első helyet, mindenütt szerencséről beszélhet, ha kilenc óráig a szárazföldön tud maradni!

Szerintem 1942-ben népünk legsorsdöntőbb megpróbáltatása már a hátunk mögött van. Ez 1941-42 tele volt. Nyilván szabad azt mondanom, hogy ezen a télen a Gondviselés a német népet és különösen véderejét
mérlegre tette. Az, hogy ezt a telet legyőztük, hogy a német frontok megállták helyüket és hogy ezen a tavaszon ismét felsorakozhattunk ez hiszem, bebizonyította, hogy a Gondviselés a német néppel meg volt elégedve. Nehéz és nagyon kemény megpróbáltatás volt, ezt tudják Önök mindnyájan, de ezt a nehéz időt mégis nemcsak túléltük, hanem arra képesek voltunk, hogy azokat a támadó hadosztályokat és páncélos kötelékeket, amelyek az új offenzíva megindítására voltak hivatva, a legnagyobb nyugalommal rendbe szedjük és újból felállítsuk. És ez az offenzíva is másképpen folyik, mint ahogyan ellenfeleink talán gondolták. De nem is szükséges, hogy pontosan az ő receptjük szerint járjunk el, hiszen eddig éppen ezek a receptek kevés sikert hoztak.

Azt hiszem, hogy ha visszatekintünk, a hátunk mögött lévő három évvel meg lehetünk elégedve. Célkitűzésünk mindig nagyon józan volt: ott ahol merésznek kellett lennie, nagyon merész volt, ott, ahol megfontok lehetett, megfontolt volt, ott, ahol elég időnk volt rá, gyakran alaposan meggondolt, ott, ahol azt gondoltuk, hogy minden körülmények közt nagyon óvatosaknak kell lennünk, nagyon óvatos, de ahol csak a vakmerőség segíthetett, ott nagyon vakmerő is volt.

Erre az évre nagyon egyszerű programot állítottunk össze. Először Minden körülmények között tartani, amit meg kell tartani, azaz ott, ahol magunk nem akartunk előnyomulni, a másik felet rohamozni engedni addig, ameddig csak rohamozni akar, s acélszilárdsággal tartani magunkat és kivárni, hogy ki fárad belé hamarább.

Másodszor: Ott, ahol a támadásra minden körülmények között szükség van, feltétlenül támadni.

A cél itt is világos: megsemmisíteni a kapitalizmus, plutokrácia és bolsevizmus nemzetközi összeesküvésének jobb karját, a legnagyobb veszedelmet, mely a mi német népünk feje fölött valamikor is lebegett, és amely ellen egy évvel ezelőtt fel kellett vonulnunk.

Itt néhány részletcélt tűztünk ki magunk elé. Szabadjon egészen röviden és címszerűen megemlítenem ezeket, hogy tudatukba idézzem Önöknek, mit értünk el e néhány hónapban:
Az első cél uralkodó helyzetünk biztosítása volt a Fekete-tenger mellékén és a Krím-félsziget végleges megtisztítása. Két csata, a keresi és a Szebasztopolért vívott csata hozta meg ezt a döntést. Ha ellenfeleink -most már kimondhatom — e három háborús év folyamán csak egyetlen ilyen sikert is el tudtak volna érni, bizonyára már egyáltalában nem lehetne velük beszélni, mert elbizakodottságukban felfuvalkodva már csak a felhők között lebegnének.

Miután tehát ezt is elintéztük, szükségesnek láttuk, hogy a Volchovnál kialakult horpadást is megszüntessük. A horpadást elszigeteltük, az ellenséget pedig megsemmisítettük, illetőleg foglyul ejtettük.

Ezután a legközelebbi feladat volt: a Donhoz való áttörés előkészítése. Közben az ellenfél nagy offenzívát tűzött ki célul, nevezetesen Charkovtól kiindulva át akart törni a Dnyeper partjához, hogy ezzel egész déli frontunkat megdöntse. Önök talán még emlékeznek rá, milyen lelkesedéssel figyelték ellenségeink annak idején ezeket a hadműveleteket, amelyek három csatában szovjet ellenfelünk több mint 75 hadosztályának megsemmisülésével végződtek.

Ezt követőleg mi léptünk fel nagy offenzívánkkal. A cél ez volt: Először elvenni az ellenségtől legnagyobb búzatermő területét, másodszor megfosztani

elkokszosítható szenének utolsó maradványaitól is, harmadszor előnyomulni olaj forrásaiig, azokat kézre keríteni, illetőleg legalább elvágni. Negyedszer: a támadást tovább folytatni az ellenség legutolsó és legnagyobb közlekedési ütőerének, a Volgának elvágásáig. Itt az a vidék volt a cél, mely a Don könyök és maga a Volga között fekszik, végső pontként pedig Sztálingrád volt a cél, de nem azért, mert ez a hely Sztálin nevét viseli — ez mindegy nekünk — hanem kizárólag azért, mert stratégiailag fontos pont.

... és mert tisztában voltunk azzal, hogyha a Dnyepert, Dont és Volgát mint közlekedési ütőereket kikapcsoljuk, Szovjet-Oroszországgal ugyanaz, vagy még rosszabb történik, mint ami Németországnál következnék be, ha a Rajnát, az Elbát, az Oderát és a Dunát elvesztenők.

Mert ezen az óriás folyamon, a Volgán egy félév alatt mintegy 30 millió tonnás áruforgalom bonyolódik le. Ez ugyanakkora, mint egy év alatt a Rajna forgalma. Nos, ez a folyam most el van zárva, mégpedig már hosszabb ideje. Most pedig elsősorban magának Sztálingrádnak birtokba vétele — ez be fog fejeződni — az, ami ezt az elzárást még jobban elmélyíti és megerősíti.

Önök pedig meg lehetnek győződve, hogy erről a helyről ember már nem fog elmozdítani minket.

Ami most a további szándékokat illeti, meg fogják érteni Önök, hogy ezekről nem beszélek, mert olyan célokról van szó, amelyeknek elérésén jelenleg munkálkodunk. Erről Mr. Churchill beszél helyettem. De eljön majd a pillanat, amikor a további célokat a német nemzet is teljesen világosan láthatja majd.

Most pedig hatodszor azt mondom Önöknek, hogy további feladatai természetesen annak a gigantikus területnek a megszervezését tűztük magunk elé, amelyet most birtokolunk. Hiszen nem arról volt szó, hogy annyi és annyi ezer kilométeren előnyomuljunk, hanem, Ny ezt a óriási területet népünk ellátásának, nyersanyag-szükségletünk biztosításának, távolabbi értelemben egész Európa megmentésének szolgálatába állítsuk.

Ennek a célnak az elérésére először a közlekedést kellett rendbe hozni; Ezen a téren az angolok is nagy teljesítményeket hajtottak végre és például vasútvonalat építettek Egyiptomból Tobrukig, amely most rendkívüli hasznunkra válik. És ha ezzel még meglehetősen idejekorán el is készültek, mit jelent ez azokkal a vonalakkal szemben, amelyeket nekünk kell építenünk, de nem azért, hogy azután az oroszok használják azokat, hanem mi magunk.

Eddig tízezer és sok tízezer kilométer vasútvonalat helyezünk, illetve helyeztünk már régen üzembe, amit német katonák, vasutas utászok, a Todt-féle szervezet és más szervezetek, például a birodalmi munkaszolgálat emberei stb. szorgalmának, derekasságának és odaadó munkakészségének köszönhetünk. Ez a hatalmas közlekedési hálózat, amely már nagy részben német nyomtávokon fut az utakon, teljesen el volt pusztítva. Nem száz, hanem sok ezer hidat kellett újjáépíteni, robbantások nyomait eltávolítani, új átkelési helyeket teremteni. És mindez néhány hónapon belül történt, illetve néhány hét alatt befejeződött.

Így párthíveim, Önök is megértik, ha ellenségeink táborban egyesek azt mondják: „Miért állnak meg olyan hirtelen?" — erre csak azt válaszolhatom: mert óvatosak vagyunk. Mert mi nem futunk például előszőj Bengázi-ig, azért, hogy azután vissza kelljen szaladnunk, mert mi mindaddig kitartunk egy helyen, amíg utánpótlásunk nincsen egészen rendben. Ezt katonailag iskolázatlan emberek természetesen nem fogják fel. De éppen ezért nem is érnek el semmit. Azok, akik csupán kezdetleges katonai ismeretekkel rendelkeznek, el fogják ismerni, hogy mindaz, amit mi tisztán területileg meghódítottunk ez alatt a pár hónap alatt, az egyedülálló a világtörténelemben.

Mindezt azért is említem, mert talán még nálunk is akad valahol egy két öreg ellenzéki nyárspolgár, aki azt mondja: „Igen, hát ez meg micsoda, hiszen már megint nyolc napja egy helyben állnak." Igen, kedves nyárspolgárom, éppen csak te hiányzol még nekünk! Neked kellene kimenned oda, hogy rendbe hozd a

forgalmat. A német nép, ebben biztos vagyok, eddig teljes egészében korlátlan bizalommal viseltetik katonai vezetőivel és katonái teljesítményével szemben, és tisztában van azzal, hogy ok nélkül sohasem állanak meg. Ezt a forgalmat mi nemcsak a vasútvonalakon hozzuk rendbe, hanem utakat is kell építenünk, mert a „pro letárok és a parasztok ígéretföldjén", sajnos, nincsenek utak, hanem csak úttöredékek. Az első valóban hatalmas utakat most a mi szervezeteink építik ki in. Több területen mocsarakon keresztül kell utakat fektetnünk, ott, ahol azelőtt azt hitték, hogy egyáltalában járhatatlan a vidék.

Valaki azt mondhatná: „Az orosz mégiscsak átjárt ott is" — igen ám, de az mocsárlakó és nem európai, ezt is el kell ismerni. Nekünk sokkal inkább nehezünkre esik ezeken a lápokon előbbre jutnunk, mint ennek a mocsárban született népnek.

Nekünk ott a mezőgazdaságot is meg kell szerveznünk. Ennek a vidéknek a kincseit fel kell tárnunk és ez nem olyan egyszerű, mert itt nemcsak arról van szó, hogy vetünk és azután aratunk, hanem a felhasználás is nehéz tényező, azaz ezeket a terményeket végtelen távolságokról kell vasúthoz vinni, hogy ott kocsira rakhassák őket. Végül pedig ennek a gazdaságnak egy részét egyáltalán át kell alakítani: több ezer megrongált, vagy tönkretett traktort kell helyettesíteni, vagy kijavítani vagy más eszközzel pótolni. Én azonban csak annyit akarok mondani:

Amit itt teremtettek, az valósággal felülmúlhatatlan.

Amíg elől az arcvonalon folyik a küzdelem, ugyanezek a katonák néhány kilométerrel a front mögött már sarlóval és kaszával dolgoznak, újra felszántják a földeket és mögöttük már felsorakoznak a mezőgazdasági szervezeteink szakaszai.

És ha az ilyen együgyű birka — mert mást nem mondhatok — mint például Duff Cooper, Eden, vagy valamelyik más e fickók közül azt mondja- „Igen, nagy hiba volt, hogy a németek Ukrajnában vagy a Kubán vidékén annyira előrenyomultak" — na, majd meglátják, hogy igazán hiba volt-e, amikor mi ezekre a búzatermő területekre jöttünk.

Ennek a munkának első, bár szerény eredményét, szerencsére már hozzáférhetővé tehetjük a német nép számára, de legyenek meggyőződve arról, hogy most még csak a kezdet kezdetén vagyunk. Az egész elmúlt év a harc éve volt, iszonyatos tél következett utána, és most újra harcolunk — de

a jövő évben ezt a területet már egészen másképpen szervezzük meg. Ebben bízhatnak, mert mi értünk ahhoz, hogy valamit rendbe hozzunk.

És végül minderre az általános gazdasági élet megszervezése következik. Igen, mert az egész gazdasági életet üzembe kell helyezni. Több ezer vállalatot, gyárat, malmot stb. kell megindítani, mert egyelőre minden elpusztult.

E mögött áll azonban még a bányászat. Ennek kincseit újra fel kell tárnunk, s ehhez villamos áramra van szükség. Ismét csak egyet mondhatok: Ha látnák, hogy folyik ott a munka és mit dolgoznak ott, s hogy mi határidőre pontosan tudjuk, hogy ez az üzem ezen a napon van készen és ebben a hónapban kapunk hozzá áramot, s hogy milyen határidőre mennyi tonna szenet tárnak fel stb. Nincs szükségünk többé arra, hogy Németországból szállítsunk szenet keletre, hanem ott fogunk saját ipari támaszpontokat felállítani: így megérthetik, hogy azokban az időkben, amikor látszólag nem történik semmi, mégis hatalmas munkát végeztünk.

És ehhez járul most még a népesség megváltása a bolsevista hatalom nyomása alól, amely lelkileg még ma is emberek millióit tartja csüggedésben s — nyugodtan állíthatjuk — félelemben, amiről Németországban és más államokban alig alkothatunk magunknak fogalmat. Félnek a biztosoktól, félnek a GPU-tól, félnek az egész rendszertől, amely még mindig embermilliókat foglal le, s fokozatosan mindezt el kell tüntetni és ez el is fog tűnni. Ma már vannak ott egész vidékek,

amelyeken az egész lakosság, már milliók dolgoznak velünk, vannak más vidékek, helyeken már a mi sorainkban, a mi oldalunkon küzdenek.

Ennek az egész óriási munkának, amelyet csak néhány rövid mondattal vázolhattam Önöknek, hatalmasak az eredményei. Azzal, hogy mi Európa északi részén, nyugaton és valamennyi arcvonalon elhárító harcra készen állunk, leghatalmasabb előfeltételét teremtjük meg Európa háborús megszervezésének és a győzelemnek.

Jól tudják, hogy ellenfeleink állandóan csak „csodákat" művelnek. Nincs olyan tank, amelyet építenek, amely természetesen „nem a világ legjobb tankja lenne". Nincs repülőgépük, amelyről nem ugyanezt állítanák. Ha pedig ágyút gyártanak, egy egészen egyszerű ágyút akkor ez egészen biztosan „Az Ágyú", a világ legcsodálatosabb ágyúja. Ha új gépfegyvert vagy új ismétlőpisztolyt készítenek, természetes, hogy ez a pisztoly a legjobb. Azt állítják, hogy az új Steen-pisztoly egyáltalában a világ legcsodálatosabb találmánya. Ha azonban valaki megnézi ezt a kacatot, csak annyit mondhat, hogy ilyet sohasem adnánk a német katona kezébe.

Különben mindenben fölényben vannak velünk szemben. Fölényben vannak felejthetetlen tábornokaik, egyes katonáik bátorsága is jóval katonáink felett van. Valamennyi angol minden további nélkül három némettel is felvenné a versenyt. De a jelenlegi háború nagy hőseit a történelem mégis a mi oldalunkon könyveli el.

És a történelem ezzel csak az igazság és a valóság szellemének tesz eleget. Ehhez járul most másik oldalon szövetségeseink további kiépítése együttműködés szövetségeseinkkel, azok élén legrégibb szövetségesünkkel, Olaszországgal. Mi nemcsak közösen küzdünk a fronton, hanem más frontok egész során és ez így van rendjén, mert azt mutatja, hogy ellenségeink minden reménye, amelyet ennek a szövetségnek a megbontásába helyeznek, tiszta őrület.

Mindketten nagyon jól tudjuk, hogy országainkkal mi történne, erről tudomást szerzünk ellenfeleink őrült és eszeveszett célkitűzéseiből, tudjuk, milyen sors várna a német és az olasz népre, igen, milyen sors várna egész Európára, ha valaha is ez a másik világ vívhatná ki a győzelmet.

Ha ma azt állítják: „Igen, mi természetesen vállaljuk Európa védelmét a bolsevizmussal szemben", akkor én csak azt válaszolhatom:
Anglia vigyázzon arra, hogy saját magát megvédje a bolsevizmussal szemben!
Nekünk nincs szükségünk védelmére. Mi leszámoltunk belpolitikailag a bolsevizmussal, mi külsőleg is végzünk vele. Ezt már bebizonyítottuk.

Ha valamely országban a püspökök szentmisét mondanak és az oltárkő egyik oldalára a bolsevista, másik oldalára saját országuk jelvényeit hímezik, akkor nagyon sötéten látom az ilyen ország jövőjét. Mi jobban tudjuk, hogy ez hová vezet.

Az angolok is rájönnek még erre. A sors talán akkor ugyanúgy sújtja őket, mint ahogy annak idején az akkor Németországot büntette, amikor azt hitték, hogy ezekkel az emberekkel lehet paktálni.
Németország és Olaszország éppen úgy, mint Spanyolország és más európai népek egész sora, magyarok, románok stb. leszámoltak ezzel a problémával. Hogy a másik világ is leszámol-e, azt majd a jelenlegi háború dönti el.

De hogy velünk nem számol le ez a másik világ, arról meg lehetnek győződve!

Ha mi mindnyájan, szövetségeseink és azok, akik a mi oldalunkon küzdenek, magyarok és románok, horvátok és szlovákok és főleg északon a finnek és aztán a spanyolok stb. összefogunk, akkor valóban elmondhatjuk:
Ez a harc ma Európa keresztes háborúja.
Ehhez járulnak még a mi SS kötelékeink germán önkéntesei és az egyes európai

államok saját légiói. Európa itt valóban egymásra talált, éppen úgy, mint a régi időkben a hunok vagy a mongolok áradatai ellen!

Igen, és azóta, hogy legutóbb szóltam Önökhöz, Japán ugyancsak csatlakozott ehhez a háborúhoz. Természetesen Japán is csak „vereségeket" szenvedett és a japán tábornokok természetesen egyáltalában semmik Anglia vagy méghozzá Amerika hasonlíthatatlan hőseivel és híres tábornokaival összehasonlítva. Mac Arthur, micsoda tábornok ez! Mi vele szemben egy olyan kis Japán! Közben ezek a japánok elfoglalták Hongkongot és hatalmukba kerítették Szingapúrt és meghódították a Fülöp-szigeteket, most Új-Guineán harcolnak és Új-Guineát egészen meg fogják hódítani és megszállták Jávát és Szumátrát. De mindez semmi azokkal a végtelen győzelmekkel szemben, amelyeket Anglia és Amerika vívtak ki, csatákat, tengeri ütközeteket, amilyeneket még nem látott a világ.
Mit szól ehhez Roosevelt: „Ezzel szemben nem akarok állást foglalni, erről nem szólhatok egy szót sem, egyáltalában nem óhajtok részletesen nyilatkozni vagy véleményemet részletesen kifejteni." Ismerjük ezeket a hősöket nagyon és alaposan!
Ma igenis van egy világot átölelő szövetség, amely már nemcsak a nincstelenek szövetsége, hanem mindazoké a népeké, amelyek a becsületért és a tisztességért küzdenek és elszánták magukat arra, hogy felszámolnak ezzel az legaljasabb Szövetséggel, amely valaha is létezett a Földön.

Ebben az összefüggésben beszélnem kell még búvárhajóinkról. Eredményük, légi kötelékeink hősi harcának támogatásával 1939 óta hónapról-hónapra emelkedett. Erre kijelentik ellenfeleink: „Van szörnyű elhárító fegyverünk, vannak új módszereink, a brit és az amerikai szellem egészen új gépeket talált ki, amelyekkel megfékezzük a veszélyt." Erre csak egyet mondhatok: „A német szellem sem pihen."

Először is búvárhajóinkkal minden eddigi eredményt messze felülmúlunk! Biztosíthatom, hogy ez a jövőben sem fog semmit sem változni. Most már szakadatlanul ezen a színvonalon maradunk, erről meg lehet-győződve. Mi is nemcsak, hogy állandóan továbbépítjük, tökéletesítjük fegyvereinket, hanem mindenekelőtt új fegyvereket gyártunk. Eddig minden évben új fegyverrel léptünk fel, amelyek mindig fölényben voltak az ellenség fegyverei felett. Ez így lesz a jövőben is.

Ha áttekintjük a végső eredményt, akkor csak az állapíthatjuk meg, hogy ennek az évnek utolsó hónapjai is eredményesek voltak. És ez tovább is így marad.

Igaz ugyan az, hogy a „második arcvonal" mellett van egy másik eszköz is. Az az ember, aki az ártatlan polgári lakosság ellen űzött bombaháborút kitalálta, kijelenti, hogy ez a Németország elleni bombaháború még nagy mértékben fokozódik. Ehhez csak egyet szeretnék megemlíteni: 1940 májusában küldte Churchill úr az első bombavető repülőgépeket a német polgári lakosság ellen. Én akkor figyelmeztettem, majdnem négy hónapon keresztül — mindenesetre hiába. Akkor aztán lecsaptunk mi is, egyszer csak bőgni kezdett és kijelentette, hogy ez barbarizmus és rettenetes ezért Anglia bosszút fog állani. Ennek az embernek a lelkiismeretét terheli a felelősség — ha Roosevelt, fő háborús uszítótól eltekintek — mindenért és akkor utána még ártatlanként merészeli magát feltüntetni. Ma ő folytatja tovább ezt a háborút. Csak egyet szeretnék itt kijelenteni: Most is ütni fog majd az óra, amikor felelni fogunk.

Ennek a háborúnak két fő gonosztevője és a hátuk mögött álló zsidó klikk nagyon fog szűkölni és nyivákolni, mert a vég szörnyűbb lesz Angliára, mint a kezdet volt.

1939. szeptember 1-jén az akkori birodalmi gyűlésen két dolgot jelentettem ki:

Először, hogy miután ezt a háborút reánk kényszerítették, sem a fegyverek hatalma, sem az idő nem tud térdre kényszeríteni bennünket soha, és másodszor, hogyha a zsidóság nemzetközi világháborút idéz elő Európa árja népeinek kiirtására, akkor nem az árja népek pusztulnak ki, ha nem a zsidóság. A Fehér Ház elmebetegének mozgató erői elérték azt, hogy egyik népet a másik után

sodorták háborúba. De ugyanilyen ütemben nyert tért országról-országra haladva az antiszemita hullám és ez tovább is jut, és minden államot áthat majd, amely belép ebbe a háborúba, s egy napon minden egyik antiszemita államként kerül ki. A zsidók annak idején Németországban is kinevették jóslataimat. Nem tudom, hogy még ma is nevetnek-e vagy már elment a kedvük a nevetéstől. De arról most is biztosíthatom őket: mindenütt elmegy majd a kedvük a nevetéstől. És nekem ezzel a jóslatommal is igazam lesz.

Az elmúlt hónapok világtörténelmi sikerei olyan hatalmasak, hogy szükséges azokra is gondolnunk, akiknek mindezeket a sikereket köszönhetjük. Mert Önök az újságban olvasnak a nagy győzelmekről, m) átkaroló csatákról — de azután hetekig nem olvasunk mást, mint „A hadműveletek folytatódnak", vagy „A hadműveletek kedvezően folytatódnak vagy „A frontokon nyugalom uralkodik", vagy „Az arcvonalon támadásokat utasítottunk vissza".

Néptársaim! Nem is sejtik, hogy a legfelsőbb hadvezetőség jelentéseinek egyszerű szavai mögött mi rejtőzik. A hadijelentésnek egyszerűnek kell maradnia. Meg kell próbálnunk, hogy egyensúlyt találjunk hogy ezzel a valóságos tényeknek egészben vett jelentőségük szerint adjunk eleget. De ez nem jelenti azt, hogy ott, ahol a harc a nagy eseményekhez mérten csekélynek mutatkozik, az egyes német katonának könnyebb, mint ott ahol egészen nagy döntésekért folyik a küzdelem. Itt mindenütt az ember egész életével száll harcba.

Gyakran valamennyi fegyvernemhez tartozó derék katonák százezrei, a gyalogság, lovasság, az utászok, a tüzérség, a fegyveres SS kötelékek katonái, a légi haderő kötelékei, vagy a tengeren hadihajóink a víz felett és a víz alatt — nekik mindnyájuknak ilyen helyzetekben gyakran napokon keresztül életüket kell kockára tenni, s közben nem olvasnak mást, mint: „Elhárító harcok", vagy „Az ellenség betörését elzártuk", vagy „A betört ellenséget megsemmisítettük", vagy „Áttörést erőszakoltunk ki", „Előnyomulás ezen vagy azon a területen", „Ennek vagy annak a hágónak áttörése", „Ennek vagy annak a városnak az elfoglalása". Önök, néptársaim nem sejtik, hogy e mögött micsoda emberi hősiesség, de ugyanakkor mennyi emberi fájdalom és szenvedés rejlik, s azt is mondhatjuk, gyakran természetesen mennyi aggódás rejlik, halálfélelem mindazoknál, akik főleg első ízben állják ki Isten próbáját a legfelsőbb törvényszék előtt. Könnyű erről olvasni, de olyan végtelenül nehéz mindezt megtenni.

Hasonló ez az első világháborúhoz. Akkor is sok katona jött haza és kérdezték tőlük: „Milyen is ez tulajdonképpen, milyen az tulajdonképpen?" Akkor már látták, hogy nem lehet ezt megértetni azzal, aki ezt nem élte át, aki maga nem harcolt valaha, az ezt nem érti, és nem is lehet elmagyarázni neki. Ehhez járul az is, hogy sokan egyáltalán nem hallgatnak, nem mondanak semmit, mert érzik, hogy ezt nem lehet úgy visszaadni, ahogy a valóságban volt, s főleg nem lehet ezt megtenni olyan barbár ellenfélről szólva, mint az a keleti, olyan ellenségről, amelyről nem lehet tudni, hogy valóban emberekből vagy tényleg vadállatokból toborozták-e össze.

Végtelen szenvedés, végtelen önfeláldozás, végtelen tetterő rejlik ezek mögött a száraz beszámolók mögött. Ha Önök olvassák, hogy valaki lovagkeresztet kapott, az csak egészen rövid hú-, amelyet a helyi sajtó közöl. De hogy ez a hír egyébként milyen teljesítményt tartalmaz, erről népünk nagy tömegének egyáltalában nem lehet sejtelme. Lehetetlen, hogy az egyes személy pontosan tudja: mit jelent, ha egy repülő 30, 40, 50 légi győzelmet arat, vagy ha 80, sőt, 100 ellenséget lőtt le. Ez nem 100 harc eredménye, hanem ezért gyakran ezerszer teszi kockára életét. És ha végül 150, 180, vagy 200 légi győzelemig emelkedik, akkor ez... (A Führer befejező szavait elnyeli a tömegtüntetés vihara.)

Ilyesmi azonban nem is volt még ezen a világon. Még az elmúlt háborúban sem. Vagy ha búvárhajó parancsnokok újból és újból támadnak, ha gyorsnaszádok parancsnokai szüntelenül végzik feladataikat, ha az aknaszedő egységek parancsukat teljesítik a szakadatlan küzdelemben, amelyet a hadijelentésben csak egy mondattal említhetünk - ezt a létüknek számtalan héten és hónapon át való teljes odaadását egyetlen sorban említi meg az újság! Ha ezt szem előtt tartjuk,

akkor el kell ismernünk, hogy amellett, amit az otthoniak teljesítenek, katonáinknak kellő köszönetet mégsem mondhatnak.

Pedig nem vonatkozik egyedül a mi katonáinkra, hanem a velünk szövetséges nemzeteknek minden egyes velünk együtt küzdő katonájára is. Itt meg kell említenem azt, hogy a német véderő küzdelmében nem követi az angolok példáját, akik a többieket különösen veszélyeztetett helyekre állítják. Mi természetes kötelességünknek és becsületbeli dolognak tartjuk, hogy vérterhünket tisztességesen és busásan magunk viseljük.

Nekünk nincsenek kanadaijaink vagy ausztráliaijaink, akik helyettünk kaparják ki a parázsból a gesztenyét, hanem mi magunk harcolunk szövetségesetekkel, akik valamennyien hű és feltétlenül becsületreméltó szövetségesek.

Ezt szükségesnek is tartjuk. Mert csak történelmünknek ebből a legsúlyosabb küzdelméből támad végül az, ami nekünk, az első világháborúból visszatért nemzetiszocialistáknak a szeme előtt lebegett örömben és bánatban összeforrt népközösség nagy birodalma. Mert valamilyen nagy és fényes oldala mégiscsak van ennek a háborúnak: a nagy bajtársiasság.

Amit pártunk már békében el akart érni, az első világháború élményéből, a népközösség megteremtését, az most megszilárdul. Valamennyi német törzs kiveszi ebből a részét. A Nagynémet Birodalom alapítása máskülönben csak államjogi ténykedés lett volna. Így ez mindannyiunk vérével aláírt örök érvényű okmány, olyan okmány amelyet senki nem törölhet el többé, amellyel szemben ellenségeink minden mendemondája és fecsegése teljesen hatástalan lesz, mindenekelőtt pedig olyan okmány is, amely ennek az államnak nemcsak hatalmi alakját, hanem belső tartalmát adja.

Láthatják ezt, ha a lovagkereszt-előterjesztéseket olvassák. Ott van a közkatona, az őrvezető, az altiszt, az őrmester mellett a hadnagy és a tábornok. Vagy ha fiatal tisztjeink előléptetését látják: itt már teljesen érvényesül nemzetiszocialista népközösségünk.

A születési okmánynak már nincs előjoga, nem számít a korábbi társadalmi állás, megszűnt a tőke fogalma, az úgynevezett származás, nincs többé a régi értelemben vett úgynevezett műveltség, csak egyetlen egy értékelés van: a derék, hősies, hű férfi: az elszánt harcos értékelése, a bátor férfi, aki népének vezetésére alkalmas!

Valóban: egy régi világ dőlt össze. Ebből a háborúból kel életre a vérrel megszilárdult népközösség, jóval erősebben, mint ahogyan mi nemzetiszocialisták a világháború után a nemzettel hitvallásunkat érzékeli tudtuk. A jövőnek talán az lesz a legnagyobb áldása, hogy valamennyien közösségünk számára megjavulva, annyi előítélettől megszabadítva kerülünk ki ebből a háborúból, hogy ennek a háborúnak elmúltával bizonyosodik be majd igazán mozgalmunk pártprogramjának, különösen pedig egész nemzetiszocialista beállítottságunknak helyessége. Mert az egészen bizonyos:

ezt a háborút egyetlen polgári állam sem éli túl.

Itt előbb-utóbb mindenkinek színt kell vallania. Csak az kerül ki ebből a háborúból győztesként, aki nemcsak államilag, hanem társadalmilag egységgé tudja forrasztani népét. Azt, hogy mi nemzetiszocialisták ez az alapot már annak idején lefektettük, azt mi, és én személyesen is az első háború élményének köszönhetjük. Mozgalmunk programjának a jövőre való megszilárdítását és elmélyítését annak köszönheti majd, hogy a Nagynémet Birodalomnak végig kellett küzdenie ezt a második háborút. Legyenek erről meggyőződve mindazok is, akik a jobb belátásra nem bírható múlt maradványaiként valahol csendben azt remélik, hogy fecsegésekkel vagy gáncsoskodásokkal talán megérik egyszer osztály-világuk új hajnalát. Ezek az urak siralmas hajótörést szenvednek majd. A világ-történelem majd félretolja őket, mintha itt sem lettek volna.

Egykor, mint katona, a világháborúból visszatérve ezt a világnézetet tártam fel a német nép előtt és megteremtettem a párt alapjait. Hihetik-e azt, hogy valamelyik német ma, ebből a háborúból győzelmesen hazatérő katonáknak más Németországot nyújthatna, mint az eszméink alapján tényleg beteljesült és az igaz népközösség értelmében vett nemzetiszocialista Németországot? Ez lehetetlen! Ennek a háborúnak a jövőben bizonyára ez lesz a legáldásosabb haszna.

A térkibővítés nem egyedül döntő, döntő lesz ennek a térnek betöltése olyan egyetértő, erős néppel, amelynek lényeges alapelvként azt kell vallania, hogy:

Ennél a népnél a tábornagyi botot minden katona borjújában hordja — és nemcsak elméletben, hanem a valóságban is — ezután a háború után még inkább szabad lesz minden egyes néptárs előtt az az út, amelyet lángesze, szorgalma, bátorsága és tettrekészsége megnyithat!

Nem akarom azonban itt, ebben a pillanatban elmulasztani azt, hogy az arcvonallal szemben rá ne mutassak az otthonra is. Az otthonnak is igen nehéz sorsot kell elviselnie. A német munkás fáradságos munkát végez. Ezen a tavaszon, amikor igen gyorsan új védelmi fegyvereket kellett gyártani, megértem azt, hogy különböző üzemekben a munkások nemcsak tíz vagy tizenegy órát dolgoztak, hanem heteken át lemondtak vasárnapjukról, s csak az a gondolat vezérelte őket, hogy az arcvonalnak fegyvereket adjanak és ezzel segítsenek.

Rá kell mutassak arra, hogy különösen a német munkásság teljesít óriásit és hogy hűen kitart mai állama, vezetése, bajtársai, munkatársai, de mindenekelőtt katonái mellett.
Rá kell mutassak arra is, hogy éppen így a német földműves nép is teljesíti kötelességét és hogy mindenekelőtt a német nők milliói kapcsolódtak be ebbe a munkafolyamatba, hogy a parasztasszonynak sokszor két férfi munkáját kell elvégeznie. És végül is rá kell mutassak arra is, hogy a szellemi hivatásokat betöltők is számtalanszor nagy áldozatot hoznak, hogy elgondolásban és munkában itt is milliók és milliók tesznek meg mindent a nemzet felfegyverzésére és hogy az arcvonalnak soha többé nem kell félnie 1918 példájától.

Ha tehát a hazának ma azt mondhatom, hogy teljesen nyugodt lehet, hogy nyugaton, keleten, északon és délen megingathatatlanul áll katonáink német arcvonala, akkor ugyanúgy mondhatom az arcvonalnak, hogy: német katona, nyugodt lehetsz, mögötted áll a haza, amely soha cserben nem hagy!

Ez nem szólam. Hétről-hétre, hónapról-hónapra mindinkább elválaszthatatlan közösséggé forr össze népünk minden rétegének java Ez a közösség különösen annál a nagy segélymozgalomnál bizonyosodik majd ismét be, amelyet ezen a télen kell teljesítenünk.

Sokszor rámutattam már arra, hogy a segélynyújtás más útját is járhattuk volna, de nem tettük ezt egyszerűen azért, mert fontos hogy az egyes néptárssal a nemzetet átható és így minden egyest érintő feladatait megismertessük, mindenekelőtt pedig azt, hogy a jobbmódúak a kevésbé szerencsések nyomorával is foglalkozzanak és állandó propagandával mutassuk meg nekik, hogy még mi mindent kell megtennünk ahhoz, hogy itt a szó valódi értelmében közösségről beszélhessünk, hogy mindez ne csak ajkunkról elhangzott elkötelezettséget jelentsen, hanem hogy minden egyes embernek valóban egész vagyonával hozzá kell járulni ahhoz, hogy ezt a közösséget hasznossá tegyük, de mindenekelőtt senkinek sincsen joga kivonni magát ebből a munkából, legkevésbé olyan időben, amikor vérükkel védelmezik ezt a közösséget.

Ezt a szózatot az egész német néphez intézem, annak valamennyi katonája és azoknak a nevében, akik a felfegyverkezési üzemekben, vagy a földeken vagy bárhol áldozatot hoznak.

De ez alkalommal nem akarom elmulasztani, hogy ebben az órában el ne mondjam Önöknek azt is, hogy ennek a közösségnek valamennyi kártevőjét irgalmatlanul kipusztítjuk. Néhány héttel ezelőtt valamelyik angol újság világos, józan

órájában nagyon helyesen azt írta, hogy ne nevessük ki a német téli-segély mozgalmat. Mindenekelőtt egy dolog mégiscsak valóság: ha Angliában valaki a többiek terhére szedi meg magát, akkor — amennyiben a bűnöst el tudják csípni — talán néhány órás leckét kap, vagy a legrosszabb esetben néhány hét van néhány hónap büntetést rónak rá és jobban él, mint bármelyik katona a fronton, míg Németországban mindenki, aki vétett a közösség ellen, a gyakorlatban saját sírját ásta meg.

Igaza van ennek az angol újságnak: olyan időben, amikor népünk legjobbjait kell harcba vetnünk és akiknek ott életük kockáztatásával kell helyt állniok, ilyen időkben a gengszterek és naplopó semmirekellők számára nincsen hely, mert csak romlásba döntik a nemzetet.

Aki azon gazdagszik meg, ami katonáink számára rendeltetett, az számolhat azzal, hogy irgalmatlanul eltávolítjuk! Aki azon szedi meg magát, amit népünk szegényei áldoztak katonáikért, az ne várja, hogy valamilyen kegyelemben részesül.

Minden németnek tudnia kell, hogy amit katonáinak vagy szükséget szenvedő hazájának ad, az valóban azoknak a javát is szolgálja, akik azt megérdemlik és akikért ezt az áldozatot hozták.

De mindenekelőtt egyetlen megrögzött bűnös se higgye azt, hogy valamilyen újabb gaztettel átvészeli ezt a háborút. Gondoskodunk arról, hogy ne csak a tisztességes essen el esetleg a harctéren, hanem hogy a gazemberek és a tisztességtelennek semmi körülmények között ne éljék túl otthon ezt az időt.

Nem szeretném, hogy esetleg valamelyik munkahelyéről éjszaka hazafelé igyekvő német asszonynak állandóan félelemmel eltelve arra kelljen vigyáznia, hogy valami gazember, vagy mihaszna ne bántalmazhassa.

Kiirtjuk ezeket a gazembereket és már ki is pusztítottuk őket. És ennek köszönheti a német nép, hogy ma nem fordul elő olyan sok gaztett. Hiszem, hogy ezzel csak közösségünk megtartása érdekében cselekedtem, mindenekelőtt harcvonalunk érdekében, amelynek joga van megkövetelnie azt, hogy míg katonáink künn életüket áldozzák fel, addig családjukat, feleségeiket, vagy többi hozzátartozóikat megvédjék odahaza.

De ebben a pillanatban a frontot még valamiről kell biztosítanom, mégpedig arról, hogy milyen vitézül állja és tűri a német haza is a maga részéről ezt a háborút ott, ahol a háború a legkeményebben sújt.

Van egy város, egy fríz város, amelyet már régen ki akartam lakoltatni, mert az ellenség állandóan támadja. Majd a gyermekeket és az asszonyokat szerettem volna onnan elvinni, hogy biztonságba helyezzem őket. Ez is teljesen lehetetlen volt: ismételten visszatértek városukba, egyszerűen nem lehetett elvinni őket, jóllehet a város nagyon sokat szenvedett. Itt is számos hőstettet visznek véghez, de nemcsak férfiak, hanem asszonyok is és nemcsak asszonyok, hanem gyermekek is, akik még alig töltötték be a 15, 16, 17. életévüket. Ezek is teljes életükkel állnak helyt abban a tudatban, hogy mi ebben a háborúban

egyetlen összeesküdt közösséget alkotunk, amely tudja, hogy ebben a háborúban vagy győzelmesen elviselünk mindent, vagy valamennyiünket kiirtásra ítélnek.

Ha a katona mindezt nem tudná, akkor Önök sem várhatják el tőle, hogy életét kockáztassa. De megfordítva, a hazának is tudnia kell, hogy munkáját megfelelően értékelik. Ezért elvárom, hogy az új télisegély mozgalom ennek az elszakíthatatlan közösségnek különösen erős bizonyítéka legyen, hogy a nemzet azzal az egész világ színe előtt arra szavazzon, hogy ez a mozgalom nemcsak valamilyen hazug szavazás, hanem ezzel olyan áldozatot választottak, amellyel kinyilatkoztatják:

Valamennyien katonáink mögött állunk, ahogyan katonáink érettünk helyt állanak. Mi közösen népünk és közösségünk szolgálatába szegődtünk és soha semmi körülmények között nem adjuk meg magunkat!

Ellenségeink viseljék ezt a háborút addig, ameddig azt tehetik. Amit mi megtehetünk azért, hogy ellenfeleinket leverjük, azt meg is tesszük. De az, hogy bennünket legyőzzenek, az teljesen lehetetlen!

Csak a nemzetiszocialista Németország és a vele szövetkezett államok támadnak fel ebből a háborúból dicsőséges győzelemmel, mint ifjú nemzetek, igazi népek és népi államok.

AZ ELESETT HŐSÖK NAPJÁNAK EMLÉKÜNNEPÉN

Berlinben 1943. március 21-én.

Negyedszer ünnepeljük népünk hőseinek emléknapját ezen a helyen. Az ünnepség megtartását el kellett halasztani, mert úgy gondoltam hogy csak most hagyhatom el nyugodt lelkiismerettel munkahelyemet, amelyhez hónapokon át kötve voltam.
'
Hála katonáink áldozatkészségének és hősiességének, a keleti arcvonalnak immár sikerült azt a válságát, amelybe a német hadsereg — a meg nem érdemelt sors következtében — került, végleg leküzdenie, az arcvonalat megszilárdítania és azokat a lépéseket bevezetnie, amelyek a következő hónapokban megint biztosítják a sikert a végső győzelemig.

Miután ilyen körülmények között lehetségessé vált a szabadságolásoknak immár hosszú hónapok óta fennálló zárlatát a mai nappal megszüntetni és az eljövendő hónapokban derék férfiainknak fokozottabb mértékben megnyitni az utat otthoni szeretteikhez, ez lelkileg számomra is könnyebbé teszi, hogy a mai napon itt legyek.
Ha egyáltalán szükséges lett volna még népünk előtt ennek a földön, tengereken és levegőben életre-halálra folyó gigászi küzdelemnek teljes komolyságát megmagyarázni, akkor a mögöttünk lévő tél már rég eloszlathatta a legkisebb kétséget is a küzdelem súlyossága felől. Kelet sztyeppéi még egyszer Európa ellen hengergették milliós tömegeiket Előre űzte őket ugyanaz a hatalom, amely régtől fogva háborúkat szervez, azokból hasznot húz, s ezzel éppen a mai korban egyaránt szolga kapitalista érdekeket és bolsevista ösztönöket.

A veszély megtört.

A későbbi történelemkutatás feladata lesz ismertetni, milyen volt ezen a télen annak a veszélye, hogy lerohanják a világ legősibb műveit földrészét. Ha ez a veszély most megtört, s ezzel elhárult Európáról, az elévülhetetlen érdeme azoknak a katonáknak, akikre ma emlékezünk.

De ha csak bepillantást vetünk azokba a roppant előkészületekbe, amelyekkel a bolsevizmus világunk megsemmisítésére készült, borzalommal ismerjük fel, hová jutott volna Németország és Európa többi része, ha a nemzetiszocialista mozgalom tíz esztendővel ezelőtt nem ragadta volna magához a hatalmat az államban és a nála megszokott elszántsággal a fegyverkezés korlátozására irányuló számtalan meghiúsult fáradozása után, nem kezdte volna meg a német véderő újjáépítését. Mert széthúzó marxista-demokrata pártrendszerünk weimari Németországát Belső-Ázsiának ez a rohama úgy elsöpörte volna, mint vihar a polyvát.

Könyörtelen háború.

Mindjobban tisztába jövünk azzal, hogy az a viszály, amelybe Európa az első világháború óta került, lassanként olyan küzdelem jellegét kezdi felölteni, hogy

azt csak a múlt legnagyobb történelmi eseményeivel lehet összehasonlítani. Az örök zsidóság könyörtelen háborút kényszerített ránk, amely — ha nem tudná feltartóztatni Európa határai előtt a rombolás elemeit — ezt a földrészt egyetlen romhalmazzá változtatná- De nem a leégett városok, az elpusztított műemlékek lennének ennek a harcnak leggonoszabb következményei, hanem az állatian lemészárolt embertömegek, amelyek ennek a belső-ázsiai áradatnak épp úgy áldozatul estek volna, mint ahogy ez a hun és mongol rohamok idején egyszer már megtörtént.

Amit a német katona, s vele együtt a szövetséges katonák ma keleten védelmeznek, az nem ennek a földrésznek a kőarca vagy társadalmi és szociális képe, hanem azok az örök emberi lényeges dolgok, amelyekből a ködös ősidők óta minden érték származik, amelyek nemcsak Európának és Amerikának, hanem azokon messze túlmenően az egész emberi kultúrának általában mai kifejezését megadják.

A rombolás dühe keletről-nyugatról.

A barbárságnak e keletről fenyegető világán kívül ugyanígy vagyunk tanúi az ezzel a világgal szövetkezett úgynevezett Nyugat sátáni romboló dühének is. Ellenségeink háborús céljait sok közleményből, beszédből és nyílt követelésből ismerjük. Az Atlanti Charta locsogása ezekkel szemben éppen annyit ér, mint amennyit ért annak idején Wilson 14 pontja, annak rákövetkező reális megvalósításával, a versailles-i szerződéssel szemben. Miként a háborús uszító Churchill a parlamentáris angol demokráciában 1936-ban, amikor még nem volt Nagy-Britannia felelős vezetője, azzal a kijelentésével, hogy Németországot megint el kell Pusztítani, megmutatta a jövő fejlődés útját, épp úgy ugyanebben a demokráciában a mostani békeköveteléseket hangoztató elemek már most előrevetik annak a háború utáni Európának az állapotát, amelynek megállítására törekednek.

És céljaik teljes mértékben fedik bolsevista szövetségeseiknek általunk nemcsak ismert, hanem átélt tüntető megnyilvánulásait: földrészünk minden nemzeti öntudattal bíró népének, köztük elsősorban saját német népünknek kiirtását. Ebből a szempontból azután teljesen egyre megy, hogy angol vagy amerikai lapok, politikusok, népszónokok és irodalmárok követelik a Birodalom elpusztítását, népünk gyermekeinek elvételét, fiaink magtalanítását mint legfontosabb háborús célt, vagy a bolsevizmus folytatja a gyakorlatban egész népiségek, férfiak, nők és gyermekek rövid úton való lemészárlását.

Az örök istenostora.

Mert a végső hatóerő amúgy is annak az átkozott fajnak örök gyűlölete, mely évezredek óta mint Isten valóságos ostora, mindaddig gyötri a népeket, amíg ezek az önmagukra eszmélés idején újból szembeszállnak kínzóikkal.

Ezt nem a német nép számára mondom. A német népnek erkölcsi magatartása szempontjából ma nincsen szüksége biztatásra. Az arcvonal jóval több, mint ezer napja tanúságot tesz csendes hősiességéről, és mellette áll ma a német otthon, amely a Birodalom nagy részében maga is háborús területté vált. Nemcsak abban, hogy dolgozva és alkotva fegyvereket szállít katonáinknak. Nem: a német otthon kénytelen megharcol ni saját harcát, és az ellenséges rombolás eltűrésével és elviselésével asszonyok és gyermekek a hősiesség olyan magaslatára emelkednek, amely gyakran semmiben sem különbözik az arcvonal sok helyén tanúsított hősiességtől.

Ami azonban az úgynevezett „semleges világot" illeti, a dolgok ott annyira kedvelt fölényeskedő, majd nézelődő, majd kioktató szemléletének előfeltétele kizárólag azoknak az áldozatkészsége, akik megóvják őket attól, hogy saját testükön ismerjék meg és érezzék a kemény valóságot.

Mert egy dolog bizonyos: ilyen időben csak világos magatartást tanúsító népek

maradhatnak fenn. Ezért csak hálásak lehetünk ellenségeinknek, amiért saját kezükkel oltják ki a német népben a hamis tárgyilagosság szellemét és annak helyébe a természetes ösztönöket ültetik: forró szeretetet hazánk és népünk iránt, ledöntve a származás és születés minden korlátját és égő gyűlöletet minden ellenség iránt.

A városainkban és falvainkban fellobogó tüzek csak megkeményítik népünknek azt az elszántságát, amelyet nem zavarnak meg többé világpolgári érzelmek, hanem a halálos veszély felismerése táplál és dühödt fanatizmus hat át, és amely ezt a veszélyt, most mindörökre el akarja távolítani Európától és saját népünktől.

És most megismétlem egykori jóslatomat, hogy e háború végén nem Németország vagy a vele szövetséges országok esnek majd a bolsevizmus áldozatául, hanem azok az országok és népek, amelyek mindinkább a zsidóság kezébe adva magukat egy napon összeomlanak, s ezzel kiszenvednek a bolsevista méregtől, amellyel szemben a legkevésbé sem immunisak, már csak elavult társadalmi rendjük miatt sem.

Nem a nemzetiszocialista, vagy fasiszta uralom lesz az, amelyből szilánknyi sem marad, hanem egy régi világbirodalom fog ronggyá szakadni. Ezekben az országokban a saját és azonos vér elleni bűn egykor égbekiáltó nyomorúsággá és szerencsétlenséggé fog változni.

Egy harcoló nemzet.

Hősökre emlékezni mindenkor csak annak van joga, akinek nem kell előttük szégyenkeznie. Ennek az esztendőnek a tele a német népet azonban nemcsak nem indította defetizmusra, hanem minden erejének még gigantikusabb mozgósítására késztette. Ezeknek az erőknek a latbavetése jelenleg folyamatban van. A hadianyag-termelés állandóan emelkedik. Milliószámra özönlenek az arcvonalra fiatal katonák, szabaddá vált férfiak és felépült katonák. Öreg évfolyamok és fiatal gyermekek fogják pótlólag ellátni az otthoni elhárító fegyverek kezelését. Asszonyok és lányok százezrei és százezrei támogatják őket ebben. Így alakul át mindinkább a német véderő harcoló nemzetté.
A nemzetiszocializmus, mely egykor elkeseredett küzdelemben — anélkül, hogy valaha is akárcsak a legtávolabbról megalkuvásra gondolt volna — leverte belső ellenségeit, ma és a jövőben mint a Birodalom vezető hatalma elintézi majd külső ellenségeit is. A Birodalmat ebben támogatják azok a velünk szövetséges népek is, amelyeknek Európától Kelet-Ázsiáig eltökélt szándékuk vér szerinti lényegüket éppúgy megvédelmezni, mint kulturális értékeiket. A Német Birodalom harcostársai azonban mindenekelőtt azok a nemzetek, amelyek tisztában vannak azzal, hogy saját jövőjük csak oly rendben lehetséges, amely sikeresen helytáll a bolsevizmussal, mint a rombolás ördögi eszközével szemben.

Megalkuvás nélküli harc — állandó béke.

Minél döntőbben ér véget ez a mérkőzés és minél meg nem alkuvóbban folyik, annál hosszabb lesz majd a béke, amelyre különösen földrészünknek van szüksége, hogy sebei begyógyuljanak.

De ennek az eljövendő időnek a lényegét nem azok az emberek határozzák majd meg, akik a múlt béke értékét nem ismerték fel, szellemi elvakultságukban háborúra uszítottak, s ezzel saját népeiket pusztulásba sodorták, hanem kizárólag azok az államférfiak, akik már e háború előtt népeik számára, bár ezek szerény földi gazdagsággal rendelkeztek, mégis a társadalmi és kulturális teljesítmények magas fokát tudták elérni.

Az igazi kultúrnemzetek jövője tehát nem lesz sem zsidó-bolsevista, sem zsidó-kapitalista, hanem a nemzeti érdekek szolgálatában mindenütt mindig az igazi népközösségre, mint a legmagasabb eszményre fog törekedni. A német nemzetiszocialista állam, amelynek kezdettől fogva ez volt a célkitűzése, e háború után fog csak igazán fáradhatatlanul annak a programnak a megvalósításán

munkálkodni, amely végső fokon az osztályellentétek teljes kiküszöböléséhez, s az igazi szociális közösség kiépítéséhez kell hogy vezessen.

Ily módon az az 542 000 férfi, akiket ez a második világháború eddig tőlünk halottakban követelt, nem hiába esett el, mert mint egy jobb jövendő halhatatlan hősei és úttörői, tovább élnek majd sorainkban. A Mindenható, aki minden megpróbáltatáson át sem vonta meg tőlünk áldását és ezzel csak fokozta a bennünk rejlő erőt, segítsen bennünket a jövőben is hogy teljesíthessük mindazt, amit népünkért kötelességünk megtenni a győzelemig. Hódoló tisztelettel hajlunk meg halott bajtársaink, az őket gyászoló hozzátartozók, a hazánkban legyilkolt férfiak, nők és gyermekek, valamint szövetségeseink összes áldozatai előtt.

RÁDIÓBESZÉD AZ OLASZ BADOGLIO-KORMÁNY KAPITULÁCIÓJÁRÓL

1943. szeptember 10-én.

Német Néptársaim és Néptársnőim!
A hosszú ideje ránk nehezedő várakozás súlyos terhétől felszabadultan, most már elérkezettnek látom a pillanatot, hogy ismét szólhassak a német néphez anélkül, hogy akár magamat, akár a nyilvánosságot áltatni lennék kénytelen. Olaszország bekövetkezett összeroppanása régóta előrelátható volt, nem azért, mert hiányoztak a védekezésre szolgáló megfelelő olasz lehetőségek, vagy mert a szükséges német segítség elmaradt, hanem azoknak az elemeknek a tehetetlensége, helyesebben tenni nem akarása miatt, akik tervszerű szabotálásuk betetőzéseként ezt a kapitulációt kiváltották.

Ezek az emberek most csak keresztülvitték azt, amire már évek óta törekedtek: az olasz kormányzat szakított a szövetséges Német Birodalommal és átállott a közös ellenséghez.

Olaszország kötelessége.

Amikor Anglia és Franciaország 1939 szeptemberében megüzenték a háborút a Német Birodalomnak, Olaszország szerződésekkel lett volna arra kötelezve, hogy nyomban szolidárisnak jelentse ki magát Németországgal. A szolidaritás alapja emellett nemcsak egy egyezmény megállapodása volt, hanem az a sors, amelyet ellenségeink mind Németországok, mind Olaszországnak a jövőben szántak.

Ismeretes, hogy Mussolini szilárd elhatározása volt, hogy a szerződéseknek megfelelően azonnal elrendelje Olaszországban a mozgósítást. Ugyanazoknak az erőknek azonban, amelyek ma keresztülvitték a kapitulációt, 1939 augusztusában sikerült megakadályozniuk Olaszország hadba lépését. Mint a német nép vezérének méltányolnom kellett a Duce e rendkívül súlyos belső nehézségeit. Ezért sem akkor, sem később nem sürgettem Olaszországot szövetségi kötelezettségeinek betartására. Ellenkezőleg: teljesen az olasz kormányzatra bíztam, vajon egyáltalában távol marad-e a háborútól, vagy ha mégis közbelép, akkor azt egy olyan időpontban tegye, amely neki a legalkalmasabb és amelyet ő teljesen szabadon állapíthat meg. Mussolininek 1940 júniusában sikerült megteremtenie azokat a belső feltételeket, amelyek lehetővé tette Olaszország csatlakozását a Német Birodalomhoz.

A Ducéval egy véleményen.

Abban az időben a harc Lengyelországban éppúgy eldőlt már Norvégiában vagy a szárazföldön Franciaország és a vele szövetséges angol hadsereg ellen. Mégis hálásnak kellett lennem a Ducénak azé magatartásáért, amelyet — miként az előttem ismeretes volt — belpolitikailag csak a legnagyobb nehézségek árán

tudott érvényre juttatni nem az olasz nép, hanem csak bizonyos körökkel szemben. Ettől az időponttól kezdve a Birodalom és Itália közösen állták a harcot. Sok had színtéren közösen ontották vérüket és a Duce és én egyetlen másodpercig sem voltunk kétségben afelől, hogy ennek a harcnak a kimenetele népeink létéről vagy nemlétéről fog dönteni. Ennek megfelelően Németország, amely maga is a legnehezebb harcot állta, a lehetőség legszélsőbb határáig segítette szövetségesét.

Erre a segítségre vonatkozó legtöbb ajánlatunkat Itália katonai parancsnokai kezdettől fogva vagy egyáltalában visszautasították, vagy csak teljesíthetetlen feltételek mellett fogadták el. Alkalmas időben majd a nyilvánosság elé táljuk azokat az adatokat, amelyekből kiviláglik, hogy a közös sorsdöntő harcban mivel állt Németország szövetségese mellé és mire volt kész a jövőben is érte.

Maga a német katona viszont ezeken a közös hadszíntereken az őt mindenkor jellemző magatartást tanúsította, hiszen közbelépése nélkül Észak-Afrika már az 1940-1941-re forduló télen elveszett volna Olaszország számára. Rommel tábornagy neve örökre összeforrt ezzel a német fegyverténnyel.

Amikor 1941 tavaszán a Birodalom elhatározta, hogy Olaszországot a Balkánon megsegíti, ebben az elhatározásában nem önös célok vezették, hanem egyedül az, hogy szövetséges társán segítsen és kiküszöbölje annak eljárása következtében feltámadt azon veszélyt, amely természetesen Németországot is fenyegette. Németország ezt az áldozatot majdnem ugyanakkor hozta, amikor neki magának is elegendő gondot okozott a bármely órában várható és az egész Európa ellen irányuló bolsevista nagy támadás. Sok német néptárs vére pecsételte meg a német nép szövetségi hűségét.

A Német Birodalom és én, mint annak vezére azonban csak annak a ténynek tudatában tanúsíthattuk ezt a magatartást, hogy az olasz nép élén korunk egyik legjelentősebb férfia áll, az antik világ összeomlása óta Itália legnagyobb fia. Az ő feltétlen hűsége volt a közös szövetség sikeres fennállása előfeltételének záloga. Megbuktatását és becstelen sértegetését egyszer még majd az olasz nép nemzedékei a legnagyobb gyalázatnak fogják tartani.

Mussolini utolsó kísérlete.

A már régen elhatározott államcsínyt tulajdonképpen a Ducénak az a követelése váltotta ki, amellyel a háború sikeres vezetéséhez fokozott teljhatalmat követelt. Ennek és az olasz nép ellenálló képességének növelése érdekében követelt fokozottabb szigorúságú rendszabályokat a hadvezetés nyílt és titkos szabotálói és a szociális igazság reakciós ellenségei ellen.

A létért vagy nemlétért folyó harcban Mussolini még az utolsó percben is félre akarta állítani az olasz nép alattomos ellenségeit, hogy ekként biztosítsa Olaszország jövőjét.
Érthető az engem személyesen elfogott fájdalom annak a történelemben egyedülálló igazságtalanságnak a láttán, ahogyan ezzel a férfiúval elbántak; a vele szemben tanúsított megalázó bánásmód láttán, amellyel öt, aki húsz éven keresztül csak népének élt, egy gonosztevővel egy szintre állították.

Boldog voltam és vagyok, hogy barátomnak nevezhetem ezt a nagy és hűséges férfit. Az pedig, hogy érzületeimet a szükséghez képes esetről esetre megváltoztassam vagy megtagadjam, sohasem volt sajátom. Állítom, hogy minden ellenkező felfogás ellenére is a népek életében éppúgy, mint az egyén életében a hűség olyan pótolhatatlan érték, amely nélkül az emberi társadalom meginog és szervei előbb vagy utóbb széthullanak. Ezután a szégyenteljes eljárás után a szicíliai német csapatok, a német repülők, a tengeralattjárók legénysége, a gyorsnaszádok, mindennemű utánpótlás földön, vízen és a levegőben mégis a legteljesebb mértékben továbbra is teljesítették kötelességeiket. Az ellenfél taktikai és célszerűségi okokból ma elhallgathatja ugyan, de az utókor egyszer még meg fogja állapítani, hogy egyes vitéz olasz kötelékek kivételével, ettől az

időtől kezdve legelsősorban német csapatok voltak azok, amelyek vérükkel védték nemcsak a Német Birodalmat, hanem Olaszországot is.

Nincs mentség!

Amikor az olasz kormányzat arra határozta el magát, hogy a szövetséget megszakítja, a háborúból kiválik, és ezzel Olaszországot hadszíntérré teszi, ezt indokolhatja bármilyen okokkal. Feltüntetheti ezt mint egy szükségszerű eseményt, de sohasem fog mentséget találni arra, hogy ezt szövetségese előzetes értesítése nélkül cselekedte.

Hazugságok sorozata az utolsó percben.

De nemcsak ez történt. Ugyanazon a napon, amikor Badoglio tábornagy a fegyverszüneti szerződést aláírta, a római német ügyvivőt magához kérette és biztosította őt arról, hogy ő - „egy Badoglio" - Németországot soha el nem árulná, hogy nekünk bíznunk kellene benne, és hogy ő tettekkel bizonyítja majd be, hogy méltó erre a bizalomra, mindenekelőtt pedig hogy Itália sohasem szándékszik megadni magát.

Sőt a kapituláció napján maga a király is hívatta a német ügyvivőt, és ugyancsak rendkívüli módon biztosította őt arról hogy Olaszország sohasem fog kapitulálni, hanem jó- és balsorsban Németországhoz hű marad, és mellettünk szándékozik állni!

Sőt még az árulás közzététele után egy órával az olasz vezérkari főnök is kijelentette katonai meghatalmazottunk előtt, hogy a jelentés közönséges hazugság, és az angol propaganda kacsája. Ugyanebben a pillanatban az olasz külügyminisztérium képviselője is kijelentette hogy ez tipikus brit csalás, melyet ő megcáfolni szándékozik, tizenöt perccel később azonban el kellett ismernie, hogy a hír igaz, és Olaszország kilép a háborúból. Lehet, hogy a demokratikus háborús uszítók szemében éppúgy, mint a mai olasz kormányférfiak előtt ez a magatartás mint a taktikailag ügyes államművészet ragyogó példája tűnik fel, a történelem azonban egykor másképp fog ítélni, és az olasz nemzedékek szégyellni fogják magukat, hogy ezt a taktikát egy szövetséges baráttal szemben alkalmazták, aki vérével és az áldozat minden fajtájával, a szerződésen túl is teljesítette kötelességét.

Néptársaim! Miután már két év óta a szükségesnél jobban is alkalmam volt megfigyelni az Olaszország szociális feladataival szemben is elutasító állásfoglalású és németellenes reakciós körök egyre növekvő befolyását, a Duce megbuktatása óta alig lehetett kétség aziránt, milyen hátsó szándékkal történik ez a rendszerváltozás.

Ezért kötelességszerűen elrendeltem az ebben az esetben foganatosítható összes rendszabályt, hogy a Német Birodalmat megóvjam attól a sorstól, amelybe Badoglio és emberei nemcsak a Ducét és az olasz népet döntötték, hanem amelybe Németországot is dönteni akarták.

A német nép nemzeti hadviselésének érdekei számunkra éppoly szentek, mint kötelezők. Mindnyájan tudjuk, hogy ebben a könyörtelen harcban ellenségeink kívánságának megfelelően megsemmisül az, aki alulmarad, és csak a győző számára marad meg az élet lehetősége.

Éppen ezért elhatároztuk, hogy a nagy ügyekben éppúgy, részletekben rideg elszántsággal keresztül visszük azokat az intézkedéseket, amelyek alkalmasak arra, hogy ellenségeink reményei hiúsítsák. De sok, becsületéhez ragaszkodó olasz is kijelentette, hogy
a két nép eddigi harcában most még inkább elválaszthatatlanul hozzánk kapcsolva érzi magát.

Az árulás katonailag nem jelentős.

Olaszország kiválása katonailag keveset jelent, hiszen ebben az országban hónapok óta a harc elsősorban német erőket vett igénybe. Ezt a harcot immár szabadon, minden terhelő gátlástól mentesen magunk folytatjuk majd.

A nemzetközi plutokrata összeesküvőknek az a kísérlete, a német ellenállást, akár csak az olaszt, szétbomlasszák, gyermekes. Összetévesztik ez esetben a német népet egy másikkal; az a reményük hogy nálunk, miként Itáliában, árulókat találnak majd, a nemzetiszocialista állam lényegének tökéletes nem ismerésében gyökeredzik.

Az a hitük pedig, hogy Németországban is előidézhetnek egy július 25-ét, azon az alapvető tévedésen nyugszik, amellyel ők az én személyes helyzetemet, valamint az én politikai munkatársaim, tábornagyaim, tengernagyaim és tábornokaim magatartását maguk elé képzelik. Ezzel az elképzeléssel szemben most jobban, mint bármikor azelőtt, fanatikus zárt egységként száll szembe a német vezetőség. Minden megpróbáltatás csak megszilárdít bennünket elszántságunkban. E mellett egyéni életem úgy sincs már, rég megszűntem már magamé lenni.

Én kötelességem tudatában dolgozom, felismerve azt, hogy munkálkodásommal népem életét a jövő nemzedékekre biztosítani tudom. Hogy ebben a sikerben feltétlenül hihetek, annak alapja nemcsak az én életutam, hanem népünk felemelkedése is. 1939-ben egyedül és elhagyottan kellett tudomásul vennünk ellenségeink hadüzenetét. Clausewitz hite szerint cselekedtünk, amely szerint a hősi ellenállás minden körülmények között jobb, mint a gyáva meghódolás. Ezért én már 1939. szeptember 1-jén a birodalmi gyűlésben kijelentettem, hogy sem idő, sem fegyveres erőszak nem fogja a német népet soha térdre kényszeríteni. Azóta elsősorban saját erőnkből sikerült az ellenséget határainkon túl, több mint ezer kilométerre a német határoktól visszaszorítani.

Az ellenség csak a levegőből tudja a német otthont terrorizálni, de már itt is kialakulóban vannak azok a technikai és szervezeti előfeltételek, amelyekkel nemcsak végleg megtörjük a terrortámadásaikat, de más hatásos intézkedésekkel meg is fogjuk torolni azokat.

Taktikai szükségletek esetleg arra kényszeríthetnek majd bennünket, hogy ebben a hatalmas sorsdöntő harcban egyszer vagy másszor egyik vagy másik arcvonalon valamit feladjunk, vagy különleges fenyegetések elől kitérjünk, az az acélpánt azonban, amelyet a német otthon kovácsolt és katonáink vére és hősiessége tart össze, és amely a Birodalmat oltalmazza, sohasem fog szétpattanni.

Elvárom tehát, éppen ebben az időben, hogy a nemzet ennek az harcnak minden területén elszánt daccal teljesítse még inkább kötelességét. Minden oka meg van arra, hogy bízzék önmagában.

A példát mutató párt.

Mindebben a pártnak kell jó példával elöl járnia. Az otthon büszkén tekinthet katonáinkra, akik hősies véráldozattal, súlyos körülmények között ismételten teljesítik kötelességüket. Az arcvonalnak pedig szenvedésekkel óráiban hosszú hetek és hónapok gyakran emberfeletti követelményei között gondolnia kell az otthonra, amely ma szintén harcoló arcvonallá vált, csakhogy itt a hősök aggok és gyermekek, anyák, asszonyok és leányok.

Minden katonának most még jobban, mint eddig, szent kötelessége hát a legnagyobb fokú állhatatosság és megtenni mindent, amit a harc megkövetel. Ebben az esetben a német nép soha történelme folyamán nem lehetett több joggal büszke önmagára, mint most a minden idők leghatalmasabb mérkőzésein. Ilyen akaraton és teljesítményen meg fog hiúsulni minden kísérlet, amely arra irányul, hogy Németországnak a rabszolganépek sorsát juttassa.

Minden egyes német, bárhová állította őt a sors, legyen meggyőződve arról, hogy tőle magától, áldozatkészségétől, munkájától függ népünk fennmaradása és sok további nemzedék sorsa és jövője.

Ezért nem is tudom szavakkal kifejezni a német nép, a férfiak, az asszonyok, az otthon és a fronton álló katonák iránt érzett hálámat mindazért, amit tesznek, amit készségesen elviselnek, és amit türelmesen elszenvednek. Ezt a hálát egykor a jövendő nemzedékek fogják kifejezni elismerve azt, hogy az ő szociálisan megalapozott szabad életük a mi időnk áldozatának gyümölcse.

Én magam végtelenül büszke vagyok arra, hogy ennek a népnek a vezére lehetek. Hálás vagyok az Úristennek minden óráért, amellyel megajándékoz, hogy történelmünk legnagyobb harcát a legsikeresebbé alakíthassuk.

Az itáliai eseményekre való tekintettel a német érdekek védelmére elrendelt intézkedések nagyon kemények. Amennyiben Olaszországot érintik, kivitelezésük máris tervszerűen és sikeresen folyik. A jugoszláv árulás példája már előbb is üdvös felvilágosítással és értékes felismeréssel szolgált.

Olaszország tanulságos sorsa.

Olaszország sorsa pedig tanulságos legyen mindenki számára, hogy a legkeményebb szorongattatás és legkeservesebb szükség óráiban se feledjük el soha a nemzeti becsület parancsát, hogy hűséggel álljunk szövetségeseink mellett, és hívő lélekkel teljesítsük: azt, amit kötelességünk előír. Az a nép, amely ezeket a megpróbáltatásokat a Gondviselés előtt megállja, végül jutalmul kapja a Mindenható győzelem babérkoszorúját és vele az élet díját.

Ennek pedig Németországnak kell lennie, és minden körülmények között az is lesz!

Berlin, 1943. szeptember 11.

A német véderő főparancsnoksága a következő különjelentést adta ki:

Az áruló Badoglio-kormány az utóbbi hetekben kiugrásának előkészítésére nagy erőket gyűjtött össze Róma körül, sőt magát a várost a Rómán kívül elhelyezkedett német csapatok ellen védelmi készültségbe helyezte. Ezt azzal okolták meg, hogy Rómától nyugatra ellenséges partraszállás veszélye fenyeget. Olaszország meghódolása, szeptember 8-nak estéje óta Róma körül harcok fejlődtek ki német és olasz csapatok között. Kesselring tábornagy, a német déli hadsereg főparancsnoka erősítéseket rendelt oda, megkezdte a támadást Róma ellen és ultimátumot intézett a parancsnokhoz. Ennek nyomása alatt a római főparancsnok egy ötven kilométeres körzetben kapitulált. Az olasz csapatok lefegyverzése folyamatban van. Az összeköttetést a Nápoly és Salerno térségében lévő német hadsereggel helyreállították. A Vatikán-város védelmét a német véderő veszi át.

Felső-Olaszországban Rommel tábornagy hadseregcsoportjának hadosztályaival rövid, de csapataink részéről a legmélyebb elkeseredettséggel vívott harc után meghódolásra kényszerítette az olasz kötelékeket. A vasutak és országutak, amelyek Karinthiából és Tirolból Észak-Olaszországba vezetnek, épségben kezeink közt vannak. A Liguri-tenger partját Genovával és a Speziával együtt megszállottuk, az Esch völgyet és a Bologna, Verona, Cremona térségében lévő városokat megtisztítottuk. Triestben több mint 90 000 olaszt lefegyvereztünk.

Dél-Franciaországban a 4. olasz hadsereg fegyvereit incidensek nélkül átadta Rundstedt vezértábornagy csapatainak. Toulontól Mentone-ig megszállottuk a tengerpartot. A Balkánon a parancsnokló olasz hatóságok zöme megértő módon

meghajolt Weichs vezértábornagy, német főparancsnok követelései előtt. A Tiranában lévő olasz keleti csoportnak az Athénben lévő 11. olasz hadseregnek hadosztályai nagyobbrészt ®ár letették a fegyvert. Az Égei-tengeren tartózkodó olasz hadi- és kereskedelmi hajókat átvette a német haditengerészet.

Az eddigi olasz repülőtereket, úgyszintén a legfontosabb kikötőhelyeit az adriai parton megszálltuk. Már csak egészen szórványosan folyik harcok. Szaporodnak azok az esetek, amelyekben olasz kötelékek mindenfelé átlépnek a német véderőhöz, hogy a harcot tovább folytassák.

Ezzel magukra az árulókra hullott vissza egy olyan árulás, amelynél nagyobb és alattomosabb aligha található a történelemben.

Az olasz haderő már nincs, ami azonban mindörökre fennmarad, az a világ megvetése az áruló iránt.

Berlin, szeptember 12

A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

Német ejtőernyős csapatok és a biztonsági szolgálat, valamint a fegyveres SS emberei vasárnap vállalkozást hajtottak végre az áruló csoport által fogságban tartott Duce kiszabadítására.
A rajtaütés sikerült. A Duce szabad. Ezzel meghiúsult a Badoglio-kormánynak az a megállapodása, hogy a Ducét kiszolgáltassák az angoloknak és az amerikaiaknak.

„A végén miénk a győzelem!"

RÉGI HARCOS BAJTÁRSAI ELŐTT

Münchenben, a mozgalom fővárosában 1943. november 8-án

Párthíveim! Német Néptársak!
Épp egy harmada múlt el egy emberöltőnek azóta a nap óta, melyre ma emlékezünk, és amelynek megünneplésére, néhány órára az Önök körébe visszatértem. És mégis alig akad az emberiség történetében még egy korszak, amely húsz év alatt annyi hatalmas világot-mozgató és népek sorsát formáló eseményt foglalna magába.

Az akkori történésekre visszatekintve célszerű, ha ma azokat nagy vonásokban magunk elé idézzük.

1914: a Német Birodalom egy alkotmányos, tehát parlamentáris demokrata monarchia. A zsidóság számos résen át benyomult az állami életbe, politikai életbe és különösen az úgynevezett vezető társadalomba, a közgazdaság sok területe pedig a zsidóság kizárólagos birtoka lett.

Az akkori Birodalom politikai céljai csak a világbéke fenntartására irányultak. Ennek megfelelően a nemzet ellenállóerejét sem személyileg, kevésbé anyagilag nem használták ki a kellő mértékben. Már csak a puszta tény is, hogy az akkori Birodalom — dacára annak, hogy lakossága harmincmillióval több volt, mint Franciaországé — számszerűleg is kisebb hadsereggel rendelkezett, ellentmond annak a később született állításnak, hogy ez az állam akkor a békét veszélyeztette volna.

Németország bekerítésének nem volt más célja, mint amit számtalan angol nyíltan hangoztatott, tudniillik: hogy a Birodalmat, mint a szervezetileg legerősebb európai erőt egy koalíciós háborúval éppúgy megsemmisítsék, mint ahogy Anglia évszázadokkal azelőtt hosszadalmas háborúban legyőzte először Spanyolországot,

aztán Hollandiát és végül Franciaországot. A kis brit sziget, amely számos háborújával a Föld felületének egynegyedét fokról fokra uralma alá hajtotta, az első világháború kezdetekor és tartama alatt mégsem mondott le azokról az elcsépelt moralizáló frázisokról, amelyek eddig minden háborúját végigkísérték: „Harc a kis népek szabadságáért!" "Harc az igazságosság jegyében újjáalakítandó világért!", „Harc a demokráciáért!" - "Harc minden népfaj egyenjogúságáért!" és sok hasonló frázis.

Annak ellenére, hogy az akkori Német Birodalmat is hatalmas világerők túlereje támadta meg, egyetlen helyen sem tudott ellene döntő győzelmet kicsikarni, annyira, hogy a végső összeomlás kevésbé a kardnak mint inkább egy bomlasztó propaganda befolyásának tulajdonítható.

Az 1918 novemberéhez vezető út.

Az amerikai elnök az akkori demokratikus Németország előtt világrend tizennégy pontba foglalt ideális képével űzte szemfényvesztő játékait. A nép politikailag túl kevéssé volt iskolázott ahhoz hogy ezen a ködön és gőzön keresztüllásson. És mindenekelőtt túl kevéssé volt fortélyos a nép ahhoz, hogy komolyan ne vegye ezeket a demokratikus fogadkozásokat. Gyenge alakok álltak az állam élén, akik — ahelyett hogy kötelességszerűen utolsó leheletükig harcoltak volna — a kiegyezésnek és ezzel a meghódolásnak látszólag könnyebb útjára tértek. Ebbe mindenesetre olyan pártok és vezetők hajszolták őket, akik nemcsak szellemileg, de anyagilag is tökéletesen a külföld kezében voltak. Így jutottunk el 1918. november 9., 10. és 11. napjához.

Az ünnepélyesen adott ígérgetésekben bízva a német nép letette a fegyvert, sőt még államformáját is megváltoztatta. Maga az uralkodó elhagyta a hadsereget és népét és emigrációba ment. A legjellemtelenebb elfajulás forradalma következtében veszendőbe ment az igazi állami tekintély minden alapja és helyébe egy többé-kevésbé anarchisztikussá fajult demokrácia lépett. Ezzel nemcsak teljesítették ellenségeink feltételeit, de azon még forma szerint túl is tettek.

A világ egyetlen államában sem ülhetett olyan diadalt a zsidóság, mint az akkori november Németországában. És mégis a legaljasabb kapitalista kifosztás és zsarolás ideje kezdődött el népünk ellen: intézményesített erkölcsi és politikai erőszak! Céljuk nemcsak a német gazdasági életnek — mint egzisztenciánk alapjának — az elpusztítása volt, de népi mivoltunknak a megsemmisítése is. A demokrata weimari köztársaságot így kínozták tervszerűen halálra a nyugat demokráciái.

Clemenceau-nak az a megállapítása, hogy Németországban húszmillióval több ember van, mint kellene, épp olyan brutális volt, mint a angol politikusok kendőzetlen fenyegetődzése, hogy Indiában még mindig száz- vagy kétszázmillió embernél több él a kelleténél. Clemenceau követelésének beteljesülése kézzelfogható közelségbe került. Népünknek a gazdasági hanyatlás és munkanélküliség következtében beállott általános elesettsége a születések állandó csökkenéséhez, a folyton emelkedő halandósághoz és ezzel népességünk számának elmaradhatatlan eséséhez vezetett.

Névtelenül és ismeretlenül.

Ez ellen a pusztulás ellen Németország különböző vidékein felkeltek egyes férfiak, hogy más-más utakon keressék meg a segítség eszközeit és lehetőségeit. Az összeomlásnak ezekben a napjaiban én is, mint katona, ismeretlenül és névtelenül arra az elhatározásra jutottam, hogy ennek a romlásnak gátat vetek, a nemzetet felrázom, hogy kigyógyítsam őt belső betegségeiből, és hogy a létfenntartáshoz szükséges erőket megint mozgósítsam.

Az egyes ember szívéért és lelkéért folytatott csüggedetlen és tántoríthatatlan harcban sikerült lassan-lassan százakat, majd ezreket és végül tízezreket is

híveimül megnyerni, ők mind kötelességüknek érezték, hogy hirdessék azt az új népközösséget, amely erejét az egész népből meríti. Az osztályokra és pártokra való tagolást elutasítottuk. Miután a nemzetközi zsidóság az infláció segítségével a német gazdasági életet teljesen aláásta és milliók egzisztenciáját szétrombolta, az elhalaszthatatlan szükségességig fokozódott annak a felismerése, hogy a nemzetre nehezedő nyomasztó problémákat meg kell oldani.

A mozgalom első mártírjai.

Ezt a lépést 1923. november 8-án — a legutolsó órában — megkíséreltük. Balul ütött ki. A nemzetiszocialista mozgalom elszenvedte a legfélelmetesebb csapását, és az új Birodalom kialakításáért folyó küzdelemben megszülettek első mártírjaink A Pártot betiltották és feloszlatták. A vezetők vagy elestek, megsebesültek, külföldre menekültek vagy német börtönökbe kerültek. Én magam Landsbergbe jutottam.

E november 8-a óta húsz esztendő múlt el. És ha most különös meghatottsággal gondolunk erre a napra, ebben két felismerés is meghat bennünket. Először: milyen csodálatos a mi mozgalmunk útja! Milyen ereje van híveink hitének! És miképp sikerült mégis ennek a fanatikus és rendíthetetlen kitartásnak néhány év alatt a mozgalom összeomlását nemcsak kiheverni, de belőle még új erőket is gyűjteni a későbbi felemelkedéshez!

Mert néhányan akadtak Németországban később, akik különösen a hatalom átvétele után úgy tettek, mintha a nemzetiszocialista párt, mozgalom és világnézet győzelme már kezdettől fogva a leginkább magától értetődő dolog lett volna számukra, pedig, ami ezeknek az embereknek az előrelátását illeti, mindennek bizonyosan az ellenkezője volt igaz. Mert éppen ezek hittek a legkevésbé ebben a győzelemben. És ha már kezdettől fogva a mozgalmat nem tekintették átmenetinek, vagy mindenesetre jelentéktelen jelenségnek, 1923. november 9-e után ezek az emberek meg voltak győződve arról, hogy ez a szerintük halott politikai párt, sőt világhét újból soha életre nem kel. Sőt még 1932 novemberében is ezekben a körökben erősebben élt a harcunk kilátástalanságába vetett meggyőződj mint a győzelmünkbe vetett hit.

A hit legcsodálatosabb győzelme.

Ha egyszer eljövendő évszázadokban egy vitázó korszak érveitől é| ellenérveitől független történetírás a nemzetiszocialista újjászületnek ezeket az éveit bíráló szemmel fogja felülvizsgálni, akkor nem Hallgathatja majd el azt a megállapítást, hogy itt a hit legcsodálatosabb győzelméről van szó a tárgyilagos lehetőségek feltételezett tényezőivel szemben.

A másik gondolat, amely megragad bennünket, pedig csak ez lehet: Mi lett volna Németországból és Európából, ha 1923. november 8-a és 9-e nem lett volna, ha a nemzetiszocialista gondolatvilág nem hódította volna meg a Német Birodalmat? Mert a hatalomnak 1933-ban megtörtént átvétele elválaszthatatlanul össze van kötve 1923. november 8-ával. A fiatal mozgalom ezen a napon érte el a lelkek válaszútját; ekkor távolodtak el a gyengék, a megmaradottak pedig ekkor teltek meg fokozottabb és erősebb fanatizmussal. Ennek következtében érkezett el az az idő amikor a nemzetiszocialista gondolatok könnyebben hódíthatták meg az embereket, mint azelőtt. A párt lett gondolatvilágunk megvalósulásának csírasejtje, mert a nemzetiszocialista állam már hosszú évekkel 1933 előtt milliónyi hívét tudhatta pártunk népközösségében.

De mi is lett volna végül Európából, a Német Birodalomból, szeretett német hazánkból, ha a hiányzó hit és a mozgalomért mindent feláldozni hajlandó áldozatkészség hiánya miatt Németország az maradt volna, ami akkor volt? A weimari eredetű demokrata ájulásban szédelgő állam? Ez a kérdés, különösen ma minden gondolkodó főt borzadállyal tölt el. Mert egészen mindegy, milyen lett volna Németország:

A kelet-európai, belső-ázsiai bolsevista kolosszus fegyverkezését befejezte volna, és Európa megsemmisítésének célját sohasem tévesztette volna szem elől. A Német Birodalom pedig a maga teljesen elégtelen százezer főnyi birodalmi védőseregével, minden belső politikai erő és anyagi fegyverzet nélkül ezzel a világhatalommal szemben katonailag csak néhány hétig tartó ellenállásra lett volna képes.

Hogy milyen tarthatatlan volt az a gondolat, amely Európát esetleg Lengyelországgal szerette volna megvédetni a bolsevista Oroszországgá szemben, talán nem szorul magyarázatra. De épp így balgatag volt az sokfelé terjesztett hit, mintha minden erőszaki tényező tagadásával lehetett volna talán szelídíteni a bolsevista kolosszust, és hogy annak világhódító terveit egy békés és önmagát egyre jobban lefegyverző Európa „talán" kiküszöbölhette volna. Párttestvéreim! Ez az egész ügy tűnik fel nekem, mintha a tyúkok és a libák egy napon ünnepélyes nyilatkozatot tennének a rókáknak, hogy ezentúl már nem szándékoznak a rókákat megtámadni, abban a reményben, hogy ennek fejében a rókákat vegetariánussá képesek tenni.

A bolsevista ázsiai kolosszus.

Ez a bolsevista ázsiai kolosszus addig fogja Európát rohamozni, amíg 6 maga meg nem törik, vagy őt meg nem verik. Vagy talán akarja valaki állítani, hogy Finnország a világbékét fenyegette? Mégis rátámadt a bolsevizmus és Németország közbelépése nélkül már 1941-ben szörnyű megpróbáltatásnak lett volna kitéve. Ennek az újabb bolsevista akciónak a kimenetelére igazán nem kell több szót vesztegetni. De azt sem fogja senki komolyan venni, hogy Észtország, Lettország, vagy talán Litvánia azt a vágyat táplálta volna, hogy meghódítsa az Uralt.

Mindazonáltal a Szovjetunió elhatározta, hogy ez országok lakóit elűzi hazájukból és Szibériába szállítja. Bizonyára Románia sem szándékozott a Kaukázust, vagy a bakui olajforrásokat elfoglalni, Szovjetoroszország mégis kitartóan küzdött azért a célért, hogy ne csak a Duna torkolatát vegye birtokba, de a román petróleummezőket és azon át az egész Balkánt is és azt további terjeszkedéséhez ugródeszkául használja.

Ennek a kétezer év óta Európát keletről ismételten fenyegető megrohanásnak csak egyetlen egy állam tud sikerrel ellenállni, és ez Németország! És ha ez a viaskodás határtalanul nehéz is népünknek, ezzel csak az válik bizonyossá, hogy Németország nélkül vagy — kivált — Németországgal szemben egyetlen egy állam sem lenne abban a helyzetben, hogy ennek a veszélynek ellenálljon. De az is bizonyos, hogy egyes európai népeknek az a reménysége, hogy jó viselkedés vagy a moszkoviták szellemi simogatása által talán elnézőbb bánásmódhoz juthatnak, nem több, mint gyermekes butaság vagy szánalomra méltó gyávaság! De bizonyos egyben az is, hogy egyeseknek az a hite, mintha Németország helyett egy másik, esetleg talán egy Európán kívüli hatalom átvehetné ennek a kontinensnek a védelmét, nemcsak esztelen, de egyúttal valódi erkölcsi gyengeséget is elárul.

Mindenekelőtt pedig egyes polgári politikusok tökéletes vakságára vall, ha jó egynéhány országban úgy viselkednek, mintha azt hinnék, hogy a nyugat plutokrata zsidósága legyőzi majd a kelet bolsevista zsidóságát. Nem, épp az ellenkezője fog történni: egy szép napon a zsidó-bolsevista kelet fel fogja menteni nyugat zsidóságát attól, hogy továbbra is álarccal járjon. Akkor majd teljes nyíltsággal teheti közhírré végleges célkitűzéseit.

Nyugat zsidó demokráciája ugyanis előbb vagy utóbb maga is a bolsevizmus karjaiba fut. Ugyanazok a naiv emberek pedig, akik ma azt hiszik, hogy Sztálinban megtalálták azt a szellemet, aki kikaparja számukra a gesztenyét, talán hamarabb is tapasztalni fogják, mint elképzelik, hogy az alvilág felidézett szellemei megfojtják őket, mégpedig saját országukban.

Párttestvéreim, egy bizonyos: 1923. november 8-a nélkül a nemzetiszocialista

mozgalom nem lenne az, ami; a nemzetiszocialista mozgalom nélkül nem lenne ma erős Német Birodalom és e nélkül a Német Birodalom nélkül, amely kétségtelenül Európa leghatékonyabb állama, már egyáltalában nem lenne európai jövendő sem!

Hogy ebben a háborúban megint Anglia volt a mozgatóerő, hogy a zsidókkal karöltve ő kezdeményezte e háború okát, kitörését és irányítását, megfelel az első világháború lefolyásának és annak ismétlődése. De hogy az ilyen hatalmas történelmi események nem vezetnek egyben kétszer ugyanarra az eredményre, azt különösen akkor lehet biztosra venni, amikor az egykori erőket sem lehet összehasonlítani a mostanival.

És hogy a mai Németország más állam, mint az 1914-18-as évek Németországa volt, az senki előtt sem lehet titok már, miként 1943. november 9-e sem ugyanaz, mint 1918. november 9-e volt.
Az a küzdelem, amelyet 1933 óta folytatunk, sokkal hatalmasabbé egyedülállóbb, semhogy azt kisebb államok közti vitákkal felmérhetnők.
Ötödik éve harcoljuk ezt a minden idők legnagyobb háborúját.
Amikor elkezdődött a harc, az ellenség keleten alig százötven kilométernyire volt Berlintől. Erődítményei nyugaton a Rajnát veszélyeztették A Saar-vidék a tüzérség hatósugarában feküdt, a belga-holland határon Anglia és Franciaország szerződésileg kötelezett darabontjai leskelődtek pontosan száz kilométerre legnagyobb ipari vidékünktől, Norvégia demokratikus kormányzata pedig ezalatt szerződéseit újította meg, amelyek kapcsán egy szép napon ellenségeink táborában találtuk volna őt. A Balkán a lappangó veszélyek legrosszabb meglepetéseit hordta magában és Olaszországot a király és klikkjének magatartása nem hadviselő állapotba kényszerítene. Németország ezzel teljesen saját erejére volt utalva.

A bekerítő gyűrűt szétpattintottuk.

És íme párthíveim! Ez a nemzetiszocialista állam hatalmas és a történelemben egyedülálló csapásokkal szétzúzta ezt a bekerítő gyűrűt és katonái hősiességével az arcvonalakat majdnem mindenütt ezer kilométernél is messzebbre tolta a Birodalom határaitól.

Ellenségeink igénytelenek lettek. Amit ők ma győzelemnek minősítenek, azt velünk kapcsolatban valamikor teljesen jelentéktelen hadműveletnek mondották. De hát éppen ezekkel az akkor jelentéktelen hadműveletekkel alkottuk meg azt a hatalmas csatateret, amelyen a népek mostani küzdelme lényegében lejátszódik, kelet-ázsiai nagy szövetségesünk mellett az európai népek is világosan meglátták a történelmi feladat nagyszerűségét, és ennek megfelelően hozták meg áldozatukat.

És ha a velünk szövetséges legnagyobb európai állam áldozata végül többé-kevésbé hiábavalónak bizonyult, akkor ez a körülmény csak egy gaz klikk tervszerű szabotázsának tudható be, amely évekig tartó ingadozás után, végül olyan tettre ragadtatta magát, amely a történelemben mint becstelenség, mindenesetre egyedülálló „dicsőségre" tarthat majd számot.

Boldog vagyok, hogy sikerült nekünk ennek a különben oly hatalmas kornak legszomorúbb történéseiből legalább azt az embert kimenteni, aki mindent megtett nemcsak azért, hogy népét naggyá, erőssé és boldoggá tegye, hanem azért is, hogy részesévé tegye annak a történelmi leszámolásnak, amely végül is ennek a kontinensnek a kultúráját és sorsát van hivatva eldönteni.

Az ellenség hiábavaló törekvései.

Hogy az olasz összeomlás összes következményeivel nem maradhatott hatás nélkül minden hadieseményre, az magától értetődik. Ennek ellenére ellenségeink reményei itt is hiábavalóak. Nem az következett be, amit mindjárt a kezdetnél reméltek és nem fog az sem bekövetkezni, amit ebből kifolyólag a jövőre várnak. Azt remélték, hogy az Itáliában állomásozó német hadosztályokat egy csapásra elvágják és megsemmisítik, hogy a szigetet megszálló német csapatok ezáltal

odavesznek, hogy a Balkán, mint érett gyümölcs hull ölükbe, és hogy ők a háborút egy csapásra a német határra tudják majd áthelyezni.

A Brenner ostromából csiga-offenzíva lett mélyen délre Rómától. Ez megköveteli most majd a maga véradóját, éspedig nem ellenségeink tetszése szerint, hanem nagyjából a mi terveinknek megfelelően. Minden új partraszállás kényszeríteni fogja őket, hogy mindig több és több hajót kössenek le.

A partraszállás szétforgácsolja majd ellenségeink erejét, és új lehetőségeket nyújt fegyvereink harcbavetésének. De bárhol is történik majd ilyen partraszállás, készültségeinkbe fog ütközni, és akkor majd tapasztalni fogják, hogy — és most Churchill szavaival élek — „Más dolog Olaszország ellen Szicíliában partraszállni, és más dolog németek ellen a Csatornában, Franciaországban, Dániában vagy akár Norvégiában ugyanezt megtenni." Akkor majd az is kitűnik, hogy vajon a mi tartózkodásunk a hadviselés néhány terén gyengeség vagy józan értelem volt-e.

A keleti csata a legsúlyosabb, amelyet a német népnek valaha is ki kellett állnia. Amit férfiaink itt elviselnek, azt egyáltalán nem lehet összehasonlítani ellenfeleink teljesítményével. Azt a végső célt azonban, hogy a német arcvonalat összeomlásra kényszerítsék, nemcsak nem fogják elérni, de mint mindig a világtörténelemben, az utolsó csata hozza majd egyedül meg a végső döntést. Ezt a csatát azonban az a nép fogja a saját javára könyvelni, amelyik a legnagyobb belső értékkel, a legnagyobb állhatatossággal és a legnagyobb fanatizmussal ismeri fel a döntő órát.

Minden erővel a döntésig!

Épp ezért roppant nagy dolog az, amit én a német katonától követelek. Az arcvonalnak az a feladata, hogy végül lehetővé tegye a látszólag lehetetlent, az otthonnak pedig az a feladata, hogy az arcvonalat a látszólag lehetetlen elleni harcában vagy a már szinte elviselhetetlennel szemben támogassa és erősítse. Az otthonnak teljes világossággal kell tudnia hogy egész népünk sorsa asszonnyal, gyermekkel és egész jövőnkkel együtt attól függ, hogy vajon — ha kell — utolsó erőnk felajánlásával is ki tudjuk-e kényszeríteni a javunkra szóló döntést. Hogy minden áldozat, amit mi hozunk, egyáltalában nem áll arányban azokkal az áldozatokkal, amelyeket tőlünk követel majd az élet, ha nem nyernők meg a háborút. Ezért nem is lehet más gondolatunk, mint hogy egy kíméletlen vezetés ne tágítson a győzelem kiküzdésének változatlan célkitűzésétől, függetlenül attól, vajon milyen az adott helyzet és teljesen függetlenül attól, hogy nekünk hol kell küzdenünk.

Amikor Olaszország királyának, a trónörökösnek és katonai klikkjének az árulása mind világosabban nyilvánvaló lett, helyzetünk igazán nem volt jó, sokak szemében talán kétségbeejtő. A demokráciák két diktátora már azt hitte, hogy Washingtonban közösen ünnepelhetik meg német hadsereg megsemmisítését és barátunk kiszolgáltatásának pokolian mulatságos látványosságát. És mégis a már majdnem lehetetlennek látszó dolgot már néhány hét alatt megvalósítottuk.

Egy majdnem elháríthatatlan katasztrófából valósággal egy éjszaka alatt a legdicsőbb cselekedetek egész sora alakult ki, amely helyzetünknek teljes helyreállításához, sőt némely tekintetben megjavításához vezetett.

Hit és kitartás.

Ha ez a háború egyszer véget ér, akkor a legnagyobb babér inkább hitünket és kitartásunkat fogja illetni, mint egyedülálló tetterőnket és ezzel együtt egyes akcióinkat.

Egyébként minden német gondoljon arra, hogy ez a harc kezdenél fogva épp úgy német földön is folyhatott volna, anélkül természetesen, hogy mi akárcsak egy

másodpercig is kételkednénk abban, hogy akkor, ebben az esetben is a legnagyobb fanatizmussal harcoltuk volna végig Akit a dicsőség annyi koszorúja övez, mint a német véderőt, annak joga van néha elfáradva pihenni is.

De amikor az óra hív, akkor minden muskétásnak a fronton, minden férfinak és asszonynak otthon újólag szembe kell néznie a harccal, hogy megvédelmezze azt, amit a Gondviselés az élet értékeként nekünk juttatott.

Ez ellen ellenségeink minden propagandája csődöt fog mondani és csődöt is kell mondania. Ugyanúgy, miként a világháborúban, ellenségeink ma sem reménykednek valami nagyon fegyvereik győzelmében, annál inkább frázisaik, fenyegetéseik és blöffjeik hatásában. Először azt hitték, megijeszthetnek bennünket az idő, az éhség, a tél fenyegetődzéseivel, aztán, hogy a bombaterror egyedül elég lesz ahhoz, hogy a német népet belső világában szétbomlassza.

A rendíthetetlen ellenálló erő.

Ámde míg az első világháborúban a német nép majdnem minden ellenséges behatás nélkül belsőleg összeomlott, ma a légsúlyosabb megterhelések alatt sem fogja soha ellenálló erejét elveszíteni. E téren mindenekelőtt a nemzetiszocialista pártnak kell vezérei,
alvezérei és tagjai útján mintaszerű példát mutatnia. A harc terhét a hazában éppen úgy, mint az arcvonalon a legpéldaadóbban elsősorban a párttestvéreknek kell viselniük.

Akkor aztán függetlenül attól, hogy férfiak-e, nők-e, ők fogják megtestesíteni a hajlíthatatlan ellenállás szellemét.

A gyengéken segíteniük kell, a csüggedőket támogatniuk, a méltatlanokat észre kell téríteniük — és ha szükséges — akár meg is semmisíteniük. Mert egyben aztán nem lehet kétség: ez a háború könyörtelen! Ellenségeink célja ennek megfelelően sátáni! Ha egy brit újság azt írja, hogy a német népet ennyi és ennyi éven át az orosz bolsevizmusnak keli kiszolgáltatni, hogy az végrehajtsa rajta rendszabályait, vagy pedig ha az angol püspökök azért imádkoznak, hogy a bolsevizmusnak sikerüljön később egyszer a német népet megtizedelni vagy egészen kiirtani, akkor nem lehet mással, mint hasonló nagy fanatizmussal válaszolni, amely minden egyes egyént kötelességének végső teljesítésére kényszerít. Túlságosan sok áldozatot hoztunk már, semhogy valakinek is joga lehetne ahhoz, hogy ezektől a jövőt szolgáló áldozatoktól elzárkózzék.

Szent kötelezettség.

Bárhol Oroszországban harcoló és a hazába soha többé vissza nem térő derék katonáink mindegyikének joga van elvárni, hogy a másik épp olyan vitéz legyen, mint amilyen ő volt! Mert ő nem azért esett el, hogy mások cserbenhagyják azt, amiért ő harcolt; de elesett azért, hogy áldozatával és minden más bajtársa áldozatával és minden néptársa áldozatával úgy a fronton, mint a hazában a haza jövője és népünk jövője meg legyen mentve!

Említettem már, hogy ellenfeleink azt hiszik, képesek a német népet elsősorban blöffel és propagandával szétbomlasztani, amikor úgy viselkednek, mintha a győzelmet már kivívták volna. Ha nem lenne olyan komoly a dolog, az ilyen eljárás felett néha nevetni kellene. Ugyanabban a pillanatban, amikor az egyik konferenciáról a másikra rohannak, hogy különböző civakodásaikat áthidalják és a közös támadási terv lehetőségeit megtalálják, úgy tesznek, mintha máris győztesek lennének. Bizottságokat hívnak össze „a világ kialakítására a győzelem után". Sokkal célszerűbb lenne, hogyha inkább a saját világuk kialakításával foglalkoznának. Bizottságokat hívnak össze, amelyeknek arról kellene gondoskodniuk, hogy a világot a háború után élelmiszerekkel lássák el. Jobb lenne, ha ők most saját népeiket látnák el élelmiszerekkel, amelyeket ez idő szerint is milliónyi tömegekben éhínség fenyeget. Valódi brit-zsidó szemtelenség és pimaszság, amikor ők ma úgy viselkednek, mintha egyáltalában abban a

helyzetben lennének, hogy a világ problémái fölött úrrá lennének ők, akik nem tudnak úrrá lenni saját problémáik fölött, s akiknek a háborúra volt szükségük, hogy megmeneküljenek attól a felelősségre vonástól, amelyre belső csődjük miatt saját népeik kényszerítették volna.

Csodálatos tanítómester.

Egy olyan ország például, mint Amerika, tizenhárommilliónyi munkanélkülit mutatott ki és ennek az országnak a vezetősége amelyik nem bírt megbirkózni ezzel a problémával, ma úgy viselkedik, mintha képes lenne az egész világ munkásproblémáit megoldani. Kétségtelen hogy egy kapitalista kizsákmányolást megint meg tudnának szervezni. Hogy azonban egy ilyen kizsákmányolás következtében saját népeik mennének tönkre, az más lapra tartozik, ez őket természetesen egyáltalában nem érdekli.

Propagandaintézkedéseik ugyanazon az úton járnak, amelyeket már a világháborúból ismerünk. Mindenekelőtt megkísérlik, hogy a papír tengerével a német népben és még inkább szövetségeseink népeiben azt a benyomást keltsék, mintha ők a háborút nemcsak már megnyerték volna, és hogy a jövő nemcsak már végleg eldőlt volna, de azt is, mint ha a népek nagy tömegei ezt a fejlődést óhajtanák is. Erről a helyről akarom megadni erre a választ:

Soha többé 1918!

Nem tudom, vajon a német népben vannak-e olyan emberek, akik a szövetségesek győzelmétől maguknak remélnek valamit. Az ilyenek azonban csak olyan emberek lehetnek, akik kizárólag csak magukra gondolnak. Gazemberek, akik készek lennének arra, hogy saját népükkel szemben hóhérszolgálatot teljesítsenek. Mindenki más azonban, akik népével együvé tartozónak érzi magát, egészen pontosan tudja, hogy ellenségeink győzelme mit jelentene. Nincs is ma Németországban egyetlen egy olyan réteg sem, amely ezt a győzelmet remélné.

Legfeljebb egyes gonosztevők vannak, akik azt hiszik, hogy ezzel saját sorsukat könnyebbé alakíttatják. Abban aztán senki se kételkedjék és senki se áltassa magát: ezekkel a gazemberekkel hamar el bánunk! Ami 1918-ban történt, az Németországban másodszor nem fog megismétlődni!

Nincs elnézés a gazemberekkel szemben!

Olyan időkben, amikor a legderekabb katonák százezreitől súlyos áldozatokat követelünk, nem fogunk visszarettenni attól, hogy azokat az embereket, akik nem hajlandók ezt az áldozatot meghozni, észretérítsük. Amikor a fronton legjobb férfiaink tízezrei, legkedvesebb párttestvéreink esnek el, akkor igazán nem rettenünk vissza attól, hogy egynéhány gonosztevőt idehaza minden további nélkül a halálba küldjünk.

Az első világháborúban mindenesetre másképp volt. Az első világháborúban a katona áldozata magától értetődő volt. De épp oly természetes valami volt a gazdag, jól kereső síber, a hadinyerészkedő és hadiszökevény büntetlensége, mint végül azé az emberé, aki az egész nemzetet szétbomlasztotta és ezért a külföldtől fizetést húzott. Ezek az elemek akkor megtámadhatatlanok voltak. Kímélték őket, mialatt a derék katonának fel kellett áldoznia életét. Ez azonban most már másképp van.

Önök, régi harcostársaim, még emlékezhetnek arra, miként háborodtunk mi is fel az első világháborúban ezeken az állapotokon. És hogy akkoriban azt mondtuk: disznóság, hogy ilyesmi egyáltalában lehetséges! Hogy a derék ember elesik az arcvonalon, otthon pedig a csirkefogók garázdálkodhatnak! Ezek a csirkefogók megvoltak és vannak még ma is egyes példányokban. Ma azonban már csak egy

előnyük van, hogy meghúzzák magukat, mert ha egyet is elfogunk, akkor az elveszíti a fejét.

És mindenki meg lehet győződve arról: sokkal nehezebben adok ki egy parancsot egy kis vállalkozáshoz a fronton, amikor tudom, hogy abban esetleg férfiaink százai vagy ezrei eshetnek el, mint hogy aláírjak egy ítéletet, amelynek következtében néhány tucat csirkefogót, gonosztevőt és gazembert kivégeznek. Az ilyen fajta remények tehát hiábavalóak! Ezenkívül a mai állam olyan jól szervezett, hogy ezek az elemek egyáltalában nem tudnak működni, de hiányoznak is működésük alapfeltételei.

Egy színlelt kérés.

Egy második eszköz, amelyre ellenségeink számítanak, a bombaháború. Hogy mit szenved ebben a német haza, mindnyájan tudjuk. És hogy én emellett személy szerint mit érzek, elképzelhetik. Amikor ez a háború elkezdődött, az amerikai elnök képmutató módon hozzám fordult azzal a kéréssel, hogy ne viseljünk bombaháborút. Nem is tettük ezt. De ez a kérés csak abból a célból történt, hogy ellenségeink a maguk részéről időt nyerjenek a bombaháborút előkészíteni, és azt az adott órában meg is indították.

A fegyverkezés emelkedése a bombaterror ellenére.

Ezzel kapcsolatban csak két kijelentést szeretnék tenni: az, ami nekem fájdalmat okoz, az kizárólag az otthon áldozata, mindenekelőtt pedig az asszonyok és gyermekek köréből szedett áldozatok. Ami nekem fáj, az egyedül az, hogy ezek az emberek elvesztették minden vagyonukat. Ezzel szemben az iparunkban esett károk sokkal Jelentéktelenebbek. A legcsekélyebb mértékben sem akadályozzák fegyverkezési teljesítményünk állandó emelkedését. És legyünk is tisztában, hogy városainkat újra felépítjük szebbre, mint aminők voltak, éspedig a legrövidebb idő alatt!

Ha egy nép háborút tud viselni egy egész világ ellen, ha egy nép egy év alatt hat-nyolc, vagy akár tízmillió köbméter betont képes erődítményekbe építeni, ha egy nép felszerelési üzemek ezreit tudja a földből elő-Varázsolni, akkor egy ilyen nép azt is meg tudja tenni, hogy két-három millió lakást újjáépítsen. Romboljanak annyit össze, amennyit akarnak, rövid két-három évre a háború vége után a lakások hiánytalanul megint meglesznek.

Az amerikaiak és angolok ez idő szerint a világ újjáépítését tervezik. Én ez idő szerint Németország újjáépítését tervezem! Egy különbség azonban lesz: míg az amerikaiak és angolok nem fogják újjáépíteni a világot, addig a nemzetiszocializmus Németország újjáépítését pontosan és tervszerűen véghez fogja vinni! Ebbe aztán belekapcsoljuk tömegszervezeteinket, a Todt-szervezettől kezdve a birodalmi munkaszolgálatig, belefoglalva az egész német gazdasági életet, sőt még a háborús bűnösöket is! Ezek először életükben itt fognak hasznos tevékenységet kifejteni.

Ez volt az első, amit a kérdésekről mondanom kellett, a második pedig ez: higgyék az urak, vagy ne higgyék: a megtorlás órája el fog érkezni!

Ha ebben a pillanatban Amerikát nem is tudjuk elérni, egy állam — hála Istennek — mégis csak közel fekszik hozzánk! Ezt aztán el nem eresztjük!

A bosszú előőrsei.

És még egy harmadik dolgot is szeretnék az előbbiekhez fűzni: ellenségeinknek az a véleménye, hogy a légi terrorjukkal a német háborús elszántság intenzitását csökkenthetik, egyszerű álokoskodás. Annak ugyanis, aki egyszer a vagyonát a

bombatámadások következtében elvesztette, már csak egy kívánsága lehet: hogy ezt a háborút soha el ne veszítsük, mert csak a győzelmes háború képes őt megint vagyonához segíteni. A bombakárosultak százezrei így hát a bosszú előőrsei!

És még valamit. Amivel ellenségeink most már nem olyan gyakran, de bizonyos mértékben még mindig operálnak: az a jelszó, hogy az idő nekik dolgozik. Amikor a háború elkezdődött, akkor Chamberlain egy nyilatkozatára, hogy ez a háború legkevesebb három évig fog tartani -amely nyilatkozat az angolok kapitalisztikus gondolkodási módja következtében teljesen érhető volt előttem, hiszen legalább ennyi idő kell, hogy a tőkebefektetést le lehessen írni —, én a magunk részére azonnal egy öt évre szóló programot dolgoztattam ki. Ezt a programot azóta meg is hosszabbítottam. Miként a múltban is nagy időszakokban dolgoztunk, ez alkalommal is azt tettük. Kétségtelen, hogy a hadvezetés nem kellemes számomra, hiszen ez magától értetődik, mert nekünk volt békeprogramunk, ellentétben ellenségeinkkel, akik egyáltalában nem tudják, hogy mit is csináljanak békében. Nagyon sajnálom, hogy ezt a békemunkát nem tudtam folytatni, és ezalatt az idő alatt nem tudtam meg hasznos dolgot teremteni.

Az idő a mi szövetségesünk.

Miután azonban ez most nem lehetséges, sohasem fogjuk a harcot idő előtt feladni, hanem az időt mindig mint szövetségesünket fogjuk tekinteni. Tartson ez a háború addig, ameddig akar, Németország soha kapitulálni nem fog!

Sohasem fogjuk az 1918-as év hibáit megismételni: hogy egy negyed órával tizenkettő előtt letegyük a fegyvert. Mindenki nyugodt lehet afelől: aki a fegyvert legutoljára fogja letenni, az Németország lesz, éspedig öt perccel tizenkettő után!

Hadd reméljék ők, hogy bennünket nehéz véráldozattal megtörhetnek. Ezúttal ez a véráldozat mégis úgy alakult, hogy minden két németre három és négy áldozat esik ellenségeink sorából. Bármilyen nehezek is ezek az áldozatok számunkra, annál erősebben köteleznek bennünket. Soha többé nem történhet meg, mint a világháborúban, amelyben mi kétmillió embert vesztettünk, s a végén ez a veszteség mégis céltalan volt, — hogy ma akárcsak egy embert is céltalanul feláldozzunk. Ezt a front katonája is, mikor egy anyagcsata tobzódásából nehéz órák után visszatér, vagy amikor nehéz erőfeszítések után ismét öntudatra tér, meg fogja érteni:

Nem lehet hiábavaló az az áldozat, amit mi itt hozunk, abból csak haszon származhat népünkre, nemcsak népünkre, hanem végül egész Európára!

És befejezésül még egyet: hetenként legalább háromszor-négyszer olvasom, hogy engem vagy idegösszeomlás ért vagy Göring barátomat letettem, amire ő Svédországba utazott; akkor megint Göring tett le engem, aztán a véderő feloszlatta a pártot, vagy hogy a párt a véderőt tette le. Ebben az esetben nem használják a „Wehrmacht" szót, hanem azt mondják hirtelen, hogy „Reichswehr", aztán megint a tábornokok szították forradalmat ellenem, mire én megint a tábornokokat elfogattam és lecsukattam, és így tovább. Meg lehetnek győződve arról: minden lehetséges, de hogy én az idegeimet elveszítsem, tökéletesen kizárt dolog!

Párthíveim! Húsz esztendővel ezelőtt valóban a semmi előtt állottunk. Izzó szívvel dolgoztam akkor négy éven át, és csak egy gondolatom volt: mozgalmunk sikere a haza megmentése érdekében. És egy csapásra minden megsemmisült. Igen, három-négy héten át úgy látszott, mintha nekem erre az idegeimet csakugyan el kellett volna veszítenem. Sőt egy aljas alak odáig vetemedett, hogy szószegéssel vádolt. Amikor ezek az ellenfeleim azonban azt hitték, hogy engem a rögtönítélő bíróság elé hurcolhatnak, hogy ott engem megtörjenek, amikor engem várfogsággal sújtottak, akkor sem csüggedtem el, és nem estem kétségbe, hanem megírom ezekben a hónapokban a „Mein Kampf"-ot.

Nincs győzelem visszahatás nélkül.

Túlságosan behatóan tanulmányoztam a történelmet ahhoz, hogy ne tudnám: nagy győzelmeket csak súlyos visszahatások között lehet kivívni. Nincs olyan nagy hőse a világtörténelemnek, aki ne maradt volna állatos a legkeményebb csapások alatt is. Napfényt mindenki el tud viselni, de amikor vihar és zivatar van, akkor tűnnek ki az erős karakterek, és akkor ismerjük meg a gyengéket is. Ha egyszer nehézzé válik a helyzet, akkor mutatkozik meg igazán, ki a valódi férfi és ki az, aki ilyen órában nem veszti el az idegeit, de makacs és kitartó marad és sohasem gondol megadásra.

Végül azoknak az embereknek, akik állandóan a vallásról beszélnek nekem, szeretnék valamit mondani: én is vallásos vagyok, mégpedig mélyen, bensőségesen vallásos és hiszem, hogy a Gondviselés leméri embereket és azok, akik ennél a vizsgálatnál a Gondviselés előtt nem állják meg a helyüket, de összezúzódnak, semmi nagyobbra nem hivatottak.

Természetadta szükségszerűség, hogy ebben a kiválasztódásban csak az erősek maradnak meg. A német nép, miként én őt megnyilvánulásaiban megismertem, hála Istennek, erős és makkegészséges. Higgyék el nekem, ha én 1918-ban a demokrata párt tagja lettem volna, én is kétségbeestem volna Németország jövője fölött. Én azonban a német véderő tagja voltam, egy muskétás voltam millió társam közt, és ez hitet adott nekem.

A mozgalomban folytatott szívós harcom a Német Nép lelkéért, széles néprétegekért, a millió munkásért és parasztért — ez a harc tett engem aztán igazán erőssé. Mert megtanított megismerni a legértékesebbet, ami csak van, a széles tömegek romlatlan erejét, a néptársak millióit, akikből végre is a nemzetiszocialista államgondolat megszületett. Mert belőlük nőtt ki a mi népközösségünk!

Mi a Gondviseléstől nem kaptunk mást, csak áldást. Mit nem adott meg nekünk sikerben, micsoda nagyszerű győzelmeket engedett nekünk kiharcolni! És néhány év alatt országunk és birodalmunk majdnem kétségbeejtő helyzetét mennyire megváltoztatta! Hadseregeinket ez a Gondviselés messze a Birodalom határain túlra vezette! És miképp engedett bennünket úrrá lenni az olyan kilátástalan helyzetek fölött is, mint az olasz összeomlás!? És ilyenkor lennénk mi olyan szánalmasak, hogy ebben a Gondviselésben kételkedjünk, vagy ne bízzunk benne?

Hálatelten hajlok meg a Mindenható előtt, hogy így megáldott bennünket és nem küldte ránk a még nehezebb megpróbáltatást, hogy német földön kelljen harcolnunk, hanem megengedte nekünk, hogy egy világ túlerejével szemben ezt a harcot sikeresen folytassak messze a Birodalom határain kívül.

A végén miénk a győzelem!

Büszke vagyok, hogy ennek a nemzetnek nem csak boldog napjaiban, de igazán nehéz napjaiban is Vezére lehetek. Boldog vagyok, hogy ilyen napokban erőt és bizalmat sugározhatok a Nemzet fele. azt mondhatom neki: Német Nép légy teljesen nyugodt, bármi új jön, úrrá leszünk azon! A végén miénk a győzelem!

Fogadalmunk.

Amikor az első világháború véget ért és én első ízben beszéltem Önök előtt, bajtársaim, akkor körülbelül a következőket mondottam: Nem szabad perbe szállnunk a sorssal. Sok éven át olyan szerencse kísért bennünket, amilyet Isten csak a kiválasztottaknak ad. Milyen győzelmeket arattunk nyugaton, keleten, délen, mindenütt Európában! És akkor a népünk hálátlan lett. Dacára ezeknek a győzelmeknek, elvesztette végül állhatatosságát, hitét és gyenge lett. Ezzel nem érdemelte meg többé az Úr kegyelmét." Én annyiszor mondtam — Önök emlékezni

fognak még rá, hogy a Gondviselés lesújtott ránk, mégpedig joggal sújtott bennünket. A Gondviselés csak azt adta nekünk, amit megérdemeltünk.

Tegyünk fogadalmat, hogy ez soha többé nem fog megtörténni, hogy a legnagyobb szerencse napjaiban sem leszünk fennhéjázóak, és soha nem szűnünk meg bízni a Gondviselésben, ha egyszer megpróbáltatásokat küld ránk. Mert mi más az, mint csak egy megpróbáltatás, ha a háború kényszere folytán valahol egyszer néhány száz kilométert fel kell adnunk, amikor még mindig olyan messze vagyunk a Hazától és képesek vagyunk azt még meg is védeni! Ebben van a pártnak és a nemzetiszocialista vezetésnek a legfőbb feladata, hogy ők legyenek a Nemzet hitének első hordozói. Ez a ti feladatotok párttestvéreim és mindenekelőtt párttestvérnőim.

A leghűbb párttestvérek.

Egy amerikai folyóirat nemrégiben azt írta, hogy a nemzetiszocializmusban a legveszedelmesebbek a nők. Kétségtelen, hogy a nemzetiszocializmus a német nő érdekében többet tett, mint amennyit a többi népek tettek saját asszonyaikért. Szociális téren felemelte őket, hatalmas szervezetekbe tömörítette őket. A műveit osztályok asszonyait a gyárakba küldi, hogy a munkásnők szabadságra tudjanak menni stb., és ez a folyóirat megállapítja, hogy ezt a demokráciák nem tudnák utánozni. És mert ők ezt nem képesek utánozni, azért a nemzetiszocialista asszonyokat egyszerűen ki kell irtani. Mert ezek fanatikusok és többé nem taníthatók.

Ez igaz is! Én tudom, hogy az elmúlt évek alatt népünk asszonyai voltak az én legfanatikusabb híveim. Ennek a jövőben még inkább így kell lennie! Nehéz időkben az asszonyoknak a férfiakkal együtt kell a mozgalom támaszaivá lenniük. Ha bombatámadások jönnek, a rend fönntartásáról elsősorban a pártnak kell gondoskodnia és mindent meg kell tennie, amit egyáltalában megtehetünk. Hát el tudják egyáltalában képzelni, párttestvéreim és párttestvérnőim, hogy mi az első világháborúban akár csak egy hónapig is el tudtuk volna viselni azt, amit most már évek óta kell kiállnunk? El tudják ezt képzelni? Ez a mi népünk férfias nevelésének érdeme, ez a nemzetiszocialista hit érdeme! Ameddig ez az erőnk megvan, nemcsak kétségbeesnünk nem kell, ellenkezőleg: büszke bizakodással tekintünk a Jövőbe.

Csak néhány órára jöttem ide, hogy hozzátok szóljak régi párthíveim, holnap már megint visszamegyek, és magammal viszek egy szép emléket az én régi harcostársaimról és a mi régi harci időszakunkról.

De ti is távozzatok innen azzal a fanatikus bizalommal és törhetetlen hittel, hogy nem következhet el más, csak a mi győzelmünk! Ezért harcolunk mi, ezért estek el annyian és ezért hozzák meg majd még mások is a hasonló áldozatot. Ezért élnek egész nemzedékek, nem csak most, de a jövőben is. Ami vért most mi kiontunk, az népünknek egykor bőségesen visszatérül. Új otthonokban emberek millióinak biztosíthatjuk majd a zavartalan létet!
S ezzel emlékezzünk valamennyi bajtársunkra, akik mint nemzetiszocialista harcosok előttünk járták az utat, azt az utat, amely hazánk és népünk nagyságának útja!

A mi nemzetiszocialista pártunk és a mi Német Birodalmunk -
SIEG, HEIL!

"Ezt a háborút minden eszközzel és minden körülmények között győzelemre kell vinnünk!"

A NÉMET NÉPHEZ SZÓLÓ FELHÍVÁS ÉS A VÉDERŐHÖZ INTÉZETT HADPARANCS

az újév alkalmából 1944. január 1-jén

I.
Német Nép!
Nemzetiszocialista férfiak és nők!
Párthíveim!

Több mint négy esztendeje annak a napnak, amikor a nemzetközi uszítók, akik már hosszabb idő óta szellemileg és anyagilag is előkészítették a háborút Németország ellen, végre átnyújthatták hadüzenetüket. Midőn Anglia és Franciaország 1939. szeptember 3-án megszakította kapcsolatait Németországgal, és ezzel kihívta a régóta óhajtott háborút, csak egy évszázados hagyomány szellemében járt el. Akkor különösen Anglia élt abban a hitben, hogy az európai háborúk kirobbantásának több mint háromszáz éves gyakorlatát ez alkalommal is sikeresen folytathatja majd saját erejének a legcsekélyebb mértékben való bevetésével. A brit imperializmus hagyományos politikájának ezek a bölcsei figyelmen kívül hagytak azonban néhány fontos tényt.

Először is azt, hogy ennél a háborúnál a helyzet teljes megváltozása következett be már az által is, hogy e háború következményeként az erők "elméleti egyensúlya" helyreállításának haszonélvezője többé nem Anglia, hanem egyedül a bolsevizmus. De figyelmen kívül hagyta azt is, hogy épp ezért az úgynevezett „európai egyensúly" huzamosan nincs is meg, sőt, hogy Európa fennmaradásának szükségessége a bolsevista veszéllyel szemben kizárólag egy uralkodó kontinentális hatalom jelentnek kérdése. Az a brit felfogás, mely szerint ügyes bűvészkedéssel és a szövetséges erők esetről esetre való eltolásával az európai súlypontot tetszés szerint és minden irányban át lehetne helyezni, túlélte magát és a könyörtelen valóság tényei következtében lehetetlenné vált. Mert a nemzetek küzdelmében Anglia, mint hatalom, nem játszhat többé önálló döntő tényezőjű szerepet. Angliának a bolsevizmussal vagy az Amerikai Egyesült Államokkal való szövetségénél ezeknek nincs is szükségük Angliára. Anglia azonban az ő támogatásuk nélkül tehetetlen és képtelen arra, hogy a maga eddigi hagyományos politikáját tovább folytassa.

Csak zsidó érdekek szolgálatában.

Másodszor, hogy ezt a háborút, amelyet Anglia az európai egyensúly hagyományos politikájának továbbvitele reményében kezdeményezett a nemzetközi zsidóság támogatta és propagandájával elő is készítette agitátorikusan már nem az angol érdekek javára folytatja, hanem a zsidó világdiktatúra érdekében. Anglia, amely oly sokszor használta ki a népeket lelkiismeretlen európai célkitűzései eszközéül, ma már maga is még lelkiismeretlenebb hatalmak eszközévé vált.

Egészen mindegy, hogy miképpen fog végződni ez a háború, a brit hatalmi állás a végén mindenesetre gyöngébb lesz, mint volt a háború kezdetekor. Ha ennek tudatában a brit államférfiak immár azt hiszik, hogy legjobb a farkasokkal együtt üvölteniük, akkor ennek a természetadta fejlődésnek a megváltoztatását ezzel igazán nem fogják tudni megvalósítani.

Szövetség a sátánnal.

A nemzetközi zsidó nem azért uszít erre a harcra, hogy ezzel Anglia, mint világhatalom fennmaradjon, vagy legalábbis világhatalmi állását megtartsa, hanem csak azért, hogy Európa bolsevizáltasson, éspedig Angliát is beleértve. Az a szövetség, amelyet Anglia a sátánnal kötött, ugyanúgy fog végződni, mint ahogy

eddig mindig végződtek az ilyen lélekvásárok: nem Nagy-Britannia fogja megzabolázni« bolsevista ördögöt, hanem a bolsevista méreg fogja magát mind jobban Anglia testébe rágni és végül azt romlásba vinni.

Harmadszor pedig, ami a mi Németországunkat illeti, tudjuk Néptársaim, hogy csak az ő fennmaradása képes biztosítani Európa létét Más szóval: Németország bármilyen összeomlása Európa két és félezer éves kultúrájának hagyományait szüntetné meg, és helyébe a barbárságot ültetné, amelyet csak az tud elképzelni, aki a bolsevista keletet ismeri.

Gyakran említettem már, hogy ebben a harcban nincs szó győzőről és legyőzöttről, mint a korábbi háborúkban. Lelkiismeretemnek tartozom azonban azzal, hogy éppen ebben az újévi kiáltványomban még különös nyomatékkal nyilatkozzam erről a kérdésről. És engem itt nem befolyásolnak a hivatalos angol politika bosszútól átfűtött kívánságai.

Ha a mérvadó brit politikusok azt kívánják, hogy irtsák ki a német nép legnagyobb részét, hogy népünktől, miként a lengyelektől, vegyék el a gyermekeket, hogy őket aztán nevelőbe küldjék Oroszországba - tehát hogy elpusztítsák őket —, hogy tíz vagy húsz millió munkást szállítsanak el Szibériába; ha brit püspökök azért imádkoznak, hogy a német nép bűnét az elkövetkező évtizedekben a bolsevizmusra bízzák, ha angol lapok írják, hogy ez alkalommal remélhetőleg szabad folyást engednek az igazságnak, de úgy, hogy semmiféle emberieskedő hangulat sem fog közbeszólni, és ha az Anglia és Franciaország által megtámadott Németországot úgy szét akarják szabdalni, és úgy meg szeretnék fegyelmezni, hogy még évszázadok múlva se tudjon többé felemelkedni, akkor ők ezt bizonyára őszintén is gondolják, ez azonban még önmagában sem döntő. Mert:

Ha nem is hallanók meg egy valóban sátáni brit közvélemény leplezetlen megnyilatkozásait, elég belátásunk van arra, hogy tudjuk, mi lenne a sorsunk nekünk is, Európának is, ha ez a harc felkészületlenül lepett volna meg bennünket, s ennek következtében nem lennénk abban a helyzetben, hogy azt meg is nyerjük.

Csak túlélők és megsemmisítettek maradhatnak.

Egyébként mindazt, ami ezeknek az angol szadistáknak az agyában, mint elméleti szándék létrejön, a bolsevizmus a gyakorlati valóságban már régen megvalósította. Tisztában vagyunk azzal, hogy ez a harc éppen ezért figyelmen kívül hagyja mindazokat a régebbi gátlásokat, amelyek a tiszta emberi humanizmusból származnak, mert a harc végén úgy sem lesznek győztesek és legyőzöttek, hanem csak túlélők és megsemmisítettek.

Ezenkívül ha egy háborúban lehetséges, hogy ellenfeleink — ilyen erejű brutalitással tulajdonképpen először a történelem folyamán — formálisan specializálják magukat az asszonyok és gyermekek elleni háborúra és önmagukat aztán a „gyilkos" dísznévvel ékesítsék, akkor már ebből a körülményből egyedül is megállapítható, mi lesz a sorsa az alulmaradó cinek. Mert senki se merje állítani, hogy ezt a sorsot csak ennyi vagy annyi ezernyi gyermeknek és ennyi vagy annyi asszonynak és leánynak szánták. Nem! Mert éppen ez az egyedül sajnálatos a mai angolok és a mögöttük állók szemében. Túlontúl boldogok lennének, ha abban a helyzetben volnának, hogy ezek helyett az emberek számának tízszeresét vagy százszorosát semmisíthetnék meg. Ezt ők egész brutálisan és nyíltan ki is jelentik, és mi azt épp olyan nyíltsággal tudomásul is vesszük.

Láthatjuk ebből, hogy itt a létért vagy nem létért folyó kíméletlen harcról van szó, amelyre ezért sajnos nekünk is ugyanolyan irgalmatlanul kell válaszolnunk és válaszolunk is. Mert bármekkora is legyen ma az ijedelem, nem lehet összehasonlítani azzal a borzalmas szerencsétlenséggel, amely népünket és azon túl egész Európát is érné, ha a gonosztevőknek ez a koalíciója valamikor is győzedelmeskedhetne. Hogy ezek az ő ördögi szándékaik már kezdettől fogva

fennállottak, egyértelműen kitűnik az én akkori leszerelési javaslataimnak, a bombaháború eltörlésére szóló ajánlataimnak, mint általában a háború emberiességére tekintettel a valóban küzdő katonára való korlátozását célzó minden kezdeményezésemnek a brit háborús uszítók részéről történt konzekvens elutasításából. Már akkor elhatározták a brit politika sugalmazói, a Vansittartok és társaik, hogy a következő háborút egyenesen a nem harcolók kiirtásával fogják folytatni, mégpedig olyan eszközökkel, amelyeket alkalmasabbaknak tartottak, miután az első világháborúban népjogellenesen asszonyok és gyermekek ellen alkalmazott blokád az általános önellátó törekvések következtében nem látszott már elegendő eredményt ígérni.

Angliával az éhség menetel.

Egyébként egyáltalán nem döntő, hogy a plutokrata-bolsevista koalíció Németországban hány millió embert akart kiirtani, hanem csak az döntő, hogy mivé lenne egyáltalán Európa, ha a háborút ez a koalíció fejezné be győzelmesen.

Bárhol is uralkodik ma a brit uralom, ott mindenhol éhség és nyomor az élet kísérő jelensége. Miközben bábrángatóik szemtelen és pökhendi hazugsággal a háború utáni idők gyógyítására irányuló intézkedésekről szédelegnek, nem képesek elvitatni, hogy azokban a hatalmas birodalmakban, amelyek fölött évszázadok óta uralkodnak, emberek milliói pusztainak el siralmasan, éhség és hiányos táplálkozás következtében. Alig szállták meg Dél-Olaszországot, máris kénytelenek voltak bizonyos területeket saját katonáik elől elzárni — nem azért, mintha ott tífusz uralkodna, hanem mert a lakosság fokozatos éhínsége olyan állapotokhoz vezetett, amelynek látása még a legedzettebb szövetséges katona számára sem volt hosszabb időre kívánatos.

Azonkívül: ha a plutokrata bolsevista világnak eddig nem sikerült olyan országokban, mint Amerika, ahol 12 ember esik egy négyzetkilométerre, milliók számára munkát és kenyeret biztosítani, ha a bolsevizmusnak nem sikerült diktatúrája során harmincmillió embert az éhhaláltól megóvni —jóllehet már minden európai oroszra tizenkilencszer annyi föld esik, mint Németországban —, ha az angolok Indiában, ahol hetvenöt ember él egy négyzetkilométernyi területen, nem tudták megakadályozni milliók éhenpusztulását, akkor a sűrűn lakott európai tér egy bolsevista-plutokrata győzelem esetén nemcsak olyan társadalmi összeomlást ér meg, amilyen a népvándorlás vihara óta nem volt, hanem elképzelhetetlen mértékű gazdasági katasztrófát is. Hogy ennek a világkrízisnek maga Anglia is épp úgy áldozatul fog esni, azt csak azok nem tudják és nem akarják megérteni, akiknek a cselekedetét csak a gyűlölet és a valóban elképzelhetetlen rosszindulat irányítja.

Európa számára óriási a veszély. Ez nem fog csökkenni azáltal, bizonyos brit és amerikai körök már most kijelentik, hogy ez után a háború után elmaradhatatlan a harmadik világháború — a plutokraták egymásközti háborúja vagy közös háborújuk a bolsevizmus ellen.

Ezenkívül az emberiségre nézve teljesen közömbös, vajon a zsidó-kapitalista vagy a zsidó bolsevista diktatúra alatt megy-e tönkre, vajon tehát az emberiségnek ez a rabszolgasorba való süllyesztése a csillagos lobogó, az Union Jack vagy a szovjet zászló alatt történik-e, mindenesetre: a szenvedőkre ez nem lényeges.

A kategorikus parancs.

Ezért tehát egész életünknek, létünknek és minden gondolatunknak csak egyetlen feladata van: meghiúsítani a zsidó világbujtogatók és csatlósaik ördögi terveit. Bármily nehéz is legyen részleteiben tehát ez a ránk kényszerített harc, mégsincs semmiféle arányban azzal a sorssal, amely mindnyájunkat érne egy vereség esetén. Népünk számára tehát csak egy határozott parancs lehet: ezt a háborút minden körülmények között és minden eszközzel győzelmessé kell alakítanunk!

Minden háború ezen a világon egyszer véget én, ez a háború sem fog tehát örökké tartani. Hogy a német nép 1918-ban egy amerikai elnök hazug frázisaitól félrevezetve azt hitte, hogy önkéntes fegyverletétellel siettetheti a háború végét, ez nemcsak Németországot sodorta a legsúlyosabb szerencsétlenségbe, de egyik oka volt a mostani háborúnak is. Mert az akkori német kapituláció nélkül is véget ért volna az első világháború, ez esetben azonban bizonyára nem a Német Birodalom szerencsétlenségére, hanem javára. Ez alkalommal szerencsére mentesültünk attól a veszélytől, hogy ilyen szirénhangoknak áldozatul essünk.

Bujtogatásaik csalása.

Először is ellenfeleink ótestamentumi gyűlöletükben még a hadicélokat is nyersen és nyíltan kürtölték világgá.

Másodszor nagyon gyerekes dolog, ha most utólag angol és amerikai lapok rájönnek erre, és ostobaságukban ezt írják: ravaszabb lett volna, ha propagandisztikus szempontból más hadicélokat állítottunk volna előtérbe, mint a legelőször kimondottakat.
Nemcsak azért, mert sértő lenne népünk értelmi képességére, ha most bejelentenék neki, hogy propagandaokokból ezúttal valami mást akarnak neki mondani, de mert ezeknek a nemzetközi őscsalóknak másodízben egyetlen szavát sem hinnék el — nem mintha kezdetben elhitték volna! Ezenkívül nem szokás a hadviseléssel előbb asszonyok és gyermekek
millióinak elpusztítását megkísérelni, hogy aztán a megértés vagy megbékélés -as igazságosság békéjét nyújtsák ajándékba. A hadviselésnek ez a módja maga leplezte le ellenfeleinket. A zsidóság ezeréves gyűlölete és a zsidóság által vezetett plutokrata-bolsevista világ nemcsak a hadvezetésben nyilvánul meg, hanem — egy esetleges győzelem esetén — a béke lényegét is megszabná.

Szemet szemért, fogat fogért!

Ezzel a gyűlölettel szemben azonban ma nem a gyönge polgári Németország áll, hanem a nemzetiszocialista népállam. Erre a gyűlöletre hát ma nem is valamely omladozó és hanyatló felső réteg vagy osztály válaszol, hanem a német népközösség: az fogja fel ezt a brutális támadást, mégpedig nem a világpolgári ideológiákból eredő frázisokkal, hanem egy fajnak olyan egészséges és fanatikus gyűlöletével, amely faj tudja, hogy létéért küzd, s amely legalábbis ebben az esetben az ősi bibliai mondáshoz tartja magát: szemet szemért, fogat fogért!

Kétségtelen, hogy a zsidóságnak Európa megsemmisítésére • nyúló célja végezetül a zsidóságnak Európából való biztos kiirtását fogja eredményezni, de kétségen kívül áll az is, hogy az angoloknak és az amerikaiaknak az a kísérlete, hogy Európát és Németországot a bolsevizmus által megsemmisítsék, és a német népet a moszkovita hóhérokkal megfenyítsék, más szóval: kiirtsák, csak az ellenkezőjét éri el: magát az angolszász világot is bolsevizálják, ez éppen olyan kétségtelen.

Mindenesetre ez a minden idők világtörténelmileg leghatalmasabb küzdelme nem folyhat le úgy, mint egy szép lovagi torna. Egy megállapítást ennek ellenére mégis megtehetünk: amikor a háború megkezdődött, különösen Angliában, meg voltak győződve arról, hogy egy belső lázadásnak nyomban meg kell hoznia Németországban az összeomlást Akkoriban „tél tábornokról", „iszap tábornokról", „éhség tábornokiról beszéltek, és mindig a német összeomlás csodájában reménykedtek. A valóságban azonban sem „tél tábornok", sem „iszap tábornok", sem „éhség tábornok" nem tudta legyőzni a német népet és mai népállamát. Ezeknek az országoknak a kapitalistái azt hitték, hogy a mi szociális gazdasági felfogásunk a háborúban azonnal hajótörést fog szenvedni; ez azonban épp a legsúlyosabb megterheléseknek ebben az idejében helyesebbnek és erősebbnek bizonyult, mint plutokrata ellenfeleink gazdasági rendje. Bolsevista gazdasági rendről pedig amúgy is csak-, mint a moszkvai zsidó fődirektórium érdekeit szolgáló szervezett

rabszolgamunkáról lehet beszélni.

A helyzet az ötödik háborús évben.

Ma a következőket lehet megállapítani:
Több mint négy esztendei háború után, a Német Birodalom területének egyetlen négyzetkilométerét sem vesztette el. Ellenségeink ellenben hajdani birtokuk nagy részét már nem nevezhetik sajátjukénak, még akkor sem, ha ezeket a „kölcsön- és bérleti szerződések" kerülő útján, mint „szigettámpontokat" stb. kölcsönösen kialkudták egymástól.

A Német Birodalom ebben a hatalmas harcban nemcsak minden oldalon messze előretört a kontinens védelmére, de eddig minden egyes visszacsapáson is erőt tudott venni. A legsúlyosabb visszacsapásokat az 1943. év hozta számunkra. Először is kiesett legrégibb szövetségesünk, kiesett pedig egy olyan klikknek hosszantartó és tervszerűen organizált árulása következtében, amely klikk a nagy kapitalista Nyugattal épp annyira együtt érzett, mint amennyire a marxista eszmék bomlasztó törekvéseivel szemben szellemileg tehetetlen volt. Már a háború előtti idők óta megfigyelhető volt ennek a király körül csoportosuló, pénzemberekből, tábornokokból és politikusokból álló klikknek földalatti tevékenysége. Úgy az észak-afrikai nehézségek, mint a balkániak végeredményben a fasiszta népállam e plutokrata ellenségeinek szívós szabotázsára és megbénító kísérletére vezethetők vissza.

Állandó szabotálásokkal sikerült nemcsak az észak-afrikai és később olaszországi szállításokat a passzív rezisztencia mind újabb módszereivel megbénítani és ezzel megakadályozni, hogy katonáink és az oldaluk mellett álló olasz katonák megkapják a harc folytatásához szükséges anyagot, de sikerült a Balkánon is a német beavatkozás folytán tisztázott helyzetet tervszerűen megnehezíteni és összezavarni.

A bandák garázdálkodása kizárólag ezen erők földalatti politikai és katonai intézkedéseinek volt kizárólagos eredménye. Hasonlóképpen ezen körök hatására vezethető vissza a keleti olasz kötelékek teljes összeomlása és kiesése. Végül pedig a Ducén elkövetett nyílt árulás és az ellenséggel való szégyenteljes és aljas összeesküvés volt hivatva, hogy ennek a királynak és klikkjének akarata szerint megbuktassa a fasizmust Itáliában, valamint a nemzetiszocialista Német Birodalmat.

A legnehezebb elhatározások éve.

Ebben az évben, Néptársaim, nagyon keserű és nehéz elhatározásokra kellett jutnunk. Miután francia tengernagyok, tábornokok és tisztek szószegése és hűtlensége miatt a szövetségeseknek sikerült Észak-Afrikában partra szállaniuk, meg kellett kísérelnem, hogy minden körülmények között annyi időt nyerjek, amennyi nemcsak a feltétlenül szükséges új német hadsereg felállítására kell, hanem arra is, hogy előkészítsük azokat az intézkedéseket, amelyeket az olasz király többé meg nem akadályozható fenyegető kiválásával szemben alkalmaznunk kellett. A jövő hadtörténelme egyszer majd meg fogja állapítani, ki vezetett jól ebben az időben: ellenségeink-e, vagy mi. Nem hiszem, hogy ha a sors valaha is ilyen lehetőséget nyújtana számunkra, mi azt akkor olyan rosszul használnék ki, miként ez az ellenségeink részéről történt.

Csak hálásak lehetünk a Gondviselésnek, hogy e súlyos megpróbáltatok ellenére mindig nyitva hagyta számunkra azt a lehetőséget, hogy gyors cselekvéssel küzdjük le a súlyos válságot, hogy a látszólag elvesztett helyzeteket megint rendbe hozzuk, és emellett katonai erőnk kiépítését tervszerűen végrehajtsuk. A Ducéval szemben elkövetett szégyenteljes árulás, azzal a Ducéval szemben, akinek Olaszország mindent köszönhet, a Német Birodalmat és vezetőségét egy csapásra a legsúlyosabb elhatározások elé állította. Magától értetődő, hogy az ebből adódó következmények befolyással voltak a háború összes eseményeire. A német vezetőség

kényszerítve volt a szükségesnek a nem feltétlenül szükségessel szemben való kíméletlen felülvizsgálásával igen súlyos döntéseket hozni, amelyeket nehezen értettek meg az egyes katonák, akiknek anélkül, hogy megtámadta volna őket valaki, gyakran több száz kilométert kellett visszavonulniuk. Dacára ennek minden német meg lehet győződve arról, hogy nem történt és nem is fog történni más, mint ami okvetlenül szükséges, hogy az új, nagy és hatalmas feladatoknak megfelelhessünk.

Ez a feladat pedig csak ez lehet: a háborút minden körülmények közt meg kell nyernünk. Hatalmas, új hadtápvonalak kiépítése, nagy vasútvonalak birtokba vétele, biztosítása és üzemben tartása más arcvonalakon való korlátozásra kényszerített bennünket. Az erőknek ez a célunkul kitűzött kiegyenlítődése ma már sikerültnek tekinthető

Ha tehát utazásokkal, tanácsokkal és főparancsnoki kinevezésekkel, valamint mindenféle más mesterkedésekkel igyekeznek jelenleg — az orosz támadás másfajta támogatásának hiányában — Németországot, a német népet és vezetőségét idegháborúval zaklatni, akkor ők nemcsak a német népet ismerik félre, de összetévesztik a német vezetést a hajdani királyi Olaszországéval.

Minden eshetőségre jól felszerelve.

Nem újság számunkra, hogy az angolok nyugaton vagy a Balkánon vagy akár Norvégiában, Hollandiában, Portugáliában vagy valahol máshol partraszállni szándékoznak, teljesen eltekintve attól, hogy ezeknek a helyeknek legtöbbjén ők már egyszer ott voltak. Talán az is magától értetődő, hogy ők ezeket a partraszállásokat minden rendelkezésre álló eszközzel végrehajtani akarják. Épp így nem jelent semmi újat a hadtörténelemben, hogy e partraszállások számára külön főparancsnokot neveznek ki. Ez így volt a múlt legsiralmasabb koalíciós háborúinál is Hogy pedig végül is az a tervük, hogy bennünket megverjenek, ez min den bizonnyal már a kezdet kezdetén is szándékukban állt.

Ezek után én csak arról biztosíthatom a német népet, hogy mindezeket a terveket mi már eleve számításba vettük és felkészültünk ellene, mégpedig nemcsak személyi vagy anyagi tekintetben, hanem mindazon pontok megerősítésével is, amelyeket döntőnek vagy fontosnak tartunk egy ilyen partraszállás szempontjából, mégpedig olyan mértékben, hogy ellenségeink valószínűleg jobban meg lesznek lepve, mint ahogy bennünket meglephet az ő partraszállásuk.

Ha ők bennünket biztosítanak, hogy az új invázió nem hasonlíthat össze a dieppe-i partraszálló kísérlettel, akkor mi nem is várunk mást. Mert elhárításunk is azóta természetesen más lett, főleg pedig azok az angolok, akik valamikor Dieppe-nél partra szálltak, nem is ismerkedtek még meg tulajdonképpen az akkori német elhárítással sem.

Teljes meggyőződéssel jelentem ki a német népnek, hogy bárhol is hajtsák végre a szövetségesek partraszállásukat, méltó fogadásban lesz részük.

A német katona e harc sorsdöntő jelentőségének tudatában itt is meg fogja tenni a kötelességét. Az ilyen világrészekre szóló hatalmas és szörnyű harcban elháríthatatlan, hogy az egyes ember fizikai megterhelése az elviselhetőség határáig terjedjen, sőt, hogy azt néha túllépje. Dacára ennek nagyjából minden német kötelék, a legszükségesebb pihenés után, újra és újra teljesítette kötelességét. A hadsereg, a tengerészet, a légierő és a fegyveres SS kötelékeiben harcoló katonáink hősiessége páratlan a történelemben!

Az otthon is példakép.

Míg azonban ezt az arcvonalat azelőtt mindig az áldozatkészség ragyogó példájaként állították az otthon elé, ma az otthon is a nem kevésbé nagy hősiesség s áldozatkészség példáját nyújtja az arcvonalnak. A német városok

elleni bombaháború mélyen szívébe markol mindnyájunknak, nem is annyira maguknak a városoknak, az ottani házaknak s középületeknek a pusztulása által. Mert bár megsiratjuk végleg elvesztett műkincseinket, városainkat azonban szebbé fogjuk építeni, mint amilyenek azelőtt voltak. A szervezett nemzetiszocialista népállam néhány év alatt eltünteti majd ennek a háborúnak nyomait.

A romokból a német városok új pompája fog kivirágozni. Berlinre és Hamburgra, Münchenre és Kölnre, Kasselre és a többi nagy és kis megrongált városra a háború vége után néhány évvel már alig fogunk ráismerni. A történelmi értékeket ott, ahol azokat pótolni lehet, a régihez hűen újból helyre fogjuk állítani. Ha sikerült nekünk a békében, a nemzetiszocialista államban egy évben 380 000 lakásnál többet felépíteni, akkor közösségi munkákkal egyáltalán nem lesz probléma a háború után évente 2 vagy 3 millió lakást felépíteni! Számunkra és nekem különösen fájdalmas maga az emberveszteség, mégpedig az asszonyok és gyermekek soraiban elszenvedett veszteség, de fájdalmas oly sok személyes vagyonnak és kis emléktárgynak a pusztulása is, olyanoké, amelyek ha gyakran látszólag anyagilag értéktelenek is, mégis nagyon sokat jelentenek azoknak az életében, akik azokat vagy atyáiktól örökölték, vagy maguk szerezték, és amelyek többnyire pótolhatatlan emlékeztetői voltak az elmúlt időknek.

A megtorlás órája egyébként el fog jönni!

Jóvátétel egyedül a győzelem által.
Ennek a bombaháborúnak viszont van egy más oldala is. Aki mindenét elvesztette, annak tudnia kell, hogy csak a győzelem tudja neki javait visszaadni. Csak egy sikeres háború képes majd német városainkat romhalmazokból ismét virágzó községekké átváltoztatni. Csak a siker adhatja megint vissza az emberek millióinak a munka- és lakástereket, és csak a siker teremthet egyedül olyan állapotokat, amelyek mindenekelőtt ezeknek a nemzetközi gonosztevőknek minden kísérletét lehetetlenné tudják tenni, ha még egyszer ilyen szenvedést szeretnének hozni az emberiségre. Ha az emberek millióinak semmi veszíteni valójuk nincs már, akkor csak nyerni valójuk lehet.

A legnagyobb fanatizmussal.

A nemzetiszocialista államvezetés épp azért eltökélte, hogy e harcot a legnagyobb fanatizmussal a végső következményekig végigküzdi. Ebben is különbözni fog a német nép gyenge és gyáva világháborús vezetőségétől. A párt, amelynek tagjai oly rendkívül nagy véráldozatot hoznak a harctereken, az ifjúság és az öregek, az asszonyok és a lányok szervezetei útján ezekben a legsúlyosabb és legkeserűbb órákban otthon is folytatja a felelősségteljes munkát a néptársaknak nemcsak nevelése, hanem főleg vezetése terén is. Egykor a háború teremtette meg a nemzetiszocialista mozgalmat, és épp ezért ma a háborúban kell a mozgalomnak igazán beválnia, és be is fog válni.

Amit a harcos katona az arcvonalon és a küzdő német oldalon teljesít, azt kiegészíti néptársainknak és azoknak az európaiaknak a munkája akik sorainkban állnak. A német paraszt, jobban mondva a német parasztasszony népünk ellátásával megteszi a maga kötelességét.

A német paraszt tudja, hogy a német birodalom összeomlása a német parasztság végét jelentené. Az ő számukra is csak egyetlen cél lehet: biztosítani népünknek a feltétlenül szükséges élelmiszereket, hogy ezt a legsúlyosabb harcot sikeresen megvívhassuk.

Ennek megfelelően a német mezőgazdaság teljesítményei is páratlanok. Ezeket a teljesítményeket egészíti ki munkásaink millióinak munkája, akik mindenekelőtt fegyvert és lőszert szállítanak katonáinknak. Eltérőleg a világháborútól, amikor 1918-ban három és fél ezer páncélossal szemben alig egy tucat saját páncélosunk volt, s amellett páncéltörő fegyverünk egyáltalán nem volt, ebben a háborúban saját páncélosaink termelése mind minőségben, mind számban szakadatlanul

emelkedik, épp úgy, mint elhárítási fegyvereink száma.

Németország minden bizonnyal a világ egyetlen állama, amely széntermelését nem csökkentette, de még növelte is, emellett pedig a magánszükséglet legerősebb csökkentésével mindent alárendelt a hadvezetőség érdekének.

Hála annak a hatalmas élettérnek és nagyszámú embernek, akik Európában hadvezetőségünk érdekében szolgálatba állíthatók, és hála kelet ázsiai dicsőséges szövetségesünknek, valamint az Európában mellettünk küzdő nemzeteknek, amelyek szintén otthonukat és ezáltal az európai kontinenst védelmezik, az emberek számát illetőleg is olyan tényezőt jelentünk, amely nem csekélyebb, mint ellenségeink ereje, különösen akkor nem, ha nemcsak a számokat, hanem a teljesítőképesen bevethető munkaerőt is tekintetbe vesszük, mint igazi értéket.

Ezt a hatalmas tevékenységet közlekedésünk teljesítménye, közigazgatásunk és több millió tiszteletbeli állásban dolgozó ember munkája teszi lehetővé, olyanoké, akik minden szabad idejüket mások gondozásának és támogatásának szentelik. Ennek a népnek a helytállását koronázza meg a német asszony és lány, sőt ma már a bátor német fiatalság egyedülálló teljesítménye. A nemzetiszocialista népállam leghatalmasabb életritmusa teszi pedig számunkra egyáltalán lehetővé ennek a harcnak a folytatását. Ez teremti meg ennek a nemcsak a Német Birodalom, hanem egész kontinens életben maradásáért folytatott harcnak anyagi és eszmei feltételeit.

Épp ez a nemzetiszocialista népállam egyben a bolsevista-plutokrata világ-összeesküvők és zsidó hajcsáraik gyűlöletének célpontja. De ez a nemzetiszocialista népállam lesz egyben az oka e koalíció pusztulásának is!

1944 éve kemény és súlyos követeléseket támaszt minden némettel szemben. A szörnyű háborús események ebben az évben közelednek majd a válsághoz. Szilárd meggyőződésünk, hogy mi ezt a válságot sikeresen átvészeljük.

Egyetlen imádságunk.

Egyetlen imádságunk az Úristenhez ne az legyen, hogy a győzelemmel minket ajándékozzon meg, hanem hogy igazságosan tegyen mérlegre bennünket bátorságunk, vitézségünk, szorgalmunk és áldozataink alapján. Ő ismeri harcunk célját, nem más az, minthogy biztosítsuk népünknek, amelyet Ő maga teremtett, a fennmaradását. Áldozatkészségünk és szorgalmunk bizonyára nem titok előtte. Készek vagyunk mindent megadni, és mindent megtenni, hogy ezt szolgálhassuk. Igazságossága mindaddig próbára tesz majd bennünket, amíg ki nem mondhatja ítéletét.

Nekünk a kötelességünk gondoskodni arról, hogy ne találtassunk könnyűeknek, de abban a kegyes ítéletben részesüljünk, amelynek a neve „győzelem" és amely egyben az életet jelenti!

II.

A Német Birodalom Vezére és Kancellárja az újév alkalmából a következő napiparancsot intézte a véderő és hadsereg katonáihoz:

Katonák!
Amidőn 1939. szeptember 3-án, miután előzőleg sikerült a brit politikának Lengyelországot Németország ellen lázítania, az angol-francia hadüzeneteket átnyújtották nekünk, a mi plutokrata ellenségeinket két reménység töltötte el:

1. összeomlás, amely a nemzetiszocialista eszmevilág Német Birodalmát végérvényesen összezúzza, és népünket visszaviszi a régi rabszolgaságba,
2. egy lehetőleg hosszú háború, hogy a háborús uszítók kapitalista hadi befektetései kamatozhassanak és megtérülhessenek.

Ezzel szemben a német hadvezetőség számára csak egyetlen parancs volt: tekintettel népünk kis életterére, egyik ellenfelet a másik után gyorsan megverni és a Birodalom védelmének vonalait messzire a saját határokon túl kitolni. Ez az elv életfontosságúvá lett, különösen abban a pillanatban, amikor a nemzetközi zsidóság vezetői a plutokrata-bolsevista szövetséget perfektuálták, s amikor ezáltal a Németország elleni háború gyakorlatilag egész Európa elleni háborúvá lett.

Az angol-francia hadüzenet napján a Német Birodalom egyedül állon. Ennek ellenére sikerült a legrövidebb idő alatt megszüntetnie a legfenyegetőbb veszélyt keleten is, északon is és nyugaton is. Ez a hadvezetésnek és a német katona vitézségének volt a sikere. Miután Olaszország belépett a háborúba, a rákövetkező időben számos európai és Európán túli állam lépett szövetségre a Birodalommal.

Az Európát fenyegető bolsevista veszedelem más népeket is arra kényszerített, hogy felvegyék a harcot országaik és a kontinens többi részeinek megmentése érdekében. Tényleg sikerült is a hazai határoktól messze előre helyezve olyan arcvonalakat létesíteni, amelyek néha előre, néha azonban hátra is vonulva, az ellenséget mindenkor messzire a birodalom határaitól tudták visszaverni. Hogy ez a harc áldozatban és nélkülözésben mit követel népünktől, azt Ti, katonáim, a legjobban tudjátok.

Arcvonal és otthon méltó egymáshoz.

Ha régebben az otthont a szükség napjaiban fel lehetett rázni azzal, hogy a harcoló arcvonalra irányítottuk tekintetét, akkor most az arcvonal katonája az otthonra vetett tekintettel szerezhet erőt kötelessége teljesítésére. Régebben még követelhettük, hogy az otthon legyen méltó katonáihoz, ma már ugyanazzal a joggal állapíthatjuk meg, hogy az otthon saját magatartása jutalmául a legjobb frontharcosokat érdemli meg!

1939, 1940, 1941 és 1942 éveiben az észak-afrikai visszaeséstől eltekintve csak egyetlen súlyos válságot ismertünk, nevezetesen az 1941 decemberétől 1942 márciusáig tartó téli hónapokét. Egy igazi természeti katasztrófa hatása alatt embert, állatot és anyagot gyakran a teljesítőképesség határán túl kellett igénybe vennünk. A test megmerevedett, az állatok elhullottak, gép és fegyver felmondta a szolgálatot, a vasút üzemen kívül került — úgy látszott, hogy napóleoni sors vár a német arcvonalra. Emberfeletti erőfeszítéseink nyomán mégis sikerült ezen a legveszedelmesebb válságon úrrá lennünk és az arcvonalat megint rendbe hoznunk.

A dél-európai árulás.

1943-at a történelemben, mint egy nagy válság második évét kell majd feljegyeznünk. Az olasz királyi ház és az őt körülvevő kamarilla, valamint politikai és kapitalista klikkek éveken át tartó szabotálása, végül pedig az észak-afrikai tengernagyok, tábornokok és tisztek árulása ebben a térségben az ellenállási lehetőség megbénulásához vezetett.

A felelős olasz tényezők rendszeresen űzött passzív ellenállása Észak-Afrikába irányuló forgalmunkat annyira megbénította, hogy kötelékeink anyagi harci eszközök, sőt a puszta élelmezés hiánya miatt az észak-afrikai térséget végül is nem tudták tovább tartani.
Az olasz szövetséges teljes kiesése keleten további válság bevezetője volt, amely a sztálingrádi hősies küzdelemmel fejeződött be. Végül pedig ez a már

akkor Anglia zsoldjában álló áruló megkezdte földalatti bujtogató munkáját a Balkán aláaknázásával is, ami azzal fenyegetett, hogy a német katona ott is elesik majd véráldozatának gyümölcsétől. A Duce elfogatása aztán olyan szemérmetlen, nyílt áruláshoz vezetett, amely egyedül áll az elvetemültség történetében.

Ennek a következményei pedig ránk nézve nagyon súlyosak voltak. Németországnak mindenekelőtt néhány hét alatt le kellett vernie és le kellett fegyvereznie az árulók csapatait. Több mint egy millió embert ért ez a sors; ezeknek nagy része az Itáliában és a Balkánon álló német csapatok hátsó összeköttetéseit veszélyeztethette volna. Számos szigetet megszállottunk, vagy pedig részben véres harcban kellett az olasz király csapataitól elfoglalnunk, másokat pedig az összeköttetés biztos fenntartásának lehetetlenségére való tekintettel kénytelenek voltunk kiüríteni.

Dél-Olaszországban azonnal egy rögtönzött új arcvonalat kellett felállítanunk és megszilárdítanunk. A Balkánon olaszokat és a legkülönbözőbb irányzatú banditákat kellett levernünk és lefegyvereznünk. Számos hadosztályt kellett ebből a célból ebbe a térségbe átszállítanunk és új hadseregeket felállítanunk. Ezek mellett a feladatok mellett nem hanyagolhattuk el nyugati erődítményeink kiépítését és megszálló csapataink további kiképzését. De ugyanebben az időszakban egyúttal minden körülmények között még a nyáron ki kellett kényszerítenünk a fenyegető orosz támadást, hogy az oroszok erejét, amennyire csak lehetséges, még a tél beállta előtt elhasználjuk. Otthon a hazában az ellenséges bombatámadások elhárítására szolgáló intézkedéseket kellett felülvizsgálnunk és megjavítanunk. Új támadó és védekező fegyvereket kellett kiagyalnunk, alkalmazásuk módszereit tanulmányoznunk és végül gyakorlatilag kipróbálnunk.

A legnehezebb feladatot megoldottuk.

Ebben az évben, bajtársaim, a német vezetőségre az elképzelhető legnagyobb feladat nehezedett. Hála az arcvonal és az otthon vitézségének, odaadásának és áldozatkészségének, hála munkásaink szorgalmának, kelet-ázsiai szövetségesünk és európai harcoló társaink támogatásával sikerült ezeket a hatalmas kérdéseket megoldanunk A főterhet azonban itt Európában — miként kezdettől fogva — is a német nép és a német katona viseli!

Az olasz király árulása következtében velünk szemben támasztott fel-adatokat lényegében immár mind megoldottuk. Az arcvonal Rómától délre áll és az angolszász kötelékek elhárítására állandóan megerősítjük azt. A Brenner elleni rohamból csigaoffenzíva lett, amely boldoggá teszi a szövetséges hadvezéreket, ha ennek következtében hetenként egy vagy két paraszttanya romjainak elfoglalását jelenthetik. A Balkán a mi kezünkben van, az összes szigeteket német csapatok tartják megszállva.

Partraszállás mindenképpen.

Szövetséges kötelékek partraszállása — teljesen függetlenül attól, hol is szeretnék azt megkísérelni — olyan német ellenállásba fog ütközni, amely egészen más lesz, mint ahogyan az áruló francia tábornokok Észak-Afrikában, vagy pedig a jellemtelen Badoglio-kreatúrák Szicíliában fogadták az amerikaiakat és angolokat.

Ezekkel a pozitív tényekkel szemben negatív tények is állnak. A hatalmas új feladatokat csak más helyeken való lemondás árán tudtuk megvalósítani. Az Európa védelme szempontjából elkerülhetetlenül szükséges déli állások megszállása a mögöttes szolgálat és a közlekedési berendezés kiegyenlítését követelte a kelet hátrányára. Számos, a kelet részére tervezett és újonnan felállított alakulatot kénytelenek voltunk lekötni, és a többi európai élettér megvédésére segítségül állítani. Ez az oka, keleti fronton küzdő bajtársaink, a Ti sok gondotoknak s nehézségeteknek.

A legnagyobb krízis éve.

Mindennek dacára egyáltalán nem kétséges, hogy történelmünk legnagyobb krízisének ez az éve, amelyről az angolok és bolsevisták sziklaszilárdan meg voltak győződve, hogy egy tökéletes német összeomlással fog végződni, nagy történelmi sikerré lett. Bármilyen súlyosak voltak és legyenek továbbra is a harcok keleten:
a bolsevizmus nem érte el célját És kísérelje meg bár akárhol nyugaton a plutokrata világ azt a partraszállást, amellyel fenyegetőzik - csődöt fog vele mondani! Az a kísérlet, hogy a német otthont összemorzsolják, ellenkező eredményre fog vezetni.

Azt a szándékukat, hogy a német haditermelést kikapcsolják, meghiúsítjuk. Ellenállásunk nem lesz csekélyebb, hanem 1944-re csak még sikeresebb.

Ha átmenetileg a technikai találmányok mérlege 1943-ban ellenségeik javára billent is, mi ezt a kilengést ismét helyre fogjuk hozni. Mert a német feltaláló szellem sem pihent. Szorgalmasan tevékenykedett és teljesítményei eredményeivel a technikai fegyverek egyensúlyát ismét helyre fogja állítani.

Az ellenség még egyetlen célját sem érte el.

A józan tényállás pedig az, hogy ellenségeinket, akik ezt a háborút egy feltétlenül biztos győzelem reményében hajánál fogva ráncigálták elő, eddig mindenütt visszavetettük és négy évi harc után Németország, amelynek e küzdelem kezdetekor 684 000 négyzetkilométer élettere volt, ma Európában 2 650 000 négyzetkilométert tart birtokában. És tény az is, hogy még a negyedik esztendőben sem sikerült a Német Birodalom romba döntése, hogy nem sikerült nekik népünket kiirtani, vagy akárcsak életerejét megtörni, hanem mi tovább folytatjuk az ötödik háborús évben is teljes bizalommal a Birodalom és ezzel Európa megvédését.

Ez az egész haderő vezetésének és katonáinak egyaránt érdeme.
Amit emellett a hadsereg összes alakulatai ebben az esztendőben ismét teljesítettek, az méltó a legnagyobb dicsőségre. És ha úgy látszott, hogy a derék gránátostól gyakran szinte az emberi teljesítőképesség határán is túlérő cselekedetet követeltünk, a katona minduntalan megtalálta a helytálláshoz szükséges erőt.

A keleti front szilárdan áll!

Dacára minden erőfeszítésnek, a legvéresebb küzdésben is áll a keleti front, és az Európába való betörést célzó bolsevista kísérlet Így vagy úgy, de ismét és véglegesen meg fog hiúsulni. Tudom jól, hadseregem katonái, mit kérek ezzel tőletek, mindazonáltal a legnagyobb áldozat, melyet Ti hoztok, ma nem nagyobb annál az áldozatnál, amit Németország az asszonyoktól és gyermekektől követel, és amit ezek hívő lélekkel kell, hogy meghozzanak, és mindenütt meg is hoznak.

Nem kevésbé nagy a tengerészet teljesítménye, amely harcában egyre jobban belenő azokba a feladatokba, amelyeket az általános véderőtől követelünk. A tengeralattjáró háború látszólagos ellanyhulása csupán ellenfeleink egyetlen műszaki találmányán alapszik. Ennek kiküszöböléséhez nemcsak hozzáláttunk már, de meg is vagyunk győződve arról, hogy ez rövid idő alatt sikerül is nekünk.

A légierő a hadsereghez hasonlóan, az összes arcvonalakon küzdve roppant nagy teljesítményt végzett. Ezenkívül ráhárul a hazai föld megvédésének feladata is. Hősiessége magasztosan emelkedik mindenek fölé.

A fegyveres SS vitéz hadosztályai és kötelékei, amelyek a hadsereg keretében harcolnak, azzal jóban és rosszban egynek érzik magukat.

Épp így a legnagyobb elismerést érdemlik meg az arcvonalon vagy harci bevetésben lévő intézmények és kötelékek: a vöröskereszt férfiai és asszonyai, a Birodalmi munkaszolgálat, a NSKK és a Todt-szervezet emberei.

A német vasutak teljesítményei hasonlóképpen egyedülállóak.
1943 hát végéhez ért! Ellenfeleink nemcsak nem érték el azt, amit reméltek, hanem ellenkezőleg: talán legnagyobb csalódásukat érték meg

Teljes bizalom az új év iránt.

1944 nagyon kemény év lesz. Közös feladatunk azonban, hogy ebben az évben a tiszta védekezés időszakát ismét leküzdjük, és súlyos csapásokat mérjünk az ellenségre mindaddig, amíg végül eljön az óra, amikor a Gondviselés annak a népnek adhatja a győzelmet, amely azt a legjobban megérdemli.

De rátok tekintek, német katonáim, és ha rágondolok hősiességetekre, vitézségetekre és bátorságotokra, és ha lemérem az otthon áldozatát és teljesítményét, akkor az én bizodalmam megingathatatlan bizonyossággá lesz: többet egy nép sem tudott cselekedni, tűrni és elviselni. Ezért hát, ha a Gondviselés az életet jutalmul annak ajándékozza, aki azt a legbátrabban kiharcolta és megvédelmezte, akkor a mi népünk megtalálja annak kegyét, aki mint igazságos bíró minden időben még annak adta a győzelmet, aki arra a leginkább méltó volt. A lenni vagy nem lenninek, ebben a harcában, végül is Németország fog győzni!

Rádióbeszéd

A hatalom átvétele 11. évfordulóján

1944. január 30-án.

A legnagyobb háború ötödik esztendejében senki előtt sem lehet már homályban ennek a küzdelemnek oka, értelme és célja. Mert az az idő, amikor még úgy látszott, mintha ennél a harcnál is csak egy, Anglia által minduntalan fölidézett európai viszályról lenne szó a kontinens tehetetlenné tétele és az erők egyensúlyának a Brit Birodalom javára való fenntartása érdekében, már régen elmúlt. Mindenki, aki 1936 óta Londonban tervszerűleg háborúra uszított, ma hajtóból üldözötté vált! Azok a szellemek, amelyeket régi brit szokás szerint ezúttal is szolgálatukba akartak állítani, az urak fejére nőttek. Egészen mindegy, hogyan végződjék is ez a háború, Anglia végleg eljátszotta szerepét a kontinensen. A kérdés ma már nem az, vajon az erők régi egyensúlyát a mostani háborúban fenn tudják-e tartani, vagy azt helyre tudják-e állítani, hanem csupán ennyi: melyik lesz ennek a harcnak a végén Európában az uralkodó hatalom, a legerősebb állam által képviselt európai népcsalád-e, vagy a bolsevista kolosszus.

Az első eset csak akkor képzelhető el, ha Németország ezt a háborút, amely nemcsak önmagáért, hanem egész Európáért vívott harc, megnyeri. A második esetben Szovjetoroszország lenne a győztes. Az a bizonyos angol újságok által terjesztett állítás, mintha Oroszországnak Németország esetleges legyőzése után már nem lenne semmi oka arra, hogy Európában tovább előnyomuljon, és ezért egyszerűen megelégednék a német nép nevelésével, illetve kiirtásával, az európai tökfilkók részére szánt épp olyan zsidó vágyálom, mint az a másik, amely szerint mielőtt a háború befejeződnék, Anglia úgyis azonnal új harcot indítana a szovjet ellen. Először is a győztes ebben a népek csatájában célkitűzéseit nem fogja majd brit újságíróktól meghatároztatni, másodszor pedig a bolsevizmus győzelme

esetén Európa szánalmas maradványa az akkor Európa felett uralkodó Szovjetunió eurázsiai kolosszusával szemben aligha harcolna majd angol vezetés alatt tovább, annál kevésbé, mivel az ilyen harc katonai kilátásait csak egy teljesen tökfejű ember tarthatná reményteljesnek. Ezenkívül bizonnyal tudja minden európai, hogy az ilyen esetben átmenetileg talán életben maradó kis nyugat-európai államcsökevénynek csak az a tisztesség jutna osztályrészül, hogy a kanadai, ausztráliai, újzélandi, dél-afrikai stb. birodalmi csapatokhoz hasonló brit uralom fennmaradásáért vívott harcban, a britek emberanyagának kímélése érdekében egyedül viselje a véradó terhét.

Németország győzelme — Európa fennmaradása

Épp ezért egy dolog feltétlenül bizonyos: ebben a harcban csak győztes lehet, és az vagy Németország, vagy Szovjetoroszország! Németország győzelme Európa fennmaradását jelenti, Szovjetoroszország győzelme pedig Európa elpusztítását. Ismétlem, ez olyan világos, hogy ezt minden nem teljesen elbutult angolnak is pontosan tudnia kellene De ha ott ennek ellenére valódi brit képmutatással úgy tesznek, mintha a dolog másképp is lehetne, úgy ez csak azzal függ össze, hogy Londonban a vétkes háborús bűnözők nem lámák már olyan lehetőséget, amellyel az őket fojtogató bonyodalomból kiszabadulhatnának és hogy mindenekelőtt a visszavonulás útját zsidó dróton-rángatóik és hajcsáraik belpolitikailag is már teljesen eltorlaszolták.

Éppen ezért Anglia és az USA szempontjából egyáltalában nem az a kérdés már, vajon akarnak-e majd, vagy tudnak-e majd ők a háború után maguk a bolsevizmus ellen harcolni.

A mozgalom alakította az államot.

Amidőn 11 évvel ezelőtt a nemzetiszocialista mozgalom az államhatalmat hosszú, törvényes küzdelem után megszerezte, mindenesetre meg volt már e feladat eredményes megoldásának számos nagy előfeltétele. A német népközösség megtalálta a mozgalomban önmaga megtestesítését. Így az elkövetkezendő időkben nem az állam alakította a mozgalmat, de a mozgalom alakította az államot. Bármily nagyot is tettünk azóta, a nemzetiszocialista forradalom minden tettének élén kétségtelenül a német népközösség megszervezése áll, az egykori osztályállamnak épp olyan óvatos, mint következetes átalakítása a népi állam új szocialisztikus szervezetévé. Mert csak egyedül ezáltal lett immunissá a Német Birodalom a bolsevista fertőzési kísérletekkel szemben.

Ebben az államban ma minden fiatal német, tekintet nélkül születésére, származására, vagyonára, szülei állására, azoknak úgynevezett műveltségére stb. csupán saját érdemei alapján minden lehet, ex a a nemzetiszocialista forradalom egyik legdöntőbb tette!

Hogy milyen gyorsan megy végbe nemzettestünknek ez a szocialisztikus felépítése, az most a háborúban nyilatkozik meg a legerősebben. Mert immár a véderő is belekapcsolódott ennek a fejlődésnek a körébe. A fiatal tisztikarnak több mint 60 százaléka legénységi állományból került ki, s ezzel a tisztikar hidat ver a munkások és a parasztok százezreihez, valamint a kis középosztály tagjaihoz. A történelem egykor a legnagyobb teljesítmények egyikének fogja jellemezni, hogy emellett ebben a nagy államban sikerült egy szociális forradalmat bevezetni és végrehajtani, olyat, amely a nemzeti tulajdon minden rombolása és régi rendek alkotóerejének minden korlátozása nélkül érte el minden ember teljes egyenjogúságát.

Ezt a fejlődést a nemzetiszocializmus megzavarhatatlan kitartással és következetességgel viszi tovább. Ezzel egyetemben megfosztja azonban a nemzetközi zsidóságot is attól, hogy belsőleg aláá̈shassa nemzettestünket.

A nemzetiszocialista közösséget tehát már most minden európai önrendelkezés

megtámadhatatlan eszközének kell tekintenünk, mert csak az az állam szállhat szembe kifelé is sikeresen a bolsevizmussal, amely belsejében is teljesen mentes az antiszociális fertőző gócoktól! A zsidóság maga a mi nagy Birodalmunkban minden hatalmát elvesztette. Miután pedig a zsidóság a nemzetiszocialista Németország elleni háború kirobbantásában is vétkezett, ezzel hozzájárult egyúttal ahhoz, hogy a nemzetiszocialista forradalom tanai elterjedjenek, s e kérdés tudományos felismerésének és tárgyilagos megoldásának elemei más nemzetekhez is közel férkőzzenek.
Az 1939. évben kirobbant világháború valamikor úgy fog belekerülni a történelembe, mint az 1924-ben a párttal szemben megindított per gigantikus megismétlődése. Miként azonban akkor ez a mozgalom eszmevilágát egy robbanás erejével terjesztette el egész Németországban, úgy ez a harc is kinyitja majd néhány év alatt a népek szemét a zsidókérdéssel szemben és a nemzetiszocialista választ, valamint a zsidókérdés elintézésére irányuló intézkedéseket épp úgy követésre méltónak, mint magától értetődőnek fogja tekinteni.

Emellett ennek a világtörténelmi jelentőségű harcnak a nagysága rávezeti majd a nemzetek szemét és eszét arra, hogy maguk is ilyen hatalmas méretű történelmi dimenziókban gondolkodjanak és cselekedjenek. Egykor majd katonák és hadifoglyok millióiból fog kinőni ennek a felismerésnek milliónyi propagandistája.
Hogy mindezen túl a nemzetiszocialista forradalom belső szervezeti vonatkozásban, gazdaságilag és hatalmi szempontból megadta a német népnek az önrendelkezés fegyvereit, ezt semmi sem bizonyítja jobban, mint az a gigászi küzdelem, amely már öt év óta tombol.

A győzelem belső bizonyossága.

Ennek a küzdelemnek nem lehet más vége, mint amilyen véget ért ezen a Földön eddig minden nagy háború. Az események hullámzása azokat érheti nyomasztólag, akik nem tanultak meg történelmileg sem látni, sem gondolkozni. A félvak katona 1918. évi látomásától az 1944. évi nemzetiszocialista valóságig vezető út hatalmasabb és minden bizonnyal nehezebb volt, mint a mai Birodalom útja győzelemig! Hogy pedig ennek a küzdelemnek a végén Németország és ezzel Európa győzelme áll majd nyugati és keleti gonosztevő támadóival szemben, ez minden nemzetiszocialistában nemcsak hitében jut kifejezésre, hanem mint az egész eddigi harc befejezése, belső bizonyosságot is jelent számára.

Ennek a győzelemnek a biztosítékai ma nemcsak az arcvonal katonái hanem az otthon harcosai is. Miként az első világháborúból megszületett a nemzetiszocializmus, ebben a másodikban fogja megkapni legmagasabb fokú megerősödését és megszilárdulását. Az otthon, bármily nehéz legyen is számára, végül mégsem fog soha kétségbeesni, mert tudja és látja, hogy fiai a frontokon érette és saját magukért is harcolnak.

Az arcvonal soha csődöt nem fog mondani, de még a legnehezebb napok után is mindig össze fogja szedni magát, mert az ő kezébe van letéve nemcsak a dolgozó, hanem az épp annyira vitézül küzdő otthon sorsa is mint amilyen vitézül küzd maga is a fronton.

Ellenségeinknek az a kísérlete, hogy romboló és gyújtóbombákkal összeroppantsák a német Népet és Birodalmat, végül is csak jobban megerősíti annak szociális egységét és megteremti azt a szilárd államot, amelyet a Gondviselés jelölt ki arra, hogy Európa történetét az elkövetkező évszázadokban alakítsa. Hogy ez a hatalmas, világot megrázó folyamat szenvedések és fájdalmak közepette történik, az megfelel a Gondviselés örök törvényének, amely nemcsak harc közben teremt meg minden nagyot, de minden egyes földi embert is fájdalmak közt hoz a világ világosságára.

Népünk újjászervezésének 12-ik éve az arcvonallal és az otthonnal szemben is a legkeményebb követelményeket támasztja. Bármennyire is tomboljon és üvöltsön azonban a vihar a mi várunk körül, végül is egy napon, mint minden zivatar, le fog ez is csendesedni és akkor a sötét felhők mögül megint ki fog sütni a nap

mindazokra, akik állhatatosan és megingathatatlanul, hitükhöz hívek maradva teljesítették kötelességüket. Minél nagyobbak is tehát ma a gondok, annál nagyobbra fogja értékelni és annál jobban fogja megjutalmazni egykor majd a Mindenható azoknak a teljesítményeit, akik egy egész ellenséges világgal szemben tartották kezükben a zászlót és lankadatlanul vitték azt előbbre.

Ez a harc épp ezért ellenségeink minden ördögi mesterkedése ellenére, végül is a Német Birodalom legnagyobb győzelméhez fog vezetni!

FÜGGELÉK

ADOLF HITLER nyilatkozata a világhelyzetről a francia hadjárat alatt

Interjú Karl von Wiegand amerikai közíróval Vezéri főhadiszállás 1940. július 11.

Európa az európaiaké

„Amerika az amerikaiaké, Európa az európaiaké. "
Ha ezt a kölcsönös alapvető elvet — jelentette ki előttem Adolf Hitler — mindkét oldalon kellő figyelembe vennék, akkor ez nem csak az ó- és az újvilág közötti állandó békét biztosítaná, hanem az egész világ békéjének legeszményibb alapjait is képezné.

Csípősen, élesen és megvető haraggal bélyegezte meg azt a „hazugságot", mintha valaha is „álmában vagy gondolatában" valamilyen módon a nyugati földteke ügyeibe való beavatkozás tervével foglalkozott volna. Az amerikai államoknak tőle vagy Németországtól való félelmét bármennyire is hízelgőnek tartja, de „gyerekesnek és groteszknek" mondotta és Európából tengeri vagy légi úton — avagy a „ titokzatos ötödik hadoszlop " által — Amerikába való betörés ötletét, ennek a lehetőségnek a gondolatát is ostobának és fantasztikusnak nevezte.

Hitler biztosított engem arról, hogy nincs szándékában a most Párizs előtt operáló német hadigépezettel, melynek bámulatos és tökéletes szervezettsége, átütőereje, hadászati és taktikai vezetése az egész világot meglepte, a szép francia fővárost megtámadni, feltéve, hogy Párizs „miként Brüsszel, nyílt város marad". Hitler szenvedélyesen tiltakozott az ellen, hogy ő bármikor, akár a múltban, akár a jelenben „az angol világhatalom szétzúzását", mint háborús célt tervezte volna. Azonban haragosan jelentette ki: „Ártalmatlanná teszem azokat a férfiakat, akik az angol világbirodalom elpusztításának a gondolatában élnek. "

A legszívélyesebb hangon beszélt Mussoliniről és Olaszországnak a fegyverbarátságba való belépését örömmel üdvözölte.

Ez volt az első valóságos interjú, amelyet Hitler a mostani háború alatt adott, sőt, öt év óta az első interjúja volt. A „vezéri főhadiszállás" bármennyire is emlékezetes marad, mégsem felel meg teljesen a valóságnak. A gőzhengerekhez hasonlítható hadtestek mögött húzódó mozgalmas „vezéri főhadiszállás" azonban meglehetősen titokban marad. Az összejövetelünk egy belga nemes szép kis kastélyának, a fákon csicsergő madarak vidám zajától hangos, kies parkjában folyt le. A háború szigorúan szem előtt tartandó szabálya tiltja a front vonalában vagy a front közelében elterülő helységek megnevezését. Egy város repülőterén vett fel engem Ribbentrop saját repülőgépe, ahol a késő éjszakában a szirénák mély bugásai, a légelhárító ágyúk lövedékeinek bombaszerű robbanásai ráztak fel álmomból. Én azonban annyira fáradt voltam, hogy mindezekkel nem sokat törődtem és ismét elaludtam. Egy mezőn szálltunk le. Majd órákon keresztül nyitott autóban, a nap szúró sugaraiban, pokoli hőségben utaztunk tovább. A birodalmi külügyminiszter egy ropogós, kemény kiejtésű és nevű

hadosztályparancsnok főhadiszállásán, közvetlenül a német balszárny mögött fekvő kastélyban fogadott engem.

Több órás érdekes beszélgetést folytattam a külügyminiszterrel. A vele a tábornokkal, valamint vezérkarával közösen elfogyasztott ebéd után, sok-sok mérföldet tettünk meg, hogy a Führerrel való találkozóra eljussunk...

Nyitott hatkerekű autóján, az autóvezető mellett helyet foglalva érkezett meg Hitler Második kocsi követte őt. Feszes vigyázzállásban, felemelt karokkal tisztelegtek neki. A bejáratnál v. Ribbentrop üdvözölte őt. Vidáman, sugárzó szemekkel, ragyogó arccal fogadott engem az a férfi, aki tudatában van annak, hogy nagy győzelmet aratott és sokat ért el, de fellépésében mégis bizonyos egyszerűség uralkodik. A legutolsó beszélgetésünk óta két év telt el. A naptól lebarnulva, kitűnő arcszínével, sokkal egészségesebbnek látszik, mint a megelőző években. Arcban kissé megöregedett és teltebb: vonásai jellemének patináját és hallatlan akaraterejét fejezik ki. Mikor a fogadószobában helyet foglalunk, a falakról a soha vissza nem térő napok emlékei, belga és francia szépségek arcképei tekintenek le ránk. V. Ribbentrop, Dr. Dietrich, Schmidt követ, Hewel követségi előadótanácsos és mások vannak jelen.

A Führer ragaszkodott ahhoz, hogy kérdéseimre adott válaszait írásban fogalmazza meg. Az írást a kezében tartotta s így beszélt velem majdnem egy óra hosszáig.

A beszélgetést Amerikának Németországgal szembeni beállítottsága, valamint a maga álláspontja Amerikával szemben, indította el. Emlékeztetni akar arra, hogy „Németország egyike volt azoknak a kevés országoknak, amelyek az amerikai viszonyokba való mindenféle beavatkozástól tartózkodtak.

Azután leszögezte:
Németországnak az amerikai kontinensen területi és politikai érdekei a múltban sem voltak, a jelenben sincsenek." Majd emelt hangon folytatta tovább: „Aki az ellenkezőjét állítja, az valamilyen okból szántszándékkal hazudik. Hogy az amerikai kontinens saját életét hogyan rendezi be, minket ez nem érdekel: sem engem, sem Németországot. Hangsúlyozni kívánom, hogy ez nemcsak Észak-Amerikára, hanem Dél-Amerikára is vonatkozik. Megjegyezni szeretném, azt hiszem, hogy egy elvet, ahogyan azt Monroe proklamálta, nem lehetett és nem is lehet a beavatkozás egyoldalú igénybevételeként felfogni. A Monroe-elv nemcsak azt a célt szolgálta, hogy európai államoknak Amerika ügyeibe való beavatkozását megakadályozza — amit egyébként Anglia, amelynek
hatalmas szárazföldi és politikai érdekei vannak Amerikában, állandóan cselekszik — hanem ugyanúgy azt is, hogy Amerika sem avatkozik bele európai ügyekbe. Az a tény, hogy maga George Washington is az amerikai néphez hasonló értelmű figyelmeztetést intézett, bizonyíték ennek a magyarázatnak logikus volta és célszerűsége mellett. És én éppen azért azt mondom: Amerika az amerikaiaké, Európa az európaiaké."

Arra a kérdésemre, hogy mi a véleménye Amerikának Roosevelt által annak idején bejelentett és ajánlott felszerelési programjáról, Hitler azt felelte:
„A feladott kérdés válaszában is a Monroe-elvhez igazodom. Én nem bírálom az USA fegyverkezési programját, de ez nem is érdekel engem. Én magam, aki már évek óta kénytelen vagyok a világ legnagyobb fegyverkezési programján dolgozni, a fantáziadús fecsegést és a gyakorlati élet reális lehetőségeit nagyon jól meg tudom különböztetni egymástól. E pont körül úgy látszik, nagyon képzeletdús nézetek uralkodnak."

Megpróbáltam kipuhatolni, mi a Führer véleménye az amerikai hadianyagoknak a nyugati hatalmak részére való nagyméretű eladásáról. Ó erre kijelentette:

„ Amerikának a repülőgépek és hadianyagok tömeges szállításával történt közbelépése a háború kimenetelén semmit sem változtat. " Ezeket a szavakat a legnagyobb határozottsággal mondotta. Majd tovább folytatta: „Az okokat nem szükséges előadnom. A valóság fog e fölött dönteni."

Későbben az „ötödik hadoszlop" kérdését érintettem, amely nyilvánvalóan sok

országban gyújtotta fel a képzeletet. Felvillanó gúnnyal válaszolt Hitler:

„Én erről az úgynevezett „ötödik hadoszlop "-ról semmit sem gondolhatok, mert ez csak a fantaszták agyában, vagy mint bizonyos célok érdekében folytatott lelkiismeretlen propaganda által kitalált rémkép létezik. Ha cselekvésre képtelen kormányok népeiket először a háborúba hajszolják és azután egy siralmas összeomlást élnek át, érthető, hogy a felelősséget most másra akarják tolni. Ennek a jelszónak azonban az a fő célja, hogy a többi országokban uralkodó, természetes ellenzéki mozgalmaknak új fogalmi meghatározását adja. Ehhez az ellenzékhez Németországnak semmi köze nincs. Ellenkezőleg: ezek vagy radikális nacionalisták, vagy nemzetközi irányzatú kommunisták, vagy békepártiak, vagy a háború egyéb ellenségei. És mindez kizárólag azért, mert ezek a politikusok képtelenek saját ellenzékeikkel tisztességes úton elbánni A hazaárulók padjára ültetik ezeket az elemeket, jogellenes eljárásukat megpróbálják a hazafiság köpenyegébe burkolni és a világ szeme előtt egy új fogalommal, az „ötödik hadoszlop" kitalálása által, önmagukat erkölcsileg igazolni. Ellenfeleink elveszítik ezt a háborút, de nem az "ötödik hadoszlop" miatt, hanem mert korrupt, lelkiismeretlen és szellemileg korlátolt politikusaik vannak. Elvesztik, mert katonai szervezetük rossz, hadvezetésük pedig valóban siralmas. Mindig aláhúzottan hangsúlyozta, hogy Anglia üzente meg a háborút Németországnak, mégpedig „a legnevetségesebb és legostobább ürügyekkel, " Hozzáfűzte: „ Németország megnyeri ezt a háborút, mert a nép tudatában van annak, hogy ügye igazságos, mert a német hadiszervezet és vezetés jobb, és mert a mi hadseregünk és felszerelésünk a legjobb. "

Alig képzelhető el, hogy én itt Európának egy új Napóleonjával ültem együtt, - ami az állam- és háborúvezetést illeti —, holott ez a férfi egyszerűbben öltözködik, mint sokan kísérete tagjai közül, semmiféle díszes rangjelzést nem viselt, csupán a vaskeresztet és a pártjelvényt, és hogy ez a férfi a történelem folyását és Európa sorsát új útra vezette.

Megkérdeztem: vajon szándékában van-e az angol világbirodalmat megsemmisíteni, mire ő ezt válaszolta:
"Sohasem volt célom és szándékom a brit világhatalom megsemmisítése."
Nyomatékkal folytatta: „Ellenkezőleg, még a háború kitörése előtt, melyet, ismétlem: Franciaország és Anglia idézett elő, az angol kormány elé javaslatokat terjesztettem, amelyekben olyan messze mentem, hogy a Német Birodalom segítségét felajánlottam az Empire fennállásának a biztosítására. Ajánlatomat megvetően visszautasították. Én Angliától semmi mást nem kívántam, csupán azt, hogy Németországot egyenjogú országként tekintsék és kezeljék, hogy Anglia a német partokat védje meg, ha Németország netán háborúba sodródnék, és hogy végeredményben a német gyarmatokat adják vissza. Vissza is kapom őket! A legnagyobb nyilvánosság előtt beszélnek és írnak Londonban arról, hogy ű nemzetiszocializmust meg kell semmisíteni, Németországot fel kell osztani, tökéletesen le kell fegyverezni és minden hatalmától meg kell fosztani Én Angliával szemben sohasem nyilvánítottam hasonló szándékokat vagy célokat. Amikor Anglia egyik ütközetét a másik után elvesztette, könnyes szemekkel rimánkodtak London hatalmasai Amerikához és elmondották, hogy Németország a Brit Birodalmat fenyegeti és szét akarja törni Ebben a háborúban valami valóban meg fog semmisülni, mégpedig az a kapitalista klikk, amely az ő aljas személyi érdekeiért kész volt és ma is kész az emberek millióit elpusztíttatni. Ezt azonban — és erről meg vagyok győződve — saját népeik és nem mi fogjuk végrehajtani."

A Führer odanyilatkozott, hogy ez a háború a tengeri ellenőrzés brit módszerét, amit Anglia a jelen időben is folytat, a legnagyobb bizonyossággal meg fogja szüntetni, ez pedig a világ jövőjében csak áldáshoz vezethet. "Ha mi a tengerek szabadságát követeljük, úgy az alatt mi az összes háborút nem viselő népek szabad jogát értjük, akik eszerint a tengereket az egymás közötti forgalomban, szabadon, korlátlanul, minden ellenőrzés nélkül használhatják " Hitler hozzáfűzte, hogy a tengeri elzárásra, a blokádra vonatkozó határozmányokat, melyek ha csak a hadviselők partjaira korlátozódnának, az ilyen józan változtatás hatásában nem érintené.

A Führer kijelentette:
Németországnak „a Földközi-tengeren sem területi, sem politikai érdekei nincsenek A német nép általában visszautasít minden olyan felfogást, amely azt képviseli, hogy mindenkinek nemcsak joga, hanem kötelessége is mindenütt, minden téren és mindenbe beleszólni. Ha egyes népek — és első helyen Anglia és Franciaország — kijelentik, hogy az egész világon kizárólag csak nekik vannak érdekeltségeik, akkor ez a tény a világhatalomra való jogigényt jelenti, amit az ébredő nemzetei hosszú időn keresztül nem tűrnek el.

Németország például nem fogja tűrni, hogy az ő életterébe más hatalom beleszóljon. És éppen ezért olyan ügyekkel nem is foglalkozik, amelyek az ő életszükségletein kívül feküsznek, s melyek elsősorban más népeket érintenek. Ha azonban például egy brit miniszter kijelenti, hogy Anglia határa a Rajnánál van, úgy akkor ez éppolyan ostoba és szemtelen, mint amilyen tűrhetetlen és fennhéjázó. Nem lenne ostobább az, ha én azt mondanám, hogy Németország határa a Mississippinél, az Amazonnál vagy akár a Sárga-folyónál fekszik. Egyébként most a Rajna határkérdéseit végérvényesen rendezzük, úgy, hogy a jövőben remélhetőleg az angol miniszterelnökök nem fognak hasonló földrajzi tévedésekben szenvedni."
Megkérdeztem a Führert, vajon nem ismertetné-e vázlatosan a jövő békére vonatkozó elképzeléseit — nagyon sokat hallottam már a „békéről való forradalmi felfogásáról" — ami egyben azt is jelenti, hogy a békeszerződés nagyon rövid lesz.

Hitler nem mutatkozott hajlandónak erről a kérdésről bővebben nyilatkozni, csupán annyit mondott: „A német békecél a valóságban csupán annyit jelent: a béke helyreállítása. Mert nem Németország üzente meg a háborút Franciaországnak és Angliának, hanem Anglia és Franciaország a legnevetségesebb ürügyek alatt kezdett háborút Németország ellen. Ennek a békének elvi alapjait az a felismerés képezi, hogy valódi békeállapot a nagy népek életszükségleteinek tekintetbevétele nélkül nem lehetséges, és csak egy tökfilkó képzelheti be magának, hogy egy újabb Versailles jobb lenne, mint a régi Versailles volt.

A béke legfontosabb célja érdekében azonban azoknak a nemzetközi klikkeknek az eltávolítását látom szükségesnek, akik népek uszításából élnek, saját belpolitikai tehetetlenségüket és gazdasági tudatlanságukat háborúk által akarják palástolni vagy helyrehozni. Tisztában vagyok azzal, hogy ezt a célt nem lehet kizárólag szerződések révén elérni, hanem ehhez a népek ébredő belátása is szükséges. Minden hisztérikus kiabálás, minden elbutításra irányuló kísérlet, minden mese- és rémpropaganda, az „ötödik hadoszlop" és a „leugró ejtőernyős apácák" ellenére hiszek ebben a megértésben. Ha Anglia és Franciaország katonai veresége ezt a megértést segíti győzelemre, akkor a távoli jövő szempontjából ennek a háborúnak az áldozatai mégsem voltak talán annyira hiábavalók, mint az az első pillanatban látszik."

Amiről a világ hallani sem akart

Hitler békeajánlatai 1933-tól 1939-ig írta: Friedrich Stieve

Németország ellenségei manapság azt állítják, hogy Hitler Adolf minden idők legnagyobb békebontója, aki minden népet rajtaütéssel és elnyomással fenyeget, s azért teremtette meg iszonyú háborús gépezetét, hogy köröskörül romlást és pusztulást idézzen elő. Többen szántszándékkal elhallgatnak azonban egy döntő fontosságú tényt, azt ti., hogy ők maguk voltak azok, akik a német nép vezérét arra kényszerítették, hogy kardját vesse a mérleg serpenyőjébe. Ők maguk kényszerítették arra, hogy végül is a fegyverek erejével küzdje ki azt, amit az első pillanattól fogva tárgyalásokkal igyekezett elérni: országa biztonságát. Nemcsak azáltal kényszerítették erre, hogy 1939. szeptember 3-án megüzenték a háborút, hanem már előzetesen hét éven át lépésről lépésre elzárták előle a velük való békés kiegyezés útját.

A Német Birodalom érdekében kifejtett erőfeszítéseinek kezdetétől fogva vörös fonálként húzódik végig Hitler Adolf egész működésén az állandóan megismételt kísérletek sorozata, amelyek arra irányultak, hogy a többi állam kormányait együttesen Európa megújítására késztessék. Ezek a kísérletek mindenkor azon szenvedtek hajótörést, hogy sehol sem volt meg a készség arra, hogy foglalkozzanak velük, mert mindenütt a világháború óta elterjedt rossz szellem uralkodott, mert Londonban, Párizsban és a nyugati hatalmak vazallusai előtt csak egy akarat volt irányadó: a versailles-i erőszak állandósítása. Elég egy pillantást vetnünk a legfontosabb eseményekre, hogy ezt a tételt megcáfolhatatlanul igazolva lássuk.

Amikor Hitler Adolf uralomra jutott, Németország éppoly magatehetetlenül vergődött béklyóiban, mint ahogy a győztesek ezt 1918-ban óhajtották. Fegyvereitől teljesen megfosztva mindössze 100 000 főnyi hadsereggel rendelkezett, ennek pedig csupán belső rendfenntartó szerepet kaptak. Állig felfegyverzett szomszédai gyűrűje acélpántként vette körül. A régi nyugati ellenfeleken, Anglián, Belgiumon és Franciaországon kívül keleten és délen mesterséges eszközök árán is újabbakról gondoskodtak. Ezek elsősorban Lengyelország és Csehszlovákia voltak. A német nép negyedrészét erőszakkal elválasztották az anyaországtól, s idegen államok kénye-kedvére szolgáltatták ki. A mindenfelől megcsonkított és mindennemű védőeszközeitől megrabolt Birodalom bármikor védtelen prédája lehetett volna akármelyik zsákmányleső szomszédjának.

Ekkor apellált Hitler Adolf első ízben a környező világ értelmére 1933. május 17-én, alig néhány hónappal azután, hogy a birodalmi kan cellán széket elfoglalta, a német birodalmi gyűlésen beszédet mondott mely többek között az alábbi mondatokat tartalmazta:

„...Németország minden további nélkül kész lenne arra, hogy egész katonai szervezetét akár teljesen is feloszlassa, s a számára megmarad! fegyverek maradványait is megsemmisítse, ha a körülötte fekvő országok éppúgy fenntartás nélkül ugyanezt cselekednék.
...Németország ezen kívül minden további nélkül hajlandó arra, hogy ezután a támadó jellegű fegyverek alkalmazásáról teljesen lemondjon, ha a fegyverkező nemzetek a maguk részéről bizonyos időn belül szintén megsemmisítik ezeket a támadó fegyvereket, s ha alkalmazásukat nemzetközi egyezményben megtiltják.
...Németország mindenkor hajlandó arra, hogy a támadó fegyverekről lemondjon, ha a világ többi államai is ugyanezt teszik. Németország kész arra, hogy minden ünnepélyes megnemtámadási szerződést elfogadjon, mert Németország nem gondol támadásra, csupán a maga biztonságára!"

A felelet elmaradt. A többi állam zavartalanul tovább fáradozott arzenáljai megtöltésén, robbanószer-készletei felhalmozásán, csapatai szaporításán. A Népszövetség, a győztes hatalmak szerve ugyanekkor kijelentette, hogy Németországnak előbb próbaidőt kell kiállnia, mielőtt a többi állam leszereléséről lehetne vele beszélni. Erre Hitler 1933. október 14-én kilépett a Népszövetségből, amely mereven elzárkózott minden megegyezés elől. Mindazonáltal a nemzetközi kapcsolatok megjavítása érdekében röviddel ez után új indítvánnyal lépett a világ közvéleménye elé. Ez a következő hat pontot tartalmazta:

1. „Németország megkapja a teljes egyenjogúságot.
2. Az erősen felfegyverzett államok egymás között kötelezik magukat, hogy fegyverkezésüket tovább nem fokozzák
3. Németország ehhez az egyezséghez hozzájárul és kötelezi magát, hogy szabad elhatározásából ténylegesen csak olyan mértékletes módon használja fel a neki nyújtott egyenjogúsítást, hogy ebben senki se láthassa valamelyik európai hatalom offenzív jellegű fenyegetését.
4. Minden állam elismeri a humánus hadvezetés bizonyos követelményeit, illetőleg kötelezi magát, hogy bizonyos háborús fegyvereket a polgári lakossággal szemben nem alkalmaz.   ,
5. Valamennyi állam vállalkozik a mindenkire egyformán kiterjedő ellenőrzés lebonyolításában való részvételre; ennek az ellenőrzésnek a során lehet megvizsgálni és biztosítani, hogy eleget tesznek-e, illetőleg, hogy eleget

tegyenek kötelezettségeiknek.
6. Az európai államok megnemtámadási szerződések kötésével kezeskednek a béke feltétlen fenntartásáról. A szerződéseket tíz év letelte után meg kell újítani."

Ennek kapcsán a német hadsereg létszámának 300 000 főre való emelését javasolta, mivel ez a szám felel meg annak a haderőnek, "amelyre Németországnak országhatárai hosszúságára és szomszédai haderejére való tekintettel szüksége van", hogy veszélyeztetett területét esetleges támadások ellen megvédhesse.

Hitler a békés megegyezés előharcosa, ez alkalommal tehát oly módon kísérelte meg számot vetni a többiek hiányzó leszerelési szándékával hogy országa számára korlátozott fegyverkezést kívánt. Az ebből adódó évekig tartó jegyzékváltás végül is Franciaország merev elutasításával hirtelen szakadt félbe. Ennek a határozott „nem"-nek azon felül még Franciaország, Anglia és Oroszország haderejének hatalmas növelése adott nyomatékot.

Ezzel Németország helyzete még az eddiginél is válságosabb lett. A Birodalmat fenyegető veszély annyira megnőtt, hogy Hitler Adolf kénytelen volt a tettek mezejére lépni. 1935. március 16-án ismét bevezette az általános védkötelezettséget. Ezzel az intézkedésével közvetlen kapcsolatban azonban újólag indítványokkal fordult a világhoz a legmesszebbmenő megegyezések céljából, hogy azok alapján minden jövendő háború lényegében humánusabbá, sőt a rombolóeszközök kikapcsolásával úgyszólván lehetetlenné váljék. 1935. május 21-i beszédében kifejtette, hogy

„...a német birodalmi kormány hajlandó minden akcióban tevékenyen részt venni, amely a korlátlan fegyverkezés terén bizonyos gyakorlati megszorításokat eredményezhet. Az egyetlen lehetséges utat abban látja, ha visszatérünk a Vöröskereszt egykori genfi egyezményeinek alapelveihez. Egyelőre csak abban a lehetőségben hisz, hogy lépésről lépésre kiküszöbölhetjük és eltilthatjuk azokat a harci eszközöket és eljárásokat, melyek már lényegüknél fogva ellentétben állanak a Vöröskereszt már érvényes genfi egyezményével.

Ezzel kapcsolatban azt hiszi, hogy amint valamikor a dum-dum golyó használatát megtiltották és nagyobbrészt a gyakorlatból is száműzték, ugyanúgy lehetséges bizonyos egyéb fegyverek használatát is megtiltani. és ezzel gyakorlati szempontból ki is küszöbölni. Ez mindazokra a harci fegyverekre áll, amelyek elsősorban nem annyira a harcoló katonákra, hanem inkább a háborúban részt nem vevő asszonyokra és gyerekekre árasztanak halált és pusztulást.

A német birodalmi kormány azt a gondolatot, miszerint a repülőgépeket küszöböljék ki, a bombázást azonban ne tiltsák el, tévesnek és hatástalannak ítéli. Lehetségesnek tartja azonban, hogy bizonyos fegyverek használatát nemzetközi megállapodás alapján a nemzetközi jogba ütközőnek minősítsék, s a nemzeteket, amelyek mégis ilyen fegyverekhez akarnak folyamodni, az emberiségen, az emberi jogokon és emberi törteken kívül állóknak nyilvánítsák.

Ezzel kapcsolatban úgy gondolja, hogy a fokozatos eljárás vezethetne a leginkább célhoz. Tehát: tiltsák meg a gáz-, gyújtó- és robbanóbombáknak a valóságos hadizónán kívül való használatát. Ezt a korlátozást különben egészen a bombavetés teljes nemzetközi eltiltásáig lehetne folytatni. Amíg azonban a bombázás, mint olyan megengedett, a bombázó repülőgépek számának minden korlátozása, tekintve, hogy azok gyorsan pótolhatók, csak kétes eredményt ígér.

De ha a bombavetést, mint olyant a nemzetközi jogba ütköző barbárságnak bélyegezzük, akkor ezzel a bombavető repülőgépek gyártása mint fölösleges és céltalan dolog hamarosan önmagától véget ér. Ha genfi Vöröskereszt-egyezmény révén sikerült egykor a védtelen sebesültek vagy foglyok magában véve lehetséges megölését hovatovább megakadályozni, akkor bizonyára éppen annyira lehetséges egy analóg egyezményben a bombáknak a szintén védtelen polgári lakossággal szemben való háborús alkalmazását is megtiltani, sőt a gyakorlatból végül teljesen ki is szorítani.

Németország abban, ha ehhez a problémához ilyen elvek szerint nyúlnak hozzá, a népek nagyobb megnyugtatását és biztonságát látja, mint minden segélynyújtási egyezményben és katonai szövetségben.

A német birodalmi kormány kész arra, hogy minden korlátozáshoz hozzájáruljon, amely az éppen támadásra különösen alkalmas legnehezebb fegyverek kiküszöbölésére vezet. Ezek közé a fegyverek közé először is a legnehezebb kaliberű tüzérség, másodszor pedig az óriástankok tartoznak. Tekintve a francia határ roppant erődítményeit, a leghatékonyabb támadófegyverek nemzetközi kiküszöbölése Franciaországot automatikusan száz százalékos biztonság birtokába juttatná.

Németország kijelenti, hogy hajlandó a tüzérségi kaliberek, a csatahajók, cirkálók és torpedórombolók mindennemű korlátozásához hozzájárulni. A birodalmi kormány hasonlóképpen hajlandó a hajótér minden nemzetközi korlátozásához hozzájárulni.

Végül arra is hajlandó a német birodalmi kormány, hogy a tengeralattjárók tonnatartalmának korlátozásába, egyenlő nemzetközi szabályozás esetén pedig teljes kiküszöbölésébe is beleegyezzék.

Ezen túlmenően azonban ismételten biztosít mindenkit, hogy általában minden nemzetközi és ugyanabban az időszakban érvénybe lépő fegyverkezési korlátozáshoz vagy bizonyos fegyverek kiküszöböléséhez, csatlakozik Hitler fejtegetései most sem találtak a legcsekélyebb visszhangra sem E helyett az történt, hogy Franciaország Oroszországgal szövetkezett, hogy ezzel a Németországra gyakorolt nyomást keletről a végletekig fokozza. Ezért Hitler Adolfnak, tekintettel a másik oldal nyilvánvaló megsemmisítő törekvéseire, a Német Birodalom biztonsága érdekében új akcióba kellett fognia. 1936. március 3-án csapatai megszállták a Versailles óta minden védelmétől megfosztott Rajna-vidéket. Ezzel bezárta a nyugati szomszéd betörésére alkalmas óriási kaput. Ezt az elengedhetetlenül szükséges önvédelmi lépést azonban ismét általános kibékülésre összes ellentétek elsimítására felhívó nagyszabású ajánlattal kapcsolta össze. 1936. március 31-én a következő béketervet dolgozta ki:

1. „Hogy az európai békét biztosító jövendő megállapodásoknak a szent és megmásíthatatlan szerződések jellegét lehessen kölcsönözni, a szóba jövő nemzetek csak teljesen egyenrangú és egyforma tiszteletet élvező tagokként vesznek a tárgyalásokon részt. E szerződések aláírásakor egyetlen kényszerítő körülményként csupán a szilárd megállapodásoknak szemmel látható, mindenkitől elismert célszerűsége jöhet számításba, az európai béke és ennek folyományaként a népek szociális és gazdasági jóléte érdekében.
2. Hogy az európai népek gazdasági életének érdekében a bizonytalanság idejét lehetőség szerint megrövidíthessük, a német birodalmi kormány azt ajánlja, hogy az első időszakot a megnemtámadási szerződések és ezzel a szavatolt európai békebiztosítások aláírásáig 4 hónapra kell korlátozni.
3. A német kormány a belga és a francia kormány ilyen értelemben hasonló magatartása esetén kötelezi magát arra, hogy ezen 4 hónap alatt a Rajna-vidékén táborozó csapatokat nem erősíti meg.
4. A német kormány biztosítja a külföldi kormányokat, hogy ebben az időszakban Rajna-vidéki csapatait nem viszi közelebb a belga vagy a francia határhoz.
5. A német kormány e kétoldalú biztosítékok garantálása céljából egy bizottság alakítását ajánlja, amely a két kezes hatalom, Anglia és Olaszország, továbbá egy érdektelen s semleges harmadik hatalom képviselőiből állna.
6. Németország, Belgium és Franciaország jogában áll egy-egy képviselőt küldeni ebbe a bizottságba. Németország, Belgium és Franciaország azzal a joggal rendelkezik, hogy amennyiben úgy hiszik, hogy bizonyos eseményekből kifolyólag az említett négyhónapos időszakon belül a katonai viszonyok megváltozására mutathatnak rá, tapasztalataikat közölhessék a garanciabizottsággal.
7. Németország, Belgium és Franciaország kijelenti abbeli készségét, hogy ilyen esetben megengedi, hogy ez a bizottság az angol és olasz katonai attasék révén megszerezze a szükséges felvilágosításokat, és hogy erről az érdekelt hatalmaknak jelentést tegyen.

8. Németország, Belgium és Franciaország kötelezi magát, hogy az ebből adódó kifogásokat teljes terjedelmükben figyelembe veszik.
A német kormány egyébként hajlandó arra, hogy mindkét nyugati szomszédjával a teljes viszonosság alapján a nyugati német határon mindennemű katonai korlátozáshoz hozzájáruljon.
10. Németország, Belgium és Franciaország, valamint a két kezes hatalom megegyeznek abban, hogy — azonnal, vagy legkésőbben a francia választások lezajlása után — a brit kormány vezetésével egy 25 éves meg nem támadási, illetőleg biztonsági szerződés megkötése tárgyában tanácskozásokba bocsátkoznak, egyfelől Franciaország és Belgium,
másfelől Németország között.

11. Németország egyetért azzal, hogy ezt a biztonsági egyezményt ismét Anglia és Olaszország írják alá, mint kezes hatalmak.

12. Amennyiben ezekből a biztonsági szerződésekből különleges katonai segélynyújtási kötelezettségek adódnának, Németország késznek mutatkozik arra, hogy a maga részéről is elvállaljon ilyen kötelezettségeket.
13. A német birodalmi kormány ezennel megismétli azt az ajánlat melyet egy, a biztonsági szerződések kiegészítésére és megerősítésére szolgáló légi egyezmény megkötése tárgyában tett.
14. A német kormány ismételten kijelenti, hogy amennyiben Német föld kívánja, Hollandiát is hajlandó ebbe a nyugat-európai biztonsági szerződésbe bevonni.
15. Hogy a Németország és Franciaország részéről szabad elhatározásból adandó biztosításnak ezt a művét egy évszázados ellenfél-kibékítő megoldásnak jellegével ruházzák fel, Németország és Franciaország egyaránt kötelezi magát arra, hogy a jövőben külön-külön odahatnak hogy az ifjúság neveléséből, úgyszintén a nyilvános publikációkból mindent rekesszenek ki, ami lekicsinylés-, becsmérlés- vagy a másik állam belügyeibe való illetéktelen beavatkozásként alkalmas lehetne arra, hogy a két állam viszonyát megmérgezze. Megegyeznek abban, hogy Genfben, a Népszövetség székhelyén közös bizottságot alakítanak, amelynek rendeltetése, hogy a beérkező panaszokat a két kormánynak tudomásulvétel és felülvizsgálat céljából továbbítsa.
16. Annak a szándéknak folyományaként, hogy e megegyezésnek a szent és megmásíthatatlan szerződés jellegét adják, Németország és Franciaország kötelezi magát, hogy a kötendő egyezmény ratifikálását mindkét nép megszavaztatásával viszi keresztül.
17. Németország hajlandónak nyilvánítja magát arra, hogy a dél-kele-ti és észak-keleti határaival szomszédos államokkal a maga részéről érintkezésbe lépjen és ezeket a felajánlott megnemtámadási szerződések megkötésére közvetlenül meghívja.
18. Németország kijelenti abbeli készségét, hogy azonnal vagy e szerződések aláírása után visszatér a Népszövetségbe. A német kormány újból kifejezést ad várakozásának, hogy a gyarmati egyenjogúság kérdését és a Népszövetség intézményének a versailles-i alapokról való letérítése problémáját megszabott időn belül barátságos tárgyalások útján tisztázni fogják.
19. Németország nemzetközi döntőbíróság felállítását javasolja, mely illetékes lenne a szóban lévő szerződések megtartásának vagy meg nem tartásának kérdéseiben dönteni, és amelynek döntései mindegyik szerződő félre kötelező erővel bírnának.

Ha az európai béke biztosításának nagy műve megvalósul, a német birodalmi kormány sürgős feladatának fogja tartani, hogy kísérletet tegyen a mértéktelen fegyverkezési verseny gyakorlati intézkedésekkel való megszüntetésére. Ebben nemcsak az egyes népek pénzügyi és gazdaság helyzetének megkönnyítését tartja szem előtt, hanem mindenekelőtt lelki feszültség feloldását.

A német birodalmi kormány semmit sem vár az olyan általános szabályozásra irányuló kísérlettől, mely már eleve kudarcra volna ítélve, és amelyet éppen ezért csak azok javasolhatnának, akiknek a gyakorlati eredményesség nem érdekük. Úgy véli, hogy ezzel szemben a tengeri fegyverkezés terén folyt tárgyalások és ezeknek eredményessége tanulságul szolgálhatna, és ösztönzőleg hathatna.

Ezért a német kormány javaslatot tesz későbbi időben megtartandó értekezletek

összehívására, mégpedig olyképpen, hogy minden egyes értekezlet csak egy, de világosan körvonalazott feladat megoldására üljön össze.

Egyelőre abban látja a legfontosabb feladatot, hogy az erkölcsi és emberies gondolkodásnak azt a szellemét, mely annak idején a genfi megegyezésben védelmet biztosított a sebesülteknek vagy a háborúban részt nem vevőknek, a légiháborúra is terjesszék ki. Amint a védtelen sebesültek vagy foglyok megölését, a dum-dum golyók alkalmazását, vagy pedig az előzetes figyelmeztetés szabálya nélkül vívott búvárhajóharcot nemzetközi megegyezések szabályozzák, illetőleg tiltják, úgy a civilizált emberiségnek azt is el kell érnie, hogy a hadviselés céljának sérelme nélkül az új fegyverek alkalmazásának területén is akadályoztassák meg az esztelen elfajulás lehetősége.

A német kormány ezért az említett értekezletek számára a következő gyakorlati feladatok megoldását hozza javaslatba:
1. A gáz-, méreg- és gyújtóbombák ledobásának megtiltása.
2. Azon nyílt helységek bombázásának megtiltása, melyek a szembenálló frontok középnehéz tüzérségének hatótávolságán belül fekszenek, akárminő bombákkal történnék is ez.
3. A községek messzehordó ágyúval való lövetésének tilalma, 20 kilométeres ütközeti zónán kívül.
4. A legnehezebb típusú tankok készítésének beszüntetése és eltiltása.
5. A legnehezebb tüzérség kiküszöbölése és eltiltása.

Amennyiben ilyen megbeszélésekből és megállapodásokból a fegyverkezés korlátozásának lehetősége remélhető, az ilyen alkalmakkal élni kell.

A német kormány már most kijelenti, hogy hajlandó minden ilyen szabályozáshoz, amennyiben nemzetközileg érvényes, hozzájárulni.

A német birodalmi kormány azt hiszi, hogy ha csupán az első lépést teszik meg a leszereléshez vezető úton, már annak is rendkívüli hordereje lesz a népek egymásközti viszonyát és annak a bizalomnak a visszatért illetőleg, amely a kereskedelem és jólét fejlődésének előfeltétele.

Hogy az előnyös gazdasági kapcsolatok helyreállítására irányuló általános kívánalmaknak eleget tegyen, a német kormány a nyilvánosságra hozott indítványok értelmében a politikai szerződések rendszerének lezárása után azonnal hajlandó a szóba jövő államokkal a közgazdasági problémákról eszmecserét folytatni, és Európa gazdasági helyzetének javításához és az ettől elválaszthatatlan világgazdasági helyzet fellendítéséhez minden rendelkezésére álló eszközzel általánosságban hozzájárulni.

A német birodalmi kormány azt hiszi, hogy a fent lefektetett béketervvel kivette a maga részét egy új Európának a szuverén államok kölcsönös megbecsülése és bizalma alapján történő felépítéséből.

Az európai kiegyezéshez vezető számos alkalmat, melyhez Németország az utóbbi években annyiszor nyújtott segédkezet, elmulasztó Az európai megértésnek ez a kísérlete bárcsak végül is sikerrel járna.

A német birodalmi kormány erősen hiszi, hogy a fenti béketerv vánosságra hozatalával szabaddá tette az ehhez a célhoz vezető utat.

Aki ma ezt a részletes béketervet olvassa, felismerheti belőle, hogy Európa fejlődésének Hitler Adolf kívánsága szerint tulajdonképpen egy ilyen útra kellett volna térnie. Meg volt adva az igazi építőmunka lehetősége, mely az összes népek javára fordulópontot eredményezhetett volna. De a béke érdekében kiáltó szavak most is siket fülekre találtak. Csak Anglia válaszolt egy meglehetősen gúnyos hangú kérdőívvel, amely minden elmélyedést a dolgok igazi lényegébe gondosan elkerült. Mindamellett ugyanaz az Anglia elárulta valóságos szándékait, amikor Franciaország patrónusának szerepét vállalta magára, és az angol és francia vezérkarok között szakasztott úgy, mint a világháború előtt, megindította a rendszeres megbeszélések sorát.

Most már nem lehetett kétség a felől, hogy a nyugati hatalmak a háborúra vezető régi útra léptek és céltudatosan készültek arra, hogy Németországra új csapást mérjenek. Ezzel szemben Hitler Adolf minden gondja és törekvése arra irányult, hogy ugyanezeknek a nyugati hatalmaknak bizonyságot szolgáltasson arról, hogy velük a legjobb egyetértésben szeretne maradni. E célból évek folyamán számos kezdeményező lépést tett. Hadd soroljunk fel ezek közül legalább néhányat.

Angliával 1935. június 18-án flottamegegyezést kötött, mégpedig olyan értelemben, hogy a német flotta csak az angol flotta 35 százalékát érheti el. Ezzel saját szavai szerint azt akarta kifejezésre juttatni, hogy a Birodalomnak „nem szándéka, de nincs szüksége sem arra, sem pedig módja", hogy bármilyen alakban is újból felidézze azt a flottaversengést, melynek a világháború előtt Nagy-Britanniához való viszonyának megzavarásában köztudomásúlag oly végzetes szerepe volt.

Franciaországot minden kínálkozó alkalommal biztosította arról, hogy békében kíván vele élni. Elzász-Lotaringiáról való kifejezett lemondását ismételten köntörfalazás nélkül kijelentette. 1935. március 1-jén, mikor a Saar-vidék népszavazás útján a birodalomba visszatért, a következőképpen nyilatkozott:

„Reméljük, hogy a kiegyenlítő igazságosság ezen aktusa és a józan észnek jogaiba való visszahelyezése által Németország és Franciaország viszonya végérvényesen jobbra fordul. Amennyire a békét akarjuk, éppen annyira kell azt is hinnünk, hogy ez a nagy szomszédnép is kész hajlandó arra, hogy velünk együtt keresse a békét. Lehetőnek kell lennie, hogy két nagy nép kezet adjon egymásnak, hogy közös munkával szálljanak szembe azokkal a veszélyekkel, amelyek azzal fenyegetnek, hogy Európát maguk alá temetik."

Sőt a nyugati hatalmak keleti szövetségesével, Lengyelországgal is jobb megértésre törekedett, bár ez az ország 1919-ben jogtalanul több millió németet kebelezett be, és őket azóta is kíméletlen elnyomás alatt tartotta. 1934 január 26-án megnemtámadási szerződést kötött vele, helyben a két ország megegyezett, hogy „az egymáshoz való viszonyukat illető kérdésekben, bárminő jellegűek legyenek is azok, közvetlenül fognak megegyezni."

A különböző oldalakon kovácsolt ellenséges tervekkel tehát mindig elszánt békeakaratát szegezte szembe, hogy Németország biztonságát ezen az úton

Mikor azonban látta, hogy Londonban és Párizsban támadólag fegyverkeznek, neki is új védekezési eszközökhöz kellett folyamodnia és új lépéseket kellett tennie. Az ellenséges tábor, mint láttuk, Franciaország és Oroszország szövetsége következtében hatalmas módon kiterjeszkedett. Ehhez járult még, hogy az utóbbi két hatalom a Birodalom déli oldalán összekötő vonalra is szert tett. A Franciaországgal már szövetséges Csehszlovákia ugyanis Oroszországgal is szerződéses viszonyba lépett, és ezzel Kelet és Nyugat összekötő hídjává lett. Már pedig Csehszlovákia a cseh-morva fennsík ura volt, melyet Bismarck, mint ismeretes, Európa fellegvárának nevezett. Ez a fellegvár mélyen ékelődött bele a német területbe. Németország fenyegető helyzete tehát valóban nyomasztó méreteket öltött.

Hitler Adolf zseniális módon fordult szembe a veszéllyel. Ausztriában a Schuschnigg-kormány önkényuralma, mely polgárháborúval fenyegető helyzetet teremtett, alkalmat adott neki, hogy segítő kezét kinyújtsa és a délkeleti testvérnépet, melyet 1919-ben a nyugati hatalmak ítélete arra kényszerített, hogy reménytelenül sorvadozó „szabadállam"-ként tengesse életét, a Birodalomba visszavezesse. Miután így a Franciaország és Oroszország között fennállott összekötő vonal mentén kedvező állást foglalt el, Csehszlovákiában, ebben a legkülönbözőbb nemzetiségekből mesterségesen összetákolt keverékállamban megindította azt a bomlási folyamatot, mely oda vezetett, hogy a Szudéta-vidék felszabadítása és Szlovákia különválása után a csehek maguk kérték a Német Birodalom védelmét. Ezzel a híd Hitler Adolf kezébe került. Egyidejűleg pedig közvetlen összeköttetés jött létre a már régebben barátul megnyert Olaszországgal.

Hitler Adolf, mialatt hazája biztosítására ezt a nagy stratégiai győzelmet kivívta, nagy buzgalommal folytatta fáradozásait a nyugati hatalmakkal való

békés kiegyezés érdekében is. Münchenben, közvetlenül azután, hogy Anglia, Franciaország és Olaszország a szudétanémetek felszabadításába beleegyezett, megegyezést hozott létre N. Chamberlain-nel. A megegyezés szó szerinti szövege a következő:

Ma újabb megbeszélésen vettünk részt és egyetértésre jutottunk annak felismerésében, hogy a német-angol viszony kérdése mindkét ország és Európa számára elsőrangú jelentőségű.

A tegnap aláírt megegyezést és a német-angol flotta-egyezményt úgy tekintjük, mint népeink azon óhajának szimbólumát, hogy sohase kelljen többé egymás ellen háborút viselniük.

Szilárd elhatározásunk, hogy az országainkat érintő többi kérdéseket is egymás kölcsönös megkérdezése útján fogjuk megvitatni, abból a célból, hogy az esetleges véleményeltérésekre vezető okokat kiküszöböljük és ily módon Európa békéjének biztosítását szolgáljuk.

1938. szeptember 30.
Hitler Adolf; Neville Chamberlain.

Két hónappal később Ribbentrop báró birodalmi külügyminiszter Hitler Adolf utasítására Franciaországgal a következő megegyezést hozta létre:

„Joachim von Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter és Georges Bonnet francia külügyminiszter
1938. december 6-án Párizsban történt találkozásuk alkalmával kormányaik megbízásából a következőkben egyeztek meg:
1. A német kormány és a francia kormány egyek azon meggyőződésben, hogy Németország és Franciaország békés és jószomszédi viszonya az európai helyzet megszilárdulásának, valamint az egyetemes béke fenntartásának egyik leglényegesebb eleme. Ezért mindkét kormány minden erejével azon lesz, hogy országaik viszonyának ilyeténképpen való alakulása biztosíttassék.
2. Mindkét kormány megállapítja, hogy országaik között területi jellegű kérdések többé nincsenek függőben, és az országaik között fennálló jelenlegi határt egész terjedelmében ünnepélyesen véglegesnek ismerik el.
3. Mindkét kormány szilárd szándéka, hogy az országaikat illető kérdésekben — harmadik hatalmakhoz való viszonyaik fenntartása mellett — egymással érintkezésben maradnak, és ha e kérdések jövőbeli fejlődése esetleg nemzetközi nehézségekhez vezetne, egymással tanácskozásba bocsátkoznak.
A két kormány képviselője ezen nyilatkozatot, mely azonnal hatályba lép, hitelesítésül aláírásával látta el.
Kiállíttatott két hiteles példányban, német és francia nyelven, 1938. december 6-án, Párizsban.
Joachim von Ribbentrop, birodalmi külügyminiszter
Georges Bonnet, külügyminiszter".

Ezek után minden emberi számítás szerint feltételezhető lett volna, hogy megnyílt az út a vezető európai hatalmak közös építőmunkája előtt, és hogy a német Vezér béketörekvéseit végre siker koronázta. Azonban éppen az ellenkezője történt. Alig ért Chamberlain Münchenből haza, azonnal kiadta a jelszót a lehető leghatalmasabb méretű fegyverkezésre és Németország ellen új, nagyarányú bekerítési akciót kezdeményezett. A Birodalom bekerítésének további kiépítésében most Anglia ragadta magához Franciaország vezető szerepét. Célja az volt, hogy a számukra elveszett Csehszlovákia helyét sokszorosan pótolja. Tárgyalásokat kezdett Oroszországgal és Lengyelországgal, Romániával, Görögországgal és Törökországgal pedig kezességi szerződéseket kötött. Mindez már a közeli vihar jele volt.

Hitler Adolf eközben éppen azzal volt elfoglalva, hogy Németország és Lengyelország között a súrlódási pontokat kiküszöbölje. E célból rendkívül előzékeny ajánlatot terjesztett elő. E szerint a tiszta német lakta Danzig szabadállam visszatért volna a Birodalomba, és a lengyel folyosón keresztül, mely a német területet 1919 óta tűrhetetlen módon kettéválasztotta, egy keskeny

útvonal állította volna helyre az elszakadt részek között az összeköttetést. Ellenértékül 25 éves meg nem támadási szerződést és egyéb előnyöket ajánlott fel Lengyelországnak. Varsóban azonban az ajánlatot elutasították, mert abban a tudatban, hogy Lengyelország a Londonban megszervezett arcvonal főpillére, úgy vélték, hogy megengedhetik maguknak a legkisebb engedmény megtagadását is. Sőt még tovább is mentek! Lengyelország csakhamar támadó magatartást vett fel és Németország ellen harcra készülődött.

Ezzel adva volt a feladat: a Németország ellen kovácsolt gyűrűn sürgősen rést kell ütni. Hitler Adolf végső erőfeszítéssel megtette még a béke érdekében, amit csak tehetett. Augusztus 23-án Ribbentropnak Moszkvában sikerült Oroszországgal megnemtámadási szerződést kötnie. Két nappal később egy utolsó, valóban bámulatosan nagyvonalú ajánlattal maga a Vezér fordult Angliához. Ebben késznek nyilatkozott, hogy „Angliával olyan megegyezést kössön", „amely ...német részről nemcsak garantálná a brit világbirodalom minden körülmények között való fennmaradását, hanem a brit birodalomnak szükség esetén német segítséget is biztosítana, akárhol is lenne erre szükség." Egyidejűleg arra is hajlandónak nyilatkozott, hogy magáévá tegye e fegyverkezés olyan irányú észszerű korlátozásának tervét, hogy az az új politikai helyzetnek megfeleljen és gazdaságilag elviselhető legyen. Végül pedig újból biztosította Angliát, hogy „a nyugati problémákban nincsen érdekelve, és hogy nyugaton határkiigazításokra még csak nem is gondol." A felelet az volt, hogy Anglia még ugyanazon a napon aláírta a Lengyelországgal kötött kölcsönös segélynyújtási egyezményt. Ezzel a háború elkerülhetetlenné vált. Lengyelország ugyanis csakhamar általános mozgósításra habozta el magát, és nemcsak a lengyelországi németekkel szemben ragadtatta magát tettlegességekre, akik különben már régóta kegyetlen üldöztetésben részesültek, hanem a birodalmi német területeken való rajtaütéseket is rendszeresítene,

Hitler Adolf azonban még akkor is meg tudta tenni, hogy a béke érdekében szavát még egyszer felemelje, amikor Anglia és Franciaország az önszántából választott háborút már megüzente, és amikor Németország a történelemben páratlanul álló dicsőséges lengyel hadjárattal a keleten fenyegető veszélyt már legyűrte. Bár Németország egész ereje felszabadult, hogy a nyugati ellenségek ellen fordulhasson, bár Londonban és Párizsban a háborút fékevesztett gyűlöletükben éppen az ő személye ellen keresztes hadjáratnak minősítették, még mindig oly fölényes önuralom birtokában volt, hogy 1939. október 6-án mondott beszédében Európa megbékéltetésére új tervet tudott a világ közvéleménye elé tárni. A terv szó szerinti szövege a következő:

„Az én megítélésem szerint az a legfontosabb, jelentőségében minden mást messze felülmúló feladat, hogy az európai biztonság szükségességét valló meggyőződésen túlmenőleg hozzuk létre magát a biztonságérzetet is.
1.
Ehhez feltétlenül szükséges, hogy az európai államok külpolitikai céljai teljes világosságban álljanak előttünk. Amennyiben Németországról van szó, a birodalmi kormány kész arra, hogy külpolitikai céljai tekintetében minden részletre kiterjedő teljes világosságot teremtsen. E nyilatkozattal egyidejűleg jónak látja kiemelni, hogy a versailles-i szerződést a maga részéről többé már fenn nem állónak tekinti, illetőleg hogy a német birodalmi kormány és vele együtt az egész német nép semmi okot sem lát arra, hogy a Birodalmat megillető és neki kijáró gyarmatbirtokokra, tehát elsősorban a német gyarmatok visszaadására vonatkozó követeléseken kívül további revíziós igényekkel lépjen fel.

A gyarmatokra irányuló követelés alapjául nemcsak a német gyarmatokra vonatkozó történeti jogigény szolgál, hanem mindenekelőtt a gyarmatbirtokokra, mint a Föld nyersanyagforrásaira vonatkozó elemi jogigény. E követelés nem ultimátum-jellegű és nem olyan követelés, mely erőszakra támaszkodik, hanem a politikai igazságosság és a józanul megítélt általános gazdasági helyzet követelménye.
2.
Az a kívánság, mely a kereskedelmi forgalom fokozása útján a nemzetközi gazdasági élet valóságos felvirágzását kívánja elérni, feltételezi a belső gazdasági életnek, illetőleg a termelésnek az egyes államokon belül való rendbehozatalát is. A termelt javak kicserélésének megkönnyítésére azonban

szükség van a piacok újjárendezésére és a fizetési eszközök végleges szabályozására, hogy ily módon lassanként lehetővé váljék a szabad kereskedelem akadályainak kiküszöbölése.
3.
Az európai és az Európán kívüli gazdasági élet igazi felvirágzásának legfontosabb feltétele azonban a feltétlenül garantált békének és az egyes népek biztonságérzetének megteremtése. E biztonság nem csupán az európai status quo végleges szankcionálása, hanem mindeneket fegyverkezések észszerű és gazdaságilag is elviselhető mértékre való korlátozása által válik lehetővé. Hogy a nélkülözhetetlen biztonságérzet megteremthető legyen, szükség van annak megállapítására, hogy bizonyos modern fegyverek, melyek hatékonyságuknál fogva alkalmasak arra, hogy az egyes népek szívéig hatoljanak, és így azokban állandóan a biztonság hiányának érzetét keltsék, alkalmazhatók-e, és ha igen, mily mértékben. A birodalmi gyűlésen mondott korábbi beszédeimben erre nézve már terjesztettem elő javaslatokat, akkoriban azonban — nyilván azért mert tőlem származtak — elutasítás lett a sorsuk.

Én azonban mégis csak azt hiszem, hogy Európában nemzeti biztonságérzetről csak akkor lehet szó, ha e területen a megengedett és meg nem engedett fegyverek alkalmazásának fogalma világos körülírásokkal minden részletre kiterjedő szabályozást nyer.

Amint egykor a genfi megállapodás legalább a civilizált államoknál elérte a sebesültek megölésének, a foglyok bántalmazásának, a háborúban részt nem vevők ellen irányuló harci tevékenységnek stb. megtiltását és amint idők folyamán sikerült is e tilalom általános tiszteletben tartását kivívni, úgy sikerülnie kell a légihaderő, a gáz stb., a búvárhajók alkalmazására, de a dugáru fogalmának meghatározására is olyan szabályozást találni, hogy a háború veszítse el a nők, gyermekek és általában a háborúban részt nem vevők ellen irányuló kegyetlen harc jellegét. Bizonyos eljárások mellőzése magától is a feleslegessé vált fegyverek kiküszöbölésére fog vezetni.

Már a lengyel háborúban is azon fáradoztam, hogy a légihaderő alkalmazása csak az úgynevezett katonailag fontos célok leküzdésére szorítkozzék, illetőleg hogy felhasználására csak akkor kerüljön sor, ha valahol aktív ellenállást tanúsítanak. Lehetségesnek kell azonban lennie, hogy a Vöröskereszt intézményének felhasználásával a kérdés alapvető, általános érvényű nemzetközi szabályozása is megtörténjék. Csak ezeknek a feltételeknek megvalósítása esetén költözhetik be különösen a mi sűrűn lakott kontinensünkre a béke, mely azután a bizalmatlanságtól és aggódástól megszabadítva a gazdasági élet valóságos virágzásának feltételeit is biztosíthatja. Úgy gondolom, hogy egyetlen felelős európai államférfiú sincsen, aki szíve legmélyén népe boldogulását ne kívánná. E kívánság megvalósulása azonban csak földrészünk nemzeteinek egyetemes együttműködése keretében gondolható el. Tehát minden egyes, valóban saját népének jövőjéért küzdő férfiúnak csak ennek az együttműködésnek biztosítása lehet a célja.
E nagy cél elérése érdekében kontinensünk nagy nemzeteinek egyszer mégis csak össze kell ülniük, hogy egy átfogó rendezés keretében kidolgozzák, elfogadják és biztosítékokkal lássák el azokat az alapszabályodat. melyek mindegyiküknek megadják a biztonság, nyugalom és ezzel a béke érzetét

Lehetetlen, hogy ez az értekezlet a legalaposabb előkészület, azaz az egyes részletek tisztázása és mindenekelőtt megfelelő előkészítő munka nélkül üljön össze. Éppoly lehetetlen azonban az is, hogy ez az értekezlet, mely arra lesz hivatva, hogy éppen a mi földrészünk sorsát évszázada meghatározza, ágyúdörgés közben vagy akár csak mozgósított hadseregek nyomása alatt végezze munkáját. Ha pedig e problémát előbb vagy utóbb mégis csak meg kell oldani, akkor az lenne a legészszerűbb, ha a megoldásra nem akkor szánnánk el magunkat, mikor már az emberek milliói véreztek el céltalanul és milliárdokat érő értékek pusztultak el.

A nyugaton jelenleg uralkodó állapot fenntartása elképzelhetetlen. Csakhamar az lesz a helyzet, hogy minden nap fokozottabb mértékben követel áldozatokat. Egyszer talán Franciaország elkezdi Saarbrücken ágyúzását és rombadöntését. A

német tüzérség a maga részéről bosszúból Mühlhausent fogja elpusztítani. Franciaország viszont, ismét bosszúból, Karlsruhét veszi ágyútűz alá, Németország pedig Strassbourgot. Erre a francia tüzérség Freiburgot veszi célba, a német viszont Kolmart vagy Schlettstadtot. Majd messzebb hordó ágyúkat fognak felállítani és mindkét részről mind messzebb fekvő területeket fognak elpusztítani végül pedig, amit az ágyúk már nem érnek el, azt a repülők fogják megsemmisíteni. Ezt bizonyos nemzetközi újságírókörök nagyon érdekesnek fogják találni, a repülőgép-, fegyver-, lőszergyárosok stb. pedig nagyon jövedelmezőnek. Az áldozatok számára azonban borzalmas lesz. E pusztító harc nem fog csak a szárazföldre korlátozódni. Manapság nincsenek többé már szigetek. Az európai népek vagyona szétrobbanó gránátok alakjában fog megsemmisülni, a népek színe-java a csatatereken fog elvérezni. Egy napon azután mégis csak lesz határ Németország és Franciaország között, csakhogy a virágzó városok helyét romhalmazok és végtelen temetők fogják elfoglalni."

E terv sorsa ugyanaz lett, mint mindazon felhívásoké, melyekben Hitler Adolf a józan ész nevében és az igazi európai építőmunka érdekében a világhoz fordult. Az ellenfelek nem részesítették figyelemben. A válasz ez alkalommal is elmaradt. Kezdettől fogva elfoglalt álláspontjuk mellett hajlíthatatlanul kitartottak.

Ha e történeti tények hosszú során végigtekintünk, vajon van-e még szükség bővebb magyarázatokra, hogy miért cselekedtek ekképpen. Megalkották a versailles-i békét, és amikor bekövetkezett a veszély, hogy e tákolmány darabokra hullik szét, a háborút választották, hogy egy még keményebb Versailles-t hívjanak létre. Mindazok a szemrehányások, melyekkel Hitler Adolfot és Németországot elhalmozták, egyedül és kizárólag őrájuk hullanak vissza, és éppen az ő eljárásukat illetik, Ők a békeszegők, ők törnek más népek erőszakos elnyomására, ők akarja Európát nyomorba és pusztulásba dönteni. Ha nem így volna ez, a feléjük nyújtott békejobbot már régen megragadták volna, vagy legalább az utolsó pillanatban elfogadták volna, hogy Európa újjárendezésében közreműködjenek és ezzel a népeket a „vér, könny és gyötrelmek" áradatától megkíméljék.

A világtörténelem a világ ítélőszéke. Mint az egészen nagy alkalmával mindig, most is igazságos ítéletet fog hozni.

A VÉDERŐ FŐPARANCSNOKSÁGÁNAK JELENTÉSEI

A BIRODALMI KORMÁNYHOZ A NÉMETORSZÁG ELLENI SZOVJETOROSZ FELVONULÁSRÓL

A külügyi hivatal jegyzéke a szovjet kormányhoz
MELLÉKLETEKKEL
I.
Amikor a birodalmi kormány, attól a vágytól vezéreltetve, hogy Németország és a Szovjetunió között megtalálja az érdekek kiegyenlítődését, 1939 nyarán a szovjet kormányhoz fordult, tisztában volt azzal, hogy a megegyezés egy olyan állammal, amely egyrészt a nemzeti államok társaságához való tartozandóságát képviselte, az ebből eredő jogokkal és kötelezettségekkel, de amely másrészt azonban olyan pártnak az uralma alatt állott, amely — mint a Komintern egyik alkotórésze — a világforradalom kiterjesztésére, szóval ezeknek a nemzeti államoknak a meg-bomlasztására törekedett, nem lesz könnyű feladat. A súlyos aggályok háttérbeszorításával, amelyek Németország és Szovjetoroszország politikai célkitűzésének ebből az alapvető különbözőségéből és az egymással éles ellentétben mereven szembenálló nemzetiszocializmus és bolsevizmus világfelfogásából adódtak, tette ezt a kísérletet a német birodalmi kormány. Ezzel kapcsolatban az a gondolat vezérelte, hogy a Németország és Oroszország közötti megértés segítségével kikapcsolódik a háború lehetősége, és hogy így az ősidőktől fogva egymással barátságosan szembenálló népek mindennapi

életfeltételeinek biztosítása a legjobb védelem a nemzetközi zsidóság kommunista tanainak Európában való további kiterjesztése ellen. Ebben a feltevésben megerősítette, hogy « orosz kormány bizonyos intézkedései folytán nemzetközi téren az ezektől a tanoktól és az idegen népek megbomlasztásának eddigi módszereitől való elfordulás legalább is lehetségesnek látszott. Ahogyan a német lépést Moszkvában fogadták és a szovjetorosz kormány készsége, hogy barátsági egyezményt kössön Németországgal, igazolni látszottak ezt feltevést. A két állam között így került sor 1939. augusztus 23-án a kölcsönös megnemtámadási egyezmény megkötésére és 1939. szeptember 28-án a határ- és barátsági egyezmény aláírására. Ezen szerződések magva abban állott, hogy:
1. a két állam kölcsönös kötelezettséget vállal, hogy egymást meg nem támadja, és hogy békés szomszédságban él egymással.
2. az érdekterületeket úgy határolják el, miszerint Németország lemond Finnországban, Lettországban, Észtországban, Litvániában és Besszarábiában való minden befolyásáról, míg a volt lengyel állam területét a Narew-Bug-San-vonalig a szovjetek kívánságára Oroszországhoz csatolják.

A birodalmi kormány az Oroszországgal való megnemtámadási szerződés megkötésével valóban azonnal alapvetően átállította politikáját a Szovjetunióval szemben és ettől a naptól kezdve barátságos magatartást tanúsított iránta. A Szovjetunióval kötött szerződéseket betű szerint és jellemében is hűen végrehajtotta. De ezenfelül Lengyelország leigázásával, szóval német vér feláldozásával, a Szovjetuniót fennállása óta legnagyobb külpolitikai sikereihez segítette. Ez csak Németországnak Oroszországgal szemben tanúsított jóakaró politikája és a német haderő mindent felülmúló győzelme útján volt lehetséges.

A birodalmi kormány tehát joggal elvárhatta, hogy a Szovjetunió magatartása Németország iránt hasonló lesz, különösképpen, mert von Ribbentrop birodalmi külügyminiszter Moszkvában folytatott tárgyalásai folyamán, és más alkalmakkor is, a szovjet kormány ismételten kifejezésre juttatta, hogy ezen szerződések alapját képezik a német és szovjet érdekek állandó és kölcsönös kiegyenlítődésének, és hogy a két nép — a kölcsönös hatalmi rendszerek tiszteletben tartása mellett, és nem akarván beleavatkozni a másik fél belső ügyeibe — jó és tartós szomszédi viszonyba fog kerülni egymással. Hogy a birodalmi kormány ebben a feltevésében alaposan csalódott, sajnos, csakhamar beigazolódott.

II.

Nemsokára a német-orosz szerződések megkötése után a Komintern valójában minden téren ismét tevékeny lett. Ez nemcsak Németországra áll, hanem a Németországgal barátságban élő vagy semleges államokra és a németek által megszállott európai területekre is. Hogy a szerződések nyílt megszegését elkerüljék, csak a módszereken változtattak és gondosabban, ravaszabbul álcázták magukat. Moszkvában nyilván azt hitték, hogy „Németország imperialisztikus háborújának" állandó megbélyegzésével kiegyenlíteniük szükséges a nemzetiszocialista Németországgal kötött szerződés hatását. A rendőrség erős és hatásos elhárító tevékenysége folytán a Komintern arra kényszerült, hogy bomlasztó és hírszolgálati tevékenységét Németország felé kerülő utakon, Németországgal szomszédos államokban létesített központokon keresztül kísérelje meg. Erre hajdani német kommunista párti tisztviselőket fogadtak fel, akiknek az volt a feladatuk, hogy Németországban bomlasztó munkát és szabotázs előképeteket folytassanak. Krülow GPU-komisszár rendszeres tanfolyamot rendezett ebből a célból. Emellett tüzetes bomlasztó munkát végeztek a Németország által megszállott területek felé is, különösen a Protektorátus és Franciaország irányába, de Norvégia, Hollandia, Belgium stb. felé is. A szovjetorosz képviseletek, különösképpen a prágai főkonzulátus, ebben értékesen segédkeztek. Drótnélküli adó- és vevőkészülékek segítségével hírszolgálatot tartottak fenn, amely tökéletesen bizonyítja a Kominternnek Németország ellen irányuló tevékenységét. De az egész egyéb bomlasztó- és kémkedési munkára vonatkozólag is terjedelmes iratanyag és tanúbizonyság áll rendelkezésre. Továbbá szabotázscsoportokat képeztek, amelyek saját laboratóriummal rendelkeztek, ahol gyújtó- és robbanóbombákat készítettek szabotázsok elkövetésére. Ilyen merényletet például nem kevesebb, mint 16 német hajó ellen követtek el.

E mellett a bomlasztó- és szabotázsmunka mellett folytatták a kémkedést. Így a németeknek Szovjetoroszországból való visszatelepítését arra használták ki, hogy ezeket a német embereket a legmegvetendőbb eszközökkel a GPU céljainak nyerjék meg. Nemcsak férfiakat, hanem asszonyokat is aljas módon kényszerítettek a GPU szolgálatára kötelező nyilatkozatok megtételére. Maga a berlini szovjet nagykövetség, élén Kobulov követségi tanácsossal, sem riadt vissza az exterritorialitás jogainak kémkedésre való kihasználásától. Mohov, a prágai orosz konzulátus tagja volt a feje továbbá egy olyan kémhálózatnak, amely az egész protektorátust behálózta. További esetek, amelyeknél a rendőrségnek sikerült idejekorán közbelépni, világos és egyértelmű képét nyújtják a szovjetorosz üzelmeknek. Az átfogó kép egyértelműen megmutatja, hogy Szovjetoroszország részéről széles körű illegális bomlasztó munka, szabotázs, terror és háborút előkészítő kémkedés folyt Németország ellen, politikai, katonai és gazdasági vonatkozásban egyaránt.

Ami Szovjetoroszországnak Németországon kívül az egyéb Európában űzött bomlasztó munkáját illeti, az kiterjedt majdnem minden Németországgal barátságos viszonyban lévő vagy általa megszállott államra. Így például Romániában a kommunista propaganda Oroszországból származó röpiratokban Németországot vádolta felelősnek minden nehézségért, hogy ezzel németellenes hangulatot szítson. Ugyanez mutatkozik Jugoszláviában is 1940 nyara óta világosan. Ott a Cvetkovics-féle kormányzatnak a berlini és római imperialista kormányokkal való szövetkezése elleni tiltakozásra szólítottak fel a röpiratok. A zágrábi kommunista párthivatalnokok egyik gyűlésén Európa egész délkeleti részét Szlovákiától Bulgáriáig orosz protektorátusnak nevezték, amely Németország általuk remélt meggyengülése után létesül. A belgrádi szovjet követségen a német csapatok kezére került ennek a propagandának szovjetorosz eredetére vonatkozó okmányszerű bizonyítéka. Míg a kommunista propaganda Jugoszláviában nemzeti jelszavakat igyekezett felhasználni, Magyarországon főképpen a rutén lakosság körében működött, akiknek Szovjetoroszország által való felszabadítását ígérte. Különösen élénk volt a németellenes propaganda Szlovákiában, amely ott nyíltan a Szovjetoroszországba való beolvadásért toborzott.

Finnországban a hírhedt „Egyesület a Szovjetunióval való békéért és barátságért" működött, amely a petroskoi rádióállomással karöltve ennek országnak a megbomlasztásán és németellenes értelemben munkálkodott.

Franciaországban, Belgiumban és Hollandiában a német megszálló hatalom ellen uszítottak. Nemzeti és pánszlávisztikus álcázással ugyanez az uszítás folyt a (lengyel) Főkormányzóság területén. Alighogy a német és olasz csapatok megszállták Görögországot, itt is működésbe lépett a szovjetorosz propaganda. Az összbenyomás azt mutatja, hogy a Szovjetunió rendszeres mozgalmat indított Németország ama kísérlete ellen, hogy Európában maradandó rendet teremtsen.

Emellett folyt az egyenes propagandisztikus ellenakció a német politika intézkedései ellen, amelyeket oroszellenesnek rágalmaztak, és amivel különböző országokat Szovjetoroszország számára akartak megnyerni Németország ellen. Bulgáriában a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozás ellen és egy Szovjetoroszországgal való szavatossági szerződés érdekében bujtogattak. Romániában pedig a Vasgárdába való beszivárgás és vezetőivel való visszaélés által többek között a román Groza révén 1941. január 23-án államcsínyt kíséreltettek meg, aki mögött, mint felbujtók Moszkva bolsevista ügynökei állottak. A birodalmi kormánynak erre vonatkozólag kifogástalan bizonyítékai vannak.

Jugoszláviát illetően a birodalmi kormány olyan bizonyítékok birtokába jutott, amelyek szerint Georgevics jugoszláv megbízott már 1940 májusában Moszkvában Molotov úrral folytatott megbeszélése során arra a meggyőződésre jutott, hogy Németországot ott „a jövő hatalmas ellenségének" tekintették. Még nyilvánvalóbb volt Szovjetoroszország magatartása a szerb katonaság kinyilatkoztatott fegyverkezési kívánságával szemben. 1940 novemberében a szovjetorosz vezérkari főnök kijelentette a jugoszláv katonai attasénak: „Mindent megadunk, amit kértek, mégpedig azonnal". Az árakat és fizetési módozatokat teljesen a belgrádi kormányra bízták, és csupán egy feltételt szabtak: titoktartást Németországgal

szemben. Amikor a Cvetkovics-kormány később a tengelyhatalmakhoz közeledett, Moszkvában elkezdték a fegyverszállítmányok halogatását; ezt a szovjetorosz hadügyminisztériumban röviden és velősen közölték is a jugoszláv katonai attaséval. Az ez évi március 27-i belgrádi államcsíny megrendezése csúcspontja volt a szerb összeesküvők és az angol-orosz ügynökök összeesküvő tevékenységének a Német Birodalom ellen. Simovics úr, ennek a puccsnak a szerb vezetője és a „Fekete kéz" szervezet vezére, még ma is Moszkvában van és a szovjetorosz propagandaszervezetekkel szoros kapcsolatban ma is aktív tevékenységet folytat a Birodalom ellen.

A fenti megállapítások csak egy kis kivonatát képezik annak a rendkívül széles körű propagandának, amelyet a Szovjetunió Európában Németország ellen kifejtett. Hogy tehát a külvilág átfogó képet nyerjen a szovjetorosz szervek ilyen irányú tevékenységéről a német-orosz szerződések megkötése óta, valamint hogy lehetőséget nyújtsunk neki arra, hogy maga ítélhessen, a birodalmi kormány nyilvánosságra hozza majd a rendelkezésére álló terjedelmes anyagot. A birodalmi kormány különösen azt kénytelen megállapítani, hogy:

a szovjet kormány a Németországgal való szerződések megkötésekor ismételten azt a félreérthetetlen nyilatkozatot tette, hogy nem szándékozik közvetve vagy közvetlenül beleavatkozni Németország ügyeibe. A barát-
sági szerződés megkötése alkalmával ünnepélyesen kijelentette, hogy Németországgal együtt azon fog fáradozni, hogy a Németország és Franciaország és Anglia között fennálló háborús viszonynak mielőbb véget vessenek, és ezt a célt mihamarább elérjék.
Ezek a szovjetorosz nyilatkozatok és egyezmények a fenti, a háború további folyamán mindinkább megnyilvánuló tények fényében szándékos félrevezetésnek és megtévesztésnek bizonyultak. Még mindazok a csupán a barátságos német magatartás következtében elért előnyök sem késztették a szovjet kormányt arra, hogy tisztességes magatartást tanúsítson Németországgal szemben. Ellenkezőleg, a birodalmi kormány arról volt kénytelen meggyőződni, hogy Lenin elméletét, amelyet „A szlovákiai kommunista párt irányelvei"-ben 1939 októberében kimondottan újólag is leszögeztek, és amely szerint „egynéhány más országokkal is köthetők egyezmények, ha azok a szovjet kormány érdekeit és az ellenfél ártalmatlanná tételét szolgálják" — már eleve szem előtt tartották az 1939. évi szerződések megkötésekor. Ezen barátsági egyezmények megkötése a szovjet kormány részéről tehát csak taktikai húzás volt. Tulajdonképpeni célja az volt, hogy előnyös megegyezéseket biztosítson Oroszországnak, és hogy egyidejűleg előkészítse a Szovjetunió további hatalmi terjeszkedését. A vezérelv a nem bolsevista államok gyöngítése maradt, hogy annál könnyebben megbomlasszák és adott időben letiporhassák őket. Brutális nyíltsággal fejezi ezt ki a belgrádi orosz követségben a megszállás után megtalált egyik okmány a következő szavakkal: „A Szovjetunió csak az adott pillanatban reagál. A tengelyhatalmak még jobban szétforgácsolták erejüket, és ezért a Szovjetunió majd hirtelen támad Németország ellen". A moszkvai szovjet kormány nem hallotta az orosz nép szavát, amely őszintén békében és barátságban kívánt élni a német néppel, hanem folytatta a régi bolsevista kétértelmű politikát és ezzel súlyos felelősséget vállalt magára.

III.
Ha a Szovjetunió propagandisztikus aknamunkája Németországban és Európában már minden kétséget kizáróan megmutatja Németországgal szembeni beállítottságát, még világosabban mutatja meg azt Szovjetoroszország magatartása Németországgal szemben külpolitikai és katonai téren a német-orosz szerződések megkötése óta. Moszkvában, az érdekterületek elhatárolása folyamán, a szovjetorosz kormány a birodalmi külügyminiszter előtt kijelentette, hogy kivéve a széthulló volt lengyel állam területeit, nem szándékozik az érdekkörébe tartozó államokat megszállni, bolsevizálni vagy bekebelezni. Az igazság azonban az, amint azt az események igazolták, hogy a Szovjetunió politikája kizárólag azt a célt szolgálta, hogy Moszkva katonai hatalmát a Jeges-tenger és a Fekete-tenger között mindenütt, ahol csak tehette, előretolja nyugat felé, és a bolsevizálást mind mélyebben belevigye Európába

Ennek a politikának a fejlődését a következő szakaszok jellemzik:

1. Bevezették ezt a fejlődést az úgynevezett segélynyújtási egyezményt Észtországgal, Lettországgal és Litvániával és 1939 októberében katonai támaszpontok létesítése ezekben az országokban.

2. A legközelebbi szovjet sakkhúzás Finnországnak szólt. Amikor a finn kormány visszautasította a szovjetorosz követelések teljesítését, melyeknek elfogadása megszüntette volna a szabad finn állam felségjogát, a szovjet kormány sugalmazta a Kuusinen-féle kommunista látszatkormány megalakulását. És amikor a finn nép elutasított minden kapcsolatot ezzel a kormánnyal, sor került a Finnországnak átnyújtott ultimátumra és 1939. november végén a Vörös Hadsereg bevonulására. A márciusban megkötött finn-orosz békeszerződés értelmében Finnországnak le kellett mondania délkeleti tartományainak egy részéről, amelyeket azonnal bolsevizáltak.

3. Néhány hónappal később, vagyis 1940 júliusában, a balti államok ellen járt el a Szovjetunió. Litvánia az első moszkvai szerződés szerint német érdekterülethez tartozott. A Szovjetunió kívánságára a birodalmi kormány a második szerződésben lemondott ennek az országnak legnagyobb részéhez fűződő érdekeiről a Szovjetunió javára, ha csak nehéz szívvel is és csupán a béke érdekében, míg a terület egyik csíkja a német érdekkörben maradt. Egy június 15-i ultimátum után egész Litvániát, vagyis a német érdekkörben megmaradt csíkot is, megszállotta a Szovjetunió anélkül, hogy erről bármi úton értesítette volna a birodalmi kormányt, úgyhogy a Szovjetunió most már közvetlenül Kelet-Poroszország egész keleti határvidékéhez közelférkőzött. Amikor később ebben az ügyben Németországhoz fordultak, a birodalmi kormány nehéz tárgyalások után és azért, hogy további lépést tegyen a barátságos rendezés felé, Litvániának ezt a részét átengedte a Szovjetuniónak. Röviddel később, visszaélve az ezekkel az államokkal megkötött barátsági szerződéssel, hasonló módon Lettországot és Észtországot is megszállták. Így a kifejezett moszkvai biztosítékok ellenére is az egész Baltikumot bolsevizálták és a megszállás után rövid néhány héttel, ezeket az országokat a szovjet kormány egyszerűen bekebelezte. A bekebelezéssel egyidejűleg a szovjetorosz hatalmi állás egész északi területén megkezdődött a Vörös Hadsereg első erős csapatösszevonása Európa ellen. Itt csak mellesleg említendő, hogy Németország gazdasági egyezményeit ezekkel az államokkal, amelyeket a moszkvai megegyezések értelmében tiszteletben kellett volna tartani, a szovjet kormány egyoldalúan felbontotta.

A moszkvai szerződésekben az érdekterületek elhatárolásakor a volt lengyel állam területén kifejezetten kimondották, hogy ezeken a területeken semmiféle politikai agitációt nem folytatnak és a megszálló hatóságok tevékenysége mindkét részről kizárólag ezen területek békés felépítésére korlátozódjék. A birodalmi kormánynak birtokába jutottak olyan kétségtelen bizonyítékok, hogy a Szovjetunió — ezen egyezmények ellenére, röviddel ezen terület megszállása után — nemcsak tűrte a németellenes izgatást a lengyel főkormányzóság irányába, hanem a bolsevista propagandával egyidejűleg támogatta is. Ezeken a területeken is, a megszállás után, erős orosz helyőrségeket helyeztek el.

5. Még mialatt a német hadsereg nyugaton harcban állott Franciaországgal és Angliával, megkezdődött a Szovjetunió előnyomulása a Balkán ellen. Míg a szovjet kormány a moszkvai tárgyalások során kijelenteti hogy a maga részéről sohasem lesz a kezdeményezés elindítója, a besszarábiai kérdés megoldásának, 1940. június 24-én azt az értesítést kapta a birodalmi kormány a szovjet kormánytól, hogy annak immár határozott szándéka a besszarábiai kérdést erőszakosan megoldani. Egyidejűleg közölték, hogy a szovjetek igénye még Bukovinára is kiterjed, tehát olyan területre, amely régen az osztrák koronához tartozott, de sohasem Oroszországhoz, és amelyről Moszkvában annak idején egyáltalában nem tárgyaltak. A moszkvai német nagykövet kijelentette a szovjet kormánynak, hogy fenti elhatározása tejesen váratlanul jön a birodalmi kormánynak, és a romániai gazdasági érdekeket súlyosan érinti, valamint az ottani és a bukovinai németség sűrű településeinek életében súlyos zavart kell hogy keltsen. Molotov úr azt válaszolta, hogy a kérdés rendkívül sürgős és hogy a Szovjetunió 24 órán belül várja a birodalmi kormány állásfoglalását ebben a kérdésben. A Romániával szemben való rideg eljárás ellenére a birodalmi kormány ezúttal is a béke

fenntartása és a Szovjetunió iránti barátság érdekében az utóbbi javára szállt síkra. A román kormánynak, amely segítségért fordult Németországhoz, engedékenységet és Besszarábia és Észak-Bukovina Szovjetoroszországnak való átengedését ajánlotta. A román kormány beleegyező válaszával együtt Németország a román kormánynak azt a kérését is közvetítette a szovjet kormányhoz, hogy adjanak neki elegendő időt ezen nagy területek kiürítésére és az ottani lakosok vagyonának és életének biztosítására. A szovjet kormány azonban ismét ultimatív jegyzéket intézett Romániához és még annak lejárta előtt, június 28-án megkezdte Észak-Bukovina és közvetlen utána egész Besszarábia megszállását a Dunáig. A Szovjetunió ezeket a területeket is azonnal bekebelezte, bolsevizálta és ezzel ténylegesen tönkretette.

A Szovjetuniónak a birodalmi kormány által Moszkvában átengedett teljes kelet-európai érdekterület és a Balkán megszállásával a szovjet kormány nyíltan és egyértelműen a moszkvai egyezményekkel ellentétesen cselekedett. Ennek ellenére a birodalmi kormány több mint lojális magatartást tanúsított a Szovjetunióval szemben. A finn háborúban és a balti kérdéssel kapcsolatban teljesen tartózkodóan viselkedett, a besszarábiai kérdésben a szovjetorosz álláspontot támogatta a román kormánnyal szemben, és ha nehéz szívvel is, de beletörődött a szovjet kormány által teremtett tényekbe. Ezenfelül, hogy a két állam között minden nézeteltérést a lehetőség szerint eleve is kiküszöböljön, a birodalmi kormány nagyvonalú áttelepítési akciót indított, amellyel a Szovjetunió által megszállott területről az összes németeket Németországba vezette vissza. A birodalmi kormánynak az a véleménye, hogy azon óhajának bizonyítására, hogy a Szovjetunióval állandó békés viszonyba kerüljön, jobb bizonyítékot alig hozhatott volna.

IV.

Oroszország balkáni előnyomulásával kapcsolatban mind sürgetőbbé váltak a Balkán területi kérdései. Románia és Magyarország 1940 nyarán azzal a kéréssel fordult Németországhoz, hogy vigye dűlőre területi nézeteltéréseiket, miután ezen ellentétek következtében, amelyeket angol ügynökök szítottak, augusztus végén súlyos krízis keletkezett. Magyarország és Románia között a háború kitörése közvetlenül küszöbön állt. Németország, miután Magyarország és Románia ismételten kérte közvetítését a köztük támadt viszályban, attól a vágytól vezéreltetve, hogy megóvja a Balkán békéjét, Olaszországgal együtt Bécsbe hívta meg a két érdekelt államot és azok felkérésére ott meghozta 1940. augusztus 30-án a bécsi döntést. Így megállapították az új magyar-román határt, és hogy ezzel lehetővé tegyék a román kormánynak, hogy népe előtt helyt álljon az általa hozott területi áldozatokért, valamint, hogy a jövőben kizárjon ezen a területen minden területi viszályt, Németország és Olaszország szavatolta a megmaradt román állam határait. Mivel az orosz követelések ezen a területen már kielégítést nyertek, ez a szavatosság semmiképpen sem irányulhatott Oroszország ellen. A szovjet kormány mégis tiltakozott, és előbbi nyilatkozataival ellentétben, miszerint Besszarábia és Észak-Bukovina elnyerésével balkáni követelései kielégültek, bejelentene, hogy továbbra is érdeklik a Balkán kérdései, amelyeket azonban közelebbről nem határoztak meg.

Ettől az időponttól mindjobban kiütközik Szovjetoroszországnak Németország ellen irányuló politikája. A birodalmi kormány immár mind kézzelfoghatóbb híreket kap, amelyek szerint Cripps angol nagykövet hosszú idő óta folyamatban lévő tárgyalásai Moszkvában kedvező mederben haladnak. Egy időben bizonyítékok birtokába jut a birodalmi kormány a Szovjetunió minden területén folyó beható katonai előkészületekről. Ezeket az értesüléseket többek között igazolja a moszkvai jugoszláv katonai attasé nemrégen Belgrádban megtalált jelentése 1940. december 17-ről, amelyben többek között szó szerint ez áll: „Szovjet körök adatai szerint a légihaderő, a páncélos haderő és a tüzérség felfegyverkezése teljes folyamatban van a jelenlegi háború tapasztalatainak nyomán és 1941 augusztusáig javarészt befejeződik. Ez lesz minden valószínűséggel az az időbeli végső határ, ameddig nem kell a szovjet külpolitikájának érezhető változásaival számolni."

A Szovjetuniónak a balkáni kérdésben tanúsított barátságtalan magatartása ellenére Németország újólagos erőfeszítést tesz a Szovjetunióval való megértés

érdekében, amennyiben a birodalmi külügyminiszter egy Sztálin úrhoz intézett levelében kimerítően vázolja a birodalmi kormány politikáját a moszkvai tárgyalások óta. A levélben különösen a következőkre utal: A Németország, Olaszország és Japán közötti háromhatalmi egyezmény megkötésekor egyetértően az a felfogás uralkodott, hogy ez egyezmény semmiképpen sem irányul a Szovjetunió ellen, hanem ellenkezőleg, mindhárom hatalomnak a Szovjetunióval kötött szerződéseit és barátságát ezen egyezmény nem érinti. A berlini háromhatalmi egyezmény okmányában ez kifejezésre is jutott. Ebben a levélben kifejezésre jutott a háromhatalmi egyezmény aláíróinak az a reménye is, hogy sikerül majd a Szovjetunióhoz óhajtott baráti viszonyukat közösen fokozottan tisztázni és konkrét alakba önteni. Ezen kérdések további megbeszélésére a birodalmi külügyminiszter meghívja Molotov urat Berlinbe.

Molotov úr berlini látogatása folyamán a birodalmi kormány kénytelen megállapítani, hogy Oroszország csak akkor kész barátságosan együttműködni a háromhatalmi egyezmény hatalmaival és különösképpen Németországgal, ha ez utóbbi hajlandó ezért a Szovjetunió által követelt árat megfizetni. Ez az ár pedig a Szovjetunió további előnyomulása Észak-Európában és Délkelet-Európában. Molotov úr Berlinben és ezt követően a moszkvai német nagykövettel folytatott diplomáciai tárgyalások során a következőket követelte:

1. A Szovjetunió azt kívánja, hogy Bulgáriát szavatolhassa, és hogy ezen túlmenően ezzel az állammal segélynyújtási egyezményt kössön a balti államokkal kötött egyezmények mintájára, tehát katonai támaszpontokkal. Szobolev orosz komisszár szófiai látogatása is ennek a célnak a megvalósítását szolgálta.

2. A Szovjetunió Törökországgal szerződéses megegyezést kíván kötni szárazföldi és tengeri haderőinek részére a Boszporuszon és a Dardanellák mellett létesítendő támaszpontok megteremtése céljából hosszúlejáratú bérleti szerződés alapján. Abban az esetben, ha Törökország ezzel nem értene egyet, Németország és Olaszország is csatlakozzék az ezeknek a követeléseknek a kikényszerítésére irányuló orosz diplomáciai lépésekhez Ezek a követelések a Szovjetuniónak a Balkánon való uralmát célozzák.

3. A Szovjetunió kijelenti, hogy ismét fenyegettetve érzi magát Finnországtól és követeli, hogy Németország vonja meg teljesen támogatását Finnországtól, ami gyakorlatilag ennek az államnak a megszállását és a finn nép kiirtását jelenti.

Németország ezeket az orosz követeléseket, melyeket a szovjet kormány a háromhatalmi egyezmény államaival való együttműködés előfeltételeként jelölt meg, természetesen nem teljesíthette. Ezzel a háromhatalmi egyezmény államainak a Szovjetunióval való megállapodásra vonatkozó fáradozásai meghiúsultak. Ennek a magatartásnak az lett a következménye, hogy Oroszország az egyre nyíltabban Németország ellen irányuló politikáját hathatósabbá tette, és hogy nyilvánvalóvá vált mind szorosabb együttműködése Angliával. 1941 januárjában ez az elutasító orosz magatartás először nyilvánult meg diplomáciai téren is. Amikor ugyanis Németország ebben a hónapban bizonyos óvintézkedéseket tett Bulgáriában az angol csapatok görögországi partraszállása ellen, a berlini orosz nagykövet egy hivatalos tiltakozó jegyzékben utalt arra, hogy a Szovjetunió Bulgáriát és a két tengeri szoros területét a Szovjet Köztársaság biztonsági övezetének tekinti, és hogy nem nézheti közömbösen azokat az eseményeket, amelyek ezeket a biztonsági érdekeket veszélyeztetik. Ez oknál fogva a szovjet kormány figyelmezteti a német kormányt, hogy ne küldjön több csapatot Bulgáriába és a tengeri szorosok övezetébe.

A birodalmi kormány erre kimerítően vázolta balkáni katonai intézkedéseinek okait és céljait a szovjet kormány felé. Utalt arra, hogy Németország Angliának minden olyan kísérletét, hogy Görögországban lábat vessen, minden eszközzel meghiúsítja, de nem áll szándékában, hogy a szorosokat megszállja, hanem tiszteletben tartja Törökország felségterületét. A német csapatok Bulgárián való átvonulása nem tekinthető a Szovjetunió biztonsági érdekei megsértésének, a birodalmi kormány ellenkezőleg azt hiszi, hogy ezekkel a műveletekkel a szovjet érdekeket is szolgálja, A balkáni hadműveletek befejeződése után Németország visszavonja csapatait onnan.

A birodalmi kormány ezen nyilatkozata ellenére a szovjet kormány közvetlenül a németek bulgáriai bevonulása után olyan nyilatkozatot intézett Bulgária címére, amely egyenesen ellenséges jellegű volt Németországgal szemben, és amelyben továbbá arról volt szó, hogy a német csapatok bulgáriai jelenléte nem a balkáni béke, hanem a háború céljait szolgálja. Az ilyen magatartás magyarázatát szolgáltatták azok az egyre sűrűbben érkező hírek, amelyek Anglia és Oroszország mind szorosabb együttműködéséről szóltak. Mindazonáltal Németország most is hallgatott.

Ebbe a vonalba tartozik az 1941 márciusában a szovjet kormány által Törökországnak adott fedezés arra az esetre, ha Törökország belépne a Balkánon folyó háborúba. Amint a birodalmi kormány tudomására jutott, ez a brit külügyminiszter Ankarában történt látogatása során zajló angol-orosz tárgyalások eredménye volt, neki ti. az volt a törekvése, hogy ily módon Oroszországot mind szorosabban belevonja az angol kombinációkba.

V.

A szovjet kormánynak ebben az időben mindinkább fokozódó támadó politikája a Német Birodalom iránt, és az eddig még eléggé álcázott politikai együttműködés Anglia és a Szovjetunió között, ez év április elején a balkáni krízis kitörésekor nyilvánvalóvá vált az egész világ színe előtt. Mára vitathatatlanul bebizonyosodott, hogy Jugoszláviának a hármas egyezményhez való csatlakozása után Belgrádban megrendezett államcsínyt Anglia Szovjetoroszországgal egyetértésben szervezte. Már régóta, vagyis 1940. november 1-je óta Oroszország titokban elősegítette Jugoszláviának a tengelyhatalmak elleni felfegyverkezését. Belgrád megszállásakor a birodalmi kormány birtokába jutott okmányok, amelyek a Jugoszláviába irányuló orosz fegyverszállítások minden mozzanatáról felvilágosítanak, kétséget kizáró módon bizonyítják ezt. Miután a államcsíny sikerült, április 5-én Oroszország Simovics törvényellenes szerb kormányával barátsági szerződést köt, amely a puccsistákat hivatott, és amelynek súlya a közös angol-jugoszláv-görög arcvonal megerősítését szolgálta volna. Látható elégtétellel állapítja meg ezzel kapcsolatban Sumner Welles, amerikai külügyminiszter-helyettes a washingtoni szovjet nagykövettel folytatott megbeszélései után, 1941 április 6-án: a jugoszláv-orosz egyezmény bizonyos körülmények között óriási jelentőséget nyerhet, széles körök érdeklődésével találkozik és jogos azt feltételezni, hogy itt többről van szó, mint csupán egy barátsági és megnemtámadási szerződésről.

Ugyanabban az időpontban tehát, amikor a német csapatokat az egyre gyakoribb görögországi angol partraszállások ellen román és bolgár területen összevonják, a Szovjetunió immár Angliával teljes egyetértésben megkísérli Németország hátbatámadását, amennyiben:

1. Jugoszláviát politikailag nyíltan és katonailag titokban támogatja.
2. Megkísérli, hogy Törökországot hátsó fedezésének megígérésével Bulgária és Németország elleni támadó magatartásra bírja rá, és hogy a török hadsereget katonailag igen kedvezőtlen helyzetben Trácia területén felvonulásra késztesse.
3. Ő maga Besszarábiában a román határon és a Moldva mellett erős csapatokat von össze.
4. Egyidejűleg április elején a külügyi népbiztosság helyettes népbiztosa, Visinszkij megkísérli a Gafencu moszkvai román követtel folytatott megbeszélések folyamán a Romániához való gyors közeledés politikáját bevezetni, hogy ezt az országot Németországtól eltántorítsa. Az angol diplomácia az amerikaiak közvetítésével Bukarestben, ugyanebben az irányban fáradozik.

A Romániában és Bulgáriában felvonult német csapatokat tehát az angol-orosz terv értelmében itt három oldalról, mégpedig Besszarábia, Szerbia, illetve Görögország és Trácia felől kellett volna megtámadni. Csakis Antonescu tábornok lojalitásának, a török kormány reális gondolkozásának és mindenekelőtt a gyors német cselekvésnek és a német hadsereg döntő győzelmeinek köszönhető, hogy az angol-orosz terv meghiúsult. E terv létét s meghiúsulását bizonyítja, hogy — amint a birodalmi kormány a jelentések alapján erről értesült — csaknem 200 jugoszláv repülőgép, rajtuk szovjetorosz és angol ügynökök, valamint szerb puccsisták Simovics úr vezetésével részben Oroszországba repültek, ahol ezek a

tisztek ma az orosz hadseregben szolgálnak, részben pedig Egyiptomba. Már ez a részlet is igen jellemző fényt vet Angliának és Oroszországnak Jugoszláviával való szoros együttműködésére.

Hiába kísérelte meg a szovjet kormány, hogy politikájának valós szándékait leplezze. Ugyanúgy, amint az utóbbi időben is még fenntartotta a kereskedelmi forgalmat Németországgal, más olyan intézkedések sorát is foganatosította, amelyekkel normális, sőt baráti viszonyt akart színlelni a világ előtt. Ide tartozik pl. még a szovjet kormánynak az az intézkedése is, hogy néhány héttel ezelőtt hazaküldte a norvég, belga, görög és jugoszláv követet, vagy a brit sajtónak — Cripps brit nagykövettel való
egyetértésben kieszközölt — hallgatása a német-szovjetorosz viszonyról és végül még az a röviddel ezelőtt megjelent TASSZ jelentés is, amely Németország és Szovjetoroszország viszonyát teljesen kifogástalannak igyekezett feltüntetni. Ezek az álcázási törekvések, amelyek oly kirívó ellentétben állanak a szovjet kormány tényleges politikájával, természetesen nem téveszthették meg a birodalmi kormányt.

VI.

A szovjet kormány németellenes politikáját katonai téren az összes rendelkezésre álló orosz harci erők állandóan növekvő összpontosítása kísérte egy hosszú arcvonalon, a Keleti-tengertől a Fekete-tengerig. Még amikor Németország nyugaton a francia hadjáratban erősen le volt kötve, és amikor keleten csak igen csekély egységek állottak, megállapították, hogy az orosz főparancsnokság elkezdte nagyobb csapategységeknek a birodalom keleti határára való rendszeres átcsoportosítását. Különösen Kelet-Poroszországgal és a lengyel főkormányzósággal szemben, továbbá Bukovinában és Besszarábiában Romániával szemben. Finnországgal szemben is állandóan erősítették a helyőrségeket. Kelet-Ázsiából és a Kaukázusból az európai Oroszországba mindig újabb hadosztályok érkeztek, ezek voltak a további intézkedések katonai téren. Miután a szovjet kormány annak idején kijelentette, hogy pl. a Baltikumba csak csekély számú csapatokat helyeznek, csupán ezen a területen olyan csapatösszevonások történtek a megszállás befejeztével, amelyeknek ereje ma 22 hadosztályra becsülhető. Ebből kiviláglik, hogy az orosz csapatok mind közelebb húzódtak a német határhoz, habár német részről semmilyen katonai intézkedés nem történt, amely indokolttá tett volna egy ilyen orosz intézkedést. Csak az oroszok ilyen magatartása kényszerítette a német véderőt, hogy ellenintézkedéseket foganatosítson. Továbbá ezek az orosz harci kötelékek és az orosz légierő felsorakoztak és a német határ menti repülőtereken erős légi kötelékeket helyeztek el. Április eleje óta szintén növekvő számban állapíthattunk meg határsértéseket és a német birodalom területének mind gyakoribb átrepülését orosz repülőgépek részéről. Ugyanez áll a román kormány értesítése szerint a romániai határvidékre is, a bukovinai, moldvai és a Duna menti határ környékére.

A véderő főparancsnoksága ez év eleje óta többször figyelmeztette a birodalom külügyi vezetőit a birodalom területének mindig növekvő veszélyeztetésére az orosz hadsereg részéről és hangoztatta, hogy ennek a Elvonulásnak csak támadó szándéka lehet. A véderő főparancsnokság eme közléseit minden apró részletében majd közlik a nyilvánossággal.

Ha csak a legcsekélyebb kétség is fennállhatott volna még aziránt, hogy az orosz felvonulás támadó jellegű, ezeket a véderő főparancsnokságának a legutóbbi napokban szerzett értesülései maradéktalanul eloszlatják. Az Oroszországban végrehajtott teljes mozgósítás után immár nem kevesebb mint 160 hadosztály vonult fel Németország ellen. Az utóbbi napok megfigyeléseinek eredménye azt mutatja, hogy az orosz csapatoknak, különösen a gépesített és páncélos kötelékeknek a csoportosítása úgy történt, hogy az orosz főparancsnokság különböző helyeken bármikor megparancsolhatja a támadást a német határra. Az erősebb felderítő és őrjárati tevékenységről szóló és az újabb határincidensekről és előőrs csatározásokról naponta érkező jelentések csak kikerekítik a rendkívül feszült katonai helyzet képét, amely minden pillanatban a viszály kitörésével fenyeget.

A Cripps angol nagykövetnek — Anglia és Szovjetoroszország politikai és katonai

vezetősége közötti szorosabb együttműködésére vonatkozó — tárgyalásaival kapcsolatban érkező hírek, valamint az azelőtt mindig szovjetellenes magatartású Beaverbrook lordnak a felhívása Oroszországnak — eljövendő küzdelmében minden rendelkezésre álló erővel való — támogatására és az az Egyesült Államokhoz intézett felhívás hogy ugyanezt tegye: mindez egyértelműen bizonyítja, hogy milyen sorsot szántak a német népnek.

A birodalmi kormány ezért összefoglalóan a következő nyilatkozatot teszi:
A szovjet kormány minden vállalt kötelezettsége ellenére és éles ellentétben ünnepélyes nyilatkozataival, Németország ellen fordult.
Amennyiben:
1. Németország és Európa ellen irányuló bomlasztó kísérleteit nemcsak folytatta, hanem a háború kitörése óta azokat még fokozta is.
2. Külpolitikáját egyre fokozódó mértékben Németország ellen fordította.
3. Teljes haderejével rajtaütésre készen felvonult a német határ mentén.

Ezzel a szovjet kormány megszegte és elárulta Németországgal kötött szerződéseit és megállapodásait. A bolseviki Moszkvának Németország iránt táplált gyűlölete sokkal erősebb volt, mint a politikai észszerűség. A bolsevizmus halálos ellenségként állott szemben a nemzetiszocializmussal. A bolseviki Moszkva azon az úton van, hogy a nemzetiszocialista Németországot létharcának közepette hátbatámadja.

Németország nem hajlandó, hogy tétlenül nézze keleti határának ezt a komoly fenyegettetését. Ezért a Führer immár azt a parancsot adta a német véderőnek, hogy ezen fenyegettetéssel minden rendelkezésére álló eszközzel szálljon szembe. A német nép tudatában van annak, hogy az elkövetkezendő harcban nem csak a haza védelmében száll síkra, hanem arra hivatott, hogy az egész művelt világot megmentse a bolsevizmus halálos veszedelmeitől és szabaddá tegye az utat Európában az igazi szociális fellendüléshez.
Berlin, 1941. június 21. napján.

A külügyi hivatal jelentése a szovjet kormány propagandájáról és politikai agitációjáról

I.
A külügyi hivatal terjedelmes bizonyítékok birtokában van, hogy Moszkva harmadik országokban nagyszabású izgató és felforgató propagandát folytat hangsúlyozottan németellenes értelemben. A világforradalom régi gondolatát változatlanul továbbűzik. Németországot a német-szovjetorosz barátsági megállapodás megkötése után Anglia és Franciaország színvonalára helyezik, és továbbra is mint kapitalista államot szerepeltetik, amelyet meg kell semmisíteni. A Németországgal való szerződések ezzel kapcsolatban a kedvező politikai irányzat kihasználásának taktikai eszközéül szolgálnának.

Ez az irányzat egyöntetűen megnyilatkozik Szovjet-Oroszországnak minden országban végrehajtott propagandájában. Különösen világosan körvonalazzák ezt az 1939 októberében kiadott „A Szlovákiában lévő kommunista párt irányelvei belső pártpolitikai, szervező és eszmei hadjáratában". Ezek az irányvonalak Lenin egyik kijelentéséhez csatlakoznak, amely szerint egyes kapitalista országokkal is lehet szerződést kötői, ha ez a Szovjetunió érdekeit szolgálja, és lehetőséget nyújt arra, hogy az ellenfelet ártalmatlanná tegye. A Németországgal való taktikai együttműködés — így mondja a továbbiakban ez az irányvonal — tökéletesen fedi Lenin szavait. A szovjet politika célját a következő szavak határozzák meg: „A Szovjetunió és Vörös Hadserege kockázat nélkül készen állhat arra, hogy az alkalmas pillanatban, alkalmas helyen megtámadja elgyengült ellenséget"

Ugyanez a gondolat lép fel ismét a röpcédulákon, amelyeket Európa különbözőbb országaiban terjesztettek. Így az egyik Svájcban nyomatott röpcédula az időszerű szovjetpolitikát Lenin egy másik kijelentével írja körül: „Amint elég erősek leszünk ahhoz, hogy az egész kapitalizmust letörhessük, azonnal galléron ragadjuk."

A Moszkvában megjelenő újságok és folyóiratok is ismételten minden ország kommunistáinak a világforradalom jelszavát hirdetik. Jellemző például az „Internacionalnüj Majak" című folyóirat vezércikke (1941. 1. sz.), amely ezzel a címfelirattal: „Lenin eszméje az egész világon győzni fog" a következőket írja: „Sztálin elvtárs vezetésével, aki Lenin művének nagy folytatója, országunk bátran és meggyőzően vonul előre a kommunizmus felé. A nemzetközi proletariátus, az egész világ elnyomott és elnyomorodott tömegei szilárd reménnyel ismétlik Lenin prófétai szavait: Egyelőre csak hadd tomboljon a burzsoázia, nyugodtan gyilkolja le a munkások ezreit, a győzelem a miénk, a kommunista világforradalom győzelme biztos." Majd tovább: „A harcos forradalmi zászlók alatt, a kommunista internacionálé zászlói alatt egyesülnek a proletárok és a dolgozók az egész világon az utolsó és döntő csapásra a kapitalizmus ellen, a szocializmus győzelemért, a kommunizmusért." (41. évf. 4. sz.) Hasonló értelemben hangsúlyozzák Moszkva vezető személyiségei újra és újra a Szovjetunió nemzetközi feladatát.

Így Molotov 1939 decemberében egyik beszédében: „A nemzetközi kommunista mozgalomban Sztálin nemcsak a bolsevizmus és a Szovjetunió vezére, hanem magától értetődően vezére a világkommunizmusnak is." És 1940 márciusában ezt írja egyik cikkében „A végsőkig hűek leszünk ahhoz a hagyatékhoz, hogy a kommunizmusnak mindig nemzetközinek kell maradnia." És Sztálin mondja egyik beszédében 1940 januárjában: „Lenin zászlóival győztünk az októberi forradalom harcában. Ugyanezzel a zászlóval győzünk az egész világon a proletárforradalomban." Ezzel a világforradalomra való lázítással kéz a kézben, magában a Szovjetunióban állandóan fokozódó és a belföldnek szánt háborús és hadfelszerelési propaganda zajlik. Számtalan beszédben és kiáltványban hívják fel a népet a katonai készenlétre és harckészségre. Ebben a vonatkozásban elegendő, ha Bugyonnij táborszernagynak az 1940-41-es év fordulója alkalmából közzétett kiáltványára utalunk, amelyben arra hívja fel az ifjúságot: mindig gondoljon arra, „hogy abban a pillanatban, amikor majdnem az egész földgolyón háború dúl, Sztálin utasítását kell valóra váltani: az egész országot fáradhatatlanul állandóan harcra kész mozgósításban kell tartani. Naponta, óránként a háború tudományával kell erősödni, amennyiben készen kell állni a harcra szóló parancs teljesítésére. Odaadóan kell arra gondolni, hogy csak az a harcos tud halálos döfést adni az ellenségnek, aki a katonai tudomány teljes tökéletességével erősítette meg magát". 1941 májusának végén Batanov kerületi komisszár azt írja a Pravdában: Szükséges, „hogy a Szovjetunió napról napra előkészüljön a háborúra". Újra és újra ezt írja az egész szovjet sajtó: „Vörös Hadseregünk a világforradalom és a világproletariátus hadserege."

Ezeket az általános, Európában mindenütt népszerűsített gondolatmeneteket a világforradalomra való növekvő utalással és célzással a szovjet katonai előkészületeire, a tengelyhatalmak katonai sikereinek hatása alatt növekvő mértékben Németországra vonatkoztatják és az egyes országokban határozottan egyre növekvő toborzás során a Birodalom ellen fordítják. A különböző európai országok valamennyi külpolitikai és belpolitikai nehézségét ennek a lázító hadjáratnak a bizonyítékai érdekében használják fel. Romániában a kommunisták lázítása még a német-orosz barátsági szerződés első hónapjaiban sem csökkent. Hivatalos román helyről közölték 1940. február 15-én a német követtel, hogy a román kommunisták kinyilatkoztatásaikban és köriirataikban erősen nemzeti-szocialista-ellenesek és németellenesek; Moszkva és Berlin hivatalos politikája egyáltalán nem befolyásolja őket. Ezzel a megállapítással egyetértve, a romániai kommunista propaganda hangsúlyozza, hogy a belpolitikai nehézségekért és a gazdasági szükséghelyzetért egyedül Németország a felelős. Az erdélyi kérdés során felkavart nemzeti szenvedélyeket a bécsi döntés elleni lázításra és ezzel a birodalmi kormány ellen használják ki. Romániának a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozása után — ha eredménytelenül is — megkísérlik, hogy a népet a német csapatok ellen lázítsák fel. És mindez olyan nyomtatványokkal és röpcédulákkal történik, amelyeknek külalakja és nyomása elárulja, hogy külföldön készültek, s amelyeket az illetékes román hatóságok közlése szerint a szovjet követség futárjai útján hoztak Bukarestbe.

1940 késő nyarán Jugoszláviában hasonlóan megfigyelhető a kommunista propagandának németellenes irányba való fordulása. A laibachi Dráva-Bánát-intézőségnek az alárendelt hatóságokhoz 1940. augusztus 5-én intézett egyik köriratában azt olvashatjuk, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a kommunista propaganda az eddigivel szemben azt célozza, hogy „a jövőben ellenséges értelemben tüntetéseket kell rendezni Németország és Olaszország ellen". A szerb hatóságoknak ez a megállapítása különösen a Szlovéniában terjesztett kommunista röpcédulák útján nyer bizonyítást. Így 1940. augusztus 23-án, a német-orosz szerződés évfordulója alkalmából az egyik röplapban megtámadják a jugoszláv kormányt, hogy Róma és Berlin felé irányuló közeledési politikát folytat és Jugoszlávia „Németország és Olaszország imperialista kocsija elé engedi magát fogni." Ez a propaganda külpolitikailag Jugoszláviának Oroszországhoz való csatlakozását követeli. Hasonlóan intéznek támadást Macsek ellen a novemberben Zágrábban terjesztett kommunista röpiratban, mert Macsek „a berlini és római fasiszta imperialistáknak akarja eladni az országot". Az egyik Szlovéniában terjesztett röpcédula 1940. november 7-én az orosz forradalmi nap alkalmából tiltakozik „Cvetkovics uralmának a berlini és római imperialista kormányokkal való paktálása miatt". Ugyanennek a célnak a szolgálatában állottak azok a tömegtüntetések, amelyeket a szovjet részéről rendeztek: amikor az egyik ilyen tüntetés alkalmával a jugoszláv rendőrség néhány tüntetőt letartóztatott, kiderült, hogy ezek között a belgrádi szovjet követség tagjai is ott voltak.

Kommunista körökben többek között nyíltan hirdetik a Balkánnal kapcsolatos orosz hódítási terveket, amelyek Németország ellen irányulnak. Így 1940. szeptember 13-án a belgrádi német követség jelenti, hogy né-héttel ezelőtt a kommunista pártférfiak egyik zágrábi értekezletén az egyik résztvevő kijelentette, hogy „Oroszországból jövő értesülés szerint Szlovákia, Magyarország, Jugoszlávia, Bulgária, Románia, valamint a jelenleg német csapatokkal megszállott lengyel terület, mint eljövendő
orosz védnökség jelölendő meg. De az újjárendezés csak Németország várható katonai meggyöngülése után vihető keresztül."

Hogy ezeket a Szovjet-Oroszország eljövendő terveit célzó németellenes gondolatokat valóban orosz részről közölték a szerb kommunistákkal és szovjetbarátokkal, azt igazolja az az irat, amelyet Belgrád megszállása után az ottani szovjet követségen találtak, s amelyben összefoglalják hogy orosz részről hogyan képzelik el a Szovjetunió magatartását az orosz érzelmű szerb csoportokkal kapcsolatban, Romániának a tengelyhatalmakhoz való csatlakozása után. Ebben az orosz nyelven megfogalmazott, tartalma szerint 1940 őszén született iratban a következő áll:

„A Szovjetunió csak az adott pillanatban reagál. A tengelyhatalmak messze széttagolták harci erejüket és ezért a Szovjetunió hirtelen csap le majd Németországra. A Szovjetunió átlépi a Kárpátokat, ami a magyarországi forradalom jeladása lesz, s Magyarországon át a csapatok Jugoszláviába vonulnak és előnyomulnak az Adriáig, s elválasztják Németországot a Balkántól és a Közel-Kelettől. Mikor kerül erre a sor? Abban a pillanatban, amelyet a szovjet a vállalkozás sikere érdekében a legalkalmasabbnak tart! Ezzel egyidejűleg kitör a forradalom Franciaországban.
Jugoszláviában a tömegeket olyan mértékben, amint a mai gazdasági helyzet rosszabbodik, egyre jobban radikalizálják. Ha a tél éppen olyan hideg lesz, mint amennyire éhséget hoz, akkor Jugoszlávia tavasszal lőporos hordó lesz, amelyet csak gyufaszállal kell megérinteni."

Bulgáriában a német-szovjet barátsági szerződést a kommunista propaganda Németország teljes megadásaként jelölte meg Oroszország erejével szemben és Németország hallatlan szidása közben felszólították a népet, hogy folytassa tovább harcát a fasizmus és a német-olasz erőszak ellen. Bolgár hivatalos részről 1940 nyarán meg kellett állapítani, hogy a délkelet-európai államokban általánosan megerősödött a bolseviki propaganda. Bulgáriában is igyekezett a bolseviki propaganda a nemzeti jelszavakba kapaszkodni. Így a Dobrudzsa-kérdéssel kapcsolatban a mérsékelt és felelősségteljes politikát, mint a bolgár kormány gyengeségét állították oda, és a további eredményekhez kilátásba helyezték a Szovjetunió támogatását.

Magyarországon a bolseviki propaganda alig talál talajra, mert itt meg él Kun Béla rémuralmának emléke. Annál korlátlanabbul árasztja el a Szovjetunió földalatti propagandájával az 1939 márciusában Magyarországhoz visszacsatolt területek rutén kisebbségét, s ezt itt csatlakozási célokkal tetézi. Így például az „Algemeen Handelsblad" című amszterdami újság 1939. december 30-án jelenti, hogy ezeken a területeken mindenütt szovjet csillagokat és sarlót és kalapácsot látni a falakon. Állandóan e> nagy tömegben röpcédulákat osztanak szét, amelyeket minden valószínűség szerint Oroszországból csempésznek be. A röpcédulák azt mondják, hogy Sztálin apó, minden oroszok atyja és atyja a fajtestvér-csoportoknak, valamint Vorosilov testvér a szegény elnyomott rutén népet felszabadítani a magyarok erőszakos uralma alól. Hogy a Szovjetuniónak valóban erőszakos szándékai voltak Magyarországgal szemben, azt igazolja az ankarai görög követnek 1941. február 3-án kelt jelentése, amelyet Athénban találtak meg. Ebben a szovjet követ kijelentette görög kollégáinak, „hogy Magyarországnak most még nem kell Oroszországtól félnie, de egyúttal „ez nem zárja ki ennek az ellenkezőjét a jövőben".

Szlovákiában az előbb már vázolt irányvonal szerint működött a propaganda, amely részletekig menő utasításokat közölt a kommunista párt munkájára vonatkozóan. A fennálló kormányzat elleni harcot a Hlinka-gárdába és az állami üzemekbe való behatolásnak kellett volna előkészíteni. Valójában rendkívül rendszeres lázítás folyt röpcédulákkal, falfeliratokkal és a kommunista jelképekkel, amelynek során a németellenes irányzattal kezet fogva az országnak a Szovjetunióhoz való csatolására utaltak. Különösen feltűnően az előtérbe nyomult itt, hogy a propagandát a pozsonyi szovjet követség vezeti, amint a Havas ügynökség 1940 márciusában igazolja: a lázító anyagot ennek a követségnek az épületében nyomták. Különösen beható volt a szovjetorosz lázítás Kelet-Szlovákiában, ahol a keveredett népesség ügyes lepel volt a nemzeti és pánszláv jelszavak számára.

Svédországban a kommunista párt szám szerint nem valami különösen nagy, de a Komintern nemzetközi keretén belül igen fontos szerepet játszik. Miután Svédország az egyetlen ország Európában, amely nem tiltotta meg a kommunizmust, a német Ostmark, az egykori Csehszlovákia, Svájc és Franciaország kommunistáinak tevékenységét részben Svédországba helyezték át. Így például a Komintern hivatalos lapját — Die Rundschau —, amelyet azelőtt Baselben jelentettek meg, most Stockholmban nyomatták. A svéd kommunisták legfőbb propaganda újsága a „Ny Dag" című napilap, amely különösen jelentős a Szovjetunió számára, hiszen az egyetlen pontos időközben, engedéllyel megjelenő kommunista napilap Európa semleges országaiban. A Szovjetunió útján kitartott lap iránya növekvően németellenes, ezenkívül gondoskodnak arról, hogy a „Ny Dag" németellenes közleményei az egész világon megjelenjenek. Így például 1940 áprilisában ez a lap a német kommunista ifjúság állítólagos kiáltványát közölte, amelyben a legélesebben elítélték a Jugoszlávia ellen irányuló német lépéseket. Hogy hogyan gondoskodtak ennek a németellenes cikknek a további közzétételéről, azt igazolja a „New-York Times" 3 stockholmi tudósítójának április 29-i következő jelentése: „A svéd kommunista lap mai kiadását zárt borítékban küldötték meg az angol és amerikai újságtudósítóknak. Az említett kiáltványt megkékceruzázták, mintha a kommunista internacionálé svéd csoportja különös súlyt helyezne a kiáltványnak külföldön való megjelentetésére. Ez a szokatlan kiáltvány hevesen támadja Hitlert és politikáját és nyíltan szólít fel lázadásra és defetizmusra. Moszkva ellenkezésével fenyeget. Ez a kiáltvány a valóságban a moszkvai Kominterntől származik, ez itt az általános vélemény. Stockholmi megfigyelők úgy ítélik hogy ez a kiáltvány a Szovjet-Oroszország és Németország közötti kapcsolat gyors rosszabbodásának mély benyomást keltő jele."

Finnországban a bolseviki propaganda a finn-orosz háború idején nyugvópontra jutott. A békekötés után Helsinkiben a szovjet követség azonnal megkezdte a kommunista párt újrafelépítését, amelyet először kis sejtek formájában szerveztek meg. A tulajdonképpeni propaganda számára a „Szovjetunióval való béke és barátság szövetségét" teremtették meg, amelynek a tagjai között — ezt igazolják a finn bírósági ítéletek — számos büntetett előéletű elem volt található. Propaganda céljára állította fel az orosz állami rádió a finn határ közelében a Petroszkoj adóállomást, amely számtalan lázító adás során igyekezett

megzavarni Finnország belpolitikai életét, és igyekezett állandóan nyomást gyakorolni a finn kormányzatra. Eközben is azt a célt követték, hogy megzavarják a baráti kapcsolatokat Finnország és a Német Birodalom között.

Franciaországban Moszkva rendszeresen zavarta azoknak a francia politikusoknak az igyekezetét, akik a harmadik köztársaság legyőzetése után a francia népet a Németországgal való együttműködés és az európai összetartás gondolatának akarták megnyerni. A Pétain-kormány tagjait, mint megvásárolható árulókat és egy kisszámú kapitalista csoport zsoldosait állították be. Franciaország legyőzetése után a gazdasági és szociális nehézségeket kizárólag a német megszállásra vezették vissza. Majdnem valamennyi röplap és tilalom ellenére megjelenő újság a bolseviki forradalomra való felhívással zárja sorait és a Szovjet-Oroszországgal való együttműködésre szólít fel, ami a jelen minden gondját megszüntetné. Belgiumban és Hollandiában a németellenes kommunista agitáció hasonló módon és mértékben tűnt fel.

A főkormányzóságban a német és az orosz érdekterületek elhatárolása után azonnal működésbe lépett a szovjet propaganda. Itt elsősorban a pánszláv eszmével fordul a lengyel nemzeti érzelemhez, és ezt azzal igyekszik befolyásolni, hogy a német uralom alól való felszabadítást ígéri. Másrészt az oroszok természetesen nem idegenkednek attól, hogy különösen a zsidókat használják fel útlevél-hamisításra és hírszolgálatra. Újabban hiábavalóan azzal is fáradoznak, hogy lázító, bomlasztó propagandával közeledjenek a német csapatokhoz.

A birodalom ottani megbízottjainak jelentése szerint még Görögországban is megkísérelték a bolsevikek a néhány hét leforgása alatt, amióta a németek ide bevonultak, hogy az Anglia által cserbenhagyott görög népet ismét Németország és Olaszország ellen lázítsák fel. Mint minden megszállott területen, itt is a német-orosz háború esetére készítik elő a forradalmat, és ezzel kapcsolatban azt hirdetik, hogy a Szovjetunió adhat csak gyógyírt a nehézségek áthidalására.

Az orosz propaganda így tehát Európa minden országában megkísérelte a világforradalom céljára kihasználni azokat a nehézségeket és átalakulásokat, amelyeket a háború hozott magával. Ez a forradalmi lázítás hónapról hónapra növekvő dühvel irányult a Német Birodalom és a tervbe vett szilárd európai rend ellen.

A fentiekben vázolt földalatti propagandával egyetértően a politikai lázítás egyéb eszközeit is felhasználja a Szovjetunió a nevezett országokban. Így kísérelte meg Moszkva újra és újra, hogy megakadályozza Németország közvetítő szerepét a területi viszályok kikapcsolódására Románia, Magyarország és Bulgária között és igyekezett megakadályozni a Balkán-államok csatlakozását a háromhatalmi szerződéshez. A román határokat biztosító német-olasz szavatosságot a kommunista lázítás oroszellenes harci cselekménynek minősítette. Moszkva különös nyomással dolgozott Bulgáriának a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozása ellen. 1940. november végén a Szovjetunió külön követét küldték Borisz királyhoz, hogy Bulgáriának a tengelyhatalmakhoz való közeledését megakadályozzák, és egyúttal Bulgáriát szavatossági szerződés felajánlásával orosz vizekre vigyék. Az oroszok megkísérelték, hogy ezt a küldetést a bolgár kommunisták mozgósításával támogassák: ezeknek megrendezett tömegtiltakozással kellett a kormányhoz fordulniuk. Amikor néhány hónappal később Bulgária beleegyezését adta a német csapatok bevonulásához, a szovjet kormány az angol propaganda eszközeként jelentkezett, bár előzőleg a német birodalmi kormány a legmesszebbmenően felvilágosította a balkáni német lépések okáról és céljáról. A szovjet kormány ellenséges nyilvános nyilatkozatban állapította meg, hogy a bolgár magatartás ennek az országnak a háborúba sodródását jelenti majd: ezt a megállapítást közben a tények kellőképpen megcáfolták.

Romániában 1940 ősze óta az az orosz igyekezet célja, hogy az új kormány belpolitikai nehézségeit minden módon erősítse, és nyugtalanságok kihívásával a polgárháborút előkészítse. Már 1940 novemberében kommunistákat és fizetett ügynököket csempésztek be a légionista mozgalomba, akik Románia belső ellentéteit Moszkva sötét szándékainak javára igyekeztek kihasználni. A kommunista mozgalom — amely már 1940 novemberében helyi puccsterveivel különösen

az olajvidéken jelentkezett — tetőfokát érte el 1941. január 3-án és 24-én az ellenzéki légionáriusok felkelési kísérlete során, amelyet kétségtelen megállapítás szerint bolseviki ügynökök és helyi kommunista vezérek hívtak életre. A puccs csődje után a lázadás egyes vezetői a szovjet követségre menekültek, hogy így kerüljék el elfogatásukat. A bukaresti német követ 1941. február 11 -én a puccskísérlet hátterét illetően összefoglalva a következőket jelentette: „A felfordulást orosz elemek tervezték, akik ezzel hidat martak építeni Bulgária és Románia felé; segítőtársaik a Secret Service ügynökei voltak. Mindkettő azonnal átlátta a helyzetet, és ezt a maguk pinára fordították. Aki ismeri módszereiket, az teljesen tisztában van hogy az ő kezük volt a játékban. A terv: mindenáron teremts zűrzavart, hogy Románia, mint Németország gazdasági és felvonuló területe nyugtalan legyen."

Éppen ilyen világosan mutatkoztak meg az orosz cselszövések Moszkva magatartásában Jugoszláviával szemben. Megtalált francia okmányokból ismerte meg a német birodalmi kormány Molotov orosz külügyi népbiztos kijelentéseit, amelyeket 1940 májusában Georgevics jugoszláv kiküldött előtt tett, s amelyek nyíltan bizonyítják, hogy Molotov a Jugoszláviával való megbeszélések során kezdettől azon igyekezett, hogy Németország-ellenesnek tüntesse fel magát, míg Franciaországról és Angliáról úgy beszélt, mint amelyek „nem mutatnak rosszakaratot" Emellett Molotov — amint Georgevics jelenti — nyíltan jelezte azt a lehetőséget, hogy Oroszország Olaszországnak és Németországnak minden a Duna-területén megnyilvánuló előretörésével szembehelyezkedik Ezen felül a szovjet kormány ebből az alkalomból Jugoszláviát sürgős felfegyverkezésre ösztönözte és közölte: hajlandó arra, hogy ezt a felfegyverkezést hitelre szállított fegyverek szállításával támogassa.

Georgevics Moszkvában azt a benyomást nyerte, hogy ott Németországot jövendőbeli ellenségnek tekintik. „Németország már most az a hatalmas ellenség, aki ellen Moszkva előkészületeket tesz." A jugoszláv kiküldött azt is jelenthette, hogy Oroszországban „a Németországnak ígért szállításokat minden úton meglassítják, és nem igyekeznek megkönnyíteni". Belgrád katonai körei hasonlóan ítélték meg az orosz magatartást. A jugoszláv vezérkari főnökség egyik iratcsomójában talált 1940. június 24-én kelt feljegyzésben azt mondják, hogy „a Szovjetunió külpolitikája teljesen független Németországtól és éppen ezért nem lehetetlenek a meglepetések Németországgal szemben sem."

Oroszország magatartásának alapja különösen nyíltan mutatkozik meg a Szerbiának szállítandó orosz fegyverek kérdésében, amelyről a szerb hadügyminisztérium Belgrádban talált iratai beszélnek:

A szovjet kormány kezdeményezésének megfelelően 1940. november 14-én a moszkvai szerb követ Visinszkij külügyi népbiztos segédjének a Szerbia által kívánt hadianyag felsorolását nyújtja át. Már egy héttel később, november 21-én a szerb katonai attaséval az orosz vezérkari főnök közölte a választ: „Mindent megadunk, amit kértek, éspedig rögtön." Az orosz előzékenység még tovább is ment, még több anyagot lehetne szállítani: Jugoszlávia maga határozhatná meg az árakat és a fizetési módozatokat. A jugoszláv katonai attasé jelentette, hogy orosz részről „fennáll a készség az átfogó háborús ellátásra vonatkozóan". Az oroszok egyetlen feltétele a teljes diszkréció volt: különösen azt kellett volna megakadályozni, hogy Németország, Bulgária vagy Románia megtudjon valamit a szállításokról. A moszkvai jugoszláv katonai attasé részéről ismételten az a kívánság jutott kifejezésre, hogy ezek a tárgyalások kizárólag a katonai helyeken át fussanak, mert különben indiszkréciótól kell félni. A katonai hatóságok aggályai elsősorban odairányultak, hogy 3 tengelyhatalmak megtudhatják a tervezett vásárt. Ebből látható, hogy a jugoszláv katonai körök az Oroszország útján tanácsolt hadfelszerelést a tengely ellen irányuló intézkedés gyanánt fogták fel. Az oroszok siettetése a tárgyalások gyors lezárására vonatkozóan a továbbiakban abban nyilatkozott meg, hogy már a következő napon, november 22-én azt kérte az orosz vezérkar, hogy egy napon belül közöljék az egyes adatokat a kívánt fegyverek mintájára vonatkozóan. Emellett hangsúlyozták az oroszok, hogy a jugoszlávok legsajátabb érdeke az azonnali válasz. „Minden halasztás igen veszélyes." Erre a jugoszlávok november 23-án közölték az egyes kívánt adatokat. A következő hetekben azonban a tárgyalásokat orosz részről tolták el.

Indokolásul először is a műszaki nehézségeket hozták fel, később azonban nyíltan politikai érvekkel álltak elő. A fegyvervásárt nyilvánvalón a Cvetkovics-kormánynak a tengelyhatalmakhoz való — akkor kezdődő — közeledésével kapcsolatban nyomásként akarták felhasználni. Miután néhány hét múlva megszűntek az Oroszország által előtérbe tolt műszaki okokkal való kísérletezések, 1941. február 4-én a moszkvai jugoszláv katonai attasé szó szerint a következőket jelenti: „Február 4-én közölte velem a szovjetorosz hadügyminisztérium, hogy a hadianyag szállítására vonatkozó tárgyalások Magyarországgal való szerződésünk miatt tolódtak el. Ezeket a szerződéseket, mint — abból, hogy az ár nem játszik szerepet — hangsúlyozottan látható, arra igyekeznek kihasználni, hogy kívánságunkkal politikai játékot játsszanak.." A Cvetkovics-kormány idején ezek a tárgyalások valóban nem jutottak befejezésre.

A belgrádi államcsínyt és Simovics kormányát az orosz rádió és az orosz sajtó tudvalévően élénken üdvözölte. Kétségtelen, hogy a puccsisták terveit már a felfordulás előtt az orosz segítségbe vetett remény erősítette meg. A Simovics-csoport várakozása látszólag teljesült, amikor 1941. április 5-én az orosz-jugoszláv barátsági és megnemtámadási szerződést Moszkvában aláírták. Ez a szerződés a helyzet következtében csak mint Németország közvetlen kihívása és mint a Simovics-kormány németellenes magatartásának bátorítása fogható fel, és a maga idejében, az egész világsajtóban megfelelő visszhangra talált. Mindenütt kiemelték ennek a szerződésnek a német-orosz megállapodással való összeférhetetlenségét. A szerződést a német-szovjetorosz kapcsolat döntő fordulójának tekintik, sőt a Szovjetunió Németország elleni háborúba lépésének lehetőségéről beszélnek. Sumner Welles, az Egyesült Államok külügyi államtitkára a következő megjegyzéssel kíséri az orosz lépést, miután több megbeszélést folytatott a washingtoni szovjet nagykövettel: „Bizonyos körülmények között a jugoszláv-orosz barátsági szerződés a legnagyobb jelentőségű lehet. Ez a szerződés sokoldalú érdekkel ütközik össze. Vannak bizonyos okok, ámenek miatt feltételezhető, hogy a szerződés több mint barátsági és megnemtámadási szerződés." Hogy a szerződés megkötését a Simovics-kormány is a Birodalom elleni harcra való felszólításnak tekintette, kétséget kizáróan kitűnik Nincsics követnek — az államcsínykormány külügyminisztere öccsének — okmányszerűen igazolható megállapításából. A Simovics-kormány és Szovjet-Oroszország közötti erős elkötelezettség javára szól az az esemény hogy a harci cselekmények kitörése után nagyszámú jugoszláv katonai repülőgép repült Oroszországba, hogy így meneküljenek meg a megsemmisüléstől. Ezenkívül megbízható hírek szerint az orosz kormány Jugoszláv tiszteknek a szovjet szolgálatában való működést ajánlotta fel.
Továbbá okmányszerű bizonyítékok vannak arra nézve, hogy Oroszország a jugoszláv és a görög vezérkarnak híreket továbbított a német és olasz csapatok állapotáról és mozgásáról. Végül is megbízható forrásból ismertté vált, hogy a szovjet kormány április 10-én azt indítványozta jugoszláv követnek, hogy a Fekete-tengeren át szállítsanak hadianyagot. A hadianyagot először Pireuszba akarták hozni. Ez a hír igazolja, hogy szovjet kormány a Birodalom ellen irányuló harcot legalább fegyverszállításokkal akarta támogatni, és ezzel a Birodalmat létéért folytatott harcában hátba akarta támadni.

Ez a politika nyilvánvalóan a Szovjetuniónak Angliával és újabba Amerikával való politikai és katonai együttműködésén alapszik. Ennek az együttműködésnek további jele például Mikojan külkereskedelmi komisszár március 18-án kiadott rendelete, amely szerint megtiltják a Szovjetunió területén át való hadianyag-szállítást. Nyilvánvaló, hogy ez a rendelkezés, amely elsősorban Németország Kelet-Ázsiából való szállításai ellen irányul, egyoldalúan csupán Németország ellenfeleinek az érdekét szolgálja. Az angol és az amerikai sajtó egészen nyíltan ebben az értelemben fűz megjegyzést az intézkedéshez és üdvözli azt.

Körülbelül ugyanebben az időben nyilvánvalóvá válik az a diplomáciai támogatás is, amelyet Oroszország az angol kormánynak a Balkánon nyújt. Köztudomás szerint Eden angol külügyminiszter isztambuli utazásának az volt a célja, hogy Törökország bevonásával Balkán-arcvonalat építsen fel, és lehetőleg a Szovjetuniót is bevonja ebbe az érdekkörbe, ami Eden moszkvai utazásával teljesült volna be. Ha ez az utazás nem is történt meg, mert a Szovjetunió az időpontot még túl korainak találta ahhoz, hogy formailag is Németország

ellenfeleinek oldalára álljon, Moszkva mégis elhatározta, hogy Angliával szoros érintkezésben halad, amit Cripps angol nagykövetnek orosz katonai repülőgépen Ankarába való utazásával és az ottani szovjet nagykövet közvetítésével értek el. Ennek a megbeszélésnek az eredménye az 1941. március 25-én nyilvánosságra hozott nyilatkozat, amelyben a Szovjetunió a Törökországgal fennálló megnemtámadási szerződésre való hivatkozással az esetleges bonyodalom esetére legteljesebb semlegességét biztosítja. Hogy ennél mi volt a Szovjetunió célja, azt az Associated Press ankarai tudósítója a következő szavakkal jellemezte: "A lehetséges orosz ellenkezés kikapcsolásával Törökországnak Anglia oldalán való háborúba lépése esetére Moszkva első ízben dolgozik nyíltan és behatóan a német diplomácia ellen." Ha az angol háború-kiterjesztési tervek annak idején Törökország realisztikus magatartásán meg is dőltek, ez mit sem változtat azon a tényen, hogy Oroszország előkészítette az angol terveket. Nagyobb sikerrel ugyanezt a politikát követte Moszkva Jugoszláviával szemben, amikor a belgrádi puccsistákat Anglia teljes egyetértésével államcsínyre ösztökélte és a barátsági szerződés megkötésével megerősítette háborús akaratukat. Ettől kezdve a Szovjetunió és Anglia között politikai és katonai téren egyre szorosabbak lettek a kapcsolatok, amint az kiderül a Cripps nagykövet londoni utazásával kapcsolatos hírekből.

Végül okmányszerű bizonyítékok vannak arra nézve is, hogy tárgyalás van folyamatban Moszkva és Washington között, amelynek célja a két állam közötti szorosabb politikai összeköttetés megteremtése. Az egyik bizalmas körlevél, amelyet a bukaresti szovjet követ június 8-án néhány hozzá politikailag közelálló diplomatához intézett, diadalmasan könyveli el ezt a szövetséget, amely a világ legnagyobb katonai és gazdasági hatalma lenne.

A NÉMET VÉDERŐ FŐPARANCSNOKSÁG JELENTÉSE A BIRODALMI KORMÁNYNAK A SZOVJETOROSZ FELVONULÁSRÓL NÉMETORSZÁG ELLEN

A véderő-főparancsnoksága A Führer főhadiszállása
WFST/L (1 Op) oszt. 1941. jan. 13.
00 110 a/41 g. par. k. sz.

Titkos parancsnoksági ügy
Tárgy: Szovjetorosz határsértések.
A külügyi hivatalhoz
Ritter nagykövet úr kezeihez

Miután már a múlt ősszel Szovjet-Oroszország egyes repülőgépei a demarkációs vonalat nyugati irányban nagy magasságban átrepülték, közli a véderő főparancsnoksága, hogy újabban 1941. január 10-én Wojciechowicénél egy idegen repülőgép mélyen berepült német területre, kb. 1200 m magasságban. A gép alakjáról és jelvényeiről határozottan felismerhető volt, hogy egyik szovjetorosz repülőgépről volt szó. A véderő főparancsnoksága egyelőre eltekint az ellenrendszabályoktól, azonban utasítást adott ki arra nézve, hogy minden esetleges további határsértésről folyamatosan jelentést tegyenek. A külügyi hivatalt erről megfelelően tudósítani fogjuk.
A véderő főparancsnokságának főnöke.
Megb.: Warlimont s. k.

A véderő főparancsnoksága WFST/L (l Op) oszt. 00 369 a/41, g. par. k. sz.
Főhadiszállás: 1941. márc. 1.
Titkos parancsnoksági ügy
Tárgy: Szovjetorosz határsértések. A külügyi hivatalhoz
Ritter nagykövet úr kezeihez
A véderő főparancsnoksága közli, hogy január és február hónapokban, eltekintve a január 13-i levélben említett esettől, a demarkációs vonal legkülönbözőbb

helyein ismét átrepültek a határon a szovjetoroszok. A jelentések főleg a Chelmtől keletre fekvő vidékről és Osztrolenkáról valók.

Mivel ezen a vidéken a német-orosz érdekeltség határát a Bug igen élesen jelzi és ezért a levegőből való tájékozódás igen könnyű, a véderő főparancsnoksága arra a meggyőződésre jutott, hogy ezek a határsértések tudatos kihívások.

Ebben az összefüggésben rámutatunk szovjetorosz tiszteknek a külügyi hivatal előtt ismeretes, a német-orosz feszültségre vonatkozó ama nyilatkozataira, amelyek gyűlölettel teljes mivoltukban a németellenes propagandát nemcsak az orosz véderő keretében, hanem az egész nép előtt is előmozdítani alkalmasak.
A véderő főparancsnoksága rámutat az ebből esetleg kifejlődhető következmények komolyságára.
A német légi haderő, úgy, mint eddig, ezután is a legmesszebbmenő tartózkodásra kapott utasítást.
A véderő főparancsnokságának főnöke
Megb.: Jodl s.k.

A véderő főparancsnoksága   A Führer főhadiszállása,
WFST/L (1 Op) oszt.   1941. ápr. 23.
00 731 a/41.g. par. k. sz.

Titkos parancsnoksági ügy
Tárgy: Szovjetorosz határsértések
A külügyi hivatalhoz
Ritter nagykövet úr kezeihez

A további szovjetorosz határsértésekről csaknem naponként beérkező jelentések igazolják a véderő főparancsnokságának március 1-ji levelében a külügyi hivatallal közölt felfogását, mely szerint szovjetorosz részről itt tudatos kihívásról van szó.

Április 11-én két SB 2 típusú kétmotoros repülőgép repült át nagy magasságban Belz város felett. Április 11-én egy-egy repülőgépet láttak Malkiniánál és Osztrow-Mazovikénél. Ugyancsak jelentettek április 14-én egy szovjetorosz repülőgépet Langszorgen felett. Több repülőgép repült át április 15-én Dynow-Lodzina- és Losko táján az érdekeltségi határon. Egyedül április 17-én 8 repülőgépet állapítottunk meg német terület fölött, éspedig 4-4-et Deumenrodénél és Swidderanél, április 19-én 2 repülőgépet Malkinia felett, egy másikat pedig 200 m magasságban (!) Ostrowice felett.

Ezeken kívül még további repülőgépek egész sorát jelentették, amelyeknek nemzetisége a nagy repülési magasság folytán azonban nem volt határozottan felismerhető. De a repülés iránya és az ott elhelyezett német kötelékek megállapításai szerint nem kétséges, hogy itt is szintén szovjetorosz repülőgépek határátrepüléseiről volt szó.
A véderő főparancsnoksága kénytelen immár megállapítani, hogy a mindinkább gyakoribbá váló határátrepülések csakis úgy tekinthetők, mim Szovjetoroszország légi haderejének tervszerű alkalmazása a Birodalom szuverén területe fölött.
Mivel időközben a túloldalon történt csapaterősítéseknek megfelelően a német keleti határra is további német kötelékeket kellett biztosításképpen kivezényelni, azzal kell számolnunk, hogy az esetleg súlyos következményekkel járó határincidensek veszélye növekvőben van.

A véderő főparancsnokságának a legmesszebbmenő tartózkodásra vonatkozó rendelkezései mindemellett továbbra is érvényben maradnak.

A véderő főparancsnokságának főnöke.
Megb.: Jodl s.k.

A véderő főparancsnoksága   A Führer főhadiszállása
WFST/L (1 Op) oszt.   1941 máj 6

00 805/41 g. par. k. sz.

Titkos parancsnoksági ügy
Tárgy: Szovjetorosz határsértések
A külügyi hivatalhoz
Ritter nagykövet úr kezeihez

Április 23-i leveléhez csatlakozólag közli a véderő főparancsnoksága, hogy immár szovjetorosz katonák határsértései is aggodalmat keltő módon szaporodnak.

1. Már 1940. december elején láttak Jaroslau és Sokal közti vidéken több helyütt fegyveres tiszteket és katonákat, akik szemmelláthatólag rendszeresen figyelték a német-orosz határvidéket. Egyes esetekben fényképfelvételeket is csináltak. Hogy itt a szovjetorosz véderő tagjairól vagy orosz vámhatárőrség tisztviselőiről volt-e szó, nem lehetett mindig határozottan megállapítani. Mindenesetre sikerült az oroszoknak a német határőrjárat közeledtekor a sűrű bozótban eltűnni.

2. Újabban ugyanezt figyelték meg Smalodarsen, Kamienczyk, Terespol és Cabuce mellett is. A három utóbbi esetben szovjetorosz tisztek és katonák voltak, akik motorcsónakkal a Bug német partjára keltek át, és azután hosszabb ideig a német határvidéket kettős látcsövekkel vizsgálták.

3. Hivatkozással a 291. hadosztály törzséhez tartozó Dallinger főhadnagy távíróval már jelentett lövetésére, a véderő főparancsnoksága szó szerint az alábbiakban adja vissza a hadsereg főparancsnoksága 18-as osztályának részletes jelentését: „Dallinger tart. fhdgy., a 291. gyalogsági hadosztály térképészeti osztályának a vezetője, azt a szolgálati parancsot kapta, hogy a térképészeti osztályhoz tartozó Gieflen őrvezetővel a terepről és az orosz megfigyelőtornyokból belátható területeket felülvizsgálja és pontosan megállapítsa.

Eme ténykedésének kivitelezése során a határárok közelében, 1941. április 25-én 16 ó 30 perckor Ramuttentől északkeletre egy orosz őrszem rálőtt Dallinger fhdgyra. Dallinger fhdgy. és Giefien őrvezető azonnal fedezékbe ment, megállapították az időpontot és a pontos tartózkodási helyüket és folytatták megállapításaikat, immár azonban több mint 100 m távolságban a határtól. A határ-felügyelőség közelben tartózkodó egyik tisztviselőjével, aki a lövés folytán az esetre figyelmes lett, Dallinger fhdgy. azonnal közölte az esetet.

Dallinger fhdgy., aki a határ vonalát pontosan ismerte, határozottan német területen állott. Pontos helyszíni vázlat mellékelve van."

A véderő főparancsnoksága kénytelen ezekből a tényekből, a számos és folytonosan halmozódó határátrepüléssel kapcsolatban arra a meggyőződésre jutni, hogy a szovjetorosz hadvezetőség minden rendelkezésére álló felderítő eszközt rendszeresen igénybe vesz.

Jóllehet a véderő főparancsnokságának rendelkezései a teljes tartózkodás megőrzésére úgy ezután, mint eddig is érvényben vannak, mégis kénytelen a véderő főparancsnoksága nyomatékosan rámutatni arra, hogy a feszültség jelen foka mellett fegyveres összeütközések bármikor nagyobb terjedelemben is kifejlődhetnek.
A véderő főparancsnokságának főnöke.
Megb.: Jodl s.k.

A véderő főparancsnoksága   A Führer főhadiszállása
WFST/L (1 Op) oszt.   1941 máj 11
00 886/41 g. par. k. sz.

Titkos parancsnoksági ügy

A Birodalmi Külügyminiszter Úrnak

Igen Tisztelt Birodalmi Miniszter úr!
A véderő főparancsnoksága hónapok óta növekvő aggodalommal figyeli az oroszoknak a német keleti határ mentén megfigyelhető felvonulása fejleményeit.

Itteni jelentések szerint 1939-ben a háború kitörésekor mintegy 77 orosz lövészhadosztály volt az európai Oroszország területén, ebből a felénél csak alig valamivel több a nyugati orosz határvidéken. A lengyel hadjárat befejeztével ez a szám 114-re növekedett. Noha a véderő főparancsnoksága akkoriban ezeknek a rendszabályoknak valamelyes indoklásit Kelet-Lengyelországnak orosz csapatok által való — bár csaknem karcmentes — megszállásában látta, mégis kénytelen volt ezeknek a hadműveleteknek tervszerű befejezése után annál nagyobb idegenkedésül megállapítani, hogy ez a szám tovább emelkedett 121-re.

Ez év elejétől fogva pedig majdnem naponta futnak be a véderő főparancsnokságához a határ minden részéről jelentések, amelyek végső eredményben az orosz csapatoknak a német keleti határon való nagyszabású összevonását mutatják. Mindenre való tekintet nélkül elszállítottak lövész-, motoros és páncélos hadosztályokat Ázsiából és a Kaukázusból — főleg az orosz-japán megnemtámadási szerződés megkötése után — úgy hogy maguknak az európai Oroszországban megállapított lövészhadosztályoknak a száma 1941. május 1-jén 143-ra rúgott. Ebből 119 hadosztály a német-orosz határvidéken állott.

A páncélos dandároknál és páncélos hadosztályoknál ez a növekvő súlypontképzés még jelentősebb mértékben kifejezett. Az év elejétől csaknem valamennyi általában megállapított gépesített és páncélos egység Nyugat-Oroszországban áll. Ehhez járul még további 20 lovassági hadosztály és több ejtőernyős zászlóalj.

Ugyancsak hasonló fejlemények ismerhetők fel az orosz légi haderőnél. Könnyű repülőkötelékeknek a hadsereg támogatását szolgáló, állandóan fokozódó halmozásával a határ menti földi szervezetek kiépítésének gyors előrehaladása felismerhetővé teszi, hogy erős harci repülő egységeket készítenek fel a Német Birodalom elleni, messzeható bombatámadásokra.

Utal továbbá a véderő főparancsnoksága magasabb szovjetorosz tiszteknek ismételt kijelentéseire, akik a harci játékok és csapatgyakorlatok alkalmával nyíltan mielőbbi orosz offenzíváról beszéltek.

A véderő főparancsnoksága ezeknek a tényeknek a tudatában, az orosz repülőgépeknek és katonáknak a külügyi hivatallal folyamatosan közölt határsértéseivel kapcsolatban arra a meggyőződésre jutott, hogy a német keleti határon végbement, gyakorlatilag a mozgósítással egyenlő méretű orosz felvonulás csakis legnagyobb mértékű orosz támadó rendszabályok előkészítésének tekinthető. A fegyveres összeütközés veszélye fenyegetően közeledik.

A véderejének csaknem befejezett felvonulása lehetővé teszi a szovjetorosz állami vezetésnek a támadás megkezdése szabad megválasztását. Megfelelő német ellenintézkedések immár nem odázhatók el.

Heil Hitler!
Kész híve
Keitel s. k.

A véderő főparancsnoksága
WFST/L (l Op) oszt.
001 096/41.g. par. k. sz.

A Führer főhadiszállása,
1941. jún. 8.

Titkos parancsnoksági ügy
Tárgy: Szovjetorosz határsértések A külügyi hivatalnak
Ritter nagykövet úr kezeihez

A véderő főparancsnoksága mellékelten átnyújt egy összeállítást az orosz repülőgépek és katonák által az év elejétől fogva elkövetett határsértésekről.

Megjegyezzük, hogy ez a jegyzék azokra az esetekre szorítkozik, amelyeknek tényálladékát különböző oldalakról is igazolták. Hogy ezeken kívül még számos további határsértés is történt, azt már április 23-i levelünkben említettük.

Ezeknek a német keleti határon uralkodó viszonyoknak a június 5-i levelünkben vázolt fenyegető következményeire ez alkalommal ismét és a legerősebb nyomatékkal mutatunk rá.
A véderő főparancsnoksága.
Megb.: Jodl s.k.

1. sz. melléklet.
Orosz repülőgépek és orosz katonák által elkövetett határsértések összeállítása.

Folyó-szám	Időpont	Helység	Megjegyzések
1.	Január 10.	Wojciechowice	Sejthetőleg orosz, 1 km-re német területen.
2.	Április 4.	Belz	3000-4000 m magasságban 2 motoros, sejth. SB 2 tip.
3.	" 4.	Belz	
4.	" 11.	Malkinia	1/2 óra hosszat német területen tartózkodott.
5.	" 11.	Ostrow-Mazowike	3000 m magasságban.
6.	14.	Langszorgen	2 motoros orosz repülőgép.
7.	" 15.	Dydow-Lodzina-Slosko	Több repülőgép átrepült a határon.
8.	" 17.	Deumenrode	4 repülőgép.
9.	" 17.	Swiddern	4 egymotoros egyfedelű, Swiddern fölött keringtek 1000 m magasságban.
10.	" 19.	Malkinia	J 16 Rada típusú, nagy hurok a Bug hídja fölött.
12.	" 19.	Malkinia	Keletről, Malkinia fölött nyugatra
	" 19.	Ostrowice	200 m magasságban Baczi felé elfordulva, jelvények nélkül.
13.	" 26.	Suwalki	5 orosz járművel: 1 alhadnagy, 1 szakaszvezető, 2 altiszt, 1 ember, géppisztolyokkal felfegyverkezve.
14.	" 26.	Kamlenczyk	Motorcsónak 6 személlyel, sejthetőleg felvételeket készítettek.
15.	" 26.	Smalodarsen	2 fegyveres orosz katona: figyelték a terepet.
16.	" 27.	Terespol	Motorcsónak 7 emberrel: tisztek átkutatták a német határterületet.
17.	" 27.	Cabuce	Motorcsónak kikötött a Bug német partján.

Folyó-szám	Időpont	Helység	Megjegyzések
18.	Május 7.	Turan	1 motoros egyfedelű.
19.	„ 9.	Lyck	2 motoros repülőgép.
20.	„ 9.	Korzew	Jelvények nem voltak pontosan felismerhetők.
21.	„ 9.	Saranaki	Orosz kétfedelű 50 m magasságban
22.	„ 9.	Radeby	3-4 km-re német terület felett.
23.	„ 10.	Saranaki	15 percig keringett német terület felett valószínűleg felvételeket készítettek. 3 repülőgép, 1500 m magasságban.
24.	„ 10.	Granne	Berepülés keleti irányból.
25.	„ 10.	Wieska	1 orosz felderítő repülőgép.
26.	10.	Mogialnice	2 egymotoros repülőgép, 2-szer keringtek a birodalmi munkaszolgálat tábora felett.
27.	„ 19.	Drugen	Egymotoros mélyfedelű, 1000 m magasságban.
28.	„ 21.	Grajewo	3 kétfedelű.

29.   „ 24. Ugniewo   1 orosz felderítő repülőgép (1200-1500 m magasságban)
(5 km-rel Ostrow-
tól keletre)
30.   „ 24. Gezjmki-Pozewo   1 orosz felderítő repülőgép (1200-1500 m magasságban)
31.   „ 24. Ostrow-Maz   Valószínűleg ugyanaz a repülőgép, mint a 30. sz. alatt.
32.   26.   Ostrow-Maz   2   orosz repülőgép, egymotoros.
Zambrow   Mélyfedelű, világosan felismert szovjet jelvénnyel (kb. 500 m).
33.   26.   Zamosc   "
34.   „ 26. Wojciechowíce-   1 orosz egyfedelű.
Ostrolenka-Zamosc
35.   26.   Narew-Baw   1 szárazföldi repülőgép (egyfedelű, kb. 800 m magasságban) a szovjet jelvényét, a vörös csillagot felismerték 1 orosz vadász-együléses (J 16) 2000 m magasságban, átrepült kaszárnyák, Woyiece, Kowo és Ostrolenkán a pályaudvar fölött.
(11 ó 40')
36.   „ 26. Rozan
37.   „ 26. Lubicjewo   1 egymotoros repülőgép 1500 m
(12 ó 01')
38 Június 2. Wiszniz   1 orosz vadász-együléses (J 16) alacsonyan a komorewoi tábor irányában (sejthetőleg ugyanaz a gép, mint a 34 sz. alatt).
39 Június 2. Wiszniz   1 repülőgép (kb. 4000 m magasságban) a Biala-Podlaske-Lomaczy vonaltól délkeletre.
40.   "   2. Nittken   1 repülőgép (kb. 8-9000 m magasságban).
(15 km-rel délkeletre Lary-tól)
41.   "   5. Sarnaki   1 orosz repülőgép északról jövet a Búgon át nagyobb magasságban Sarnaki irányában (22 km-rel északkeletre Biala-Podlaska vonalától).
42. „   6. Goworowo   2 orosz kétfedelű, valószínűleg R 5 vagy RZ 500 m magasságban 500 m magasságban Goworowo-Ostro-Maz-Ukliewo fölött.

Titkos parancsnoksági ügy
A véderő főparancsnoksága   Berlin, 1941. jún. 11.
Külf.212/41. g. par. k. főnöki sz.

Főnökügy Csak tiszt által!
A Birodalmi Kormánynak,

a Birodalmi Külügyminiszter Úr útján.

A véderő főparancsnoksága a birodalmi kormányt állandóan értesítette arról, hogy Szovjetoroszország katonai magatartása mennyire vált növekvő mértékben mindinkább fenyegető jellegűvé. Ha a Szovjetunió politikai magatartása változó színezetű is volt és a szerződések teljesítése gazdasági téren lényegileg nem is adott alkalmat kifogásokra, úgy mégis időközben tisztára bebizonyult, hogy a Szovjetunió katonai rendelkezései egyértelműleg a Német Birodalom elleni támadás előkészítését célozzák.

Ezek a fejlemények, amelyek a Vörös Hadseregnek a Fekete-tenger és a Keleti-tenger közti nagyszabású felvonulására vezettek, következőképpen vázolhatok:

1939/40 évfordulója idején még nem merült föl aggály a német keleti tatárok biztonsága iránt. A Szovjetunió Lengyelország fölosztásánál külsőleg barátságos magatartást mutatott. De már 1940 elején idegenkedéssel kellett megállapítani, hogy a Szovjetunió nem csak keleti határát kezdi nagymértékben megerősíteni, hogy nem csak az ismert holt övezetet teremti meg a határ mentén, és át kezdi helyezni az ipart az ország belsejébe, hanem, hogy mindinkább növekvő mértékben megerősíti a határmenti csapatok létszámát is.

1939. szeptember 1-jén az Archangelszk-Kalinin-Poltawa-Krím nyugati sarkának a vonalától nyugatra fekvő területen állomásozott:

44 lövész hadosztály,
20 lovassági hadosztály és
3 gépesített és páncélos dandár.

A lengyelországi hadjárat alkalmából a Szovjetunió 1939. november 28-ig ezeket a csapatokat 47 hadosztállyal és gépesített meg páncélt/ dandárral erősítette meg, s a felemelt létszám volt:
76 lövész hadosztály,
21 lovassági hadosztály és
17 gépesített és páncélos dandár.

A lengyelországi hadjárat befejezése ellenére is nagy terjedelemben folytatták a megerősítéseket. Így 1940. március 12-ig legalábbis további 16, sőt valószínűleg 25 hadosztály és motoros dandár járult újonnan hozzá. A szovjetorosz csapatok összes létszáma a nyugati határvidéken így tehát 1940. március közepén:
86-95 lövész-hadosztályra,
22 lovassági hadosztályra és
22 gépesített és páncélos dandárra rúgott.

Miután kezdetben a német és szovjetorosz hatóságok együttműködése az új határ mentén, a volt lengyel területen, látszólag előmozdítóan és súrlódástól mentesen ment végbe, 1939/40 telén mind gyakrabban került komoly incidensekre sor. (1. melléklet) Ezek az incidensek leleplezték a szovjetorosz határ menti csapatok kifejezetten elutasító és németellenes magatartását. Ez a magatartás teljesen indokolatlan volt, hiszen német részről nyíltan békés szándékot mutattunk, és azon fáradoztunk, hogy a határ mentén békésen együtt éljünk. Míg a német határsértések legtöbbnyire jelentékteleneknek és nem szándékosaknak bizonyultak, addig a szovjetorosz határsértések sokkal számosabbak, összehasonlíthatatlanul súlyosabbak voltak és gyakran német területen haláleseteket idéztek elő. Csak a német birodalmi kormány komoly fellépése után csökkent legalábbis ideiglenesen a szovjetorosz határsértések száma.

A balti államok megszállásakor Szovjetoroszország részére szerződésileg összesen 70 000 emberben volt megállapítva a megszálló csapatok legmagasabb létszáma. Ezt a számot eleinte el sem érték. Így a megszállásra sióba jövő hadsereg létszáma 1939. január 28-án 53 000 és 1940 február 1-jén 57 500 ember volt. A megszállás ellenállás nélkül ment végbe, a megszállás további ideje alatt sem léptek fel a megszállott területen soha olyan körülmények, amelyek a szovjetorosz megszálló csapatok létszámának a felemelését katonai szempontból szükségessé tették volna Mégis a Szovjetunió, a három ország teljes bekebelezése után, ezeknek a területeknek túl erős, valamennyi fegyvernemhez tartozó csapattestekkel való megszállását kezdte el.

1940 nyarának elején ez a létszám összesen kereken 250 000 főt ért el, jelenleg becslés szerint 650.000 ember áll az egykori balti államok területén. További súlyos fenyegetést jelent Németországra nézve a nagy orosz haderőnek az orosz—román határ mentén történt felvonulása, amely 1940 októberében kezdődött. Amidőn 1940 szeptemberében az akkori román kormány kívánságára egy német katonai missziónak Romániába való kiküldéséről tanácskoztunk és ezt később végre is hajtottuk, a Szovjetunió kormánya ezt a körülményt arra használta fel, hogy a hadsereg és a légihaderő jelentékeny csapattömegeit vonja össze Besszarábiában és Bukovinában a román határ mentén, s azokat ott is hagyja. Ezeknek az erőknek egyelőre az volt a feladatuk, hogy a Balkán-államokra nyomást gyakorolva a német befolyást a Balkánon csökkentsék és Németország békés megoldásra irányuló szándékait a Balkánon megsemmisítsék. Angol erőknek Görögországban való mindinkább erősbödő fellépése óta azonban a román határon összegyülekezett orosz erők feladata nyilvánvalóan abban állott, hogy az 1941. március 27-i belgrádi államcsíny után elkerülhetetlenné vált fegyveres mérkőzésbe beleavatkozzanak és nyugati irányban előretörve, a jugoszláv véderővel az összeköttetést felvegyék, s a balkáni német haderőt utánpótlási vonalaitól elvágják. A támadó fellépés előfeltételeit megteremtették, a határhoz közel eső repülőtereket létesítettek, ellátási támaszpontokat teremtettek, páncélos kötelékeket hoztak előre, a hátsó összekötő vonalakat kijavították és a hegységen át a határhoz számos előnyomulási lehetőséget teremtettek. Csakis a német fegyverek gyors és döntő

sikerei folytán hiúsultak meg ezek a tervek.

Mint egy vörös fonál húzódik végig az 1940. és 1941. éveken át a német szuverenitás határának a szovjetorosz légihaderő által elkövetett megsértése egy szakadatlan láncolatban. Így egyedül 1941 májusában a szovjetorosz repülőgépek 27 ízben repültek át a német határon. A szovjetorosz katonák által elkövetett határsértések is újra feléledtek 1941 elején, s hovatovább tűrhetetlen helyzetre vezettek.
Beható képet nyújt a szovjetorosz nyugati határon eszközölt rendkívüli csapatösszevonásokról a 2. Mellékletben közölt alábbi összeállítás: 1939. szeptember 1-jén:
44 lövész-hadosztály,
20 lovassági hadosztály
3 gépesített és páncélos dandár (összesen kb. 65 hadosztály)
1939. november 28-án:
76 lövész-hadosztály,
21 lovassági hadosztály
17 gépesített és páncélos dandár (összesen kb. 100 hadosztály) 1941 május 1-jén
118 lövész-hadosztály 20 lovassági hadosztály
40 gépesített és páncélos dandár (összesen kb. 158 hadosztály)
A véderő főparancsnoksága a Vörös Hadsereg ezen csapatmegerősítésére való tekintettel kénytelen volt mind nagyobb haderőt helyezni a német keleti határra Ezt az átcsoportosítást közvetlenül és kizárólag a fenyegető szovjet-orosz felvonulás idézte elő.
Az a fenyegetés, amely Németország számára a szovjet-orosz hadsereg felvonulásából keletkezik, megfelel az abban ápolt németellenes szellemnek, amelyet állandóan szít és ébren tart az ellenséges érzületű propaganda. Erre nézve számtalan, barátságos és semleges megfigyelőtől származó hírünk van.

A 2. melléklet VI. sorából kitűnik, hogy a Vörös Hadsereg felvonulása lényegében befejezettnek tekintendő. Hiszen összesen
170 lövész hadosztályból,
33 és 1/2 lovassági hadosztályból,
46 gépesített és páncélos dandárból a nyugati határvidéken áll:
118 lövész-hadosztály,
20 lovassági hadosztály,
40 gépesített és páncélos dandár, európai Oroszország többi területén csak:
27 lövész-hadosztály,
5 és 1/2 lovassági hadosztály,
1 gépesített és páncélos dandár,
a távol-keleten csupán:
25 lövész-hadosztály
8 lovassági hadosztály,
5 gépesített és páncélos dandár.

Mindebből az a tény vonható le, hogy az orosz felvonulás mind közelebb tolódott a határhoz. A hadsereg és a légihaderő egyes kötelékei felcsatlakoztak: a határhoz közeli repülőtereket a légihaderő erős kötelékei szállották meg. A felderítő tevékenység erősen növekedett, amit részben a legmagasabb rangú tisztek visznek végbe, nagyszámú tisztikarral.

Mindezek a tények, kapcsolatban az orosz véderőben ápolt Németország elleni megsemmisítő szándékkal, szükségképpen arra a következtetésre késztetnek, hogy a Szovjetunió felkészül arra, hogy neki alkalmasnak látszó bármelyik pillanatban, a Nagynémet Birodalom ellen támadást indítson.
A véderő főparancsnokságának főnöke Keitel s. k.
A véderő főparancsnoksága WFST/L (1 Op) oszt. 001 161/41. g. par. sz.

Tárgy: Szovjetorosz határsértések
Berlin, 1941. jún. 20.

Titkos parancsnoksági ügy.
A külügyi hivatalhoz.
Ritter nagykövet úr kezeihez

1941. június 17-én, 8 ó 25 perckor fegyveres orosz katonák a német VI. hadtest szakaszában a rominteni pagonytól keletre Eiszeryszki mellett (15 km-re nyugatra Kalvarijától) átlépték az orosz határt és biztosított menetben német területen mozognak. Amint német őrszemek lövéseket adtak le az orosz katonákra, fedezékbe mentek. Ezután rövid tűzharc után az oroszok ismét visszatértek saját területükre.
Ez az eset, kapcsolatban a szovjetorosz haderőnek éppen Kelet-Poroszországgal szembeni tömeges felvonulásával, újabb jele Szovjetoroszország kihívó szándékainak.
Ez év június 11-én egyedül a Suwalki-Memel közti határvidéki szakasszal szemben 20 gyalogsági hadosztályt, 2 páncélos hadosztályt és S páncélos dandárt állapítottunk meg kétségtelenül.

A Bialystok körül messze nyugatra előreszökellő körívben 19 gyalogos hadosztály, 7 lovassági hadosztály, 1 páncélos hadosztály és 5 páncélos dandár van összevonva.
E mögött Baranowitschi körül, 10 gyalogsági hadosztályból és 2 páncélos dandárból álló tartalék hadsereg gyülekezett.
Mindebből kitűnik, hogy bármely pillanatban egy szörnyű szovjetorosz csapattest, 4 hadseregre tagolva, amely
49 gyalogsági hadosztályból, köztük számos gépesített,
3 páncélos hadosztályból,
12 páncélos dandárból és
7 lovassági hadosztályból
áll, keletről és délkeletről Kelet-Poroszország és a Bug és Narew torkolatának Varsótól északra fekvő vidéke ellen előnyomulását megkezdheti.

Egy ilyen támadást a kezeink közt levő jelentések szerint, amelyek a Pripet mocsaraktól északra levő szovjetorosz repülőtereknek az állományára vonatkoznak, csaknem 2000 repülőgép támogathat.

Hogy az egész keleti arcvonal többi részein is hasonló szovjetorosz erők, ha nem is ilyen kifejezett mértékben vannak összpontosítva, azt a külügyi hivatalnak már május 11-én behatóan kifejtettük. Az utóbbi hetekben a helyzet képe a szovjet csapatok felvonulására nézve csak annyiban változott, hogy déli Besszarábiában kizárólag gyors haderők, páncélos hadosztályok és dandárok, valamint motoros és lovassági hadosztályok gyülekeztek össze, ami egyértelműleg támadó szándékra enged következtetni.

Összefoglalólag kénytelen a véderő főparancsnoksága megállapítani, hogy ilyen katonai helyzet egy barátsági egyezménnyel szerződött állammal szemben egyedülállónak minősíthető.

Nem lehet kétség afelől sem, hogy Szovjetoroszország ezt az egyezményt hónapok óta csak biztosítéknak tekintette arra nézve, hogy lehetőleg zavartalanul Anglia érdekében történelmének leghatalmasabb katonai felvonulását Németország ellen befejezze.

A Birodalom biztonsága szükségessé teszi ennek a fenyegető helyzetnek haladéktalan megszüntetését.
A véderő főparancsnokságának főnöke
Megb.: Jodl s. k.

1. Melléklet.

Határincidensek 1939/1940 telén
1939. dec. 25. Mrzyglodnál: Lövések a német vámhatárőrségre egy katonaköteles orosz letartóztatásánál.
1940. dec. 15. Gluchow: Agyonlőttek egy menekültet német területen
1940. jan. 9. Kuzawka: A német vámhivatalnokra lőttek német területen
1940. jan. 26. Danilowo: Német vámjárőrre lőttek.

1939. dec. 30. Wolka-Nadburzna: Agyonlőttek német területen egy a Szovjetunióból jövő asszonyt.
1939. dec. 19. Sokolow: Menekültekre lőttek az orosz őrszemek világító lőszerrel. A lövések német oldalon a határtól 300 m-re estek földre.
1940. jan. 6. Rayskle-San: Egy ukránra lőttek a határtól 110 m-re.
1940. jan. 8. Koytniky-San: Menekültet német területen agyonlőttek. Egy másikat súlyosan megsebesítettek.
1940. jan. 7. Ostrow-San: 2 kínai házalót agyonlőttek.
1940. jan. 27. Kankowo:
1. 2 orosz határőrszem rálőtt egy ismeretlen határt átlépőre, aki német területen volt és halálosan eltalálták.
2. orosz határőrszem átlépte a határvonalat és magával elvonszolt egy fiatalabb határátlépőt.
1940. febr. 1. Ugniewo: A vámőrhely jelenti, hogy orosz határ menti csapatok rálőttek a német vámőrszemekre.
1940. febr. 2. Sokal: Orosz határőrség agyonlőtt egy menekültet német területen, valamint egy asszonyt (Swistawski).
1940. febr. 23. Przemysl: meg nem engedett határátlépéskor orosz részről 10 lövést adtak le egy asszonyra, aki felső comblövéssel megsebesült.
1940. febr. 13. Sokal: Az orosz határőrség agyonlőtt német területen egy zsidót.
1940. márc. 8. Sokal: 2 határátlépőre német területen rálőttek. Az egyik meghalt.

2. Melléklet

Összehasonlító áttekintés a vörös hadsereg 1939 szept. 1. óta történt megerősítéséről

Létszám	A nyugati határvidéken			Eur. Oroszország többi részén			Távolkelet		
típus / idő	lövész	lovasság	páncélos	lövész	lovasság	páncélos	lövész	lovasság	páncélos
1.9.39	44	20	3	33	4 1/2	1	28	8 1/2	1
28.11.39	76	21	17	30	4	7	36	8	7
változás 38.3.1-hez	+32	+1	+14	-3	-1/2	+6	+8	-1/2	+6
12.3.40	95	22	22	31	4	3	34	7	7
változás 39.12.29-hez	+19	+1	+5	+1	-	-4	-2	-1	-
1.8.40	83	18	24	34	6	4	34	9	8
változás 40.3.12-höz	-12	-4	+2	+3	+2	+1	-	+2	+1
1.1.41	92	20	29	29	3	2	29	7	8
változás 40.8.1-hez	+9	+2	+5	-5	-3	-2	-5	-2	-
1.5.4	118	20	40	27	5 1/2	1	23	8	

9

változás
41.1.1-hez +26 - +11 -2 2 1/2 -1 -5 +1 +1

Összehasonlító áttekintés a vörös hadsereg 1939 szept. 1. óta történt megerősítéséről

Létszám típus idő	Összesen lövész	lovasság	páncélos	Megjegyzés
1.9.39	105	33	5	A háború kezdete
28.11.39	150	33	31	
változás 38.3.1-hez	+45	-	+26	
12.3.40	160	33	32	Lengyelországi hadjárat, baltikumi bevonulás. Finn háború kezdete
változás 39.12.29-hez	+10	-	+1	
1.8.40	151	33	36	Finn háború befejezése
változás 40.3.12-höz	-9	-	+4	
1.1.41	150	32	36	Volt román részek megszállása után
változás 40.8.1-hez	-1	-1	-	
1.5.41	170	33 1/2	40	
változás 41.1.1-hez	+20	1 1/2	+4	

A birodalmi belügyminiszternek és az SS birodalmi vezetőjének

(a német rendőrség főnökének)

jelentése

a birodalmi kormányhoz a Szovjetuniónak Németország és a nemzetiszocializmus ellen irányuló romboló munkájáról

A birodalmi belügyminiszter Berlin, 1941. június 20.
Mellékelten előterjesztjük a közbiztonsági rendőrség és a közbiztonsági szolgálat főnökének 1941. június 10-i jelentését a Szovjetuniónak Németország és a nemzetiszocializmus ellen irányuló bomlasztó munkájáról.
Frick s. k.

birodalmi belügyminiszter.

Himmler s. k. birodalmi SS vezető és a német rendőrség főnöke

A birodalmi kormányhoz a birodalmi külügyminiszter úr útján, Berlin
A közbiztonsági rendőrség és a közbiztonsági
szolgálat főnöke Berlin, 1941. június 10.
IV. EL 17/41 gRS

Bizalmas államügy

Jelentés az SS birodalmi vezetőjéhez, a német rendőrség főnökéhez.

A kommunista internacionálé bomlasztó tevékenysége a tengelyhatalmakkal szemben, különösen pedig a nemzetiszocialista Németország ellen egészen az 1939. augusztus 23-i német-szovjetorosz tanácskozási megnemtámadási egyezmény megkötéséig általánosan ismeretes.

Az a remény, hogy Szovjetoroszország ennek az egyezménynek a megkötése után a szerződéses megállapodásoknak megfelelően lojálisán fog viselkedni és be fogja szüntetni a birodalom elleni felforgató munkát, csalfa volt. Ellenkezőleg: a kommunista bomlasztás, kártevő és terrorkísérletek, valamint a katonai, gazdasági és politikai hírszerzésnek a végsőkig való erőszakolása volt továbbra is a szovjetorosz hatalmas, rendíthetetlen — ellenben felismert — célja.

A BIRODALMI BELÜGYMINISZTERNEK ÉS AZ SS VEZETŐJÉNEK JELENTÉSE
Az egyetlen dolog, amit megváltoztattak, a módszer volt, amely állandóan új formáival és agyafúrt leplezéseivel a védekezésre folyton új feladatokat rótt.

I. A Komintern felépítése és célkitűzése
A kommunista internacionálé (Komintern) az a szovjetorosz szervezet (Moszkva székhellyel), amelynek célja (az alapszabályzat 1. §-a): „Valamennyi ország kommunista pártjait világpárttá egyesíteni a munkásosztálynak a kommunizmus elveiért és a proletariátus diktatúrájáért folyó harcra való megnyerése végett" (Sztálin mint a Szovjetunió Kommunista Pártjának első titkára, úgyszintén Molotov, továbbá Pieck német emigráns, mint a kommunista internacionálé német szekciójának képviselője, Thorez francia kommunista vezér és — mint elnök — Dimitrov, a Reichstag-tűzből ismert bolgár terrorista, ma is tagjai a Komintern Végrehajtóbizottsága Elnökségének).

A Szovjetunió hivatalos szervei számára a Komintern ma is azt a tehermentes, nem hivatalos, azaz nem állami apparátust jelenti, amelyet minden nemzetközi méretű bomlasztó munkára működtetni lehet. A különleges hírszerző- és kémszolgálatok mellett a külföldön a Kominternt is munkába állítják ezekre a különleges feladatokra, úgyhogy az ellenük folytatott küzdelem során pontos megkülönböztetést tenni csak nehezen lehet.

A Komintern felforgató munkáját éppen a háború alatt erősen fokozták az emberek és pénz nagymérvű latbavetésével. Egész Európát elárasztották az egyes országos szekciók felhívásaival és utasításaival abból a célból, hogy a kommunista eszmevilág híveit „Németország imperialista háborúja ellen a legmegfeszítettebb és legkitartóbb bomlasztó munkára serkentsék, nem utolsó sorban avégett, hogy a tevékenység e fokozása révén a nemzetiszocialista Németországgal való egyezménykötésnek a Szovjetunióra nézve hátrányosaknak vélt hatásait kiegyenlítsék.

II. Az illegális bomlasztó munka új módszerei

1. A birodalom ellen

A kommunista pártnak 1933 óta, a nemzetiszocializmus megalkuvás nélküli harcos magatartása szükségszerű következményeképpen való kíméletlen leküzdése és megsemmisítése folytán, az említett egyezmény-kötés előtti időben, mind a Kominternnek a külföldről kifejtett legádázabb fáradozásai, mind pedig a

kommunista párt kisebb maradék részeinek, mint AM- és BB-csoportjainak (AM: katonapolitikai osztály) (BB:üzemi kémkedés) — szemmel kísért — munkája hiábavalók voltak.

A rendőri védekezés fokozott nyomására a Komintern a finomított bomlasztó taktika módszeres utasításaival válaszolt. A „trójai faló" mintára még inkább belülről, a spanyol polgárháború iskolapéldája szerint akartak dolgozni. Az 1939. augusztus 23-i egyezménykötés elvette ennek az eljárásnak minden propagandisztikus zöngéjét, amit a Komintern végrehajtó bizottsága az AM- és BB-apparátus nagyszabású megújítását célzó fokozott tevékenységgel akart ellensúlyozni. Amíg azonban a megszállt területeken maguknak a kommunista pártoknak még mindig fennálló erős felvevő apparátusai révén a Komintern munkája könnyebb volt a Birodalom elleni fáradozásai az idejekorán történt közbelépés következtében sohasem jutottak tovább a kísérlet állapotánál.

Folytonos megfigyeléssel megállapítást nyert, hogy az európai országokban a Komintern összekötő szerveit újólag erőteljesen kiépítették azzal az egyedüli céllal, hogy a Németországba irányuló bomlasztó és hírszerző tevékenységet fokozzák.

Így az egyik fő összekötő szerv a svéd kommunista pártnál Stockholmban van. Ez a szerv egyike a Komintern legfürgébb és legveszedelmesebb harci központjainak. A Birodalom ellen alkalmazott módszerét a meglevő anyag sokaságából a továbbiakban behatóbban jellemezni fogjuk.

A Birodalom elleni munkára elsősorban volt német kommunista vezető tisztviselőket használtak fel, akiket hosszas kiképzéssel Moszkvában és más európai országokban iskoláztak, s első ízben 1939-ben zúdították rá a Birodalomra. Az egyik legagyafúrtabbnak sikerült a régebbről ismert berlini elvtársakkal széles körű módon összeköttetésbe lépnie és rendszeres munkával berlini nagyüzemekben, amelyek hadászatilag fontos munkát végeztek, újból kommunista üzemi sejteket alakítania. Ennek a vállalkozásnak kétségtelen célja az volt, hogy egyrészt megbomlassza a munkásságot, másrészt kártevésre és egyidejűleg üzemi kémkedés gyakorlására vegye rá. Ügyesen kiépített futárutakon szüntelenül anyagot, parancsokat és pénzt kaptak Stockholmból és Koppenhágából az ottani Komintern-instruktoroktól. Ennek a veszedelmes mértékben kiépülő szervezetnek az irányításában vezető része volt Linderoth svéd országgyűlési képviselőnek, aki a Komintern Stockholmban levő európai irodájának képviselője.

Különleges megbízásokat intézett el, amelyeket a Kommunista Internacionálé végrehajtó bizottsága ruházott rá az egyes országokkal kapcsolatban. Linderoth Stockholmból szervezte meg a Komintern koppenhágai közvetlen megbízottjainak munkáját a Birodalom ellen, s ezt ő is pénzelte. Hogy a beállított vezetőket, mint pl. Arthur Emmerlich, született 1907. 9. 20-an Niederwiesában vagy Villy Gall, szül. 1908. 10. 3-án Falkenstein-Vogtlandban vagy Rudolf Hallmeyer szül. 1908. 2. 3-án Plauenben vagy Heinrich Schmeer, szül 1906. 3. 20-án — messzemenően megvédjék a biztonsági rendőrség (SD!) intézkedései ellen, Linderoth megbízottai kioktatták őket a várható rendőrségi munkamódról. Az iskolázást a GPU itt legismertebb komisszárja, Dmitr Fedoszejevics Krülow vezette: a GPU 1941. február 3-a óta „Állambiztonsági népbiztosság címmel az egyesített belügyi népbiztosság része.

A nevezett vezetők útján kiépített szervezet a közben Hamburgban telepített futárszolgálattal dolgozott Koppenhágán és Stockholmon át Moszkva felé, azzal a céllal, hogy pénz és utasítások ellenében jelentést tegyen a legújabb fajta németországi fegyverek gyártási és termelési állapotáról.

A szervezetnek ezenkívül feladata volt bomlasztó röpiratok sorozatos előállítása. A legutóbb — 1941 májusának végén — Emmerlich-hez érkezett moszkvai Komintern-parancsból feltűnően látható, hogy éppen a következő két hónapra nagyobb számú további szervező kiküldését készítették elő, illetve akarták végrehajtani a Birodalom egyes körzeteire felosztva.

Minthogy a szakadatlan megfigyelés a szervezet növekedése miatt nem volt abban

a helyzetben, hogy a valóban előállt károkat megakadályozza, 1941 májusának végén idejekorán bekövetkezett a közbelépés és valamennyi résztvevő letartóztatása.

2. A Németország által megszállott területek ellen

A megszállott területen a Komintern által folytatott törvényellenes bomlasztó munka technikájának formája hasonló ahhoz, amit fentebb leírtuk. Kiemelkedők ezek az egyes esetek:

a.) A Protektorátusban

A kommunista párt már az egykori Csehszlovákia megszállása előtt igen élénk volt, de főleg a védnökség megteremtése után jutott teljes érvényesülésre törvényellenes munkájával. Az utóbbi években erről a területről szüntelenül kommunista tisztviselőket hívtak Moszkvába, a Lenin iskolába, ahol katonai politikai oktatásban részesítették a terror és polgárháború elméletére és gyakorlatára nézve.

Ezeket a képzett tisztviselőket a védnökség felállítása után munkába állították. Haladéktalanul megkezdték a törvényellenes KPD fel- és kiépítését. A Kominternnel való összeköttetést és a pártmunka felügyeletét és vezetését a Szovjetunió prágai főkonzulátusa végezte. Összekötő munkatársként a TASSZ-ügynökség tudósítója és a szovjetorosz főkonzulátus sajtóelőadója, Kurt Beer (zsidó) dolgozott, aki munkájának végrehajtására a diplomáciai képviselettől orosz újságokat és kommunista propagandaanyagot kapott, amelyeket az utasításhoz híven átengedett a KPD vezető tisztviselőinek. Ugyancsak ő továbbította a hatalmas pénzösszegeket a törvényellenes pártmunka támogatására.

Ezen a szovjetorosz főkonzulátuson át fenntartott összeköttetésen kívül a protektorátusban még közvetlen rádióösszeköttetés is fennállott a moszkvai Kominternnel. A prágai titkos Komintern-adóállomás vezetésével megbízott személyeket ugyancsak kiképezték különleges tanfolyam keretében Moszkvában, a rádiótávírászati iskolában. Ez az iskola a Komintern felügyelete alatt áll és a Vörös Hadsereg ellenőrzi. A tanfolyamokat a legszélesebb alapon vezetik és OMSZ-nak nevezik, ami az Organizacija mezsdunarodnogo szojedinenija (a nemzetközi összeköttetés szervezete) rövidítése.

A prágai rádió műszaki felszerelése, amely néhány nappal ezelőtt még dolgozott, egy nagy adó- és vevőállomásból állott.

Rádiótávirati úton Prágából az általános belpolitikai helyzetről, a párt által végrehajtott akciók bevezetéséről és lefolyásáról, a teljes központi vezetőség üléseiről és az azokon hozott határozatokról, valamint a pán helyzetéről, hangulatáról és tevékenységéről adtak fel jelentést és vettek fel megfelelő parancsokat és utasításokat Moszkvából a Komintern végrehajtó-bizottságától. A lefoglalt prágai és moszkvai rádióközlések tökéletes bizonyítékát nyújtják a Komintern kíméletlen forradalmi eszméjének, amely a nemzetiszocializmus megsemmisítésére irányult.

b.) Franciaország megszállt részében

A Komintern különös figyelmet szentelt a francia kommunista pártnak, mivelhogy Franciaország már Lenin véleménye szerint is Nyugat-Európa bolsevista bástyája kellett volna, hogy legyen. Franciaország jelenlegi szétziláltságában és belső gyengeségében a kommunista internacionálé, amelynek a háború előtt itt számos híve volt, sikert remélt.

Itt is kétségtelen megállapítást nyert, hogy a franciaországi kommunistákat a Szovjetunió diplomáciai képviseletei minden formában pénzzel és propagandaanyaggal látták el.

Itt sem játszott szerepet az 1939. augusztus 23-i egyezmény, legfeljebb annyiban, hogy ettől az időponttól kezdve a francia kommunisták tevékenysége

közvetett módon fokozódott Németország ellen. Ennek legdöntőbb és egyúttal legtárgyilagosabb bizonyítéka a Sureté Nationale-nak (a francia titkos rendőrségnek) az egyik párizsi vizsgálata során a L'Ordre című napilappal kapcsolatban lefoglalt aktája. A francia rendőrség hiteles bizonyítékaival igazolhatólag az újságnak 1939 novemberében véghezvitt szanálásában a jugoszláv követség sajtófőnökén,
Vucevicson és Jacques Epsteinen
és Lady Stanley-n, Derby lord egyik nővérén kívül Ottó Katz alias Karl Simon cseh zsidó, aki szovjetorosz szolgálatban állott, szintén részt vett. 1939 novemberében Suritz párizsi szovjet nagykövet Negrin egykori vörös spanyol miniszterrel és 1940 januárjában és februárjában Birjukowal, a szovjetorosz követség titkárával, meglátogatta Saint Cloudban lévő villájában Búrét, a „L'Ordre" című újság főszerkesztőjét. Ez alkalommal megállapodtak abban, hogy egy bizonyos Etevenont, a szovjetorosz követség hivatalos megbízottjaként a L'Ordre kiadóhivatalában alkalmazást nyer. Az ezzel kapcsolatban nyújtott támogatást március végén havi 800 000 frankra emelték fel. A kommunista vezetőknek pártjuk Franciaországban való feloszlatása után azt a határozott parancsot adták, utasítsák híveiket, hogy a L'Ordre-ot, mint megbízható németellenes újságot olvassák.

c.) A többi megszállt területen

Norvégiában szintén az oslói szovjet követség a középpontja a Komintern bomlasztó propagandájának. Itt a követség hozzátartozóit tetten is lehetett érni.
Hollandiában, Belgiumban, a volt Jugoszláviában ugyanaz a munkamódszer bizonyosodott be, mint amit a Birodalom ellen alkalmaztak.

E rövid jelentés megszabott kereteit messze túllépné, ha kimerítően idéznők azt a terjedelmes és okmányszerűleg bizonyított tanú- és iratanyagot, amely a Komintern bomlasztó és kémkedési munkájáról részletesen rendelkezésre áll. Mindenesetre fontos kiemelni azt az ismételten megállapítandó felismerést, hogy a Szovjetunió magatartása a Birodalommal és az általa megszállt területekkel szemben nem volt őszinte és a Komintern bomlasztó munkája 1940-től lázasan növekedett.

II. A Komintern szabotázsa
A Komintern már a háború kitörése előtt egy évtizeddel áttért arra, hogy az összes szekciók kipróbált kommunistáit Szovjetoroszországba rendelje és ott a megfelelő iskolákban, kiváltképpen a szabotázsban és robbantóanyag-használatban kioktattassa. Így pl. 1930 óta Moszkvában különleges odaadással újból megkezdték az úgynevezett hadipolitikai kiképző tanfolyamokat, s azokat máig sem szüntették be. Minthogy a Komintern világpolitikai hatalmi étvágyának kielégítése során mindig számításba vette a háborús leszámolás lehetőségét, világkongresszusain irányelveket adott ki, amelyek híveit egészen világosan terror- és kártevő cselekmények elkövetésére szólították fel, s ezeket az erőszakos bűncselekményeket politikai szükségességnek tüntették fel.

A közbiztonsági rendőrség (SD) által a Birodalom területén felfedezett terror- és szabotázscsoportok sokasága, amely a Komintern parancsára létesült, jellemző a Szovjetuniónak a Birodalommal szembeni magatartására. Kártevő merényletekre való előkészületek hadifontosságú tárgyak, hidak ellen, fontos vasúti vonalszakaszok felrobbantása, jelentékeny ipartelepek tönkretétele és megbénítása voltak ezeknek a tisztán kommunista csoportoknak támadási céljai, s e cselekedetek végrehajtásánál attól sem riadtak vissza, hogy emberéleteket pusztítsanak el. A kártevő cselekmények elkövetésére szóló megbízásokon kívül a tettesek utasítást kaptak a Birodalom vezető személyei ellen való merényletek végrehajtására is.

Noha feltételezhető volt, hogy ezeknek a Komintern által végrehajtott, illetőleg előkészített erőszakos bűncselekményeknek a sorozata az 1939. augusztus 23-i német-orosz tanácskozási és megnemtámadási egyezmény megkötésével véget ér, a különösen a Németország által megszállt területeken végzett széles körű nyomozások bizonyítékokat szolgáltattak arra, hogy a Komintern nem hajlandó

beszüntetni a Birodalom elleni bűnös tevékenységét.

Az Anglia által a Secret Service utasítására alakított hajószabotázs-csoportok mellett, amelyek célja már békében is a német hajótér elpusztítása volt, fennállott egy a Komintern által létesített még sokkal kiterjedtebb terrorszervezet is, amelynek feladata főleg amaz államok hajóinak megsemmisítésében állott, amelyek annak idején a Komintern-ellenes blokkban tömörültek.

FÜGGELÉK
Ennek a szervezetnek a tagjai kimutathatólag 1940 végéig tevékenykedtek és Dániából újólag megpróbáltak bedolgozni a Birodalom területére. Ennek a szervezetnek a vezetője

Ernst Wollweber

német emigráns volt, aki 1931-ben az RGO (Vörös Szakszervezeti Ellenzék!) birodalmi vezetőségének tagjaként szerepelt és 1932 novemberében a Németországi Kommunista Párt képviselőjeként a birodalmi gyűlésbe is bejutott. Koppenhágába való emigrálása után 1933-ban Wollweber vette át az ISH vezetését, amely mint a tengerészek és kikötőmunkások szak-internacionáléja, a Komintern által különösen a német hajók ellen elrendelt kár-tevési cselekmények végrehajtó szerve irányadó módon. Wollweber a felelős a Moszkva utasítására Németországban, Norvégiában, Svédországban Dániában, Hollandiában, Belgiumban, Franciaországban és a volt balti államokban alakított kártevő csoportok kiépítéséért és cselekvő harcbavetéséért. Nagy méretekben ő ellenőrizte a robbantóanyagok és más kártevő anyag beszerzését és szállítását és intézkedett a szervezet pénzelésére és az ügynökök díjazására a Komintern által bőségesen rendelkezésre bocsátott pénzeszközökből. Wollweber a német csapatok Oslóba történt bevonulása után 1940 májusában Svédországba szökött, ahol Stockholmban ma is letartóztatásban van. A szovjet kormány részéről a svéd kormánynál lépések történtek arra, hogy Wollwebert adják ki Szovjet-Oroszországnak, annyival is inkább, mert a Komintern számára végzett sikeres munkájának elismeréséül közben megadták neki a szovjet állampolgárságot.

Ezeknek az egész Európában elterjedt kommunista terrorcsoportoknak a tevékenységére vezethetők vissza
16 német,
6 olasz,
2 japán hajó
ellen elkövetett sorozatos szabotázs-merényletek, amelyek két esetben igen értékes hajók teljes elvesztését okozták. Amíg a tettesek eleinte fel-bujtással kísérelték meg a hajók elpusztulásának előidézését, újabban, miután ez a módszer többnyire nem vezetett a hajók teljes elvesztésére, áttértek arra, hogy a Keleti- és Északi-tengeren közlekedő hajók ellen robbanóanyag-merényleteket hajtsanak végre. Fő támaszpontjaik különösen Hamburg, Bréma, Danzig, Rotterdam, Amszterdam, Koppenhága, Oslo, Reval és Riga kikötőiben vannak.

A Hollandiában, Belgiumban és Franciaországban alakított kommunista kártevő csoportok

Joseph Rimbertus Schaap

holland kommunista vezetése alatt állottak, aki a rotterdami Interklub vezetőjeként tevékenykedett és szoros kapcsolatot tartott fenn az össz-szervezet Skandináviában levő vezető tisztviselőivel. Közvetlenül neki volt alárendelve

Karl Bargstädt

régebbi hamburgi RFB-szervezetvezető, akinek az össz-szervezetben a robbanóanyag-merényletek műszaki végrehajtása volt a feladata. A kártevő cselekményekhez szükséges robbantóanyag az észak-skandináviai ércbányákból származott és a hollandiai, belgiumi és franciaországi kommunista kártevő csoportokhoz Narvik norvégiai érckikötőn és Lulea svéd érckikötőn át holland

tengerészek juttatták el. Mint a legkimagaslóbb robbantóanyag-futárok egyikét,

Willem van Vreeswijk

holland kommunistát Rotterdamban sikerült elfogni.
Mind a holland, mind pedig a belga csoport egyes laboratóriumokat tartott fenn, amelyekben gyújtó- és robbantóbombákat állítottak elő. A „Boccaccio" olasz és a „Kasij Maru" japán gőzösön történt kártevő merényletek e csoportok tevékenységének tulajdonítandók. Az amszterdami és rotterdami kikötőkben német hajók ellen előkészített kártevő cselekményeket sikerült idejekorán felfedezni és megakadályozni.

A további nyomozások során a közbiztonsági rendőrségnek (SD) sikerült 24 kommunista terroristát elfognia és ezek között volt

Achille Beguin,

a holland szabotázscsoport vezetője és

Alfons Fictels, a belga kártevő csoport vezetője is.

Magát Schaapot a dán rendőrségnek sikerült 1940. augusztus 1-jén Koppenhágában éppen akkor elfognia, amikor a Dániában már fennálló hajószabotázs-szervezetet újból akcióba akarta állítani.

Hogy a Komintern mennyire törekszik a német hajózást kártevő cselekményekkel a Keleti-tenger terében is megsemmisítőleg sújtani, kitűnik abból, hogy a közbiztonsági rendőrségnek (SD-nek) a dán rendőrséggel együtt 1941. február-április hónapjaiban sikerült a Dániai Kommunista Párt vezető tisztviselőit elfognia, akik kommunista kártevő csoportokat cselekvőleg támogattak. Közöttük van a többi között

Richárd Jensen,

a Dániai Kommunista Párt végrehajtó bizottságának tagja és az ISH főtitkára,

Thöger Thögersen,

a koppenhágai „Munkásújság" című dán kommunista lap szerkesztője és a félzsidó

Ottó Melchior,

a Szovjetunió Barátainak Dániai Szövetsége vezetőségi tagja.

A dániai kommunista kártevő csoport számlájára írandók különösen a revali kikötőben a „Saar" német gőzös és a königsbergi kikötőben a „Phila" német tehergőzös ellen elkövetett merényletek, amelyek közül az utóbbinál heves robbanás következtében a hajó első részének falán a vízvonal magasságában nagy lék támadt. Az időre beállított vegyi gyutacscsomagot a rigai kikötőben csempészték a hajó fedélzetére.

A dániai kommunista szervezet által használt vegyi-műszaki gyutacsos robbantóanyagok és gyújtózsinórok Svédországból érkeztek és egy malmöi úri divatüzletből, ahol raktározva voltak, mindig külön futár szállította őket Koppenhágába.

A Kominternnek Németország elleni munkájára vonatkozólag más dániai kommunista terroristák vallomásai is igen fontos adatokat szolgáltattak.

Ezek szerint a Komintern különleges súlyt helyezett a skandináv tengerészeknek munkatársakként való megnyerésére, mert az volt a nézete, hogy egy jövő háborúban csak a skandináv államok maradnak semlegesek és akkor csak ez államok alattvalóinak lesz lehetőségük arra, hogy német kikötőkben, illetőleg német hajókon terrorcselekményeket hajtsanak végre. Ezenkívül az volt a határozott

utasítás, hogy saját hajóik rakományát is semmisítsék meg gyújtó- és robbantóanyagokkal, amennyiben ez használ a Szovjetunió érdekeinek. A Keleti-tenger mellékéhez tartozó államokban és a német északi-tengeri kikötőkben levő egyes szabotázscsoportoknak maga Wollweber adta ki az utasítást arra, hogy az ebben a térben járó összes hajókon legalább egy-egy megbízható munkatársat verbuváljanak, akit aztán a 3. Internacionálé szellemében végzendő jövőbeli munkájára a lehető legjobban ki szándékoztak képezni.

Az ő rendeletére vezethető vissza egy danzigi kártevő csoport létesítésének a kísérlete is.

Közben sikerült ezeknek a csoportoknak vezető ISH-tisztviselőit, köztük az Oslóból származó

Arthur Samsing

norvég állampolgárt, aki hosszabb ideig a Szovjetunióban tartózkodott, letartóztatni, és ezek részletes adatokat szolgáltattak a Wollweber megbízásából a Birodalom ellen irányított szabotázsakciókról.

A Komintern megbízásából Wollweber ugyancsak támaszpontokat létesített Dagő és Oesel keleti-tengeri szigeteken is. Az ezeken a szigeteken verbuvált munkatársaknak azonban csak akkor kellett volna akcióba lépniük, ha egy Németország és a Szovjetunió közötti háborúban ezeket a szigeteket német csapatok, illetőleg a német haditengerészet vette volna birtokba. Ez esetben a kártevő cselekményeknek elsősorban a tengeralattjáró támaszpontok, repülőterek és olajraktárak ellen kellett volna irányulniuk

Hogy a bolsevizmus mennyre igyekezett magában a Birodalomban is tevékenységet kifejteni, kiderül abból a tényből, hogy 1941 márciusa óta a közbiztonsági rendőrség (SD) Felső-Sziléziában és a Főkormányzóságban megállapíthatta, miszerint lengyel kártevő- és terrorszervezetek vezetőiül növekvő mértékben kommunista elemeket állítottak be. Az utóbbi időben végrehajtott erőszakos bűncselekmények megszervezése itt is azokra a tipikusan kommunista kivitelezési módszerekre vall, amelyeket a Komintern a „háborús tézisek" felállítása alkalmával a moszkvai VI. és VII. világkongresszuson az összes szekcióknak kiadott.

IV. A szovjetorosz kémkedés (gazdasági, katonai és politikai hírszerzőszolgálat) a Birodalom ellen.

7. GPU-módszerek a német áttelepülők ellen

Amikor Oroszország az 1939. szeptember 29-i német-orosz határszerződéssel a lengyelországi német győzelem gyümölcseit jelentékeny területmegnagyobbodással nagymértékben a maga számára is elkönyvelhette, a német-orosz érdekhatár megvonását arra használta fel, hogy a Nagynémet Birodalommal kötött megnemtámadási egyezménye folytán első ízben előállott területi érintkezését számos kém számára kapu gyanánt építse ki.

A Führernek az orosz területen élő németek hazahozására vonatkozó nagyvonalú akcióját gyalázatos módon a fent említett célokra használták ki.

Amikor a népi németek a Führer hívására tömegesen jelentkeztek az áttelepülésre, a hírhedt GPU — amely 1941. február 3-a óta az „Állambiztonsági Népbiztosság" cím alatt egyesített belügyi népbiztosság részévé lett — előtérbe lépett, mégpedig azért, hogy e német emberek közül sokakat a legelvetemültebb eszközök igénybevételével kémkedésre kötelezzen az ellen az ország ellen, amelybe honvágytól űzve éppen visszatérőben voltak. Jóllehet a GPU-nak alig sikerült gyakorlati eredményeket elérnie, mivel ezeknek az erőszakkal kémkedési kötelezettségvállalásra kényszerített embereknek a legtöbbje német földön erről rögtön jelentést tett, ez a tény mégis szégyenfoltja marad a GPU és ezzel a szovjetorosz hatalmasok munkamódszereinek.

A német áttelepülőket ilyen esetekben a GPU elé idézték, órák hosszat vallatták, és azzal fenyegették, hogy kizárják őket az áttelepítésből, ha nem vetik alá magukat a GPU követelésének. Kedvelt volt az a módszer is, hogy a megkörnyékezett áttelepülőknek kijelentették, visszamaradó hozzátartozóikon vesznek elégtételt és túszokként fognak bánni velük, ha a kényszer hatása alatt vállalt kötelezettségeket nem teljesítik, vagy Németországban feljelentést mernek tenni. Azzal is fenyegették őket továbbá, hogy a GPU hosszú keze Németországban is eléri őket, s ez a fenyegetés nem tévesztette el hatását az egyes áttelepülőre. E gyalázatos módon nemcsak férfiakat, hanem nőket is kényszerítettek kötelezettségvállalásokra. A következőkben idézünk néhányat a százakra menő esetek közül, amelyek jellemző példái annak, hogyan jártak el német emberekkel.

a.) A besszarábiai németeknek a Birodalomba való áttelepítése során megjelent a Csernovicból való Maria Baumann asszony és eskü alatt tett tanúvallomásokkal alátámasztva előadta, hogy az orosz titkosszolgálat németországi kémkedésre akarta rábírni. Elmondta, hogy többször is a GPU illetékes hivatalaiba rendelték, ahol minden eszközzel igyekeztek hatni reá, hogy a kémkedésre vonatkozó követelésnek magát alávesse. Minthogy öt ellátatlan gyermek özvegy-édesanyja, nagy kereseti lehetőségeket ígértek neki s eközben hangoztatták, hogy 10 000 márkás, sőt ennél nagyobb összegek sem játszanak szerepet. Prágában folytatandó kémtevékenységre osztották be. Már anyag és bizonyító iratok is voltak nála, amelyekből felismerhető volt a különleges kioktatás terjedelmessége.

b.) Elisabeth Kreutelt, akinek félje Csernovicban kötszerüzletet tartott fenn, az útlevelek felmutatása alkalmával a GPU szintén megkörnyékezte. Neki Szászországban kellett volna orosz kémszolgálatot végeznie. Ő is fontos oktatóanyagot hozott a német kémelhárítás számára.

A példák százait lehetne felsorolni, mert kétségtelen, hogy a GPU óvatos becslés szerint az áttelepülőknek mintegy 50 százalékát megkörnyékezte, hogy őket zsaroló fenyegetésekkel vagy óriási pénzígéretekkel közreműködésre kényszerítse. A GPU azonban nem érte be azzal, hogy a legelvetendőbb eszközök alkalmazásával megpróbálta ezeket a német embereket hazájuk árulóivá tenni, hanem szervei még arra is vetemedtek, hogy ezeket az embereket sok esetben kifosszák s tőlük igazoló papírokat, pénzt és értéktárgyakat ellopjanak. Tizenhat esetben bizonyítékok vannak arra, miszerint az igazoló iratok ellopása abból a célból történt, hogy azokkal orosz kémeket szereljenek fel. További 16 esetben még az az alapos gyanú is fennáll, hogy a GPU evégből meg is gyilkolt népi németeket, hogy azok papírjait a Birodalomba való feltűnés nélküli kém-becsempészésre használja fel.

2. A szovjetorosz diplomáciai képviseletek, mint a Birodalom elleni gazdasági, politikai és katonai hírszerző szolgálatok központjai azzal az egyértelmű céllal, hogy a háború előkészítését szolgálják.

A paktumkötés óta az orosz különleges kémszolgálat majdnem kihívó formában jelentkezett munkamódjával. Szokásosan kíméletlen módszereiben most arra is vetemedett, hogy a Birodalomban levő orosz képviseleteket – és ezek élén a berlini orosz nagykövetséget – messzemenőleg bekapcsolja kémszolgálatába. Amikor Skvarcev akkori berlini orosz nagykövetet visszahívták és Dekanoszov nagykövettel váltották fel, ez a nagyköveti poszton történt változás a politikai, gazdasági és katonai hírszerzési tevékenység formájában való kémkedés még erőteljesebb fokozásának a jele volt. Dekanoszov, Sztálin bizalmasa, Oroszországban a belügyi népbiztosság hírszerző-osztályának vezetője volt, amelyhez, mint különleges kémosztály, a GPU is tartozik. Moszkvából magával hozott feladata abban állott, hogy egy kiépítendő bizalmi emberhálózat útján bejusson a birodalmi hatóságokhoz és főleg jelentéseket szerezzen a Birodalom katonai erejéről és hadászati terveiről. Hűséges főnöke a GPU belső munkatársa, Kobulov úgynevezett „követségi tanácsos" volt, aki területen kívüli helyzetének kíméletlen kihasználásával a kémkedésben igen élénk tevékenységet fejtett ki. A birodalombeli orosz
kémkedés célja arra irányult, hogy a tisztán katonai jellegű hírszerzés mellett

a Birodalom politikai terveit is megismerjék és a titkos rádióállomásoknak Németország számos helyén való kiépítésével olyan jelentőpontokat állítsanak készenlétbe, amelyeknek kiagyalt titkos írás alapján az összes, Oroszország számára fontos jelentéseket közvetíteniük kellett. 1940 óta tehát a kémkedés terén nagyszabású mozgósítási előkészület volt folyamatban, amely elképzelhetetlen pénzeszközök latbavetésével történt. (A német kémelhárítás idejében be tudott kapcsolódni.)

Az a tapasztalat, hogy az orosz kémkedés növekvő nyomása főleg a német keleti vidékeken — s itt is elsősorban a Főkormányzóságban és a Protektorátusban — nyilvánult meg, éppen ezeknek a veszedelmes vidékeknek a különös figyelésére késztetett. Ennek során megállapítást nyert, hogy Leonid Mohov, a prágai orosz főkonzulátus tagja, egy orosz kémhálózat feje volt, amelyet a Protektorátusban a GPU létesített. A cseh légió volt tagjait, akik a Lengyelország elleni háborúban lengyel oldalon harcoltak és főleg a volt csehszlovákiai kommunista párt híveinek köreiből kerültek ki, s akik Lengyelország veresége után orosz hadifogságba jutottak, orosz kémszolgálatra bírták rá és főként titkos rádióállomások kezelésére képeztek ki. Ezeket az embereket hamis igazolópapírokkal küldték a Protektorátusba, ahol az említett orosz konzulátusi tag, Mohov vezetése alatt működtek. Amikor a közbelépés megtörtént, sikerült ennek az orosz kémhálózatnak 60-nál jóval több tagját elfogni, és egy tucatnyi üzemben levő titkos rádióállomást lefoglalni. (Utalás: Ez a hálózat teljesen függetlenül dolgozott a Komintern által a Protektorátusban létesített illegális apparátustól. L.I., 2.sz.)

Közben Berlinben Kobulov orosz „követségi tanácsos" és GPU-hivatalnok szintén nem volt tétlen. Nem érdektelen idézni itt egy németbarátsággal nem gyanúsítható volt jugoszláv diplomatának, Vauhnik ezredesnek, a volt berlini jugoszláv katonai attasénak a vallomását, aki a berlini orosz katonai attasé segédtisztjére, Szkornyakov ezredesre vonatkozólag kijelentette, hogy ez utóbbi — annyi pénzzel, amennyi csak kell
— kizárólag a hírszerző szolgálattal foglalkozik. Kobulovnak Tupikov orosz katonai attaséval és ennek segédtisztjével, Szkornyakovval együtt az volt a célja, hogy a birodalmi fővárosban, úgyszintén a Nagynémet Birodalom valamennyi fontosabb városában titkos rádióállomásokat létesítsen a hírközvetítésre.

Az ezeknek az uraknak és munkatárs vezérkaruknak a tevékenységéről szóló és rendelkezésre álló terjedelmes anyagból példaképpen csak a következő két esetet idézzük:

a.) A litvániai Mariampolból való Wietold Pakulat pékmestert, aki a litvániai Német Kultúrszövetség tagja volt és a Birodalomban — főleg Berlinben — rokonai éltek, egy napon Kovnóba citálták a GPU elé. Itt azzal fenyegették, hogy kémkedési pert indítanak ellene. Az a tény, hogy a Kultúrszövetség tagja volt és Memelben lakó fivérének meglátogatása céljából néhányszor Litvániából Németországba utazott, elegendő volt a GPU-nak arra, hogy kémkedés miatt rendőrségi eljárást indítson ellene. A megrémített embernek csak arra az esetre ígértek büntetlenséget, ha német menekült álarcában hajlandó Berlinbe átköltözni, és itt bizonyos utasítások szerint Oroszország számára dolgozni. Felesége és gyermeke visszatartásával, akik túszokként a GPU kezei közt maradtak, a Birodalomba küldték. Őt is azzal a fenyegetéssel indították útnak, hogy a GPU keze hosszú és árulás esetén Berlinben is biztosan eléri. E fenyegetés ellenére és noha hozzátartozóit a GPU hatalmában kellett hátrahagynia, ez a német is felismerte kötelességét és összeköttetésbe lépett a közbiztonsági rendőrséggel (SD-vel). Ily módon sikerült az oroszok előtt ismeretlenül maradt ellenjátékban összes szándékaikat keresztezni és tevékenységüket kezdettől fogva ellenőrzés alatt tartani. Berlinben Pakulatot a GPU egyik közvetítő embere az orosz nagykövetségről sorozatos utasításokkal és parancsokkal látta el. Lakást kellett bérelnie, amelybe a GPU nagy titkos rádióállomást épített be. A továbbiakban orosz parancsra át kellett vennie egy kis szállodát sörcsarnokkal együtt, hogy ezek helyiségeit az átutazó orosz ügynökök és futárok számára szállásul rendelkezésre bocsássa. Állandóan olyan megbízásokat is kapott, hogy kémanyag-szerzés végett hadfelszerelési ipari specialista munkásokat környékezzen meg.

Az orosz kémszolgálat megfontoltan háborús előkészületre törekedett, amely jövőbeli légibombázások célpontjainak megjelölése mellett nyilvános tereken és parkokban olyan feltűnés nélküli rejtekhelyek kikeresésére is kiterjedt, amelyekbe alkalmas pillanatban való elvitelre kémanyag és kártevő tárgyak eldughatók lehettek.

Egyedül ebben az esetben a GPU kereken 100 000 márkát fizetett, hogy a fentebb csak röviden vázolt összes előkészületeket folyamatba tegye. Titkos rádióállomásához az orosz hírszolgálat Pakulat révén a Siemens cégtől egy német rádiószakembert szerződtetett, akit — ellenjátékban — a biztonsági rendőrség (SD) bocsátott rendelkezésre. Az orosz kémszolgálat biztosan számított arra, hogy Pakulat közben egy 60 németből álló megbízható bizalmi emberhálózatot verbuvált össze, akiknek a bőséges kémkedési megbízatásokon kívül bomlasztólag is kellett volna működniük. Az ellenjátékban tudatosan irányított hálózat már Königsbergig terjedt ki, ahol éppen most kellett volna hozzálátni a hadifontosságú üzemeknek a város térképén való pontos megjelöléséhez.

b.) Egy birodalmi német elvetemült megzsarolásának esetét szintén Berlinben fedték fel. Ez a Péterváron született birodalmi német, akinek nevét érthető okokból jelenleg még nem lehet nyilvánosságra hozni, Németországban való ismételt tartózkodás után 1936-ban véglegesen visszatért Berlinbe. Oroszországban orosz jog szerint megnősült. A házasságból egy leány született. Minthogy orosz jog szerint a feleség orosz állampolgár maradt, a férjnek nem engedték meg, hogy feleségét magával hozza a Birodalomba. Berlinből aztán a külügyi hivatal támogatásával ismételten igyekezett megszerezni a szükséges iratokat ahhoz, hogy az oroszországi házasságot német jog szerint is elismertesse. Minthogy tüdőbeteg volt és már egyedül ebből az okból is súlyt helyezett a családjával való mielőbbi összekerülésre, helyzetéből nem látott más kivezető utat, mint hogy újból maga utazzék Pétervárra és ott a szükséges iratokat beszerezve, feleségét és gyermekét végre a Birodalomba hozza. Evégből az Intourist orosz utazási irodához fordult és ott kérte az Oroszországba való beutazáshoz szükséges papírokat. Amikor ennek az irodának a vezetője, az orosz Sahanov, az illető előadásából kivette, hogy ez a beteg ember nagy gondban él családja miatt, gyalázatosan aljas játékot kezdett el vele. Sahanov csak arra az esetre helyezte neki kilátásba a Pétervárra való utazást, ha mint német hajlandó hazája el-árulására. Sahanov folytonosan szorongatta a kétségbeesett embert, aki már majdnem öngyilkosságra szánta magát. Sahanov folyton kijátszotta ellene feleségét és gyermekét, s olyan értelmű célzásokat tett, hogy azok túszokként a GPU kezében vannak. A szóban forgó birodalmi német végül is jelentést tett a német kémelhárításnak. Ennek felhatalmazásával aztán látszólag belement Sahanov GPU-ügynök kívánságaiba és annak megbízásából nagy lakást bérelt, amelyet szintén egy titkos rádióállomás berendezésére vettek igénybe. Kiegészítésül szolgáljon az a tény, hogy Sahanov és Kobulov „követségi tanácsos" között a legszorosabb egyetértés állott fenn.

c.) A berlini orosz nagykövetség rádióspecialistájának megfigyelésével, aki különböző alkalmakkor Danzigban tűnt fel, ellenjátékképpen itt is sikerült megrendezni egy titkos rádióállomás felszerelését a hozzátartozó politikai és gazdasági bizalmi emberhálózattal együtt. A danzigi állampolgárságú Formella testvérek által idejekorán tett feljelentés folytán, akiket szintén be akartak kényszeríteni a GPU szolgálatába, itt is sikerült meghiúsítani az orosz kémkedési elgondolás sikerét.

A példáknak ezt a sorozatát tetszés szerint folytatni lehetne, mivel az orosz hírszerző szolgálat az összes előtte fontosaknak látszó német városokban hasonlóképpen dolgozott.

V. Határösszetűzések

Befejezésül még rá kell mutatni, hogy a Szovjetunió állandóan, de 1941 februárjától fokozottan, határösszetűzéseket idézett elő, amelyek lidércnyomásként nehezedtek a keleti határ mentén élő német lakosságra. Német állampolgárok vétkes agyonlövése és orosz részről német felségterületen való állandó átlövöldözés szakadatlan láncolatban váltakoztak.

VI. Összefoglalás
A Szovjetuniónak a nemzetiszocialista Németország ellen irányult egész tevékenysége a bőséges anyagból kiragadott és név szerint idézett példákban meggyőzően mutatja, hogy milyen nagymértékben űzték az illegális bomlasztást, szabotázst, terrort és háború-előkészítő kémkedést katonai, gazdasági és politikai tekintetben.
Ezek az ellenséges törekvések az 1939. augusztus 23-i tanácskozási és megnemtámadási egyezmény megkötése után nem csökkentek, hanem ellenkezőleg, terjedelemben és erősségben fokozódtak.

Heydrich s. k.

A könyv hátlapja:

Százezernyi könyv, film és egy félévszázadnyi hazugságáradat sem tudta Hitler szellemének ragyogását eltemetni. A fény, amely átragyog a rászórt mérhetetlen szennyen, magával ragadja és küzdelemre indítja egy nemesebb, igazabb világban hívő lelkeket. Minél nagyobb a gyűlölet mellyel a Sátán földi megtestesítői körülveszik, annál nagyobb dicsősége, amit küzdelmével ellenük kiérdemelt. Elég minden igaztalanul ráhányt szenny a megcsalt, megtévesztett, a liberalizmus mocskából kiábrándult emberek keserűségében és dühében. Szelleme vezérlő csillag maradt a kifosztott megcsaltaknak a jövő küzdelmeire.

És ti, poklok bűzös bugyrainak jövendő lakói, csak hazudjatok és gyűlölködjetek tovább, ha belátni képtelenek vagytok, hogy meddő és hiába való minden erőlködésetek: Krisztus Első Katonájának szellemét legyőzni úgy sem tudjátok.
A KIADÓ